LEXICON LAPPONICUM,

CUM
INTERPRETATIONE VOCABULORUM SVECO-LATINA
ET
INDICE SVECANO LAPPONICO;
IN USUM
TAM ILLORUM, QUIBUS CURA ECCLESIARUM IN LAPPONIA
COMMITTENDA, AUT JAM COMMISSA EST,
QUAM
ALIORUM CURIOSORUM ET LINGUARUM STUDIOSORUM,
INDIGENARUM ET EXTERORUM:

ILLUSTRATUM
PRÆFATIONE LATINO-SVECANA
GENEROSISS. DOM. EQU. AURAT. DE STELLA POLARI,
REGIS REGNIQUE CANCELL. CONSIL. ET PROFESS. UPSAL.
JOHANNIS IHRE;
NEC NON AUCTUM
GRAMMATICA LAPPONICA.

A
DOM. ERICO LINDAHL,
PRÆPOS. ET PAST. ECCLESIÆ LYCKSELENSIS
ET
JOHANNE ÖHRLING,
PAST. ECCLES. JOCKMOCKENSIS CONFECTUM.

IN LUCEM EDITUM
CURA ET IMPENSIS ILLUSTRISS. R:Æ IN ECCLESIAS LAPPONICAS
DIRECTIONIS, ANNO MDCCLXXX.

HOLMIÆ, typis JOH. GEORG. LANGE.

SVENSKT OCH LAPPSKT
ORDA-REGISTER.

INDEX VOCABULORUM
SVECANO-LAPPONICUS.

Soll nach die pag. 584 eingesezt werden.

LEXICON

LAPPONICUM, LATINO-SVECANUM.

LAPSK, LATINSK OCH SVENSK

ORDBOK.

PRÆFATIO.

Quum in eo eſſem occupatus, ut, *Gloſſarium* meum *Sviogothicum* editurus, in origines linguæ noſtræ accuratius inquirerem; nihil æque deſideravi, ac Lexicon locupletius linguæ Lapponicæ, quum mihi perſvaſum eſſet, hanc gentem Scandinaviæ noſtræ Aborigines fuiſſe primosque patrii ſoli incolas, quosque adeo probabile ſit, multa ſui ſermonis, inter mutua commercia, Gothis commodaſſe, multa ab illis viciſſim accepiſſe.

Nova non eſt hæcce opinio, utpote quæ jam dudum ab illuſtri LEIBNITIO *) in ſcenam producta fuit, & deinde magnorum in Republica Litteraria virorum conſenſu firmata; ſed quum illi rem hanc non niſi obiter tetigerint, ingratum benevolo & veritatis amanti Lectori non fore arbitror, ſi quæſtionem hanc ulteriori examini ſubdam.

Conſtanti Scriptorum Iſlandicorum factæ fidei credimus, linguam Gothicam cum ODINO illiusque comitatu huc transvectam fuiſſe. Teſtatur id STURLÆSONIUS in Prologo *Eddæ* Upſalienſis, ubi hæc verba leguntur: *Their Aeſirnir toko ſier quenfaung thar innanlands, ok urtho their ættir ſiollmennar um Saxland ok um northrhalfona. Theira tunga ein geck um theſſi lond. Ok that ſkilia menn, at their hava northr hingat haft tunguna i Noreg ok Dannmark, Svithiod ok Saxland.* i. e. Hi Aſæ uxores ducebant in illa regione, & valde propagarunt genus ſuum per Saxoniam & regiones boreales. Lingua eorum ſola diſperſa fuit per has terras: Et inde intelligitur, illos huc ſecum in Boream attuliſſe linguam per Norvegiam, Daniam, Sveciam & Saxoniam.

Conſona his ſunt, quæ habet, ſecundum lectionem TORFÆANAM *Hiſtoria* STURLAUGI LABORIOSI ab initio: *Allir their menn, ſem*

---

*) v. Litt. ad SPARFWENFELDTIUM in S. LAGERBRINGII *Samling af Handlingar i Svenſka Hiſt.* p. 2. pag. 149. FELLERI *Monum. inedita*, pag. 134, 140. *Nova Litter. maris Baltici* an. 1699, pag. 247. *Miſcell. Berolin.* pag. 12.

FÖRETAL.

Tå jag var i begrepp, att utarbeta mitt *Gloſſarium Sviogothicum*, och i anledning theraf föranlåts, att nogare underſöka våra Svenſka ords upprinnelſe, tyckte jag mig framför annat ſakna en fullſtändig Ordbok af Lappſka Språket, hälſt ſom jag var öfvertygad, att thetta Folkſlaget var Scandinaviens Stamfäder och vårt Fäderneslands förſte inbyggare, om hvilka man alltſå kunde föreſtälla ſig, att the under ſammanlefnad med the ankommande Götherna lånt them många ord, och många åter till låns taget.

Thenna meningen är icke ny, utan har redan långeſedan blifvet framförd af Baron LEIBNITZ *) och ſedermera beſtyrkt med flera af våra Lärda Måns bifall: men ſom the allenaſt löſligen vidrört ſaken, torde thet icke vara min Läſare obehagligt, om jag tager thenna frågan under närmare ſkärſkådande.

The Iſländſke Häfdateknare komma therom ſamfällt öfverens, att ODIN och hans medfölje till oſs infört thet Göthiſka Tungomålet. STURLÆSON bevittnar thet i företalet till ſin *Edda*, hvars ord äro följande: *Their Aeſirnir toko ſier quenfaung thar innanlands, ok urtho their aettir fjollmennar um Saxland ok um northrhalfona. Theira tunga ein geck um theſſi lond. Ok that ſkilia menn, at their hava northr hingat haft tunguna i Noreg ok Dannmark, Svithiod ok Saxland.* t. å. The Aſerne togo ſig huſtrur i thet Landet och förökade ſig mycket uti Saxen och Nordlanden. Theras tungomål blef enſamt utſpridt öfver theſſa landen: och märkes, att the fört hit med ſig tungomålet uti Norrje, Dannmark, Sverige och Saxen.

Med thetta öfverensſtämmer hvad ſom i början af STURLÖGER then ARBETSAMES *Saga* läſes, och ſom efter TORFÆI exemplar så lyder: *Allir*

*) Se hans Bref till SPARFWENFELDT uti LAGERBRINGS *Samling af Handlingar i Svenſka Hiſt.* p. 2. pag. 149. Äfven FELLERI *Monumenta inedita*, pag. 134, 140. *Nova Litter. maris Baltici.* an. 1699. pag. 247. *Miſcell. Berolin.* pag. 12.

ſem ſannfrodir ero, oc thau tidinde vita at Tyrkir oc Aſiamenn bygdu nordr lond, hofz tha tunga ſu, er ſidan dreif um oll lond. Formadur theſſa folks hiet ODIN, *er menn telia ætter till.* i. e. Omnibus, qui in antiquis memoriis verſati ſunt, apprime conſtat, quod Turcæ & Aſiani ſeptentrionem incoluerint: hinc illa lingua exorta eſt, quæ deinceps per omnes regiones ſe diſperſit. Princeps illius populi fuit ODINUS, ad quem poſteri genus referunt.

Subjungimus teſtimonium *Rimbeglæ*, quod ex manuſcripto codice affert vir eruditiſſimus THORMODUS TORFÆUS in *Serie Regum Daniæ* pag. 148. *Upphaf allra fraſagna i Norræni tungu, theira er ſannyndi fylgia, hefzt tha er Tyrkir oc Aſiamenn bygdu nordrit:* h. e. Principium omnium hiſtoriarum in lingua Norvegica, quæ veris relationibus innituntur, incipit ab eo tempore, quo Turcæ & Aſiani ſeptentrionem incoluerunt.

Quod tradunt Scriptores Iſlandici, vel inde confirmatur, quod in illis orbis partibus, unde ODINUS profectus erat, regionibus inquam Tanaiticis, æque ac Taurica Cherſoneſo, Dacia, Mœſia viciniſque tractibus lingua Gothica, absque dubio obtinuerat, id quod in Prolegomenis *Gloſſarii Sviogothici* pluribus oſtendimus.

Poſtquam ita demonſtravimus, linguam Gothicam cum ODINO huc immigraſſe, & eorundem jam laudatorum Scriptorum Iſlandicorum fide conſtat, reperiſſe ODINUM, in Scandinaviam advenientem, conſtitutum imperium, regem ſubditosque & hos diverſo ab Odinianis ſermone utentes; reſtat ut inveſtigemus, quo loquelæ genere priſci hi indigenæ uſi fuerint.

Scio equidem, ut id velut in transcurſu moneam, eſſe inter eruditos, qui nobis perſvadere velint, mutationem linguæ, quam introduxerit ODINUS, non fuiſſe idiomatis in aliud, ſed dialecti tantummodo in dialectum, ut adeo nihil impedire arbitrentur, quo minus affirmemus, in Septentrione noſtro Gothiſmum fuiſſe quamdiu homines. Sed ne huic opinioni ſubſcribam, non pauca ſunt, quæ diſſvadeant. In primis veriſimile mihi non videtur, ſi leviculam tantum mutationem, aut in pronuntiandi modo aut vocabulorum flexione vel terminatione, qualis eſſe ſolet diverſarum dialectorum, cauſſata eſſet hæc advenarum turba, Scriptores Iſlandicos operæ pre-

their menn, sem sannfrodir ero, oc thau tidinde vita at Tyrkir oc Asiamenn bygdu nordr lond, hofz tha tunga su, er sidan dreif um oll lond. Formadur thessa folks hiet ODIN, *er menn telia ætter till.* t. å. Alle, som bevandrade äro i the fordna häfder, hafva sig bekant, att Turkar och Asianer hafva bebott Norden: hädan är thet tungomålet uppkommet, som sedan utspridde sig kring alla land. Thetta folkets anförare var ODIN, från hvilken the räkna sin härkomst och ättelängder.

Vi tillägge *Rimbeglas* vittnesbörd, hvilket then lärde TORFÆUS utaf handskrift införer uti sin *Serie Regum Daniæ* pag. 148. så lydande: *Upphaf allra frasagna i Norrænni tungu, theira er sannyndi fylgia, hefzt tha er Tyrkir oc Asiamenn bygdu nordrit:* t. å. Början af alla berättelser på Norrska Språket, som grunda sig på sanning, leder sig ifrån then tiden, tå Turkar och Aser bebyggde Nordländen.

Hvad som the Isländske Häfdateknare berätta, bekräftas äfven theraf, att thet Göthiska Språket fordom varet i bruk i the länder, hvadan ODIN var förrest, jag menar the Doniska, Crim, Dacien, Mœsien och kringliggande länder, säsom vidare utfördt är i företalet til *Glossarium Sviogothicum.*

Sedan vi således hafve bevist, att Göthiska Språket med ODIN hit inkommet, och samma Isländske Häfdateknare äfven underrätta oss, att ODIN vid sin inkomst uti Scandinavien för sig funnet en stadgad regering, konung och underlåtare, samt att thesse alle brukade ett annat tungomål, än Aserne, återstår, att undersöka, hvad Språk the äldre landets Inbyggare talat.

Jag vet väl, hvilket jag lika som i förbigående nämna må, thet åtskillige af våra Lärda velat intala oss, att then Språkskilnad, som ODIN infört, icke varet ifrån ett språk till annat, utan allenast ifrån en dialect till annan, och således hålla före, att ingen ting hindrar, att vi ju kunne påstå, att Göthiskan här i landet varet lika alldrig med thess Inbyggare. Men hvarjehanda skäl hindra mig, att antaga thenna meningen. Enkannerligen synes mig icke sannolikt, att, om thesse främlingars ankomst hade förorsakat en så liten ändring antingen uti uttalssättet, eller ordens bögning och ändelser, sådan som dialecters vara plägar; the Isländske Häf-

 datek-

pretium duxiſſe, rem tantillam poſt dena vel duodena ſecula poſterorum memoriæ commendare.

Quum itaque notabiliorem in ſermone metamorphoſin haud dubie indicare voluerint nominati Scriptores, promiſſi memores, indagare conabimur, quænam fuerit illa lingua, quæ orbi Scandico primigenia erat, & adeo periodo ODINIANA anterior.

Indago quidem hæc cuivis non poteſt non difficillima judicari, quum monumenta hiſtorica nos penitus deficiant, quæ tempora adeo remota e ſuis tenebris evolvant: unica illa cynoſura, quæ greſſus noſtros dirigere quodammodo poſſit, ex ipſa linguæ noſtræ conſtitutione petenda, quæ non raro in re adeo obſcura facem præfert, & veſtigia migrationum gentium quibuslibet faſtis certius prodit.

Hoc intuitu, ſi linguam patriam generali conſiderationi ſubjecerimus, inventuri ſumus, partem illius multo maximam Gothicam eſſe, hoc eſt, evidentiſſime cognatam deſitis jam dialectis Mœſogothicæ, AngloSaxonicæ, Alemannicæ, & adhuc vigentibus Iſlandicæ, Germanicæ, Belgicæ, Anglicæ, Danicæ, Norvegicæ. Sed reperiemus etiam haud pauca alia, quæ in ulla nominatarum linguarum quidquam, quod affine ſit, non habent. Hæc autem poſteriora ſi plura fuerint, ſi talium rerum appellationes exhibuerint, quibus ulla gens ullo tempore carere nequeat, (eccleſiaſtica & technica quævis, peregrina mercimonia, exotica animalia & id genus alia heic in cenſum non venire, vel me non monente, quivis animadvertit), concludimus intrepide, hæcce vocabula peregre & ex alio idiomate adoptata fuiſſe. Ita, ut nos clarius exprimamus, quum Ens Summum indicaturæ originis Gothicæ gentes, *Guths*, *Gott*, *God* proferant, evidentiſſime concludimus, Svethicum *Gud* germane Gothicum eſſe: ſed ſi ut ſynonymum adhuc uſurparetur in hiſtoriis Iſlandicis ſæpius occurrens *Jumala* aut *Jubmel*, reliquias utique agnoſceremus idiomatis Fennonici Lapponicive, in quo pleno uſu hodieque vigent. Et quum gens nulla ſit tam fera tamque barbara, quæ Deum non agnoſcat, nulla in loquendo tam infans, quæ vocabulum non habeat, quo Numen Divinum indicet, ſuſpicari non ſubibit, ex aliena lingua id vocis quæſitum iviſſe homines, ſed in mentem potius veniet credere, gentem illam, cui priva eſt,

dateknare tå skolat tyckt saken vara af then art, att the efter tio eller tolf Secler trott efterverlden therom böra underrättas.

Som thet therföre måste hafva varet en betydligare förändring, hvarom thesse Scribenter velat lemna oss kunskap, åligger oss, att efter löfte tillse, hvad Språk thet måtte hafva varet, som Scandinaviens förste inbyggare hafva brukat, och innan ODINS ankomst varet i Scandinavien gängse.

Thenna undersökningen lärer hvar och en finna så mycket svårare, som vi icke hafve några tillförlåteliga berättelser, hvilka så uråldriga tiders Historie utur sitt mörker frambringa kunna: Then enda hjelpreda, som oss i thetta målet vägleda kan, måste tagas utaf vårt Språks beskaffenhet, hvilken dock icke sällan, uti en så mörk sak, som Nationers flyttningar är, ofta lemnar säkrare underrättelser, än alla sagor och historier.

Om vi efter thenna grund tage vårt modersmål uti en allmän betraktelse, läre vi finna, att största delen är af Göthisk upprinnelse och ganska tydeligen befryndad med så väl the gamla och utur bruk komna Mœsogöthiska, Anglosaxoniska och Alemanniska, som ock the ännu lefvande Isländska, Tyska, Holländska, Engelska, Danska och Norrska Språken. Men vi varde ock finnande andra ord, som med intet af förenämda språk hafva någon then minsta gemenskap. Om nu thesse sednare äro många till antalet; om the betekna sådana ting, som intet Folkslag någon tid kunnat umbära (kyrko- och konst-ord, utrikes varor, främmande djur och sådant mera, finner hvar och en ej vara hithörande), slute vi med säkerhet, att sådane ord äro främmande, och af något annat tungomål antagne. Således, att vi oss tydeligare förklara måge, tå the Göthiska Folkslagen, för att tillkänna gifva thet Högsta Väsendet, bruka *Guths*, *Gott*, *God*, slute vi med all trygghet, att Svenska ordet *Gud* är äkta Göthiskt: men om bruket tillika i samma mening hade antaget thet i våra sagor ofta förekommande *Jumala* eller *Jubmel*, skulle vi rätteligen anse thet för en öfverlefva af Finnska eller Lappska språken, uti hvilka the äro uti dageligt bruk. Och som intet folkslag är så vildt, som icke erkänner en Gud, och intet språk så fattigt, som icke äger ord thensamma att utmärka, kan man icke lätteligen komma på then tankan, at thet varet i behof, att ifrån ett annat språk läna ord, thensamma att uttrycka, utan lärer troligare dömas, att thet folk-

eſt, ſuas olim ſedes heic habuiſſe, & hac ratione alteram vocem Svethica civitate fuiſſe donatam.

Ad hanc amuſſin ſi linguæ noſtratis vocabula exegerimus, inveniemus facile non exiguum eorum numerum, quæ ab ultima antiquitate ſe Gothiſmo inſinuaverint. Et quamvis vereri merito debeam, ne operoſior vocabulorum iſtiusmodi recenſio Lectori nauſeam pariat; nihilominus tamen, quum præſens diſquiſitio ejus ſit indolis, ut adferenda exempla ſola fidem facere poſſint, pauca quædam, prout memoriæ ſe obtulerint, proferam, quæ aliis ulteriori meditationi occaſionem præbere poſſint. Hæc itaque pauca pro ſpecimine habeto:

Stor, magnus, vocabulum eſt ut toti Scandinaviæ Iſlandiæque familiariſſimum, ita ceteris dialectis Gothicis penitus peregrinum. Mœſogothi ejus loco *mikils* (Iſl. *mikill*) uſurpavere, AngloSaxones *great*, Alemanni *groz* &c. Si jam ſcire aveas, unde nos noſtrum *ſtor* ſumſerimus, quidquam quod affine ſit alibi gentium, quam apud Lappones, haud eris inventurus: Illi enim *ſtuor*, eodem ac nos ſenſu, ut docet noſter Lexicographus, uſurpant. Alterutra itaque lingua ab altera vocabulum hoc mutuaverit, neceſſe eſt: aut Lapponica a Gothica, quod tamen abſonum, quum Gothorum quidquid ubique eſt terrarum, ſimile quid non habeat, aut, quod probabilius certiusque, Gothica a Lapponica, cui vox illa domeſtica eſt, & cognatum agnoſcere videtur Fennonicum *ſuuri* pro *ſtuuri*, ut ſolet illorum delicatius palatum duarum conſonantium concurſum alterius ſuppreſſione mollire.

Feram illam gregibus infeſtam, quam Latini *lupum* nominant, Scandinavi *ulf*, & frequentius *warg* appellant. Tu ſententiam rogatus, undenam hæc vocabula originem ducant, illico judicabis, primum mere Gothicum eſſe, utpote quod agnoſcitur in Mœſogothico *wulfs*, a quo prope abſunt AngloSaxonicum *wulf* & Theotiſcum *uuolf*, recentiores dialectos ut prætercam. In nulla vero earumdem linguarum cum aliquid invenias, quod cum altero affinitatem habeat, & vocabula non ut fungi ſua ſponte enaſcantur, ſed aut integra aut cum aliqua variatione aliunde adſciſcantur; patet utique, ejus incunabula peregre eſſe quærenda. Reperies vero illa abs-

folkslaget, hos hvilket förenämde ord är inhemskt, här hafver haft sitt säte, och att igenom thenna vägen thet främmande ordet vunnet Svenskt burskap.

Om vi nu efter thetta rättesnöret betrakte orden uti vårt språk, läre vi lätteligen finna, att en myckenhet sådana inblandat sig uti vårt Gôthiska tungomål. Och ehuruväl jag har all orsak, att frukta, att en vidlyftigare ordalängd torde falla min Läsare osmakelig; dock likväl, som förevarande ämne är af then beskaffenhet, att thet genom thetta enda medlet kan sättas i ljuset, skall jag utbedja mig tillstånd, att få anföra några exempel, som kunna gifva anledning för andras vidare undersökningar. Såsom prof vill jag alltså anföra följande:

Stor är ett ord, som för hela Scandinavien och Island är lika så brukligt, som okunnigt för the öfriga Gôthiska Dialecterne. Mœsogötherne brukade i thess ställe *mikils* (Isl. *mikill*), AngloSaxonerne *great*, Alemannerne *groz* m. m. Om vi nu villje veta, hvadan vi hemtat vårt *stor*, lärer man icke finna något, som thermed hafver gemenskap, utan hos Lapparne, hvilke i samma betydelse, som vi, bruka sitt *stuor*, såsom af vårt Lexicon intagas kan. Thet år alltså oemotsägeligt, att etthera Folkslaget lånt ordet af thet andra, antingen thet Lappska af Gôtherne, hvilket dock så mycket orimligare år, som intet Gôthiskt folkslag något sådant vidkånnes, eller ock, thet som sannolikare år, thet Gôthiska utaf Lapparne, hos hvilka thet år inhemskt, och tyckes vara beslågtadt med thet Finnska *suuri* i stället fôr *stuuri*, såsom Finnarnas lindrigare uttal, fôr att undvika flere consonanters sammanstôtande, plågar utesluta enthera.

Thet odjuret, som plågar fôrôda våra hjordar, och våre fôrfåder kallade *ulf*, nåmnes nu oftare *warg*. Om tu, min Låsare, blifver tillfrågad, hvadan thessa orden hafva sin hårkomst, lårer tu straxt utlåta tig, at thet fôrra år alldeles Gôthiskt, såsom hvilket igenkånnes i thet Mœsogôthiska *wulfs*, med hvilket thet AngloSaxoniska *wulf* och Alemanniska *uuolf*, nyare dialecter att fôrbigå, hafva nåra gemenskap. Men som vi uti fôrenâmde tungomål finne intet, som med thet sednare ordet hafver någon likhet, och ord icke såsom svampar af sig sjelfva upvåxa, utan antingen ofôrbytte eller med någon åndring ifrån grannar låntagas, synes tydeligen,

absque ambagibus inter Lappones, qui, ut a Lexicographis nostris adnotatum vides, idem animal eodem nomine *warg* nuncupant, nescio an a pedum pernicitate; *warg* enim in hac lingua cito denotare, ibidem docetur.

Tok apud nos stultum significat, *tokighet* stultitiam. Tu si totum peragraveris orbem Gothicum, licet rem ubique, rei tamen nomen huc alludens non reperies. Est vero hoc etiam Lapponibus Fennisque domesticum. Hi enim fatuum *tohco* appellant, illi *tajok* atque *taisok*, quod posterius refert Svecanum *tose* & *tosing*, quæ in inferioribus patriæ regionibus & apud Danos blennum vel motæ mentis hominem significant. Vocatur idem apud nos *tölper*: unde, nisi a Lapponum *telpe* jocus ineptior?

Illam corporis humani partem, quæ collo contigua est, *skulldror* appellamus, majores vero nostri & adhuc ruricolæ variarum provinciarum *hærd*, *hærdar*. Prior denominatio certissime Gothica est: AngloSaxones enim *sculdir*, *sculdor* dixere, Alemanni *scultirr*, Angli *shoulder*, Germani *schulter*. Altera vero appellatio in nulla nominatarum linguarum quidquam, quod analogum sit, offert: nec facile illius cognationem invenies, antequam ad Lapponum mapalia perveniatur, ubi humeros *hardo* appellari audies, testantibus Lexicographis nostris. Occurrit nominatum *hærd* in concinno tractatu, *Konunga styrilse* dicto pag. 198. ubi, cum recensentur notæ characteristicæ strenui militis, inter alia docetur, *the skulu hava bret bryst ok hærda*, i. e. debent habere latum pectus humerosque, quam ultimam vocem non satis intelligens interpres latinus vertit: *debent habere pectus latum firmumque*, quasi ad *hård*, durus, referendam. Sed facile animadvertitur, hoc sensu *hårdt* non *hærda* requirere linguæ genium.

Cum permixtio Linguæ Gothicæ cum Lapponica ante duodeviginti secula inceperit, & postea magis magisque invaluerit, probabile est, reliquias hujus in Gothismo eo plures inventum iri, quo altius in superiora tempora adscendimus. Et aut fallor, aut non leve momentum jam allatis addetur, si ostendero, plurima vocabula, quæ in veteribus Legum tabulis aliisque medii ævi scriptis occurrunt, aliunde quam ex Lingua Fenno-Lapponum certius illustrari non posse.

In

att thes upprinnelse hos främmande sökas bör. Tu finner then lätteligen och utan omsvep hos Lapparne, hvilke, som af vårt Lexicon ses kan, nämna samma djur med samma namn *warg*, torde hända af thess snabba lopp, ty jag ser, att *warg* i samma språk betyder hastigt.

Tok bemärker hos oss en dåraktig, och *tokighet* dårskap. Om man genomvandrar then Göthiska verlden, finner man väl saken öfver allt, men ingenstädes något ord, som härmed hafver skyldskap. Thet är Finskt och Lappskt. The förre kalla en säne *tohco*, the sednare *tajok* och äfven *taisok*; sidstnämde tyckes vara beslägtadt med *tose* och *tosing*, som i våra nedra Provincier och hos the Danska betyda en säne. En dylik kallas hos oss äfven *tölper*: kanske af thet Lappska *telpe*, som beteknar ett fjolligt skämt.

Then människo kroppens del, som halsen är närmast, kalle vi *skulldror*, men våre förfäder och än i dag landfolket uti åtskilliga landskap *hærd*, *hærdar*. Thet förra är otvifvelakteligen Göthiskt; ty AngloSaxonerne brukade *sculdir*, *sculdor*, Alemannerne *scultirr*, Engelsmännerne *shoulder*, Tyskarne *schulter*. Thet sednare åter finner i intet af nämda språk något, som thermed hafver likhet, lärer ej häller träffas annorstädes än i Lappska fjällen, hvarest, efter vår Ordboks intygande, man får höra *skulldror* kallas *hardo*. Thet nämda ordet *hærd* förekommer uti then vackra boken, som bär namn af *Konunga styrilse*, hvarest tå kännemärken af en dugtig krigsman uppräknas, såges sid. 198. *the skulu hava bret bryst ok hærda*. Then latinske uttolkaren tager thet sidsta ordet så, som meningen vore, att han bör hafva bredt och hårdt bröst, såsom skulle sidsta ordet hänföras till *hård*, *durus*, men thet är lätt, att märka, att språkets art i then meningen hade fordrat *hårdt* och ej *hærda*.

Som Lappska språkets förblandning med Göthiskan för aderton hundra år sedan börjats, och länge sedan tilltaget; tyckes troligt vara, att thess öfverlefvor måste thess flere igenfinnas, ju längre vi i tiden gå tillbakas. Och om jag ej far vill, bestyrkes hvad sagt är icke ringa, om jag beviser, att åtskilliga ord, i våra gamla lagar och andra medeläldrens skrifter, af Finnska och Lappska språken med mästa säkerheten kunna upplysas.

In *codice* CHRISTOPHORIANO B. B. L. L. cap. 23 legimus, *enghin måå raa til ſima jagha.* Quid heic *ſima* denotet, absque interprete pauci noſtratium intelligunt: in ſubſidiis vero erunt linguæ Lapponum Fennonumque, in quibus vox illa denotat reſtim, funiculum, ut adeo ſenſus ſit, nemini licere, cervos ad reſtes venatorum aut eorundem caſſes propellere, utpote quibus, tanquam animalibus innocuis & rarioribus, parcendum voluit legislator.

In iisdem Tabulis occurrunt vocabula auribus Gothicis peregrina, *hætte*, periculum, *hætta* periclitari: unde uſitata in mulctis formula, inque *Legibus Weſtrogothicis* ſæpius occurrens, *hætte vid ſinum thrim markum*, i. e. periculum ſubeat pendendarum trium marcarum. Habemus inde *manhætte*, quod eſt vitæ periculum, ut in *ſtatuto* MAGNI Regis de anno 1335 §. 2. *the mæn ſom i manhættum æru, mugho full wappn hava ſik til værn.* h. e. qui in vitæ periculo ſunt (veriti ne a vindice ſanguinis infeſtentur) veniam habent portandi plenam armaturam.

Si in veram harum vocum patriam inquiſiverimus, inveniemus, illas omnibus dialectis cognatis ignotas eſſe, apud Lappones vero Fennosque *hætæ* & *hættæ*, *hete* cum numeroſa inde derivatorum familia pro periculo uſurpari; vid. JUSLENII *Lexic. Fen.* pag. 96 & LEEMII *Nomencl. Lap.* pag. 369.

In ſcriptis medii ævi non raro occurrit vox *hægoma*, quæ vanitatem & morum inſolentiam denotat. *Kon. ſtyr.* pag. 178. hæc habet: *ſlikrare ok hôggoma mæn, the plæga ænkte ſigia ælla rada, thera herra ahôrande, utan thet the huxa han giærna wilia hôra.* i. e. Adulatores vanique homines nihil loqui aut ſuadere ſolent, quod ſuperioribus ſit utile, ſed quod auditu ipſis ſit jucundum atque gratum. Apud Hiſtoricos Iſlandicos eadem quoque non raro eſt reperiunda, ut docent hujus Linguæ Lexicographi, VERELIUS & GUDMUNDUS ANDREÆ. Cum vero hoc *hægoma* in nulla Gothicarum dialectorum extra boream ſui veſtigia reliquerit, & illius in Patria lingua natales indagare perquam arduum ſit, ut in *Gloſſario Sviogothico*, tom. I. pag. 803 profeſſus ſum, ſuſpicari incepi, aborigines noſtros id reliquiſſe: apud Fennos enim *hecuma*, teſte JUSLENIO, luxum, arrogantiæ vanitatisque comitem, hodieque denotat.

Uti K. CHRISTOPHERS *Lagbok* B. B. L. L. cap. 23 läse vi, *enghin måå raa til sima jagha:* Hvad *sima* här betyder, lära få utan uttolkning kunna förstå: men förenämda språk kunna tjena till hjelpreda, såsom uti hvilka ordet betyder ett rep eller snöre, att meningen alltså är, thet ingen tillåtes, till jägarenas rep eller nät drifva någon rå, hvilket oskylldiga och mera sällsynta djur lagstiftaren påbød, fredas skulle.

Uti samma Lagbok förekomma orden *hætte*, fara, och *hætta* äfventyra, hvilka i Góthiska språkets dialecter alldeles äro obrukelige. Man finner uti *Westgötha Lagen* vid böters utsättande thet ordalaget ofta förekomma, *hætte vid sinum thrim markum*, t. å. äfventyre att blifva pliktfälld till tre markers böter. Vi hafve therutaf *manhætte*, som betyder lifsfara, såsom uti K. MAGNI SMEKS *Stadga* af år 1335 §. 2. som säger: *the mæn, som i manhættum æru, mugho full wappn hava sik til værn.* t. å. The, hvilke i lifsfara äro (för blodhämnarens anfall) hafva tillstånd, att bära fullt vapn.

När vi undersöke, hvarifrån thesse orden hafva sin härkomst, finne vi, att the äro okände bland alla Góthiska folkslagen, men att *hatta* (*hete*) hos Lapparna och *hætæ* hos Finnarna betyda fara, och att en myckenhet åttledingar af thessa orden i båda språken äro uti dageligt bruk. Se JUSLENII *Lex. Fen.* sid. 96 och LEEMII *Nomencl. Lapp.* s. 369.

Uti medeläldrens Skrifter förekommer ofta thet ordet *hægoma*, fåfänga och osed. Uti *Kon. Styr.* s. 178. läse vi: *flikrare ok höggoma mæn, the plæga ænkte sigia ælla rada, thera herra ahörande, utan thet the huxa, han giærna vilia höra.* t. ä. Smickrare och fåfänga människor pläga intet säga eller råda i theras herrars närvaro, utan hvad the tro, att thesse gerna villja höra. I thet Isländska språket finnes ock samma ord, såsom VERELIUS och GUDMUNDUS ANDREÆ i sina Ordaböcker intyga. Men som till thetta *hægoma* uti inga af the utländska Góthiska dialecterna finnes något sporr, och thess upprinnelse svårligen uti vårt tungomål står att igenfinna, som uti *Glossario Sviogothico* Tom. I. p. 803 anmärkt är, har jag kommet på then tanken, att vårt lands förste inbyggare torde hafva efter sig lemnat thetta ordet. Vist är, att *hecuma*, efter JUSLENII intygande, betyder yppighet, fåfängans vanliga följeslagare.

In *Legibus Gothl.* Cap. 18. §. 2. ſequentia legimus: *Cuna ſcal barns at gietta at mungati hueriu, leggi i kietta, oc hafi ner ſir.* Circa vocem *kietta*, mirum non eſt, ſi incertus hæſerit Lector, quum illa non niſi in re ruſtica de ſeptis ovilium hodie uſurpetur, quæ ſignificatio locum heic nullatenus invenit. Verum ejus ſenſum nobis aperiunt lingua Fennica Lapponicaque, in quarum priori *kehto*, in poſteriori *kætka* cunas denotat. Senſus itaque hujus paragraphi hic eſt: Uxor infantis ſui curam geret poſt quælibet convivia publica, illumque apud ſe in cunis collocabit. Scilicet hac lege cavere voluit Legislator, ne uxor puſionem in lecto ponat, ubi maritus, præ ebrietate forte ſui impos, illum facile ſuffocare poſſet. HADORPHIUS ſenſum vocis *kietta* probe divinavit, ſed in ceteris tanto infelicior interpres eſt. Ita vero ille: *Qvinna ſkal barn vårda om alt dricka, ſom thet ſkal förtåra, läggia i vagga och hafva når ſig.* Turbavit heic HADORPHIUM vox *mungati*, quæ in Legibus antiquis non tam potum, quam potum inebriantem, infantibus utique non præbendum, denotat, quæque heic per compendium ponitur pro illo, quod habent *Leges Weſtrog. Gipt. B.* Cap. III. & *Oſtrog.* h. t. cap. 8. *mungats tider.* Sed quum ne ſic quidem res ſatis explicata Lectori meo forte videatur, addam, apud majores noſtros ante religionis reformationem in uſu fuiſſe ita dictas confraternitates ſacras & ſtata convivia publica *Gillen* dicta, ad quæ, qui huic ſodalitio nomina dederant, ter quolibet anno convenere, proximo nempe ante jejunium quadrageſimale die (capite jejunii), feſto pentecoſtes & dominica feſtum S. Martini ſubſequente. Poſtquam hi congregati eſſent, agmine in templum ibant, miſſæ ſolennia celebraturi, inque auras abituras preces pro defunctorum amicorum neceſſariorumque requie fuſuri, & deinde in ædem huic conventui dicatam *gilleſtufwan* dictam ſe univerſi conferebant. Ibi, dum mens ſana in corpore nondum ebrio erat, lites inter ſodales poſt ſuperiorem conventum ortæ componebantur, & ſi quis filias habebat nubiles, illis conditiones quærebantur, quid dotis daretur enuntiabatur, & nuptiarum tempus condicebatur. His peractis, cœna inſtruebatur ſingulis ſuam ſymbolam afferentibus & compotatio ſtrenue occipiebat. Bibebant tum religioſe heluantes in honorem (*min-*

ne *)

Uti *Gothlands Lagen* Cap. 18. §. 2. läse vi följande: *Cuna skal barns at -gietta at mungati hueriu, leggi i kietta, oc hafi ner sir.* Thet är icke underligt, om min Läsare stadnar uti ovisshet vid ordet *kietta*, hälst som thet hos oss nu för tiden icke brukas utan om stångsel, som i fårahusen göras, hvilken bemärkelse här alldeles icke finner rum; men huru thet bör förstås gifva oss Finska och Lappska språken tillkänna, tå *kehto* i thet förra och *kætka* i thet sednare betekna en vagga. Meningen är altså thenna: barnets moder bör efter hvarje dryckeslag draga försorg om sitt barn och lägga thet på sin sida i vagga. Lagstiftaren har nämligen genom thetta påbud velat förese, att icke hustrun lägger barnet i sängen, hvarest mannen, af dryckenskap öfverlastad, thet lätteligen förqväfva kunde. HADORPH har rätteligen träffat meningen af ordet *kietta*, men är uti the följande så mycket olyckligare uttolkare. Hans öfversättning är sådan: *Qvinna skal barn vårda om allt dricka, som thet skal förtåra, läggia i vagga och hafva när sig.* Thet ordet *mungati*, som i våra gamla lagar brukas om starka drycker, hvilka följakteligen barnen icke gifvas kunde, hafver förvillat öfversättaren. Samma ord sättes här för thet i *Westgötha Lagen Gipt. B.* Cap. 3. och *Östgötha Lagen S. B.* Cap. 8. förekommande *mungats tider.* Men som saken härmed ej torde vara utredd, bör jag tillägga, att hos våra förfäder för Reformationen Brödraskap t. å. bestämda heliga dryckeslag, *Gillen* kallade, varet inrättade; vid hvilka Gillesbröderne 3 gånger hvarje år sig infunno, nämligen näst för Fastlagen, i Pingsthelgen och nästa Söndagen efter Mårtens dag. Sedan thesse sig samlat och i procession trädt upp i kyrkan, för att ther bivista Messan och fälla oförmögna förböner för sina döda vänners och anhörigas själaro, förfogade the sig samteligen till thet rum, som till thenna högtidlighet utsedt var, *Gillestufwan* kalladt. Medan the ännu hade något af sitt förnuft öfrigt, låto the sig angeläget vara, att bilägga the oenigheter, som sedan sidsta sammankomst hade kunnat uppkomma, och om någon hade giftvuxna döttrar, anmälte sig friare, och när the antogos, utfästades hemgiften och bröllopstiden utsattes. Sedan thetta var förrättadt, anställdtes måltiden till hvilken samtelige Ordensbröderne sammanskutet sina förningar. The drucko sedan våldeligen och i all andagt then Heliga Trefallighets, Vår Fru Mariæ och Kyr-

ne *) S. S. Trinitatis, Virginis Deiparæ & Eccleſiæ *Patroni*: quas auguſtiores libationes excipiebant pocula evacuanda in honorem Sanctorum minorum gentium, quos hi vel illi ſibi tutelares adſciverant, vel eorum calendaria forte ſuggeſſere. Quum rari eſſent, qui ſe largius non invitarent, nec potu obruti domum redirent, videmus, Legislatorem cavere voluiſſe, ne quid detrimenti caperent tenelli infantes, in lecto parentum inconſulte locati. Conf. JOH. MESSENII *Specula* cap. XXXII. Digreſſionem hanc mihi indulſi, ut exemplo eſſet, quantopere vetuſtarum Legum interpretis interſit, in hiſtoria patria hoſpitem non eſſe. Sed redeo in viam.

Nil facilius foret, quam ingentem ſimilium exemplorum ſilvam proferre, & forte nil præſenti quæſtioni illuſtrandæ accommodatius, quum in inſtituendo iſtiusmodi parallelismo, argumenta, ſecus ac præcipi ſolet, numerentur rectius, quam ſigillatim ponderentur. Sed quum pro inſtituti ratione indicem potius quam judicem agam, ſatis habebo, viam aliis breviter monſtraſſe. Addam tantummodo, me, dum in hac cauſſa examinanda verſatus fui, mihi viſum eſſe obſervare, ruri & in ordinis plebeji ſermone eſſe, ubi plurima primævæ linguæ λείψανα ſint reperiunda, atque id præcipue inter colonos interioris Sveciæ, a commerciis cum gente Fennica remotiores, & proinde teſtes tanto locupletiores.

Illis, quæ hactenus dicta ſunt, non leve pondus addent nomina urbium, pagorum, ſilvarum, lacuum fluviorumque, quæ ſi Lapponica eſſe deprehenderimus, haut fallaci teſtimonio id, quod in quæſtione eſt, confirmabunt. Pro axiomate enim eſſe poterit, omnia nomina propria appellativa olim fuiſſe & ſignificantia, cum alias temere & absque ratione & indita & adoptata eſſe dicenda forent. Nec minus convenire debet, alia pro appellativis non eſſe habenda, quam quæ res ita appellent, ut ſolent Regionis incolæ; hoc eſt vernacula & communi uſu vulgata. Concludit hinc antea lau-

*) *Minne* communiter vertitur memoria, nec incommode. Sed ſcrupulus tamen mihi injectus eſt, dum in *Gloſſario* DU FRESNE ad vocem *Bibere* vidi, Scriptores Alemannicos noſtrum *dricka Guds minne* Latine reddidiſſe, *bibere in amore Dei*; & juxta ſuccurrit *minnen* in lingua Theotiſca idem eſſe, ac amare, diligere. HICKESIUS obſervat ex hac radice Gallos ſuum *mignon*, amaſius, accepiſſe. In veteri lingua patria *minnaſt* notat oſculari, quod amoris indicium eſt.

Kyrkans Patrons minne *): efter hvilka höga ſkålar ſedan andra småhelgons, ſom någon af the närvarande ſig till Patroner utvalt, eller theras Calender them namngofvo, i ordning följde. Emedan the voro få, ſom then tiden icke öfver höfvan plågade ſig, och ſåledes beſkänkte hemkommo, ſe vi, att Lagſtiftaren har velat beſörja, thet the ſpåda barnen, om the i föräldrarnas ſäng nedlades, något vådeligt icke hända måtte. Se JOH. MESSENII *Specula* Cap. 32. Jag har velat göra thenna lilla anmärkningen, att then måtte tjäna till vedermåle, huru nödigt thet är för en, ſom läſer eller uttyder våra gamla Lagar, att om våra förfäders ſeder vara underrättad. Men jag återkommer till mitt förra ämne.

Ingen ting vore lättare, än att anföra en myckenhet af dylika exempel, och torde hända ingen ting lämpeligare, att upplyſa förevarande ämne, hälſt ſom vid anſtällande af en ſlik jämförelſe i thetta enda målet beviſen rättare råknas, än ſärſkildt vågas. Men ſom mitt uppſåt mera är, att gifva anledning, än utſlag, ſkall jag åtnöja mig med, att hafva lemnat androm en kort anviſning till vidare underſökning. Jag vill allenaſt tillägga, att jag, under thet jag underſökt förevarande ämne, tycker mig hafva blifvet varſe, att thet är på landsbygden och i gemene mans tal, ſom man igenfinner the fleſta öfverlefvor af thet åldſta ſpråket, och thet beſynnerligen bland inbyggrarna af Sveriges inre landſkaper, hvilka, ſåſom mera ſkillda ifrån Finnſka folket och theras umgänge, äro ſå mycket ojäſaktigare vittnen.

Till thet ſom hittils anfördt är, lägga ſtäders, byars, ſkogars, ſjöars och floders namn icke ringa vigt, hvilka, om the befinnas vara Lappſka, lemna ſäkert vittnesbörd i närvarande fråga. Ty man kan taga för en afgjord ſak, att alla namn i forntiden varet betydande, ſom man annars ſkulle föreſtälla ſig, att the varet af en ſlump och utan någon orſak både gifne och i landet antagne. Ej mindre bör thet medgifvas, att andra namn ej kunna anſes för betydande eller appellativa, än the, hvilka ſå namngifva orterna, ſom landtfolkets tungomål medförer, thet är på theras modersmål och efter vanliga landets bruk. Then förr omnämde lärde Ba-

ron

*) *Minne* öfverſättes gemenligen med ihugkommelſe och thet icke obeqvåmligen. Men hvad ſom härvid hos mig uppväckt något tvifvelsmål är, att jag uti DU FRESNES *Gloſſario* under ordet *Bibere* hafver ſett, att the fordne Alemanniſka Scribenter för att uttrycka vårt *dricka Guds minne* brukat *bibere in amore Dei*, och jag thervid erinrade mig, att *minnen* i theras ſpråk betydde ålſka. HICKESIUS anmärker, att Franſoſerne af thetta ordet taget ſitt *mignon*, gunſtling. Uti vårt gamla ſpråk betydde *minnaſt* kyſſa, ſåſom et vänſkapsteckn.

laudatus Illustris LEIBNITIUS in *Miscell. Berol.* Part. I. ab initio, *quoties vocabulum fluminis, montis, sylvæ, gentis, pagi, oppidi, villæ non intelligimus, nos intelligere debere, ab antiqua nos lingua discessisse.*

Usi hoc eodem argumento sunt eruditorum plurimi, qui populorum migrationes explicare aggressi sunt, & sane nescio, an validius aliud exspectari possit. Dum enim e. g. in Ditione Ottomannica urbem invenio, cui *Adrianopolis* nomen est; si nulla exstaret Historia, quæ HADRIANUM loci Dominum urbisque conditorem fuisse perhiberet, doceretve Græce locutos loci incolas, sola appellatio utrumque testatura esset, uti idem quoque valeret de ultimæ Italiæ urbe *Neapoli.*

Ad demonstrandum, sub sua ditione magnam Germaniæ partem Sclavonicas tribus tenuisse, eandem viam ingressum esse ADAMUM BOHORITZHIUM in Prologo libri *Arcticæ horæ succisivæ* appellati, video, dum probat plurima urbium nomina ex. gr. *Stargardt*, *Leipzig*, *Düben* &c. Vendicæ esse originis, licet plus minus deformata, uti fieri solet, dum peregrina elocuturi sunt imperiti advenæ.

Quantumcunque ex eadem caussa immutata fuerint locorum apud nos nomina, non pauca tamen restant adeo invariata, ut suam scaturiginem facile prodant, id quod paucis adferendis exemplis ostendere conabimur.

Lacus est non ignobilis Rosiagiæ, qui *Jærken* vocatur, quod nomen aut fallor, aut Svethicis auribus peregrinum accidit, in nostra certe lingua nil habet, quod aliquem sensum generet. Quum vero videam *iargn* in lingua Lapponica lacum majorem significare, deprehendere mihi visus sum nominis simul indubiam rationem simul auctores.

Non minus evidens Nomenclaturæ primigeniæ vestigium servare existimabuntur Gothica illa catadupa, quæ viatorum oculos altissimo suo lapsu auresque terribili fragore advertunt, *Trollhætta* dicta. Unde illa nomen acceperint, hodierna lingua nostra ne conjectura quidem assequi valet: dum vero in *vocabulario* FJELLSTRÖMMIANO legi, Lapponas cataractam *hæute* appellare, dubitandum non putavi, quin nominis ratio in hac voce sit quærenda.

Mor

ron LEIBNITZ ſlutar therutaf uti *Miſcell. Berol.* Part. I. att när vi finne namn af en flod, berg, ſkog, folkſlag, ſtad eller by, ſom vi icke förſtå, kan med ſäkerhet dömas, att vi afviket ifrån thet gamla ſpråket.

Utaf ſamma bevis hafva åtſkillige Lärde betjänt ſig, tå the velat utreda hvarjehanda Folkſlags flyttningar. Jag vet ock i ſanning icke, om något ſäkrare ſtår att förmodas. Tå jag, till ex. uti Ottomanniſka Riket finner en ſtad, ſom bär namn af *Adrianopel*, ſkulle jag, om ock inga hiſtoriſka efterrättelſer vore vid handen, ſom intygade, att HADRIANUS varet ortens Herre och ſtiftare, eller ſade mig, att theſs inbyggare talat Grækiſka ſpråket, af blotta namnet om båda delarne blifva öfvertygad, ſom ock ſamma bevis gällde om nedre Italiens ſtad *Neapel*.

Jag ſer, att BOHORITZH uti företalet till hans bok, kallad *Arctica horæ ſucciſivæ*, gått ſamma väg, för att beviſa, thet Sclavoniſka folkſlag fordom innehaft en ſtor del af Tyſkland, i thet han intygar, at åtſkilliga ſtäders namn, ſåſom *Stargardt*, *Leipzig*, *Düben* m. m. äro af Vendiſkt urſprung, ehuru mer eller mindre förändrade, ſåſom ſke plägar, tå okunnige utfödingar framföra främmande namn.

Ehuru mycken förändring orters namn af ſamma orſak hos oſs undergått, äro dock ännu många ſå oförbytte, att the lätteligen gifva ſin härkomſt tillkänna, ſåſom med några få exempel beviſas ſkall.

En icke obetydlig inſjö finnes i Roſlagen ſom kallas *Jærken*, hvilkens namn, om jag ej bedrager mig, för Svenſka öron faller främmande: viſſt är åtminſtone, att thet uti vårt ſpråk icke hafver then minſta betydelſe. Tå jag nu ſer, att *iargn* uti Lappſka ſpråket beteknar en ſtörre inſjö, tycker jag mig igenfinna namnets både bemärkelſe och upphofsmån.

En icke mindre tydelig öfverlefva af Sveriges åldſta ſpråk finner jag vid thet Göthiſka vattufallet, ſom med ſitt djupa ſtörtande ej mindre än med theſs förfärliga dån väcker reſandes uppmärkſamhet, *Trollhættan* kalladt. Hvarutaf thet hafver ſitt namn, kan af vårt nu varande ſpråk icke en gång giſſningsvis utletas: men tå jag uti FJELLSTRÖMS *Ordabok* finner, att Lapparne kalla ett vattufall *hæute*, hafver jag tyckt mig icke böra tviſla, att ju nyſſnämde ord till ſtällets namn gifvet anledning.

Mor, *muor* Lapponice arborem ſignificare videns (v. LEEMII *Nomencl. Lapp.* p. 600) ſuſpicari illico cœpi, cum in variis linguis arbores ſilvæque communia habeant nomina, ut ex. gr. *Wed* lignum, arborem & ſimul ſilvam ſignificat, quemadmodum in *Finweden*, *Tiweden*, *Hålweden* &c. (cfr. Gall. *bois* & Germ. *holz*) ab hac origine proveniſſe nomina Parœciæ Dalekarlenſis *Mora*, urbis *Hedemora*, Territoriorum *Södermöre*, *Norrmöre*, & forte *Kolmoren*, vel, uti jam fere effertur, *Kolmorden*. Fuerint fortaſſis, qui hanc obſervationem inde confirmari crediderint, quod montium hoc jugum Gothiam a Svionia ſeparans, Gothice olim *Skogen* dictum fuerit. Eſt ſcilicet hinc, quod Gothia, utpote meridiem ſpectans, *Sunnanſkog* dicta fuerit, Svecia vero ad boream verſa *Nordanſkog*.

Celebre nomen eſt acidularum Wermelandiæ *Loka* appellatarum, quæ non ſolum bibentibus jamdudum ſalutares fuere, ſed etiam circumfuſo limo vim addunt varios membrorum morbos & paralyticas debilitates ſanandi. Quum apud Fennonas *loka* lutum, cœnum denotet, apud nos vero ignotæ ſit ſignificationis; probabile videri poſſet, *Loka kålla* indicare fontem, qui adjacentem limum ſalutaribus particulis impraegnat.

Inter antiquiſſima Patriæ Emporia numeratur merito *Calmaria*, utpote jam STURLÆSONIO & SAXONI GRAMMATICO memorata, nec NUBIENSI GEOGRAPHO ignota. Huc exteræ nationes mercimonia ſua attulere, quæ deinde late per univerſam Sveciam diribebantur. Unde autem nomen ſuum hæc urbs acceperit, neminem fuiſſe, qui vel tolerabili conjectura tradiderit, recte obſervat Præclar. Dom. Bibliothec. vicar. ERICUS GÖTLIN in *Diſſertatione de Situ Bircæ* pag. 8. Poſtquam vero compertum eſt, quam arcta ſit cognatio inter linguam Hungaricam Lapponicamque, atque ex Lexicographis Hungaricis certiores facti ſumus, *Kalmar* in hac lingua mercatorem ſignificare, *Kalmararu*, mercem, *Kalmarbot*, tabernam, non improbabile judicat modo laudatus GÖTLINUS, urbis hujus nomen locum olim denotaſſe, quo venum apportabantur exterorum mercimonia.

Ab aliis jam obſervatum eſt, Wermelandiæ nomen, quod antiqui *Wærma* & *Wærmaland* ſcribebant, regioni datum fuiſſe, dum rerum domini erant Lappones Fennonesque, apud quos montem *ware* &

Tå jag ock finner, att *mor*, *muor* uti Lappſka ſpråket bemärker ett trå (ſe LEEMS *Nomencl. Lapp.* pag. 600) och att i åtſkilliga ſpråk trå och ſkogar hafva gemenſamma namn, ſåſom *Ved* åfven betyder en ſkog uti *Finveden*, *Tiveden*, *Hålveden* m. m. (jämför Franſoſernas *bois* och Tyſkarnas *holz*), hafver mig tyckts ſannolikt, att *Mora* Sockn i Dalarne, ſtaden *Hedemora*, Håraderna *Södermöre* och *Norrmöre* af förenämda ord fått ſina namn, kanſke ock *Kolmoren*, eller, ſom thet nu gemenligen uttalas, *Kolmorden*. The torde finnas, ſom tycka, att ſamma ordledning theraf bekräftas, att thenna bergstrakten, ſom ſkiljer Göthia Rike ifrån Sverige, fordom kallades *Skogen*, ty therutaf år, at then delen af riket, ſom vetter ſöder åt, fordom varet kallad *Sunnanſkog*, och then andra mot norr *Nordanſkog*.

Lokakälla år en i Vermeland bekant helſobrunn, hvars vattn för the nyttjande i långliga tider varet botande, men hvars i negden ſamlade gyttja beſynnerligen befunnets gagnelig för hvarjehanda kropps bräckligheter och af ſlag rörda lemmar. Som *loka* i Finnſka ſpråket betyder gyttja, men hos oſs år af obekant betydelſe, ſkulle man kunna komma på then tankan, att *Loka kålla* betyder en ſådan brunn, ſom med ſina utflytande particlar uppfyller then kringliggande gyttjan.

Ibland Sveriges äldſta ſtåder råknas billigt *Calmar*, ſåſom hvilken redan af STURLÆSON och SAXO GRAMMATICUS omtalas, och åfven icke obekant var för GEOGRAPHUS NUBIENSIS. Hit förde främmande folkſlag ſina handelsvaror, ſom ſedan utſpriddes kring hela Sverige. Men hvarutaf ſamma ſtad fått ſitt namn, har man ej funnet någon, ſom kunnat med ſannolik giſſning låra oſs. Mig har förekommet, att ſedan man förnummet then ganſka nära gemenſkap, ſom år emellan Ungerſka och Lappſka ſpråken, och utaf the Ungerſka Lexicographis intages, att *Kalmar* i thet ſpråket betyder en köpman, *Kalmararu* en handelsvara, *Kalmarbot*, handelsbod; thenna ſtadens namn, ſåſom vice Bibliothecarien Mag. ERIC GÖTLIN åfven anmärkt uti ſin *Diſputation de Situ Bircæ* p. 8. fordom hafver bemärkt en ort, hvarthån the främmande handelsvaror blefvo förde.

Af andra år äfven anmärkt, att *Wärmelands* namn, ſom the gamle ſkrefvo *Wærma* och *Wærmaland*, hafver ſin upprinnelſe af Lappſka och Finnſka orden *ware* och *wuori*, ſom betyda ett berg, och *maa*, land. Någre

& *wuori* appellari audies, & terram *maa*. Addunt alii prioris vocabuli veſtigia reperiri in antiqua regionis hujus appellatione *Jårnbåraland*, ita pronuntiata pro *Jårnwåraland*, ut ſolet uſus diverſarum linguarum vocabula non raro jungere & ſociare.

Poſſent his quamplurima ſubjungi, ſed tollam de tabula manum, poſtquam unam alteramve obſervationem addidero.

Adſenſum me facile impetraturum confido, ſi ſtatuero, Sviones, quos CORNELIUS TACITUS inter alia commemorat *claſſibus valuiſſe*, ODINIANÆ Sectæ homines haudquaquam fuiſſe, ſed ex gente priſcorum aboriginum oriundos. Nam ſive ODINUM illum, qui lingua Gothica Patriam noſtram donavit, XL annis ante natum CHRISTUM, ut volunt plurimi, ſive CL poſt eandem periodum, ut putant alii, in Scandinaviam colonos deduxiſſe dicas; neutra chronologia cum narratione TACITI conſiſtere poteſt. Si enim poſteriorem adoptes, Scriptore Romano ætate utique inferior erat ODINUS; ſin vero priorem, nullo modo perſvadere poteris, ſeculi ſpatio adeo multiplicatum fuiſſe non numeroſiſſimum Aſarum comitatum, ut maria navibus implere poſſet. Suſpicor itaque, qui tempore Hiſtorici Romani floruere Sviones, revera Lappones fuiſſe. Secus enim ſi eſſet, ignoramus, quid nominis geſſerint hi primi Arctoi orbis incolæ. Lapponum enim nomen, quod proprie *veneficum* notat, ut in *Gloſſario Sviogothico* Tom. II. p. 15. indicavi, tanquam probroſum gens hæc ſemper averſata eſt, hodieque repudiat.

Si quid veri illis, quæ heic attulimus ineſt, ratio fortaſſis reddi poterit, qui factum fuerit, ut Scandinaviæ noſtræ habitatorum, qui eosdem coluere Deos, eidem ſuberant imperio, eadem utebantur lingua, hi *Sviones*, illi *Gothi* appellarentur. Ego certe, ut brevis ſim, rem ita accidiſſe conjicio.

Poſtquam ODINUS cum ſuis *Aſis* in meridionales Scandinaviæ partes trajeciſſet, ibique vel virtute bellica vel artibus politicis novas ſedes quæſiviſſet, pro more gentium antiquarum, occupatis regionibus ſuæ domi uſurpatum nomen indidit, atque ita novam *Gothiam* novos *Oſtrogothos*, *Veſtrogothosque* inſtituit, pulſis Boream verſus & trans ſylvam *Kolmorden* priſcis colonis, qui quamdiu ipſis quietis eſſe licuit, ſuperiores Scandinaviæ partes tenuere. Sed invaleſcen-

tro ock, att fporr efter famma ord igenfinnas uti then negdens gamla namn *Jernbæraland*, få kalladt, i ftållet för *Jernwæraland*, fåfom bruket ofta fammanfogar fårfkildta fpråks ord.

Man kunde hårtill bifoga åtfkilliga andra exempel; men jag vill höra upp, fedan jag allenaft tillagt en eller annan anmårkning.

Jag tror mig låtteligen vinna bifall, om jag påftår, att the Sviar, hvilka TACITUS beråttar hafva varet mågtiga till fjös, icke kunnat hårftamma af ODIN eller hans följeflagare, utan måfte hafva hört till the förfta landets inbyggare. Ty antingen man vill föreftålla fig, att ODIN, hvilken allraförft infört Göthifka tungomålet, lefvat 40 år för CHRISTI födelfe eller 150 år efter then famma, paffar fig ingenthera tideråkningen med TACITI beråttelfe. Ty antager man then fednare, år tydeligt, att ODIN våret yngre ån TACITUS: i andra fallet åter år fvårt, att föreftålla fig, att Afernes icke talrika flock, på en tid af något mer ån 100 år, få kunnat förökas, att the med fina fkepp kunnat utgöra betydliga flottor. Jag håller therföre fannolikt, att the Sviar, fom i TACITI tid herrfkade, verkeligen varet Lappar. Ty om annars vore, vete vi icke, hvad namn theffe Nordens förfte inbyggare hafva buret. Vifferligen hafva the icke kallat fig Lappar, hvilket namn egenteligen betyder en trollkarl (fe mitt *Gloffarium* Tom. II. f. 15.), och fom thetta folkflaget alltid och in till thenna dag anfett fåfom ganfka fkymfeligt och förnedrande.

Om någon grund år uti thet nu anförda, torde förmodeligen kunna aftagas, af hvad anledning thet håndt, att af vårt Scandinaviens fordna inbyggare, fom dyrkade famma Gudar, lefde under famma regering och talade famma fpråk, en del nåmde fig Sviar, och then andra Göther. Jag inbillar mig, att fammanhanget i korthet år fådant.

Sedan ODIN med fina Afer hade anlåndt till Scandinaviens födra delar, och ther antingen med hårsmagt eller ftatsflughet fkaffat fig nya boftållen; hafver han efter the fordna folkflagens plågfed gifvet the inkråktade lånderna famma namn, fom uti hans hemort vore bruklige, och fålunda ftiftat ett nytt Götha Rike, famt nya *Öftgöthar* och *Weftgöthar*, fedan han nordverts och öfver fkogen Kolmorden afdrifvet the förra landets inbyggare, hvilke, få långe them efterlåts att orubbade lefva, innehade the

öfre

lescente potentia Gothica etiam inde exacti fuere, & longius longiusque pulsi, donec ad steriles scopulos & inhospita ultimæ Scandinaviæ tesqua penetratum fuit, ubi nil, quod illis invideretur, superfuit. Probabile vero est, cum hæc migratio sensim & pedetentim facta fuerit, superioris Sveciæ partes, quas Aborigines coluerant, antiquum Svioniæ nomen servasse, etiamsi Gothi, priscos transgressi limites, easdem sui juris fecerant.

Svionia itaque fuit illa Scandinaviæ pars superior, quam Aborigines primitus tenuerant, facta inter illos & Odinianos sive Gothos partitione, eaque ratione extitere duo diversarum gentium regna, quæ tamen postea pulsa altera unicum imperium constituere.

Notatu non indignum arbitror, exteros Scriptores antiquiores, dum Gothorum migrationes, prælia, triumphos & res gestas in genere diligenter commemorant, Svionas ne verbo quidem nominare, si ab uno discesserimus CORNELIO TACITO, qui tamen illorum non tam historiam, quam mores & instituta recenset. Scio equidem, JORNANDEM inter ceteros Scanziæ populos *Svethidas* nominare; sed an per illos universam Svionum gentem intellexerit, æque est incertum, ac cetera ejus ænigmata chorographica. Si jam quæsiveris, cur Svionum nomen adeo in obscuro latuerit, ratio ejus hæc forte reddi poterit. Vidimus, id quod ipse eventus docuit, Svionas a Gothis in angustias redactos versus Boream longius longiusque relegatos fuisse, quod sine opposita vi fieri utique non potuit. Cum itaque suarum rerum hi satagerent, & perinde ac eorum posteri, Lappones hodierni, bellicis expeditionibus haud forte aptissimi essent, exspectari non potuit, ut arma sua aliorsum circumferre aut militari virtute inclarescere vellent. Gothi, quibus successus animos dedere, quique majorum celebritate ad fortia ausa stimulabantur, pugnaciores erant, etiamsi non negem, Gothis nostratibus id sæpe tribui, quod Tanaiticis verius adsignaretur. Tu, Lector,

- - - *Si quid noris rectius istis,*
Candidus imperti, si non, his utere mecum.

Observavit haud dubie Lector meus, me promiscue linguas Fennonicam Lapponicamque in subsidium vocare, quod, quantumcunque illæ jam distent, neminem offendere debet, cum non obstante ho-

öfre Scandinaviens fylken. Men sedan Götherna styrka them öfverväldigade, blefvo the åfven tådan och allt långre och långre drefne, tills the åndteligen stadnade vid Nordlandens ofruktbara klippor och obebodda tråsk, therest intet öfrigt var, som them missunnas kunde. Men thet år sannolikt, att, som thenna flyttningen småningom och efter handen för sig gått, the öfre Scandinaviens delar, hvilka af thess försla inbyggare långst varet bebodde, bibehållet thet gamla Svia namnet, åfven sedan Götherne öfverstiget theras grånsor, och af landet gjort sig måstare.

Sviavåldet var alltså egenteligen then öfre Scandinaviens del, hvilken landets förste inbyggare, under then tid thet emellan them och Aserne eller Götherne var fördeldt, långst innehade; och på sådant sått uppkommo tvånne sårskildta folks sårskildta riken, hvilka dock sedermera, tå thet ena var bortjagadt, utgjorde ett enda.

Jag anser för vårdt att mårkas, att åldre utlåndske Scribenter tå the omståndeligen beråtta Göthernas flyttningar, strider, segrar och bedrifter i allmånhet, icke med ett enda ord nåmna Sviarne, then ende Cornelius Tacitus undantagen, som dock mer år sysselsatt med att beråtta theras seder och anstalter, ån håndelser och öden. Jag vet vål, att Jornandes ibland sitt Scanziens hvarjehanda folk åfven införer *Svethidas*, men om han med them förstått alla Sviavåldets folk, år åfven så ovisst, som hans öfrige landbeskrifningar åro otydelige. Om man vidare frågar, hvarföre Sviarnas namn varet så litet rycktbart, kan man thertill finna nog sannolika skål. Vi hafve sett, thet ock utgången besannat, att Sviarne beståndigt af Götherne blifvet bragte i trångsel, och allt långre och långre mot Norden drefne, hvilket utan försökt motstånd förmodeligen icke kunnat ske. Emedan the alltså voro sysselsatte med sitt eget försvar och råddning, och kan ske åfven som theras åttlingar, the nu varande Lapparne, till krigsförråttningar mindre hugade, kunde af them icke förmodas, att the utomlands skulle försöka krigslyckan eller igenom vapn villja blifva ryktbara. Götherne åter, hvilkas mod igenom framgången tillvåxte och som genom sina förfåders allmånt bekanta tapperhet, uppmuntrades till dristiga företagande, voro stridbarare, ehuru jag gerna medgifver, att våre Göther thet ofta tillågnas, som the Tanaitiska med mera rått tillkommer. Jag sluter thessa tankar med Horatii begåran, att om Tu, min Låsare, hafver tig något såkrare bekant, tu thet vålvilligt meddelar, eller i annat fall nyttjar min uppgift.

Min Låsare lårer vål hafva anmårkt, att jag ymsom beropat mig på thet Finnska och Lappska språket, hvilket, ehuru stor olikhet them emellan nu för tiden år, icke bör stöta någon, hålst som, samma skillnad oaktad,

hodierno discrimine, tanta tamen inter illas observetur harmonia, ut, perquam videatur probabile, ante bis mille annos illas, ut antea innui, unam eandemque linguam fuisse. Lappones, qui sese *Same* nuncupant, linguam suam *Same kiæl* vocant, dum Fenni suam *Suomi kieli* appellant, quod afferre volui tanquam tesseram cognationis tam generis, quam sermonis. Vid. Lexicographus noster infra in vocab. *Same*.

Hæ sunt primæ illæ lineæ, quas in re spissis involuta tenebris ducere volui, non dubitans, quin, qui adminiculis, quæ plenior L. Lapponicæ ministrare potest cognitio, instructiores sunt, uberiorem lucem dictis sint addituri. Nobis ad hunc usque diem, quod ad cognitionem hujus linguæ conduceret, perparum suppeditavit. Vir quidem celeberrimus OLAVUS RUDBECKIUS, Junior, qui ad hanc linguam peculiari studio animum adjecerat, & non solum iter, eam ut addisceret, illuc instituerat, sed deinde etiam versando Biblia Lapponica, quæ manu scripta habuit, & ex illis annotando inque ordinem Alphabeticum digerendo, prout occurrebant, vocabula, tantum profecerat, ut Lexicon Lapponicum concinnare potuerit, quod ut monumentum indefessæ hujus viri industriæ custodio & admiror; sed, cum ineditum manserit, paucis cognitum & paucioribus usui fuit. Ad cognoscendam addiscendamve hanc linguam nil itaque nobis ad manus fuit præter exile *Vocabularium* FJELLSTRÖMMIANUM & *Nomenclatorem Lapponem* CANUTI LEEM, Trondhemii publicatum anno 1755. Illustre Collegium Regium, quod rei Ecclesiasticæ gentis hujus præpositum est, cum probe animadverterit, quam necessarium esset, ut uberior manuductio inveniretur, qua uti possent, qui genti huic montivagæ aliquando Evangelicam doctrinam sunt instillaturi, ad suam curam pertinere sapientissime credidit, præsens hocce Lexicon publicis impensis edendum jubere.

Auctores ejus sunt ERICUS LINDAHL, qui postquam juvenis linguæ Lapponicæ peritiam sibi comparaverat, jam plus quam triginta annis sacerdotio functus est, primum ut Sacellanus Sorselensium in Lappmarkia Umeåensi, deinde ut Pastor & Præpositus in Parœcia Lycksele ejusdem Lappmarkiæ, & JOHANNES ÖHRLING,

qui

tad, så mycken gemenskap them emellan ännu förmärkes, att man lärer finna alldeles sannolikt, att the för ett par tusende år sedan, som jag tillförene gifvet tillkänna, varet ett och samma. Lapparne kalla sig *Same* och sitt språk *Same kiæl*, och hos Finnarne heter theras tungomål *Suomi kieli*, hvilket jag anföra velat såsom bevis så väl af språkens likhet som sjelfva folkslagens skyldskap. Jämför vårt Lexicon vid ordet *Same*.

Sådant är thet utkastet, som jag uti en ganska mörk sak velat framgifva, icke tviflandes, att ju andre, hvilka med the hjelpredor, som en närmare kännedom af Lappska språket vid handen gifva kan, äro mera försedde, i thetta målet kunna gifva tillräckeligare upplysning. Vi hafve intill thenna dag haft ganska fattigt förråd på thet, som kunnat föra oss till närmare kunskap af förenämde språk. Vår namnkunnige Herr OLOF RUDBECK, then yngre, som med besynnerlig ifver vinnlade sig om thetta tungomålets närmare kännedom, och som dels igenom anställd resa till Lappmarken, dels igenom flitig läsning af then Lappska Bibelen, som han handskrifven ägde, och utur hvilken han anteknade och i alphabetisk ordning ställde orden, efter som the förekommo, hade så vida hunnet, at han författat en formelig Lappsk Ordabok, hvilken jag såsom ett vedermåle af thenna mannens outtröttеliga flit förvarar och beundrar. Men, som samma igenom trycket icke utkommet, hafva få therom haft kunskap och än färre theraf gagn. För them som velat känna eller lära thetta språket, hafver alltså ingen annan tillgång varet, än FJELLSTRÖMS lilla *Ordabok* och KNUT LEEMS år 1755 i Trondhem i 8:vo utgifna *Nomenclator Lappo*. Högloflige Kongl. Commissionen öfver Ecclesiastique Verket i Lappmarken, som förmärkte, huru nödvändigt vore, att en fullständigare handledning funnes att tillgå för them, som then Evangeliska läran för thessa fjällboar frambära skola, hafver visligen låtet sig angeläget vara, att på allmän bekostnad närvarande Lexicon till trycket befordra.

Thess Författare äro Herr ERIC LINDAHL, hvilken sedan han i the yngre åren förvårfvat sig insikt i Lappska språket, nu öfver trettio år tjent i Lappmarken, först såsom Capellan vid Sorsele i Umeå Lappmark, och sedan såsom Kyrkoherde och Probst i Lyckfele, uti samma Lappmark, samt framledne Herr JOHAN ÖHRLING, hvilken född i Lappmarken år 1718, ther

qui in Lapponia anno 1718 natus, ibidemque educatus fuit, donec studiorum caussa Gymnasium Hernösandense peteret, &, illo decurso stadio, Upsaliensem Academiam inviseret. Ad suos redux apud Arjeplogenses in Lappmarkia Piteåensi Rector primum Scholæ & deinde Ecclesiæ Pastor constituitur: unde in Parœciam Jockmock Luleåensis Lappmarkiæ translatus superiori anno diem suum obiit, postquam solidos sex & triginta annos popularium suorum informationi magno cum eorum fructu invigilaverat. Prætereo viri hujus reverendi reliqua promerita & tantummodo, quod ad præsens institutum facit, commemoro, illum ab ineunte ætate singulari industria ad excolendam linguam suam vernaculam animum adjecisse, id quod testatum reddidit Dissertationem, dum ad hoc Lyceum versabatur, edendo de *Orthographia Linguæ Lapponicæ.* Memini, eum jam tum in animo habuisse ad Lexicon Lapponicum conficiendum sese accingere, & postea audivi, eum, quas ab officii sui partibus vacuas haberet horas, huic operi indefesso studio impendisse. Qui tanta cura elaboratus, tantisque auspiciis in lucem editus est liber, quo in numero sit habendus ipsemet, Lector, augurari poteris, &, si utare, experieris.

Upsaliæ d. 6 Decembr.
Anni MDCCLXXIX.

JOH. IHRE.

ſammaſtädes uppfoſtrades, intill theſs han, för att vinna underviſning i vetenſkaper, blef ſänd till Hernöſands Gymnaſium, och ſedan till grundeligare kunſkaps ernående beſökte Academien i Upſala. Vid återkomſten till ſin hemort blef han uti Arjeplog i Piteå Lappmark förordnad förſt till Rector Scholæ och ſedan till Kyrkoherde: hvadan han ſedan flyttades till Jockmocks förſamling i Luleå Lappmark, ther han förledet år åndade ſina dagar, ſedan han hela ſex och trettio år med ſin underviſning ganſka troligen tjent ſina landsmän. Jag lemnar thenna vördiga mannens öfriga förtjenſter obemålda, och allenaſt, ſåſom närmare hithörande anför, att han ifrån ungdomen med beſynnerlig åhoga ſökt ſkaffa ſig Lappſka ſpråkets närmare kännedom, hvaraf han afgifvet ett tydeligt vedermåle, tå han under ſitt viſtande här vid Academien utgaf en Diſſertation om *Lappſka Språkets Orthographie.* Jag påminner mig, att jag tå redan hörde, att han ſig föreſatt, att framdeles utarbeta ett Lappſkt Lexicon, och hafver ſedermera blifvet underrättad, att han med ganſka mycken flit på ſamma förehafvande användt alla the ſtunder, ſom hans ämbets göromål honom lemnade lediga. Tu lärer ſjelf döma, min Läſare, hvad ſtämpel en bok bör få, ſom igenom ſå högt föranſtaltande kommet i dagsljuſet, och med ſå mångårig flit blifvet utarbetad, Tu lärer än viſſare therom döma, när Tu tig theraf betjenar.

Upſala d. 6 Decemb.
1779.

JOH. IHRE.

EPITOME GRAMMATICÆ LAPPONICÆ.

Lectori heic traditur opus ſui generis fere unicum, Lexicon ſcilicet uſitatiſſimas omnes Linguæ Lapponicæ voces a viris eruditis linguæque peritis collectas continens.

Illum certe hujus noſtræ lucubrationis uſum futurum ſperamus, illumque in finem hoc editur opus, ut linguarum ſtudioſis aditus ſit ad linguam etiam Lapponicam penitius cognoſcendam tantopere a reliquis Europæis diverſam & differentem.

Hi linguarum cultores mirabuntur linguam hujus gentis, quæ ſtudia literarum non colit, cujusque ſimplicitas vitæ haud multarum ſcientiarum & artium adminiculo opus habet, tamen multis abundare elegantiis vocibusque, quibus quæ dicenda ſunt nervoſe ſatis exprimi poſſunt.

Hæ voces phraſesque ſæpe tales ſunt & tam ſingularis energiæ, ut in aliud idioma ægre transferri poſſint, atque, ſi verſiones ex una in alteram linguam merito cenſentur requirere eruditionem ſolidam ingeniumque acutum, multo adhuc difficilius erit negotium ex lingua Lapponica in aliam quamvis quidquam transferre, propter idiotismos hujus linguæ indolemque ſingularem.

Quod in lingua Lapponica termini technici ſcientiarum artiumque illarum,

Här öfverlemnas til Läſaren et verk, ſom näſtan är det endaſte i ſit ſlag; et Lexicon, ſom innehåller alla mäſt brukeliga ord i Lappſka ſpråket, hvilka flere arbetſamme och i ſpråket erfarne lärde män med ſtor flit ſamlat.

Den nytta man med detta arbete trott ſig göra, torde åtminſtone blifva den, at de ſom vilja vara ſpråkkunnige, kunna här få en hjelpreda, at känna detta aflägſna folkets ſpråk, ſom ſå mycket ſkiljer ſig ifrån de öfrige Europæiſka.

Deſſe kännare lära til ſin förundran finna, at denna Nation, ſom ej idkar bokliga konſter, och hvars enfaldiga lefnads-ſätt ej behöfver många vetenſkapers och ſlögders biträde, likväl äger ganſka många nätta uttryck och ſinnrika taleſätt.

Deſſe uttryck äro ofta ſå egna, at man ej utan ſtörſta möda kan ikläda dem en annan drägt: och om öfverſättningar ifrån andra ſpråk med ſkäl räknas ibland de göromål, ſom fordra inſikt och god ſmak, ſå ſkulle viſſt en öfverſättning ifrån Lappſkan blifva mycket ſvår, för ſpråkets egenhet och ſärſkildta lynne ſkull.

Om man i Lappſkan ſaknar ord, ſom tilhöra vetenſkaperne och de ſlögder och hand-

rum, quas gens ignorat desiderentur, nemini mirum videri potest. Omnibus aliis gentibus id ipsum commune est, quæ cum primum scientias & artes amplexæ sunt, terminos technicos artiumque nomina aut simul mutuatæ sunt, aut nova effingere necessum habuere. Ex hac ipsa caussa lingua Laponica ævo recentiori multis, imprimis vocibus Theologicis aucta est, quarum tanta laborat penuria, quanta excellit copia vocum, quibus quæ in vita communi occurrunt exprimuntur *).

Voces itaque Theologicæ maxima ex parte recentiores sunt, aut tales antiquæ, quæ præter significationem vulgarem simul speciatim exprimunt illas res & functiones, quæ ad cultum Divinum & Religionem pertinent. Huic usui nonnullæ harum jam unice inserviunt: e. g. *kastatet*, fere semper est baptizare: *Skallo*, semper & unice Sacram Cœnam, *skallotet*, Sacram Cœnam distribuere significant, reliqua ut omittamus.

Præter hanc vocum Theologicarum penuriam etiam nonnullæ aliæ desiderantur, & illæ quidem tales, quibus nulla carere posse lingua videtur. Ita e. gr. quia virtus & bene moratus nullo idoneo & proprio nomine gau-

*) Ita e. gr. nix vento cumulata & compacta appellatur *filpetak*, quæ frigore tantummodo induruit non vero conglaciata est *tele*. *Skawe* est nix crusta tenui glaciali obducta, quæ vero crusta nivis crassior est & altius congelata dicitur *tjarw*. Pars ima nivis, sive quæ humo proxima est, quando conglaciatur *skiltje* & *tjuoke* nominatur.

handteringar, som Nation ej brukar och känner, är det ej at undra på. Så har det ock skett hos alla andra folkslag, at då man först fått vetenskaperna, har man altid tillika antingen lånt orden och namnen, eller ock varit nödsakad at göra sig nya. Således och af denna orsak har Lappska språket i sednare tider blifvit tilökt med många, i synnerhet Theologiska ord, på hvilka de hast så stor brist, som de hafva en förundransvärd myckenhet af ord och namn, at uttrycka och beskrifva de ting, som förefalla i deras vanliga göromål och lefnadssätt *).

De Theologiska orden äro således måstedels nyare, eller ock sådana gamla ord, hvilka jämte det de i språket hafva sin förra bemärkelse, tillika brukas at bemärka ting och förrättningar, som höra Religion til och Gudstjensten. Några ord hafva redan hunnit blifva härtil enskildt afskilda; således, til ex. betyder *kastatet* nu mera mäst altid, döpa barn; *Skallo* altid och endast, Herrans Nattvard, så väl som *skallotet*, utdela Altarens Sacrament, o. s. v.

Förutan denna bristen på Theologiska ord, saknas äfven några andra, dem man skulle tycka at intet språk kan vara förutan. Häribland får man anmärka, at de ej hafva något egit namn på dygd och dygdig, utan hafva Auctorer i Lappskan nöd-

*) Således til ex. betyder *filpetak* snö, som af vädret är ihoppackad. *Tele*, snö, som annars hårdnat, men ej är isfrusen. *Skawe*, en tunn isskärpa på snön. *Tjarw*, snö-skare, som är starkt tilfrusen. *Skiltje* och *tjuoke*, is och sten nedre i snön vid marken, m. m.

gaudent, per circumlocutionem Auctores illam appellaverunt *tjabbes tape*, five honeftam rationem vivendi, hunc *tjabbes tapek*, five talem, qui ita vivit. Confcientiæ etiam nomen in lingua Lapponica recentioris eft ævi, quod varie expreffere Auctores. Nonnullis audit *åme tåbdo* vel *eme tåbdo*, aliis *waimon tåbdo* & interdum fimpliciter *waimo*, quod tunc certam animi perfvafionem fignificat; quo quidem ultimo nomine apte fatis exprimitur confcientia; nam cum dicunt Lappones: *takkah waimon melt*, vel, *takkah kokte waimob anah*, (fac fecundum cor, fac ut cor habes) confcientiæ ductum fequendum inculcant, nifi forte dixeris vocabulum Svecanum *famwitt*, prout illud ex ore Lapponum interdum audimus, civitate donandum potius fuiffe.

Voluptate & luxu ut fere caret gens Lapponica, ita & nomen ignotum, reliqua ut heic prætereamus. Id notatu dignum eft, nomen *ata* & verbum *atet* communis effe fignificationis, quibus omne id exprimitur, cujus nomen genuinum aut ignoratur, aut ex memoria excidit, fenfus autem e contextu eliciendus eft.

Ut fupra diximus, Lexicon hoc illorum imprimis inferviet ufui, quibus cognitio linguarum arridet. Illarum quidem gentium linguas, quibufcum nobis eft commercium aliquod, omnium primum addifcere neceffum habemus, qui ut obtineatur finis, Lexica raro defunt aliaque adminicula: at, cum his nequeat circumfcribi limitibus

nödgats kalla det förra *tjabbes tape*, eller et vackert och anftändigt fätt at lefva, och det fednare *tjabbes tapek*, en fom få lefver. Ordet famvete är åfven nytt i Lappfkan. Auctorerne hafva gifvit det många och olika namn. Somlige hafva kallat det *åme tåbdo* och *eme tåbdo;* andre *waimon tåbdo* eller ock endaft *waimo*, fom betyder en öfvertygelfe i hjertat. Det fifta eller *waimo* tyckes ej vara få illa träffadt, ty när Lapparne vilja fäga: gör efter famvete, fäga de: *takkah waimon melt*, eller, *takkah kokte waimob anah*, gör fom du har hjerta til, få framt det ej hade varit lika godt, at införa et brutit Svenfkt ord *famwitt*, det man ock ibland brukar i dagligt tal.

Vålluft och öfverflöd äro åfven utan egenteliga namn i Lappfkan, förutan flera faknade ord, fom ej här kunna uppräknas. Det är märkvärdigt, at de hafva et ord *ata*, fom tjenar at bemärka alt det, fom man ej vet namn på, eller hvars rätta namn man ej kommer ihog, och et verbum *atet*, fom brukas på famma fätt, då man af fammanhanget fkal fluta til det, fom dermed menas.

Som ofvanföre fagt är, är detta Lexicon hufvudfakeligen ämnadt til deras tjenft, fom göra fig nöje af at känna flere folkflags fpråk. De Nationers fpråk, med hvilka man har commerce och något at beftälla, blifva altid minft oumbärliga, och i dem faknas fällan ordaböcker och hjelpredor: men fom deras begär, hvilka valt fpråk-kundfkapen til fit

bus desiderium linguarum curiosorum non nisi plurium & fere omnium linguarum cognitione explebile, locus nobis est sperandi, illis certe gratum hoc futurum opus. His linguarum cultoribus eo minus pœniteat porrigere opem, quod, se cum in hoc musarum genere oblectant, id simul utilitatis exinde redundet, ut, collatis secum invicem linguis illarumque aut convenientia aut discrepantia detecta, aliqua cum probabilitate ortum gentium illarum, quibus vernaculæ sunt, nos edocere valeant.

Cognitio itaque linguarum gentium ortum & prosapiam docet indicatque, ut & solum & genus vitæ mutaverint monstrat; quæ quidem historia æque & jucunda & utilis forte est eritque semper atque illa, quæ crudelia & exitiosa bella nobis enarrat.

In lucem adhuc non satis est prolatum, unde originem Lappones ducant, neque illud ipsi a majoribus acceptum relationibus quidem, ne dicam historia, in hoc tempus reservatum habent. Et quia mores vitæque conditio illam sine dubio, quam voluit quod inhabitant solum, induerunt speciem, nihil nisi lingua restat, ex qua penitius examinata & cum aliis collata hoc erit eruendum.

At cum his quæstionibus id tantum, quod verisimile est, raro certa ratio rerum obtineatur, mirum non est de ortu Lapponum varias & diversas fuisse opiniones. Itaque eruditi plures Lappones esse Israëlitas contenderunt, & in osten-

sit yrke, sträcker sig ännu vidare och nästan til alla språk, har man en billig förhoppning, at äfven detta arbete åtminstone för sådana skal vara kärkommit. Desse språk-kännare äro så mycket mera förtjente til alt möjeligit biträde, som de, jämte det nöje de sig sjelfva deraf göra, äfven kunna, af språkens jämförelse med hvarandra och deras större eller mindre öfverensstämmande sannolikt underrätta ofs, om de folkslags härkomst, af hvilka de talas.

Språk-kundskapen leder ofs således til kundskap om folkslägens slägtskap och härkomst, den visar, huru de ombytt orter och lefnadssätt; en historia, som ofta torde vara lika artig och nöjsam för efterverlden och lika nyttig som den, som förtäljer ofs de förstöringar och våldsamheter, som krig hafva gjort och åstadkommit.

Det är ej ännu fulleligen updagadt, hvadan Lappska Nation har sin uprinnelse. De hafva sjelfve inga sagor och berättelser härom bevarade til denna tiden. Deras språk blir derföre det enda medlet at kunna sådant utforska, ty lefnadssättet har utan tvifvel blifvit så förändradt, som orten det har fordrat.

Men som man vid dylika undersökningar oftast får nöja sig med det, som blott är sannolikt, må man ej undra, at om Lapparnes ursprung olika meningar upkommit. Således hafva flera Lärde velat påstå, at Lapparne äro Israëliter, och

velat

ostendenda convenientia linguæ cum Ebræa desudaverunt, & quidem non absque omni specie veri, nisi nulli non similis evadat linguæ Ebræa, nullo habito respectu vocalium mutatisque præterea pro lubito literis unius ejusdemque organi. In illis, qui huic rei explicandæ operam dedere clarus est Olaus Rudbeckius junior, Professor quondam Ups. nec non Magister Johannes Thelin, Pastor antehac & & Præpos. Umensium, quorum adhuc eruditæ observationes manuscriptæ exstant. Linguam Lapponicam cum Hungarica in multis convenire ut jam dudum observatum est, ita illud deinceps Dom. Zainovics, natione Hungarus Norvegiam cum ante aliquot annos peragraret expertus est, id quod ulterius expositum est & demonstratum dissertatione Academica, quæ Upsaliæ sub præsidio Generosiss. Dom. Equ. regii regnique Cancell. Consil. Joh. Ihre A:o 1772 prodiit, *de convenientia linguæ Lapponicæ cum Hungarica.* Fennicam quoque linguam cum Hungarica aliquatenus congruere scriptoribus non ignotum, & quidem æquo ac Lapponica jure, propter illam, quæ inter has ambas est similitudo, quod pace dixerim illorum, qui has & nationes & linguas plane diversas esse contendunt, qua de re in Actis literariis Upsaliens. prolixa est disputatio.

Nihilo minus vix negari potest has linguas in multis concordare, quod & hoc Lexicon ostendit, idque collatis utriusque linguæ Grammaticis ulterius elucet. Quod vero Lappones a vicinis Svecis & Norvagis plura mutuati sint

velat bevisa språkets öfverensstämmelse med Ebræiskan, hvilket ock ej synes vara utan all sannolikhet, så framt ej hvart och et språk blir då likt med Ebræiskan, när man ej har något afseende på vocalerne, och dessutom efter behag ombyter med hvarandra *literas ejusdem organi.* Ibland dem, som härutinnan hafva berömligen arbetat förtjenar sal. Professor Olaus Rudbeck i Upsala at nämnas, samt för detta Probsten och Kyrkoherden i Umeå Mag. Johan Thelin, hvilkas lärda anmärkningar i detta ämne ännu finnas i manuscript. At Lappskan har någon likhet med Ungerskan har ock förr blifvit anmärkt, hvilket Herr Zainovics, en Ungrare, sedermera på en resa igenom Norrige har erfarit och utrönt. Det samma är efter honom ytterligare bevist uti en Disputation, som är utgifven i Upsala under Cancellie-Rådets och Ridd. Välborne Herr Johan Ihres inseende år 1772, om dessa bägge språkens öfverensstämmelse. At också Finskan är något lik med Ungerskan är äfven af Scribenter anmärkt, hvartil den ock äger samma rätt som Lappskan, för sin likhet skull med sistnämnda språk, hvilket man här får lof at nämna, utan at vilja påtruga Finnarne någon skyldskap med Lapparne, hvaremot vidlyftigt är skrifvit i Upsala Lärda Handlingarne.

Detta oaktadt tyckas likväl språken i mycket öfverensstämma, som kan ses äfven af detta Lexicon, men i synnerhet då man jämför bägge språkens Grammaticaliska beskaffenhet. At Lappskan fått en del ord af Svenskan och Norrskan

ſint vocabula, iſtud mirum non eſt. De cetero unum alterumve in Polonica, Anglicana & quoque Gallica lingua exſtat vocabulum cum Lapponica congruum. An in Ruſſica quædam ſint certo dicere non poſſumus *).

Hæc forte convenientia & ſimilitudo linguæ Lapponicæ cum aliis quampluribus in cauſſa eſt, cur nonnullis ex aliis conflata & ſpuma linguarum eſſe viſa ſit; id quod linguæ huic eo minus vitio verti poteſt, quod in reliquas ſi penitius inquiſiveris, fere ſingulas eodem modo comparatas deprehenderis. Reſtabit nihilo minus linguæ Lapponicæ copia vocabulorum, quæ aliunde vix poterunt derivari: in his illæ præcipue voces, quæ a ſono ſive per onomatopoïam formatæ ſunt, quarum magna eſt vis. Ita e. gr. aquæ nomen *tjatſe* forte a ſono undarum ſcopulis aut alii corpori duro illiſarum ortum eſt. *Swaſkot*, flagellare haud abſimile eſt ſono virgæ ſive flagelli cum celeritate quadam vibrati. *Mekot*, balare, *kriſkeſſet*, crepare, *nuwet*, venti aut ignis inſtar fremere, *tſihret* ut mures vocem edere, eandem ſine dubio agnoſcunt originem, alia ut prætereamus vocabula quamplurima, quæ Lector ipſemet in hoc Lexico evolvere & contemplari poteſt.

Le-

ſkan år ej underligit, fór grannſkapet ſkull. Fór ófrigit igenfinnes et och annat ord i Polſkan, Engelſkan och åfven Franſyſkan, ſom har likhet med Lappſkan. Om några finnas i Ryſkan kan jag ej med ſåkerhet ſåga *).

Det torde vara denna likheten med flera ſpråk, ſom gjort, at Lappſkan blifvit af ſomlige anſedt fór et af andra ſammanflickadt ſpråk. En omſtåndighet ſå mycket mindre fórklenlig fór Lappſkan, ſom nåſtan alla andra ſpråk torde vid nårmare påſeende få vidkånnas det ſamma. Lappſkan behåller likafullt en myckenhet egna ord, ſom knapt torde kunna hånledas annorſtådes ifrån. Häribland åro i ſynnerhet ſådana ord, ſom af ljudet eller *per onomatopoïam* åro formerade, af hvilka rått många finnas. Således ſynes til ex. ordet *tjatſe*, vatten, vara kommit af likheten det åger i uttalet med ljudet af vatten, när det ſqvalpar emot någon ting. *Swaſkot*, piſka, ſlå, har et nåſtan likſtåmmigt ljud med det, ſom upkommer, når man haſtigt ſvånger i luften et ſpö eller en piſka. *Mekot*, bräka ſom en get, *kriſkeſſet*, knarra, *nuwet*, ſuſa ſom väder eller eld, *tſihret*, gnälla ſom móſs, hafva onekeligen ſådan uprinnelſe, fórutan många flera, dem Läſaren ſjelf har tilfälle at betrakta i ſjelfva Lexicon.

Den

*) Qvamvis exiguus ſit numerus vocabulorum, quæ recenſentur in diſſertat. Academica ſub præſidio ante hac Prof. & Equ. KALM Aboæ edita, de gente Americæ borealis Gallis *Eſquimaux* dicta, aliqua tamen cum lingua Lapponica fere conſona inveni, ut e. gr. Eſquim. *kamakak*, ocrea, Lapp. *kabmak*, calceus. Eſqu. *monny*, ovum, Lapp. *monne*, id. Eſqu. *ouaſa*, æſtas, Lapp. *keſe*, idem.

*) Af de få ord af Eſquimæernes (*des Eſquimaux*) ſpråk i Norra America, ſom åro anfórda i en diſputation under fór detta Prof. och Ridd. KALMS inſeende i Åbo, finnas några, ſom åro lika med Lappſkan, ſom til ex. Eſquim. *kamakak*, ſtófvel, Lapp. *kabmak*, ſko. Eſqu. *monny*, ågg, Lapp. *monne*. Eſqu. *ouaſa*, ſommar, Lapp. *keſe*.

Lector peregrinus heic forte aliquid explicatum optaret de gente Lapponum & solo, quod inhabitant, at quia nos ex proposito tantum in lingua Lapponica exponenda versamur, illudque jam pridem a viris eruditis literis traditum est, ad illorum scripta Lectorem ablegatum volumus. In his SCHEFFERI *Lapponia illustrata* & Rever. Dom. Doct. HÖGSTRÖMII descriptio Lappmarkiarum Svecanarum imprimis digna sunt, quæ cum laude nominentur.

Interea nos Lectori grammaticalia nonnulla linguæ Lapponicæ tradenda duximus & præcepta de orthographia vocumque pronuntiatione & terminationibus, flexionibus ceterisque, ut eo majori cum fructu hoc frui possit Lexico. Ulteriorem qui desiderat institutionem adeat Pastoris quondam & Præp. FJELLSTRÖMII *Grammaticam Lapponicam* A:o 1738 editam &, si lubet Past. GANANDRI, quæ A:o 1743 publicis impensis prodiit.

Neque ullum offendat illa, quæ tam in his Grammaticis, quam in aliis libris Lapponicis deprehenditur discrepantia & diversitas orthographiæ. Nam, cum nec præcepta essent ulla neque quidquam usu communi receptum, mirum non est, quemque, ut ei visum fuerit, ita scripsisse, aut, cum ceteras ignoraret, hanc vel illam secutum esse dialectum a reliquis sæpe plane diversam & fere non nisi in una alterave Parœcia intelligibilem, quam insuper ipsam non semper optato cum successu sequi literisque exprimere potuerit. Nonnulli autem linguam Lapponicam ju-

Den främmande Läsaren torde väl önska, at här få någon berättelse om Lappska folket och det land de bebo, men som man här endast valt til föremål språket, och det andra redan är af lärda Män utförligen afhandladt, vil man til dem hänvisa Läsaren. Häribland får man i synnerhet med beröm nämna SCHEFFERI *Lapponia illustrata* och Doct. HÖGSTRÖMS Beskrifning öfver de Svenska Lappmarker.

Däremot vil man här lemna Läsaren et kårt Grammaticaliskt begrep om språket, dess orthographie, uttal, ändelser, m. m. at han må kunna göra sig desto bättre gagn af detta Lexicon. Den som åstundar vidlyftigare underrättelse må läsa afledne Probsten FJELLSTRÖMS *Grammatica Lapponica*, af år 1738; samt, om han så behagar, afl. Kyrkoherden GANANDERS af år 1743.

Öfver skiljaktigheten i stafnings-sättet, så i dessa som andra Lappska böcker, må ingen stöta sig. Här har ingen ting varit förut stadgadt, eller genom bruk och vana antagit, utan hvar och en har skrifvit, om icke efter egit godtycke, dock förnämligast efter en eller annan Sockens eller orts dialect, som ibland varit nästan obegripelig för de fläste öfrige, och dessutom ej altid varit nog lyckelig, at kunna väl följa och uttrycka den samma. En del tyckas ock hafva velat göra språket mera konstigt, än det i sig sjelft är, och dymedelst infört åtskilligt, som är mindre riktigt, då andre

justo quasi artificiosiorem reddere voluisse videntur, & quidem non illæsa lingua: alii, quibus barbara & inculta visa est lingua, illam cum expurgare voluerunt, neglecto genio & indole linguæ Svethicismos introduxerunt, quod tamen salva dictum vellem laude industriæ illorum, qui in hoc campo desudaverunt, laudatissimorum virorum. Fundamenta posita & inventa, quibus nunquam non est facilius addere, illis accepta semper referemus. Imprimis Past. & Præp. FJELLSTRÖMII nemini non nota est opera maxima digna laude. Scripta quoque CANUTI LEEMII Norvagi cum laborem indefessum, tum haud exiguam linguæ Lapponicæ peritiam arguunt, licet orthographia, qua usus est, non satis apta & perspicua esse videatur. Insuper LEEMIUM in *Nomencl. Lappon.* sæpius atque oportuit forte experieris admonuisse: *Siges om et rinsdyr*, (de rangifero dicitur) etiam ad illa vocabula, quæ de nullo non dicuntur animali. At, ut supra monuimus, Auctoribus Lapponicis præ ceteris danda est venia, quia subsidiis, quibus opus levaretur librisque destituti necesse habuerunt suam quisque sequi ideam, ne dicam placitum.

Ne in hac re etiam hoc Lexicon peccaret, omni studio cautum est. Orthographia quidem pronuntiationi accommodata est, simul vero necesse fuit, ut, quantum sine linguæ damno fieri potuit cum illa concordaret, quæ jam ab aliis Auctoribus recepta est, ne non necessaria dissimilitudine aut illorum scripta aut hoc Lexicon Lectori inutile & lectu arduum redderetur.

De

dre däremot, under namn af at odla språket och kanske i tanka at det göra, ej synas hafva följt noga efter språkets art, utan velat göra det likare med Svenskan, hvilket här nämnes utan upsåt at vilja tadla desse berömlige Måns flit och möda. De hafva gifvit första anledningen och lagt grunden, hvarpå man nu bygger. I synnerhet är afledne Probsten FJELLSTRÖMS arbetsamhet i denna vägen högeligen at berömma och kunnig. Den Norrske Herr KNUD LEEMS Lappska Skrifter röja och mycken flit och insikt, fastån orthographien i dessa är nog konstig och otydelig: dessutom tyckes Herr LEEM i sin *Lappeske Nomenclator* hafva varit nog flitig med den anmärkningen: *Siges om et Rinsdyr*, åfven vid de ord, som kunna sägas om alla andra djur. Men, som ofvanföre sagt är, bör man ursäkta de Lappska Auctorerne mera än några andra, ty de hafva ej haft några hjelpredor och subsidier, utan hafva varit nödsakade at skrifva hvar och en efter sin smak och godtycke.

Man har i detta Lexicon varit angelägen om, at akta sig för at härutinnan upsåteligen fela. Orthographien har man i det nogaste velat lämpa efter uttalet; men man har tillika haft nödigt, at, så mycket utan språkets skada möjeligit varit, lämpa den efter de förut utgifna böcker, för at ej onödigtvis blifva med dem olika, och derigenom göra dem eller detta verk obrukbart.

At

De cetero & illum in finem, ut illæ removeantur difficultates, quas Lectori adfert orthographia librorum Lapponicorum discrepans & diversa, sequentia observentur præcepta. In initio vocum semper, nisi quando derivatio a Svecana lingua aliud exegit, literis durioribus *p*, *t*, *k* sive *q* usi sumus, loco *b*, *d*, *g*, quod etiam magis cum pronuntiatione convenit illorum Lapponum, quorum lingua emendatissima censetur, ideoque a Rever. Dom. Doct. HÖGSTRÖMIO aliisque, qui linguam Lapponicam adcuratius tractavere, receptum. Eandem ob caussam quoque loco diphthongorum *ue*, *uå*, *uö* adhibuimus *uo*, & quando aut res aut mos receptus ita postulavit *we*, imprimis post literam *q*, ut e. gr. *qwele* pro *guele*. Pari ratione in initio & medio vocum sive quoties vocalis insequitur, sibilum in lingua Lapponica frequentem, quoque a Fennica potissimum differt, per *tj* expressimus, quod *tj* heic efferendum est, ut e. gr. in voce Svecana *tjåra*, sive ut Italorum *gi* vel Anglorum *chi*. In fine vocum & quotiescunque nulla proxime subsequitur vocalis, ad sibilum istum per *ts* vel *tz* exprimendum inducti sumus, quod, ut monuimus, sonum habet eundem atque Anglorum *ch* in *wich*, *such* & ceteris vocabulis. Quoties vero talibus vocibus in fine additur syllaba, hoc *ts* in *tj* vertitur, ut e. gr. *Nominat. almats*, homo: *Genetiv. almatjen*, hominis. In casu utroque GANANDER litera *z* usus est, cujus vero locum cum defendere non potuerit, quando quondam conventus in urbe *Uma* orthographiæ Lapponi-

At hjelpa Låsaren utur de svårigheter, hvilka et skiljaktigt stafnings-sått kunde förorsaka, har man velat göra följande anmärkningar. Man har i början af alla de ord, dår tydelig derivation ifrån Svenskan ej annorlunda fordrat, brukat de hårdare bokståfverna *P*, *T*, *K* eller i dess stålle *Q*, i stållet för *B*, *D*, *G*, hvilket ock år enligare med de Lappars uttal, som renast tala sit språk, och dårföre år brukadt af Herr Doctor HÖGSTRÖM och flere, som handterat språket med någon granskning. Af samma grund har man ock, i stållet för diphthongerne *ue*, *uå*, *uö* brukat *uo*, och, dår saken eller vedertagit bruk så fordrat *we*, i synnerhet efter *q*, som *qwele*, i stållet för *guele*. Likaledes har man af ofvannämnde orsak betjent sig, i början och midt uti orden, eller så ofta en vocal följer, af *tj*, at exprimera den så ofta i Lappskan förekommande *sibilus*, hvarmed den ock skiljer sig ifrån Finskan. Detta *tj* har hår samma ljud, som i Svenska ordet *tjåra*, eller som Italienernes *gi*, eller Engelsmånnernes *chi*. I slutet af orden och dår som annors ingen vocal följer straxt efter, har man funnit sig föranlåten, at antaga *ts* til uttryckande af detta ljud, hvilket *ts* dår bör utsågas som det Engelska *ch*, uti *wich*, *such* och flera ord. Så snart ordet blifvit med någon stafvelse i åndan påökt, förbyter sig detta *ts* til *tj*, til ex. *Nominat. almats*, menniska; *Genetiv. almatjen*, menniskans. Herr GANANDER betjenar sig i bågge fallen af *z*, men som han ej kunnat försvara det vid en Congress i Umeå, dår Lappska ortho-

ponicæ examinandæ & ſtabiliendæ cauſſa juſſu Regii Collegii agebatur, neque nos in caſtra ejus auſi ſumus transire, ne bellum foret cum Grammaticis motum.

In illis vocabulis, ubi *ti* juxta nonnullas dialectos absque ſibilo efferri debet, ut e. gr. in *tiet*, propter, *tietet*, ſcire & ſimilibus, nunquam heic invenies *j* conſonans, ſed *i* vocale, atque, ut error eo melius evitetur, ſatius eſſe duximus ſi in his caſibus ſcriberetur *d*, loco *t*, vel etiam *t* ſine ſubſequente *i*, ut *tetet* pro *tietet* &c.

Regulas ſequentes, quæ etiam aliqua ex parte ex illis, quæ jam de orthographia dicta ſunt ſequuntur, habeat qui hoc vult frui Lexico.

I:a Plurimæ voces, quarum juxta nonnullorum Auctorum orthographiam literæ *b*, *d*, *g* ſunt initiales, heic cum literis *p*, *t*, *k* aut *q* quærendæ ſunt. Ita e. gr. pro *guele* quære *qwele: qweddet* pro *gueddet* & ſic porro. Idem quoque interdum iisdem de literis in medio & fine vocum valet.

II:a Illa vocabula, quæ cum diphthongis *ue*, *uå* & *uö* non inveniuntur, cum *uo* quærenda ſunt, interdum cum *we* & *wo* poſt literam *q*; e. gr. *gueſſe*, hoſpes, vid. *qwoſſe: guåbla* vid. *kuobla: guåſa* vid. *kuoſa: gueddet* vid. *qweddet: guedet* vid. *qwodet: juölke* vid. *juolke: buöre* vid. *puore: guele* vid. *qwele*.

III:a α) Ubi in initio aut medio vocum eſt ſibilus, ſive ille ſonus, quo effertur Anglorum *ch* in *choice*, *chair*, *child*, *handchercher* & ceteris vocabulis; ſive

orthographien ſkulle ſkårſkådas och ſtadgas, har man ej heller hår vågat antaga det, fór at ej råka i fård med Herrar Grammatici.

I de ord dår *ti* efter ſomliga dialecter ſkal utſägas utan *ſibilus*, ſom til ex. uti *tiet*, fórdenſkull, *tietet*, veta och dylika, har man ej någonſin nyttjat *j* conſonans, utun *i* vocale, och oftaſt har man åndå, til undvikande af miſstag och oredighet, håldre ſkrifvit ſådana ord med *d*, eller ock med *t* utan *i*, ſåſom *tetet*, i ſtållet fór *tietet*.

I anledning af det ſom ſagt år om ſtafnigsſåttet, ſamt annars, behagar den, ſom vil betjena ſig af detta Lexicon, i akttaga fóljande reglor:

1:o Stórſta delen af de ord, dår *b*, *d*, *g*, hos ſomlige Auctorer, år fórſta bokſtafven, igenſókas hår under *p*, *t*, *k* eller ock *q*. Således ſók *qwele*, i ſtållet fór *guele; qweddet*, i ſtållet fór *gueddet*, m. m. Det ſamma gåller ock ibland om deſſe bokſtåfver midt uti och i ſlutet af orden.

2:o Dår et ord ej finnes igen med diphthongerne *ue*, *uå* och *uö*, ſå ſókes det med *uo*, ibland med *we*, *wo* efter *q*; til ex. *gueſſe*, gåſt, ſe *qwoſſe: guåbla*, ſe *kuobla: guåſa*, ſe *kuoſa: gueddet*, ſe *qweddet: guedet*, ſe *qwodet: juölke*, ſe *juolke: buöre*, ſe *puore: guele*, ſe *qwele*.

3:o α) Dår en *ſibilus* år i bórjan och midt uti orden, eller et ljud, ſom år lika med det Engelſka *ch* i orden *choice*, *chair*, *child*, *handchercher*, m. fl. eller ock

sive quo pronuntiatur litera *g* in *generous*, *gentle*, *virgin;* vel Italorum *g* sibilans, (pro cujus in lingua Lapponica usu etiam nonnulli Auctores stetere) in *giorno*, *volger*, *girare*, *giudicare* &c. illum per *tj* expressimus, non secus atque in Svecano *tjåra*, *tjena* &c. *)

β) Quando hic sibilus in medio vocum duriori pronuntiatione consonæ geminæ efferendus est, sive eodem modo atque Italorum *reggio*, *aggiunte* &c. literam *t* geminavimus, ut e. gr. in vocabulis *attje*, pater, *kattjet*, cadere, *rattjet*, contendere, *swattjet*, moveri &c. Interdum vero, quando propter pronuntiationem ita esse debuit, *dt* loco gemini *t* scripsimus, e. gr. *idtji*, *ådtjot*. Illi Auctores, qui sibilum hunc litera *z* expresserunt, hoc in casu illam aut geminavere, aut ante *z* literas *d* vel *t* apposuerunt: scripserunt hi *atze*, *katzet*, *ratzet*, vel *adtze*, *adze*, *azze* &c. Qui litera *g* usi sunt, illam geminaverunt, e. gr. in vocabulis *åggiod*, accipere, *giåggiåd*, stare, *åggie* vel *ågge*, caro, quæ alias scribuntur & enuntiantur

ock lika med *g* i orden *generous*, *gentle*, *virgin:* eller som det Italienska *g sibilans* (det ock somlige Scribenter i Lappskan velat införa), i orden *giorno*, *volger*, *girare*, *giudicare*, m. fl. har man här exprimerat honom med *tj*, lika som i Svenska orden *tjåra*, *tjena* *).

β) Då samma *sibilus* midt uti orden fordrat et hårdare uttal, som af en dubbel consonant, lika som uti Italienskan i *reggio*, *aggiunte* och andra ord, har man här fördubblat *t*, som til ex. i orden *attje*, fader, *kattjet*, falla, *rattjet*, stråfva, *swattjet*, röra sig, m. m. Ibland har man, då uttalet så fordrat, brukat *dtj*, til ex. *idtji*, *ådtjot*. De Auctorer, som exprimerat *sibilum* genom *z*, hafva i detta fallet antingen fördubblat det, eller satt et *t* eller *d* där frammanföre; då de skrifvit *atze*, *katzet*, *ratzet;* eller ock *adtze*, *adze*, *azze*, m. m. Men de som brukat *g*, hafva fördubblat det, som uti *åggiod*, få, *giåggiåd*, stå, *åggie* eller *ågge*, kött, med flera ord, som annars skrifvas och läsas *ådtjot*, *tjodtjot*, *ådtje*. De åter, som

*) Ad hanc partem quod attinet orthographiæ, libros Lapponicos & non raro unius ejusdemque Auctoris scripta valde inter se dissimilia invenies. Cum nobis fecere nonnulli, quibus *tj* visum est aptissimum: aliis vero placuit *gi* & interdum *g* absque *i* ante *e*, *i* & *y* & in fine vocum: quibusdam *z*, *dz*, *tz*, *zi*, *tzi* & interdum *ki*. Hac ipsa varietate & linguam intellectu difficilem & pronuntiationem dubiam reddidere, imprimis quia simul necesse fuit, ut hæ literæ proprio & genuino sono interdum efferrentur, e. gr. in vocabulo *aitigit* literam *g* ut in lingua Svecana, sive ut in Gallica ante vocales *a*, *o*, *u*, at in *åiwelagit* ut *tj*, sive Anglorum *ch* efferendam voluerunt, alia ut prætereamus exempla.

*) I denna delen af orthographien hafva Auctorerne varit med hvarandra och ibland sig sjelfva mycket olika. Somlige hafva med oss brukat *tj:* andre *gi*, ibland ock *g* utan *i* frammanföre et *e*, *i* eller *y*, samt i slutet af orden: en del *z*, *dz*, *tz; zi*, *tzi*, ibland ock *ki*. Härigenom hafva de åstadkommit stor oreda och et osäkert utspråk, i synnerhet som de äfven behöft ibland låta dessa bokstäfver få behålla sit egit och naturliga uttal: de hafva til ex. måst låta *g*, uti *aitigit*, ljuda som *g* i Svenskan, eller i Fransyskan frammanföre *a*, *o*, *u*; men uti *åiwelagit*, låter det som *tj*, eller *ch* i Engelskan, o. s. v.

tur *ådtjot*, *tjodtjot*, *ådtje*. Illi autem, quibus familiare est *ki*, addiderunt literam *c*, ut *ackie*, pater, *gåckiot*, vocare, loco *attje*, *kåttjot*.

γ) In fine vocum & quando nulla proxime subsequitur vocalis sibilum hunc, ut supra commemoravimus, per *ts* vel *tz* expressimus, quod tunc eodem modo efferendum est atque Anglorum *ch*, vel ut *ge* in vocabulis *mariage*, *knowledge* &c. alias autem *ts* proprio & genuino sono enuntiari debet, e. g. in *tsabmet*, *tsaket*, *tsewe*, *tsaitsetet*, *tsuoptsa*, *tsetsastattet* & ceteris vocabulis, quæ, ut scribuntur, pronuntiantur. Illi, quibus in hoc casu litera *g* usitata est, hanc vel solam vel *gie* adhibuere, scripseruntque *almag* vel *almagie*, pro *almats* vel *almatz*. Quo igitur jure nos literis *ts* vel *tz*, in penuria novi alicujus characteris in hunc finem speciatim formati, heic usi simus, ex illis, quæ jam dicta sunt, patet. Addam, hoc non penitus abhorrere a vulgari pronuntiatione, imprimis illa, quæ in regionibus borealibus Lapponiæ usitata est, ubique vero locorum cum sermone juniorum & illorum, qui blande loquuntur, convenit.

Ex hac igitur regula III:a & factis animadversionibus elucet, ut illa vocabula evolvenda sint, quæ a nonnullis Auctoribus alia orthographia scripta sunt: exempli gratia *gialme*, *zialme* vel *tzialme*, oculus, vid. *tjalme*. *Azze*, *atze*, *agge*, *ackie*, pater, vid. *attje*. *Ådze*, *ågge*, *åggie*, *åckie*, caro, vid. *ådtje*. *Almaz*, *almag*, *almagie*, homo, vid. *almatz* & sic porro.

som brukat *ki*, hafva tillagt et *c*, och skrifvit *ackie*, fader, *gåckiot*, kalla, i stället för *attje*, *kåttjot*.

γ) I slutet af orden och når ingen vocal straxt följer derpå, har man hår, som ofvanföre sagt år, uttryckt denna *sibilus* med et *ts* eller *tz*, då det ljuder som *ch* i Engelskan, eller som *ge* i *mariage*, *knowledge*, m. fl. men i andra fall behåller *ts* sit egenteliga ljud, som til ex. i *tsabmet*, *tsaket*, *tsewe*, *tsaitsetet*, *tsuoptsa*, *tsetsastattet*, m. fl. ord, hvilka böra låsas som de skrifvas. De som i detta fallet betjent sig af *g*, hafva dels brukat det ensamt, eller ock med *gie*: de hafva således skrifvit *almag*, eller ock *almagie*, i stället för *almats* eller *almatz*. Hvarföre man hällst hårtil brukat *ts* eller *tz*, i brist af någon sårskild och nygjord bokstaf, det har man redan til en del sagt, och får tillägga, at *ts* år enligit med mångas uttal, i synnerhet i de norra Socknarne, men öfver alt uttalas det sålunda af barn, samt når man vill tala mycket blidt och vånligt.

I anledning af denna 3:dje regelen och hvad därvid anmårkt år, vet man således huru de ord skola igensökas, som hos en del Auctorer åro annorlunda skrefne. Til ex. *gialme*, *zialme* eller *tzialme*, öga, se *tjalme*. *Azze*, *atze*, *agge*, *ackie*, fader, se *attje*. *Ådze*, *ågge*, *åggie*, *åckie*, kött, se *ådtje*. *Almaz*, *almag*, *almagie*, menniska, se *almats*, och så vidare.

IV:a Litera, quæ idem valeret atque Ebræorum ש, Alemannorum *ſch* & Anglorum *ſh*, ut in lingua Svecana deſideratur, ita neque in lingua Lapponica reperiunda eſt. In ejus locum plerique Auctores *ſj* ſubſtituere, quod etjam nos heic fecimus. Id mirum, OLAUM STEPHANI GRAN, in ſcriptis ſuis anno 1668 & 1669 editis *hj* uſurpaſſe, ubi legitur *hjaddet* fieri, pro *ſjaddet* &c.

V:a Pleraque vocabula ex præpoſitione & nomine aut verbo, vel alio quocunque modo compoſita (ut nonnullis placuit Auctoribus) de induſtria heic ſejuncta ſunt, idque illam ob cauſſam, quod nulla talis conjunctio vocum in ſermone Lapponum quotidiano ſit dignoſcibilis, ubi præpoſitio promiſcue & præfigitur & ſubjungitur verbo vel nomini. Itaque, ſi *pira-wadſet* circumire, quod exempli loco adferam, eſſet vocabulum compoſitum, æquo jure *wadſet-pira* foret alterum compoſitum, nam utrumque dicitur, ſemper vero cum mora, ſive diſtinctione notabili præpoſitionis a verbo. Talis ſi admitteretur conjunctio vocum, ultra quam oportet augerentur numero vocabula. Idem quoque de iis vocabulis valet, quæ ex duobus nominibus compoſita ſunt. Horum itaque omnium vocabulorum unumquodque ſeorſum evolvendum eſt.

VI:a Obſervandum eſt, in lingua Lapponica ejusque dialectis vocales ſæpenumero commutari. Tam hoc ipſum, quam ab aliis Auctoribus recepta orthographia, a qua nec nobis ſemper licuit recedere, in cauſſa eſt, cur e. gr. *e* ali-

4:o Som Ebræiſka bokſtafven ש, eller Tyſkarnes *ſch* och Engelsmännernes *ſh* ſaknas i Svenſkan, har äfven Lappſkan kommit i miſtning däraf. Auctorerne hafva allmännaſt nyttjat *ſj*, det man ock här bibehållit och följt. Ganſka obegripeligit är det, huru OLAUS STEPHANI GRAN, i ſina Lappſka ſkrifter af år 1668 och 1669, härtil kunnat bruka *hj*, och ſkrifva *hjaddet* blifva, i ſtället för *ſjaddet*, m. m.

5:o De fläſta af en *præpoſition* och et *nomen* eller *verbum* ſammanſatte orden har man åtſkilt och bragt til två enkla, och det därföre, at ingen ſådan ſammanſättning i tal är märkelig, där de ſätta en ſådan *præpoſition* ymſom för och efter *nomen* eller *verbum*. Det vore således ej ſtörre ſkäl at göra, til ex. *pira-wadſet* gå omkring, til et ſammanſatt ord, än *wadſet-pira*, ty de ſäga bägge delarne, men altid med en märkelig hvila eller ſkillnad emellan *præpoſition* och *verbum*. Om man ej i akttager detta, gör man ſig flera ord, än de ſom egenteligen finnas i ſpråket. Detta har man ock gjort med de ord, ſom beſtå af tvänne *ſubſtantiva* eller *nomina*. Alla dylika ord böra fördenſkull här ſärſkildt ſökas, hvart och et på ſit ſtamord.

6:o Bör anmärkas, at vocalerne ofta variera i Lappſka ſpråket och deſs dialecter. Så väl detta, ſom et vedertagit ſtafningsſätt, det man ej heller här har kunnat gå ifrån, har gjort, at, til ex. *e* ibland låter ſom *å*, *o* ſom *å*, ibland ſom

e aliquando ut *å* efferendum ſit, *o* ut *å*, interdum ut *u* & vice verſa, quod qui hoc Lexicon evolvet debet obſervare, illaque vocabula, quæ cum hac vel illa vocali non invenit ſcripta, cum alia aliqua quærat. Etiam *a* in *i* Lappones Auſtrales ſæpe mutant, ut e. gr. *pijel*, ſuper, *pijas*, ſurſum, *wijet*, pannum incidere, pro *paijel*, *paijas*, *waijet* &c.

VII:a Ad accentus quod attinet, quos neque nos characteribus expresſimus ullis, in genere obſervandum eſt, accentum in diſſyllabis & vocibus trium ſyllabarum in prima ſyllaba eſſe, in illis vero vocabulis, quæ quatuor vel ſex ſyllabis conſtant, duo ſunt accentus ſive adſpirationes, & quidem in illis in prima & tertia, in his vero in prima & quarta ſyllaba; nam ex iſtiusmodi polyſyllabis quaſi duo formantur pronuntiatione vocabula, quorum utrumque in prima ſyllaba habet accentum: etenim, pronuntiata dimidia parte vocabuli alicujus longioris, aliquantiſper quaſi ceſſant, reliquum enuntiaturi illam, qua rurſus incipiunt, aſpirant ſyllabam; in hac enim lingua accentus fere ſemper in prima ſyllaba eſt, excepto in quibusdam terminationibus vocum, e. gr. in *2 perſ. ſingul.* & in *nominativ. plural.* ubi in morem venit *h* in fine addere, quod, cum ultimam ſyllabam adſpirandam eſſe, tum ſimul *numerum pluralem* dictamque *2 perſonam ſingul.* ſemper indicat. Pari modo accentus nunquam non in ultima ſyllaba eſt illarum vocum, quæ exeunt in *as* & *at*, e. gr. *warrás*, *alás*, *paijás*, *luwás*, *alát*, *lulát* &c.

Si

ſom *u*, och tvårtom, hvilket åfven Låſaren behagar i akttaga vid ordens upſlående, då det ſom ej igenfinnes med den ena vocalen, bór ſókas med den andra. De ſódre Lapparne ſäga ock til ex. *pijel*, ófver, *pijas*, upåt, *wijet*, ſkrädda, i ſtället fór *paijel*, *paijas*, *waijet*, m. fl.

7:o Hvad accenterne angår, dem man ej häller här har kunnat uttrycka, mårkes i allmänhet, at accenten i 2 eller 3:ſtaſviga ord är på den fórſta ſtafvelſen, men i ord af 4 eller 6 ſtafvelſer äro tvånne accenter eller aſpirationer, i de fórra på fórſta och tredje ſtafvelſen, och i de ſednare på den fórſta och den fjerde, då de likaſom góra ſådana långa ord til tvånne, och góra en liten pauſe, ſedan de ſagt ut halfva ordet, bórja ſedan likaſom med et nytt ord, och aſpirera då igen fórſta ſtafvelſen däraf, efter ſpråkets art, ſom altid vill hafva accenterna främſt, undantagandes i viſſa ändelſer af orden, ſom til ex. uti *2 perſ. ſingul.* och i *nominativ. plural.* I deſſa ändelſer är antagit, at ſätta et *h* i ſlutet, hvilket altid betyder, at accenten ſkal vara i ſiſta ſtafvelſen, jämte det, at det utviſar *numerum pluralem* och ofvannämnde *2 perſ. ſingular.* Åfvenledes är accenten i ſiſta ſtafvelſen af de ord, ſom lyktas på *as* och *at*, ſom til ex. *warrás*, *alás*, *paijás*, *luwás*, *alát*, *lulát*, med fl.

f 2

När

Si quando duo nomina aut alia vocabula in unum conjunguntur, utrumque suum retinet accentum debitum, quotcunque demum fuerint de cetero syllabæ, ut e. gr. *warrás-tákkeje*, *puóre-sjúgnadus* &c.

Addamus aliqua de nominibus, pronominibus verbisque, de illorum declinationibus & conjugationibus &c.

Quod ad diversitatem generis masculini vel fœminini, nomina & pronomina terminatione diversa non differunt, suntque itaque quasi omnis generis, sexus tamen utriusque nomen diversum est.

Casus sunt plures: quidam 13 enumerant, alii vero novem. At illi, qui casus esse 13 statuunt, id interdum casum nominis vocare videntur, quod jure majore adverbium, aut adjectivum a nomine substantivo formatum habendum est. Sequentes vero communes & extra disputationem sunt.

SINGULARIS.

Nominat.	Attje, *pater*,	fader.
Genet.	Attjen,	fadrens.
Dativ.	Attjai,	åt fadren.
Accus.	Attjeb,	fadren.
Vocat.	Attje,	fader.
Ablat.	Attjest,	af fadren.
Locativ.	Attjesn & attjen,	uti fadren.
Mediativ.	Attjin,	med fadren.
Negativ. sive privativ.	Attjetak & attjetaka, attjet,	utan fader.
Factiv. sive nuncupativ.	Attjen,	til fader, som en fader.
Penetrativ. ut dativus.		

SIN-

När ord äro sammansatta af 2:ne Nomina eller andra särskildta och hela ord, behåller hvartdera sin accent, utan afseende på stafvelsernas antal, til ex. *warrás-tákkeje*, *puóre-sjúgnadus*, m. fl.

Sluteligen vill man tillägga litet om nomina, pronomina och verba i Lappska språket, deras declinationer och conjugationer, m. m.

Nomina och Pronomina äro ej skiljde i anseende til genus, med någon ändelse, hvilka således alla äro af et genus; dock äro könen med särskildta namn utmärkta.

Casus äro många: somlige räkna 13, andra 9. De som räkna 13, tyckas dock ibland göra det til en *Casus nominis*, som snarare är et Adverbium eller Adjectivum, som af Nomen substantivum är formeradt. Följande Casus äro allmänna och ostridiga.

PLURALIS.

Nominat.	Attjeh, *patres*,	fäder.
Genet.	Attji,	fädernas.
Dativ.	Attjit & attjiti,	åt fäderna.
Accus.	Attjit,	fäderna.
Vocat.	Attjeh,	fäder.
Ablat.	Attjist,	af fäderna.
Locativ.	Attjisne & attjin,	uti fäderna.
Mediativ.	Attji,	med fäderna.
Negativ.	*Caret.*	
Factiv.	Attjin.	
Penetrat. ut dativus.		

SIN-

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	Puorak, *bonus*, god.	*Nom.*	Puorakeh.
Genet.	Puoraken.	*Genet.*	Puoraki.
Dativ.	Puoraki.	*Dativ.*	Puorakit & puorakiti.
Accuſ.	Puorakeb.	*Accuſ.*	Puorakit.
Vocat.	Puorak.	*Vocat.*	Puorakeh.
Ablat.	Puorakeſt.	*Ablat.*	Puorakiſt.
Locat.	Puorakeſne & puoraken.	*Locat.*	Puorakiſne, puorakin.
Mediat.	Puorakin.	*Mediat.*	Puoraki.
Negat.	Puorakatta.	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Puoraken.	*Factiv.*	Puorakin.
Penetr.	Puoraki.	*Penetrat.*	*ut dativus.*

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	Stuores, *magnus*, ſtor.	*Nom.*	Stuoraſeh.
Genet.	Stuoraſen.	*Genet.*	Stuoraſi.
Dativ.	Stuoraſi.	*Dativ.*	Stuoraſit.
Accuſ.	Stuoraſeb.	*Accuſ.*	Stuoraſit.
Vocat.	Stuores.	*Vocat.*	Stuoraſeh.
Ablat.	Stuoraſeſt.	*Ablat.*	Stuoraſiſt.
Locat.	Stuoraſeſne, ſtuoraſen.	*Locat.*	Stuoraſiſne, ſtuoraſin.
Mediat.	Stuoraſin.	*Mediat.*	Stuoraſi.
Negat.	Stuoreſatta, ſtuoreſapta.	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Stuoraſen.	*Factiv.*	Stuoraſin.

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	Nuor, *juvenilis*, ung.	*Nom.*	Nuoreh, nuorah.
Genet.	Nuoren, nuora.	*Genet.*	Nuori, nuorai, nuorei.
Dativ.	Nuori, nuorai, nuorei.	*Dativ.*	Nuorit, nuorait, nuoreit.
Accuſ.	Nuoreb.	*Accuſ.*	Nuorit, nuorait, nuoreit.
Vocat.	Nuor.	*Vocat.*	Nuoreh, nuorah.
Ablat.	Nuoreſt, nuoraſt.	*Ablat.*	Nuoriſt, nuoraiſt, nuoreiſt.
Locat.	Nuoreſne, nuoran, nuoren.	*Locat.*	Nuorin, nuoraiſne, nuoreiſne.
Mediat.	Nuorin, nuorain, nuorein.	*Mediat.*	Nuori, nuorai, nuorei.
Negat.	Nuoratak, nuorat, nuoret.	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Nuoran, nuoren.	*Factiv.*	Nuorain, nuoran.

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	Kabmak, *calceus*, ſko.	*Nom.*	Kabmakeh.
Genet.	Kabmaken.	*Genet.*	Kabmaki.
Dativ.	Kabmaki.	*Dativ.*	Kabmakit.
Accuſ.	Kabmakeb.	*Accuſ.*	Kabmakit.

Vocat.	Kabmak.	*Vocat.*	Kabmakeh.
Ablat.	Kabmakeſt.	*Ablat.*	Kabmakiſt.
Locat.	Kabmakeſne, kabmaken.	*Locat.*	Kabmakiſne, kabmakin.
Mediat.	Kabmakin.	*Mediat.*	Kabmaki.
Negat.	Kabmakatta, kabmaketta.	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Kabmaken.	*Factiv.*	Kabmakin.

	Singularis.		Pluralis.
Nom.	Akka, *uxor*, huſtru.	*Nom.*	Akkah.
Genet.	Akkan.	*Genet.*	Akkai.
Dativ.	Akkai.	*Dativ.*	Akkait.
Accuſ.	Akkab.	*Accuſ.*	Akkait.
Vocat.	Akka.	*Vocat.*	Akkah.
Ablat.	Akkaſt.	*Ablat.*	Akkaiſt.
Locat.	Akkaſne, akkan.	*Locat.*	Akkaiſne, akkain.
Mediat.	Akkain.	*Mediat.*	Akkai.
Negat.	Akkataka, akkatak, akkat.	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Akkan.	*Factiv.*	Akkain, akkan.

	Singularis.		Pluralis.
Nom.	Uſto, *cupiditas*, luſt.	*Nom.*	Uſtoh.
Genet.	Uſton.	*Genet.*	Uſtoi.
Dativ.	Uſtoi.	*Dativ.*	Uſtoit.
Accuſ.	Uſtob.	*Accuſ.*	Uſtoit.
Vocat.	Uſto.	*Vocat.*	Uſtoh.
Ablat.	Uſtoſt.	*Ablat.*	Uſtoiſt.
Locat.	Uſtoſne, uſton.	*Locat.*	Uſtoiſne, uſtoin.
Mediat.	Uſtoin.	*Mediat.*	Uſtoi.
Negat.	Uſtotak, uſtot.	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Uſton.	*Factiv.*	Uſtoin, uſton.

	Singularis.		Pluralis.
Nom.	Almats, *homo*, menniſka.	*Nom.*	Almatjeh.
Genet.	Almatjen, almatja.	*Genet.*	Almatji.
Dativ.	Almatji.	*Dativ.*	Almatjit.
Accuſ.	Almatjeb.	*Accuſ.*	Almatjit.
Vocat.	Almats.	*Vocat.*	Almatjeh.
Ablat.	Almatjeſt.	*Ablat.*	Almatjiſt.
Locat.	Almatjeſne, almatjen.	*Locat.*	Almatjiſne, almatjin.
Mediat.	Almatjin.	*Mediat.*	Almatji.
Negat.	Almatjatta.	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Almatjen.	*Factiv.*	Almatjin.

Hæc

Hæc ſchemata ad oſtendendum declinationes nominum ſufficere crediderim. Caſum negativum, quem nonnulli adverbium eſſe exiſtimaverunt, in Lexico ſæpius expreſſimus. Præterea obſervandum, vocabula in vocalem exeuntia in caſu negativo augeri terminatione *taka*, *tak* & per contractionem ſola litera *t;* illis vero, quæ in conſonantem deſinunt, in caſu negativo additur *atta* vel *apta*, interdum *etta*, prout fuerit hæc vel illa dialectus. Monoſyllaba in *ts*, ut e. gr. *påits*, *s* in *j* mutant addita terminatione *atak* vel *etak*, ut *påitjatak:* quæ vero pluribus ſyllabis conſtant vocabula, habent *atta*, ut *almats*, *almatjatta*.

Recedunt ab his formulis declinationes, ob pronomina ſuffixa, ut ſequentia exempla commonſtrant.

Deſſa exempel torde vara tilräckeliga at viſa, huru orden declineras. Caſus negativus, den ſomlige hafva anſett för et adverbium, är ofta utſatt i ſjelfva Lexicon. Det anmärkes, at de ord, ſom lyktas på en vocal, få i caſu negativo en tilökning af ändelſen *taka*, *tak* och genom contraction af et blott *t;* men de, ſom lyktas på en conſonant, få i caſu negativo *atta* eller *apta*, ibland *etta*, hvilket varierar efter dialecterna. De enſtafviga orden på *ts*, til ex. *påits*, förbyta *s* til *j* med ändelſen *atak* eller *etak*, ſom *påitjatak:* men de af flera ſtafvelſer tilökas med *atta*, ſom *almats*, *almatjatta*.

Pronomina ſuffixa göra någon ändring i ordens declinationer, hvilken man vill med följande exempel viſa.

	Singularis.		Pluralis.
Nom.	Attjam, *pater meus*, min far.	*Nom.*	Mo attjeh, *patres mei.*
Genet.	Attjan.	*Genet.*	Attjine.
Dativ.	Attjaſan.	*Dativ.*	Attjitan.
Accuſ.	Attjam.	*Accuſ.*	Attjitan.
Vocat.	Attjam.	*Vocat.*	Mo attjeh.
Ablat.	Attjeſtan.	*Ablat.*	Attjiſtan.
Locat.	Attjeſnan, attjenan.	*Locat.*	Attjiſnan, attjinan.
Mediat.	Attjinan.	*Mediat.*	Attjinan.
Negat.	*caret.*	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Attjenan.	*Factiv.*	Attjinan.
Penetr.	*ut dativus.*	*Penetr.*	*ut dativus.*

	Singularis.		Pluralis.
Nom.	Attjat, *pater tuus*, din far.	*Nom.*	To attjeh, *patres tui*, dina fäder.
Genet.	Attjat.	*Genet.*	To attji.
Dativ.	Attjaſat.	*Dativ.*	Attjitat.
Accuſ.	Attjabt.	*Accuſ.*	Attjitat.
Vocat.	*caret.*	*Vocat.*	*caret.*
Ablat.	Attjeſtat.	*Ablat.*	Attjiſtat.

Locat. *Locat.*

Locat. Attjeſnat, attjenat.
Mediat. Attjinat.
Negat. *caret.*
Factiv. Attjenat.
Penetr. *ut dativus.*

SINGULARIS.

Nom. Attjes, *pater ejus*, hans far.
Genet. Attjes.
Dativ. Attjaſes.
Accuſ. Attjebs.
Vocat. *caret.*
Ablat. Attjeſtes, attjeſtas.
Locat. Attjeſnes, attjenes.
Mediat. Attjines.
Negat. *caret.*
Factiv. Attjenes.
Penetr. *ut dativus.*

In numero plurali hæc pronomina, ſive *noſter*, *veſter*, *illorum*, non niſi in quibusdam caſubus ut ſuffixa in uſu ſunt, illorum vero loco ſæpius utimur pronominibus poſſeſſivis, ſive, quod heic idem eſt, genetivo plurali pronominum perſonalium, dicimusque, ut in lingua Svecana: *mija* vel *mijen attje*, pater noſter. *Tija* vel *tijen attje*, pater veſter. *Sija* vel *ſijen attje*, pater illorum &c. Illos tamen caſus, ubi hæc ſuffixa adhibentur, exempli cauſſa adferemus, ſcilicet:

SINGULARIS.

Dat. Attjaſane, *patri noſtro*, åt wår far.
Abl. Attjeſtane, *a patre noſtro*, af wår far.
Loc. Attjeſnane, attjenane.
Fact. Attjenane, *ut patrem noſtrum*, ſom wår far.

SINGULARIS.

Gen. Attjete, *patris veſtri*, eder fars.
Dat. Attjaſate.

Locat. Attjiſnat, attjinat.
Mediat. Attjinat.
Negat. *caret.*
Factiv. Attjinat.
Penetr. *ut dativus.*

PLURALIS.

Nom. Attjehs, attjehſe, hans fåder.
Genet. Attjis.
Dativ. Attjites, attjitas.
Accuſ. Attjites, attjitas.
Vocat. *caret.*
Ablat. Attjiſtes, attjiſtas.
Locat. Attjiſnes, attjines.
Mediat. Attjinas.
Negat. *caret.*
Factiv. Attjinas.
Penetr. *ut dativus.*

Numerus pluralis af deſſa pronomina, eller *vår*, *eder*, *deras*, är allenaſt i några caſus brukelig ſåſom et ſuffixum, utan brukas måſtedels i deſs ſtälle pronomina poſſeſſiva, eller, hvilket här är det ſamma, genetivus pluralis af pronomina perſonalia, ſå at man ſäger ſom i Svenſkan: *mija* eller *mijen attje*, vår far. *Tija* eller *tijen attje*, eder far. *Sija* eller *ſijen attje*, deras far, m. m. De caſus, där ſuffixa brukas, vill man dock anföra, nemligen:

PLURALIS.

Dat. Attjitane, *patribus noſtris*, åt wåra fåder.
Abl. Attjiſtane, *a patribus noſtris*, af wåra fåder.
Loc. Attjiſnane, attjinane.
Fact. Attjinane, *ut patres noſtros*, ſom wåra fåder.

PLURALIS.

Gen. Attjite, *patrum veſtrorum*, edra fåders.
Dat. Attjitete, attjitatte.

Acc.

Acc. Attjebte.
Abl. Attjeſtate.
Loc. Attjeſnate, attjenate.
Med. Attjinate.

SINGULARIS.

Gen. Attjeſe, *patris illorum*, deras fars.
Dat. Attjaſaſe.
Acc. Attjebſe.
Abl. Attjeſtaſe.
Loc. Attjeſnaſe, attjenaſe.
Med. Attjinaſe.

Nomina adjectiva numeralia *kalle*, quot & *mådde*, multus, hoc modo declinantur:

SINGULARIS.

Nom. Kalle, kalles.
Gen. Kallen.
Dat. Kallaſi.
Acc. Kallaſeb.
Voc. *caret.*
Abl. Kallaſeſt, kalleſt.
Loc. Kallen, kalleſne, kallaſeſne.
Med. Kallin, kallaſin.
Neg. Kalletak, kallaſatta. *Rarius.*
Fact. Kallen, kallaſen.
Pen. Kallaſi.

Eodem modo etiam *mådde* declinatur.

Nomina quædam cognationis numero duali gaudent, qui ut pluralis declinatur reliquorum nominum, excepto in caſu mediativo & factivo, qui numerum ſingularem æmulantur, e. gr.

Acc. *ut dativus.*
Abl. Attjiſtete.
Loc. Attjiſnete, attjinete.
Med. Attjinete.

PLURALIS.

Gen. Attjiſe, attjiſi, *patrum illorum*, deras fåders.
Dat. Attjitaſe, attjitis.
Acc. Attjataſe, attjitis.
Loc. Attjiſneſe, attjineſe.
Med. Attjineſe.

Nomina adjectiva numeralia *kalle*, huru många och *mådde*, många, declineras på följande ſätt:

PLURALIS.

Nom. Kalle, kalleh, kallaſeh.
Gen. Kalli, kallaſi.
Dat. Kallit, kallaſit.
Acc. Kallit, kallaſit.
Voc. *caret.*
Abl. Kalliſt, kallaſiſt.
Loc. Kallin, kalliſne, kallaſiſne.
Med. Kallin, kallaſin.
Neg. *caret.*
Fact. Kallen, kallaſen.
Pen. Kallit.

Åfven på ſamma ſätt declineras *mådde.*

Några ſlägtſkaps-ord hafva numerum dualem, hvilken declineras ſom pluralis af de öfriga nomina, undantagandes i caſu mediativo och factivo, hvilka äro ſom ſingularis, til ex.

DUALIS.

Nom. Attjetjeh, attjits, far och ſon.
Gen. Attjitji.
Dat. Attjitjit.
Acc. Attjitjit.
Voc. Attjitjeh, attjits.
Abl. Attjitjiſt.
Loc. Attjitjiſne, attjitjine.
Med. Attjitjin.
Neg. *caret.*
Fact. Attjitjen.

Eodem modo declinantur *ednitjeh* ſive *ednits*, mater una cum filio filiave: *pardnitjeh*, *pardnits*, filius cum patre vel matre: *neititjeh*, filia cum patre aut matre. Item *wåljetjeh*, fratres, *åbbatjeh*, ſorores, *kradnatjeh*, ſodales &c. Hæc vero ultima vocabula non ſemper ſunt dualia, niſi quando additur pronomen duale perſonale. Potius hæc ejusmodi pluralia ſunt, quæ conſortium ſive ſodalitium aliquod ſignificant. Ita e. gr. dicimus: *mije lepe wåljetjeh*, nos ſumus omnes fratres. *Sije låh åbbatjeh* (non *åbbah*) ſorores ſunt.

Comparatio adjectivorum fit ut ſequentibus exemplis oſtenditur.

Poſitiv. *tjåſkes*, frigidus.

Comparat. *tjåſkaſub* vel *tjåſkaſubbu*, frigidior.

Superlat. *tjåſkaſumus*, frigidiſſimus.

Åddå, novus. Compar. *åddåſub* ſive *åddåſubbu*. Superl. *åddåſumus*. *Jerbmak*, ſapiens. Comp. *jerbmakub* vel *jerbmakubbu*. Superl. *jerbmakumus*. *Nialges*, ſapidus. Comp. *nialgaſub*. Superl. *nialgaſumus*. *Bånda*, dives. Comp. *båndab*. Superl. *båndaimus*. *Kukke*, longus. Comp. *kukkeb*. Superl. *kukkemus*. *All*, altus. Comp. *alleb*. Superl. *allemus*, & ſic deinceps. *Puorak*, bonus, *puoreb* & *pareb*, melior, *puoremus*, *paremus* & *parahamus*, optimus. Quod ultimum tam in Lapponica, quam in aliis linguis anomalum eſt.

Adjectiva in *ot* exeuntia certum rei alicujus ſitum ſive ſtatum nunquam non indicant, ut e. gr. *hallot* & *niakkot*, inclinatus. *Tjuolot*, obliquus. *Puodſot*, nudus &c. Indeclinabilia hæc ſemper ſunt

Sammaledes declineras *ednitjeh* eller *ednits*, moder med ſon eller dotter: *pardnitjeh*, *pardnits*, ſon med far eller mor: *neititjeh*, dotter med far eller mor. Samt *wåljetjeh*, bröder, *åbbatjeh*, ſyſtrar, *kradnatjeh*, kamerater, m. fl. Dock äro deſſe ej altid rena dualia, utan måſte oftaſt pronomen duale perſonale tilſättas, at utmärka numerum. De äro ſnarare ſådana pluralia, ſom utmärka et ſällſkap. Således ſäger man til ex. *mije lepe wåljetjeh*, vi äro alla bröder. *Sije låh åbbatjeh* (ej *åbbah*), de äro ſyſtrar.

Comparatio adjectivorum ſker ſom följande exempel utviſa.

Poſitiv. *tjåſkes*, kall.

Comparat. *tjåſkaſub* eller *tjåſkaſubbu*, kallare.

Superlat. *tjåſkaſumus*, den kallaſte.

Åddå, ny. Compar. *åddåſub* eller *åddåſubbu*. Superlat. *åddåſumus*. *Jerbmak*, förnuftig. Comp. *jerbmakub*, *jerbmakubbu*. Superl. *jerbmakumus*. *Nialges*, ſmaklig. Comp. *nialgaſub*. Superl. *nialgaſumus*. *Bånda*, rik. Comp. *båndab*. Superl. *båndaimus*. *Kukke*, lång. Comp. *kukkeb*. Superl. *kukkemus*. *All*, hög. Comp. *alleb*. Superl. *allemus*, och ſå vidare. *Puorak*, god, *puoreb* och *pareb*, bättre, *puoremus*, *paremus* och *parahamus*, den bäſte, är ſå väl i Lappſkan, ſom i alla andra ſpråk anomalum.

De adjectiva, ſom lyktas på *ot*, utmärka altid en viſs belägenhet eller ſtällning, ſom til ex. *hallot* och *niakkot*, lutande. *Tjuolot*, ſned. *Puodſot*, naken, m. fl.

ſunt & adverbiorum ſæpius ſupplent vicem.

Ex omnibus verbis adjectivum negativum indeclinabile formatur, mutata terminatione *et* infinitivi præſentis in *ek*, *ak*, & *ot* in *ok*, ut e. gr. *takkak*, infectus, a *takket*, facere. *Målſok*, non mutatus, a *målſot*, mutare, quæ tamen potius participia negativa ſunt verborum, ut infra ex ſchematibus conjugationum videbis.

Conſtructionem caſuum, quibus lingua Lapponica æque ac Fennica aliis locupletior eſt, paucis hiſce oſtendemus exemplis:

Nom.	Attje påta,	*pater venit.*
Gen.	Attjen pardne,	*filius patris.*
Dat.	Attjai leb waddam,	*patri dedi.*
Acc.	Attjeb wuoidnib,	*patrem videbam.*
Voc.	Attje påte,	*veni pater.*
Abl.	Attjeſt kullib,	*ex patre audiebam.*
Loc.	Attjeſne wuoidnab,	*in patre video.*
Med.	Attjin tjuowob,	*cum patre ſequor.*
Neg.	Attjetak leb,	*ſine patre ſum.*
Fact.	Attjen kalkab tunji orrot,	*ero tibi pater, ſive patris loco.*
Pen.	Kåret warai,	*in montem aſcendere.*

Nomini ſubſtantivo cum additur terminatio *tebme* ſive *teme* & *tes*, adjectivum fit negativum ſive privativum, e. gr. *tjalme*, oculus, *tjalmetebme* & *tjalmetes*, oculis orbus ſive cæcus, quorum illa eſt differentia, quod hoc indeclinabile ſit, neque unquam niſi in conjunctione cum nomine ſubſtantivo uſurpetur, illud vero ſive *tjalmetebme* declinetur & abſolute ſæpe ponatur: ita e. gr. nunquam dicitur, *tjalmetebme almats*, ſed *tjalmetes almats*, homo cæcus:

m. fl. Deſſa åro altid indeclinabilia och kunna anſes för adverbia.

Af alla verba formeras et adjectivum negativum indeclinabile, når man ombyter infinitivi præſentis åndelſe på *et* til *ek*, *ak*, och den på *ot* til *ok*, ſom til ex. *takkak*, ogjord, af *takket*, göra. *Målſok*, oombytt, af *målſot*, ombyta. Dock åro deſſa ſnarare at anſe ſom participia negativa af ſina verba, ſom man kan ſe af conjugationerna.

Huru caſus brukas, hvilka i Lappſkan, ſå vål ſom i Finſkan, åro flere, ån i andra ſpråk, vill man med få exempel viſa:

Nom.	Attje påta,	fadren kommer.
Gen.	Attjen pardne,	fadrens ſon.
Dat.	Attjai leb waddam,	jag har gifwit åt (fadren.
Acc.	Attjeb wuoidnib,	jag ſåg fadren.
Voc.	Attje påte,	kom far.
Abl.	Attjeſt kullib,	jag hörde af fadren.
Loc.	Attjeſne wuoidnab,	jag ſer hos fadren.
Med.	Attjin tjuowob,	jag följer med fadren.
Neg.	Attjetak leb,	jag år utan far.
Fact.	Attjen kalkab tunji orrot,	jag ſkal wara dig en far, ell. ſom en far för dig.
Pen.	Kåret warai,	ſtiga up på berget.

Når åndelſerna *tebme*, *teme* och *tes* låggas til et ſubſtantivum, blir dåraf et adjectivum privativum eller negativum, ſom til ex. *tjalme*, öga, *tjalmetebme* och *tjalmetes*, blind. Emellan deſſa bågge år den åtſkilnad, at det ſednare ej declineras och kan ej ſtå för ſig ſjelft utan et ſubſtantivum, men det förra, eller *tjalmetebme*, declineras och kan ſtå enſamt: ſåledes ſåger man ej, *tjalmetebme almats*, utan *tjalmetes almats*, en blind menniſka: ej heller, *mon leb tjalmetes*,

cus: nec *mon leb tjalmetes*, verum *mon leb tjalmetebme*, cæcus ſum.

metes, utan *mon leb tjalmetebme*, jag är blind.

Pronomina Perſonalia.

SINGULARIS.		PLURALIS.	
Nom.	Mon, *ego*, jag.	*Nom.*	Mije, *nos*, wi.
Genet.	Mo, (*Auſtr.* mun) *mei*, min.	*Genet.*	Mijen, mijan, mija.
Dativ.	Munji, munjen.	*Dativ.*	Miji, mijit.
Accuſ.	Mo, (*Auſtr.* monnob).	*Accuſ.*	Mijeb, mijab.
Vocat.	*caret.*	*Vocat.*	*caret.*
Ablat.	Muſte, muſt.	*Ablat.*	Mijeſt, mijaſt.
Locat.	Muſne, mune.	*Locat.*	Mijeſne, mijaſne, mijan.
Mediat.	Muina, muin.	*Mediat.*	Mijin, mijain.
Negat.	Muta, mota.	*Negat.*	Mijatak, mijat.
Factiv.	Munjen *).	*Factiv.*	Mijen, mijan.

DUALIS.

Nom.	Mâi, *nos ambo*, wi bägge.	*Ablat.*	Monoſt.
Genet.	Monon, mono.	*Locat.*	Monoſne, monoſn, monon.
Dativ.	Monoi, monoit.	*Mediat.*	Monoin.
Accuſ.	Monob, monnob.	*Negat.*	Monotak, monot.
Vocat.	*caret.*	*Factiv.*	Monon.

Todn, tu & *ſodn*, ille, eodem modo declinantur, ut e.gr. Nom. *todn.* Gen. *to.* Dat. *tunji.* Dual. *tåi.* Plural. *tije.* *Sodn*, ille. Gen. *ſo.* Dual. *ſåi.* Plural. *ſije* &c. Juxta dialectum Auſtralium dativus ſingularis eſt *monnos*, *todnos*, *ſodnos*, & accuſativus *monnom*, *todnom* &c.

Todn, du och *ſodn*, han, declineras på ſamma ſätt, ſom til ex. Nom. *todn.* Gen. *to.* Dat. *tunji.* Dual. *tåi.* Plural. *tije.* *Sodn*, han. Gen. *ſo.* Dual. *ſåi.* Plural. *ſije* m. m. I de ſödra Lappmarkerne brukas i dativo ſing. *monnos*, *todnos*, *ſodnos*, och i accuſativo *monnom*, *todnom* m. m.

In ſermone quotidiano hæc pronomina ſæpe abbreviantur, quando verbis ſubjunguntur, tuncque ſimul affirmativa ſunt, e. gr. *tetab-ma*, ſcio quidem, *mattah-tå*, potes equidem, *påta-ſå*, veniet certo &c.

I dagligt tal abbrevieras ofta deſſa pronomina då de ſättas bak efter verba, i ſynnerhet då man vill bejaka något, til ex. *tetab-ma*, jag vet nog, *mattah-tå*, du kan väl, *påta-ſå*, nog kommer han, med mera.

Pronomina Demonſtrativa.

SINGULARIS.		PLURALIS.	
Nom.	Tat, *hic*, denne.	*Nom.*	Tah, *hi*, deſſe.
Genet.	Tan.	*Genet.*	Tai.

Da- *Da-*

*) GANANDER.

Dativ. Taſſa, tas.
Accuſ. Tab, tabma.
Vocat. *caret.*
Ablat. Taſte, taſt, tate.
Locat. Taſne, tane, tanne.
Mediat. Taina, tain.
Negat. Tabta.
Factiv. Tan.
Penetr. Tan, taſa.

SINGULARIS.

Nom. Tat, *ille*, den.
Genet. Tann.
Dativ. Taſſa, taſs.
Accuſ. Tabb, tabma.
Vocat. *caret.*
Ablat. Taſte, taſſte, tatte.
Locat. Taſſne, tanne.
Mediat. Taina, tain.
Negat. Tabta, tabbta.
Factiv. Tann.
Penetr. Tann.

Tuot, iſte eodem modo declinatur.

Adjectio ſyllabica *ek*, quæ his pronominibus addita ſignificationem demonſtrativam intendit, in plerisque caſibus in *ka*, *ke* & *ak* mutatur, ſalva fere declinatione ipſius pronominis, ut patet ex ſchemate ſequente.

SINGULARIS.

Nom. Tatek, *hicce*, *hic idem*, juſt denne.
Genet. Tanke, tanka.
Dativ. Taſak.
Accuſ. Tabke.
Vocat. *caret.*
Ablat. Taſtak, taſtek, tata.
Locat. Taſna, tadna.
Mediat. Tainak.
Negat. *caret.*
Factiv. Tanka.
Penetr. Tanka, taſak.

Dativ. Tait, taite, taiti.
Accuſ. Tait, taite.
Vocat. *caret.*
Ablat. Taiſte, taiſt.
Locat. Taidne, taine, taiſne.
Mediat. Tai.
Negat. *caret.*
Factiv. *caret.*
Penetr. Tait, taite.

PLURALIS.

Nom. Tah, *illi*, de.
Genet. Tai.
Dativ. Tait, taite, taiti.
Accuſ. Tait, taite.
Vocat. *caret.*
Ablat. Taiſte, taiſt.
Locat. Taidne, taine, taiſne.
Mediat. Tai.
Negat. } *caret.*
Factiv. }
Penetr. Tait, taite.

På ſamma ſätt declineras *tuot*, den där.

När ändelſen *ek* lägges til deſſa pronomina, ökar den bemärkelſen, men ändrar knapt declination vidare, än at den ſjelf i de fläſta caſus ombytes til *ka*, *ke* och *ak*, ſom man kan ſe af följande exempel.

PLURALIS.

Nom. Takah, *hi ipſi*, juſt deſſe.
Genet. Taika.
Dativ. Taitak.
Accuſ. Taitak, taitek.
Vocat. *caret.*
Ablat. Taiſtak.
Locat. Taidna, tainak.
Mediat. Taika.
Negat. } *caret.*
Factiv. }
Penetr. Taitak, taitek.

Pronomina Interrogativa.

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	Kå, *quis*, hwilken?	*Nom.*	Kåh, *qui*, hwilka?
Genet.	Kån.	*Genet.*	Käi.
Dativ.	Kåſa, kås.	*Dativ.*	Kåita, kåit.
Accuſ.	Kåb.	*Accuſ.*	Kåita, kåit.
Vocat.	*caret.*	*Vocat.*	*caret.*
Ablat.	Kåſte, kåſt.	*Ablat.*	Kåiſte.
Locat.	Kåſne, kåne.	*Locat.*	Kåiſne, kåine.
Mediat.	Kåina, kåin.	*Mediat.*	Kåi.
Negat.	*caret.*	*Negat.*	Kåita.
Factiv.	Kånen.	*Factiv.*	Kåinen.
Penetr.	*caret.*	*Penetr.*	Kåita, käita.

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	Kutte, *quis*, hwilken?	*Nom.*	Kutteh, *qui*, hwilka?
Genet.	Kutten.	*Genet.*	Kutti.
Dativ.	Kåſa.	*Dativ.*	Kuttit.
Accuſ.	Kutteb.	*Accuſ.*	Kuttit.
Vocat.	*caret.*	*Vocat.*	*caret.*
Ablat.	Kutteſt, kuſte.	*Ablat.*	Kuttiſt.
Locat.	Kuſne.	*Locat.*	Kuttin, kuttiſne.
Mediat.	Kuttin.	*Mediat.*	Kutti.
Negat.	*caret.*	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Kutten.	*Factiv.*	Kuttin.
Penetr.	Kutten, kutte.	*Penetr.*	Kuttit.

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	Mi, *quis*, *quid*, hwilken, hwad?	*Nom.*	Mah, *qui*, hwilka?
Genet.	Man, mann.	*Genet.*	Mai.
Dativ.	Maſſa, maſa.	*Dativ.*	Mait, maita.
Accuſ.	Mab.	*Accuſ.*	Mait, maita.
Vocat.	*caret.*	*Vocat.*	*caret.*
Ablat.	Maſte, maſt.	*Ablat.*	Maiſte, maiſt.
Locat.	Maſne, maſſne, manne.	*Locat.*	Maiſne, maine.
Mediat.	Maina, main.	*Mediat.*	Mai.
Negat.	Mata, matta.	*Negat.*	Maita. *Rarius.*
Factiv.	Mannen, maſſan, maſſas.	*Factiv.*	Mannen, main.
Penetr.	Maſa, maſſas.	*Penetr.*	Mait.

Pronominibus *kå* & *mi* interdum emphaſeos cauſſa in fine additur *tas*, quod, ut

Til *kå* och *mi* tillägges ibland för mera eftertryck en ändelſe *tas*, hvilken i några

ut schemate sequente ostenditur, in quibusdam casibus immutatur, e. gr.

några casus så förändras, som man kan se af följande exempel.

	Singularis.		Pluralis.
Nom.	Kåtas.	*Nom.*	Kåhtas.
Genet.	Kåntas.	*Genet.*	*caret.*
Dativ.	Kåsas, kåses.	*Dativ.*	Kåitas, kåites.
Accus.	Kåbtas.	*Accus.*	Kåitas, kåites.
Vocat.	*caret.*	*Vocat.*	*caret.*
Ablat.	Kåstes.	*Ablat.*	Kåistes.
Locat.	Kåsnes, kånes.	*Locat.*	Kåisnes, kåines.
Mediat.	Kåinas.	*Mediat.*	Kåinas.
Negat.	*caret.*	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Kånenes.	*Factiv.*	Kåinenes.
Penetr.	*caret.*	*Penetr.*	Kåitas.

Pronomini quoque *kutte* litera *s* additur, in nominativo & omnibus illis casibus, qui in vocalem exeunt.

Til *kutte* lägges ock et *s* til, i nominativo och alla de casus, som lyktas på en vocal.

Adjectio syllabica *ke*, quando his pronominibus subjungitur, significationem, non formulam declinationis pronominis mutat. Tunc non amplius sunt interrogativa, *kåke* enim, *kutteke* & *mike* est aliquis. Illis casibus, qui desinunt in vocalem, interdum *k* tantum additur, abjecto *e*, ut *kuttek*, *kåstek*, *kåsak*, *kåinak* &c. In illis vero casibus, quorum ultima litera est *n*, *ek* sæpius loco *ke* usurpatur, ut *kåinek*, *kuttinek*, *mainek* &c.

När man til dessa pronomina lägger ändelsen *ke*, förändras de icke i anseende til declination, men väl til bemärkelsen. De äro ej då mera interrogativa, utan då betyder *kåke*, *kutteke* och *mike* någon. I de casus, som lyktas på en vocal, sättes ibland endast *k* til och *e* utelemnas, som *kuttek*, *kåstek*, *kåsak*, *kåinak*, m. m. I de som lyktas på et *n* brukas oftare *ek*, i stället för *ke*, som *kåinek*, *kuttinek*, *mainek*, m. m.

Pronomina relativa.

	Singularis.		Pluralis.
Nom.	Jukko *s.* juok, *qui*, hwilken, som.	*Nom.*	Jukkoh, juoh, *qui*, hwilka.
Genet.	Juon.	*Genet.*	Juoi.
Dativ.	Juosa, juos.	*Dativ.*	Juoite, juoit.
Accus.	Juob.	*Accus.*	Juoite, juoita, juoit.
Vocat.	*caret.*	*Vocat.*	*caret.*
Ablat.	Juoste, juost.	*Ablat.*	Juoiste, juoist.
Locat.	Juosne, juone.	*Locat.*	Juoisne, juoine.

Me- *Me-*

Mediat. Juoina, juoin.
Negat. Juota, juotta.
Factiv. Juon.
Penetr. Juoſa, juos.

Mediat. Juoi.
Negat. Juoita. *Inuſitat.*
Factiv. Juoin.
Penetr. Juoite, juoit.

Kutte, *mi* & interdum etiam *kå* relativa quoque ſunt. *Juoke*, unusquisque, ut *juok* declinatur, addita ſingulis caſibus ſyllaba *ke* & poſt vocalem ſola litera *k*, eodem atque ſupra monſtravimus modo.

Kutte, *mi* och ibland åfven *kå* brukas ock ſom relativa. *Juoke*, hvar och en, decllineras ſom *juok*, då man altid tillägger ändelſen *ke* och, efter en vocal, endaſt *k*, ſom man kan finna af det föregående.

Ut ſupra dictum eſt, pronomina poſſeſſiva non ſunt niſi genitivi pronominum perſonalium: dicimus e. gr. *mo pardne*, filius meus, *mija* vel *mijen manah*, liberi noſtri.

Pronomina poſſeſſiva äro ej andra, än genetivi af pronomina perſonalia: ſåledes ſäger man, til exempel: *mo pardne*, min ſon, *mijen* eller *mija manah*, våra barn.

Pronomen *ets*, ipſe, varie declinatur, reſpectu perſonarum ego, tu, ille, e. gr.

Pronomen *ets*, ſjelf, declineras olika, i anſeende til perſonerne jag, du, han, t. ex.

SINGULARIS.

Nom. Mon ets, *ego ipſe*, jag ſjelf.
Genet. Mo etjen *ſive* etjen, etjenne.
Dativ. Etjeſan, allaſan.
Accuſ. Etjem.
Vocat. *caret.*
Ablat. Etjeſtan.
Locat. Etjeſnan, etjenan.
Mediat. Etjeinan, etjinan.
Negat. *caret.*
Factiv. Etjenan.
Penetr. Etjeſan, allaſan.

PLURALIS.

Nom. Mije etjeh, *nos ipſi*, wi ſjelfwe.
Genet. Etjeni, etjene.
Dativ. Allaſene, allaſani, etjeſeni.
Accuſ. Etjeme.
Vocat. *caret.*
Ablat. Etjeſtane.
Locat. Etjiſnane, etjinane.
Mediat. Etjinane.
Negat. *caret.*
Factiv. Etjeneme, etjinane.
Penetr. Allaſene, allaſani.

SINGULARIS.

Nom. Todn ets, *tu ipſe*, du ſjelf.
Genet. Etjet.
Dativ. Etjeſat, allaſat.
Accuſ. Etjebt.
Vocat. *caret.*
Ablat. Etjeſtat.
Locat. Etjeſnat, etjenat.
Mediat. Etjinat.

Ne-

PLURALIS.

Nom. Tije etjeh, *vos ipſi*, j ſjelfwe.
Genet. Etjete.
Dativ. Etjeſate, allaſate.
Accuſ. Etjebte.
Vocat. *caret.*
Ablat. Etjeſtate.
Locat. Etjeiſnate, etjinate.
Mediat. Etjinate.

Ne-

Negat.	*caret.*	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Etjenat.	*Factiv.*	Etjenete, etjenate.
Penetr.	Etjeſat, allaſat.	*Penetr.*	Etjeſate, allaſate.

Singularis.		Pluralis.	
Nom.	Sodn ets, *ille ipſe*, han ſielf.	*Nom.*	Sije etjeh, *illi ipſi*, de ſielfwe.
Genet.	Etjes, alde.	*Genet.*	Etjeſi, aldi.
Dativ.	Etjeſas, allaſas.	*Dativ.*	Etjeſaſe, allaſaſe.
Accuſ.	Etjebs.	*Accuſ.*	Ætjebſe.
Vocat.	*caret.*	*Vocat.*	*caret.*
Ablat.	Etjeſtas, etjeſtes.	*Ablat.*	Etjeſtaſe.
Locat.	Etjeſnas, etjenes.	*Locat.*	Etjeiſnaſe, etjineſe.
Mediat.	Etjeinas, etjines.	*Mediat.*	Etjinaſe, etjineſe.
Negat.	*caret.*	*Negat.*	*caret.*
Factiv.	Etjenes.	*Factiv.*	Etjineſe.
Penetr.	Etjeſas, allaſas.	*Penetr.*	Etjeſaſe, allaſaſe.

VERBORUM CONJUGATIO.

Verba tantum non omnia in infinitivi præſenti in *et* & *ot* deſinunt. Inde formatur indicativi præſens, mutatis *et* & *ot* in *ab* & *ob*; e. gr. infinit. præſ. *takket*; indicat. præſ. *takkab*: *tjuowot*, *tjuowob* &c. Reliqua te paradigmata conjug. verborum regularium docebunt.

Quia vero *leb* ſum verbum eſt auxiliare temporis præteriti verborum, tam activæ, quod notatu dignum, quam paſſivæ vocis, ejus conjugationem præmittere voluimus.

Om CONJUGATIONERNE.

Verba lyktas i infinitivi præſenti måſtadels på *et* och *ot*. Dåraf blir indicativi præſens når man ombyter åndelſerna *et* och *ot*, til *ab* och *ob*; ſom, t. ex. infinit. præſ. *takket*; indicat. præſ. *takkab*: *tjuowot*, *tjuowob* m. m. De öfriga tempora kan man båſt inhåmta af conjugationerne.

Men emedan *leb*, jag år, år verbum auxiliare til alla verborum præterita, ſå i activo, hvilket år mårkvårdigt, ſom i paſſivo, vill man låta deſs conjugation gå förut.

INDICATIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singulariter. Leb *ſive* mon leb, *ſum*, jag år.
Leh *ſ.* todn leh, *es*, du år.
Le *ſ.* ſodn le, *eſt*, han år.

Dual.

Len *ſ.* måi len *vel* lån, *nos ambo ſumus*, wi (bågge åro.
Lepen *ſ.* tåi lepen *vel* lepet, *vos ambo eſtis*, j bågge åren.
Lepa *ſ.* ſåi lepa, *illi ambo ſunt*, de bågge åro.

Plural.

Lepe *ſ.* mije lepe, *nos ſumus*, wi åro.
Lepet *ſ.* tije lepet, *vos eſtis*, j åren.
Låh *ſ.* ſije låh, *ſunt*, de åro.

Præ-

Præſens II:dum.

Singul. Mon leb orromen, *in eo ſum ut ſim,* jag håller på (at wara.
Todn le orromen,
Sodn le orromen.

Dual.		*Plural.*	
Mâi lán	orromen.	Mije lepe	orromen.
Tâi lepen		Tije lepet	
Sâi lepa		Sije láh	

Imperfectum I:mum.

Singul. Mon lijeb, *eram,* jag war.
Todn lijih *ſ.* lih, *eras,* du war.
Sodn lei *ſ.* li, *erat,* han war.

Dual.	*Plural.*
Mâi leimen *ſ.* limen.	Mije leime *ſ.* lime.
Tâi leiten *ſ.* liten.	Tije leite *ſ.* lite.
Sâi leika *ſ.* lika.	Sije lejen *ſ.* lijen.

Imperfectum II:dum.

Singul. Mon lijeb orromen, *in eo eram ut eſſem,* jag höll på (at wara.
Todn lih | orromen.
Sodn li |

Dual.		*Plural.*	
Mâi limen	orromen.	Mije lime	orromen.
Tâi liten		Tije lite	
Sâi lika		Sije lijen	

Perfectum.

Singul. Mon leb orrom, *fui,* jag har warit.
Todn leh | orrom.
Sodn leh |

Dual.		*Plural.*	
Mâi len	orrom.	Mije lepe	orrom.
Tâi lepen		Tije lepet	
Sâi lepa		Sije láh	

Plusquamperfectum.

Singul. Mon lijeb orrom, *fueram,* jag hade warit.
Todn lih | orrom.
Sodn li |

Dual.		*Plural.*	
Mâi leimen	orrom.	Mije leime	orrom.
Tâi leiten		Tije leite	
Sâi leika		Sije lejen	

Futu-

Futurum.

Singul. Mon kalkab orrot, *ero*, jag skal wara.
Todn kalkah | orrot.
Sodn kalka |

Plural.
Mâi kalken | orrot.
Tâi kalkabeten |
Sâi kalkaba |

Dual.
Mije kalkabe | orrot.
Tije kalkabet |
Sije kalkeh |

IMPERATIVUS.

Singular.
Orrom, *sim*, ware jag.
Orro, *es*, *esto tu*, war du.
Orros, lekes *vel* lekus, *esto ille*, *sit*, ware han.

Dual.
Orron, *simus*, låtom oss bågge wara.
Orroten, *sitis*, waren j bågge.
Orroskan *s.* lekuskan, *sunto illi ambo*, låt dem bågge wara.

Pluraliter.
Orrob, *simus*, låtom oss wara.
Orrote, orrot, leket, *estote*, waren j.
Orrose, lekuska, *sunto*, ware de.

CONJUNCTIVUS SIVE OPTATIVUS MODUS.

Præsens I:mum.

Singul. Mon litjab, litjab, *sim*, jag kan eller må wara.
Todn litjah, *sis*, du må wara.
Sodn litja, *sit*, han kan eller må wara.

Dual.
Mâi litjen, *nos ambo simus.*
Tâi litjabeten.
Sâi litjaba.

Plural.
Mije litjebe *s.* litjabe.
Tije litjabet.
Sije litjeh.

Præsens II:dum.

Singul. Mon litjab | orromen, &c.
Todn litjah |
Sodn litja |

Imperfectum I:mum.

Singul. Mon lulib, lublub, *essem*, jag wore.
Todn lulih *s.* lubluh, *esses*, du wore.
Sodn luli *s.* lublu, *esset*, han wore.

Dual.
Mâi luluimen *s.* lulimen.
Tâi luluiten *s.* luliten.
Sâi luluikan *s.* lulikan.

Plural.
Mije luluime *s.* lulime.
Tije luluite *s.* lulite.
Sije lulun, lublun *s.* lulin.

Im-

Imperfectum II:dum.

Singul. Mon lulib orrot, *essem s. forem*, jag skulle wara.
Todn lulih orrot, *esses*, du skulle wara.
Sodn luli orrot, *esset*, han skulle wara.

Dual.		*Plural.*	
Mâi lulimen Tâi luliten Sâi lulikan	orrot.	Mije lulime Tije lulite Sije lulin	orrot.

Perfectum.

Singul. Mon litjab orrom, *fuerim*, jag kan hafwa warit.
Todn litjah / Sodn litja — orrom.

Dual. Mâi litjen orrom *&c.*
Plural. Mije litjabe orrom, *&c.*

Plusquamperfectum.

Singul. Mon lulib orrom, *fuissem*, jag hade warit, *&c.*

Futurum.

Singul. Mon kalkatjab orrot, *fuero*, jag skal wäl wara.
Todn kalkatjah / Sodn kalkats — orrot.

Dual.		*Plural.*	
Mâi kalkatjen Tâi kalkatjebeten Sâi kalkatjeba	orrot.	Mije kalkatjebe Tije kalkatjebete Sije kalkatjeh	orrot.

Alterum Futurum.

Sing. Mon kalkib / Todn kalki / Sodn kalkai — orrot.

Dual.		*Plural.*	
Mâi kalkaimen *s.* kalkimen Tâi kalkaiten *s.* kalkiten Sâi kalkaikan *s.* kalkikan	orrot.	Mije kalkaime Tije kalkaite Sije kalkin	orrot.

INFINITIVUS MODUS.

Præsens & imperf. Orrot, *esse*, at wara.
Futur. Orrot kalket, *futurum esse*, at skola wara.
Gerund. Orron, orroten, med eller under det man är.
Supin. Orrotjet, orroman, til at wara.

Par-

PARTICIPIUM.

Præs. Orroje, *ens, qui est,* den som är.
Præterit. Orrom, *qui fuit,* som har warit *).
Futur. Orrojassa, *futurus, qui erit,* den som skal wara.

CONJUGATIO EJUSDEM VERBI CUM NEGATIVO.

Præsens Indicativi.

Singul. Ib le, *non sum,* jag är icke.
Ih le, *non es,* du är icke.
I le, *non est,* han är icke.

Dual.
Åhn | Epen | Åpah — le.

Plural.
Epe | Epet | Åh — le.

Præsens II:dum.

Singul. Ib le | Ih le | I le — orromen *&c.*

Imperfectum I:mum.

Singul. Ib lam, *non eram,* jag war icke.
Ih lam, *non eras,* du war icke.
I lam, *non erat,* han war icke.

Dual.
Eimen | Eiten | Eika — lam.

Plural.
Eime | Eite | Åh — lam.

Imperfectum Secundum.

Singul. Ib lam | Ih lam | I lam — orromen.

Dual.
Eimen lam orromen *&c.*

Plural.
Eime lam orromen, *&c.*

*) Est simul quasi nomen substantivum a verbo formatum ipsumque actum vel statum denotans, cujus locativus casus est *orromen,* qui in hoc paradigmate bis occurrit. Cfr. præter. particip. pass. verborum regularium.

*) Detta är tillika såsom et nomen substantivum, som göres af verbum, och utmärker sjelfva tilståndet eller förloppet af et ting. *Orromen,* som här 2:ne gånger förekommer är locativus casus häraf. Se præter. particip. passiv.

Perfectum.

Singul. Ib le
Ih le } orrom.
I le

Dual.
Åhn
Epen } le orrom.
Åpah

Plural.
Epe
Epet } le orrom.
Åh

Plusquamperfectum.

Singul. Ib
Ih } lam orrom.
I

Dual.
Eimen lam orrom *&c.*

Plural.
Eime lam orrom *&c.*

Futurum.

Singul. Ib kalka
Ih kalka } orrot.
I kalka

Dual.
Åhn kalk
Epen kalka } orrot.
Åpah kalk

Plural.
Epe kalka
Epet kalk } orrot.
Åh kalk

IMPERATIVUS.

Singular.
Elom orro, *ne sim*, ware ej jag.
Ele *s.* ale orro, *non esto*, ware ej du.
Ellus *s.* ållus orro *s.* orrus.

Dual.
Ållon orro.
Ålloten orro.
Ållufkan orro *s.* orrus.

Plural.
Ållob orro, *ne simus*, låt oß ej wara.
Elet *s.* alet orro, *non estote*, waren ej.
Ållus oro *s.* orrus, *non sunto*, de ware icke.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præsens I:mum.

Singul. Ib
Ih } litja.
I

Dual.
Åhn litja *&c.*

Plural.
Epe litja *&c.*

Præ-

Præſens II:dum.

Singul. Ib | Ih | I — litja orromen.

Dual.
Åhn litja orromen *&c.*

Plural.
Epe litja orromen *&c.*

Imperfectum I:mum.

Singul. Ib | Ih | I — lulu *ſ.* lul.

Dual.
Åhn | Epen | Åpah — lulu *ſ.* lul.

Plural.
Epe | Epet | Åh — lulu *ſ.* lul.

Imperfectum II:dum.

Singul. Ib lulu *ſ.* lul orrot *&c.* *)

Dual.
Eimen | Eiten | Eika — lulu orrot.

Plural.
Eime | Eite | Åh — lulu orrot.

Perfectum.

Singul. Ib litja | Ih litja | I litja — orrom.

Dual.
Åhn litja orrom *&c.*

Plural.
Epe litja orrom *&c.*

Plusquamperfectum.

Singul. Ib | Ih | I — lulu *ſ.* lul orrom.

Dual.
Eimen lulu *ſ.* lul orrom *&c.*

Plural.
Eime lulu *ſ.* lul orrom *&c.*

Futurum.

Singul. Ib kalkatja *ſ.* kalkats | Ih kalkats *ſ.* kalkatja — orrot.
I kalkats orrot.

Dual.

*) Vel contracte *orrolulu* &c.

Dual.		Plural.	
Åhn Epen Åpah	kalkats orrot.	Epe Epet Åh	kalkats orrot.

Alterum Futurum.

Singul. I kalkib | I kalkih | I kalkai — orrot.

Dual.		Plural.	
Åhn *f.* i kalkaimen I kalkaiten I kalkaikan	orrot.	I kalkaime I kalkaite I kalkin	orrot.

INFINITIVUS MODUS.

Præf. & imperf. I orrot, *non esse*, icke wara.
Futur. I kalket orrot, *non futurum esse.*
Gerund. I orron.
Supin. I orrotjet, i orroman.

PARTICIPIUM.

Præf. I orroje, *qui non est*, den som ej år.
Præt. Orrok, orroteke *f.* orrotkenna, *qui non fuit*, den som ej har warit.
Futur. I orrojassa, *non futurus*, *qui non erit*, den som ej skal wara.

Orrot, quando idem est ac manere, ab hoc paradigmate in quibusdam temporibus & personis recedit, e. gr.

När *orrot* betyder förblifva, blir det i några tempora och personer annorlunda conjungerat, til ex.

INDICATIVI PRÆSENS.

Singul. Orrob, *maneo*, jag förblifwer.
Orroh *f.* todn orroh.
Sodn orro.

Dual.	Plural.
Mâi orron.	Mije orrobe.
Tâi orrobeten.	Tije orrobete *f.* orrobet.
Sâi orroba.	Sije orroh.

Imperfectum I:mum.

Singul. Mon lijeb.
Todn orroh & lih.
Sodn orroi.

Dual.

Dual.	*Plural.*
Mâi orroimen.	Mije orroime.
Tâi orroiten.	Tije orroite.
Sâi orroikan ſ. orroika.	Sije lijen ſ. orron.

Perfectum.

Mon leb orrom &c.

PRÆSENS CONJUNCTIVI.

Singul. Mon orrotjab.
Todn orrotjah ſ. orrots.
Sodn orrots.

Dual.	*Plural.*
Mâi orrotjen.	Mije orrotjebe.
Tâi orrotjeben ſ. orrotjebeten.	Tije orrotjebet.
Sâi orrotjeba.	Sije orrotjeh.

Imperfectum I:mum.

Singul. Mon orrolim.
Todn orrolih.
Sodn orroli.

Dual.	*Plural.*
Mâi orrolulun.	Mije orrolime.
Tâi orroluluten.	Tije orrolite.
Sâi orroluluka ſ. orrolika.	Sije orrolin.

Imperfectum II:dum.

Mon lulib orrot &c. *).

Paradigma Conjugat. verborum regularium in *et.*

ACTIVUM.

INDICATIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Mon etſab, *amo*, jag älſkar.
Todn etſah, *amas*, du älſkar.
Sodn etſa, *amat*, han älſkar.

Dual.	*Plural.*
Mâi etſen.	Mije etſebe.
Tâi etſebeten.	Tije etſebet ſ. etſebete.
Sâi etſeba.	Sije etſeh.

*) Imperfect. indicativ. cum negativo, *idtjib orro* &c. Vid. infra *etſet.*

*) Imperf. indicat. med negativ. *idtjib orro*, m. m. Se *etſet.*

Præsens II:dum.

Sing. Mon leb etſemen, *in eo ſum ut amem, in amando occupatus ſum,*
Todn leh etſemen. (jag håller på ålſka.
Sodn le etſemen.

Dual.		*Plural.*	
Mâi lân Tâi lepen Sâi lepa	etſemen.	Mije lepe Tije lepet Sije láh	etſemen.

Imperfectum I:mum.

Sing. Mon etſib, *amabam,* jag ålſkade.
Todn etſih.
Sodn etſi.

Dual.	*Plural.*
Mâi etſimen.	Mije etſime.
Tâi etſiten.	Tije etſite.
Sâi etſika.	Sije etſin.

Imperfectum II:dum,

Sing. Mon lijeb
Todn lih
Sodn li ſ. lei
etſemen.

Dual.		*Plural.*	
Mâi leimen Tâi leiten Sâi leika	etſemen.	Mije leime Tije leite Sije lijen	etſemen.

Perfectum.

Sing. Mon leb etſam, *amavi,* jag har ålſkat.
Todn leh
Sodn le
etſam.

Dual.		*Plural.*	
Mâi lân Tâi lepen Sâi lepa	etſam.	Mije lepe Tije lepet Sije láh	etſam.

Plusquamperfectum.

Sing. Mon lijeb
Todn lijih ſ. lih
Sodn li ſ. lei
etſam.

Dual.

Dual.		*Plural.*	
Mâi leimen Tâi leiten Sâi leika	etſam.	Mije leime Tije leite Sije lijen	etſam.

Futurum.

Sing.	Mon kalkab Todn kalkah Sodn kalka	etſet.

Dual.		*Plural.*	
Mâi kalken Tâi kalkabeten Sâi kalkaba	etſet.	Mije kalkabe Tije kalkabet Sije kalkeh	etſet.

IMPERATIVUS MODUS.

Singul. Etſom, *amem*, älſke jag.
Etſe, etſoh, *ama*, älſke du.
Etſes *ſ.* etſos, *amato ille*, älſke han.

Dual.	*Plural.*
Etſon.	Etſob.
Etſoten, etſen.	Etſote *ſ.* etſet.
Etſoſka *ſ.* etſoſkan.	Etſoſe, etſus, etſes.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Mon etſitjab, *amem*, jag må älſka.
Todn etſitjah.
Sodn etſits.

Dual.	*Plural.*
Mâi etſitjen.	Mije etſitjebe.
Tâi etſitjebeten.	Tije etſitjebet.
Sâi etſitjeba.	Sije etſitjeh.

Præſens II:dum.

Singul.	Mon litjab Todn litjah Sodn litja	etſemen.

Dual.		*Plural.*	
Mâi litjen Tâi litjabeten Sâi litjaba	etſemen.	Mije litjabe Tije litjabet Sije litjeh	etſemen.

Imperfectum.

Singul. Mon etſalim ſ. lulib
Todn etſalih ſ. lulih — etſet.
Sodn etſali ſ. luli

Dual.		*Plural.*	
Mâi etſalimen ſ. lulun Tâi etſaliten ſ. luliten Sâi etſalika ſ. luluika	etſet.	Mije etſalime ſ. lulime Tije etſalite ſ. lulite Sije etſalulum ſ. lulun	etſet.

Perfectum.

Singul. Mon litjab
Todn litjah — etſam.
Sodn litja

Dual.		*Plural.*	
Mâi litjen Tâi litjabeten Sâi litjaba	etſam.	Mije litjabe Tije litjabet Sije litjeh	etſam.

Plusquamperfectum.

Singul. Mon lulib *)
Todn lulih — etſam.
Sodn luli

Dual.		*Plural.*	
Mâi lulun Tâi luluiten Sâi luluika	etſam.	Mije luluime Tije luluite Sije lulun	etſam.

Futurum.

Singul. Mon kalkatjab
Todn kalkatjah — etſet.
Sodn kalkatja

Dual.		*Plural.*	
Mâi kalkatjen Tâi kalkatjebeten Sâi kalkatjeba	etſet.	Mije kalkatjebe Tije kalkatjebet Sije kalkatjeh	etſet.

Alterum Futurum.

Singul. Mon kalkib
Todn kalkih — etſet.
Sodn kalkai

Dual.

*) Loco *lulib* heic interdum *kalkam* uſurpatur, quod immobile manet, ut e. gr. *mon kalkam*, *tâi kalkam* &c.

*) I ſtället för *lulib* brukas här ibland *kalkam*, utan någon förändring, t. ex. *mon kalkam*, *tâi kalkam*, m. m.

Dual.		Plural.	
Mâi kalkaimen Tâi kalkaiten Sâi kalkaika	etſet.	Mije kalkaime Tije kalkaite Sije kalkin	etſet.

INFINITIVUS MODUS.

Præſ. & Imp. Etſet, *amare*, at älſka.
Futur. Etſet kalket, *amaturum eſſe*, at ſkola älſka.
Gerund. Etſemin, etſen, *amando*, med at älſka.
Etſeten, *in amando.*
Supin. Etſatjet, etſeman, *amatum*, til at älſka.

PARTICIPIUM ACTIVUM.

Præſ. Etſeje, *amans*, den ſom älſkar.
Præter. Etſam, *qui amavit*, den ſom har älſkat.
Futur. Etſejaſſa, *amaturus*, den ſom ſkal älſka.

PASSIVUM.

INDICATIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Mon etſetowab, *ſ.* etſetuab, *amor*, jag älſkas.
Todn etſetowah, *ſ.* etſetuah.
Sodn etſetowa, *ſ.* etſetua.

Dual.	Plural.
Mâï etſetuen *ſ.* etſetowen.	Mije etſetowebe.
Tâi etſetuebeten *ſ.* etſetowebeten.	Tije etſetowebet.
Sâi etſetoweba.	Sije etſetoweh.

Præſens II:dum.

Mon leb etſetowomen *&c.*

Imperfectum I:mum.

Singul. Mon etſetowib, *amabar.*
Todn etſetowih.
Sodn etſetowi.

Dual.	Plural.
Mâi etſetoweimen.	Mije etſetoweime.
Tâi etſetoweiten.	Tije etſetoweite.
Sâi etſetoweika.	Sije etſetowin.

Imperfectum II:dum.

Singul. Mon lijeb etſetowomen *&c.*

Perfectum.

Singul. Mon leb etſetowum *ſ.* etſetum, *amatus ſum.*
Todn leh | etſetowum.
Sodn le |

Dual.
Mâi lån etſetowum *&c.*

Plural.
Mije lepe etſetowum *&c.*

Plusquamperfectum.

Singul. Mon lijeb etſetowum *&c.*

Dual.
Mâi leimen etſetowum *&c.*

Plural.
Mije leime etſetowum *&c.*

Futurum.

Sing. Mon kalkab | etſetowet *&c.*
Todn kalkah |
Sodn kalka |

IMPERATIVUS MODUS.

Singul. Etſetowob, *amer*, blifwe jag älſkad.
Etſetowoh todn, *amator tu.*
Etſetowos, *amator ille.*

Dual.
Etſetowon mâi.
Etſetowoten tâi.
Etſetowoſka ſâi.

Plural.
Etſetowom mije.
Etſetowote tije.
Etſetowoſe ſije.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Mon etſetowotjab.
Todn etſetowotjah.
Sodn etſetowotja.

Dual.
Mâi etſetowotjen.
Tâi etſetowotjebeten *ſ.* etſetowotjeten.
Sâi etſetowotjeba.

Plural.
Mije etſetowotjebe.
Tije etſetowotjebet.
Sije etſetowotjeh.

Præſens II:dum.

Mon litjab etſetowomen *&c.*

Imperfectum.

Singul. Mon etſetowolim *ſ.* lulib | etſetowet.
Todn etſetowolih *ſ.* lulih |
Sodn etſetowoli *ſ.* luli |

Dual.

Dual.

Mâi etſetowolimen ſ. lulimen	
Tâi etſetowoliten ſ. luliten	etſetowet.
Sâi etſetowolika ſ. lulika	

Plural.

Mije etſetowolime ſ. lulime	
Tije etſetowolite ſ. lulite	etſetowet.
Sije etſetowolin ſ. lulin	

Perfectum.

Mon litjab etſetowum &c.

Plusquamperfectum.

Mon lulib etſetowum &c.

Futurum.

Mon kalkatjab etſetowet &c.

Alterum Futurum.

Mon kalkib etſetowet &c.

INFINITIVUS MODUS.

Præſ. & imperf. Etſetowet, *amari*, blifwa älſkad.
Perf. & plusqu. Etſetowum orrom.
Futur. Etſetowet kalket, *amatum iri.*

PARTICIPIUM PASSIVUM.

Præter. Etſem, etſetowum & etſetum, *amatus*, älſkad.
Futur. Etſemes, etſemas, *amandus*, den ſom ſkal älſkas.

Cum negativo verbum *etſet* hoc modo conjugatur.

När et neknings-ord tilſättes, conjugeras *etſet* ſåledes.

INDICATIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. *) Ib etſe, *non amo*, jag älſkar icke.

Ih	etſe.
I	

Dual.

Åhn	
Epen	etſe.
Åpah	

Plural.

Epe	
Epet	etſe.
Åh	

Præſens II:dum.

Singul. Ib	
Ih	le etſemen.
I	

Dual.

*) Pronomina perſonalia & omitti & adjungi poſſunt.

*) Pronomina perſonalia kunna både tilſättas och utelemnas.

Dual. Åhn le etſemen *&c.* — *Plural.* Epe le etſemen *&c.*

Imperfectum I:mum.

Singul. Idtjib etſe, *non amabam*, jag älſkade icke.
Idtjih | etſe.
Idtji |

Dual.
Eimen | etſe.
Eiten |
Eika |

Plural.
Eime | etſe.
Eite |
Idtjin |

Imperfectum II:dum.

Singul. Ib | lam etſemen.
Ih |
I |

Dual.
Eimen | lam etſemen.
Eiten |
Eika |

Plural.
Eime | lam etſemen.
Eite |
Åh |

Perfectum.

Singul. Ib le etſam, *non amavi.*
Ih | le etſam.
I |

Dual. Åhn le etſam *&c.* — *Plural.* Epe le etſam *&c.*

Plusquamperfectum.

Singul. Ib lam etſam, *non amaveram, &c.*

Dual. Eimen lam etſam *&c.* — *Plural.* Eime lam etſam *&c.*

Futurum.

Singul. Ib kalka etſet, *non amabo, &c.*

Dual. Åhn kalka etſet *&c.* — *Plural.* Epe kalka etſet *&c.*

IMPERATIVUS MODUS.

Singul. Elom etſo, *ne amem*, älſke ej jag.
Ele ſ. ale etſe, *non tu amato.*
Ellus ſ. ållus etſo *v.* etſus, *ille non amato.*

Dual.

Dual.	*Plural.*
Ållon etſo.	Ållob etſe, *ne amemus.*
Ålloten etſo.	Elet ſ. alet etſe.
Ållufkan etſo ſ. etſus.	Ållus etſo ſ. etſus.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Singul. Ib etſitja.
Ih etſitja.
I etſits.

Dual.	*Plural.*
Åhn etſitje.	Epe / Epet / Åh — etſitje.
Epen etſitje.	
Åpah etſitja.	

Præſens II:dum.

Ib litja etſemen *&c.*

Imperfectum.

Singul. Ib / Ih / I — etſalulu ſ. lulu etſet.

Dual.		*Plural.*	
Åhn & eimen	etſalulu ſ. lulu etſet.	Epe & eime	etſalulu ſ. lulu etſet.
Epen & eiten		Epet & eite	
Åpah & eika		Åh	

Perfectum.

Singul. Ib litja etſam *&c.*

Dual.	*Plural.*
Åhn litja etſam *&c.*	Epe litja etſam *&c.*

Plusquamperfectum.

Singul. Ib lulu etſam *&c.*

Dual.	*Plural.*
Eimen lulu etſam *&c.*	Eime lulu etſam *&c.*

Futurum.

Singul. Ib / Ih / I — kalkatja ſ. kalkats etſet.

Dual.	*Plural.*
Åhn kalkatja & kalkats etſet *&c.*	Epe kalkatja ſ. kalkats etſet *&c.*

Alterum Futurum.

I kalkib	
I kalkih	etſet &c.
I kalkai	

INFINITIVUS MODUS.

Præſ. & imperf. I etſet, *non amare* &c.

PARTICIPIUM NEGATIVUM *).

Præſ. & præter. Etſek & etſetken *vel* etſetkenna, *non amans, & qui non amavit*, den ſom ej älſkar, den ſom ej har älſkat.

PASSIVUM.

INDICATIVUS MODUS.

Præſens I:mum.

Ib etſetowa &c.

Præſens II:dum.

Ib le etſetowomen &c.

Imperfectum I:mum.

Idtjib etſetowo &c.

Imperfectum II:dum.

Ib lam etſetowomen &c.

Perfectum.

Singul.	Ib le		leb
	Ih le	etſetowum, *ſ.* etſek	leh
	I le		le &c.

Plusquamperfectum.

Singul. Ib lam etſetowum, *ſ.* etſek lijeb &c.

Dual. Eimen lam etſetowum, *ſ.* etſek leimen &c.

Plural. Eime lam etſetowum, *ſ.* etſek leime &c.

Futurum.

Ib kalka etſetowet &c.

IMPERATIVUS MODUS.

Singul. Elom etſetowo, *non amer.*
Ele *ſ.* ale etſetowo, *tu non amator.*
Ellus *ſ.* ållus etſetowo *ſ.* etſetowos, *non amator.*

Dual.

*) Eſt & activæ & paſſivæ vocis.

*) Är lika både i activo och paſſivo.

Dual.

Állon | Álloten | Állufkan etfetowo.

Plural.

Állob | Elet *f.* alet | Állus etfetowo.

CONJUNCTIVUS MODUS.

Præfens I:mum.

Singul. Ib etfetowotja *&c.*

Dual. Áhn etfetowotje *&c.*

Plural. Epe etfetowotje *&c.*

Præfens II:dum.

Ib litja etfetowomen *&c.*

Imperfectum.

Singul. Ib | Ih | I etfetowolulu *f.* lulu etfetowet *&c.*

Perfectum.

Singul. Etfek litjab *f.* ib litja etfetowum *&c.*

Plusquamperfectum.

Singul. Etfek lulib *f.* ib lulu etfetowum *&c.*

Futurum.

Singul. Ib kalkatja etfetowet *&c.*

Alterum Futurum.

Singul. I kalkib etfetowet *&c.*

INFINITIVUS.

Præf. & *imperf.* I etfetowet *&c.*

Præteritum particip. paff. negativ.

Etfek *&* i etfetowum, *non amatus.*

Quædam ex his verbis in Paffivo contrahuntur, & definunt in Infinitivo in *ot*, ut e. gr. *kullot*, audiri, a *kullet*, audire. *Paffot*, affari, a *paffet*. *Tåbdot*, fentiri, a *tåbdet* &c. quæ Paffiva eodem modo conjugantur, quo Activum verborum in *ot*.

Af deffa Verba blifva fomlige uti Paffivo fammandragne och åndas i Infinitivo på *ot*, fåfom til ex. *kullot*, hòras, af *kullet*, hòra. *Paffot*, ftekas, af *paffet*. *Tåbdot*, kånnas, af *tåbdet*, m. fl. hvilka Paffiva blifva conjugerade likafom Activum af de Verba, fom lyktas på *ot*.

Verba hujus Conjugationis diffyllaba, quorum in penultima eft *u*, (non *ui* & *uo*) paululum ab hoc paradigma-

De tvåftafviga Verba på *et*, fom hafva i fórra ftafvelfen et *u*, (men ej *ui* och *uo*) afvika litet ifrån denna Conjugation

mate in nonnullis Temporibus & Personis deflectunt. Exemplo rem illustrabimus: ab Infinitivi Præsenti *jukket*, bibere, fit

gation i vissa Tempora och Personer, hvilket man vill med exempel visa. Af Infinitivi Præsens *jukket*, dricka, blir

Imperfect. indicat. Activ.

Singul. Mon jukkib.
Todn jukkih.
Sodn jukkai.

Dual.
Mâi jukkaimen.
Tâi jukkaiten.
Sâi jukkaika.

Plural.
Mije jukkaime.
Tije jukkaite.
Sije jukkin.

Præsens Conjunctivi.

Singul. Mon jukkatjab.
Todn jukkatjah.
Sodn jukkats.

Dual.
Mâi jukkatjen *&c.*

Plural.
Mije jukkatjebe *&c.*

Imperativ. 2:da pers. Jukka.
Gerund. Jukkaten, *in bibendo.*

Præs. indicat. passiv.

Jukkatowab *&* jukketowab *&c.*

Præsens conjunctivi.

Jukkatowotjab *&c.*

Præterit. particip. passiv.

Jukkatowum *&* jukkatum.

Præs. indicativi cum negativo.

Ib jukka *&c.* *)

Præterit. participii negat.

Jukkak.

Idem faciunt nonnulla alia Verba, in quorum penultima est *a:* in his sunt *takket*, *parget*, *kalket*, *tjadnet* & ex illis, quæ *o* habent, *sokket*, licet *nokket*, *lokket*,

Några andra Verba med *a* i förra stafvelsen göra detsamma: häribland äro *takket*, *parget*, *kalket*, *tjadnet* samt, af de med *o*, *sokket*, ehuru *nokket*, *lokket*, *råk-*

*) Nunquam non, in forma Negativa verborum, *e* finale in *a* vertitur, &, in Verbis cum *o*, in *o*.

*) Uti Conjugation med Negativo blir altid *e*, når det är den sista bokstafven, ändrat til *a* och, uti Verba med *o*, til *o*.

ket, *råkket* & fere omnia reliqua diffyllaba cum *o* & *å*, in modo allatis & pluribus Temporibus & Perſonis, in ſequenti quoque ſyllaba ament *o* aut *å*: Exempli gr. *råkket*, *lokket* habent in

råkket och måſt alla de öfriga tvåſtafviga ord med *o* och *å*, i de anförda och flera Tempora och Perſonæ, åfven hafva i den ſednare ſtafvelſen et *o* eller *å*. Til ex. *råkket*, *lokket* hafva uti

Indicativi præſenti:

Singul. Mon råkkåb, *rogo*, lokkob, *lego*.
Todn råkkåh, lokkoh.
Sodn råkka, lokka.

Dual.
Mâi råkken, lokken.
Tâi råkkåbeten, lokkobeten.
Sâi råkkåba, lokkoba.

Plural.
Mije råkkåbe, lokkobe.
Tije råkkåbet, lokkobet.
Sije råkkeh, lokkeh.

Præſ. II:dum. Mon leb råkkåmen, lokkomen *&c.*
Imperf. Sing. Mon råkkib, lokkib.
Todn råkkih, lokkih.
Sodn råkkåi, lokkoi *&c.*
Perf. Mon leb råkkåm, lokkom *&c.*
Gerund. Råkkåmin, lokkomin.
Præſ. indicat. neg. Ib råkkå, lokko *&c.*

De Verbis in *ot*.

Illa Verba, quorum Infinitivus in *ot* deſinit, ut *tjuowot*, *tjodtjot* &c. alteram conſtituunt Conjugationem, quæ tamen a priori vix, niſi in Imperfecto Indicativi Activi differt, & quod, loco vocalium ultimæ ſyllabæ *a*, *e* & *i*, heic reperias *o*, e. gr.

Om Verba på *ot*.

De Verba, ſom uti Infinitivo lyktas på *ot*, ſåſom *tjuowot*, *tjodtjot*, m. fl. utgöra den andra Conjugation, hwilken likvål ej vidare, än i Imperfecto Indicat. Activi, är ſkiljaktig ifrån den förra, ſamt däruti, at man här har *o*, i ſtället för Vocalerna *a*, *e* och *i*, i ſiſta ſtafvelſen, ſåſom t. ex.

Activum.

Indicat. præſ. *Sing.* Mon ſwaſkob, *flagello*.
Todn ſwaſkoh.
Sodn ſwaſko.

Dual.
Mâi ſwaſkon.
Tâi ſwaſkobeten.
Sâi ſwaſkoba.

Plural.
Mije ſwaſkobe.
Tije ſwaſkobete.
Sije ſwaſkoh.

Præſens II:dum.
Mon leb ſwaſkomen *&c.*

Imperfectum.

Singul. Mon ſwaſkob.
Todn ſwaſkoh & ſwaſkoih.
Sodn ſwaſkoi.

Dual.	*Plural.*
Mâi ſwaſkoimen.	Mije ſwaſkoime.
Tâi ſwaſkoiten.	Tije ſwaſkoite.
Sâi ſwaſkoika.	Sije ſwaſkon.

Perfectum.

Mon leb ſwaſkom &c.

Præſens indicativi paſſivi.

Mon ſwaſkotowab &c.

Præſens indicat. activ. cum negativo.

Ib ſwaſko, ih ſwaſko, i ſwaſko &c.

Particip. præterit. negat. Swaſkok &c.

Id obſervandum eſt, quando *dn* Vocalem primæ ſyllabæ Infinitivi ſequitur, literam priorem ſive *d* ſupprimi in Indicativo Activi in I:ma & II:da perſona ſing. Præſentis. In Imperfecto, præter I:mam & II:dam perſonam ſingular. & III:am plural. In Imperativo in II:da perſona ſingular. In Conjunctivo in omnibus Perſonis Præſentis & Imperfecti. In Infinitivo in Gerundio in *ten.* In Præſ. Paſſiv. & illis temporibus, quæ inde fiunt, & exprimi & omitti poſſe. In Negativa forma omitti in Præſenti & Imperfecto Indicativi & Conjunctivi, tam Activæ, quam Paſſivæ vocis; nec non in II:da perſona ſingularis & pluralis numeri Imperativi & in Præterito Participii. Exempli gratia, ab Infinitivis *adnet* habere, *lodnot* commutare & *tjadnet* ligare, in ſupra commemoratis fit *anab*, *lonob*, *tjanab*. *Ani*, *lonoi*, *tjanai*, *animen*, *lonoimen*, *tjanaimen*, *anite*, *lonoite*, *tjanaite* &c. *Ane*, *lono*, *tjana*. *Anitjab*, *lonotjab*, *tjanatjab* &c. *Aneten.*

Det år at mårka, at, når *dn* fóljer på en Vocal i fórſta ſtafvelſen i Infinitivo, blir det fórra eller *d* utelemnadt i Indicativo Activi uti 1:ſta och 2:dra perſon. ſing. Præſ. I hela Imperfecto, undantagandes i 1:ſta och 2:dra perſon. ſing. och 3 plural. I Imperativo uti 2 perſon. ſingular. I Conjunctivo i hela Præſens och Imperfectum. I Infinitivo uti Gerundio på *ten.* I Præſ. Paſſivi och de Tempora, ſom dåraf komma, kan det både utſåttas och utelemnas. I Negativa Forma utelemnas det uti Præſ. och Imperf. Indicativi och Conjunctivi, både i Activo och Paſſivo. I 2:dra perſon. ſing. och plural. Imperativi och i Præterito Participii Negativo. Til ex. af Infinitivis *adnet*, hafva, *lodnot*, byta och *tjadnet*, binda, blir vid de ofvannåmnde tilfållen *anab*, *lonob*, *tjanab*. *Ani lonoi*, *tjanai*, *animen*, *lonoimen*, *tjanaimen*, *anite*, *lonoite*, *tjanaite*, m. m. *Ane*, *lono*, *tjana*. *Anitjab*, *lonotjab*, *tjanatjab*, m. m. *Aneten*. *Ib ane*, *ib lono*, *ib tjana* m. m.

Par-

ten. Ib ane, ib lono, ib tjana &c. Particip. *anek, lonok, tjanak.* Excipiuntur tamen illa Verba, quæ a Svecana lingua derivantur, ut *udnot*, gratificari, *grudnot*, perpendere & *ſadnotet* affirmare &c.

Sunt etiam Adverbia declinabilia, ut e. gr. *kukken* longe, *kukket* ex longinquo, *kukkas* in longum, ad locum remotum &c. Per gradus ut Adjectiva comparantur deſinuntque in Poſitivo in *it, ikt*, in Comparat. in *but*, in Superlat. in *muſt, muſta.* Nomini Adjectivo dum additur terminatio *laka*, Adverbium fit, ut e. gr. *puorak*, bonus, *puoraklaka*, aliquatenus bene &c.

Præpoſitiones fere Genetivum caſum tantum regunt, nam in reliquis ſupervacaneæ fiunt, quorum unusquisque ſimul quaſi includit præpoſitionem aliquam: ſcilicet Mediativus caſus præpoſitionem *cum:* Locativus *in:* Negativus *ſine* &c. Cum vero hæ ſimul exprimuntur, id per pleonaſmum fit &, ut oratio eo magis ſit perſpicua.

Conjunctiones *atja*, ut, & *abma*, ne, cum Pronominibus perſonalibus Verborum conjunguntur, ut e. gr.

Particip. *anek, lonok, tjanak.* De Verba, hvilka komma ifrån Svenſkan, ſom *udnot*, unna, *grudnot*, begrunda, *ſadnotet*, ſanna, m. fl. äro ifrån denna regel undantagna.

Adverbia äro til en del Declinabilia, ſom til ex. *kukken*, långt, *kukket*, långt ifrån, *kukkas*, långt bårt, m. fl. De compareras ſom Adjectiva, och lyktas på *it* och *ikt* i Poſitivo, i Compar. på *but*, i Superlat. på *muſt, muſta.* När man til et Adjectivum lägger ändelſen *laka*, blir däraf et Adverbium, ſåſom til ex. *puorak*, god, *puoraklaka*, tämmeligen väl, med mera.

Præpoſitionerne regera näſtan endaſt Genetivum, ty de öfriga Caſus behöfva dem ej, emedan præpoſitionerne där äro förut lika ſom inneſlutna, ſå at Mediativus betyder *med:* Negativus *utan:* Locativus *uti*, m. m. När de tilſättas, ſker det endaſt til öfverflöd och för ſtörre tydelighet ſkull.

Conjunctionerne *atja*, på det, och *abma*, at icke, förenas med Pronomina perſonalia i Verbis, t. ex.

Sing. Atjab *&* atjam, *ut ego*, på det jag.
Atjah *&* atjat.
Atjas.

Dual. Atjan mâi.
Atjebeten.
Atjaba.

Plural. Atjabe.
Atjabete.
Atjaſe, atjaſije.

Sing. Abmam, *ne ego.*
Abmah, ammata.
Abmas, abmaſa.

Dual. Amman mâi.
Abmabeten.
Abmaba.

Plural. Abmame, ammame.
Abmabet, ammabet.
Abma *vel* ama ſije.

Uſum

Uſum temporum verborum linguæ Lapponicæ paucis his exemplis quodammodo oſtendam.

Mon etſab ſo kaiket waimoſt, ex animo illum amo.

Maite le todn takkemen? Mon leb tjalemen, quid jam facis? ſcribo.

Mon wuoidnib ſo, kåſſe ſodn li mannemen wuonai, videbam illum, cum in illo eſſet, ut in Norvegiam abiret.

Mangel leb kullam, jutte ſodn juo le påtam tokko, ja, jus lijeb aſtam, die lijeb ſo tjuowom, poſtea audivi, quod jam illuc pervenerit (pervenit), &, ſi temporis ſpatium habuiſſem (habueram), illum ſecutus eſſem (eram).

Ib tete, jus mattitjab påtet to luſa, ibken tete, maite todn litjah takkemen. Jus lulib tokko påtet, die tabb lulib ådtjot wuoidnet, neſcio, an ad te venire poſſim neque ſcio, quid facias. Illuc ſi venirem, illud viderem.

Ikka litjab autebut naute takkam, talle ib tete, jus kalkatjab wele tuoſtet tabb takket, ita licet antea fecerim, nunc neſcio, an amplius audeam (auſero) iſtud facere.

Pårråk leb mon udne, cibum hodie non ſumſi.

Takkak le anje tat pargo, infectum adhuc eſt hoc opus.

Katte etjebt, abma todn jårrå, caveto, ne labaris.

Hålå munji, atjab tetet, dic mihi, ut ſciam.

Pluribus hac de re ſcribendi jam non eſt opportunitas. His igitur concludo mihique expeto arbitrium benignum Lectoris, cujus ſi quodammodo ſatisfecerim deſiderio, operæ pretium cenſeam.

Följande få exempel viſa huru Tempora verborum brukas i Lappſkan.

Mon etſab ſo kaiket waimoſt, jag älſkar honom af alt hjerta.

Maite le todn takkemen? mon leb tjalemen. Hvad håller du på at göra? jag ſkrifver.

Mon wuoidnib ſo, kåſſe ſodn li mannemen wuonai, jag ſåg honom, när han höll på at fara til Norrige.

Mangel leb kullam, jutte ſodn juo le påtam tokko, ja, jus lijeb aſtam, die lijeb ſo tjuowom, jag har ſedan hört, at han redan har kommit fram dit, och, om jag hade haft tid, hade jag följt honom.

Ib tete, jus mattitjab påtet to luſa, ibken tete, maite todn litjah takkemen. Jus lulib tokko påtet, die tabb lulib ådtjot wuoidnet, jag vet intet, om jag kan komma til dig, ej heller vet jag hvad du gör. Om jag ſkulle komma dit, få finge jag ſe det.

Ikka litjab autebut naute takkam, talle ib tete, jus kalkatjab wele tuoſtet tabb takket, faſtän jag kan hafva ſå gjort förut, vet jag ej nu, om jag ſkal våga at mera det göra.

Pårråk leb mon udne, jag har ingen ting ätit i dag.

Takkak le anje tat pargo, detta arbetet är ännu ogjordt.

Katte etjebt, abma todn jårrå, akta dig, at du ej faller.

Hålå munji, atjab tetet, ſäg mig, at jag må veta.

Här är ej tilfälle, at vidlyftigare utföra denna ſaken, utan jag ſlutar härmed, och utber mig Läſarens blida omdöme. Har jag varit nog lycklig at kunna fullgöra Hans åſtundan, räknar jag mig för mödan belönt.

JOH. J. ÖHRLING.

ABA-

ABAROT, *v. n. audere*, våga ſig, bjuda til. Ib akta abaro, *ne audeo quidem*, jag bjuder icke en gång til.

ABE, *particula affirmativa & exhortandi*, et bejaknings- och upmuntrings-ord. Abe de le, *ita omnino eſt*, ja, ſå år det. Abe parga rouvo, *feſtina quæſo*, kåre ſkynda dig.

ABEJUS, *particula affirmat.* et bejaknings ord. Abejus tietab, *probe ſcio*, jag vet vål.

ABBES *vel* ABBES-KIRJE, *n. ſ. Liber elementaris A, B, C, D*, A, B, C Bok.

ABBESET, *v. n. exundare*, *ſuperfluere*, flóda ófver, rinna ófver. Kare abbes, *vas ſuperfluit*, det rinner ófver kårilet. Abbetet, *idem quod* abbeſet.

ABI, *Lyckſ. vide* Ape.

ABLEK *vel* ABLEM, *acquiſitum*, afvel, det man fórvårfvar ſig. Etjen ablek le tatt, detta år min egen afvel, *hoc propria induſtria acquiſivi.*

ABLET, *v. a. acquirere*, afla, fórvårfva ſig. Pargab mai ik ib mabke able, *laboro quidem nihil licet acquiram*, jag arbetar nog, ehuru jag ingen ting fórvårfvar. Ib aibmot piebmob allaſen ablet, *cibum mihimet non valeo acquirere*, jag år intet i ſtånd at fórvårfva mig fódan.

ABLANET, *vox eccleſiaſtica*, *uſitatior eſt* ſakkanet, *vide infra.*

ABLETET, *idem ac* Sakketet, vuolgatet, *quæ vide infra.* Abletet, *apud Lyckſelenſes*, *negligere*, fórſumma.

ABLETEBME, *n. a. vel* ABLETIS, *piger*, lat, ſom ingen ting fórvårfvar. Abletis Tjåive, *otioſiſſimus homo*, en lat buk. Aptſa abletebme, *homo nullius occupationis*, en ſom ingen ting vil góra. Abletub *vel* Abletubbu, *compar. pigrior*, latare. Abletubmus *vel* -tumus, *ſuperl. pigerrimus*, lataſt.

ABLETISWUOT, *n. ſ. pigritia*, låttja.

ABLETISLAKA, *adv. pigriter*, lataktigt.

ABMA, *conj. cauſſ. ne*, at icke. Abma tab takkat kalka, *ne id faciat*, at han intet må górat. Abmamis *idem ac* abma.

ABMAS, *vide* AMMAS.

ABMEL, *n. f. unicornis, monoceros*, enhörning.

ABNES, ABDNAS *vel* ABDNES, *n. f. materies ex qua quid fabricatur*, åmne. *Proprie de ligno, de quo quidquam fabricandum erit*, åmnes-ved. Abdnas muor, *idem*. Abdnas muoreit tjuoppet, *cædere ligna ad fabricandum destinanda*, hugga åmnes-ved. *Cum Derivatis proprie non nisi de materia lignea usitata vox.*

ABDNASTET, *v. a. ligna cædere ad fabricandum idonea, rudimateriam ligneam parare.* Hugga åmnes-ved, tilvårka, til-yxa. Wadfob abdnastet, *eamus cæsum ligna ad fabricandum idonea*, låt ofs gå at hugga åmnes-ved.

ABNESTASTET, *Dimin. idem.*

ABNASTATJET, *v. a. incipere formare quidquam de ligno*, begynna at tilvårka.

ABNASTEJE, *n. f. rudis materiæ concinnator*, tilvårkare. Tjuorpes abdnasteje, *indoctus faber*, en ohåndig tilvårkare eller Snickare.

ABNESTEM, *rudis materiæ paratio*, tilvårkande, tillagning.

ABRADIJUS *vel Lyckf.* ABRODIJES, *Stella veneris, lucifer*, morgonstjerna. Ekketes abrodijes, *Stella veneris vespertina*, aftonstjerna.

ABRE, *n. f. pluvia*, rågn. Abre måke, *imber*, rågnskur, flagrågn. Abre le påtemen, *ventura est pluvia*, det blir rågn. Abre måke kattjai, *descendit imber. Synonomum & apud Borealiores usitatius.* Rafjo, *quod vide infra.*

ABRE KÅRÅTZ, *Lyckf. picus*, hackspik, *avis species.*

ABRES *vel* ABRELAKASATZ, *pluviosus*, rågnaktig. Abres talke, *pluviosa tempestas*, rågnaktig våderlek.

ABRETEKE, *sine pluvia*, rågnlös.

ABROTET *vel* ABROT, *v. n. pluere*, rågna, *synom.* Rafjotet. Olkon talle abrota, *pluit foris*, det rågnar ute. Ikto abroi åbbå påiveb, *heri pluebat per totam diem*, i går rågnade det hela dagen.

ABROGÅTET, *v. n. pluere incipere*, börja at rågna. *Synon.* Rafjogåtet.

ABROTASTET, *v. n. Dimin. parvum pluere*, rågna smått, duska, Abrotasta unnanatji, *pluit paulisper*, det rågnar litet smått. *Synom.* Dåinget.

ADDA, ADDAK, ADDOK, ADDES *vel* ADS, *nomen propr. virile.* Andreas.

ADDAM, ADHA *& Lyckf.* ADDEM *vel* JADDEM, *n. f. medulla*, mårg. Addamab niammastet, *medullam exsugere*, suga ut mårgen: *Item: maciem inducere*, göra en mager. *Obs.* Addam, *etiam appellantur ossa pedum & cruræ Renonum & aliorum animalium esculentorum, medulla referta.* Addamit tjåsket, *findere ossa, quo possit erui medulla*, klyfva mårg-ben.

ADDAMESNE, ADDAMIN, *quasi* ADDAMI-SISNE *vel* -SIN. *In ossibus, (subintellecta medulla) medullosus, vel qui medullam in ossibus habet, pingvis non tamen obesus: de animalibus esculentis.* Mårg-fet, som har mårg i benen, lagom fet. Såges om åteliga kreatur, *e. g.* Addamin le tatt påtsoi, *rangifer tam pingvis, ut esui sit idoneus. Obs.* Addamesne, Addamin, *vicem supplet nominis adjectivi adposito semper verbo Sum, quod Lapponice* dici-

dicitur le; *omisso autem verbo Sum, adjective usurpatur* adha, *e. g.* adha påtsoi, *Reno pinguior.*

Adhasmouvet *vel* Addasmoét, *v. n. pinguescere*, blifva fet, få märg. Juo le adhasmouvum, *jam pinguior factus est*, han är blefven fet. *De animal. escul.*

Adhasmuttet. *Dimin. idem.*

Adhastutjet, *v. n. pinguescere*, blifva fet.

Adhatebme *vel* Addateme, *n. a. macer*, mager. *Quasi sine medulla, nam* -tebme *vel* -teme, *in fine vocis, vicem supplet particulæ privativæ s. negativæ.*

Addates *vel* Addetes, *n. a. Idem.* Addates pjårgo, *caro macilenta.*

Addan, *vel* Addanes, *n. s. respiratio*, andedrågt.

Addanaddet, *vel* Addanuddet, *v. n. dicitur de illo, qui graviori morbo afflictus spiritum ducere quasi non valet & animam videtur esse exhalaturus*, kikna, förlora andedrågten. Sutte pale addanaddi, *sæpius illi respiratio intercludebatur.* Mo mana ikto addanaddi, *infans meus heri quasi in agone mortis erat*, låg likasom i själtåget.

Addanet, *v. n. respirare, spiritum ducere*, andas.

Addegar, *v. n. defectivum & inflectibile.* Idtjib addegar, *non observabam, non putaram*, jag gaf ej akt dårpå, kom det ej ihog.

Adet, *vel* Ådet, *v. a. Lycks. vide* hadet.

Adeje, *n. a. vide* hadeje.

Adeles Ålma, *vir nobilis, generosus*, adelsman.

Adnatakes, *n. a. vide* Anatakes.

Adnares, *n. s. vide* Ådnåres.

Adnem, *n. s. usurpatio*, brukning, nyttjande. Tåssjen adnem, *despectus*, förakt.

Adnemas, *n. a. Lycks. qui teneri potest*, som kan hållas.

Adnet, *vel Lycks.* Anet, *v. a. habere, possidere*, hafva, besitta. Adne tab kirjeb, *habeas hunc librum*, haf eller behåll denna boken. *Item Usurpare, uti*, bruka, nyttja. Ets le todn tab adnam, *ipse illo usus es. Item, habere sibi aliquem vel aliquid curæ*, låta sig vårda om någon person eller någon ting. I sodn mo ane aimolaka, *non ita justam mei gerit curam*, han vårdar sig ej råtteligen om mig. *Item, æstimare*, vårdera, skatta. I sodn tab manneken ane, *nihili id facit*, han fåtter ej vårde dårpå. Adnet puoren, pahan, tåssjen, *in bonis, malis, pro nihilo ducere*, skatta för godt, för ondt, för ingen ting. Aimon adnet, *servare, non perdere*, hafva i behåll, icke förlora.

Adnelet, *v. a. retinere, cohibere, refrenare*, hålla qvar, hålla tilbaka. Adnelet ålmab kaptest, *de pallio virum retinere*, Adnelet herkeb, *refrenare renonem.*

Adnalastet, *v. a. Dim. ab* Adnelet, *estque ejusdem significationis.*

Adnest, *adv. valde, haud parum*, tåmmeligen. Adnest stuora ålma, *vir magnus satis*, tåmmeligen stor man.

Adnestet, *v. a. Dim. a verbo* adnet, *quod vide supra.* hafva något litet. *Significat etjam apud Lycks. Opus habere*, behöfva, *pro quo tamen usu magis receptum est*, tarbahet.

Adnetet *f.* Anetet, *v. a. tenere*, hålla, hålla uti. Anet tab kirjeb, *tene hunc librum. Item*, anetete mo budait, *servate præcepta mea.* Adnetowet, *passiv. teneri*, hållas.

Adnetattet, *f.* Anetattet, *v. n. haberi vel usurpari posse, usui idoneum esse*, kunna brukas, vara brukbar. *Item, facere ut aliquid usurpetur*, låta någon ting brukas.

Adnetapta, *n. a. Lyckf. vide* adneteke.

Adnetem, *n. f. vox ecclesiastica.* Jubmelen pajas adnetem, *sustentatio Divina*, Guds uppehållande.

Adnatus, *f.* Anatus *idem.*

Adnets, *quasi* adnetus, *n. f. Lyckfel. ansa*, handhåll.

Adneteke, *f.* Aneteke, *n. a. qui non est tritus, novus, non usurpatus*, ny, obrukad. Tat kapte le aneteke, *nunquam hoc pallium usurpatum est.*

Adno, *f. interdum apud Austral.* adnok, *n. adj. quibus quotidie & semper utimur, quæ nobis sunt familiaria*, det man dageligen och ofta brukar. Adno karwo, *vestes quotidianæ.* Mo adnok pardne le fodn, *illum jam dudum suscepi atque adoptavi filium.*

Adnom, *n. a. attritus, quo diutius usi sumus*, brukad, nött. Juo le adnom kapte, *pallium hoc jam aliquantum tritum est.*

Adnostom, *n. a. Dim. ab* adnom.

Adnot, *pro* Adnetowet, *passivum verbi* adnet, *quod vide supra.*

Adnot, *v. a. petere*, begåra, *vide* anot.

Adtjek, *adv. nuper*, nyligen. Iske adtjek *vel* talle adtjek, *nuperrime*, nu nyss. Adtjeklaka, *non ita multo ante, nuperius*, icke långesedan.

Adtjekje, *n. a. nuperus, recens.* Adtjekje hawe, *recens vulnus*, nytt sår. Adtjekje mana, *infans recens natus*, nyfödt barn.

Adtja, Adtjabe, *vide* Attja.

Adtjo, *vide* Stadtjo.

Adwerdo, *n. f. persona*, person. *Vox apud Australiores Lappones usitatior.*

Adwot, *v. a. Lyckf. operire*, öfvertäcka, *vide* awet.

Agge, *n. f. plumæ minutissimæ atque mollissimæ, floccus*, fjun, små dun. *Apud Borealiores usitatius* nava, *quod vide infra.*

Agna, *v.* Agne, *n. f. paleæ*, agnar.

Ah! *Interj. ah!* ack.

Ahanes, *f.* Ahnes, *vide infra* hanes.

Aj, *conj. copul. quoque, etjam*, ock, också. *Nonnunquam duplicatur. e. g.* Påte todn aj aj, *veni tu quoque*, kom du också.

Ajah? *adverb. interrog. quid?* hvad?

Aija, *n. f. avus paternus vel maternus*, farfar, eller morfar. *Item, tonitru*, åska, åskedunder. Aija jutsa *vel* aija klibma, *Jupiter tonat*, åskan går. *Ratio denominationis est, quod Lappones sibi persuasum olim habuere tonitru esse ens vivum, in nubibus residens hominumque dicta optime audiens, & si quid mali de illo locuti fuerint vel quocunque modo illud offenderint, se sui criminis nunquam non daturos pœnas: illam ob caussam ens illud vocarunt* aija *f. avum, scilicet ut sanguine illis conjunctum ipsis faveat nihilque damni det. Fuere etjam Lappones, qui credidere tonitru ipsum esse Deum, qui dæmonem profligans cœlisque expellens, adhibitis tormentis hunc excitaret fragorem; qua in sua opinio-*

ne

ne non multum ab antiquis Gothis discreparunt, quod probatur adagio Svecano: Toren och trollen, *atque Norvagico isto:* Torden skyder efter troll. Aija, *etjam apellatur lapis grandiusculus retibus piscatoriis ad alterutrum vel utrumque finem appensus, ne vi fluminis & ventorum auferantur;* krabbsten. Madderaija, *proavus*, farfars eller morfars fader. *vide infra.*

Ajaladdet, *v. n. insanire, impos animi esse*, vara galen, icke vid sina sinnen. Ajaladda âivest, *delirat*, han år hufvudsvag.

Ajaneje, *n. a. cunctator, qui res de die in diem differt*, en sóler, som upskjuter sine góromål ifrån den ene dagen til den andra.

Ajanem, *n. f. impedimentum, móra*, hinder, drógsmål. Sardno mo ajanemeb, *dicas impedimentum meum*, Luc. 14: 18.

Ajanes *vel* Ajenes, *n. f. idem.* Ajenesen munji sjaddi, *impedimento mihi factum est*, det blef mig til hinder. *Synon.* håpto, heretes.

Ajanet, *v. n. impediri, commorari*, drója, hindras. Maina ajanih? *quo impeditus fuisti?* med hvad blef du hindrad. Akta kaik maina almats ajana, *perinde erit quid demumcunque factum fuerit homini negotii*, det år lika mycket hvad menniskan får at góra eller syssla med.

Ajanaddet, *v. n. frequ. Idem quod* ajanet.

Ajanastet, *v. n. Dim. paulum impediri*, hindras något litet.

Ajanatjet, *v. n. incipere impediri, vel morari*, begynna at hindras, begynna at drója.

Ajetakes, *n. a. quod non nisi cum impedimento peragi potest*, hinderlig, hindersam.

Ajeteke, *n. a. non impeditus, nullis impedimentis obnoxius*, obehindrad, som år utan fórhinder.

Ajetet, *v. a. impedire, detinere*, fórhindra. Sije ajetijen mo, *impedivere me*, de fórhindrade mig. Abma kalkab ajetet to kukkeb, *ne te diutius detineam.* Ajetowet, *pass. impediri*, fórhindras.

Ajeteje, *n f. morator*, fórhindrare, en som gór hinder.

Ajetem, *n. f. impedimentum, quando quis aliquem impedit*, fórhindrande.

Ajetaleet, *v. n. tempus fallere, delectare se*, fórdrifva tiden, roa sig. Maina todn ajetallah, *quocum te delectas*, hvad roar du dig med.

Ajatallem, *n. f. meditatio, deliberatio*, betraktelse, ófvervågande. Ajatallemi påtib, *deliberationem suscepi*, jag kom i betånkelse.

Ajatallet, *v. a. deliberare, meditari*, ófvervåga, betånka sig. Anoi astob ajatallet, *deliberandi tempus petebat.* Ajatallah puorist, *probe meditare*, betånk dig vål. Paje mon anje ajatallab tab, *da mihi spatium ulteriorem hujus rei deliberationem suscipiendi.* *Synon.* grodnot, *apud Austral. usitatum.*

Ajatallegâtet, *vel* Ajatallagâtet, *v. a. inchoativum, incipere deliberare, deliberationem inchoare*, begynna at betånka eller ófvervåga.

Aibmotet, *v. a. pollere, valere, posse*, fórmå, orka. Ib aibmot tab takkat, *hoc facere non valeo*, jag fórmår ej góra det. *Australioribus* aimotet. Wek-

 ketab

ketab kokte aibmotab, *pro virili juvo*, jag hjelper efter förmågan.

Aibmotatjet, *v. inchoat. incipere valere vel posse*, begynna at förmå.

Aide, *n. s. bene factum, beneficium, gratia inita*, vålgårning, god gårning. Aitigi aiden tiete tunji tat puore sjadda, *ob bene facta parentum hoc frueris bono*, detta goda har du för de vålgårningar, som dine föråldrar hafva gjordt. Âutotz aidest munji tab vaddi, *gratiæ antea initæ caussa id mihi dedit*.

Aidagas, *n. a. benignus, bonus*, benågen, god.

Aidestet, *obedire, morem gerere, item venerari*, lyda, vörda. *Item desinere*, uphöra. *Hinc derivata:* Aidestem, *veneratio, obedientia*, dyrkan, lydnad. Aidesteje, *cultor*, dyrkare. Oaidesteje *vel* onaidesteje, *qui non veneratur, non obsequens*. Jubmelen oaidesteje, *qui Deum non colit, impius. Obs. rarius occurrunt*.

Aido, *n. s. via qua Lappones suis cum rangiferis commigrant*, boflyttningsvåg med Renar.

Aidotz, *n. s. Dim. idem*.

Aidnes *s.* Åidnes, *n. a. sanus*, sund, frisk.

Ajek *vel* Aja, *n. s. fons aquæ de terra ebullientis*, springekålla, kall kålla. Aja tjatse, *aqua fontana*, kållvatten. Kårsok ajeken tjatse, *frigidissimi fontis aqua, cui Synon.* jågna tjatse, *aqua gelidissima*. Tjatsetis ajek, *fons aqua carens. Obs. Lappones in Alpibus degentes aquam potant gelidissimam, siti urgente; idque faciunt licet sudore vel maxime tempore æstivo perfusi sint, nunquam tamen illos inde male se habere observavi. Phtisis Pulmonalis atque Hectica non sæpius apud illam gentem quam alibi occurrit; unde videre licet, quantum debeant consuetudini, cum alii quicunque insueti non sine periculo inflammationis ventriculi & plurium aliorum malorum id facere possent, ut Medicis notum*. Ajekats, *Dim.*

Aikalasi, *n. s. indecl. & quasi in penetrativo casu. Meta, propositum*, föremål, åndamål. I kåssek aikalasi påtet, *nunquam metam optatam contingere*, aldrig hinna til sit föremål. *Obs. Lycks. dicunt* aikalen *s.* aikalan.

Aikaswaras, *si forte fuerit opus*, i alt fall, på vån och vara. Walde pednikit faronat aikaswaras, *sume tecum pecunias, forte tibi illis opus erit*.

Aike, *n. s. tempus*, tid. Aike le anje, *adhuc tempus est*, ånnu år tid. Kattet aikeb, *observate tempus*. Akten aiken, *semel*, på en gång. Mådden *vel* sutten aiken, *pluribus vicibus, sæpius*, flere gånger. Kallen aiken? *quoties?* huru många gånger. Puore aike *vel contracte* puoraik, *formula est salutandi, ave! proprie atque ad verbum: bonum tempus! (scil. opto)* god dag. Aike pale, *tempestivitas, justum tempus*. Aike palai pätet, *tempestive venire*, komma i råttan tid. Sjåttes aike, *tempus opportunum*, tjenlig tid. Aike pådda, *tempus ad capiendos pisces idoneum*, tjenlig tid at fånga fisk. Aikai pätet, *efficere valere*, komma til råtta med. Oaike, *n. s. tempus non idoneum*, otjenlig tid, otid. Oaikasatje, *n. a. intempestivus*, otidig. Oaikot, *fieri intempestivum, non opportu-*

portunum esse, vara otjenlig, blifva otjenlig.

AIKASATZ, *n. a. temporalis*, timmelig. Aikasatz puore, *bonum temporale*, timmeligt godt. Aikasatz tarbeswuot, *necessarium temporale*, timmeligit behof. *Vox Ecclesiastica.*

AIKATALLET, *v. n. cunctari*, dröja, draga ut på tiden.

AIKETATTET, *v. a. negligere*, försumma.

AIKES, *n. a. Lycks. tepidus*, ljum. Aikes tjatse, *aqua tepida*, ljumt vatten.

AIKELET, *v. a. tepidare*, upvårma. Aikele låmeb, *tepida jusculum*, vårm up såppan. Aikelastet, *Dim. idem.*

AIKENET, *v. n. tepescere, tepefieri*, blifva varm. Juo le aikanum, *jam tepefactum est.* Aikestet, *ejusdem est significationis & quasi diminutivum ab* aikenet. Tje le aikestemen, *jam tepescere incipit, hæ voces Australioribus solum Lapponibus sunt familiares. cfr.* Lågges, lågganet, *&c.*

AIKETET, *v. a. perficere, consummare*, verkstålla, fullånda. Juope le aiketam ja laitam, *jam dudum perfecit*, han har redan långesedan fullbordat saken.

AIKOM, *n. s. propositum, conamen*, upsåt, föresats. Suolles aikomeh, *insidiæ clandestinæ.*

AIKOT, *v. n. fieri tempestivum*, blifva beqvåmlig, blifva tjenlig. Tje jaure aiko, *jam lacus ad piscandum fit tempestivus. Item, decernere, constituere*, besluta, såtta sig före. Mon leb aikomen Jubmelen Buordai, *ad Cœnam Domini accedere constitui*, jag årnar mig til Guds Bord. *Item, se gerere*, föra sig up, skicka sig. Aiko muina kokte valla todn sitah, *utcunque libuerit tibi te in me geras*, skicka dig emot mig som du hålst vill. Kåtja! kokte todn le aikom, *eho! quo te gessisti modo*, si! huru du har skickat dig. *Observa: dicitur etjam* åikom, åikot.

AILEK, *s.* Ailekes påiwe, *n. s. Dies Sabbathi*, Söndag. Ailekes, *apud Lycks. sanctus*, helig.

AILES, *n. a. integer, illæsus*, hel, oskadd. Kroppe ailes kaudnesowi, *illæsum repertum est corpus.* Kalle mo willai ailaseh orrot kalkeh, *per me sarta tectaque erunt. Item transl. sanctus*, helig. Ailes Wuoigenes, *Spiritus Sanctus*, den Helige Ande. *Synon.* Passe.

AILESAPTA *s.* Ailesaptes, *n. a. Lycks. non sanctus*, ohelig. *Melius dicitur* oailes *s.* onailes.

AILESLAKA, *adv. sancte*, på heligt sått. Ailesikt, *idem.*

AILESTEM, *n. s. sanctificatio*, helgelse. *vox Ecclesiastica.* Wuoigenen ailestemesne, *in sanctificatione spiritus.* Ailes takkem, *idem.*

AILESTET, *v. a. sanctificare*, helga. Wai sodn kalki tab ailestet, *ut ipsam sanctificaret, Eph. 5: 26.*

AILESTASTET, *v. a. Dim. idem.*

AILESTATJET, *v. a. incipere sanctificare*, begynna at helga.

AILESTATTET, *facere ut sanctificetur*, låta helga.

AILESTATTEM, *n. s. vide* Ailestem.

AILESTATTEJE, *n. a. Sanctificator*, Heliggörare.

AILESTEJE, *idem.*

AILESTOWET, *pass. ab* ailestet.

AILESWUOTA, *n. s. sanctitas*, helighet. Aileswuotesne, *in sanctitate, Luc. 1: 75.*

AILE-

Ailewiesot *s.* Ailewiſet, *v. a. valedicere*, taga afſked, bjuda farvål. Ailewiſe attjabt, *valedicas patri tuo.* Atte mon aileviesſab taite, gutteh leh mo kåteſne, *ut valedicam eis, qui in domo mea ſunt.*

Aime, *n. ſ. acus ad conſuendas pelles idonea*, ſkin-nål, nål. *cfr.* Nalo, lapaſk.

Aimats, *n. ſ. Dim. idem.*

Aimo, *n. ſ. ævum, ſtatus poſt mortem, ſeculum*, lång tid, den andre verlden, tid. Ekkewe aimo, *æternitas*, evighet. Tatt aimo, *hocce ævum ſ. hæc vita*, denna tiden eller lifvet. Mubbe aimo, *altera vita*, det andra lifvet. Jabmeki aimo, *ſtatus mortuorum*, de dödas rike. Paha aimo, *tempus perverſum*, ond tid. *Item, longum intervallum ſeu ſpatium*, långt afſtånd. Meretes aimo le taſte tokko, *ingenti iſtud hinc diſtat ſpatio*, det år ganſka långt dit hårifrån. *Item, intemperies cœli*, ovåder. *Item:* aimon orrot, *in ſalvo eſſe*, vara i behåll. Aimoit påtet, *rurſus in veniri, (dicitur de quacunque re amiſſa)* komma åter tilråtta igen. Kaudne le påtam aimoit, *inventa eſt res amiſſa.* Mangela aimon påtet, *ſero nimis venire, vel ut dicitur: poſt feſtum venire. Etjam interdum adjective uſurpatur, adpoſita particula negativa* I, *eſtque ejusdem ſignificationis ac malus: e. g.* I le ſodn aimo ålma, *malus ille eſt vir*, han år en elak karl. *Obſ. Lappones, antequam Chriſtianiſmi lux illis effulſerat, de ſtatu poſt mortem ſequentem habuiſſe perhibentur hiſtoriam: demortuos primum ad locum quendam intermedium migrare crediderunt, quem vocarunt* Jabmeki aimo, *(locum ſ. regnum mortuorum) ubi poſtquam ſub inſpectione cujusdam* Jabmem akka *(ſ. uxoris mortis) aliquamdiu permanſiſſent, innovatis corporibus ad* Radien *ceu Deum cœleſtem venturos, vel, ſi ſcelerati fuiſſent, in locum ipſis appellatum* Råtta aimo, *ad dandas flagitiorum pœnas.* Tuonen aimo, *infernum. Eſt quoque formula vituperandi & exſecrandi, e. gr.* Tuonen aimon ålma, *nullius frugis vir*, en lappris karl.

Aimo, *adv. admodum, non parum*, tåmmeligen. Aimo ſtuora, *ſatis magnus.* Aimo kukke, *admodum longe.*

Aimolaka, *adv. bene, juſte.* I ſodn aimolaka wieſo, *non ita bene vivit*, han lefver ej ſå vål. I ſodn aimolaka quoimenis tåmåte, *minus ſe juſtum proximo ſuo præbet.*

Aimotes *vel* Aibmotes, *adjective accipitur, & ſignificat, infinitum, immenſum*, oåndelig, ganſka lång. Aimotes maja le tatt, *immenſa illa eſt diſtantia*, det år en ganſka lång våg.

Aimotet, *vide* aibmotet.

Aimotusjet, *v. n. in lucem rurſus provenire, reperiri. Dicitur de amiſſis quibusvis.* Åter komma til råtta igen. Nipe aimotuſji, *culter amiſſus inventus eſt.*

Ain, *conj. adhuc*, ånnu. *vide* anje.

Aina, Aine, *n. a. unicus*, en enda. Aine pardne, *filius unicus ſ. unigenitus filius*, enfödder Son. Aina appai pjejet, *fortiter urgere, efficaciſſime jubere*, med högſta alfvare påyrka, ganſka uttryckeligen befalla. Ainemus & -ſumus, *ſuperlat.* den endaſte.

Ainak, *n. ſ. unica filia*, enda dotter.

Item

Item adjective, *simplex*, enkel, enfaldig. Ainak laige, *filum simplex*, *non duplicatum*, enfaldt garn.

AINES, *n. a. peculiaris*, *præcipuus*, *necessarius*, besynnerlig, nödvändig. Aines måkke, *negotium singulare & necessarium*, et besynnerligit och angelåget ärende. *Item adverbialiter: præprimis*, *perquam*, *maxime*. Aines tarbes, *perquam necessarius*. Påte aines, *veni obsecro*, kom åndteligen. Takka tab aines, *præprimis id facias*. *It.* Aines & aines kuit, *saltem*, åtminstone. Aines kuit mo tjeti tab takka, *saltem mei gratia id faciet*, han gör det åtminstone för min skull.

AINESIKT, AINESUKT, *adv. præsertim imprimis*, besynnerligen, i synnerhet. *Interdum etjam* ainesâ; *e. g.* Ainesâ tatt kalka sjaddet, *imprimis id fiet*.

AINESK, *n. a. unicus*, en enda. *Item*, *solus quisque*, någon allena.

AJOW, *n. f. nepos*, *neptis*, sonason eller dottersson, sonadotter eller dottersdotter. *In plurali* ajoweh, *pronepotes*, barnabarn.

AIPAI, *adv. vix*, nåppeligen. Aipai påtitja, *vix veniet*, han kommer nåppeligen.

AIPANET, *v. n. evanescere*, *disparere*, försvinna. Aipani kåti kaskest, *e manibus quasi fato quodam dilapsum est*. Det kom bort eller försvann undan händerna. *In deterioribus ominibus Lappones habent subitam & improvisam evanescentiam*, *sive amissionem cujuscunque rei vel utensilium quorundam*, *nisi furti adfuerit suspectio*.

AIPANEM, *n. f. actus evanescendi*, försvinnande.

AIPANASTET, *v. n. Dim. paululum evanescere vel inconspicuum fieri*, en liten stund försvinna.

AIPANATJET, *v. n. inchoat. incipere disparere*, begynna at försvinna.

AIPAHET, *v. a. Lycks. attente inspicere vel contemplari*, noga påse. Aipaha mo, *intente me adspicit*, han gapar på mig.

AIPATET *vel* AIPETET, *v. a. venari aves*, *aves ad sagittarium adpellere*, jaga foglar, drifva foglarna dit, där skytten är. *Dicitur de avibus aquis innatantibus*.

AIPATATTET *vel* Aipedattet, *v. n. se adigi permittere*, låta sig drifvas. *Solum de avibus*.

AIR, AIRA *vel* AIRE, *n. f. æs*, koppar. *It. ahenum*, koppar-kittel. *Interdum additur* kebne. *e. g.* Aira kebne, *cacabus æneus*. Stuora aira, *magnum ahenum*, stor koppar-kittel.

AIRO, *n. f. remus*, åra. Airoi sokket, *remis navigare*, ro. Airon saggem, *impulsus remorum*, år-tag, åre-drag.

AISET, *v. a. Lycks. accendere*, uptända. Aise tålleb, *fac ne intermoriatur ignis*, laga at ej elden slåcknar. Stuore aitob aisime, *stratis lignis magnum injecimus ignem*, vi tånde up en stor stock-eld.

AISELET, *v. a. frequ. majores excitare flammas*, *inflammare*, tånda up en större eld. Aiseli tålleb, *nimis æstuantem accendit ignem*, han gjorde för stor eld.

AISANET, *v. n. ardere*, brinna, vara brinnande. Måre aisani, *ira excanduit*, vreden blef håftig. *apud Lycks.*

AITA, *vide* Kyrko.

Aitaldattet, *v. a. oblivioni tradere*, förſumma, förglömma. *Syn. & affine* Ajaldattet, *quod vide.*

Aitar *ſ.* aiter, *n. ſ. poſſeſſor*, ägare. Mon leb tan aitar, *ejus ego ſum poſſeſſor*, jag är ägare deraf. Waldet baldelen aitaran radeb, *inconſulto poſſeſſore auferre*, borttaga emot ägarens vett och vilja. Kaiki åmi aitereh, *omnium rerum poſſeſſores.*

Aite, *n. ſ. repoſitorium, horreum*, viſthus, bod. Suoine aite, *fœnile*, hölada. *Syn.* Njalla, jibdno.

Aitegeh *vel* aitigeh, *n. ſ. pl. parentes*, föräldrar. Tållotz *vel* autaitegeh, *majores*, förfäder. Madder aitigeh, *idem.* Aitigi elme, *patria*, fädernesland. Aitigi ådnam *vel* aitigland, *idem.* Kuldelet kalkabe aitigitame, *morem parentibus noſtris geremus*, vi ſkole lyda våra föräldrar.

Aitem, *n. ſ. minatio*, hotelſe. *vide* aito.

Aiteje, *n. ſ. minax, qui minatur*, hotare, ſom hotar.

Aitet, *v. a. minari*, hota. Jubmel aita pakkatet, *Deus minatur ſe pœnam inflicturum*, Gud hotar at ſtraffa.

Aitestet, *Dim. idem.*

Aitegåtet, *incipere minari*, begynna at hota.

Aitatallet, *v. a. frequ. Idem quod* aitet. *Item paſſive:* aitatallib ſuſte, *minas mihi propoſuit*, jag blef hotad af honom.

Aito, *n. ſ. minæ, minatio*, hotelſe. Karra aitoh, *minæ graviores*, ſvåra hotelſer. Aitoiſt pallet, *minas metuere*, frukta för hotelſer. *Syn.* nitto. *Item apud Auſtral.* aito, *ignis acervo lignorum ſubjectus*, ſtock-eld.

Aitatallem, *n. ſ. vide* aito.

Aito, *adv. adfir. atque etjam interrogativum addito* -kus *vel* -mak, et bejaknings- och äfven fråge-ord. Aito-kus todn tietah? *ſciſne? vel, eſtne verum te ſcire?* är det ſå at du vet? Aito påti! *ecce venit!* ſi han kom!

Aitsem, *n. ſ. obſervatio, animadverſio*, förnimmande.

Aitset, *v. a. animadvertere, comperire*, märka, förnimma, blifva varſe. Tie åſka aitſebe, *nunc demum comperimus*, nu förſt märke vi. Aitſei mo talla, *ſtatim me obſervabat*, han blef mig ſtraxt varſe. Idtjib aitſe, *non animadvertebam. Synon.* Wuopteſtet, *quod vide.*

Aitsestet, *v. a. Dim. idem.*

Aitsegåtet, *v. a. inchoat. incipere comperire*, begynna at blifva varſe.

Aitsek *vel* aitſetak, *vel etjam apud Auſtral.* aitſetkenna, *adv. ex improviſo, inopinato*, oförmärkt. Aitſetak påti, *ex improviſo veniebat*, han kom oförmärkt. *Synon.* Edeleſt.

Aiwe *vel* aiwa, *adv. valde*, ganſka, rätt mycket. Aiwe mårak, *valde iratus*, rätt ond. Aiwe puorak, *valde bonus.* Aiwatalle, *in inſtanti*, nu på ſtunden. Aiwemak? *eſt interrogativum, ob adjunctum encliticum* -mak: *e. g.* Aiwemak talle ſodn påta? *num hoc ipſo momento venturus eſt?* månn tro han kommer ſtraxt?

Aiwekats, *n. a ſingulus, ſingularis, notiſſimus*, ſärſkild, enſtaka, vetterlig. Aiwekats kerke, *lapis ſolitarius & notiſſimus.*

Aiweko, *vel* aiwako, *quaſi, tanquam*, likaſåſom, ſåſom. Aiweko råkto

ſjad-

ſjaddali, *quaſi jure id fieret*, ſåſom det ſkulle ſke med råtta.

Aiwo, *n. f. acies*, ågg. Nipen aiwo, *acies cultri*, knifsågg. I le mo akſjo aiwon, *mea non ſatis eſt acuta ſecuris*, min yxe år ej nog hvaſs. *Syn.* autjo.

Akard, *n. f. cœmeterium*, kyrkogård. *Uſitatius eſt* kyrkogarde, *quod vide.*

Ake, *n. f. ætas. v.* ikå.

Ake, *n. f. floccus, flocci*, fnaſk på kläder. Akit karwoiſt njamaſtet, *in veſte floccos legere.*

Akeltje, *n. f. pinus exarida*, torr tall. *Synon.* ſårwe.

Aker, *n. f. ager*, åker. *vide* pålto. Maktes aker ſjadda? *ut vigent agri?*

Akest *vel* akeu, *adv. ſemper, continue*, altid, ouphörligen. Akeu nau takka, *ſemper ita facit*, han gör ſå altid. Mo kaſka akeſt, *me ſemper & continue increpat.*

Akio, *vide* kerres.

Akk, *n. a. prægnans, fœtus*, kreatur ſom år med kalf, drågtigt. Akka ſmala, *ovis fœta*, lambdigert får. Akk aldo, *vacca rangiferina vitulo fœta.*

Akka, *n. f. uxor*, huſtru. *Synon.* niſun. Sodn le mo akka, *uxor mea illa eſt*, hon år min huſtru. *Item: avia*, fars eller mors mor. Påſſjo akka, *vide* — påſſjo.

Akkats, *n. f. Dim. Idem. Eſt blandientis addito pronomine ſuffixo* am. *e. g.* Akkatjam, *mi uxor cariſſima.*

Akkakuts, *n. f. anus, vetula*, en gammal qvinna. Fuonos akkakuts, *anus mala & moroſa.* Kaiwes akkakuts, *anus delira.* Akkakutji ſuptſeſit paja orrot, *miſſas facias aniles nugas.*

Akkakuts-lakats *vel* akkakutslakaſats, *n. a. anilis*, kåringaktig. *Eſt compoſitum ab* akkakuts & -lakats *vel* lakaſats, *quod vocibus ſuffixum qualitatem quandam denotat, ut apud Latinos terminatio in -oſus vel -ax, & Sveticum iſtud* -agtig.

Akkalakko, *n. f. matris amita*, moders faſter.

Akke, *n. f. herbæ graminaque copioſe creſcentia*, ymnig gråsvåxt.

Akkeland, *n. f. paſcua herbis graminibusque læta*, gråsrika betesmarker. Akke-ådnam. *Idem.*

Akker, *n. f. nomen chartæ luſoriæ. Trefle aux cartes*, klöfver i kort.

Akkow, *n. f. nepos, neptis*, ſonaſon, dottersſon, ſonadotter, dottersdotter.

Aks, *n. f. ſpica*, ax. Tjåggegåtin akſit, *incipiebant colligere ſpicas, Matth. 12: 1.*

Akse, *n. f. cornua rangiferi una cum cranio*, Rens hufvudſkål tillika med hornen. *Interdum* hakſe.

Aksetet, *v. a. inſidiari, item: obſervare*, lura på någon, noga akta på. Akſeti mo, *inſidiis me petebat.*

Aksetem, *n. f. inſidiæ*, förſåt. Suolle akſetemeh, *inſidiæ clandeſtinæ. Act. 23: 30*

Aksatallet, *v. a. frequ. Idem atque* akſetet. Jukko akſatallin mo, *qui inſidiabantur mihi. Act. 20: 19.*

Aksatallem, *n. f. obſervatio, exploratio*, utforſkning. Akſatallem ſaje, *locus ubi quid exploratur, obſervatorium. Item: inſidiæ*, förſåt.

Aksatalleje, *inſidiator, explorator*, förſåtmakare, utforſkare.

Aksjo, *n. f. ſecuris*, yxa. Akſjob ſajet, *acuere ſecurim*, hvåſſa yxen. Akſjo nauta, *manubrium ſecuris*, yxeſkaft. Akſjot- *vel* akſjoteke, *ſine ſecuri.* Muor ak-

akſjo, *ſecuris ad cædenda ligna opportuna.* Wiårem akſjo, *ſecuris ad quidquam fabricandum idonea*, tålgyxe.

Akt, *vel* Akta, *n. a. unus*, en. *Nomen numerale.* Akta mubbe, *multi*, *innumerabiles*, många, oråkneliga. Akta kåbba, *alteruter*, endera: *apud Boreal. uſitatius* juobba kåbba. Aktet ſtadeſt mubbai, *ex una urbe in alteram.* Akta kaik, *perinde*, lika mycket, lika godt.

Aktats *vel* aktatje, *n. a. unus vel alter*, *pauci*, en eller annan, några få. Aktatjeh påteh, *perpauci veniunt.*

Akten, *adv. declinab. una*, tilſammans. Akten mannet, *una proficiſci.* Akten wieſot, *una vivere*, *convivere.* Akteſn *vel* akteſne, *idem.* *Dativus* akti *vocibus præpoſitus vel poſtpoſitus ſignificat con- e. g.* Akti påtet *vel* påtet akti, *convenire*, *congredi*, komma tilſammans. Tjåggetum akti *vel* akti tjåggetum, *collectus.* *Item:* akti, *ſemel*, en gång.

Aktain, *n. a. ſolus*, allena. Mon leb aktain, *ſolus ſum.*

Aktalaka, *adv. uno eodemque modo*, på et och ſamma ſått.

Aktalakats, *vide* Lakats.

Aktalats *vel* aktelats, *n. a. unicus*, *ſimplex*, en enda, enfaldig. Kolmaktalats, *Trinus*, Treenig.

Aktasatswuot *ſ.* Aktalatswuot, *n. ſ. Unitas*, Enhet. Kolmaktaſatswuot, *Trinitas*, Treenighet. *Vox eccleſiaſt.*

Aktasattet, *v. a. non niſi unum qualibet accipere vice*, få en hvarje gång. *Obſ. Lappones hac voce utuntur, quando de captura piſcium loquuntur.*

Aktamaddos, *n. a. æquabilis*, jåmn, jåmnlik. Aktamaddos aſſai, *æquabili craſſitie gaudens*, jåmntjock.

Aktanaddet, *v. n. conjungi*, *copulari*, ſammanfogas.

Aktek, *aliquis*, någon. Jus aktek påta, *ſi quis venit.* I aktek, *nullus*, ingen. *Synon.* kuttek.

Aktet, *n. a. continuus*, *non varians*, beſtåndig, oförändrad. Aktet pjågga, *ventus continuus.*

Aktetet, *v. a. in unum redigere*, *conjungere*, förena.

Aktetem, *n. ſ. conjunctio*, förening.

Akteteje, *n. a. qui conjungit*, förenare.

Aktjas, *n. ſ. anguſtiæ*, trångmål. Aktjaſi påtet, *in anguſtias venire.*

Aktjåstet, *v. a. in partes ſecare*, ſtycka ſönder. *apud Auſtral.*

Aktok, *n. a. ſolus*, enſam. *vide* Aktain.

Aktwuot *vel* Aktokwuot, *ſolitudo*, *viduitas*, enſamhet. Aktwuotinan, *in ſolitudine mea.*

Aktwåradet, *v. a. curare*, bry ſig om, vårda ſig om. Ib aktwårat tab, *non curo iſtud.*

Alaist, *n. a. nudus*, naken. *Synon.* puodſos.

Alana, *vide* Stikko.

Alap, *n. ſ. emberiza nivalis*, ſnöſparf. *Aviculæ ſpecies.* *Synon.* ſlettek.

Alas, *cum conjunctionis particula* jutte. *Quia*, *quatenus*, efter ſom. Jutte alas leh waddam, *quatenus dediſti.* *Quando autem adverbio* kåſſe *adponitur*, *ſignificat: Demum*, *tandem*, omſider, ånteligen. *e. g.* Kåſſe alas måratowa te le wuoudnai, *terribilis eſt quando demum iraſcitur.*

Alas, *adv. verſus occidentem*, våſterut, emot

emot wåster. Wuolgi alas, *in occidentem ivit*, han for til wåstern.

ALAT, Alat-pjågg *vel* Alatak, *n. f. zephyrus*, wåstanwäder.

ALESTET, *v. n. versus occidentem ire vel migrare*, fara wåster-ut, flytta wåster-ut. Påtsoh alesteh, *rangiferi in occidentem tendunt.*

ALESTASTET, *v. n. Dim. Idem.*

ALESTATJET, *v. n. occidentem petere incipere*, begynna at fara til wåstern.

ALESTEM, *n. f. migratio in occidentem*, flyttning til wåster.

ALATET, *v. n. procreari, propagari*, alstras, fortplantas. *Non nisi de animalibus. Affinis est vox Vestrob.* ålas, *idem.*

ALBANEM, *n. f. imminutum pretium*, förringadt pris. *Oppos.* Quordno.

ALBANET, *v. n. vide* Albot.

ALBANIKT, *adv. inepte, insulse*, på obehagligit och förtreteligit sätt. Aiwe ko albanikt, *quasi in offensionem.*

ALBAS, *n. f. vide* Allpesk.

ALBEDASTET *f.* Albedestet, *v. a. minori pretio vendere*, sälja för båttre köp, gifva köp. *a nomine*

ALBES, *n. a. vilis, quod exiguo pretio comparari potest*, af ringa pris, billig. Albes jafo le talle, *farina nunc vili emitur pretio.*

ALBESWUOT, *n. f. exiguitas pretii*, lågt pris, ringhet i pris.

ALBET, *adv. minimo pretio*, för ringa wårde.

ALBETEM, *n. f. contumelia, blasphemia*, försmådelse, hådelse. Albetem wuoigenen wuost, *Blasphemia in Spiritum Sanctum. Vox Ecclesiast.*

ALBETET, *v. a. blasphemare, irridere*, försmåda, begabba. Tat albeta Jubmeleb, *hicce Deum blasphemat.* Tijen tieti albetua Jubmelen name, *nomen Dei per vos blasphematur, Rom. 2: 24. Proprie: Pretium imminuere, de pretio detrahere*, förminska wårdet, förringa. *Hinc*

ALBETATJET, *v. a. incipere pretium imminuere*, begynna at förminska wårdet.

ALBETEJE, *n. a. illusor, irrisor*, bespottare, försmådare. Albetakes, *idem.*

ALBETES, *n. f. vide* Albetem. Jukko håla Jubmelen albetesit, *qui blasphemias in Deum loquitur, Luc. 5: 21.*

ALBETESLAKA, *adv. contumeliose*, försmådeligen.

ALBME, Albmot, Albmogåtet. *vide* Alme.

ALBOT, *v. n. minoris pretii fieri. vilescere*, blifva af ringare wårde, af båttre köp. Salte le talle timatjest albom, *viliori pretio nunc sal emitur quam superiore anno.*

ALBOGÅTET, *v. n. incipere minori pretio vendi, vilescere incipere*, börja at falla ifrån sit förra wårde.

ALBOSTET, *v. n. Dim. verbi* Albot.

ALDANEM. *n. f. appropinquatio*, annalkelse. Jabmemen aldanem, *appropinquatio mortis.*

ALDANET, *v. n. appropinquare*, tillstunda, nalkas. Kåsse sije aldanien Jerusalemi, *cum appropinquarent Jerusalem.*

ALDANASTET, *v. n. Dim. Idem.*

ALDANATJET, *v. n. incipere appropinquare*, begynna at nalkas.

ALDANATTET *vel* Aldanaddet, *v. n. Dim. Idem quod* aldanet.

ALDE, *pronom. ipsius*, hans; *est enim genitivus casus carens nominativo.* Alde wuo-

wuoxa, *bos illius*, hans oxe. Mi alde le, *quæ illius ſunt*, det honom tilhörer. *Dativ.* allaſis, allaſes *ſ.* allaſas, *ſibimet*, åt ſig ſjelf. Allaſis ådtjotet, *ſibi acquirere. vide infra in* allaſan.

Aldekes *ſ.* aldek, *n. ſ. fulgur*, blixt, ljungeld. Aldek åſa, *fulgur emicat*, det ljungar. Kåſſe raide ſjadda te aldek åſa, *jove tonante fulgura emittuntur. Synon.* atja tåll.

Alder, *n. ſ. ætas*, ålder. *Svec. orig. Item adv.* I alder, *nunquam*, aldrig. *vide* Kåſſek.

Aldes *vel* Alda, *n. ſ. gratiæ*, *grates*, tackſäjelſe. Lekoten aldes, *gratias vobis agimus*, hafven tack. Lek aldes, *gratias ago tibi*, du ſkal hafva tack.

Aldestet, *v. a. gratias agere*, tacka.

Aldet, *v. a. operire*, *contegere*, betäcka, öfverhölja. Sadde le aldam pajelt, *ſabulo contectum eſt.*

Aldo, *n. ſ. vacca rangiferina*, Renko, waija. Meſe aldo, *vacca rangiferina fœta*, drägtig Renko.

Aldoh, *n. ſ. ita appellantur fluctus procellam in alio maris loco ortam atque ſenſim appropinquantem præſagientes*, lugn-ſvall, ſom upkommer nåſt före inſtundande ſtormvåder.

Ale *vel* ele, *noli*, paſs på, låt blifva. Sittah jålla ele, *te nolente volente.* Siten alen, *idem*, *apud Auſtral.*

Aleh *vel* Aloh, *n. ſ. pl. deſerta*, ödemark, ökn. Aloi newton le, *oberrat in deſertis. De Renonibus.*

Aleh, *n. ſ. vel apud Auſtr.* Alie. *Pali minuſculi ad latera tentoriorum Lapponum appoſiti*, *quibus veſtes vel ſuppellectilia alia deponuntur*, pinnar vid ſidorne af en Lapp-kåja, at hånga kläder och annat uppå.

Ales, *vide* Allås.

Aletet, *volare*, *cum derivatis in* haletet.

Alfaros, *adv. in perpetuum*, för all tid, beſtåndigt. *Forte a Weſtrob.* alt för et, *& contracte* altfrett, *idem.*

Alfwar, *n. ſ. res ſeria*, alfvare. Alfwarwuot, *idem*, *Svet. orig.*

Alge, *interdum* algas, *n. ſ. filius*, ſon. So alge, *filius ejus.* Algepele, *privignus*, ſtjuffon. Algeteme *vel* algetebme, *cui nullus eſt filius natus*, ſom ej hafver någon ſon.

Algeje, *qui quidquam inchoat*, *instructor*, den ſom börjar med något, inråttare.

Algem, *n. ſ. vide* Algo.

Alget, *v. a. inchoare*, *incipere*, begynna. Sije algin kaikeh ſwikkeſtet, *incipiebant omnes ſe excuſare*, de begynte alle at urſåkta ſig.

Algestet, *v. a. Dim. idem.*

Algegåtet, *v. a. incipere initium facere*, begynna at börja.

Algetet, *v. a. aggredi rem*, *facere ut quidpiam incipiatur*, anſtifta en ſak, låta något påbegynnas. Tjalmeh algeteh kåreswuoteb, *oculi ſunt amoris inceptores.*

Algeteje, *n. ſ. vide* Algeje.

Algo, *n. ſ. initium*, *principium*, begynnelſe, början. Algob takket, *initium facere*, göra början. Algoſt, *ab initio. Apud Auſtral. etjam dicitur* algew. Algewiſt, *a primordio.*

Algotaka, Algotakes, Algoteke *vel* Algotes, *n. a. principio carens*, ſom år utan begynnelſe. *Obſ. Auſtraliores dicunt* algonapta.

Algoteswuot, *n. substantivum ab* Algotes, *sine principio, æternitas*, utan begynnelse, evighet. Jubmel le orrom algoteswuotest, ja kalka orrot ikalats aikai, *ante initium omnium rerum fuit Deus & erit in æternum. Australior. etjam dicunt* algonapteswuot.

Alke, *adv. commode, facile*, beqvåmligen, lätteligen. Harbmes alkai sodn pjåsei, *maximam ille obtinuit commoditatem*. Alke le tab takket, *facile istud est factu*, det år lått at göra.

Alkes, *n. a. commodus, facilis*, beqvåmlig, lått. Alkes wiesom, *vita commoda*. Akes mannem le tokko, *opportunum illuc est iter*, dit år en beqvåmlig våg.

Alket, *adv. vide* Alke.

All, Alla, Allak *vel* Allok, *n. a. altus, procerus*, hög. Alla kjålina, *alta voce*. Allok åłma, *vir procerus*. Stuora ja allak waren nala, *in montem magnum & altum. Comparat.* Aleb *vel* allakub, *altior*, högre. Alemus *vel* allakumus, *altissimus*, aldrahögst.

Allakeswuot, Allakwuot *vel* Allakas, *n. f. altitudo, excelsitas*, högd, höghet. Jubmel allakasinn, *in excelsis Deus*, Gud i högden.

Allanet, *v. n. loca sublimiora & altiora petere*, begifva sig högre up, fara upföre. *Proprie, quando Lappones a locis depressis versus occidentalem plagam ad alpes migrant*, säges egenteligen om Lapparne når de flytta våsterut til fjällen.

Allanaddet, *v. n. frequ. Idem.*

Allanastet, *v. n. Dim. Idem.*

Allanatjet, *v. n. incipere loca elatiora petere*, begynna at begifva sig högre up.

Allas, *cum conjunct. causs. quatenus*, så vida som. Jutte alas leh waddam, *quatenus dedisti*, så vida som du har gifvit. *Cum adv. temp.* Ko, kåsse, *constructum: demum, tandem*, omsider, änteligen. Kåsse allas påti, *quando demum venit*, når han omsider kom.

Allas, *n. f. pinguitudo dorsi renonum & aliorum animalium*, fetma på ryggen på renar och andra kreatur. Allasit waldet, *pinguedinem deglubere*.

Allasan, *mihimet ipsi*, åt mig sjelf. Allasat, *tibi ipsi*, åt tig sjelf. Allasas, *sibimet*, åt sig sjelf. Allasene, *nobismet*, åt oss. Allasete, *vobismet*, åt eder. Allasesa, *sibimet ipsis*, åt sig sjelfva, *cfr.* Alde.

Allates, *n. f. quod rei alicui supponitur, ut altius attollatur*, uphögning. Pjeje tab allatesen, *suppone hoc quo elevetur altius*, lägg dett inunder, at det må blifva högre.

Alle, *n. a. ad plagam occidentalem situs*, belägen i våster. Alleh wareh wuoidnoh, *montes occidentales conspiciuntur*, bergen i våster synas. Alleh sitah, *pagi in occidente siti*, de våstre byarne. Alleb, *comparat.* längre til våster. Allemus, *superlativ.* längst bort i våster belägen.

Allel *vel* Allelen, *adv. a latere occidentali*, på våstra sidan, våstanföre. Allel suolo kåråb, *ultra jugum montium Sveciam a Norvegia dividentium*, på våstra sidan af fjällryggen. Allelest, *abl. ab occidentali plaga*, våstanifrån, *cfr.* Allet.

Allen, *adv. loc. in occidente*, i våster. *Item, alte*, högt up. Allebun, *comparat.* längre i våster, högre up.

Alle-

Allemusen, *superlat.* långst i våster, högst.

Allestet, *cum cognat. vide* Alas.

Allet, *adv. ab occidente*, ifrån våster. Måddeh kalkeh påtet allet, *multi ab occidente venient.*

Alletet, *v. a. altiorem facere*, göra högre, uphöja. *Usitatius est* pajetet, *quod vide.* Alletastet, *Dim.* Alletatjet, *incipere facere altiorem*, begynna at uphöja.

Alloset, *v. n. allici, pellici*, låckas fram. Allosam leb ai mon, *etjam ego allectus sum.*

Allotet, *v. a. allicere*, låcka fram en. Sodn alloti mo tokko, *illuc ille me pellexit*, han låckade mig dit. Allotet manait, *liberos allicere blanditiis.*

Allotastet, *Dim. Idem.*

Allotatjet, *v. a. incipere allicere*, begynna at låcka.

Allotem, *n. s. irritamentum*, retelse.

Allotum, *n. a. pellectus*, låckad. Allotum suddon harjanemest, *peccandi consuetudine pellectus.*

Allpesk, *n. s. piscis species*, Sik. *Coregoni Lavareti species variata. Linn.*

Allås, *n. a. tutus ab insidiis luporum*, varg-fri, såker för odjur. Le ko allås? *an a lupis tutum?* år man såker för vargar?

Alm, *n. a. verus, non fictus*, verkelig. Alm almats kos tat wuoidno? *an verus est homo qui videtur?* år det en verkelig månniska som synes? I alm almats, *homo non revera exstans, spectrum, genius*, spöke, vålnad.

Alma, *præter, præterea*, defsutom. Alma tab tietah, *scis istud præterea*, du vet det defsutom. *Item, ultro, sponte*, sjelfmant, af egen fri vilja. Alma mo påtsoh heibmai påteh, *mei renones ultro venient.* Alma mon ets wodsab, *sponte eo. Cum adv. neg.* I, *non*, *auget significationem.* I alma, *nequaquam*, ingalunda. *cfr.* Almo.

Almanak, *n. s. Calendarium, fasti*, Almanach.

Almatak, *adv. ex improviso, fortuito & malo casu*, af en oförtånkt och olycklig håndelse. Almatak fjåret, *infortunio mortem occumbere*, få en vådelig död.

Almats, *g.* -tjen, *n. s. homo*, månniska. Almatjen tjuk, *infans*, barn. Aut almatjeh, *majores*, förfåder. Almatjen takket *vel* puoktet almatjen, *aliquem moribus & artibus instituere*, göra en til månniska, undervisa en i seder och slögder.

Almatjelakats, *n. a. humanus*, menniskligt.

Almatjattes, *n. a. hominibus carens*, som år utan månniskor. Almatjattes ådnam, *Regio non habitata.*

Almatjawuot, *n. s. humanitas*, mensklighet. I le susne almatjawuot, *nihil habet humani*, han år omånsklig.

Almenik, *n. s. solum commune, fundus publicus*, allmånning.

Alme, *n. s. cælum*, himmel. Almen Attje, *Pater cælestis*, den himmelske Fadren. *Item: intemperies cæli, quando pluit vel ningit*, ovåder af rågn eller snö. *Item: dulcedo*, sötma.

Almedatjet, *v. n. quando incipit pluere*, börja at rågna.

Almelats, *n. a. cælestis*, himmelsk.

Almes, *n. a. pluviosus, nivalis*, rågnaktig, snöaktig. Almes tjaktja li tat, *pluvio-*

pluviosus hicce erat autumnus. Almes talke, *pluviosa tempestas*, rågnaktig våderlek. Almes påiwe, *dies pluviosus vel nivalis.*

Almes *vel* Almok, *n. a. dulcis, qui dulci est sapore*, sôt, af sôt smak. Almes ko sokkor, *ut saccharum dulce*, sôt som socker.

Almit, *infinit.* almitet, *v. imperf. dulci esse sapore*, vara sôt, smaka sôtt.

Almo, *idem ac* alma. *Item: certe*, utan tvifvel. Silba le almo tat, *argentum certe hoc est*, detta år tvifvelsutan silfver. *cfr.* Alma.

Almog, *n. s. turba, cœtus hominum*, allmoge, myckenhet af folk. Tjåggoi so kåik ådna almog, *ad illum maxima turba congregata est.*

Almoges, *n. a. publicus, popularis*, allmånnelig. *Synon.* Kaikasats.

Almolats, *n. a. humanus*, mennisklig. *Minus usitat.*

Almos, *n. s. eleemosyna*, almosa.

Almostet, *v. a. mendicare*, tigga. *Synon. & usitatius* Watet, *quod vide infra.*

Almosteje, *mendicus*, tiggare.

Almostem, *n. s. mendicatio*, tiggeri.

Almot, *v. n. intemperies fit, pluere vel ningere incipit*, det blifver ovåder, det blifver rågn eller snô. *ab* Alme.

Almogåtet, *v. n. idem.* Wårald almogåta, *cœlum fit nubilum*, det bôrjar blifva ovåder.

Almot, *n. s. quasi* almokwuot, *dulcedo*, sôt smak, sôtma. Kaik almoteb tuoldetet erit, *omnem excoquere gratum saporem.*

Almotet, *v. a. dulce reddere*, gôra sôtt.

Almotet, *v. a. divulgare*, utsprida, berykta.

Almotallet, *frequ. Idem.* Tatte ånab almotallin tab, *eo magis illud evulgabant.*

Alo, *adv. semper*, altid. Alo nau takka, *semper ita facit*, han gôr så altid. *Item adjective: consuetus, solitus*, vanlig. Aloh pargoh leh tah mo, *consuetos hos habeo labores*, desse åro mina vanlige gôromål. Alo dida, *mos solitus*, vanlig sed.

Alos, *n. s. liber intimus arborum, præsertim pini & betulæ, alburni pars extrema adhuc non indurata*, det aldrainnersta af barken på bjôrk och tall, safve. *In deliciis habetur a Lapponibus.* Alos petse, *pinus sapida alburni extremitate gaudens*, en tall som har safve.

Alostet, *v. a. alburni extremitatem, adhuc mollem & succulentam, cultro abradere*, safva. Såkeb alostet, *betulæ alburnum abradere.*

Alostastet, *Dim. Idem.* Alostatjet, *incipere id facere*, begynna at safva. Alosteje, *qui istud facit*, safvare, den som safvar.

Altar, *n. s. Altare*, Altare.

Altas, *n. s. anterior pars calcei, cui ima sive solum adsuitur*, åfvan-låder på skor. *Austr.* Aldes.

Altet, *v. a. alutam præparare, coria concinnare*, såmska. Gutte nakkit alta, *qui coria concinnat.* Altestet, *Dim. idem.* Altegåtet, *incipere pelles præparare*, begynna at såmska.

Altetattet, *v. n. posse præparari, de pellibus & coriis dicitur*, kunna såmskas. Tat nakke le nau assetes jutte i altetatta, *tam exigua hæc pellis est crassitie, ut aluta exinde fieri nequeat.*

ALTETET, *v. a. facere ut paretur aluta*, låta såmſka.

ALTETEK *vel* Altek, *rudis, non paratus in alutam*, oberedd, oſåmſkad.

ALTEJE, *n. ſ. alutarius, coriarius*, ſåmſkare.

ALUNA, *n. ſ. alumen*, alun.

ALWAR, *vide* Alfwar.

ALW *vel* Alwa, *n. ſ. horror, terror*, förſkräckelſe, håpenhet. Alwa munji manna, *totus tremo. Synon.* Pallo, ſuorganem.

ALWETET, *v. a. & n. terrere, perterrere, item, perterreri*, förſkräcka, blifva rädd. Alwetijen mo, *perterruere me.* Alwetib ſuſte, *terruit me*, jag blef förſkräckt för honom.

Alwos, alwojes *vel* alwolats, *n. a. terribilis, horrendus*, förſkräckelig. *It. adverbialiter, valde*, högeligen. Alwos awon ſjaddai, *gaviſus eſt valde.*

ALWOS-LAKA *vel* Alwoſikt, *adv. horrendum*, förſkräckeligen. Alwoswuota, *quod horribile eſt*, förſkräckelighet.

ALWOTATTET *vel* alwodattet, *idem ac* alwetet. Tat håla alwodatta mo, *hic ſermo mihi timorem incutit.*

ALWOTET *vide* Alwetet.

ALWOTUET *vel* Alwotowet, *v. n. contremiſcere, perterrefieri*, blifva förſkräckt.

AMMA, *nom. propr. viril. Amundus*, Amund. Ammak, *idem.*

AMMAS, *interdum* abmas, *n. a. peregrinus, ignotus*, främmande, okänd. Ammas ålma, *vir ignotus. Item, ignarus, imperitus*, oförfaren, okunnig. Ammas leb mon tann pargoi, *ejus operis imperitus ſum*, jag är okunnig i det arbetet. Ammas leb mon tokko, *neſcio iſtud*, jag vet det ej.

AMMASTET, *v. a. non agnoſcere*, intet känna igen. Ammaſtab mon tab ålmab, *hunc non cognoſco virum.* Mana ammaſta, *infans ignotos timet*, barnet ſkyr för främmande. *Item diſplicentia teneri alicujus rei novæ & inaſſuetæ*, hafva miſshag til något ting, ſom man ej är van vid. Gutte le harjanam metſin wieſot ammaſta almatjit, *conſuetudo cum aliis non arridet illi, qui ſolitariæ vitæ in ſilvis adſuetus eſt.*

AMMASTALLET, *v. n. frequ. Modo peregrino minusque familiari & noto ſe gerere*, föra ſig up främmande och ſåſom obekant.

AMMASTALLEJE *vel* ammaſteje, *qui conſuetudini & familiaritati non ſtudet*, den ſom ej bryr ſig om förtroligit umgänge.

AMMAT, *n. ſ. munus, officium*, åmbete. *cfr.* Embikt.

AME, *n. a. domi alitus, humana induſtria nutritus, cicur. Dicitur tantum de pecudibus & pecoribus*, hemtamd; ſäges om boſkap. Ame kittur, *animal cicur*, hemtamdt kreatur.

AMBOT, *v. a. jaculari, jaculum emittere*, ſkjuta. Låddit ambot, *aves telo configere*, ſkjuta foglar.

AMPES, *n. a. difficilis*, ſvår. I le tat ampes takket, *factu id difficile non eſt*, det är ej ſvårt at göra. *Auſtr.*

AMPES-LAKA, *adv. difficulter*, ſvårligen.

AMPTES, *contr.* Ampts, *n. ſ. materia*, ämne. *cfr.* abnes. *Item, munus*, åmbete. *Auſtral.*

ANATAKES, *n. a. effrenatus, indomitus*, mot-

motſtråfvig, motſpånnig. Anatakes påtſo, *reno effrenatus, qui freno reluctatur*, en motſtråfvig ren, ſom ej låter leda ſig. *cfr.* Adnet.

ANDAGAS, *adv. gratis, gratuito*, til gifnings, utan vedergällning. Luoitet *vel* waddet andagas, *ignoſcere, pœnas non repetere*, förlåta. Andagas luoitet, ja tiji kalka andagas luoitetowet, *remittite & remittetur vobis*, *Luc. 6: 37.* Waddab tunji andagas måddob, *delictum tuum tibi ignoſco*, jag förlåter dig ditt brått. *Item adjective:* Andagas puore, *bonum gratuitum*, en oförtjent välgårning. *Compoſ.* Andagas luoiteje, *Remiſſor, qui remittit vel ignoſcit*, Förlåtare. Andagas luoitem, *remiſſio*, förlåtelſe. *Voces eccleſiaſt.*

ANEK, *n. a. novus, non uſurpatus. vide* Adneteke.

ANES, *n. ſ. aniſum*, anis.

ANETAK *ſ.* Aneteke. *vide* Adneteke.

ANETET, *vide* Adnetet.

ANGALOK, *n. ſ. anas*, anka.

ANGER *ſ.* Angertem, *n. ſ. pœnitentia*, ånger.

ANGERTES, *n. a. pœnitendus, dolendus*, det man bör ångra, eller ångrar. Angertes åme, *res dolenda.*

ANGERTET, *v. a.* Mon angertab ſuddoitan, *pœnitet me peccatorum*, jag ångrar mina ſynder. *Svec. orig. voces.*

ANJAS, *n. ſ. tendines tenuiores pedules quadrupedum animalium*, de finare ſenor på de fyrfotade kreaturens ben.

ANJE, *adv. adhuc*, ånnu. Anje påddets, *momentum temporis*, en liten ſtund. Anje waſt, *denuo*, åter igen.

ANKAR, *n. ſ. anchora*, ankare.

ANNAT, *conj. ſed*, men, utan. *cfr.* ainat.

ANOT *vel* Adnot, *v. a. petere*, begåra. *Hinc:* anoſtet, *dimin. paululum petere*, begåra något litet. Anotatjet *vel* anogåtet, *petere incipere*, begynna at begåra. Anoje, anom, *vide* anoteje, anotem.

ANOTET, *v. a. frequ. ab* anot, *petiturire*, enträget begåra. Mo inta anota, *perpetuo a me aliquid implorat. Hinc*

ANOTEJE, *petitor*, begårare.

ANOTAKES, *n. a. avide petens, mendicus*, den ſom gårna begår, tiggare.

ANOTEM, *n. ſ. petitio*, bön, begåran.

ANOTAPTA *vel* Anoteke, *n. a. & adv. non petitus, ſine petitione*, obegård, utan bön och begåran.

ANSETET, *v. a. mereri*, förtjena. *Hinc*

ANSETEM, *n. ſ. meritum*, förtjenſt. Chriſtuſen anſetem, *meritum Chriſti.*

ANTA *ſ.* Anda, *nom. propr. viril. Andreas*, Anders.

ANU *ſ.* Anut, *nom. propr. vir. Anundus*, Anund.

APE, *n. ſ. campus uliginoſus, loca paludoſa*, ſumpiga fålt, måſſor, moras. *Item: mare*, haf. Ape qwele, *piſcis marinus*, hafs-fiſk.

APORET, *v. a. tentare*, förſöka, bjuda til. Ele apore hiſſek, *noli fruſtra tentare.*

APOSTEL, *Apoſtolus*, Apoſtel. Apoſtolats, *gen.* -tjen, *apoſtolicus*, apoſtoliſk.

APPA, aina appai pjejet. *cfr.* aina.

APPAR, *n. ſ. inſigne ligneum retibus piſcatoriis fune annexum, ut reperiantur*, dubb, ſom med en lina fåſtes vid nåten, at de måtte finnas igen.

APPARI & appar, *adv. valde, admodum*, mycket, ganſka mycket. Appar tjåſkes,

ſkes, *valde frigidum*, ganſka kallt. Appari kålkos, *nimis tardus*. Appar dures, *admodum carum*.

Apsek, warrapſek, *vide infra* Warr.

Apta, *vel* aptes & atta. *Particula privativa Suffixa vocibus valet idem ac alpha privativum Græcorum*, et neknings-ord, ſom ſåttes bak efter de andre orden. Mon leb wadnaſapta, *ſcapha deſtitutus ſum*. Håjo le pednikapta, *pauper caret pecunia*, den fattige år utan pengar. *Sunt etjam plures voces adjiciales negativæ ſignificationis*, *e. g.* -ken, -kenna, -ketta, -teme, -teke, -tis, -tes, *ut alibi oſtendemus*.

Aptsa, *adv. nimis*, *valde*, altfôr mycket, rått mycket. Aptſa håjo, *valde pauper*.

Ara, *n. a. maturus*, tidig, bråd. Ara kidda, *ver tempeſtivum*. Ara keſſe, *æſtas matura; Compar.* Areb.

Arahet, *v. a. nimis maturum aliquid æſtimare*, tycka at någon ting år fôr mycket tidigt. Arahab neitam pjejet, *nimis maturum duco filiam meam nuptum dare*, jag tycker det år fôr tidigt at gifta bort min dotter.

Arahastet, *dimin.*

Arak, *n. a. vide ſupra* ara. Arak aldo, *vacca rangiferina mature pariens*. *Compar.* arakubbu, *ſuperl.* arakumus.

Aran, *vide* arnes.

Aranet, *v. n. maturius venire*, *citius incidere*, komma fôrr, falla tidigare in. Pjåſſats arani tan japen, *Paſcha maturius hoc anno incidebat*, Påſka fôll in tidigare i detta år. Aranaſtet, *dim. idem*. Aranaddet, *frequ. idem*. Aranatjet, *incipere maturius fieri*, begynna at blifva tidigare.

Arates, *n. ſ. reliquiæ cibi*, *prandii vel cœnæ*, qvarlefvor. Arataſit tjågget, *reliquias colligere*.

Arbe, *n. ſ. patrimonium*, arf. Åppeteje, ſardno weljaſan wai juoka arbeb muinat, *Magiſter*, *dic fratri meo ut diſtribuat mihi hæreditatem*, *Luc.* 12: 13. Arbe juoko, *diſtributio patrimonii*, arfſkifte. Arbet takket, *exhæredare*, gôra arflôs. Arbetak, -teke, -teme, -tes, *exhæres*, arflôs. Arbe juokeje, *partitor patrimonii*. Arbeåſe, *ſors patrimonii*.

Arbats, *n. ſ. Dim. idem*. *It. vidua*, enka.

Arbeje, *n. ſ. vidua*, enka. *Item*, *hæres*, arftagare.

Arbelats *vel* arbolats, *hæres*, arfvinge. Alles arbolats *vel* ſtakkarbolats, *hæres ex aſſe*. Queimarbolats, *cohæres*, medarfvinge.

Arbes, *vide* årbes.

Arbet, *v. a. patrimonium accipere*, årfva. Sodn le attjes tawerit arbem, *hæreditas bonorum illi a patre venit*, han har årft egendom efter ſin fader. Arbet, arbetak, *vide* arbe.

Arbe waldeje, *c. ſucceſſor in bona defuncti*, arftagare.

Arbmo *cum deriv. vide* armo.

Ardnes, *n. ſ. aquila*, ôrn. *cfr.* arnes.

Arbui, *vidua*, enka. *cfr.* arbats, arbeje.

Arbålma, *n. ſ. uxore orbatus*, enkling.

Are, *n. ſ. illa pars corii ubi pili ſiti ſunt*, hårgård på en hud eller et ſkinn.

Arebi, *adv. citius*, ſnarare. *Item*, *quo citius eo melius*, ju fôrr ju håldre.

Arek, *n. ſ. lapidum congeries*, en ſamling af ſtenar, ſtenôr. Juowa arek, *idem*. *Dicitur etjam* areſk, *unde obſolet.* aras, *lapidoſus*, ſtenig. *It. apud Auſtr.* areg.

Are-

Aremus, *comparat.* aremus lådde, *qu. d. avis prima, h. e. primo vere adveniens*, fogel, som tidigast år framme om våren. *cfr.* ara.

Aren, *n. s. focus*, eldstad. Aren kerke, *lapides circa focum dispositi*, stenar omkring en eldstad. Aren saje, *locus ubi focus fuit*, eldstads rum.

Aret, *adv. mane, mature*, bittida, tidigt. Aret kåsse peiwe li pajanam, *mane cum sol ortus esset. Compar.* Arebut, *maturius, plus mane*, bittidare. *Superl.* Aremust, *primum, primo mane*, förft, aldrabittidast. Aremust tatt jabma gutte palla, *mortem qui timet primus moritur. Compos.* Arrkåtseje, *qui mane evigilat*, den som tidigt vaknar. *Item nominaliter:* Udnatjen areten fodn tasa påti, *hodie mane huc veniebat*, i dag bittida kom han hit. Aretist, *tempore matutino*, om morgonen.

Aretes *s.* Arets, *n. a. matutinus*, tidig, som sker bittida. Aretes pargon le tab munji mårretam, *hoc mihi dedit pensum matutinum.*

Arg *s.* Arga, *n. a. profestus*, hvardags. Arga peiwe, *dies profestus*, söknedag.

Argastallet, *v. n. vereri, timere*, frukta sig. *It. pudere*, blygas.

Arge *s.* Arges, *n. a. timidus, verecundus*, rådd, blygsam. Arges almats, *homo timidus.* Mon leb haikat arge, *valde timidus sum*, jag år ganska rådd.

Arges-laka *vel* Argesikt, *adv. timide, verecunde*, med fruktan, blygsamt.

Arges-lakasats, *vel* -lakats, *n. a. meticulosus, verecundior*, råddaktig, blygaktig.

Argeswuot, *n. s. timiditas, verecundia*, råddhoga, blygsamhet.

Argok, *vide* Arge.

Argot, *v. n. terreri*, blifva rådd.

Argotet, *v. a. metum incutere*, skråma. Argoti mo tatte palest, *inde ab illo tempore me terruit*, han satte mig i rådsla ifrån den tiden. *Austr. cfr.* Paldet.

Arje, *n. s. desiderium*, åtrå. Arjeb kalget, *desiderio alicujus satisfacere*, förnöja ens begår.

Arjot, *v. a. parcere, ignoscere*, skona, förlåta. I le arjom etjes pardneb, *non pepercit proprio filio. Dimin.* Arjostet. *frequ.* Arjotet. Arjogåtet, *inchoat. parcere incipere*, begynna at skona.

Arjokes, Arjoks, *n. a. qui parcit, indulgens*, skonsam. Orro arjokes, *ignoscas quæso.* Arjokes-laka, *adv. indulgenter*, skonsamt.

Arjom, *n. s. indulgentia*, skonsamhet, miskund.

Ark, *n. s. arca*, ark. Litton ark, *arca fœderis*, Förbundets ark.

Arkalastet, *v. n. misericordia commoveri*, förbarma sig. Idtji entsik arkalaste, *nulla omnino misericordia commotus est.*

Arkalasteje, *n. a. qui miseretur*, förbarmare.

Armalastet, *vide* Armolastet.

Arme, *n. s. commiseratio*, medlidande. Armit pestab suste, *commiseresco illius, miseret me ejus. Dicitur quando lacrimis alicujus vicem dolemus*, med tårar sörja öfver ens belågenhet.

Armes, *n. a. miserabilis*, ömkelig. Armes-laka, *adv. misere*, ömkeligen. Armest *s.* armast, *ægre, vix*, nåppeligen, knapt. Armeswuot, *miseria*, elände.

Armestet, *v. a. de aliquo dolere*, ômka fig ôfver någon. Armeftijen fo, *vicem ejus dolebant.*

Armo, *n. f. clementia*, *mifericordia*, *venia*, nâd, barmhertighet, fôrlâtelfe. Jubmelen armo, *gratia Dei.* Armolaka, *vide* armofikt. Armo waddes, *donum gratuitum*, en fkånk, nådegâfva. Armo-waddefeh leh mâddelakafatjeh, *dona gratiæ funt varia*, 1 *Cor.* 12: 4. Armowuot, *vide* Armokeswuot. Oarmo, *inclementia*, onâd. Konogafen oarmo, *inclementia Regis*, Konungens onâd. Oarmokes, *vide* Armokes.

Armogâtet, *v. n. incipere mifereri*, begynna at fôrbarma fig. *Vox ecclef.*

Armoitet, *v. a. vide* Armeftet.

Armokes, *f.* -kas, *c. mifericors*, *clemens*, barmhertig, nâdig. Leket armokafeh, *eftote mifericordes*, *Luc.* 6: 36. Armokeswuot, *mifericordia*, barmhertighet. Armokes-laka, armokafat, *vide* armofikt. *Compof.* Oarmokes, *immifericors*, obarmhertig. Oarmokeswuot, *immifericordia*, obarmhertighet. *Voces ecclefiaft.*

Armolastet, armalaftet *f.* armaluftet, *v. n. mifereri*, fôrbarma fig. Armalafte mo pajel, *miferere mei*, fôrbarma dig ôfver mig. Wai kalki kaiki pajel armolaftet, *ut omnium mifereatur*, *Rom.* 11: 32. *Hinc*

Armolasteje, *qui miferetur*, fôrbarmare.

Armolastem, *n. f. commiferatio*, fôrbarmande.

Armosikt, *adv. clementer*, nådeligen.

Armotallet *f.* armetallet, *v. n. vide* armolaftet.

Armotalleje *f.* armetalleje, *vide* armolafteje. Armotallem, *vide* armolaftem.

Armoteme, *inclemens*, *immifericors*, obarmhertig.

Armoteswuot, *n. f. immifericordia*, obarmhertighet.

Armotowet, *v.n. v. fupra* arkalaftet.

Arne, *vide* aren.

Arnes, *n. f. aquila*, ôrn. Haleteje arnes, *aquila volans*, en flygande ôrn.

Aro, *vide* âra.

Arodeje *f.* arodea, *n. f. facies*, anfikte. Råbmes arodeje, *facies deformis.* Alde arodea paiti ko peiwe, *fplendebat facies ejus ficut fol*, *Matth.* 17: 2.

Aron, *nom. propr.* Aron. *Item:* Aronen fåbbe, *Aronis baculus. Ita vocant Lappones cingulum Orionis*, *five tres illas ftellas lucidas in conftellatione Orionis. Svet.* Jacobs ftaf. *Vocant etjam Lappones has ftellas*, raideres, *fcalam*, njalla raideres, *cfr.* njalla.

Aroset, *v. n. tricis implicari*, *in labyrinthum incidere*, blifva rådlôs. Arofime laidon nala, *initum iter expedire non potuimus. Frequent.* Arofattet, ofta blifva rådlôs.

Arostattet, *v. a. facere ut aliquis tricis implicetur*, *in anguftias compellere*, *opem non tendere*, gôra at någon blir rådlôs, undraga fig at hjelpa någon.

Arot, *v. n. detineri*, *impediri*, uppehållas, fôrhindras. Kukke kos todn taina aro? *quamdiu iftud te detinebit?*

Arotet, *v. a. non valere*, *derelinquere coactum effe*, intet fôrmå, nôdgas ôfvergifva. Arotijen tab taffa, *iftud ifto loco deferuere*, *quia nempe ulterius non valuerunt.*

Arpenet, *v. n. timore percelli*, blifva ſkråmd. *Dimin.* Arpenaſtet, blifva något rädd. *Inchoat.* Arpenatjet, *incipere affici timore*, begynna at ſkråmas.

Arpet, *v. a. terrere*, ſkråma. Ele manait arpe, *noli terrere liberos*, ſkråm ej barnen. *Paſſiv.* arpetowet.

Arpo, *n. ſ. filum ex cannabi linove confectum*, tråd af lin eller hampa. *Item apud Auſtr. cannabis*, hampa. Arpoit åſtet, *emere cannabim*, köpa hampa.

Art, *n. ſ. indoles bona*, god art, godt lynne. Arteb adna, *bonæ indolis eſt*, han är af godt ſlag. *Hinc*

Artalats, *n. a. qui bonæ eſt indolis, vel frugis*, den ſom är af god art. Artalats pardne le ſodn, *optimæ frugis adoleſcentulus eſt.*

Arto ſ. artok, *n. ſ. decas*, et tijo-tal, decker. Arre arto, *decas pellium ſciurorum*, tijo gråſkinn. Arton åſe, *lucellum, quod Lappones ab heris liberorum ſuorum reportare ſolent, ut in illorum eſt moribus*, en liten afgift ſom Lapparne pläga få af dem, hos hvilka deras barn tjena, hvilket är hos dem en gammal plägſed.

Arts, *aquila*, örn, *vide* arnes.

Arwat ſ. arwot, *v. n. vigere*, trifvas. Arwa kus todn tane landen? *ut arridet tibi hæc regio?* huru trifs du i detta landet? *Dimin.* arwaſtet, någorlunda trifvas. *Inchoat.* arwagåtet, *incipere vigere*, begynna at trifvas.

Arwodattet, *v. a. hilarare*, glädja, göra glad. *Eccleſiaſt.*

Arwok, *n. a. alacer, vividus*, hurtig, munter. *Item: liberalis*, gifmild, frikoſtig. I arwok almats waddemeſt palla, *homo liberalis donum dare non recuſat. Subſt.* arwokwuot, *liberalitas, munificentia*, frikoſtighet, gifmildhet.

Arwatallet, *v. a. ſupputare, colligere*, räkna öfver, döma. Arwatallet man ådnak kalka orrot, *ſupputate quantum debeat eſſe. Eſt quaſi frequ. verbi* arwetet. Arwatallem, *æſtimatio, ſupputatio*, värdering.

Arwates, *n. ſ. opinio, conjectura*, mening, giſsning. Arwataſi tſagge, *ex conjectura*, giſsnings-vis.

Arwetet, *v. a. conjectura aſſequi*, träffa på med giſſande. *Intelligere*, förſtå. *Suſpicari*, miſstänka. Idtji guttek matte arwetet, *nemo potuit ſuſpicari vel intelligere*, ingen kunde tro eller tänka. *Dim.* arwetaſtet, någorlunda begripa ell. kunna förſtå. Arwetatjet, *incipere intelligere*, begynna at förmärka.

Arwo, *n. ſ. pretium*, värde, arfvode. Manne arwon todn tab anah? *quanti iſtud æſtimas?* huru dyrt värderar du det? I arwob wadde åſaſiſt, *mercium non perſolvit juſtum pretium*, han betalar ej hvad varan är värd. I le talle qwele arwon, *piſcis nunc jacet pretium.*

Arwos ſ. arwes, *n. a. jucundus, lætus*, rolig, nöjſam.

Arwosmuet, *v. n. alacriore animo fieri, colligere ſe*, blifva munter, komma ſig före igen. Almats arwosmua, käſſe ådtjo pargon mangelen pårret ja ådet, *cibo ſomnoque reficitur homo labore fatigatus*, männiſkan vederqveckes, när hon efter arbete får äta och ſåfva. *Auſtr.*

Arwoswet, *v. n. contentum eſſe*, vara förnögd. Tje arwoswijeb, ko ſodn wad-

waddi maite lijeb adnom åſaſiſtan, *tunc contentus fui, quando tanti mercem meam emiſſet quanti illam æſtimasſem. Auſtral.*

Arwotet, arwotem, *vide* arwatallet, arwatallem. *Auſtr.*

As *ſ.* has, *eſt formula canes abigentis*, hut. As ulkos, *apage foras*, hut ut.

Ase *ſ.* aſats, *n. ſ. montes minores*, *colles*, ſmårre berg, backar, *affine eſt* ås *Svec.*

Aske, *n. ſ. ſinus*, ſkôte, i knån. *Item:* aſke *vel* aſk, *luna*, måne. *Hinc*

Askedepe, *n. ſ. lux lunæ*, månſken. Aſkedepeſt mannat, *luna pernocte proficiſci*, reſa i månſkenet. *Auſtral. cfr.* Manodepe.

Asketet *vel* haſketet, *v. a. canes abigere voce*, huta ut hundar.

Asmeles, *n. a. æger*, *invalidus*, ſjuk, bråcklig. *Sæpius de animalibus.*

Assai *ſ.* aſſajes, *n. a. craſſus*, tjock. Aſſajes nakke, *pellis calloſa*, et tjockt ſkinn. *Nunquam dicitur de rotundis ſive cylindricis rebus. cfr.* Kaſſok.

Assajeswuot, *n. ſ. craſſitudo*, tjocklek.

Assanet, *v. n. craſſum fieri*, blifva tjock. Wuorde taſa ko jågn aſſana, *exſpecta donec craſſior facta ſit glacies.*

Asse, *n. ſ. cutis*, *cuticula*, hud, hull. Aſſe lakk, *prope cutem*, invid hullet. Âiwen aſſe, *cutis qua tegitur caput. It.* aſſe pele, *pars interior cutis*, *cui oppoſita eſt pars villoſa*, kôtt-ſidan af et ſkinn eller hud. Aſſe kåuko, *ſingularis eſt loquendi formula.* Mon leb aſſe kåukon, *vereor*, jag fruktar.

Assetes *ſ.* aſſetats, *n. a. tenuis*, tunn. Aſſetes tuolje, *corium tenue*, et tunnt ſkinn. *Item tranſl. pauper*, fattig. Aſſetes ålma, *vir pauper. Comparat.* aſſetubbu. *Superl.* aſſetumus, den tunnaſte.

Asseteslakasats, *n. a. aliquantum tenuis*, något tunn.

Asseteswuot, *n. ſ. defectus craſſitudinis*, tunnhet. *cfr.* aſſetes.

Assetet, *v. a. attenuare*, *tenue reddere*, gôra tunnt. *Scilicet quod ad craſſitudinem planam.* Ele ila aſſete, *noli nimis attenuare. Dimin.* aſſetaſtet, gôra litet tunnare. Aſſetatjet, *incipere tenuem reddere*, begynna at gôra tunn.

Assje, *n. ſ. crimen*, *ſcelus*, miſsgjerning. Stuor aſſjeb takket, *ſcelus nefarium facere*, begå en grof miſsgjerning. Tigge aſſje, *crimen cujus cauſſa aliquis in jus vocatur.*

Assjedakkes, *n. ſ. c. ſceleſtus*, *ſceleratus*, en ſkålm, ſom begår boſſtycken. *Auſtr.*

Assjalats, *n. ſ. c. ſceleratus*, miſsgjerningsman. Karr aſſjalats, *qui ſceleſtiſſimum facinus fecit*, en grof miſsgjerningsman.

Assketet, *v. a. inundare*, ôfverflôda, ôfverſvemma. Tjatſe aſſketa, *aqua inundat. Obſ. proprie dicitur de inundationibus*, *quæ tempore hiemali fiunt*, *congelatis glacieque obturatis oſtiis fluviorum & rivulorum vel etjam fontium.*

Asskes, *n. a. inundans*, ſvallande, ôfverſvemmande. Aſſkes jokka, *flumen inundans.*

Assmak, *n. a. torvus*, *valde iracundus*, *ferus*, faſelig, mycket vredſam. Aſſmak juttus le bire, *fera eſt beſtia urſus.*

Assmakwuot *ſ.* aſſmeswuot, *n. ſ. immanitas*, *atrocitas*, grymhet.

Assmeslaka, *adv. crudeliter*, grymmeligen.

Assne *ſ.* aſſnes, *n. a. aridus*, *marcidus*, fôr-

förtorkad. Assne muor, *arbor arida*, torrt trä. *Obs. cum deriv. solum de arboribus dicitur, herbæ autem dicuntur* puoldnet, *marcescere: aliæ quæcunque res* kåiket, *arescere.*

Assnem, *n. f. arborum (ut ita dicam) exarescentia*, träns förtorkning.

Assnet, *v. n. exarescere*, förtorkas. Muor assna, *arbor arescit.* Assnelet, *frequ. cito arescere*, hastigt förtorkas. Fikon muor assneli, *exaruit ficus.* Assnestet, *Dimin.* litet förtorkas. Assnegåtet, *incipere arescere*, begynna at förtorkas.

Assnetet, *v. n. facere ut arescat, exsiccare*, uttorka. *Est quasi forma Hiphil verbi* assnet. *Hinc*

Assnetem, *n. f. arborum quasi arefactio*, träns uttorkning.

Assnetallet, *v. a. vide* assnetet. Assnetallet muoreit, *arbores exsiccare, quod efficitur quando cortice denudantur*, barka trän at de måga förtorkas.

Assnom, *n. a. vide* assne.

Assot, *n. f. crassitudo*, tjocklek. *cfr.* assai *&c.*

Assot, *v. n. qua planum crassius fieri*, blifva tjockare. Jågna asso, *glacies fit crassior. Vide supra* assanet. *Hinc Hiphil:* Assotet, *callosiorem reddere, callum obducere*, göra tjockare.

Astats, *n. f. furca bifida f. bicornis lignea, qua utuntur ad retes subter glaciem protrudendas, pisces capiendi gratia tempore hiemali*, en tråklyfva, at skjuta fram nät under isen om vinter-tid. *Austr.*

Astet, *v. n. vacare, temporis opportunitatem habere*, hafva tid. Ib asta påtet, *veniendi opportunitatem non habeo*, jag har ej tid at komma. *Dim.* Astestet, få något litet mera tid. Astegåtet, *incipere vacare*, begynna at få tid.

Astetet, *v. a. temporis opportunitatem sive vacationem negotiorum concedere, scil. alicui*, gifva en tid och tillfälle. Eh muttem båndah hjuneitis astete lokket, *herorum nonnulli famulos suos legendi opportunitate prohibent*, en del husbönder gifva ej sit tjenstefolk tid at läsa. *Item, assequi*, hinna på. Asteti so keinon nala, *illum in itinere assecutus est*, han hant honom på vägen.

Astitet, *vel apud Austr.* astanet, *v. n. temporis opportunitate nancisci*, få tid, blifva ledig. Wuorde anje tassa ko mon astitab, *exspecta donec mihi fuerit opportunum.*

Asto, *n. f. opportunitas temporis*, tid och tilfälle. I le musne asto *vel* ib le aston, *non vaco*, jag har ej tid.

Astoi, *adv. lente*, sakta. *Compar.* astobukt, astobut *&* astobi *vel* astojubbu, saktare.

Astonet, *v. n. veloci cursu vel motu se relaxare, citato cursu desistere*, sakta sig i sit lopp eller rörelse. *Dim.* Astonastet, litet sakta sig. Tjågg astonasti, *aliquantulum sedatus est ventus*, vådret har något litet saktadt sig.

Astos, *n. a. tardus, segnis*, långsam, sen. Astos pargeje, *segnis operarius*, en trög och långsam arbetare. Astoswuot, *segnities, tarditas*, långsamhet, tröghet.

Astotet, *vide* astonet. *Austral.*

Asswit, *v. n. ex morbo convalescere*, blifva frisk efter sjukdomen. *Tantum de animalibus cicuribus & esculentis;* säges endast om kreatur. *cfr.* ad-

D has-

hasmouwet, *unde forte contracte factum est* asswit.

Ata, *n. f. periculum*, farlighet, våda. Atasne mannai, *parum abfuit quin in periculum veniret*, han var når faran.

At *f.* ata, *vox supposititia, loco alius cujuscunque nominis omissi, & cujus aliunde aut ex contextu cognita est significatio, substituta.* Et ord som brukas i stållet för hvart och et annat utelemnadt ord, til hvilkets bemärkelse man af meningen kan sluta. Tat at, *hæc res*, denna saken eller tinget. Wuoudnajes ateb tat assjalats le takkam, *infandum facinus sceleratus hicce commisit. Obs. cum nomine substantivo junctum nunquam non in bonam partem accipitur, e. g.* at âlma le fodn, *bonus vir ille est*, han år en god man. At âsaseh leh tah, *de meliori nota hæ sunt merces*, desse åro goda varor. *Hinc*

Atet, *v. a. & n. nullius fixæ significationis, cujus significatio ex contextu est elicienda*, et ord af ingen viss bemårkelse, utan efter som meningen fordrar. *e. g.* ate tab ateb, *fac hoc*, gör detta. Jubmel atei Adameb ulkos paradiseft, *Deus Adamum ex paradiso ejecit.* Ate tâmpeb stallen sisa, *intromitte equum in stabulum.* Ate pjebmob manait, *da cibum liberis*, gif barnen mat. Kåsses jami? Atei udnats ijan, *quando mortuus est? excessit nocte novissima*, når blef han död? han dog i natt.

Atot, *vide* adwot.

Atja, atjekuts *f.* atjaguts, *n. f. tonitru*, thordön, åska. Atja tâll, *fulgur*, ljungeld. Atjan juoksa, *(q. d. arcus tonitrui f. Jovis) iris*, rågnbåge. Atjan raide, *murmur tonitrus*, åskedunder. Atjan tjasko. *fulmen*, åskeslag. Atjekuts klibma *f.* dudna, *cœlum tonitru contremit*, åskan går. Atja tâllâb kaska, *Jupiter fulmen emittit*, det ljungar. *Obs. cultu olim divino tonitru prosecuti sunt Lappones, cfr.* aija.

Atsek, *n. a. ignitus, rubens*, glödande, röd. Atsek route, *ferrum ignitum*, rödt glödande järn. Atseken takket, *ignitum facere.*

Atsitje, atsitjenedne *vel* atsitjehene, *lamia quædam, cujus maritus fuit* stalo, *monstrum sive gigas, qui ut ipse infestissimus Lapponibus, ita hostilis etjam progeniei parens fuit, a qua olim vexatos se fuisse fabulose perhibent Lappones*, en gammal trollkona, hos de fordna Lappar. *Hinc locutiones:* atsitjen tuorelem *f.* tuoreldak, *spasmus tendinis sive nervi cujusdam*, kramp, senedrag. Atsitje suonab tuorela, *(quasi diceres:* atsitje *nervum vellit) spasmo affici*, få senedrag. Atsitje, *etjam appellantur infecta aspectu deformiora*, insekter, maskar.

Atsolen, *adv. super*, öfver, utöfver. Rasjo pâti mo atsolen, *pluvia me deprehendit*, rågnet kom utöfver mig.

Atte, *conj. quod*, at. *cfr.* jutte.

Attja, *conj. ut, quo*, på det at. *Est mobile. e. g.* attjab *vel* attjam, *ut ego*, på det jag. Attjas, *ut ille*, at han. Attjabe takket tab, *ut hoc faciamus.*

Attje, *n. f. pater*, fader. *Cum affixo*, attjam, *pater meus*, attjat, *pater tuus; pro* attje mo & attjeto, *ablato* o *atque* e *in* a *mutato.* Attjasat, *patri tuo*, åt din fader. Attjiti, *patribus.* Pjåbmo attje,

attje, *pater nutricius*, fosterfader. Attje pele, attje saje *vel* attjesajasats, *vitricus*, stjuffader. Attjelakats *s.* attjelakasats, *ut ipse pater, qui paterno est animo*, såsom en fader. Attjelaka, *adv. more parentis*, faderligen. Attjetek *vel* attjetes, *sine patre, orbus patre, pupillus*, utan fader, faderlös. Attjetes mana, *infans orbus patre.* Attje-wuokasats, *paterno animo affectus*, faderligen sinnad, *vide supra* attjelakats. Attjeguts, *dim.* lilla far. Attjegutjam, *mi pater carissime*, min söta far. *Est blandientis.*

Attjelats, *n. a. paternus*, faderlig. Attjelats kereswuot, *amor paternus. Exprimitur etjam per* attje, *ut e. g.* attje waimo, *cor paternum.*

Attjesikt *vel* -sukt, *adv. more paterno*, faderligen.

Attjewuot, *n. s. auctoritas sive dignitas paterna*, faderlig magt och myndighet. Attjewuotinas, *dignitate sua paterna.*

Auda, *n. s. virtus*, dygd. *Ganander.*

Audes, *n. a. desertus*, öde. Wuolgin audes sajai, *abibant in locum desertum.* Auden takkat, *devastare*, föröda.

Audet, *v. a. devastare*, föröda, ödelägga. Sije kalkeh aptsa audet to, *penitus devastabunt te, Luc. 19: 44.* Audestet, *dimin.* litet föröda. Audegåtet, *incipere devastare*, begynna at föröda.

Audetem, *contr.* audem, *interdum* audetes, *vastatio*, förödelse. Kåsse wuoidnebet audetemen wasteswuoteb, *cum videritis abominationem illam vastationis, Matth. 24: 15.*

Audeje *s.* audeteje, *vastator*, förstörare.

Audeteke, *n. a. non populabilis*, som ej kan sköflas eller ödeläggas.

Auje, *vide infra* awem.

Auke, *n. s. utilitas, usus*, gagn, nytta. Mab aukeb mon taste ådtjob? *vel* mi aukit munji taste påta? *qualem exinde capiam utilitatem?* hvad nytta kan jag hafva deraf. Tatt i le tiji auken, *inutile id vobis est, Ebr. 13: 17.* I massaken le auken, *ad nihil utile est.* Mab aukit? *quid utilitatis?* aukats, *dimin. lucellum*, en liten vinning. Auketeke, *sine utilitate*, utan vinning. Auketes, *inutilis*, onyttig, ogagnelig.

Auket, *v. a. acquirere, comparare*, förvårfva sig. Udne mon tab aukib, *hodie hoc acquisivi. It. neutr prodesse*, gagna, *e. g.* massas tatt auka? *cui istud erit usui?* hvartil duger det? Auketet, *frequ. idem cfr.* ådtjotet.

Auketeje, *qui quidquam lucratur?* den som sig något förvärfvar.

Aukok, *utilis*, nyttig. Aukok le munji, *utile est mihi.* Aukok-laka, *adv. utiliter*, nyttigt, på nyttigt vis. Aukokwuot, *subst. utilitas*, nyttighet. *Compos.* oaukok, *inutilis*, onyttig. *cfr.* gagnetes.

Aule-muore *vel Austral.* aule-ålg, *tigillum, ad partem superiorem tentorii Lapponici transversim dispositum, a quo ahena dependent*, åsen eller det tvårträ öfverst på en Lappkåja, hvarpå kittlarna hånga.

Austet *vel Austr.* auset, *v. a. haurire*, ösa. Wadnaseb austet, *aquam e scapha exhaurire.* Austestet, *dimin.* något litet ösa. *cfr.* palet.

Austa-kare, *n. s. haustrum, situla, qua hauritur*, öse-kar. *Austral.* auskare.

Auster, *n. s. cochlear manubrio longo instructum*, slef med långt skaft.

Aut *s.* auta, *ante, præ*, förr, för. Auta wuoreseh, *qu. d. pristini veteres, majores*, förfäder. Aut-hâla, *præfatio*, företal. *Comparat.* auteb, *anterior, prior*, den förre. Auteb pekke, *pars prior*. Auteb aiken, *priori vice*, förra gången. Autebesne, *anterius, ante*, frammanföre. Autebesne le sodn, *anterior ille est sive antecedens*. Autebus, *adv. ulterius, longius*, längre fram. Autebut *s.* autebit, *adv. olim, antea*. Autebut leb mon hâlam, *olim locutus sum, Act. 1: 1. Superl.* autemus, *primus*, den främste. Mådde autemuseh, *multi primi vel priores, Matth. 19: 30.* Autemusen pâti, *primus veniebat*. Autemusist, *primis*, af de främste. Autemust, *primum, imprimis*, först, i synnerhet. Aut iltje, *præputium*, förhud. Auta ketje, *anterior pars*. Wadnasen auta ketje, *prora scaphæ*, framstammen på en båt. *Obs.* aut, auta, *varias obtinet significationes, pro diversitate casuum, quos, brevitatis caussa, omissos benevolus Lector in præfatione, huic operi præmissa, ipse evolvat: e. g.* auten, *coram*, inför. Mo auten, *coram me*. Autest, *ab adspectu*, undan. Kaita mo autest, *apage ab adspectu meo. It. pro*, för. Maite mon kalkab waddet tunji tann autest? *quid tibi pro isto dabo?* hvad skal jag ge dig derföre? Auti, *coram*, inför. *Cum suffixo* autefes, *coram se*, inför sig. Pâte mo auti, *veni coram me*. Autesne, *coram*, inför. Autesnan, *coram me*, inför mig. Autasene, *coram nobis*, inför oss. *Hinc*

Autek, *n. s. curator, antecessor*, förmyndare, föregångare.

Autanet, *v. n. progredi*, komma långre fram. Peiwe autana, *sol progreditur*, solen går långre fram. *It. progressus facere, augeri*, göra framsteg, förökas. Puoresne autanet peiwest peiwai, *in bono progressus facere de die in diem*. So tawereh autaneh, *accrescunt opes illius*. Autanastet, *diminutivum*, komma litet långre fram, något litet förökas. Autanaddet, *frequ. idem quod* autanet. Autanatjet, *incipere progredi s. accrescere*, begynna at gå fram långre, begynna at förkofras.

Autaneje, *n. s. c. qui facit progressus*, den som förkofras.

Autanem, *n. s. progressus, lucrum*, framsteg, vinning. *Austr.* autanas, *id.*

Autenak, *adv. per anticipationem*, framföre, före. *Gallic. par avance.* Autenak tunji tab waddab, *præmisse (ut ita dicam) tibi hoc do*, jag ger dig detta förut. *It.* autenak waddet, *dono dare*, skänka.

Autel, autela *s.* autelen, *adv. antequam, antea*, förån. Autela ko peiwe luoitada, *priusquam sol occidit*, förrån solen går neder. *It. ante*, förr, innan. Autelen quokson, *ante lucem*, före dagningen. Autelest, *ab anteriore parte*, på främre sidan. Autelesi, *ante, præter, præ*, frammanföre, fram om. Autelesi wuejet, *prætervehi*, köra fram-om.

Autelt, *adv. adversus, obviam*, emot til mötes. Mo autelt pâti, *obviam mihi venit*, han kom mig til mötes.

Auteltes, *n. a. quod a parte anteriore est*,

est, det som år frammanföre. Auteltes line, *præcinctorium*, förklåde. Auteltes helme, *anterior pars sinuum tunicæ*. Auteltes håla, *quod quis loquitur coram*, *adulatio*, smicker.

AUTAT, *v. n. tædere*, ledsna. Juo leb taste autam, *jam dudum me ejus rei tædium cepit*, jag år ledsen dervid.

AUTELATJEN, *adv. dimin. paululum antea*, litet förut. Autelatjen so, *paulo ante illum*, litet före honom.

AUTETET, *prævenire*, *antevenire*, komma förr eller förut. Epe kalk autetet ådejit, *non præveniemus eos*, *qui obdormiverunt*. Sodn auteti mo, *mihi antevertit*, han förekom mig. *It. producere ulterius*, föra fram långre. Autet tab tuok, *produc hocce illuc*, för fram detta dit. *It. promovere*, befordra, befråmja. Autetastet, *dimin.* komma litet förut, föra litet långre fram. Autetatjet, *incipere prævenire*, begynna at komma förut. Autetaddet *s.* autetattet, *facere ut aliquid producatur*, låta något föras fram. *It. produci posse*, kunna framföras.

AUTETEJE, *qui promovet vel producit*, befordrare, framhafvare.

AUTETEM, autetes *s.* autadas, *progressus*, *incrementum*, framsteg, tilväxt. Wadde autadaseb miji, *da nobis successum*, gif ofs framgång.

AUTJE, *n. s.* hägg, *arboris species*.

AUTJO, *n. s. acies*, ågg. Aksjon autjo, *acies securis*, yxe-ågg. Nipen autjo, *acies cultri*, knifsågg. *Hinc*

AUTJOK, *n. a. qui acie gaudet*, hvass. Autjok kedge, *lapis acie instructus*, hvass sten. *Compos.* qvektautjok, qvektautjok swerde, *gladius utrinque acutus*, tveåggadt svärd.

AUTJOS, *n. a. idem. cfr.* pasteles. *Hinc*

AUTOTJET, *v. a. acuere*, hvåssa. Autjote kulkeb, *acue cultrum*, *cfr.* sajet. Autjodattet *frequ. idem.*

AUTJOTEM, *n. a. exacuatio*, hvässande.

AUTO, *n. s. miraculum*, *prodigium*, under. Stuor auto, *magnum miraculum*. Ko takkai autoit ja mårkit, *postquam ediderat prodigia & signa*, *Act. 7: 36.*

AUTOS, *n. a. mirus*, *admirandus*, förundransvärd. Autos Jubmel, *Deus mirandus*, den förundransvärda Guden. *cfr.* imalats. Autos pargo *vel* autopargo, *miraculum*, underverk. Autos mårk *s.* automårk, *prodigium*, underteken. Automårki algob, *mirabilium initium*, *Joh. 2: 11.* Autos-laka, *adv. mirifice*, underligen. *Hinc*

AUTOHET, *v. a. mirari*, *admirari*, undra öfver. Autohijen so, *admirati sunt illum*, de förundrade sig öfver honom. *Et*

AUTOHEJE, *qui miratur*, *admirans*, den den som förundrar sig. *Et*

AUTOHEM, *n. s. admiratio*, förundran.

AUTOHADDET, *v. a. frequ. verbi* autohet. *Hinc* autohaddeje, *mirabundus*, *ad admirandum promus*, undersam. Autohaddem, *vide* autohem. Autohastet, *dimin.* litet föruudra sig öfver. Autohatjet, *incipere admirari*, begynna at förundra sig.

AUTOSTALLET, *v. a. dimin. vide* autohastet. *Hinc*

AUTOSTALLEM, *n. s. admiratio*, förundran.

AUTOTS, *n. a pristinus*, den framfarne. Autots wårald, *priscum ævum*, forntid. Autots almatjeh, *priores*, *prisci homines. cfr.* auta.

AUTSUKT, *adv. in antecessum*, i förvåg. Autsukten wadset, *in antecessum ire*, gå i förvåg.

AUTSO, *n. s. locus uliginosus arboribus consitus*, moras med trån bevåxt. *cfr.* råtto.

AUWE, *n. s. cinctus*, *cingulum*, gördel, bålte. Kartsen auwe, *cingulum coriaceum, Matth. 3: 4.* Auwats, *dimin.* et litet bålte. Silb auwe, *cingulum argento decoratum*, silfverbålte.

AUWOTES *s.* auwots, *n. s. cingulum*, *quo rangiferi vectarii cinguntur*, bålte på kör-renar.

AUWETET, *vide* awetet.

AWAGOI *s.* awagojo, *lacus patentior s. major*, en stor sjö.

AWAN, *n. s. sinus lacus*, vik. *Vestrob.* afva.

AWESTET, *aliquantum simili esse*, vara något likt, likna. Mo massak awesti sodn, *mei fere similis fuit.*

AWEM, *n. s. fossa*, graf, dike.

AWET, *v. a. fodere*, *effodere*, gråfva, dika. Jokkab awet, *rivulum derivare*, utgråfva en båck. *Item*, *iteratis vicibus mulgendo lac e mammis vaccæ vel pecoris elicere*, *antea nullum lac præbentis*, upmjölka. *Hinc quasi passivum est* awanet, *effodi*, *&c.* upgråfvas, *pro* awetowet.

AWETET, *v. n.* tat wadnas awet, *aquam hæc scapha intromittit*, denne båten låker. *Dicitur tantum de navigiis vitio aliquo aquam intromittentibus.*

AWI, awi ko, *adv. tanquam*, *quasi*, *vide supra* aiwe.

AWITTA, *n. s. indicium*, *signum*, tekn, mårke. I le taste akt awitta ken, *ejus rei ne vestigium quidem restat*, deraf år ej qvart det minsta spår.

AWOK, *n. s. vide* awagoi. *Item*, *planities uliginosa vel lacustris*, et fålt af sjöar eller myror.

AWO, *n. s. gaudium*, *lætitia*, glådje, frögd. Mon leb awon tijen tjet, *gaudeo vestri caussa*, *Joh. 11: 15.* Sije sjaddin alwos awon, *gavisi sunt valde.*

AWOS, *n. a. lætus*, glad. Awos peiwe, *dies lætus.* Awos waimo, *cor lætum.*

AWOSET, *lætum fieri*, blifva glad. Awosi aiwe sagga, *valde gavisus est.*

AWOSTET, *vide* awotet. *Passiv.* awostowet, *lætari*, frögdas.

AWOHET, *v. n. vide* awoset. Awohet muin, *gaudete mecum*, glådjens med mig. Awohattet, *lætificare*, göra glad.

AWOHEM, *n. s. gaudium*, frögd; *lætificatio*, frögdande.

AWOSIKT, *adv. cum lætitia*, gladeligen.

AWOSTALLET, *lætari*, glådjas. *frequ.*

AWOTALLET, *v. n. idem.* Awotallet kalkabet jåttetkenna ja hårloges awoina, *exsultabitis ineffabili gaudio & glorioso.* Awotallet Herrasn fårten aiken, *gaudete in Domino semper*, *Phil. 4: 4.*

AWOTALLEM, *n. s. lætitia*, frögd.

AWOTALLEJE, *lætans*, *qui lætatur*, den som glåds.

AWOTET, *v. a. lætificare*, göra glad. *It. neutr. lætari*, glådjas, *licet rarius.* Awotem, *lætificatio.* Awotattet *s.* awodattet, *frequ. idem atque* awotet. Awotattem *vel* -dattem, *vide* awotem.

AWOTAKES, *n. a. jucundus*, gladelig.

AWOTIEWAS, *n. a. lætitiæ plenus*, full af glådje. *Vox eccles.*

AWROS *vel* auros, *n. s. auris ursi*, björn-öra.

AWROT, *vide* åurot.

B. BAAL,

B

Baal, *Baal.* Jukko åh le sâjetam puolwitas Baalen auten, *qui Baal genu non flexerunt*, Rom. 11: 4.

Badak, *pix*, *resina*, beck, kâda. *cfr.* tarwe.

Badet, *v. a. picem illinere*, becka. *It. inquinare*, orena.

Badde, *n. f. vinculum*, *ligamen*, band. Baddai waldet, *ligare. cfr.* tjadnes.

Baddet, *v. a. ligare*, *vincere*, binda. *It. n. glacie obstrui*, *(de fluminibus)* stoppas igen af is, svalla igen. Sâges om floder. Jokka badda, *fluvius glacie impletur*, *cfr.* asketet. *It.* kainob baddet, *rudentem disruptum*, *sine nodo & implicatis solum extremitatibus*, *rursus conjungere*, spitsa ihop et tâg. Baddetet, *frequ. vasa ligaminibus colligare*, sätta band på kâril. *Austral. cfr.* baste. *Hinc*

Badhat *f.* badhes. Badhat jokk, *fluvius glacie repletus & obstructus*, en svall-bäck, som är full med is.

Bads, *n. f. pluma*, dun, fjäder. *cfr.* tâlke.

Badsetet, *v. n. dicitur de avibus*, *quæ in pulvere sese voluntates apricantur*, sâges om foglar, när de sola sig och våltra sig i sanden. Badsatallet, *frequ. de omnibus animalibus*, *nivem*, *aquam vel pulverem a semet quassantibus*, sâges om djuren, då de skaka af sig snö, vatten eller stoft.

Bakot, *v. a. pinsere*, *panem coquere*, baka. Laipeb bakot, *panem facere. Melius* laipot. Bakostet, *dimin.* litet baka. Bakogâtet, *incipere pinsere*, begynna at baka.

Bakoje, *n. f. pistor*, bagare. *cfr.* laipoje.

Bakom, *n. f. panis coctio*, bakning. Bakom-kâte, *pistrina*, bagarestuga. Bakom-wuobne, *furnus pistorius*, bakugn. Bakom-stâpo, *idem ac* bakomkâte.

Bakko, *n. f. inclinatio vel declivitas collis*, sluttningen af en backe. Tiewa bakko, ware bakko, *collis*, *montis acclivitas*. Njåra bakko, *mala*, *mons veneris*, kindben, kinder.

Balka, *n. f. bacillum*, kâpp. Pjårgo balka, qwele balka, *bacilli*, *quibus carnes & pisces suspenduntur ut siccæ fiant.*

Ballo, *n. f. pilea*, bâll. *It. testiculi.*

Balsami, *n. f. balsamum*, balsam.

Bara, *solum*, *tantum*, bara. *cfr.* koros.

Baran, *Vestrobot.* bâran, *lactis per artem veneficam ereptor. Notissima Svecis fabula superstitiosa*, *Lapponibus ignota.*

Barko, *n. f. cortex*, *imprimis betulæ*, bark, björkbark. *It. cortex betulæ cum lixivia coctus retium tingendorum gratia*, *colore subnigro*, fârg på nât medelst bark och lut, *Norrlandice* tâla. Barkob wuoffjet, *dictum colorem corticis coquere*, tilreda nâtfârgen. *Obs. hæc præparatio eum in finem præcipue fit ne putredine corrumpantur.*

Barkotet, *v. a.* wermit barkotet, *colore e libro cum lixivio extracto*, *retia piscatoria tingere*, fârga nât med lut och bark. Hudit ja nakkit barkotet, *pelles & coria aqua & libro macerare*, barka skinn och hudar, garfva.

Barkak, *n. f. calceamenti species*, *ocrearum fere figura*, kângor. *Ita appellantur*, *quod corium*, *ex quo conficiuntur*, *modo quo diximus præparetur.* Barkar, *coriarius*, garfvare.

Barfedd, *natus*, född, *qu. d.* barnfödd, *est enim Svetici originis.*

Bar-

BARNE, *filius*, ſon, *vide* parne.

BAROS, *manifeſtus*, uppenbar, *vide* paros.

BART *vel Boreal.* baſtak, *balneum*, badſtuga. Barteb paketet, *balneum calefacere.*

BARTSJER, *Auſtr. Chirurgus*, Fåltſkår. *A Danico* Bartſkjår. *Boreal.* Påſker.

BASKOK, *n. a. amarus, acerbus*, båſk, bitter. Harbmat baſkok, *valde amarum.* Baſkokub ſappeſt, *felle amarius.*

BASTE, *n. ſ. viminea ligamina quibus vaſa lignea connectuntur*, band på tråkåril. Baſteb pjejet tudnoi, *tonnam colligare.* Sweip. *id.*

BASUN, *n. ſ. tuba*, baſun. Baſun kalka tjuojet, *ſonabit tuba.* Baſuneb tjuojetet, *tuba canere.* Baſunen tjuojeteje, *tubicen*, baſuniſt. *Vox eccleſ.*

BEDEL, *n. ſ. carnifex, tortor*, bődel.

BEINEK, *n. ſ. tibialia e pellibus confecta*, ſkinn-ſtrumpor.

BEKK, *n. ſ. pix*, beck, *melius* ſuokom tarwe.

BELIAL, *Belial.* Kokte ſåmaſteh Chriſtus ja Belial? *quæ eſt concordia Chriſti cum Belial?*

BELDNE ſ. beldnje, *n. ſ. folia graminum & præcipue Angelicæ*, blad på őrter, i ſynnerhet Angelika.

BENT, Benta, Binna ſ. Bint, *n. pr. vir. Benedictus*, Bengt.

BERDN, bern ſ. bjerdn, *n. ſ. catulus urſi anniculus*, årsgammal bjőrn-unge. *It. Boreal. urſus*, bjőrn.

BERRIT, *v. n. oportere, debere*, bőra. Mije berribe kitet Jubmeleb, *Deo gratias debemus. Hinc*

BERES, *n. a. promeritus, qui meruit*, den ſom år til något főrtjent. Beres le affjalats pakkataſeb ådtjot, *pœnas commeruit qui peccavit. Item*, beres le, *juſtum ſ. æquum eſt*, det år billigt, bőr ſå vara.

BEWEL, *diabolus, formula per diabolum jurandi*, hin onde, bőfvelen. *Dicitur etjam* bjewel.

BIBEL, Bibel-kirje, *Biblia*, Bibel. Bibeleſne lokket, *in Bibliis legere.*

BIDDET, *v. a. precari*, bedja. Biddeſtet, *dimin.* något litet begåra. Biddegåtet, *incipere orare*, begynna bedja. Talla biddegâti ko riſſeb wuoidni, *virgam videns confeſtim cœpit orare.*

BIGGE ſ. Bigga, *n. pr. fœm. Brigitta*, Brita.

BIGGET, *v. a. ſtruere, ædificare*, bygga. Biggi akta torneb, *ædificavit turrim*, *Marc. 12: 1.* Biggegâtet, alget bigget, *incipere ædificare.* Biggem, *ædificatio*, byggande. Biggmåſtar, *architectus*, byggmåſtare. Mon pjejib wuodob ko wiſes biggmåſtar, *fundamentum poſui tanquam peritus architectus*, *1 Cor. 3: 10.* Biggeje, *ædificans*, den ſom bygger. Bignig, *ædificium*, byggning. Alde kedge kården bignig lei jaſpis, *erat ſtructura muri ejus ex jaſpide*, *Apocal 21: 18.* Bignigeb adnebe Jubmeleſt, *ædificium habemus a Deo*, *2 Cor. 5: 1.*

BIKESJET, *v. a. confiteri*, bekånna. Suddoit bikeſjet, *peccata confiteri. Uſitatius eſt* tåbdeſtet, *qu. vid.*

BIRE, *n. ſ. urſus*, bjőrn. *Syn.* berdn, abmo attje, wari aija, ruomſek *vel* ruomſikalles, ſuokok, *&c.* Biren-kats -auros, -ſuotte, -naſte *vel* -taſte, *urſi ungvis, auris, pes, oculus.* Birennakke, *pellis urſi*, bjőrnhud. Bire tjuk, bernats, *catulus urſi: appellan-*

tur

tur etjam manah, *qu. dic. liberi.* Mingeles bire, *urſa*, björn-hona. *cfr.* kuſsnjepele.

Birget, *n. pr. fœm. Brigitta.* Birgetwakko, *ſeptimana Brigittæ*, veckan efter Michaëlis.

Birget, *v. n. ſatis habere, ſufficere*, bårga ſig, råcka til. Ib taina birge, *hoc mihi non ſufficit*, jag bårgar mig icke dermed. Kalle tan jaken muotek birge, *ſatis multum hoc anno nivis habemus.* Birgeſtet, *dimin.* någorlunda bårga ſig. Birgegåtet, *incipere ſatis habere, ſufficere incipere*, begynna at bårga ſig. *Obſ. active etjam uſurpatur* birget, *& ſignificat, ſuppeditare, opem præbere*, förſtråcka, hjelpa. Birget ſame ådnameb jafoin, *farinam Lapponiæ ſuppeditare*, förſe Lappmarken med mjöl.

Birgesnok *ſ.* birgesnak, *n. ſ. quantum ſatis eſt*, ſå mycket ſom behöfs. Adna birgesnakeb, *ſufficit ei*, han har ſå mycket han behöfver. *Svec. orig. qu. dic.* bårgar ſig nog.

Birso *vel* börſo, *n. ſ. bombarda*, böſſa. *Syn.* ſteuk. Birſo luoddeni, *telum e bombarda emiſſum eſt.*

Biskop, *Epiſcopus.*

Bisse, *n. ſ. vide infra* paſſe. Biſſe pjårgo, *cor*, hjerta, *qu. dic. caro ſacra, ita dictum quia Lappones id olim immolabant idolis ſuis.*

Bissmar *ſ.* biſſmer, *n. ſ. ſtatera*, besman.

Bitta *& per diminutionem* binna, *fruſtulum, bolus*, bit, betta. Laipe bitta, *fruſtulum panis*, en brödbit. *Item gutta*, en droppe. Tjatſe bitta, *gutta vel pauxillum aquæ.* Bittats, *dimin.* en liten bit.

Bittjes *ſ.* bittjok, *n. a. amarus*, bitter. *cfr.* brittjes.

Biwdet, *v. a. invitare*, bjuda. Biwdek, *non invitatus*, obuden. Biwdetum, *invitatus*, buden.

Bittjo, *vox indignationis in mulieres, meretrix, aſina*, kåſſa, mårr.

Bjårt, *n. ſ. nativitas, partus*, börd, födelſe. Bjårte pâres, *unius anni, e. g. canis vel felis, nam ſolum de feris dicitur*, et år gammal, ſåges om klodjur.

Bjållo, *n. ſ. campana, tintinnabulum*, klocka, bjällra. Bjållo tjuoja, *campana tinnit*, det ringer i klockan. *It. horam indicat horologii tintinnabulum*, klockan ſlår. Bjållots, *dimin.* en liten klocka. Bjållokes, bjållokes koſſa, *vacca cui appenſa eſt campanula*, ſkållko. Bjållokes kato, *rangifer campanulam geſtans abeſt.* Bjållokåte, *turris ubi pendent campanæ*, klockſtapel.

Bjåle, *vide* Åle.

Blade, *n. ſ. folium, pagina*, ſida i en bok. Mubben bladen, *altera pagina. Boreales* ſlade. Tobak blade, *folia tabaci.*

Bladotet, kirjeſne bladotet, *folia libri alicujus evolvere*, blada i en bok.

Blaikok, *n. a. pallidus*, blek. *cfr.* guouket. Blaikok muoto, *facies pallida.* Blaikok- *vel* blaikes-wuot, *palliditas*, blekhet.

Blaikot, *v. n. palleſcere, liveſcere*, blekna. *Auſtral.* bleikanet, *idem.* Blaikotet, *frequ. idem.* Blaikoti taſſan, *expalluit*, han blef rått blek.

Blandet, *v. a. miſcere*, blanda. *cfr.* maſtetet. *Boreal.* ſlandet. Blandetek,

 non

non mixtus, oblandad. Blandatis, *mixtura*, blandning.

Blaw & Blawes, *n. a. cæruleus*, blå. Blawa paino, *color cæruleus. cfr.* latte. Blawa kapte, *tunica cærulea*.

Blawetet, *v. n. cæruleum induere colorem, fieri cæruleum*, blifva blått, blåna. Blawetaftet, *dimin.* blifva något blå. Blawetatjet, *incipere cæruleum colorem induere f. referre*, begynna blåna.

Bleik, *fcopus, meta, vide* pleik.

Blekk, *n. f. atramentum*, bläck. Blekke-tjårwe *vel* -litte, *atramentarium*, blåckhorn.

Blekke, *n. f. campus, lacus amplior*, en flåttmark, ftor fjö.

Blets *vel* bletjes, *n. a. planus*, jämn, flat. Bletje njuonak almats, *homo nafo depreffo*, flat-näfig mennifka.

Blene, *n. f. folia herbarum*, blad på örter. *cfr.* beldne.

Bli, blijo *vel* blyjo, *plumbum*, bly. Blijoft luodeit leikot, *globulos plumbeos fundere*, ftöpa kulor. Blijoluod, *bolis*, blylod. Sije tjafkin blijoluodeb wuolos, *demifferunt bolidem, Act. 27:28*.

Blintek, *pifces parvuli, pifciculi*, fmå fifkungar.

Bliwes *f.* blewes, *n. a. verecundus, modeftus*, blygfam, fedig. Bliwes almats, *homo verecundus*. Bliweswuot, *verecundia*, blygfamhet. Bleweswuotefne, *cum verecundia*. Bliwaftallet, *verecundum effe, timere*, vara blyg, frukta.

Bluotta, *vide* pluotta.

Bod, *n. f. taberna*, bod. *Syn.* bure, jibdno, aite, njalla.

Bokstaw, *n. f. litera*, bokftaf. Bokftawen tfagge, *ad literam*.

Boll, *n. f. corpus*, kropp. *Item, ifthmus*, et fmalt landftycke emellan tvånne fjöar.

Bond, *n. f. rufticus*, bonde. *It. herus*, husbonde. *Boreal.* bondor, *rufticus*.

Bonotet, *v. a. per nuntium mandare f. injungere*, genom båd ålägga. Bonotam lei munji, *injunxerat mihi, commiferat*. *Item, licitari vel defiderare, (fcil. per nuntium)* genom båd beftälla, påtinga. Bonotam le mufte kirjeb, *librum a me petiit, injunxit mihi ut librum ei mitterem*, han har tingat en bok af mig. Bonotaftet, *dimin.* litet påtinga. Bonotatjet, *incipere injungere*, begynna at ålägga eller begåra. Bonotem, *petitio per nuntium, nuntiatio*, begåra genom båd, förkunnande.

Bonosnak, *n. f. nuntius, mandatum*, båd, befallning. Bonofnakit pjejet *vel* faddet, *nuntium mittere, nuntiare*, fkicka båd.

Bradai *f. Auftr.* bradan, *adv. fubito*, haftigt. Bradai jabmi, *mortem obiit fubitaneam*, han dog haftigt. *Syn.* håkket. Nau bradai, *tam fubito*, få haftigt. Bradai hålet, *citata uti loquela*, tala fort. Bradafne, *fubito*, i haft.

Brad *vel* brades, *n. a. præruptus, acclivis, celer*, brant, fnar, bråd. Brades pakte, *petra prærupta*. Brades måraï, *in iram pronus f. præceps*, fnarfticken, brådfint. Brades mårak, *idem. Item:* peiwe le udne harbmat brades, *hodie fol valde æftuat*, folen är i dag rått het. Bradok, *idem.* Bradok puold, *collis acclivis.* Bradeswuot, *celeritas, acclivitas*, fnällhet, branthet.

Bradetet, *maturare mortem, accelerare*,

re, påſkynda döden. Påſker jukko le mattoteme bradeta wall, *indoctus medicus admaturat mortem.* Bradet faut, *fac ut citius moriatur; de animal.*

Bradde, *n. ſ. titio, carbo*, brand. *Syn.* nuffel. *It. pruna*, glöd, eldkol.

Brakketet, *v. n. fragorem edere*, braka til. Pjågga brakketi, *orta eſt procella: quod ſcilicet fit cum fremitu. H.*

Brakkohem, *n. ſ. fragor*, dån, brak. Stuora brakkohemin, *magno cum fragore. Unde* brakkohet, *fremere, fragorem edere*, braka, dundra. Tåll brakkoha, *ignis murmurat.*

Brakkoh, *n. ſ. bracca*, brackor, byxor. Brakkoi kum, *braccatus.*

Brekot, *v. n. balare*, bråka. Smalah brekoh, *oves balant. Syn.* måkot. *It. de fletu infantum*, mana breko, *infans vagit.* Brekogåtet, *incipere balare ſ. vagire.* Ketkemi mana brekogåti, *in cunis infans cœpit vagire*, barnet begynte gråta i vaggan.

Briggo, *n. ſ. pectus, (proprie avium)* bröſt, bringa. Jura briggoi påſkåtet, *telum pectori infigere.*

Briskok, brittjok *ſ.* brittjes, *n. a. amarus*, bitter, båſk. Briſkok-muörje, *baccæ amaræ.* Brittjokin lijen ſjaddam, *amaræ redditæ ſunt, Apoc. 8: 11.* Brittjes tjatſe, *aqua amara ſ. ingrato ſapore.* Brittjes ſappin, *bili amara, Act. 8: 23. cfr.* bittjes. Brittjeſikt *ſ.* brittjes-laka, *adv. amare*, bitterligen. Brittjeſikt tjerot, *vehementer flere*, gråta bittert. Brittjes-lakats *ſ.* -lakaſats, *ſubamarus*, något bitter. Brittjeswuot, *amaritudo, acerbitas*, båſkhet, bitterhet. Sijen njalme tiewes karroſt ja brittjeswuoteſt, *os illorum exſecratione & acerbitate repletum, Rom. 3: 14.*

Brittjahet, *v. n. amarum eſſe vel ſapere*, ſmaka båſkt. Tat tjatſe brittjaha, *amaro hæc aqua eſt ſapore. It. active: amarum aliquid reputare*, hålla något för båſkt. Almats brittjaha jabmemeb, *acerbum eſt homini mori.* Brittjahaſtet, *dimin.* tycka at det år något båſkt, ſmaka litet båſkt. Brittjahatjet, *incipere guſtatum amarum præbere*, begynna ſmaka båſkt.

Broun *ſ.* browe, *pontus*, bro.

Brudes, *n. ſ. ſponſa*, brud. Hewes brudes, *ſponſa bene decorata.* Brudermanne *ſ.* bruggum, *ſponſus*, brudgumme. Brudeskarwo, *ornatus ſ. mundus ſponſæ*, brudſkrud. Brudes-ſångo, *torus genialis*, brudſång.

Brudet, *uxorem ducere, viro nubere*, taga ſig huſtru, få man. Brudek, *qui uxorem non duxit, virgo*, ogift man eller qvinna: *quaſi*, brudetek.

Brudne, *n. ſ. puteus*, brunn. Kattja brudnai, *in puteum incidit, Luc. 14: 5.* Brudnats, *dim.* en liten brunn.

Brukot, *v. a. uſurpare, uti*, bruka. Brukoſtet, *dim.* något litet bruka. Brukodattet, *uſupari poſſe*, kunna brukas. *It. facere ut aliquis utatur*, låta någon bruka. Brukogåtet, *incipere uti*, begynna at bruka. Brukar, *qui utitur*, den ſom brukar. Jaure brukar, *piſcator*, fiſkare. Brukom, *uſurpatio*, brukande.

Brundastet, *v. a. lingua aliqua male loqui, minus recte & eleganter loqui*, tala illa et ſpråk. Taro kjåleb brundaſtet, *Svecana inſcite loqui*, tala brutit eller orått ſvenſka. *Forte a* bryta.

Bruodde, *n. f. soleæ ferreæ equorum, it. clavi ferrei soleis ligneis infixi*, håftſkor, brådder. Bruoddats, *dimin.* bruoddet, *verb. claviculos ungulis equorum affigere*, ſko håſtar. Bruoddeſtet, *dim.* bruoddegåtet, *incipere iſtud peragere.*

Bruoka, *n. f. vide* brakkoh. *Syn.* måuka.

Bruwe *f.* bråuwe, *pontus*, bro. *vide* broun.

Brydtjet, *v. a. cereviſiam coquere*, brygga.

Bråste, *n. f. vitia f. fiſſuræ bombardarum*, bråſt i böſſor.

Buda, *n. f. præceptum*, bud, befallning. Jubmelen buda, *præceptum Dei. It. nuncius*, båd. Budab qweddet, *nuntiare*, båra båd. Budab takket *vel* budab faddet, *nuntium ablegare*, ſånda båd. Budab ådtjot, *nuntium accipere.* Buda qweddeje, *nuntius, qui nuntium affert*, bådbårare.

Buntse *f.* buntſe raike, *orificium vaſis*, ſprundhål, öpningen på et kåril.

Buodgestet, *v. a. annuntiare*, förkunna

Buola & *dim.* buolats, *n. f. fruſtulum, bolus*, bit, litet ſtycke. *cfr.* puola.

Buorde, *n. f. menſa*, bord. Buordai tjåkkahet, *ad menſam ſedere.* Buordeb latjet, *menſam ſternere mappis*, duka bordet. Buordats, *dim. cfr.* peude.

Bure, *n. f. penarium, taberna*, bod. *cfr.* aite.

Burretes, *vide* bårets.

Busko, *frutex, fruticetum*, buſke, ſmå ſkog.

Buwe, *n. f. bos, pecus*, boſkap. Ådna *f.* ſtuora buwe, *grex boum vel pecorum*, ſtor hop af boſkap. Buwe kåte, *bovile*, fåhus. Buwe reinoheje, *bubulcus*, vallhjon.

Buwet, *v. a. ſtrangulare, ſuffocare*, ſtrypa. Buwegåtet. Tie wank buwegåta ſmalait, *nunc oves enecare cœpit morbus*, begynna at döda. *cfr.* puwet.

Bytto, *n. f. amphora*, bytta. Byttots, *dim.*

Bådet, *ſpumare, fremere*, bruſa, båda; *vide* påſet.

Båll, *n. f. truncus, corpus*, ſtammen, kropp. Bålleinis, *corpore ſuo.* Bållå ſkatte, *cenſus per capita*, mantals-penningar. *cfr.* boll.

Bållster, *pulvinar, culcitra*, bålſter.

Bånda, *n. f. herus*, husbonde. *cfr.* bond. *Item adj.* bånda *vel* båndas, *dives, opulentus*, rik. Stuor bånda le ſodn, *ditiſſimus ille eſt.* Kåte bånda, *paterfamilias*, husfader. Jåttet kåte båndai, *dicite patrifamilias*, *Marc.* 14: 14. Aiwe båndas lei, *erat valde dives.* Båndawuot *vel* båndotak, *divitiæ*, rikedom.

Båndastallet, *v. n. divitem ſe jactare*, ſkryta af ſin rikedom.

Båndot, *v. n. diteſcere*, blifva rik. Jukko ſiteh påndot, *qui volunt diteſcere*, 1 *Tim.* 6: 9. Båndoſtet, *dim.* blifva något rik. Båndogåtet, *incipere diteſcere*, begynna blifva rik. Båndotet, *v. a. ditare*, göra rik. Jubmel båndota keb ſodn ſitta, *Deus quem vult divitem facit.*

Bår, *n. f. ſandapila*, likbår.

Båret, *v. a. perforare*, båra. Nabarin båret, *terebra perforare.*

Bårets *f.* bårets, *terebra*, ſyl, borr.

Bårre, *n. f. ratis*, flotte af bråder eller timmer. *It. ponticulus*, en ſpång, liten bro.

Båtne *f.* bâdne, *n. f. fundus*, botten. Jaure bâtne, *fundus lacus. cfr.* wuodo. Bâdnetes, *(qu. d. fundo carens) immensus*, botnlös. Bâdnetes riko, *immanium divitiarum possessor*, bottenlöst rik.

Bårg, *n. f. munitio*, bårg. Mo bårg, *munitio mea*, *eccl.*

Bårgal *vel* bårgar, *mercator*, *civis*, handlande, borgare. Alde bårgareh, *cives ejus*, *Luc. 19: 14.* Borgargunde *f.* borgarråkte, *jus civitatis*, burskap, borgarrätt. Ammaseh takketum Israëlen borgarråktest, *abalienati a republica Israëlis*, *Eph. 2: 12.* Mon leb åstam tab borgargundeb stuor pedniki kum, *magnis pecuniis hoc jus civitatis acquisivi*, *Act. 22: 28.* Bårgarapta *vel* -atta, *sine civibus.*

Bårjes, *n. f. velum*, segel, *vide infra* pårjes.

Båktet, *expergefacere*, upväcka, *vide* påktet.

Bånk, *n. f. scamnum*, bånk. Bånken nal tjokkahet, *sedere in sella.* Bånken nal tjokketet, *in sella subsedere.*

Bågar, *n. f. scyphus*, *poculum*, bågare. Silba bågar, *scyphus argenteus.*

Båranes, *fœta*, drågtig. *cfr.* akk.

Bårganes, *n. a. cui nihil deest illorum*, *quæ ad vitam sustentandam necessaria sunt*, den som bårgar sig väl, som intet lider brist. *Est quasi participium verbi* birget, *quod vide.* Bårgib, *satis mihi est*, *sufficit mihi*, *cfr.* birget.

Bårkot, *v. a. arborem exsuccam facere*, förtorka et trä. *cfr.* affnetet.

Bóno, *n. f. precatio*, bón. Bónob takket, *precari*, *precatione uti*, góra bón. Bóno-peiwe, *dies pœnitentialis*, bónedag.

Bóto, *n. f. multa*, bóter. Bótoit pjejet, *multam persolvere*, årlågga bóter. Bótot, *verb. pecunia multari*, bóta, *cfr.* sakko.

C

Capell, *n. f. Sacellum*, Capell. Capell-Herra, *Sacellanus*, Capellan.

Captein, *Centurio*, *Capitaneus*, Capitain.

Capitel, *n. f. Caput*, Capitel.

Carwlin, *n. f. quarta pars thaleri Imperialis*, $\frac{1}{4}$ Riksdaler, Carolin.

Catjes *vel* Catjism, *n. f. Catechismus*, Cateches.

Cristall, *n. f. cristallus*, *vide infra* kristal.

Christus *vel Boreal.* Ristus, *Nomen Salvatoris*, *Christus.* Christegas & Christelats, *Christianus*, Christen, Christelig. Christelats wiesom, *vita Christiana.* Åppetes ålmah kottjotowin Christegasin wuostak, *Discipuli Christiani appellati sunt primum*, *Act. 11: 26.* Christelaka, *Christiano more*, Christeligen. Christe-lakats *vel* -lakasats, *ut Christianos decet*, Christelig. Christelats wuot, *subst.* Christelighet. Christendobmo *f.* Christewuot, *Christianismus*, Christendom. Christendobmon åppetasen åiwebekkeh, *capita doctrinæ Christianæ.*

Christet, *v. a. baptizare*, dópa, Christna. Manait Christet, *infantes baptizare. Syn.* kastetet. Christetet, *Hiphil*, *facere ut baptizentur*, *facere baptizari*, låta dópas. Christ *f.* Christem, *Baptismus*, Dópelse. Juo mana le Christen orrom, *infans jam est baptizatus.* Christe mana, *infans baptizandus*, Christnings-barn. *Item*, *infans cujus bapti-*

ſmi fuimus teſtes, gudbarn. Chriſtepardne, Chriſteneita, *puer, puella cujus baptiſmi ſponſores ſumus*, gudſon, guddotter. Chriſtattje, Chriſtedne, *pater & mater luſtricus, ſive qui teſtes ſunt baptiſmi*, gufader, gumoder. Chriſtattje waddes, *donum quod datur iſti infanti a ſponſoribus*, faddergåfva. Chriſtek *vel* chriſtetek & chriſtetes, chriſteteme, *non baptizatus*, odöpt. *It. qui ſe modo chriſtianis indigno gerit*, en ochriſtelig menniſka. *Hinc* chriſtetes-laka, *adv.* ochriſteligen.

D.

Dabmok, *vide* tabmok.

Dadda, *n. ſ. Auſtr. papa, (vox liberorum)* pappa. *Weſtrob.* dadden, dadda.

Dagget, *v. a. tundere, diverberare*, dånga. Daggi ſo puoreſtak, *verberabat illum vehementer. Item*, ruouteb dagget, akſjob dagget, *cudere ferrum, ſecurim*, ſmida jårn, ſmida en yxe, ſtådhugga en yxe. Daggeſtet, *dimin.* något litet dånga. Daggetet, *facere ut tundatur*, låta dånga. Daggegåtet, *incipere, verberare vel cudere*, begynna ſlå eller ſmida.

Daigen & *rarius* daig, *n. ſ. farina, aqua ſubacta, maſſa*, deg. Sures daigen, *fermentum*, ſurdeg, jåſt, *1 Cor. 5: 6.* Daigeneb takket, *farinam aqua ſubigere ſ. permiſcere*, göra deg. *Transl. proverb.* I le utſeb daigeb pareb, *ne hilo quidem præſtat ſ. melior eſt*, han år ingen ſmula båttre.

Daktar, *n. ſ. filia*, dotter. So daktareh le tah, *ejus hæ ſunt filiæ. Uſurpatur etjam de vitulis pecudum.*

Dal, dala, *n. ſ. thalerus*, daler. Jårba dal, akta pekke *ſ.* akta ſtuttje dal, *thalerus Imperialis*, en ſpecie Riksdlr. Holland dal, *Imperialis Hollandicus*, Hålländſk R:dlr. Skatte-dal, *tertia pars Imperialis*, en plåt. Kuoppardal, *thalerus cupri*, en daler kopp:mt. Gambel-dal, *tres quadrantes Imperialis, tres Carolini*, 3 Caroliner. Påddos dal, *Imperialis ſumma ex pluribus & minutis nummis*, (*oppoſitum* jårba dal) en R:daler i ſmå pengar.

Dalland *ſ.* Dalanland, *Dalekarlia*, Dalarne. Dal ålma *ſ.* Dalan ålma, *Dalekarlus*, Dalkarl.

Dalle, *n. ſ. Auſtr. vaſcula e tuberculis nodoſis arborum confecta*, ſmå kåril eller aſkar af vrid.

Dannemanne, *vir bonus*, en god och årlig man. Stuor dannemanne, *vir valde bonus, optimus.* Dannekono, *mulier bona ſ. honeſta*, dannequinna, en hederlig qvinna.

Danskestet, *v. n. propr. Danica imperite loqui*, tala illa Danſka. *It. confabulari*, prata. Danſkeſtime åbbå peiweb, *confabulabamur per totam diem.* Danſkeſtatjet, *incipere Danica loqui, confabulari*, begynna tala Danſka, *&c.*

Dansot *vel* dantſot, *v. n. ſaltare*, danſa. Mije tjuojetime tijen autesn, ja tije epet ſite dantſot, *tibiis cecinimus vobis, ſed non ſaltaſtis, Luc. 7: 32.* Dantſoſtet, *dim.* Dantſogåtet, *incipere ſaltare*, begynna danſa. Danſoje, *ſaltator*, danſare. Dantſom, *ſaltatio*, dans.

Daret, *v. a. fallere, decipere*, bedraga. *vide* taret.

Dauk, *conj. tamen*, dock. I dauk, *nequaquam*, aldeles icke. Dauk kuit & *per*

per dimin. dsauk, *aliquantulum*, något litet. *e. g.* Makte todn wieso? dsauk *vel* dauk kuit, *ut vales? aliquantulum*, *scil. bene*, huru mår du? någorlunda.

Demant *f.* Demant-kedge, *Adamas*, Diamant.

Denkewes, *n. a. obesus*, *carnosus*, fet, köttfull. Denkewes almats, *homo carnosus f. pingvis. Boreal*

Deuras, deurok, *n. a. carus*, dyr. Ibken håggam ets deurasen adne, *neque vita mea mihi ipsi cara est*, *Act.* 20: 24. Deuras piåbmo, *cibus carus*. Deurasikt, deurast *vel* deurosikt, *adv care*, dyrt. Tije lepet deurast åstetum, *magni emti estis*, j åren dyrt köpte, 1 *Cor.* 6: 20. Deuraswuot, *caritas*, dyrhet. Deuraswuotest idtjib matte åstet, *nimiæ caritatis caussa emere non potui. Quidam scribunt* tiwras.

Deurot, *v. n. carum fieri*, blifva dyrt. Tie talle salte deuroi, *jam sal carum est*. Deurotet, *pretium intendere*, *augere*, stegra, göra dyrt. Deuroteje, *licitator*, stegrare.

Did *f.* dida, *mos*, *ritus*, sed, plågsed.

Didalats, *superstitiosus*, *qui ritubus ineptis addictus est*, vidskeppelig.

Die, *adv. tunc*, *nunc*, då, nu. Talle die, *nuperrime*, nu nyss. Die påti sodn, *tunc ille veniebat*. Die le naute, *ita est*, så är det. Walla die, *vix*, *ægre*, nåppeligen, med möda. Die ja die, *in perpetuum*, för all tid. Die die, *ita ita*, så så, ja så. Wai die? *itane?* är det så? Wai die påti? *nuncne venit?* kom han nu? Diebe tist, *vale*, farvål. Die ken, *tunc saltem*, då åtminstone, *syn.* aines die. I dieken, *nequidem tunc*, icke en gång då. *Observ.* *perinde est si scribatur* die *an* tie, te.

Diet *vel* tieti, *propter*, för, skull. To diet, *propter te*, för din skull. I mo diet, *non mei caussa*, intet för min skull. Tandiet, *propterea*, *ergo*, fördenskull.

Dinget, *v. a. percutere*, slå. *cfr.* dagget.

Dirrew, *n. f. instrumentum*, verktyg.

Diktit, *v. a. fingere*, *mentiri*, dikta, ljuga.

Djur *vel potius* tjur, *lupus*, varg. *Item in Apocalypsi*, *animal*: nelji djuri auten, *coram quatuor animalibus*, *l. c. Cap.* 14: 3. *fatius est* juttus.

Diwre, *n. f. fera*, vilddjur. Diwrit piwtet, *captare feras*.

Dobmar *f.* duobmar, *judex*, domare. Orektsfårdog dobmar, *injustus judex*. Abma wiholats wadda to dobmari, ja dobmar &c. *ne inimicus tradat te judici*, & *judex* &c.

Dobmo *f* duobmo, *n. f. judicium*, *sententia*, dom, domslut. Mangemus duobmo, *extremum judicium*, den yttersta domen. *It. pœna*, straff. Jubmela duobmo, *pœna a Deo inflicta*. Duobmo ålmah, *viri duodecim judiciales*, Tolfmån, *Syn.* lautålma, tålmanne. Duobmo-peiwe, *dies judicii*. Dobmo-stol, *tribunal*, domstol.

Doktok, *n. a. utilis*, *idoneus*, gagnelig, tjenlig. Doktok piåbmo, *cibus bene nutriens f. solidus*, födande spis.

Don, åiwedon, *pulvinar*, dyna, hufvuddyna. *Austr. Item*, *sarcinæ*, *mobilia*, *(Gall. hardes)* persedlar, saker. *Vestrob.* dohn, doningar.

Dos, *n. f. thecula*, *arcula*, dosa, liten låda.

Draka, *draco*, drake. Stuore draka, *magnus ille draco*.

Driwkes & driwkok, *n. a.* driwkes piåbmo, *cibus firmus f. diu sufficiens*, dryg

dryg mat. Driwkok mil, *milliare longum*, en dryg eller lång mil. *It. adv.* driwkok le, *haud parum eſt*, det år drygt.

DUDN, *n. ſ. fragor*, dån, dunder. *vid.* tudna.

DUKAT, *n. ſ. Ducatus*, Dukat.

DUMBEK, *n. a. indocilis, qui hebetis eſt ingenii*, dum. Aptſa dumbek le ſodn, *plane indocilis eſt.* Dumbekwuot, *ſtupiditas*, dumhet. Stuor dumbekwuot, *magna diſcendi inhabilitas.*

DUN, dunakaik, *vide* tun.

DUORGA, *n. ſ. rami arborum*, qviſtar af trån. *vide* tuorg.

DURES, *vide* deuras.

DUWO, *n. ſ. columba*, dufva. Wuoidni Jubmelen wuoigeneſeb wuolos luoitatemen ko duwo, *videbat Spiritum Dei deſcendentem quaſi columbam, Matth. 3: 16.* Duwo-paik, *ſtercus columbinum.* Turtur-duwo, *turtur*, turtur-dufva.

DÅKKAHET & dåkket, *v. n. idoneum, aptum eſſe*, duga. Kalle dåkkaha, *ſatis eſt bonum ſ. idoneum*, det duger vål. Dåkkahaddet, *idoneum aliquid judicare, probare*, hålla något fôr dugligit, gilla. Maktes kalkah tab tåkkahaddet? *num hocce probas vel idoneum ducis?* håller du detta fôr giltigt? Idtji dåkkahadde tab, *repudiavit hoc*, han fôrkaſtade detta.

DÅKOR, *vide infra* tokor, tokortet.

DÅGGET, akſjob dågget, *vide* dagget.

DÅINGET, *v. n. minutatim pluere*, rågna ſmått, duſka. *cfr.* abrotaſtet. Dåingeſtet, *dim. idem.* Dåingegåtet, *incipere pluere paullatim ſ. leniter*, begynna ſmårågna.

DÔBMET *vel, ut Lappones ſæpius dicunt*, duobmet, *v. a. judicare, jus dicere*, dôma. Rektes-laka duobmet, *juſtum dicere jus*, dôma rått. Weret ſ. påſtot duobmet, *injuſte judicare*, dôma orått. Elet duobme, die epet kalk duobmetowet, *nolite judicare & non condemnabimini, Luc. 6: 37.* Dôbmetet, *facere ut judicetur*, låta dôma. Dôbmeſtet ſ. duobmeſtet, *dimin.* något litet dôma. Dôbmegåtet, *incipere judicare*, begynna dôma. Duobmatjet, *ſupin. judicatum*, til at dôma. Jubmel kalka påtet duobmatjet wieſoit ja jabmekit, *Deus veniet judicatum vivos & mortuos.* Dôbmatum, *damnatus*, fôrdômd. Tah dôbmatumeh, *condemnati.* Dôbmetek, *non judicatus ſive de quo jus non dictum eſt*, odômd. Dôbmemas, i miken le dôdmemas, *nihil erit judicatu, ſive reprehenſione dignum, Rom. 8: 1.* Dôbmetowet, *paſſiv.* dômas.

DÔBMEJE ſ. duobmeje, *judicans, qui jus dicit*, den ſom dômer. Dôbmem, *judicatio*, dômande. *It.* to dôbmemeſt, *tuo juſſu ſcilicet*, efter dim dom och befallning. *Obſ. ſæpiſſime ironia eſt.*

DÔPTET, *v. a. infantes in caſu neceſſitatis baptizare, nullus licet adſit ſacerdos*, nôd-dôpa. Dôptetum *dicto modo baptizatus*, nôddôpt. Dôpteje, *qui ejusmodi baptizationem peragit*, nôd-dôpare. Dôptem, *baptizatio &c.* nôd-dop. *ſyn.* njåda-kaſtetes.

E

EBERES, *n. a. imbecillis, infirmus*, ſvag, klen. Eberes almatjeh leh muſne, *debi-*

debilis mihi est familia, jag hafver svagt folk. *It.* eberes akka, *uxor gravida*, en hafvande hustru.

EBEJAKKO, *vide* epejakko.

EBBER, *n. f. urna*, *situla*, åmbare, bytta. Melke ebber, *situla lactis*, mjölkbytta. *cfr.* åbbar.

EDELES, *n. a. inopinatus*, *non provisus*, oförtänkt, oförmodad. Edeles almats, *homo inopinato adveniens*, en som kommer oförmodeligen. Edelest, *adv. inopinato*, *fortuitu*, oförmodeligen, af en händelse. Edelest mon to aitsib, *fortuito te conspexi*, jag blef dig varse af en händelse.

EDNE, *n. f. mater*, moder. *Cum suffixo*, ednam, *mater mea*, *item terra*, min moder, jorden, *quod etiam scribitur* ådnam. Edne-pele, *noverca*, stjufmoder. Pahas edne-pele, *noverca mala*, elak stjufmoder. Edne-saje *f.* edne-sajasats, *idem*. Edne-sajen le sodn mo, *loco matris illa est*, *h. e. noverca*. Edne-tek *f.* ednetes, *matre orbus*, moderlös. Ednetes mana, *infans matre orbus*. Edne, edne, *prov. amore materno in liberos nihil firmius*, moder år moder. Edne-hågg, *uterus*, moderlif. Edne melke, *lac maternum*, moders-mjölk. Edne-waimo, *cor maternum*, moders hjerta. Aijan edne, farfars eller morfars moder. Kaloi edne, kalohene *f.* kalojenits, *ita se invicem appellant uxores fratrum*, så kalla bröders hustrur hvarandra. Ednatjam, *dimin. mi mater optima*, min söta mor; *est blandientis.*

EDNELATS, *n. a. maternus*, moderlig. Ednelats wuoke, *qualitas sive animus maternus.*

EDNOI, enoi & *Austr.* jenoi, *avunculus*, *matris frater*, morbroder. *cfr.* ånoi.

EDKE & *dim.* edkits, *n. f. momentum*, et ögnablick. Edkits le ko påti, *venit nuperrime*, han kom för en liten stund sedan.

EJET, *errare*, *delinquere*, fela, förse sig. Almatjen le ejet, *humanum est errare*. Ejetum le tat, *erratum hoc est*. Ejib, *peccavi*, jag felade. Ejestet & ejestastet, *dimin.* fela, litet förse sig. Ejestib taggo, *in isto peccavi*, jag felade deruti. Ejegåtet, *incipere delinquere*, begynna at fela. Ejestallet, *frequ. sæpius errare*, ofta fela. Ejetet, *facere errare*, komma en at fela. Ejeti almogeb, *peccare fecit populum*. *cfr.* meddet.

EJEJE, *n. a. qui delinquit*, *errans.*

EJEM, *n. f. error*, *peccatum*, fel, förseelse. Ejemest tatt påti, *ex errore id factum est*, det skedde af förseelse. *cfr.* måddo.

EIK, *n. f. quercus*, ek. Eike-muor, *idem*. Eike-muoren muorje, *glandes quercinæ*, ek-ollon.

EIKA *f.* eikan, *3. pers. dualis imperfecti verbi negativi* Ib, *non illi duo sive ambo*, icke de bägge. Eika påte, *non veniebant (de duobus)*, de tvånne kommo icke. Idtjin påte, *non veniebant*, *(de pluribus)* de kommo icke (säges om flera). *cfr.* Ib.

EIME, *prim. pers. plur. imperf. verbi* Ib, *nos non*, icke vi. Eime påte, *non veniebamus*, vi kommo icke. *Flectitur autem istud verbi negativi imperfectum hoc modo:* Idtjib, idtjih, idtjis *vel* idtji, *plur.* idtjime & eime, eite, idtjin, *dualis* eimen, eiten, eikan.

kan. Eiten påte, *vos (de duobus) non veniebatis*, j två kommo icke. Eite påte, *vos (plures) non veniebatis*, j kommo icke.

Eke, *patruus major natu*, äldre farbroder. *Ita appellatur patruus, major natu patruelis patre, minor autem* tjetse: *quod vide. Cum suffixo*, ekkam, *patruus meus*, min farbror. Ekkam puoram, *mi patrue optime*, min kåra farbroder. Ekatjam, *dim. mi svavissime patrue*, min söta farbroder, *est blandientis.*

Ekew, *nepos aut neptis de fratre natu majore*, den äldre brodrens son eller dotter. *cfr.* tjetsew.

Ekewe *f.* ekewes, *n. a. æternus*, evig. Ekewe aike, *æternitas*, evig tid, evighet. Ekewen aikai, *in æternum.* Ekewes Jubmel, *sempiternus Deus.* Ekewai, *adv. in æternum*, evinnerligen, i evighet. Kaiken ekewai, *in omnem æternitatem.*

Ekked, *n. s. vesper*, afton, qväll. Kässe ekked påti, *vespera autem facta.* Ekked sjaddi, *factus est vesper.* Ekkeden, *vesperi*, om aftonen. Ekkedest, *a vespere*, ifrån aftonen eller qvällen; *Item, vesperi*, om aftonen. Ikto ekkedest jami mo mana, *infans meus heri vesperi mortuus est.* Ekked aldana, *vesper diei fit.* Joula ekked, *vesper festi natalitiorum Christi*, Julafton. *Syn.* Struotta. Ekkeden wuost, *versus vesperum*, emot aftonen.

Ekkedes, *n. a. vespertinus*, som hörer til afton. Ekkedes-mallas *f.* -males, *cœna*, aftonmåltid. *It.* Herran ekkedes-mallas, *Cœna Dominica*, Herrans Nattvard: *melius*, Jubmelen tållo. Såmes almа takkai stuor ekkedes-mallaseb, *vir quidam magnam paravit cœnam, Luc. 14: 16.* Ekkedes-naste, *stella vespertina, vesperus*, aftonstjerna. *cfr.* abradijus. Ekkedes pådd, *tempus vespertinum*, aftonstund. Orro tab ekkedes - påddeb tasne, *commorare heic tempus hocce vespertinum*, blif här denna aftonstunden. Ekkedes-mässo, *concio vespertina*, aftonsång. Ekkedes mässo le udne, *concio hodie fit vespertina.* Ekkedes-qvolmo, *prima vespera*, aftons skymning. Ekkedes qvokso, *idem.* Ekkedes qvolmon påta, *cum vesperascit venit.* Ekkedes rasjo, *pluvia vespertina*, aftonrägn. Ekkedes wjäro, *sacrificium vespertinum.*

Ekkeduet, *v. n. vesperascere*, lida til aftonen, aftnas. Ekkedua ja åh tåbde käinob, *vesperascit & non norunt viam. Item:* todn ekkeduah käinon nal, *vespertinæ te tenebræ in via opprimunt*, det blir qvälls-mörkt för dig på vägen. Ekkedutjet *f.* ekkedatjet, *idem.* Ekketustet, *dimin.* lida närmare til qvällen.

Ekketutjem, *n. f. vespertinum tempus, quando vesperascit*, qväll, när det blir qväll.

Ektats, *n. a. hesternus*, hvad som hörer til gårdagen. Ektats peiwe, *dies hesternus.* Etats ijan, *nocte hesterna*, i går om natten.

Ela *f.* eluli, *vividus, cui inest vita.* Ela mese, *vitulus rangiferinus vividus.* Idtji mana eluli påte, *infans inanimus in lucem editus est*, barnet var dödfödt.

Elbes, *n. a. vilis*, ringa, dålig. *Compar.* elbeb, *sequior*, sämre. Elbeb pele, *pars sequior*, den sämre delen. *Superl.* elbemus, *deterrimus*, dåligast, sämst.

Ele,

ELE, *noli*, pafs på. *vide fupra* ale.

ELEFANT, *elephas*, elefant. Elfentakte, *ebur*, elfenben. Kaikalakafats kereh elfentaktefl, *varii generis vafa eburnea.*

ELEMENT, *elementum.*

ELEM, *n. f. vita*, lif. Adnet kalka ekewen elemeb, *habebit vitam æternam*, *Joh. 3: 16.* Almen elem, *vita cœleftis.* *cfr.* jelem.

ELEJE, *n. a.* I le elejen fjaddam, *non vivus factus eft*, *Apoc. 2: 8. vid.* jeleje.

ELET, *v. n. vivere*, lefva. *vide* jelet.

ELEMES, *n. a. vitalis*, fom år lifaktig, fom kan lefva långe. Elemes herkeb fitab åftet, *vitalem emere cupio renonem.*

ELME, *n. f. regio, terra*, land, landfkap. Matte elmeft litja påtam, *ex qua regione ventus fit.* Etjes elmeft, *a propria regione.* Nuorte, årjel elme, *borealis, auftralis terra.* Wuolgi elmafes, *patriam reverfus eft*, han for til fit fådernesland. Elmelats, *popularis*, landsman. *cfr.* ilme.

ELLUTET, *v. n. quando infans in utero matris fit vivus*, qvickna i moderlifvet. Juo ådna elluti, *jam dudum vivum factum eft*, det qvicknade långefedan. *Dicitur etjam de animalibus, licet rarius.*

ELLI, *five, aut*, heller, *ufitatius* jalla, *qu. vid.*

ELWET *f.* elwetet, *v. a. animadvertere, refcire;* blifva varfe, komma i årfarenhet af. Talla fodn elweti, *mox animadvertit*, han märkte ftraxt. Elweftet, *dimin.* något litet förmärka. Elwegåtet, *incipere animadvertere*, begynna at förmårka.

EMBIKT, *munus, officium*, embete. *cfr.* ammat.

EME, emen & emeft, *n. a. & f. (indicans conditionem fempiternam & innatam) ab initio, ipfa auctrice natura*, af begynnelfen, af fig fjelft. Emen aimoft, *ab æterno*, af evighet. Emekus almats li nau? *num ab initio talis fuit homo? (fcil. creatus)* var menniſkan fådan af begynnelfen? Eme tjalmetis almats? *homo inde a natali cæcus*, en blindfödder menniſka. Emeft tatt le naute orrom, *a natura iftud ita fuit.*

EMET, *n. f. hera, domina*, matmoder, husfru. *It. apud Auftr. fœmina dives*, et rikt qvinfolk. Mo emet le ftuora emet *vel* riko, *mea domina eft ditiffima.*

ENKET, *v. a. commiferari*, ömka, beklaga. Enkib mon fo, *commiferor fortem ejus*, jag beklagar honom. Ika epe matte kajot, enket kuit berribe, *quamvis juvare non poffimus, commiferari faltem debemus.* Enkem, *commiferatio*, medlidande, medömkan.

ENETET, enanet, *vide* ånetet, ånanet, ådnanet.

ENSI, *n. a. fingularis*, befynnerlig. Enfi almats le fodn, *fingularis ille vir eft*, han år en befynnerlig man. *Obf. accipitur & in bonam & in malam partem. Veftrob.* enfe, *idem.*

ENTA, *femper*, altid, *vide* inta.

ENTSEK *f.* intfek, *præpofita particula negandi* I, *valet nequaquam*, ingalunda, aldeles icke. Ib mon entfik wuolge tokko, *nequaquam illuc progredior.* Idtji entfik fita, *nequaquam volebat*, han ville ingalunda.

EPE, *non nos*, icke vi. *prima plural. negativi* ib. Epe le jakkam, *non credidimus*, vi hafva icke trodt. *Dualis*, epan, *e.g.* Epan kus tallel' quoktes? *suntne nunc duo? Resp.* quoktes lepa, *sunt duo.*

EPEJAKKO, *n. f. fides imbecilla*, fvag tro. (*vox eccles.*) *It. superstitio*, vidfkepelfe.

EPEDET, *v. n. dubitare*, tvifla. *cfr.* juoret.

EPESTET, *v. a. fascinare*, tjufa, förtrolla. Wuoidnem litja, jus i mijeb koktek epeft, *videre licet, anne nos aliquo modo fascinet.* Epeftem, *fascinum*, förtjufning. *Hinc forte*

EPPAR *f.* eppari, *spectrum, quod fabulantur fuisse manes sive animas infantum, quos matres innuptæ nece clandestina interemere, quos manes vagientes atque vario modo vociferantes, jam olim indicasse necem matribusque insidiasse fabulose narrant. Svet.* gaftar. Eppar läkko, *lectio, qua præcaveri sibi crediderunt a dictis spectris.*

ERADES, *n. f. nota, qua aliquid discernitur*, fkiljemårke, kännemårke. Tane påtfofne le mo erades, *signo meo hic notatus est reno*, denne ren år märkt med mitt mårke. *Obs. dicitur etjam* åratus & *Austr.* jåratus.

ERETET, *v. a. discernere, signo aliquo notare*, (*dicitur de pecudibus, quibus aures certis incisionibus insigniuntur*) mårka öronen på bofkap. Eretaftet, *dimin.* litet mårka. Eretatjet, *incipere notare*, begynna mårka. Eretattet, *facere notari*, låta mårkas.

ERETEJE, *qui aliquid signo quodam notat, qui discernit & notam apponit*, den fom fkiljer och utmårker något.

Eretem *vel Austr.* jåretem, *notatio, signatio*, utmårkande. *cfr.* åro.

ERIN, *adv. abhinc*, borta. Erin le fodn, *abest*, han år borta. Erit, *in alium locum, aliorsum*, bort, til et annat rum. Erit wuolgi, *abiit aliorsum*, han for bort. Kedke lei erit waldetum, *lapis erat ablatus, Joh.* 20:1. Wadfe erit, *abi*, gå bort. Erit wadfet, erit pjejet &c. *vide* wadfet, pjejet, *nam dicitur etjam* wadfet erit, pjejet erit &c.

ERTEK, *n. f. costæ, latus*, fida. Ertektakte *vel* ertetakte, *costa*, refben. Ertek-taktit tåjet, *frangere costas.* Adamen ertek-takteft, *ex costa Adami.*

ERTER, *pisa*, årter. Erter karr, *vaginæ in quibus pisa inclusa sunt*, årt-fkidor.

ERWEG, *n. f. officium, munus*, åmbete. Pråftan erwegeb, *Sacerdotium, Ebr.* 7:5.

ESKI, *nuper*, nyfs. *vide* ifke.

ESMÅRKE, *n. f. exemplum*, efterdöme. *Vox origine Fennica, magis foret Lapponicum* ant-mårke, *quod tamen insitat. est. cfr.* puoikaldak.

ESSMELES, *vide supra* affmeles.

ESSALES *vel* effeles, *gravida*, hafvande. Mo akka le effalefen fjaddam, *gravida facta est uxor mea.* Akt neita le effeles, *virgo est gravida.*

ETS, *pron. ipse*, fjelf. Mon ets, *ego ipse*, jag fjelf. Todn ets, *ipse tu*, du fjelf. Etjen, *genitiv. proprius.* Etjen kabmak, *calceus meus*, min egen fko. Etjete wikke le tatt, *vestramet culpa est*, det år edert egit fel. Etjeftan, *a me ipso*, af mig fjelf. Etjeftat, *a te ipso*, af dig fjelf. Etjeftas, *a femet ipso.* Etjenne tjalmi kalkab wuoidnet Jubmeleb, *meis oculis Deum videbo.* Etjet pira mije lepe hålemen, *de te loquimur.*

mur. Sodn matsei etjesi kåik, *ad suos regressus est*, han for hem til de sina. Sita kus todn etjeinis hålet? *visne in colloquium cum ipso (h. e. hero s. Domino) convenire?* vil du tala med Herren eller husbonden sjelf? Etjesest Jubmelest, *ab ipso Deo*, af Gud sjelf. Alde etjesist, *a propriis ejus*, *Act. 24: 23.* Etjek, *intendit significat. quasi diceres, ipsissimus.* Etjek todn tab tietah, *istud vel tute ipse noscis*, det vet du nog af dig sjelf. *Item*, *spontaneus*, sjelfmant, *cfr.* alma. Etjek tokko wuolgi, *sponte illuc profectus est*, han for dit sjelfmant. *Compos.* Etje-miålek *s.* etje-radek, *adj. qui sui vult esse juris*, *sibi sapiens*, sjelfrådig, sjelfklok. Etje-muoitoles, *spontaneus*, sjelfwillig. Etje-muoitolesest, *adverbialiter accipitur.* Etje-muoitolesest påti, *sua sponte venit*, han kom sjelfmant. Etje-wåld *s.* etje-rade, *propria auctoritas*, *proprius ausus*, egit beväg. Etje-wåldeines sodn takka maite sodn sitta, ja i laket duobmareb, *proprio ausu*, *quidquid vult facit*, *judicemque non curat*, han gör på egit beväg hvad han vil, och bryr sig ej om domaren. Etje-radin erit waldet, *propria auctoritate s. injuste auferre*, med våld, på egit beväg borttaga.

Etjeles, *n. a. qui sui juris est*, den som är sin egen. I le sodn etjeles, *sui non est juris.* *Item* etjelesi, *(adverbialiter) sponte*, sjelfmant.

Etset, *v. a. amare*, ålska. Etse Jubmelabt ja qweibmabt, *dilige Deum tuum & proximum tuum.* I mo etse, *non me curat*, han bryr sig ej om mig. Etsestet, *dimin.* något ålska. Etsegåtet & etsajet, *incipere amare*, begynna at ålska. Die åska mo etsegåti, *jam denique me diligere incipit.* Etsetjet, *verb. intensiv. valde amare*, *adamare*, högeligen ålska.

Etseje, *amator*, *amans*, ålskare. To etseje, *tui amans.* Etsem, *subst. dilectio*, ålskande.

Etseles, *n. a. amabilis*, *dilectus*, ålskelig, kär. Tat le mo etseles pardne, *hic est Filius meus dilectus*, denne är min kära Son. *Superl.* etselemus *s.* etselumus, *maxime dilectus*, den mäst ålskade. Mo etselemusch kuldelejeh, *mei auditores dilectissimi. Synon.* kärasumus. Etseleswuot, *amabilitas*, *dilectio*, ålskelighet, ålskande.

Etsemas *vel* etsemes, *n. a. amore dignus*, ålskansvärd. Etsemasen adnet mi tjabbe ja puore le, *amore dignum judicare quod pulchrum & bonum est.*

Evangelium, *Evangelium.* Evangelist, *Evangelista.*

Ewkanet, *v. n. augeri*, *augescere*, *tumescere*, ökas, tilväxa, jäsa up.

Exempel, *exemplum. cfr.* esmärke.

F.

Fabmales, *imbecillis*, *debilis*, *item*, *mancus*, klen, svag, ofärdig, bräcklig. Fabmales almats, *homo debilis*, en vanför menniska. Fabmales mana, *infans mancus*, et barn med lyte. *Item*, Fabmales akka, *uxor gravida partui vicina*, *uxor prægnatione debilis*, en hustru som är mycket hafvande. Fabmales-wuot, *debilitas*, svaghet, bräcklighet. *It. prægnatio*, når qvinnan är mycket hafvande.

Fabmo, *robur*, *vires*, kraft, *vide* famo.

Fadda, *n. f. id quod igni alendo aptum eſt*, *faces*, det hvarmed eld uptåndes, eldfånge. *It.* Tjåſkem fadda, (*fomes vel incendium frigoris*) *quando paulisper ningit*, *frigore ſuperimminente*, når det ſnógar litet, nåſt fór inſtundande ſtärk kóld.

Faddet & fåddet, *v. a. accendere*, uptånda. Fadde ruobi tållab, *accende ignem celerius*, tånd up elden fort. Faddeſtet, *dimin.* litet uptånda. Faddegåtet, *incipere accendere*, begynna at uptånda. Faddedattet, *facere ignem accendi*, låta uptånda eld. *It. poſſe accendi*, kunna uptåndas.

Fadder, *ſponſor fidei*, *compater*, faddrar, guffar eller gummoder. Fadderit kåttjot, *teſtes advocare baptiſmi*, bjuda faddrar. Fadderats, *idem.* Fadderatjeh lån moi, *nos ambo ſumus fidei ſponſores*, vi bågge åro faddrar. Fadder-lakko, *cognatio inter baptiſmi ſponſores*, fadderſkap. *Obſerv. Lappones ut cognatos illos habent*, *quos advocaverunt teſtes baptiſmi.* Fadder-waddes, *donum*, *quod datur infanti a fidei ſponſoribus*, faddergåfva. *cfr.* Chriſtattje.

Fadno, *nomen herbæ*, *Angelicæ alpinæ*, *biennis vel triennis*, *herba*, (*poſt triennium*, *dum caulis altior factus*, *appellatur* Påſk, *qu. vid.*) ſtjelken med bladen af órten Angelika, ſom ej ånnu ſtådt ófver 3 år. Se Påſk. *Edulis eſt Lapponibus. Radix appellatur* Urtes, *qu. vid. infra.* Fadnots, *dimin* en liten angelika.

Faggatet, *v. n. luctari*, brottas, kåmpa. Faggatet kalken, *luctabimur nos* (*dualis*), vi två ſkola brottas. *Synon.* håipot. Faggajet & faggatatjet, *luctam incipere*, begynna at brottas. Faggajobbo, wuoidnemen diet kåbba le kåureb, *fac incipiamus luctari*, *ut quisnam ſit robuſtior appareat.* Faggatatjeika kaſkebſka, (*dualis*) *incipiebant ſecum invicem luctari*, de två begynte brottas ſins emellan. Faggataſtet, *dimin.* litet brottas.

Faggatallet & faggaſtallet, *v. intenſ. & frequ. vehementer luctari*, håftigt brottas. Faggatalleime puoriſt, *intentis viribus luctabamur*, vi brottades med alfvare. *Hinc*

Faggatalleje, *qui luctatur*, kåmpe, ſom brottas. Faggatallem, *luctamen*, *certamen*, brottande, kåmpande.

Faggateje, faggatem, *vide* faggatalleje, faggatallem.

Fagge, *n. f. lucta*, *certamen*, kåmpande. Fagge kåura, *victor certaminis ſ. heros. Obſ. Lapponibus uſitatiſſimum hoc eſt certaminis genus*, *quo alter alterutrum nititur in terram proſternere.*

Fagges, *n. f. vires*, krafter. I le pareb fagges, *vires non amplius ſufficiunt*, krafterna ſtråcka ſig ej långre. Faggeſi mete, *pro virili*, efter fórmågan. *Hinc*

Fagget, *v. a. acquirere*, *comparare*, fórvårfva ſig, förſkaffa ſig. Fagge allaſat jafob, *compara tibi farinam*, fórſkaffa dig mjól. Tobak le talle nau deuras, i almats aibmot fagget, *tanti nunc tabacum conſtat*, *ut comparatu difficile ſit.* Kuſte todn leh pednikit faggem? *unde pecunias acquiſiviſti?* hvareſt har du fórvårfvat dig penningar? Faggeſtet, *dimin.* något litet

tet förvårfva fig. Faggegâtet, *incipere comparare sibi*, begynna förskaffa sig. Faggetattet, *facere ut compareтur, it. posse comparari*, laga at något förskaffas, kunna förskaffas.

Fajet, *v. a. tradere, committere*, öfverlemna, lefverera. Faje sunji tab, *trade vel committe hoc illi*, öfverlemna detta til honom. Faje sunji kirjit, *trade ei literas.* Fajegâtet, *incipere committere*, begynna anbefalla. *It. obtrudere*, påtvinga. Die fajegâtin mo kåttjoi tawerebs, *meæ curæ bona sua obtrudere cœperunt*, de begynte påtruga mig sin egendom at skötas.

Faiges & *Boreal.* swaigas, *n. a. vicinus morti, cui fatum instat*, feg. Faiges almats le tatt, *homini isti mors imminet.* Todn le faiges tane japen, *intra hunc annum moriturus es*, du är feg i detta år. Faiges mana le tat, *hic infans diu non vivet.* Die le tåma faiges! *en virum quem manent fata!* få år det med den som är feg.

Fakk, *repentinus*, hastig, oförmodelig. Fakk jabmem, *mors repentina*, en hastig död. Fakket, *adv. repentino*, hasteligen. Fakket tat sjaddi, *repentino factum est. cfr.* håkkes, håkket.

Falde, *n. f. fascia, qua superne adstringuntur feminalia, cingulum braccarum*, midjeband på böxor.

Fales, fala, *Boreal.* swales, *cetus, balæna*, hwalfisk. Falan (*Boreal.* swalasen) nakke, *cutis balænæ.*

Falas, *n. a. venalis*, fal. Falasen adnet, *venditare, venale habere*, utbjuda, hålla falt. *Austr.*

Falet, *v. a. offerre, venditare*, årbjuda, hålla falt. I almats ådtjo arwob, ko kalka pâtet falet, *venalia parvo pretio emuntur*, man får ej det betalt, som man nödgas bjuda ut. Pardnebs falet neiti, (*qu. dic. filium virgini venditare*) *filio virginem petere nuptum*, fria för sin son. I almats tab pâte falet, *istud venditare opus non erit*, man behöfver ej bjuda ut det. *Item*, man ådnakeb todn fala? *quantum tu liceris?* huru mycket bjuder du? Fali taste åneb, *licitus est hoc majori pretio*, han böd mera härföre. Falestet, *dimin.* något litet bjuda på. Falelet, *frequ. idem ac* falet. Faleli mai, ika idtji åsteje parit, *venditabat quidem, sed nullus exstitit emtor*, han böd ut det, men där var ingen köpare. Faletet, *facere venditari*, låta utbjudas. Falegâtet, *incipere venditare s. offerre*, begynna at bjuda ut.

Faleje, *venditans*, den som utbjuder något. Faleje pele, *pars venditans. Ita appellantur parentes & cognati procorum.*

Falem, *v. s. venum, venditatio*, utbjudande. I le falemi, *venditari non opus est, sive venale non est*, det är ej falt.

Faleteje, *idem ac* faleje.

Falsket & *Boreal.* swalsket, *v. a. fallere, decipere*, bedraga. Ale falske mo, *noli decipere me*, bedrag mig intet. Tjeppe falsket, *peritus fallendi, dolosus*, listig at bedraga. *It.* waroit falsket, *merces vitiare, fraudem in mercibus præparandis adhibere*, förfalska varor. Falskestet *dimin.* litet förfalska eller bedraga. Falskegâtet, *incipere fallere*, begynna at bedraga.

Falskastallet, *v. n. dolose agere*, falskas. Alo sodn naute falskastalla, *sem-*

semper ita est subdolus, han år altid så listig.

Falske & falskes, *n. a. falsus, dolosus*, falsk, listig. Falskes witteneh, *testes conducti & falsi*, falska witnen. Die le tåma falskes almats, *est hercule vir dolosus*. Kaiken falskesumus, *superlat.* den aldrafalskaste. Falske-laka, *adv. dolose, false*, listeligen, falskeligen. Falske-laka wittenastet queibmes wuoste, *falsum testimonium contra proximum suum dicere*. Falske-wuot, *dolus, fallacia*, list, bedrågeri. Tiewas falskewuotest, *plenus fallacia*. Wana falskeswuoten, *sine fallacia ac dolo*.

Falskalats & falskes-lakasats, *n. a. fallax, subdolus*, bedrågelig. Stuor falskalats le sodn, *quam maxime fallax est*.

Falt, *venum*, falt. Waipe falt, *utinam foret venale*.

Famo, *n. s. vires, robur*, magt, styrka. I tast famo le musne, *jam deficiunt mihi vires*, jag har ingen styrka mer. Mon adnab famob luitet so, *potestatem habeo illum dimittendi*. *It.* Nisun i adne famob etjes kroppen pajel, *uxor proprii corporis jus non habet*, *1 Cor. 7: 4.* Famoi nal påtet, *vires recuperare, annis & viribus crescere*, komma til sina krafter, tilvåxa i ålder och krafter. Famo-porre, *robustus, viribus præditus*, stark. Famotes *vel* -tebme, *debilis, sine viribus*, kraftlös, svag. Famotebme lepe tasa, *ad istud peragendum viribus destituimur*, vi förmå ej det. *It.* Mo akka le famotebme, *gravida est uxor mea*, min hustru år hafvande. *cfr.* fabmales.

Famoteswuot, *n. s. debilitas, impotentia*, svaghet, oförmögenhet. *Synon.* wesjeswuot. Famotes-laka, *adv. imbecilliter*, svagt, utan styrka.

Famokes & famolats, *n. a. robustus, validus*, kraftig, stark. Wuoset etjebt famolatjen, *præsta te validum*.

Famotowet, *viribus defici, debilitari*, blifva orklös. Die leb mon talle famotowemen, *jam vires meæ deficere incipiunt*. Ko wuoidnebet, ib le anje wuoreswuotest famotovum, *ut videtis, nondum plane me enervavit senectus*.

Famotuttet, *v. a. enervare, viribus privare*, utmatta, förtaga krafterne. Puotselwas, die tatt famotutta almatjeb, *morbus enervat hominem*.

Fanen, *diabolus*, den onde. Die todn le fanes almats, *diabolicus es homo*. Fanenen pargo, *opus diabolicum*.

Fang *s.* fanga, *captivus, in carcerem conjectus*, fånge. Fanga-kåte, *carcer*, fånga-hus. Fangakåteb kaudnime puorist staggetum, *carcerem invenimus bene clausum, Act. 5: 23.* Pjejin so fangakåtai, *in carcerem illum conjecerunt*. Fanga-katteje, *custos carceris & captivorum*, fångvaktare. Taite pakoit sardnoti fangakatteje Paulusi, *verba hæc annunciavit custos carceris Paulo*. Fangawuot, *captivitas*, fångenskap. Fangawuotesne le, *est in captivitate*. Qweimfanga, *concaptivus*, medfånge.

Fanget, *v. a. in carcerem conjicere*, taga i fångelse. Die fangin so, *tunc illum in vincula conjecerunt*. Fangetum, *captus*, fångad, til fånga tagen. Fangetowum, *idem*. Fangetowet, *passiv.* tagas til fånga, fåttas i fångelse.

Fangetallet, *v. n. in vincula conjici*, blifva fatt i fångelse.

Fanto, *avis genus*, *fringilla*, Bofink. *Synon.* Sitje.

Fappel, *n. a. celer*, snåll, snabb. *Dicitur de illo, qui celeriter perficit agenda.* Fappeleswuot, *celeritas*, snållhet.

Faro, *n. f. quando lappones cum renonibus suis sedem mutant*, *migratio*, boflyttning. *It. comitatus*, följe, sällskap. Uffjotin atte sodn lei farosn, *putabant illum esse in comitatu*, *Luc.* 2: 44. Mon faron le, *me comitatur*, han år i mitt sållskap. Farots, *dimin. commigratio, ubi pauci sunt renones*, en boflyttning med litet af renar. Faro kradne, *comes*, *itineris socius*, reskamerat.

Farolats & *Austr.* fårdolats, *viator*, *peregrinator*, vågfarande, resande. Farolatjit tuostot, *excipere peregrinantes s. viatores*, taga emot resande. I sodn matte farolatjeb piåbmet, *ne viatoribus quidem cibum offert*, han nåns ej gifva en resande mat. *Sordide parcum Lappones illum habent, qui non cibariis viatores excipit.*

Faskot, *vide infra* waskot.

Fasto, *n. f. jejunium*, fasta. Fastoin ja rokkelesin, *jejunio ac deprecationibus*, *Luc.* 2: 37. Fasto Ailekes *vel* Saitemfasto, Fastelags-Söndag.

Fastot, *v. n. cibo se abstinere*, *jejunare*, fasta. Juo leb kukkeb fastom, *diu jam jejunavi. Eccles. melius* pårrek orrot, *qu. vid. infra.* Fastogåtet, *incipere jejunare*, begynna at fasta.

Fasteg, *vide infra* Fåst.

Fatme, *n. f. amplexus*, *complexus*, omfamnande, famn. Waldi so fatmases, *amplexus est illum*, han tog honom i famnen, *Luc.* 2: 28. Fatmats, *dimin.*

Fatmem & *compos.* pira fatmem, *idem.*

Fatmet & fatmestet, *v. a. amplecti*, *complecti*, omfamna. Fatmei mo pira *vel* fatmesti mo pira, *amplexus est me*, han omfamnade mig. *Compos.* pirafatmet & pirafatmestet, *amplecti*, omfamna. Pirasatmesti so ja jätti, *amplexus est illum & dixit.* Fatmestatjet, *incipere amplecti*, begynna omfamna.

Fatmestem, *n. f. amplexus*, famntag.

Fatmesteje & *compos.* pirafatmesteje, *qui amplectitur*, den som omfamnar.

Fats, *n. f. chirothecæ laneæ*, ull-vantar. Fatsit kådet, *chirothecas laneas texere*, sticka ull-vantar. Fatsets, *dimin.* en liten ull-vant.

Fatsje, *n. a. qui cito fatigatur*, *qui laborem, propter debilitatem corporis, diu sustinere non valet*, den som snart tröttnar, svag at uthårda arbete m. m. *Austr. synon.* sille, silak, *qu. vid.*

Fattatet, *v. a. prensare*, *comprehendere*, få fatt. Jus to lulib fattatet, *si te assecutus fuissem*, om jag hade fått dig fatt. Fattatastet, *dimin. idem.* Fattatastib mai so, *assequebar quidem illum*, jag fick vål ånteligen rått på honom.

Fatte, *n. f. stomachus sive ventriculus boum aut renonum, quo aqua eluto & bene purgato utuntur Lappones, loco lagenarum, ad liquores ferendos, postquam illum inflarunt & siccarunt*, en upblåst och torkad kreaturs mage ell. vamb, som förut blifvit rensköljd med vatten, at bruka i stället för flaskor. Melke-fatte, *istiusmodi ventriculus lacte repletus*, mjölk-vamb. Fattats, *dimin.* en liten vamb.

Fattel, *n. f. lorum vel fascia, qua saccus portatur*, band eller remar, hvarmed en säck båres. *Vesterb.* säslor.

Fattnetet, *v. a. moliri, admoliri, magno labore aliquid admovere*, släpa med stor möda och arbete. Fattnet muoreit tas, *admolire huc ligna*, släpa hit veden. Fattnetatjet, *incipere admoliri*, begynna at framsläpa.

Fattog, *n. a. pauper*, fattig. Fattog sjaddi *vel* fattogen sjaddi, *pauper factus est*. Fattogit waddet, *dare pauperibus*. *Synon.* häjo, waiwan, kôwes *vel* keuhes. Aptsa fattogeh, *pauperrimi*. Fattogwuot, *n. f. paupertas*, fattigdom. Fattogwuotestas, *ex paupertate sua*.

Fauro & fauros, *n. a. pulcher, formosus*, skön, vacker. Fauros neita, *puella formosa*, en vacker flicka. *Compar.* faurob & faurokub, vackrare. Kåbba tunji faurob wuoidno? *uter tibi formosior videtur?* hvilkendera af de två synes dig vara vackrare? *Superl.* Fauromus & faurokumus, den vackraste. Die le sodn fauromus ålma, *pulcherrimus ille vir est*. Fauroswuot, *n. f. vide* faurot.

Faurot, *v. n. puchrum fieri*, blifva vackert. Ko sjaddi die fauroi, *adulta formosior facta est*, när hon växte up, blef hon vackrare. *It. amare, amorem canere*, älska, sjunga kärleks-visor. Faurostet, *dimin.* blifva litet vackrare.

Faurot & *Austr.* fauro, *n. f. pulchritudo, faciei formositas*, fägring. I almats faurotinas wall puoraken sjadda, *non semper idem bonus qui formosus*, det är ej fägring som utgör en menniskas dygd. Mon kus so fauroteb tietab? *unde ego scirem formositatem ejus?* vet jag huru vacker hon är?

Fauranes, *n. f. cantilena amatoria*, kärleks-visa. *cfr.* wuele.

Faut, fauten, fautenak & fautek, *adv. potius, satius*, häldre. Mastes idtji so kädde faut? *quidni illum occidit potius?* hvarföre drap han honom icke häldre? Jus li faut naute, *si potius ita foret.* Fautenak mon tunji tab waddab, *potius istud tibi dono*. *It. plane, omnino*, aldeles. Kädde faut *vel* fautek, *occide plane*. *It. statim*, straxt. Sodn jabmi faut, *mortuus est statim*, han dog straxt. Sitah kus muin påtet? faut, *visne me comitari? omnino s. statim*, vilt du komma med mig? straxt. *It. continue*, ouphörligen. Kirje mannai fautenak *vel* faut, peiweb ja ijab, *literæ continue per dies noctesque ferebantur*, brefvet gick utan uppehåll, genom natt och dag.

Fedet, *v. a. nutrire, alere*, föda, upfostra. Ib aibmot fedet manaitan, *liberos meos nutrire non valeo*. Buwit fedet, *pecora pascere*, underhålla boskap. Fedestet, *dimin.* litet föda eller underhålla. Fedest tab, *ale hunc aliquamdiu*, föd denne en liten tid. Fedegåtet, *incipere alere*, begynna at underhålla.

Fedo *vel* fed, *n. f. nutrimentum*, föda. Puoren feden le, *bono fruitur nutrimento*, han har god föda. Fedo juttus, *animal, quod humana industria alitur*. *Hinc*

Fedden, *n. a. puber, qui pubertatem attigit*, myndig, manbar. *Compos.* ofedden, *pubens, qui adhuc puerili est ætate, infans*, barn, omyndig.

Fed-

FEDDELAND, *n. f. patria, solum natale*, fädernesland, födelse-ort. Die le mo feddeland, *hoc mihi natale solum.*

FEDOK, *qui nutritur, alumnus*, den man upföder, fosterson eller dotter. Mo fedok, *alumnus meus.*

FEGEN, *n. a. gaudens, gaudio delibutus*, glad.

FEIL, *n. f. nævus, vitium*, fel. Feilen le, *vitio laborat*, det har fel.

FEILOT, *v. n. deficere, deesse*, fela, fattas. Feiloi taggo, *in illa re defecit quidquam*, det felar derutinnan. I mo pelest mike kalka feilot, *non ex mea parte quidquam desiderabitur.* Feilostet, *dimin.* något litet fattas. Feilogåtet, *incipere deficere*, begynna at fattas.

FELPA & felpes, *catulus canis*, hundhwalp.

FENKEM & fenkeh, *poples*, knåweck. Pjeje fenkemi *vel* fenki wuollai, *sub poplitibus pone*, lägg under knåwecken. *Item, loculus, in quo pulvis pyrius in sclopetis accenditur*, fångpanna på en bössa. *It. ipse pulvis pyrius loculo huicce sive patellæ impositus, quo accenditur reliquus pulvis*, fångkrut. *H.*

FENKERAIKE, *foramen, per quod ignis in sclopetum immittitur*, fånghål.

FERES & fera, *n. f. magnum ahenum*, en stor kittel.

FERKEM, *n. instrumentum multicorne ligneum, quo pulmentum vel ejusmodi quid, sub coctione, agitatur*, twara.

FEUDET, *v. n. caudam jactare, (proprie est canum)* wiska med swansen. Piådnak seipeb feude, *canis caudam quassat.*

FEUSE, *vide supra* buwe kåte. Fiks, *id.*

FEUSEK, *n. a. bubulus*, som angår få och fåhus. Feusek tårdno, *ancilla quæ bovile curat*, fåhus-piga. Feusek stakke, *lupus audacissimus, (qu. d. qui e ipso bovile pecora auferre studet)* en mycket djerf och glupsk warg.

FIAD & fiand, *inimicus*, fiende. *cfr.* tjude, wassjolats.

FIBOK, *n. a. mansvetus*, saktmodig. Fibok piånje, *canis mansvetus*, en sedig hund. *Austr. Hinc adv.* fibok-laka, *mansvete*, saktmodeligen. *Substantiv.* Fibokwuot, *dexteritas*, färdighet, skicklighet.

FIDNA, *n. propr. vir. Fenno*, Finne.

FIDNEL, *vide* reksek.

FIKON, *ficus*, fikon. I guttek tjågga fikonit tôrnest, *de spinis non colligunt ficus*, *Luc. 6: 44.* Fikon-muore, *ficus arbor*, fikon-trå.

FIKS, *n. a. qui id ætatis est, ut facienda peragere possit, qui viribus crevit*, karsk, manlig. Le kalle fiks alderes mete, *satis est pro ætate vegetus*, han är manlig nog efter sina år. Juo le målked fiks, *jam viribus pollet*

FIKTET, *v. n. pugnare, contendere*, fåkta, kåmpa. Fiktet le kiåmpa, *alacris est concertandi. It.* fiktet taweri mangen, *divitiis comparandis studere*, vinlägga sig om at samla rikedomar. Fiktet pira, *ultro & citro cursare*, löpa hit och dit, fåkta omkring. Fiktegåtet, *incipere concertare*, begynna kåmpa eller tåfla.

FIKTEJE, *pugil, certans*, fåktare. Fiktem, *subst. pugilatio, certamen*, fåktande.

FILLET, *v. a. dejicere, infortunium alicui adferre, calamitate afficere*, fålla, komma en i olycka, eller på obestånd. Fillet mo sita, *periculum mihi molitur*, han vill komma mig på fall.

FILLETALLET, *calamitate affici*, *in malum casum demitti*, få olycka, komma på obestånd. Talla filletallah todn, *imminent tibi insidiæ calamitosæ*, du blir snart bragt i olycka.

FILO, *lima*, fil. Filots, *dim. Boreal.* swilo.

FILOTET & filot, *limare*, fila. Filoin filotet routeb, *lima ferrum expolire*.

FILPET, *v. a. quando ventus nivem cumulat*, drifva ihop snö. Piågga filpi muotekeb, *ventus cumulat nivem. Boreal.* kelpet. Filpestet, *dim.* litet drifva ihop. Filpegåtet, *incipere cumulare nivem*, begynna drifva ihop snön.

FILPETAK, *n. f. nix vento cumulata*, snödrifva. Jaureh leh filpetakist tiewaseh, *cumulata nive referti sunt lacus*.

FINGE *vide supra* fenkem.

FINEM, *n. f. mora*, drögsmål.

FINEJE, *cunctator*, *qui moratur*, den som dröjer, som utdrager på tiden.

FINET, *v. n. morari*, *cunctari*, dröja. *cfr.* ajanet. Finestet, *dimin.* något litet dröja. Finegåtet, *incipere cunctari*, begynna at dröja.

FINO, *n. f. acervus*, en hög. Muora fino, *acervus lignorum*, en ved-hög. *cfr.* muor.

FINN, *Fenno*, Finne. Finn- *vel* Suomakiäl, *lingua Finnica*, Finnska.

FIRKET *vel* firketet, *v. a. quassare*, skaka. Firketin åivitasa, *quassabant capita sua*, *Matth.* 27: 39. *Item*, *crines alicui vellere*, *in crines involare*, hårdraga. Firke so åiwest, *invola in crines ejus*. Firkestet, *dimin.* litet skaka eller hårdraga. Firketatjet *vel* firkegåtet, *incipere quassare*, håftigt skaka.

FIRKESTALLET, *v. a. intensiv. vehementer quassare*, håftigt skaka. *It.* Firkestallib so åiwest, *caput ejus vellicavi*, jag ryckte honom i hufvudet eller håret.

FIRKETALLET, *quassari*, skakas, ristas.

FIRRET, *v. n. moveri*, *motari*, röras, skakas, dallra. Muora kårrek firra, *cacumen arboris motatur*, toppen på trä dallrar eller skakas.

FISSEK, *parvulus*, *tener*, liten, klen. *Dicitur & de infantibus & de pullis*, *imprimis avium*.

FIÅLLO, *n. f. assis*, *tabula lignea*, bräde. Fiålloi låutet, *assibus tegere*, täcka med bräder. Fiålloit luoddet, *findere truncos*, *ut inde fiant tabulæ*, klyfva bräder. Fiållots, *dimin.* et litet bräde.

FIÅLLOTET, *v. a. assibus contegere s. obducere*, brådslå, betäcka med bräder. Fiållot tjabbakit, *contege bonis assibus*.

FIÅNTI, *adv.* tai fiånti, *nuperius*, nyligen. I le tai fiånti wuoidnom, *non nuper visus est*. *cfr.* kåfket.

FIÅRET, *v. n. detrimentum accipere*, *jacturam*, *casu infortunato*, *facere valetudinis*, *mortem ex infortunio obire*, fara illa, skadas til hälsan, omkomma. Alo fiåra jalos almats, *perire solent audaces*. Fiårin muste ådna påtsoh, *multi renonum meorum interierunt*.

FIÅREM, *n. a. qui periit*, *violentam mortem perpessus*, omkommen, den som blifvit dräpen. Fiårem piårgo, *caro animalium a lupo occisorum*, *vel quæ alio modo periere*.

FIÅRETET, *v. n. vulnus vel aliud detrimentum valetudinis accipere*, fåra sig eller annars fara sig illa. Mo swaines fiåreti aksjoin, *securi vulnus sibi fecit famulus meus*, min dräng högg sig

fig med yxen. *Sæpe de vulnere lethali.* Fiåretaftet, *dimin.* göra fig litet illa. Fiåretatjet, *incipere vulnus accipere vel vulnerari*, begynna at fåra fig eller annorledes fara illa med fig. Fiåretattet, *perire facere*, låta omkomma. Katte etjebt, abma flintfoswuotinat fiåretattah almatjit, *cave, ne incuria tua perire facias homines.* Åljotes teudnareh fiåretatteh påtfoit, *ignavi famuli perire faciunt renones, fcil. incuria.*

Fiårwa & fiårw, *n. f. ripa, littus*, ftrand. Sadde fiårwa, *littus arenofum*, fandig ftrand. Juowa fiårw, *littus lapidofum.* Fiårwefne, *in littore*, på ftranden. Fiårwa radde, *extremitas ripæ*, ftrand-brädden.

Flask *f.* flafko, *n. f. uter, ampulla*, flafka. Melkeb flafkei lebnet, *in utrem lac infundere.* Tieute flafkeb winin, *imple utrem vino*, fyll flafkan med vin.

Flitog & fleutog, *diligens*, flitig. Flitogwuot, *diligentia*, flitighet, flit.

Fliktet, *v. a. expedire aliquem*, göra lös och ledig, göra färdig. Flikte mo rouwabit, ja ele tift ajet, *expedias me citius, neque me diutius detineas*, gör mig färdig fnart, och uppehåll mig ej längre.

Fluet, *immittere fe, involare in aliquid*, rufa på något, gripa an. Flui åiwai *f.* åiwan, flui wuopteit, *in crines involabat*, han flög mig i håret. *Auftr.*

Fluokk, *n. f. turba, cœtus*, en hop. Målked fluokk almatjift, *major turba hominum.*

Flåsk, *lardum*, flåfk, fpeck.

Fodertet, *vide* rauket.

Fram, *adv. loci quo ftuduimus venire*, framme. Påtet fram, *pervenire*, komma fram. *Boreal.* ram, *unde*, rammas affje, *crimen apertum f. detectum.*

Frasko, *mulier alacris, virago*, en hurtig qvinna. Frafko *vel* frafkos neita, *puella alacris.*

Fred, *n. f. pax*, fred. Fredeb takket, *pacem facere*, göra fred. *cfr.* rafe. Fredelats, *pacificus*, fredfam.

Friar, *procus*, friare, *vide* irke. Friot, *vide infra* fognotet.

Freistot, *tentare*, förföka, *vide* kåttjelet.

Freistok, *n. a. non tentatus*, oförfökt, *vide* kåttjeleke.

Frije & fri, *n. a. liber*, fri. Frije wiljo, *liberum arbitrium*, fri vilja. Frijewuot, *libertas*, frihet.

Frijetakket, *v. a. liberare*, befria. *cfr.* luitet.

Fritt, *adv. per me licebit*, gärna. Kalle kalle *idem.*

Fribmok, *n. f. turbo*, våderhvirfvel. Fribmok påti ja tjafki mo landai, *turbo me proftravit. Synon.* fnjirpek, fwida, *qu. vid.*

Frua, *domina*, fru. Frukoft, *jentaculum*, frukoft. Lådde [illegible]ta, *idem.* Frualakats, *fœminæ fuperbiens & otiofa*, en högfärdig och lat qvinna.

Frökok & *Auftr.* frekok, *nobilis*, adelig, ädling. Åh mådde frökokeh leh kottjotum, *non multi nobiles funt vocati, 1 Cor. 1: 26. Item, dicax, hilaris*, fkämtfam, glad.

Fuette, *n. f. pedes urfini*, björnfötter. *cfr.* bire.

Fuljet, *v. n. fequi, comitari*, följa med, eller til vägs. *cfr.* metetet, tjowot. Fuljeftet, *dimin.* följa litet med eller

 til

til vågs. Fulje, *subst. comitatus*, medfölje.

Fuoiket & fuoikaset, *v. n. ingemiscere, anhelitu atque gemitu dolorem suum testari, (proprie est ægrotantium)* sucka, med suckande jåmra sig. Fuoikasi ijab tjada, *per totam lamentatus est noctem*, han jåmrade sig hela natten igenom.

Fuodar, *n. s. pannus subdititius*, foder under klåder. Fuodareb piejet, *subdititium pannum sive subtegmen apponere*, såtta foder under. Fuodartet, *verb. idem*, fodra.

Fuolke, *n. s. populus, homines*, folk. *It. famuli & ancillæ, familia*, legohjon, husfolk. Åbbå fuolkines, *cum universa sua familia*, med alt sit husfolk. Fuolke le musne, *familia mihi est magna*, jag har stort hushåll. Fuolkajes & fuolkai, *adjective accipitur, cui magna est familia*, som har mycket folk. Fuolkai le sodn, *multi domestici sunt illi.* Kaikist fuolkist, *ex omnibus populis.* Fuolketis *vel* fuolkets, *cui desunt famuli*, folklös, som år utan tjenstefolk.

Fuom, *vide supra* autje.

Fuomatset, *v. a. reminisci*, komma ihug, århindra sig. Die tabb talle åska fuomatsi taket, *nunc demum illud facere reminiscit.* Idtjib fuomats, *non reminiscebar*, jag århindrade mig ej. *Boreal.* huomatset.

Fuombeldet, *v. n. occupatum esse frustraneo labore*, vara sysslosatt med göromål af litet vårde. Maina todn fuombeld, *quid nugarum facis?* hvad gör du för lapperi?

Fuondo, *n. s. caussa*, orsak. *cfr.* wikke.

Fuono *vel* fuodno, *diabolus*, djefvul, den onde. *Item, malum*, det som år ondt.

Fuonos & *Austr.* fâno, *malus*, ond. Fuonos almatjeh, *mali homines.* Kaik fuonos pakob, *omne verbum malum, Matth. 5: 11.* Fuonoswuot, *malitia, nequitia*, ondska, arghet. Fuonoswuoten sures daigenesne, *in fermento malitiæ, 1 Cor. 5: 8.* Fuonosikt & fuonost, *adv. male*, illa, på ondt sått. Fuonos-laka, *idem.*

Fuonot *vel* fuodnot, *v. n. deterius fieri, malum fieri*, blifva såmre, förvårras. Fuodnom låh talatje almatieh autotjist, *hujus ævi homines pristinis deteriores facti sunt*, denna tidens menniskor, åro vårre ån fordomdags.

Fuonoduktestet, *Austr. non probare, displicentia alicujus rei moveri*, misstycka någon ting. *Synon. usitat.* pahan adnet. *cfr.* adnet.

Fuoppe, *n. s. angustia, anxietas*, nöd, trångmål, ångest. Die sodn fuoppai påti, *tunc ille in angustias adductus est*, då kom han i största trångmål. Mi puokti to tann fuoppai? *quid necessitatis te urgebat?*

Fuora, *n. s. scortum, meretrix*, hora. *cfr.* hora. Fuoralakats, *vide* horalakats.

Fuoro, *vide infra* wuoro.

Fuorke, *n. s. risus*, löje. I munji fuorhe påte, *ridere nequeo*, jag kan ej le. Fuorkeb takket, *risum movere*, åstadkomma löje. Fuorkeb pestet, *risum non posse tenere*, ej kunna hålla sig ifrån skratt.

Fuorkes & fuorkok, *n. a. lepidus, jocosus*, rolig, skåmtsam. Fuorkes almats,

mats, *homo facetus*, en skämtsam menniska. Fuorkeswuot, *substant. facetiæ*, roligheter. Fuorkesikt & fuorkes-laka, *adv. jocose, lepide*, skämtsamt, roligit.

Fuorkjo, *neque*, hvarken. Fuorkjo wuejen jälla wadsen, *neque vehens neque euns*, hvarken körande eller gående.

Fuorss, *n. f. cataracta fluminis*, forss, strömfall. *cfr.* guoik.

Fuorsset, *v. n. de fluminibus, quando spumeis præcipitantur undis*, forssa, brusa.

Fuowa, *n. f. magna hominum turba*, en myckenhet af folk. Åbbå fuowa påta, *maxima venit turba*, en stor myckenhet kommer. Pårkel ja alde fuowa, *diabolus & turba ejus*. *It.* Tåro fuowa, *exercitus*, krigsmagt. Konoges fuowines, *Rex cum exercitu suo*. Tåro fuoweb palket, *conducere militem*. Fuowets, *dimin.* en liten krigshår. *Compos.* Ridejs-fuowa, *exercitus equestris*, Rytterie.

Fuowet, *præfectus territorialis*, fogde. Gardenen fuowet, *prædii Inspector*. *Synon. & melius* Sunde.

Fy, *interj. vah!* Fy tunji, todn jukko wuolos flåwah tempeleb, ja kolmen peiwen witt tab pajas tseggeh, *vah! tibi, qui destruis templum, & intra triduum rursus ædificas*, *Marc.* 15: 29.

Fåddet, *vide supra* faddet.

Fåjet, *vide* fajet.

Fård & *Austr.* fårdem, *iter*, fård, resa. Kalka kus udne fård sjaddet? *num hodie fiet iter?* skall resan ske i dag? Die kus to fård? *hocne tuum est iter?*

Fårta, fåra, fåra kutte & fåra kuttek, *unusquisque, quicunque*, hvar och en. Fårt almats tieta tabb, *unusquisque istud novit*, hvar och en vet det. Fårtahi, *dativ. unicuique*, åt hvar och en. Fårten sajesne, *omni loco*, allestädes. Fårta lokkad, *decimus quisque*, hvar tijonde. Fårakåsek, *dativ. vid.* fårtahi. Fårtet pelest, *undique*, ifrån alla sidor. Fårten peiwen laipe, *panis quotidianus*. Mon ådtjob pednikit, tawereb ja fåra mi, åljoinan, *pecunias, opes & quæcunque alia industria mea & labore acquiro*. Fårakutte tietus adnetet karebs aileswuotesne, *unusquisque sciat vas suum conservare in sanctitate*, 1 *Thess.* 4: 4. *Compos.* Fårtpeiwasats, *quotidianus*, dagelig, *vide infra* peiwe.

Fårrot, *v. a. commovere, permiscere*, omröra, blanda tilsammans. Juptseb fårrot, *pultem ex miscela farinæ cum aqua facere, pultem coquere*, koka wålling. Wuojab fårrot, *butyrum facere*, kärna smör. *It. neutr.* muottaken fårrot, *in nive se volutare*, tumla om i snön. Fårrostet, *dimin.* Fårrogåtet, *incipere commovere vel permiscere*, begynna röra om.

Fårro, *vide supra* ferkem.

Fåst, *n. f. nuptiæ, benedictio sacerdotalis in matrimonio ineundo*, bröllop, vigsel. Fåsten wadset, *nuptiis jungi*, vigas. Fåst-orning, *tributum nuptiale*, vignings-pengar.

Fåstem, *idem.* Fåstem fuormes, *annulus nuptialis*, fästnings-ring.

Fåstet, *v. a. marem & fœminam nuptiis conjungere*, viga brudfolk.

Fåstetet, *v. a. facere nuptiis conjungi, nuptias conciliare*, låta vigas. Ikus

udne

udne kalkah fâftetet etjebt? *nonne te hodie nuptiis initiatum optas?* vill du intet lâta viga dig i dag?

Fôlok & felok, *quarta pars tonnæ*, en fjerdedels tunna.

Fônster, *fenestra*, fenfter. *cfr.* windek.

Fôrmyndar, *tutor*, fôrmyndare. Sodn le fôrmyndari wuolen, *fub tutoribus eft*, *Gal.* 4: 4. Fôrmyndarit piejet, *conftituere tutores*, tilfâtta fôrmyndare. Fôrmyndaren piejetowi, *conftitutus eft tutor.*

Fôrros, *idem ac* fôrmyndar. *It. procurator*, *qui cauffam pro aliquo dicit*, fôrfvarare, fôrefprâkare, advocat. I fôrrofeb adne, *fine procuratore eft.*

Fôrsta, *Princeps*, Fôrfte. Muitajatte fijeb, wai Fôrftait ja âiwalatjit wuollekafeh orrolin, *admone illos, ut Principibus & poteftatibus fubditi fint*, *Tit.* 3: 1. Fôrftanland, *Principatus*, Fôrftendôme. Fôrftalats, *n. a. principalis, quod ad Principes attinet*, Fôrftelig. Fôrftalaka, *modo Principis*, pâ Fôrfteligit fâtt.

Fôrstawuot *vel* Furftawuot, *n. f. Principatus*, Fôrftendôme.

G

Gable, *n. f. poftis fupremus*, ôfra dôrrtrâ. *Oppofitum eft* fâlma.

Gaffel, *furca*, gaffel. Gaffelin tiuoggot, *furcæ affigere.* Gaffelats, *dimin.*

Gagne, *n. f. utilitas*, nytta. *Syn.* auke. Etjet gagne le taffne, *tua propria in hoc fita eft utilitas.* *It. adjective*, i le gagne âlma, *nullius eft frugis vir*, han âr en ogagnelig man. Gagnetes & gagne-tebme, *adj. inutilis, nullius ufus*, onyttig, fom ej âr gagn uti. Aptfa gagne-tebme le tatt, *plane inutile iftud eft*, det âr aldeles onyttigt. Allafes gagnetebmen le fodn, *fibi ipfi nulli eft ufui*, han âr fig fjelf til ingen nytta. *Compof. neg.* Ogagn, *n a. & f. inutilis, inutilitas*, onyttig, odugelig, odugelighet. Ogagneb wall mon tafte adnab, *nihil utilitatis mihi exinde redundat*, jag har intet gagn deraf. Ogagn âlma le fodn, *non eft vir frugi*, han âr en ofkickelig man. Ogagn pargo, *labor inutilis.*

Gagnelaka, *adv. utiliter*, pâ nyttigt fâtt.

Gagnelats, *n. a. utilis*, nyttig. Aiwe gagnelats le tatt funji, *id maxime ei utile eft.* Gagnemas, *idem.*

Gaits & gaitfa, *capra*, get. Gaitfen tjuk, *hædus*, kidling. Gaitfa qwolga, *pili caprini*, get-hâr. Gaitfa melke, *lac caprinum*, get-mjôlk. Gaitfa âlo, *grex caprarum*, geta-hjord. Gaitfa kâte, *caprile*, get-hus. Gaitfats, *dimin.* en liten get.

Galdak, *caftratus*, fnôping. Galdak wârts, *vervex*, fnôpt gumfe.

Galdet, *v. a. caftrare*, fnôpa.

Galen & galenes, *n. a. demens*, *ftultus*, galen, tokig. *Syn.* kaiwes. Tije kerdebet puorift tait galenafit, *vos bene toleratis infipientes*, 2 *Cor.* 11: 19. Galeneswuot, *fubft. ftultitia*, *dementia*, galenfkap, tokighet.

Galenastet, *v. a. ex infcitia quidquam facere*, *peccare*, gôra nâgot af ofôrftând, fela. Die tabb galenaftib, *in ifta re peccabam*, deruti felade jag. Galenaftegâtet, *incipere peccare aut defipere*, begynna at fôrfe fig, begynna at fela.

Galg

Galg & galj, *patibulum*, galge. *Synon.* hartſa-muor.

Gama, *n. ſ. fovea, imprimis illæ, in quibus hiemant urſi*, björnhide. Gama njalmai tåres muoreb piejet, *ligno transverſario foveæ oſtium præcludere*, ſtånga öpningen af et björnhide med et tvärträ. *Boreal.*

Gambel, *n. a. vetus, ætate provectus*, gammal, åldrig. *cfr.* wuoras, pâres.

Gantastallet, *v. n. jocari, puerorum more ludere*, ſkåmta, narras, leka ſom barn.

Ganta, ganta peiwe, *vide* kanta.

Gapot, *vide infra* kiret.

Garden, *n. ſ. villa, prædium*, gârd. Gardenen ſaje, *fundus ædium*, gârdstomt. Kyrkogarden, *cœmeterium*, kyrkogârd.

Garde, *n. ſ locus conſeptus, ſepimentum*, omſtångdt rum, gårde. *Boreal. cfr.* gârd.

Gardot, *v. a. ſepire, ſepe munire*, gårda omkring, inhägna. Gardeb takket *vel* gardot låddit, *avibus ſepes texere, ut laqueis appoſitis irretiantur*, ſtälla ſnaror för foglar.

Gardostet, *dimin.* litet ſtånga omkring. Gardogâtet, *incipere laqueos tendere, circumſepire incipere*, begynna ſätta ſnaror, begynna ſtånga omkring.

Gas, *anſer*, gås. Wuobme gas, *anſer ſilvaticus*, ſkogs-gås. *Oppoſ. eſt*, ware gas, *anſer alpinus, (quæ minoris eſt ſpeciei)* fjäll-gås, ſom endaſt år i fjöarne up i Fjellen. Heima gas, *ſive* piebmo *vel* fedo gas, *anſer domeſticus*, hemgås. Årres gas, *anſer maſculus*, gåskarl. Mingeles gas, *anſer fœmina*, gås-hona. *Turcis* kas.

Gasat, *n. ſ. nebula, quæ aſſurgit noctu ex frigore*, dimba om nattetid. Die gaſat udnatjen ijan ſjaddi, *nebula hodierna nocte orta eſt.*

Gato, *n. ſ. platea, via*, gata, våg. Gato tjåkiſne, *in angulis platearum, Matth. 6: 5.* Suoine gato, *via qua deportatur fœnum*, hö-våg.

Gilder & gillor, *n. ſ. decipula*, fålla, giller. Gilderit åppet, *viſitare decipulas*, vittja fållor eller giller. *Imprimis ita appellantur decipulæ, quibus capiuntur muſtelæ.*

Gildertet, *v. a. tendiculas ponere*, gillra. Gildertet nauteb, *feram tendicula captare.*

Giåk & giåka, *cuculus*, gök. Giåka laiga, *cuculus garrit*, göken låter.

Gipt, giptot, *vide* waldom, waldot.

Gistet, *v. a.* kainob giſtet, *funem in gyrum diſponere*, lägga et rep i ring. *Rarius.*

Glas, *n. ſ. vitrum*, glas. Ko tjada paitedags glas, *tanquam vitrum pellucidum, Apoc. 21: 21.* Kåtjet glaſen tiada, *per feneſtram proſpicere*, ſe igenom fenſtret. Glaſa-ſitte, *vas vitreum*, glas-kåril. Glaſeſt, *vitreus*, af glas. Glaſets, *dimin.* et litet glas.

Gonat, *valedicendi formula, vale*, farvål. Gonat *ſive* orro puoriſt weljem, *vale frater.*

Gonatak, *n. ſ.* fardno ſunji ådnakit gonatakit, *dic illi ſalutem plurimam*, hälſa honom rått mycket. *cfr.* warrodak.

Gonatattet, *valedicere*, bjuda farvål. Gonatatte attjabt ja ednabt, *valedic patri tuo & matri. cfr.* ailewiſet.

Grabja, *inſtrumentum ferreum aduncum,*

qua foditur terra, gråf. Grabjain ådnameb palet, *terram dicto instrumento fodere*.

Gradne, *comes*, *sodalis*, stallbroder. *vide* kradne.

Granna, *vicinus*, granne. Sodn le mijen granna, *vicinus est noster*.

Grannok, *n. a. tenuis*, *subtilis*, smal, fin. *cfr.* segge. *It. bene vestitus*, vål klådd.

Grase. *gramen*, *herbæ*, gras. Suokes grase, *abundantia graminum*, *herbæ densæ*, tjockt grås. Grase sjadda, *herbæ crescunt*. Grase såwo, *vallis herbida*, en gråsrik dal. Talkes grase, *aroma*, *herba medica*, krydd-ört, en låkedoms ört. Suoppates grase, *lolium*, ogrås. Grase kårrek *vel* grase keijes, *flos graminis*, *flores herbarum*, blomma på grås. Grase puolni ja grase kårrek kattji, *gramen exaruit & flos decidit*. Grase-tes *vel* grase-tebme, *sterilis herbarum*, *herbis carens*, grås-lös. Grasetes ådnam le ogagn ådnam, *regio quæ herbis non est consita inutilis est*. Grasetes saje, *locus herbis inimicus*, stålle dår grås ej trifs.

Grasajes & grasai, *n. a. herbosus*, gråsrik. Grasajes ådnam, *regio herbida*. Harbmat grasai leh muttem tuoddareh, *quædam alpes valde sunt herbosæ*, somlige fjåll åro mycket gråsrika.

Grasjo, *trifolii herba*, klöfver-grås.

Grase-låkk, *locusta*, gråshoppa.

Grawes & grawok, *n. a. canus*, grå. Grawes ullo, *lana cana*, grå ull. Grawes blawa, *cæruleo canescens*, grå-blå. Grawes hwopteh, *cani*, grå hår. *Syn.* tjorotum hwopteh. *vide infra*.

Grawot, *v. n. canere*, *canum fieri*, blifwa grå. *cfr.* tjorotet & tjårranet. Grawotastet, *dimin.* litet gråna.

Grawahet, *v. n. canum referre colorem*, *canum videri*, synas grått.

Grauts, *puls*, gröt. Grautseb wuosfjet, grautseb takket *vel* tjasketet, *pultem facere vel coquere*, koka gröt.

Grantotekes, *inepte curiosus*, *qui minutias curat*, otidigt förweten, som bryr sig med små-saker.

Graupe, *n. s. fovea*, grop. Graupies *adj.* graupies ådnam, *terra foveis abundans*, gropigt land. *Rarius occurrunt*.

Greinet, *vide* kreinet. *Cum deriv.*

Gridnet, *vide infra* murgestet. Gridnem, *vide* njidsem.

Griggoras, *vide* tjåggom, *quod usitatius*.

Grubbo, *n. s. fovea*, *puteus*, grop, graf. Grubbob palet, *foveam fodere*. Grubbokes, *fossis refertus*, grubbig.

Grudnot, *v. a. meditari*, *perpendere*, begrunda. Grudno tabb puorist, *perpende illud jugiter*. *It.* grudnob mai, *animadverto quidem*, jag mårker vål. Grudnostet, *dim. idem*. Grudnogåtet, *incipere perpendere aut animadvertere*, begynna at öfverwåga ell. mårka. *cfr.* ajatallet, aitset, elwet.

Grudnom, *n. s. animadversio*, *suspicio*, *consideratio*, misstanka, öfverwågande.

Grudnotek, *n. a. qui perspici non potest*, *incomprehensibilis*, obegripelig.

Gruona *vel* gruodna, *viriditas*, *color viridis*, grönska, grön fårg.

Gruonas *vel* gruodnes & gruonok, *n. a. viridans*, grön. Gruones kedde, *pratum viride*, *viretum*, en grön ång. Gruones grasen nal, *super viridi gramine*, Marc. 6: 39. Kaik gruones gra-

grase qworbei, *omne gramen viride combustum est.*

Gruodnotet vel gruonotet, *v. n. virere*, grönskas. Ådnam gruonota, *terra viret.* Gruonotastet, *dimin.* litet grönskas. Gruonotatjet, *incipere virere*, begynna grönskas. Kidan ådnam gruonotatja, *vere revirescere incipit terra.*

Gruopes, *n. a. rudis, non lævigatus*, grof. Gruopes jafo, *farina non satis bene contrita*, groft malit mjöl. Gruopes laipe, *panis vilior*, groft bröd. Gruopabet pelest le tat wadas, *hic pannus justo vilior est*, detta wallmaret är nästan för groft.

Gruopot, *v. n. crassius fieri, spissari*, blifva gröfre, tjockna.

Gruopta, & *interdum* gröpt, *n. f. sepulcrum*, graf. *Synon.* kalme. Piejet kroppeb gruoptai, *corpus sepelire.* Puoktet jabmekeb gruoptai, *tumulo mortuum inferre*, begrafva den döde. Gruopta saje, *locus sepulturæ*, begrafnings-plats. Gruopta kedge, *epitaphium*, grafsten.

Gruoptetet, *v. a. sepelire*, begrafva. Paje tait jabmekit gruoptetet jabmekitas, *fac ut mortui mortuos sepeliant suos*, *Matth. 8: 22.*

Gruoptetem, *n. f. sepultura*, begrafning.

Gruto, *olla, qua coquitur*, gryta. Juolkek gruto, *olla pedibus instructa.* Grutob katsostet, *ollam igni apponere*, sätta grytan på elden. Grutob luitet, *ollam ab igne removere*, lyfta grytan af elden. Grutots, *dimin.* en liten gryta.

Gruw, *n. f. fodina*, grufwa. Silba gruw, *argenti fodina*, silfvergrufva.

Gråwet. Kuste le todn tab gråwem? *unde hoc protulisti?* hvarifrån har du tagit detta? *cfr.* palet.

Guelpe, *n. f. pavimentum*, golf.

Guelpatet, *v. a. pavimentum struere, solum compingere*, lägga in golf. Guolpatemen le talle ståpobs, *jam solum domus suæ compingere satagit.* Guelpatatjet, *incipere id facere.*

Gummo, *vetula*, kåring. *cfr.* akkakuts.

Gunna, Gunnok & Gunnil, *nom. fœm. Gunilda*, Gunild. Gunnar, *nom. vir. Gunnarus.*

Gunnotes, *dolendus*, beklagelig, ömkelig. Gunnotes wuoke, *sors miseranda*, ömkeligit tillstånd. *It.* Gunnotes so, *o! illum miserum*, Gud nåde honom!

Guobme, *palatum*, gom. Guobmest le, *æger est palato.*

Guobmo, *vide infra* kuomo.

Guouket & guoukok, *n. a. pallidus, albus*, blek, hvit. Guoukes muoto, *facies pallida*, blek hy. Guoukes wuopt, *crines albidi*, ljust hår. *Boreal.*

Guoukotowet & guoukotet, *v. n. pallescere, albescere*, blekna, blifva hvit. Suorgeni ja muoto guoukotowi nauk, *timore perculsus est faciesque expalluit.*

Gusslan, *est formula gratias agendi*, Gusslan gusslan, *gratias ago*, tack tack. Akta kito, *idem.*

Gåddotet, *v. n. conspirare, congregari*, gadda sig tilsamman, församlas. *cfr.* närret.

Gålle & gulle, *aurum*, gull. Tjålga gålle, *aurum putum purum*, rent gull. Gålle-gruw, *aurifodina*, gullgrufva. Gålle suormas, *annulus aureus*, gullring.

ring. Alma gålle fuormafin, *vir cum aureo annulo*, *Jac. 2: 2.* Gålle paino, *color aureus.* Gålle-fmidd & gålle-widnar, gullfmed.

GÅLLETET, *v. a. inaurare, auro obducere*, fórgylla. Gålletum, *inauratus*, fórgyld. Gålletem, *inauratio*, fórgyllande.

GÅLLAK, *n. a. auratus*, fórgyld. Gållak pifte, *cochlear auratum*, en fórgyld fked. *Compof.* Åbbågållak, *undequaque auratus*, hel och hållen fórgyld. Åbbågållak kokfe, *calix undique inauratus.*

GÅLLET, *v. n. marcefcere*, fórviffna. Grafe le gållemen, *gramen incipit marcefcere. It. decrefcere, opibus minui viribusve, fenefcere*, aftaga til krafter och vålmåga, fóråldras. Juo leb tall die mon gållemen, *fenefcere jam incipio, vel, opes meæ minuuntur*, jag år nu i aftagande.

GÅRD, *locus circumfeptus*, gårde. *cfr.* garde.

GÅRDESTET, *v. a. fepire*, gårda, *vide* gardot.

GÅRDNA, gårdnaft, *adv. libenter*, gerna. Gårdna lulib påtet, *lubens venirem*, jag ville gerna komma.

H.

HABB, *os pedum pofticorum, quod fupra genu fitum eft, in animalibus quadrupedibus*, benet fom fitter åfvanfóre knå, på bakbenen hos fyrfotade djur.

HABJA, *n. f. odor*, lukt. Habja leikes, *odor fpargitur.* Suottes habja, *odor fvavis.* Habjok, *adj. fpirans, odorus*, fom ger lukt.

HABLE, hable muotek, *nix, quæ adhuc non eft compreffa ventibus*, lós fnó, fåck fnö.

HABMO, *vide infra* hamo.

HABN, *portus*, hamn. Habnei påtet, *in portum venire.* Habneft wuolget, *portu folvere*, gå ur hamnen.

HABRA & habres, *hircus*, bock. Habrats, *dimin.* en liten bock.

HADDE, *n. f. pretium*, vårde. Uttje hadden åftib, *parvo pretio emi.* Uttjeben hadden wuobdib, *minoris pretii vendidi.*

HADDO, *n. f. ultio, vindicta*, håmd. Mo le haddo, *mea eft vindicta*, *Rom. 12: 19.*

HADDOTET, *v. a. ulcifci, vindicare*, håmnas. Haddotam le teudnaris warreb, *ultus eft fanguinem fervorum fuorum. It. defendere*, fórfvara. Haddot qweimabt, *defende proximum tuum.* Haddotaftet, *dimin.* litet håmnas ell. fórfvara. Haddotatjet, *incipere ulcifci aut vindicare*, begynna at håmnas eller fórfvara. Haddotallet, *facere ut vindicetur*, låta håmnas.

HADDOTEJE, *ulcifcens, qui ulcifcitur*, den fom håmnas. Jubmel le haddoteje kaik tan pajel, *Deus vindex eft hujus omnis*, *1 Theff. 4: 6.*

HADDOTAKES *vel* haddowainok, *vindictæ five ultionis cupidus*, håmdgirig. Haddotakes-wuot *vel* haddowainok-wuot, *ultionis cupiditas*, håmdgirighet.

HADET, *vide* åhdet.

HADTEN, *interj. proh! ah!* håh! ack! Hadten tab talkeb, *proh hafce tempeftates.*

HAGAN, *fepes, fepimentum*, gårdsgård.

HAGNO, *n. f. patrocinium, defenfio*, fórfvar,

fvar, hågn. Hagnofas waldi manab, *infantis fufcepit patrocinium.*

Haggot, *v. n. odorem fpirare, fragrare,* gifva lukt ifrån fig. Winaft haggo, *vinum redolet.*

Hai? *adv. interrog. quid?* hvad? *cfr.* ajah.

Haik, *pinus procera & magna,* ftor och hög tall. *It. vir magnæ dignitatis,* en man af ftort vårde.

Haikat & haiket, *adv. admodum, valde,* högeligen. Haikat tjåfkes le udne, *maximum hodie eft frigus.* Haiket puorak ålma, *vir valde bonus. Boreal.*

Haikes, *odor ingratus,* elak lukt.

Haikara, *ardea (avis genus)* håger.

Hakan, *uncus,* hake, krok.

Hakketet, *v. n. queri,* klaga öfver. Hakketa almog ftuora takkalwafin, *populus tributum adauctum queritur. It. Se comperiiffe vel obfervaffe teftari,* betyga fig hafva årfarit. Qweli kum hakketeh, *dicunt fe magnam pifcium turbam vidiffe.* Stalpin hakketeh wuonak, *Norvagici dicunt fe lupos obfervaffe.* Hakketaftet, *dim.* litet klaga öfver. Hakketatjet, *queri incipere,* begynna klaga.

Hakko, *cos major & longior, qua Lappones fecures acuunt,* en brynften för yxor.

Haistet, *v. n. vociferare, clamare,* ropa, fkria. Maina haifta? *quid clamitat?*

Haks, *ita appellant renonem indomitum & immanfuetum,* en obåndig ren.

Hakse & *Bor.* haufa, *navigium,* fartyg. Hakfe & haufa palka, *naulum,* frakt.

Haldet, *v. a. fervare, tenere,* hålla, behålla. Tan jaken leb ålekam puoreft haldem, *hoc anno gregem meum fartum tectum fervavi.* Jus haldeb manaitan, *fi vivunt liberi mei,* om jag får behålla barnen i lifvet. *It.* Alet etjebte halde, *ne putetis vos,* håller eder icke. Haldeftet, *dimin.*

Haldeje, *qui tenet vel poffidet,* den fom innehafver och åger, fom rår om.

Haletet, *v. n. volare,* flyga. Lådde haleta, *avis volat.* Haletaftet, *dimin. idem.* Haletatjet, *incipere volare,* begynna at flyga. Aletet, *idem.*

Haleteje, *volans, qui volat,* flygande. Aiwe ko haleteje arnes, *ut aquila volans.* Haletem, *volatus,* flygt. Låddi haletem, *volatus avium. Obf. dicitur etjam,* aleteje *&c.*

Halanet, *v. n. avolare, evolare,* flyga bort, flyga up. Lådde tafte halani, *avis hinc evolabat. Dicitur quoque* alanet. Alanaftet, *dimin.* flyga något litet bort. Halanatjet, *incipere avolare,* begynna flyga bort.

Haletek & halek, *fine volatu,* oflygandes, utan at flyga. Taggar keino le tatt, i almats påte haletek, *talis illa eft via, ut nemo, nifi volans, illa poffit proficifci,* det är en fådan våg, at ingen kan refa derigenom.

Halga, *recta,* ända rått, rått fram. Halga nuortas, *recta in feptentrionem,* ända rått i norr. Halga årjas, *recta in auftrum,* rått föder-ut.

Halgo, *pertica, tigillum,* ftång. Reiweti mo halgoin, *percutiebat me pertica, five baculo magno. Item,* Tjalme halgoi, *ante oculos, evidenter,* midt för ögonen, tydeligen.

Halitet, *v. a. vehementer cupere,* håftigt åftunda, långta. Piåbmoit halitab, *cibum concupifco.* Neiteit halitet, *cupiditate venerea flagrare.* Halitaftet, *dimin.*

dimin. något långta efter. Halitatjet, *incipere concupiscere*, begynna at åstunda.

Halitem, *n. f. desiderium, cupiditas*, åtrå, långtan. Kaik halitem, *omnis cupido*, all åtrå.

Haliteje, *concupiscens*, den som långtar efter, den som har åtrå. *Oppos.* haliteke, *qui non cupit*, som har ingen åtrå. Halita kus todn winab? Ima mon leb haliteke, *cupisne vinum? quin ego cuperem.*

Halketet, *v. n. latrare, gannire*, skålla, bjåbba. Piådnakeh halketeh, *canes latrant*, hundarne skålla. Almats mubbeb halketa, *homo hominem increpat.* Mannes tassne halketah? *Quid heic obstrepis?* hvarföre bjåbbar du emot?

Hallok, *n. a. & hallot, adj. & adv. inclinatus, nutans*, lutande, på sned. Hallot åiwin wadset, *inclinata cervice incedere*, gå och hålla hufvudet på sned.

Hallotet, *v. a. nutare facere, inclinare*, luta, göra lutande. Kareb hallotet, *vas inclinare*, luta kårilet.

Halm, halma tjåle, *calamus*, halm, halmstrå.

Halsi, *focale mulierum*, qvinfolks halskrage eller halsduk. *Austr.*

Halwa, *adv.* nåstan. Le halwa naute, *ita fere est. It.* Halwa mon tokko wadsab, *illuc forte eo*, jag går kanske dit.

Halwer, *obolus, moneta minima*, halföre.

Hamo, *n. f. appetentia, cupiditas*, lust, begårelse. Piåbmo hamo, *appetentia cibi.*

Hamostallet, *v. a. appetere, concupiscere*, hafva begårelse til. Jus hamostallah die porrah, *ede si vis. cfr.* halitet.

Hampe, *Austral. vide* ruoiwa.

Hampet, *v. n. latrare*, skålla. *(de canib.)* Piådnak quotsa hampen hampen, *canis currit latrans*, hunden löper och skåller. *cfr.* tsiålet.

Hamse, *rictus, fauces*, gap, kåft. Hamse raikin njåleli, *per fauces devorabat.* Hamseb tsagget, *rictus distendere, ringere*, gapa.

Hanes, *n. a. avarus*, girig. Stuora hanes, *valde avarus.* Hanes i le suollegest ådna pareb, *avarus fure vix melior est.* Hanes-wuot, *subst. avaritia*, girighet. Pednik haneswuot, *avaritia sive cupiditas pecuniarum.* Kattet etjebte haneswuotest, *cavete vobis ab avaritia, Luc. 12: 15.* Hanesikt, *adv. avare*, girigt.

Hanastallet, *v. n. avaritia teneri, cupiditate opum ardere*, vara snål och girig. Hanastalla ila sagga, *nimis est avarus.* Hanastallegåtet, *incipere fieri avarus*, begynna blifva girig.

Hanastalleje, *avarus, qui ardet avaritia*, girig, som girigas.

Hapadet, *prehendere studere*, gripa efter, taga efter.

Hapak, hapke & hauka, *accipiter*, spånning, hök.

Hapketet, *v. a. suffocare, spiritum intercludere*, förqvåfva. *cfr.* buwet. *It. neutr. suffocari*, förqvåfvas. Hapketi wadsetin, *euntem spiritus deseruit, interceptus est spiritus eunti.* Hapketuet *vel* hapketowet, *pass. idem.* Morrahemist hapketueh, *suffocantur curis, Luc. 8: 14.*

Hapket, *idem.* Katte marje hapket, *cave*

ve ne intercludatur spiritus, akta at han ej qvåfves. Hapketattet, *suffocare, facere ut suffocetur*, förqvåfva, låta förqvåfvas. Ale manab hapketatte, *noli suffocare infantem.*

Hapketum, *qu. dic.* hapketowum, *suffocatus*, förqvafd. Mi hapketum le, *quod suffocatum est.*

Hapketeje, *qui suffocatur, cui intercipitur spiritus*, den som qvåfves. Hapketem, *suffocatio*, förqvåfvande.

Hapi, *scapha*, båt, håp. *vide* wanas.

Happel, *n. a. celer, agilis*, snabb, snåll. Harbmat happel, *admodum agilis. cfr.* sappel.

Happedet, *assequi*, hinna på. *vid.* jåkset.

Haps, *n. s. odor*, lukt. *It. stercus, imprimis renonum*, renars träck.

Hapses & hapsem, *odor*, lukt. Suottes *vel* njalkok hapses, *odor suavis.* Jubmeli suottes hapsesin, *Deo in odorem suavem, Eph. 5: 2. It. adjective*, hapses muörje, *baccæ olentes.*

Hapsetakes, *n. a. odorus*, luktande. Hapsetakes grase, *flos odorus.*

Hapsok, *n. a. qui odorem spirat, plerumque ingratum*, som ger elak lukt ifrån sig.

Hapset, *v. a. olfacere, odorari*, lukta på. Idtjib mon tabb matte hapset, *istud rimari non potui.* Hapse tab man njalkok le, *sentias, quo hoc sit grato odore.* Piådnak nautit hapsa, *feras canis odoratur.* Hapsestet, *dimin.* litet lukta på. Hapsajet, *incipere sentire odorem*, begynna känna lukten.

Hapsajes, *n. a. qui olfacit*, den som känner lukten. *It. olens*, luktande.

Hapsitet, *v. n. odorem spargere*, gifva lukt. Winast mon hapsitab, *vini spiro odorem*, jag luktar af vin ell. brånvin. Mi hapsit? *quid olet?* hvad luktar? Hapsitastet, *dimin.* litet lukta. Hapsitatjet, *incipere olere*, begynna at gifva lukt.

Hapsot, *v. n. vide* hapsitet. *Obs. sæpius de male olentibus.* Pahast hapso, *fœtet.*

Harbmat, *vide* harmat.

Harbm, *indignatio*, harm.

Harbmastallet & harbmastet, *v. a. indignari*, förtryta, harmas. Harbmastab aiwe sagga ko to muitelatjab, *te quotiescunque recordor indignor*, jag blir harmsen så ofta jag tänker på dig.

Harbmet, *v. a. stomachum movere*, förtreta. Harbmi mo sagga, *stomachum mihi haud parum movebat.* Harbmestetet, *dimin. idem.* Harbmegåtet, *incipere indignationem excitare*, begynna at förtreta.

Hardes, *n. a. amarus*, bitter, båsk. Hardes le, *acerbum est. cfr.* brittjok.

Hardo & *Austr.* hardek, *humerus*, axel, skuldra. Hardo kask, *inter humeros.*

Hardajes, hardoi & hardok, *amplis & fortibus humeris gaudens*, som har stora och starka axlar. Kåbd hardok, *idem.*

Hare, *n. s. locus, plagæ*, rum, håll. Fårtet harest, *undique*, ifrån alla sidor. Fårt kuttek harenes, *unusquisque suo loco*, hvar och en på sit rum. Nelja harest, *a quatuor plagis*, ifrån fyra väderstrek. Fåra kuttek rita harasas, *(qu. dic. unusquisque ad se arripit) dissentire*, vara oense.

Harets, *n. a. velox, agilis*, snåll. Harets kårot, *ad suendum festinus. cfr.* happel.

Harja, *penicillus, pecten*, borste, kam.

Har-

Harjain tjåkkot, *penicillo pectere. It. juba, seta*, man, borst på ryggen på kreatur. Harjait tsegget, *erigere jubam*, sätta up borsten. Harjanes & harjan, *id.* Wuoskon harjanes, *percarum pinnæ dorsales*, abbor-borstar.

HARJANET, *v. n. assvefieri*, vånjas, blifva van. Mana palest harjanet ådnak le, *a teneris consvescere multum est.* Harjanet wiesot sami kåtisne, *in tuguriis Lapponum vivere adsvescere*, blifva van at lefva i Lappkåjor. Harjanaddet, *frequent. idem.* Harjanastet, *dimin.* litet vånjas. Harjanatjet, *incipere adsvescere*, begynna at blifva van. Kalle mattab tabb takket, ko harjanatjab, *possum istud perficere adsvetus.*

HARJANEJE, *qui consvevit, assvetus*, som år van. Harjanam, *idem.*

HARJANEM, *n. f. consvetudo*, vana, plågsed. Tije adnebet harjanemeb, *est vobis consvetudo*, *Joh. 18: 39.*

HARJETET, *v. a. adsvefacere*, vånja vid. Harjetet etjebs pargoi, *adsvefacere se labori.* Ale harjet manait pahab takket, *noli liberos vitæ nefariæ adsvefacere.* Harjetowet, *passiv. assvefieri*, blifva van. Harjetallet, *frequ. idem.* Harjetastet, *dimin.* något litet vånja. Harjetatjet, *incipere assvefacere*, begynna at vånja. Harjetattet, *facere assvescere & posse assvefieri*, låta vånjas, och kunna blifva van.

HARJETEJE, *qui assvefacit*, som vånjer. Die le todn mo harjeteje pargoi, *tute me labori assvefecisti*, du hafver vånt mig til arbete.

HARJETEM, harjetes & harjetus, *qu. dic. adsvefactio*, tilvånjande. *It. consvetudo*, vana.

HARJETEKE, *n. a. non consvetus, insvetus*, ovan, ovanlig.

HARJETUPTUM, *n. a. solitus, usu receptus*, vanlig, brukelig. Juo le naute harjetuptum, *pristinus est mos*, det år en gammal plågsed.

HARMAT & harbmat, *adv. admodum, valde*, högeligen. Harmat stuor, *valde magnus, ingens.* Harmatet, *idem.* Harmatet pinastowab, *valde crucior*, *Luc. 16: 24.*

HARMES, harbmes & harbmok, *terribilis, ingens*, förskråckelig, ofantelig. Harbmes qwele, *piscis ingens.*

HARME, tjalmen harme, *supercilium*, ögonbryn.

HARNES LÅDDE, *vide* saiwa.

HARPO, *cithara*, harpa. Harpotjuojeteje, *citharœdus*, som spelar på harpa. Harpo, *cannabis*, *vide* arpo.

HARRE, *pisc. nom. coregonus fluviatilis, coregonus umbra*, harr. Harre jaure, *lacus ubi hi pisces reperiuntur*, en sjö, dår harr fins. Harrats, *dimin.* en liten harr.

HARREJE, *rami arborum, sarmentum*, qvistar på trån, ruskor. Tiewas harrejist, *plenus ramorum. cfr.* karek.

HARRET & harritet, *v. n. canium more mutire aut fremere*, murra som en hund. Piådnak harra, *canis mutit.*

HARRKSET, *v. n. tussire*, hosta. Harrksa akteb takka, *continue tussit.*

HARS, *tunica*, tröja. *vide* kapte.

HARSSES & harssa, *fuscina*, ljuster. Harssain piwdet, *fuscina piscari.* Harssain påsketet, *fuscina pungere.*

HARTSA, *n. f. tignum*, stock, bjelke.
Hartsa muor, *patibulum*, galge.

HARTSASTET & hartsastattet, *v. a. suspen-*

ſpendere, uphånga. Muori hartſaſtet, *de arbore ſuſpendere*, hånga up i trå. *cfr.* katſoſtet.

HASET, *v. a. comparare ſibi, acquirere*, fôrſkaffa ſig. Haſe allaſet tarbakit, *compara tibi neceſſaria*, fôreſe dig med det du behôfver. Haſeſtet, *dimin.* Haſegâtet, *incipere comparare*, begynna at fôrſkaffa.

HASEM, *n. ſ. comparatio*, fôrſkaffande.

HAS, *vide ſupra* as. *Hinc verb.* haſetet ulkos piädnakit, *canes abigere foras*, huta ut hundar.

HASKETET, *canes incitare in aliquem*, hiſſa eller upreta hundar på någon.

HASTET, *v. a. provocare, evocare*, utmana. Târoi haſtet, *in certamen provocare*, utmana til ſtrid. Haſti mo, *provocavit me.* Haſtetowet, *paſſiv.* utmanas. Haſteſtet, *dimin.* Haſtegâtet, *incipere provocare*, begynna at utmana. Haſtegâti manaites pargoi, *liberos ſuos ad laborem incitare cœpit.*

HASTATALLET, *v. n. provocari*, blifva utmant. Wertib târot ko haſtatallib, *non potui non certare provocatus.*

HASTEJE, *provocator*, utmanare.

HASTEM, *n. ſ. provocatio*, utmanande. Haſtald & haſtaldak, *idem.* Haſtald' târo, *pugna inter duos, duellum.*

HATT, *pileus*, hatt. *cfr.* kaipa.

HATTE, *adv. affir. utique, ſine dubio*, viſſerligen, tvifvelsutan. Hatte naute ſå le, *utique res ſe ita habet.*

HAU, *adv. certe*, ju, ſannerligen. Ib hau matte, *omnino nequeo*, jag kan ſannerligen intet. I hau, *idem.* Tietah kus todn tab? i hau, *ſcisne iſtud? omnino*, vet du det? ja aldeles. *Item neg. non, nequaquam*, icke, aldeles ej. I le hau tat mo akſjo, *hæc ſecuris non eſt mea*, denne yxen år ej min. *Obſ. Boreal. dicunt* ham.

HAUGE, *n. ſ. cumulus, acervus*, hôg. Kedge hauge, *acervus lapidum*, ſtenhôg.

HAUK, *lupus piſcis, lucius*, gådda. Haukets, *dimin.* en liten gådda.

HAUKA, *vide ſupra* hapak.

HAUKET, *v. n. ſuffocari*, fôrqvåfvas. Maſſak haukib muotakeſt, *nix mihi ſpiritum fere præcludebat. cfr.* hapketet.

HAUKETET, *v. a. ſuffocare*, fôrqvåfva. Qvoldo maſſak hauketi mo, *tempeſtas turbida me fere ſuffocabat. It. cunctari*, drôja. Hauketi kuit anje påtet, *cunctatus eſt neque adhuc venit*, han drôgde ånnu at komma. Hauketaſtet, *dimin.* litet drôja, *paululum cunctari.*

HAUSA, *Boreal. vide* hakſe.

HAUSKES & hauſke, *n. a. jucundus, lætus*, nôjſam, rolig. Hauſkes wieſom, *vita jucunda*, et nôjſamt lefverne. Hauſkes le tat ådnam, *hæc regio læta eſt.* Hauſke le, *dulce ſive jucundum eſt*, det år roligit. *Compar.* hauſkeb, nôjſammare. *Superl.* hauſkeſumus, nôjſammaſt. Hauſkedakes, *Ganand. idem ac* hauſkes.

HAUSTAKARE, *vide* auſtakare.

HAUTE, *n. ſ. fovea, ſepulcrum*, grop, graf. Stuora haute, *hiatus magnus, Luc. 16: 26.* Hautai håiketet, *in foveam detrudere.* Hautai piejet, *ſepulcro mandare. Hinc*

HAUTETET, *v. a. ſepelire*, begrafva.

HAUTETEM, *n. ſ. ſepultura*, begrafning.

HAWE, *n. ſ. vulnus*, ſår. Âbme hawe, *vulnus antiquius.* Adtjekje hawe, *vulnus recens*, friſkt ſår. Hawit takket, *vul-*

vulnerare, fåra. Piratjadni alde hawit, *obligabat vulnera ejus.* Haweft jabmet, *ex vulnere mori.*

HAWETET, *vulnerare*, fåra. Haweteje, *qui vulnerat*, fom fårar. Hawefk, *cui plura funt vulnera aut cicatrices*, full med får och årr. *Minus funt in ufu.*

HAWI & håwi, *adv. affirm. omnino*, *ita eft*, ja, ja få år det. *Boreal.* ima.

HEBBER, *taberna*, *repofitorium*, bod.

HEBMET, *v. a. mentionem facere*, nåmna, omtala. I kuit hebma maitek, *nihil commemorat*, han nåmner ingen ting.

HEDNIG, *ethnicus*, *gentilis*, hedninge. Hednigi wuoken mete, *modo ethnicorum.* Aptfa hednig le fodn, *plane ille eft paganus*, *h. e. doctrinæ Chriftianæ imperitus*, han år aldeles en hedninge. Hednig-lakats, *qui eft tanquam ethnicus*, hednifk. Hednig-wuot *vel* hednig-palafatswuot, *gentilifmus*, hedendom. *Eccleſ.*

HEIKALET, *v. n. obftupefcere*, *attonitus fieri*, blifva håpen. Heikalib kalle fagga, *valde obftupui*, jag blef rått håpen.

HEIKALDATTET, *v. a. (quaf. forma hiphil) attonitum reddere*, göra håpen.

HEIKALEM, *n. f. ftupor*, håpenhet.

HEIMA *vel* heimel, *domus*, hus, hem. Heima fuolke, *domeftici*, hemfolk. Heima almats *vel* kåte kunde, *idem.* Heimi påtet, *venire domum*, komma hem. Heimeleb tjuodtjotet, *domui præeffe*, *curam domus gerere*, förefta hufet. Heimi, *domum*, hemåt. Heimen, *domi*, hemma. Heima-laka, *adv. tanquam domi*, *more domeftico*, fom man vore hemma ftadd.

HEITET, *v. a. deferere*, *relinquere*, *dimittere*, öfvergifva, förkafta. Suddob heitet, *peccata omittere.* Sije heitin talla wadnafeb ja attjebs, *mox relinquebant navigium & patrem fuum.* Pargoft heitet, *a labore defiftere*, uphöra ifrån arbetet. Heiteftet, *dimin.* litet öfvergifva. Heiteftib tan palen koros, *hac folum vice miffum feci.* Heitegåtet, *incipere reliquere vel rejicere*, begynna at öfvergifva eller förfkjuta. Heitegåte talle die pahas wiefom lakeb, *defiftere mox incipias a vita male acta.* Heitetattet, *facere relinquere five rejicere*, & *poffe relinqui f. rejici*, låta öfvergifva eller förkafta, och kunna öfvergifvas.

HEITATALLET, *v. n. repudiari*, *rejici*, förfkjutas, förkaftas. Die fodn heitatalli ammateftas, *munus ejus illi abrogatum eft*, han har blifvit fin tjenft förluftig.

HEITENES & heiteje, *qui deferit*, *qui comites non curat*, fom öfverger, fom ej bryr fig om kamerater. *Hinc compof.* Jubmel-heitenes, *impius*, *a Deo alienatus*, ogudaktig, fom ej frågar efter Gud. Mije lepe Jubmel-heitenefeh orrom, *impii fuimus.* Jubmel-heitenes-wuot, *impietas*, ogudaktighet.

HEITEM, *n. f. rejectio*, *relictio*, förkaftande, öfvergifvande. To heitemeft tatt påta, *quia tu deferuifti id factum eft.*

HEITETAKES, heitokes & *Auftr.* heitemas, *rejectaneus*, det man förkaftar. Tat piåbmo flaje i le heitemafen, *hic cibus non eft rejiciendus.*

HEITATES, *n. a. qui eft rejectus*, *rejectaneus*,

ctaneus, det man förkaſtar, odugelig. *Item ſubſt. rejectaneum*, *excrementum*, afſkrap.

Heitsnamm, *cognomen ignominioſum*, öknamn. Nabdes-namm, *idem.*

Heitot, (*quaſi* heitetowet) *paſſ. rejici*, *derelinqui*, förkaſtas, öfvergifvas. Ruoi tatt kalka heitot, *brevi iſtud rejicietur.* Heitom & heitetum, *derelictus*, *improbatus*, öfvergifven, förkaſtad. Fårt kutte walda tabb, jukko ålmaſt heitetum le, *quicunque repudiatam ducit*, *Luc.* 16: 18.

Heitatallem, *n. f. improbatio*, förkaſtande. Pallab heitatallemeſt, *vereor ne rejiciar.* Katte etjebt heitatallemeſt, *cave ne rejiciaris.*

Heitak, *n. a. vide ſupra* heitates.

Heiwe, *n. f. ſpecies*, ſken, ſyn. Heiwe diet, *in ſpeciem*, för ſyn ſkull. Heiweb takkai naute, *in ſpeciem ita fecit*, han gjorde ſå för ſyn ſkull. Idtji tan heiwaiken aibmot takket, *ne in formam aut ſpeciem quidem facere potuit*, han kunde ej göra något ditåt, eller något likt. *It. probabilitas*, ſannolikhet. Heiwe le kokte ſaka kulloi, *fama*, *quæ exiit*, *non ita prorſus omni caret veriſimilitudine*, det ryktet ſom går, år ej ſå aldeles utan all ſannolikhet. *Hinc*

Heiwatet, *ſimulare*, *in ſpeciem facere*, låſſa. Heiwati wekketet, *ſimulabat ſe opem ferre*, *non niſi in ſpeciem juvabat*, han hjelpte för ſken ſkull. Heiwataſtet, *dimin. idem.*

Helle & helles, *n. a. fragilis*, *impatiens*, *quod ad tactum indoleſcit*, bråcklig, ömtålig. Helle ko glas, *ut vitrum tam fragile*, bråcklig ſom glas. Helle ko tjalmen kakka, *ut pupilla oculi ita impatiens*, ſå ömtålig ſom ögonſten. Helles waimo le ſuſne, *manſveto ſive miſericorde eſt animo*, han år af et ſaktmodigt och blödigt ſinne. Helleswuot, *n. ſubſt.* ömtålighet, bråcklighet.

Helketet, *v. n. ſtupere*, *ſtupeſcere*, håpna, blifva rådd. Helketijeb aiwe ſagga, *obſtupui valde*, jag blef rått rådd. Helketaſtet, *dimin.* blifva litet rådd. Helketatjet, *incipere metu percelli*, begynna blifva rådd.

Helketem, *timor*, *terror panicus*, förſkråckelſe, haſtig fruktan. Helketem ja alwa munji påta, *timor atque horror me invadunt.*

Helkeldattet, *v. a. terrere*, *attonitum reddere*, göra en håpen. Helkeldatti mo, *terrorem mihi incuſſit.*

Helme, *n. f. ſinus veſtis*, ſkörte. *Item in eccleſ.* Tuotti alde helmit, *tetigit fimbriam veſtimenti ejus*, *Matth.* 9: 20. Helmes pira, *circa lumbos ſuos*, *l. c.* 3: 9. Helme-tebme, *adj. veſtis parvis ſinubus*, med ſmå ſkörten. *Oppoſ.*

Helmajes, *n. a. veſtis demiſſior & ſinuoſa*, med långa och vida ſkörten.

Helwet, *orcus*, *tartara*, helfvete. Tjaſketuet helweten tålli, *conjici in ignem gehennæ*, *Matth.* 18: 9. *cfr.* råtta.

Hemse, *n. f. confuſio*, *diſturbatio*, förvirring, oreda. Die ſjaddi harmes hemſe, *maxima facta eſt diſturbatio.* Ib kaudna maite mon åtſab tane hemſen, *quod quæro non invenio in hac rerum confuſione.*

Hemset, *v. a. confundere*, *turbare*, förvirra, bringa i oordning. Hemſi etjes kauni ſiſa, *rebus ſuis permiſcuit*, han

han bortblandade med ſina ſaker. Hemſeſtet, *dimin.* litet bringa i olag, litet bortblanda.

Hemsanowet & hemſanet, *v. n. confundi, permiſci*, förblandas, bortblandas. Katte abma qweimat tawer hemſan, *cave, ne bona proximi tui confundantur.*

Hemseje, *turbator, qui confundit*, förvirrare, bortblandare. Hemſar, *idem. Hinc*

Hemsaret, *v. n. in loquendo vel in aliud quidquam agendo confundi*, ſtapla i talande, eller annars förvirras, confunderas.

Hene, *fœmina*, qvinna. *Non niſi in certis locutionibus uſitatum, e. gr.* Årjeli hene, *fœmina in auſtraliore regione nata*, en förländſk qvinna. Nuorta hene, *fœmina in ſeptentrione nata*, norrländſk qvinna. Lulle hene, *vide* lulleha. Atſitje hene, *vide ſupra.*

Herdot, *v. n. audere*, våga ſig, töras. I muttem håjos almats herdo watet, *quidam pauperes mendicare erubeſcunt. Dicitur etjam* herdet.

Herdo, *n. ſ. audacia, animus*, mod, driſtighet. I herdob adne tab takket, *non ſatis eſt animoſus ad illud agendum*, han har ej mod dertill.

Herdotes & herdotebme, *n. a. timidus, qui animo eſt demiſſo*, rädd, nedſlagen. Herdotes-wuot, *ſubſt. timiditas, verecundia*, fruktan, blygſamhet. I almats herdoteswuotin kusſek påte, *ſine animo vir nequicquam agendi idoneus eſt.*

Heretet, *v. a. impedire, retardare*, förhindra. Ale mo taina herete, *noli me hoc impedire. It.* nelkeb heretet, *famem aliquantulum expellere*, något litet ſtilla hungern. *cfr.* ajetet. Heretaſtet *dimin.* något litet hindra. Heretatjet, *incipere impedire*, begynna at hindra. Heretum, *impeditus.*

Heretes, heretem, heratus, *n. ſ. impedimentum*, förhinder. Stuora heretes, *magnum impedimentum.*

Hereteke, *n. a. ſine impedimento, non impeditus*, hinderlös, ohindrad.

Heranet & håranet, *v. n. impediri, detineri*, hindras. Heranijeb hålaina, *detinebar loquendo.* Heranaſtet, *dimin.* litet förhindras. Heranatjet, *incipere detineri*, begynna at förhindras. Heranaddet, *frequ. idem quod* heranet.

Heranes & heranem, håranem, *n. ſ. quo quis impeditur*, hinder.

Herke, *rangifer caſtratus*, ox-ren. Wuojem herke, *reno vectorius*, körren, åk-ren. Låbdes herke, *reno manſvetus*, en ſpakfärdig ren. Herkeb keſaſtattet, *renonem ad traham jungere.* Nådit herkai piejet *vel* herkeb nådotet, tjadnet, *clitellas ſive jugum imponere renoni*, lägga klöſjor på ren. Nåde herke, *reno clitellarius*, en ren ſom bär bördor.

Herr, *dominus*, herre. Herra, *ſacerdos*, präſt. Herra heima, *domus ſacerdotis*, präſtgård. Herra kall & herra laipe, *ſacerdotium*, präſta-ämbete, präſtgeld. Herratak, *ſine ſacerdote*, utan präſt.

Herrawuot & herrawåld, *dominatus*, herravälde. *Eccleſ.* Todn herrawåldeb adnah, *tuum eſt dominium.*

Herrdag, *comitia, conventus Senatus*, Riksdag. Herrdagen orrot, *comitiis intereſſe*, biviſta Riksdagen. Herrdagen ålma, *vir qui ad comitia adeſt*, Riksdagsman.

Herrastallet, *v. n. more magnatum se gerere*, fôra sig up som en herre. *It. superbire*, hôgfârdas.

Hesjotet, *v. a. dehortari, impedire*, afrâda, afhindra. Mon hesjotib so taste, *ab illa re illum dehortatus sum.*

Hessen, *vespertilio*, flâdermus.

Hete, *n. f. calamitas, periculum*, nôd, fara. Jabmemen hetesne, *in angore mortis*, i dôdsens nôd. Häggen hetesne, *in periculo vitæ*, i lifsfara. Hete-wekke, hete-tuorpo, *qualecunque auxilium*, nôdhjelp.

Hetakattet, *v. n. usui idoneum esse in casu necessitatis*, duga fôr nôd skull. Ika i le aiwe puorak, hetakatta kuit, *licet apprime aptum non sit, non tamen est rejiciendum.*

Heune, *araneus*, spinnel. Heune werme *vel* heune kâdo, *araneum*, spinnelvâf.

Hewe, *n. f. Austr. honor*, heder, âra. Hewesne adnet, *honorare. cfr.* kudne.

Hewes & hewok, *n. a. splendidus, magnificus*, prâktig. Hewes karwoh, *vestimenta splendida*, prâktiga klâder. Harbmat hewase leh stuorasi gardeneh, *splendida sunt magnatum domicilia.* Hewok neita, *puella bene ornata.* Hewes-wuot, *subst. splendor, magnificentia*, prakt. Heweswuotesnat, *in splendore tuo.* Hewes-laka *vel* hewok-laka, *adv. splendide*, prâktigt. *Comparat.* hewasub, hewokub, *splendidior. Superl.* hewasumus, hewokumus, *splendidissimus.*

Heweb, *compar. potior, præstans*, bâttre, fôrmer. *Est Svec. orig. qu. dic.* mera hâf. *Superlat.* hewemus, den bâste. Hewemus le sodn mijest, *ille nos multum antecellit*, han ôfverträffar oss mycket.

Hewastallet, *v. n. ornatu superbire, magnificentiam suam jactari*, prâla, visa sin prakt.

Hewetes & hewetem, *n. f. laus*, lâf, âra. Hewetes lekes Jubmeli allakesne, *gloria sit in excelsis Deo.* Kuti *vel* kâsa lekes hewetes kaiken ekewesne, *cui sit gloria in secula.*

Hewetet, *v. a. laudare*, lâfva, berômma. Heweti sodn Jubmeleb, *glorificabat Deum, Luc. 23: 47.* Hewetete Herrab kaik hednigeh, *laudate Dominum omnes gentes.* Hewestet, *frequ. id.*

Hewet, *v. a. ferre, adferre*, fôra, hâfva. Hewe ulkos, *ejice foras.* Hewe erit, *aufer*, haf bort. Pajas hewet, *attollere*, hâfva up. Hewet sisa, *immittere*, hâfva in. Hewe sisa suoineb autel ko rasjo pâta, *immitte fœnum antequam pluere incipiat.* Wuolos hewet, *detrudere, dejicere*, hâfva ner, nederslâ.

Hibme, *n. f. gluten*, lim. *cfr.* tabme.

Hibmesk, *glutinosus*, limaktig. Hibmeje, *glutinator*, limare. Hibmet, *glutinare*, lima. *Solum Austral. nota. Usitatiora sunt* tabme, tabmet *&c.*

Hikkes, *n. a. inopinatus*, ofôrmodelig. Hikkes-laka, *adv. inopinato*, ofôrmodeligen.

Hikkales, *n. a. lubens, pronus*, villig. *vide* kissjeles.

Hikkalet, *vide* kissjalet.

Hila, *Boreal. pruna*, glôd, eldkol.

Hila, hilak *vel* ila, *adv. nimis*, alt fôr mycket. Hila lâssok, *nimis gravis*, alt fôr tung. Hila deuras, *nimis carum*,

rum, alt fór dyrt. Hilak ſtuores, *prægrandis*, *ultra modum magnus*.

Hiljost, *ſero*, *lente*, ſent, ſakta.

Hildo, *repoſitorium*, hylla.

Hilkes, *infirmus*, *vacillans*, ſvag, ſviktande. O! tije hilkes jakkeje, *o! vos exigua fide præditos*, o! j klentrogne, *Matth. 16: 8.*

Hilkahet, *parvi facere*, *improbare*, litet vårdera, ogilla. Hilkahi waddeſeb, mab lijeb waddam, *dono*, *quod dedi minus eſt delectatus*, han tyckte ej ſå mycket om gåfvan, ſom jag hade gifvit. Hilkahaſtet, *dimin. idem.*

Hilkahem, *n. ſ. diſplicentia*, miſshag.

Hilpad, *ſuperbus*, högfärdig. *cfr.* tjåulak

Hinga & Hingo, *nom. propr. fœm. Inga.*

Hinnet, *v. n. aſſequi*, hinna. Idtjib hinne påtet, *non adhuc veneram*, jag hant ej komma.

Hissek & heſſek, *fruſtra*, förgåfves. Hiſſek le tatt, *fruſtraneum eſt*, det år fåfångt. Ale hiſſek kåttjele, *noli incaſſum tentare. cfr.* toſſje.

Hitet, *v. a. negare*, neka. Hita kus todn tabb? *num iſtud negas?* Tatt kutte måddobs hita, *qui delictum ſuum negat.* Kutte mo tjowot ſita, kalka hitet etjebs, *qui me ſequi vult abnegabit ſeipſum*, *Luc. 9: 23.* Hiteſtet, *dimin.* något litet neka. Hitegåtet, *incipere negare*, begynna at neka. *It. perſiſtere in negando*, fortfara at neka. Die åſka hitegåti, *tunc in negando perſiſtere incipiebat.*

Hitetattet, *v. n. poſſe negari*, kunna nekas. I hitetatte, *negari non poteſt.*

Hita, *formula jurandi.* Hita li tatt, *diabolicum fuit*, det var hin. Hita almats le ſodn, *malus eſt vir*, han år en elak eller förtretlig karl.

Hitemeh, *bracca*, byxor. *Boreal.*

Hivwot & hivkot, *v. n. male valere*, vara illa mående. *Obſ. ſæpiſſime de animal.* Hivwo tat tåmp, *eqvus hicce minus eſt alacer*, denne håſten år modſtulen.

Holjo & håljo, *canis magnus*, en ſtor hund.

Holwot, *luporum & canum more ululare*, tjuta ſom vargar och hundar. Piådnak holwo, *canis ululat.*

Hombalet, *v. n. confuſe ſive perturbate agere*, förglömma ſig, förvirra ſig. Hombalieb tann palen, *confuſe ſive minus accurate illa vice rem agebam*, jag confunderade mig den gången.

Hombel, *lupulus*, humle. Hombel-garden, *lupuletum*, humlegård.

Hon, *canalis*, rånna, ho.

Houso, *vide ſupra* hitemeh.

Hora, *meretrix*, hora. Hora niſun, *ſcortum*, horkona. Jukko etjebs adneta hora niſunen kåik, *qui ſcorto addictus eſt*, *1 Cor. 6: 15.* *Obſ. ſæpius Lappones dicunt* ſkekes qvuina.

Horawuot, *n. ſ. adulterium*, hor. Horawuoteb takket, *ſcortari*, göra hor. Hora-wieſom, *idem. Syn.* ſkekeswuot.

Horalakats, *n. a. libidinoſus*, *laſcivus*, horaktig, kåttjefull. *Melius* ſkekes.

Horatakkeje, *ſcortator*, *adulter*, horkarl.

Hoskotet, *canes in aliquem irritare*, hitſa up hundar på någon. Hoſkoteje, *qui iſtud facit*, den ſom ſå gör. *vide ſupra* haſkotet. *Auſtral.* hotſalet, *idem.*

Hubma, *n. ſ. colloquium*, *confabulatio*, ſamtal. *cfr.* rudna. *It. Auſtr. rumor*, löſt ryckte.

Hubmet, *v. n. colloqui, loqui*, talas vid, tala. Hubmet kalken kaſkeme, *confabulabimur (dualis) nos ambo*, vi två ſkola talas vid. Hubmeſtet, *dimin.* Hubmegåtet, *incipere facere mentionem, loqui incipere*, begynna at omtala, begynna at tala.

Hud & hudes, *pellis craſſior, corium*, hud. *Synon.* & *melius* rerte, *qu. vid.*

Huffetet, *v. n. vociferari*, ropa, ſkria. Kulloin huffetet, *vociferare audiebantur.*

Huffeteje, *vociferans*, den ſom ropar. Huffetem, *ſubſt. clamor, vociferatio*, rop.

Hugso, *n. ſ. cura*, omſorg. Adnet hugſob ālos pira, *gregem ſuum curare*, hafva omſorg om ſin boſkap. I hugſob ane manken ådnakatjen pira, *nihil omnino curat*, han bryr ſig aldeles om ingen ting. Hugſo-tes, hugſo-teke, hugſo-tebme, hugſot, *ſine cura, qui non eſt curioſus*, utan bekymmer, bekymmerslös. Aptſa le ſodn hugſotebme, *nimis incurioſus eſt. Oppoſ. eſt*

Hugsar & hugſojes, *curioſus, qui curæ ſibi habet*, bekymmerſam, ſom har omſorg. Hugſojes edne, *mater ſolicita.* Hugſojes-wuot, *cura, ſolicitudo*, bekymmer.

Hugsoteswuot, *n. ſ. incuria*, vårdslöshet. I aktek bāndo hugſoteswuotin, *nemo incuria diteſcit.*

Hugset, *v. n. ſibi curæ habere, curare*, hafva omſorg om. Alet hugſe ittatjen peiwen pira, *nolite de die craſtino ſoliciti eſſe. It. procurare*, förſkaffa. Hugſo munji jafob, *procures mihi farinam*, haf omſorg för mjöl åt mig. Mab kalkab mon tunji hugſet taſt? *quid tibi pro hac re dare ſtudebo?* hvad ſkal jag vara omtånkt at gifva dig för detta? Elete hugſo, kalle ſodn påta, *ne vereamini, veniet certe*, frukta er intet, han kommer nog. Hugſeſtet, *dimin.* bekymra ſig något litet. Hugſegåtet & hugſajet, *incipere curam gerere*, begynna draga förſorg.

Hui! *interj. heu!* ack! Hui! kålob ſagga, *heu! frigore conficior*, ack! jag fryſer.

Huinos, *n. a. mœſtus, triſtis*, ångſlig, bedröflig. *Auſtr.* huinoswuot, *ſubſt. triſtitia*, bedröfvelſe, ſorg. Huinoslaka, *adv. anxie*, ånſligt.

Huinot, *v. n. triſtitia affici*, vara bedröfvad.

Huinotet, *v. a. triſtitia afficere*, bedröfva. Huinahet, *idem. Auſtr.*

Hujos, *n. a. qui animo eſt mœſto atque abjecto*, bedröfvad och modfäld.

Hujot, *v. a. animis cadere, deſpondere animum*, blifva modfäld, fälla modet. Hujogåtet, *incipere cadere animis*, begynna fälla modet. Ko påti ammas ådnami, die hujogåti, *cum in regionem exoticam veniſſet cœpit animis cadere.*

Hui, *partic. intenſiv.* Hui ſtuores, *valde magnus*, rått ſtor. Hui deuras, *admodum carus*, rått dyr. Hui harbmat, *adv. horrendum*, förſkräckeligen.

Huitur, *moneta minima argentea*, en hvit ſtyfver. *It. pellis ſciuri*, et gråſkin.

Hullertet, *v. a. adulari, blandiri*, ſmickra, liſſma med. *It.* Manait hullertet paha pelai, *blandiendo liberos decipere ad faciendum quidquam mali*, läcka barn genom liſſmeri, at göra något otilbörligit. Hullertatjet, *inchoa-*

choativ. begynna at låcka. Hullertaſtet, *dimin.*

HUONA, *n. ſ. domus*, hus, gård. *cfr.* heima

HUOWE, *exercitus*, *vide* ſuowa.

HURRE, *nom. avis*, *tetrao minor*, *gallus ſilveſtris*, orre. Snutto *fœm. vid. infr.*

HUSMANNE, *domeſticus*, *villicus*, den ſom år i huſet, gårdsfogde.

HUSBÅNDA, *herus*, husbonde. *vide* iſſed.

HUTTAN, *officina fuſoria metallorum*, ſmålt-hytta.

HUTTE, *nom. avis. ruſticula minor alpina*, Fjåll-bekaſin. *Norrlandicis* åkerhöna.

HUT, *vide* as. Hutatet, *verb.* Hutatet ulkos piånjit, *canes exigere*, huta ut hundar. *Auſtr.*

HUTTET, *v. n. latrare*, *allatrare*, ſkålla. Piådnakeh matteh huttet ja pårret, *canes latrare & mordere poſſunt.* *It. transl.* Man kukke kalkah todn taſne mo huttet? *quamdiu mihi heic conviciaberis?* huru långe ſkal du hår vara ovettig emot mig? *cfr.* tſiålet. Hutteſtet, *dimin.* ſkålla litet. Huttegåtet, *incipere latrare*, begynna ſkålla. Huttetet, *(forma hiphil) facere vel permittere latrare*, låta ſkålla.

HWEIT & *in Bibl.* hwete, *triticum*, hvete. Hweiten-kårdne, *granum tritici*, hvete-korn.

HÅBMEL, håbmel wakko, *ſeptimana circa initium Septembris*, *ſeptimanam Bartholomæi proxime inſequens*, veckan, ſom följer på Bartholomåi.

HÅGG, *n. ſ. ictus*, *plaga*, ſlag, hugg. Håggeb munji waddi.

HÅI! *heu! heus!* ack! hör!

HÅIBOT *vel* håipot, *luctari*, brottas. *vide* ſaggatet, åibot.

HÅIKETET, *v. a. pellere*, *repellere*, *rejicere*, drifva, kaſta bort. Håiket tabb erit, *abjice iſtud*, håf bort det. *It. mittere*, ſkicka, kaſta. Håiketet wuolos pakteſt, *de præcipitio præcipitare*, ſtörta nedföre en brant. Håiketet erit qveimes påtſoit, *dimittere alienos renones.* *It.* Håiket ſunji kirjit, wai ſodn tait tolwo, *trade ei literas deportandas*, gif honom brefven at framföras. *cfr.* ſajet. Håiketaſtet, *dimin.* litet ſtöta eller drifva. Håiketaſte ſmalait ſmala kåtai, *mitte oves in ovile*, kör fåren in uti fårhuſet. Håiketatjet, *incipere mittere*, *vel pellere*, begynna at drifva. Håiketatji mo ulkos ſtåpoſt, *incipiebat me domo expellere*, han begynte drifva mig ut, utur huſet. Håiketattet, *facere ut pellatur vel mittatur*, låta drifvas eller håfvas. Håiketatte kaunit wuoſſen ſiſa, *fac ut ſupellectilia in ſacco condantur*, laga at ſakerne blifva lagde i ſåcken. *It. poſſe pelli vel mitti*, kunna drifvas eller håfvas. I håiketatte ulkos, ila le kåura, *expelli non poteſt*, *quia nimis eſt robuſtus*, han kan ej drifvas ut, ty han år för ſtark.

HÅIKETALLET & håiketowet, *paſſiv. pelli*, *mitti*, blifva drifven, m. m.

HÅKKETET & håkket, *v. a. interficere*, *perire facere*, dråpa, förgöra. Håkkei & håkketi etjebs, *ſemetipſum interfecit*, han gjorde af med ſig ſjelf. Ale mo håkket, *noli me perdere.* Sålgin håkketet, *veneno interimere*, taga af daga med förgift. Die håkkei, (die kåddi), *exclamandi eſt formula quidquam admirantis*, *vel etjam ſtupentis*, (*ad verbum interfecit*) *o! miraculum* ah! ack! Håkketatjet, *incipere neca-*

necare, begynna at förgöra. Die tjåſkem håkketatja almatjit, *frigus nunc incipit perire facere homines.*

HÅKKETEJE, *perditor*, *interemtor*, förderfvare, dråpare. Kåddetowin håkketejeſt, *occiſi ſunt a perditore.* Håkketem, *nex*, *occiſio*, dråp, dråpande.

Håkkanet, *v. n. perire*, förgås. *cfr.* fjåret. Mije håkkanebe, *perimus*, *Matth. 8: 25.* Mon nelkeſt håkkanab, *fame pereo*, jag dör af hunger. Håkkanaddet, *frequ. idem.* Håkkanatjet, *incipere perire*, begynna at förgås. Die håkkanatjin mijen (*vel* mija) waſſjolatjeh, *interire cœperunt inimici noſtri.*

HÅKKANEJE, *qui perit*, *intereuntus*, den ſom förgås, dråpen. Muitakus todn tait håkkaneje almatjit, *habesne in memoria intereuntes illos homines.* Håkkanem, *ſubſt. interitus*, *exitium*, undergång, förderf.

HÅKTET, *iter vel aliud agendum parare*, *deſtinare*, ruſta ſig til at reſa, m. m. årna ſig.

HÅL & håla, *n. ſ. ſermo*, *loquela*, tal. Mah leh tah hålit? *quinam hi ſunt ſermones?* Hålen adnet, *mentionem facere*, omtala. I adnet hålen, *reticere*, förtiga. Aut håla, *præfatio*, (*e. g. libri cujusdam*) företal. Auteltes hål, *quod quis loquitur coram aliquo*, det man ſäger en i ſynen. *cfr.* auteltes. Mangeltes hål, *obtrectatio*, förtalande, eftertal. Mangeltes håleb adnet mubben pira, *laudibus alicujus obtrectare*, *obtrectare alicui*, förtala eller baktala någon. Påktjo håla, *idem.* Mubben hålai tjagnet, *interloqui alicui*, falla någon i talet. Språk hål, *locutio arguta ſive artificioſa*, konſtigt taleſätt, illiſtigt tal. Sluokes hål, *id.* Wuoſte-hål, *contradictio*, genſäjelſe.

HÅLA-TJEPPE, *facundus*, *eloquens*, vältalig. *cfr.* tjeppe.

HÅLEM, *loquela*, talande. Hålem lake *vel* hålem ſlaje, *modus loquendi*, taleſätt. Hålem åbme, *quod reprehenſionem meretur*, *quod increpari debet*, det ſom är vårdt åtal. *It.* Anakus todn hålem åbmeb? *habesne quidquam dicere?* har du något at ſäga? Wuoſte-hålem, *vide* hål.

HÅLET, *v. a. loqui*, tala. Tarob hålet, *Svecana loqui*, tala Svenſka. Sijeh kalkeh hålet åddå njuoktjemi, *linguis loquentur novis*, *Marc. 16: 17.* Sagga, logneſikt *vel* tjauk hålet, *vocem attollere*, tala högt. Aſtoi *vel* låbdeſikt hålet, *vocem deprimere*, tala lågt. Aſtoſt hålet, *lente loqui*, tala långſamt. Spait *vel* tåbmårikt hålet, *oratione celeri & concitata dicere*, tala fort. Håle ſjawot, *dicas ſi vis*, *per me licebit*, ſäg fritt. Hålegåtet, *incipere loqui*, begynna tala. Håletattet, *poſſe dici*, kunna ſägas, gå an at tala. I tatt håletatte, *dici iſtud non poteſt*, det kan ej nämnas. Hålelet, *frequ. feſtinanter loqui*, *concitata dicere oratione*, tala fort. Hålelib tabb, *feſtinanter illud a me dictum eſt*, jag ſade det i haſtighet. Håleſtet, *dimin.* tala något litet. Sitab mon tuina håleſtet, *tecum cupio paullulum colloqui*, jag vil tala med dig litet. Wuoſte-hålet, *contradicere*, genſäga, ſäga emot. Autelt hålet, *loqui coram aliquo*, tala i ens närvaro. *Coram in os aliquem laudare*, berömma en i ögonen. Mangelt hålet, *obtrectare*, förtala, baktala.

la. Mangen hålet, *quæ alter prædicit vel prælegit eadem repetere verba*, tala efter fom en talar eller läfer före.

Hålek, *n. a. non dictus*, oomtalt.

Håleje, *loquens*, *qui dicit*, den fom talar. Håleje håleh, *loquentes loquuntur*, *(frequens in Lapponica lingua Idiotifm.) h. e. homines dicunt*, folket fäger.

Håletes & håletebme, *qui non multa loquitur*, *taciturnus*, tyftlåten, fom ej fäger mycket. I le haufke håletes almatjin wiefot, *cum homine taciturno minus eft jucunda confvetudo.* Håletes-wuot, *taciturnitas*, tyftlåtenhet.

Hålets, *n. a. dictus*, *nominatus*, den omtalte, benämd. Die kus le tatt to hålets åbma? *illene vir eft, de quo locutus es?* är det den mannen du talte om? Ko påtime tann hålets fajai, *cum ad dictum locum venimus.*

Hålajes & hålai, *n. a loquax*, *facundus*, fpråkfam, talför. Hålajes almats le haufkes kradne, *jucundus qui loquitur comes.* Hålajes-wuot, *fubft. loquacitas*, *eloquentia*, talighet, vältalighet.

Hålastallet, *verb. intenf. vehementer loqui*, *magna loqui*, tala något mycket, tala ftort.

Hålastallem, *n. f. magniloquentia*, ftortalighet.

Hålетет, *v. a. perfvadere*, öfvertala, intala. Håleti mo taffan, *perfvadebat mihi iftud*, *perfvadendo me ad iftud faciendum permovit*, han öfvertalte mig dertil. Hålet tabb ålmab wai påta wekkin, *perfvade viro ifti*, *ut opem ferat*, intala den mannen at han kommer med hjelp. Håletaftet, *dimin.* litet öfvertala. Håletatjet, *incipere perfvadere vel perfvadendo permovere*, begynna at öfvertala.

Håleteje, *perfvafor*, öfvertalare, intalare. Håletejen li fodn, *ille erat perfvafor.* Håletem, *fubft. perfvafus*, *inductus*, öfvertalande, inrådande.

Håletallet, *frequ. perfvadere*, *perfvadendo inducere*, öfvertala. Håletalleje & håletallem, *fubft. vide* håleteje, håletem.

Hålaidattet, *v. a. alloqui*, tiltala. Hålaidatti mo, *allocutus eft me*, han talte til mig. *It. perfvadere*, inråda, inbilla.

Håld, *excubiæ*, *quæ fiunt vecturæ cauffa*, *ut poffint quo ftudent pervenire viatores*, håll, fkjutshållning. Håldåkåte, *domus*, *eundem in finem exftructa*, hållftuga.

Håldet, *v. a. excipere hofpitio*, taga emot, fägna. Håldi mo puorift, *optimo me excepit modo. It. fumtus fuppeditare*, påkofta. Kuttes kalka to håldet, *quis tibi fumtus fuppeditabit? Hinc* håldek, *ftipendium*, underhåll.

Hålme, *n. f. fonus five ftrepitus loquentium*, ljud af folk, fom tala. Hålme kulloi, *ftrepitus loquentium auditur.*

Hålt, *fcortea fclopeti*, hylfter för böffor. Tfake birfob hålti, *immitte fclopetum in fcorteam.*

Hålland, *Batavia*, Holland. Hålland Dal, *Imperialis Belgicus.*

Håme, *ftilus five clavus*, *cui remi tanquam cardini affixi funt*, håar på båtar. *cfr.* kårwe.

Hånog, *mel*, honing.

Hårse, *pediculus*, lus. *Proprie quibus ægrotantes afficiuntur. cfr.* tikke.

Hårte, *canis prægrandis*, en ftor hund.

Håset *vel* håfatet, *v. a. percutere*, *cædere*, flå, pifka. *Auftr.* Aiti håfet mo, *mina-*

minabatur se me cæsurum fore, han hotade at slå mig. Algi håsatet, *incipiebat percutere. cfr.* slåwet, rewetet.

Håsa & håsem, *ictus, verbera*, hugg, slag. Kalka ådtjot mådde håsait, *accipiet multa verbera*, *Luc.* 12: 47.

Håseteke & *Austr.* håsetkenna, *non verberatus*, som ej år slagen.

Håseje, *qui percutit*, piskare, som slår.

Håseg, *percussus, cæsus*, slagen. Warrhåseg, *ex verberibus lividus vel cruentus*, blodig och blå af hugg och slag.

Håtsalet, *vide* hoskotet.

Håswedatet, *allaborare*, bemöda sig med. Ib waffja taina håswedatet, *laborem in illam rem insumere nolo. Rar.*

Håwke, *n. f. vide* haugi. Muora håwke, *strues lignorum*, vedhög. Håwkai piejet, *coacervare*, lägga i hög.

Håbmaldattet, *v. n. oblivisci*, förglömma. Håbmaldattib tabb, *oblitus sum istud*, jag förgat det. *Obs. Austr. dicunt* håbmalet, *turbari, a proposito abstineri*, förvirras, hindras ifrån sin föresats. Die mon håbmalijeb tast, *in illa re peragenda perturbatus sum.*

Håbmestallet & håbmegåtet, *v. n. metu percelli, obstupescere*, blifva rådd, blifva bestört. Abbå stada håbmegåti, *tota urbs commota est metu. Austr.*

Håbro, *vide infra* åbro.

Hågga, *n. f. vita*, lif. Håggab masset, *capitis luere pœnam*, mista lifvet. Hågg-assje, *crimen capitale*, lifs-sak. Håggab luitet, *exspirare animam*, dö. Ikus hågga le ånab piåbmost? *nonne vita plus est quam alimentum? Matth.* 6: 26. Hågga rito, *vitæ discrimen*, lifsfara. Sis-håggen, *moribundus, semimortuus*, halfdöd. Sis-håggesne wållahet, *in agone mortis esse. It.* Ednen-hågga, *uterus*, moderlif. Aikasats hågga, *vita temporalis*, timmeligit lif. Hågga-tebme *vel* hågga-teke, *adj. quod vita caret, inanimus*, utan lif, lifiös. *It.* håggatebme le tat ålma, *hicce vir capitis est reus*, denne mannen har förverkat sit lif.

Håggalats & håggaporre, *n. a. vitalis, qui vivit, animans*, liflig, som har lif, lefvande djur.

Hågne, *vide* hagno.

Hågger, *n. a. pronus*, benägen, bögd. Harbmat hågger pelket leh tah almatjeh, *ad rixas quam maxime proni sunt hi homines*, detta folket år mycket benåget at tråta.

Håhdet, *v. a. vocem vel mores alicujus imitari*, hårma. Håhde-pakte, *echo*, genljud. *cfr.* åhdet *&c.*

Håje, *n. f. nuptiæ*, bröllop. Håje-karwo, *vestes nuptiales*, bröllops-kläder. Håjeb karwet, *nuptias apparare.* Håjeb takket, *nuptias constituere.* Håjemallaseb piejet, *cœnam nuptialem parare*, tilreda bröllops-måltid.

Håjetet, *v. n. nuptias celebrare*, hålla bröllop. Håjetemen leh tall die, *nuptias nunc celebrant*, de hålla nu på at hafva bröllop. Håjetatjet, *incipere nuptias celebrare*, begynna hålla bröllop.

Håjo, håjos & *interd.* håjes, *n. a. pauper*, fattig. Koggo mattah, wekkete håjob, *qua in re potes juva pauperem. It. debilis, imbecillus*, svag. Håjo leb mon, ib mon tab nakkahe qweddet, *hoc non valeo portare, quia imbecillis sum.* Håjon takket, *pauperem reddere*, göra fattig.

Håjoswuot, *n. f. paupertas*, fattigdom. *It. imbecillitas*, *debilitas*, bräcklighet, svaghet. *cfr.* wesjeswuot.

Håjot, håjonet & håjanet, *v. n. fieri pauper*, blifva fattig. Tatte palest sodn algi håjonet, *ex eo tempore cœpit pauper fieri. It. debilitari*, försvagas. *cfr.* neuranet. Håjogåtet & håjonatjet, *incipere pauper fieri*, begynna blifva fattig.

Håjonum, *qui factus est pauper*, den som har blifvit fattig. Håjonem, *subst. paupertas*, fattigdom. Håjonemest hanes palla, *avarus timet paupertatem.*

Håiret, *v. n. immutari*, förändras. Håirem le autotjist, *pristinam immutavit speciem. It. perturbari*, komma i olag, i oordning. Håirem le miåli kauto, *amens factus est*, han har blifvit galen. Håirestet, *dimin.* litet förändras. Håirestem le mo birso, *sclopetum meum aliquantum est depravatum*, min bössa har blifvit något förderfvad, kommit i olag. Håiregåtet, *incipere immutari*, begynna at förändras.

Håirem, *n. f. immutatio*, förändring.

Håirak, *n. a. non mutatus*, oförändrad.

Håiretet, *v. a. immutare*, *pervertere*, förändra, förvända. Epe berre håiretet maite wuoresch, leh laketam, *quod majores natu constituerunt immutare non debemus.* Håiretastet, litet förändra. Håiretattet, *facere ut immutetur*, låta förändra.

Håket & håketallet, *verborum blanditiis delinire*, *blandiri*, smeka, smickra. Manain håketallet, *infantem delinire*, ställa barnet tilfreds.

Håkkes, *n. a. repentinus*, *inopinatus*, *subitaneus*, hastig, oförmodelig. Håkkes puotselwas, *morbus repentinus.* Håkkes jabmem, *mors subitanea*, hastig död. Håkkes bånda, *repentinus dives*, *qui repente dives factus est*, hastigt rik. *It.* Håkkes almats, *qui labori vel alicui rei nondum est adsvefactus*, *inassvetus*, ovan. Håkkes påtsoh, *inassveti renones*, ovanda renar.

Håkket & håkketest *vel* håkkest, *adv. repentino*, hasteligen, i hast. Håkket sjaddi tudna, *repente factus est sonitus*, *Act.* 2: 2. Håkketest påti, *repentino veniebat.* Ko eime toiwo, tatte håkkest sjaddi, *repente præter opinionem nostram factum est*, det skedde i hast, då vi ej kunde det förmoda.

Håksoi, *adv. raro*, sällan. *cfr.* wuorjai. Håksoi waldeste tate talkasest, *una alterave vice de hoc sumas medicamine*, *infrequens & rarus sit tibi hujus medicamenti usus*, tag sällan af detta läkemedlet. Todn håksoi kyrkoi påtah, *raro templum visitas*, du kommer sällan til kyrkan. *Austr.*

Hålpet, *v. n. procrastinari*, *omitti*, dragas ut på tiden, blifva ogjordt. Hålpi tatt pargo, *omissus est labor iste*, det arbetet blef ogjordt. I le puorak, ko takkamusch kukkeb hålpeh, *non est bonum agenda diutius procrastinari*, det är ej godt, at längre upskjuta med göromålen. Sodn wekketaka hålpi muste, *illum juvare neglexi*, jag försummade hjelpa honom. Hålpestet, *dimin.* litet upskjutas. Hålpesti mangeb palai, *in aliud tempus dilatum est*, det blef upskutit til en annan gång. Hålpegåtet, *incipere differri*, *omitti sive negligi incipere*, begynna at upskjutas ell. försummas.

Håk-

Hålpem, *n. f. dilatio, mora*, upſkof, drögsmål. Hålpeje, *adj. ſive particip. quod in aliud tempus dilatum eſt*, upſkuten til en annan gång. Kåſſes kalkah taite hålpeje widnoitat takket? *quando negotia tua omiſſa conficias?*

Hålpetet, *v. a. (quaſ. Hiphil verbi* hålpet) *procraſtinare, differre*, låta gå ut på tiden, upſkjuta. Hålpetet mubbe japai, *in annum ſequentem differre.* Ele hålpete kukkebu, *noli diutius procraſtinare.*

Hålpeteje, *cunctator, procraſtinans*, en ſom drar ut på tiden. Hålpetem, *ſubſt. procraſtinatio*, utdrågt på tiden.

Hålso, *n. f. bona valetudo*, hålſa. *cfr.* warreswuot. Leh kus hålſoin? *num bona es valetudine præditus? Compoſ.* wan-hålſo & ohålſo, *mala valetudo*, ohålſa.

Hålsatet, *ſalutare, valedicere*, hålſa på, bjuda farvål. *cfr.* puoraſtattet.

Hålsotet, *v. a. aquæ immergere, in aquam mergere*, doppa eller ſänka ner i vatnet. Hålſoti ſo jaureſne, *in lacum illum merſit*, han doppade honom i ſjön. *It. humectare*, våta. Hålſo ſo tjatſin puoriſt ja puoriſt, *humecta illum aqua copioſiſſima*, wåt honom rått vål med vatten. Die tat raſjo mijeb hålſotitja udne, *hæc nos pluvia hodie madefaciet. cfr.* kaſtetet.

Håpos, *eqvus*, håſt. *uſitatius* tåmp.

Håppa & håppanem, *n. f. pudor*, ſkam.

Håppanet, *v. n. erubeſcere, pudore ſuffundi*, ſkåmma ſig, blygas. Håppan, *pudeat te*, du må ſkåmmas. Puoreb le, jus todn håppana, *ſi puderet te ſatius foret.* Sodn håppani tas, *iſtud illum puduit.* Mon håppanib ſo diet, *erubui illum*, jag ſkåmdes för hans ſkull. Håppanaſtet, *dimin.* Håppanatjet, *incipere erubeſcere*, begynna blygas.

Håppatet, *v. a. infamare, pudorem alicui ſuffundere*, ſkåmma ut en. Håppat ſo kaiki almatji auteſne, *fac ut pudeat illum, coram omnibus hominibus*, låt honom ſkåmmas för alt folk. *Auſtr.*

Håpto, *n. f. impedimentum, mora*, hinder. Ådna håpto le muſne, *valde impeditus ſum*, jag år mycket förhindrad. Mi håpto le tuſne, jutte ih leh arebi påtam? *quidnam te impedivit quo minus citius venires?* Håpto-tes, håpto-tek, håpto-tak & -taka *vel* -tebme, *ſine impedimento, non impeditus*, hinderlös. I le få ſodn håptotak, *aliquid, ſine dubio, illi factum eſt impedimenti.*

Håptet & håptotet, *v. a. impedire*, förhindra, hindra. Ele mo ſaggabi håptote, *noli me amplius impedire.* Ale håpte tjalejeb, *noli impedire ſcribentem.* Håpteſtet & håptotaſtet, *dimin.* litet förhindra.

Håptot, *v. n. impediri*, hindras. Håptob puotſelwaſeſt, *impeditus ſum morbo.* Kukkeb-kus todn taina håptoh? *quamdiu iſte te detinebit labor? cfr.* ajanet. Håptoſtet, *dimin.* Håptoſtab lika kalle peiwe orrot, *aliquot tamen dies commorando detineor*, jag hindras likvål något, at dröja några dagar.

Hårjetet *&c. vide* harjetet.

Hårkemå, *Auſtr. vide* ferkem.

Hårkokes, *n. a. impatiens, delicatulus*, ömtålig. *Veſtrob.* hårken.

Hårlog & hårloges, *n. a. magnificus*,

hårlig. Hårlogen takket, *glorificare*, hårliggöra. *Eccles.* Hårlogwuot, *subst. gloria, magnificentia*, hårlighet, prakt.

HÅRMETALLET, *v. a. terrere*, skråma. Hårmetalle piådnakeb, *absterre sive cohibe canem. cfr.* harbmet.

HÅRPET, *v. n. negotio celeriter desistere, incœpto festinanter abstinere*, hastigt sluta med det man har för hånder. Die kuit hårpeni taste, maite li usſjotam, *conatu nunc destitit*, han öfvergaf nu det han hade tånkt göra.

HÅRRE, *Austr. vide* såbbe. *Baculus, quo utuntur qui vehuntur renonibus*, kåpp, som brukas når man kör med ren. *Hinc*

HÅRRETET, *dicto baculo retardare nimiam trahæ velocitatem, in declivibus locis*, med kåpp hindra, at det ej går altför fort utföre backarne, når man kör med ren. *vide* såbbe.

HÅRSKO, *n. f. dapes*, låcker spis.

HÅRW & hårwa, *n. f. ornamentum*, prydnad. So hårwa le uttjes, *ornatus ejus est exiguus. It. hypocrisis, species*, skrymteri, sken. Die le tat to hårw, *hæc tua tantum simulatio est* Koros hårwa dieti sodn takka tabb, *istud ille non nisi in speciem facit*, han gör det endast för syn skull. Hårwa-teke, *sine ornatu*, utan prydnad.

HÅRWOK, *n. a. splendidus, speciosus*, prydelig, pråktig. Hårwok piktas, *vestis splendida. Comparat.* hårwokub, *superl.* hårwokumus. Hårwok-laka, *adv. splendide, ornate*, sirligen, pråktigt. Hårwok-wuot, *subst. ornamentum, ornatus*, prydnad. Stuora hårwok-wuotinas, *cum ornatu suo insigni*, med sin stora prakt.

HÅRWOTET, hårwetet & hårwet, *v. a. ornare*, bepryda. Kokte mo hårwotet sitah? *ut me ornatum vis? It. in eccles.* talle le Almatjen pardne hårwotowum, ja Jubmel le hårwotowum so sisne, *nunc glorificatus est filius hominis, & Deus glorificatus est in ipso, Joh. 13: 31.* Hårwotatjet, *incipere ornare, glorificare*, begynna pryda eller hårlig göra.

HÅRWASTALLET, *v. n. simulate agere, hypocritam agere*, skrymta, förställa sig. Tjeppe hårwastallet, *peritus simulandi*, listig at förställa sig. *It. ornatum ostentare*, pråla med granlåt.

HÅRWASTALLEJE, *hypocrita*, en skrymtare. Tije hårwastalleje, *vos hypocritæ.* Hårwastallem, *hypocrisis, simulatio*, skrymteri. Lepet tiewes hårwastallemest, *pleni estis hypocriseos, Math. 23: 28. It. ornatus jactatio*, prålande.

HÅST, *eqvus*, håst. *Synon.* tåmp, wiåka-herke, åbbå-katseg, sjämb, håpos.

HÅSO, *n. a. debilis, infirmus*, svag, klen.

HÅSOTET, *v. a. debilitare*, försvaga.

HÅSSEN, *meta fœni*, höstack, håssja.

HÅSTA, *usque, usque ad*, ånda til. Håsta kus todn le wuolgemen Wuonei? *iturusne es usque in Norvegiam?* skal du resa ånda til Norrige? Håsta Stockholmi, *Stockholmiam usque. cfr.* kitt.

HÅTE, *discrimen, calamitas. vide* hete.

HÅWET, *verberare, vulnerare*, slå, såra. *Austr. cfr.* hawe.

HÅWI, *adv. affirm. vide* hawi. Håwiam, *utique, omnino*, ja visst, aldeles.

HÅWO, *n. f. disperditio sive exitium pecudum*, boskaps-död. Håwo jape le tat påsoit, *hic annus est letifer renonibus.*

bus. Smala håwo, *ovium exitium.* Kofa håwo le mufne, *difperditione laboro vaccarum*, jag har olycka på kor.

Håwetet, *v. a. interire facere, difperdere*, låta förgås, förderfva. *Dicitur propr. quando renones vel pecudes aliæ incuria paftorum difperduntur.* Håweti tat åljotes fwainas mo ålekeb, *famulus hicce ignavus gregem meum difperdidit.*

Håwanet, *v. n. interire, perire*, förgås. Wårald kalka håwanet, *interibit mundus*, verlden fkal förgås. Påtfoh leh mufte håwanum, *renones mei periere.* Håwanaftet, *dimin.* litet förgås. Håwanatjet, *incipere interire*, begynna at förgås. Ko paka fjadda ila ftuor, die håwanatjeh påtfoh, *incipiunt interire nimio folis æftu renones*, når fommarhettan blir för ftark, begynna renarne at dö bort.

Håwat, *v. n. contingere, evenire*, hända. Wuoidnen litja kokte udne håwa, *videndum erit, ut contingat*, man får väl fe, huru det kan hända. Sodn håwai påtet, ko mon ib lam heimen, *quando domi non eram contigit illi venire.*

I. vocal.

I, *adv. neg. non*, icke. I ludnok, i entfik, *nequaquam*, ingalunda. I-ken, *neque*, ej heller. I kåffek, *nunquam*, aldrig. I kuttek, *nemo*, ingen. Ib mon, iken todn, *non ego neque tu.* Ibefå, *non multum*, intet ftort. Ibefke, *vix*, nåppeligen, *rarius.*

Ib, *verb. auxiliare negativ. non ego*, icke jag. Ih, *non tu*, icke du. Ihta, *contr. pro* ih todn, *idem.* Ihta kalk påtet? *nonne venies?* fkal du ej komma. Ihta taina paran, *iftud tibi nihil adferet commodi*, derigenom vinner du ingen ting. I fodn & *contr.* ifå, *non ille*, icke han. Ifå tiete maitel fjaddam? *nonne quid factum fit novit?* vet han ej hvad fom år fkedt? Ifå kull fodn påte, *ille non veniet. Imperfect.* idtjib. Idtjib mon kulla, *non audiebam*, jag hörde intet. Idtjib wuoidne, *non videbam*, jag fåg ej. Idtjih todn tabb matte takket, *iftud tu facere non potuifti*, du kunde ej göra det. Idtji *vel* idtjis tiete maite fodn kalki fardnot, *quid diceret ignorabat*, han vifte ej hvad han fkulle fäga. *Obf. Borealiores loco* ib *dicunt* im. *Plur.* epe, *non nos*, icke vi. Epet, *non vos*, icke j. Eh *vel* åh, *non illi*, icke de. *Imperf.* eime, eite, idtjin, &c.

Ibje, *floccus, pulvis veftibus aut aliis rebus adfperfus, five qui veftibus incidit*, damb, fom lågger fig på kläder och annat.

Ibjot, *pulvere adfpergi, pulvere inquinari*, blifva dambig.

Ibmartet, *v. a. intelligere*, förftå. *Orig. Fenn. cfr.* tajetet.

Ibme, *uxor avunculi*, morbroders huftru, eller farbroders huftru.

Ibmel, *Deus*, Gud, *vide* Jubmel.

Iddiet, *tempus matutinum, mane*, morgon. *cfr.* aret. Iddiet le talle, *tempus nunc eft matutinum*, nu år det morgon. Iddieteft, *mane*, bittida. Iddieteft kitt ekkedi, *a mane ad vefperem*, ifrån morgonen til aftonen. Idieteft kalkabe wadfajet, *ibimus mane. Item, cras*, i morgon. Iddiet jus tjabba tal-

talke ſjadda, die kalkabe wuolget qwelit kåſatjet, *cras, ſi ſerenum fuerit cœlum, exibimus piſcatum*, i morgon, om det år vackert våder, ſkola vi fara ut at fiſka.

IDDIETES, *n. a. matutinus*, ſom hörer til morgonen. Iddietes pargo, *opus matutinum.* Iddietes pådd, *tempus matutinum*, morgonſtund. Iddietes rokkolwas, *preces matutinæ*, morgonbön. Iddietes ſwargaldak, *jentaculum*, frukoſt. Iddietes qwokſo, *diluculum*, dagning. *Hinc*

IDDIETATJET, *v. n. dilucеſcere*, begynna at blifva dager eller morgon.

IDTEN, *adv. cras*, i morgon. Idten le ſodno-peiwe, *cras eſt dies feſtus. Caſ. nuncup.* Idtas, *in craſtinum*, tils i morgon. Paje tab pargob orrot idtas, *remitte hoc opus in craſtinum.* Epe tiete, jus wieſobe idtas, *an in craſtinum vivamus neſcimus. Hinc*

IDTATZ, *n. a. craſtinus*, morgondagen tilhörig. Idtatz pargon munji ſjadda tjalet, *craſtino die occupatus ero ſcribendo.* Idtatjeſt alga åddå-jake, *a craſtino novus incipit annus*, ifrån morgondagen börjas nya året.

IDTJIB *vel* idtjim, *vide* ib.

IHAM, *adv. affirm. utique*, ja viſſt.

IJA, *nox*, natt. Ija pådd, *tempus nocturnum*, nattetid. Ijan åneben, *prov. per diem noctemque*, genom natt och dag. Kaſka ija, *media nox*, midnatt. Ija kåtſeje, *qui noctu vigilat*, ſom vakar om natten. Ija juglo *vel* ija ſkugglo, *noctua*, nattuggla. Ija juglon tjukeh, *pulli noctuarum*, nattugglors ungar. *Obſ. legitur Matth. 3:7.* Ija juglon tjukeh, *pro* kårbmaha-tjukeh, *progenie viperarum, quod inſigne eſt erratum.*

IJASATS, *n. a. nocturnus*, det ſom hörer til natten. Udnats ijaſats mana, *infans nocte natus hodierna*, barn ſom blifvit födt i natt. *It. pernox*, ſom varar hela natten. Åbbå ijaſats mano tepe, *lux lunæ pernoctis.*

IJAITOWET & ijatowet, *v. n. adveſperaſcere, quando nox fit*, blifva natt, mörkna. Die le tall ijaitowemen, *jam adveſperaſcit. It.* Die taſa ijaitowime, *nox nos heic oppreſſit*, natten kom öfver oſs hår. Ijaitowi farolats kaſka laidon, *medio in itinere viatorem nox oppreſſit.*

IJETET, *v. n. Auſtr. pernoctare*, blifva öfver natten. Ijetob taſne, *pernoctemus heic*, låt oſs blifva hår öfver natten.

IKALATS, *n. a. ſempiternus*, evig.

IKO, *adv. noctu*, om natten. I le puorak iko mannet, *noctu minus tutum eſt iter facere.* Suollet iko, *clam noctu*, hemligen om nattetid.

IKÅÅ, *n. a. æternus*, evig. *vide* ekewe.

IKKAN & ikka, *conj. tametſi*, faſtån. Ikkan leb måddam, *quamvis peccaverim*, faſtån jag har felat.

IKKAT, *adv. perpetuo, in ſempiternum*, altſtåndigt, i evighet. Ikkat årroje Jubmel, *Deus qui manet in æternum.* Ikkat munji tab waddi, *in perpetuam poſſeſſionem hoc mihi dedit*, han gaf mig detta til beſtåndig egendom.

IKKATES, *n. a. vide* ikalats. *It. perpetuus*, beſtåndig. Ikkates tawer, *poſſeſſio perpetua.* Ikkates årroje, *perennis, ſempiternus.*

IKKEBE, ikkebejam, *formula dubit. neſcio*,

ſcio, qui ſcio? jag vet ej, huru ſkal jag veta? Påta kus todn heibmai udne? ikkebe, *reverſurusne es hodie domum? neſcio an*, kommer du hem tilbaka i dag? jag vet ej.

IKKON, *feneſtra*, fenſter. Ikkon ſjuttjo, *pruina obducitur feneſtra*, fenſtret rimar. *Fenn.* ackuna. *Polon.* okno.

IKKE & ikkenes, *n. a. quicunque*, hvilken ſom hälſt. Ikke kus todn wuolgah, kalle mon kalkab tjuowot, *in quemcunque abieris locum te ſequar*, jag ſkal följa dig, ehvart du far. Lekes ikke maggar ſlajeſt, *cujuscunque ſit generis*, det vare af hvad ſlag det vil. *It.* Lekes ikke puore jalla paha, *ſive ſit bonum ſive malum*, det vare antingen godt eller ondt. Lekes ikke mi, *quodcunque ſit.* Kutte ikkenes le, *quisquis ille eſt*, vare hvilken det vil. Mi ikkenes le, *quodcunque erit*, ehvad ſom hälſt det vore.

IKKABE, *conj. quamvis, licet*, faſtän. I ſodn ädtjo, ikkabe ſitus mann ſagga, *non obtinet licet vel maxime percupiat. It. forte*, kanſke. Ikkabe juo le takkam, *forte jam dudum fecit*, kanſke han har redan gjordt.

IKERTET & ykertet, *ululare*, tjuta, yla.

IKS, *contr. pro* ih kus. *vide* kus. Iks tiete? *ſcisne?* vet du ej?

IKTO, *adv. heri*, i går. Li kus todn heimen ikto? *fuiſtine domi heri?* var du hemma i går. *Dicitur &* jukt.

IKTATS, *heſternus*, *vide* ektats. Autel iktatjen *vel* ektatjen, *nudius tertius*, i förgår.

IKTET, *vide infra* jiktet.

ILA & ilak *vel* ilan, *adv. nimis*, alt för mycket. Ila jalok, *nimis audax. It.* ilan, *ægre, vix*, knapt. *cfr.* hila.

ILDO, *repoſitorium*, hylla. *vide* hildo.

ILDOT, *v. n. igne candere*, vara glödande. *Hinc*

ILDO & ildodattem, *quando acidis vaporibus ſive eructationibus afficitur & quaſi uritur guttur*, halsbränna. *Unde* ildodattet, *dicto malo affici*, hafva halsbränna.

ILDOJES, *n. a. candens*, glödande. *Item quod ignem diutius retinet.* Ildojes muora, *lignum, quod ignem diutius fovet*, trå ſom länge håller elden uti ſig. *cfr.* tſakket, tſakkeles.

ILLE, *adv. male*, illa. Ille wejeje, *qui bene non valet*, opaſslig, ſjuk.

ILLO, *n. a. malus*, ond. Kåmpa illo pelai, *ad nequitiam pronus*, benägen til det ſom är ondt. Illo-miälek, *malignus, malitioſus*, illa ſinnad.

ILLOTET, *v. a. damnum ſ. detrimentum alicui adferre*, göra ſkada, göra ondt åt någon. Ele illote mainetes manait, *noli innocentes lædere infantes.*

ILLESTET, *v. a. idem.* Ale qweibmabt illeſte, *ne proximo tuo malefacias.*

ILLESTEM & illotem, *n. ſ. noxa, injuria illata*, ſkada, våld, oförrätt. Illeſteje & illoteje, *qui injuriam infert*, den ſom förolämpar.

ILLOSWUOT, *n. ſ. nequitia*, ondſka.

ILLSJES, *n. a. vide ſupra* illo. *Rarius.*

ILO, *n. ſ. gaudium, lætitia*, glädje. *vid.* awo

ILOTALLET, *gaudere, lætari*, glädjas.

ILLAPILTJO, *nequam*, en bof, ſkälm.

ILPIS, *n. a. qui deterioris eſt indolis, pravus.* Ilpis mana, *infans pravæ indolis*, et vanartigt barn. Ilpes påtſoi. *vide* heitanes. *Auſtr.*

ILTJE, *n. ſ. cutis*, hud, ſkinn. Aut-iltje, *præputium*, förhud. Iltjeb uttja-

tji najeftib, *cutem paululum incidebam*, jag fkar litet i huden. *Auftr.*

ILTJESTATTET, *v. a. virgis cædere*, *flagellare*, pifka med ris, hudflänga. Kottjoin iltjeftattet fijeb riffin, *jufferunt illos virgis cædi*, *Act. 16: 22.*

ILME, *n. f. vide* elme. I tane ilmen, *non in hac vita.*

IM, *vide* ib. Im (*quaf.* ib mon) fita, *nolo*, jag vil intet.

IMA, *adv. affirm. utique*, ja, aldeles.

IMALATS, *n. a. mirus*, *mirificus*, underlig. Imalats pargo, *factum mirificum.*

IMATALLET, *mirari*, undra.

INNARMASTET, *ægre ferre*, *indignari*, förtryta. Die mon tabb innarmaftib, *iftud ægre tuli*, det förtröt jag.

INNEMI & innim. Paha innemi, *diabolus*, hin onde. Die le innemin pargo, *infandus eft labor*, det är et fördömdt arbete.

INNEK, *adv. debito vel jufto modo*, på vederbörligit fätt. Almats le fodn ko innek, *qualis debet effe homo eft*, *h. e. fatis bonus eft*, det är en braf menniſka. I le fodn ko innek âlma, *eft fingularis neque tamen optimæ indolis vir*, han är en befynnerlig man. Die fjaddi talke ko innek, *ferenum factum eft cœlum*, det blef vackert väder.

INGFÄR, *zingiber*, ingefära.

INTA, *adv. femper*, altjämt. *cfr.* akeft.

IRKE, *procus*, friare. Mådde irkeh le fufne, *multi illam ambiunt proci.*

IRKETET, *procari*, *matrimonium alicujus petere puellæ*, fria. *It. fcortari*, *ftuprare*, hafva oloflig beblandelfe.

ISOP, *hyffopus*, ifop.

ISSET, *herus*, husbonde. Die le fodn mo iffed, *meus ille eft herus.* Emet, *hera.*

ISSAI, iffajes & iffetes, *Auftr. vide* affai.

ITSET, *Auftr. augere*, föröka. *Paffiv.* itfetowet, *augeri*, *accrefcere*, förökas, tilväxa. Itfetem & itfanem, *augmentum*, tilökning. *cfr.* laffanet.

ITTAS, *in craftinum*, *vide* idtas.

ITTJIB, *imperf. v. neg. vide fupra* idtjib.

ITTET, *provenire*, *emergere*, *vide* jittet.

ITTKA, ittkes & *Boreal.* irka, irkes, *illa pars montis*, *quæ ad feptentrionem vergit*, bakfidan eller norra fidan af et berg, där folen intet ofta lyfer. *Quaf. dic.* ija-land, *regio nocturna*, natt-land. Ittka-pele, *id.* *Oppof. eft* peiwe-pele.

J. conſon.

JA, &, och. Tållâ ja tjatfe, *ignis & aqua.* *It. adv. affirm. omnino*, ja vifft.

JABMEM, *n. f. mors*, död. *Synon.* wuolgem, ruofem. Jabmem-akka, *five* jabmeki-akka, *quaf. dic. uxor mortis*, *avia mortuorum: fictum apud prifcos Lappones numen*, *in locis fubterraneis refidens atque in mortuos habens dominationem*, *quod cultu divino atque facrificiis profecuti funt defunctorum fuperftites cognati & familiares*, *ut longiorem illis vitam largiretur.* *Vide fupra* aimo, en afgud hos de fordna Lappar, fom ägde magt öfv. de döda.

JABMET, *v. n. mori*, dö. Kaikeh kalkeh jabmet, *omnibus calcanda via leti eft.* *It. animo linqui*, dâna, fvimma utaf. Jabmeftet, *dimin.* Jabmeftien almatjeh tan jaken, *haud pauci homines hoc anno mortui funt*, det har dödt tämmeligen många menniſkor i detta år. Jabmegâtet, *incipere mori*, *in agone mortis effe*, begynna dö, ligga i fjäl-tåget.

JABMES, jabma, james, *n. a. mortuus*, dód. Todn leh jabmes, *mortuus es*, *Apoc. 3: 1. It.* jabma-tawer, *possessio rerum inanimarum, e. gr. pecuniarum*, dód egendom. *Vel substantive:* riko le sodn jabmesi kauto, *pecuniarum, auri argentique dives est*, han år rik på dód egendom. *Item:* James leh tan jauren qweleh, *pisces hujus lacus macie sunt confecti*, fiskarne i denna sjón åro utmagre. Jabma piårgo, *caro macilenta*, magert kött.

JABMEK, *defunctus*, den afledne. Jabmeki pajas-tjódtjelem, *resurrectio mortuorum*.

JABMEASSA, jabmelats, *moribundus, moriturus, mortalis*, den som skal dó, dódelig. Jabmeassa lepe kaikeh, *morituri sumus omnes*, vi åro alle dódelige. Jabmelats almats, *homo mortalis. Compos.* Ojabmelats-wuot, *vel* ojabmeles-wuot, *immortalitas*, odódelighet.

JABME-TEKE, *n. a. qui non adhuc mortuus est*, som ej år dód. Epe piåssa jabmeteke, kutteke mijast, *nullus omnino nostrum mortem evitare potest*. Jabmetiswuot, *subst. immortalitas*, odódelighet.

JABMELET, *cito vel mature mori*, dó bittida, dó fort. Jabmeli nuora peiwes palen, *in flore ætatis mortuus est*, han dog bittida i sin ungdom.

JABMETET & jametet, *necare, interficere*, dóda, dråpa.

JABMETAKES & jametakes, *lethifer, mortifer*, dódande, som fórorsakar dóden. Jametakes haweb leb ådtjom, *mortale accepi vulnus*. Jus sije jukkeh maitek mi jametakes le, *si quid biberint mortiferi*, *Marc. 16: 18*.

JABMALKET, jamalket & jamalkowet, *v. n. animo linqui*, svimma, dåna. *Hinc*

JAMALK-WANK & jabmaldak, *n. f. animi deliquium*, dåning, svimning. *It. apoplexia*, slag.

JABMALTET & jamaltet, *apoplexia affici, nervorum stupore laborare*, vara sjuk af slag, fórlora kånslen. Juolke le jamaltum, *pes sensus expers factus est*, foten har dånat utaf. Jamaltum, *paralyticus*, *Matth. 9*.

JABMITS & jamits, *qui animi deliquio laborat*, en som dånar, som svimmar. Jamits-wuot, *subst. deliquium animi*, svimmande. hóns-dån.

JABTJE, *vide infra* kaides.

JABMOT, *v. n. macrescere*, blifva mager. *Non nisi de piscibus*, såges endast om fiskar. Die le jabmom tan jauren qweleh, *pisces hujus lacus macie extabuerunt. cfr.* jabmes.

JADDEM, *Austr. medulla*, *vide* addam.

JADDET, *v. n. exstingvi*, utslockna. Tållå jadda, *ignis exstingvitur*, elden slocknar. Jadda, *exstingvitur, scil. ignis*.

JADDEM, *n. f. exstinctio*, utslocknande.

JADDETET, *v. a. exstingvere*, utslåcka. Rassjo tjatse jaddeti tållåb, *pluvia ignem exstinxit*. Jaddetallet, *frequ. id.* Jaddetatjet, *incipere exstingvere*, begynna at utslåcka. Jaddetattet, *posse exstingvi*, kunna utslåckas. Aija tållå i nali jaddetatta, *ignis fulmine accensus ægre exstingvitur*.

JADDETEJE, *exstinctor*, den som slåcker ut. Jaddetom, *exstinctus*, utslåckt.

JADDITET, *consolari*, trósta. *Usit.* jasketet

JAFO, *farina*, mjól. Kårdne jafo, *farina hordeacea*, korn-mjól. Råkka jafo,

fo, *farina filiginea.* Jafob järretet, *frumenta molere*, mala mjöl.

Jaggar, *n. a. aridus*, torr, hård. Jaggar-ådnam, *terra arida*, torrt land. *Oppof.* Semol-ådnam, *terra uliginofa & paludofa*, fumpigt land. Alke le jaggarit wadfet, *loca, quæ uliginofa non funt, permeatu facilia funt.*

Jaggaret, *v. n. frangi, disrumpi. Dicitur de corio, quod rumpitur ex penuria ungventi*, brytas, gå fönder, fåges om låder, fom går fönder då det år ofmordt. Wuoitetes nakke tala jaggara, *pellis quæ non eft uncta facile rumpitur.* Jaggaraftet, *dimin.* litet gå fönder. Jaggaratjet, *incipere frangi*, begynna at brytas fönder. Jaggaraddet, *frequ.* Jaggarada tat nakke, *hæc pellis ut jufto rigidior facile rumpitur.*

Jaggeldet *vel* jagkeldet, *v. a. detruncare, amputare*, afhugga. Jagkelde todn tab ftuokkeb, *detrunca hoc tignum. Syn.* fwaitet. Jagkeltallet, *frequ. idem.* Jagkeldaftet, *dimin.* litet afhugga. Jagkeldatjet, *incipere amputare*, begynna at afhugga.

Jagkeldattet, *facere ut amputetur, & poffe amputari*, låta afhugga, kunna afhuggas. I tat jagkeldatte taft ånekubu, *hoc amplius detruncari nequit, ut brevius fiat.*

Jaggeldak & jaggeldem, *n. f. amputatio*, afhuggande.

Jagnet, *indurefcere, aridum fieri, vide* jatnet.

Jagnas, *n. a. aridus, durus*, torr, hård.

Jagot, *v. a. abigere, depellere*, bortdrifva. Jago tab erit tufte, *abige illum a te.* Jagoftet, *dimin.* Jagogåtet, *incipere abigere*, begynna at bortdrifva. Jagogåtin mo tate ådnameft erit, *incipiebant me hac regione expellere.*

Jagotattet, *facere ut expellatur, poffe expelli*, låta utdrifva, kunna utdrifvas. I fodn tate ådnameft jagotatte, duobmo kirjit adna, *hac ille pelli non poteft regione, nam diplomate jus obtinuit illic commorari.*

Jagoje, *qui expellit*, bortdrifvare. Jagom, *expulfio*, utdrifvande. Wiefateji erit-jagom, *expulfio incolarum.*

Jake, *annus*, år. *cfr.* jape. Åddå jake, *novus annus*, ny-år. Tan jaken, *hoc anno*, i detta år. *Oppof.* tibma. Jakeft jakai, *quotannis*, årligen.

Jakasats, *n. a. annuus*, årlig. Åbbå jakafats widno, *opus quod non nifi integro abfolvitur anno.* Jakafats mana, *infans unum natus annum*, et års gammalt barn.

Jakko, *n. f. fides*, tro. Ele ådna jakkob funji pieje, *nimium ne credas illi*, fått ej för mycken tro til honom. Tane jakkon leb mon, *ita opinor, ita mihi perfvafum habeo*, få håller jag före. Sadnes jakko, *vera fides.* Jakkon fjaddo, *fructus fidei*, trons frukter, *eccl. funt. Compof. & oppof.* Ojakko, wane-jakko, *incredulitas*, otro. Idtji qwektaladde Jubmelen toiwotafi ojakkoin, *promiffum Dei nunquam in dubium vocavit incredulitate*, *Rom.* 4: 20.

Jakket, *credere*, tro. Mon jakkab Jubmelen nala, *credo in Deum.* Mon jakkab Jubmeli, *confido Deo.* Mon jakkab Jubmeleb, *credo Deum effe.* Jakke jalla ele, *five credas five non*, om du tror eller intet. Jakkeftet, *dimin.* något

något litet tro. Jakkajet & jakkegåtet, *incipere credere*, begynna at tro.

JAKKEMAS, *credendus*, som bör tros. I le jakkemasen maite sodn håla, *non est credendum quod dicit*, det år intet at tro hvad han såger.

JAKKA-RADES, *Boreal. vide* jakkwår.

JAKKAT, *inflectib. imperf. confidendum*, at kunna förlita sig på. I le sunji jakkat, *illi non est confidendum*, man må ej lita på honom. I le ådna jakkat, jus i udne rasjo påte, *incertum est, anne hodie pluerit*, det år ej såkert för regn i dag.

JAKKETET, *confidere, concredere*, anförtro. Wuorke mab mon leb jakketam tunji, *quod tibi concredidi conde*, göm det jag har anförtrodt dig. *It. facere fidem, persvadere*, bringa en at tro. Epe jakkete Duobmareb wittenatta, *Judici absque testibus fidem non facimus.* Masak masak mo jakketi, *parum abfuit quin me ad credendum adduxisset*, han hade så når bragt mig at tro. Jakkedattet, *fr. id.*

JAKKEJE, *credens*, den som tror. Jakkem, *subst. confidentia*, tillit, förtröstan. *Oppos.* wadna- *seu* wane-jakkeje, *qui non credit, infidelis*, otrogen, som ej tror.

JAKKALWAS. Apostolats jakkalwas, *Symbolum fidei Apostolicum*, den Apostoliska tron. Lokke jakkalwaseb, *lege fidei confessionem*, lås Apostoliska tron.

JAKKATES, *n. a. credibilis*, trolig. Jakkates le, *credibile est*, det år troligit.

JAKKETAKKES, *n. a. incredibilis*, otrolig. Jakketakkes kus adnetua tijest, *num incredibile vobis videtur*, *Act.* 26: 8.

JAKKOKES, *n. a. fidelis*, trogen. Orro jakkokes kita jabmemi, *esto fidelis usque ad mortem*, *Apoc.* 2: 10. *It. credulus*, snartrogen. Harbmat le sodn jakkokes fårt suptsesi, *facillime is omnes credit narrationes.* Ila le todn jakkokes, *nimis es credulus*, du år för låttrogen. Jakkokes-wuot, *subst. fides, fidelitas*, tro, trohet. Jakkokes-wuoteb toiwotet, *spondere fidem. Oppos. sunt compos.* Ojakkokes & wane-jakkokes, *infidelis*, otrogen, som ej tror. Såbmaseh leh ojakkokese, *infideles sunt nonnulli.* O! todn wane-jakkokes slåkt, *o! genus hominum infidele*, *Marc.* 9: 19.

JAKKOLATS & jakkoles, *fidelis, fidus*, trogen, redelig. Jakkoles kåte tjodtjoteje, *fidus dispensator*, *Luc.* 12. *Compos. & oppos.* Ojakkolats & ojakkoles, otrogen. Mab åseb adna tatt jakkolats ojakkolatjin? *quodnam est fideli cum infideli consortium?* 2 *Cor.* 6. Ojakkoles ålma, *vir infidelis. Subst.* ojakkoles-wuot, *infidelitas*, otro.

JAKKOLES-LAKA, *adv. fideliter*, troligen, troget. *Opp.* ojakkoles-laka, otroget.

JAKKOSIKT, *adv. idem ac* jakkoles-laka.

JAKKOTEBME & jakkotes, *perfidus, cui nullâ est fides*, trolös, utan tro och redlighet. Jakkotes-wuot, *subst. perfidia*, trolöshet.

JAKKOT, *adfirmare*, bejaka. Jakkoteje, *qui adfirmat, assentator*, bejakare, som såger ja til alt. Jakkotem, *assentatio*, bejakande. *Svec. sunt orig.*

JAKKWÅR, *credulus*, snartrogen.

JAKSET, *v. n. exstingvi*, utslåckas. Tållå jaksa, *ignis exstingvitur. cfr.* jaddet.

JAKSETET, *v. a. exstinguere*, utslåcka.

JAKSEDATTET, *facere ut exstinguatur*, posse

posse exstingvi, låta släcka, kunna släckas. *vide* jaddetet *&c*

JAKSETEJE, jaksedatteje, *vide* jaddeteje.

JAKSETEM, *n. f. exstinctio*, utsläckande.

JAKSATEKE, *n. a. non exstinctus*, outsläckt. Jaksateke tåll, *ignis inexstinctus. It. qui exstingvi non potest*, outsläckelig.

JALAPIN, *Austr. nihilominus, tamen*, likafullt. Takkai sodn naute, jalapin, *ita fecit, quamvis*, han gjorde så, fastån. *Synon.* ikkan, waiko.

JALG, jalgok *&* jalges *vel* jalget, *planus, æquus*, flåt, jämn. Jalg ådnam, *æqvus locus, æqvor*, jämnt och flått land. Jalges ware, *mons, qui non est lapidosus & cavernosus*, et berg med flåt yta. *Compos. & oppos.* ojalg, ojämn. *Idiotism.* Die le tall akta jalget mono kasken, *omnes nunc, quæ inter nos (dualis) fuere, composita sunt lites*, nu år alt godt gjordt oss emellan, nu åro vi bägge åter vänner igen.

JALGOK-WUOT, *n. f. planities*, flåthet.

JALGET, *n. f. planities, æqvor*, flåt mark. Jalgetit le walla wadsem, *facile est per æqvora iter*, det år godt at gå der som flått år. Jalgot, *idem.* Tjabbe le tat ådnam jalgotinas, *speciosa hæc est regio ob planitiem suam.*

JALGET *& interd.* jalgetet, *æqvare, complanare*, göra jämn, göra flåt. Mi ojalges le kalka jalgetuet, *quod non æqvum est complanabitur*, *Esai.* 40: 4.

JALGEDATTET, *facere ut complanetur*, låta jämka, låta göra flått.

JALGETEJE, *qui complanat*, som jämkar.

JALGOT, *v. n. complanari*, blifva jämn. flåt. Jalgo tat kåino, ko påtebe kukkebusi, *magis plana hæc evadit via, quando ulterius progredimur.* Jalgostet, *dim.* blifver litet jämnare. Jalgogåtet *&* jalgotatjet, *incipere æqvari*, begynna at blifva jämn. Kåino jalgotatja, *via fit planior.*

JALGNA *&* jalgnes, *caudex arboris detruncatæ*, stubbe af et trå. *It.* Die le todn jalgnes, *stolidus es*, du år en dum menniska.

JALGNET, *obsurdescere, surdum fieri*, blifva döf. Pelje jalgna, *auris obsurdescit.* Jalgnetet (*forma Hiph.*) *exsurdare, aures obtundere*, göra döf. Ele jalgnete peljit muste, *noli aures meas obtundere.*

JALJE, *n. a. Austr. depilis*, kal, bar. Jalje åiwe, *calvum caput*, skalligt hufvud.

JALKAHET, *v. n. jacere*, ligga. Jalkaha ko kedke, *jacet ut lapis, scil. immobilis*, han ligger orörlig som en sten. *It.* Maina todn jalkahah, mannes ih pargah? *quid otiaris, quidni laboras?* hvarföre ligger du i låttjan och gör ingen ting?

JALKETET, *v. a. & n. prosternere & prosterni*, nederslå til jorden, blifva omkullslagen. Abbå ålekeb stalpe tasa jalketi, *lupus totum prostravit gregem*, vargen lade ner hela hjorden. Sodn jalketi tasa ådnami, *humi prostratus est*, han blef nerslagen til jorden.

JALLA, jålla, *sive, aut*, eller. Todn jalla mon, *tu vel ego.* Attje jalla pardne, *pater aut filius*, fadren eller son.

JALL *&* jalla, *n. a. stultus, stolidus*, tokig, galen. Die le todn jall, *stultus es.* Jalla-wuot, *stultitia*, dårskap, tokighet. *Boreal. Hinc*

JALLASTET, *v. n. stultum agere*, båra sig åt som en tok, stålla sig tokig. Jallastowet, *idem.*

Jallas, *vide supra* allas, *pingvitudo &c.*

Jallet, *v. a. detruncare, præcidere*, afhugga. Kasko jallet, *in duas æquales dissecare partes*, hugga midt utaf. *cfr.* Jaggeldet. Jallegåtet, *incipere amputare*, begynna at afhugga.

Jalletattet, *posse amputari*, kunna afhuggas. *It. facere ut amputetur*, låta afhugga.

Jalnet, *obsurdescere, vide* jalgnet.

Jalo, jalok & jalos, *n. a. audax*, driftig. Ila jalok leh todn, *nimium audax es*, du år en våghals. *It.* Orro jalos, *bono sis animo*, var vid godt mod. *Compar.* Jalob, jalokubbu. Jalob le sodn muste, *audacior ille est me*, han år driftigare ån jag. *Superl.* jalomus & jalokumus. Jalomus le sodn kaikist, *omnium ille audacissimus est*, han år den driftigaste af alla. Jalos-wuot, *subst. audacia, animus*, driftighet, mod.

Jalosikt, jaloft & jalos-laka, *adv. audacter*, drifteligen.

Jalostallet, *audere*, våga sig, vara driftig. Ila jalostalla famoisi nala, *nimis viribus suis confidit*, han vågar fór mycket på sina krafter. Jalostallegåtet, *incipere audere*, begynna at fórdrista sig.

Jalostallem, *n. f. audacia, confidentia*, driftighet, fórlitande.

Jalostattet & jalotet, *animum alicui addere, audacem reddere*, góra en driftig. Jalotastet, *dimin.* góra något driftig. Jalotattjet, *incipere audaciorem reddere*, begynna at góra driftig.

Jalot, *v. n. animum recipere*, blifva driftig, få mod. Die mon jalob, ko to adnab allasen wekken, *animus mihi accedit, quando te habeo adjutorem.* Jalostet, *dimin.* blifva litet driftigare. Jalostam le talle autotjest, *aliquantulum nunc animosior factus est.* Jalogåtet, *idem quod* jalot.

Jam, *igitur*, fórdenskull. Mi le jam tat? *quid igitur est hocce?* hvad år då detta? Påte-jam, *veni igitur*, kom fórdenskull.

Jamatet, *Austr. vide* kådnet.

Jamkelet, *v. a. prosternere, delere*, nederlågga, fórstóra. Åbbå fuoweb jamkeli, *totum prostravit exercitum.* Jamkeli ålob, *exstinxit gregem.* *Item* Tjatse jamkela tållab, *aqua ignem exstingvit. Hinc Hiphil.*

Jamkeldattet, *facere ut exstingvatur vel deleatur*, låta utslåcka, låta fóróda. *Non nisi de igne & de animantibus.*

Jamketet, *v. n. connivere, oculos claudere*, blunda, sluta igen ógonen. *It.* Jamketijeb unnatji, *obdormivi paulisper*, jag somnade litet in. *It. mori*, dó. Jamketastet, *dimin.*

Jamketuet, *(passiv. verb. præced.) exstingvi*, utslåckas. Ja tålla i jamketua, *& ignis non exstingvitur, Marc.* 9: 48. *Austr.* jamket, *idem.* Jamkam, *exstinctus.*

Jape, *annus*, år. Japest japai, *quotannis*, hvart år, årligen. Japasats, *vide* jakasats. Saskad-jape, *annus bissextilis*, skott-år.

Japotallet, *dira alicui precari*, ónska ondt ófver någon. Pahas almats japotalla qweibmitis, *pravus aliis hominibus diras imprecatur.*

Japotalleje, *qui imprecatur*, den som ónskar ondt.

Japotas, *n. f. diræ, præsagia mala*, onda ónskningar, elak spådom.

Japots, *n. a. dictus, nominatus*, bemålt. Die-kus le tatt japots ålma? *illene vir est de quo locuti sumus?* år denne den omtalte mannen?

Japtet, *observare clandestino, insidiari, aucupari*, akta på, lura på. Japte tasa ko påta, *latebris te occulta dum venerit*, lura på tils han kommer. Låddit japtet, *avibus insidiari.* Japtatjet, *dimin. idem.* Algin japtatjet, *insidiari cœperunt*, de begynte at lura på. Japtegåtet & japtajet, *incipere aucupari*, begynna at akta på, at lura efter. *cfr.* aksetet, wuorgnet.

Japtem, *insidiosa captatio, aucupatio*, lurande.

Jardet, *v. a. circumcidere*, kringskåra.

Jardetes, *n. f. circumcisio*, kringskårning.

Jargn, *lacus major*, en fjård. Stuora jargn le tat, *magnus hic est lacus.*

Jarrem, *lacus exigui, intra fluminum cataractas, ubi cessat rapiditas undarum*, små sjöar eller stillvatten emellan forssar. Luosa jarrem, *istiusmodi lacus fluminis, ubi captantur esoces.* Jarremats, *dimin.* et litet stillvatten.

Jask, *n. a. dicitur de equis & rangiferis gradum præfracte sistentibus, contumax*, istadig.

Jasket, *v. n. gradum præfracte sistere*, vara istadig. Die le wårramus tåmp kutte jaska, *omnium molestissimus est, qui contumax est eqvus*, det är den besvårligaste håsten, som år istadig. *It. contentum esse aliqua re*, vara nögd med något. Jaska kuit, *contentus est.*

Jaskes & jaskok, *n a. qui bono est animo, ab omni molestia tutus*, som år vid godt mod, trygg. Kalle todn tall mattah jaskes orrot, *securus nunc esse potes*, nu kan du vara såker. Orrote jaskokeh, *bono sitis animo, Joh. 16: 33.* Jaskok-wuot, *substant.* trygghet, såkerhet för faran. Jaskes-laka, *adv. bono cum animo*, trösteligen.

Jasketet, *v. a. consolari*, trösta. Jasketet, jasketet mo almogeb, *consolamini, consolamini populum meum, Es. 40.* Jasketatjet, *incipere consolari*, begynna at trösta. *Hinc Hiph.*

Jasketattet, *consolandum curare, it. solatio frui posse*, låta trösta, kunna tröstas. I sodn jasketatte, *non est consolabilis.*

Jasketes & jaskatus, *solatium*, tröst. Stuora jasketes le tatt tunji, *id magno tibi erit solatio*, det år dig til en stor tröst. Jasketes-laka, *adv. cum solatio*, tröfteligen.

Jasketakes, *n. a. consolatorius, solatii plenus*, tröstefull, tröstерik.

Jasketeje, *consolator*, tröstare. Jasketem, *consolatio*, tröstande. Jasketemeb sodn tarbaha, *consolatione eget.*

Jasketeke, *n. a. solatio destitutus*, tröstlös, som ej blifvit tröstad. *It. ægre consolabilis*, som ej låter trösta sig.

Jassa, *n. a. firmus*, hård, fast. Jassa ådnam, *terra firmior & siccior, non uvida*, hårdt land. *cfr.* jaggar.

Jass & jasse, *n. f. animus, audacia*, mod, driftighet. Jasseb adna tuste, *tibi confidens animosior est*, han tar sig dristighet utaf dig. *It.* juolke-jass, *quo firmantur gradus, ne vestigia subducantur*, fotfäste, hvarpå man står stadigt. *It. Gal. 5: 13. caussa*, orsak.

Jassestallet, *v. n animo forti esse*, vara frimodig, vara behjertad.

Ja-

Jatet, *v. a. promittere, spondere*, lofva. Mab-tes munji jatah? *quid mihi promittis?* hvad lofvar du mig? Kutte jatta, ja i jattones tjodtjo, i le sodn puorak ålma, *qui quidquam promittit, sed promisso non stat, non est vir bonus.*

Jato & jatem *vel* jatek, *n. s. promissum*, löfte. Adnebe jatekeb, *promissum habemus.* Jato le aktalaka welkin, *ut ære alieno ita & promissis se liberare quisque debet*, sina löften bör man fullgöra, så vål som sina skulder. *cfr.* toiwotes.

Jatnet, *v. n. durescere*, blifva hård. Rerte jatna tållen auten, *ad ignem durescit corium*, lådret blir skarpt framför elden. Jatnam rerte ruwo kaikan, *facile rumpitur quod nimis induruit corium.*

Jatnetet, *v. a. durare, indurare*, hårda, göra hård. Ele ila jatnete, *noli nimis indurare.* Muoreb jatnetet tållen auten, *lignum igne durius reddere.*

Jatkos, *n. a. nive opertus*, betåckt med snö. Åska le tat ware jatkos, *mons hicce nive adhuc tectus est.*

Jauket, *v. n. nive operiri, nive vento cumulata contegi*, blifva af snö öfverdrifven, yra öfver. Kåte jauki åbboti, *totum tugurium nive coopertum est. It. perire, abesse*, förkomma, vara borta. Kåssa todn leh jaukam nau kukke? *ubi tamdiu abfuisti?* hvarest har du varit så länge borta? *cfr.* katot.

Jauketet, *facere ut absit, ut vanescat.* Paha talke die tatt jauketi mijeb påtemest, *intemperies nos impedivit, quo minus venerimus*, ovådret gjorde at vi ej kommo. Jauketastet, *dimin. id. quod* jauket.

Jaulet, *v. a. dicere, commemorare*, tala, omtala. Maite jaulah? *quid dicis?* hvad säger du. Jauleh-si so harbmes båndab, *dicunt quidem illum esse valde divitem*, de säga vål at han år ganska rik. Jauletet, *frequ. sæpius commemorare, dictitare*, tidt och ofta såga. Jauletastet, *dimin.* litet omröra. Jauletastib mai, *dicebam quidem*, jag nåmnde vål.

Jauletem, *n. s. commemoratio, mentio*, omtalande. I le tat jauletemi *(vel potius* jauletebmai) *nihil est quod hujus rei mentio fiat.*

Jauletum & jaulets, *dictus, commemoratus*, den nåmnde, den omtalte. Tann jaulets jaken, *quo diximus anno.*

Jaure, *n. s. lacus*, sjö, insjö. Jaureb piwdet, *piscari*, fiska. Jaureb keset, *sagena piscari*, draga not. Jaurats, *dimin.* en liten sjö. Jaure-piåla *s.* pele, *littora lacus*, sjö-strånder.

Jauret, *piscari*, fiska. Jauret kalkabe udne lådtje palen, *hodie quamdiu erit malacia piscabimur.* Hasti mijeb jauret, *ad piscandum adhortatus est nos.*

Jaurates, *aperturæ sive foramina glaciei, in lacubus vel fluminibus*, hål eller öpningar på isen. Tat jaure jågna le jauratasist tiewes, *plena foraminum hujus lacus glacies est*, denne sjöisen år full med vakar eller hål.

Jawestet, *v. a. contegere, sepelire*, betåcka, gråfva ner. Ådnamin *(vel* ådnamen sisa) jawestet, *humo contegere.* Jawestastet, *dimin.* litet öfverhölja. Jawestallet & jawastallet, *frequ. cooperire, terra, sabulo aut nive studiose contegere*, vål betåcka, *e. gr.* med jord, sand eller snö, m. m.

Jawestem, *n. f. sepultura, humatio*, nergråfvande, begrafning.

Jauwel, *duo retia conjuncta*, tvånne nåt ihopfogade. *It.* kafka jauwel, *pars media alicujus rei*, medlersta delen af någon ting. Ålmab adneli kafka jauwelest, *medium virum complexus est.*

Jebd, *n. a. æqualis, æqvus*, jämnlik, jämn. Jebd ådnam, *terra plana.* Jebd åse, *portio æqualis. Compos. & oppos.* Ojebd, ojämn, olika. Jebda-wuot, *subst. æqualitas*, likhet.

Jebdet, *v. a. æquare*, jämka. Jebdetowet, *pass. æquari, complanari.* Jebdestet, *dimin.* litet jämka. Jebdegåtet, *incipere æquare*, begynna at jämka.

Jebdetattet, *v. n. posse æquari*, kunna jämkas.

Jebdem, *n. f. æquatio, complanatio*, jämkning.

Jebdalakasats & jebdasats, *n. a. æqualis, compar*, jämnlik. Jebdalakasats-wuot, *subst. æqualitas*, jämnlikhet.

Jebdastallet, *parem vel æqualem se habere*, hålla sig jämnlik. Jebdastallet sodn sita Stuorasi, *cum Magnatibus æquali dignitate esse vult*, han vil hålla sig lika god med de Stora. Jebdastalla tuina alderen kautoi, *par est ætate tibi*, han är lika åldrig med dig.

Jebdastallem, *n. f. comparatio, assimilatio*, jämförelse.

Jebdalaka, *adv. æquali modo*, på lika sätt.

Jebmes, *vasculum e betulæ cortice confectum*, näfvertratt. Jebmesats, *dimin.*

Jedet *vel* jehdet, *v. n. Austr. dubitare, hæsitare*, tvifla, vara villrådig. Jedeb mon taina, tåkkaha jalla i, *dubius sum, an hoc usui sit idoneum, an minus*, jag är villrådig om detta duger eller ej. *It. excusare, insontem aliquem pronunciare*, ursäkta, öfverskyla, förklara någon för oskyldig.

Jedetes & jedetem, *n. f. dissvasio*, afrådande.

Jedno, *avunculus*, morbroder. *cfr.* ednoi.

Jegge, *locus palustris, humus paludosa*, vått och sumpigt ställe, myra.

Jeggajes & jeggelakasats, *n. a. paludosus, palustribus locis abundans*, myrländig, våtländig. Jeggajes taso, *regio uliginosa.*

Jejet, *errare, peccare*, fela. *vide* ejet.

Jejos & jejedakes, *qui delinquit, qui peccat*, den som felar, förser sig.

Jeke & jekew, *vide* eke.

Jeket, *dicitur de navigiis & vasis aquam & alia retinere valentibus, ne perfluant*, vara tät, hålla vatten. Tat kare i jeke tjatseb, *hocce vas perfluit*, detta kärilet läker, håller ej vatten. Jekegåtet, *incipere aquam continere*, begynna at blifva vattentät.

Jekatet, *obedire*, lyda. Jekate attjabt, *obedi patri tuo.* I tat pardne ednebs jekat, *matri hic puer non obsequitur. It. respondere*, svara. Mannes ih jekat? *quidni respondes?* hvarföre svarar du ej? Jekatatjet, *incipere obedire*, begynna at vara hörsam, *&c. cfr.* kuldelet.

Jekatem, *n. f. dicto obedientia, obsequium*, lydnad, hörsamhet.

Jelet, *v. n. vivere*, lefva. Åska le jelemen, *adhuc in vivis est*, han lefver ännu.

Jeleje, *vivens, qui vivit*, lefvande. Jeleji land, *terra viventium*, de lefvandes land. Jelem, *vita*, *vide* elem.

Jella-

Jellajet & jelegâtet, ellajet, *incipere vivum fieri, revivifcere*, begynna få lif, blifva lefvande. *It. convalefcere*, blifva frifk.

Jelasket, *idem. Hiph.* Jelafkattet, *revivifcere facere, refocillare*, göra lefvande på nytt, vederqvecka.

Jelletet, *fovere*, förförja. *It. blandiri*, fmickra, fmeka. Sodn jelleta tab, *fovet illam, fcil. cura, ftudio & amore, Eph. 5: 29.* I le puorak manait ila jelletet, *nimis non eft liberis blandiendum*, man bör ej vara för flat med barn. Jelletatjet, *incipere delinire*, begynna fmeka.

Jemmaka, *compar*, jämnlik. Etjes jemmakab âtfet, *fui quærere comparem*, föka fin jämnlike.

Jenja, jenjok, *grandis, magnus*, ftor. Jenjen adnet, *magni æftimare*, högakta. Stuora jenja jaure, *ingens lacus*, en ganfka ftor fjö.

Jeno, *fluvius, amnis*, å, *vide* åno.

Jerbme, jerme, *cerebrum*, hjerna. *cfr.* wuoighama. *It. intellectus*, vett, förftånd. I le tufne jerbme, *infipiens es. It.* Die le fodn mijen jerbme, *nofter ille eft dux & auctor*, han år den, fom med fina råd och fit vett ofs anför. Waldin fo jerbmen, *illum fibi elegerunt ducem.* Jerbme âlma, *vir confilii plenus*, en förftåndig man.

Jerbmelaka, *adv. fapienter, prudenter*, vifligen, förfikteligen. Wiefo jerbmelaka, *vive prudenter.*

Jerbmetebme & jerbmetes, *infipiens, imprudens*, oförftåndig. Aptfa jerbmetebme le fodn, *plane ille eft imprudens*, han år rått oförfiktig. Jerbmetes-wuot, *dementia, imprudentia*, dårfkap, oförfiktighet. Jerbmetes-laka, *adv. infipienter, ftulte*, dåraktigt, oförftåndigt.

Jerbmak, jerbmok & jerbmalats, jermalats, *n. a. prudens, fapiens*, vis, förftåndig. Jerbmak âlma le tatt, *vir fapiens is eft.* Jerbmak-laka, *adv. vide* jerbmelaka. Jerbmak-wuot, *fubft. vide* jerbmeswuot.

Jerbmeswuot, *fapientia*, vishet, förfiktighet. Jerbmeswuotinas fodn måkfa, *prudentia ductrice vivit*, han tager fig fram genom fin förfiktighet.

Jerbmot, *v. a. fapere incipere*, blifva förftåndig, få vett. Jerbmomen le talle tat âlma, *hic vir prudentior incipit fieri.* Kåffes kalka tat pardne jerbmet? *quando fapiet hicce puer?* når fkal denne gåffen få vett? Jerbmogâtet & jerbmagâtet, *idem quod* jerbmot. Jerbmoftet, *dimin.* få litet mera vett. Jerbmoftam le, *aliquantulum factus eft prudentior. Hinc Hiph.*

Jerbmotet, *v. a. facere ut aliquis fapiat*, laga at en blifver förftåndigare.

Jerbmastallet & jerbmoftallet, *ratiocinari, colligere*, utråkna, befluta, fluta. *It. de fapientia fe jactare*, fkryta af fin vishet. Ila fagga fodn jerbmaftalla, *nimis de fua fe jactat prudentia*, han fkryter för mycket af fin klokhet. Die kuit mon naute tan pira jerbmoftallab, *ita quidem ego illa in re ratiocinor.*

Jerbmastalleje, *ratiocinator, ratiocinans. Item, qui fe de fapientia jactat*, den fom utråknar, den fom fkryter af fin klokhet.

Jerdet, *circumtondere, circumcidere*, klippa omkring, kringfkåra. *Propr. de pellibus dicitur. cfr.* jardet.

Jeres, *n. a. falſus, non verus*, falſk, oriktig. Jeres Jubmeli adneje, *idololatra, falſorum Deorum cultor*, afgudadyrkare.

Jeres, *adv. vide* erin. *Auſtr.*

Jeretet, *v. n. expergiſci, ſomno evigilare*, vakna up. *It. reſipiſcere, ad ſanitatem redire*, åter komma til ſit fórſtånd.

Jeranet, *reſipiſcere*, blifva klok.

Jeretem, *n. f. evigilantia*, upvaknande.

Jesk, *glandulæ morboſæ, tumores carnoſæ*, våxter, ſvulſter. *Morbi eſt ſpecies.*

Jeskotet, *interrogare*, fråga. *vide* jåſkotet.

Jess, *adv. rurſus, iterum*, återigen. Adtjek li târo, ja talle jeſs, *nuper fuit bellum atque nunc iterum*, det var nyligen krig och nu återigen. Die jeſs hiteh tabb, *id rurſum negant. It. quoque*, ockſå. Die jeſs todn pâtah, *nunc tu quoque venis*, nu kommer du ockſå.

Jesset, *v. a. viſere, rimari*, beſe, beſóka, utforſka. Epet-kus kalka jeſſet puorebut tabb ſajeb? *nonne locum illum accuratius rimabimini?* ſkolen j ej nogare underſóka det ſtället. Jeſſeſtet, *dimin.* litet underſóka. Jeſſegâtet, *incipere viſitare, perſcrutari incipere*, begynna at beſe, at ranſaka. Jeſſegâtin fârtab ſajeb, *omnia luſtrare cœperunt loca*, de begynte at noga efterſe på alla ſtällen.

Jessem, *n. f. luſtratio, inſpectio*, beſiktning.

Jeudah, *cygni anniculi*, årsgamla ſvanor

Jeuj, *muſcus albidus in abietibus*, hvitaktig måſſe, ſom våxer på grantrå. *Veſtrob.* laf.

Jeuje, *n. a. albus*, hvit. Jeuje pâtſo, *reno albus*, en hvit ren. *cfr.* påjok. Jeuje-lakats, *albidus, candidulus*, hvitaktig.

Jeutet, jeudet, *v. a. commovere, inducere aliquem ad quidquam faciendum*, fórmå en til något.

Jibdno, *taberna, taberna penaria*, bod.

Jibme, jime, *vide ſupra* ibme.

Jiffe, *n. f. pingvitudo*, fettma, godt hull. Jiffen le, *obeſus eſt*, han år vid godt hull. Jiffe pâtſoi, *rangifer pingvis. cfr.* addameſne.

Jiffot, *v. n. pingveſcere*, blifva fet, få hull.

Jiggor, *n. a. qui fame fere inexplebili afficitur*, omåttelig, grådig. Jiggor tjâiwe, *inſatiabilis ſtomachus. Auſtr.*

Jikk, *fœtus, prægnans*, *vide* akk. *Auſtr.*

Jiko, *noctu*, om natten. *vide* iko.

Jiktet, *v. n. vide* jeket. *Item, in apricum proferre*, uppenbara, låta blifva bekant. Die åſka tabb jikti, *nunc demum id aperuit*, nu kom han omſider fram med det.

Jillam, ådem jillam, *ſtratum, pulvinaria & ſtragula atque omne id, quo ſternitur lectus*, ſångklåder, bådd. *Auſtr. cfr.* ådatak.

Jille, jillak & jillok, *Auſtr. vid.* all.

Jillekem, jillakåbme & jillekem-raike, *putei ſivæ aperturæ glaciei, quæ in lacubus glacie tectis tempore hiberno exſiſtere ſolent*, ópningar i iſen på tilfruſna ſjóar, vaker, villvak.

Jillestet, jilleſtem & jillotet, *vide* illeſtet, *&c.*

Jillo, *n. f. nequitia, malitia*, ondſka. *Col. 3: 8.*

Jilpis, *vide* ilpis.

Jinak & jinok, *n. a. effrenatus, contumax*,

max, otamd, halsftyf. Jinak herke, *rangifer freno reluctans.*

JIPP, *bubo*, berg-uf. Jipp tjuoja, *bubulat bubo.*

JIRWESTET, *male aliquem habere*, *calamitate afficere*, fara illa med en, tilfoga en olycka. Stakke jirwesti mo ålob, *lupus gregem meum infestavit*, vargen har gådt illa åt min bofkap.

JISSAJES, *craffus*, tjock. *vide* affas.

JISSETES, *vide* affetes.

JISSE, *Auftr. vide fupra* affe.

JITJATJA, *agnomen gigantis*, *nomine Stalo*, tilnamn på en jätte, fom kallades Stalo. *vide* Stalo.

JITTET, *provenire*, *in apertum venire*, framkomma, vifa fig. Qwele jitta, *pifcis fupra aquam exfilit*, fifken fpritter up ur vatnet. Lappom påtfoh leh jittam, *amiffi renones rurfus funt reperti*, de borttappade renar hafva återkommit til rätta. Die le tah ko jittom pakoh, *hæc funt tanquam verba revelationis.* Jitteftet, *dimin.* Jittegåtet, *incipere provenire*, begynna at vifa fig.

JITSET, *vide fupra* itfet.

JIWE, *Auftr. cingulum*, bålte. *vid.* auwe.

JIWAJES, *n. a. Auftr. obefus*, fet, fetlagd. Jiwajes ålma, *vir obefus.* Jiwajes fmala, *ovis pingvis. cfr.* Jiffe.

JIWNA *vel* jiuna, *qui in famulatu funt*, *familia*, tjenftefolk, legohjon.

JO, *adv. jamdudum*, *jam*, redan. Jo mana paleft, *jam a pueris*, redan ifrån barna-åren. Jo ådna, *dudum*, långefedan. Maite todn jo ådna leh munji tjalam, *quæ dudum ad me fcripfifti.* Jo-kus & *ctr.* joks, *num*, *an*, monn. Joks todn tjalih? *num jam fcripfifti?* har du fkrifvit? Jo-kus påti? *an venit?*

JOFA, Jofan, *nom. pr. vir.* Johannes.

JOGO, *conj. five*, *aut*, antingen. Jogo tan jaken jalla mubben jaken, *five hoc five futuro anno*, antingen i detta eller näfta år.

JOGNA, *myrtilli rubi*, Lingon.

JOKK & jokka, *rivus*, båck. Jokka kålkita, *rivus effluit vel deducitur.* Jokka njalme, *oftium rivi*, utloppet af en båck. Stuora jokka le Laifo, *Laifo de majoribus eft rivis.* Jokkats, *dimin. rivulus*, en liten båck.

JOKN, *n. f. fonus*, ljud, gny. Joknet, *fonare*, *fonitum edere*, ljuda, ljumma. Ådnam jokna, *terra refonat*, det ljuder eller ljummar i marken.

JOLLARET & jolloret, *v. n. volutari*, *devolvi*, våltras, våltras ner. Kedke jollari, *lapis devolvebatur.* Jollari wuolos åiwi, *præceps prolapfus eft*, han föll hufvudftupa.

JOLLAREM, *n. f. lapfus*, *cafus*, fall. Katte jollaremeft, *ne procidat cave.*

JOLLERTET, *v. a. volvere*, våltra. Jollerti kedkeb gruoptan njalmen auti, *advolvit faxum ad oftium fepulcri*, *Marc.* 15: 47. Erit-jollertet, *revolvere*, bortvåltra. Sije kaudnin kedkeb erit-jollertum, *lapidem invenerunt revolutum.* Pajas jollertet, *furfum volvere*, våltra upföre. Wuolos jollertet, *deorfum volvere*, *detrudere*, våltra nederåt. Jollertaftet, *dimin.* litet våltra. Jollertatjet, *incipere volvere*, begynna at våltra. Jollerteje, *volvens*, den fom våltrar.

JOLLERDATTET, *facere ut volvatur*, låta våltra.

Jonkar, *generosus, nobilis*, adelsman.

Jonka, *nom. pr. vir. Jonas.*

Jope, jope jufs, *formula dubit. forte, videre licet*, man får vål fe, det kommer derpå an. *It.* Jope le ållem, *jam quidem perfecit*, han har ju fullbordat. *Ubi affirm. est.*

Joraland, *patria*, fådernesland. *Joh. 4.*

Joula, Joula-paffe, *festum natalitiorum Christi*, Julehelg. Joula mano, *mensis hujus festi, December.*

Joulet & *interd.* jolet, *v. a. sepelire, tumulo inferre*, begrafva. Kåffes kalka todn joulet mo manab, *quando infantem meum sepelies.* Jouletet, *Hiph. facere ut sepeliatur*, låta begrafva. Jouletete jabmikitate, *faciatis ut sepeliantur defuncti vestri.* Jouletowet, *pass. sepeliri*, begrafvas. Kåffe kalka fodn jouletowet? *quando sepelietur?* når fkal han begrafvas?

Jounes-måsso, *festum S. Johannis, tempore solstit. æstiv.*, midfommar. Jounes-måffo peiwe, *dies S. Johannis.*

Jowots, *Austr. vide supra* auwotes.

Jouset, *assequi, attingere*, hinna, *vid.* jåkfet.

Jouto, *n. s. vacatio negotiorum atque curarum*, tid, ledighet. *cfr.* afto. *Boreal.* Jus leb jouton, *si vacabo*, om jag får tid.

Joutolats, *n. a. qui vacat, qui vacationem habet*, den fom har tid. Joutolats leh todn tann pargoi, *isti tu vacas operi*, du har tid med den förråttningen.

Jubma, *n. s. sonus, sonitus*, ljud, ljummande. *cfr.* jokn. Todn kullah alde jubmab, *sonitum ejus audis*, *Joh. 3: 8.* Harbmes jubma kulloi, *ingens auditur murmur*, det höres et ganfka ftort forl.

Jubmat, *v. n. murmurare, sonare*, ljuda, forla. Åbbå wuobme jubma, *tota resonat silva*, hela fkogen ljummar.

Jubmel, Ibmel, *Deus*, Gud. Kolmaktalats Jubmel, *Deus Triunus*, den Tre-enige Guden. Åtja Jubmel, *sive rectius*, påito Jubmel, *idolum*, afgud. Ibmela laina, *Tornens. cibus*, Gudslån, mat. Jubmela pallo, *timor Dei*, Gudsfruktan. Jubmelen piejetus, *summi Numinis ductus*, Guds fkickelfe. Jubmel-wuot, *Divinitas*, Guddom. Kolme perfoneh Jubmel-wuotefne, *tres Personæ Divinitatis*, tre Perfoner i Guddomen. Jubmel-pallolats, Jubmel-pallejes & Jubmel-fruktog, *pius*, gudfruktig. Jubmel-palloswuot, *pietas*, grudfruktighet. Jubmel-palloslaka, *adverb. pie*, gudfruktigt. *Oppos.*

Jubmelattes, Jubmelheitanes & *Aust.* Jubmelaptes, *impius*, ogudaktig. Jubmelattes-wuot, *impietas*, ogudaktighet. Jubmelattes-laka, *adv. impie*, ogudaktigt.

Jubmelats, *n. a. Divinus*, Guddomlig. Jubmelats puore-takko, *beneficium Divinum*, Guddomelig vålgerning. Jubmelats-wuot, *Divinitas*, Guddomlighet.

Juda, Judar, *Judæus*, Jude. Judari ådnam *s.* land, *Judæa, terra Judaica.*

Judjot, *rescíscere*, få veta, komma i årfarenhet af. Ko fodn judjoi, atte tåro fuowa li tjåkanam, *cum certior factus esset copias colligi*, når han fick veta, at krigsfolk famlades. Judjoftet, *dimin.* något litet få veta. Judjogå-

jogâtet, *incipere comperire*, begynna at få veta.

Judjom, *n. f. cognitio*, kundſkap, erfarenhet.

Judjotet, *v. a. Auſtr. perſvadere, ad credendum inducere*, inbilla. Judjoti munji tabb, *iſtud mihi perſvaſit.*

Jueddet, *v. n. curſu celeri progredi, celeriter moveri*, fara fort fram. Juedda ko njuola, *ut telum avolat*, han far ſom en pil. Qwele juedda wermai, *piſcis reti impingit*, fiſken rånner på nätet. *It. motu pergere*, fara fort i ſin rörelſe. Wadnas juedda aimo kukkeb, ko alas akti le mannagâtam, *ſcapha in motu incepto aliquamdiu pergit.* Jueddegâtet, *incipere curſum celerare*, begynna at röras fort.

Juhdos *vel* judos, *n. a. ſævus, terribilis*, grym, förſkräckelig. Judos ålma, *vir torvus.* Juhdos-wuot, *ſubſt. atrocitas*, grymhet.

Juglo, *Auſtr. infantes*, barn. Ija-juglo *& Boreal.* ija-ſkuglo, *noctua*, nattuggla.

Jukk, *Auſtr. rivus*, båck. *vide* jokka.

Jukket, *v. a. bibere*, dricka. Wadde munji jukket, *da mihi bibere*, gif mig dricka. Jukkeſtet, *dimin.* dricka något litet. Algam le jukkeſtet, *bibaculus factus eſt.* Jukkagâtet, *incipere potare*, begynna at dricka. *It.* Die le ſodn jukkagâtam, *vino factus eſt deditus*, han har begynt ålſka drycker.

Jukkeje, *bibens, potator*, den ſom dricker, drinkare.

Jukkem, *n. f. potatio*, drickande. Jukkem kradneh, *combibones*, ſupbröder. Jukkem-padtjoh, *crapula*, ölſjuka. Jukkem litte, *vas e quo bibitur*, dricks-kåril.

Jukkelet, *celeriter combibere*, haſtigt dricka. Jukkeli ja wadſi kåinobs, *celeriter bibit & abiit*, han drack fort och gick ſin våg. Jukkelib mon tab aktok, *ſolus hocce ebibi.*

Jukkak, *qui nihil adhuc potavit*, den ſom ännu ej druckit. Jukkak leb mon udne, *hodie nihil bibi.*

Jukkatjet, *bibitum*, til at dricka. Påte jukkatjet, *veni bibitum ſ. potatum.* Wadſin jukkatjet, *potatum abiverunt*, de gingo at dricka.

Jukkastallet, *v. a. intenſ. ſtrenue potare, perpotare*, dricka braf. Kettjo peiwit jukkaſtallet, *totos dies perpotare.* Jakkaſtalleje, *perpotans*, drinkare, fyllhund.

Jukkales, *n. a. potator, bibaculus*, ſom gerna dricker. Jukkales akkakuts, *anus bibacula.* Jukkales-wuot. *ſubſt. bibacitas*, dryckenſkap, fylleri. Jukkales-wuot, die tatt peiſta almatjit, *bibacitas homines corrumpit.*

Jukkatet, *v. a. (quaſi Hiph. verb.* jukket) *potum dare, inebriare*, gifva at dricka, plåga. Jukkate ſmalait, *da potum ovibus*, gif vatten åt fåren. Jukkate tab ålmab winein, *da vinum huic viro potum.* Jukkatatjet, *incipere id facere*, begynna at gifva dricka. Jukkateje, *qui potum dat*, den ſom gifver at dricka.

Jukkastak, *n. f. potus, potio*, dryck. Wadde ſunji jukkaſtakab, *da illi potum.* Nialkes jukkaſtak, *potus ſaporis grati.*

Jukkelwas, *n. f. compotatio*, dryckeslag, ſuplag. Jukkelwaſen tjuodtjot, *compotationi intereſſe*, vara med på drickes-kalas.

JUKKETATTET, *posse bibi*, kunna drickas. I tat tjatse jukketatte, *hæc bibi nequit aqua.*

JUKKASTOWET, *v. n. sitire*, vara torstig.

JUKKEMAS, *potio*, dryck. Epe adne jukkemaseb, *quod bibamus non habemus*, vi hafva intet at dricka. *It.* I le tat anje jukkemasen, *sive* i tat anje jukkemasen orro, *hoc non adhuc potui est aptum*, detta duger ännu intet at dricka.

JUKKEMLAKA, *adv. modo ad bibendum idoneo*, på tjenligit sätt at dricka. Juo-kus tat le jukkemlaka laketum, *num hoc jam ita est præparatum, ut bibi queat*, är nu detta så tillagadt, at det kan drickas.

JUKKO, *pron. qui*, hvilken, den som.

JUKO, *n. f. cura, educatio*, omvårdnad, upfostran. Puore jukon le, *bona fruitur cura atque educatione*, han har god skötsel och upfostran. *De infant. plerumque dicitur.*

JUKOT, *v. a. curare, curam gerere, educare*, sköta, vårda, upfostra. *De infant.*

JUKOJE, *nutrix, altrix*, sköterska.

JUKRE, *n. f. tuber, tuberculum, tumor*, knyl, knut, svullnad. *Synon.* tjakse.

JUKREK, *n. a. glandulosus, tuberibus abundans*, knylig, knagglig.

JUKS-AKKA, *una ex filiabus Deæ* Mudderakka, *cui (scil.* juks-akka) *curæ esse infantes, prisci Lappones sibi persvaserunt; cfr.* Mudder-akka, en gudinna hos de fordna Lappar, som troddes besörja om barns upfostran och ans.

JUKSEH, *loramenta, quibus lignea instrumenta nivem supernatantia pedibus alligant Lappones*, remar, hvarmed Lapparne binda fast skidorne vid föttren. Juksetet, *verb. dicta ligna pedibus loris alligare*, binda skidor på föttren. *cfr.* sappek.

JUKT, *adv. heri*, i går. *vide* ikto.

JUKTE, *conj. Austr. quod*, at. *vide* jutte.

JULLES, julles wuobme, *silva raris consita arboribus*, en skog, där som är långt emellan trän, gles skog. *cfr.* juolles.

JULKA, *adv. palam, manifeste*, uppenbarligen.

JULLEN, *vide infra* jålle.

JULLOS, *n. a. Austr. communis*, allmän. Jullos puotselwas, *morbus epidemicus*, farsot, allmän sjukdom.

JUMA, *sonus, strepitus*, gny. *vide* jubma.

JUMFER, *virgo*, jungfru. *vide* neita.

JUMPEL & jumpeles, *Austr. vide* jukre, jukrek.

JUNGI, *cultellus*, liten knif. *Austr.*

JUNKAR, *vide* jonkar. *Perhibetur etjam idolum antiquis fuisse temporibus.*

JUO, *jam pridem*, allaredan. *cfr.* jo. Juokokats, *dimin. idem, Austr.*

JUOBBA, juobba kåbba, *alteruter*, endera. Juobba så littja, *alterutrum erit*, etdera blir det. Juobbe-jam, *quanto magis*, fast håldre. Laitin so, juobbe-jam to, *vituperabant illum, quanto magis te. It. neg.* Idtji so etse, juobbe-jam to, *non amabat illum, quanto minus te?* han älskade ej honom, huru mycket mindre skal han icke älska dig?

JUOH, *nominat. plural. pron.* juok, *qui*, de som. Juoh siteh, *qui volunt.*

JUOIKET, *v. n. Lapponum more canere, tremulo cantu canere*, sjunga som Lapparne, tralla. Wuola almats alo

juoika, *ebrius ſemper cantat.* Juoikeſtet, *dimin.* Juoikegåtet, *incipere cantare*, begynna at ſjunga ſom Lappar. Juoikaſtallet, *frequ. & intenſ.* ſjunga med ifver och eftertryck. Ikto jukkeime ja juoikaſtalleime puoriſt, *heri bibebamus & cantabamus vehementer.*

Juoikeje, *qui more Lapponum cantat*, den ſom ſjunger på Lappvis. Juoikem, *cantus Lapponum*, Lapp-ſång.

Juok, *pron. qui*, den ſom. Juok le, *qui eſt.* Juobken & juobke, *aliquid*, *quidquam*, något. Juoſtek, *ex aliquo loco, alicunde*, någonſtådes ifrån. Tietah kus todn juoſtek? *ſcisne alicunde quidquam novi?* har du några tidningar någonſtådes ifrån?

Juoke & juokahats, *pron. unusquisque*, hvar och en. Juoken ſajen pargar piåbmob ådtjo, *artem quævis alit terra*, den ſom kan något göra får alleſtådes födan. Juokahats tijeſt, *unusquisque veſtrum.* I le wuorbe juokahatjen, *non unumquemque proſpera ſequitur fortuna.*

Juokatet, *v. n. ſeparari, digredi*, ſöndras, ſkiljas åt. Juokati ſuſte, *digreſſus eſt ab illo*, han ſkildes med honom. Juokatikan (*dual.*) kåbba haraſas, *a ſe invicem digreſſi ſunt*, de tvånne ſkilgdes åt, och gingo hvar och en ſin våg.

Juoko, *n. ſ. diviſio, diſtributio*, delning, byte. Arbe juoko, *diſtributio hæreditatis*, arfſkifte. Kåſſe juoko juoketowa, *cum præda partitur*, *Eſa. 9: 3.* Rathe juoko, *bivium*, våg-ſkillnad.

Juoket, *v. a. partiri*, *dividere*, dela, byta. Juoke piåbmob manait, *distribue cibum liberis.* Juoke råkto, *distribue juſte*, dela rått. Juokeſtet, *dimin.* litet dela. Juokegåtet & juokajet, *incipere partire*, *diſtributionem inſtituere*, begynna at dela.

Juokeje, *dividens*, *partitor*, den ſom delar, bytesman. Juokem, *diviſio*, delning.

Juokedattet, *facere ut dividatur*, *posſe dividi*, låta dela, kunna delas. Juokedatte arbeb, *fac hæreditatem diſtribui*, låt byta arfvet. Tat uttjes arbe i juokedatte nali, *exiguum hocce patrimonium diſtribui vix poteſt*, det lilla arfvet kan knapt delas.

Juokot, *v. n. dividi*, delas. Juokot kalka qwekte ſajai, *in duas dividetur partes.*

Juoketet, *aliquid dividendum curare*, låta dela. Arbeb juoketet, *patrimonium diſtribuendum curare.* Juoketatjet, *incipere curare diſtribuendum*, begynna at låta dela. Juoketem, *diſtributio*, utdelning.

Juoketeje, *diviſor*, *qui diſtributionem faciendam curat*, delare, bytesman.

Juokeles, *n. a. diſtinctus*, *ſeparatus*, ſårſkild, åtſkild. Juokeles jaure, *lacus ab aliis diſtinctus*, *ſive cum cæteris nullo cohærens nexu*, en ſårſkild ſjö, en inſjö.

Juokatus, *n. ſ. differentia*, åtſkilnad.

Juokadswuot, *diſcrepantia*, ſkiljaktighet.

Juokos, *n. a. varius*, *diviſus*, afſkild.

Juokewes & juokemes, *n. a. Auſtr. diviſibilis*, *dividendus*, ſom kan delas. *It.* Orrot kaſkebs juokewen, *a ſe invicem diſtare*, vara ſins emellan åtſkilda.

Juoks, *arcus*, båge. Juokſeb kiåldet, *ten-*

tendere arcum, ſpånna up bågen. *It. Conſtellatio urſæ majoris*, Karlvagnen. Juokſin wuotjet, *arcu tela mittere*, ſkjuta med båge. Atja juoks, *iris*, regnbåge. Atja juokſeb kiålda, *(prop. Jupiter arcum tendit) iris fit conſpicua*, regnbågen blir ſynlig.

Juolke, *pes*, fot. Juolke lapa, *planta pedis*, fotblad. Juolke wank, *podagra.* Juolkiſt leb, *æger ſum pedibus*, jag har ondt i fôttren. Kintel-juolke, *candelabrum*, ljusſtake. Juolke pardne, *nothus*, oåkta ſon. Juolke-pelak, *cui tantum eſt unicus pes*, *ſive qui altero æger eſt pede*, ſom har en fot, ſom år ofårdig i den ena foten. Juolke-tak -teke *vel* -tebme, *pedibus carens*, ſom har inga fôtter. *It.* Aptſa le ſodn wadſet juolketebme, *nimis eſt tardus eundi*, han år ganſka långſam at gå.

Juolket, *v. n. pedibus convaleſcere*, blifva friſk i fôttren. *Propr. de illo*, *cui fracta ſunt crura.*

Juolkak, *n. a.* Kåbda juolkak, *cui lati ſunt pedes*, ſom har breda fôtter. Qwekte-juolkak, *bipes*, ſom har två fôtter. Nelje-juolkak, *quadrupes.* Stuora nelje-juolkak juttus, *vaſta quadrupes.*

Juolkajes & juolkos, *n. a. pedibus celer*, ſnåll på foten. Juolkos piådnak, *canis curſu valens.*

Juolletes & juoles, *n. a. commodus*, *tranquillus*, beqvåmlig, rolig. Juolles wieſom, *vita tranquilla*, et nôjſamt lefverne. Juolleteſi mon piåſib, *otium nactus ſum*, jag kom i ro och ſtillhet.

Juolo, juolleswuot & juolleteswuot, *n. ſ. otium*, *tranquillitas*, rolighet, ſtillhet. Juoloſne orrot, *in otio verſari*, *ab negotiis vacare*, vara ledig.

Juollet, *adv. tranquille*, i ro och ſtillhet. Harbmat juollet le tane wieſot, *heic vivere valde commodum eſt.*

Juolpe, *Auſtr. truncus*, *tigillum*, klabb.

Juomits, *gemellus*, tvillinge. Juomitjit piåbmei, *gemellos enixa eſt.*

Juomo, *herbæ nom. rumex acetoſa*, ſyra, ſyrgrås. *Lapponibus eſculenta eſt.* Juomoit wuoſſjet, *acetoſam coquere*, koka ſurkål. Juobmo-melke, *lac cum dicta herba cocta & rite præparata permixtum*, mjôlk blandad med ſyrgrås, ſom blifvit kokt och tillagadt.

Juone, *ſemita ſive veſtigia*, *quibus per nivem progreſſi ſunt renones*, *tempore hiberno*, en ſtig eller ſpår i ſnôn efter renar, trampad våg i ſnôn. *Auſtr. cfr.* aido.

Juorba & juorbajes, *de ſcaphis & navigiis dicitur*, *quæ in utramque vacillant partem*, *oſcillans*, kullrig. Juorbajes wadnas, *ſcapha vacillans*, *non ſtabilis*, en kullrig båt.

Juorbot, *v. n. in utramque vacillare partem*, *oſcillare*, *(de navigiis)* kullra, vara kullrig eller oſtadig. Wadnas juorbo, *ſcapha oſcillat*, båten gungar eller ſkakar.

Juore, *n. ſ. dubitatio*, tviſlande. Juorai påtet, *in dubitationem adduci*, blifva tverådig, komma i tvekan. Mon leb qwekten juoren, *in dubio ſum*, jag år tvifvelaktig. Juoreg, *idem.*

Juoret, *dubitare*, *hæſitare*, tviſla. Ele kukkebu juore, *noli amplius hæſitare.* Juoreſtet, *dimin.* något litet tveka. Juoregåtet, *incipere hæſitare*, begynna at blifva villrådig.

Juo-

JUOREJE, *dubitans, hæsitans*, tvehogſe, tviflande. Juoretakes, *idem*. Juorem, *ſubſt. dubitatio*, tvifvelsmål. Juoremeſne tjodtjo, *in dubio eſt*, han är tverådig.

JUORRAT, *moliri, machinari*, ſtåmpla, hafva för hånder. Waimo juok juorra fuonos ſluokin, *cor, quod dolos commolitur*, hjerta, ſom umgår med arga liſt, *Prov. 6: 18.*

JUORJET, *parcere, reſervare*, ſpara, ſkona. Ib tiete maſſan ſo juorjetja, *in quem illum reſervet uſum neſcio*, jag vet ej hvartil han ſpar honom. Juorjeſtet, *dimin.* litet ſpara, ſkona.

JUOSKOS, *n. a. rigidus*, ſtel, kall. *cfr.* kittjos.

JUOSSA, *adv.* Man juoſſa todn påtah? *quando venis?* når kommer du? Man juoſſa tuſte ådtjob pednikitan? *quando quas mihi debes perſolves pecunias?* når får jag igen mina penningar af dig? *It.* man juoſſa? *quam cito?* huru ſnart? huru tidigt?

JUOWA, *n. ſ. moles lapidum, lapides congeſti*, ſtenhög, myckenhet af ſtenar. Juowa landa *ſ.* juow-ådnam, *terra lapidoſa*, ſtenigt land.

JUOWAJES & juowai, *n. a. lapidoſus*, ſtenig. Juowajes ware, *mons lapidoſus*, ſtenigt berg. Harbmat juowai le tat ådnam, *hæc regio valde lapidoſa eſt.* Juowajes-laka, *adv. lapidoſe*, ſtenigt.

JUOWNEN, *adv. ſeorſum, ſeparatim, aliqua exinde diſtantia*, åtſkilt, et ſtycke derifrån.

JUOWET, *v. a. locum parare*, göra rum. Juowe ſajeb taſan, *fac huicce locum. cfr.* ſjuowet.

JUOWANET, *v. r. locum ſibi facere*, taga ſig rum. *It.* Wanka le juowanam, *morbus invaluit, auctus eſt*, ſjukdomen har tiltagit.

JUPTSE, *pulmentum*, vålling. Juptſeb tjaſket, *pultem coquere*, koka vålling.

JURA, juru & jurr, *adv. ita prorſus, plane*, råttſå, juſt. Påti juru ko mon lijeb wuolgemen, *eo ipſo momento venit, cum eſſem abiturus*, han kom juſt då jag ſkulle fara bort. Jurr tann peiwen, *illo ipſo die*, på ſamma dag. Die le jura naute, *ita omnino eſt*, det är aldeles ſå.

JURTET, *v. a. cogitare*, tånka. *Boreal. H.*

JURTAK, *n. ſ. cogitatio*, tanke. Pahas jurtakeh, *cogitationes ſceleſtæ*, onda tankar. *cfr.* uſſjolmes, uſſjotet.

JUS, *conj. ſi*, om. Jus ſitah, *ſi vis*, om du vil. Jus påtah, *ſi venis.* Jus alas måratowa, *ſi demum iraſcitur*, om han ånteligen blir ond. Juſpiſs & juſpeſe, *ſi forte, ſi ſaltem*, om åtminſtone, om til åfventyrs. Juſspeſe ſodn tjuote järbå Dalait adna, die le kalle nuokes, *ſi forte ſ. ſi ad ſummum centum habet Imperiales, certe plures illi non ſunt*, om han til det högſta har 100 Riksdaler, ſå har han ſåkert ej mera.

JUSKETET, *v. n. ad aliquid offendere*, ſtöta ſig emot något. Wadnas juſketi kedkai, *ſcapha ad lapidem offendebat*, båten ſtötte emot ſten. Juſketaſtet, *dimin.* litet ſtöta ſig. Juſketet akti, *collidere*, ſtöta tilſamman.

JUSKOTET, *v. a. impingere, incutere*, ſtöta på, klubba på. Aiweb ſåbbin juſkoti, *ſcipionem in caput ejus incuſſit*, han

han ſlog honom i hufvudet med en kåpp.

JUSKESET, *obnixe moliri, magno contendere labore*, med mycket bemödande ſtråfva, tråka. Paje ſo juſkeſet taina, *fac illum iſtud improbo conari labore. It. Vocem edere*, låta, ljuda. Piådnak juſkeſa, *canis latrat*, hunden ſkåller. Kaſſa kiålin juſkeſi, *rauca locutus voce.* Jipp juſkeſa, *bubo bubulat.*

JUTSET, *v. n. ſonare, vocem edere, fremere*, dundra, ljuda. Atjekuts jutſa, *Jupiter tonat*, åſkan går. Mana jutſeh, *liberi ſtrepunt.* Jutſeſtet, *dimin.* litet dundra. Jutſagåtet, *intonare*, begynna at dundra. Åbbå wuobme jutſagåti, *tota intonuit ſilva.*

JUTSA, *n. ſ. fragor, ſonus, fremitus*, ljud, brak. Jutſa kulloi, *ſtrepitus auditur.*

JUTTE, *quod, quia*, at, emedan. Taka naute, jutte attjat nau ſita, *fac ita, quia ſic vult pater tuus.* Mon kulab jutte jabmam le, *audio quod mortuus ſit*, jag hör at han år död. *cfr.* atte.

JUTTET, *iter facere, migrare, vid.* jåttet.

JUTTUS, *n. ſ. animal, beſtia*, djur. Haleteje juttus, *beſtia volatilis*, flygande djur. Juoke juttus piåbmob tarbaha, *alimento cuivis animali opus eſt. It infans recens natus*, nyfödt barn. Åddå juttus le muſne, *mihi eſt infans recens natus.* Juttuſats, *dimin.* et litet djur, *animal minuſculum.*

JUWE, jiwe, *Auſtr. vide* auwe.

JÅBBERM & jåbber, *lacus minuſculus, palus, ſtagnum*, en liten ſjö, kårr, puſs. Jåbbermats, *dimin. idem.*

JÅDDETET, *v. a. retia piſcibus tendere*, ſåtta ut nåt för fiſk. Jåddetaſtet, *dimin. idem.* Jåddetatjet, *incipere retia tendere*, begynna ſåtta ut nåt.

JÅDDETEKE, *n. a.* Jåddeteke le tat jaure, *in hoc lacu nulla ſunt retia poſita*, i denna ſjön åro inga nåt utlagda.

JÅDDO, *rete piſcibus poſitum*, et för fiſk utſatt nåt. Jåddoit åppet, *retia viſitare*, vittja nåten. Jåddo pådd, *tempus retia piſcatoria tendendi opportunum*, tjenlig tid at lågga ut nåt.

JÅDDES, påſke jåddes, *calceamenti ad calcem commiſſura, more Lapponibus familiari*, ſkarf på ſkor vid hålen.

JÅGNA, *myrtilli rubi*, Lingon. *cfr.* Jogn.

JÅIMOT, *v. n. convolutari, confuſe complicari*, ſammanvicklas, ihop ſkrynkas. Jåimom, *adject. ſ. partic. rugoſus*, ſkrynkig.

JÅIMOTET, *v. a. corrugare*, göra ſkrynkig, göra ſkråflig. Tuoljeb jåimotet, *pellem corrugare*, göra ſkinnet ſkråfligt.

JÅKKA, *rivus*, båck. *vide* jokka.

JÅKKO, *coriacea aut viminea fibula in prora rhedæ, cui adnectuntur temones*, följa hvarvid ſkaklorne fåſtas, *Veſterb.* tugu. *Hinc verb.* jåkkalet, *quando temones a dicta fibula disjunguntur*, når ſkaklorne ſlippa lös ifrån ſlåden. Jåkkeltet, *rhedam a temone disjungere*, taga ſlåden lös ifrån ſkaklorne.

JÅKSET, *v. a. aſſequi, attingere*, hinna på. Sodn jåkſi mo wiåkemin, *curſu me aſſecutus eſt*, han hant på mig med löpande. *It. ſufficere*, råcka til, förſlå. I mo rade taſa jåkſe, *iſti rei non meæ ſufficiunt opes*, min förmögenhet ſtråcker ſig ej ſå vida. I tat måddit jåkſe, *multis hoc non ſufficit*, detta råcker ej til för många. Ib

jåk-

jåkſe, *attingere non valeo, pertingere non poſſum*, jag når ej Jåkſeſtet, *dimin.* litet hinna til. Jåkſegåtet, *incipere aſſequi &c.* begynna at hinna på. Juo le tat nuorab pårraſubbu weljebs ſjaddoin jåkſegåtemen, *jam junior hicce ad illam, qua frater eſt major natu, ſtaturam cœpit pervenire*, denne yngre bôrjar nu ſnart at blifva lika ſtor til våxten med ſin åldre broder.

Jåkselet, *v. a. frequ. celeriter aſſequi, cito attingere*, hinna haſtigt uppå. Jåkſeli ſo kåinon nala, *in via illum celeriter oppreſſit*, han hant honom ſtraxt på vågen.

Jåksetet, *v. n. attingere, pervenire poſſe*, nåkas, kunna komma til. Ib mon taſſa jåkſet, ila kukke le tokko, *illuc pervenire non poſſum, nimis longe hinc diſtat*, jag kan ej komma dit, det år altfôr långt. *It. advenire*, ankomma, anlånda. Die todn åſka jåkſet, *nunc tu demum advenis*, nu fôrſt ſker din ankomſt.

Jåksatallet, *v. n. curſu vinci, attingi*, blifva påhunnen, hinnas. Jåkſatallib ſuſte talla, *me ſtatim aſſecutus eſt*, han hant på mig ſtraxt. Jåkſatallime raſjoſt, *nos pluvia oppreſſit*, regnet hant oſs.

Jåksos, *n. a. aditu poſſibilis, quod attingi poteſt*, det man kan komma til, ſom kan nås. Jåkſos meren le ſo ſita, *ejus adiri poteſt domicilium, (ſcil. quia non nimium diſtat)* man kan komma til hans by eller hemviſt. Kåſſe todn jåkſos merai påtah, die mon wuordab to teke, *cum propius adveneris te huc exſpecto.*

Jålle, *n. ſ. pingvitudo, imprimis quæ ad dorſum eſt, in animal. eſcul. lardum*, fetma, fetma på ryggen, ſpeck. Jålleb waſkaſtet erit, *pingvitudinem auferre, maciem inducere*, fôrtaga fetman, gôra mager. Jållats, *dimin. parvula pingvitudo*, liten fetma. Jållatjin le tat ſmala, *aliquantum hæc ovis pingvis eſt.*

Jållot, *v. n. pingveſcere in dorſo*, blifva fet på ryggen. *De animal. eſcul.* Tjaktjen påtſoh jålloh, *autumno pingveſcunt renones.* Jålloſtet, *dim.* blifva något litet fet. Jållogåtet, *pingveſcere incipere*, begynna at blifva fet.

Jållerdet *&c. volvere. vide* jollertet.

Jållet *&* jålåtet, *circumire, ambire*, gå omkring, omringa. Jålåta mo, *me circumit*, han går rundt omkring mig. Maite ſodn tanne jålla? *quid heic ambit?* hvad går han efter hår.

Jålåtem, *n. ſ, circuitio, ambitus*, omgång.

Jåmat, *v. imperſ. perſvaderi poſſe*, kunna fôrmås til något. Juobe juſs jåmat, *videſis ſi poſſit perſvaderi*, man får ſe, om han låter ſig ôfvertalas.

Jårba, jårbes *&* jårbok, *n. a. rotundus*, rund. Jårbes ko ruro, *rotundus ut pila*, rund ſom en båll. Jårbah monneh, *ova rotunda.* Jårba qwele, *piſcis non diſſectus*, oflåckt fiſk. Skant jårbes, *circulari forma rotundus*, cirkel-rund. Åbbå jårbes, *totus teres*, hel och hållen. Jårbok-wuot, *ſubſt. rotunditas*, rundhet. Ådnamen jårbok-wuot, *rotunditas terræ.*

Jårbak, *truncus, tigillum*, klabb.

Jårbot, *n. ſ. rotunditas*, rundhet. Jårboteſi,

botesi, *in gyrum*, i en rundel. Kedkit jårbotesi piejet, *lapides in gyrum disponere.* Jårbotesi le tat ware, *mons hicce rotunda est figura*, detta berget år rundt.

Jårbot, *v. n. rotundari*, blifva rund.

Jårbotattet, *quas. dic.* jårboken takket, *vel* jårbotet, *rotundare*, *rotundum efficere*, góra rund.

Jårbedak, *Austr. rota*, hjul. *vide* jårraltak.

Jård, *n. f. prædium*, landtgods, jordågor. Jårdeb tjodtjaldattet åddåsist, *novum prædium exstruere.* Jårdeb tjodtjotet, *operam dare agriculturæ*, arbebeta på landtbruk.

Jårdet, *sepelire*, begrafva. *vid.* joulet. *It. abscondere*, *abdere*, gómma. Ib tiete kussa litja jårdem, *nescio quo abdiderit.*

Jårga, *n. f. quod vertitur*, det som våndes omkring. *Vertigo*, *rotatio*, omhvirflande.

Jårgetet, *v. n. revertere*, vånda om igen. Jårgeti wast heibmai, *domum iterum revertit*, han vånde om hem igen. Jårgeti autos spaiteswuotin, *miranda reversus est celeritate.* Jårget ruobi, *reverte citius*, vånd om fort. Jårgetastet, *dim.* litet vånda sig om. Jårgetatjet, *incipere reverti*, begynna at vånda om.

Jårgat, *idem. Rarius. It. desinere*, uphóra. Die jårgai abrotet, *pluere desiit*, det uphórde at regna. *H. qu. dim.*

Jårgestet, *v. a. invertere*, *immutare*, fórvånda, fóråndra. Ele jårgeste mo pakoit, *noli mea invertere verba*, fórvånd icke mina ord. Karwoitat jårgeste mubbe pelai, *inverte vestimenta tua*, vånd ut och in på dina klåder.

Jårgeteje, *qui revertitur*, den som vånder om, som vånder tilbakas. Jårgetem, *reversio*, återkomst.

Jårgelet, *v. a. convertere*, omvånda. Jårgelet tjalmit mubbai, *ora & oculos in aliquem convertere. In eccles. usu recepta sunt:* Jårgelet etjebs suddost, *a peccatis abstinere*, *resipiscere*, omvånda sig ifrån sina synder. Jus epet jårgele etjebte, *nisi conversi fueritis*, *Matth. 18: 3 &c. sed perperam. Melius dicitur:* heitet suddob, puorebu mjålei påtet, *&c. resipiscere*, *ut illud rite transtulit Reverend. D:s D:r* Hógström, *in eis*, *quæ Lapponica lingva edidit scriptis.* Jårgelet erit, *avertere*, afvånda, vånda bort. Tjalmit erit jårgelet, *oculos avertere.*

Jårgeleje, *convertens*, *qui convertit*, den som omvånder. Jårgelem, *conversio*, omvåndning. Almen, nasti, talki jårgelem, *conversio cœli*, *astrorum*, *tempestatum.* Erit jårgelem, *aversio*, afvåndande.

Jårgalastet, *v. r. convertere se*, *celeriter se aliquo vertere*, vånda sig, hastigt vånda sig om. Jårgalasti munji, *se ad me convertebat*, han vånde sig til mig.

Jårgaldattet, *facere ut quis revertatur*, laga få at en vånder om. Jårgaldatte åloh, *fac ut grex regrediatur.* Jårgaldatte åloi, *fac ut revertatur ad gregem*, laga at han kommer tilbaka til hjorden. *It.* Jårgaldattet pednikit, *pecunias restituere*, återbåra penningarne. Kaunit irkai jårgaldattet, *donum sive pignus nuptiale sponso remittere*, återlemna gåfvorne.

Jårgaldattem, *n. f. quando consilio inito*

ito renuntiamus, återbud. *It. restitutio*, återställande.

Jårgelwas, *conversio*, omvåndelse.

Jårgesdattet, *v. n. posse converti*, kunna våndas om. I tat mill jårgesdatte, *hæc mola non est versatilis*, denne qvarnen kan ej våndas omkring.

Jårgotet, *vide* jårgelet. Mubbe pelai jårgotet, *in alteram partem versare*, vånda om på andra sidan. Passemeb jårgotet, *versare veru*. Jårgotallet, *frequ. huc & illuc versare*, vånda om på alla sidor. *It.* Jårgotalli kukkeb, *diu hæsitabat*, han stod långe och betånkte sig.

Jårk, *commissura*, skarf. Jårket, *connectere*, skarfva. *Boreal. vid.* jåtka.

Jårret, *v. n. cadere, labi*, falla. Kåssa muora jårra, tasa tatt patsa orrot, *in quem arbor cadit, illo ipso permanet loco*, dit trå faller, der blifver det liggande. Katte abma todn jårrah, *cave ne cadas*, akta dig at du ej faller. *It. circumire, in gyrum circumagi, rotari*, gå omkring. Milla jårra, *mola circumvertitur*, qvarnen går. Algi pira jårret, *circumire cœpit*, han begynte vånda sig rundt omkring. *Item*, Wuoidnen litja kokte tat ata jårra, *videre licet, quis sit hujus rei eventus*, man får se hvad den saken får fór en utgång. *It.* Walde tab pardneb etjet manan, jus sodn matta to kåten jårret, *hunc tibi filium adopta, si tibe rite inserviat*, tag denne pilten til dit egit barn, om han kan gå dig tilhanda. Jårrestet, *dimin.* Jårregåtet, *incipere rotari, labi incipere*, begynna at gå omkring, at falla. Jårrelet, *frequ.* Jårreli akta sajai, *in uno eodemque loco in gyrum circumferebatur*, han trillade rundt omkring på et och samma ställe. Jårreli jokkai, *in flumen delapsus est*, han fóll i strómmen. *Hinc*

Jårrelastet, *v. n. dimin. verbi frequ.* jårrelet, litet rulla omkring, falla.

Jårreles, *n. a. versatilis*, som kan våndas om. Jårreles milla, *mola versatilis*. Jårreles njuoktjem, *lingua garrula, it. facunda*, en talande tunga, våltalig tunga.

Jårretet & jårrådattet, *v. a. Hiph. facere ut rotetur s. circumferatur, prosternere*, góra at gå omkring, kasta omkull. Jårret millab, *versa molam*. Jårådatte kårdnit jafon, *fac moli frumenta*. Ale mo jårrete, *noli ad casum me dare*, slå intet ikull mig. Jårretet jafob, *molere, frumenta mola terere*, mala mjól. *It. posse moli*, kunna malas. Tah kårdneh leh nau njuoskese, jutte åh jårrådatte, *hordeum hocce tam uvidum est, ut moli nequeat*. I tat jårrete pira, *versatile hoc non est*. Kalwoit pedniken jårretet, *merces cum pecuniis commutare*, vånda varorne i penningar. Kalle adna ådna tawereb, sata tab mattet luli puorist jårretet, *satis habet bonorum, si modo rite illa administrare norit*, han år nog rik, om han allenast fórstår at rått fórvalta sin egendom.

Jårranje, *quod circumvertitur, rotans*, det som hvålfver omkring.

Jårreje, *rotans, cadens*, som hvålfver omkring, fallande. Jårreje muorast latketallet, *arbore prolapsa necari*. Jårrem, *subst. lapsus*, fall. *Circuitus*, omsvångning. Aiwe jårrem, *vertigo*, svindel.

Jår-

JÅRRETEJE, *circumvertens, dejiciens*, den som vånder omkring, som slår i kull. Jaso jårreteje, *molitor*, mólnare. Jårretem, *subst. volutatio*, omhvålfning.

JÅRRALTAK, *rota*, hjul. Jårraltaki wuojet, *vehiculo rotis instructo vehi*, åka med hjul-åkdon.

JÅRRÅK & *Austr.* jårroges. Åiwe-jårråk, *vertigine laborans*, hufvud-yr, som har svindel. Åiwe-jårråk påtso, *rangifer vertiginosus*. *Obs. sæpius hæc animalia vertigine corripiuntur, cui malo Lappones aures abscindendo, quo sangvinis mittatur copia, mederi consveverunt.*

JÅSKET, *v. n. fragorem edere*, braka, gny. Jåskadattet, *Hiph. pulsare, tundere*, bulta, stampa. *Rarius occurit.*

JÅSOT, *v. n. frigore rigere, frigore durari*, styfna af köld, frysa up. Paje anje ratheb jåsot, *exspecta dum frigore firmetur via*, låt vågen frysa up först. *cfr.* rathe. Jåsostet, *dimin.* litet frysa på. Jåsogåtet, *incipere adstringi frigore*, begynna at frysa up. *De nive frigore induranda dicitur.*

JÅSTET, *v. a. tundere*, stóta, stampa. Jåstet juolki kum *s.* juolki jåstet, *supplodere pedem*, stampa med fóttren. Salteb jåstet, *sal contundere, comminuere. cfr.* niutet. Jågnab jåstet, *glaciem perforare tundendo*, stóta hål på isen, góra hål med is-bila. Såkeb jåstet, *tempore vernali perforare betulam quo succus effluat*, tappa vatten af björk-trå om våren. *Obs. Ob gratum saporem Lappones, succo betulæ loco aquæ vulgaris utuntur, tempore vernali, tam in potu, quam in cibis imprimis piscibus coquendis.* Jåsteste, *dimin.* litet stóta. Jåstegåtet & jåstajet, *incipere tundere*, begynna at stóta, stampa. Jåstelet, *cito contundere*, i hast stóta sónder.

JÅTKA & *Boreal.* jårk, *n. s. additamentum, junctura*, skarf. Ila le tat ånekats, jåtkab sita, *nimis hoc est breve, additamento opus est*, detta år fór kort, det behófver skarfvas. Pako jåtka, *quod quis aliorum addit confabulationi.* Kussne le tan atan jåtka, *ubi est hujus rei commissura*, hvarest år sammanfogningen af detta. *cfr.* sawe, såpka.

JÅTKET, *v. a. addere longitudini, adnectere*, skjóta uti, skarfva. *It.* håleb jåtket, *adaugere sermonem.* Inta ånabe almatjeh hålab jåtkeh, *major semper inter plures est confabulatio*, dår som många åro samlade, blir altid mera at såja. Jåtkestet, *dimin.* litet skarfva uti. Jåtkegåtet, *addere incipere*, begynna at skarfva uti.

JÅTTET, *v. n. cursum tendere, migrare, progredi*, fårdas, bo-flytta, gå fram. Kåssa leh todn jåttemen, *quorsum es demigraturus*, hvart årnar du flytta. Iddiet kalkabe jåttet, *cras sedem mutabimus*, i morgon skola vi boflytta. Juo kus todn leh jåttam? *num jam mutasti sedem?* Adtjek tasa jåtten påtin, *non diu huc commigrarunt*, det år ej långe sedan de flyttade hit. Wadnas jåtta, *scapha progreditur*, båten går. Birso stadai jåtta, *sclopetum scopum attingit*, bóssan går rått. Maktes mo pardne jåtta åppet? *quosnam filius meus in discendo facit progressus? ut prosiscit in discendo filius meus?* hvad framsteg gór min son at låra? Maktes wuoja jåtta tan jaken? *quo* *pre-*

pretio venditur hoc anno butyrum? hvad gäller smöret i detta år? Puore arwon talle jätteh sarwa-tuoljeh, *coria renonum admissariorum nunc magno constant*, brund-renshudar kosta nu ansenligt. I åntos almats åtjasi faron jätte, *claudus reliquos eundo sequi non valet*, den som år halt hinner ej gå så fort som de andre. Jåttet kus kalka tat pardne neitai kåsa le irketemen? *an juvenis hic virginem, quam petit, nuptum accipiet?* skal denne ynglingen få til åkta den flickan, som han friar til? Ib mon tijain jåtte, *vos sequi non valeo*, jag hinner ej följa med eder. Jåtteftet, *dimin.* litet flytta, m. m. Jåttegåtet & jåttajet, *incipere migrare &c.*, begynna at flytta, m. m. Jåttelet, *frequ. celeriter procedere &c.* hastigt framskrida.

Jåtteje, *migrans, procedens*, den som flyttar, som framskrider. Jåtteje almats, *homo sedem mutans, it. moribundus*, en bo-flyttande menniska, en döende menniska. Jåttem, *subst. migratio, sedis mutatio*, bo-flyttning. Almen jåttem, *cœli motus*, himmelens lopp. Jåbda jåttem, *æqualitas pretii*, likhet i pris.

Jåttatak, *via qua fiunt migrationes*, boflyttnings våg. *It. tempestas vecturæ opportuna, tempore hiemali*, tjenligit och godt åkföre om vintren, lått åkföre. Die le udne jåttatak, *maxima hodie est vecturæ facilitas*, det år lått åkföre i dag.

Jåtteles & jåttel, *n. a. qui facile propellitur*, som går fram med låtthet. Jåtteles wadnas, *scapha quæ remis facile propellitur*, en lått-rodder båt. *It.* Harbmat le tat ålma jåttel wadset, *maxima hic gaudet celeritate eundi*, denne mannen år mycket snabb at gå.

Jåttetet, *v. a. (quas. Hiph. verbi* jåttet) *promovere*, framföra. Jåttete tab tokko, *profer hoc illuc*, för fram detta dit. Weljeb kalkab mon jåttetet warit, *fratrem in alpes migraturum juvabo*, jag skal hjelpa min bror at flytta til fjållen. *It.* Man deurasen tije jåttetite tuoljit? *quanti venditastis pelles?* huru högt i pris bragte i hudarne. Inta sodn puorist jåttet kalwoites, *semper ejus merces magno licent pretio*, altid gålla hans varor mycket. Winab, die mon tab jåttetab, *vinum avide bibo*, jag dricker gerna vin.

Jåttos, *n. a. mobilis*, som kan röras. *It.* Jåtos le tan jauren båtne, *fundus hujus lacus æqvus est, ita scil. ut sagenæ piscatoriæ nullis implicentur obstaculis*, denne sjöbotten år slåt, at ej noten fastnar.

Jåutet, *v. n. post longam exspectationem venire*, sent omsider komma. Die kus todn tauk jåutah? *nuncne tu demum venis?* kommer du nu åndteligen? I sodn anje jåuta, elet tossjo wuorde, *non ille adhuc veniet, nolite frustra exspectare*, han hinner ånnu ej komma, vånten icke honom förgåfves. Wuoidnitjibe kåsse jåuta, *videre licet quando demum venerit.*

Jåuto, *adv. a tergo, procul a tergo, longe retro*, långt bakefter, et stycke bakefter. Jåutoi tuoken le sodn, *procul a tergo est*, han år et godt stycke bakom.

Jåbd, *n. a. æqualis*, jåmn, *vide* jebd, *&c.*
Jågadet, *obedire, obſequi*, lyda. *vide* jåkatet.
Jågna, *n. ſ. glacies*, is. Jågna jaure, *lacus glacie tectus*, en tilfruſen ſjö. Nannos jågna, *glacies durata & alte concreta*, ſtark is. Neures *ſ.* håjos jågna, *glacies minus alte concreta*, ſvag is. Akta ijaſats jågni i kalka almats jaloſtallet, *ſuper glaciem una ſolum nocte concretam minus eſt tutum iter*, man bör ej våga ſig ut på en natts is.
Jågnas & jågnos, *n. a. conglaciatus, glacie obductus*, med is befruſen, iſig. Jågnaſit wuojet, *ſuper glaciem vehi*, åka på is.
Jågnat, *n. a. ad glaciem pertinens*, ſom hörer til is. Jågnat pådd, *tempus quo ſolet glacies gelu concreſcere*, isfryſnings-tid. Jågnat talwe, *hiems glacialis*.
Jågnates, *n. a. glacie carens*, ſom år utan is.
Jågnot, *v. n. glacie obduci*, iſas, bliffva med is öfverdragen. Airoh jågnoh, *remi glacie obducuntur*. Jågnom, *particip. glacie obductus*, iſig, med is betäckt.
Jåje, *Auſtr. veſtigia animalium & ferarum*, ſpår efter djur.
Jåjet *&c. Auſtr. errare*, fela. *vide* ejet.
Jåket, *aquam continere valere. vid.* jeket.
Jåkatet, *obedire, adſentiri*, lyda. *vid.* jekatet.
Jåla, *n. ſ. frigus*, köld. Jåla manna åiwai, *caput frigore afficitur*, hufvudet lider af köld.
Jålakes, *cœli ſerenitas*, klart våder. Jålakes li udnats ijan, *ſerenum hac nocte fuit cœlum*, det var klart våder i natt. *Obſ. Dicitur quando ſimul frigus eſt*, ſåges då det år klart och tillika kalt. *It. adjectiv.* jålakes talke, *tempeſtas ſerena cum frigore conjuncta*, klart och kalt våder.
Jålakastet, *v. n.* Jålakaſti kaſka ijan, *media nocte ſerenum factum eſt cœlum*, det klarnade midnatts-tid. Jus jålakaſta die litja tjåſkem, *ſi ſerenitas fuerit cœli, frigus erit*, om det klarnar, blir det kalt.
Jålo, *n. ſ. locus in cœlo lucidus, quando diffugere incipiunt nubes, locus cœli non nubilus*, en klar flåck på himmelen, en ljus rand på en mulen himmel. Jålob rappagåta allet, *ab occidentali plaga collucere cœpit cœlum*, det begynner at lyſa up i våſter.
Jålea & jålli, *conj. ſive*, eller. To jålla mo, *tu vel me. cfr.* jalla. Jållapin & jållpin, *quamvis*, ſaſtån. Jål pin påta, *quamvis veniret. cfr. ſupra* jalapin.
Jållo & jålo, *n. ſ. fiſſura*, ſpricka. Jåloh leh wadnaſen, *rimoſa hæc eſt cymba*, det år ſprickor på båten. Jålo le tane fjållon, *aſſis hic fiſſus eſt*, detta brådet år ſpruckit. Jålo muor, *lignum rimoſum*. Jålo tjatſeb luita, *rima viam undis præbet*, vatnet rinner in genom ſprickan. Jålo-tebme, -tak, -tes, *rimis carens*, ſom år utan ſprickor.
Jålok, jålojes & jålotakes, *n. a. rimoſus, rimis obnoxius*, ſprucken, benågen at ſpricka. I le puore tuojai jålotakes muor, *lignum rimis obnoxium minus idoneum eſt, ut inde quidquam fabricetur*.
Jållot, *v. n. rimas agere, rimis fatiſcere*, remna, ſpricka. Wadnas jållo ja uwet,

uwet, *fatiſcit cymba & inimicum accipit imbrem.* Ådnam jållo pakaſt, *area nimio fatiſcit æſtu*, det ſpricker i marken af hettan. Jålloſtet, *dimin.* litet ſpricka. Jållogåtet, *incipere fatiſcere*, begynna at ſpricka.

JÅMES, *Auſtr. vide ſupra* jebmes.

JÅNA, *n. ſ. ſonus, vox*, ljud, röſt. Idtji jåna ſuſte kullo, *non ejus audita eſt vox, ſive, nihil de illo auditum eſt*, det hördes ej af honom.

JÅNATET, *v. n. vocem edere*, låta, gifva ljud ifrån ſig. *Dicitur imprimis de moribundis*, ſåges om döende menniſkor. Jånatatjet, *incipere vocem edere*, begynna at låta.

JÅNOI, *avunculus*, morbroder. *vid.* ednoi.

JÅNJE, jånjok, *grandis*, ſtor. *vid.* jenje.

JÅRATES, jåretet, *vide ſupra* erades, eretet.

JÅRGA, *adv. parum*, litet, ringa. *cfr.* kirwa. I le jårga, *parum admodum eſt*, det är rått litet, af intet vårde. *It.* tate jårgaſt, *quod ſubſequitur, quod deinde excipit*, det ſom följer ſtraxt uppå, det ſom är i ordningen ſtraxt derefter. Wuoſtak le kidda ja tate jårgaſt keſe, *verem ſubſequitur æſtas*, ſommaren följer på våren. *Compoſ.* Ojårg, *adject. parvus*, liten. Aptſa ojårge leh anje mo manah, *puſilli mihi adhuc ſunt liberi*, jag har ännu rått ſmå barn.

JÅRGASATS, *n. a. ſubſequens, natu vel alia re ſe invicem excipiens*, den ſom följer i ordningen på den andre. Mon leb wuoreſumus, ja ſodn le mo jårgaſats, *natu ego maximus ſum, atque ille eſt ordine inſequens*, jag är den äldſte, och han ſtraxt efter mig den yngre. *cfr.* jårgaſt.

JÅRME, jårmalats *&c. vide* jerbme *&c.*

JÅRTO, *n. ſ. abyſſus, profundum*, afgrund, djup. Wuoudnajes jårto, *immenſa profunditas*, hiſkeligit djup. Jårtojes, *adj. profundus*, djup. Jårtojes jaure le Saggat, *Saggatum (Lacus quidam in Lapponia Lulenſi) immenſe profundum eſt.*

JÅSKOTET, *v. a. quærere, interrogare, inquirere*, fråga, underſöka. Jåſkotete puoriſt manan pira, *ſtudioſe de puerulo exquirite, Matth. 2: 8.* Jåſkotaſtet, *dim.* litet efterfråga. Jåſkotatjet, *inquirere incipere*, begynna at utforſka.

JÅSKOTEJE, *quærens, inquirens*, den ſom frågar, utforſkare. Jåſkotem, *quæſtio*, fråga.

JÅSS, *Auſtr. viſitatio, vide* jeſſem.

JÅST, *fermentum*, jåſt. Jåſteſt ſprigka, *tumet fermento*, det jåſer af jåſt.

JÅTTET, *v. a. dicere*, ſåga. Jåtte tjelgeſubut, *dic clarius*, ſåg tydeligare. Maites todn jåttah? *quid dicis?* hvad ſåger du? *Veſtrob.* Det var jåti, *dictum fuit.* Jåtteſtet, *dimin.* litet ſåga. Jåtteſtib akta pakob, *unicum dixi verbum.* Jåtteſtib mai, *dicebam quidem*, jag ſade vål. Jåttegåtet, *dicere incipere*, begynna at ſåga. Mai jåttegåti walla idtji dauk, *dicturus quidem erat ſed reticuit tamen. Compoſ.* Wuoſtejåttet, *contradicere*, emotſåga.

JÅTTEJE, *dicens*, ſom ſåger. Wuoſtejåtteje, *contradicens*, emotſågande. Jåttem, *ſubſt. dictum, effatum*, utſago, yttrande. Erit jåttem, *abdicatio*, afſågelſe.

JÅTTEMAS, *dicendum, dictu*, ſom år at ſåga. I le jåttemas, *non dici poteſt.* Ana kus todn maitek jåttemaſen, *habeſ-*

habesne quidquam dicendum, har du något at såga.

JÅTTETEK & *Austr.* jåttetkenna, *n. a. ineffabilis*, outsågelig. Jåttetek awo, *gaudium ineffabile*, outsågelig glådje.

JÅTTENES, *gigas*, jåtte, rese. Jåttenes-lakats, *giganteus*, stor som en jåtte. *cfr.* Stalo.

JÅWATET, *v. a. lectum sternere, substernere*, bådda under, lågga under. *Boreal. dicunt* hivwetet. Jåwat tab allasat, *substerne tibi hoc*, lågg eller bådda under dig detta. *It.* Jåwatet tål-lob, *mensam mappis sternere, mensam instruere*, duka bordet. Jåwatastet, *dimin.*

JÅWA, *n. a. ad stratum pertinens*, som hörer til bådden eller sången. Jåwa tuoljeh, *pelles renonum, quibus Lappones sternunt solum, quo sedendum vel cubandum erit*, skinn, hvarmed Lapparne bådda under sig, dår de skola sitta eller ligga. *Boreal.* hivwa tuolje.

JÅWATAK, *n. f. stragulum, quidquid lecto insternitur, pulvinar, pulvinus*, sångklåder, det man båddar under sig med, kudde, dyna. Pieje jåwatakab åiwen wuolai, *subjice pulvinar capiti*, lågg kudden under hufvudet.

JÅWATEJE, *sternens, qui stratum sternit*, den som båddar. Tållo jåwateje, *qui mensam instruit*, taffeltåckare.

K

K, *in fine vocis saepe est privativum, sive fuerit nudum, ut e. gr.* Åstek, *non emtus*, oköpt; takkak, *non factus*, ogjord; wuoidnek, *non visus*, osedd, *&c. sive per* ke, ka & *Austr.* kenna, ketta, *expressum fuerit, e. gr.* jasketeke, *solatio destitutus*, tröstlös; algotaka, *principio carens*, utan begynnelse; jåttetkenna, *ineffabilis*, outsågelig; pednikketta, *sine pecuniis*, utan penningar, *&c. cfr* ken.

KABBOL, *lusus piscium praeludium, quando pisces ad illa appropinquant loca, ubi ova erunt deponenda*, förespel af fisklek, når fiskarne begynna at komma til det rum, dår de skola leka. Kabbol qweleh, *pisces dicto modo praeludentes*, fisk, som på ofvannåmnde sått famlas förut til lek-stållet.

KABLE, *postis superior*, *vide* gable.

KABMAK, *calceus, calceamentum*, sko. Kaljes kabmak, *calceus pede major, laxus*. Paskes kabmak, *calceus pede minor*. Muddakes kabmak, *calceus ad pedem aptus*, en sko som passar åt foten. Kabmakit nuolet, *calceis se exuere*. Kabmakats, *dimin.* en liten sko. Kabmakkatta *s.* kabmakketta, *sine calceis, calceis carens*, som ej har skor. Mon leb aiwe kabmakkatta, *sine calceis sum*. Kabmak-talles, *foenum, quod calceis ingerere solent Lappones, ut pedibus sint leniores atque frigus arcere valeant*, sko-hö, som Lapparne bruka. *It. cortex viburni s. salicis, rasus atque comminutus, calceis eum in finem tempore aestivo ingestus, ne putredinem contrahant*, bark af wide, som skrapas och skåres sönder och låggas i skor om sommaren, at förvara dem för röta.

KABMAS, *cutis qua teguntur crura animalium*, benlingar.

KABMATET *vel* kamatet, *v. a. calceos induere*, taga skor på sig. Kabmate ruobi,

bi, *indue te citius calceis.* *It.* Jus todn i takkah nau kokte mon ſitab, die mon kallkab to kabmatet, *niſi mihi fueris obſequens, magnam exinde excipies moleſtiam atque ærumnam*, om du ej lyder mig, ſkal jag göra dig mycken förtret. Kalle mon ſo kabmatab, *iſtum non extimeſco, viribus ipſi par ſum*, jag fruktar ej för honom, jag är lika ſtark ſom han. Kabmataſtet & kamataſtet, *dimin. calceos feſtinanter induere*, i haſt taga på ſig ſkor. Kabmataſte ja påte mo faron, *indue te celeriter calceis & ſequere me.* Kabmatatjet, *incipere calceos induere*, begynna at taga ſkor på ſig.

KABMATEJE, *calceos induens*, den ſom ſkor på ſig. Kabmatum, *particip. paſſ. calceatus, calceis indutus*, ſkodd, den har ſkor på föttren. Juolkeh kabmatum, *pedes calceati*, *Eph. 6: 5.*

KABMATAKKA, *n. a. qui calceos nondum induit*, ſom ej tagit ſkor på ſig.

KABNJE, *n. ſ. umbra, quod ægre conſpici poteſt, ſigillum*, en ſkymt eller ſkugge af någon ting, et litet teckn eller bild af något, ſom nåppeligen kan ſynas. Mangen le ko kabnje, *procul a tergo relictus eſt, ut conſpici vix queat*, han är ſå långt efteråt, at knapt tecken af honom ſynes.

KABNJESTET, *v. n. vix conſpicuum eſſe ob longiorem diſtantiam*, knapt ſynas för långt afſtånd ſkull. Mi tatt kabnjeſta tobben mangen? *quid eſt quod retro vix conſpicitur, cujus umbra quaſi tantum videtur?* hvad är det, ſom med möda ſynes där borta, efter oſs. *It. ſignum exponere, quod conſpiciatur*, ſätta ut et tecken eller märke.

KADDE, *n. ſ. ripa, littus*, ſtrand. Kåſſe lijen kårrem kaddai, *cum in ripam egreſſi ſunt.* Kadde qworen, *prope ripam*, nära vid ſtranden. Åh lam kukken kaddeſt, *procul non aberant a littore.* *It.* Mije leime tållå kadden, *ad focum conſidebamus*, vi ſuto bredevid elden. Påte tållå kaddai piktatallet, *accede propius ad ignem ut incaleſcas*, kom närmare til elden och värm dig. Jaure kadde, *ripa lacus*, ſjöſtrand. Ådno kadde, *ripa fluminis*, å-brådd. *It.* kadde, *quatuor vaccæ rangiferinæ ſ. duo paria vaccarum rangiferinarum, ad palum ſive arborem vinculo conſtricta, ut mulgeantur*, två par ren-vajor, bundne vid et trå, när de ſkola mjölkas. Kalle kaddeh leh tuſne? Kaktſe, *quot paria ſunt tibi vaccarum renonum? ſedecim*, huru många par af ren-kor har du? ſexton par, eller 32 ſtycken. *Obſ. non niſi apud Auſtr. hanc ultimam obtinet ſignificationem.*

KADDANET, *v. n. ad ripam appropinquare*, nalkas närmare til ſtranden. Qweleh kaddaneh, *piſces loca littoribus propiora petunt*, fiſkarne komma närmare til ſtränderna. Kaddanaſtet, *dimin.* komma eller begifva ſig litet närmare åt ſtranden. Kaddanatjet, *incipere ad ripam appropinquare*, begynna at nalkas ſtränderne. Paken qwele kaddanatja, *æſtu littora petere incipiunt piſces.* Kaddanattet, *frequ. idem ac* kaddanet.

KADDETET, *v. a. ad ripam propius admovere*, ſkaffa närmare til lands. Kaddetete wadnaſeb jaure qwouteleſt, *e medio lacu admovete cymbam propius* ad

ad ripam. Kaddetaſtet, *dimin.* ſkaffa litet bättre til ſtranden.

Kaddebukt, *adv. propius ripam*, nårmare til ſtranden. Kaddebukt pårjeſte, *naviga propius ripam.*

Kaddet, *ſuſpicari, accuſare*, miſstånka, beſkylla. Almatjeh naute kaddeh, *ſic homines ſuſpicantur*, ſå inbillar folket ſig. Ele munji tab måddob kadde, *ne me hujus accuſes criminis*, beſkyll intet mig fór detta brott. Kadde allaſat, *culpam in temet ipſum conferas*, ſkyll dig ſjelf. Kaddeſtet, *dimin.* litet miſstånka. Kaddegåtet & kaddajet, *ſuſpicari incipere, accuſare incipere*, begynna at miſstånka, at beſkylla. Ib le mattam tunji tabb ſuolawuotab kaddet, talle die kaddegåtab, *furti iſtius reum te ſuſpicatus non ſum, nunc autem incipio ſuſpicari. Paſſiv.* kaddetuet, *in ſuſpicionem cadere*, miſstånkas. *Compoſ.* pajel-kaddet, *convincere*, öfvertyga. *Eccleſiaſticum.*

Kaddeje, *ſuſpicans*, ſom miſstånker, förmenar. Kaddem, *ſuſpicio, opinio*, miſstanka, mening. Koros kaddemeſt, *cæca ſuſpicione*, blott af miſstanka. *It. inſimulatio*, beſkyllning. Kåſſes kalkab mon ſijen kaddemiſt piåſet? *quando me inſimulare ceſſabunt?* når ſkal jag blifva fri från deras beſkyllningar? *cfr.* kaddates.

Kaddales, *n. a. ſuſpicioſus*, miſstånkſam. Pino le kaddales almatjin wieſot, *hominis ſuſpicioſi moleſtiſſima eſt converſatio.*

Kaddates, *n. ſ. ſuſpicio, accuſatio*, miſstanka, beſkyllning. Idtje kaddateſeb (*rectius* wikkeb) adne, *culpa vacabat, Act. 23: 29.* Kaddateſi tſagge, *ex meris ſuſpicionibus.*

Kaddo, *n. ſ. idem.* To kaddo le tatt, *tua illa tantum ſuſpicio eſt*, det år allenaſt din inbillning. Kaddob tjaſket, *in ſuſpicionem adduci*, fatta miſstankar.

Kaddedattet, *poſſe accuſari, poſſe in ſuſpicionem incidere*, kunna miſstånkas.

Kaddatallet, *v. n. in ſuſpicionem incidere, ſuſpectum fieri*, blifva miſstånkt. Taiſte kaddatallab måddoiſt maite ib le takkam, *accuſor de criminibus quæ non commiſi.*

Kaddatalleje, *ſuſpicatus, accuſator*, ſom miſstånker, beſkyller.

Kadket & kadkatjet, *v. n. paululum aut minutatim ningere ſive pluere*, ſnöga eller regna ſmått. *cfr.* dåinget, abrotaſtet. Muotta kadkatja, *ningit minutatim*, det ſmå-ſnögar. Kadkeſtet, *dimin. idem.*

Kadmeken, (*quaſi ablativus caſus nominis ſubſt.* kadmek, *quod in nominat. nunquam occurrit*) *qui pingvitudine gaudet aliquanta, aliquatenus pingvis*, något fet. Kadmeken le tat ſmala, *hæc ovis aliquanto eſt pingvis*, detta fåret år någorlunda fett. Kadmekiſne, *Auſtr. idem.* Kadmekiſne le, *pingvis eſt pauxillum. De anim. eſcul.*

Kadmotet, *v. n. Auſtr. pingveſcere*, blifva fet. *cfr.* puoitot.

Kadna, kadnes, *ita appellatur latum illud & infimum os dorſi avium*, det nederſta och ſtora benet i ryggen på foglarne, vaggebenet. *It. in quadruped. os ſacrum*, det nederſta benet af ryggen hos fyrfotade djur.

Kadnjel, *n. ſ. lacrimæ*, tårar. Tjålges ko kadniel, *ut lacrima tam putum.*

Kadnjelit kålketet, *lacrimas effundere.* Kadnjelit peſtet, *lacrimis temperare non poſſe*, ej kunna hålla ſig ifrån tårar.

KADNJALDATTET & kanjaldet, *v. a. quando oculi lacrimis diffluunt, lacrimari*, ögonen vatnas, tårar rinna. Algi kanjaldet, *lacrimæ illi cadere cœperunt*, tårarne begynte rinna för honom. Kadnjaldaſtet, *dimin.* Kadnjaldatjet & kanjaldatjet, *incipere rigari.* Kadnjaldatjin ſuſte tjalmeh, *oculi ejus lacrimis rigari cœperunt*, hans ögon begynte vatnas af tårar.

KADNO, *cantharus*, kanna. Silba kadno, *cantharus argenteus.* Tiewa kadno, *cantharus plenus*, en full kanna. Kadnots, *dimin.*

KADS, kadſah, *ungvis, ungula*, klo, klöf. Påtſoi kadſah, *ungulæ renonum.* Bire kadſah, *ungves urſini.* *It. manus*, händer. Adnele kadſaitat, *abſtine manus tuas*, håll dina händer derifrån.

KADSET, *v. a. ſorbere, cochleari ſorbere*, ſupa med ſked. Juptſeb kadſet, *ſorbere pulmentum.* Wuorakjis monnit kadſa, *ova ſorbet cornix.* Kadſeſtet, *dimin. ſorbillare*, ſupa ſmått. *It. cito abſorbere*, ſupa up haſtigt. Kidda talke muotekeb kadſeſta, *tempeſtas vernalis nivem celeriter abſorbet*, vår-vädret tager haſtigt bort ſnön. Kadſegåtet, *incipere ſorbere*, begynna at ſupa. Kadſajet, *idem.* Ko li kadſegåtemen, *cum eſſet ſorpturus, cum ſorberet.*

KADSEJE, *ſorbens*, den ſom ſuper. Kadſem & kadſeſtem, *ſubſt. ſorbitio*, ſupande. Kadſeſtem nare, *quantum ſorberi poteſt.*

KADSETET, *v. a. facere ut ſorbeat*, låta någon ſupa. Kadſete manab melkeſt, *fac ut lac ſorbeat infans*, låt barnet ſupa mjölk.

KADSASTALLET, *v. a. intenſ. vehementer ſorbere, abſorbere*, ſupa mycket. Nelke tjåiwe ſita kadſaſtallet, *homo eſuriens ſorbendi avidus eſt.*

KADSETATTET, *v. n. poſſe ſorberi, ſorbile eſſe*, kunna ſupas. Pakes le tat juptſa, i kadſetatte, *nimis hoc pulmentum calidum eſt, ita ut ſorbile non ſit.*

KADSASTATTET, *idem. It. ſorbendum præbere*, gifva at ſupa. *cfr.* kadſetet.

KADSASTAK, *n. ſ. ſorbitio, quantum una ſorbetur vice*, ſupande. I le tane karen åneb ko kadſaſtak wall, *in hoc vaſe non niſi unus eſt hauſtus*, i detta kårilet är ej mera, än ſå mycket man ſuper på en gång.

KADSOS, *n. ſ. ſorbitium, quod ſorbetur*, ſåppa, ſupanmat. Wuores almats le awon kadſoſit, *ſorbitia appetunt ætate provecti.*

KADSEK, *inſtrumentum ferreum, quo cochlearia lignea & alia vaſa excavantur*, hålkjärn, ſkedjärn.

KADSEPIA, *nomen aviculæ*, enteta, gettyppa.

KADWA, *membrum genitale muliebre, imprimis uterus. It. Clitoris. Hinc*

KADWAK & kadwes, *n. a. laſcivus*, otuktig. Kadwes-wuot, *ſubſt. laſcivia*, kåttja.

KAGGA, *doliolum*, kagge. Melke kagga, *doliolum lacte repletum. Dimin.* kaggats.

KAGGE, *famulus, famula*, dräng eller piga, tjenſtebjon. Kaggit palket, *mercede conducere famulos*, lega tjenſtefolk.

KAGGOT & kaggohet, *v. n. ſervire, famulum agere*, tjena, vara i tjenſt. Håjos almatji mana werteh kaggohet, *pau-*

pauperorum liberos ad famulatum cogit egestas. Kaggostet, *dimin.* litet tjena. Jake peleb todn kalka mo kaggostet, *in famulatu apud me eris per dimidium tantum anni.* Kaggogåtet, *incipere famulari*, begynna at tjena. Mana palest le sodn kaggogåtam, *a puero cœpit famulari.* Kaggoje, *particip. famulans, serviens*, tjenande, som år i tjenst.

KAHTJET, *v. n. festinare*, skynda sig. Kahtjet kalkab Wuonai mannet, *iter in Norvegiam festinanter parabo.* Kahtje heibmai, *festina domum, scil. reverti*, skynda dig hem. Kahtjob wiåket, *certemus currendo, curremus certatim*, låt oss löpa i kapp. Kahtjestet, *dimin.* något litet skynda sig. Kahtjegåtet, *incipere festinare*, begynna at skynda sig.

KAHTJETET, *v. a. celerare, accelerare*, skynda med. Pargob kahtjetet, *accelerare opus*, skynda med arbetet. Laidob kahtjetet, *viam celerare, accelerare iter.*

KAHTJEN, *adv. certatim, cum contentione seu quodam certamine*, kåmpevis, i kapp. Kahtjen pargoi wiåket, *certatim ad opus currere.* Kahtjen herkin wuojet, *certatim vehi renone*, köra med ren i kapp. *It. festinanter*, skyndsamt. Påti kahtjen, *festinanter venit*, han kom med skyndsamhet.

KAHTJEJE, *festinans*, den som skyndar sig. Kahtjem, *subst. festinatio*, skyndsamhet.

KAHTJETEJE, *accelerans*, den som hastar med något. Kahtjetem, *subst. properantia.*

KAHTJESIKT, *adv. properanter*, skyndsamt.

KAHTTJE, *pix sive oleum spissum e betulæ cortice arte confectum*, beck af björknåfver. *Vestrob.* qwåd.

KAHTTJELPELE, *pinus abiei radix una cum infima parte trunci, pice abundans*, en tjår-rot.

KAJANES, *n. s. clamor, sonus, echo*, rop, ljud, genljud. Ajwe Ångelen kajanasin, *voce Archangeli.*

KAID, *n. s. brevia*, grund. Sadde kaid, *vadum arenosum*, sandbank.

KAIDES, *n. s. radius*, stråle, sol-stråle, *vide* labtje.

KAIDESTET, *v. n. radiare, radios emittere*, kasta strålar ifrån sig.

KAJET, *v. n. vociferari*, ropa, skrika. Manah kajeh, *infantes clamitant, strepunt.*

KAJEM, *n. s. clamor, vociferatus*, rop, skri.

KAJATET, *v. n. fissum esse*, vara sprucken. Tat sårwe muora le kajatum, *fissum est hoc lignum abiegnum aridum.*

KAJES, kajeswuot, kaiffes. *vid.* kaiwes.

KAIGALET & kaigotet, *v. a. exprobrare, probra objicere*, förebrå, förekasta. Elete måddobs sunji kaigale, *nolite delictum ei exprobrare suum*, förebrån honom icke hans brott. Abma todn wele kalkah tab ådtjot munji kaigalet, *ne tibi ansa detur istud mihi ulterius exprobrandi*, at du ej må få anledning, at vidare förebrå mig det. Kaigali siji sijen wadne-jakkob, *incredulitatem eis exprobrabat, Marc. 16: 14.* Inta munji tabb kaigota, *semper mihi de illa re exprobrat.*

KAIGALWAS, kaigalem & kaigotem, *n. s. exprobratio*, förebråelse, förevitelse.

KAIGOTAKES, *n. a. exprobratione dignus*, wård förebråelse, förvitelig. Kaigotakes

takes pargo, *factum exprobratione dignum.*

KAIGOTEJE, *exprobrator*, förevitare, som förebrår en annan.

KAIGETET, *v. n. sonum edere, crepare*, ljuda, kny. Idtji kullu kaigetet, *ne vel minimum vocis de illo auditum est*, han hördes ej knysta, det hördes ej något ljud af honom.

KAIK, *conj. copulat. quoque, etiam*, också. Tabb kaik takkai, *etiam id fecit*, han gjorde också det. Todn ja mon kaik, *tu & ego quoque*, du och äfven jag.

KAIK & kaika, *n. a. omnis*, all, alla. Kaike almatjeh, *omnes homines*, alla menniskor. Kaikat slajest, *ex omni genere*, af alla slag. Kaiken *s.* kaika puoremus, *omnium optimus*, den bäste af alla. Akta kaik, *perinde*, lika mycket. Akta kaik le munji, *perinde mihi est*, det är mig lika mycket. Kaiken mon tabb mattab takket, *quod illud facere possim nullum est dubium*, aldeles kan jag göra det. Kaiken mon tuina nakkahab, *te certe prævaleo*, nog rår jag ändteligen med dig, *ubi* kaiken *adverbialiter accipitur. Compos.* Kaik-wekses, *omnipotens*, alsmägtig. Kaika-tieteje, *omniscius*, allvetande. Kaik-tun *sive* -tiwn, *omnes & singuli, cuncti*, allesamman. Kaikalakasats, *omnigenus*, af allehanda slag. Kaikalakasats måddoi diet, *omnis generis delictorum ergo*, för allehanda brott, *Matth. 19: 3.*

KAIKASATS, *n. a. communis*, allmänn. Kaikasats kyrko, *ecclesia communis.*

KAIKES, *n. a. & adv. solus, unicus*, den enda, endaste. Die le kaikes mana mo tat, *hic meus unicus est infans.* Kaikes olykko, *unicum infortunium. It. adv. nihil præterea*, altsammans, intet vidare. Akta järba Dalab å tjoi, ja die kaikes, *unum accepit Imperialem & præterea nihil*, han fick en Riksdaler och ingen ting vidare.

KAIKIMAS, *n. a. omnigenus*, af alt slag. *Austral.*

KAIKETET, kaikotet & kaikot, *v. a. rumpere, dilacerare*, slita sönder. Kai oh tabb ulkos, *exsculpe illum, Matth. 5: 29.* Ele kaiko piktasit, *noli vestes dilacerare.* Sodn le kaikom tjadnesit, *vincula disrupit, Luc. 8: 29.* Katte abma kaikete werbmit, *ne retia dilaceres cave*, akta dig at du ej rifver sönder nåten. Gårdeb kaikotet, *sepimentum demoliri.* Kåteb kaikotet, *tugurium sive tentorium Lapponum demoliri, scil. ut in alium transferatur locum.* Kaiketastet, *dimin.* & kaikostet, litet lösrifva, m. m. Kaiketatjet & kaikogåtet, *incipere dilacerare*, begynna at rifva sönder. Kaiketattet, *facere ut disrumpatur*, låta rifva sönder. *Item, posse disrumpi*, kunna rifvas. I tat strud kaiketatte, *pannus his disrumpi non potest.*

KAIKOTATTET, *v. a. idem ac* kaiketattet. Kaikotatte tab heimab, *fac ut domus hæc evertatur*, låt rifva ner detta huset.

KAIKANET, *scindi, disrumpi*, rifvas sönder. Sijen werbme idtji kaikan, *rete illorum non scindebatur, Joh. 21: 11.* Karwoh kaikaneh, *vestes scinduntur.* Kaikanastet, *dimin.* litet gå sönder. Kapte le kaikanastam muste, *tunica mea scissa est paululum. It. celeriter disrumpi*,

P

rumpi, haſtigt gå ſönder. Kaikanaſteh pårjeſeh karra piåggen, *facile vel cito vela rumpuntur urgente tempeſtate.* Kaikanatjet, *disrumpi incipere*, begynna at rifvas ſönder. Kaikanaddet, *frequ. idem ac* kaikanet.

KAIKELET, *v. a. Auſtr. idem ac* kaiketet.

KAIKASET, *v. n. Auſtr. vide* kaikanet.

KAIKO, *imperſ.* Tjåiwe muſte kaiko, *torminibus afficior*, jag plågas af bukref.

KAIKOT, tjåiwe kaikot, *tormina ventris*, bukref. Kaikotak, tjåiwe kaikotak & *Auſtr.* kaikold & kaikotes, *idem.*

KAIKOTEM, *n. ſ. laceratio*, ſönderſlitande.

KAIMAN, *cui idem eſt nomen*, ſom har ſamma namn, namne. *Uſitatius* nabdne.

KAIMAR, *n. ſ. confuſio, perturbatio*, oordning.

KAIMARET, *v. n. perturbari, confundi*, komma i oordning, förbryllas. Kaimarien taſa, ja idtjin tiete maite kalkin takket, *perturbati ſunt, neque quid facerent norunt.*

KAIMARDATTET, *v. a. confundere, perturbare*, förbrylla, förvilla. *confer* hemſet.

KAIMARDATJET, *incipere confundi*, begynna at komma i oordning.

KAINO, *n. ſ. reſtis, funis, imprimis qui ex viminibus & tenellis arborum radicibus contorquetur*, rep, baſtrep. Kainots, *dim.* et litet rep, *funiculus.* Kainoladdet, *funi conſtringere*, binda med rep. *Rarius.*

KAINOLATS, kainahaljo, *ita Lappones Svecos & Norvegos appellant*, ſå kalla Lapparne en Svenſk ell. Norrſk man. Kainahalja, *fœminæ Svecica aut Norvegica*, et Svenſkt eller Norrſkt qvinfolk. *Quidam nomen hoc a* kaino *funi derivari putant, ut ſignificaret reſti dignum, furca promeritum. Probabilius tamen videtur a Fennica ortum eſſe voce* Cainho, *Helſingus ſive Svecus, unde* Cainho Cylå, *vicus quidam ad Tornam urbem*, Helſing-byn. *It.* Kainolats, *ruſticus*, bonde.

KAJOK, *n. a. mentis impos, veſanus*, tokig.

KAJOT, *v. a. opem ferre, opitulari*, hjelpa, frålſa. Kajo weljebt, *opitulare fratri tuo*, hjelp din broder. Kajo mo håggab, *exime periculo vitam meam*, fråls mit lif. Kajo almatjeb tållåſt, *eripe hominem ex igne.* Kajotet, *frequ. idem.* Kajogåtet & kajotatjet, *incipere liberare ſ. opitulari*, begynna at frålſa. Ko kajogåti, *cum inciperet liberare.*

KAJOTATTET, *v. n. poſſe ſervari*, kunna hjelpas. Idtji kajotatte tållåſt, *ab igne eripi non potuit*, han kunde ej hjelpas ur elden.

KAJOLET & kajelet, *frequ. gnaviter opem ferre*, fliteligen hjelpa. Mådde pali leh todn mo kajelam, *multoties mihi opitulatus es.* Kajelaſtet, kajotaſtet, *dimin. idem.*

KAJOSET, *v. n. ſoſpitari, ſervari*, blifva råddad. Kajoſab jus tate olykkoſt piåſab, *incolumis ero, ſi hoc malum devito*, jag år hulpen, om jag undgår denna olyckan.

KAJOTAK, *n. ſ. laxamentum, relaxatio*, lindring. *Sæpiſſime de illis, qui crapula ex nimia potatione laborantes, opus habent aliqua recreatione.*

KAJOTEJE, *qui opitulatur, adjutor*, hjelpare. *It.* Sodn lei tan palen kajotejen qwokte tåroji kaſken, *ille duorum*

rum secum invicem pugnantium iram ista vice placabat, han skilgde åt den gången 2:ne, som slogos sins emellan.

Kaip, *pileus*, hatt. Kaipeb åiwai tsegget, *caput pileo tegere.*

Kaipe, *mentum*, haka. Kukkes kaipe, *mentum longius*, lång haka.

Kaipet, *v. a. exigere*, fordra. *vid.* rauket.

Kaipog, *urbs*, stad. *Usitatius* stada.

Kaira, *quod vesti adsuitur*, *pannulus*, skarf i en klådning. Kaptai kairab piejet, *tunicæ pannum adsuere.*

Kairas & kairawes, *n. a. versicolor*, *variis distinctus coloribus*, brokig, som har många fårgor.

Kaisse, *mons altior*, *plerumque nive tectus*, *alpis*, högt berg, fjäll. Kaisats, *dimin.* et mindre fjällberg.

Kaita, kaita muor, *lignum igni alendo inutile*, et trå som ej gerna brinner, otjenlig brånnved.

Kaitet, *v. n. abire*, *discedere*, gå bort, fara sin kos. Kait erit, *abi*, gå din våg. Die kaitob, *abeamus*, låt ofs gå bort. Kait & kaita, *imperat. apage*, packa dig bort.

Kaitetet, *v. a. abire facere*, *removere*, skaffa bort, köra bort. Kaitet tab taste, *aufer istud hinc.* Kaitet tab skålmeb taste, *remove hinc nebulonem huncce.* Kaitetet pårkelit, *dæmones ejicere*, *Matth. 10: 8.*

Kaitetem, *n. s. remotio*, bortskaffning.

Kaitatattet, *facere ut removeatur*, *posse removeri*, låta skaffa bort, kunna bortdrifvas. Idtjih kaitatatte tabb tuste? *quidni istud a te removisti?*

Kaito, *lucius*, gådda. *vide supra* hauk.

Kaitset, *flectere*, *declinare*. *vid.* kaiwet.

Kaitsolet, *exprobrare*, förebrå. *cfr.* kaigalet.

Kaiwes, *n. a. stultus*, *stolidus*, tokig, dåraktig. Kaiwes le sodn, *stultus est.* Kaiwesen le sodn sjaddam, *factus est amens.* Ko kaiwes mana, *ut infans recens natus tam imbecilli ingenio.* Kaiwes-wuot, *subst. stultitia*, *dementia*, galenskap. To le tat kaiweswuot, *tua hæc est insania.*

Kaiwestet, *v. n. insanire*, *ineptire*, tokas, galnas. Ele kaiwest, *noli ineptire*, tokas intet. Kaiwastallet, *intens. id.*

Kaiwet & *interd.* kaiwot, *v. n. deflectere*, *declinare*, afvika. Kaiwe kåinost tokko, *deflecte istuc de via.* Kaiwegåtet, *incipere deflectere*, *curvum fieri*, *incurvescere*, begynna at afvika, begynna at blifva krokig. Kåino kaiwegåta, *via fit flexuosa*, vågen begynner blifva krokig. *Dicitur etiam de delirantibus.* Die witt kaiwegåti, *rursus cœpit insanire.*

Kaiwotakes, *n. a. curvus*, *flexuosus*, krokig. Kaiwotakes keino, *iter flexuosum.*

Kakker, *stercus renonum vel ovium &c.* ren- eller får-tråck, m. m. Njommel kakker, *stercus leporis*, har-lort. Kakkertet, *verb. cacare*, tråcka.

Kakka, *pupilla*, ögnasten. Helles ko kakka, *tenerrimi sensus ut pupilla*, ömtålig som ögonsten. Katte mo nau ko tjalmen kakkab, *conserva me ut pupillam oculi.*

Kakkas, *balbus*, *lingva hæsitans*, stamm.

Kakkaset, *v. n. lingva hæsitare*, stamma. Kakkasa hålemesne, *in loquendo hæsitat*, han stammar i talet. Kakkaldet, *Austr. idem.* Kakkastet, *dimin.* litet stamma.

Kakkalustet, *v. n. obmutescere*, *dicenda obli-*

oblivisci, tvårtystna, komma ifrån det man vil såja. Kakkalusti hålemesne, *dicenda oblitus est. Austr.*

Kakko, *placenta*, kaka. Kakkob takket, *placentam coquere*, baka kaka.

Kaksem, *propr. branchiæ piscium*, fiskgel, gan. *It.* wai mon to kaksemest ådtjot lulib, *utinam te de collo tenerem*, ack! om jag hölle dig i halsen.

Kaksjet, *v. a. reminisci*, *animadvertere*, komma ihog, blifva varse. Idtjib kaksje tabb, *oblitus sum istud*, jag kom ej ihog det. *cfr.* suomatset.

Kaksjek, *n. a. inopinatus*, oförtänkt.

Kaktse, *nom. num. octo*, åtta. Kaktse pale, *octies*, åtta gånger. Kaktse låkke naln, *octodecim*, aderton. Kaktse-låkke, *octoginta*, åttatijo. Kaktse-låkke japit wiesoi, *vixit octoginta annos*. Kaktse-låkkad, *octogesimus*, den åttatijonde. Mon leb kaktse-låkkad japesne, *annum ago octogesimum*. Kaktse-kerdak, *octuplus*, åttadubbel. Kaktse-kerdak kaino, *restis octupla*.

Kaktsad, *n. num. ord. octavus*, den åttonde. Kaktsad pale, *octavum*, *octava vice*, åttonde gången. Kaktsad peiwe, *dies octavus*, den åttonde dagen. *It.* Kaktsad peiwe & kaktsad, *novi anni dies*, *dies primus calendarum Januarii*, nyårs-dag. Kaktsad låkke, *decas octava*, det åttonde tijotalet. *It. octogenus*, hvar ottatijonde. Kaktse kaktsad låkkai, *octo & septuaginta*, åtta på det åttonde tijo-talet, eller sjutijo åtta.

Kaktsates, *octava pars*, åttonde delen. Juokab tunji kaktsateseb, *octavam tibi tribuo partem*. Kaktsatefeb sodn arben ådtjoi, *factus est hæres ex octava parte*, han fick årfva en åttondedel.

Kalat, *v. n. dicitur quando membrana oculi obducuntur*. Tjalme le kalam, *membranula obductus est oculus*, det har blifvit en hinna på ögat. Kalam tjalme, *oculus dicto morbo affectus*.

Kalats, kalatjeh, *conjuges*, åkta makar. Kalats qweime, *conjux*, *maritus*, *uxor*, åkta make. Kalats-wuot, *matrimonium*, åktenskap.

Kalbe, *vitulus bubulus*, ko-kalf. *Rangiferinus vitulus appellatur* mese, *qu. vid.*

Kaldet, *castrare*, snöpa. Kaldak, *castratus*, *vide supra* galdet, galdak.

Kaldnet, *rigere frigore*, stelna, *vide* kalnet.

Kalesmaddek, *œsophagi pars bulbosa*, *pomum Adami*, *gulæ pars superior extuberans*, strup-hufvud, början af matstrupen.

Kalet, *v. n. aquam ingredi*, *vado fluvium vel lacum &c. transire*, gå i vatnet, vada. Tat jokka le ila tjägnel i le puore so kalet, *nimis hic fluvius est profundus & difficilis transitu*. Jokkait kalet, *fluvios eundo transgredi*, *pedibus transire*. Muotekeb kalet, *altas ingredi nives*, *per nivem transgredi*, vada i snön. *It.* To puore le juo tab kalam, *tua bene facta hoc dudum promeruere*, dina välgerningar hafva det längesedan förtjent. Kalestet, *dimin.* Kalegåtet & kalajet, *incipere transire*, *&c.* begynna at gå igenom eller öfver. Ko kalegåti jokkab, *cum fluvium vado transire inciperet*, når han begynte vada öfver strömen.

Kalem, kala & kalaw, *locus ad flumen pedibus transgrediendum idoneus*, *vadum*,

dum, vadſtälle, där man kan vada öfver elfver eller ſjöar.

Kaletattet, *v. n. poſſe vado tranſiri*, kunna vadas öfver. I tat jokka kaletatte, *nusquam in hoc fluvio eſt vado tranſitus*, denne floden kan ej vadas öfver. Kaletatta tat ådno muttemin ſajin, *amnem hunc nonnullis locis vado tranſire poſſumus.*

Kaletet, *v. a. facere ut quis transeat vado, ducem ſe præbere vado tranſeuntibus*, komma en at vada, anföra eller ledſaga de ſom vada öfver. Taggo ſodn mijeb kaleti jokkab, *hoc loco nos fluvium vado tranſire fecit*, han låt oſs vada öfver elfven på detta ſtället. *It.* Werbmit kaletet, *retia vado eundo piſcibus ponere*, vada och ſätta ut nät.

Kalfo, *ita appellatur iſtud arborum vitium, cum aqua ſtagnata atque in fibris retenta nigreſcunt & corrumpuntur*, vattutjäll i trän, vattufull och ſvart ved. *Auſtr.*

Kalget, *v. a. extricare, expedire, ſolvere*, utreda, göra lös. Låddeb kiåleſt kalget, *avem laqueo explicare*, taga fogelen utur ſnaran. Qweleb werbmiſt kalget, *piſcem retibus explicare*, löſa fiſken af nåten. Arjeb kalget, *deſiderio ſive voluntati alicujus ſatisfacere. cfr.* arje. *It. extendere, porrigere*, utſträcka. Kåteb kalget, *manum extendere*, räcka ut handen. Kalge ſuormebt, *porrige digitum tuum.* Kalgegâtet, *incipere extricare*, begynna at utreda. Ko lijeb kalgegâtemen tabb mi ſnårranam li, *cum explicaturus eſſem id quod irretitum fuit.*

Kalgetattet, *v. n. poſſe explicari*, kunna utveklas. Naute le tat ſnårranam jutte i kalgetatte, *ita hoc irretitum eſt, ut extricari non poſſit.*

Kalgo, *uxor, marita*, huſtru. *Minori cum obſervantia hoc nomine uxores ſuas appellant.* Kulla kalgo, *audi uxor*, hör käring.

Kaljes & kaljok, *n. a. amplus, latus*, vid. Kaljes kabmak, *calceus laxus*, en vid ſko. Kaljes nialme, *os magnum. Oppoſ.* kartjes. *Compar.* kaljeb, *latior, amplior*, vidare. *Superl.* kaljemus, *latiſſimus*, den vidaſte.

Kaljanet, *v. n. dilatari*, utvidgas, blifva vidare. Raike kaljana, *foramen dilatatur.* Waimo kalka kaljanet, *cor dilatabitur, Eſai 60: 5.* Kaljanaſtet, *dimin.* blifva litet vidare. Juo kaljanaſti kabmak, *jam pauliſper laxior factus eſt calceus.* Kaljanatjet, *incipere dilatari*, begynna at utvidgas.

Kaljetet, *v. a. dilatare, latiorem reddere*, utvidga, göra vidare. Kaljete wele, *dilata amplius.* Kaljet kabmakab, *fac ut calceamentum laxius fiat.* Kaljetaſtet, *dimin.* göra litet vidare. Kaljetaſte anje wele, *dilata paululum adhuc.* Kaljetatjet, *incipere reddere latiorem*, begynna at utvidga.

Kaljo, kaljot & kaljeswuot, *n. ſ. amplitudo, latitudo*, vidd, rymlighet. Puorak le tat ſtåpo kaljotinas, *laxitate ſua hæc præſtat domus.* Ila ſtuora kaljeswuot peiſta kabmakeb, *nimia calceamenti laxitas minus apta eſt.*

Kalk, *calx*, kalk. *It. calix, poculum*, bågare, kalk. Waldi kalkeb, *ſumſit calicem*, han tog kalken.

Kalkab, *pr. perſ. præſ. ind. v. auxil. futuri*, jag ſkal. Mon kalkab etſet, *ama-*

amabo, jag ſkal ålſka. Kalkab etſet, *idem*. Mon kalkab påtet, *ſ*. kalkab påtet, *veniam*, jag ſkal komma, *flectitur autem h. m.* Mon kalkab, todn kalkah, ſodn kalka. *Plur.* Mije kalkebe, tije kalkebet, ſije kalkeh. *Dualis:* måi kalken, vi två ſkole. Tåi kalkebeten, j två ſkolen. Såi kalkeba, de två ſkola. *Imperf.* Mon kalkib, todn kalkih, ſodn kalki *vel* kalkai. *Plur.* Mije kalkime, tije kalkite *ſ*. kalkaite, ſije kalkin. *Dualis:* måi kalkime *ſ*. kalkaime, tåi kalkiten *ſ*. kalkaiten, ſåi kalkika. Såi kalkika wuolget keinobs, *abituri illi duo erant*, de två ſkulle gå eller fara ſin våg.

KALKELET, *v. n. expediri*, *abſolvere*, blifva fårdig med något. Juo kus todn tall kalkelih pargoſtat? *num jam opus tuum abſolviſti?* har du nu fullåndat dit arbete? Kåſſe mon kalkelab taſte mab mon leb algam, *quando quod exorſus ſum perfeci. cfr.* kalketet.

KALKELEJE, *perficiens*, den ſom fullbordar, ſom blifver ledig ifrån. Kalkelem, *ſubſt. abſolutio*, *peractio*, fullåndande.

KALKET, *v. a. mutuari*, taga til låns. Mon kalkib ſuſte wadnaſeb, *cymbam ab illo mutuatus ſum.* Kalket muttemiſt pednikit ja makſet mubbe ſajai, *nominum verſuram facere*, taga til låns på det ena ſtållet för at betala på et annat. Kalka muſte akſjob, *ſecurim a me mutuare.* Kalkeſtet, *dimin.*

KALKETUM, *mutuatus*, *mutuo ſumtus*, lånt. *contr.* kalkum. Kalketum herke le tat, *mutuo hic reno ſumtus eſt.*

KALKETET, *abſolvere*, *expediri*, blifva ledig ifrån. Juo kus todn kalketih? *num te expediviſti?* år du nu ledig? Die mon kalketib taſte, *hinc me expedivi*, nu år jag ledig hårifrån. Sodn kalketi hugſoſtes, *cura ſe expedivit*, han gjorde ſig ledig ifrån ſit bekymmer. Kalketaſtet, *dimin.* blifva litet ledig. Kalketatjet, *incipere expediri*, begynna at blifva ledig.

KALL, *n. ſ. munus*, åmbete. *cfr.* ammat. Kall-ålmah, *qui munere aliquo funguntur*, åmbetsmån. Stuorab kall, *majus munus.*

KALLE, kalles? *quot?* huru många? Kalles lepet? *quot eſtis?* huru många åren j? Kallaſin kus todn påtah? *quot tibi advenienti fuere comites?* Kalle palen? *quot vicibus?* huru många gånger? *It.* kalle, *adv. ſatis*, *bene*, nog, vål. Tietab kalle, *probe ſcio*, jag vet vål. Le kalle deuras, *ſatis carum eſt.* Kalle ådnak, *ſatis multum.* Kalle matta jus ſita, *poteſt omnino ſi vult.* Kalle kalle, *apud Boreal. eſt form. affir.* Sitah kus munji tab wuobdet? kalle kalle, *visne mihi hoc vendere? fiat*, vil du ſålja åt mig detta? gerna.

KALLELAKA, *quotuplici modo?* på huru mångahanda ſått? Kallelakats & kallelakaſats, *quotuplex?* huru mångahanda? Kallelakaſatjeh leh Sacramenteh? *quotuplicia ſunt Sacramenta? Reſp.* qwektelakaſatjeh, *duplicia.*

KALLASATJEH & kallaſeh, *pauci*, någre få. Kallaſatjeh koros, *perpauci*, allenaſt någre få.

KALLEKATJEH, *quidam*, *nonnulli*, någre, ſomlige. Kallekatjeh ſijeſt, *nonnulli illorum*, *Luc. 24: 24.*

KALLA, kalles & *dimin.* Kalleskuts, *ſenex*, en åldrig man. *It. maritus*, gift man.

man. Die le fodn mo kalles, *maritus ille eſt meus*, han år min man. *Synon.* pådnje. *It.* Die le kalles, *o virum præſtantem*, ſe en förträffelig man. Tah kallah, *hi viri laudabiles*, deſſe berömlige mån. Ads kalles, *vir ille frugis Andreas.* Kalleskuts kuowa, *o miſerum ſenem*, ſtackars gubbe lilla.

KALLANET, *v. n. ſaturari*, blifva mått. Kaitſeh laſtiſt kallaneh, *capellæ fronde ſaturantur.* Die mon piebmoſt kallanib, *jam cibi ſum ſatur*, nu år jag mått. Kåſſe lijen kallanam, *cum ſaturati eſſent*, *Joh. 6: 12.* Kallanaddet, *frequ. idem.* Kallanaddeh puoremuſt manah melkeſt, *lacte optime ſaturantur infantes.* Kallanaſtet, *dimin.* blifva litet mått, *pauliſper ſatiari.* Kallanatjet, *incipere ſaturari ſive ſatiari*, begynna at blifva mått.

KALLANEJE, *qui ſatur fit*, ſom blifver mått. Ikan leb nelken, kallaneje leb kuit, *quamvis ſim eſuriens*, *ſaturari tamen poſſum.* Kallanem, *ſubſt. ſaturitas*, *ſatietas*, måtthet.

KALLANADDEM, *n. ſ. ſaturitas*, måtthet.

KALLASATS, *n. a. ſatur*, *ſaturatus*, mått. Mon leb aiwe kallaſats, *ſatur ſum.* Mon leb kallaſatji, *idem.* jag år mått.

KALLETET, *v. a. ſaturare*, måtta. Mon kalkab to kalletet, *ſaturabo te.* Kalletaſtet, *dim.* något litet måtta. Kalletatjet, *incipere ſaturare*, begynna at måtta. Kalletatji qwoſſites, *hoſpites ſuos cibo ſatiare cœpit.*

KALLETET, *v. n. in inviſendo amicos & vicinos ſe oblectare*, roa ſig med at beſöka ſina vånner och grannar. Kalletaſtet, *dimin.* litet roa ſig med beſök. Kalletallet, *frequ. idem ac* kalletet. Kalletallet wadſi mubbe kåtai, *in inviſendo alteram caſam ſe oblectat*, han roar ſig med et beſök i andra kojan. *cfr.* kålletet.

KALLETEM, *n. ſ. ſaturatio*, *quando aliquem ſatiamus*, måttande. Kalletem lakai, *ad ſatietatem.*

KALLETEKE & kalletek, *inſaturabilis*, *qui ſatiari nequit*, omåttelig. Kalleteke tjäiwe *vel* kalleteke ronk, *inſaturabile abdomen.*

KALLO, *frons*, panna, anſikte. Kåbda kallo, *frons lata*, bred panna. *It. pellis de fronte & capite animalium detracta*, hårna. Sarwa kallo, *capitis renonis admiſſarii pellis*, brundrens-hårna. *It. ſaxum magnum*, en ſtor ſten. Stuor kallo, *maximum ſaxum.*

KALLOK, *calceamenta ex corio ſive pelle capitis confecta*, hårnſkor. *It. reno moriger*, en tamd ren, ſom låter leda ſig.

KALLOK, *pauci*, få. Mije kallok, *nos pauci*, vi få. Ko kallok lepe, *cum pauci ſumus*, når vi åro få, för oſs ſjelfva.

KALLOT & kallotak, *bacillus*, *ad quem retia texuntur*, *vel patentiora vel arctiora*, en kafle hvarefter nåt bindas, antingen trångre ell. rumma[re].

KALME, *n. ſ. ſepulcrum*, graf. Kalmai piejet, *tumulo inferre. Hoc nomine ſua appellarunt ſepulcra*, *quæ paſſim in ſilvis & montibus olim habuere. Fennice* Calmiſto.

KALMES, kalma & kalmas, *n. a. frigidus*, kall. Kalma tjatſe, *aqua gelida*, kallt vatten. *It.* Kalma jaure, *lacus congelatus*, tilfruſen ſjö. Kalma ådnam, *terra congelata. It.* Die kalkah kalmes, (*ſcil.* ſjaddet) *formula minandi*,

di, imprimis canibus, mortuus eris, trucidabo te, jag ſkal taga lifvet af dig.

Kalmam, *n. a. gelatus, gelu conſtrictus,* tilfruſen, fruſen. Kalme-kalmam, *alte congelatus,* hårdt tilfruſen.

Kalmat, kalmatak, kalbmatak, *n. ſ. lac gelu concretum, imprimis renonum,* fruſen ren-mjölk.

Kalmet *&* *interd.* kalbmet, *v. n. gelari, frigore & gelu adſtringi,* fryſa til. *De inanimis dicitur, de animantibus autem* kålot. Jaure kalma, *lacus glacie adſtringitur,* ſjön fryſer til. Piårgo kalma, *caro frigore duratur.* Ådnam le kalmam, *terra gelu obriguit.* Åno le kalmemen, *ripas fluvii jungere cœpit gelu,* elfven håller på fryſa til. Kalmeſtet, *dimin.* litet fryſa til. Kalmegåtet *&* kalmajet, *incipere congelari,* begynna at tilfryſa. Tjatſe le kalmegåtemen, *aqua cœpit conglaciari.*

Kalmem, *n. ſ. concretio ex frigore,* tilfryſning.

Kalmetet, *v. a. facere ut frigore concreſcat, cogelandum curare,* låta fryſa. Kalmet melkeb, *fac ut lac frigore concreſcat. It.* Kalmet jaurit autel ko todn wuolgah, *fac conglaciari lacus antequam abis, h. e. eſpecta dum glacie obducantur lacus &c.* låt ſjöarne fryſa til förſt, innan du far bort.

Kalmot *&* *interdum* kalbmot, *v. n glaciei implicari,* fryſa in, inneſtångas af is. Kalmom, *præt. particip. paſſ. glacie circumſeptus,* infruſen.

Kalnet *&* kaldnet, *v. n. rigeſcere gelu,* blifva ſtyf af köld, ſtelna. *It.* Kåta le muſte kalnam, *manus mea ſenſus facta eſt expers, obtorpuit,* min hand har förlorat kånſlan, har ſtelnat af. Juolkeh leh kaldnam, ib matte wadſet, *pedes obtorpuere, incedere non valeo,* fötterne hafva ſtelnat af, at jag ej kan gå. Kaldnam almats, *homo, cujus membra torpor quidam tenet morboſus,* en menniſka, ſom af ſjukdom förlorat all kånſla och rörelſe i lemmarne. Kalnegåtet, *obtorpeſcere,* begynna at ſtelna af. Juo le kalnegåtemen, *jam in obtorpeſcendo eſt,* han håller på at ſtelna af.

Kalnem, kaldnem, *n ſ. corporis & membrorum torpor, dum ſenſu carent,* kånslolöshet i kroppen och lemmarne.

Kalo, *n. ſ. refrigeratio, tempeſtas frigidiuſcula tempore æſtivo,* ſvalka, litet kulen våderlek om ſommaren.

Kalos, *n. a. ſubfrigidus,* ſval. Kalos keſe, *æſtas frigidiuſcula,* ſval ſommar. Kalos talke, *tempeſtas frigidula. Non niſi de tempeſtate dicitur.*

Kalot, *v. n. refrigerari, ſubfrigidum fieri,* blifva ſval, ſvalkas. Die kaloi udne, *tempeſtas hodie facta eſt ſubfrigida,* det blef ſvalt våder i dag. Kaloſtet, *dimin.* blifva litet ſval. Kalotaſtet, *dimin. idem.* Kalogåtet *&* kalotatjet, *refrigerari incipere,* begynna at blifva kulen. Ko kalogåti, *quando tempeſtas fieri cœpit frigidula,* då vådet blef kulit.

Kalpatet, *v. a. impedire, remorari,* hindra. *It. ſuſpicari,* misstånka, hålla före.

Kalsjadet, *v. n. calore rigere, corrugari calore, (de coriaceis)* ſkrynkas ihop af hetta. Såges om låder. *Auſtr. cfr.* kåbranet.

Kalsjes, *n. a. frigidus,* kall, kulen. Kalſjes kidda, *ver frigidum,* en kall vår.

vår. Kalſjes waimo, *cor frigidum, amoris expers*, kallſinnigt hjerta, kårlekslöſt.

Kalsok, *femoralia in uno contextu cum tibialibus, ex pelle tibiarum ſive crurum renonum confecta*, byxor med ſtrumpor, af ren-benlingar gjorda.

Kalwa & kalwes, *n. a. ſole duratus & annis*, hårdnad af tiden och torkan. *Dicitur de lignis imprimis betulinis, ſole ſiccatis & induratis.* Kalwa ſåke & *ſimpliciter* kalwa, *betula ſole indurata*, torr björk. Kalwa muor, *lignum ſiccatum & induratum*, hårdtorkadt trå. *Hinc*

Kalwat, *v. n. indurari*, hårdas, torkas. Muora kalwa, *lignum dureſcit*, trådet hårdnar til. Rerte kalwa, *corium indureſcit*, lådret hårdnar, blir faſtare. Kalwaſtet, *dimin.* litet hårdna. Kalwagåtet, *incipere indureſcere*, begynna at blifva hård.

Kalwo, *n. ſ. ſupellex*, husgeråd, lösöron. *cfr.* kaune. *It. merx*, vara. Leh ko tuſne ådna kalwoh? *eſtne tibi mercium quantitas?* har du mycket varor?

Kama, kamatet. *vid.* kabmak, kabmatet.

Kameketta, *n. a. vid. ſupra* kabmataka.

Kamb, *pecten*, kamm.

Kammar, *conclave, camera*, kammare. Wadſe ſiſa etjet kammari, *introito in conclave tuum, Matth. 6: 6.*

Kampot, *v. n. certare*, kåmpa.

Kamrat, *vide* kradna.

Kamsa, *apexabo*, blodpalt, blodkorf.

Kamtes & *ctr.* kamts, *Chirotheca e pelle rangiferina confecta*, Lapphandſke.

Kanjal, kanjaldet. *vid.* kadnjel, kadnjaldet.

Kana, *n. ſ. quod igni alendo ſive exſuſcitando aptum eſt*, eldtånde. *Auſtr.*

Kana Neidapor, *olim numen quoddam cæleſte. cfr.* Rariet.

Kannam, *dimin. nominis* kradnam, *mi dilecte ſive dilecta! corculum meum!* min ſöta vån. *Ita ſe invicem appellant conjuges, imprimis maritus uxorem.*

Kanelet, *amplecti*, omfamna. Kaneli mo pira, *amplexus eſt me. Auſtr.*

Kannet, *v. n. poſſe*, kunna. Ib kanne, *nequeo*, jag kan ej.

Kanoket, *v. n. gradum ſiſtere*, ſtadna. Kanoki talla, *conſtitit ſtatim. cfr.* kånoket.

Kanta, kanta peiwe, *calendæ menſis Maji*, den förſta Maji. Kanta wakko, *ſeptimana quæ a calendis hiſce excipit*, Maji-veckan. Abme kanta, *calendæ Maji juxta Calendarium vetus*, den förſte Maji efter gamla ſtylen.

Kantsem, *n. ſ. cervix*, nacke. Kantſemiſt, *a cervicibus*, vid nacken. Kantſemiſt ſo waldib, *cervices ejus prehendi*, jag tog honom i nacken. Kantſemiſt hålet, *obtrectare*, baktala, förtala. *cfr.* katſem.

Kapo, *n. ſ. pallium, imprimis quo utuntur Sacerdotes*, kappa.

Kappa, *n. ſ. cremor lactis, flos lactis*, grådda på mjölk. Kappagåtet, *v. n.* kappagåta melke, *cremor ſive flos lacti fieri incipit*, mjölken börjar at gråddas.

Kappai, *adv. certatim*, i kapp. Kappai ſokket, *remis certatim navigare*, ro i kapp.

Kappal, kappalak, *bulla*, blådra. *vide* kåppalak.

Kappanjes, *n. ſ. favilla*, falaſka, aſka.

Kappat, kappat lådtje. *vide* lådtje.

Kapper, *n. f. mitra*, måssa. *cfr.* tjupp.

Kappet, *v. n. salire, exsilire*, hoppa, springa. Kappet jokka rasta, *rivulum transilire*. Kappestet, *dimin.* Kappesti pajel, *assiliit, transiliit*, han hoppade öfver. Kappegåtet, *incipere salire*, begynna at hoppa.

Kappetet, *frequ. exsultare, exsilire*, mycket hoppa. *It.* Maina todn kappeta? *qua de re exsultas?* hvad glåds du åt? Ele ila kappet, *noli gaudio nimis exsultare*.

Kapte, *n. f. tunica, vestis*, kjortel, klådning. Karwotum welkes kapti, *vestimentis albis vestiti, Apoc. 7:9.* Kaptats, *dimin.* en liten kjortel.

Kaptjes, kaptjet *&c. vid. infra* kåptjet.

Kara, *quod de ligno dolabra aut cultro abraditur*, spånor, hyfvelspånor. *Austr.*

Karanes, *nom. avis, corvus*, korp. Karanesen tjukeh, *pulli corvorum.*

Karas, *gula, cartilaginosa pars colli*, strupe. *Synon.* kirs.

Karaset, *v. n. dicitur quando cutis læditur & aliquo modo laceratur, perstringi*, skafvas, rifvas. Njuone karasi, *cutis nasi perstringebatur*, skinnet på nåsan blef såradt.

Karasem, *n. f. vibex*, skråma.

Karastattet, *v. a. summam perstringere cutem*, afskafva eller såra huden. Karastattib kåtab, *summam cutem in manu perstringebam. Est Hiph. verbi* karaset.

Karastattem, *n. f. læsio cutis*, hudens afskafning.

Karb, *n. f. virga, virgultum*, spö, ris.

Kardnjel, *n. f. cubitus*, armbåge. Kardnjel pelen wållahet, *cubito inniti*, stödja sig på armbågen.

Kare, *n. f. vas*, kåril. Laire kare, *vas figulinum*, ler-kåril. Wedde kare, *vas viminibus contextum, corbis*, en korg af vidjor eller tågor ihopflätad. Kare-niåloje, *parasitus*, talriksflickare. Karit passet, *vasa aqua eluere.* Karats, *dimin. vasculum*, et litet kåril.

Karedes, *n. a. obediens, obsequens*, lydig. Karedes mana, *infans moriger.* Karedeswuot, *subst. obedientia*, lydnad.

Karedet, *morem gerere, obsequi*, lyda.

Kared, karedeslaka, *adv. obedienter*, lydakteligen.

Karek, *ramus, sarmentum. Boreal. vide* harreje.

Karemin, *ebrius*, drucken. Karemin le, *ebrius est*, han år drucken. *vide* karew.

Karet, *v. a. vincire, ligare*, binda. Karet kåtit ja juolkit, *manus & pedes ligare. It.* Kaudnit karet, *supellectilia colligere, sarcinas componere*, lägga ihop sina saker. Karastet, *dimin.* litet binda. Karagåtet, *incipere vincire*, begynna at binda. Karajet, *idem.* Kåsses kalk karagåtet, *quando sarcinas es compositurus.*

Karatattet, *v. a. & n. ligandum curare, posse vinciri*, låta binda, kunna bindas. I karatatte, *vinciri non potest*, han kan ej bindas.

Kares, karas-badde, *ligamen*, band.

Karew, karewes, *n. a. ebrius*, drucken. Karew ålma, *vir ebrius.*

Karewtet, *v. n. inebriari, vino obrui*, blifva drucken. Karewtastet, *dimin.* blifva litet drucken. Karewtattet, *Hiph. inebriare*, göra drucken.

Karga, karga-lådde, *avis cui deest proles*,

les, fogel ſom ej har ägg, en fogel ſom är gall.

KARGASET, *v. n. in una ſerie procedere*, gå i rad, efter hvart annat.

KARGATES, *n. ſ. ſeries*, rad, då det ena följer på det andra.

KARG, *n. ſ. vigor*, krafter, ſtyrka. I le tiſt muſne karg, *non mihi amplius ſunt vires*, jag har ingen förmåga mera.

KARGETIS, *n. a. impotens, viribus deſtitutus*, kraftlös, oförmögen. Kargeteme, *idem.* Kargetis-wuot, *ſubſt. imbecillitas, impotentia*, oförmögenhet.

KARGO, *n. ſ.* Jegge kargo, *collis inter loca paludoſa ſitus*, en backe ſom ligger emellan myror.

KARGELET, *v. a. in ſeriem diſponere*, ſtälla i rad. *vide* kargotet.

KARGOT, *adv. in ſerie, dum unum alterum excipit*, i rad, efter hvart annat.

KARGOTET, *v. a. in ſeriem collocare*, ſtälla i rad. *It. neutr.* Nåddo gargoti, *glomus evolutus eſt*, nyſtanet lopp ut.

KARJEL, *Muſcovita*, Ryſſe. *It. vir ſævus*, en grym karl. Karjel Dala, *Imperialis Muſcoviticus*, Rubel. Karjel ſkalo, *ahenum Muſcoviticum.* Karjel kirjeb tjalet, *(propr. & ad verbum: literas Muſcoviticas ſcribere) curſum huc atque illuc flectere*, kroka hit och dit. Karjel wadas, *pannus Muſcoviticus*, Ryſkt vallmar.

KARKAS, *vide infra* katkes.

KARKET, *v. a. ſtrangulare*, ſtrypa. Piådnakeb karket, *canem ſtrangulare. Forte a Fenn.* curcku, *gula.* Karkaſtet, *id.*

KARKASET, *v. n. ſtrangulari*, ſtrypas, blifva ſtrypt. Herke karkaſi, *rangifer ſtrangulatus eſt.*

KARKASTATTET, *v. a. facere ut ſtranguletur, ſtrangulari permittere*, låta ſtrypa, låta ſtrypas. Ele ſlintſoswuotinat karkaſtatte herkeb, *cave ne incuria tua ſtranguletur rangifer.* Karketet, *idem.*

KARKASTOWUM, *n. a. ſtrangulatus*, ſtrypt.

KARKEM, *n. ſ. ſtrangulatio*, ſtrypande.

KARMAN, karmanne, *ſexus virilis, mas*, mankön, man. *Boreal.* teudon ulmuts, *idem.*

KARODES, karodeswuot. *vide* karedes, karedeswuot. Karoges & karogeswuot, *idem.*

KAROTET, *obedire*, lyda, hörſamma. Karotet åiwabit, *ſuperioribus obtemperare.* Karote attjabt ja ådnabt, *obedi patri tuo & matri.* Karotaſtet, *dimin.* något litet hörſamma. Karotatjet, *incipere obedire*, begynna lyda. *cfr.* karedet.

KAROGES, karogeswuot. *vid.* karedes, karedeswuot. Karogeslaka, *adv. obedienter*, lydakteligen.

KARR, *n. ſ. cortex*, bark. Petſe karr, *pinus abiei cortex.* Monne karr, *ovorum putamina ſive cortex*, äggſkal.

KARRA, karres, *n. a. durus, aſper*, hård, ſkarp. Karres ko kedge, *durum ut lapis*, hårdt ſom en ſten. Karres rerte, *corium rigidum*, ſkarpt läder. Karraſub tidnoſt, *ſilice durius.* Karras waimo, *cor durum.* Karra kidda, *ver durum.* Karra tjåſkem, *frigus immane*, en ſvår köld. *It.* Tat wina le harbmat karras, *valde hoc vinum eſt generoſum, hujus vini maxima eſt vis*, detta vinet är ganſka ſtarkt. Karreswuot, *ſubſt. duritia*, hårdhet. Etjet waimon karreswuoten mete, *ſecundum duritiem cordis tui, Rom. 2:5.*

Karresikt, karraſt, karreslaka, *adv. duriter*, hårdeligen. *It. acerbe, ægre*, bitterligen. Tjeroi karreſikt, *acerbe flebat*, han gret bitterligen. Puotſemen le karraſt, *graviter ægrotat*, han år hårdt ſjuk.

Karrastallet, *v. r. duriorem ſe alicui præbere*, vara ſvår emot någon.

Karrastattet, *v. a. indurare*, förhårda. *Eccl.*

Karret, *v. n. indureſcere, rigeſcere*, blifva hård, blifva ſtyf. Rerte karra, *corium rigeſcit*, lädret blir ſkarpt. Puotſelwas karra, *morbus fit amplior*, ſjukdomen tiltager, blir ſvårare. Piägga karra, *ventus fit vehementior*, ſtormen ökas, tiltager. Karragâtet, *indureſcere incipere*, begynna at hårdna. Ådnam karragâta, *terra ſiccitate incipit dureſcere*.

Karretet, *dureſcere facere, indureſcere ſinere*, låta blifva hård. Karretam leh todn tab nakkeb, *hoc corium rigeſcere permiſiſti*.

Karrok, *n. a. ſævus, torvus*, grym, hård. Karrok ålma, *vir auſterus*, en bitter man. *Obſ. ſæpiſſime dicitur de maritis cum uxoribus ſuis auſtere agentibus. It.* Karrok wina, *vide ſupra* karra. Karrokwuot, *ſubſt. auſteritas, ſævitia*, hårdhet, grymhet. Karroklaka, *adv. auſtere, ſevere*, tvårt, på hårdt ſätt.

Karro, *n. ſ. diræ, exſecratio*, bannor, ſvordom. Karro nialme, *os ad diras agendum pronum*. Tan mådde, juoh leh lagen pargoſt, leh karron wuolen, *quotquot ex operibus legis ſunt, ſub exſecratione ſunt*, Gal. 3: 10. *cfr.* Kirro.

Karroles, *n. a. ad diras agendum pronus, ſe diris devovens*, en ſom gerna ſvårjer. Karroles almats le waſtes almats, *qui diras effundit deteſtabilis eſt.*

Karrotet, *diras agere, diris devovere*, bannas, ſvårja. Waſte le karrotet, *diras agere turpe eſt.* Todn iñ kalk karrotet to almogen åiwamuſeb, *principi populi tui non maledices*, *Act.* 23: 5. Puoriſtſjugnatet ſijeb, jukko tijeb karroteh, *benedicite iis, qui vobis diras imprecantur*, *Matth.* 5: 44. Karrotaſtet, *dim.* något ſvårja. Karrotatjet & karrogâtet, *diras imprecari incipere, incipere diris devovere*, begynna at ſvårja, at förbanna. Karrotowum & *ctr.* karrotum, *præt. part. paſſ. exſecratus, abominatus*, förbannad.

Karroteje, *exſecrans, qui agit diras*, ſvårjare.

Karrotem & karrotes, *vide* karro.

Karp, *n. ſ. panis hordeaceus exigua craſſitie*, tunt utbakadt korn-bröd.

Karrwalet, karrwelet, *v. n. ſpaſmo laborare tendinum*, få ſendrag. Karrwalet juolkiſt, *pedum laborare ſpaſmo*, få ſendrag i benen, få ondt i benen.

Karrwalem & karrwald-wank, *ſpaſmus*, ſendrag, kramp.

Kartet, *v. a. addictum eſſe, amare*, vara tilgifven, åliſka. Karta kuit mo, *me quidem amat, mihi certe addictus eſt*, han håller ſig likvål til mig. I tat aldo meſebs karte, *vacca hæc rangiferina vitulum ſuum non curat*.

Kartjas, *n. ſ. anguſtiæ*, trångſel, trångmål. Kartjaſi pâtib, *in anguſtias adductus ſum*, jag kom i trångmål.

Kartjes, *n. a. anguſtus, arctus*, trång. Kartjes ukſa, *janua anguſta*. Kartjes kab-

kabmak, *calceus justo arctior*, trång sko. Kartjes kåte, *tugurium angustum*.

Kartjot, *v. n. angustum fieri*, *coarctari*, blifva trång. Ådnam kartjoi munji, *angustiis laboro locorum*, jag har fór litet land, fór trångt utrymme. Kartjostet, *dimin.* Kartjogåtet & kartjanet, *incipere angustius fieri*, *coarctari incipere*, begynna at blifva trång.

Kartjotet, *v. a. angustiorem reddere*, *coarctare*, góra trång. Paskes låmeh keinob kartjoteh, *angustæ fauces coarctant iter*.

Karts, kartsa, *n. s. lorum*, rem. Kartsan auwe, *cingulum coriaceum*, *Matth. 3: 4.* Kabmak-karts, *lorum calceamenti*, sko-rem. Kartsats, *dimin.*

Karwanet, *v. n. paratum fieri*, blifva fårdig. Juo kus todn karwan, *num jam paratus eris*, blir du nu fårdig snart. *It. disperdi*, *amitti*, borttappas, fórloras, *Austr. cfr.* karwetet.

Karwat, *v. a. rodere*, gnaga. Karwa pira, *circumrodit*, han gnager i kring.

Karwatallet, *v. inf. post voc.* karwet.

Karwen, *herbæ nom. carum carvi*, kummin. *Norvagic.* karwen, *idem.*

Karwes, *n. a. paratus*, fårdig, tilreds. Kaik le karwes, *omnia parata sunt.* Karwes leb mannat, *paratus sum ad iter faciendum.* Karwes heimab ådtjoi, *nactus est prædium instructum & rite paratum.* Ko leime karwaseh, *cum in procinctu essemus*, då vi voro tilreds. Karwes-wuot, *subst.* beredskap. Karweslaka, *adv. parate*, fårdigt, tilreds.

Karwas & karwast, *adv.* Hase pednikit karwast ko påtab, *cura ut pecuniæ ad manum sint cum venero*, laga dig penningar til hands når jag kommer. Tukset piåbmoit karwas talwai, *fruges ad hibernum usum paratas reservare*, samla matvaror i beredskap til vintren.

Karwetet & karwet, *v. a. parare*, *apparare*, tilreda, tilrusta. Karwetijen Piåsats sautseb, *parabant agnum Pascalem*, *Matth. 26: 19.* Karwe etjebt laidoi, *ad iter te para*, rusta dig til resan. Karwe munji peutab, *para mihi mensam.* Piåbmob karwetet, *coquere cibos*, *cibaria condire*, laga mat. *It. apud Austr. amittere*, *perdere*, fórlora, tappa bort. *Compos.* aut-karwet, *præparare*, fórbereda, tilreda tilreds. Karwetastet, *dimin.* litet tilreda. *It. celeriter apparare*, skyndsamt tilrusta. Karwegåtet, *incipere apparare*, begynna at tilreda. Karwegåtin håjeb, *nuptias apparare cæperunt*, de begynte rusta til bróllopet. Karwetatjet, *idem.*

Karwetattet, *apparandum curare*, låta tilrusta. *It. posse apparari*, kunna tilredas.

Karweteje, *apparans*, den som tilrustar. Piåbmo karweteje, *coqvus*, *qui cibaria condit*, kock, som lagar mat. Piåbmon åiwamus karweteje, *Symposiarcha*, *Joh. 2: 7.* Karwetem, *subst. apparatus*, tilredelse, tilrustning. Qwosse mallasen karwetem, *apparatus epularum.* *Compos.* Aut-karwetem, *præparatio*, fórberedelse.

Karweteke, karwetkenna, *n. a. imparatus*, oberedd. Åska le tat karweteke, *adhuc hoc imparatum est.*

Karwet, *circumire*, *præterire*, gå omkring, gå fórbi. Karwi mo, *me præ-*

 teriit,

teriit, studio me præteriit, han gick mig med flit förbi. Gardeneb karwi, *villam præteriit.* Puoldast karwet, *declinare collis acclivitatem*, undvika at gå upföre den branta backen. Bireb karwet, *ursum circumeundo explorare, modo Fennis & Lapponibus familiari: circa cubile ursinum in gyrum ire*, hvårfva björn. *Compos.* pira-karwet, *circumire*, gå omkring, omringa. Karwestet, *dimin.* litet gå omkring, gå något litet förbi. Karwegåtet, *præterire sive declinare incipere*, begynna at förbigå. Karwegåti stadeb, *urbem declinare incipiebat.*

KARWEJE, *prætereuns, circumeuns*, som går förbi, som går omkring. Bjårdna karweje, *qui ursum lustravit circumeundo*, som har hvårfvat ell. gådt omkring dår björn vistas. Karwem, *subst. ambitus, circuitus*, omgång, omkringgående, hvårfning. *Dicitur sæpissime de ursorum captura, cfr.* karwet.

KARWATALLET, *frequ. studiose præterire, sedulo vitare*, förbigå, noga undvika. Mo alo karwatalla, *me semper præterit, numquam in congressum mei colloquiumque venit*, han undflyr altid mig, han vil ej råka mig.

KARWO, *n. s. vestis, vestimentum*, kläder. Kroppe le ånab karwoist, *corpus pluris est quam vestimenta, Matth. 6: 25.* Karwoi, *adjective accipitur.* Mon leb karwoi, *(quasi dic. cum vestibus sum) vestitus sum, vestibus indutus sum*, jag är klädd. Luobbin karwoitas kåinon nal, *vestes humi sternebant.* Lukeh-karwoh & uksepele karwoh, *menstrua fœminarum*, reningen hos qvinno-könet. *Obs. ideo* ukse-pele karwoh, *a* ukse, *janua dicta, quia mulieres Lapponum menstruatæ ad fores sedebunt, neque illis licitum est isto tempore cum quoquam conversari.* Karwots, *dimin. idem.* Tjagne karwotjit, *indue vestimenta.* Karwoteke, karwotkenna, *vestibus carens, non indutus veste*, som ej har kläder, oklädd.

KARWOS & karwosassa, *n. s. pannus vel aliud unde vestes confici possunt, materia vestimentorum*, åmne til kläder. Eh leh musne karwosassah, *unde vestes mihi faciam non habeo*, jag har ej at göra mig kläder af.

KARWOTET, *v. r. induere vestem*, kläda på sig. Karwot etjebt piwemlaka, *indue vestimenta, quæ vim frigoris prohibere valeant*, kläd dig så, at du ej fryser. Karwot ruoi, *indue vestem cito*, kläd på dig fort. *Præt. particip. pass.* karwotowum & *ctr.* karwotum, *indutus*, påklädd. Karwotum tjabba karwoi, *decoro indutus vestimento.* Karwotastet, *dimin. idem. It. festinanter vestem induere*, kläda på sig i hast. Karwotaste ja påte, *indue celeriter vestes & veni.* Karwotatjet, *incipere vestimenta induere*, begynna at kläda på sig. Karwotattet, *vestiri facere*, låta beklåda. Karwotatte brudeseb, *fac ut vestiatur sponsa.*

KARWOTEJE, *vestiens, qui vestibus aliquem induit*, påklädare. Karwotem, *subst.* påklädning, beklädande.

KASAD, *n. s. nebula*, dimba. *vid.* gasat.

KASCHKOS, *n. a. rigidus*, stel, styf. Låddeh kaschkos juolkis, *aves rigidis cruribus*, foglarne med sina styfva ben

KASCHKOT, *v. n. rigere, obrigescere*, stelna, blifva styf. Juolkeh ja kåtah kasch-

kaſchkoh, *rigeſcunt ſive torpent pedes manusque.* Kaſchkoſtet, *dimin.* litet ſtelna af. Kaſchkogåtet, *rigeſcere incipere*, begynna at ſtelna af, at bliſva ſtyf.

Kask-wakko, *dies mercurii*, onsdag.

Kaska, kaſkan, *præp. inter*, emellan. Mo ja to kaſkan, *te inter & me*, emellan dig och mig. Kaſkame, *nos inter*, emellan oſs. Kaſkanette, *vos inter*, eder emellan. Kaſkebſa, *ſe inter*, emellan ſig. *Dualis:* Kaſkenan, *inter nos ambo*, emellan oſs bågge. Kaſkabten, *inter vos ambo*, emellan eder bågge. Kaſkebſka, *ſe inter (de duobus)*, ſig emellan. Pålkika kaſkebska *(dual.) verbis inter ſe contendebant*, de två trätte ſins emellan. Pålkin kaſkebſa, *(de pluribus) idem.* Tan kaſkan, *interea*, imedlertid. Mijen kaſkan, *inter nos.* Tijen kaſkan, *inter vos.* Sijen kaſkan, *inter illos. Dual.* mono kaſkan, *inter nos.* Tono kaſkan, *inter vos.* Sono kaſkan, *inter illos. Compoſ.* kaſkapeiwe, *meridies*, middag. Kaſk-ija, *media nox*, midnatt. Kaſka-keſe, *media æſtas*, Midſommar, medlet af Julii månad. Kaſka-lakke, *pars dimidia, dimidium*, halfpart, halfva delen. Kaſka-raje, *dimidia pars itineris*, halfva vägen. Juo kus lepe påtam kaſka-rajai? *num jam dimidium itineris expedivimus?* hafve vi ſnart hunnit half-vägs? *It.* I le anje tat tuoje kaſka-rajen, *ne dimidium quidem hujus operis adhuc confectum eſt*, detta arbete är ej ännu halfgjordt. Kaſk-ålma, *mediator, conciliator*, medlare, mellan-man. *Obſ.* kaſka *etjam per caſus flectitxr, ut e grammaticis patebit. e. gr.* Muttemeh ſijen kaſkaſt, *nonnulli illorum, qui inter eos erant*, ſomlige ibland dem. Mon kalkab wadſet tono kaſkai, *inter vos ibo, medium vos inter (dual.) locum occupabo*, jag ſkal gå eller ſtålla mig midt emellan eder bågge &c.

Kaskat, *adv.* Tåjoi kaſkat, *medium diruptum eſt*, det gick eller bröts tvärt af. Såbbeb tåji kaſkat, *medium fregit baculum.*

Kaskat, *v. a.* Tållåb kaſkat, *ignem e ſilice elicere*, ſlå eld med ſtål. Atjekuts tållåb kaſka, *fulgura emittuntur*, det blixtar. Kaſkaſtet, *dimin.* Kaſkagåtet, *incipere elicere ignem.*

Kaskam, *n. ſ. calybs, quo elicitur ignis*, eldſtål.

Kaskatak, *n. ſ. bolus, offula*, en liten matbit. Lådde bitta, *idem.*

Kaskatet, *conciliare, intercedere*, gå emellan, förlika.

Kaskelumus & kaſkalumus, kaſkalumus pardne, *filius inter majorem & minorem natu medius*, den medlerſta ſon. Kaſkalumus neita, *filia inter natu majorem & minorem media*, medlerſta dottren. *Alio ſenſu nunquam occurrit.*

Kasko, *adv. in medio, in parte dimidia, ſcil. ratione habita longitudinis*, midt på, i anſeende til längden. Kaſko jauren, *in medio lacu*, midt på ſjön.

Kaskos, *n. a. mutuus*, inbördes. Mija kaſkos håla le tat, *mutuum hoc noſtrum eſt colloquium.* Sono kaſkos kereswuot, *mutuus illorum (dual.) amor*, deras inbördes kärlek.

Kasket, *v. a. mordere*, bita. Piådnak le ſo kaſkam, *canis illum momordit*, hun-

hunden bet honom. *It.* Alo todn mo kaſkah, *me ſemper objurgas*, du tråter altid på mig. *It.* Sarwait kaſket, *renones admiſſarios caſtrare*, gålla brundrenar. Habraſeb kaſket, *hircum caſtrare. Obſ. inde hæc orta eſt locutio, quod Lappones teſticulos non ſolent exſecare, ſed dentibus comminuere, panno interpoſito, quando caſtrandi ſunt rangiferi, hirci vel arietes. It.* Tjalmit kaſka ſuowa, *fumus oculos dolore afficit*, röken plågar ögonen. Kaſkeſtet, *dimin.* litet bita, m. m. Kaſkegåtet & kaſkajet, *mordere incipere &c.* begynna at bita, m. m. Die to jes kaſkegåti, *jam te increpando aggreſſus eſt.* Takteb kaſkaji piådnak, *canis os rodere cœpit*, hunden begynte gnaga på benet. Kaſkatjet, *morſum, reprehenſum*, at bita, til at gnabbas eller tråta. Påte mo kaſkatjet jus tuoſtah, *veni me objurgatum, ſi audes*, kom at tråta på mig, om du törs. Kaſketowum, *præt. partic. paſſ. morſus*, biten.

KASKEJE, *mordens*, ſom biter. Kaſkem, *ſubſt. morſus*, bett, bitande. Piådnaki kaſkem, *morſus canum*, hundbett.

KASKALES, *n. a. mordax, ad mordendum promus*, bitande, ſom gårna biter.

KASKEK, *caſtratus, cui comminuti ſunt teſticuli*, ſnöpt, ſnöping.

KASKETKENNA, *n. a. Auſtr. non morſus, a morſu defenſus*, obiten.

KASKES, *n. arbor. juniperus*, enträ. Kaſkes muörje, *grana juniperi.*

KASKEW, atjan kaſkew, *fulmen, fulgur*, blixt, ljungeld. *cfr.* kaſkat.

KASKOS, *n. ſ. quod manducatur, manducum.* Kaſkoſeb munji wadde, *da mihi quidquam mandendi*, gif mig något at tugga på. *cfr.* kaſkatak.

KASNA, *n. ſ. ſternutatio*, pruſtande. Ailes kaſna, *ad verbum: ſanctum ſternutamentum, ita dictum quia Lappones ominoſa credidere eſſe ſternutamenta, & quidem ſi e dextra proveniſſent nari fauſtum, e ſiniſtra autem ſiniſtrum portendere omen, id quod etjam antiqui Græci & Latini, licet aliqua cum differentia ſibi perſvaſiſſe conſtat.*

KASNET, *v. n. ſternuere*, pruſta, nyſa. Kaſnetet, *frequ. idem.* Kaſnagåtet, *incipere ſternutare*, begynna pruſta.

KASNATEM, kaſnates. *vid.* kaſna.

KASSE, *n. ſ. reſina, gummi*, kåda. Petſe kaſſe, *reſina abietis*, tallkåda. Pelje kaſſe, *aurium mucor gummoſus*, öronvax. *Item,* Kaſſe melke, *lac rubens & quaſi ſangvine miſtum, quod partum ſubſequitur*, rå mjölk.

KASSAJES & kaſſai, *n. a. reſinoſus*, kådig.

KASSA, kaſſok, *n. a. craſſus*, tjock. Kaſſa petſe, *abies craſſa.* Kaſſok almats, *homo craſſus, obeſus.* Kaſſa muota, *alta nix*, djup ſnö. *Auſtr. dicut* kiſſok.

KASSOKWUOT, *n. ſ. craſſitudo*, tjocklek.

KASSANET, *v. n. craſſum fieri*, blifva tjock. *Oppoſ.* ſegganet. Tab kalkab takket, juſs kaſſanab jalla ſegganab, *omni ope ad hoc faciendum adnitar*, jag ſkal bjuda til at göra detta, ehvad det ock ſkulle koſta.

KASSEJE & kaſſee, *n. ſ. coagulum, quo coit lac*, löpe, hvarmed mjölk yſtas. Kaſſejin melke låppi, *coagulo coit lac.*

KASSKET, kaſſkem. *vid.* kaſkat.

KASSKESTET, *v. n. ſubmergi, aquis perire*, drunkna, drånkas. Kaſſkeſti jaure qwoutelen, *medio in lacu ſubmerſus*

sus est. Kasskestatjet, *submergi incipere*, begynna drånkas. Kasskestattet, *Hiph. submergere, aquis obruere*, drånka. Katte abma todn taina wadnasin kasskestattah almatjit, *cave ne ista cymba aquis perire facias homines.*

KASSOT, *v. n. vide* kassanet. Wele ja wele kasso, *indies crassior evadit.* Sjaddeje muora kasso, *arbor crescens crassescit.* Kassostet, *dimin.* blifva något litet tjock. Juo le kassostam, *jam evasit crassior.* Juo le muota kassostam, *jam nix altior facta est.* Kassogâtet, *crassescere incipere*, begynna blifva tjock. Kassotet, *Hiph. crassum reddere, crassare*, göra tjock.

KASSET, *adv. crasse*, tjockt.

KASSO, kassotwuot & kassut, *n. s. crassitudo*, tjocklek. Muoren kassotwuot, *crassitudo arboris.* *Obs.* kassa, kassok *cum deriv. non nisi de siccis dicitur corporibus, de liquidis nunquam.*

KASTAS, *n. a. humidus*, våt.

KASTATET, *v. a. humectare, rigare*, våta, göra våt. Die tat rasjo mijeb udne kastatitja, *hæc nos hodie pluvia madefaciet.* Ele wall kirjeb kastate, *cave autem ne humescant literæ. It. in Sacris:* manab kastatet, *infantem baptizare*, döpa barn. Kastatattet, *Hiph. baptizandum curare, facere ut rigetur*, låta döpa, göra våt, låta våtas.

KASTATEJE, *baptista*, döpare. *Humectans*, som våter. Kastetem, kastates, *subst. rigatio, baptismus*, våtande, döpelse.

KATAT, *pœnitere*, ångra. Ib mon tabb kata pargob, *istius me haud pœnitet facti*, jag ångrar ej den gerningen. Katagâtet, *pœnitere incipere*, begynna at ångra.

KATJE, *n. s. ira, fervor mentis*, vrede, ifrighet. Âlman katje, *viri ira. Aust.*

KATJAK, *n. a. ad iram pronus, iracundus*, snarsticken, vredsam. Harbmat li katjak, *fervido erat ingenio. It.* Katjak le puore ja paha pelai, *propositi tenacissimus est, sive illud bonum fuerit sive malum*, han är ifrig i sit beslut, det må vara godt eller ondt. Katjakwuot, *subst. fervor animi*, ifrighet.

KATJET, *festinare, vid.* kahtjet.

KATJATET, *v. a. frequ. verbi* kattjat, *interrogare, quærere*, fråga. Katjat suste, *percontare ab illo.* Katjatastet, *dimin.* litet fråga. Katjatatjet, *quærere sive percontari incipere*, begynna at fråga. Katjastallet, *intens. diligenter percontari*, flitigt efterfråga. Katjastalli fårta pira, *cuncta percontatus est. cfr.* kattjat.

KATJALWAS, *n. s. quæstio, interrogatio*, fråga.

KATJATAKES, *n. a. qui studiose percontatur*, som gårna frågar, frågvis.

KATJOK, *vide* Stalo.

KATKES, *n. s. funis, restis, imprimis quæ e loris confecta est sive tendinibus renonum*, band, sen-snöre.

KATKET, *v. a. colligare, constringere*, binda tilsammans, snärja ihop.

KATOT, *v. n. abesse, deficere*, vara borta, fattas. Kato ike kusa, *abit nescio quo.* Man kalleh katoh? *quot deficiunt?* huru många fela? Kusne lepet katom? *ubi absuistis? ubi tamdiu commorati estis?* Katostet, *dimin.* litet fattas, vara borta något litet. Katostien muste wuostah, *caseos quosdam amisi*, jag har förlorat några ostar. Katogâtet, *deficere incipere, ab-*

esse incipere, begynna at fattas, at vara borta. Läddeh katogåteh japest japai, *aves deficere sive numero minui incipiunt, de anno in annum*, det börjar blifva mindre med fogel, år ifrån år.

Katotet, *v. a. auferre, subducere*, borttaga, bortsnappa. Tab le todn katotam, *hoc tu subduxisti*, detta har du tagit bort. Katotastet, *dimin.* litet borttaga. Katotatjet, *incipere auferre*, begynna taga bort.

Katodattet, *v. a. desiderare*, sakna. Katodattib to, *te desiderabam. It. auferre, abripere*, borttaga. Die sodn tabb katodatti, *istud ille abstulit.*

Katoje, *deficiens, absens*, den som fattas, som är borta. Katom, *subst. absentia, mora*, bortovarelse, drögsmål. Wuoudnajes katom le tijan, *valde diu cunctati estis.*

Katoteje, *abripiens, auferens*, som tager bort. Katotem, *subst.* borttagande.

Katotallet, *v. a. frequ. vid.* katotet.

Katsem, *n. s. cervix*, nacke. *cfr.* kantsem.

Katses & katse, *n. a. parcus, tenax*, karg, nidsk. *Synon.* saige.

Katset, *v. n. invidere*, afundas, missunna. Katsah tabb muste, *istud mihi invides*, du missunnar mig det.

Katseje, *invidens, invidiosus*, som missunnar. Katsem, *subst. invidia*, afund. To katsem le tatt, *tua ista est invidia.*

Katsostet & *interd.* katsot, *v. a. suspendere*, uphånga. Etjebs katsostet, *semet ipsum suspendere.* Werbmit katsot kâiket, *retia piscatoria suspendere ut siccentur.* Kebneb katsostet, *ahenum supra focum suspendere*, hånga kittelen öfver elden. Katsostowum & *ctr.* katsostum, *præt. part. pass. suspensus*, uphångd. Katsostastet, *dim. paulisper vel ad tempus minimum suspendere*, hånga up för en liten stund. Katsostatjet, *incipere suspendere*, begynna at hånga up. Katsostattet, *suspendendum curare*, låta hångas up. Katsostatte piådnakeb, *fac canem suspendi.*

Katsahet, *v. n. pendere*, hånga. Katsaha muoren nalne, *ex arbore pendet.* Sodn katsaha tasne, *pendet heic*, han hånger här. Katsahastet, *dimin.* litet hånga.

Katsosteje, *suspendens*, en som hånger up. Katsostem, *subst. suspendium*, uphångande. Katsostem ware, *mons suspendii.* Katsostem- *vel* katsos-muora, *patibulum*, galge.

Katsaheje, *pendens*, hångande. Katsos, *idem.*

Kattet, *v. a. cavere, custodire*, akta, bevara. Katte etjebt, *cave tibi*, akta dig. Kattet etjebs suddost, *peccata cavere*, akta sig för synd. Alobs kattet, *gregem suum custodire*, akta sin hjord. Katte manabt, *gere curam infantis tui.* Katte kattemin, *(ad verbum: cavendo cave) cave diligenter, observa jugiter*, akta noga, tag noga akt uppå. Kattestet, *dimin.* något litet vakta. Kattest, *caveas paulisper.* Kattegåtet, *cavere incipere*, begynna at vakta.

Kattetet & kattetallet, *v. a. frequ. diligenter custodire, sedulo observare*, flitigt och noga akta. *It. aucupari, sectari*, lura på, akta på. Kattetijen so, *insidiebantur ei, Luc. 14: 1.*

Kattar & katteje, *custos*, vakt, som aktar. Hågga kattar, *custos corporis*, lif-vakt. Uksa kattar, *janitor.*

Kat-

Kattem, *n. f. attentio, cura*, upmärksamhet, aktsamhet. Paldelen kattemin kullet pakob, *sine adhibita attentione verbum audire.*

Kattemas, *custodiendum, observandum*, det som skal vaktas.

Katto, *n. f. cura, custodia*, vakt, vård. Mo katton le so tawer, *meæ curæ ejus commissa sunt bona*, hans egendom är i mit förvar.

Kattje, *pix, vide supra* kahttje.

Kattjat, *v. a. interregare, quærere*, fråga. Kattja suste, kalle sodn tieta, *quære ex illo, nam apprime sciet*, fråga af honom, han vet det väl. Kattjastet, *dim.* litet fråga. *cfr.* katjatet &c.

Kattjet, *v. n. cadere*, falla. Kedke kattjai, *lapis decidebat.* Muörjeh muoreist kattjeh, *baccæ ex arboribus decidunt.* Ådnami kattjet, *in terram decidere*, falla på jorden. *It.* Kalkeh muttemeh jakkost kattjet, *quidam a fide recedent*, 1 Tim. 4: 1. Die talle wahroh kattjeh, *pretia nunc jacent mercium*, nu gålla ej varorne mycket. Kattjin aptsa tuoljeh, *pellium valde imminutum est pretium*, hudarne hafva fallit rått mycket. Die jaure kattjei, *piscatus jam factus est minus quæstuosus*, fisket har fallit, blifvit såmre. Die leb mon ålost kattjemen, *pecudis fieri incipio pauper*, jag blir fattig på boskap. Kallest kattjet, *munere excidere*, mista syslan. Tåmpa kattja muste, *eqvus meus defatigatus est*, min håst år trött. *Compos.* wuolos-kattjet, *decidere*, falla neder. Ulkos-kattjet, *excidere*, falla ut. Kattjestet, *dimin.* litet falla. Kattjestin kalle rasjo tjalme, *paulisper pluebat*, det föll något litet regn. Kattjesti talle wuoja, *aliqnanto minori nunc emitur pretio butyrum*, smöret har fallit något litet. Kattjegåtet, *incipere cadere &c.* begynna at falla m. m.

Kattjeje, *labens, cadens*, fallande, som faller. Kattjem, *casus, lapsus*, fall.

Kattjetet & kattjetattet, *v. a. Hiph. ad casum dare, cadere facere*, fålla, låta falla. Kattjeti kedkeb, *demisit lapidem*, han fålde ner en sten. Piågga kattjeti muoreit, *arbores ventus prostravit. It.* Wassjest so kattjetin ammatestas, *invidiæ caussa illum a munere removerunt*, de satte honom ifrån sin sysla, blott af afund och hat. *It. vituperare*, lasta.

Katto, *feles*, katt. Katton tjuk, *catulus felis.*

Kawa, *n. f. flexura, sinus, curvamen*, krok, bukt, vik. Kawats, *dimin.* liten vik.

Kawak, *n. a. flexuosus curvus*, krokig. Kawak muora, *lignum curvum.* Kawak keino, *iter flexuosum*, krokig våg.

Kawat, *v. n. incurvari, curvum fieri*, blifva krokig. Keino kawa tuoi tuoko, *iter fit flexuosum*, vågen krokar hit och dit. Såbbe le kawam, *bacillum inflexum est*, kåppen har blifvit krokig. Kawastet, *dimin.* blifva litet krokig. Kawagåtet, *incipere incurvari*, begynna at blifva krokig. Die todn kawagåtah keinost, *de via jam deflectere incipis*, du börjar nu at kroka af ifrån råtta vågen.

Kawasikt, *adv. incurvate*, krokigt.

Kawal, *n. a. argutus, astutus*, listig.

Kawaltallet, *v. n. jocari, ambigue dicere*, skåmta, tala twetydigt. Kawaltalli

talli taſſa, *iſtud non certo, ſed ambiguis tantum verbis promiſit. Auſtr.*

KAWATET, *v. a. flectere, incurvare*, böja, göra krokig. Kawatam leh tab mo birſob, *ſclopetum hoc meum incurvaſti.* Säbbeb kawatet, *inflectere ſcipionem. cfr.* ſäjetet. Kawataſtet, *dimin.* litet böja.

KAUDNE, kaune, *n. ſ. res*, ting. Mi le tat kaudnit? *quid hoc eſt? quænam hæc eſt res?* hvad är detta för ting? Puorak kaudne le birſo, *bombarda optimum eſt inſtrumentum.* Tarbes kaudne le akſjo, *inſtrumentum neceſſarium eſt ſecuris*, yxen är en nödvändig ting. *In plur.* Kaudneh, *ſupellex*, husgeråd. Kaudnit rajet, *ſarcinas componere*, lägga ihop ſina ſaker. Wuejem kaudne, *vehiculum, traha, inſtrumentum vectarium*, åk-redſkap, kördon. *It.* Qwekte kaudnai: kåttjelet kalkab qwekte kaudnai, *periculum faciam in omnem eventum*, jag ſkal våga derpå löſt, jag ſkal förſöka, det må gå huru det vill. Mannes todn naute håggabt piejah toſſjo qwekte kaudnai? *quare vitam tuam temere das in non neceſſariam aleam?* hvarföre vågar du ſå onödigt dit lif i faran? Qwekte kaudne ata le tatt, *periculoſæ aleæ plenum hoc negotium eſt*, det är en åfventyrlig ſak, et vågſpel. Kaudnats, *dimin.* et litet ting.

KAUDNES, kaunes, *n. a. utilis, aptus*, nyttig, tjenlig. Kaudnes kaudne, *res utilis*, et nyttigt ting. *It.* i le ſodn kaudnes ålma, *ille non eſt vir bonus*, han är en elak man. Kaudnes wuejem herke le tat, *reno hicce vectarius optimæ indolis eſt*, detta är en god körren. *Compoſ. & oppoſ.* Okaudnes *ſ.* okaunes, *inutilis, ineptus*, odugelig, oſkickelig. Okaunes qwoſſeh, *convivæ indigni.*

KAUDNET, *v. a. invenire, reperire*, finna, hitta. Jukko åtſa ſodn kaudna, *qui quærit invenit, Matth. 7: 8.* Idtji kaudna, *non inveniebat*, han hittade ej. Kaudnah kus? *num invenis*, hittar du? Kaudne-kaudna, *inveniendo invenit, h. e. certe inveniet*, han ſkal nog finna på det. Kaudne-kaudnei ikka eime tåiwo, *præter noſtram invenit opinionem. Præter. particip. paſſ.* kaudnetowum, kaudnetum & *contr.* kaudnum, *inventus, repertus*, funnen, påhittad. Pajas kaudnet, *invenire*, upfinna. Kaudnetuet, *paſſ. reperiri*, finnas. Kaudneſowet, *idem.* Kaudneſtet, *dim.* litet hitta. Kaudnegåtet, *invenire incipere*, begynna at hitta.

KAUDNEJE, *inveniens, inventor*, påfinnare. Kaudnem, *ſubſt. inventio*, upfinning.

KAUDNETET, *v. a. frequ. invenire, excogitare*, upfinna, påhitta. Kutte le tab kaudnetam? *quis hoc excogitavit? cujus hoc eſt inventum?* hvilken hafver upfunnit detta? *It. obviam venire, convenire*, mötas, råkas. Kaudnetin ſuina lokke ſpitålſke ålmah, *occurrebant ei decem viri leproſi, Luc. 17: 12.* Kukke le talle tatte paleſt ko mâi kaudneteime, *dudum eſt, cum convenimus, multum interceſſit temporis, ex quo convenimus*, det är långeſedan vi råkades. Kaudneti mab takket kalki, *quid faceret inveniebat.* Kaudneta kåb kalka rajet, *quem mittat invenit.* Kaudnetaſteſt, *dimin.* litet el-

ler

ler som snarast råkas. Kaudnetastam len akti, *una tantum vice nos ambo convenimus*, vi bågge hafve allenast råkats en gång.

KAUDNETATTET, *frequ. id. quod* kaudnetet.

KAUDNATALLET, *v. n. deprehendi*, blifva befunnen. Kaudnatalli assjesne, *in facinore deprehensus est*, han blef befunnen med missgerningen.

KAUDNETEJE, *inventor*, upfinnare.

KAUDNETEM, *n. s. inventum, occursus*, påfund, môte.

KAUDNEK, *n. a. non inventus, non repertus*, ofunnen, som intet är funnen. Kaudnek le anje tatt silba ware, *ista nondum reperta est vena argenti*. Abejus kaudnek tatt orro, *nunquam istud invenietur*.

KAUDNOKS, *n. a. repertus, inventus*, funnen. Kaudnoks aksjo, *securis inventa*. Kaudnoks mana, *infans expositius*, hittebarn.

KAUDNOS, *n. a. quod inveniri potest*, som kan påfinnas. I le kaudnos, *reperiri non potest*, det står ej til at finna.

KAWESTET, *v. n. oscitare*, gåspa.

KAWESTEM, *n. s. oscitatio*, gåspande.

KAUK, *n. s. Austr. uncus*, krok. *vid.* kåuko.

KAUKAS, *n. a. tædiosus, tædium adferens*, ledsam, som gör ledsnad. Kaukas ådnam le tat, *tædium hæc adfert regio*, denna orten är ledsam. *Obs. sæpissime de locis atque regionibus dicitur, quarum nos tædet. Oppos.* hauskes. *It. adverb.* Kaukas le munji aktok wiesot, *solitariæ me vitæ tædet*, jag tycker det är ledsamt lefva allena. Harbmat kaukas le, *tædiosum est*, det är ledsamt.

KAUKESTET, *v. a. incurvare*, kröka. *Aust.*

KAUFLET, *v. n. resilire*, studsa tilbaka. Niuola kauflei ruoptot kedkest, *a lapide sagitta resiliit*, pilen studsade tilbaka ifrån stenen. Tjitta kauflei, *cuneus resiliit*. Kauflestet, *dimin.* litet studsa tilbaka. Sådde kauflesti mo âiwai, *sagitta repercussa caput meum petebat*.

KAUKELET, *v. a. svadere, persvadere*, råda, öfvertala, tilstyrka. Kaukeli mo tassa, *istud mihi svadebat*. Kaukelastet, *dimin.* litet tilstyrka. Kaukelasti mo tabb takket, *ut id facerem svasit*, han rådde mig at göra det.

KAUKELEJE, *svasor*, inrådare, som tilstyrker. Kaukelem, *subst. svasio, svasum*, inrådan, tilstyrkande.

KAUKELDATTET, *v. n. persvaderi posse*, kunna inrådas, kunna öfvertalas.

KAUKET & kauketet, *v. n. Austr. velle, pronum esse*, vilja, vara benågen.

KAUKOK, *n. a. lubens, pronus*, villig, benågen. Kaukok leb påtet, *lubenter veniam*. Kaukok-wuot, *subst. pronitas, propensio*, benågenhet, böjelse. Kaukeswuot, *2 Cor. 8:12. idem*.

KAUKOTET, *v. a. frequ. vide* kaukelet. Kaukotem, *substant. svasus*, inrådan. Kaukotemest idtji kässek orroi, *nunquam destitit persvadendo*.

KAUKOTALLET, *propensum esse*, vara benågen. Kaukotalla tab, *ad id faciendum propensus est, id sibi faciendum proposuit*, han vil göra det.

KAUL, *n. s. fibula*, mårla, lycka.

KAULET, *v. n. resilire. vide* kauflet.

KAULO, *ita Lappones istum appellant locum, ubi pellis crurum pedumque a reliquo abscinditur corio, in deglubendis* ran-

rangiferis, så kallas det stället, der benlingarne skåras ifrån huden, når renar slaktas. *It.* Muota manna kauloi rajai herkest, *ad ventrem usque reno nivem ingreditur*, ren vadar i snön, ända til buken. Kaulot, *verb. crurum pellem a corio amputare*, afskåra benlingarne.

Kaun, *n. s. altitudo falsa, non vera, quando montes, arbores vel alia objecta, ob refractionem radiorum luminis altiora, quam revera sunt conspiciuntur*, en falsk och blott af strålarnes brytning hårrörande synlig högd af berg, trån eller andra sådana ting. Kaunit udne tseggo, *falsa hodie objecta conspiciuntur altitudine*, det skullrar i dag.

Kaunas, *n. a. utilis*, *vide* kaudnes.

Kaunes, *n. s. instrumentum*, verktyg. Mi kaunesit le tat? *quale hoc est instrumentum?* hvad är detta för verktyg?

Kaunjahet, *v. n. pendere, dependere*, hånga. Kårbmas kaunjahi alde kåtasne, *serpens e manu ejus pendebat. Act. 28: 4.*

Kaupok, kaipok, *urbs*, stad. Kaupia, *mercator*, handlande. *Fenn. orig. rarius occurrunt. cfr.* stada, åses ålma *&c.*

Kausjo, *canis fœmina*, hynda, tik.

Kautja, *n. s. crater*, skål. Tiewa kautja, *crater plenus.* Silba kautja, *crater argenteus*, silfver-skål. Kautjats, *dim.* en liten skål.

Kautjet, *v. n. labi, procidere*, falla, stupa. Kautji kauwot, *recidit supinus*, han föll vidöppen. *Item* kauwot *s.* pignos kautji, *nolebat adsentiri, intente negavit*, han ville ej samtycka, han nekade. Kautji tåmp kauwot, *eqvus recidebat supinus.* Kautjestet, *dimin.* litet stupa. Kautjegåtet, *incipere recidere, &c.* begynna at falla tilbaka, m. m.

Kautoi, kauto & kautai, *in respectu, respectu*, i anseende. So kautoi, *illius respectu*, i anseende til honom. Tan widnon kautai, *ad hoc opus quod attinet.* Mo kauto, *respectu mei.* Kroppen ja siålon kautoi, *qua corpus & animam.*

Kauwar, *n. a. incurvatus, flexus*, bögd. Kauwares, *idem. Obs. dicitur de illis instrumentis, quorum extremitates aduncæ sunt & recurvatæ.* Ila le tan wadnasen auta ketje stabne kauwar, *prora hujus cymbæ nimium est adunca, sive in se recurvata*, fram-stammen på denne båten, år för mycket bratt, eller inbögd.

Kauwaret, *v. n. procidere, prolabi*, falla, stupa. Die kauwari tassa, *eo prolapsus est*, han föll deri. *Obs. proprie significat: supinum prolabi*, falla vidöppen. *It. mori*, dö. *De animal. e. gr.* Tåmpa kauwari, *eqvus mortuus est.* Wuotjib ja låddе kauwari tassa, *telum misi, quo avis confixa cecidit*, jag skjöt och fogelen föll död neder.

Kauwartattet, *v. a. prosternere, supinum dejicere*, kasta omkull, kasta vidöppen. *It. occidere*, dråpa.

Kauwo, *n. a. supinus*, vidöppen. Kauwo tjåiwin jalkaha, *jacet supinus.* Ele qwode kauwo wadnaseb talwe rajai, abma muotekest tiewet kalka, *noli cymbam relinquere supinam ad tempus hiemale, ne nive repleatur.* Kauwot, *adv.* vidöppet. Kauwot wållahet, *supinum jacere. Oppos.* kåbmot.

Kau-

Kauwotet, *v. a. ſupinare*, lågga vidöppen, på ryggen. *Oppoſ.* kåbmotet. Kauwote wadnaſeb, *cymbam ſupina everſam*, ſtjelp båten rått. Kauwotaſtet, *dim.* litet omſtjelpa, vånda vidöppen. Kauwotatjet, *incipere ſupinare*, begynna at lågga vidöppen. Kauwotattet, *facere ut ſupinetur*, *ſupinandum curare*, låta lågga vidöppen.

Kauwestet, kauweſtem. *vid.* kaweſtet *&c.*

Keb, *accuſ. pron.* kå, *quis? qui*, hvilken? den ſom. Keb tije åtſebet? *quem quæritis?* hvem ſöken j? Keb Jubmel ſita båndota ſodn, *Deus quem vult facit divitem*, Gud gör den rik, ſom han behagar. *cfr.* kå.

Kebblat *&* keblet, *v. n.* Wadnas kebbla, *cymba undis non obruitur*, båten blir ej öfverſköljd af vågorne, begår ſig vål för vågorne. *Dicitur quando, ob procelloſam tempeſtatem, non ſine discrimine ſuſcipitur navigatio.* Kokte todn kebblai raſta taina åbme rekin? *ut potuiſti transjicere lacum hac cymba vetuſta?* huru kunde du komma öfver med denna gamla båten? *Reſp.* Illa die kebblib, *ægre potui tranſire*, jag kunde med möda komma öfver.

Kebne, *n. ſ. ahenum*, kittel. Aira kebne, *cacabus æneus*, koppar-kittel. Kebne le painam, *æruginem ſapit cibus*, *æruginis ſapore ahenum cibum infecit*, kittelen har årgat, har get maten en årgig ſmak. *It. prov.* Tuolta ko tjatſetes kebne, *ut æs dodonæum eſt: de garrulis dicitur*, han tiger aldrig, han talar utan uppehåll. Kebnats, *dimin.* en liten kittel.

Kebbranet, *v. n. contorqueri*, *circumplicari*, vridas omkring, ſnårjas omkring. Kaino kebbrana, *funis contorquetur ſive complicatur*, repet tvinnar ſig. Kårbmahas kebbrani pardnekutjen pira, *puer ſerpentis amplexu circumplicatus eſt.*

Kebbret, *v. a. contorquere*, vrida ihop. Qweleb wermai kebbret, *piſcem reti innectere*, ſnårja in fiſken i nåtet. Kebbreſtet, *dimin.* litet ſammanvrida. Kebbregåtet, *contorquere ſive complicare incipere*, begynna at ihopvrida. Kebregåte taite kainoit, *incipe complicare hoſce funes.*

Kebbretakes, *n. a. qui facile contorquetur*, ſom låtteligen vrides, ſom vrider ſig.

Kedde, *n. ſ. pratum*, ång, vall. Gruodnes kedde, *pratum viride*, grön ång.

Keddestet, *v. a. circumſepire*, omſtånga, med gårdsgård inſtånga. *Rarius.*

Kedke, *n. ſ. lapis*, ſten. Kedkit palkeſtet, *lapides jacere*, kaſta ſtenar. Kedkit tſuouket, *lapides comminuere*, ſtöta eller ſlå ſönder ſtenar. Kedkats, *dimin. lapillus*, en liten ſten. *Obſ. Borealiores dicunt* kerke.

Kedkajes, *n. a. lapidoſus*, ſtenig. Kedkajes ådnam, *regio lapidibus obſita.*

Kedkahet, *v. a. lapidare*, *lapidibus obruere*, ſtena. Sije kedkahin Stephanuſeb, *lapidabant Stephanum, Act. 7: 59.* Kedkahah tait, *lapidas illos*, *Matth. 23: 37.* *Paſſiv.* kedkahowet *&* kedketowet. *Præt. partic. paſſ.* kedkahowum, ſtenad.

Kedkekeh *vel* kedkekeh qwelatjeh, *piſciculi*, *piſces minuſculi*, *ad ripas lapidoſas natantes*, ſmå fiſkungar, gli.

Kedses, kedſe, kedſok *&* kedſokats, *n. a.*

n. a. tenuis, *arctus*, *angustus*, smal, trång. Kedses keino, *via angusta*, smal våg. Kedse le tat fiällo, *assis hic tenuis est*, *justa non gaudet latitudine*, detta brådet år smalt. *Compos.* kedses-lakats & kedse-lakats, *tenuiculus*, *arctior*, smalaktig.

Kedsetet, *v. a. tenuem reddere*, *latitudinem coarctare*, *attenuare*, göra smal på bredden. Kedsetastet, *dimin.* göra litet smalare. Kedsatallet, *frequ. attenuare*, göra smal.

Kedsanet, *v. n. attenuari*, *minui quod ad latitudinem*, blifva smal.

Kedso & kedseswuot, *n. f. tenuitas*, smalhet.

Kedsewuole, *ita appellatur iste locus*, *ubi desinit rapiditas fluminis*, *ubi desinunt cataractæ*, så kallas det stållet, dår forssarne slutas, dår strömmens håftighet uphörer.

Kednes, *n. a. ineptus*, *vilis*, oskickelig, gemen. *cfr.* kenes. *Comparat.* kednasub, *pejor*, *deterior*, såmre. Kednasubu almatjeb ib le wuoidnam, *deteriorem non vidi hominem*, jag har ej sedt vårre mennifka. *Superlat.* kednasumus, *deterrimus*, *pessimus*, den vårsta.

Kednes, *n. f. vinculum quo conjunguntur plura retia*, band, hvarmed nåt sammanfåstas.

Kednet, *v. a. retia conjungere sive connectere*, sammanfoga nåt. Kednetet, *facere ut conjungantur*, *conjungenda curare*, låta sammanfoga.

Keidnet, *v. a. tardare*, *demorari*, hindra, uppehålla. Tat mijeb keidni, *hic nos detinuit. Hinc quasi passiv.*

Keidnot, *v. n. cunctari*, *morari*, dröja, vara långsam. Harbmat kukkeb tassa keidnoi, *quam diutissime ibi moratus est.*

Keime, *n. a. salax*, *catuliens*, löpsk, kåttjefull. Keimeh piådnakeh, *canes salaces*, löpske hundar. *Hinc*

Keimet, *catulire*, vara kåt, vara löpsk. *De canibus*, *vulpibus*, *lupis & ursis dicitur*, såges om hundar, råfvar, vargar och björnar.

Keina, *quocum*, med hvilken. *Casus est mediativus pron.* Kå, *quod vid. infr.*

Keino, *n. f. via*, våg. *vid.* kåino.

Keira, *nom. propr. viril. Ericus*, Erik.

Keisar, *Cæsar*, Kejsare.

Keiwelet, *v. a. percutere*, slå til. Keiweli åiwemus Pråstan swaidnaseb, *percutiebat summi Sacerdotis famulum*, *Joh.* 18: 10. *It.* Teke ai keiwele munji, *da etjam mihi*, gif mig ock.

Keiwes, *n. a. levis*, lått. Keiwesub tålkest, *pluma levior*, låttare ån fjåder. Aptsa keiwes, *nimis levis*, alt för lått.

Keiwetet, *v. n. dissipari*, *dispalari*, förskingras. Påtsoh keiwetien, *renones dispalati sunt*, renarne förskingrades.

Keld, *chorda*, strång & keldet, *vide* kiåldak &c.

Keles, *n. a. mendax*, ljugare, lögnaktig. Keles saka, *rumor inanis*, *veritate carens*, falskt rykte. Keles nialme, *os mendax*, *homo mendax*. Stuora keles le sodn, *mendacissimus ille est*, han år en storljugare. *Plural.* kellaseh. *Compos.* keles-lakats, *mendax*, lögnaktig.

Keles, *n. f. mendacium*, lögn. *Plural.* kellas, *mendacia*, osanningar. Ele jakke kellasit, *ne credas mendacia.* Keles

les le tatt, *mendacium istud est*, *ementitum id est*, det år en osanning.

Kelestet, *v. a. mentiri*, ljuga. Todn kelest, *mentiris*, du såger osant. Kutte kelest tatt ai suolat, *qui mentitur etiam facile furtum facit*, den som ljuger kan ock låtteligen stjäla. Kelestastet, *dimin.* litet ljuga. Kelestasta muttemin, *mentitur interdum*, han ljuger litet ibland. Kelestatjet, *incipere mentiri*, begynna at ljuga.

Kelesteje, *mentiens*, den som ljuger, ljugare. Kelestem, *subst. mendacium*, lögn. Takkeh kelestemeb, *faciunt mendacium*, *Apoc.* 22: 15.

Kelpet, *Boreal. vide* filpet.

Kelpat, kelpet & kelpot, *v. n. idoneum usui esse*, *aptum esse*, duga, vara dugelig. *Fenn. orig.* Kalle tatt kelpa, *satis hoc usui idoneum est*, detta duger nog.

Kelpokes, *n. a. aptus*, *idoneus*, *utilis*, dugelig, nyttig. Kelpolats, *idem. It.* Kelpokes, *obligatus*, *obstrictus jure*, pliktig, förpliktad. *cfr.* welkoges.

Kemårdet, *v. a. connectere*, *glomerare*, *colligare*, knippa ihop, rulla ihop. Baddai kemårtet, *funiculo conjungere*.

Kemårtes, *n. s. fasciculus*, knippe. Qwele kemårtes, *fasciculus piscium*.

Ken, *conj. enclitica & copulat.* I sodn iken todn, *non ille nec tute*, icke han ej heller du. Ib-ken tiete, *neque ego scio*, intet vet jag heller.

Ke, *additio syllabica negativa. vid. supr. litt.* K. *Obs. pronominibus*, *ablato* E, *juncta significationem interdum intendit*, *e. gr.* Etjek todn, *tute ipse*, du sjelf. Etjek mon tabb tietab, *ipsemet ego istud scio*, det vet jag nog sjelf. *Fenn.* kin.

Kenes, *n. a. inutilis*, *ignavus*, *ineptus*, doglös, oskickelig. Kenes almats, *homo nullius frugis*, en odugelig menniska. *Item pravus*, *perversus*, elak. *Plural.* kednaseh, *vid. supra.* Keneswuot, *subst. inertia*, *ignavia*, doglöshet. To keneswuot, *tua ignavia*.

Keppa, *pulmo*, lunga. Keppaist le, *æger est pulmonibus*, *phthisi sive morbo peripneumatico laborat*, han har lungsot. *Plural.* keppah & keppaseh.

Keppes & keppe, *n. a. levis*, *exigui ponderis*, lått, som ej år tung. Keppes nåde, *onus leve*, en lått börda. Keppes waiwe, *afflictio levis*, *2 Cor.* 4: 17. *Transl.* Keppes âlma, *vir pauperior*, *pauper*, en fattig man, som ej åger mycket. *Comparat.* keppeb & keppesub, *levior*, låttare. *Superl.* keppemus & keppesumus, den låttaste. *Compos.* keppes-lakats, *aliquantum levis*, något lått. Keppes-signek, *leviculus*, *sibi non constans*, låttsinnig, ostadig. Keppe-jakkokes, *eccles. vide* jakkokes. Keppes-laka, *adv. facile*, *leviter*, låtteligen.

Keppesats & keppokats, *n. a. idem.* Aptsa keppokats, *perquam levis*, ganska lått. *It. facilis*, som sker utan möda. Tat le keppesats tâbdot, *intellectu hoc facile est*, detta år lått at förstå. *Transl.* Jutte keppesatjen leh munji etjebt wuosetam, *quia non gravatus es*, *quia me non es dedignatus*, emedan du ej har hållit mig ovårdig, efter du har gjordt mig den åran.

Keppasmowet, *v. n. convalescere*, *morbo levari*, vederfås, få någon lindring i sin sjukdom.

Keppetet, *v. a. levare*, låtta, lindra.

Keppet muſte nådeb, *leva me onere*, låtta mig ifrån bördan. *It. minuere, ſubtrahere*, förminſka. Skatteb *ſ.* takkalwaſeb keppetet, *tributum minuere*, lindra utlagorne. Keppet taſte, *ſubtrahe hinc*. Pargob keppetet, *minuere laborem*. Keppetaſtet, *dimin.* litet lindra. Keppetatjet, *incipere levare*, begynna at låtta eller lindra. Keppetattet, *levandum curare*, *it. levari poſſe*, låta lindra, kunna lindras. I tat keppetatte, *hoc non poteſt levari*, detta kan ej låttas, låter ej låtta ſig.

Keppetowet & keppetuet, *paſſivum verbi* keppetet. Keppetowum & keppetoum, *præt. part. levatus*, låttad.

Keppeteje, *levans*, ſom låttar. Keppetem, *ſubſt. levamen*, *levatio*, lindring, låttning. *It. imminutio*, förminſkning. Ila le tat ſtuores, keppetemeb ſita, *nimis hoc grande eſt*, *minui debet*.

Keppetallet, *v. a. frequ. levare*, låtta.

Keppanet, *v. n. levari*, *levius fieri*, *minui*, låttas, blifva låttare, minſkas. Nåde le keppanam, *levius factum eſt onus*, bördan har blifvit låttare. Takkalwas kalka keppanet, *ſumtus minuentur*. Die hugſoh muſte keppaneh, *nunc curæ meæ levantur*, nu låttas mit bekymmer. Keppanaſtet, *dimin.* blifva litet låttare. Keppanatjet, *levari incipere*, *incipere fieri leviorem*, begynna at blifva låttare.

Keppanem, *n. ſ. levamen*, *relaxatio*, liſa, lindring. *Paſſive accipitur.*

Keppen, keppanes, *vide* kappanjes.

Keps-kåte, *avium ſtomachus*, fogelkråfve, mage på foglar.

Kerats *ſive* keratje, muora-keratje, *avis nomen*, *picus arboreus*, Stillkråka. *Fingunt Lappones hanc avem fuiſſe ruſticam, quæ cum Salvatori petenti negaſſet panem, ablegata eſt in ſilvas, ut ſibi cibum ex arborum vermiculis quæreret.*

Keres, kerok, *n. a. carus*, *dilectus*, kår, ålſkad. Keraſin adnet, *diligere*, ålſka. Keres weljam, *mi frater dilecte*, min kåre broder. Keres attjam, *mi pater cariſſime*. *Comparat.* keraſub, kårare. *Superlat.* keraſumus, den aldrakåraſte. *Compoſ.* keres-miålak, *benevolus*, 1 *Petr.* 3: 8. & keres-mårak, *Rom.* 10: 19. *zelo incenſus*, nitiſk, *Danice* nidkår, *nusquam niſi in Theologicis in uſu ſunt*. *It. compoſ.* & *oppoſ.* Økeres *ſ.* okåres, *Rom.* 1: 31. *caritatis expers*, kårlekslös. Kåresapta, *Auſtr. idem.*

Kereswuot, *n. ſ. caritas*, kårlek. Weljalats kereswuoteſne kaikaſats kereswuoteb, *in fraterna caritate communem caritatem*, 2 *Petr.* 1: 7. Kereswuoten tjuleſtemin, *oſculo caritatis*. *Obſ. in Novo Teſtamento zelus explicatur per* kereswuoten måre, nit.

Kerasit, keraſukt & keraſt, *adv. amanter*, kårligen.

Kerot, *v. a. amore capi*, blifva kår. Die mon kerob tunji, *tui amore captus ſum*, jag år kår uti dig. Keroſtet, *dimin.* blifva litet kår. Kerogåtet, *incipere capi amore*, begynna at blifva kår. Kerogåtemen lepa kaskebſka, *ſe invicem amare incipiunt*, (*Dual.*) *mutuo capi incipiunt amore*, de två begynna at ålſka hvarandra. Kerotet, *Hiph. vid.* kerahaddet.

Kerom, *præt. part. captus amore*, *amans*, kår, intagen af kårlek. Kerom le ſodn neiti, *amore captus eſt virginis*.

Kera-

Kerahet, *v. n. idem quod* kerot.

Kerahaddet, *v. a. ad amorem perducere, amorem conciliare*, góra kår, fórvårfva kårlek. Tjabba wiesominat todn kerahaddah almatjit, *ad tui amorem, vita tua honesta, homines perducis.*

Keras, keras-badde, *funis ad strangulandum aptus*, et band at ſtrypa med, rånn-lyckja. *Hinc*

Keraset, *v. n. strangulari*, ſtrypas. *Hiph.*

Kerastattet, *strangulandum curare, strangulare*, ſtrypa.

Kerde, *n. ſ. vicis*, gång, omvåxling. Akta kerden, *ſemel*, en gång. Lokke kerden, *decies*, tio gånger. Tan kerden *ſive* palen, *hac vice*, denna gången. *It.* koros akta kerdin leb mon, *non niſi unico & ſimplici indutus ſum veſtimento*, jag har allenaſt en omgång eller hvarf med klåder på mig. Ib palla tjåſkemeſt kolmain kerdin, *triplo indutus veſtimento frigus haud pertimeſco.* Like kerde, *veſtis corpori proxima, induſium*, ſkjorta. *It. regio, tractus*, trakt, ort. Juokus tatte kerdeſt påtin? *num ex iſto tractu ſive regione venerunt?*

Kerdak & kerdaſats, *n. a. non niſi in compoſitione cum aliis vocibus occurrit.* Akta-kerdak, *ſimplex*, enkel. Qwekte-kerdak, qwekte-kerdak karwo, *amictus duplex*, dubbel klådnad. Kolma-kerdak, *triplex, triplicatus*, trefaldig. Akta-kerdaſats, qwekte-kerdaſats, kolma-kerdaſats *&c. idem.* Akta-kerdaſats laike, *filum ſimplex, non duplicatum*, otvinnadt garn. Lokke-kerdak, *decemplex*, tijo-faldig. Tjuote-kerdak *vel* -kerdaſats, *centuplex*, hundradefalt. *It. in Theologicis:* Akta-kerdaſatjeh pahai, *ſimplices ſive inexperti nequitiæ*, enfaldige i det onda, *Rom. 16: 19.* Akta-kerdaſatswuot, *ſubſt. ſimplicitas, candor animi*, enfaldighet, upriktighet. *Eccleſiaſt.*

Kerdekes, *n. a. Auſtr. idem atque* kerdak. *Subſt. compoſ.* Kolma-kerdekeswuot, *Trinitas*, Trefaldighet. *Melius dicitur* Kolmaktaſatswuot, *cfr.* Aktaſatswuot.

Kerdates, *n. ſ. pannus ſubdititius, ſubtegmen veſtis*, foder under klåder.

Kerdew, *n. ſ. idem.*

Kerdos, *n. a. idem atque* kerdak.

Kerdot, *v. a. fila geminare*, tvinna. Kerdo tab laikeb, *duplica hoc filum.* *It. iterare*, å nyo uprepa, fodra. Puotſelwas kerdo, *morbus recidit, rurſum invadit*, ſjukdomen kommer igen. Tårob kerdot, *iterare pugnam*, ſlås på nytt. Kerdoſtet, *dimin.* litet tvinna, m. m. Kerdogåtet, *incipere geminare, iterare incipere*, begynna at fördubbla, at uprepa å nyo. Wanka kerdogåta, *morbus recidivus fieri incipit*, ſjukdomen begynner at återkomma.

Kerdom, *n. ſ. geminatio, duplicatio*, tvinnande, fördubblande. *Reditus, iteratio*, uprepande. Puotſelwaſen kerdom, *reditus ægritudinis*, ſjukdomens återkomſt.

Kerdok & kerdot-kenna, kerdotek, *n. a. non geminatus, ſimplex*, otvinnad, enkel. Kerdok laike, *filum non duplicatum. cfr.* ainak.

Kerdotet, *v. a. frequ. duplicare, geminare*, fördubbla. Laidob kerdotet, *iterare iter*, reſa en gång til ſamma våg.

Kerdotattet, *duplicandum curare, posse duplicari*, låta fördubbla, kunna fördubblas. I tat kerdotatte, *hoc nequit duplicari*, kan ej fördubblas.

Kerestet, *v. n. vide infra* kåråstet.

Kerjan, *adv. læto cum animi affectu*, gladeligen, med glädje. Kerjan litjab ådtjom, *lætus sum quod acceperim*, jag är glad at jag fick. Kerjan påtib kaddai, *quod ripam assecutus sim gaudeo*, jag är glad at jag kom til lands. *It.* kerjan Dalab ådtjoh die le nuokes, *si unum acceperis Imperialem satis erit*, får du en Riksdaler är det nog.

Kerjotet, *v. n. lætari, gaudere*, frögdas. Kerjotatjet, *lætari incipere*, begynna at frögdas. *Scribitur etiam* kirjotet, kirjotatjet *&c.*

Kerjotallet, *v. n. frequ. majori lætitia affici*, högeligen glädjas.

Kerjoteje, *lætans*, som gläder sig. Kerjotem, *subst. lætatio*, glädje, frögdande.

Kerjotallem, *n. s. lætitia major, exsultatio*, stor glädje, frögd.

Kerkem, *corbis*, korg. *Ita appellantur cunæ Lapponibus usitatæ. cfr.* kåtka.

Kermesk, *serpens*, orm, *vide* kårbma.

Keron, *avis nomen*, fjäll-rypa.

Kerres, *traha, Lapponum more constructa*, ackia, Lapparnes åk-don. Kerresats, *dimin.* en liten ackia.

Kerets, *Austr. idem.*

Kerrew & kerre, *n. s. consultatio, consilium*, rådslag. Kerre-kåte & kerrewkåte, *domus consultationis*, rådplågnings-rum.

Kerretet, *v. n. consultare*, rådslå.

Kerwes, *securis*, yxa. *Fenn. orig. cfr.* aksjo.

Kesas, *quod renonibus vectariis circa collum alligatur, quo trahant vehem*, ren-lokor. *Hinc*

Kesastet & kesastattet, *renones vectarios jungere trahis*, sätta renar för ackiorne, spånna före renar.

Kese, *n. s. æstas*, sommar. Kese qwoutel, *media æstas*, midt på sommaren. Kidda kese, *æstas ineuns*, början af sommaren. Tjaktja kese, *æstas præceps*, då det lider til slut med sommaren, inemot hösten. Tjaktja kesen mon kalkab wuolget, *æstate præcipite abiturus sum.* Kese peiweh, *dies æstivi*, sommar-dagar. Kese le lakka, *æstas appropinquat*, sommaren nalkas. Kese paka, *calor æstatis, æstus*, sommar-hetta. Paka *sive* pakas kese, *æstas calida.* Kalos kese, *æstas frigidula*, kall sommar. Kesen ålma, *Deus olim aëris & frugiferæ tempestatis.*

Kes & kesa, *gyrus, circus*, ring. Kesab jårgelet, *in gyrum reflectere, regyrare.*

Keset, *v. a. trahere*, draga. Tåmpa lassab kesa, *vehem equus trahit*, hästen drager lasset. Magnet kedke kesa routeb etjes lusa, *magnes ferrum attrahit.* Sakkob keset, *mulctari pecunia*, plikta med penningar, böta. Kesi kolma jårba Dalait sakkon, *tribus est mulctatus Imperialibus*, han pliktade med tre Riksdaler. *It. capere, capacem esse, (de vasibus & mensuris)* draga, innehålla. Ådnakeb-kus tat kare kesa? *quantum capit hocce vas?* huru mycket drager eller inrymmer detta kårilet? Kesin såra kutte qwekte jålla kolma måtit, *Joh. 2: 6. capiebant singulæ duas sive tres mensuras*, höllo hvardera tu eller tre mått. Jaureb keset, *sagena piscari*, draga not.

not. Kefeftet, *dimin.* litet draga. Kefeft tall, *trahe paulisper*, drag på litet. Kefajet & kefegåtet, *incipere trahere*, begynna at draga. Kefajien jaureb idieteft, *sagena mane piscari cœperunt. Passiv. verb.* kefet *est* kefetuet *s.* kefetowet *ctr.* kefot, *qu. vide infra.*

Keseje, *trahens*, den fom drager. Jaure kefejeh, *piscatores, qui piscantur sagena*, fiſkare, fom draga not. Kefem, *subst. vectura*, dragning, fórfel. Kefem badde, *funis quo quidquam trahitur*, dragband, tåg hvarmed något drages. Sakko kefem, *multa*, penninge-bot. Jaure kefem, *piscatus*, fiſkande. Jaure kefemin håggabs piåbmet, *vivere piscatu.*

Kesatet, *v. n. subducere se, subterfugere*, draga fig undan. Kefati kuit pakoiftes, *verbis non stabat.* Kefati toiwotafeft, *promissis non stabat*, han hóll ej fina lóften. Kefati dauk likan, *tamen se subduxit. It. surgere*, ftiga up. Kefati adtjek fångoft, *nuper e lecto surgebat*, han fteg nyſs up utur fången. Kefatet kalkeh jabmekeh ådnameft, *e terra resurgent mortui*, de dóde ſkola upftå utur jorden. *Præt. particip.* kefatum, *qui surrexit*, upftigen. Adtjek kefatum akka, *uxor quæ nuper a puerperio convaluit*, en huftru, fom nyligen kommit up utur barnfången.

Kesanje, *n. f. jumentum*, drag-kreatur, ók. Eh leh mufne kefanjeh, *jumenta mihi non sunt*, jag har ej några drag-kreatur. *It. instrumentum fabrile, quo lineæ ducuntur*, lineal, verktyg at draga ftrek och lineer med.

Kesetattet, *v. n. posse trahi*, kunna dragas. I kefetatte, *trahi nequit*, det kan ej dragas. Tat fakko le nau ftuores, jutte i kefetatte, *tanta hæc est multa ut solvi nequeat*, deſſa bóter åro få ftora, at de ej kunna erläggas. I jaure kefetatte piåggaft, *procella impedit quo minus fieri possit piscatus*, man kan ej fiſka fór ftormens ſkull.

Kesetet, *v. a. vehere, transportare*, fóra, forſla. Kefet munji muorait, *advehe mihi ligna.* Malmait kefetet, *mineram metallicam vehere*, forſla malm. *Est quasi Hiphil verbi* kefet. Kefetaftet, *dimin.* litet forſla. Kefetatjet, *incipere transportare*, begynna forſla.

Keseteje, *vehens, portitor*, den fom ſkjutfar, fohrman. Kefetem, *subst. vectio*, fórande, ſkjutfande.

Kesetum, *præt. part. pass. vectatus*, fórd, ſkjutfad.

Kesatallet, *v. n. transferri, vehi*, fóras, forſlas. Tat laſſa kalka kefatallet heimai, *domum hæc ferenda erit vehes*, detta laſſet ſkal fóras hem. *It. active: vehere, transportare*, fóra, forſla. *Est quasi frequ. verbi* kefetet.

Kesatallem, *n. f. vectura*, fórfel. *It. vectio*, ſkjutfande. I fodn kefatallemeft palla, *non illum piget vectionis*, han ſkjutfar gårna.

Kesot, *v. n. transportari, pervehi*, fóras, forſlas. Kåſſå kalka tat kefot? *quorsum hoc erit deportandum?* hvart ſkal detta fóras? *Est quasi passiv. verbi* kefet. *It.* Mano kefoi, *luna decrescit*, månen aftager.

Kesatjet, *v. a. frequ. trahere*, draga. Wuopteft kefetjet, *in capillos involare*, hårdraga, lugga. *It.* kefatjet etjes pelai,

pelai, *trahere aliquem in partes ſuas*, draga någon på ſin ſida. Keſatjemen leh jaureb, *in piſcando ſagena occupati ſunt*, de hålla på at draga not ſom måſt.

Keselet, *involvere*, *vide infra* kåſelet.

Kesunja, *fibula ſive anſa*, *qua prehenſa*, *quidquam trahimus*, handtag, grepe, hvari man griper då man ſkal draga något.

Kestet, *v. a. glomerare*, nyſta. Nådob keſtet, *glomum glomerare*, nyſta et nyſtan. Kainob keſtet, *funem in orbem diſponere ſive glomerare*, lågga et rep i ring. Keſtetet, *glomerandum curare*, *glomerari facere*, låta nyſta. *cfr.* giſtet, kåſelet, *unde ortum videtur.*

Kestak, *n. ſ. glomus*, *faſciculus*, nyſtan, knippe.

Ketje, *n. ſ. finis*, *extremum*, ånde, det ytterſta. Wåralden ketje, *mundi extremitas.* Tjute ketje, *digiti extremitas*, finger-ånde. Jaure ketje, *extremitas lacus. It.* Tatte ketjeſt, *impoſterum*, hårefter. I tat kalka ſjaddet tatte ketjeſt, *in poſterum hoc non fiet. Compoſ.* Aut-ketje *ſ.* auta-ketje, *pars anterior*, framdel. Wadnaſen auta-ketje, *prora cymbæ*, framſtammen på en båt. Mange-ketje, *pars poſtica*, bakdel. Wadnaſen mange-ketje, *puppis ſcaphæ*, bakſtam. Auta-ketje met le wadnas, *qua proram nimis onerata eſt cymba*, båten år framlaſtad, framman-tung. Mange-ketje lakk, *ad partem poſticam.* Ruopto ketjeſt, *adverbialiter accipitur: præpoſtere*, *modo inverſo*, bakfram.

Ketjamit, *adv. omnino*, *in integro*, *ex toto*, helt och hållit, aldeles.

Ketjatet, *v. a. fini addere*, *extremitati annectere*, ſkarfva uti vid åndan.

Ketjatallet, *v. n. verbis loqui ambiguis*, *obſcure neque ſatis explicate dicere*, tala tvetydigt, med halfbrutna ord. *It. verbis aliquem lædere*, pika någon.

Ketjo & ketjos, *n. a. integer*, *totus teres*, hel och hållen. Ketjo peiwen, *per totum diem.* Ketjo ijan ib le ådam, *totam noctem pervigilavi.* Ketjos le, *integer eſt*, han år hel och hållen i behåll. *cfr.* ålles.

Ketke, *Boreal.* kerrke, *nom. animal. hyæna*, jårf, filfras.

Ketsald, ketſaldak, ketſaldet &c. *vid. infra* kåtſald, kåtſaldak &c.

Keule, *n ſ. circulus*, *gyrus*, ring, krets. Mano le keulen, *circulus circa lunam eſt*, *circulo cincta videtur luna*, det ſynes en ring omkring månen. *It. circuitus*, *ambages*, omvåg, omgång. *Majorem circulum circa lunam ſerenam*, *minorem vero turbidam indicare tempeſtatem Lappones autumant.* Keulen ſiſne, *intra gyrum.* Keulats, *dimin.* en liten ring.

Keulot, *v. n. circulo cingi*, *tantum de luna dicitur & ſideribus*, *cum circulo circumcinguntur apparente*, ſåges når ſom det blifver ring omkring månan eller ſtjernorna. Mano keulo, *luna circulo incluſa eſt apparente.*

Keura, *vide* tjåura, tjåures.

Keutet, *fune ſcapham*, *adverſo flumine*, *trahere*, draga båten upföre eller emot ſtrömmen med rep. Epe mi tab jokkab ſokken påte, keuten wall, *hoc flumine adverſo navigare non poſſumus*, *ſed trahenda erit fune cymba.*

Keu-

Keuteſtet, *dimin.* något litet draga båten med tåg. Keutatjet & keutegåtet, *trahere incipere*, begynna at draga.

Keutem, *n. ſ. tractio ſcaphæ contra ductum fluminis & rapiditatem aquarum*, båtens ledande med rep emot ſtrömmen. Keutem kaino, *funis, quo hoc perficitur*, rep, hvarmed ſådant förrättas.

Kewoles, *n. a. timidus, pavidus, qui facile & fere nulla de cauſſa timore percellitur ſubitaneo ſuumque vociferatione & affectibus ſignificat terrorem*, rådd, ſnarſkråmd, ſom låter ſkråma ſig af en ringa ting.

Kewot, *v. n. terrore panico percelli, præ metu vociferare*, blifva intagen af en fåfång fruktan, ropa af ſkråmſel. *It.* Manah råttoh ja kewoh, *liberi pila ludentes vociferantur, Boreal.* Kewogåtet, *terrorem geſtibus indicare incipere*, begynna med åthåfvor viſa ſin förſkräckelſe, börja at hafva ſig illa i rådſlan.

Kewotet, *v. a. ſubitaneo attactu, aut acu vel alio inſtrumento pungendo alicui incutere terrorem*, ſkråma någon med det, at man haſtigt rörer vid honom, eller ſticker honom med en nål, eller ock på annat dylikt ſätt. *Obſ. faciles ſunt Lappones præcipitesque ut in alios affectus, ita & in metum.*

Kibbel, *n. a. ſcaber, non æqvus, tuberibus conſitus*, ojåmn, tufvig. Påldneſk ja kibbel land, *regio minus plana tuberibusque conſita*, ojåmnt och tufvigt land.

Kibmahaddet, *v. a. leviter coquere, paululum ad ignem torrere*, lindrigt koka, förvålla. Kibmahaddum, *particip. coctus*, kokt, ſuden.

Kidda, *n. ſ. ver*, vår. Algo kiddan, *primo vere*, i början på våren. Karra kidda, *ver frigidum.* Kidda keſe, *æſtas ineuns, ver adultum*, ſlutet af våren, början på ſommaren. Kiddan & *Auſtr.* kiddek, *adverbialiter accipitur, vere*, om våren, vårtiden.

Kiddatet, *v. n. vernum tempus tranſigere*, tilbringa vårtiden, blifva öfver våren. Tobben kiddati ſodn, *ibi degebat vernum tempus*, dår höll han til om våren.

Kiddanet, *v. n. aſſveſcere*, blifva van. Sodn le kiddanam ſuolatet, *furto adſvevit*, han har vånt ſig at ſtjåla. Todn kiddan munji, *ſemper me laceſſere ſveviſti*, du har fådt vana at altid oroa mig.

Kiddoset, *v. n. conſuetudine aut cupiditate ad aliquid impelli*, af vana eller begårelſe drifvas til något. Die kiddoſi lokket, *factus eſt legendi cupidus*, han blef begårlig at låſa. Karjel ja Turk kiddoſika tårot kaſkebſka, *Muſcovitas inter & Turcas vehemens & aſſiduum bellum ortum eſt*, Ryſſarne och Turkarne begynte en beſtåndig och håftig ſtrid med hvarandra. Kiddoſi tab takket, *iſtud omni ſtudio & continue fecit*, han tog ſig före med alfvare at ſtåndigt ſå göra.

Kiddos, *n. a. irritans, incitans*, retande. *Rarius occurrit.*

Kiddotes, *n. ſ. impulſus*, drift, retelſe.

Kiddotet, *v. a. incitare aliquem ad aliquid, impellere, anſam præbere*, upåggja någon til något, gifva tilfålle och anledning. Sodn mo kiddoti taſſa,

tassa, *ad istud ille me instigavit*, han retade mig dertil. *Passiv.* kiddotowet *vel* kiddotuet.

Kiddostattet, *v. a. frequ. idem.* Ale kiddostatte qweibmabt, *noli proximum tuum irritare.*

Kiddotem, *n. s. instigatio*, retande.

Kiddok, *n. a. irritabilis, qui facile irritatur*, som snart och lått retas.

Kidnjel, *Austr. lacrima*, *vid.* kadnjal.

Kierdet, *v. a. tolerare*, *pati*, tåla, lida. Wai mattaliten kierdet, *ut possitis tolerare*, *1 Cor. 10: 13.* Eh monneh kierde kalmet, *frigore ova corrumpuntur.* Ib kierde tjåskemeb, *frigoris impatiens sum*, jag tål ej kölden. *Fenn.* kårsin, *patior.* Kierdastet, *dimin.* litet tåla. Kierdagåtet, *perferre incipere*, begynna at tåla.

Kierdetattet, *v. n. posse tolerari*, kunna tålas. I tat swarke kierdetatte, *intolerabilis hic est dolor*, denna svedan år odrågelig.

Kierdies, *n. a. patiens*, tålig. Orro kierdies muina, *patiens esto mei*, *Math. 18: 29.* Orro kierdies kitt nokkemi, *esto patiens usque ad finem.* *Compos.* okierdies, *impatiens*, otålig. Kierdiesapta, *Austr. idem.* Jubmelen måre le kierdiesapta, *ira Dei intolerabilis est.* *Scribitur etiam* kierdejes.

Kierdejeswuot, *n. s. patientia*, tålamod. Kierdieswuot takka puoikaldattemeb, *patientia operatur experientiam*, *Rom. 5: 4.* *Compos. & oppos.* okierdejeswuot, *impatientia*, otålighet.

Kierdem, *n. s. passio*, *perpessio*, lidande. Kierdem-laka, *adverbialiter: modo tolerabili, tolerabiliter*, på drågeligit sått.

Kierdiesikt, *adv. patienter*, tåligen. *Compos. & oppos.* okierdiesikt, *impatienter*, otåligt. *In Sacris occurrunt.*

Kierdemas, *tolerandus*, *perferendus*, som skal utstås, som bör fördragas. Ådnak le kierdemasen tane wåraldesne, *multa in hac vita perferenda sunt*

Kierdne, *nix congelata. vid.* kårdne.

Kietja, *nom. num. septem*, sju. Kietjalokke, *septuaginta*, sjuttio. Kietjatjuote, *septingenti*, sjuhundrade. Kietja-tusan, *septem millia*, sjutusende. Kietja-lokkad, *septuagesimus*, den sjuttionde. Kietja-tjuotad, *septingentesimus*, den sjuhundrade. Kietja-tusand, *septuagies millesimus.*

Kietjad, *nom. num. ordin. septimus*, den sjunde. Kietjad aiken, *septima vice.* Kietjad peiwe, *dies septimus.*

Kibme, kibma, kibme saje, *locus, ubi aves tempore verno coëunt*, ställe dår foglarne para sig, om våren, fogelvin. Kibme låddeh, *aves coëuntes, veneri inservientes*, vin-fogel.

Kihlatet, *v. a. despondere*, förlåfva, trolåfva. Kihlati allases mo neitab, *filiam meam sibi despondit.* Kihlatum nisunines, *cum desponsata uxore sua*, *Luc. 2: 5.* *Passiv.* kihlatowet & kihlatuet, trolåfvas.

Kihle, *n. s. donum, quod sponsæ datur in pignus sive arrhabonem matrimonii futuri*, fåste-gåfva, trolåfnings-gåfva. Kihlen le tabb neiti waddam, *virgini hunc arrhabonem dedit*, han har gifvit flickan detta, til fåstnings-gåfva. Kihlats, *dimin. sponsi munusculum*, en liten trolåfnings-pant. *Fenn.* kihla, *idem.*

Kjillek, kjillekats, *hædus*, kid.

Kiket, *v. n. splendere*, *micare*, skina, lysa.

lyſa. Peiwe kika, *ſol ſplendet.* Kika ko peiwe, *ſplendet ut ſol.* Gâlle ja ſilba kikeh, *aurum & argentum nitent*, gull och ſilfver glânſa. Kikegâtet, *incipere micare*, *niteſcere*, begynna at ſkina, blifva blank.

Kikanet, *idem quod* kikegâtet.

Kiked & kikok, *n. a. nitens*, *lucidus*, glânſande, lyſande. Kikok ko kriſtal, *ſplendidus tamquam criſtallus*, *Apoc. 22:1.* Ila kiked le, ib matte wuotjet, *ob nimiam lucem collineare nequeo.*

Kikedakes & kikalats, *Auſtr. idem.*

Kikeje, *nitens*, ſkinande, glânſande. Kikeje gâlle, *aurum nitens.* Kikem, *ſubſt. nitor*, *ſplendor*, glans, ſken. Naſti kikem, *ſplendor ſtellarum*, ſtjernornas glans.

Kikeldet, *nitere*, glânſa. Kikeldats, *nitens*, glânſande, *rarius occurrunt.*

Kilaset, *v. n. æſtuare*, *calere*, vara het, vara varm. Kilaſab pakeſt, *æſtu ſolis caleo*, jag år varm af ſolhettan. Kilaſam almats tjatſeb kâika, *homo æſtuans ſitit frigidam.* Almats kilas ila ſtuora pakeſt, *nimius æſtus homini moleſtus eſt.* *It.* piârgo kilas, *caro calore maceratur*, *caro igne ſuppoſito vel etiam ſolis æſtu calet*, kòttet blir ſudit af elden, eller af hettan. *Minus eſt quam* tuoltet, wuoſſjetuet.

Kilde, Kilde- *vel* Kintel-peiwe, *dies purificationis Mariæ*, Kyndelsmâſſodag. *It.* kilde ſaje, *locus ubi Lappones commorantur id tempus*, *dum catuliunt ſive æſtu venereo agitantur rangiferi*, *quod ad finem menſis Septembris & initium Octobris fieri ſolet.* Kilde kâte, *idem.* Kilde ſaje, kilde kâte, kallas det rum, dår Lapparne uppehâlla ſig den tiden, dâ renarne hafva ſin ſpringtid, neml. i ſlutet af September och bòrjan af October månad. *Boreal. cfr.* Rakad ſaje. *Hinc*

Kildet, *v. a. Boreal.* Sarwait kildet, *renones admiſſarios dicto tempore mactare*, ſlakta brundrenar. *Obſ.* kilde, kildet, *originem forte debet Fennicæ voci* kildåå, *fulgere*, *ad quod ſuſpicandum eo imprimis ducimur*, *quod Lappones ut feſtos hos habeant dies*, *quibus hæc peraguntur negotia caſasque ſuas*, *hoc ipſo tempore*, *optime inſtruant atque etiam exornent.* Kildetet, *dictum iſtud tempus commorari.* Kuſſne kalkah todn kildetet tan jaken? *ubi catulitionis rangiferorum tranſiges tempus*, *hoc anno?* hvareſt ſkal du i år tilbringa renarnes ſpringtid? *Boreal. cfr.* rakatet.

Kildno, *n. a. longus & gracilis*, lång och ſmal. Kildno petſe, *abies longa atque gracilis*, en lång och ſmal tall. *De arborib. dicitur. Auſtr. cfr.* kilwo.

Kiljatet, *v. n. vociferari*, ropa hògt, ſkrika til. Kiljati ſagga, *vociferatus eſt vehementer*, han ropte hårdt.

Kiljanje, *n. a. vociferans*, ſkrikare, ropare.

Kiljot, *v. n. clamare*, *rugire*, ropa, ryta. Bire kiljo ko tâllâb wuoidna, *ad conſpectum ignis rugit urſus.* Wuokſa mâreſt kiljo, *taurus mugit furens.* Ele taſne kiljo, *noli heic vociferare*, ſtå ej hår och ropa. Kiljoje, *particip.* Kiljoje lejon, *leo rugiens*, *1 Petr. 5: 8.* *A Fenn.* kiljan, *vociferor.* Kiljogâtet, *incipere vociferare*, begynna at ropa.

Kiljom, *n. ſ. vociferatus*, rop, anſkri. Wuoudnajes kiljom, *furioſa vociferatio.* Kilja, *idem.* Mi kiljait le tatt? *quis*

quis iste est vociferatus? hvad är det för rop?

KILKOTET, *v. n. albescere, colorem amittere*, hvitna, flåppa fårgen. Skruda kilkoti, *pannus decolor factus est.* Kilkotastet, *dimin.* litet förlora fårgen. Kilkotatjet, *incipere albescere, decolorari incipere*, begynna at förlora fårgen.

KILLET, *v. a. perferre valere, sustinere*, uthårda, kunna fördraga. Ib killa nådeb qweddet, *onus sustinere non valeo*, jag förmår ej båra bördan. I kukkeb parget killa, *non diu perseverat laborem.* Killestet, *dimin.* något litet uthårda. Killegåtet, *incipere sustinere*, begynna at fördraga. Harjanemest almats killegåta, *consvetudine homo fit patientior, sive aptior ad quemvis sustinendum laborem.*

KILLOS, *n. a. qui diutius laborem perferre valet, durus ad laborem*, den som långe uthårdar med arbete. Killos tåmpa, *eqvus qui non facile fatigatur*, en håst, som ej så snart tröttnar. Killos-wuot, *subst. perseverantia, constantia*, uthårdande. Killos-laka, *adv. perseveranter*, med framhårdande, hårdigt.

KILLELET, *v. n. pronum esse, spontaneum esse*, vara benågen, sjelf vilja. Ets tafan killeli, *ipse sua sponte id fecit, ipsemet ad istud erat spontaneus*, han var sjelf villig dertil. Killeli mo kåik, *sua sponte ad me venire voluit.*

KILLEK, *vetula, anus*, gammal gumma.

KILLOT, *v. n. adniti, cum labore & nisu multo conari*, stråfva, arbeta på. Maina leh todn killomen? *quid adniteris?* hvad arbetar du med? hvad stråfvar du efter? Killob mai, walla ib aibmot ållet, *ut ut adnitar, perficere tamen non possum.* Killostet, *dim.* Killogåtet, *adniti incipere, incipere moliri*, begynna at fråsta på, at stråfva. Killogåtin tjudit kåddelet, *ad id annitebantur ut occiderent adversarios.*

KILPOT, *conari, moliri*, arbeta med något, bemöda sig. *Obs. est fere ejusdem significationis atque* killot, *minori tamen est* kilpot *nisu quidquam facere*, killot *autem majori.* Kilpob peiwest peiwai, *quotidie & semper adnitor*, jag stråfvar dageligen. Kilpob kåti ja juolki, *omni nisu incumbo*, jag arbetar med händer och fötter. Såmaseh kilpoin suina, *quidam cum illo conflictabantur, Act. 17:18.* Mije lepe harbmat kilpom tane suonos talken, *tempestas haecce turbida nos maxima affecit molestia*, vi hafve slitit mycket ondt, för det elaka vådrets skull. Kilpostet, *dimin.* litet bemöda sig. Kilpogåtet, *conari incipere, incipere adniti*, begynna at fråsta på, at stråfva. Juo ådna mai kilpogåtib, *jam quidem dudum incumbere coepi.*

KILPOKS, *cum quo contendimus, cum quo nobis est certamen, adversarius*, kåmpe-broder, den man kåmpar med, motståndare. *Dicitur etiam* kilpokradna.

KILPET, *v. n. &* kilpedak, *vide supra* silpet, silpetak.

KILWO & *interd.* kilbmo, *procerus*, hög. *Proprie de arboribus dicitur.* Kilwo haik, *abies procera*, en hög tall. Kilwo såke, *betula procera*, en lång eller hög björk. Kilwoh leipeh, *alni procerae.*

KIMA,

Kima, *vide* kibme. *A Fenn. voce* kijma, *idem &* kijmainen, *catuliens.*

Kimes, *n. a. catuliens*, löpsk. *vid.* keime.

Kimet, *v. n.* Lådde le kimemen talle, *aves nunc coëunt*, foglarna hålla nu på at para sig.

Kime, *n. f. ærugo*, årg. Kime paina, *sapit æruginem*, det smakar af årg.

Kimot, *v. n. æruginosum fieri, ærugine obduci*, årgas, blifva årgig. Kimom le tat kebne, *ahenum hoc æruginosum factum est*, denna kittelen har blifvit årgig. Kimom le piåbmo, *cibus sapore æruginoso infectus est*, maten smakar af årg. *It. rei alicui deditum esse*, vara mycket begifven på någon ting. Die kimoin tärot, *pugna non destitere*, de viste aldrig öfvergifva at slåss. *Dicitur quando, quasi enthusiasmo quodam, ad quidquam faciendum impellimur & in faciendo diutius detinemur.* Kimostet, *dimin.* litet årgas, m. m. Kimogåtet, *incipere ærugine tingi, æruginosum fieri incipere*, begynna at årgas.

Kimotakes, *n. a. æruginosus, qui facile ærugine inficitur*, årgfull, som snart blifver årgig.

Kimpa, *vid.* kippo. *Fenn.* kimppu, *fascis*, knippe, bylte.

Kingsjet, *v. n. fatiscere*, gissna, remna. *Dicitur de vasis ligneis siccitate fatiscentibus*, säges om tråkäril, när de af torka gissna eller blifva otäta. Kare kingsja, *vas fatiscit.* Kingsjestet, *dimin.* litet gissna. Kingsjegåtet, *fatiscere incipere*, begynna at gissna. Kingsjetet, *Hiph. fatiscere facere, in sole exponere ut fatiscat*, låta gissna, låta grestna i solen. Ele kingsjete kareb, *fatiscere ne facias vas.*

Kingsjes, *n. a. rimosus, qui fatiscit*, gles, gissnad, otät. *Synon.* sweikok, kirok.

Kingsjetakes, *n. a. rimosus, qui facile rimas agit sive fatiscit*, som gärna gissnar. Kingsjetakes wadnas, *rimosa cymba, vel potius, quæ facile agit rimas. cfr.* jålok. Kingsjetakes kagga, *doliolum, quod siccitate facile fatiscit*, en kagge, som lätt gissnar.

Kinka, *n. f. fascis, fasciculus*, kårfve, knippe. *Fenn.* kincka, *corticis betulini fascis. Austr. cfr.* kippo.

Kinkahet, *v. a. fasces colligare*, knippa tilhopa, binda i knippor. *Austr.*

Kintel, *n. f. candela*, ljus. Kinteleb tsakketet, *candelam accendere*, tända up ljus. Kintelit takket, *candelas sebare*, stöpa ljus. *Compos.* kintel-juolke, *candelabrum*, ljusstake. Gålletum kintel-juolkit, *candelabra aurea, Apoc.* 1: 12. Kintel-tjuoukes, *lux candelæ.* Kintel-peiwe, *festus purificationis Mariæ*, Kyndelsmässa. Kintel-laige, *filum candelæ*, ljus-veke. Kintel-skarja, *forfex, qua candela a carbone purgatur, vulgo, emunctorium*, ljus-sax. Kintelats, *dimin.* et litet ljus. *Fenn.* kynttilä, *candela.*

Kintsor & kintsortakes, *n. a. effrenatus, qui freno reluctatur*, ostyrig, otamd. Kintsortakes herke, *freno effrenatus.*

Kintsoret, *v. n. freno reluctari*, vara ostyrig, vara otamd. *Dicitur de animalibus indomitis.* Kintsorastet, *dim.* vara något ostyrig. Kintsoratjet & kintsortatjet, *freno reluctari incipere*, begynna at vara ostyrig.

Kipp, *n. f. Austr. vide supra* kappanjes.

Kippo, *n. f. fasciculus*, knippe. *It. Austr.* kippo *f.* kippa, *vide* kappa.

Kipper, *Austr. vide supra* kapper.

Kipta & kipt, *n. f. perula, cum lapide incluso, quæ e cortice betulæ confecta retibus apponitur piscatoriis*, stenar, med nåfver öfverdragna, at fåtta på fiskare-nät. Kiptetes, *n. a. qui istiusmodi lapidibus caret*, som ej har sådane stenar. Kiptetes kåldek, *sagena piscatoria non instructa lapidibus*, not utan stenar. Kiptetet, *v. a. dictos lapillos retibus annectere*, stena nät. *Nunquam non hoc tantum sensu occurrunt.*

Kirbmot, *vibrare*, svånga, fäkta med något. Swerdin kirbmot, *gladium vibrare*, svånga vårjan.

Kirbmestet, *v. a. circumdare, circumcingere*, omringa, omhvårfva. Stadeb kirbmestet, *urbem obsidere*, belägra en stad.

Kiret, *v. n. fatiscere*, remna spricka. Ådnam kira, *area fatiscit*, marken remnar. Muora kira, *lignum agit rimas. It. ringere*, gapa. Kirestet, *dim.* litet remna. Kiragåtet, *incipere fatiscere*, begynna at remna. Kare kiragåti, *vas dehiscere cæpit.*

Kirem, *n. f. hiatus, rictus*, remnande, gapande.

Kirok, *n. a. fatiscens, rimas agens*, sprucken, grest. Kirok litte, *vas rimosum.*

Kireket, *v. n. Austr. id. ac* kiret. Kirekom litte, *vas rimosum, quod fatiscit.*

Kirgets, *n. avis, aquila*, örn. *cfr.* kåskem.

Kirje, *n. f. liber, literæ*, bok, bref. Kirjeb tjalet, *literas scribere*, skrifva bref. Kirjeb lokket, *epistolam vel librum legere*, (*Fenn.* kirja, *idem*). Kirjats, *dimin.* et litet bref, en liten bok. *Compos.* kirje-kåtjeje, *literatus, eruditus*, bokfynt, lård. *Act. 4: 13.* Kirje-åppes, *idem. Scriba*, skriftlård. Kusne le akt kirje-åppes? *ubi est scriba quidam?*

Kirjak, *n. a. crispus, variis incisionibus ornatus*, krusig, med konstiga inskärningar prydd. Kirjak laipe, *panis crispatus*, krusadt bröd. Kirjak kare, *vas crispatum, incisionibus ornatum.*

Kirjetet, *v. a. crispare, incisionibus ligneum vel metallicum vas ornare*, krusa. Kirjetum paste, *cochleare crispatum. Obs. Maximum Lappones esse ducunt artificium, vasa scite incisionibus atque pictura ornare.*

Kirjeteje, *artifex, qui opus aliquod incisionibus vel pictura ornat, crispans*, en som sirar, som krusar til något. Kirjetem, *subst.* ritande, utsirande med skårningar och strek.

Kirjo, *n. f. lætitia*, glädje. *cfr.* kerjotet.

Kirko, *templum*, kyrka. *vid.* kyrko.

Kirro, *n. f. Austr. maledictum. vid.* karro.

Kirs, *vide supra* karas.

Kirtet, *v. n. in gyros ire, circumire*, svånga omkring. Ardnes kirta, *in gyros circumvolitat aquila*, örnen flyger i rundlar. Kirtelet, *frequ. idem.* Kirtelatjet, *incipere gyros agere*, begynna at svinga sig rundt omkring.

Kirtetem & kirtem, *n. f. circuitus in gyrum*, omsvångning.

Kirtetet & kirtedattet, *v. a. in gyrum reflectere*, vånda omkring. Kirteti mo, *circumegit me.*

Kirwa, kirw & kirwas, *n. a. pusillus, parvus, tener*, liten, klen, spåd. Kirwa mana, *infans pusillus*, spådt barn. I lam kirwa, *(duo negativa) paululum admo-*

admodum fuit. Synon. ojårga, *vide supra* jårga.

KISA, *n. f. clitellæ, sarcina*, klőf, bőrda som båres af renar.

KISSA, kissok, *crassus, vid.* kassa, kassok.

KISSJALET, kissjelet & kissjet, *v. n. velle, paratum esse*, vilja, vara benågen. Ets kissjali tabb takket, *ipsemet ad istud faciendum paratus erat.* Jus kissjelepet tassa, *si lubenter illa de re consenseritis.* Kissjah-kus todn mo tjowot? *visne me comitari?* vil du följa med mig? *Resp.* kissjab, *volo*, jag vil. Kissjaladdet, *frequ. idem.*

KISSJOK, *n. a. pronus, promtus, lubens*, benågen, fårdig, villig. Wuoigenes le kissjok, *Spiritus est paratus, Matth. 26: 41.* Sije leh harmat kissjokeh so tuostot, *lubentissimis illum animis recipiunt.* Kissjes, *idem.* Kissjok-wuot & kissjeles-wuot, *substant. inclinatio, propensio*, benågenhet, bőjelse. To kissjok-wuot tabb takka, *propensio tua id facit.*

KISSJESWUOT, *n. f. id. ac* kissjokwuot.

KISTA, *chirotheca*, handske. Kistait tsaket, *chirothecas induere*, taga på sig handskar. Kistats, *dimin.*

KISTO, *arca, cista*, kista. Silba kisto, *cista argenti.* Kistots, *dimin.* en liten kista. *Fenn.* kirstu.

KISTET, *vide supra* kestet, gistet.

KITET, *v. a. gratias agere*, tacka. Kitet Jubmeleb, *gratias agite Deo.* Ele anje kite, *ne agas adhuc gratias.* Wai kitalime, *ut gratias agamus. Ubi* kitalime *est contr. pro* kitalulime. *It. ironice & in contrariam partem:* Mon kalkab to kitet, *rependam tua tibi malefacta*, jag skal nog betala dig. Kitestet, *dimin.* litet tacka. Kitegåtet, *incipere gratias agere*, begynna at tacka.

KITEM, *n. f. gratiarum actio*, tackande.

KITELET, *v. frequ. gratias agere*, tacka, flitigt tacka. Idtji tiete kokte kalki kitelet, *nesciebat, qua ratione optime gratum testaretur animum.* Kiteladdet, *frequ. idem.* Kitelatjet, *incipere gratum testari animum*, begynna at visa sin tacksamhet. Kitelatjin Jubmeleb, *Deo gratias habere cœperunt.* Kitelastet, *dimin. idem quod* kitelet.

KITO, kitoles, kitolus & kitolwas, kitos, *gratiæ, gratiarum actio*, tack, tacksågelse. Kito Jubmeli, *gratiæ sint Deo.* Utse kitob Jubmel mijast ådtjo, *Deo gratias debitas non habemus.* Akta kito, *formul. gratias agendi, Borealioribus usitata, gratias*, tack, mycken tack. *Est proprie mendicorum.* Adne kitob, *gratias ago*, haf tack. Jubmeli lekes kitolus ja hewetes! *laus & gloria sit Deo!* Gudi vare tack och låf! *Compos. & oppos.* okito, otack.

KITOKES, *n. a. gratus*, taksam. Kitokasen etjebs wuosetet, *gratum se præbere*, visa sig tacksam. *Compos. & oppos.* okitokes, *ingratus*, otacksam. Okitokes almats, *homo ingratus.* Okitokumus kaikist sjaddalim, *omnium forem ingratissimus.* Kitokes-laka, *adv. cum gratiarum actione*, tacksamt, tacksammeligen.

KITOKESWUOT, *n. f. gratitudo, animus gratus*, tacksamhet. *Compos. & oppos.* okitokeswuot, otacksamhet. Tijen okitokeswuot tabb takka, *animi vestri ingrati caussa istud fit*, eder otacksamhet gőr det.

Kitoles, *n. a. idem atque* kitokes. Orrot kitolefeh, *estote grati*, *Coll. 3: 15.*

Kitoleswuot, *n. f. idem atque* kitokeswuot. Wuokas kitoleswuoteb Jubmeli wuofetet epe matte, *dignas persolvere gratias Deo, nostræ non est opis. Compos. & oppos.* okitoleswuot, otackfamhet.

Kitetattet, *v. n. gratiarum actione dignum esse*, vara vårdigt tackfågelfe. I fodn kitetatte, *grates non promeruit*, han förtjenar ingen tack. *Obs. gratias agentibus respondere solent:* I kitetatte, *grates non meretur*, det år ej något at tacka före.

Kitjaltak, *n. f. cardo*, gångjårn. Ukfa kitjaltaki naln jårra, *janua cardinibus vertitur*, dörren går på gångjårnen. *cfr.* kittjahet.

Kitse, *Boreal. hædus*, kid, kidling.

Kitset, *v. n. allaborare, eniti*, bearbeta, hafva möda med. Målkateb kitfaime, *multum laborem sustinebamus*, vi hade nog möda och arbete. Kukkeb kitfai manab piåbmet, *diu laborabat dolore puerpera*, hon hade fvårt för at föda barn. *It.* muora kitfa, *arbor crepitat*, det knarrar i trå. Kitfeftet, *dimin.* något bemöda fig. Kitfegåtet & kitfajet, *incipere eniti*, begynna at bemöda fig.

Kitsot, *v. a. Austr. vide* katfot.

Kitta, *adv. & præp. usque, usque ad*, ånda intil, ånda. Kitta tan rajai, *huc usque*, ånda tils nu. Kitta mana paleft, *inde usque a prima pueritia*, alt ifrån barndomen. Kitta kåffas kalkab mon wuordet to? *quamdiu te exspectabo?* huru långe år det fom jag fkal vånta dig? Kitta ekewai, *usque in æternum. It.* piåjet kitta, *figere, affigere*, fåtta faft. Kitta le, *fixum est*, det år faft. *Fenn.* kijni. *Hinc*

Kittek, *n. f. carcer*, fångelfe. Kittekefne, *in vinculis*, *2 Cor. 6: 5. Synon.* fanga-kåte.

Kittetet, *v. a. in carcerem conjicere*, taga til fånga, fångfla.

Kitteles, årre kitteles, *quadraginta pelles sciurorum, quatuor decades pellium*, et timber gråverk, ell. 40 ftyck. Repi kitteles, *quatuor decades vulpium, scil. pellium.*

Kittjet, *v. a. Austr. vide* kattjat.

Kittjos, *n. a. rigidus*, ftyf, ftel. Kittjos rerte, *corium rigidum*, ftyft låder. Kittjos juolke, *pes rigidus.*

Kittjot, *v. n. rigere, rigescere*, blifva ftel, blifva ftyf. Kåtah kittioh tjåfkemeft, *manus frigore rigescunt.* Kittjoftet, *dimin.* blifva något ftel. Kittjogåtet, *rigescere incipere*, begynna at ftelna, at varda ftyf.

Kittjahet, *v. n. exstare, protuberare*, fticka fram, fitta ut med udden, eller åndan. Tjitta ragnoft kittjaha, *clavus de pariete protuberat*, pinn fitter fram ur våggen.

Kittjahattet, *v. a. porrigere, offerre*, framråcka, bjuda ut.

Kittjot, *n. a. indecl. exstans, protuberans*, fom fitter med åndan ute. Nipe le kittjot tåppeft, *protuberat e vagina culter.*

Kitto-katto, *formula loquendi, quæ vicem supplet adverbii: continue*, ftåndigt, jåmt och famt. *Inseparabiliter*, ofkiljakteligen.

Kiusadus, *n. f. irritatio*, retelfe. *Fenn.* kiufa & kjufaus, *idem.*

Kjådatjeh, tjalme kjådatjeh, *tempora*, tinningar.

Kiwtjel, *n. a. vagus, huc illuc oberrans*, en som går af och ann. Kiwtjel qwele, *piscis huc illuc natans*, fisk som simmar hit och dit.

Kiwtjeltet, *v. n. huc illuc vagari*, gå af och an, kroka hit och dit. Ele kiwtjelte, *rectum teneas cursum*, håll en och samma våg, kroka intet. Kiwtjeltatjet, *huc illuc vagari incipere*, begynna kroka hit och dit.

Kiågnel, *n. a. profundus*, djup. Kiågneles jokka, *amnis profundus*. Kiågneles jaure, *lacus profundus*, en djup sjö. *It substantive: profunditas*, djuphet. Såwen kiågneli, *in profunditatem maris*, *Matth. 18: 6.*

Kiågneleswuot, *n. f. profunditas*, djuplek. Iken kiågneleswuot, *neque profunditas*, *Rom. 8: 39.* Kiågneleswuotast tat jokka i kaletatte, *ob profunditatem vado transiri nequit hic amnis*, denne båcken kan man ej vada öfver, ty han är altför djup.

Kiågnelikt & kiågnelit, *adv. profunde*, djupt.

Kiågnót, *v. n. profundum fieri*, blifva djup. Tawen kaddest kiågno jaure, *procul a ripa profundior fit lacus*, sjön blir djupare, långt ifrån stranden. Kiågnostet, *dimin.* blifva litet djupare. Kiågnogåtet, *incipere fieri profundum*, begynna at blifva djup.

Kiåje, *vide infra* kåja.

Kiåka, *rangifer fœmina*, ren-ko, waija. *Synon.* aldo, *quod magis in usu est.*

Kiåket & kiåketet, *v. n. animo sibi destinare, constituere*, föresätta sig, årna sig. Kiåketi mai påtet, *destinabat quidem venire*, han tänkte komma. Påti kåssa li kiåkam, *quo destinaverat pervenit.* Kiåka Wuonai jåttet, *in Norvegiam constituit demigrare.* Kiåkegåtet, *destinare incipere*, begynna at sätta sig före, at besluta. *Fennon.* kåken, *destino.*

Kiåkó, *n. f. destinatio, propositum*, uppsåt, årnande, föresats.

Kiåksjet, *v. a. animadvertere*, blifva varse, förmärka. *cfr.* kaksjet.

Kiåksjek, *n. a. inopinatus, non exspectatus*, oförtänkt, oförmärkt. Kaksjek.

Kiål, *n. f. vox, lingua*, röst, språk. Same kiål, *lingua Lapponica*, Lappska. Måddit kiålit sodn tåbda, *multas ille callet linguas*, han kan många språk. Edne kiål, *vernacula*, modersmål. Kullib stuora kiåleb, *audiebam magnam vocem*, jag hörde et högt ljud. Harbmes kiåla le susne, *voce gaudet robusta*, han har en stark röst. Ikus le tusne kiål? *an loqui nescis?* kan du ej tala? Kiåla lakke, *vox barbara, locutio minus elegans, non explicata, dialectus*, brutit språk, illa taladt språk. Kiåla prewtem, *idem. Fenn.* kieli, *lingua.*

Kiålolats & kiålek, *linguæ peritus, qui linguas callet*, som förstår språk, språkkunnig. Taro kiålolats le sodn, *linguæ Svecanæ peritus est.* Qwekte kiålek, *duarum linguarum peritus*, som kan tvånne språk. Mådde kiålek, *qui plures callet linguas.*

Kiålolatswuot, *n. f. linguarum peritia*, förfarenhet i språk, språkkunnighet.

Kiålatak & kiålatebme, kiåletes, *n. a. elinguis, mutus*, mållös, stumm. Jukko

ko lei kiålatebme, *qui mutus erat*, *Luc. 12: 14. It. linguæ imperitus alicujus*, fom år okunnig i något fpråk.

Kiålalakkak, *balbus, balbutiens, lingua hæfitans*, låfp, ftamm. *cfr.* kakkas.

Kiåla, *n. f. laqveus*, fnara. Påtet kalka ko kiåla, *veniet ut laqveus*. Kiålit takket, *laqveos tendere*, fåtta fnaror.

Kiålet, *laqveos tendere, irretire*, fåttja ut fnaror, gildra. Låddit kiålet, *laqveis captare aves*, fånga foglar med fnaror. Kiålagåtet, *incipere laqveos tendere*, begynna at fåtta fnaror.

Kiålatattet, *v. n. & a. illaqueari posfe*, kunna fås med fnaror. Bire kiålatatta kaik, *etiam urfus laqveo capitur. Obf. fæpius Lappones urfos laqveis capiunt. It. laqveos tendendos curare*, låta utfåtta fnaror.

Kiåld, kiåldak & *Auftr.* kiåldas, *n. f. chorda, fides, nervus*, ftrång, fena. Juokfa kiåldak, *chorda arcus*, bågeftrång. *It. ap. Auftr. diftrictus*, landsftråcka. *It.* kiåldak, *nervus five tendo maximus pedum*, ftörfta fotfenan.

Kiåldet, *v. a. intendere*, upfpånna. Juokfeb kiåldet, *arcum intendere*, fpånna up bågen. Birfob kiåldet, *fclopetum intendere*, fpånna up böffan. Kiåldetum, *præt. particip. paffiv. distentus*, utfpånd. Kiåldeftet, *dimin.* litet upfpånna. Kiåldegåtet, *incipere intendere*, begynna at upfpånna.

Kiåldem & kiåldetem, *n. f. intenfio*, upfpånnande.

Kiålkerdet, *mentiri*, kiålkamaddem, kiålkerd & kiålkerdem, *mendacium*, kiålkerdeje & kiålkamaddeje, *mendax, vide fupra* keleftet, keles, *fubft.* & keles, *adj.*

Kiålo, *n. f. gula, guttur*, ftrupe. Kiåloift mo adneli, *collum meum prehendit five fauces, non fecus ac fi me effet fuffocaturus*, han tog mig i halfen, fom han hade velat ftrypa mig. *It. cruor coagulatus*, lefrad eller tjocknad blod.

Kiålot, *v. n.* male kiålo, *cruor coagulatur*, bloden lefras. Kiålom male, *cruor coagulatus*. Kiåloftet, *dimin.* litet lefras. Kiålogåtet, *incipere coagulari*, begynna at fammanlefras.

Kjållar, *n. f. cella*, kållare.

Kiållo, *n. f. fundus lacus duriufculus*, hård fjö-botten.

Kiåmartet, kiåmartes, *vid.* kemertet &c.

Kiåmpa & kiåmpas, *n. a. celer, alacer, validus*, fnåll, hurtig, ftark. Kiåmpa wiåket, *celer currendi*, fnabb at löpa. Pargo kiåmpa, *in labore fuftinendo fortis*. Tåro kiåmpa, *pugnandi fortis*. Kiåmpaswuot, *fubft. celeritas, fortitudo*, fnållhet, ftyrka, tapperhet.

Kiåmpasikt & kiåmpeft, *adv. celeriter, feftinanter*, fnållt, fkyndfamt. *It. fortiter, valide*, tappert, kraftigt.

Kiåmpastallet, *v. n. celerem fe præftare aut fortem*, vifa fig fnåll, vifa fig ftark. *Cum oftentatione fit.*

Kiåmpot, *v. n. convalefcere, viribus augeri*, vederfås, blifva ftarkare. Kiåmpoi wiåket, *factus eft celerior currendi*, han blef fnållare at löpa. Kiåmpoftet, *dimin.* blifva litet fnållare. Kiåmpogåtet, *incipere convalefcere*, begynna at få krafter. *Dicitur imprimis de infantibus & illis, qui diutius morbo, ad jacturam usque virium labo-*

laborarunt, deinceps vero convalescere majoribusque instrui viribus incipiunt.

KIÅNK, kiånkes, *n. a. de rangiferis & aliis animalibus, homines fugientibus & timentibus dicitur*, såges om renar och andra kreatur, då de sky för folk, skygg.

KIÅNKASTALLET, *v. n. hominum fugere attactum, manus hominum subterfugere*, fly för menniskor, ej låta taga sig af menniskor. *De equis & renonibus aliisque domesticis animalibus dicitur. Feræ nunquam non homines pertimescunt.*

KIÅP, kiåpem, *n. s. livor*, blånad.

KIÅPET, *v. n. livescere*, blåna, få blånader. Kiåpem tjalme, *oculus lividus*, blått öga.

KIÅPES, *n. a. lividus*, blå, som har blånader. Kiåpes orro, *livet.*

KJÅRAMAK & kjåramikke, *quæso*, kåre.

KIÅRDA, *vide supra* garde, gård.

KIÅRÅTS, *v. s. tempora*, tinningar. Kiåråtjen tjada, *per alterum tempus*, genom tinningen.

KIÅUDET, *v. n. defatigari, defetisci*, tröttna, blifva trött. Kiåudib ila sagga, *nimium defessus sum.* Kiåudib laidost, *fessus de via sum*, jag år trött af resan. Kiåudom, *præt. part. fessus*, trött. Kiåudestet, *dimin.* litet tröttna. Kiåudagåtet, *defetisci incipere*, begynna at tröttna.

KIÅUDATET, *v. a. fatigare, fessum reddere*, uttrötta, göra trött. Kiåudati mo tatt pargo, *ille me defatigabat labor.*

KIÅWA, kiåwak, *palus, humus paludosa*, kårr, sump, puss.

KIÅWANET, *v. n. defetisci*, blifva trött. Die mon kiåwanab, *defetiscor.* Kiåwanastet, *dimin.* blifva litet trött. Kiåwanatjet, *defetisci incipere.*

KIÅUDES, *n. s. lassitudo*, trötthet. *Plerumque in plur. num. occurrit:* kiåudaseh. Taite mo kiåudasit kajoi, *lassitudinem meam sedavit*, han vederqveckte mig i min trötthet.

KIÅUNJAHET, *v. n. ægre & tanquam umbra tantum conspici*, knapt synas, synas allenast som en skugga. Walla die kiåunjaha, *ægre est conspicuum.*

KIÅURA, kiåuras, *n. a. robustus, validus*, stark. Târo kiåura, *fortis bellandi.* Kiåurak, *idem.*

KIÅURALAKA, *adv. fortiter*, tappert.

KIÅURAWUOT, *n. s. vires, fortitudo*, krafter, styrka, tapperhet.

KIÅUROT, *v. n. robustum fieri*, blifva stark. Nuora almats kiåuro, *juvenis robustior fit.* Kiåurostet, *dimin.* blifva litet starkare. Kiåurogåtet, *incipere fieri robustiorem*, begynna at blifva starkare. Kiåurotet, *Hiph. roborare, corroborare*, stårka, göra stark. Puore piåbmo kiåurota almatjeb, *victus copiosior & lautior hominem corroborat.*

KLABBER, *n. a. scaber, non planus, qui non est æqvus*, ojåmn, oslåt. Klabber ådnam, *terra non plana. It.* klabber, *subst. quando hiberno tempore, ob nivis nimium defectum & locorum inæqualitatem, traha minus commode vehitur*, når det år elakt och skarpt åkföre, om vinteren, af för litet snö. Harmat klabber li tann jaken, *maxima erat illo anno vecturæ difficultas*, det var elakt åkföre det året.

KLAIWES, *n. a. cui spiritus sive vis inebriandi deest*, svag. Såges om vin eller andra drycker, då de åro svaga. Klaiwes wina, *vinum vile.*

U KLAK-

Klakka, *n. s. baculus, scipio*, ſtaf, kåpp. *Synon.* ſåbbe. Klakkain reiwetet, *scipione percutere.*

Klakkestet, *v. n. baculo uti, scipioni inniti*, bruka kåpp, gå med ſtaf.

Klaipo, *n. s. petra, rupes*, berghåll, klippa.

Klamber, *n. s. reprehensio*, klander.

Klambertet, *v. a. reprehendere, increpare*, laſta, tadla, klandra.

Klapa, *n. s. lignum, quod collo rangiferorum appendere solent, ut in nimio cursu retardentur*, et tråſtycke, ſom hånges på renarnes hals, at hindra dem at löpa för fort.

Klaper, *glarea*, klappur-ſten. *cfr.* arek.

Klapp, *n. s. flexura*, böjning, bugla. *Vide infra* klewe.

Klares, *n. a. clarus, liquidus*, klar. Klareswuot, *1 Cor. 15: 41. claritas*, klarhet.

Klattje, *æstrum*, bröms. *cfr.* ſlautja.

Klekkeset & klekkeſtet, *v. n. cachinnare*, ſtorſkratta. *cfr.* påkoſtet.

Klekket, *v. n. Austr. inter se invicem aptum esse & connexum*, paſſa ihop med hvart annat. *Vox orig. Norveg.* Idtji klekke, *aptum non erat.*

Klemma, klemet, *nom. propr. vir. Clemens.* Klemmats, *dimin.*

Klemtet, *campanam pulsare*, klämta. Klemteſtet, *dim.* litet klämta. Klemtegåtet, *incipere pulsare campanam*, begynna at klämta.

Klemtem, *pulsatio campanæ*, klämtning.

Klena, klen, *n. a. imbecillis, debilis, ægrotus*, ſvag, ſjuk. Aptſa klena le ſodn, *morbo laborat vehemente.* Klena jake, *annonæ difficultas*, dyr tid, ſvag årsväxt.

Kleppet, *v. a. munus alicui abrogare*, ſätta någon ifrån ſyſſlan.

Kleunjahet, *v. n. vide* kaunjahet.

Kleunjastet, *v. a. sursum tollere, attollere*, lyfta up, vippa up.

Klewe, *n. s. flexura, curvamen*, bögel, bukt. *Proprie est vitium vasorum æneorum sive metallicorum aliorum, quando flexuosa sive bullosa fiunt*, ſäges om käril, ſom få böglor. Kare le klewen taggo, *vas flexuram illic habet.*

Klewestak, *idem.* Kleweſtaken le, *flexuosum est*, det är bugligt.

Klibma, *n. s. sonus, strepitus*, ljud, buller. Harbmes klibma, *ingens strepitus.*

Klibmet, *v. n. sonare, strepere*, bullra, dundra. Wåraldeſne klibma, *cœlum tonat fragore*, det dundrar i ſkyn. Klibmeſtet, *dimin.* Klibmegåtet, *incipere tonare*, begynna at dundra.

Klidnokes, *n. a. dubius*, tvifvelaktig.

Klimpetet, *v. n. oriri*, upgå, uprinna. Peiwe klimpeti, *sol ortus erat*, ſolen var upgången. *Dicitur, quando sol in horizonte conspicitur. Hinc*

Klimpot, *adv. in horizonte*, vid horizonten. *De sole præsertim & luna dicitur, quando mane & vesperi in horizonte sunt.* Peiwe li klimpot, *sol erat in horizonte*, ſolen ſyntes vid horizonten. Såges om ſolen och månan, när de om morgonen, eller ock aftonen, äro vid horizonten.

Klippar, *superior victor*, öfverman.

Klit, *creta*, krita. Welkok ko klit, *album ut creta*, hvit ſom krita.

Klitnahet, *v. n. parvi æstimare*, hålla något för litet.

Klittur, *n. s. creatura*, kreatur. *Boreal.* ſlittur, *idem.*

Kliwek, *n. a. scaber*, ojämn.

Kliwkot & kliwkahet, *v. n. dubitare*, tvifla.

tviſſa. *confer* juoret, qwektaſtallet, *idem.*

Klokkar, *æditunus*, klockare.

Klompot, *v. n. Dicitur quando nix trahæ adhæret & vecturæ facit difficultatem*, ſåges når ſnön faſtnar vid medarne och gör elakt åkföre. *Boreal.* tupertet.

Klompatak, *n. ſ. quando nix adhæret vehiculo*, når ſnön faſtnar vid medarne. Klompatak le udne, *nix hodie adhæreſcit. Boreal.* tuper, *idem.*

Klotsjes, *n. ſ. hauſtus avidior, ſorbitio ſubitanea & avida*, en haſtig dryck, en klunk. Klotſjes jukkaſtak, *hauſtus ſubitaneus*, haſtigt drickande. *Auſt.*

Klubbo, *n. ſ. clava*, klubba. *Bor.* ſlubbo. Klubboin tſabmet, *clava tundere.*

Klubbe, *n. morbi, quando pedes renonum tument putrida & cancroſa quadam materia, ulcus pedum*, ſvullnad och böld i fötterne hos renar, renarnes fotſjuka. *Obſ. ſæpius hoc malo laborant rangiferi, tempore æſtivo. Morbus valde contagioſus eſt, illamque ob cauſſam Lappones ſtudioſe cavent, ne rangiferi illorum illos appropinquent renones, qui iſto malo infecti ſunt. Picem ulceri illinendo & pulverem pyrium aſpergendo huic mederi conſveverunt malo, quo iſtud ſaltem præcavetur, ne lingendo lingua & os inficiatur, quod ſi fit, ſemper fere moriuntur. Paronychia*, nagelböld.

Klump, *n. ſ. globus*, klump. Klumpoges, *n. a. vide* klompot, klompatak.

Klåwan, *n. ſ. aſſis, aſſer*, klåfva.

Klåujetet, *v. n. adhærere*, vidhånga. Klåujetet etjebs tjajenes wuoigeneſiti, *adhærere ſpiritibus ſeductoribus*, 1 *Tim.* 4.

Klåppot, *v. n. munere privari*, affättas ifrån ſyſlan. *Eſt quaſ. paſſ. v.* kleppet.

Knappa, *n. ſ. bolus, globulus*, knapp.

Knikt, *miles*, ſoldat. *Boreal.* ſnikt.

Ko, *adv. ſicut, tanquam*, ſåſom, likaſom. Ko almeſne, *ſicut in cœlis.* Ko tjatſe, *tamquam aqua*, likaſom vattn. Aiwe ko, *non ſecus ac.* Taſſa ko, *donec*, til deſs. Autelen ko, *antequam*, förrån ſom. *It. quando*, når. Ko påtime, *cum veniſſemus*, når vi hade kommit. Ko ſietab, *cum ſcio*, når jag vet. Ko ſodn jabmam li, *cum mortuus eſſet*, når han var död. Kåſſe ko, *demum, tandem*, omſider.

Koggo, *adv. ubi?* hvareſt? Koggo le to heima? *ubi eſt domus tua? It. qua in re, in quo*, uti hvad ſom. Koggo mattab kalkab to wekketet, *qua in re potuero te juvabo*, jag ſkal hjelpa dig uti det, ſom jag kan. *It. interrogative:* Koggo le wikke? *qua in re conſiſtit vitium? quo laborat vitio?* hvari beſtår felet? Koggo todn Wuonai mannah? *qua iturus es via in Norvegiam?* hvad våg reſer du til Norrige?

Koglar, *magus, qui varias callet artes, artificioſus*, naturkunnig, ſom kan allehanda konſtſtycken, konſtig. *Fingunt fuiſſe olim artificem, variis artibus magicis excellentem. Hinc omnes artifices præſtantiores hoc inſigniunt nomine.*

Kokse, *n. ſ. cochleare, calix*, ſleſ. Silba kokſe, *calix argenteus*, ſilfver-bågare: *Vulgo* ſilfver-koſa. Kokſats, *dim.* en liten ſleſ.

Kokte, *adv. quomodo?* huru, på hvad ſätt? Kokte todn ſitah? *ut vis?* huru vill du? *It.* kokte mon ſitab, naute

mon takkab, *ut volo, ita facio*, som jag vill, så gör jag. Ikke kokte, *quomodocunque*, på hvad sätt som hälst. Koktes, *idem.*

Koktemus, *qualis?* hurudan? *vide* maggar.

Kolet, *audire*, höra. *vide* kullet.

Kollkotallet, *v. n. sedari, tranquillari, (de vento dicitur)* blifva stillt, lugna. Piågga kollkotalla, *ventus sedatur*, vådret stillar sig.

Kolm, kolma, *n. num. tres*, tre. Kolmen aiken, *ter*, tre gånger. Kolma palen *sive* kerden, *idem.* Kolma sajai, *in tres partes.* Kolma lokke naln, *tredecim*, tretton. Kolma lokke, *triginta*, trettijo. Kolma tjuote, *trecenti*, trehundrade. *Compos.* kolma-kerdak, *triplex*, trefaldig. Kolma-kerdak kaino, *restis triplex.* Kolma-kerdakwuot, *triplicitas*, trefaldighet, tredubbelt. Kolm-aktalats & kolmaktes, *triunus*, treenig. Kolmaktes Jubmel, *Deus Triunus*, den Treenige Guden. Kolmakteswuot, *subst. Trinitas*, Treenighet, *Eccles.* Kolma-lakats & -lakasats, *adj. triplicis generis*, trehanda, af trenne slag.

Kolmalaka, *adv. triplici modo*, på trehanda sätt.

Kolmas, kolmes, kolmos, *n. a. terni*, trenne. Kåsse hålebe kolmos jålla qwektaseh, *cum loquimur terni, aut bini.*

Kolmasatje, *n. a. solum tres, tantum terni*, allenast tre til antalet. Kolmasatje leh wall, *non nisi tres sunt.*

Kolmad, *n. num. ord. tertius*, den tredje. Kolmad palen, *tertia vice*, för tredje gången. Kolmad lokke naln, *tredecimus*, den trettonde. Kolmad kolmad lokkai, *vigesimus tertius, tertius & vicesimus*, den tjugonde tredje.

Kolmadist, *adv. tertia vice*, för tredje gången. *It. tertio*, til det tredje, Kolmadist, mije berribe ajatallet, *ad tertium quod attinet, considerare debemus*, för det tredje, så böra vi betänka.

Kolmades, kolmodes & kolmots, *n. f. tertia pars*, tredje delen. Kolmodes le mo åse, *tertia mihi debetur pars*, tredjedelen hörer mig til. Kolmadesab mon sitab, *tertiam expostulo partem*, jag fordrar tredjedelen.

Kolmadastet, *tertia vice iterare*, tredje gången uprepa, göra för tredje gången.

Kolmi, *adv. ter*, tre gånger. Tjuorwoi kolmi, *clamabat ter*, han röpte 3 gånger. Qwekti jalla kolmi, *bis aut ter.*

Kolmuk, *tantum tres, terni*, allenast tre. Wadsob mije kolmuk tokko, *eamus illuc nos terni*, låt oss tre gå dit. Kolmuk leime heimen, *tantum nos tres domi eramus*, allenast vi tre vorom hemma. *cfr.* kolmasatje, *quod tanquam dimin. est nominis* kolmas.

Kombo, *Austr. vide* Juomo, Juobmomelke.

Kona, *cinis*, aska. *vide* kuna.

Kongalats, *n. a. Regius*, Kungelig, Konungslig. Kongalats Majestät, *Regia Majestas.* Kongalats Aiweswuot, *Regia Celsitudo*, Kungelig Höghet.

Konnes, konne, *adv. ubi*, hvarest. Konnes Christus kalki rågatuet, *ubi Christus nasceretur*, *Matth. 2: 4.* *cfr.* kusne.

Konno, *uxor*, hustru. *vide* kånno.

Konoges, Konogs, Konogas, *Rex*, Konung. Konogasen piäjetus, *edictum Regis*,

Regis, Kunglig ſtadga. Ets radeje Konoges, *Monarcha.* Armokumus Konoges, *Rex clementiſſimus.* Sweriges Konoges, *Rex Sveciæ.* Konogesſaka, *adv. regie*, på Konungſligit ſätt, Kungligt.

KONOGRIK, *n. ſ. regnum*, rike, konungarike. Åbbå konogrik, *totum regnum.*

KOPTO, *n. ſ. toga, amiculum*, kåfta, jacka. Koptoi tjagnet, *induere togam.*

KORA, korr, *n. ſ. crena*, ſkåra, ſkal. Kora kare, *vas fractum, cui pars defracta eſt*, et kåril med ſkal. Korab takket, *partem demere.* Kora le taſſne, *pars heicce deficit*, hår år et ſkal, hår fattas et ſtycke. Kora njalme, *labium bifidum, labrum oris cui pars deficit*, hare-mun, mun med klufven låpp. Korats, *dimin.* et litet ſkal, en liten ſkåra. *It. vallis anguſtior inter duos montes, fauces montium*, en trång dal emellan tvånne berg.

KORDNE, *n. ſ. hordeum*, korn. Wit kordne laipit, *quinque panes hordeaceos*, *Joh. 6: 9.* Kordne-tudno, *tonna hordei.* Kordne jafo, *farina hordeacea*, korn-mjöl. Kordne lado, *horreum.* Kordnats, *dimin.* et litet korn.

KORKELET, korkotet, *v. a. effundere, evacuare*, utgjuta, uttömma. Tjatſeb korkelet litteſt, *e vaſe aquam effundere. cfr.* kurgetet.

KOROS, *adv. ſolum, tantum*, allenaſt, endaſt. Koros todn, *tu ſolum.* Koros armokeswuoteſtas, *ex mera ſua miſericordia*, af ſin blotta barmhertighet.

KOROS, *n. a. vacuus, inanis*, tom. Koros tjåiwe, *ſtomachus jejunus.* Koros kare, *vas vacuum*, tomt kåril. Koros kåte, *domus vacua.*

KOROSMATTET, *v. a. evacuare, exhaurire*, uttömma, uttappa.

KOROSET & korosmowet, *v. n. evacuari, vacuum fieri*, uttömmas, varda tom. Kare korosmowa, *vas exhauritur*, kårilet uttömmes.

KORR, *n. ſ. cultellus, culter vilior*, en liten knif, en knif af ringa vårde. *cfr.* nipe.

KORTE, *chartæ luſoriæ*, kort. *Auſtr. Fenn.* corti.

KORTOK, *n. a. tortus, arcte contortus*, vriden, hårdt tvinnad. Kortok laige, *filum arcte tortum*, hårdt tvinnadt garn. Kortok kaino, *funis arcte contortus.*

KOSS, koſa, *n. ſ. vacca*, ko. Koſſats, *dim.*

KOSETES, koſetus, *ita appellatur reno admiſſarius quintum agens annum*, en brundren på femte året.

KOT, kota, *n. num. ſex*, ſex. *Fenn.* cuuſi, *idem.* Kota japit wieſoi, *ſex annos vixit.* Kota lokke naln, *ſedecim*, ſexton. Kota lokke, *ſexaginta*, ſextijo. Kota lokke japeh påres, *annos natus ſexaginta*, ſextio år gammal. Kota tjuote, *ſexcenta*, ſexhundrade. Kota tuſen, *ſex millia*, ſex tuſende. Kota lokkad, *ſexageſimus*, den ſextijonde.

KOTAD, *n. num. ord. ſextus*, den ſjette. Kotad peiwe, *dies ſextus*, den ſjette dagen. Kotad lokke, *decas ſexta*, det ſjette tijotalet.

KOTADES, *n. ſ. ſextans*, ſjettedelen. Kotadeſeb arben ådtjoi, *factus eſt hæres e ſextante*, han årfde en ſjettedel.

KOTADEST, *adv. ſexta vice*, ſjette gången. Kotadeſt mije kalkebe tokko mannet, *ſextum nunc illuc facimus iter*, vi reſa nu dit för ſjette gången. Kotadeſt

tadest mije kalkabe ajatellet, *ad sextum quod attinet momentum perpendemus*, för det sjette skole vi öfverväga.

Kotas, kotes, *n. a. seni*, sex. Kotas mije lepe, *seni sumus*, vi äro sex. Kotasi faron sodn påti, *sex illi advenienti fuere comites*, han hade sex i följe med sig då han kom.

Kotsek, *n. avis cujusdam aquatilis*, stubbskraka, en sjöfogel.

Kotta, *ova percarum, quando adhuc in pisce sunt*, abbor-råm, som fisken ej ännu hunnit släppa.

Kottjot, *v. a. vocare, nominare*, kalla, nämna. Kottjo so teke, *voca illum huc*, kalla honom hit. Kottjot Jesuseb Herran, *Jesum vocare Dominum*, kalla Jesum Herre, *1 Cor. 15: 9*. Kottjo tek taite ålmait, *advoca huc istos viros. It. jubere*, befalla. Takka nau, kokte mon kottjob, *ut jubeo, ita facias*, gör som jag befaller. Konoges le naute kottjom, *ita Rex jussit*, Konungen har så befallt. Kottjo sijeb håjai, *invita illos ad nuptias*, bjud dem til bröllops. Leb takkam ko todn kottjoi, *ut jussisti feci*, jag har gjordt, som du har befallt. *Polon.* Ka'ze, *jubeo*. Kottjostet, *dimin.* något litet kalla. Kottjogåtet, *vocare incipere &c.* begynna at kalla m. m.

Kottjotet, *v. a. frequ. gnaviter vocare, sedulo invitare*, flitigt kalla. *It. vocandum curare*, låta kalla.

Kottjotattet, *v. n. posse vocari*, kunna kallas. I sodn kottjotatte attjen, *pater ille appellari nequit*, han kan ej kallas för fader.

Kottjotum, *n. a. vocatus*, kallad. Måddeh leh kottjotum, *multi sunt vocati*, månge äro kallade.

Kottjok, *n. a. non vocatus, non invitatus, injussus*, okallad, obuden. Kottjok påtet, *nullo invitante venire, sua sponte venire*, komma okallad, af sig sjelf.

Kottjom, *n. f. vocatus, jussum*, kallelse, befallning. Le kottjom mijeb ailes kottjomin, *vocavit nos vocatione sancta*, *2 Tim. 1: 9*. To kottjomen tsagge leb mon tabb takkam, *tuo id jussu feci*, jag har gjordt det på din befallning. Kottjolwas, *idem*. Kottjom-laka, *adv. vocantis vel jubentis more*, på et kallande ell. befallande sätt.

Kottjos, *n. f. famulus, famula*, legohjon, dräng eller piga. Ib adne kottjoseb, *famulum non habeo*, jag har ingen dräng. *Proprie illos significat famulos, quos huc illuc mittimus nuntios, vel etiam, ut quævis levioris momenti agenda perficiant*, en som går i ärender, och förrättar några små sysslor.

Kottjoteje, *vocans, qui vocat*, den som kallar. Kottjotem, *subst. vocatio*, kallande, kallelse.

Kradne, kradna, *n. f. sodalis, socius*, kamerat, stallbroder. Mài len kradnatjeh, *sodales nos ambo sumus*, vi två äro kamerater. Kalle kradnit todn adnah? *quot tibi sunt socii?* huru många kamerater har du. *It. conjux*, äkta maka. Mo kradna, *conjux mea, maritus meus*, min hustru, min man. *Boreal.* radna, *idem*. Kradnats, *dimin. blandientis plerumque est & rogantis*. Kradnatjam påte, *veni quæso, mi sodalis optime*, kom min käre vän.

Kradnetebme & kradnetes, kradnetak, *cui socii non sunt, solus*, ensam, som är utan sällskap. I le hauske man-

net kradnetak, *sine socio minus jucundum est iter.* Aiwe leb mon kradnetak, *nullus omnino mihi est socius*, jag är aldeles ensam.

KRADNASTALLET, *v. n. sodales esse, comitari*, vara kamerater, vara til sällskap.

KRAI, *n. s. strepitus, sonitus*, buller, gny.

KRAJET, *v. n. strepere, strepitum facere, vociferare*, bullra, göra oljud, ropa.

KRAJA, *n. s. meta, terminus, ad quem cursu contenditur*, mål, til hvilket man löper. Krajab piäjet, *metam constituere*, upsätta et dylikt mål. Krajai warret, *cursu ad metam contendere*, löpa til målet. Mon autetijib kraja ketjai, *metam prior contigi cursu*, jag hant förr til målet. *Obs. cursu certare, meta constituta, in moribus est Lapponum. Boreal.* raja.

KRAKA, *n. s. focale, focale argenteum*, krage. Silba kraka, *idem*, silfver-krage. Wuorka kraka, *focale argenteum, quo festis utuntur diebus*, silfver-krage at bruka om högtider. Adno kraka, *focale, quo quotidie utuntur, diebus profestis*, hvardags-krage. *Ornatus est mulierum.*

KRAKOT, *v. n. vociferare, proprie more cornicum*, ropa, skrika som kråkor.

KRAKSJOT & kraktjot, *v. a. exigere, requirere*, fordra. Laga kraktjo pargoit, *lex exigit opera*, lagen fordrar gärningarna. Welkeb kraksjot, *debitum exigere.* Kraksjostet, *diminutiv.* Kraksjogåtet & kraktjogåtet, *incipere exigere*, begynna at fordra. *cfr.* rauket.

KRAKSJOM, kraktjom, *n. s. exactio, e. gr. debiti sive æris alieni*, fordran, skuldfordran. *Bor. ignotum est. vid.* raukem.

KRAMKES, *n. a. rancidus, acerbus*, hårsk, stråf.

KRAMKESET, *v. n. ructare*, rapa. Kramkesem, *subst. ructus*, rapande. *cfr.* kraugeset.

KRAMMAR, *mercator, institor*, krämare.

KRAMSOT, *v. a. prehendere, arripere*, gripa uti, taga til sig. Kramsestet & kramsostet, *dimin. celeriter arripere*, hastigt taga åt sig. Kramsesti mo aiwest, *in crines meos involavit*, han fattade mig i håret. Kramsogåtet, *arripere incipere*, begynna at rifva åt sig.

KRANO, *n. s. gausape, stragulum, quo sternitur lectus*, rya, sängtäcke, rana.

KRAPMOK, *n. a. arrogans, jactabundus, glorians*, högdragen, skrytande. Krapmok tåro alma, *miles gloriosus.* Krapmok-wuot, *subst. arrogantia, elatio*, högfärd. *Jactantia, ostentatio*, skryt.

KRAPMOSTALLET, *v. n. ostentare, gloriari*, skryta, berömma sig.

KRAPPOK, *n. s. chirotheca coriacea*, läderhandske. Krappok kåti, *manibus chirothecis indutis, it. transl. negligenter*, med handskar på händren, ovårdigt. *Boreal.* rappok. Krappokats, *dimin.* en liten handske.

KRAS & krass, *n. s. virgula ferrea vel lignea, qua purgatur sclopetum, telo sive globulo plumbeo itidem inserviens immittendo*, ladd-ten, hvarmed bössor laddas och rensas. *Hinc*

KRASTET, *v. a. purgare sclopetum*, rensa, göra ren bössan. Kraste birsob, *purga sclopetum. It.* tjuwab krastet, *eructare*, hosta fram utur halsen. Krastestet, *dimin. idem.* Krastegåtet, *incipere purgare sclopetum*, begynna at rensa bössan.

KRAS-

Krassjo, *nom. herbæ, menyanthes trifolia*, trifolium, missne.

Krawas, *n. a. mirus*, underlig. *vide* autos.

Krawet, *vide* trawet.

Kraugeset, *v. n. ructare*, rapa. Kraugasattet, *frequ. idem.*

Kraugasattem, kraugasem, *n. f. ructus*, rapning.

Kreatur, *creatura*, kreatur.

Kreinet, *v. a. explicare, explanare*, uttyda, förklara. Kreine munji tabb puorist, *explica id mihi exacte*, uttyd mig det väl. Kreine munji taite pakoit, *explica mihi hæc verba.* Kreinestet, *dimin.* litet uttyda. Kreinegåtet, *explicare incipere*, begynna at uttyda. *cfr.* tjålgestet.

Kreinas & kreinos, *n. a. explicatus, manifestus*, tydelig, förklarad. Kreinas påtet *sive* kreinasi påtet, *explicatum fieri*, blifva tydeligit. Kreinos-laka, *adv. explicate*, på tydeligit sätt.

Kreineje, *explicans, qui explicat*, uttydare. Kreinem, *subst. explicatio*, förklaring, uttydelse.

Kreinesikt, *adv. explicate, evidenter*, tydeligen, på tydeligit vis.

Kreinemas, *n. a. explicandus, explicabilis*, som skal uttydas, som kan uttydas. I le kreinemasen maite tat håla, *quæ hic loquitur vix sunt explicabilia, sive comprehensibilia*, det som denne talar kan knapt begripas, eller uttydas.

Kreinesapta, *n. a. Austr. non explicabilis, confusus*, otydelig, oredig.

Kreinik, *n. f. explicatio, ratio*, uttydning, räkning och redogörelse. Kreinikeb takket, *reddere rationem*, göra redo och råkenskap.

Kreinok, *n. a. explicatus*, tydelig. *It. qui mentem suam bene explicat, explicate dicens*, en som väl uttrycker sin mening, lätt at begripa. Kreinokwuot, *subst. comprehensibilitas*, begripelighet, tydelighet.

Kremkot, *n. a. tortuosus*, krokig, krum. *Luc. 13: 11.*

Krewe, kreuwe, *grex rangiferorum*, en hjord af renar, ren-boskap. Kreuwats, *dimin.* en liten hjord. Waipe lim mattet aimon adnet taite mo kreuwatjit, *utinam in salvo forent hi mihi pauci renones.*

Krewet, *v. a. poscere*, fordra. *vid.* rauket.

Krimo, *n. f. vitta, mitra mulierum*, qvinnors hufvudbonad, hufva.

Krims, *n. f. ornamenta crispata*, krusning.

Krimset, *v. a. crispare*, krusa, göra krusig.

Kris, *vitulus rangiferinus recens partus*, ung och nyboren renkalf. *cfr.* mese.

Krisjohet, *v. n. dolere*, vårka. Aiwe krisjoha, *caput dolet*, hufvudet vårker. *Austr. cfr.* sarjetet.

Kriskesset, *v. n. crepare, crepitare*, knarra, knäppa. Muora kriskessa, *arbor crepitat*, det knarrar i trädet.

Kristal, *n. f. cristallus*, kristall.

Kritjet, *v. n. stridere*, gnissla. Kritjet pani, *stridere dentibus*, skåra tändren, gnissla med tändren. *Fenn.* kirscun, *dentibus strideo. Hinc frequent.*

Kritjatet, *v. a. & n. stridere, facere stridere*, förorsaka gnisslande, gnissla. Kritjatin panit so pajel, *stridebant dentibus in eum, Act. 7: 54.*

Kritjem, *n. f. stridor*, gnisslande. Pane kritjem, *stridor dentium, Matth. 8: 12.*

Krittjet, *v. n. disceptare*, tvista, tråta. Krittjeika kaskebska, *disceptabant inter se, (dual.)* de två tvistade sins emellan. *Proprie vox est forensis.* Krittjet lagen auten, *caussam coram judice cum fervore agere*, med ifrighet stå til råtta, vara ifrig i råttegångssaker.

Krobastet, *v. n. surgere*, upstå. Krobasti pajas, *surrexit. Rangius.*

Krognot, *n. a. curvus, propendens*, krokig, lutande. *cfr.* krågnot.

Krognahet, *incurvato sedere corpore*, sitta krokig, huka. *cfr.* krågnahet.

Kromkes, *n. a. vide supra* kremkot.

Kron, *n. f. corona*, krona. Kron badde tabma affjalatjit, *vinculum imperii vel (ut ita dicam) coronæ domat; i. e. pœna a magistratu inflicta effrenatos compescit*, straffet tuktar de ostyriga. Kron-Prints, *Princeps hæreditarius Regni.*

Krones, *n. a. ad coronam sive regnum pertinens*, som hôrer til Kronan, krono. Krones pednik saje, *ærarium regium*, Krono Skattkammare. Krones ålma, *persona publica*, en kronans åmbetsman.

Kronet, *v. a. coronare*, krôna. Konogaseb kronet, *Regem coronare.*

Kronem, *n. f. ipse actus, dum Rex coronatur*, krôning.

Kronetum, *coronatus*, krônt. Kronetum bissmar, stikko, *statera, ulna coronæ signo signata*, krônt bessman, aln.

Kronok, *n. a. varius, insvetus, artificiosus*, åtskillig, fôrånderlig, ovanlig, konstig. Kronok almats, *homo singularis & varius*, en underlig menniska. Kronok nipe, *culter artificiosus*, en konstig knif. Kronok le wuoidnet, *visu mirabile & insolitum est*, det år besynnerligit och underligit at se.

Kronoklaka, *adv. artificiose, singulari cum artificio*, konstigt, på konstigt sått. Kronoklaka le tabb takkam, *singulari id construxit artificio.*

Krontsok, *n. a. idem atque* kronok.

Kroppe, *n. f. corpus*, kropp. Kroppen piåbmo, *nutrimentum corporis*, kroppens uppehålle. Kroppelats, *adj. corporeus, corporalis*, kroppslig, lekamlig. Kroppe-laka, *adv. corporaliter*, kroppsligen. *Ecclesiastica sunt.*

Krubbo, *præsepe*, krubba. *Luc. 2: 7.*

Krudda, krudd, *n. f. aromata, condimentum*, kryddsaker. *Item, venenum*, fôrgift.

Krudnot, *v. a. cum deriv. vid.* grudnot.

Krukahet, *v. n. cubare, humi sine lecto rite strato cubare*, ligga, ligga på marken, utan ordentelig sång. Krukaha tassne, *illic cubat, jacet illic*, han ligger dår.

Kruketet, *v. a. corpus suum sternere*, lågga sig ikull, lågga sig neder. *It. mori*, dô. Kåsse kruketab, *quando morior.*

Krumkes, *vel* krunkes, *n. a. claudus, mancus*, halt, ofårdig. Krumkes kitt ednes håggast, *claudus ab utero usque matris, inde ab infantia, Act. 3: 2. Usitatius est* linkes, skårbma.

Krumpot, *v. n. coarctari, coire*, krympa. Skruda krumpo, *pannus coit.*

Krumpe, krumpek. *vide* kumpe.

Kruokat, *v. a. fodere, ungvibus scalpere*, gråfva, rifva med naglarne. Ådnameb kruoket, *terram fodere*, gråfva

va i jorden. Ardnes kruokai ſautſeb, *aquila unguibus ovem dilaniavit.* Kruokaſtet, *dimin.* litet rifva. *It. ſclopetum explodere*, ſkjuta af en böſſa. Kruokagâtet, *incipere fodere ſeu ſcalpere*, begynna at rifva, at gråfva.

KRUOKANJE, *inſtrumentum, quo foditur*, verktyg hvarmed man gråfver. *It. adj. fodiens, ſcalpens*, gråfvare, ſom rifver.

KRUOKKE, *n. ſ. uncus, fibula*, krok, håkta, mårla. Silba kruokkeh, *fibulæ argenteæ, quas veſtibus adſuere ſolent Lappones*, ſilfver-hakar, ſom Lapparne bruka.

KRUOKKOTET, *v. a. annectere, uncorum & fibularum ope conjungere*, håkta igen, fåſta igen med håktor. *De veſtibus dicitur. It.* kåtit kruokkotet, *manus conjungere*, taga ihop hånderna. Kruokkotaſtet, *dimin.* Kruokkotatjet, *incipere id facere*, begynna at håkta igen.

KRUOS, kruoſa, *n. ſ. crux*, kors. Kruſſe, *idem.* Kruoſab qweddet, *crucem portare.* Kruoſſai, kruſſi, *adverbialiter accipitur: decuſſatim*, i korsvis. *Hinc*

KRUSSINAULETET, *v. a. crucifigere*, korsfåſta. Tobben kruſſinauletin ſo, *ibi illum crucifigebant, Luc. 23: 33.* Åhlam kruſſinauletum hårlogwuoten Herrab, *non crucifixiſſent Dominum gloriæ, 1 Cor. 2: 8. It. crucifigendum curare*, låta korsfåſta.

KRUSSINAULET, *v. a. crucifigere*, korsfåſta.

KRUSSINAULEM & kruſſinauletem, *crucifixio*, korsfåſtande. *Eccleſ.*

KRUOSET & kruſſet, *v. a. decuſſare*, korſſa, affkåra i korsvis.

KRUOSOTALLET, *v. n. decuſſari, decuſſatim ſecari*, affkåras i korsvis. Palgah kruoſotalleh, *ſe invicem decuſſant viæ*, vågarne löpa i kors öfver hvarandra.

KRUPPE, *vide ſupra* kadna.

KRUS, kruſe, *n. ſ. vas figulinum, fictile*, lerkåril, krus. Kruſe-takkeje, *figulus*, krukomakare.

KRUSOTALLET, *v. n. ſubridere*, le något litet, ſmå-le. *Auſtr. cfr.* niaijotallet.

KRUT, *n. ſ. pulvis pyrius*, krut. Suolnos krut, *pulvis pyrius uvidus*, rått krut. *Boreal.* rut. Krute tjårwe, *theca pulveris pyrii*, kruthorn.

KRYDTJET, *v. n. hinnire*, gnäggia ſom en håſt. *Nonnulli ſcribunt:* kryijet.

KRÅGNAHET, *v. n. inclinatis clunibus humi incubare*, ſitta och huka, ſitta på marken hukandes, eller ihopdragen.

KRÅGNOT, *n. a. gibboſus, cui dorſum eſt inflexum*, krokryggig. *It. adv.* krågnot wadſa, *dorſo incedit inflexo*, han går krokryggot.

KRÅMKESET, *v. n. ſonare, reſonare*, ljuda. *Dicitur de cavis cavernis vel etiam de glacie ſubtus cava, ad paſſus reſonante ingredientium*, ſåges om ihålig is och jordmån, ſom ljummar, når man går derpå.

KRÅSE, *n. ſ. labor moleſtior, negotium difficile atque laborioſum*, ſvårt och mödoſamt arbete. Ådna kråſeb adnet, *negotio occupatum eſſe moleſto*, hafva mycket mödoſamt arbete.

KRÅSET, *v. n. in re aliqua occupari*, vara ſyſſelſatt med någon ting. Maina leh todn kråſemen? *qua in re occupatus es?*

KRÅSSOK, *n. a. moleſtus*, mödoſam. *Rar.*

KRÅWOKET, *v. n. curvum fieri*, blifva kro-

krokig. Tatte håkkeſt almats wuoreswuoteſt kråwoka, *veniet tacito curva ſenecta pede.* Kåteh kråwokeh, *rigent frigore manus atque incurvantur digiti*, hånderna ſtelna och fingrarne krokna af köld.

Kråwokattet, *v. a. Hiph. curvum facere*, göra krokig. Wuoreswuot kråwokatta almatjeb, *ſenectus ſenes curvos facit*, åldren gör gubbarne krokryggiga.

Kråutjo, kråutjok, *n. a. curvus*, krokig. *Synon.* kawak. Kråutjo njuonek, *cui naſus eſt incurvatus*, kroknäſig.

Kråddo, *nom. morbi*, *variolæ*, röd mäſsling. *Ita appellantur minimæ iſtæ variolæ, colore rubente & purpureo. Norvag.* krådde.

Krånkem, *n. ſ. poples*, knåveck.

Krånket, *v. a. inflectere, incurvare*, böja, kröka. Krånke juolkit, *inflecte genua*, böj knåna.

Kubmetet, *v. a. Auſtr. vid.* kåbmetet.

Kubmartallet, *v. n. incurvato dorſo ſalutare, vel flexis genibus*, buga ſig, niga. *Auſtr.*

Kuddet, *v. a. Auſtr. texere*, våfva. *vid.* kådhet, *idem.*

Kuddo, *n. ſ. vide* kådho.

Kudjo, *n. ſ. ſtragulum, tegumentum, quo cooperiuntur ſupellectilia*, tåcke, hvarmed ſaker och husgeråd öfvertäckas. Håſta kudjoh, *dorſualia*, håſttåcken. Kudjo tuolje, *pellis, qua ſarcinæ & vaſa teguntur*, ſkinn, at tåcka öfver ſaker. Kudjo line, *pannus linteus, eidem inſerviens uſui. Hinc*

Kudjotet, *v. a. contegere, ſtragulo cooperire*, öfvertåcka, betåcka.

Kudna, *cinis*, aſka. *vide* kuna.

Kudne, *n. ſ. volupe, jucunditas*, nöje, rolighet. Kudne li wuoidnet, *volupe ſive jucundum erat viſu*, det var luſt at ſe. *Facetiæ*, årbart och artigt ſkåmt. *It. honor, gloria*, heder, åra. Siji kudneb, kutit kudne berri, *illis honorem, quibus honor debetur*, *Rom. 13: 7. Fenn.* cunnia, *honor. Compoſ.* kudne-tebme, -tis, -tak, *honore privatus, infamia notatus*, årelös. *Fenn.* cunniatoin.

Kudnetet, *v. a. cum voluptate contemplari*, med nöje beſkåda. *It. honorare, honore proſequi*, hedra, åra. Kudnet attjabt ja ednabt, *honora patrem tuum & matrem tuam*, *Eph. 6: 2.*

Kudnet, *v. a. avidius contemplari*, kika efter, noga beſe. *Auſtr.*

Kudneje, *qui cum admiratione atque ſtupore contemplatur*, en ſom med håpenhet och förundran betraktar.

Kudnelats, *n. a. facetus, jucundus*, artig i tal, nöjſam. *It. honeſtus, honore dignus, reverendus*, hederlig, åra vård.

Kudnetiswuot, *n. ſ. infamia*, vanåra, *1 Cor. 15: 41.*

Kudnjetet, *v. a. rigare, aqua conſpergere*, ſpruta vatten, beſtånka med vatten.

Kudnjetem, *n. ſ. rigatio, aquæ aſperſio*, ſprutning, våtande. Kudnjetem dirrew, *inſtrumentum, quo aqua adſpergitur, ſipho*, ſpruta, vatten-ſpruta. *Auſtr.*

Kudno, *n. ſ. inſidiæ*, förſåt. *Synon.* akſetem. *A verbo* kudnet.

Kuffek, *n. a. ſegnis, ſtupidus, vid.* kuiſe.

Kuje, *n. a.* kuje-tjalmak, *cui limi ſunt oculi*, ſnedögd, vindögd.

Kuife *vel* kuiwe, *n. a. indocilis, ingenio carens, ſtupidus*, olåraktig, dumm. Aptſa kuiſe le ſodn, *plane eſt indocilis.*

Kuife & kuifeswuot, *n. f. ſtupiditas, hebetudo ingenii*, dumhet.

Kuiste, *adverbialiter accipitur: unde*, hvadan, hvarifrån. *Eſt ablativ. caſus, pronom.* kå, *in ablat.* kåiſte, *vel* kuiſte.

Kuit, *adv. quidem, certe, ſaltem*, fuller, åtminſtone. Die kuit naute le, *ita certe eſt*, ſå år det. Dalab kuit ådtjob, *Imperialem ſaltem unum accipio*, jag får åtminſtone en Riksdaler. *It. tamen*, men, dock. Wuolgab kuit, *tamen abeo*, jag far dock min våg. I kuit, *non certe, non quidem*, nej men, aldeles ej. Ih kuit ådtjoh wuolget, *certe tibi abire licitum non eſt*, du får ſannerligen ej gå bort. Ib kuit mon tiete, *ego certe neſcio*, jag vet aldeles ej.

Kuitet *vel* kuidet, *v. a. queri*, klaga. Kuitet niådebs, *de calamitate ſua queri*, klaga öfver ſin nöd. Kuiteſtet, *dimin.* litet öfverklaga. Kuitegåtet, *queri incipere*, begynna at klaga öfver. Die kuitegåtin Konogaſi, *queri incipiebant apud Regem*, de begynte at klaga hos Konungen.

Kuitetattet, *v. n. querimoniam mereri, querimonia dignum eſſe*, vara vårdt at klagas öfver, kunna öfverklagas. I kuitetatte, *iſtud queri non poſſumus, querendum non eſt*, det kan ej klagas öfver. Mija niåda le nau ſtuores, jutte i kuitetatte nuokes, *tanta nos premit calamitas, ut illam non ſatis queri poſſimus.*

Kuiteles, kuitetakes, *n. a. querulus, ad querendum pronus*, en, ſom altid beklagar ſig. Eme le ſodn kuiteles, *ſemper ille querulus eſt*, det år hans vana at altid beklaga ſig.

Kuitelwas, *n. f. querela*, klagan. Mab kuitelwaſen adnah? *quam habes querimoniam?* hvad har du at klaga öfver?

Kukke, kukkes, *n. a. longus*, lång. Kukkes laido, *iter longum*, lång våg. Kukkes ekewe, *æternitas longa.* Kukkes karwoin, *veſte longa, Marc. 18:5.* Kukkes qwele, *piſcis longus, h. e. ſerpens*, orm. Tatte kukkeb, *eo longior*, deſto långre. Man kukke kaſka le tat? *quam longum hoc eſt intervallum?* huru långt år detta afſtåndet? *Comparat.* kukkeb, *longior*, långre. Salla le kukkeb ſtikkoſt, *orgyia ulna longior eſt.* Kukkemus, *ſuperlat. longiſſimus*, den långſte. Kukkemus kaino, *funis longiſſimus. Compoſ.* kukkes-lakats, *longulus, oblongus*, något lång, aflång. Kukkes-lakats mannos, *iter longulum*, något lång våg, eller reſa. Die le nau kukkes-lakats, *oblongum eſt*, det år aflångt. Kukkes-kierdies, *longanimis*, långmodig. *Eccl.* Kukkes-kierdieswuot, *ſubſtant. longanimitas*, långmodighet. Kukkes-perjetag, *dies paraſceves*, Långfredag.

Kukke, *adv. diu, longe*, långe, långt. Kukke le wuordet, *exſpectare longum eſt*, det år långt at vånta. Man kukke kalkab mon to wuordet? *quamdiu te exſpectabo?* huru långe ſkal jag vånta dig? Kukke tan autelen, *longe antea*, långt derförinnan. Ila kukkeb ſodn katoi, *nimis ille diu abſuit*, han var för långe borta. Kukkeb wieſot, *diu vivere*, lefva långe. Mon kalkab wuolget kukkas, *longe ſive procul abiturus ſum*, jag ſkal gå långt bort. Wuojete kukkas muſte, *abige procul a me.* Kukken kaddeſt, *procul*

a ri-

a ripa, långt ifrån ſtranden. Tjodtjoi kukken, *longe diſtabat*, han ſtod långt ifrån. Kukket le ſodn påtam, *e longinquis locis advenit*, han har kommit långt ifrån. Kukket mon wuoidnib, *e longinquo conſpexi*, jag ſåg långt ifrån. *Per caſus flecti evidens eſt, quos e grammaticis diſcat Lector Benev. Comparat.* kukkebu & kukkebut, *diutius*, *longius*, långre. Kukkebu todn ajetallah, ko mon ſitab, *diutius ac vellem moraris*, du dröjer långre, ån jag ville. Kukke kukkeb, *magis magisque*, *plus ultra*, mer och mer. Kukke kukkebeſi almats wieſot ſita, *homo quam diutiſſime vult vivere*, menniſkan vil lefva ju långre, ju mera. Kukkebeſne leb mon, ko todn, *longius*, *quam tu*, *abſum*, jag år långre borta, ån ſom du. Kukkebon & kukkebun, *idem.* Kukkebun le ſodn, *longius ille diſtat*, han år långre borta. Kukkebeſt le ſodn påtam, ko mon, *magis ille e longinquo venit*, *quam ego*, han har kommit långre ifrån, ån ſom jag. Kukkebui & kukkebut leb mon wuolgemen, *longius abiturus ſum*, jag ſkal fara långre bort. Kukkebuts, kukkebutje, *dim. paulo diutius ſive longius*, litet långre. *Superlat.* Kukkemuſt, *diutiſſime*, *longiſſime*, långſt. Kukkemuſt leb mon pargam, *diutiſſime ego laboravi*, jag har arbetat långſt. Kukkemuſt ſodn wuolgi, *longiſſime ſive maxime peregre ille abiit*, han for långſt bort. *Fenn.* Caucaa, *e longinquo.*

Kukkeswuot, *n. ſ. longitudo*, *diſtantia*, långd, långt afſtånd. Kukkeswuoteſt ib påtet matte, *ob nimiam diſtantiam venire non poſſum*, jag kan ej komma för aflågſenhetens ſkull.

Kukkewuot, *n. ſ. diuturnitas*, långvarighet. Ekewen aimon kukkewuot, *diuturnitas æternitatis*, evighetens långd.

Kukketet, *v. a. longiorem facere*, *prolongare*, göra långre, förlånga. Kukketet wieſom aikeb, *vitam prolongare.* Kapteb kukketet, *veſtem demittere*, *magis demiſſam reddere.* Kainob kukketet, *funem relaxare*, göra repet långre. Kukketaſtet, *dimin.* göra litet långre. Kukketatjet, *incipere longiorem facere*, begynna at göra långre.

Kukketem, *n. ſ. prolongatio*, förlångning.

Kukkanet, *v.n. prolongari*, *produci*, förlångas. Laido kukkani, *iter longius factum eſt*, *producebatur*, reſan förlångdes. Kukkanaſtet, *dimin.* litet förlångas. Kukkanatjet, *incipere produci*, begynna at blifva långre. Kukkanatja peiwe, *dies fieri incipit longior*, dagen börjar at blifva långre. Kukkanem, *ſubſt. ipſe actus*, *dum aliquid longius evadit*, tilökning på långden.

Kukkahet, *v. a. longum ducere*, tycka vara för långt. Kukkahab ſo katomeb, *nimis diu mihi videtur abeſſe*, jag tycker at han år för långe borta. Kukkahab tab laidob, *nimis longum hoc iter duco*, jag tycker, at denne reſan år för lång. Kukkahib wuordet to, *nimis longum duxi*, *te diutius exſpectare*, jag tyckte det blef för långt, at långre vånta dig. Kukkahaſtet, *dimin.* tycka at det år något långt.

långt. Kukkahaſtab to kapteb, *juſto fere longior mihi toga tua videtur*, jag tycker, at din råck år nåſtan fór lång. Kukkahatjet, *incipere longum exiſtimare*, begynna at tycka, at det år fór långt. Kukkahatjab wuordet, *feſſus fieri incipio exſpectando*, jag bórjar blifva ledſen at vånta.

Kukkahem, *n. ſ. ipſe actus, dum aliquid longum æſtimamus, tædium, mora nimia adductum*, då man tycker, at något år långt, ledſnad ófver fór mycket drógsmål.

Kukkalastet, *v. n. cunctari, morari*, drója. Kukkalaſti pâtet, *venire cunctatus eſt*, han drógde at komma. Kukkalaſti makſoin, *ærem perſolvere cunctatus eſt*, han drógde med betalningen. Kukkeb kukkalaſti, *diu cunctabatur*, han drógde långe. *Imperſ.* kukkalaſta. Ko kukkalaſta, *ſucceſſu temporis, impoſterum*, med tiden, framdeles. Toiwotes ſåggo, ko kukkalaſta, *procraſtinatione vana fiunt promiſſa*, lóften blifva fruktlóſa genom utdrågt på tiden.

Kukkalastem, *n. ſ. mora*, drógsmål.

Kukkeguts, *adv. Auſtr. aliquantum diu*, något långe.

Kukko, kukkod & kukkodes, *n. ſ. longitudo*, långd. Kukkodeſi le tat jaure kolma mil, *quod ad longitudinem, tria hic lacus continet milliaria*, denne ſjón år tre mil lång. Ålman kukko, *ſtatura virilis*, mans-långd. Kukkodeſi ânetet, *quod ad longitudinem minuere, curtare*, afkorta, i anſeende til långden.

Kukkok, *n. a. idem atque* kukkes.

Kukkot, kukkoſtet, kukkogåtet, *vide* kukkanet, kukkanaſtet, kukkanatjet.

Kukkostet, *v. n. Auſtr. nauſeare, nauſea laborare*, våmjas, hafva ondt af våmjelſe. *Forte a* kukkes, *longus, quia vomentes & nauſeantes collum porrigunt & quaſi longius faciunt; vel a Fenn.* cacaiſta, *faſtidire*, cacaiſtus, *faſtidium, nauſea. Hinc*

Kukkokes, *n. a. faſtidiens, nauſeans*, den ſom våmjes vid något.

Kukkostem, *n. ſ. nauſea*, våmjelſe.

Kukse, kukſats, *Auſtr. vide* kokſe.

Kulke, *n. ſ. culter*, knif, tålje-knif. Kulkats & kulkets, *dimin. cultellus*, en liten knif.

Kullet, *v. a. audire*, hóra. Kullib ſuſte, *audiebam ex illo*, jag hórde af honom. Kulluſa ſijeb, *exaudiant illos*, de hóre dem, *Luc. 16: 29.* Kuteh kulleh pakob, *qui audiunt verbum.* Mo kulleteten, *me audiente*, då jag hórer, ſå at jag hórer. *It. ſentire*, kånna. Kullah kus todn tjåſkemeb, *ſentisne frigus*, kånner du kólden. Wankeb mon kullab, *dolorem perſentio*, jag kånner en ſveda. *It. intelligere linguam aliquam*, fórſtå et ſpråk, ſom talas. Kullab mon Suoma kiåleb, *linguam percipio Fennicam*, jag fórſtår Finſkan. *Paſſiv.* kulluet, kullowet, *vide infra* kullot. *Obſ.* Kulluet, *pertinere*, tilhóra, *non niſi in Theologicis occurrit, nam propria hujus vocis ſignificatio eſt audiri.* Kullaſtet, *dimin.* litet hóra. Kullaſtib tabb, *ad aures meas iſtud pervenit*, jag har hórdt litet deraf. Kullegåtet & kullajet, *audire incipere*, begynna at hóra. Kullajime akta kiåleb, *vocem quandam auribus percipere incipiebamus*, vi fingo hóra en róſt.

Kullatet, *v. a. audire facere, promulgare*, låta höra, göra at en hörer, förkunna. Idtjib aibmot sunji kullatet, *vocem ita attollere non potui, ut is audiret*, jag förmådde ej tala så högt, at han kunde hörat. *It.* Mattah kus todn Taro kiåleb? *Resp.* kullatab lika, *callesne linguam Svecanam? resp. intelligibilis saltem sum*, kan du Svenska? sv. så mycket at jag kan förstås, at det jag säger kan begripas. Konoges le kullatam lagab, *legem Rex promulgavit*, Konungen har utfärdat en lag. Taina mije sitebe kullatet, *hoc ipso manifestare volumus. Passiv.* Kullatuet, *promulgari*, förkunnas. Udne kalka kullatuet, *hodie promulgabitur*, det skal förkunnas i dag. Kullatastet, *dimin.* litet förkunna. Kullatatjet, *incipere promulgare*, begynna at förkunna.

Kullatin, *adverbialiter accipitur: e. g.* mo kullatin, *me audiente*, under det jag hörde, i min åhöro. Attjes kullatin, *patre ejus audiente*, i hans faders åhöro. I le puorak tait hålet måddasi kullatin, *minus est consultum ista, multis audientibus, effari*, det år ej rådeligit at tala härom, når flere höra derpå. *Obs.* måddasi *est genitivus casus, construitur enim cum genetiv.*

Kulleje, *audiens*, den som hörer. Kulleje koros leb mon, *audivi tantum, fama solum & auditione accepi*, jag har det allenast af et rykte.

Kullem, *n. s. auditus, fama*, hörsel, hörande, rykte. Kullemen tsagge, *per famam*, genom et rykte.

Kullemas, *audiendum, quod est audiendum*, det som år at höra. Jubmelen pako le kullemasen, *audiendum est verbum Dei.* Naute le kullemasi, *ita auditur*, så höres det. *Est quasi gerundium verbi* kullet.

Kulloges, *n. a. obediens*, lydig, hörsam. Alo le sodn munji kulloges, *mihi semper dicto obediens est*, han år mig altid lydig. Kullokes, *idem. Compos. & oppos.* Okulloges, *inobediens*, olydig. Okulloges pardne, *filius inobediens, qui minus moriger est*, olydig son.

Kullogeswuot, *n. s. obedientia*, lydnad. Jakkon kullogeswuoteb, *obedientiam fidei, Rom. 1: 5. Compos. & oppos.* Okullogeswuot, *inobedientia*, ohörsamhet. Kaikeb okullogeswuoteb, *omnem inobedientiam, 2 Cor. 10: 6.*

Kullogeslaka, *adv. obedienter, obsequenter*, hörsammeligen, lydigt.

Kullo, *n. s. fama*, rykte. Naute le kullon, *ita fama fert*, så säger ryktet. Kullo tsagge mon tabb tietab, *fama id accepi*, jag vet det genom ryktet. Kullon le pätet, *fama fert illum esse venturum*, det säges, at han skal komma. *Obs. junctum nomini substantivo vicem sustinet adjectivi, e. gr.* kullo riko, *dives celebris*, den namnkunniga rika mannen. Kullo ålma, *vir fama celeber*, en namnkunnig man. Kullo suola, *fur famosus*, en beryktad tjuf.

Kullonak, *adverbialiter accipitur, involvitque idiotismum haud facile alia lingua explicabilem. A voce præcedente, addita syllabica additione* nak, *ortum esse videtur & quasi casum quendam peculiarem constituit.* Kollonak le tatt sadnes, *vel ipsa teste fama, id verum est*,

est, sjelfva ryktet såger, at det år sant. Kullonak le naute, *quin ita sit, ut fama fert, nullum est dubium*, det år otvifvelaktigt så, som det spörjes. Kullonak le sodn, ko sodn påta, *illum quis non audiret venientem?* han hóres nog, når som han kommer. *Obs. dicitur etiam de illis rebus, quas ope olfactus, gustus & tactus percipimus; e. gr.* Kullonak suowa hapsit, *fumus certo naribus percipitur*, det år utan tvifvel rók, som luktar. Kullonak le tat wina, *quod hoc vinum sit, vel ex ipso gusto judicari potest*, smaken gjer tilkånna, at detta år vin. Kullonak le udne tjåskasub ektatjest, *quod majus sit hodie, quam hesterno die, frigus, sensu facile percipitur*, det kånnes tydeligen, at det år kallare i dag, ån som i går.

KULLOT, *v. n. audiri*, hóras. *Est quasi passiv. verbi activi* kullet, *quod vid. supra.* Naute kulloi, *ita audiebatur, sive, ita fama erat*, det hórdes så. Kulloſtet, *dimin.* litet hóras. Kullosti tjuorwot, *auditus est clamare*, han hórdes ropa. Kullogåtet, *audiri incipere*, begynna at hóras. Basuneh kalkeh kullogåtet, *tubæ incipient audiri. Hinc, quasi alterum passivum, sequens derivatur verbum*

KULLOTOWET, *audiri, evulgari*, hóras, utspridas, blifva kunnigt. Kullotowet kuit kalka, *evulgabitur tamen aliquando*, det skal dock en gång blifva kunnigt. *Obs. Activum hujus vocis* kullotet, *audire facere, promulgare*, góra kunnigt, *raro occurrit: usitatius enim est* kullatet, *quod vide.*

KULOS, *n. a. celeber, famosus*, namnkunnig, beryktad. Kulos almats, *homo fama celebris. It. qui facile percipitur sensibus, excepto visu*, kånbar. Kulos tjåskem, *frigus, quod sensum afficit*, mårkelig kóld. *Obs. ad visum quod attinet, vide* wuoidnos.

KULTELET & kuldelet, *v. a. audire, auscultare, obedire*, hóra på, lyda, *cfr.* jekatet. Suollet sije kulteleh maite mon hålab, *subauscultant quæ loquor*, de lura på hvad jag såger. Kultele maite mon sardnob, *esto dicto mihi obediens*, lyd mig, i det jag såger. Kultelete Jubmelen pakob, *auscultate verbum Dei. It. contrectare manibus*, róra vid med hånderna, kånna på. *It. gustare*, smaka på. Kultele, makko salte le painam, *gusta, an sale sit tinctum*, kånn på, om det smakar af salt. Kultelastet, *dimin.* litet kånna på, m. m. Kultelastib utsatji, *auscultabam paulisper*, jag hórde något litet uppå. I wasja kultelastet, *auscultare non curat*, han bryr sig ej om, at hóra på. Kultelatjet, *incipere auscultare &c.* begynna at hóra på, m. m.

KULTELEJE, *auditor, contrectans*, åhórare, en som kånner på. Åjaldakes kulteleje, *auditor obliviosus.*

KULTELEM, *n. s. auditio, contrectatio*, åhórande, påkånning. Jubmelen pakon kultelem, *auditio verbi Divini.*

KULTELADDET, *v. a. frequ. attrectare, palpare*, kånna på, vidróra. Haweb kulteladdet, *vulnus palpare.* Juolki kulteladdet, *pedibus tentare, caute & pedetentim incedere*, kånna fóre sig med fóttren. *Dicitur, quando in tenebris, pedibus baculoque iter prætentamus.* Kulteladdeje, *particip. attrectans*

ctans, fom vidrörer. Kulteladdem, *fubft. contrectatio*, vidrörande.

KUM, *præp. cum*, med. *Auftr.* qweim. Mo-kum, *mecum*, med mig. To-kum, *tecum*, med dig. So-kum, *fecum*, med fig.

KUMPE, kumpek, *lupus*, varg.

KUNA, *n. f. cinis*, afka. Såke kuna, *cinis betulæ*, björk-afka. Skarta kuna, *cinis igne concretus*, afka, fom klimpat fig i elden. Kuna tjatfe, *lixivium*, lut. Kunait palet, *transl. puerili modo ludere, ineptire*, hafva fåfånga faker för händer.

KUNDE, *dictio enclitica, focietatem quandam pluriumque conſortium fignificans.* Kåtekunde, *familia, domeftici*, husfolk. Sebrekunde, *ecclefia*, förfamling. *Fenn.* Kunda, *idem, e. gr.* Huonecunda, *familia*, cylåcunda, *pagus*. Ruthinacunda, *Ducatus*, Hertigdöme.

KUOBL, kuobla, *n. f. promontorium præruptum, five rupes prominens*, en brant klippa, fom likafom hänger utöfver. *Obf. fæpe etiam de nive, vento cumulata in jugis montium & in formam rupis fuperpendentis redacta dicitur*, fåges ock ofta om fnö-drifvor, fom lagt fig på bergen och utgöra likafom branter.

KUOBME, *n. f. putredo*, röta, rutenhet. *De arborum putredine dicitur*, fåges om röta på träd. Kuobmek, *n. adj. putridus*, ruten, förmultnad.

KUOBMOT, *v. n. putrefcere*, murkna, ruttna. Kuobmogåtet, *incipere putrefcere*, begynna at rutna. *De arboribus*, *cfr.* tfuobdfet.

KUOBMO & kuomo, *n. f. ingefta five ventris & inteftinorum animalium quadrupedum ingluvies*, gorr i tarmarne och magen på kreatur.

KUOPA, *n. f. pedum indumentum laneum brevius, figura calcei*, ylle-låft, ftrumplåft. Kuopa juolke, *pes hoc indumento indutus*. Kuopats, *dimin.* en liten ftrumplåft.

KUOPET, *v. a. corrugare, complicare*, rynka, fålla, draga ihop i rynkor. Kabmakeb kuopet, *calceum complicare, five more Lapponum confuere*, rynka en fko, fom Lapparne bruka.

KUOPALDAK, *n. f. contractio in plicas*, rynkning, fållning. Kuopek, *idem*.

KUOP, *n. f. mucor, fitus*, mögel.

KUOPOT, *v. n. mucere, fitu corrumpi*, möglas. Kuopoftet, *dim.* litet möglas. Kuopogåtet, *mucefcere incipere*, begynna at möglas. Kuopom, *particip. mucidus*, möglig. Kuopom laipe, *panis mucidus*, mögligt bröd. Kuopom wuofta, *cafeus mucidus*, möglig oft.

KUOPOTET, *v. a. Hiph. mucefcere facere, mucori exponere*, låta möglas.

KUOPOK, *n. a. mucidus*, möglig.

KUOPPAR, *n. f. cuprum*, koppar. Kuoppar pednik, *moneta cuprea*, kopparpenning. Kuoppar-fmidd, *cupri faber*, kopparflagare. *cfr.* air.

KUOPSA, *n. f. pifcis lactaria pulpa*, (*Gall. laitance*) mjölke hos fifkarne. *Hinc*

KUOPSAKES, (*fcil* qwele) *pifcis mafculus, cui pulpa lactaria eft*, han-fifk, fifk fom har mjölke.

KUORB, *vide infra* qworb.

KUOREN, *prope, penes*, bredevid, hos. Attjes kuoren, *penes patrem fuum*, hos fin fader Kaudnib fo ånotjen kuoren, *prope fluvium illum inveni.*

 Obf.

Obs. est quasi Locativ. casu; Nominativus kuora, *in usu non est, qui significaret tractum, plagam. Fenn.* euri, *plaga.*

KUOROS, *vacuus*, tom. *vide* koros.

KUOSA, *n. arbor. pinus*, gran. Kuosaland *sive* kuosa-wuome, *pinetum*, granskog. Kuosa patsek, *pomum pini, conus pini*, gran-kågla. Kuosats, *dim.* en liten gran. *Fenn.* cuusi, *pinus.*

KUOSEST & kuosestak, *n. s. pinetum*, granskog. Kusne kuosest le, *ubi pinetum est.*

KUOSTA, *n. s. frigida tempestas, imprimis verno tempore*, kall våderlek, i synnerhet den som infaller vårtiden. Kuosta kidda, *ver frigidum*, kall vår.

KUOSTALAKATS, *n. a. subfrigidus*, något kall. Kuostalakats talke, *tempestas frigidula*, något kall våderlek. *Obs.* kuostalakats *dicitur de tempestate frigida verna*, kalos *de æstiva*, tjåskes *autem de autumnali & hiberna, quæ vide suis locis.*

KUOSTALAK, *n. s. idem atque* kuosta.

KUOSTETET, *v. n. dum tempestas frigescit verno tempore*, blifva kallt om våren. Die kuosteti, *nunc frigida facta est tempestas*, nu år det kallt. Kuostetatjet, *incipere frigidum fieri*, begynna at blifva kallt. *Hinc quasi duplicatum verbum inchoat.*

KUOSTETATJEGÅTET, *incipere frigidum fieri*, begynna at blifva kallt. Ko kuostetatjegåta kiddan, *cum vere frigida fieri incipit tempestas*, når det begynner at blifva kallt om våren.

KUOWA, kuowa mano, *Februarius*, Göje-månad, *Februarii* månad. *It. particula, quæ quibusdam adjungitur nominibus, ad designandam commiserationem quandam, e. gr.* Pardnekuts kuowa, *o miserum puerulum*, stackars gåsse. Neita kuowa, *o puellam misellam*, flickan stackare.

KUOWAT, *v. a. excavare*, utholka. *H.*

KUOWOL, *n. s. scalprum*, hålkjårn. *Fennon.* coweli.

KUOWSE, *castor anniculus*, en båfverunge, som år et år gammal.

KURBMA, *ita appellantur vermes, qui, intra cutem generati rangiferorum, progenies sunt insecti cujusdam, quod Lappones nominant* patta påske *sive* pattok. *Mense Maji hi vermes adulti erumpunt. cfr.* patta påske. Kurbma, kalla Lapparne de maskar, som alstras emellan skinnet och köttet på renarne, de åro frön af en bromsfluga, som kallas pattok. I Maji månad blifva desse maskar fullvåxte och krypa fram. Se patta påske.

KURG, *rangifer monoculus, sive qui de via aberrat*, en enögd ren, en ren som löper miste om råtta vågen. *Transl. homo, qui, ob hebetiorem visum, quod quærit non invenit*, en menniska, som ej ser och finner igen det hon letar. *cfr.* noljo.

KURGAST, *n. s. semita, sive vestigia rangiferorum, in nive, quibus in una ingressi sunt serie*, spår efter renar i snön, där de hafva gått i rad, efter hvarandra. Kurgastak, *id. cfr.* juone.

KURGETET, *v. n. effluere*, rinna ut. *De siccis dicitur rebus, quæ per foramen quoddam, sive orificium effluunt, fluida dicuntur* kålket, *quod vid. infr.* såges om torra varor, når de rinna ut, genom et hål eller en öpning; om våta varor såges kålket. Kordne kur-

kurgeti wuoſſeſt, *hordeum e ſacco efſluxit*, kornet rann utur ſäcken. *Fennon.* curiſtan, *evacuo. cfr.* koros. Kurgetaſtet, *dimin.* litet rinna ut. Kurgetatjet, *incipere effluere*, begynna at utrinna. *cfr.* korkelet.

KURGESTET, *idem quod* kurgetet. *It. De animalibus, dum in una ſerie ingrediuntur, inprimis vero de rangiferis*, ſåges om djuran, och i ſynnerhet om renarne, då de gå i en rad. Fåtſoh leh kurgeſtam, *rangiferi in ſerie ingreſſi ſunt.*

KURR, *vide ſupra* kora.

KURRAK, *n. a. fractus, cui pars ademta eſt*, ſom har et ſtycke borta, ſom har ſkal. *It. cui dens evulſus eſt*, ſom har miſtat en tand.

KURTE, *nom. avis, columbus arcticus*, lom, ſkrik-lom. *Minor eſt ſpecies, major vocatur* tawek.

KUS, *dictio encl. interrogativa.* Ikus le naute? *nonne ita eſt?* är icke det ſå? Tietah kus todn? *ſcisne?* vet du? *Obſ. interd. dicitur* iks *contr. pro* ikus.

KUSA, kuſs, *vide* koſs.

KUSK, *n. avis, ruſticulæ minoris ſpecies*, en myrfogel, bekaſin.

KUSCHMOK *vel* kuſſmok, kuſſmes, *n. a. rigidus, inflexibilis*, ſtyf, oböjelig. Kuſſmes rerte, *corium rigidum*, ſtyft läder. *Dicitur etiam de iis hominibus & beſtiis, quibus corpus minus agile eſt.* Kuſchmok âlma, *vir corpore minus agili*, en ovig man.

KUSCHMOT *ſive* kuſſmot, *v. n. rigidum fieri, rigeſcere*, ſtelna, blifva ſtyf. *It.* Almatjeh kuſchmoh ko ſije ila puoitoh, *obeſi minus agili ſunt corpore.* Kuſchmoſtet, *dimin.* blifva litet ſtyf. Kuſchmogâtet, *incipere rigere*, begynna at blifva ſtyf. Kuſchmotet, *Hiph. rigidum facere, ſive rigeſcere facere*, göra ſtyf, låta ſtyfna.

KUSSNE & kuſnes, *adv. ubi*, hvareſt. *Eſt quaſi locativus caſus. Obſ. per caſus flexum varias obtinet ſignificationes, eſtque & interrogativum & relativ. e. gr.* kuſſa *ſive* kuſſas, *quorſum*, hvarthän, hvart ut. Kuſte, *unde*, hvarifrån. Kuſte pâtah? *unde venis?* hvadan kommer du? Kuſtes, *idem. Compoſ.* Kuſneken, *alicubi*, någonſtådes. I kuſneken, *nullibi, nusquam*, ingenſtådes. I kuſneken kaudnetua, *nusquam invenitur.* Kuſs-ikkenes, *adv.* Mon kalkab to tjowot kuſs-ikkenes todn wuolgah, *in quem demumcunque abiveris locum te ſequar*, jag ſkal följa dig, ehvart du går. *Fenn.* cuſa, *ubi &* cuſta, *unde. cfr.* konnes.

KUSSNJEPELE, *urſa*, björnhona. *v.* bire.

KUSSWOT, *v. a. machinis quidquam moliri, machina attollere*, med håf-tyg röra något utur ſit ſtälle. Kuſſwoſtet, *dimin. & frequ. idem.* Kuſſwogâtet, *moliri incipere*, begynna at håfva. Kuſſwom reido *ſive* kuſſwom muora, *machina, inſtrumentum mechanicum, quo quidquam movetur ſive attollitur*, håf-tyg.

KUTTE, kuttes, *pron. a. quis, qui. Eſt & interrogat. & relat.* Kuttes *tamen ſemper fere interrog.* hvilken, hvilken ſom. Kuttes tieta? *quis ſcit?* hvilken vet? Mon, kutte tietab, *ego, qui novi*, jag, ſom vet. Kutti, *quorum*, hvilkas. Kutti nokkem le håppanem, *quorum finis opprobrium eſt.* Fårta kutte, *unusquisque*, hvar och

 en.

en. Fårta kutte ſijaſt, *unusquisque illorum*, hvar och en af dem. Kuſte leh todn tabb kullam? *a quo iſtud audiviſti?* af hvem har du hört det? *Reliquos caſus videat L. B. in grammaticis.*

KUTTELAKA & kuttelakai, *adv. quo modo, qua ratione*, på hvad ſätt. Kuttelaka kalkab mon tabb tajetet? *qua ratione iſtud intelligam?*

KUTTE-KAUTOI & kutteqwettai, *adv. quo reſpectu*, i hvad affeende, i anſeende til hvilket.

KUTTEK, *pron. a. aliquis*, någon. Jus kuttek etſa mo, *ſi quis me amat*, *Joh. 14: 23.* *In accuſativo* kuttebke *pro* kuttekeb. Jus kutteken mana jabma, *ſi infans alicujus moritur.* I le ſodn waddam maitek kutteki *vel* kuttekeſi, *nihil ille cuiquam dedit*, han har ej gifvit någon något. Ib mon tåbde kuttebke ſijaſt, *neminem illorum cognoſco*, jag känner ej någon af dem. I kuttek, *nemo*, ingen.

KUTS, *genet.* -tjen *particula inſeparabilis*, *qua vocibus ſuffixa*, *diminutivum vocis formatur*, *e. gr.* pardnekuts, *puerulus*, en liten gåſſe. Neitakuts, *puſilla puella*, en liten flicka. *Eſt etiam commiſerentis*, *e. gr.* wuoike ålmakutjeb, *o virum miſerum*, ſtackars man! Akkakuts, *vetula miſera*, en ſtackars gumma.

KUWE, *n. ſ. imago*, belåte. *Auſtr. Fenn.* cuva, *idem.* *Vide infra* kåwe.

KYRKO, *n. ſ. templum*, kyrka. Kyrkopalkes, *via qua itur ad templum*, kyrkoväg. Kyrko-wadſem, *frequentatio ſacrorum*, kyrkogång. Kyrko-ordnig, *lex eccleſiaſtica*, kyrko-lag. Kyrkoſuolek, *ſacrilegus.* Kyrkon aita, *Auſt. cœmeterium*, kyrkogård, *a Fenn.* aita, *ſepes.* Kyrko-garde, *idem.* Kyrkokadno, *nom. menſuræ*, *pars una & trigeſima tonnæ*, en kappe, en 32:del af en tunna. Kyrko-pakkates, *pœna ſive diſciplina eccleſiaſtica*, kyrko-ſtraff. *Compoſ.* Kyrkoherra, *Paſtor eccleſiæ*, Kyrkoherde. Kyrkowård, *adminiſtrator templi*, kyrkovård. Kyrkots, *dimin.* en liten kyrka.

KYRSOLET, *v. n. circumire*, *diſcurrere in orbem*, gå omkring, löpa i en rundel. Påtſoh kyrſolet algin, *rangiferi gyros agere cœperunt*, renarne begynte ſvånga ſig omkring. Kyrſolaſtet, *dim.* litet ſvånga ſig omkring. Kyrſolatjet, *circumire incipere*, begynna at gå omkring.

KYTSOL, *nom. vermis cujusdam concha tecti*, *item alius cujusdam nudi*, *qui a pluvia ſæpius eſt conſpicuus*, namn på en ſnäcke-maſk, äfven en annan, ſom oftaſt ſynes efter regn.

KÅBBA, *pron. a duale*, *uter*, hvilkendera: ſåges allenaſt om tvånne. Kåbba keino le puoreb, *quænam via melior eſt? Matth. 9: 5.* Akta kåbba & juobba kåbba, *alteruter*, endera. Juobba kåbbab kalkah todn takket, *alterutrum horum facies.* *Obſ. quando cum negativo conjungitur*, k *in fine additur*, *e. gr.* I kåbbak, *neuter*, ingendera. *Accuſativo* i kåbbabke, *neutrum.*

KÅBBEL, kåbbelen, *adv. ab utra parte?* på hvilkendera ſidan om? Kåbbel waren, *a qua parte montis*, på hvilkendera ſidan om berget. *Per caſus flexibile eſt*, *e. gr.* Kåbbelt todn påtah, allet jalla lulde? *utrum ab occidente*, an

an ab oriente venis? hvadan kommer du, antingen ifrån våſter eller óſter? Kåbbo (*ſive* kåbbos) todn wuolgah? *quorſum abis?* hvart far du? Kåbbos åiwi, *idem. It.* I ſodn tiete kåbbos åiwi, *quid faciat & quorſum ſe vertat neſcit*, han vet ej hvad han ſkal góra, han vet ej hvart han ſkal vånda ſig.

Kåbbatjak, *n. a. uterque*, *ambo*, båda, båda två. Kåbbatjak attje ja edne, *uterque pater & mater.* Kåbbatjaki kåti, *ambabus manibus*, med båda händerna. Kåbbatjak peleſt, *ab utraque parte*, på båda ſidor. *It. conj.* Kåbbatjak kroppen ja ſiålon kautoi, *& qua corpus & qua animam*, både til kropp och ſjål.

Kåbda & kåbdes, *n. ſ. veneficorum inſtrumentum*, *proprie quo olim uſi ſunt Lappones*, *rhombus*, ſpå-trumma, ſom Lapparne bruka. Kåbdab tſabmet, *dicto inſtrumento uti*, ſlå på ſpå-trumman.

Kåbdo, *n. ſ. latitudo*, bredd. Mi le kåbdo, *quid latitudo ſit*, *Eph. 3: 18.*

Kåbdok, kåbdes, kåbd & kåbdek, *n. a. latus*, bred. Kåbd fjållo, *aſſer latus*, bredt bråde. Kåbdes kåino, *via lata*, bred våg. Man kåbdok le tat jaure? *quam latus hic eſt lacus?* huru bred år denna ſjón? Kåbd-niuonak, *cui naſus eſt latus atque depreſſus*, flatnåſig.

Kåbdokwuot, *n. ſ. latitudo*, bredd.

Kåbdetet, *v. a. latiorem facere*, *dilatare*, góra bredare. Kåinob kåbdetet, *viam latiorem reddere.* Kåbdetaſtet, *dimin.* góra litet bredare. Kåbdetatjet, *incipere reddere latiorem*, begynna at góra bredare.

Kåbdanet, *v. n. dilatari*, *latius fieri*, utvidgas, blifva bredare. *It. emergere*, flyta up.

Kåbdeles, *n. a. qui aquæ non facile immergitur*, ſom vål flyter på vatnet. Kåbdeles wadnas, *cymba leviter innatans ſuperficiei aquæ*, en båt, ſom flyter lått på vatnet. Kåbdeles almats, *homo, qui in natando aquis non ſubmergitur*, en menniſka, ſom vål flyter på vatnet.

Kåbdot, *v. n. ſuper aquam natare*, *fluctuare*, flyta ofvan på vatnet. Muora kåbdo tjatſen nal, *lignum aquis non ſubmergitur*, trå flyter på vatnet. Pajas kåbdot, *emergere*, flyta up. *Dicitur etiam de nive*, *limo & de rebus illis innatantibus.* Kåbdo muoteken nala, *ſupernatat nivem*, det flyter ofvan på ſnón. Kåbdoſtet, *dimin.* litet flyta. Kåbdogåtet, *incipere fluctuare*, *aquam ſupernatare incipere*, begynna at flyta. *Hinc*

Kåbdotet, *emergere facere*, *emergendum curare*, låta flyta up. *It. transl. excuſare*, *purgare*, urſåkta. Kåbdotet etjebs jalla qweibmebs, *ſemet ipſum vel proximum ſuum excuſare*, urſåkta ſig ſjelf, eller ſin nåſta. Siti etjebs taina kåbdotet, *hoc ſe voluit purgare. It.* Herke kåbdoti tſewen naln, *rangifer caute ingrediebatur*, *ne nivi immergeretur*, ren gick varſamt på ſnón, at han ej ſkulle ſjunka ner dåri. *Auſtr.* Kåbdetet, *idem.* Kåbdotaſtet, *dimin.* litet urſåkta. Kåbdotatjet, *incipere purgare*, begynna at urſåkta.

Kåbdotem, *n. ſ. excuſatio*, *purgatio*, urſåkt. Kåbdotemeb ſita, *opus eſt purgatione.*

Kåbmanet, *v. n. everti, subverti*, ſtjelpas omkull. Wadnas kåbmani, *cymba eversa est*, båten ſtjelpte. Kåbmanaſtet, *dim. it. & quidem sæpius: celeriter everti*, haſtigt ſtjelpa. Kåbmanatjet, *incipere everti*, begynna at ſtjelpa.

Kåbmanem, *n. f. eversio, e. gr. navis aut cymbæ in mari*, ſtjelpande, omſtjelpning.

Kåbme, *n. a. non nisi in hac locutione occurrit.* Kåbme njuone, *nasus aduncus, quod ad infimam partem depressus, in medio autem elevatus*, krokig nåſa, ſom år högſt midt på. Kåbme njuonek, *cui talis est nasus*, kroknåſig.

Kåbmetet, kåmetet, *v. a. evertere*, ſtjelpa ikull. Wadnaſeb kåbmetet, *cymbam evertere*, ſtjelpa omkull båten. Kareb kåbmetet, *patinam convertere*, vånda up och ned på ſkålen. *It. profundere*, ſpilla ut. Tjatſeb kåbmeti kareſt, *aquam e vase profundebat*, han ſpilde ut vatnet utur kårilet. Kåbmetaſtet, *dimin.* litet omſtjelpa, m. m. Kåbmetatjet, *incipere profundere &c.* begynna at utgjuta, m. m. *Fenn.* cumo, *supinus;* cumoan, *subverto. Austr. Lapp. dicunt* kubmetet. *Oppos.* kauwotet.

Kåbmetattet, *v. a. inclinare, facere ut evertatur, ut effundatur*, låta ſtjelpa, låta utſpillas. Ale kåbmetatte, *fac ne effundatur. Obs. sæpius dicunt* kåmetattet.

Kåbmo, *n. a. eversus, inclinatus*, omſtjelpt. *Oppos.* kauwo. Kåbmo wadnas, *scapha eversa.* Kåbmo kåt, *pars postica manus*, bakdelen på handen, bakhand. *It. transl. avarus, parcus, qui non facile dat*, karg, ſnål, ſom ej gårna ger. *Austr.* kubmo, *idem.*

Kåbmot, *adv.* Kåbmot li wållahemen, *pronus jacebat*, han låg framſtupa. Kåbmot le, *prostratus est humi*, han ligger omkull.

Kåbre, *n. f. ita omne id appellatur, quod quasi excavata sive concava est figura*, det ſom år likaſom uthålkadt eller utgröpt. Kåbre pakte, *præcipitium montis imminens sive superpendens*, en likaſom uthålkad och hångande brant. Kåbre paroh, *undæ altiores & acutiores*, brått-vågor.

Kåbranet, *v. n. convolvi*, rullas ihop. Peſſe kåbran, *cortex betulinus convolvitur*, nåfvern rullar ſig ihop. Kåbranatjet, *incipere convolvi*, begynna at rulla ſig ihop.

Kåbretet, *v. a. convolvere*, ihoprulla. Kåbretaſtet, *dimin.* litet rulla ihop. Kåbretatjet, *incipere convolvere*, begynna at rulla ihop.

Kåddet, *v. a. occidere, necare*, dråpa. Todn ih kalk kåddet, *non occides*, du ſkalt ej dråpa. *It.* nelke kådda, mon kullab, *esurio, famem persentio*, jag kånner jag år hungrig. Qworte kådda, *hysteria affligit.* Wanka mo kådda, *morbo laboro*, jag år ſjuk. Mana tjero ko nelke kådda, *infans esuriens flet*, barnet gråter, då det år hungrigt. *It.* Kalle qwelit to werbme kåddi? *quot pisces tuum irretivit rete?* huru många fiſkar fick du i dit nåt? Kabmak kådda juolkeb, *calceus pedem urit*, ſkon klåmmer foten. Kåddetuet, *passiv. occidi*, dråpas. Kåddeſtet, *dimin. idem atque* kåddet, *de captura tamen piscium plerumque dicitur.*

Die

Die le talle kåddeſtam, *nunc aliquantum piſcium cepit rete*, nu har något mycket fiſk faſtnat i nåtet. Kåddajet & kåddegåtet, *incipere occidere &c.* begynna at dråpa, m. m. Neſke muſte kåddegåta, *eſurire incipio*, jag begynner at blifva hungrig. Die kalkebe kåddajet tjudit, *hoſtes incipiemus configere.*

Kåddelet, *v. a. frequ. idem atque* kåddet, *vid.* kåddet. *It. celeriter interficere*, haſtigt dråpa. *Paſſiv.* kåddelowet, blifva dråpen.

Kåddetet, *v. a. occidendum curare*, låta dråpa. Kåddeti pardne manait, *puerulos occidendos curavit, Matth. 2: 16.* *It.* Kalle qwelit todn kåddetih? *quot cepiſti piſces?* huru många fiſkar fick du?

Kåddeje, *interfector*, dråpare. Almatjen kåddeje, *homicida*, mandråpare. Alma-kåddeje, *idem. 1 Joh. 3: 15.* Kåddeleje, *idem.*

Kåddem, *n. ſ. cædes*, dråp. Kåddelem, *id.*

Kåddatallet, *v. paſſ. occidi*, dråpas, blifva dråpen. Kåddatalli metſeſne, *occiſus eſt in deſerto.*

Kåddot, *contr. pro* kåddetuet, *paſſiv. verbi act.* kåddet, blifva dråpen. *It.* Nåde herke kåddoi, *rangifer clitellarius onere impoſito lædebatur*, ren ſom bar bördan, blef ſalbruten. Kåddoſtet, *dimin.* Kåddogåtet, *onere ſive clitellis impoſitis lædi incipere*, begynna at blifva ſalbruten.

Kådde, *rangifer ſilveſtris, ſive immanſvetus*, vildren. *cfr.* peurek. *Hinc*

Kåddastallet, *v. n. de rangiferis dicitur, dum hominum fugiunt aſpectum manusque*, ſåges om renar, då de ſky för folk, lika ſom vilda renar. *cfr.* kiånkaſtallet.

Kåddårwe & *Auſtr.* kådder, *ita appellant pelles de cruribus unius ſolius rangiferi detractas*, benlingar, af en enda ren.

Kåddotes, *ita appellatur rangifer admiſſarius, quarto ætatis anno*, en brundren på fjerde året. *Auſtr.* kåddets, *id.*

Kådhet, *v. a. texere*, våfva. Wadaſeb kådhet, *pannum texere viliorem*, våfvallmar. Werbmeb kådhet, *rete texere piſcatorium*, binda fiſke-nåt. *Auſt.* kuddet, *id. Fenn.* cutoa, *texo.* Werbmit le kådhemen, *in texendo retia piſcatoria occupatus eſt*, han håller på at binda nåt. *It. de piſcibus, dum ludunt, ſive generationi vacant ovaque gignunt:* ſåges ock om fiſkar, då de leka.

Kådhetet & *interd.* Kådhotet, *v. a. texere facere, texendum curare*, låta våfva. Kådhetet kalkab mon akkab allaſan wadaſeb, *uxorem texere faciam mihi pannum viliorem*, jag ſkal låta huſtrun våfva vallmar, åt mig. Kådhetet allaſas nuotteb, *ſagenam piſcatoriam ſibi texendam curare*, låta binda ſig en not. Wadaſeb kådhetet, *pannum viliorem texendum curare*, låta våfva vallmar. Akti kådhotet, *ſive* akts-kådhotet, *contexere*, ſammanvåfva. *It. conſpirare*, ſammangadda ſig. Akts-kådhotin ſåmaſeh Judariſt, *quidam Judæorum conſpirabant, Act. 23: 12. Melius tamen dicitur:* Akta radeb takket.

Kådheje, *textor*, våfvare. Kådhem, *textura*, våfnad.

Kåd-

Kådhetum, *textus*, wåfven. Walla kådhetum, *ſed texta*, *Joh. 19: 23.*

Kådho, *n. ſ. tela*, wåf. Kådho tjeppe, *texturæ peritus*, förfaren i wåfnad. Kåddo reidoh, *inſtrumenta texturæ inſervientia*, wåf-redſkap. Kådhob ſuoppet, *telam exordiri*, *fila eum in ordinem diſponere, ut inde tela texatur*, refva eller rånna up en wåf. *It.* Kådho, *luſus piſcium*, *dum coëunt ovaque pariunt piſces*, fiſklek. Kådho pådd, *tempus, quo iſtud fieri ſolet*, fiſkarnes lektid. Kådho qweleh, *piſces ludentes*, lek-fiſk.

Kådketet, *v. n. clanculum ſe ſubducere, clam abire, elabi*, oförmårkt och hemligen fara ſin våg. Idjet kådkelitjab, *cras me ſubducam forte*, i morgon torde jag oförmårkt fara min våg.

Kådkelet, *v. a. tangere, attingere*, vidröra. *It. ſurripere*, bortſnappa.

Kådos, *n. a. raucus*, hes. *vide* ſådos.

Kådot, *in motu retardari*, hindras eller ſtadna af i rörelſen. *Proprie de colliſione ſive confricatione duorum vel plurium corporum, qua in motu ſuo impediuntur dicitur*, ſåges egenteligen om kroppar, ſom, genom gnidning emot hvarandra, hindras i ſin rörelſe. *It. transl. de cibo, dum in coquendo ollæ adhæret & aduritur*, ſåges ock om mat, når den blifver vederbrånd. Juptſe le kådom kebne wuodoi, *pulmentum ollæ fundo adhæſit & ſapore infectum eſt empyreumatico.* Melke le kådom, *lac ſaporem contraxit empyreumaticum*, mjölken år vederbrånd.

Kådtja, *lotium*, urin. Kådtja rakka, *veſica urinæ*, piſsblåſa.

Kådtjet & kådtjetet, *v. n. mingere, mejere*, låta ſit vatten. Kådtjegåtet, *mingere incipere*, begynna låta ſit vatten. *Transl. apud Boreal. pluere*, regna. Wårald kådtjegåti, *pluere cæpit; cum indignatione dicitur. Fenn.* cuſen, *mingo.*

Kådtjeles, *qui urinam retinendi facultate caret*, en ſom ej kan hålla ſit vatten. Kådtjeles mana, *infans, qui urinam non valet retinere.*

Kådwe, *n. a. curvus*, krokig. Kådwe juolkek, *ſcambus, valgus*, krokbent, hjulbent.

Kågnetes & kågnet, *n. a. magnum expoſtulans locum atque amplum, ſpatioſus*, ſom tager in ſtort rum, orumlig. *De utenſilibus dicitur, quæ male diſpoſita magnum ſpatium occupant*, ſåges om husgeråd, ſom ej åro lagda i god ordning, och fordra ſtort rum. Kågnetes kaudneh, *ſupellectilia ſive ſarcinæ ſpatioſæ & vaſtæ*, ſaker ſom taga ſtort rum. *Forte a Fenn.* connoinen, *variis impletus rebus, pretii vilioris*, full med ſtök; *quod a Fenn.* condo, *(quisquiliæ) derivatum volunt.*

Kågneteswuot, *n. ſ. ipſe actus, dum aliquid, quatenus ſpatioſum, locum exquirit ampliorem*, orumlighet. Kågneteswuoteſt i tat kåtai tjakan, *ob nimiam vaſtitatem tugurium hoc non capit.*

Kågnetet, *ſpatioſum eſſe, amplum requirere ſpatium*, taga in ſtort rum. Laſſab tat kågnet, *moles vehi hoc ipſo accreſcit*, laſſet blifver hårigenom oformligt ſtort. *Item apud Auſtr. proclinare*, böja ſig ned, *Joh. 8: 8.*

Kågnetem & kågnates, *n. ſ. incrementum*

tum molis, *quo majus requiritur ſpatium*, orumlighet, borttagning af utrymme. Pater kågnetemeſt, *abi*, *ut ſpatium majus fiat*, gå bort, at det må blifva rumligare.

Kåidnet, *v. n. flacceſcere*, *marceſcere*, viſſna. *De herbis dicitur. Auſtr. cfr.* puoldnet.

Kåje, *n. ſ. curvamen*, *flexus*, bukt, bögning. Kåjen le taggo, *iſto loco flexuram recepit*, det har en bögning på det ſtållet.

Kåjek, *n. a. incurvatus*, *flexus*, bögd, krokig. Kåjek muora, *arbor curva.*

Kåige, *n. animal. muſtela mas*, en hermelin, ſom år hann-djur.

Kåik, kåiko, *præp. ad*, til. *Boreal.* luſa, *id.* Kåikoſan, *ad me*, til mig. Kåikoſat, *ad te*, til dig. *ctr.* kåikat, *Matth.* 7: 9. *idem.* Kåikoſas, *ad ſe*, til ſig. *Interdum dicitur* kokk, *loco* kåik.

Kåike, kåikes, *n. a. ſiccus*, *aridus*, torr. Kåike ſajit, *loca arida*, *Luc.* 11: 24. Kåike juolki jeggit wadſet, *ſiccis pedibus loca paluſtria tranſire*, gå torrſkodd öfver myrorna. Kåike qwele, *piſcis ſole toſtus*, torr fiſk. Kåike kordne, *hordeum frixum.* Kåikeswuot & kåikewuot, *ſubſt. ſiccitas*, torrhet, torka.

Kåiket, *v. n. arere*, *areſcere*, vara torr, torkas. Graſe kåika, *gramen areſcit*, gråſet torkas. Jokka kåika, *amnis exareſcit*, ån torkas ut. *It.* tjatſeb kåiket, *ſiti arere*, vara torſtig. Mon kåikab tjatſeb, *ſitio aquam*, jag år torſtig efter vatten. Mon kåikab, *ſitio*, jag år torſtig. Lijeb kåikemen, *ſitiebam*, jag var torſtig. *It. obſtupeſcere*, *attonitum fieri*, blifva håpen eller handfallen. Kåikei taſſa, *obſtupuit*, han blef håpen. Kåikeſtet, *dim.* blifva något torr. Kåikegåtet, *incipere arere &c.* begynna at blifva torr, m.m.

Kåikanet, *v. n. idem quod* kåiket. *Rarius occurr.*

Kåikat, *n. ſ. ariditas*, torka. Karra kåikat, *ariditas magna*, ſtark torka. *De illa dicitur ariditate, quam ſolis nimius æſtus efficit*, ſåges om torka, ſom förorſakas af ſolhetta.

Kåikeje, *arens*, *ſitiens*, ſom blifver torr, torſtig.

Kåikem, *n. ſ. ipſe actus*, *dum aliquid areſcit vel etiam ſiccatur*, torkning. Kåikemeb ſita, *torreri debet*, det bör torkas.

Kåikek, *n. ſ. calcei Lapponibus uſitati*, *qui e pellibus villoſis rangiferorum conficiuntur*, ludna lappſkor. Kåikekatta & *Auſtr.* kåikektaka, *caſ. priv. ſine his calceis*, utan lappſkor.

Kåikeles & kåikelwas, *n. ſ. ſitis*, torſt. Kåikelwaſeb katotet, *ſitim reſtingvere*, förtaga torſten.

Kåikelet, *v. n. frequ. celeriter areſcere*, haſtigt torkas. Kåikeluet, *ſitire*, vara torſtig. Jus kåikelua, *ſi ſitit*, *Rom.* 12: 20.

Kåiketet & kåikåtet, *v. a. torrere*, *ſiccare*, torka. Kåikåte kabmakitat, *ſicca calceos tuos.* Kåiketaſtet & kåikåtaſtet, *dimin.* litet torka. Kåikåtatjet, *incipere ſiccare*, begynna at torka. Kåiketallet & kåikåtallet, *frequ. ſedulo & gnaviter ſiccare*, flitigt torka.

Kåikåk, *n. a. non ſiccatus*, otorkad. Kåikåk kordne, *hordeum non frictum*, otorkadt korn.

Kåikåtem, *n. ſ. ſiccatio*, torkning.

Kåiko, *n. ſ. ſiccitas*, torka. *vid.* kåikat. *It.* Kåiko *contr. pro* kåikoje, *particip.* *gut-*

guttatim defluens, *ſtillans*, drypande. *cfr.* kåikot.

Kåikot, *v. n. ſtillare*, *guttatim defluere*, drypa. Tjatſe kåiko, *aqua diſtillat*, vatnet dryper. Takeſt kåiko, *ſtillæ e tecto decidunt*, det dryper af taket. Kåikoſtet, *dim.* litet drypa. Kåikogåtet, *incipere ſtillare*, begynna at drypa.

Kåikotes, *n. ſ. ſtilla*, *gutta*, droppe. Alde piåwes lei nau ko warren kåikotaſeh, *ſudor ipſius erat ut ſtillæ ſangvinis*, *Luc.* 22: 44.

Kåire, *canis*, hund. *It. homo malevolus*, en ilſken menniſka. *cfr.* piådnak. *Fenn. orig.*

Kåistet, *v. a. haurire*, óſa. Tjatſeb kåiſtet, *aquam haurire*, óſa vatten. Todn ih adne maina kalkah tabb kåiſtet, *non habes*, *quo illam hauries*, *Joh.* 4: 11. Kåiſteſtet, *dimin.* litet óſa. Kåiſtegåtet, *incipere haurire*, begynna at óſa. Ko li kåiſtegåtemen, *cum hauriret*.

Kåistem, *n. ſ. hauſtus*, *ipſe actus hauriendi*, óſande. Kåiſtem kare, *vas*, *quo hauritur*.

Kåiwo, *n. ſ. pala*, *it. inſtrumentum*, *quo hauritur*, ſkåfvel. Ja ſo kåiwo le alde kåteſn, & *pala ejus in manu illius eſt*, *Matth.* 3: 12. Kåiwots, *dimin.*

Kåiwot, *v. a. vid.* kåiſtet. *It. fodere*, gråfva. Kåiwoin kåiwot, *haurire ſive fodere pala*. Kebneb kåiwot, *ahenum exhaurire*, uttóma kittelen. *It.* Påtſoh leh kåiwomen, *rangiferi nivem pedibus removent*, (*ſcil. ut muſcum*, *quo veſcuntur attingant*) renarne gråfva ſnón undan. Kåiwoſtet, *dimin.* Kåiwogåtet & kåiwojet, *incipere fodere vel haurire*, begynna at gråfva eller ock óſa. *Fenn. orig.*

Kåiwotet, *v. a. haurire facere*, *hauriendum curare*, låta óſa. Kåiwotaſtet, *dimin.* låta litet óſa. Kåiwotatjet, *incipere hauriendum curare*, begynna at låta óſa.

Kåiwoje, *hauriens*, *fodiens*, en ſom óſer eller gråfver.

Kåkk, *n. ſ. focale*, krage. *cfr.* kraka. Kåkkåts, *dimin.* en liten krage.

Kåkkel, *colus*, ſpinnrock.

Kåkot, *v. n. nauſeare*, våmjas. *cfr.* kukkoſtet, *Auſtr. idem.* Kåklot, *id.*

Kåkotes, *n. ſ. nauſea*, *faſtidium*, våmjelſe. *cfr.* kukkoſtem.

Kåksos, *n. a. mirus*, *mirabilis*, underlig. Kåkſos atab wuoidnime, *admirandum & novum vidimus ſpectaculum.* Kåkſos tjabbe, *admirandum in modum pulchrum*, oåndeligen vackert. Kåkſos nialge, *admodum ſapidum & dulce.* Kåkſos almats, *homo mirabilis*, *ſive potius ſingularis*, en beſynnerlig menniſka.

Kåksostet, *v. a. cum admiratione quadam & intentione contemplari*, med fórundran och upmårkſamhet beſkåda. Kåkſoſti kåttjet mo, *attente me contemplatus eſt.* *A Fenn.* Kexin, *percontor*, *animadverto*, *quod iterum a* kexi, *conto*, *derivatur.*

Kåldet & kåldetet, *v. a. propr. colare*, ſila. *Tranſl. ſagena per aquas tracta piſcari*, (*quo ipſo quaſi colantur aquæ*) draga not. Kåldetaſtet, *dimin.* Kåldetatjet, *incipere iſtud facere*, begynna draga not. Kåldeje, *particip. qui iſtud agit*, en ſom drager not.

Kåldek, *ſagena piſcatoria*, not.

Kålk, *tintinnabulum*, bjällra. Tjuojeje kålk, *tintinnabulum tinniens.* *A Fenn.* Cul-

Culcuinen, *tinnio*, *vel a* colckaan, *campanam pulso*. Kålkets, *dimin.*

KÅLKET, *v. n. fluere*, flyta, rinna. Tjatse kålka, *aqua fluit*, vatnet rinner. Jokka kålka, *fluvius fluit.* Akti kålket, *confluere*, flyta tilsammans. *It. vagari*, *oberrare*, flytta af och an, vara husvill. Kålkab metsesn, *oberro in silvis*, jag stryker omkring i skogen. Tatt rektesfårdog i kalka ikkat kålket, *justus non vagabitur semper*, *Ps. 37: 25.* Kålkestet, *dimin.* litet flyta. Kålkegåtet, *incipere fluere*, begynna at flyta. Kålkegåtin tokko ja teke, *huc illuc vagari cœperunt*, de begynte at fara omkring, hit och dit.

KÅLKATS, *genet.* kålkatjen, *n. s. rivulus*, *fluentum*, en liten båck.

KÅLKARWES, kålkerw & kålker, *profugus*, *fugitivus*, en flyktinge, rymmare. *A Fenn.* culkia, *fugitivus*, & maaculkia, *exul*, landsflyktig. Kålkerdem, *subst. exilium*, landsflyktighet, *rarius.*

KÅLKEJE, *fluens*, rinnande. Kålkeje tjatse, *aqua fluens*, rinnande vatten. *It. vagabundus*, en som reser af och an.

KÅLKEM, *n. s. cursus*, *motus aquarum*, flytande, vatnets lopp. Kålkem kåino, *canalis*, rånna. *It. oberratio*, omkringstrykande, omkring fart. Kåsses kalkah todn tatte kålkemest orrojet? *quando ita oberrare desines?* når skal du öfvergifva at få stryka omkring? Warra kålkem, *hæmorrhagia*, *Matth. 9: 20.*

KÅLKETET & kålkedattet, *v. a. effundere*, *effluere facere*, utgjuta, låta rinna. Kålketet tjatseb, *aquam effundere.* Warrab kålkedattet, *sangvinem effundere*, utgjuta blod. Kålketastet, *dimin.* Kålketatjet, *incipere effundere*, begynna at utgjuta.

KÅLKETEM, *n. s. effusio*, utgjutande.

KÅLITET, *v. n. effluere*, utrinna. Ajek taste kålkita, *fons heic scaturit*, kållan upvåller hår. Jokkah kålkiteh warist, *in montibus sunt origines fluviorum*, elfverne begynnas ifrån bergen. *It.* Ib mon tiete kussa mon kålkitab, *quorsum abiturus sim nescio*, jag vet ej hvart ut jag tager vågen. Kålkitastet, *dimin.* Kålkitatjet, *incipere effluere sive scaturire*, begynna at utflytta eller upvålla.

KÅLKERDET, *circumvagari*, stryka omkring. *Rarius occurrit. vide* kålket.

KÅLKOS, kålko, *n. a. tardus*, *segnis*, senfårdig, trög. Kålkos almats, *homo iners & segnis.* Kålko le sodn parget, *ad laborandum segnis est*, han år senfårdig at arbeta. Kålkos tåmp, *eqvus segnior*, en trög håst. Kålkos swainnes, *servus ignavus*, *Matth. 25: 26.* Kålkoswuot, *subst. pigritia*, *ignavia*, låttja, förfummelse.

KÅLKOSLAKA, kålkosikt & kålkot, *adv. pigre*, *segniter*, lataktigt, trögt. Kålkot parget, *segniter laborare.*

KÅLKO, kålko mano, *mensis octobris*, october månad. *Ita dictus a*

KÅLKOK, *rangifer admissarius*, *æstu venereo enervatus*, en brundren, som efter brunsten år aldeles utan krafter.

KÅLKOT, *v. n.* Kålkoi parget, *ad laborandum tardus factus est*, han blef trög eller senfårdig at arbeta. Kålkostet, *dimin.* blifva litet trög. Kålkogåtet, *incipere tardum fieri*, begynna blifva trög.

Kålkotet, *v. a. reddere segniorem*, göra trög. Wuoreswuot kålkota almatjeb, *senectus hominem facit inertem.* Kålkotastet, *dimin.* Kålkotatjet, *incipere reddere segniorem*, begynna at göra trög.

Kållkelet & kållket, *v. a. percutere*, slå. Kållkeli åiwai, *caput percussit. It. necare*, dråpa, slå ihjäl. *Translat.* piåggab kållki, *(ad verbum) ventum necavit*, *h. e. tempestas sedata est*, vädret stillade sig. *Boreal.* tjållkelet, *id.*

Kållkeltallet *vel* kållkotallet, *v. a. frequ. pulsare*, slå, knacka. Ukfab kållkotallet, *pulsare januam*, knacka på dörren.

Kålla, *lupus piscis major, lucius magnus*, en stor gädda.

Kålla, *conj. tamen*, dock. I kålla, *non tamen*, dock likvål icke. Idtji kålla påte, *non tamen venit*, han kom dock icke. *Obs. nunquam nisi præmisso negativo* I *usurpatur*, brukas aldrig annars, ån som efterteknings-ordet I. *Boreal.* huommen, *id.*

Kåll, *n. f. fovea*, grop, hål.

Kålle & kåll *vel* kållel, *adverbialiter accipitur, ubi*, hvarest. Kålle le & *ctr.* Kållel to welje? *ubi est frater tuus?* hvarest år din broder? *Obs. hoc utuntur vocabulo cum aliquid sibi ostendi volunt*, *e. gr.* Kålle mon wuoidnab, *fac ut videam*, låt mig se. Kållel to heima? *ubi est? sive ostende mihi domum tuam*, visa mig dit hus.

Kålm, kålma, kålmad &c. *vide* kolm.

Kålot, *v. n. algere*, frysa. Mije lepe harjanam kålot ja nelkot, *nos facile algere & esurire consuevimus*, vi äro vål vane at frysa och svålta. *It.* kordne le kålom, *frumentum frigore læsum est*, kornet har frusit. Kålostet, *dim.* litet frysa. Kålojet, kålotjet & kålogåtet, *incipere algere*, begynna at frysa. Die mon kålojab, *incipio algere*, jag begynner at frysa.

Kålom, *n. f. algor*, frysande. *Fenn.* cylmå, *frigus.* Kålom-laka, *adv. algentis more*, såsom den som fryser. Mije kittjobe tasne kålomest, *algore hic rigemus*, vi stelna håraf utaf köld.

Kålok, *n. a. qui non alget*, den som ej fryser. Kåloh kus todn? *Resp.* ima mon leb kålok, *algesne? Resp. quidni algerem*, fryser du? Sv. huru skulle jag kunna vara ofrusen.

Kålots & *Austr.* kålokes, *n. a. qui facile alget*, en som lätteligen fryser, frusen. Kålotjen leb mon sjaddam, *algoris factus sum impatiens.*

Kålotet, *v. a. algere facere*, *facere ut frigeat*, låta frysa. Kåloti manabs, *frigori exposuit infantem suum.*

Kålse, *n. avis aqualicæ*, skraka, en sjöfogel.

Kåmetet, *v. a. vide* kåbmetet.

Kåmok, *adv. nihilo minus*, icke destomindre, likasullt. *Boreal.*

Kåmo, *n. a. eversus*, *inversus*, omstjelpt. Kåmo kare, *vas inversum.*

Kåmotet, *v. a. evertere*, *subvertere*, stjelpa omkull, omvånda. Kåmotastet, *dimin.* litet omstjelpa. Kåmotatjet, *incipere subvertere*, begynna at stjelpa om. Kåmotattet, *posse subverti*, kunna omstjelpas. *It. subvertendum curare*, låta omstjelpa.

Kåmpestet, *v. n. cadere*, *prolabi*, falla, stupa. Kåmpesti wuolos åiwi, *per caput prolapsus est*, han föll hufvudstupa.

ſtupa. Abma kåmpeſtab, *ne cadam.* *It. offendere ad aliquid*, ſtóta ſig. Sije kåmpeſtien måren kedken wuoſt, *offendebant ad lapidem iræ ſive offendiculi*, *Rom. 9: 32.* Kåmpeſtaſtet, *dimin.* litet ſtóta ſig. Kåmpeſtatjet, *impingere incipere*, *incipere prolabi*, begynna at falla, at ſtóta ſig. *Fenn.* combas, *qui titubante pede ad aliquid offendit*, combaſtun, *offendo.*

KÅMPESTEM, *n. ſ. lapſus*, *caſus*, *offenſio*, fall, ſtót. *Fenn.* combaſtus, *id.*

KÅMSJE, *vide ſupra* kåbme.

KÅNGKELET & kånkelet, *v. a. retardare*, *moram afferre*, góra halt, hindra. *It. alligare*, *deſtinare*, binda faſt, fåſta vid. Kångkeli wadnaſeb muori, *cymbam arbori adſtrinxit*

KÅNJEDAS, kånjets, *n. a. Auſtral. vide* kågnetes.

KÅNNE, *adv. ubi*, hvareſt. *Bor. cfr.* kuſſne.

KÅNNE, *vox eſt commiſerentis & condolentis*, et ynknings- och beklagnings-ord. Die le ſodn kånne, *commiſeratione dignus eſt*, han år at beklaga, ſtackare. Kånnats & kånnaſats, *dimin. idem. cfr.* kuowa.

KÅNNO, kåno & kådno, *fœmina*, qvinna. Dannekånno, *matrona honeſta*, hederlig qvinna.

KÅNOKET, *v. n. gradum ſiſtere*, *morari*, ſtadna, drója. Idtji kukkeb kånoke, *non diu moratus eſt*, han drógde ej långe. Kånketet, *idem.* Kånokaſtet, *dimin.* litet ſtadna. Kånokatjet, *morari incipere*, begynna at drója.

KÅNSTA, *n. ſ. ars*, konſt. Stuora kånſta, *artificium magnum*, en ſtor konſt. *Fenn.* conſti, *idem.*

KÅNSTALATS, *n. a. artificioſus*, *qui varias callet artes*, konſtig, konſtrik. Fårteb le ſodn takket aiwe kånſtalats, *maximus ille eſt mechanicus*, *ad quodvis perficiendum aptus artificium.*

KÅNSTERTET, *v. n. technis fallere*, *doloſe agere*, konſtla, bruka bedrågeri. Kånſtertem, *ſubſt. dolus*, konſtlande, bedrågeri.

KÅNSTEGÅTET, *incipere dolos commoliri*, begynna at konſtla, at handla med liſt och bedrågeri.

KÅNTS, *lupus*, varg. *Auſtr. cfr.* kumpek.

KÅNTE, *Auſtr. vid.* kåtka. *Fenn.* contti. *ſaccus e cortice betulæ confectus.*

KÅNTSOK, *n. a. mirus*, *admirandus*, *ſingularis*, underlig, beſynnerlig. Kåntſok almats, *homo ſingularis*, en beſynnerlig menniſka. Kåntſok lådde, *avis mirabilis & inſolita*, en ſålſam fogel eller ovanlig.

KÅNTSOKLAKA, *adv. mirabiliter*, *ſingularem in modum*, underligen, på beſynnerligit ſått.

KÅNTSOKWUOT, *n. ſ. portentum*, *res inſolita*, en underlig och ovanlig ting. Mi le tatt kåntſokwuotit? *quale hoc eſt portentum ſive prodigium?*

KÅPP, *vide* kokſe. *Fenn.* cuppi.

KÅPPA, *Auſtr. pulmo. vid.* keppa.

KÅPPALEM, kåppales, kåppalak & *Auſt.* kåppal, *puſtula*, *papula*, *imprimis quæ in manibus fiunt*, *ex nimia remorum tractatione & attritu manubriorum inſtrumentorum*, blemma, i ſynnerhet de i hånderna, af fór mycket roende, ell. ſådana ſom yxſkaft m. m. fórorſaka.

KÅPPALET, *v. n. puſtulare*, *puſtulas concipere*, få blemmor. Kåta kåppali, *manus facta eſt puſtuloſa*, det har blifvit blemmor i handen. Kåppalaſtet, *diminut.*

minut. Kåppalatjet, *incipere pustulas concipere*, begynna at få blemmor.

Kåppel, *n. avis, gallina silvestris*, tjåderhöna. *Fenn.* coppelo, *gallus silvestris.*

Kåppe, kåpe, *n. a. cavus, concavus*, ihålig. Kåppe muora, *arbor cava*, ihåligt trå. Kåppen le sifte, *cavum est intus*, det år ihåligt inuti. *It. subst.* kåppe, *fovea, caverna*, hål, grop. *It.* pajeltes kåpe, *fornix*, hvalf.

Kåppek & kåpek, *n. f. dolabra, qua ligna excavantur*, hålkhyfvel.

Kåppet, kåppåt, *v. a. excavare*, göra ihålig, uthålka. Kareb kåppet, *excavare vas. Fenn.* caapin, *rado, scalpo.* Kåppeftet, *dimin.* litet uthålka. Kåppegåtet, *incipere excavare*, begynna at uthålka.

Kåppanje, *excavans*, den fom gör ihålig. *It. instrumentum, quo excavatur*, verktyg, hvarmed fådant fker.

Kåpset, *v. a. expertem facere*, göra lottlös. Ele kåpfe manait, *ne liberis debitam auferas partem*, förfördela icke barnen. Kåpfeftet, *dimin.* litet förfördela. Kåpfegåtet & kåpfajet, *incipere aliquem expertem facere*, begynna at göra lottlös.

Kåpsatallet & kåpfot, *parte debita patrimonii vel alius cujuscunque rei privari*, blifva lottlös, ej få fin tilbörliga del af arf, m. m. Mon kåpfoib aptfa, *expers plane factus sum*, jag blef aldeles lottlös. Sije kåpfatallin, *expertes facti sunt.* Pardne arbeft kåpfatalli, *filius exhæredatus est.* Kåpfatallegåtet, *incipere patrimonio &c. privari*, begynna at blifva lottlös i arf, m. m.

Kåptjet, *v. a. operire, contegere*, betäcka, öfverhölja. Kåptjet ukfeb, *ostium operire*, tilfluta dörren. Aiweb kåptjet, *caput operire*, betåcka hufvudet. Kranoin kåptjet, *gausape contegere.* Kåptjeftet, *dimin.* litet öfvertåcka. Kåptjegåtet & kåptjajet, *incipere tegere*, begynna at betåcka.

Kåptjek, *n. a. non tectus, apertus*, obetåckt, öppen.

Kåptjem, *n. f. ipse actus, dum aliquid contegitur*, öfvertåckning.

Kåptjas & kåptjes, *n. f. operimentum*, tåckelfe, låck. Kebne kåptjas, *operculum ollæ*, gryt-låck. I le mufne kåptjas, *velamine destitutus sum*, jag har ej något tåcke, at öfverhölja mig med. *Compos.* Aut-kåptjes, *velum, tegumentum ostii*, förlåt, förhångfel. Aut-kåptjes tempelefne, *janua templi, Luc. 23: 45.*

Kåptjetet, *v. frequ.* Kåptjetaftet, kåptjetatjet, *vid. supr.* Kåptjet, kåptjeftet, *&c.*

Kårad, *n. a. acclivis*, fom bår upföre, brant upföre. Kårad puold, *collis acclivis*, en backe fom år brant upåt. *cfr.* kåret.

Kåradak, *n. f. acclivitas*, bratthet. Puolden kåradak, *acclivitas collis.*

Kårbmot, *v. n. scandere*, klifva. *Rar.*

Kårdet, *v. a. nocere*, fkada. Taina todn kårdah etjebt, *damnum hoc tibi apportat*, med detta gör du dig fkada. Jukkeleswuotin etjebs kårda, *ebriositate damnum facit*, han fkadar fig genom dryckenfkap. *It.* peiwe kårda, *æstus solis urit*, folen brånner. *Obs. hæc ultima significatio usitatissima est. Polon.* gorę, *uro.* Peiwe le kårdam landeb, *ardore solis exaruit regio.*

gio. Kårdeſtet, *dimin.* litet brånna. Kårdegåtet, *inciperere torrere*, begynna at brånna. Peiwe kårdegåta, *ſol torrere incipit ardore ſuo*, ſolen börjar at brånna med ſin heta.

KÅRDUM, *n. a. toſtus*, *aduſtus*, brånd. Kårdum ragnoh, *toſti parietes.*

KÅRDETET, *v. a. Hiph. torrendum curare*, låta ſteka eller brånna.

KÅRDNE, *hordeum*, *vide* kordne.

KÅRET, *v. n. aſcendere*, fara up, ſtiga upföre. Kåret warai, *mentem aſcendere*, ſtiga upföre berget. Kåret kaddai, *in ripam aſcendere*, landſtiga. Pajas kåri almai, *aſcendit in cœlum*, *Joh. 3: 13.* Kåreſtet, *dimin.* litet upſtiga. Kaddai kåreſtet wadnaſin, *cymbam ad ripam appellere*, lågga an med båten vid ſtranden. Kåregåtet, *incipere aſcendere*, begynna at upſtiga. *Forte a Fenn.* caarran, *circumeo*, *vel a* caari, *arcus.*

KÅRG, *n. ſ. corbis*, korg. Kårgats, *dim.* en liten korg.

KÅRJOT, *v. n. canum more inflexo corpore cubare*, ligga ihopkrökt, ſom en hund. Piådnak kårjo, *canis cubat*, hunden ligger. Akta kaik kuſſne mon ai kårjob, *perinde eſt ubi ego quoque jaceam.* Kårjoſtet & kårjotaſtet, *dimin.* litet ligga. Kårjogåtet, *incipere dicto modo cubare*, begynna at ligga.

KÅRKETET, *v. n. Auſtr. obſequi*, *obedire*, lyda. Kårketi tann radai, *iſtud ſecutus eſt conſilium*, han lydde det rådet. *cfr.* tjowot.

KÅRKOTET, *v. n. obſtupeſcere*, *obmuteſcere*, blifva håpen, blifva mållös, ej hafva något ord at ſåga. *Auſtr.*

KÅRMES, *Auſtr. vide* kurbma.

KÅRO, *n. ſ. dorſum*, *jugum montis*, ås, bergsrygg. *vide* kårr.

KÅROSTAK & kåroſt, *n. ſ. filum*, tråd. Kåroſtakeb pådnet, *filum ducere*, ſpinna tråd. Segges kåroſtak, *filum ſubtile*, grann tråd.

KÅROLTAK, *n. ſ. ſutura*, ſöm. Kåroltaka pakto, *quod ad ſuturam.*

KÅROT, *v. a. ſuere*, *conſuere*, ſy, ſömma. Kabmakit kårot, *calceos conſuere*, ſömma ſkor. Kapte i lam kårotum, *pallium non erat conſutum*, *Joh. 19: 23. Fenn.* curon, *ſuo.* Kåroſtet, *dimin.* litet ſy. Kårogåtet & kårojet, *incipere ſuere*, begynna at ſy.

KÅROJE, *particip. ſuens*, den ſom ſyr.

KÅROK, *n. a. non ſutus*, oſydd. Kårok leh anje to karwoh, *veſtes tuæ adhuc conſutæ non ſunt*, dina klåder åro ånnu ej ſydda.

KÅROMAS, *n. ſ. quod conſuendum erit*, det ſom ſkal ſömmas. Maktes kåromaſeb adnah? *eſtne tibi quidquam conſuendum?* har du något at ſy?

KÅROTET, *v. a. Hiph. conſuendum curare*, låta ſy. Karwoit kårotet mubbai, *veſtes alicui conſuendas tradere*, gifva någon klåder at ſy. *It. quando ros gelidus & concretus decidit*, når rimfroſt faller. *Veſtrobottn.* isbarka. Kårotemen le talle, *pruina nunc pluit*, *ſive nix glacialis.*

KÅRR, *n. ſ. jugum montis*, bergsrygg. Suolo kårr, *dorſum ſive jugum alpium*, fjåll-rygg. *Obſ. hoc nomine appellant Lappones ſummum jugum alpium Sveciam a Norvegia dividentium. cfr.* ſuolo.

KÅRRET, *aſcendere*, ſtiga upföre. *vide* kåret.

KÅRRETET, *v. a. colligare*, *conjungere*, ihopbinda. Kårretaſtet, *dimin.*

KÅRRO, *n. a. ſiniſter*, *pravus*, den ſom år til

til vånſter, elak. Kårro kåta, *ſiniſtra manus*, vånſtra handen. Ale paja kårro kåtebt tietet, maite to ålkes takka, *non ſciat ſiniſtra tua manus, quod facit dextra, Matth. 6: 3.* Kårro kåtek, *qui manu utitur ſiniſtra*, vånſterhåndt. *Fenn.* cura kåli, *læva manus.* Ålkes ja kårro pelen, *a dextera & ſiniſtra*, til höger och vånſter. Kårro pele almats, *homo improbus*, en ond menniſka. Kårro pelai tjålgeſtet, *in partem deteriorem interpretari*, illa uttyda.

Kårrok, *ſævus, torvus*, hård, grym. *vide* karrok. Kårrok ålma, *vir auſterus. Fenn.* kåriä, *moroſus*, kijras, *vehemens.*

Kårroles, *ſcævus*, den ſom år til vånſter. Jårget kårroleſi, *converte te ſiniſtrorſum*, vånd dig til vånſter.

Kårrot, *n. ſ. corpus animalis edulis mactati, imprimis quadrupedis, cui pellis detracta eſt*, en flådd och ſlagtad kreaturs kropp.

Kårrot, *adv. ſiniſtre, oblique*, på elakt och förvåndt ſått, ſnedt. Kårrot jårgeſtet, *ſiniſtre vertere.*

Kårsa & kårs, *n. ſ. vallis inter montes profunda & anguſtior, per quam torrens aliquis fluit*, en ſmal och djup dal emellan bergen, dår någon båck framrinner. *It. cataractæ rivulorum*, vatten-fall i ſmårre båckar.

Kårse, *pruina*, rimfroſt. *vid.* ſjuttje.

Kårsk, *n. a. curioſus, plus nimio accuratus*, förveten, ſom bekymrar ſig om all ting onödigt.

Kårskastallet, *v. n. nimis curioſum ſe præbere*, vara förveten, onödigt granlaga.

Kårskawuot & kårſkaſtallem, *n. ſ. nimia curioſitas*, förvetenhet, laggranhet.

Kårsok, *n. a. frigidus*, kall. *Proprie de aqua dicitur.* Kårſok tjatſe, *aqua frigida*, kallt vatten. Kårſes, *id.* Kårſabet peleſt le tat tjatſe, *nimis hæc aqua gelida eſt*, detta vatnet år altför kallt. Kårſok-wuot, *ſubſt. algor, frigus*, kyla, köld.

Kårsot, *v. n. frigeſcere*, blifva kall. Tjaktjen tjatſe kårſo, *autumno frigida fit aqua.* Kårſoſtet, *dimin.* blifva något kall. Kårſogåtet, *incipere frigeſcere*, begynna at blifva kall.

Kårsotet, *v. a. frigidum reddere*, göra kall, kyla. Tjatſeb kårſoti, *aquam reddidit gelidam.*

Kårwe, *vide ſupra* håme.

Kårt & kårtel, *quarta pars ulnæ*, ¼ aln, et qvarter.

Kåsets, *vide* koſetes.

Kåske & kåſka, *ſoror matris natu major, matertera natu major ejus matre, cujus matertera eſt*, åldre moſter. *cfr.* eke, muedha.

Kåskem, *n. avis, aquila*, örn. *Boreal.*

Kåskot, *v. a. excitare, contingere*, uppvåcka, röra vid. Pajas kåſkot, *idem.*

Kåsse, *adv. quando*, når. Kåſſe påtab, *quando venio*, når jag kommer. *It.* wuorde kåſſe påta, *exſpecta dum venerit*, vånta til des han kommer.

Kåssek & kåſſeken, *adv. aliquando*, någon gång. I kåſſek, *nunquam*, aldrig. Ib le kåſſeken ſo wuoidnam, *nunquam illum vidi*, jag har aldrig ſedt honom. Idtji kåſſeken påte, *nunquam venit*, han kom aldrig. Abma kåſſek, *ne aliquando*, at ej någonſin. Kåſſekenna, *idem quod* kåſſeken.

Kås-

Kåssats, *n. a. interrogat. ad quod tempus pertinens, cujus temporis?* af hvad tid? til hvilken tid hörande? Kåssats kirjeh leh tah, timatjeh wai tan jakasatjeh? *utrum hæ literæ hujus anni sunt, an præteriti?* Kåssats kordne le tat? *cujus anni frumentum hoc est?* hvilket års-korn är detta? Kåssats palest le tat orromen? *inde a quo tempore istud est?* ifrån hvad tid år detta?

Kåssotes, kåssåtes, kåssåts & kåssås, *n. f. tussis*, hosta. Karra kåssåtes, *tussis vehemens*, svår hosta.

Kåsset, *v. n. tussire*, hosta. Kåssestet, *dimin.* litet hosta. Kåssegåtet, *incipere tussire*, begynna at hosta. Kåssotet & kåssåtet, *frequ. idem quod* kåsset, hosta. *Polon.* kaszle, *tussio.*

Kåsså, *adv. quorsum*, hvart. *vide* kusa.

Kåstatet, kåstadet, *v. a. sumtus impendere*, påkosta. *vide* kåstet.

Kåste, kåstes, *n. a. rancidus*, hårsk. Kåste piårgo, *caro rancida & pingvis*, hårskt och fett kött. Kåste puoite, *pingvedo rancida*, hårsknadt fett. Kåste wuosta, *caseus inveteratus*, gammal ost. *Obs. palato Lapponum quam maxime arridet cibus inveteratus & rancidus, quem* hårsko *sive* kåste *appellant. Substantive etiam accipitur, imprimis pluralis numerus*, kåsteh. Kaikit kåstit suolati, *omnem cibum rancidum furatus est: id quod damnum haud facile resarciendum ducunt.*

Kåstitet, *v. n. rancido esse sapore*, smaka hårskt. Kåstit tat piäbmo, *cibus hicce rancido est sapore.* Kåstitatjet, *incipere sapore fieri rancido*, begynna få en hårsk smak.

Kåstot, *v. n. rancidum fieri*, hårskna. Paje kåstot, *sinas rancidum fieri*, *repone ut rancidum fiat*, låt blifva hårskt. Kåstostet, *dimin.* litet hårskna. Kåstogåtet, *incipere rancere*, begynna at blifva hårsk. *A Fenn. kostia, humidus, sive potius a* costun, *pingvesco.*

Kåstotet, *v. a. rancidum facere*, låta hårskna, göra hårsk. Kåstotum, *particip. pass. inveteratus, rancidus*, hårsk. Kåstotastet, *dimin.* Kåstotatjet, *incipere rancidum facere*, begynna at låta hårskna.

Kåst, *n. f. cibus, nutrimentum*, uppehålle, kåst. Etjes kåstin wiesot, *semetipsum nutrire.* Kåstetak, *privat. sine nutrimento.*

Kåstek, *n. f. sumtus*, bekostnad. Kåstadem & kåstetem, *idem.* Kongalats kåstetemin, *impensis Regiis.* Ilak stuora kåstek, *nimius sumtus.*

Kåstet, *sumtus impendere*, påkosta. Kuttes kalka kåstet? *quis sumtus impendet?* hvilken skal påkosta? *Item*, man ådnak tatt kåsti? *quanti constat?* huru mycket kostar det? *cfr.* kåstatet.

Kåtakes, *formica*, myra. *vide* kåtka.

Kåtde, kåtdastallet &c. *vid.* kådde.

Kåte, *n. f. Propr. tentorium sive tugurium Lapponum*, Lapp-koja. *Domus*, hus. Jubmelen kåte, *templum*, Guds hus, kyrka. Matsi kåtasas, *domum reversus est*, han for hem igen. Tjagnet kåtai, *intrare domum*, ingå i huset. Kedke kåte, *domus lapidea*, stenhus. Låuta kåte, *tentorium*, tålt. Wadse kåtasat, *revertere domum tuam*, gå til dit hus och hem. Buwe kåte, *bovile*, fåhus. Kåteb tjodtjotet, *domum administrare*, 1 *Tim.* 5: 14. Kåten åiwe & kåte bånda, *paterfamilias*, hus-

husbonde. Kåte båndan swainefeh, *fervi patrisfamilias*, *Matth. 13: 27.* Kåtekunde, *domeftici*, *familia*, husfolk. Kåte-tjodtjoteje, *villicus*, *œconomus*, gårdsfogde, föreftåndare. Kåtats, *dimin.* en liten koja. Kåtatjeb takket, *cafam exftruere*, upbygga en liten koja. *Fenn.* cota, *cafa*.

Kåtates, fieja kåtates, *papula five puftula pure referta*, var-hus, blåfa eller blemma full med var.

Kåtelats, *domefticus*, inhemfk. *Rar.*

Kåteteebme & kåtetes, *n. a. domo carens*, en fom ej har hus. Kåtetak, *idem*.

Kåteo, *n. f. intervallum temporis vel locorum*, et afftånd, en tid, en ftund. Såmes kåtfob lijeb ftaden, *in urbe aliquod tempus moratus fum*, jag uppehölt mig någon tid i ftaden. Kåtfoi, *adverbialiter accipitur*, *per intervalla five vices*, *interdum*, fkåltals, ibland. Kåtfoi kåtfoi, *crebris vicibus*, gång på gång. Miålkat kåtfo le Stockholmen ja Tordnofen kafken, *fatis longo intervallo Holmia a Torna urbe disjuncta eft*, det år nog långt emellan Stockholm och Torneå. Man kukke le tafte ftadai? *Refp.* kåtfo le, *quanto hinc diftat urbs intervallo? Refp. fatis magno*, huru långt år det härifrån til ftaden? Sv. et godt ftycke. *Boreal.* kårfo, *idem*. Kåtfots, *dimin.* et litet afftånd, en liten ftund. Kåtfots li tatt, *momentum tantum erat*.

Kåtfok, *n. a. qui fua habet intervalla*, *quod vicibus fervatis fit*, fom har fin viffa tid, det fom fker i fin tid.

Kåtk, kåtka, *n. infecti*, *formica*, myra. Kåtka peffe, *formicarum domus coacervata*, myrftack. *Hinc* kåtkajes, *formicis abundans*, full med myror. Kåtkajes ådnam, *regio formicis abundans*.

Kåtmolisi, *adv. de illo dicitur*, *quod ab occidente verfus orientem circumfertur five rotatur*, *motu folis circuitui contrario*, emot folen, anfols.

Kåtset, *v. n. vigilare*, vaka. Kåtfet ja rokkolet, *vigilate & orate*, *Matth. 26: 41.* Kåtfet ijab puore merai, *ad multam noctem vigilare*. Ketjo ijab kåtfet, *totam noctem pervigilare*, vaka hela natten. Kåtfeftet, *dim.* litet vaka.

Kåtsajet, *v. n. expergifci*, upvakna. Kåtfaje todn kutte ådah, *evigila*, *qui dormis*, *Eph. 5: 14.* Kåtfajaftet, *dimin.* litet upvakna.

Kåtseje, *vigilans*, den fom vakar. Ija kåtfeje, *vigil*, *excubitor*, våktare. Kåtfeje tjalmi, *oculis vigilantibus*. Kåtfem, *fubft. vigilantia*, vakande, vakfamhet. Kåtfemi faure, *pervigil*, *vel vigilantia excellens*, den fom år mycket vakfam.

Kåtsetet, *v. a. facere ut aliquis vigilet*, *a fomno aliquem arcere*, komma en at vaka, hindra en ifrån at fofva. Die mon to kåtfetab, *quin dormias tibi impedimento fum*, jag hindrar dig ifrån fömn. Kåtfetaftet, *dimin.* litet afhålla ifrån fömn. Kåtfetatjet, *incipere id facere*, begynna at få göra.

Kåtse, *ramus & folia abietis*, *pini vel juniperi*, qvift af tall, gran eller entrå, tillika med barren. Kåtfats, *dim.*

Kåtsahet, *v. n. minus contentum effe*, vara miffnögd. Kåtfaha anje taina, *ifta re non adhuc fatis contentus eft*, han år ånnu onögd dermed.

Kåtsåt & kåtfat, *fricare*, *adfricare*, rifva, gnida. Kåtin kåtfåt, *manu fricare*,

care, skubba med handen. *Proprie dicitur, quando bacillo vel alio instrumento nimium trahæ celerem motum, in locis declivibus, terram fricando retardamus.*

KÅTTOL, *colica, tormina ventris*, mage-ref. *cfr.* käddet, *unde hæc vox derivatur.*

KÅTTJOT, *cum deriv. vide* kottjot.

Kåw & kåwe, *n. f. imago*, bild, beläte. Kån kåwe le tat? *cujus hæc est imago? It.* kåw *vel* kåwa, *ratio, modus*, sätt, maner. I le susne wieso kåw, *miserrimam agit vitam*, han har en usel lefnad. I le sodn almats kåw, *miserrimus est homo*, han är en eländig man. *Austral.* kuwe, *imago*, *a Fenn.* cuwa, *idem.* Kåwets & kåwåts, *dimin.* en liten bild.

KÅWAI, *adverbialiter accipitur*, *non nimia distantia*, ej för mycket långt borta. Kåwai meren le, *non ita remotum est, ut attingi nequeat*, det är ej så långt borta, at man ej kan nå dit.

KÅUKO, *n. f. uncus*, krok, hake. *Instrumentum imprimis est, quo utuntur ad retia piscatoria subtus glaciem ponenda, tempore hiemali.*

Kå, *pron. plerumque interrog. quis?* hvilken? Kå le mo qweime? *quis est proximus meus?* ho är min näste? *Luc. 10: 29.* Keb *vel* kåb tije wuordebet? *quem exspectatis?* Kån le tat mana? *cujus hic est infans?* hvilkens barn är detta? Kåsa kalka todn tabb waddet? *cui istud dabis?* åt hvem skal du gifva det? *Hinc*

KÅKE, *aliquis*, någon. Jus kåke påta, *si quis venerit*, om någon kommer. I kåke, *nullus*, ingen. I kåke tiete, *nemo scit*, ingen vet. Ib mon tåbde kåbke, *neminem cognosco*, jag känner ej någon. Jus wuoidnebet kåbke, *si aliquem videritis*, om j sen någon. *Genet.* kånke, någons. *Dativ.* kåseke & *contr.* kåsek, åt någon. *Dativ. plural.* kåsekit & kåitak, åt några. Kåk witad, *tertius quisque*, hvar tredje. Kåk neljad, *quartus quivis*, hvar fjerde &c.

KÅBO, *n. f. conus*, kågla. Kuosa kåbo, *pomum pini*, grankott. *Fenn.* kåpy, *id.*

KÅBRET, *vide supra* kebbret.

KÅDNET, *vide* kednet.

KÅH, *adv. demonstr. en, ecce*, se, se där.

KÅHE, *n. a. pauper*, fattig. *Austral.* kowe, *idem*, *a Fenn.* köyhå, *pauper.*

KÅJA, *n. f. vestigium*, spårr. Almatjen kåja, *vestigium hominis.* Kerres kåja, *vestigium trahæ.* Route kåja, *incisio, cultro vel alio instrumento ferreo facta*, sår eller skåra, gjord med knif eller annat hvasst järn.

KÅIGET, *vide supra* kalget.

KÅINO, *n. f. via*, våg. Kåinon paldi, *juxta viam, Luc. 8: 5.* Kukkes kåino, *iter longum*, lång våg eller resa. Kåinoitat, *vias tuas*, dina vågar. Kåino suorge, *bivium*, vågskilnad. Kåino wuoseteje, *dux itineris*, ledsagare, vågvisare. Kåino sjibme, *cursus, quo tendimus*, vågled, kosa. *It.* kåino, *spes obtinendi quod quæritur & medium, quo istud obtinetur*, utvåg, förhoppning at få det man söker. Kåino le tunji, *spes tibi restat, spe destitutus non es*, du har god förhoppning. Kåinots, *dimin.* en liten våg.

KÅINOT, kåinotak, *n. f. semita, via*, våg-

våg-led, våg. Kåinotak le taggo, *ista eundum est via*, den vågen skal man taga.

KÅKET, *v. n. vide* kiåket.

KÅL & kåla, *n. f. vide* kiål.

KÅLBERT, *n. f. nix vento cumulata*, snö-drifva. *vide* silpetak.

KÅLLETET, *v. n.* & kålletastet, *dimin. vide* kalletet, kalletastet.

KÅLLO, *n. f. vide* kiållo, *fundus lacus durior*.

KÅLO, *cruor coagulatus*, lefrad blod. Kåloh, *fauces*, *gula*, strupe. Kålot &c. *vid.* kiålot.

KÅMP, kåmpes, *celer*, snåll. *vid.* kiåmpa.

KÅNAIMO, *adv.* & *adj. insigniter*, *haud parum*, mycket, tåmmeligen. Kånaimo stuores, *insigniter magnus*, ansenligt stor. Kånaimo muota, *haud parum nivis*, ansenligt mycken snö.

KÅNG, *vid.* kabmak. *Fenn.* kångå, *calceus*.

KÅPA, *instrumentum*, *quo consiciuntur retia piscatoria cassesque*, nåt-nål. *Bor. cfr.* suoja. *Fenn.* kåpy, *idem.*

KÅRA, *vide* kårrek. *Hinc*

KÅRATOWET, *v. n. de familiis dicitur*, *quæ stirpe deficiente exstingvuntur*, såges om slågter, som gå ut. Tatt puolwa kåratowi, *exstincta est illa gens*, den slågten gick ut.

KÅRET, *v. n. ad cacumen arborum elevari*, stiga up jämt med topparne af trån. Suowa kåra, *fumus ad cacumina arborum ascendit*, röken stiger up jåmt med skogen. *Etiam de montium apicibus dicitur atque illis incumbente nebula.*

KÅRASTALLET, *v. a. amare*, ålska. *cfr.* keres.

KÅRBMA, kårbmahas, kårbmas & *Austr.* kårmas, *serpens*, *vipera*, orm. Kårbmahas petti Ewab, *serpens Evam decepit*, 2 *Cor.* 11: 3. Kårbmab tsabmet, *occidere serpentem. Fenn.* kårme, *idem.*

KÅRDNE, *n. f. superficies nivis congelata*, en rand af skare-snö. Kårdnats, *dimin. idem.*

KÅRDNOT, *v. n. dum nivis superficies congelatur*, når det blifver skare på snön. Kårdnostet, *dimin. idem.* Kårdnogåtet, *cum nix congelari incipit*, når det börjar at blifva skare på snön. *Minus est quam* tjarwet, *quod vide infra.*

KÅRDE, kårdos, kårdot. *vid.* kerde &c.

KÅRESWUOT, *vide* kereswuot.

KÅRGET, *v. n. propositum explere*, *decretis facta jungere*, göra det man har satt sig före. Siti mannet, walla idtji kårg, *abire decrevit*, *verum propositi tenax non fuit*, han ville resa, men kom sig intet dertil. Kårga kus anje, *incertum an propositi tenax fuerit*, det år ovisst, om han kommer sig dertil. *Fenn.* kerkeån, *pertingo.*

KÅRGO, *n. f. expletio sive consummatio propositi*, fullbordande af hvad man satt sig före. *Observ.* kiåko *ipsum est propositum*, kårgo *autem constituti expletio.* I le susne kårgo, *dubius hæret*, *utrum proposita absolvat an minus*, han vet ej, om han skal göra eller låta blifva det, som han hade satt sig före. *Hinc*

KÅRGOTEBME, *n. a. qui utrum perficiat*, *an missa faciat proposita dubius hæret*, tverådig, en som ej vet, om han skal göra det som han satt sig före, eller ej. Aptsa kårgotebme le sodn, *aliquid certo sibi constituere nequit*, han kan ej resolvera sig til något visst.

Kårkem, *n. f. ſtrangulatio. vid.* karkem. *It. Boreal. cunæ infantum*, vagga.

Kårket, *v. a. ſtrangulare vide* karket. *It.* kårket, *v. n. Auſtr. conſtituere. vide* kiåket.

Kårno, *vas quo conficitur butyrum*, ſmörkårna. *Fenn.* kirnu, *idem.*

Kårot, *v. n. amore capi*, blifva kår, *vide ſupra* kerot.

Kårr, *vide* karr.

Kårrek, kåra, *n. ſ. ſummitas, imprimis arborum, apex*, öfverſta ſpitſen, i ſynnerhet på trån. Muora kårrekeſne, *in cacumine arboris*, i toppen på trå. *Item, flos, corolla herbæ*, blomſter, blomma. Ko kårrek graſeſne kalka ſodn toſſjanet, *ut flos graminis tranſibit, Jac. 1: 10. Superficies*, yta. Tjatſe kårrek, *ſuperficies aquæ*, vattubryn. *It. ſtirps, genus*, ſlägte, ſtam. Tatte kårrekeſt le ſodn, *iſta ille ſtirpe ortus eſt*, han härſtammar ifrån den ſlägten. *It. progenies, poſteri*, afföda, ättlingar. Åſka ſo leh kårrekeh wieſomen, *in vivis adhuc ſunt poſteri ejus.* Kårrekats, *dimin.* en liten ſpits, m. m.

Kårretet, *v. n. altercari, jurgare*, ordkaſtas. Kårretien kaſkebſe, *altercabantur inter ſe*, de ordkaſtades ſins emellan. *It. active, circumcingere*, omgifva, omringa. Kårreti mo ſårtet hareſt, *ex omni parte me circumcinxit.* Kårretaſtet, *dim.* litet ordkaſtas, m. m. Kårretatjet *& interd.* kårregåtet, *altercari incipere &c.* begynna at ordkaſtas, m. m. Sodn witt kårretatja, *pro more ſuo incipit altercari*, han börjar åter, efter ſin vana, at ordkaſtas. Kårretallet, *fr. id. qu.* kårretet.

Kårretem, *n. ſ. altercatio*, ordakrig.

Kårselet, kårſelaſtet, kårſelatjet. *vid.* kyrſolet, kyrſolaſtet, kyrſolatjet.

Kårsi, *n. ſ. fuſus*, ſlånda. *Fenn.* kehrån, *neo.*

Kårwo, *n. ſ. Auſtr. ſecta, factio*, anhang, parti. Aut-ålma tai Nazareri kårwon auteſt, *princeps ſectæ Nazaræorum, Act. 24: 5.*

Kåråstet, *v. n. e colle declivi traha vel inſtrumentis ligneis, quæ ad pedes alligare ſolent Lappones, deſcendere ſive decurrere*, åka utföre backar med ſläde eller ſkidben.

Kås *&* kåſa, *dativ. caſ. pron.* kå, *q. v. ſupra. Ablat.* kåſte, *a quo*, af hvilken.

Kåstak, *vide* keſtak.

Kåsatjet, algin kåſatjet, *trahere cœperunt*, de begynte at draga. *vide* keſatjet.

Kåselet, *v. a. involvere, implicare*, invefva, inſnårja. Kåſeli ſo line pikteſi ſis, *faſciis illum involvit linteis, Luc. 2: 7.* Kåſelowet, *paſſiv. involvi*, invefvas. *Partic.* kåſelowum *& ctr.* kåſelom, *circumvolutus*, inſnård. Kiåla le kåſelom juolken pira, *laqueo pes irretitus eſt*, ſnaran har ſnårt ſig om foten. Kåſelaſtet, *dim.* litet inſnårja. Kåſelatjet, *incipere implectere*, begynna at inſnårja. Ko kåſelatji, *cum implecteret.*

Kåselem, *n. ſ. ipſe actus, dum quid involvitur*, inſnårjande.

Kåsald, *vide* kåtſald.

Kåstahet, *vide* kiſtet.

Kåt, kåta, *n. ſ. manus*, hand. Waldi ſo kåtaſt, *manum ejus prehendebat*, han tog honom i hand. Paſſateke kåti pårret, *illotis manibus comedere*, *Matth*

Matth. 15: 20. Kåtest kåti, *per manus, de manu in manum.* Kåta lâpo, *vola*, flat hand. Âlkes kåt, *dextra*, högra handen. Kârro kåt, *sinistra manus*, vånstra handen. *Compos.* kåtalakke *sive* kåta-pelak, *unimanus*, en som har allenast en hand. Kåta-pele, *manus altera*, den ena handen. Muste kåta-pele swarka, *manus altera mihi dolet*, jag har ondt i den ena handen. Kåta-saje, *ansa*, handhåll. Kåtatjalog, *chirographum*, handskrift, *contr.* Kåttjalog, *idem.* Ja erit niami tabb kåttjalogeb, & *delevit chirographum illud, Coll.* 2: 14. Kåt-juoks, *arcus manuarius*, handbâge. *Hujus apud priscos Lappones frequentissimus erat usus, hodie autem rarus.* Kåta-tiewa, *manipulus, quantum manus capit*, en hand full. Kåta-tiewa kedkist, *saxa manualia. Synon.* tjârma-tiewa, *quod vid. infr.* (*Fenn.* kåsi, *genetiv.* kåden, *manus.*) Kåtatak & kåtataka, *priv. cas. sine manibus*, utan hånder.

Kåtek & kåtak, *n. a.* Âlkes *sive* rektes kåtek, *qui manu utitur dextera.* Kârro kåtek, *cui sinistra præstat uti manu*, vånsterhåndt. Kukkes kåtek, *longimanus, cui longæ sunt manus*, en som har långa hånder. Kåtek juttus-kus sodn le? *an manibus istud animal gaudet?* har det djuret hånder?

Kåtates, *n. a. manibus carens*, den som hafver inga hånder.

Kåtatebme, *iners quidquam fabricandi aut faciendi*, oslög, som ej kan göra något. Tat neita le aptsa kåtatebme kårot, *suendi plane est hæc imperita puella. Oppositum est*

Kåtalats & kåtolats, *Austr.* kåtelwes, *peritus quidvis faciendi, faber*, den som kan göra allehanda, slög. *cfr.* tjeppe. *Fenn.* kåtewå, *idem.*

Kåtatet, *v. a. contrectare, manu tractare*, handtera med håndren. Kåtatastet, *dimin.* litet handtera. Kåtatastib tabb, *manu id leviter attingebam*, jag rörde något litet dervid. Kåtatallet, *frequ. idem quod* kåtatet, handtera.

Kåtatalleje, *contrectans*, den som handterar. Kåtatallem, *subst. contrectatio*, vidrörande, handtering.

Kåtka, kåtkem, *n. s. cunæ Lapponum more constructæ*, vagga, på det sättet gjord som Lapparne bruka. (*Vestrob.* kånt, barn-kånt) Kåtka mana, *infans, qui adhuc in cunis est*, lindebarn, spädt barn. *Fenn.* cotkut, *cunæ.*

Kåtket & kåtketet, *v. a. infantem fasciis involutum cunis immittere*, linda barnet och lägga det i vaggan. Tije kalkabet kaudnet manab kåtketowum, *invenietis infantem fasciis involutum, Luc.* 2: 12.

Kåttjet & kåtjet, *v. a. videre*, se. Almats kåtja mi tjalmi auten le, *homo, quod in conspectu est videt.* Die kåtjin åppetes âlmah qweim qweimesi nal, *discipuli alii alios aspiciebant, Joh.* 13. Pajel kåtjet, *contemnere*, förakta. Sodn pajel kåtja mo alo, *semper illi contemtus sum.* Suddoit pajel kåtjet, *condonare peccata*, förlåta synderna. *It. curam gerere, curare*, sköta, vårda. Kåtja so puorist, *curam illius habeas accuratam.* Ålobs kåttjet, *gregem custodire*, akta sin hjord. *It. opem alicujus quærere*, söka någons hjelp. Ib lam tuste tabb kåttjam, *istam tuam non exspectaveram opem.* Die tab tuste kåtjab

tjab, *hoc a te peto*, detta begår jag af dig, våntar jag af dig. Kåtjeſtet, *dimin.* något litet och ſom ſnaraſt ſe. *It. adſpicere, reſpicere*, anſe, hafva anſeende. Todn ih kåtjeſt almatje perſoneb, *non reſpicis ad perſonam hominum*, *Marc. 12: 14.* Kåtjeſt munji, *aſpice me.* Kåtjegåtet, *incipere videre, comtemplari incipere &c.* begynna at ſe, at beſkåda, m. m. Kåtjajet, *id.*

KÅTJEJE, *videns, curam gerens*, den ſom ſer, den ſom vårdar. So kåtjeje leb mon, *ejus ego curator ſum*, jag år den ſom har inſeende öfver honom. Kåtjem, *ſubſt. viſio*, ſyn, ſeende. *It. cura*, omvårdnad. Niſun le kåtjem peiwen, *uxor partui eſt vicina*, huſtrun faller ſnart i barnſång. *Compoſ.* Pajel-kåtjeje, *contemtor*, föraktare. Pajel-kåtjem, *contemtus*, förakt.

KÅTJESTAK & kåtjeſtem, *n. ſ. adſpectus, reſpectus*, anſeende. Pahas kåtjeſtak le ſuſne, *torvo eſt adſpectu*, han ſer grym och ohyggelig ut.

KÅTJO, *n. ſ. cura, inſpectio*, upſikt, vård. Kåtjo tawer, *bona, quorum quis curator eſt*, egendom, ſom man hafver under ſin vård.

KÅTJOK, *n. a. curæ alicujus commiſſus*, ſom ſtår under en annans upſeende och vård.

KÅTJETET, *v. a. frequ. contemplari*, beſkåda. Mab lepe kåtjetam, *quod contemplati ſumus*, *1 Joh. 1: 1.* Landeb kåtjetet, *inviſere regionem ſive explorare*, beſe eller ſyna landet. Kåtjetin tabb, *contemplabantur iſtud*, *Luc. 23: 35.* Kåtjetaſtet, *dimin.* litet ſkåda, ſom ſnaraſt beſe. Kåtjetatjet, *incipere contemplari*, begynna at beſkåda. Kåtjetattet, *facere ut inviſatur*, låta beſigtiga. *It.* kåtjetattet & kåtjeſtattet, *conſpici poſſe*, kunna ſynas. I udne roſneſt kåſſå kåtjeſtatte, *ob nebuloſam tempeſtatem nusquam hodie proſpici poteſt. Fenn.* catzon, *video.*

KÅTJETEJE, *contemplator*, beſkådare.

KÅTJETEM, *n. ſ. contemplatio*, betraktande.

KÅTS, *adv. en, ecce*, ſe, ack ſe. *cfr.* kåh. Kåts, tijen Konoges, *ecce, Rex veſter*, *Joh. 19: 5.* Kåts almatjeb, *en hominem.*

KÅTSALD, kåtſeldak, *cingulum, cinctus*, gördel, bålte. Kåtſeldakeb tjadnet, *cingulo præcingere.*

KÅTSALDET, *v. a. recingere, præcingere*, upſkörta, omgjorda. Sodn kåtſaldi kapteb, *tunicam recingebat.* Kåtſaldaſtet, *dimin.* litet omgjorda. Kåtſaldatjet, *incipere cingere*, begynna at omgjorda. Kåtſaldattet, *præcingendum curare*, låta omgjorda. *It. præcingere*, omgjorda. Mubbe kalka kåtſaldattet to, *alius te cinget*, *Joh. 21: 18.*

KÅTSALDUM, *cinctus, præcinctus*, omgjordad. Kåtſaldum karwoh, *veſtes recinctæ*, upſkörtade kläder.

KÅTSKANET & kåſſkanet, *v. n. appropinquare*, nalkas. Kåtſkani ſtadei, *ad urbem appropinquabat*, han nalkades til ſtaden. Paſſeh peiweh kåtſkaneh, *dies feſti inſtant*, helgedagarne tilſtunda. Sabbath algi kåtſkanet, *Sabbathum cœpit appropinquare*, *Luc. 23: 54.* Kåtſkanaſtet, *dim.* komma litet närmare, tilſtunda. Kåtſkanatjet, *incipere appropinquare*, begynna at nalkas.

KÅTSKANADDET, *frequ. idem quod* kåtſkanet.

KÅTSKANEM & kåtſkanaddem, *n. ſ. appro-*

propinquatio, annalkande. Jabmemen kåtſkanem, *appropinquatio mortis.*

Kåtskes & kåtſkos, *n. a. propinqvus, vicinus, qui prope eſt*, nåra belågen, ſom ej år långt borta. Kåtſkes ladde, *pagus propinqvus.* Kåtſkos meren le, *haud procul diſtat*, han år ej långt borta. Kåtſkes palen, *nuper*, nyligen.

Kåtsket, *adv. nuper*, nyligen. Kåtſket leb kullam, *nuper audivi.* Kåtſket påti, *nuper advenit*, han kom nyligen.

Kåttjald, *vide ſupra* kitjaltak.

Kåttjelet, *v. a. periclitari, tentare*, fórſóka, freſta. Mandiet kåttjelebet mo? *quid me tentatis? Luc. 20:23.* Kåttjelet kalkab, *periculum faciam*, jag ſkal bjuda til. Kåttjel, jus mattah, *tenta, an potueris*, fórſók om du kan. Kåttjelete etjebte, *examinate vosmetipſos, 2 Cor. 13:5.* Kåttjelaſtet, *dimin.* litet fórſóka. Kåttjelatjet, *incipere tentare*, begynna at fórſóka. Kåttjelatji mai, walla aroſi, *conabatur quidem, ſed ſine ſucceſſu.* Kåttjeladdet, *frequ. idem quod* kåttjelet. Kåttjeladde kaikeſt famoſt, *omnibus viribus eniteré*, bjud til med alla krafter. *Fenn.* coettelen, *tento.*

Kåttjeleje, *tentator, periclitans*, fórſókare, freſtare. Kåttjeleje leb mon, *periculum ego feci*, jag år den, ſom har fórſókt. Kåttjeleje wadſi ſo kåik, *tentator ibat ad illum, Matth. 4:3. Fenn.* coettelia, *tentator.*

Kåttjelek, kåttjeleke, *n. a. non tentatus, inexpertus*, ofórſókt, obepróſvad. Kåttjelek le åſka tatt, *iſtud non adhuc tentatum eſt. cfr.* freiſtok.

Kåttjelem, *n. ſ. tentatio, periculum*, freſtande, fórſók. Tjoutet kåttjelemeſt, *a tentatione liberare, 2 Pet. 2:9.*

Kåttot, *v. a. adcurate deſcribere, notas characteriſticas alicujus rei adferre, deſignare*, noga beſkrifva, utmårka. Kåttoi maggarats lei, *qualis eſſet deſignabat. Item, in ſacris, divinare*, ſpå fórut, giſſa. Kåtto miji Chriſte, kå le tatt, jukko to ſlåwi, *divinando dic nobis Chriſte, quis ſit, qui te percuſſit, Matth. 26:68.* Kåttotet, *frequ. idem.*

Kåttoje, *deſignans, divinans*, den ſom utmårker eller ſpår fórut. Kåttom & *nonnullis* kåttoswuot, *deſignatio, præſagium, divinatio*, utmårkande, ſågande fórut, ſpådom.

Kåudet, *v. n. cum derivatis vid.* kiåudet.

Kåwet, *v. a. aliorſum vertere ſive agere*, vånda, omvånda. Tåmpeb kåwet, *eqvum aliorſum convertere*, vånda om håſten. Påtſoit kåwet, *rangiferos aliorſum convertere. cfr.* kawa.

Käujetet, *v. n. Auſtr. vid.* kaunjahet. Käujanet, *idem.*

Käujetem, *n. ſ. ſuſpenſio*, uphångande.

Käujahet, *v. n. adhærere*, vidhånga. Käujahaddet, *frequ. idem.* Mo takte käujahaddeh mo ådtjai, *oſſa mea carni meæ adhæreſcunt*, låda vid.

Käura, *n. a. fortis, robuſtus. vid.* kiäura.

Kórjo, *n. ſ. lætitia*, glådje. *vide* kirjo. Kórjotet, *lætari*, frógdas. *vid.* kerjotet.

Kórro, *n. ſ. exſecratio*, ſvordom. *vid.* kirro.

Kówe, *n. a. pauper*, fattig. Waddetuet tait kówit, *dari pauperibus, Matth. 26:9. Synon.* håjo. *Fenn.* kóyhä, *idem.*

L. La-

L

Labast & labafk, *acus major, imprimis qua calcei confuuntur*, ftor nål, fko-nål.

Labbas, *a Fenn.* lammas. *vide* libbe.

Labbek, *n. f. palus*, fump, kårr. *vid.* fais.

Labbet, *v. a. deglutire, avidius forbere, imprimis liquida*, fluka i fig. Juptfeb labbet, *pulmentum forbere.* Labbegåtet, *incipere deglutire*, begynna at fluka i fig.

Labdo, *vide* laddo.

Labla, *n. f. apertura five foramen glaciei radiis folis aut calore refolutæ*, uptint hål på ifen. *Veftrob.* vak. Lablats, *dimin.* et litet hål på ifen.

Lablet, *v. n.* Jågna labla, *glacies diffolvitur, five aperturis & foraminibus fcatet*, det blir hål på ifen. Lableftet, *dimin.* Lablegåtet, *quando glacies incipit refolvi*, når det börjar blifva fvag is. Jaureh lablegåte, *lacus congelati rurfus incipiunt refolvi.*

Lablok, *papilio*, fjäril. Peiwe lablok, *idem*, fol-fjäril.

Labma & labme, *n. a. pennis orbatus*, fjåderlös. *De avibus dicitur, quæ, certo tempore, pennas amittunt iterum redituras, Norrland.* rugg. Labma lådde, *avis, cui pennæ decidere*, en fogel, fom fält fina fjädrar. *cfr.* labmot.

Labmet, *v. a. verberare, deverberare*, flå, prygla. Labmi mo fagga, *valde me deverberabat. Forte a Svet.* förlama.

Labmot, *v. n. de avibus dicitur, quibus pennæ decidunt*, mifta fjädrarne, blifva rugg. Låddeh labmoh kefen, *avibus æftate decidunt plumæ.*

Labmelet, *v. n. catervatim ruere, catervatim proferpere*, hopetals krypa fram, hopetals framrufa. *Proprie de infectis, ut e. gr. de formicis dicitur, item de avium multitudine evolantium, translate etiam de hominibus turmatim excurrentibus*, fåges egenteligen om myror och andra infekter, fom fkocktals krålla, åfven om en myckenhet flygande foglar, ibland ockfå om en fkara af mennifkor.

Labtet, *v. a. findere*, klyfva. *Proprie dicitur de radicibus tenuioribus & fisfilibus arborum, earumque fciffione, ex quibus fiffis Lappones reftes conficiunt & caniftra.*

Labtotekes, *n. a. fiffilis, qui facile findi poteft*, fom låter klyfva fig. Labtotekes muora, *arbor fiffilis.*

Labtje, *n. f. habena*, töm. Paggotet labtjai, *habenam injicere. It.* Peiwe labtjeh, *radii folares*, fol-ftrålar. *It. apud Auftr. ligamen*, band.

Ladas, *n. a. oneratus*, laftad. Ladas wadnas, *cymba onerata*, en laftad båt. Katte abma wadnas ila ladas fjadda, *cave ne cymba fupra modum oneretur*, akta at ej båten blifver för mycket laftad.

Ladd, *n. f. onus fclopeti, telum fclopeto immiffum*, fkott i en böffa, laddning. Laddeb wuotjet, *bombardam exonerare*, fkjuta ut fkottet, utur böffan.

Laddet, *v. a. bombardam armare, globulum in fclopetum inferre*, ladda en böffa. *It.* laddet *vel* liddet, *retia tendere*, ftråcka ut nåt. Werbmit låddi diet laddet, *avibus retia tendere*, fätta ut nåt för foglar.

Laddetis & laddeteke, *n. a. non oneratus*, oladdad. Laddetis birfo, *bombarda telo vacua*, en oladdad böffa.

Bb Lad-

LADDE, *villa, rus*, bondeby, landsbygd. Wadſin laddai, *ad villam ibant.* Laddats, *dimin.* en liten by.

LADDELATS, *rusticus*, en bonde. *It. Svecus*, Svenſk.

LADDEK, *chamæmorum*, hjortron. *vide* ladtek.

LADDO & *Boreal.* ſladdo, *n. ſ. palus*, kårr, puſs. Tjatſe laddo, *palus uliginoſa*, vattupuſs. Kaik laddoh tiewin tjatſeſt, *omnes paludes aqua repletæ ſunt*, alla kårr åro fulla med vatten. Laddots, *dimin.* et litet kårr.

LADET, *v. a. invadere, aggredi*, anfalla, gå til. Piådnak almatjeb ladi, *canis in hominem involabat*, hunden ruſade på menniſkan. *It. curſu contingere ſtudere*, lópa efter, bemöda ſig at hinna på. Ladeſtet, *dimin.* litet anfalla. Ladegåtet, *irruere incipere*, begynna at anfalla. Ladetet, *frequ. idem quod* ladet. *It. obviam ire*, gå til mötes. Attjebs ladeti kåinon nala, *patri obviam ibat*, han gick ſin fader til mötes.

LADETATTET, *v. n. poſſe invadi*, kunangripas eller anfallas.

LADET, *v. a. Auſtr. in aggerem congerere, coacervare*, lägga up i en hög, ſtapla up. *Fenn.* ladon, *ordine impono.*

LADEJE, *coacervans*, den ſom ſtaplar up. *Fenn.* latoja, *idem.*

LADATEM & ladem, *n. ſ. aggreſſio*, anfall. *It.* ladatem, *occurſus*, möte.

LADNE, *n. ſ. toga virilis, imprimis quæ jam trita eſt*, en mans-klädning, ſom år något ſliten. *Auſtr. cfr.* kapte.

LADNJA, *vide* lanja.

LADO, *n. ſ. horreum*, lada. Suoine lado, *fœnile*, hö-lada. Ladots, *dimin.* en liten lada.

LADTEK, *chamæmorum*, hjortron. Ladtekit tjågget, *chamæmora legere.* Ladtekats, *dimin.*

LADTET, *v. n. matureſcere*, blifva mogen. *De baccis dicitur & fructibus*, ſäges om frukt och om bår. Juo leh tah muórjeh ladtem, *maturæ jam hæ ſunt baccæ*, deſſe båren åro nu mogna. Ladteſtet, *dimin.* litet mogna. Ladtegåtet, *matureſcere incipere*, begynna at blifva mogen.

LADTEM, *n. a. maturus*, mogen. *De fructibus.*

LAFA, *pulex*, loppa.

LAFET & laſſet, *v. n. pulicum & locuſtarum more ſalire*, hoppa ſom loppor.

LAFO, laſo piägga, *ventus mitior meridionalis favonius*, varmt våſt-ſunnanvåder. *Appellatur alias* årjel-alat.

LAFOL, *n. avis; ruſticulæ minoris alpinæ ſpecies*, fjäll-åkerhöns, af mindre ſlaget.

LAGA, *n. ſ. lex*, lag. Laga-kirje, *codex legum*, lagbok. Laga-manne, *judex*, domare. Laga-tieteje & lagan åppes, *juris conſultus*, lagfaren, lagklok. Laga-waddeje, *legislator*, lagſtiftare. Laga-wittjok, *litium amans*, en ſom gårna går til tings. Lagab waddet, lagab takket, *legem ferre*, ſtifta en lag. Lagab katjätet, *in jus vocare*, lagſóka.

LAGADET, *v. a. Auſtr. vide* tiwot.

LAGALATS, *n. a. legitimus, juſtus*, laglig, tilbörlig. Lagalats tjåggolusne, *in legitimo congreſſu*, *Act.* 19: 39.

LAGATES, *n. a. illegitimus, exlex, qui leges non curat*, olaglig, laglös. Lagates diwre, *homo effrenatam agens vitam*, en ſjelfsvåldig och laglös menniſka. *cfr.* diwre. Lagatebme, *idem.*

LAGA-

Lagastallet, *v. n. se juris consultum jactare*, skryta af sin lagklokhet.

Lagastet, *v. n. concordare. v.* lakastet.

Laget & *frequ.* lagetet, *v. a. curare*, bry sig om. Ib mon laget pednikit, *pecunias non curo*, jag bryr mig ej om penningar. *It.* laget, *ordinare, in ordinem disponere*, laga til, ställa i ordning.

Lagar, *dispensator, curator*, förvaltare, den som bestyrer om något. Ib le to lagar, *in me tui cura non incumbit*, det åligger ej mig at hafva omsorg om dig.

Lagatas & lagem, *n. f. ordinatio, constitutio*, anstalt, inrättning. Mo lagemest tatt påta, *me curante istud factum est*, genom min anstalt år det skedt.

Lagets, *vide* lagates.

Lager-muora, *laurus*, lagerbärs-trå. Lager muorjeh, *baccæ lauri*, lagerbår.

Laggets, *n. avis aqualicæ, anas*, and, grås-and. En sjöfogel.

Lagget & lagket, *v. n. prostratum jacere*, ligga nerslagen. Aker le laggam, *fundus calamitatem perpersus est, frumentum prostratum est.* Grase lagka tjuormesest, *culmi herbarum grandine prosternuntur*, gräset blifver nerslagit af hagel. *It. respirare, spiritum ducere*, andas. Lagka anje, *spiritum adhuc trahit, (de moriente)* han andas ännu. Säges om en döende.

Laggran, *n. a. vide* kårsk.

Lagom, *n. a. vide* muddakes.

Laidet, *v. a. ducere*, leda. Laide so kåtest, *manuduc illum*, led honom i handen. Laidetowum, *præt. particip. passiv. ductus*, ledd. Ulkos laidet, *educere*, leda ut. Pira laidet, *circumducere.* Laidestet, *dimin.* litet leda. Laidegåtet, *incipere ducere*, begynna at leda.

Laideje & laidesteje, *ductor, qui ducit*, ledare, den som leder, anförare. Kussne le mo laideje? *ubi est ductor meus?*

Laidem, *n. f. ductus*, ledande, anförande.

Laidetallet, *v. pass. duci*, ledas. *It. corrumpi vel (ut ita dicam) seduci*, förledas, förföras. *cfr.* willetallet.

Laidetalleje, *seductor sive corruptor*, förförare.

Laidetallem, *n. f. corruptio*, förförelse.

Laido, *n. f. iter*, resa, våg. Kukkes laido munji le, *iter mihi est longum*, jag har lång våg. Laidob ålletet, *iter conficere*, fullånda resan. Kaskalaidon lepe, *medium confecimus iter*, vi åre komna halfvågs. Laidots, *dimin.* en liten resa, et litet afstånd. *cfr.* kåino.

Laidok, *n. a. qui se duci patitur*, den som låter sig ledas, som kan ledas. *De animalibus freno non reluctantibus dicitur*, säges om kreatur, som låta leda sig.

Laige, laike, *n. f. filum, proprie laneum*, ullgarn. *It. lineum filum*, linnegarn. Kerdok laige, *filum non geminatum*, otvinnadt garn. Laigats, *dim. idem.*

Laiget, *v. n. avium & imprimis cuculorum more canere*, gala som göken. Giåka laiga, *cuculus cantat*, göken gal.

Lajes, *vide supra* klaiwes.

Laike, laikes, *n. a. piger*, lat. Laikes almats, *homo piger*, en lat menniska.

Alet laikes orro, *ne ſitis pigri*, *Rom.* *12: 11.* Weſjat laike, *admodum piger*, lat-buk. *Fenn.* laiſka, *piger.*

Laikeswuot, laikotwuot & laikot, *n. ſ. pigritia*, låttja. Laikoteſtat tatt le ſjaddam, *tua id factum eſt pigritia*, det har ſkedt genom din låttja. Laikotinas ſodn ålekebs maſſi, *pigritia ſua & incuria gregem perdidit.*

Laikastallet, *v. n. pigritiæ indulgere*, låttjas, vara lat. Sodn laikaſtalla aimobs tjada, *otioſam traducit ætatem.*

Laikot, *v. n. otio ſe dare*, blifva lat. Laikomen leb talle, *otioſus nunc fieri incipio*, jag börjar nu at blifva lat. Laikogåtet, *incipere fieri otioſum*, begynna at blifva lat.

Laiko, laigo, *n. ſ. debitum*, ſkuld. Stuora laiko, *magnum debitum*, en ſtor ſkuld. Laikob metetet, *debitum remittere*, gifva efter ſkulden. Laikoſt luowes, *ære liber alieno*, ſkuld-fri. Laikoit tåpot, *æs alienum contrahere*, taga på credit. Laikoit makſet, *nomina expedire*, betala ſkulden. *confr.* welke.

Laikokes, laikoges, *debitor*, *qui debet*, gäldenär, den ſom är ſkyldig. Man ädnak ſe todn mo Herrai laikokes? *quantum debes Domino meo? Luc. 16: 5.* *Synon.* welkoges.

Laikolats, *idem ac* laikokes. Sodn auti kottjoi färt kutteb ſo Herran laikolatjiſt, *advocabat unumquemque debitorum Domini ſui*, *Luc. 16: 5.*

Laikotallet, *v. a. vendere ementis fide*, borga ut, lemna på credit.

Laikotet, *v. r. Auſtr.* & laikodattet, *ære ſe obruere alieno*, *æs alienum contrahere*, ſätta ſig i ſkuld.

Laina, *n. ſ. mutuatio*, lån. Lainan waddet, *mutuo dare*, låna. *Fenn.* laina, *id.*

Laipe, *n. ſ. panis*, bröd. Laipe ulkots, *cruſta panis*, brödſkårpa. Laipeb takket, *panem coquere*, baka bröd. Kordne laipe, *panis hordeaceus*, kornbröd. Kuopom laipe, *panis mucidus.* Laipats, *dimin.* et litet bröd.

Laipot & *interd.* laipotallet, *panem facere*, *pinſere*, baka bröd. Tårdnoh leh laipomen, *panem faciendo occupatæ ſunt ancillæ.* Laipoje & laipe takkeje, *piſtor*, bagare. *cfr.* bakoje.

Laire, *n. ſ. argilla*, ler. Laire kare, *vas teſtaceum ſive figulinum*, lerkäril. Laire litte, *idem.* Laire litti takkeje, *figulus*, krukomakare. Laireſt le tat ata, *argillaceum hoc eſt*, detta är af ler.

Lairet, *v. a. argilla obducere*, beſtryka med ler. Wuobneb lairet, *caminum argilla obducere.*

Laitak, *n. a. vituperatus*, laſtad. Laitak kalwo, *merx vitioſa*, odugelig vara.

Laitet, *v. a. vituperare*, *obtrectare*, laſta. Mab muſte laitah? *quid me vituperas?* Kåſſe laitetowi, idtji ruoptot laite, *cum vituperaretur*, *non vituperabat*, *1 Pet. 2: 23.* Laiteſtet, *dimin.* litet laſta. Laitegåtet & laitajet, *incipere vituperare*, begynna at laſta. *Fenn.* laitan, *vitupero.*

Laitetattet, *v. n. poſſe vituperari*, kunna laſtas. I tatt laitetatte, *culpari iſtud non poteſt*, det kan ej laſtas.

Laiteje, *vituperator*, laſtare, den ſom laſtar. Laitem, *ſubſt. vituperatio*, laſtande. *vide* laito.

Laitar, *idem ac* laiteje. Laitares, *id.*

Lai-

Laitareswuot, *subst. obtrectatio*, *calumnia*, förklenande, förtal.

Laitek, *n. a. non vituperatus*, olastad. I sodn luite aktebke laitek, *omnibus & singulis ille obtrectat*, han lemnar ingen otadlad.

Laitetakes *vide* laitar. *It. vituperabilis*, lastvårdig. *cfr.* laitak.

Laitet & laitat, *v. n. desistere*, *desinere*, uphöra, vända igen. Ko laiti hålemest, *cum desineret loqui*, når han uphörde at tala. Kåsse kalkah todn laitet pargemest? *quando labore desistes?* når skal du uphöra at arbeta. *Synon.* heitet, orrojet.

Laitateke, laitatkenna & laitatketta, *n. a. & adv. sine intermissione*, *continue*, *continuus*, ouphörlig, utan uppehåll. Laitateke pargoh, *labores continui.* Rokkolete laitateke, *orate sine intermissione*, 1 *Thess.* 5: 17.

Laito, *n. f. vitium*, *culpa*, last, lyte. Epe laitob kaudne, *culpam invenimus nullam*, vi finne intet fel.

Laitok & laitos, *n. a. vide* laitak.

Laitotak, laitoteke, *n. a. inculpatus*, *qui caret culpa*, ostraffelig.

Laiwask, *cos*, brynsten. *vide* säijem.

Laiwet, *v. n. non adhærescere*, icke fastna vid. *Proprie de retibus*, *cum ad fundum iniqvum lacuum non adhærescunt*, säges egenteligen om nåt, når de ej fastna vid sjöbottnen, ehuru den år ojåmn.

Laka, *formativum adverbiorum*, *certum indicans modum*, *cui respondet Sveticum istud* -aktigt. Tjåskeslaka le udne, *subfrigida hodie est tempestas*, det år något kallt i dag. *Obs. quando nomini adjectivo in fine additur* laka, *adverbium est*, *e. gr.* mainetes, *inculpatus*, oskyldig. Mainetes-laka, *inculpato more*, på ostraffeligit sått. Paha, *malus*, ond. Paha-laka, *pravo modo*, på elakt sått.

Lakats & lakasats, *vox*, *quæ adjectivis additur*, *ad certam aliquam designandam qualitatem*, *ut Sveticum illud* -aktig; *e.gr.* Tjåskeslakats talke, *tempestas frigidula*, något kall (kallaktig) våderlek. Kålkoslakats, *aliquantum tardus*, sölaktig. *Etiam seorsim ponitur estque ejusdem significationis ac talis*, *ejusmodi*, sådan. To lakatjeb ib kaudne, *tui similem non invenio*, jag finner ej din like, en sådan, som du. Kåts, mann lakats tat le, *vide*, *qualis hic sit*, se hurudan denne år. Tann lakats le todn, *talis tu es*, en sådan år du. *Compos.* Akta-lakats, aktlakats, *æqualis*, *similis*, lika beskaffad, likadan. Aktalakatjeh mije lepe, *æquales sumus*, vi åro jåmnlika.

Lake, *n. f. ratio*, *mos*, sått, plågsed. Eme le tatt so lake, *iste apud illum invaluit mos.* Die le mija lake naute, *ita in moribus est nostris*, så år vår sed. Mann lakai kalkab mon tabb tjålgestet? *qua ratione istud explicabo?* på hvad sått skal jag förklara det? Kutte lakai? *qua ratione?* på hvad sått? *Dicitur etiam* kutte laka, *quomodo?* huru, på hvad sått?

Lakastet, *v. n. consentire*, *convenire*, komma öfverens. Epe lakaste, *minus concordes sumus*, *dissentimus*, vi komma ej öfverens.

Laket, *v. a. percutere*, slå, slå til. *cfr.* reiwetet. Laki samoist, *omnibus viribus percutiebat*, han slog til af alla

krafter. Sodn le lakam mo sâbbin, *baculo me percussit.* *Fenn.* lyckån, *pello, trudo.* Lakestet, *dimin.* slå til något litet. Lakegâtet, *incipere percutere*, begynna at slå. Lakatallet, *frequ. id. ac* laket. Lakatalli âljost, *valde percutiebat.* *It. passive, percuti, vapulare*, blifva slagen.

Laketet, *v. a. curare*, bry sig om. Ib laket, *non curo*, jag bryr mig ej om.

Lakk & lakka, *adv. prope*, nåra. Staden lakk, *prope urbem*, nåra vid staden. Ila lakka, *justo propius*, altför nåra. *Comparat.* lakkab & lakkabut, *propius*, nårmare. Pâte lakkabesi, *accede propius*, kom nårmare. Lakkabesne le sodn, *propior ille est*, han år nårmare. *Superl.* lakkamust & lakkamusta, *proxime*, nårmast. *Fenn.* liki, *prope*, lâhelle, *idem.*

Lakke, *n. f. pars dimidia*, halfva delen, halfpart. Wadde sunji lakkeb, *da illi dimidium.* *Compos.* kaska-lakke, *dimidia pars itineris*, halfvâges, halfva delen af resan. Kâta-lakke, *unimanus*, enhåndt; *it. iners, fabricandi indoctus*, oslög. Tjalme-lakke, *monoculus*, enögd. *vide* tjalme pelak, *quod usitatius.* *It.* neita-lakke, *puella misera*, en stackars och elåndig flicka. Âlma-lakke, *vir misellus*, en ynkelig karl. *cfr.* kuowa.

Lakkas, lakkes, *n. a. propinqvus*, når, nåra belâgen. Lakkas sita, *vicus propinqvus*, en nåra belâgen by. Lakkas passe, *festum instans*, tilstundande högtid. Lakkas lawe, *consangvineus*, nårskyld. *Comparat.* lakkab, *propior*, nårmare. *Superl.* lakkamus, den nårmaste. *Fenn.* lâhimâinen, *proximus.* *cfr.* jâksos.

Lakkas-laka, lakkes-laka, *adv. non procul, haud longe*, tâmmeligen nåra.

Lakkanet, *v. n. appropinqvare, propius advenire*, nalkas, komma nårmare. Lakkan, *accede propius*, kom nårmare. Lakkanin laddai, *appropinqvabant pagum, Luc. 24: 28.* Lakkanam leb talle autebist, *propior nunc sum atque antea fui.* Lakkanastet, *dimin.* komma litet nårmare. Lakkanatjet, *incipere appropinqvare*, begynna at komma nårmare. Lakkanaddet, *fr. idem ac* lakkanet, komma nårmare. *cfr.* autanet, aldanet, tabbanet, kâtskanet.

Lakkaneje, *appropinqvans, propius accedens*, den som kommer nårmare.

Lakkanem, *n. f. appropinqvatio, dum aliquid propius advenit*, annalkande.

Lakkatet, lakketet, *v. a. facere ut propius accedat, propius adferre*, bringa nårmare. Lakkate tek, *adfer huc propius*, för nårmare hit. Lakkatet kalkab tann rajai, *illuc propius adferam.* Lakkatastet, *dimin.* bringa litet nårmare. Lakkataste munji tjatsest, *adfer mihi aquam*, gif mig hit vatten. Lakkatatjet, *propius adferre incipere*, begynna at bringa nårmare. Lakkatattet, *facere ut propius adferatur*, lâta bringa nårmare. *It. posse propius adferri*, kunna bringas nårmare. I tat lakkatatte, *hoc propius adferri nequit*, detta kan ej föras nårmare intil.

Lakkateje, *appropinqvare faciens, propius adferens*, den som bringar nårmare. Lakkatem, *subst. ipse actus propius adferendi*, tilförande, då något bringas nårmare.

Lak-

Lakket, *v. n. desinere*, uphöra. *Fenn.* lackan, *desino. Usitatius*

Lakketet, *frequ. cessare facere*, laga at uphöra. *It. deserere*, öfvergifva. Mo årben le lakketam mo, *soror mea me deseruit*, *Luc. 10: 40.*

Lakkedattet, *v. a. desvefacere*, afvånja. Lakkedattem, *subst.* afvånjande.

Lakkot & lakkotallet, *v. a. palpari manu*, klappa med handen. Lakkotalli mo niårab, *palpatus est mihi.*

Lakkots, *n. a. dimidius*, half. Lakkots pargo, *opus, cujus non nisi dimida pars absoluta est*, halfgjordt arbete. *It.* lakkotes, *subst. dimidium*, halfpart. Lakkotesi qwodet, *facto desistere cœpto*, lemna halfgjordt det man har börjat. *cfr.* lakke.

Lakkula, *clavis*, nyckel. *vid.* tjuotak. *Fenn.* lucku, *sera.*

Lako & lakko, *n. s. cognatio, necessitudo*, slägtskap. Koktes le lakko mono kaskan? *quænam nos inter est necessitudo?* Maka lako, *affinitas*, svågerskap.

Laktsa, *vide supra* kappa.

Lalet, *v. a. incubare ova*, ligga på äggen. *De avibus dicitur.* Lådde lala monnit, *avis incubat ovis*, fogelen ligger på äggen. Lalestet, *dimin.* Lalegåtet, *ovis incubare incipere*, begynna at ligga på äggen.

Laleje, *partic. ovis incubans*, den som ligger på äggen. Laleje lådde, *avis ova incubans.* Lalem, *subst. ipse actus, dum istud fit*, liggande på äggen.

Laletum, laletum monneh, *ova, quæ incubuit avis*, vårmd, utlegad. Såges om ägg, som fogelen legat uppå.

Laletet, *ova avibus supponere, ut illis incubent.*

Lam, *particula, qua plusquamperfectum tempus verbi auxiliar. negativi* ib *formatur.* Ib lam påtam, *non veneram*, jag hade ej kommit. Ib lam autebut kullam, *antea non audiveram.* Eime lam wuoidnam, *non videramus*, vi hade ej sedt. Eite lam jakkam, *non credideratis*, j haden ej trodt. *cfr.* ib, eime.

Lamb, *n. s. agnus*, lamb. *cfr.* libbe.

Lames, *n. a. mutilus, mancus*, ofärdig, förlamad. Lames lådde, *vide* labma.

Lamot, *v. n. Austr. vide* labmot.

Lamket, *v. n. prosternere se, abscondere se*, lägga sig ner, göma sig undan. Repe lamki tassa, *vulpes illic se abscondebat.*

Lampo, *lucerna*, lykta, lampa. Lampoi, *cum lucernis*, *Joh. 18: 3.* *Fenn.* lamppu, *idem.*

Lana, *ustrina, qua liquatur pix*, tjärdal.

Land, landa, *n. s. regio*, land, landskap. Muora land, *regio silvosa*, skog-bevuxit landskap. Aitigi-land, *patria*, fäderneslaud. Landast rajetum ålma, *exul, in exilium pulsus*, landsflyktig, förvist utur landet. Landa kålker, *circumvagus*, landsstrykare. *cfr.* kålkarwes. Landa-lake, *mos regionis*, lands-sed. Landest tjågget, *e terra legere*, plocka af marken. Tjaskib so wuolos landi, *humi illum prosternebam*, jag slog honom ner til marken. *It. transl. pro incolis regionis alicujus*, invånare. Åbbå land wuolga, *omnes abeunt incolæ*, alla invånare i landet fara bort. Tjåggom li ådna land, *magnus erat cœtus hominum*, en stor myckenhet af folk hade församlat sig. *Compos.* landa-kåino, *iter terrestre*,

reſtre, landvåg. Landa-raje, *limes*, *terminus regionis*, landsſkilnad, grâns. Landa-lokk *ſive* landa-lokko, *omnes & ſingulæ regiones*, *regiones quam plurimæ*, alla lånder, ganſka många lånder. Sodn kålka landa-lokk, *plurimas ille pervagatur regiones*, *cfr.* lokk. Lands-Herra, *Præfectus Provinciæ*, Landshöfdinge.

Landaskats, *genet.* landaſkatjen, *qui regionem aliquam poſſidet*, *poſſeſſor fundi*, landågare, jordågare.

Lang, *adv.* juo lang, *jam dudum*, långeſedan. Juo lib mon lang kullam tab̦b, *jam dudum iſtud audivi*, jag haffver långeſedan hördt det. Lang autelen lijeb påtam, *longe antea veneram*, jag hade kommit långt förut. *cfr.* ådna.

Lange, *dies paraſceves*, långfredag. Lange wakko, *ſabbathum magnum*, dymmel-veckan.

Langkeset, *v. n. fragorem edere*, ſmålla, gifva dån ifrån ſig. *Proprie de fragore, quem edit bombarda, dum exoneratur, qui e longinquo auditur.*

Lanja, *n. ſ. plica*, fåll, veck. Ådnam lanja, *ſtratum terræ*, jord-hvarf. Kedke lanja, *ſtratum lapideum*, ſten-bådd eller hvarf. Karwo lanja, *plica ſive ruga veſtis*, et veck på klåder. Fårteb lanjab åtſet, *ſingula loca perſcrutari*, ſöka i alla vinklar och vrår. Pakte lanja, *anguſta inter montium præcipitia via*, en bergsklyft, eller ſmal våg emellan bergs-branter. *It. fiſſum*, ſpricka. Muora lanja, *fiſſura ligni. Dicitur etiam* ladnja.

Lanjak, *n. a. ſtratis conſtans & lamellis*, beſtående af hvarf, bladig. Mådde lanjak, *multiplex*, mångfaldig, ſom beſtår af många hvarf. *Item*, lanjak muora, *lignum fiſſum ſive rimoſum*, et ſpruckit trå. Sutte lanjak, *idem quod* mådde lanjak.

Lanje, lanjes & *dimin.* lanjats, *virgultum*, *arbuſtum*, ſmå ſkog, en telning. Såke lanje, *virgultum betulinum*, ſmå björk-ſkog. *cfr.* låkiſma.

Lanjesk, *parvis obſitus arboribus & virgultis*, bevuxen med ſmå ſkog.

Lank, *gauſape laneum*, *pannus laneus craſſior*, rya, tjockt ylle-tyg. *Auſtr.*

Lapa, *n. ſ. planta pedis*, fotblad, fotſola. Lapaſt le, *æger eſt planta pedis. It. ſpelunca*, *antrum*, håla, grop. *Obſ.* lapa *dicitur ſpelunca in rupibus*, *non arti ſed naturæ ortum debens.* Bergsrefva. Lapait tjagnet, *ſpeluncas intrare*, gå in i bergsrefvor. *Fenn.* lowi, *ſpelunca.*

Lapask, *vide* labaſt.

Lappet, *v. a. perdere*, *amittere*, borttappa, förlora. Pednikit lappet, *pecunias perdere.* Mab le todn lappam? *quid perdidiſti?* hvad har du tappat bort? *It. relinquere*, lemna. Lappe taſa, *relinquere heic*, lemna hår. *cfr.* qwodet. *It.* melkeb lappet, *lac coagulare*, yſta mjölk, *vid.* lappet. Lappeſtet, *dim.* litet borttappa. Lappegåtet & lappajet, *incipere perdere*, *relinquere incipere*, begynna at tappa bort, m. m. Lappetet, *frequ. amittere*, *perdere*, borttappa. Ib kalka to lappetet, *non te amittam. It.* wermeb lappetet, *rete piſcibus ponere*, lågga ut nåt. *It. oblivjſci*, *memoriam alicujus rei amittere*, förgåta, glömma bort. Ale lappet mab leh låram, *noli quæ didi-*

didicisti oblivisci, glöm ej det du haf-ver lärt. *It. lac coagulare*, ysta, *vide* läppetet. Lappetatjet, *incipere amittere &c.* begynna at förlora, m. m.

Lappom, *n. a. amissus*, borttappad. Lappom pardne, *filius perditus*, en förlorad son. Lappom sauts, *ovis perdita.*

Lappetum, *n. a. idem ac* lappom. *It. de retibus.* Lappetum werme, *rete piscibus positum*, utlagdt nät för fisk.

Lappot, *v. pass. perdi*, borttappas, förloras. Katte abma lappo, *cave ne amittatur*, akta at det ej förkommer. *It. perire*, förgås, förderfvas. Sodn i kalka lappot, *non peribit.* Erit lappot, *amitti*, förloras. Erit lappom, *amissus*, förlorad. I aktek sijest le erit-lappom, ainat tatt erit lappom mana, *nemo illorum est perditus, nisi filius ille perditionis, Joh. 17: 12.* Lappostet, *dimin.* litet borttappas. Lappogåtet, *amitti incipere*, begynna at borttappas.

Lapp, *vide* lapa. *Item gentis Lapponicæ nomen. Fenn.* lappalainen, *idem. De nominis origine varias varii fovent opiniones Auctores, de quibus alio agendum erit loco.*

Lappastuttet, *v. a. suffocare*, förqvåfva.

Lappo, *muscus teres & longus, qui arboribus, imprimis abieti succrescit*, måssa, som våxer på trån. *Norrland.* laf. *Hinc*

Lappostet, *v. n. muscum colligere arborum*, samla måsse af trån. *It.* påtsoh leh lappostemen, *rangiferi musco pascuntur arborum*, renarne åta måsse af trån.

Lapse, *n. s. ros*, dagg. Lapse kattja, ko årjel piågga kalka påtet, *ros ventum antecedit meridianum.* Lapsest luwat, *rore madefieri*, blifva våt af dagg. *Synon.* suoldne.

Lapset, *v. n. rorari, rore madere*, blifva daggig. Grase le lapsom, *rorant herbæ*, gråset år daggigt. *Rar. occurr.*

Lapsos, *n. a. roscidus*, *vide* suoldnos.

Laptet, *v. a. elevare, attollere*, uplyfta. Uwe wermeb lapta, *vi fluminis rete attollitur.*

Laptjet, *v. n. evolare*, flyga up. *Proprie est avium*, såges egenteligen om foglar. *Dicitur etiam nonnunquam de hominibus subito exsurgentibus & aliquorsum ruentibus*, såges ock om menniskor. Laptji so lusa, *advolabat ad illum summa celeritate*, han for til honom med ganska stor hastighet. *cfr.* haletet.

Lase, *sera*, lås. Lase litte, *repositorium sera clausum.* Laseb tåjet, *claustrum revellere*, bryta up låset. Laseb tjoutet, *reserare.*

Laset, *v. a. sera claudere, obserare*, såtta lås före, låsa igen. Lase uksеb, *claude ostium sera. Oppos.* tjoutet. Lasetet, *frequ. obsignare*, besegla.

Lasem, *n. s. occlusio*, igenlåsning.

Lassa, *n. s. vehes*, lass. Muora lassa, *vehes lignorum*, et ved-lass. Lassab piejet, *onus imponere*, lassa på.

Lasset, *v. a. onus imponere, onerare*, lågga lass uppå.

Lasse, *n. s. augmentum, additamentum*, tilökning. Lassen kalkah todn tab ådtjot, *hoc in accessionem accipies.*

Lassetet, *v. a. addere, augere*, tillågga, tilöka. Lassetet todn påtah, *ad-*

 dita-

ditamentum dabis. Die tabb laſſetah, *illud ipſum addis*, det lågger du til. Laſſetaſtet, *dimin.* litet påöka. Lasſetatjet, *addere incipere*, begynna at tillågga. Laſſatallet, *frequ. idem ac* laſſetet.

Lassanet, *v. n. increſcere, augeri*, tilvåxa, förökas. Tjatſe laſſana, *aqua accreſcit.* Manah munji laſſaneh, *liberis augeor.* Laſſanaſtet, *dimin.* litet förökas. Laſſanaſti mai, *pauxillum quidem adauctum eſt*, det öktes vål åndteligen til något litet. Laſſanatjet, *augeſcere incipere*, begynna at förökas. Laſſanaddet, *frequ. augeſcere*, förökas.

Lassjast, *adv. cum proſpera valetudine*, med hålſan. Laſſjaſt wieſob, *bene valeo*, jag hafver god hålſa.

Lassje, laſſjes & *interd.* laſje, laſſjok, *n. a. macer*, mager. Aptſa laſſje, *valde macilentus*, ganſka mager. Laſſjes ſauts, *ovis macilenta. It.* laſſjes, laſſjok, *ſanus*, friſk, ſund. Laſſjes almats, *homo proſpera fruens valetudine.*

Lassjot, laſjot, *v. n. macreſcere*, blifva mager. Laſſjanet, *inuſitat. idem.* Laſſjoſtet, *dimin.* blifva litet magrare. Laſſjogåtet, *macreſcere incipere*, begynna at blifva mager.

Lassjotet, laſjotet, *v. a. attenuare, extenuare*, göra mager. Laſſjotaſtet, *dimin.* göra litet magrare.

Lassjotatjet, *v. n. convaleſcere incipere, valetudinem incipere recuperare*, begynna at blifva friſk.

Lasska & *Auſtr.* laſſkem, *n. ſ. benignitas, reconciliatio*, godhet, benågenhet, förlikning. To laſſka, *tua bonitas*, din godhet.

Lassketet, *v. n. convenire, conſentire*, komma öfverens. Die laſſketikan naute, *(dual.) ita inter illos conventum eſt*, de två kommo ſå öfverens. Laſſketaſtet, *dimin.* komma något litet öfverens. Laſſkatallet, *frequ. id. ac* laſſketet. Åh matte laſſkatallet, *conſentire nequeunt*, de kunna ej komma öfverens.

Lassketakes, *n. a. placabilis, qui facile placatur*, förſonlig. *Auſtral.* laſſkemas, *idem.*

Lassketeke, *n. a. implacabilis*, oförſonlig.

Lassketeje, *reconciliator*, medlare, den ſom förſonar.

Lasskaltak, laſſkalem & laſſkatem, *n. ſ. conventum, pactum*, aftal, öfverenskommelſe. Maggar li tijen laſſketem? *quale veſtrum erat pactum?* huru haden j kommit öfverens?

Lasskaldattet, laſſkelet, *v. a. reconciliare*, förlika, förſona. Tåroles almatjit laſſkelet, *diſcordes reconciliare*, förlika oeniga menniſkor.

Lasskaldattem, *n. ſ. reconciliatio*, förſoning.

Lasskatallem, *n. ſ. vide* laſſkaltak.

Lassmok, *n. a. vegetus, agilis*, vig, mjuk. *Dicitur de membris corporis, quæ agilia ſunt ſimulque gaudent vigore*, ſåges om en vig och friſk kropp, ſom har ſtyrka. Laſſmok kroppe, *corpus vegetum*, en ſund kropp.

Lassmot, *v. n. revigere, reviviſcere*, blifva friſk och ſund. *Emolliri*, mjukna. Laſſmom le talle mo kroppe, *corpus jam meum vegetum factum eſt.* Laſſmoſtet, *dimin.* friſkna litet til, litet mjukna.

Lass-

Lassmotet, *v. a. vigorem addere & agilitatem, vegetare*, göra snåll och frisk, upfriska. *It. commovere*, beveka. *cfr.* niuoretet.

Last, lasta, *n. s. frons, folium*, lôf, blad. Rapkeseje last, *folium quod huc illuc vento agitatur & propellitur*, et ruskande lôf, *Lev. 26: 36.* Lasta muora, *arbor frondea*, lôf-trå. Lasta le wuotjemen, *nemora frondescunt*, lôfvet skjuter fram. Lasta kâti passe, *festum tabernaculorum*, *Joh. 7: 2.*

Lastatet, lastet, *v. a. fronde ornare*, pryda med lôf. Kåteb lastatet, *casam fronde ornare*, pryda kojan med lôf. *It. apud Boreal. cortice arborum præparato macerare*, barka. *cfr.* barkotet.

Lastotes, *ad frondem pertinens*, som hörer til lôf. Lastotes qweleh, *pisces, qui illo capiuntur tempore, quo frondes ex arboribus decidunt*, fisk som fångas den tiden, då lôfvet affaller.

Lastak, *n. a. frondeus*, lôfrik.

Lastek, *n. s. assis sive tabella lignea longior, latitudine exigua*, et långt och smalt bråde, en list af trå.

Lastot, *vituperare*, lasta. *vide* laitet.

Latertet, *v. n. otio indulgere*, låttjas.

Latjet, *v. a. parare*, tilreda. Sångob latjet, *lectum sternere*, bådda sången. Peudeb latjet, *mensam instruere*, duka bordet. *Hinc*

Latja & latjau. *Ita appellantur sponsi sponsæque parentes, sive illi, quorum liberi matrimonio conjuncti sunt*, så kallas de, hvilka giftat tilsammans sina barn. *Dual.* Latjawatjeh, *genetiv.* latjawatji. Latjawatjeh sâi lepa, *connubio illorum conjuncti sunt liberi*, dessas barn hafva ingått åktenskap.

Latjo, *n. s. lectus, stratum*, sång, bådd.

Latket & *Boreal.* larket, *v. a. occidere, cædere*, slå ihjål. Sitakus ai latket mo, nau ko ikto latkih tab Egypten âlmab? *visne me quoque cædere, ut heri virum Ægyptium interfecisti? Act. 7: 28. It. percuttere*, slå. Klakkain mo latki, *baculo me percutiebat*, han slog mig med kåppen.

Latkotet, *frequ. idem ac* latket. Latkogâtet, *cædere incipere*, begynna at slå ihjål.

Latkodattet & latkotattet, *v. a. interficiendum sive cædendum curare*, låta slå ihjål, låta slå. Latkodatte sâbbin, *baculo percutiendum cura.*

Latket, *n. s. sive adv.* Latket le wadset jågnan nala, *non sine periculo prolabendi seque vehementer impingendi, super lubricam glaciem itur*, det år fara at falla och stöta sig, når man går på hal is.

Latkanet & *Boreal.* larkanet, *v. n. perire, lapsu aut ictu exanimari*, falla til döds, blifva ihjålslagen. Raideresest kattjai ja latkani, *lapsu scalarum exanimatus est*, han föll sig til döds af en stege. Latkanastet, *dimin. collisione vel lapsu lædi*, stöta sig, falla och slå sig illa.

Latkem, *n. s. occidio, cædes*, dråp, dråpande.

Latkanem, *n. s. mors violenta, lapsu aut verberibus oppetita*, vådelig död af fall eller hugg.

Lato & *interdum* latek, *n. s. vestigium in nive factum instrumentis ligneis, quæ, nivem commodius ingrediendi caussa, pedibus aptant Lappones atque Fen-*

nones, spår i snön efter skidor. *cfr.* juone, kåja. *Fenn.* latu *id.*

LATSKA, latsketet *&c. vide* lasska, lassketet.

LATTAS, *n. s. artus*, *membrum*, lem. Krroppen lattaseh, *membra corporis.* Lattasi swarkeh, *dolores articulorum*, vårk i lederna. Kåta lattas, *artus manus*, handled.

LATTASATTA, *membris carens*, *mancus*, *mutilus*, lemmalös, lytt. *Matth. 18: 8.*

LATTESTET, *v. a. membra artusque disjungere*, skilja lederna ifrån hvarandra, sönderleda.

LATTE, *n. a. cæruleus*, blå. Latte paino, *color cæruleus*, blå fårg. Latteb painetet, *colore cæruleo tingere*, fårga blått. *It.* latte *subst. pavimentum*, gålf. *cfr.* guelpe. *Fenn.* laattia, *idem.*

LATTOT, *v. n. spectri instar oberrare*, spöka. *Item*, *varias formas assumere*, *varios capere gestus*, *gesticulari*, taga åtskillig skapnad uppå sig, gyckla. Latto slaje-lokk lakai, *variis modis gesticulatur. Obs. perperam in theologicis accipitur pro simulare*, *qui error a confusione vocum Svecanarum* skrymta *&* spöka *ortus est.*

LATTOK *&* lattokes, *qui dicto modo se gerit*, den som spökar, som bår sig underligit åt.

LATTOKWUOT *&* lattokeswuot, *n. s. spectrum*, *gesticulatio*, spöke, gycklande.

LAUGO, *n. s. lavatio*, bad, lögning. Laugo kebne, *vas in quo lavantur infantes.* Laugob låggetet, *balneum calefacere*, *aquam tepidare*, *qua lavetur infans*, vårma vatten, hvarmed barn må lögas. *Obs. sæpe & fere quotidie hac ratione infantes lavant Lappones.*

LAUGOT, *v. a. lavare*, tvåtta, löga. *De lavatione infantum dicitur.* Manab laugot, *infantem lavare*, löga barnet.

LAUK, *interd.* laug, *n. a. compactus*, *solidus*, *rimis & fissis carens*, tåt, osprucken. Lauka wanas, *cymba*, *quæ sine rimis est*, en tåt båt, som år utan sprickor.

LAUKET, lauget, *v. n. compingi*, *aptari*, vara tåt, passa ihop. Idtji akti lauka, *ad se invicem minus apta sunt & compacta*, det blef ej tått, passade ej ihop. Laukestet, *dim.* litet passa ihop.

LAUKEDATTET *&* lauketet, *v. a. coaptare*, *compingere*, passa tilhopa, sammanfoga. Fiålloit lauketet, *asses compingere*, foga ihop bråder.

LAUKOK, *n. a. idem ac* lauk.

LAUKETEM, *n. s. conjunctio*, *compages*, sammanfogning.

LAUKELET, *v. a. vide* lauketet. *It. neutr. compactum fieri aptumque*, blifva tått. Tah fiålloh laukelin talla, *statim hi asseres rite compingi possunt atque coaptari.*

LAUKEK-RÅKKER, *instrumentum fabrile. Dolabra*, *qua margines æquantur asserum*, *ut aptius compingi possint*, fåthyfvel.

LAUKO, lauk, *saccus major*, *imprimis quo conduntur obsonia*, en stor såck, matsåck. *Fenn.* laucku, *idem.*

LAUK, *porrum*, lök. *It. muria*, saltlaka.

LAULE, *pellis ferina pretiosior*, dyrskin. *cfr.* naute.

LAULOT, *v. a. & n. cantare*, sjunga. Åddå laulotefeb laulot, *novum cantare canticum.* Laulostet, *dimin.* litet sjunga. Laulogåtet, *incipere canere*, begynna at sjunga. Laulotet, *frequ. cantè-*

cantitare, sjunga, ofta sjunga. *It. facere ut aliquis canat*, låta sjunga. *Fennon.* laulan, *cano.*

LAULOJE, *particip. canens*, den som sjunger.

LAULOM, *n. s. cantus*, sång. Hewetes-laulom, *hymnus*, lås-sång. I sodn kåssek laulomest orroje, *continue cantat*, *cantando nunquam desistit*, han sjunger utan uppehåll.

LAULOTEM, *idem quod* laulom.

LAULOTES, *n. s. canticum*, *cantilena*, sång, visa.

LAUNET, laudnet, *v. n. oriri*, upgå. Peiwe le laudnam, *sol ortus est*, solen år upgången. *Fenn.* launa, *auster*, *africus. cfr.* klimpetet. Laudnestet, *dim.* upgå. Launegåtet, laudnegåtet, *oriri incipere*, begynna at gå up. *Nonnisi de sole.*

LAUNEM, laudnem, *n. s. ortus*, upgång. Peiwen laudnem, *ortus solis*, solens upgång. Peiwen laudnemesne, *sole oriente*, i solens upgång. Peiwen laudnemen lute, *ab oriente*, *Apoc.* 7: 2.

LAUNJE, *n. s. gleba*, *cæspes*, tårf. Launje kåte, *casa cæspitibus tecta.*

LAUSE, *n. a. remissus*, *laxus*, slak. Tat lase le aptsa lause, *nimis hæc remissa est sera. Oppos.* tjoktok, *rigidus*, *qui ægre flectitur.*

LAUR, Laura, Laures, *nom. propr. vir. Laurentius*, Lars.

LAUT & lauta, *scamnum*, bånk. *Boreal.* laut-ålmah, *vide* dobmo-ålmah, tolfmån.

LAUTET, *v. n. sonare*, ljuda, låta. *De sono ingrato dicitur*, säges om det, som hafver et obehagligt ljud. Lauti slaje-lokk lakai, *varios sed ingratos fundebat sonos.* Lauti wastet, *male sonabat.*

LAUTJA, *œstrum*, bròms. *vide* slautja.

LAWE, *consobrinus*, *amitinus*, syskonebarn. *Obs. Etiam hoc nomine alii appellantur cognati*, *sive fuerint propiori sive longinquiori magisque remoto propinquitatis vinculo conjuncti. Hi tamen sæpius appellantur* kukkes-lawe, den man ej år mycket slägt med. *Ordinatim autem liberi fratrum & sororum appellantur* wuostes laweh, *consobrini: horum consobrinorum liberi se invicem vocant* mangeb laweh, *qu. dic. consobrinos secundi gradus sive generationis*, *Svet.* sysslingar; *qui denique ex his nascuntur sunt* kolmad laweh, *sive tertii gradus consobrini*, *Svet.* Tremånningar. Lawitjeh, *Dualis.* Lawitjeh måi len, *nos ambo sumus consobrini*, vi två åro syskonebarn. Mon wuoidnib sodnob lawitjit, *duos istos vidi consobrinos.* Lawats, *dimin.* & lawek, *blandientis sunt*, *e. gr.* Lawatjam *sive* lawekam, *mi consobrine suavissime*, min kåra cousin.

LAWELOKKO, *n. s. genealogia*, slägtregister.

LAWETAK, *rami pini una cum foliis*, granqvistar fulla med barr.

LAWKE, *n. s. gradus*, *passus*, steg. Lawke lawkest, *pedetentim*, fot för fot. Lawkit puoktatallet, *passibus æquis sequi.* Laukit meddet, *gradum firmare non posse*, *cfr.* njalkestet.

LAWKET, *v. n. gradum facere*, *gradi*, stiga. Lawkestet, *dimin.* Lawkotallet, *frequ. & intens. gradibus certare*, *uternam majores faciat gradus*, stiga i kapp, försöka hvilkendera stiger långre steg. *It. festinanter incedere*, gå fort.

Lauwket, *vide* narket.

Lawodag, Lawotak, *dies Saturni*, Lôrdag.

Leb, *prim. perf. v. auxiliar. fum*, jag år. Mon leb nuora *five* leb nuora, *juvenis fum. Flectitur hoc modo:* leb, *fum*, jag år. Leh, *es*, du år. Le, *eft*, han år. *Plur.* Lepe, *fumus*, vi åre. Lepet, *eftis*, j åren. Leh *five* låh, *funt*, de åro. *Dual.* Len, *fumus*, vi två åro. Lepete *&* låpet, lepet, *eftis*, j två åren. Lepa *&* låpah, *funt*, de två åro. Le mufne kirje, *eft mihi liber*, jag har boken. Låh tufne tawereh, *funt tibi opes.* Le-kus? *interrog. eft ne?* år det? Le-kus attjat heimen? *eftne domi pater tuus?*

Lebbets, tjatfe lebbets. *vide* laddo.

Lebnet, *v. a. infundere*, ingjuta. Lebne littai, *infunde in vas*, tappa i kårilet. Lebne kareb tiewas, *imple vas*, fyll kårilet. Lebne jafob wuoffi, *mitte farinam in faccum. De fpiffioribus liquidis & comminutis aridis contufisque dicitur.* Lebneftet, *dimin.* litet fylla uti. Lebnegåtet, *infundere five immittere incipere*, begynna at ingjuta, at fylla uti.

Lebnar *&* lebneje, *infufor*, ingjutare.

Lebnem, *n. f. infufio*, ingjutande.

Legget, *v. a. ponere*, lågga. Welkeb munji leggi, *debitum adauget meum. cfr.* laffetet.

Leibe, *alnus*, alder. *vid.* leipe. Leibe åhna, *numen aliquod, apud prifcos Lappones, quod coluere, felicioris capturæ ferarum cauffa*, en afgud hos de forna Lappar, den de dyrkade fôr lyckeligit djurfånge. *cfr.* Ukfakka.

Lei, *3. perf. fing. imperf. verbi* leb. Sodn lei, *erat*, han var. *Dicitur etiam* li, *id.*

Leid, *n f. tædium*, ledfnad, harm. Leid le munji fo kullet, *tædiofum mihi eft illum audire. A Svet.* leda.

Leides, *n. a. morofus, tædiofus*, ledfam.

Leiga, *n. f. arrha*, pant, ftådjepenning. Leigab waddet, *arrhabonem dare.*

Leigat, leiget, *v. a. conducere*, lega. Kaggit leigat, *famulos mercede conducere. cfr.* palket.

Leiket, *v. a. effundere, profundere*, utgjuta, fpilla ut. Leiki alde åiwen nala, *effundit in caput ejus.* Ale leike, *noli profundere. It. fundere, fundendo formare*, gjuta, bilda. Luodit leiket, *globulos plumbeos pro fclopetis fundere*, ftôpa kulor. Leikeftet, *dim.* litet utgjuta. Leikegåtet, *incipere effundere &c.* begynna at utgjuta, m. m. *cfr.* leikot.

Leikeset, *v. paff. effundi, profundi*, utgjutas, fpillas ut. Tjatfe kare leikefi, *aqua e vafe effundebatur.* Wine leikefa, *vinum effunditur, Matth. 9: 17.* Tjatfe leikefi ådnamen pajel, *aqua terram inundabat*, vattnet ôfverfvimmade jorden. *It.* Stalpeh leikefin, *luporum maximum advenit agmen*, det kom en myckenhet af vargar. Tjudeh leikefin, *hoftium immiffa eft turba*, en hop fiender hafva infallit. Leikefaftet, *dimin.* litet fpillas, m. m. Leikefatjet, *effundi incipere, &c.* begynna at utfpillas, m. m. Leikefaddet, *frequ. idem atque* leikefet, fpillas. *It.* Wadnas leikefaddi paroift, *undis obruta eft cymba*, vågorna gingo ôfver båten.

Leikot, *v. a. vide* leiket, gjuta, fpilla. *It. neutr.* Tjatfe leiko wadnafen fifa, *cymba aquis obruitur*, båten tager in vat-

vatten. Leikogåtet, *incipere effundere &c.* begynna at utgjuta.

Leikostallet, *v. a. frequ. & intens. effusius sive copiose effundere*, ymnigt utgjuta.

Leikeje, leikoje, leikoteje, *fusor*, *qui fundit*, den som gjuter, gjutare.

Leikem, leikom, leikotem, *n. s. fusio*, *effusio*, gjutande, utgjutning.

Leikotum, *n. a. fusus*, guten. Leikotum kåwe, *simulacrum fusum*, gutit belåte.

Leiket, leik, *ludere*, *lusus*, *vide* ståket, ståk.

Leime, *1. pers. plur. imperf. v. aux.* leb, *sum.* Mije leime, *nos eramus*, vi voro. Leimen, *dual.* vi två voro. Leite, *vos eratis*, j voren. Lejen, *erant*, de voro. *Dicitur etiam* lime, lite, lijen.

Leime, *n. s. fractura aciei ferri*, *e. gr. cultri*, *securis*, *&c.* bråst eller flaga i åggen på knifvar, yxor, m. m. *It. fissura superficiei ferri politi sive lævigati*, en spricka på et poleradt stål.

Leimek & leimedakes, *n. a. fracturis fissurisque depravatus*, som har brått och flagor. Leimek aksjo le tat, *securis hujus acies fractura vitiata est*, denna yxen år skåmd af brått i åggen.

Leimot, *v. n. fracturas nancisci*, *fracturis depravari*, få flagor och brått. Nipe leimoi, *cultelli acies fracturam contraxit.* Leimogåtet, *incipere istud vitium contrahere*, begynna at få flagor.

Lejon, *leo*, lejon. Lejon tjuk, *catulus leonis.*

Leipe, *n. arbor. alnus*, alder, ahl. Stuora leipe, *alnus procera. It. metaphor. sangvis*, blod. *Fenn.* leppå, *alnus.*

Leipet, *v. a. succo e cortice alni mandendo extracto tingere*, fårga med lag af tuggad ahlbark. *Obs. Hoc modo vasa & suppellectilia lignea tingere solent Lappones, nec non coriacea quævis & suturas calceamentorum, ut putredini diutius resistant. Sacra priscis Lapponibus sanctaque fuit alnus, ob succi arborisque rubentem & sangvini haud absimilem colorem, unde illam quasi vivam esse putarunt. Corticem adhibuere tam in ritubus superstitiosis, quos in captura ursorum olim observabant, quam in aliis superstitionibus. Hanc ob caussam ursum appellarunt* leipe giåka. *Qui plura desiderat, adeat Schefferum, evolvatque Beat. D:ni Past. & Præpos. Petri Fiellströmii libellum, Svecano idiomate editum, de ritubus superstitiosis Lapponum, circa ursorum capturam.* Leipe ålma, *vide supra* leibe ålma. Leipe & leipe karwo, *menstrua fœminarum*, månads-rening.

Leipot, *v. n. sangvinem mittere*, blôda. *De ursis & hominibus imprimis dicitur. cfr.* wartet. *A* leipe, *alno*, *dictum*, *quia succus alni est rubicundus.* Leipostet, *dimin.* litet blôda.

Leisket, *v. a. percutere*, slå, slå til. Tatte håkkest leiski mo, *percussit me inopinantem*, *cfr.* laket, reiwetet.

Leite, *eratis*, j voren. *vid.* leime. Leiten, *dual.* j två voren.

Leke, *2 pers. præs. imperat. verbi auxiliar.* leb, *quod vid. supra.* Leke ikke kå, *quicunque sis*, eho du vara må. Lekes, *3 pers.* Kito lekes Jubmeli, *laus sit Deo*, Gudi vare tack. Lekote, *2 pers. Plur.* lekote stådes, *sitis præsentes.* Lekoten, *2 pers. dual.* Lekoten wånakeh, *sitis (de duob.)*

amici, varen j bågge vånner eder emellan.

Leke, *n. f. vallis*, dal. *Item dum vitio aliquo inflexus introrſumque depreſſus eſt locus quidam vaſis alicujus metallici, ænei aut ſtannei*, bögel på et kåril, ſom år af metall. Leken le tat kare taggo, *hoc loco vas hocce juſto plus depreſſum eſt. cfr.* klewe.

Lekanem & lekaſtak, *vaſorum vitium. vide* leke, bögel på kåril.

Lekanet, *v. n. dictum vitium contrahere, inflecti, deprimi*, få bukt på ſig. *De vaſis dicitur*, ſåges om kåril. Lekanaddet, *frequ. idem.*

Lema, *n. f. offa, jus*, ſåppa. Kalma lemab jukket, *juſculum frigidum ſorbere.* Lågga lema, *jus tepidum*, varm ſåppa. Pakas lema, *jus fervens. Dicitur &* låma. Lemats, *dimin. Fenn.* liemi, *juſculum.*

Lemastet, *v. n. victu uti tenui & parco*, lefva knapt, hafva liten och tarflig föda.

Lemastem, *n. f. victus tenuior*, litet mat.

Lemok, *n. a. tepidus*, ljum, varm. Lemok talke, *tempeſtas mitior & calida*, varmt våder.

Lemketet, *v. n. tepeſcere, miteſcere, (non niſi de tempeſtate)* blifva ljum, blifva mildare. Såges endaſt om våderleken. Tjåſkem lemket, *hiems miteſcit*, kölden blifver lindrigare. Lemketaſtet, *dimin.* blifva litet lindrigare. Lemketatjet, *incipere miteſcere*, begynna at blifva varmare.

Lemos, *n. a. idem quod* lemok.

Lemetebme, *n. a. malus, improbus*, ond, arg. Lemetebme le ſodn, *malus eſt. cfr.* pahas.

Lemsot, lemſetet, *v. n. dependere, demiſſum eſſe*, hånga neder. Niårah lemſoh, *malæ obeſæ dependent.* Kapte le lemſetam kitta påſki rajai, *ad talos usque demiſſa eſt toga.* Lemſetatjet, *incipere dependere*, begynna at hånga neder.

Len, *1 perſ. Dual. verbi auxil.* leb, *quod vid.* Mâi len qwektes, *duo ſumus*, vi åro två.

Lenat, *n. f. tempeſtas mitior & tepida*, blid våderlek. Lenat le udne, *mitis hodie eſt tempeſtas*, det år blidt våder i dag *cfr.* lemok. *Interd. adject. accipitur, e. gr.* lenat talke. *vide* talke.

Lenes, *n. a. lenis, mollis*, mjuk, len. Jukkoh lenes piktaſit adneh, *qui mollibus veſtibus induti ſunt*, *Matth. 11: 8.* Lenes hâlin, *blandis verbis*, med blida ord. *cfr.* linok.

Lenok, *idem.* Lenok âiwe-wuole, *pulvinar molle. It. indulgens*, flat. Ila lenok manait, *liberis nimis indulgens*, altför flat emot barn. *Subſt.* lenokwuot, *indulgentia nimia*, flathet, eftergifvenhet.

Lenkestet, lengneſtet, *v. n. onere ingredientium vacillare*, ſvigta under fötterne. Guelpe lenkeſt, *pavimentum vacillat ſive deprimitur*, gålfvet ſvigtar.

Lepa, *3 perſ. Dual. v. auxiliar.* leb. Sâi lepa qwektes, *duo illi ſunt*, de åro två.

Lepe, *1 perſ. plural. ejusdem verbi* leb, vi åro.

Leppokes, *n. a. manſvetus, mitis*, blid, mild. *Fenn.* leppiås, *idem. cfr.* libboges. Leppokes-wuot, *ſubſt. manſvetudo*, mildhet.

Leppotet, *v. a. mitigare, gratiam alicujus*

cujus ambire, blidka, ſtålla ſig in hos någon. To leppotet ſita, *gratiam tuam ambit & benignitatem*, han vil ſtålla ſig in hos dig. *It. pellicere aliquem ad aliquid faciendum*, *blandiendo inducere*, locka och med blida ord förmå någon til något. Waddaſab allaſas leppotet, *donum ſibi allicere.* Leppotaſtet, *dimin.* litet locka eller öfvertala. Leppotatjet, *pellicere incipere*, *&c.* begynna at locka, m. m.

Leppoteje, *præſ. particip. act. v.* leppotet, den ſom ſtåller ſig in, ſom lockar.

Leppotem, *n. ſ. inſinuatio*, öfvertalande.

Leppotakes, *n. a. pellax*, ſmickeraktig, ſom ſmickrar och lockar. Leppotakes almats, *homo pellax.*

Lepsos, *adeps*, *abdomen*, mage-fett, iſterbuk.

Lesjo, *palus minor*, *locus anguſtior uliginoſus*, en liten myra. *cfr.* jegge.

Lest, leſte, *adv. temp. ſero*, *nimis ſero*, ſent, altför ſent. Kirje åſka leſte påti, *nimis ſero allata eſt epiſtola*, brefvet kom för ſent. Leſt ekkedeſt, *ſero veſperi*, ſent om aftonen. *cfr.* manget.

Lets, letſe, *n. ſ. Auſtr. membrum*, lem. *vide* lattas.

Letsestet, *v. a. membrum luxare*, ledvrida, bryta utur led. Kåtab letſeſti, *manum luxavit. Auſtr.*

Letsestattet, *v. a. Auſtr. vide* latteſtet.

Letset & *interd.* leåtſet, *v. n. aqua imbui*, blifva vattufull. *De ligno imprimis dicitur*, *quod in aqua per longius tempus poſitum*, *eam in poros recipit pondereque augetur*, ſåges egenteligen om trå, ſom blifvit vattufullt. Letſeſtet, *dimin.* blifva litet vattufull. Letſegåtet, *incipere aqua imbui*, begynna at blifva vattufull.

Lettot, *v. n. fluctuare*, *aquam ſupernatare*, flyta på vatnet, flyta af och an. Kaddai lettom muor, *lignum fluctibus ad ripam adpulſum. vide* låttot.

Leud, *n. ſ. fragor*, dån, brak.

Leulok, *n. a. gravis*, tung. *vid.* loſſok.

Leuletet, *v. a. onerare*, *onus augere*, betunga, föröka tyngden. Leuleti wele anje taſſa, *onus adhuc adauxit. Auſtr. cfr.* loſſotet.

Lewit, *Levita*, en Levit. Lewitelats, *Leviticus*, Levitiſk.

Leusetet, *v. a. publicare*, lyſa på, kungöra.

Leusetem, *n. ſ. promulgatio*, kungörelſe

Leute, *plural.* leuteh, *inſtrumenta lignea vel e cortice betulæ confecta*, *quæ parti retium piſcatoriorum ſuperiori affiguntur*, *quo elevetur*, flar på nåt.

Lib, *contr. pro* lijeb, *1 perſ. imperf. verbi auxiliar.* leb, jag var. Mon lib tobben, *eram illic*, jag var dår. Jus lib tietam, *ſi noviſſem*, om jag hade vetat.

Libbe & *interd.* libba, *n. ſ. agnus*, lamb, Kåts Jubmelen libbe, *ecce agnus Dei*, *Joh. 1: 29.* Libbats, *dim.* et litet lamb.

Libbes & libboges, *n. a. manſvetus*, *mitis*, blid, mild. Libbes almats, *homo manſvetus. Comparat.* Libbaſub & libbokub, *mitior*, mildare. Libbokub almatjeb ib le wuoidnam, *hominem mitiorem non vidi*, jag har ej ſedt en menniſka mera ſaktmodig och mild. *Superlat.* Libbokumus & libbaſumus, den

den mildaste. Libbokumus Konoges, *Rex clementissimus.*

Libbot, *v. n. mansvetum fieri*, blifva saktmodig och blid. *cfr.* läjot.

Libbeswuot, *n. f. mansvetudo*, mildhet.

Libbesikt, *adv. mite*, saktmodeligen, med mildhet.

Libja, *plural.* libjah, *bracteæ argenteæ, vasis argenteis appensæ, ornatus caussa Lapponibus familiaris*, löfverk och blad af silfver, som Lapparne för prydnad skull, bruka på sina silfverkäril. Pelje libja, *inauris*, örhänge. *Hinc*

Libjak & *interd.* libjast, *n. a. ejusmodi ornamentis & bracteis ornatus*, beprydd med silfver-blad och löfverk.

Libsjet, *v. a. in unum locum cogere*, köra ihop, drifva tilsammans. *Austr. cfr.* tjäket. *De pecudibus dicitur*, säges om boskap.

Lidet, *v. n. lente progredi, procedere*, skrida fram. Aike le lidemen, *tempus diffluit.* Laido le lidemen, *iter confectum fere est*, det börjar lida til slut med resan. *It.* Peiwe le lidemen, *sol occidit*, solen går neder. Lidem peiwen, *sole occidente*, i sol-nedgången. *Boreal. cfr.* widdotet.

Lidnahet, *v. a. lenire, mitigare*, lindra, mildra. Puotsetwaseb lidnahet, *morbum levare*, göra sjukdomen lindrigare. Lidnahastet, *dim.* litet lindra. Lidnahatjet, *levare incipere*, begynna at lätta. Lidnahattet, *frequ. id. quod* lidnahet, mildra. *cfr.* lenes.

Lidnahattem, *n. f. mitigatio, levamen*, lindring.

Lidnok, *n. a. vide* linok, lemok.

Lidno, *n. avis, bubo*, uf, berg-uf. *Avis ominosa, juxta opinionem Lapponum, ideoque ab iis olim culta. Malum semper portendere credebatur omen. Syn.* Jipp.

Liddet & lidtet, *v. a. retia ponere*, sträcka ut nät. *cfr.* laddet. *De retibus piscatoriis dicitur* jäddetet.

Liflib, liflim, *1 pers. imperf. conjunct. verbi* leb, *essem*, jag skulle vara. *vid.* lulib, lulim, *unde formatum est atque ortum.*

Ligge, *vide* niaule.

Lija, *falx fœnaria*, lija. Lijan nadd, *manubrium falcis*, lije-årf.

Lijeb, *1 pers. imperf. verbi* leb, jag var. Mon lijeb puotses, *æger eram*, jag var sjuk.

Lijet, *v. a. tolerare*, tola, lida. Kalkab lijet, *ferendum est mihi*, jag måste tåla. *It.* Ib lijet to wuollai, *te non agnosco superiorem*, jag krusar icke för dig. Lijestet, *dimin.*

Lijo, *nix recens delapsa & quidem quantitate exigua*, litet snö, som nyss fallit.

Lik, *funus*, lik. *vide* jabmek. Lik-warjoh, *indumenta sepulcralia*, svepekläder.

Likan, lika, *conj. tamen*, dock. *vide* dauk. *Interdum geminantur, e. gr.* dauk likan, *nihilo minus, tamen*, dock likvål, icke desto mindre.

Likatet, *v. a. tangere, attingere, contrectare*, röra vid. *Fenn.* lijcutan, *moveo.*

Like, *n. a. superfluus, qui superest*, den som är til öfverlopps. Like namm, *agnomen*, tilnamn. Like åse, *portio superflua.* Likai *adverbialiter accipitur, e. gr.* likai kalkah todn tabb ädtjot, *insuper istud accipies*, du skal få det

det i öfverskott eller på köpet. *Compos.* like-mana, *nothus*, oäkta son, *vide* juolke. Like-kradna, *conjux*, äkta make. *It.* like, *subst. secundinæ*, efterbörd. *It. summa cutis*, *pellicula*, hud, hull. *Fenn.* lijca, *tumor*, *superfluum* & lijkenen, *supersum.*

LIKET, *v. a. fundere*, *effundere*, *v.* leiket.

LIKKASTET, *vide* lykkastet.

LIKKES, *claudus*, halt. *vide* linkes, skårbma.

LIKKOT, *v. n. claudicare*, halta. *v.* linkot.

LIKOT, *v. n. arridere*, *placere*, behaga. Sodn liko sunji, *illi is placet*, *Act.* 10: 35 Tat munji liko, *hoc mihi placet*, detta tycker jag om. *Compos.* & *oppos.* olikot, misshaga. Likojet, *incipere placere*, begynna at behaga. Likogåtet, *idem.*

LIKOM, *n. s. placitum*, behag. Juosne mon adnab puore likomeb, *in quo beneplacitum habeo*, i hvilken jag hafver et godt behag.

LIKOKES, likotes, likotakes, *n. a. placidus*, *gratus*, *acceptus*, behagelig. Likotes almats, *homo gratus*, en behagelig menniska. Sodn le mijeb likokasen takkam, *gratos acceptosque nos reddidit*, *Eph.* 1: 6. Likokes-laka, *adv. grate*, tåckeligen.

LIKOKESWUOT, *n. s. ipse actus*, *dum aliquid placet*, *beneplacitum*, behag, då något behagar.

LIKOTIS, *n. a. Austr. displicens*, obehagelig. Likok, *Boreal. idem*, som ej behagar.

LIKOTET, *perdere posse*, *carere posse*, *opus non habere*, ej behöfva, kunna mista, vara vån. Ib likot pednikit, *pecuniis carere nequeo*, jag kan ej umbåra penningar. Ib ånabub likotet matte, *plura amittere non possum. It.* qwekte nuorah lepa likotam kaskebs, *duo illi juvenes se invicem amant*, de två unga hafva fått tycke för hvarandra. Likotastet, *dimin.* litet umbåra. Likotatjet, *incipere carere posse*, begynna at umbåra.

LIKOTEM, *n. s. dum aliquis aliqua re non habet opus*, når man umbår något.

LIKSE, *n. s. ungventum ex pingvedine piscium decoctum*, *imprimis quod Norvagi præparant*, *more cognito*, smorning af fisk-fett, tran. *Norvagice* lyse, *id.*

LIKT, *n. a. reconciliatus*, förfonad, förlikad.

LIKTET, *v. a. reconciliare*, förfona, förlika. Jukko likti wåraldeb etjenis, *qui reconciliavit mundum sibimet ipsi*, 2 *Cor.* 5: 19. Liktestet, *dimin. in reconciliationem arrhabonem dare*, *reconciliationem stipulare*, gifva förlikning. Liktegåtet, *incipere reconciliare sive componere*, begynna at förlika. Liktetattet, *reconciliandum curare*, *posse reconciliari*, låta förfona, kunna förfonas.

LIKTETET, *v. n. reconciliatum fieri*, förlikas, förfonas. *It. reconciliandum curare*, låta förfonas eller förlikas. Liktedattet, *idem.*

LIKTA, liktem, *n. s. reconciliatio*, *compositio*, förlikning. Liktab takket, *componere*, förlika. Liktemen pakob, *verbum reconciliationis*, 2 *Cor.* 5: 19.

LIKTFERA, *n. s. compensatio*, *damni reparatio*, skadestånd, ersättning.

LIKTETAKES, *n. a. placabilis*, förfonlig.

LIKTETEJE, *reconciliator*, förfonare.

Liktetek, *n. a. implacabilis*, oförsonlig. Liktetekeh, *implacabiles*, *Rom.* 1: 31.

Lilje, *lilium*, lilja. Liljen grafit, *lilia*, *Matth.* 26:

Limastallet, *v. n. erubescere*, blygas.

Lime, 1 *perf. plur. imperf. verbi auxiliar.* leb, *eramus*, vi vorom. Leime, *idem.*

Line, *linum*, lin. Line piktes, *linteum.* Wuoidni line karwoit, *videbat lintea*, *Joh.* 20: 6. Line pilka, *manipulus lini.*

Linot, *v. n. bubulare*, låta som en uf.

Linkes, *n. a. claudus*, halt. Linkefit puokte tek fis, *claudos huc introduc*, *Luc.* 14: 21.

Linkot, *v. n. claudicare*, halta. Linkoftet, *dimin.* litet halta. Linkogåtet, *incipere claudicare*, begynna at halta. *Synon.* fkårbmot, åntot.

Linkom, *n. f. claudicatio*, haltande.

Linkoje, *claudicans*, den som haltar.

Linok, lines, *n. a. mollis*, *lenis*, mjuk, len. Linok ullo, *lana lenis*, len ull. Linok talke, *tempestas lenis.* Lines wina, *vinum lene. cfr.* lidnok.

Linokwuot, lineswuot, *n. f. lenitas*, mjukhet.

Lipsjot, *v. a. flabello vel alio ejus generis instrumento ventulum facere*, *ventilare*, *vibrare*, fläkta. Tjuoikeit lipsjot erit, *culices flabello depellere*, fläkta bort myggorne. Tåmpa feipin tjuoikeit lipsjo, *caudam quassando eqvus culices depellit*, håsten fläktar bort myggorna med fvansen.

Lipsje, *n. f. flabellum*, *instrumentum quo ventulus excitatur*, fläkta, det man fläktar med.

Lipsos, *n. f. vide* lepsos.

Lisak, *n. a. fragilis*, *fractus*, krafslig, bräckt. Lisak wadnas, *cymba vetustior & minus firma*, en gammal och oftadig båt. *cfr.* lifs.

Lisi, *v. imperf. juvat*, det hjelper. I lisi keleftet, *mentiri nil juvat*, det hjelper ej at ljuga. Kalka-kus lifet? *num juvabit?* skal det hjelpa? Lisikus anje? *an operæ erit pretium?* skal det löna mödan? I lisi tokko mannet, *illuc iter facere operæ non est pretium*, det är ej mödan vårdt at resa dit. *Dimin.* lifeftet. Lisegåtet, *inchoativum.*

Liske, *n. f. pestis pecuaria*, *imprimis quæ rangiferos vexat*, boskapsfjuka, få-pest

Lisket, *v. a. vide* leifket.

Liskot, *sive* lifchkot, *v. n. de undis plerumque dicitur*, *e. gr.* Paroh liskoh kedkit, *undæ lapides alluunt sive illiduntur lapidibus*, vågorne fqvalpa emot ftenarne. Paroh fiårwa wuofte lifchkoh, *fluctus littori illiduntur*, böljorna ftöta emot ftränderna. *It.* tjatfe lifko kareft, *aqua e vase emittitur vibrato*, vatnet fpilles utur kärillet. Tjatfeb mo nala lifchkoi, *aqua me irrigabat*, han vätte mig med vatten.

Lisme, *n. f. limus*, *palus*, gyttja, dy. Lifme qwele, *(quasi dic. piscis palustris) rana*, groda. Lifmeft tiewes, *limosus*, gyttjefull.

Liss, lissa, *n. a. vide supra* lisak.

Lisse, liffetet, liffanet, *&c. Austr. vide* laffe, laffetet, laffanet, *&c.*

Lissja, *falx*, lija. *vide* lija.

Litatet, *v. n. contentum esse*, vara nögd. Kalkah-kus taffa litatet? *an ista re contentus eris?* är du nögd dermed? skal du låta dig dermed nöja? Litatitjab tan palen, *hac vice contentus ero.*

Litet,

Litet, *v. n. vide* lidet.

Litjab, *1 pers. subj. verbi auxiliar.* leb, *sim*, jag må vara. Ib tiete, maite litjab, *quid sim nescio.* Litja kutte litja, *quicunque sit*, vare hvem det vil. Juo litjab tall tate wåraldest kiåwanam, *quidni ærumnis & molestiis vitæ seculique fessus forem?* skulle jag ej vara ledsen och trött af verlden? *Flectitur hoc modo. Sing.* Litjab, jag må vara. Litjah, du må vara. Litja, han må vara. *Plur.* Litjabe & litjebe, vi måge vara. Litjabet, j mågen vara. Litjeh, de måge vara. *Dual.* Litjen, vi två måge vara. Litjebeten & litjabeten, j två mågen vara. Litjeba, litjaba, de två måga vara. Ib tiete jogo wånakeh litjaba kaskebska jalla epan litja, *nescio utrum amici sint an inimici, (de duobus)* jag vet ej om desse bågge åro vånner sins emellan, eller ovånner. Ib tiete maite litjen måddam, *quid peccaverimus (Dual.) nescio*, jag vet ej, hvad vi bågge hafva felat. Litjes, *3 pers. præs. loco* litja. Litjes puore jalla paha, *sive sit bonus sive malus*, ehvad han år ond eller god.

Litnes, litnok, *vide* lidnok.

Litte, *n. s. vas*, kåril. Laire litte, *vas fictile*, ler-kåril. Njutem litte, *mortarium*, mortare. Littats, *dimin.* et litet kåril.

Littet, *v. a. fingere*, dikta. Wuolit littet, *fingere versus*, göra verser. *It. denominare, cognominare*, tillågga namn, gifva tilnamn. Die so naute littin, *ita illum cognominabant*, sådant tilnamn gåfvo de honom. Alexander, kutteb litteh stuoraken, *Alexander cognomine magnus*, Alexander, med tilnamnet den store. Littestet, *dim.* litet dikta, m. m.

Litteje & *Austr.* littar, *fictor*, diktare. Wuoli litteje, *Poëta*, Skald. Namma littar, *inventor cognominum.*

Litto, *n. s. fœdus*, förbund. Littob takket, *icere fœdus*, göra förbund. Littob tåjet, *violare fœdus*, bryta förbundet. Fåstem littoi tjagnet, *inire fœdus matrimonii.* Kastetes litto, *fœdus baptismi*, döpelse-förbund. Litto saje, *condictus ad conveniendum locus*, *diribitorium*, beståmd mötesplats. *Fenn.* lijtto, *fœdus.*

Littotet & *contr.* littot, *fœdus inire, pacisci, transigere, præstituere*, göra förbund, komma öfverens om, besluta. Sodn le littotam sunji peiweb, *diem illi constituit*, han föresatte honom en viss dag. Sâi littotika, *(dual.) fœdus inibant*, de två ingingo et förbund. *cfr.* meretet. Littotatjet, *incipere pacisci &c.* begynna at göra aftal, m. m.

Littotem, *n. s. pactum*, öfverenskommelse.

Liwa, *n. s. cubitus pecudum, dum post pastum recubant pecudes*, liggande, når kreaturen ligga sedan de hafva betat. Liwa saje, *locus quo istud fit, locus ubi recubant*, kreaturens liggstålle.

Liwd, *n. s. turba hominum*, en folkhop. *Obs. in partem plerumque deteriorem accipitur*, pack. *Forte a Germ.* leute.

Liwtet, *v. n. necessum habere, coactum esse*, nödgas, vara nödsakad. Liwteb takket, *facere necessum habeo*, jag måste göra. *A Vestrob.* ljuta, *coactum esse. cfr.* wertit.

Liwot, *v. n. viribus deficere, defetisci*, blifva uttröttad. *De animalibus plerumque dicitur.* Tâmpa liwoi, *eqvus defatigatus est*, håsten blef trött. *It. macrescere*, blifva mager. *Hinc*

Liwak, *n. a. defatigatus*, uttröttad. *De eqvis & bovibus vel vectoriis renonibus, viribus ex nimio labore deficientibus dicitur*, säges om håstar och andra drag-kreatur, som blifva uttröttade af för mycket arbete. *It. macilentus*, mager. Liwak-wuot, *subst. macies*, magerhet. *Lassitudo*, trötthet.

Liwotet & liwatet, *v. n. recubare, recumbere*, lägga sig neder. *De animalibus, imprimis pecudibus dicitur*, säges egenteligen om boskap. Ålo le liwotemen, *grex rangiferorum recubat*, ren-hjorden har lagt sig. *It.* liwotet, *attenuare, macilentum reddere*, göra mager. *Defatigare*, uttrötta. *cfr.* liwak.

Liwster, *instrumentum piscatorium ferreum multifidum, cui imponunt ligna ignisque alimenta fuscina piscantes*, ljus-järn, som brukas når man stödjar efter fisk. *cfr.* harsses. *A Svetic.* ljuster.

Liågnak, *n. f. vitrum, vas vitreum*, glas, glas-käril.

Liåkko, *n. f. tabula ad partem posticam trabæ Lapponibus usitatæ transversim posita*, karmen i en Lapp-ackja eller Lapp-släde. *cfr.* kerres.

Lobme, *n. f. Austr. nix*, snö. *cfr.* muotek. *Fenn.* lumi, *idem. cfr.* lubma.

Loda, *n. f. globus, globulus*, kula. *vide* luod.

Lodnog & lodnok, *adv. neg. præposito semper* i. I lodnok, *nequaquam*, ingalunda. *Syn.* entsik. *cfr.* ludnok, *id.*

Lodnot, *v. a. commutare*, göra byte, byta med hvarannan. Kapteb mubbest lodnot, *vestem cum altero commutare*, byta kläder med en annan. Lodnoton, *fac ut commutemus, age, commutemus*, låt oss byta. *cfr.* molsot. Lodnostet, *dimin.* litet byta. Lodnogâtet & lodnojet, lodnotatjet, *commutare incipere*, begynna at byta. Lodnotet, *frequ. id. ac* lodnot, byta.

Lodnom, *n. f. commutatio*, ombyte. Lodnomesne pettet, *permutatione decipere.*

Lodnotallet, *v. frequ. & intens. ejusdem significat. ac* lodnot, göra byte.

Lognes, *n. a. altus*, hög. *De sono atque voce dicitur*, säges om en hög röst, eller ljud. Hewetet Jubmeleb lognes kiålin, *laudare Deum voce magna, Luc. 19: 37. Comparat.* lognesub, *altior*, högre. *Superlat.* lognesumus, den högste. Lognesumus le so kiål, *altissima ejus est vox.*

Lognet, *v. a. elevare, sustollere*, uplyfta. Logne pajas, *eleva in altum*, lyft up. Logni so håstas nala, *imposuit eum super suum jumentum, Luc. 10: 36.* Logni såmes nisun kiålebs pajas, *elevabat mulier quædam vocem suam, Luc. 11: 27.* Lognestet, *dimin.* litet uplyfta. Lognegâtet, *incipere allevare*, begynna at uplyfta. Lognetattet, *facere ut elevetur, posse allevari*, låta uplyfta, kunna lyftas. I tat kedke lognetatte, *sustolli hic nequit lapis*, denne stenen kan ej lyftas.

Lognem, *n. f. elevatio, sublatio in altum*, uplyftning, uphöjande. *Compos.* pajas-lognem, *idem.*

Lognesikt & *Austr.* lognedukt, *adv.*

voce alta & clara, högt, öfverljudt. Lognesikt hälet, *voce loqui plena*, tala högt.

Lognotet, *v. a. frequ. attollere, sustollere*, uplyfta, uphäfva. Lognotatjet, *incipere sustollere*, begynna at uplyfta.

Lojes, *n. a. vide* låjes.

Loingos, *n. a. madidus, humidus, parum firmus sive cohærens*, våt, blöt, som illa hånger ihop. Loingos muota, *nix madida*. Loingos laire, *argilla nondum sicca & durata*, blött ler.

Lokk, lokkå, *vox, quæ nominibus substantivis addi solet, ad finem, valetque idem quod omnis, unusquisque*, alla, hvar och en. Landa-lokk, *quam plurimæ regiones*, ganska många länder. Slaje-lokk qweleh, *omnis generis pisces*, allehanda slags fiskar. Påddålokken Jubmel mijeb kottjo, *Deus semper & quotidie nos vocat*, Gud kallar oss altid och ouphörligen. *Per casus flectitur, vox autem, cui adjungitur, permanet in nominativo.*

Lokke, *n. num. card. decem*, tijo. Ketjalokke, *septuaginta*, sjuttijo. Lokkad lokke, *qu. dic. decimum decem, h. e. centum*, hundrade. *confer.* tjuote. Akta lokke naln, *undecim*, ellofva. Wit lokke naln, *quindecim*, femton. Qwekte lokke, *viginti*, tjugu. *Austr.* lukke, *idem.*

Lokkad, *n. num. ord. decimus*, den tijonde. Lokkad aiken, *vice decima*, tijonde gången. Lokkadest, *id.* Ko lokkadest påtime so lusa, *cum decima vice ad illum venissemus.* Akta ja lokkad, *undecimus*, den ellofte. Aktlokkad, *idem.* Qwekte ja lokkad, *duodecimus*, den tolfte. Qwekt lokkad, *idem.* Lokkad ja witad, *quindecimus*, den femtonde. Lokkad tjuote, *qu. dic. decimum centum, h. e. mille*, tusende. Lokkad tjuotad, *millesimus.*

Lokket, *v. a. numerare, computare*, råkna. Lokkah kalle leh, *numera quot sint*, råkna huru många de åro. Lei lokkom, *erat numeratus, præt. particip. pass.* lokkot, *numerari. It.* lokket, *legere*, låsa. Kokte lokkah todn? *ut legis? Luc. 10: 26.* Mattah-kus lokket? *potesne legere?* kan du låsa? *Austr.* lukket, *idem. Fenn.* luen, *in infinitivo* lukea, *lego, numero.* Lokkestet, *dimin.* litet råkna, låsa. Lokkegåtet, *numerare sive legere incipere*, begynna at råkna eller låsa. Ja kåsse lokkegåti, *ipso vero incipiente rationem conferre, Matth. 18: 24.*

Lokkeje, *legens, numerans*, en som låser eller råknar. Kirje lokkeje, *legendi peritus*, en som låser i bok. *Fenn.* lukia.

Lokkem, *n. f. lectio*, låsning. Maggar le tatt to lokkem? *qualis lectio illa tua est? It. computatio*, råknande.

Lokketet, *v. a. imputare*, tilråkna. Ale lokket siji tabb suddob, *ne imputes illis hoc peccatum, Act. 7: 60. It. Austr. examinare*, förhöra. *cfr.* lokkotet.

Lokkas, *n. f. vide* lokkotes.

Lokketattet, *v. a. examinare*, förhöra, examinera. *It. neutr. posse legi*, kunna låsas. I tat tjalog lokketatte, *scriptum hoc legi nequit*, denna skriften kan ej låsas. *It. numerari posse.* Åh so pednikeh lokketatte, *innumerabiles ejus sunt pecuniæ*, hans penningar åro oråkneliga. *Boreal.* lokkotattet, *idem.*

Lok-

Lokko, *n. f. ratio, computatio,* råkning, råkenſkap. Siti lokkob takket ſwainefis kum, *voluit rationem conferre cum ſervis ſuis, Matth. 18: 23.* Almatjeh kalkeh lokkob takket dobmo peiwen, *homines reddent rationem in die judicii, Matth. 12: 36. It.* Ib mon tuſte lokkob adne, *te non curo,* jag bryr mig ej om dig. Lokkob litja ſodn muſte, *me is ſcilicet curat,* kan tånka, han lårer bry ſig om mig, *quod ironice dictum eſt. It. numerus,* antal. Akt ſtuor lokko tatte almen ſuoweſt, *multitudo exercitus cœleſtis,* et ſtort tal af den himmelſka hårſkaran, *Luc. 2: 13.* Man ſtuora lei lokko? *quantus erat numerus?* huru ſtort var antalet. *Compoſ.* lokko-tjeppe, *legendi peritus,* fórfaren at låſa, kunnig i låſning. *Boreal.* lokko ſmidda, *idem, quaſ. dic. faber legendi.*

Lokkok, *n. a. non numeratus, non lectus,* oråknad, olåſen. Lokkok pednik, *pecuniæ non numeratæ,* oråknade penningar. Lokkok kirje, *literæ ſive liber non lectus,* olåſit bref, en bok, ſom ej år låſen.

Lokkotet, *v. a. examinare,* fórhóra. Kåſſe kalkab to lokkotet? *quando te examinabo?* Lokkotaſtet, *dimin.* litet fórhóra. Lokkotatjet, *incipere examinare,* begynna at fórhóra. *Hinc*

Lokkotem, *n. f. examen,* fórhór. *Fenn.* luetus.

Lokkotes, *n. f. lectio, legendum,* låxa, låſning.

Lokkotallet, *v. a. frequ. idem quod* lokkotet.

Lokkotallem, *n. f. id. qu.* lokkotem.

Lokkoteje, *examinator,* fórhórare.

Lokkoteke & *Auſtr.* lokkotkenna, *n. a. innumerabilis,* oråknelig.

Lokkomas & lokkemas, *quod numerari aut legi poteſt aut debet,* det ſom kan, eller bór råknas, eller låſas. I le lokkomaſen man ådna puoreb Jumel takka, *beneficia Dei ſunt innumerabilia, Auſtr.* Mi le tuſne lokkomaſen? *quid tibi eſt legendum?* hvad har du at låſa? *cfr.* lokketattet.

Lollo, *n. ſ. zelotypia, rivalitas,* ſvartſjuka. *Vitium apud Lappones haud infrequens.*

Lollok, *n. a. zelotypus, zelotypia accenſus,* ſvartſjuk. *Dicitur & ſcribitur etiam* lållok.

Lollet & lollotet, *zelotypia, laborare, æmulari,* vara ſvartſjuk. Lolla niſunebs, *uxoris laborat zelotypia.* Lollegåtet & lolletatjet, *incipere zelotypia accendi,* begynna at bliſva ſvartſjuk.

Lollitjeh, *de duobus, zelotypi, rivales,* ſvartſjuke, ſåges om tvånne. *cfr.* lollok. Lollitjeh ſåi lepa, *rivales ſunt illi duo.*

Lomm, *n. ſ. perula,* ficka. *Danice* lomme.

Lomp, *n. ſ. fruſtum,* ſtycke, ſtump. Tobak lomp, *fruſtum tabaci,* et tobaksſtycke. Kaino lomp, *reſtis pars aliqua ſive portio,* repſtump, et ſtycke rep. Muora lomp, *tigillum,* en tråklabb. *Auſtr. cfr.* pekke.

Lomånjo, *Auſtr. vide* luomek.

Lopatet, *efficere, conſtituere,* utgóra, belópa ſig.

Loppe, *n. ſ. venia,* låf. Loppeb waddet, *veniam dare.* Le-kus loppe? *licetne?* har man låf. Loppeb kattjat, *veniam petere,* begåra låf. Loppetak & loppetaka, *ſine permiſſu, ſine venia,*

nia, olåfligen, utan tilftånd. *Fenn.* lupa, *idem.*

LOPPELATS, *n. a. licitus*, *permiſſus*, tillåtelig, låflig. Loppelats pargo, *factum licitum.*

LOPPETES, *n. a. illicitus*, *vetitus*, olåflig, otillåtelig. *Fenn.* luwattoin, *id.*

LOPPETESLAKA, *adv. illicito modo*, på olåfligit fått.

LOPPETET, *v. a. veniam dare*, *concedere*, låfva, tillåta, gifva låf. Loppet munji tab, *concede mihi hoc.* Loppetaftet, *dimin.* litet gifva låf, låfva på någon tid. Loppetafti mo etjes jaurai, *ſecum una piſcandi mihi veniam dabat.* Loppetatjet, *incipere veniam dare*, begynna at gifva låf.

LOPPATALLET, *v. a. frequ. polliceri*, gifva låf. Todn loppatallah paldelen mo raden, *me inconſulto polliceris.*

LOPPATUS, *n. ſ. promiſſum*, löfte. *cfr.* jato.

LOPT, *ſuprema pars ædium*, låft, vind.

LOPTET, *ſpondere*, gå i borgen. Lopteb mon fo, *pro illo ſpondeo*, jag går i borgen för honom. Lopteftet, *dimin. idem.*

LOPTEM, *n. ſ. fidejuſſio*, *ſponſio*, borgen.

LOPTES-ÂLMA, *fidejuſſor*, löftesman, den fom går i borgen. Mon kalkab orrot to loptes-âlma, *vas ero tuus*, jag fkal gå i god för dig.

LOPTOS, *n. a. medicabilis*, fom ftår at låka. Loptos wanka, *morbus ſanabilis.*

LOPTESET, *v. n. ſive paſſ. in altum attolli*, uplyftas. *De avibus avolantibus dicitur ſæpiſſime*, fåges oftaft om foglar, fom flyga up. Lâdde idtji loptes, *avis avolare non potuit*, fogelen kom fig ej up at flyga.

LORK, *bombarda*, böffa. *Auſtr. v.* birfo.

LORWO, *n. ſ. capitis tegumentum*, *pretii vilioris*, en möffa af ringa vårde, hätta.

LORWOK, lorwos, *n. a. villoſus*, *piloſus*, hårfull, tjockhårig. Lorwok piâdnak, *canis piloſus.*

LOSKOS, lofkotet. *v.* lufkos, luffkotet.

LOSSED, *n. a. gravis*, tung. *cfr.* loffes. *It. ſubſt. onus*, *pondus*, tyngd. Peiwen loffedeb, *onus diei.* Loffedinas, *pondere ſuo.*

LOSSES & loffok, *n. a. gravis*, *ponderoſus*, tung. Ila loffok, *nimis gravis*, altför tung. Loffes kalwoh, *merces ponderoſæ.* *Comparat.* loffeb, tyngre. *Superlat.* loffemus, tyngft.

LOSSET, *adv. gravate*, *difficile*, fvårt, med fvårighet. Loffet le munji tabb takket, *iſtud mihi factu haud facile eſt*, det år mig fvårt at göra.

LOSSOT, *v. n. onerari*, *ponderoſum fieri*, blifva tung. Die loffoi ila, *nimis factum eſt grave*, det blef för tungt. Loffoftet, *dimin.* blifva litet tyngre. Loffogâtet, *incipere fieri gravem*, *graveſcere*, begynna at blifva tung. *It.* puotfelwas loffogâta, *morbus aggraveſcit*, fjukdomen begynner at blifva fvår.

LOSSANET, loffanaftet, loffanatjet, *vide* loffot, loffoftet, loffogâtet.

LOSSANADDET, *v. n. frequ. aggraveſcere*, *gravari*, blifva tung. Âbma tijen waimoh loffanaddeh, *ne aggraventur corda veſtra*, *Luc.* 21: 34.

LOSSOTET, *v. a. gravare*, *onerare*, göra tung, betunga. *Dicitur etiam* loffetet.

LOTTO, *n. ſ. ſors*, *portio*, lott, del. Mo lotto, *mea portio.* Ib mon luite lottom,

tom, *portionem non dimitto meam. cfr.* åſe.

Lottotet, *v. a. partiri*, lotta, dela. Lottotet kaſkebſe, *partiri inter ſe*, dela ſig emellan. Lottotaſtet, *dimin.* litet dela. Lottotatjet, *incipere partiri*, begynna at dela. *cfr.* juoket.

Lubbe, *Boreal. vide* klubbe.

Lublim, lublu. *vide* lulim, lulu.

Lubme, *ſus*, ſvin. *v.* lobme. *Fenn.* lumi.

Lud, *turba populus*, folkhop. *vide* liwd.

Lude, *cimex*, vågglus. *Fenn.* lude & luticka.

Luddet, *v. a. vide* luoddot. *It.* luddet, *humectare*, våta. *vide* tåbbotet.

Ludne, *præp. apud* hos. To ludne, *apud te.* Ludnes, *apud ſe*, hos ſig. *Fenn.* luonna, luoxi, luoſſe, *ut apud Lappones*, ludne, luſa, lutte, *quæ vide ſuis locis.*

Ludnok, *vide* lodnog.

Lueje, peiwe lueje, *crepuſculum, prima veſpera*, ſkymning, afton-ſkymning. Peiwe luejeſt påtib, *prima veſpera veniebam*, jag kom i afton-ſkymningen.

Luet, *vide* luwet.

Luepket, *v. a. diſſecare*, ſläcka, ſlå ſönder kött. *De carnibus dicitur diſſecandis.* Piårgoit luepket, *carnes diſſecare. cfr.* niowet.

Luepte, *repoſitorium, imprimis pro piſcibus & carnibus ſole torrendis*, ſtälle at hänga up kött och fiſk, at torkas af ſolen och vädret. *Veſterb.* gäll.

Luewe, *idem ac* luepte.

Luewet, *v. a. expandere, dilatare*, utſträcka, utbreda. Wadnaſeb luewet, *cymbam expandere, ſive latiorem reddere, quod Lappones in cymbis, modo ipſis tantum familiari & noto, conſtruendis obſervant.*

Lujes, *n. a. manſvetus*, ſaktmodig. Salogeh leh tah lujaſeh, *beati ſunt manſveti*, ſalige äro de ſaktmodige. To Konoges påta to kåik lujes, *Rex tuus ad te venit manſvetus, Matth. 21: 5.* Lujes mana, *infans manſvetus & moriger. cfr.* låje, låjes.

Luitet, *v. a. dimittere*, ſläppa. Luite mo luowas, *dimitte me*, ſläpp mig lös. Andagas luitet måddoit, *remittere peccata*, förlåta ſynderna. Luitet ſis, *intromittere*, ſläppa in. Wuolos luitet, *demittere*, ſläppa ned. Ulkos luitet, *emittere*, ſläppa ut. *It.* luitet, *commodare*, låna. Pednikit luitet, *pecuniam mutuam dare*, låna ut penningar. *Paſſiv.* luitetowet, ſläppas. *cfr.* luitot. Luiteſtet, *dimin.* litet ſläppa, m. m. Luitegåtet, *dimittere incipere &c.* begynna at ſläppa bort, m. m. *Fenn.* löyhitän, *ſolvo.*

Luitanje, *facile remittens*, ſom gärna gjer efter. *It. Ad commodandum pronus*, villig at låna.

Luitelet, *v. a. frequ. vide* luitet. Luiteli ſo talla, *ſtatim illum dimiſit*, han ſläpte honom ſtraxt. Luitelaſtet, *dimin.*

Luiteje, *mittens, ſolvens*, den ſom ſläpper eller löſer. Luitem, *ſubſt. miſſio, dimiſſio*, ſläppande, lös-ſläppande. Suddoi andagas luitem, *remiſſio peccatorum*, ſyndernas förlåtelſe.

Luitetattet, *v. n. poſſe dimitti, commodari poſſe*, kunna ſläppas lös, kunna lånas. I tatt måddo luitetatte andagas, *ignoſci iſtud nequit delictum*, det brottet kan ej eftergifvas.

Par-

Particip. luitetatteje, *remissibilis*, förlåtelig.

Luitetum & *contr.* luitum, *solutus*, *dimissus*, löst, lössläppt. Alde måddo le andagas luitum, *delictum ejus remissum est*, *Esai 40: 2.* Piådnak le luitetum, *canis dimissus est.*

Luitot, *v. pass. & neutr. dimitti*, släppas lös. *It.* Kaino luitoi, *funis ruptus est*, repet brast. Kabmakek leh muste luitom, *detrita mihi sunt calceamenta*, mina skor äro utnötta. *Item*, luitot, *mori*, dö. Die sodn luitoi, *jam ille mortuus est.* Luitostet, *dimin.* Luitogåtet, *disrumpi incipere*, &c. begynna at slitas sönder, m. m.

Luitatet, luitadet, *v. n. descendere*, stiga ned. Sâi luitatikan *(Dual.)* tjatsai, *descendebant in aquam*, de (två) stego ner i vatnet, *Act. 8: 38.* Luitatet puolwi nala, *in genua provolvere se*, falla på knå. Luitati wuolos warest, *monte descendebat*, han gick ner af berget. Watai luitatet, *objicere se in discrimen*, våga sig i faran. *It.* peiwe le luitatemen, *sol occidit.* Peiwe luitati adtjek, *sol nuper occidebat*, solen gick nyligen ner. Luitatastet, *dimin.* litet nedstiga. Luitataste anje, *descende adhuc paulisper*, stig litet båttre ner. Luitatatjet, *incipere descendere*, begynna at nedstiga. Peiwe luitatatja, *sol incipit occidere*, solen börjar nedergå. Luitatatjet kalkebe, *incipiemus descendere.*

Luitataddet, *v. n. frequ. idem quod* luitatet.

Luitatem, *n. s. descensus*, nedstigande, nedergång.

Luiwon, *hamus piscatorius*. fiskarekrok. *Rar.*

Luke, luke-karwoh, *menstrua fœminarum*, månads-rening hos qvinnokönet. *cfr.* leipe.

Luketet, *v. n. incalere*, blifva varm. Luketastet, *dim.* blifva något varm. *cfr.* piwajet.

Lukke, *Aust. decem*, *vide* lokke.

Luks, *adv. loci*, *versus ortum*, österut. Luks sodn manna, *versus orientem iter facit*, han reser österut. *Per casus flectitur*, *e. gr.* lulde, *ab oriente*, östanefter. Mådde kalkeh pâtet lulde, *multi venient ex oriente*, *Matth. 8: 11.* Luldne, *in oriente*, *in plaga orientali*, i öster, på östra trakten. Luldne le mo wieso, *in oriente commoror.*

Lulat, lulad & lullat, *n. a. orientalis*, ostlig. Lulat piägga, *eurus*, östanvåder. *It. subst.* karra lulat, *eurus procellosus*, starkt östanvåder. Lullat ja rasjo, *eurus pluvius. Nonnisi de vento dicitur*, *ab ortu spirante.*

Lulib, *prim. pers. imperf. conjunct. v. auxiliar.* leb, *essem*, jag vore eller måtte vara. Jus lulib tietet, *si scirem*, om jag skulle veta. Lulim, *Boreal. & Aselens. idem. Conjugatur hoc modo:* lulib *vel* lulim, jag vore. Lulih, *esses*, du vore. Luli *vel* lulu, *esset*, han vore. *Plur.* Lulime *vel* luluime, *essemus*, vi vore. Lulite, luluite, *essetis*, j voren. Lulin, lulun, *essent*, de voro. *Dual.* lulime, luluiten *vel* luliten, luluika. *Obs. pro* lulim *sæpe contracte dicitur & scribitur* lim, *quod fini verborum etiam adjicitur*, *e. gr.* Jus tietalim, *si scirem*, om jag viste. Jus pâtali, *si veniret*, om han skulle komma, &c.

Lulle, *n. a. orientalis*, österländsk.

Lulle landa, *regio orientalis.* Lulle wiesateje, *in oriente habitantes*, österlänningar.

LULLEHA, *idem quod* lulle, *sed tantum de hominibus in oriente degentibus dicitur.* Lulleha *est masculinum*, *fœmina vero appellatur* lulle-hene *sive* lulle-hedne, en österländsk qvinna.

LULLEK, *n. a. idem quod* lulle. *It. substantive*, *terra ad ortum sita*, österland. Lullekesne mon leb, *in oriente versor.* Lullesk, *subst. idem.* Sodn kalka lulleski (*vel* lulleskeli) jättet, *in orientem demigraturus est*, han skal boflytta til östra landet.

LULLELEN, *adv. ex parte orientali*, på östra sidan om. Wadsime lullelen waren, *montem ex parte orientali prætergressi sumus.* So sita le lullelen, *qua orientem propior ejus est sedes. cfr.* luks. *Obs. dicitur etiam* lullel. Allel jalla lullel, *ab occidente, vel ab oriente.*

LULLESTET, *v. n. versus ortum migrare*, flytta österut. Sameh lullesteh tjaktjen, kiddan allesteh, *versus orientem autumno, vere autem in occidentem demigrant Lappones.* Pâtsoh lullesteh, *rangiferi plagam petunt orientalem.* Lullestastet, *dimin.* flytta litet mera til öster. Lullestatjet, *incipere in orientem abire*, begynna at begifva sig österut.

LULLA, *vide* lollo. *Fenn.* luulo, *opinio.*

LULLOK, *Austr. vide* lollok, lållok.

LULLETET, *v. a. versus orientem traducere*, föra österut. Sitabs lulletet, *sedem in orientem transferre. It.* lulletet, *apud Austral. idem quod* lollotet, *quod vide.*

LULU, luluime, lulun, luluika, *v.* lulib.

LUM-KARWO, *linteum stragulum*, lakan. *Joh. 20: 5.*

LUNE, lunne, *præp. apud*, *vide* ludne.

LUNESTET, *cum deriv. vide* lådnestet.

LUOBBET, *v. a. explicare*, utvikla, utbreda. Kirjeb luobbet, *librum evolvere*, slå up boken. *It. sternere*, breda ut. Ådna almog luobbin karwoites käinon nala, *multi straverunt vestes suas in via*, *Matth. 21: 8.* Pårjesit luobbet, *vela pandere.* Luobbestet, *dimin.* litet utbreda. Luobbegâtet, *incipere sternere, pandere incipere*, begynna at utbreda.

LUOBBAHET, *v. n. expansum esse, stratum esse*, vara utbredd. Luobbaha tasne, *illic stratus jacet.*

LUOBBETUM, *stratus*, utbredd. *Particip.*

LUOBBO, *n. a. stratus, expansus*, utbredd. Luobbo tuolje, *corium expansum.* Luobbo kât, *palma*, flat hand.

LUOBBOT, *adv. explicate, cum aliquid expanditur*, utsträckt. Tuolje le luobbot piejetum, *expansa est pellis*, skinnet är utbredt. *It. sparsim, disperse*, här och där kringspridt. Pâtsoh leh talle luobbot, *rangiferi dispersi sunt late*, renarne äro vidt kringspridda. *H.*

LUOBBITET, *v. n. dispergi, dispalari*, kringspridas, skingras. Luobbitam le talle ålo, *grex jam dispersus est*, hjorden har spridt sig vidt ikring. Pâtsoh luobbiteh, *rangiferi dispalantur.*

LUOBBOT, luobbostet, *vid.* luobbet *&c.*

LUOBDELET, *v. n. decumbere, corpus sternere, procumbere*, lägga sig neder. *It.* Luobdeli tassa, *illic consedit*, han satte sig där neder. *Est frequ. verbi sequentis.*

Luobdet, *v. n. procumbere, recumbere,* lägga sig neder, lägga sig på marken. *It. sedere, considere,* sätta sig. *Dicitur etiam de rangiferis vectoriis indomitis gradumque, strato humi corpore, præfracte sistentibus,* säges ock om istadiga kör-renar, som lägga sig ner til marken. Luobdestet, *dim.* Luobdegåtet, *incipere sternere corpus,* begynna at lägga sig neder.

Luobdanje & luobdetakes. *De rangiferis dicitur refractariis,* istadig. Luobdetakes herke, *rangifer hoc vitio laborans,* en istadig ren. *confer.* luobdet.

Luod, *n. f. globulus, imprimis plumbeus, usui sclopeti inserviens,* kula, bösse-kula. *It. semiuncia,* et halft uns, et lod. Luod-wigt, *trutina,* vigtskål. *It. nomen mensuræ, palmus minor,* så lång som en tvär hand.

Luodd, *n. f. vestigium,* fotspår. Attjabet tjowot alde luoddit, *ut sequamini ejus vestigia,* 1 *Pet.* 2: 21. Luodditat, *vestigia tua,* dina fotspår. Almatjen luodd, *vestigium humanum.* Biren luodd, *vestigium ursi.* Luoddats, *dimin.* et litet spår.

Luoddenet, *v. n. dehiscere, rimas agere,* remna, spricka sönder. Ådnam luoddeni, *area fatiscebat,* jorden remnade. Pakteh luoddenin, *petræ scissæ sunt, Matth.* 25: 51. Luoddeni qwouto, *crepuit medius.* Luoddenamle tat muora, *rimas hoc egit lignum,* detta trå är spruckit. *It. de sclopetis, dum cum fragore exonerantur,* säges ock om bössor, när de skjutas af. Luoddenastet, *dimin.* litet spricka. Luoddenatjet, *incipere rimas agere,* begynna at spricka.

Luoddenem, *n. f. fissio, fissura,* sprickande. Katte luoddenemest, *cave ne findatur.*

Luoddot & luoddet, *v. a. findere,* klyfva. Muorait luoddot, *findere ligna,* klyfva ved. *It. neutr. dolere,* verka. Aiwe luoddo, *caput dolet,* hufvudet vårker. Takteh muste luoddoh, *ischiaticis crucior doloribus,* jag plågas af gikt. Luoddostet, *dimin.* litet klyfva, vårka litet. Luoddotatjet & luoddogåtet, *incipere findere, dolere incipere,* begynna at klyfva, begynna at vårka. Aiweh luoddogåteh, *caput incipit dolere,* hufvudet begynner vårka.

Luoddem, *n. f. ipse actus findendi,* klyfning.

Luoddotakes, *n. a. qui facile finditur, fissilis,* lätt-klufven. Luoddotakes muora, *lignum fissile.* Luoddemas, *Austr. idem.*

Luoddotet, *v. a. findendum curare, facere ut scindatur,* låta klyfva. Luoddotastet, *dimin. id. quod* luoddostet.

Luoddotattet, *v. n. findi posse,* kunna klyfvas. I tjittatak luoddotatte, *absque cuneo scindi nequit,* det kan ej klyfvas utan vigge.

Luoddots, *n. a. vide* luoddotakes.

Luognet, *v. n. intrare,* gå in. *De piscibus tantum dicitur sagenæ fundum intrantibus,* säges allenast om fisk, når den går in i not-kilen. Åh qweleh siteh luognet skonjai, *pisces fundum sagenæ ægre intrant.* *It. expandi,* utsträckas.

Luoikas, *n. a. mutuatus, mutuo acceptus,* lånt, borgad. Waddib sunji luoikas herkeb, *rangiferum ei commodabam.*

Luoikas pednik, *pecuniæ mutuatæ*, lånta penningar. *It. conductus*, legd, hyrd. Luoikas kâte, *domus conducta. Translat.* luoikas le miji tat wårald, *ævum hocce nobis quasi mutuum datum est, sive nobis ad certum tantum temporis intervallum elocatus est hic mundus*, vi hafve denna verlden likasom til låns, vi hafve hår ingen varaktig stad. Luoikas waddet, *mutuo dare, mutuare*, låna. Luoikas waldet, *mutuari, mutuo accipere*, taga til låns, bekomma til låns.

Luojatet, *v. n. lamentari, voce flebili queri*, klaga sig, jåmra sig.

Luoim, *n. f. querela*, klagan, klagerop.

Luojom, *n. f. lamentatio*, beklagande. Fårta peiwasats luojomin i aikalasi påtet, *quotidianis querelis nihil efficere.* Luojom kirje, *Threni*, Klagevisor. *Obs. illa est differentia inter* luoim *&* luojom, *quod istud ipsam vocem significet querentis sonumque, hoc querelam.*

Luoimet, *v. n. voce querula suum significare dolorem*, jåmra sig, ropa af vårk.

Luoimetakes, *n. a. vide* luojotakes.

Luojot, *v. n. lamentari, queri*, beklaga sig. Aiwin luojo, *de dolore capitis queritur*, han klagar öfver hufvudvårk. Toffjin luojot, *sine caussa queri*, klaga utan orsak. Luojoi harbmat, *acerbe querebatur*, han beklagade sig jåmmerligen. Luojostet, *dim.* litet beklaga sig. Luojogâtet & luojotatjet, *queri incipere*, begynna at beklaga sig. Luojogâti wankin, *de morbo incipiebat queri.*

Luojotakes, *n. a. querulus*, en som altid beklagar sig. Eme luojotakes le sodn, *semper ille querulus est, nunquam ille non queritur.*

Luoitet, luoitestet *&c. vid.* luitet *&c.*

Luoket, *v. n. dolere*, vårka. Paneh muste luokeh, *odontalgia laboro*, jag plågas af tandvårk. Kåta luoki, *manus dolebat. Austr. A Fenn.* louckan, *saucio. cfr.* luoddot.

Luokad, *n. f. dolor*, vårk. Pane luokad, *dolor dentium, odontalgia*, tandvårk. *Austr.*

Luokka, *n. f. collis*, backe. *cfr.* puold.

Luokot, *v. n. lamentari*, högeligen klaga. *Est quasi frequent. & intens. verbi* luojot.

Luokt, luokta, *n. f. sinus maris aut lacus*, en vik. Luoktats, *dimin.* en liten vik.

Luoktastak, *n. f. ripæ curvamen latius minusque alte recedens*, en bred vik, som ej går mycket långt in i landet, en bukt.

Luomek, *mus Norvagicus sive alpinus*, fjållmus, låmmel. *Hæc animalia, quorum ingenti multitudine, alpes & quæ eis sunt vicina loca interdum opplentur, e nubibus decidere credunt Lappones.*

Luonto, luondo, *n. f. natura, indoles*, lynne, natur. Maggar le so luondo, *quali indole est*, af hvad art år han. *It. & quidem sæpissime, fors fortuna matrimonii ineundi*, öde och lycka i giftermåls handel. Kalle mon ädtjob tab neitab jus le luondo, *mea erit ista puella sponsa, si fors tulerit*, nog får jag den flickan, om hon år mig beskård. Sognoti mai tan neiti, walla i lam so luondo taggo, *frustra illam virginem in matrimonium petebat, forte fortuna obstante*, han friade vål til den

den jungfrun, men hon var ej honom beskård af ódet och lyckan. *It. sponsa*, brud. Fårta kutte liko luontosas, mon ai etjen, *sua cuique sponsa, mihi mea placet.*

LUONTOTEME, luondotes, *adolescens, cui nulla adhuc sponsa est*, en yngling, som ännu ej förlåfvat sig med någon brud. Luondotes pardne le sodn, *vix iste juvenis uxorem ducturus est*, den ynglingen kommer ej at gifta sig. Luontoteme wiesot, *vitam agere cælibem*, lefva ogift.

LUONTOSASSA, *sponsa forte fortuna alicui destinata*, brud-åmne, beskård brud.

LUOPAK, *qui uxorem repudiavit*, en som skildt sig vid sin hustru. *A*

LUOPATET, *repudiare, repudium renunciare*, skilja sig vid sin hustru, eller vid sin man. *Dicitur & de marito & de uxore. Forte a Fenn.* luopua, *deficere, recedere.*

LUOPATEM, *n. f. divortium, repudium*, äktenskaps-skilnad, skiljo-bref.

LUOPOS, *dispersus, explicatus*, utspridd, utbredd. *cfr.* luobbo, luobbetum.

LUOPETET, *v. n. vide* luobitet. Luopetastet, *dimin.* Luopetatjet, *dispergi sive dispalari incipere*, begynna at kringspridas.

LUOPSES, *Austr. vide* lepsos.

LUOPTE, *repositorium, v. supra* luepte.

LUOS, luosa, *n. piscis, salmo, esox*, lax. Luosats, *dimin.* en liten lax. *Fenn.* lohi. Luosa jokka, *fluvius, ubi capiuntur esoces*, lax-elf. Luosa jaure, *lacus, ubi sunt.*

LUOSKA, *n. f. limbus, fimbria vestimenti*, kantning eller bordering på kläder.

LUOSKOM, *n. f. ars vestis oram limbo prætexendi*, konst at kanta eller bordera. Luoskom laige, *filum, quo istud fit.*

LUOSKOT, *v. a. vestis oram limbo discolore prætexere*, bordera, kanta, sätta en kantning af olika färg på et plagg. Kapteb luoskot, *tunicam limbo prætexere.* Luoskotum, *præt. partic. pass. fimbria sive limbo prætextus*, kantad, borderad. Luoskogåtet, *incipere fimbriis ornare*, begynna at kanta eller bordera.

LUOSTEK, *n. a. discolor, albidus*, mångfärgig, hvitaktig. *De pellibus ferinis albidis plerumque dicitur. cfr.* tjuosse.

LUOTKELET, *v. a. retexere*, uprifva, upvikla. Kådhob luotkelet, *telam retexere*, uprifva det som är våfvit. Kainob luotkelet, *funis glomum evolvere sive explicare*, refva up repet. Luotkelastet, *diminut.* litet uprifva. Luotkelatjet, *incipere retexere*, begynna at uprifva.

LUOTKELOWUM, *evolutus, retextus*, upviklad, uprifven.

LUOTKOT, *v. a. idem quod* luotkelet.

LUOTOH, *n. f. plur. deserta*, ödemarker, ökn. Luotoist påtab, *ex desertis venio.* Luotoi puoren le, *in desertis amissum est. cfr.* aleh, aloh.

LUOTOK, *n. f. fera, bestia*, vildt djur. Luotokit tolwot, *feras venari*, jaga efter vilda djur. Luotokit kåddelet, *feras figere sive capere*, fånga vildjur. *cfr.* naute.

LUOTT, *adv. æqualiter, ex æquo*, lika mycket, jämnt. Luott juoket, *æqualiter distribuere*, dela jämnt.

LUOTWOT, *parere, de pecudibus & im-*

pri-

primis rangiferis dicitur, kalfva, fåges oftaſt om renar. *Hinc*

LUOTWAR, *ita appellatur fœmina rangiferina, vitulos pariens vividiores ſive vitales*, en ren-ko, ſom bår goda kalfvar.

LUOWAT, *fatum ſive fors cujusvis, in matrimonio inchoando & ineundo*, ôde och lycka i giftermål. *Boreal. confer.* luonto.

LUOWES, *n. a. ſolutus, non ligatus*, lôs, obunden. Luoitet luowes, *dimittere*, ſlåppa lôs. Luowes pardne, *nothus*, oåkta ſon. *cfr.* juolke pardne. *It.* luowes, *liber*, fri, lôs och ledig. Luowes le muſte mannet kåſſå ſita, *iſtum ego non prohibeo, quocunque voluerit, abire*, fôr mig ſkal han få fara hvart han vill. *Fenn.* lôyhå, *ſolutus*.

LUOWESWUOT, *n. ſ. libertas*, frihet. *1 Pet. 2: 16.*

LUOWANET, *v. paſſ. liberari, ſolvi, disſolvi*, befrias, blifva lôs, loſſna.

LUOWET, *v. a. ſolvere*, lôſa, gôra lôſt. *cfr.* luitet. *It. idem quod* likotet, umbåra. Ib luowe tabb atab, *iſta re carere non facile poſſum*, jag umbår ej den ſaken. I ſodn ſita luowet munji akſjobs, *ſecurim mihi ſuam utendam præbere non vult*, han vil ej lemna mig ſin yxe.

LUOWDNA, luowna, luown, *hamus piſcarius*, fiſkare-krok. Luownit piejet, *hamis piſcare*, fiſka med krokar.

LUOWT, *cum duo animalia uno ictu figuntur*, två fôr et ſkott. Luowtit ſodn wuotji, *duas feras uno ictu teloque trajecit*, han ſkjôt tu djur med et ſkott. Luowtit piwdet, *duas captare uno ictu teloque feras avesve*, ſôka at ſkjuta tvånne foglar eller djur, med et ſkott.

LUOWTJASET, *v. n. pedes distorquere, cruribus divaricatis incedere*, ſkrefva, gå bredt med benen.

LUOWTE, *vide ſupra* leute.

LUOWTOSJETTE, *n. a. non tritus, non uſurpatus*, obrukad. *De veſtib. plerumque dic.*

LUPPE, luppetet, *&c. vide* loppe, loppetet.

LUSA, luſſa, *præp. ad*, til. Kottjoi ſo etjes luſa, *vocabat illum ad ſe*, han kallade honom til ſig. Waldi mo luſas, *accipiebat me ad ſe. Exempla ſuffixorum hæc ſunt:* Luſaſan & luſan, *ad me*, til mig. Luſat, *ad te*, til dig. Luſas, *ad ſe*, til ſig. *Plural.* luſame, *ad nos*, til oſs. Luſate, *ad vos*, til eder. Luſaſas, *ad ſe*, til ſig. *cfr.* ludne. *Boreal. Auſtr. dicunt* kåik, kåiko.

LUSPE, *n. ſ. locus, unde incipit fluminis cataracta*, forshufvud. *Oppoſ.* kedſewuole.

LUSSKOS, *n. a. fluidus*, flytande. Lusſkos tjatſe, *aqua fluida, non congelata*, flytande eller ofruſit vatten.

LUSSKELET, *v. a. fluidum, reddere*, gôra flytande. Jågnab luſſkeli wiſt, *rurſus glaciem in aquam diſſolvit.*

LUST, luſto, *n. ſ. cupiditas*, begårelſe.

LUSTATET, *v. a. appetere, deſiderare*, åſtunda.

LUSTE *vel rectius* lute, *præp. a, abs*, af, ifrån. Jabmeki lute, *a mortuis. Eſt quaſi ablativus caſus præpoſitionis* ludne. *cfr.* luſa.

LUTES, *n. a. laſcivus, ſalax*, okyſk. Lutes almats, *homo laſcivus. Uſitatius* ſkekes.

Luteswuot, *n. f. lascivia, salacitas*, okyskhet. I luteswuotesne, *non in lascivia*, *Rom. 13: 13.*

Lutesikt, *adv. inceste*, otuktigt.

Lutet, *v. n. vide supra* liwtet.

Luwas, *n. a. humidus, madidus*, våt. Luwa, *idem*. Luwa karwoh, *vestes humidæ*. Luwa ådnam, *humus humida*, våt mark. Luwaswuot, *subst.* våthet.

Luwaslakats, *n. a. humidulus*, våtaktig.

Luwat, *humidum efficiens, humectans*, våtande. Luwat talke, *tempestas madefaciens*, våder, som gör en wåt. Luwat piågga le lulat, *pluvius semper est eurus. Nonnisi de tempestate.*

Luwet, luwat, *v. n. madescere, madefieri*, blifva våt. Almest luwaime, *aqua maduimus pluvia*, vi blefvo våta af rågnet. Luwib tjada, *permadescebam*, jag blef genom-våt. Luwastet, *dimin.* blifva litet våt. Luwagåtet, *incipere madescere*, begynna at blifva våt.

Luwatet & *interd.* luwotet, *v. a. madefacere, irrigare*, göra våt, våta. Rasjo mo luwati, *pluvia me madefecit*, rågnet gjorde mig våt. Luwatastet, *dimin.* göra litet våt. Luwatatjet, *incipere madefacere*, begynna våta.

Luådwar, *vide* luotwar.

Luótsjetet, *v. n. mitigari, mitescere*, blifva mildare, lindras. Swarkeh luótsjetijen, *dolores remittebant*, vårkarne gåfvo sig, lindrades. Luótsjetastet, *dimin.* litet lindras.

Lydtet, *v. a. findere, vide* luoddot. Lydtestet, *dimin.* litet klyfva, *vide* luoddostet.

Lykko, *n. s. fortuna*, lycka. Lykko kaikeb takka, *fors omnia versat.* Jus lykko le puore, *si secunda fuerit fortuna*, om lyckan år god. *Syn.* wuorbe.

Lykkokes, lykkoges, *n. a. felix, prosper*, lycklig, som vål lyckas. Tat peiwe li munji lykkokes, *faustus mihi hic erat dies*, denna dagen var lyckosam för mig. Mon adnab etjem lykkokasen, *existimo me beatum*, *Act. 26: 2. Compos. & Oppos.* olykkokes, olycklig. Lykkokes-laka, *adv. feliciter*, lyckeligen. Lykkokeswuot, *subst.* lycka, lycksamhet.

Lykkolats, *n. a. felix, fortunatus*, lyckelig, som hafver god lycka. *Synon.* wuorbalats, *qu. vid.*

Lykkotebme & lykkotes, *n. a. infortunatus*, olyckelig. Aptsa lykkotebme le sodn, *plane est infortunatus.*

Lykkastet, *v. n. succedere prospere & ex animi sententia*, vål lyckas. Jus luli lykkastet, *si prospere succederet*, om det skulle lyckas.

Lykkastattet, *fortunari, fortuna beari secunda*, blifva lyckelig, hafva lycka til. Idtji lykkastatte, *illam non nactus est fortunam*, han hade ej den lyckan. Qwelit ja nautit sodn lykkastatti, *pisces ferasque ex sententia nactus est*, han fick fogel och fisk efter önskan, hade lycka til at få fogel och fisk. *cfr.* wuorbe.

Låbbo, *n. a. vide* luobbo.

Låbdes, låbdok, *n. a. mansvetus, moriger*, spak, saktmodig. Låbdok almats, *homo mansvetus.* Låbdok tåmp, *eqvus minime effrenus*, en vål tamd håst. *Comparat.* låbdasub & låbdokub, saktmodigare. *Superl.* låbdasu-

Ff mus

mus & låbdokumus, den ſaktmodigaſte. *cfr.* låjes.

LÅBDESWUOT, låbdokwuot, *interd.* låbdot, *n. ſ. manſvetudo*, ſaktmodighet, ſtillhet. Låbdotinas, *manſvetudine ſua*, med ſin ſaktmodighet.

LÅBDOT, *v. n. manſveſieri*, blifva ſpak. *Dicitur & de hominibus & de animalibus.* Låbdoi ko wuoreſtowi, *ætate provectus minus difficilis factus eſt*, han blef ſaktmodigare når han blef gammal. Låbdoſtet, *dimin.* blifva litet ſaktmodigare eller ſpakare. Låbdogåtet, *incipere manſveſcere*, begynna at blifva ſpak.

LÅBDOTET, *v. a. manſveſacere*, góra ſpak.

LÅBDET, låbdeſikt & låbdeslaka, *adv. manſvete*, ſaktmodeligen. Låbdet hålet, *voce loqui ſubmiſſa*, tala lågt.

LÅBJA, *vide* libja.

LÅDDE, *n. ſ. avis*, fogel. Muora lådde, *avis ſilvatica*, ſkogs-fogel. Tjatſe lådde, *avis aqualica*, ſjó-fogel. Låddeh peſſit adneh, *aves nidos habent*, *Matth. 8: 20.* Peſſeb lådde takka, *avis nidulatur.* Låddi-tjuojem *vel* -tjuojenes, *cantus avium*, fogelſång. Lådde-piwtar, *auceps*, fogel-fångare. Kiåmpas lådde-piwtar, *auceps alacer.* Lådde piwto, *aucupium*, fogelfånge. I fodn lådde piwtoin ajan, *nunquam aucupatur*, *aucupium non curat*, han bryr ſig ej om fogelfånge. Låddebitta, *ita appellabatur cibi buccea, quam mane evigilantes olim ſumebant Lappones, verno tempore, ne jejunis avium primo vere advenientium audire illis accideret cantus, quod nunquam non malum futurum eſſe omen crediderunt, præſertim ſi cuculi exaudiſſent vocem. Hoc ipſum malum appellabatur* låddiſt paikatallet, *Svetice* dåras af foglar: *unde Svecos eadem occupatos fuiſſe ſuperſtitione facilis eſt concluſio. It.* låddebitta, *parva cibi portio ſive offula.* Lådde-bitta, kallades en mat-bit, ſom Lapparne fordom åto, ſå ſnart de vaknade, at de ej ſkulle blifva dårade, af de om våren ankommande foglar. Góken var i ſynnerhet den de, i detta fallet, anſågo fór den olyckeligaſte. Lådde-bitta, kallas ock annars en liten mat-ſmula, eller en liten frukoſt-bit. Idtji lådde-bittab ken munji wadde, *ne bolum quidem mihi dedit*, han gaf mig icke en enda bit mat. Låddats, *dimin.* en liten fogel. I låddats-ken, *ne avicula quidem. Fenn.* lindu, *avis.*

LÅDDET *ſive* låddit, *v. a. aucupari*, *aves captare*, fånga foglar, vångóra efter fogel. Låddemen le talle, *aucupio occupatur*, han år ſyſſelſatt med fogelfånge.

LÅDKETET, *attingere*, róra vid, komma vid. Ih kalk lådketet ken taſſan, *iſtud ne vel pauxillum quidem contrectabis*, du ſkalt ej det minſta komma dervid. *cfr.* tuottet.

LÅDNA, *mutuatio*, lån, *vide* låna.

LÅDNAS, lådnes, *n. ſ. pretium, quo quid redimitur*, lóſen, hvarmed något igenlóſes. Pednikit lådnaſen waddet, *pecunias pro redemtione afferre.* Jus lådnaſeb adnah, *ſi ſolutionem habes.*

LÅDNESTET, *v. a. redimere*, lóſa igen, återlóſa. Jus mattah lådneſtet, *ſi ſolvendo par es*, om du kan lóſa igen, eller betala. *It. in locum alicujus ſuccedere*, tråda i en annans ſtålle, aflóſa.

lôſa. Lådneſt mo kâtſemeſt tab ijab, *meo loco, excubias hac nocte agas.* Lådneſtaſtet, *dimin.* litet aflôſa, m. m. *Fenn.* lunaſtan, *redimo.*

LÅDNESTEJE, *redemtor*, återlôſare.

LÅDNESTEM, *redemtura, redemtio*, återlôſning. Lådneſtemen werte *ſive* makſo, *pretium redemtionis.*

LÅDNESTEMAS, *n. a. redimendum*, det ſom bôr återlôſas, eller igenlôſas.

LÅDNOT *&c. vide* lodnot *&c.*

LÅDNOTEM, *commutatio, vide* lodnom.

LÅDTJE, *n. ſ. tranquillitas maris, malacia*, lugn. Kappat lådtje, *malacia magna, quando nullo vento ſuperficies aquæ agitatur*, aldeles lugnt, ſtilla lugnet.

LÅDTJE & lådtjes, *n. a. tranquillus*, ſtilla. Lådtjes jaure, *lacus tranquillus.* Lådtjes talke, *tempeſtas tranquilla, minime procelloſa*, lugnt våder. *It. remiſſus, laxus*, ſlak, ſom ej år hårdt tilbunden. Lådtjes tjuolm, *nodus, qui non eſt arcte conſtrictus*, en lôſt knuten knut. Ila le tat lådtje, *nimis hoc eſt remiſſum*, detta år alt fôr ſlakt. *Comparat.* lådtjeb & lådtjaſub, ſlakare. *Superlat.* lådtjemus & lådtjaſumus, lôſaſt, den ſlakaſte.

LÅDTJEKET, *v. n. laxum fieri*, ſlakna.

LÅDTJELET, *v. a. remittere, relaxare*, gifva efter, ſlåppa efter. Labtjeb lådtjelet, *remittere habenas*, ſlåppa efter tômarne. Lådtjele tjadneſeb, *relaxa ligamen.* Lådtjelaſtet, *dim.* litet gifva efter. Lådtjelatjet, *incipere remittere*, begynna at ſlåppa efter.

LÅDTJET, *adv. commode*, beqvåmligen, makligt. Lådtjet mannet, *commode iter facere.* Lådtjet parget, *ſine magno niſu laborare*, arbeta makligt.

LÅDTJETET, *v. n. leniri, miteſcere, relaxari*, lindras, gifva ſig. Piågga lådtjeti, *ſedata eſt procella*, ſtormen ſtillade ſig. Puotſelwas lådtjeti, *dolor remittebat ſive morbus*, ſjukdomen gaf ſig. Kaino lådtjeti, *funis relaxatus eſt.* Lådtjetaſtet, *diminut.* litet ſtilla ſig. Lådtjetaſti ſwarke, *dolor aliquantum remittebat*, det blef litet båttre med vårken. Lådtjetatjet, *incipere relaxari*, begynna at gifva efter, at ſlakna.

LÅDTJOT, *v. n. ſedari, tranquillum fieri*, lugna, blifva ſtillt. *De tempeſtate dicitur.* Håkket lådtjoi, *ſubito facta eſt malacia*, det lugnade haſtigt. Såwa lådtjoi, *mare factum eſt tranquillum.* Lådtjoſtet, *dimin.* litet lugna. Lådtjogåtet, *incipere ſedari*, begynna at ſtillas. *cfr.* ſlaimet.

LÅDTJANET, *v. n. Auſtr. vide* lådtjetet.

LÅDTJOI, *adv. ſolute, remiſſe*, lôſt, indrigt.

LÅFEL, *n. avis, vide* lafol.

LÅGG, *n. ſ. extremitas, imprimis vaſorum ligneorum ex pluribus partibus compoſitorum*, lagg på trå-kåril.

LÅGGET, *v. a. glubere, deglubere*, ſkala af, flå utaf. Peſſeb lågget, *corticem betulæ detrahere*, taga nåfver. Puoiteb lågget, *pingvedinem deglubere*, flå lôs ſpecket. Tarffeb lågget, *cæſpites colligere abſciſſos*, taga tårf.

LÅGGEM, *n. ſ. ipſe actus, dum iſtud peragitur*, afflående. *Fenn.* lohcaiſen, *amputo.*

LÅHDET, *v. n. ſerpere, vermium more repere*, kråla, krypa ſom maſkar. Suokſen låhdet, *vermibus repletum eſſe*, vara full med maſkar.

LÅIDET & låideſtet, *v. n. gradi, gradum face-*

Ff 2

facere, ftiga. Låidefte tek, *gradum huc facito*, ftig hit. Låidefte jokkan rafta, *transfcende rivulum*, ftig öfver båcken. Låidefte jokkai, *defcende in rivum*. Låidefti fodn talla pajas tjatfeft, *mox afcendebat ex aqua*, *Matth.* 3: 16. Låideftaftet, *dimin.* litet ftiga. Låideftatjet, *gradi incipere*, begynna at ftiga.

Låidetattet & låideftattet, *v. n. gradum pati poffe*, *idoneum effe greffui*, tåla det man ftiger derpå. I mo wanka juolke låidetatte, *pede morbo affecto confiftere nequeo*, *five*, *pes meus invalidus corporis molem fuftinere non valet*, min fjuka fot tål ej, at jag ftiger på honom. I låideftatte paka tjatfai, *in aquam ferventem pes impune inferri nequit*.

Låjes, låje, *n. a. mitis*, *manfvetus*, mild, faktmodig. Harbmat låje, *valde manfvetus*.

Låjeswuot, *n. f. manfvetudo*, *lenitas*, faktmodighet. *Dicitur etiam* lujeswuot.

Låjet, låjeslaka, låjefikt, *adv. manfvete*, faktmodeligen. Lujet, lujefikt, *id.*

Låjot, *n. f. idem quod* låjeswuot. Låjotinas, *manfvetudine fua*, med fin faktmodighet. *Auftr.* lujot.

Låjot, *v. n. manfvefieri*, blifva fpak och faktmodig. *Auftr.* lujot, *idem*. Låjoftet, *dimin.* blifva litet faktmodigare. Låjogåtet, *incipere manfvefieri*, begynna at blifva faktmodig. *Auftr.* lujogåtet, *id.* *cfr.* låbdot &c.

Låjotet, lujotet, *v. a. manfvefacere*, göra fpak. *cfr.* låbdotet.

Låikelet, *v. a. disjungere*, *feparare*, fkilja, bryta löft. *It. liquando disjungere five diffolvere*, fmålta lös. Låikele jågnab tate kebneft, *eliqua glaciem ex hoc aheno*, fmält lös ifen utur denna kittelen. Låikeldattet, *frequ. idem*.

Låiketet, *v. n. fejungi*, *feparatum fieri*, *diffolvi*, fkiljas, affondras, loffna. Pakteft pekke låiketi, *pars petræ rupta decidit*, et ftycke af klippan loffnade och föll ner. Jågna juo le pakeft låiketam, *glacies jam calore diffoluta eft*, ifen år redan uplöft och loffnad af våRmen. Låiketaftet, *dimin.* litet loffna.

Låingos, *n. a. vide* loingos.

Låingotet, *v. a. mollem reddere atque humidum*, blöta, göra blöt och våt. Laireb låingotet, *argillam aqua admifta molliorem reddere*, blöta up ler med vatten. *cfr.* loingos.

Låinganet, *v. n. emolliri*, *aqua dilui*, blötna af vatten. *De argilla &c. dicit.*

Låito, *n. f. pars dimidia areæ tugurii Lapponum*, *ab alterutra parte foci*, ena fidan om eldftaden i en Lapp-koja, halfva delen af rummet i kojan.

Låitoi, *adv. lente*, fakteligen, makligen. Låitoi wadfet, *lente & pedetentim incedere*, gå fakta, fot för fot. *Fenn.* loitto, *declivis*. *It. apud Auftr.* låitoi todn påtah, *fero venis*, du kommer fent. *cfr.* left.

Låke & låketas, *jentaculum*, frukoft.

Låkatallet, *v. n. jentare*, åta frukoft.

Låketassits, *n. f. idem quod* låke, frukoft. Låketaffitjen kalkab wuorket taite piåbmotjit, *condam cibos hofce reponamque*, *ut jentaculum inde fumam*. *Auftr.*

Låkk, *n. f. infecti*, *locufta*, gråshoppa.

Låk-

LÅKKE, *decem*, tijo, *cum deriv. v.* lokke.

LÅKKE, *operculum*, låck, *vide* kåptjas.

LÅKKEK, *traha Lapponum operta, qua obsonia transportantur*, en Lapp-flåde med låck uppå, i hvilken matvaror fôras.

LÅKKOTET, *operimento tegere*, lågga låck uppå. *cfr.* kåptjet.

LÅKKET, *v. a. numerare*, råkna, *vide* lokket.

LÅKTET, *v. a. humectare, madefacere*, våta, gôra våt. Tjatfin låktet, *aqua conspergere*, beftånka med vatten. Rafjo mijen karwoit låkti, *pluvia vestes nostras madefecit*, våra klåder blefvo våta af rågnet. Nakkit låktet, *pelles aqua macerare & temperare*, blôta fkinn med vatten och reda det til. Låkteftet, *dimin.* litet våta. Låktegåtet, *incipere aqua humectare*, begynna at våta. *cfr.* luwatet.

LÅKTES & låkts, *aqua farina mista & sale, qua coria pellesque macerant Lappones*, vatten blandadt med mjôl och falt, hvarmed Lapparne blôta fkinn, fom fkola redas eller garfvas.

LÅLLO, *n. f. zelotypia*, fvartfjuka. Lollo.

LÅLLÅTET, lållotet, *vid.* lollotet. *Fenn.* luulen, *opinor.*

LÅME, *n. f. vallis*, dal. Garden le jura låmen, *vicus in valle situs est.* Låme wari kafken, *vallis inter montes*, en dal emellan bergen. Fårta låme kalka pajetuet, *omnis vallis exaltabitur*, *Esai.* 40: 4. Låmats, *dimin.* en liten dal. *Fenn.* lymy, *latebra*, loma, *fissura.*

LÅMASTAK, *n. f. regio depressior & humilis*, et låglåndigt ftålle. Koggo låmaftaken le, *ubi loca sunt depressiora.*

LÅMKESET, *v. n. remisse sive voce submissa loqui, lente narrare*, tala lågt och fakteligen. Jus muitalib maite fodn låmkefi, *si quæ narrabat memoria tenerem*, om jag fkulle minnas hvad han berättade.

LÅMOS, *e. gr.* låmos paneh, *dentes molares*, oxeltånder. *Alio sensu nunq. occur.*

LÅMOT, *adv. & adject. duplex, duplum*, dubbel, dubbelt. Låmot uks, *janua duplex*, dubbla dôrrar. Låmot FF, *F geminatum*, dubbelt F. Piejet låmot, *circumplicare*, lågga om hvart annat, omvikla. Kapob kåta pir låmot piejet, *chlamydem brachio implicare. Anstr. cfr.* kerdak, *&c.*

LÅNA, *n. f. mutuatio, mutuum*, lån. Lånas adnot, *mutuum rogare*, begåra til låns. Lånas waldet, *mutuo accipere, mutuari*, taga eller få til låns. Lånas waddet *sive* lånit waddet, *mutuare*, gifva til låns. *It.* Ulko-låna *sive* ulko-lån, *atrium, vestibulum*, fôrftufva, fôrmak.

LÅNET, *v. a. & n. mutuare, mutuari*, låna ut, taga til låns. Låne munji pednikit, *da mihi pecuniam mutuam*, låna mig penningar. Wertib lånet fufte, *ab illo mutuari necesse habui*, jag måfte låna af honom. Låneftet, *dim.* låna litet. Lånegåtet, *incipere mutuo dare, aut mutuari*, begynna at låna ut eller ock taga til låns. *cfr.* luitet.

LÅNNES, *vide* lådnas.

LÅNNESTET, *redimere, v.* lådneftet, *&c.*

LÅPA, låpates kabmak, *crepida, sandalium*, tåffel. I le kukkeb kafka, matta tåh låpates kabmaki wadfet tokko, *non est longius intervallum, quin soleatus istuc ire possis.*

LÅPATASTET, *v. n. soleas induere*, taga på

på ſig tåſſlor. Låpataſti, *ſoleas induebat.*

Låpo, *n. ſ. mediæ manus & pedis ſuperficies.* Kåta låpo, *vola*, flat hand. Juolke låpo, *ima pars pedis*, fot-ſåla. *cfr.* lapa.

Låpoi, *adv. leniter, minus arcte*, lôſt. Låpoi pådnetum, *minus arcte contortus*, lôſt ſpunnen eller hopvriden.

Låppe, *&c. vide ſupra* loppe, *&c.*

Låppas, låppates, *feſtum Epiphanias*, Trettonde-dag Jul. *Fennon.* loppiainen, *idem.*

Låpt, *ſummum tabulatum*, loft. *It.* ware låpt, *planities elevatior, ad latus montis*, en hôgt belågen ſlåt plats, på ena ſidan af et berg.

Låptet, *v. a. finire, conſumere*, ſluta, ånda. Kåſſe JEſus låpti taite pakoit, *quum JEſus finiſſet hæc verba, Matth. 7:28* Ko lepe låptam laidob, *cum iter confecimus*, når vi hafva fullåndat reſan. Kaik arbeb le ſodn juo låptam, *totam hæreditatem jam conſumſit*, han har redan gjort ånda på ſit arf. Låptet kaik taweritas raddokwuoten tjada, *per luxuriam conſumere omnia bona ſua.* Låpteſtet, *dimin.* Låptegåtet, *incipere finire vel conſumere*, begynna at ſluta, at gôra ånda med. *Fenn.* loppun, *finem habeo.*

Låptaitowet, *v. paſſ. conſumi, finiri*, blifva alt. Juo le låptaitowum, *jam conſumtum eſt*, det år nu alt. Jaſo le låptaitowemen, *farina conſumi incipit.*

Låptem & låpto, *n. ſ. finis*, ſlut, ånde. *Fenn.* loppu, *idem. cfr.* nokkem.

Lårt, *ſtercus, vide* paik.

Låset, *v. n. fremere, murmurare*, dundra, braka. Piågga låſa, *ventus fremit.* Paroh låſeh, *undæ murmurant*, vågorne bullra. Jokka låſa, *rivulus crepitat ſive murmurat. It.* åbbå land taina låſa, *communis eſt fama ſive rumor, in ore eſt omni populo*, alla menniſkor tala derom. Låſeſtet, *dimin.* litet dundra. Låſegåtet, *incipere fremere*, begynna at dundra. *cfr.* jutſet, tudnet.

Låsem, *n. ſ. fragor, murmur*, dunder.

Låsketet, *v. n. incidere*, tråſſa in. Låſketi kokte jåttib, *quod dixi factum eſt, ut dixi evenit*, det ſkedde ſom jag ſade. Låſketi akta påddi, *ad idem tempus incidebat.* Akti-låſketet, *convenire, congruere*, tråſſa in med hvart annat, komma ôfverens, paſſa.

Lånsket, *v. a. cædere, percutere*, ſlå.

Låskelet, *v. a. frequ. idem quod* låſket, ſlå, ſlå til. Låſkeli mo, *percutiebat me*, han ſlog mig. *cfr.* laket, reiwetet.

Låskotet, *v. a. intenſ. enixe percutere*, ſlå til med kraft. Låſkotet ſkolfoin, *clava cædere.* Låſkotaſtet, *dimin. id.* Låſkotatjet, *incipere percutere*, begynna at ſlå. *cfr.* tſabmet.

Låssok, låſſet, låſſetet, låſſotet, *vide* loſſok, loſſet, loſſetet, *&c.*

Låtkelet, *v. n. convenire, aptum eſſe*, paſſa tilhopa, paſſa ſig. Akta ata mubbin låtkeli, *unum alteri apte junctum eſt*, det ena paſſade vål ihop med det andra. *Auſtr. cfr.* låſketet.

Låtkeset, *v. n. moveri, minus firme cohærere*, rôras, vara illa ihopſatt. Akſjo låtkes nauteſn, *manubrium ſecuri minus firmiter inſertum eſt*, yxen ſitter ej vål faſt på ſkaftet. Jåtka låtkes, *minus firma eſt junctura*, ſkarfven ſvigtar eller år oſtadig.

Låt-

Låtketet, *v. n. Austr. vide* låtkelet.

Låttjot, låtjot, *v. a. eluere, lavare,* skólja, tvåtta. Wuoitasin låtjot, *perungere, ungvento oblinire,* smórja, góra mjuk med smórjning. Tjatsin låtjot, *aqua lavare,* tvåtta med vatten. *Aqua macerare,* blóta up med vatten. Låtjostet, *dimin.* litet skólja. Låtjotastet, *idem.* Låtjogåtet, *incipere aqua aut ungvento diluere & emollire,* begynna at upblóta med vatten eller smórjning.

Låtjostallet, *v. a. intens. idem quod* låtjot. Låtjostallib wuoitasin, *oleo copiosius perungebam,* jag sparde ej at smórja.

Låtset, *v. n. obscœna & impudica loqui,* tala det som år oanståndigt och okyskt.

Låtte, *stipes, palus,* påle, *vide* tjuold.

Låtto, *portio, pars,* lott, *vide* lotto.

Låukelet, *v. a. accendere,* fåtta eld på, itånda. Takit låukelet, *tectis injicere flammas,* fåtta eld på taken eller husen.

Låuketet, *v. n. accendi,* itåndas, fatta eld. Tållå låuketi, *ignis exarsit. It. transl.* grase låuketi tan keddai, *gramine herbisve hoc pratum abundat viretque,* denna ången år ófverflódigt bevuxen med grås.

Låuta, låutak, *n. s. velum, quo tuguria conteguntur Lapponum, tentorium,* tåckelse, hvarmed Lappkojorna tåckas, tjåll, tålt. Låuta kåtin wiesot, *in tentoriis vitam degere,* lefva i tjåll Låuta pele, *dimidia pars tentorii,* halfva tåltet.

Låutek, *n. a. non opertus, non tectus,* obetåckt. Åska le tat kåte låutek, *non adhuc tecta est hæc casa.*

Låutet, *v. a. operire, contegere,* tåcka. Pessin låutet, *contegere cortice betulæ,* tåcka med nåfver. Kåteb låutet, *domum sive casam contegere,* góra tak på kojan. *It. opprimere, improvisum occupare,* hastigt och oformodeligen anfalla. Låuti mo håkket, *improvisum me occupabat. cfr.* låutatet. Låutestet, *dimin.* litet betåcka. Låutegåtet & låutajet, *contegere incipere,* begynna at betåcka.

Låutatet, låutadet, *v. a. corripere, opprimere,* anfalla, angripa. *It.* låutadi kåteb, *impingebat in domum, Matth. 7: 27.* och stótte på huset. *cfr.* ladet.

Låutatallet, *v. n. corripi, opprimi,* ófverfallas. Låutatallet tjudist, *ab hostibus opprimi,* ófverfallas af fienden. Tatte håkkest tjudist låutatallime, *imprudentes nos hostes opprimebant.* Låutatallet puotselwasest, *morbo corripi,* blifva sjuk.

Lå, *adv. adfirm. omnino, ita est,* aldeles, så år det. *Est quasi 3:a pers. verbi* leb, *qu. dic. est,* det år så. *Apud Boreal. Est etiam admirantis,* kan man hóra!

Låb, *vide* leb.

Låbma, *jus,* såppa, *vide* lema.

Lådet, *v. a. onerare,* belasta. Wadnaseb lådet, *cymbam onerare,* lasta en båt. *cfr.* ladas.

Låget, lågestet, *vide* laget, lagestet.

Lågg, *scapus, stipes,* stam, lågg.

Lågga, lågges, *n. a. tepidus, calidus,* ljum, varm. Lågga tjatse, *aqua tepida,* ljumt vatten. Lågga melke, *lac tepidum.* Lågges le tat lema, *jus hocce tepidum est,* denne såppan år het. *Fenn.* lensiå, *idem.*

Lågganet, *v. n. calefieri, tepefieri,* blif-

blifva varm, eller ljum. Kåffe tjatſe låggana, *cum aqua tepeſcit*, når vatnet blir ljumt. Lågganaſtet, *dimin.* blifva litet ljum eller varm. *It.* lågganaſti talla, *ſtatim tepeſcebat.* Lågganatjet, *incipere tepeſcere*, begynna at blifva varm, eller ljum. Ådnam le die tall lågganatjemen, *humus incipit recaleſcere.*

LÅGGESLÅKA & låggeſikt, *adv. calide, calidius*, varmt, ljumt.

LÅGGESLAKATS, *n. a. intepidus*, något varm.

LÅGGAWUOT & låggeswuot, *n. ſ. calor, tepor*, vårma, ljumhet. Ib ſo lågga-wuoteb tiete, *quam calidum ſit neſcio.*

LÅGGETET, *v. a. tepefacere*, gôra varm. upvårma. Lågget tjatſeb, *tepida aquam*, vårm up vatnet. Låggetaſtet, *dimin.* litet upvårma. Låggetatjet, *incipere calefacere ſive tepidare*, begynna at upvårma.

LÅGGETALLET, *v. a. frequ. idem quod* låggetet. Låggetallgåtet, *vide* låggetatjet.

LÅGGESTEM, *n. ſ. quies, requies*, hvila. Låggeſtem peiwe, *dies Sabbathi*, hvilodag. *Boreal.* wuoigneſtem, *id. Fenn.* lepo.

LÅGGESTET, *v. n. quieſcere, requieſcere*, hvila, hvila ſig. I matte låggeſtet, *non poteſt quieſcere.* Tarbahab låggeſtet, *quiete opus habeo. Boreal.* wuoigneſtet, *idem.* Låggeſtaſtet, *dimin.* litet hvila ſig. Låggeſtatjet, *incipere requieſcere*, begynna at hvila ſig. *Fenn.* lewån, *quieſco.*

LÅGGESTATTET, *v. a. facere ut quis requieſcat, otium facere*, gifva ro och hvila. Låggeſtatte ſwainaſebt, *fac ut quieſcat ſervus tuus.* Almatjit piåbmoin kalletet ja låggeſtattet, *homines cibo & quiete reficere.*

LÅGGESTUM, *quiete ſomnoque refectus*, den ſom hafver hvilat ſig.

LÅH, *3:a perſ. plur. verbi* leb, *ſunt*, de åro. *Dicitur quoque* leh. Låhkus? *ſunt ne?* Sije låh kolmes, *tres ſunt.*

LÅI, låime, *erat, eramus, vide* leb.

LÅIBE, *n. arbor. alnus*, ahl, *vide* leipe.

LÅIKESET, låikot, *vid.* leikeſet, leikot.

LÅISKET, *v. a. percutere*, ſlå, *vid.* leiſket.

LÅKAR, *ſtillans, imbrem accipiens, perfluens*, låkande, ſom låker. Låkar wadnas, *cymba rimoſa atque perfluens*, en båt ſom låker. *cfr.* uwetakes. *It.* låkar, *medicus*, låkare. *vide* påſker.

LÅKIMA & låkiſma, *ita appellantur arbores humiles & repentes, quæ in alpibus nonnullis locis creſcunt, ut betula nana, &c.* ſå kallas de ſmå och krypande trån och buſkar, ſom våxa vid fjållen. Såke låkiſma, *betulæ graciles humilesque alpinæ*, ſmå bjôrkſkog i fjållen.

LÅKOT, *v. n. perfluere, ſtillare*, låka. Kare låko, *vas perfluit*, kårilet låker. Låkoſtet, *dimin.* litet låka. Låkogåtet, *incipere perfluere*, begynna at låka. *cfr.* awetet, uwetet.

LÅKSO, *n. ſ. lectio*, låxa, låſning.

LÅKTEK, *n. ſ. foramina ſive meatus ſubterranei, quos ſibi facit caſtor*, hål och gångar under jorden, hvilka båfrarne gråfva åt ſig, båfver-hus.

LÅM, *pro* mon leb, *ſum*, jag år.

LÅM, *n. ſ. cruor animalium*, kreaturs blod. *Synon. uſitat. male.*

LÅMA, *n. ſ. jus*, ſåppa, *vide* lema.

LÅMATS, *ſubjunctivus modus verbi* leb.

Die låmats naute, *ita forte fuerit*, så torde det vara. *Interdum in pleonasmum additur* le. Jus le låmats heimen, *si fuerit domi*, om han til äfventyrs är hemma. *Obs.* låmats *sæpius adverbialiter accipitur*, & *habet vim atque significationem adfirmativi:* låmats, brukas ock ofta som et bejaknings ord. Die le låmats sodn taggar, *talis ille est*, en sådan är han.

LÅMKETET, låmos, *v.* lemketet, lemos.

LÅMKOS, *n. a. lenis, mitis*, blid, *vide* lemok.

LÅNDANET, *v. n. pedetentim* & *sensim progredi, tarde incedere*, gå sakta, fara sakta.

LÅNESMANNE, *apparitor*, långsman.

LÅNJES, *n. a. horrisonus, turbinibus agitatus*, brusande, svallande. Lånjes såwa, *fretum horrisonum*, et brusande haf. *Austr. A Fenn.* laine, *unda, fluctus.*

LÅPA, *3 pers. dual. vide* leb, lepa.

LÅPPET, *v. n. coagulare, coire*, ystas. Melke låppi, *lac coagulat*, mjölken ystas. Låppem melke, *lac coagulatum*, ystad mjölk.

LÅPPETET, *coagulandum curare, facere ut coëat*, låta ysta. *cfr.* lappet, lappetet.

LÅPPAPELE, *n. f. tugurium ad dimidiam tantum partem tectum, casa vilior* & *simplicissima structura*, en halftåckt koja, en usel koja.

LÅPPOTET &c. *vide* leppotet &c.

LÅRD, lårdek, lårdok, *doctus*, lård. Kirje lårdek, *literatus*, boklård.

LÅRET, *v. n.* & *a. discere, docere*, lära sig, lära en annan. Afteh nuoreh kalle puorist låret, *juvenes discere oportet.* Mubbist låret, *discere ab aliis.* Mon kalkab to låret, *docebo te*, jag skal lära dig. Kuttes le to låram lokket? *quis te docuit literas?* hvilken har lårt dig läsa? *cfr.* åppet, åppetet. Lårestet, *dimin.* litet lära. Låregåtet & låragåtet, *incipere discere aut docere*, begynna at lära.

LÅRATALLET, *edíscere, memoria complecti*, läsa öfver, lägga på minnet. Låratallem, *subst. ipse actus, dum istud fit*, öfverläsning.

LÅRETET, *v. a. Hiph. facere ut discat aliquis, docere*, lära, undervisa. Kutte mubbit kalka låretet, berri anje ets låram, *qui alios docebit, ipsum oportet prius didicisse. It. neutr. discere*, lära sig. Låret ruobi, *discas citius, cura ut citius discas*, laga at du lårer dig snart. Låretastet, *dimin.* litet undervisa. *cfr.* åppetet.

LÅRETEJE, *Doctor*, Lårare. *cfr.* åppeteje.

LÅRETATTET, låratattet, *v. a. facere ut aliquis discat, instituendum curare*, låta undervisas. *cfr.* låretet.

LÅRATES & låro, *n. f. institutio, doctrina*, undervisning, lårdom. Walde taste låratesеb, *disce hinc*, lår hårutaf. Jubmel-låro, *Theologia*, Guda-lära. Rektes låro, *orthodoxia.* Låro-pekke, *dogma*, lårosats. *Hinc*

LÅROK, *n. a. edoctus, qui ab aliquo didicit*, undervist, den som har lårt af någon. Mo lårok, *discipulus, quem institui*, min lårlinge. Addå lårok, *novitius, tiro*, ny lårlinge.

LÅROTEBME, lårotakes, lårotes, *n. a. indoctus*, olård. Lårotes ålma, *vir indoctus.*

LÅSET, *v. a. sera claudere, vide* laset.

LÅTJEK, *vox indignantis* & *exclamatoria.* Die li låtjek! *o! infortunium*,

tänk hvad olycka! det var en ſlem ting! *Accipitur etiam adjective:* Låtjek ålma le ſodn, *vir eſt improbus, atque inſulſus,* han är en elak och oartig man. Kåh! låtjeken pargob, *o! factum indignum.*

Låtkelet, *v. a. demittere*, ſläppa ned. Låtket wuolos, *demitte. It. neutr.* Muotek låtkeli, *nix decidebat, Auſtr.*

Låtket, *v. a. occidere*, dråpa, *v.* latket.

Låtketet, *v. n. denſari, denſum atque compactum fieri*, gifva ſig tilſammans, blifva tät. Muotek akti låtketi, *nix facta eſt denſior ſive magis compacta*, ſnön har gifvit ſig ihop, har blifvit hårdare. *It. decidere*, nedfalla. Pakteſt pekke låtketi, *pars rupis decidebat*, et ſtycke af klippan föll neder. *cfr.* låtkelet. *Dicitur & ſcribitur quoque interdum* letketet.

Låtset, *v. n. vide* letſet *&c.*

Låttot, *v. n. aquam ſupernatare*, flyta ofvanpå vatnet. *vide* lettot. Låttoje, *particip. ſuper aquam natans*, flytande på vatnet. Låttoſtet, *dimin.* Låttogåtet, *incipere aquam ſupernatare*, begynna at flyta på vatnet. *cfr.* kåbdot.

Låuket, *v. n. gradi*, ſtiga, *vide* lawket. *It. ſalire*, hoppa. Låuket jokkan raſta, *tranſilire rivulum*, hoppa öfver bäcken. Låukeſtet, *dimin.*

Låukestak, *gradus*, ſteg, *vide* lawke.

Låx, låxo, *lectio*, läxa, *vid.* låko.

M

Ma, *contr. pro* mai, *quod vide infra.*

Mab, *accuſat. pronomin.* mi, *quid? quod,* hvad? det ſom. Mab ſitah? *quid vis?* hvad vill du? Mab mon kullab, tab mon ſardnob, *quod audio dico*, jag ſåger det ſom jag hörer. *Compoſ.* Mabke, *aliquid, quidquam,* något. Jus mabke adnah, *ſi quidquam habes.* I mabken, *ne quidquam*, ingen ting, icke något. *cfr.* mi-ke, *cujus accuſ. eſt caſus.* Mab-tes? *quidnam?* hvad? Mabtes ſitah? *quid vis?* Mabtes kalkab takket? *quidnam faciam?* hvad ſkal jag göra? *vid.* mites.

Mabe, *vide* mai. Mabe todn kåttjelih, *tentabas quidem*, du böd väl til. Mabeſe, *idem.* Mabeſe-ſo, *Boreal. formula ironice adfirmantis, ita ſcilicet eſt*, ſom du ſåger.

Madd, *n. ſ. ſpatium temporis*, tid, ſtund. Tab maddeb, *hoc temporis momentum.*

Madd, madda, maddek, *n. ſ. ſtipes*, ſtamm. Muoren maddek, *ſtipes arboris. It. radix*, rot. Akſjo le piejetum muoren maddeki, *ad radicem arboris admota eſt ſecuris, Matth. 3: 10.* Madda lattas, *articulus digitorum ſupremus*, öfverſta leden på fingrarne. Madda padne, *dens molaris*, oxeltand. Madda tjåle, *anus*, ändetarm. *It.* madda, maddek, *genus, ſtirps*, ſlägte. Madda lokko, *genealogia*, ſlägtregiſter. *cfr.* maddo.

Maddet, madtet, *v. a. rogare, petere*, begära. Tabb leb ſuſte maddam, *iſtud ab illo petivi*, det har jag begärt af honom. Madde mab tarbahah, *expete quod opus tibi eſt*, begär det du behöfver. Suſte wekkeb maddib, *ejus opem expoſtulabam*, jag anhöll hos honom om hjelp. Maddeſtet, *dimin.* litet begära. Maddegåtet, begynna at begära.

Maddeje, *rogans, petens*, den ſom begär.

Mad-

Maddem, *n. f. petitio*, begåran.

Maddek, madtek, *n. a. non rogatus*, obeden.

Madder, *n. f. ortus, ſtirps*, hårkomſt, *vide* maddo. Madder attjeh, *majores*, förfäder. *It. horizon*, horiſont. Palwa le madderin, *in horizonte nubes ſunt*, det är moln vid horiſonten.

Madder-aija, *proavus*, farfars fader, eller morfars fader, ſtamfader. *cfr.* Aija.

Maddo, *n. f. genus, origo*, urſprung, hårkomſt. So maddo le tobbelt, *inde ortus eſt*. Ajek ja maddo, *fons & origo*. Aktet maddoſt lepe, *eadem orti ſumus ſtirpe*, vi äro af et och ſamma ſlägte.

Madeles, *n. a. idoneus*, lämpelig, tjenlig. Madeles piåbmo, *cibus idoneus*, tjenlig ſpis. Madeles tjalmeh, *modicæ & idoneæ maculæ retis piſcarii, pro magnitudine piſcium*, lagom rymligt nät, nät, ſom har lagomt vida maſkar.

Madhet, *v. a. in anguſtum adducere, ope atque auxilio deſtituere*, förſätta i nöd och trångmål, undandraga ſig at hjelpa. Sodn madhi mo wekketak, *ope ejus deſtitutus ſum*. Aptſa mo madhi, *in anguſtum me coëgit*, han bragte mig i trångmål. *cfr.* matket.

Madhas, *n. a. ope deſtitutus*, nödſtäld, råd- och hjelplös. Die madhas ſjaddib, *ope plane deſtitutus ſum*, jag är aldeles hjelplös.

Madhem, *n. f. anguſtiæ, dum aliquis aliquem ope auxilioque deſtituit*, förſättande i nöd och trångmål.

Madhatallet & madhot, *v. paſſ. in anguſtias adduci*, bringas i trångmål. Aptſa madhatallib, *plane in anguſtias adductus ſum*.

Madtartet, *v. a. vide* maddet.

Madtarteje, *implorans, ſupplex*, en ſom anhåller, bedjare.

Maggar, *qualis*, hurudan. Maggar ålma le ſodn? *qualis ille vir eſt?* hurudan man år han? Maggarin todn etjebt takkah? *quem te ipſum facis? Joh. 8: 53.* Maggar talke le udne? *qualis hodie eſt tempeſtas?* Maggarats, *quaſi dimin. idem.* Kåh, maggarats ſodn le, *en, qualis ſit*, ſe, hurudan han år.

Mah, *nominat. plur. pron.* mi, *qui, quæ*, hvilka. Mah kirjit leh tah? *quinam hi ſunt libri?* hvilka böcker äro deſſa? *It. adv. interrog.* Mah le-todn kullam? *an audiſti?* har du hört? Ib tiete, mah påtitjab, *neſcio, an venero*, jag vet ej, om jag kommer. Mah leh åneb påtemen? *an plures venturi ſunt? Compoſ.* Mah-kus, *adv. interr.* månne. Mah-kus tietah? *ſcisne?* vet du? Mahtes leh tah? *quinam ſunt hi?* hvilke äro deſſa? *vide infra* mites, tes. Mah-ke, *nom. plural. vid.* mike.

Mai, *quidem*, väl, ändteligen. Kullib mai, *audiebam quidem*, jag hörde väl ändteligen. Påti mai, *veniebat quidem.* Mai-kuit, *adv. adfirm. certo*, aldeles, viſſerligen. *cfr.* kuit.

Mai, maja, *n. f. diſtantia longior, majus intervallum*, långt afſtånd. Harmes maja, *diſtantia ingens*, ganſka ſtort afſtånd. Matte majaſt påtah? *a qua remota ſive longinqua regione venis?*

Majales, *n. a. vid.* lemok. Majales tal-

ke, *cœli temperies*, blidt och vackert våder.

Majestât, *majeſtas*, majeſtât.

Maike, *n. ſ. Auſtr. vide* kihle. Maike waddas, *idem. cfr.* ruta.

Maikatet, *v. a. vide* kihlatet, *idem.*

Maikates, *n. ſ. ſponſio matrimonii*, trolåfning.

Maiketet, maigetet, *v. n. nauſeare, nauſea laborare*, våmjas. Maiketi puoiteſt, *nauſeam habebat pingvedinis*, han fick våmjelſe fór fett. Maiketaſtet, *dimin.* litet våmjas vid.

Maikok, maigok, *n. a. nauſeam excitans*, våmjaktig. *De pingvibus dicitur.*

Main, maina, *ablat. caſ. pronom.* mi, *quocum*, hvarmed. Maina kalkab to makſet? *quid tibi rependam?* hvarmed ſkal jag betala dig? *Compoſ.* mainak *ſive* mainek, *cum aliquo*, med något. Ib mainak makſe, *nihil rependo, v.* mike.

Mainatallet, *v. a. attingere, libare*, vidróra, ſmaka på. I lam kuit mainatallam, *ne primis quidem labris attigit*, han hade ej rórt något deraf.

Maine, *n. ſ. culpa, vitium*, laſt, fel. Epe maineb tiete, *culpam neſcimus ullam*, vi veta ej af något lyte. *cfr.* laito, wikke. *Item, morbus*, ſjukdom. Stuora maine, *varioli*, koppor. Karra maine, *gravis morbus*, ſvår ſjukdom. Maine auten manna, *morbus fit amplior*, ſjukdomen tiltager. Maineb âdtjot, *in morbum incidere*, bliſva ſjuk. *cfr.* wanka. *It. delictum*, fel, brott, *cfr.* mâddo.

Mainetebme, mainetek, mainetes, *n. a. innocens*, menlôs, oſkyldig. Mainetebme le ſodn, *innocens ille eſt.* Mainetes mana, *infans innocens*, et oſkyldigt barn. Mainetes-wuot, *ſubſt. innocentia*, menlôshet, oſkuld.

Maineteke, maineteslaka, *adv. innocenter*, menlôſt, oſkyldigt. Maineteslaka wieſot, *vitam agere inculpatam.*

Maino, *n. ſ. laus*, berôm. Etjes maino i tokki, *propria laus ſordet. Fennon.* mainio, *rumor, fama.*

Mainoles, *glorioſus, multa de ſe glorioſe & jactanter prædicans*, ſkrytſam. *It. laudabilis*, berômlig.

Mainok, *n. a. laudatus*, berômd. Mainok neita, *virgo laudatiſſima.*

Mainom, *n. ſ. laudatio*, berômmande.

Mainos, *n. a. laudabilis*, berômvård. Mainos âlma, *vir laude dignus.*

Mainoswuot, *n. ſ. laus promerita*, berômlighet.

Mainot, *v. a. laudare*, berômma. Ale etjebt maino, *noli temet ipſum laudare.* Fårta ſo maino, *omnes & ſinguli illum collaudant*, alla berômma honom. Mainoſtet, *dimin.* berômma något litet. Mainogâtet, *laudare incipere*, begynna at berômma.

Mainotet, *v. a. frequ. idem quod* mainot. Jubmeleb mainotet, *Deum laudare*, låſva Gud. Mainotaſtet, *dim.* litet låſva. Mainotatjet, *incipere laudare*, begynna at låſva, eller priſa.

Mainotattet, *v. n. laudem mereri, laudari poſſe*, kunna berômmas, fórtjena berôm. I mainotatte, *laudem non meretur*, det fórtjenar ej berôm.

Mainetattet, *v. a. facere ut aliquis vitio aliquo laboret*, laga at en får fel. *Auſtr. cfr.* maine.

Mainoteje, *laudator*, berômmare.

Mai-

Mainotebme, mainotes, *laude carens, inglorius, non laudatus*, oberömd, den som år utan berôm. Mainoteswuot, *subst. ignominia*, vanheder. *Rarius occurrunt.*

Majotet, *v. n. persvasione induci posse*, kunna ófvertalas. Idtji majote tassa, *istud illi persvaderi non potuit*, han kunde ej ófvertalas dertil. *cfr.* håletet.

Maisa, *n. s. onus*, bôrda. Låsses maisa, *onus grave*, tung bórda. Maisast keppetet, *onus minuere*, fórminska bórdan. Maisats, *dim.* en liten bórda. *cfr.* nåde.

Maisne, *in quibus*, uti hvilka. *Ablat. cas. pron.* mi. Maiste, *ex quibus*, utaf hvilka. Maiste le kullam? *ex quibus audivisti?*

Maisotet, *onus suscipere, propr. onus dorso subire*, taga bôrdan på ryggen. Maisotastet, *dimin. celeriter & cito istud facere*, taga bórdan på sig i hast.

Maistet, *v. a. gustare*, smaka. *Fenn.* maistan, *gusto.*

Maite, *quid*, hvad. Maite todn takkah? *quid facis?* hvad gór du? Kirjit, maite todn leh puoktam, *literas, quas adtulisti*, brefvet, som du medbragte. *Est accus. neutr. sing. & omn. gen. plur. pronominis* mi, *qu. vide.*

Maiwe, *n. avis, bubo*, uf, *vide* jipp.

Mak, *affinis, sororis maritus*, svåger. Mak *etiam ille appellatur, cujus uxor mea est amita*, fasters man. Makalakko, *affinitas*, svågerskap. Makats, *dimin. blandientis est, e. gr.* makatjam, *mi affinis optime*, min kåre svåger. *In plural. naturam induit numeri dualis, e. gr.* makatjeh sâi lepa, *(de duob.) affines sunt*, de två åro svågrar

Maka, *æqualis*, jåmnlike. I makabs kaudne, *parem non invenit sibi*, han finner ej sin make, eller like.

Makanes, makenes, *ita appellatur rangifer admissarius, anno sexto*, en brundren på 6:te året. *cfr.* kåsets.

Makk, *adv. scilicet*, kan tro. *Plerumque ironicum est, interdum & interrogativum.* Todn makk tietah, *tu scis scilicet*, du vet båst, kan tånka. Lehkus makk kolmes? *an revera tres sunt?* åro de vårkeligen trenne. *Dubium quid nunquam non innuit*, brukas altid, då saken år tvifvelaktig. *cfr.* mikk.

Makko, *adv. interrog. num, an*, månne. Makko tietah? *num scis?* vet du? Makkos, *idem.* Makko *vel* makkos kalkah påtet? *an venies?* skal du komma.

Makotet, *v. n. idem quod* majotet.

Makotallet, *v. n. pares esse*, vara likadana. Makotalleba, *(dual.) pares sunt atque æquales*, de åro bågge jåmlika eller lika goda. Makotallet kalkab, *par pari referam*, jag skal betala med lika mått.

Makset, *v. a. rependere*, betala. Maina kalkab makset? *quo rependam?* hvarmed skal jag betala? Sodn maksi welkebs, *quod debebat persolvit*, han betalte sin skuld. *It. neutr. apud Austr. valere*, fórmå. Ib makse qweddet, *portare non valeo*, jag orkar ej båra. *cfr.* aibmotet. *Fenn.* maxan, *rependo, persolvo.* Maksestet, *dimin.* något litet betala. Maksesti mai, *pauxillum quidem persolvebat.* Maksegåtet, *incipere persolvere*, begynna at betala. Maksegåtet welkit, *nomina incipere expe-*

expedire, begynna at betala ſkulden. Makſajet, *idem.*

MAKSEJE, *perſolvens*, *ſolvens*, den ſom betalar. Makſem, *ipſe actus*, *dum iſtud fit*, betalande, når man betalar.

MAKSETET, *v. a. facere ut aliquis perſolvat*, *rependendum curare*, laga at någon betalar, beſtyra at det blir betalt. Makſete weljebt welkitas, *fac ut frater tuus quod debet perſolvat*, laga, at din bror betalar det han år ſkyldig. *It. rependere*, betala. Mon kalkab makſetet to, maite todn leh takkam, *quod feciſti*, *tibi rependam*, jag ſkal betala dig det du har gjordt. Makſetaſtet, *dimin.* Makſetatjet, *incipere rependendum curare*, begynna at låta betala.

MAKSETEJE, *qui rependit*, *retribuens*, den ſom vedergåller, eller betalar.

MAKSETJET, makſatjet, *v. a. frequ. id. quod* makſet, *vide* makſet.

MAKSATALLET, *v. a. intenſ. rependere*, *retribuere*, betala, vedergålla.

MAKSEK, *n. a. non ſolutus*, obetalt. Makſek le welke, *debitum perſolutum non eſt*, ſkulden år obetalt.

MAKSO, *n. ſ. ſolutio*, *pretium ſolutionis*, betalning, ſkuldens clarerande. Ålles makſo, *ſolutio ex aſſe*, full betalning. *It. apud Auſtr. vires*, *valetudo*, *robur*, krafter, förmåga. Kalle todn tietah, maggar makſo muſne le, *quæ meæ ſint vires haud ignoras*, du kånner nog min förmåga. Makſots, *dimin. idem*, betalning.

MAKSOLWAS, *n. ſ. pretium*, *quo quidquam ſolvitur aut emitur*, betalning, hvarmed man betalar. Ib makſolwaſeb adne, *ſolvendo par non ſum*, jag har ej at betala med.

MAKSOT, makſotak, *priv. caſ. ſine pretio ſolutionis*, utan betalning.

MAKTATET, *v. n. valere*, förmå, *vide* aibmotet.

MAKTE, maktes, *adv. interrog. quomodo? ut?* huru? Maktes wieſoh? *ut vales?* huru mår du? Maktes kalkah påtet? *an venies?* ſkal du komma. Makte tietah? *num ſcis?* vet du? *cfr.* makko, *unde*, *addito* tes, *formatum eſt.*

MAKTOK, *n. a.* maktok piåbmo, *cibus ſolidus ſive bene nutriens*, födande ſpis. *vide* doktok, *id. Alio ſenſu non occurr.*

MALDET, *v. a. Auſtr. molere*, mala. *vid.* jårretet. Maldem, *ſubſt. ipſe actus molendi*, malande, malning. *Svet. orig. Fenn.* myllyy, *mola.*

MALE, *n. ſ. cruor*, blod. *Humanus ſangvis dicitur* warr. Såges ej om menniſko-blod. Maleb kålketet, *ſangvinem effundere.* Male juptſe, *pulmentum ſangvine pecudum mixtum. It.* ſåke male, *ſangvis ſive ſuccus betulæ*, björklake. Male tjatſe, *idem. Obſ. ſuccum hunc*, *quem e betula*, *copioſe primo vere ſtillare faciunt*, *non bibunt modo*, *ob gratum ſaporem*, *ſed etiam*, *loco aquæ communis*, *in cibis præſertim piſcibus coquendis Lappones*, *præſertim Auſtraliores*, *adhibent.* Såke maleb kålketet, *ſuccum betulæ exſtillare facere.* Malats, *dimin. idem quod male*, blod, litet blod.

MALET, *v. a. molere*, mala, *vide* jårretet. *It.* malet, *metiri*, måta, *vide* ſuldet. Maleſtet, *dimin.* litet mala.

MALETET, *v. a. molendum curare*, låta mala. Maletaſtet, *dim. vid.* jårretet.

MALETUM, *n. a. molitus*, malen.

MALEJE, *molitor*, mölnare, *v.* jårreteje.

MALET-

Maletkenna, maleteke, *immensus*, omåtelig. *Ecclesiastica sunt.*

Malek, *n. s. mensura*, mått, *vid.* måt.

Males, *n. s. coctio, quantum una vice coqui solet*, et kok, så mycket som på en gång plågar kokas. Jura akta males, *exacte quantum ad unam coctionem requiritur*, just jämnt et kok. Males kåte, *culina*, kök, kokhus.

Malestet, *v. a. coquere, cibos & obsonia decoquere*, koka, laga mat. Mab kalkah todn udne malestet? *quid hodie coques? It. apud Lycks. comedere*, äta. Malestastet, *dimin.* litet koka. Malestastet ruobi, *coquite citius.* Malestatjet, *incipere coquere*, begynna at koka. *Non nisi de cibis dicitur*, *cfr.* wuossjet.

Malesteje, *coqvus, qui coquit*, kock.

Malge, malke, *n. s. herbarum conculcatio sive ad humum suppressio, pedibus rangiferorum aut pecudum*, gräsets nedtrampning af renar, eller annan boskap. Malken le tat ware, *montem hunc pecudes conculcavere*, boskapen har nertrampat gräset på detta berget. *Obs. maxime delicati sunt rangiferi in eligendo herbas ipsis edules, omnesque illas fastidiunt, quas conculcarunt, & hanc ob caussam amplissimos vel uno die peragrant campos mox deserendos, possessoresque suos sedes continue & crebro mutare cogunt.*

Malgot, malkot, *v. n. conculcari*, nedertrampas, förtrampas. Juo le malkom tat kedde, *pratum hoc jam conculcatum est*, denne vallen är nu fulltrampad. *Non nisi de campis pratisque dicitur. cfr.* malge.

Malje, *plur.* maljeh, *fibulæ, imprimis argenteæ, quas ornatus caussa vestibus adsuunt Lappones*, maljor, silfver-söljor, som Lapparne för granlåt bruka på sina kläder. *Ornatus est muliebris, sæpe ponderis decem unciarum & ultra, si fuerint ditiores.* Malje kapte, *vestis hoc ornatu instructa. A Fennon.* malju, *annulus, orbis.*

Mall, *n. s. securis, imprimis quæ minus est acuta neque satis magna*, en yxe, en liten och ohvass yxe. *cfr.* aksjo.

Mallas, *n. s. epulum*, måltid. Mon leb karwem mallasam, *epulum meum paravi.* Mangetet mallaseb, *advenire sero, post actum convivium*, komma til gästabud för sent, efter måltiden. Ekkedes mallas, *cœna*, aftonmåltid. *It.* Herran Ekkedes Mallas, *Cœna Domini Sacra*, Herrans Nattvard.

Mallatallet, *sumere cibum, epulari*, spisa, hålla måltid. Mallatalleh tijen, *convivantur una cum vobis*, 2 *Pet.* 2: 13. Ko li mallatallemen, *cum esset in convivio*, *cfr.* piåbmotallet.

Malm, *minera metallica*, malm. Silba malm, *minera argenti*, silfver-malm. Malmit kesetet, *mineras transportare.*

Malo, *n. s. ripa lacus aut fluvii lapidosa*, stenig strand. *cfr.* fiårwa.

Malske, *n. s. perturbatio, confusio*, oordning, förvirring, oreda. Malsken leh kaike kaudneh, *suppellectilia singula vasaque perturbata sunt.*

Malsket, *v. a. miscere, confundere*, blanda ihop, förvirra. Malski taina kaikeb, *omnia ista re permiscuit sive perturbavit*, han bragte all ting i oreda derigenom.

Malsketet, *v. n. perturbari, confundi*, komma i oreda, blandas ihop. Kaino

no malſketi, *reſtis implicabatur*, repet kom i oreda.

Malte, *n. ſ. frumentum vel hordeum macerosum, unde coquitur cereviſia, ptiſana*, malt. Malteb takket, *ptiſanam hordeaceam præparare*, målta.

Maltestet, maltaſtet, *v. n. balbutire, balbutiente lingua loqui*, låſpa, tala oredigt. Malteſtaſtet, *dimin.*

Maltes, *balbus, balbutiens*, låſp.

Maltos, *n. a. non ſatis bene valens, leviter ægrotans*, illa mående, opaſslig. Maltos leb udne, *non ita bene hodie valeo.*

Maltot, *v. n. ægrotare*, vara ſjuk. Taiwai ſodn malto, *is ſæpe male habet*, han år ofta illa mående. *Minus eſt quam* puotſet, *qu. vide.* Maltoſtet, *dimin.* Maltogätet, *incipere male habere, morbo incipere implicari*, begynna at blifva illa mående, blifva ſjuk.

Mamma, *vox, qua matres ſuas compellant infantes, omnibus lingvis & nationibus communis. Fenn.* mamma, *uber.*

Mammon, *mammonas*, mammon, *Luc. 16:*

Man, *genet. pronom.* mi. *Uſitat. eſt* kån. Die le attje, man pardneb wuoidnime, *hic pater eſt, cujus videbamus filium. Compoſ.* mandiet, mantieti, *qu. vide ſuo loco. It.* man & mann, *conj. quam.* Mann kukke, *quamdiu*, huru långe? ſå långe ſom. Man taiwai, *quoties*, huru många gånger? ſå många gånger ſom. Man taiwai mon to wuoidnab, awoſab, *quoties te video, lætor*, jag glåder mig ſå ofta jag dig ſer. Man kalle, *quot*, huru många? ſå många ſom. *Eſt & relativum & interrogativum.*

Mana, *n. ſ. infans*, barn. Pardne mana, *puerulus*, piltebarn. Like- *ſive* juolke- & luowes-mana, *ſpurius, infans adulterinus*, oåkta barn. Sjaljo-mana, *idem.* Niammeje mana, *infans lacteus.* Mana paleſt, *ab infantia, a pueris*, ifrån barndomen. Manai manah, *pronepotes*, barnabarn. Mana-kåte, *magnus numerus liberorum*, en myckenhet af barn, barna-hop. Stuor mana kåte le muſne, *multi mihi ſunt liberi*, jag har många barn. Manapele, *privignus aut privigna, liberi mariti vel uxoris, cujus prior conjux deceſſit*, ſtjufbarn. Mana-piåbmeje, *puerpera*, barnafôderſka. Mana piåbmem, *puerperium*, fôdſel. Mana-tarbo, *dolores parturientis, puerperium*, barnsnôd. Mana-ſångo, *idem.* Mana-ſångon le, *cubat puerperio.* Manatak, manatebme & manates, *prole carens, cui nulli ſunt liberi*, barnlôs. Mana-tjerom, *vagitus*, barna-gråt. Mana-tuokor, *crepundia*, barnlekar. Mana-ſtåk, *luſus puerilis*, barn-ro. Mana-wuot, *infantia*, barndom. Åſka le tat manawuoteſn, *adhuc hic quaſi infans eſt*, denne år ånnu ſom et barn. *It.* i le manawuot, *haud laudandus eſt infans*, det år et elakt barn. *Obſ. terminatio* wuot, *ſubſtantivis addita interdum hanc obtinet ſignificationem, cfr.* wuot. Mana-åſe, manai-åſe, *pars ſive portio liberis debita*, barns del, barnaſkap. Manats, *dimin.* litet barn. *It. vox blandientis, e. gr.* manatjam, *mi juvenit dilecte*, min kåra yngling. Manatji ja tai niammeje nialmeſt, *ex ore infantum & lactentium, Matth. 21: 16. Hinc*

Manalmats, manulmuts, *contr. pro* mana-

mana-almats *vel* -ulmuts, *cui unus, aut plures, infans liberive sunt*, den som har barn. *Sæpissime de uxoribus, quibus lactei sunt infantes, dicitur.* Manalmatjen sjaddet, *liberos procreare, liberis augeri*, blifva fruktsam med barn, få flera barn.

Manalakats, *n. a. puerilis*, barnslig. Manalakats âlma, *vir ingenio puerili*, en barnslig man. Manalaka, *adv. pueriliter*, barnsligit. Manalaka takket, *pueriliter facere*, båra sig barnsligit åt.

Manalats, *n. a. filialis*, barnslig. Manalats torwo, *fiducia filialis*, barnslig förtröstan, *Ecclesiastic.* Mon leb to inta etsam, manalats kåreswuotin, *non secus ac filius patrem, te semper amavi*, jag har altid ålskat dig, med en barnslig kärlek. Manalats pallo, *timor filialis*, barnslig fruktan, *Ecclesiasticum.*

Manak, *de bestiis dicitur, imprimis de ursis, quibus sunt catuli*, som har ungar, såges egenteligen om björnar. *cfr.* tjukek.

Manastallet, *v. a. timidum esse atque verecundum, erubescere*, vara rådd, blygas. Ele manastalla, *ne sis justo timidior, ne vereare frustra*, var ej barnsligen rådd.

Manastattet, *v. a. pueriliter facere*, göra barnsligt. Manastattam leb tabb, *pueriliter istud feci*, jag har gjordt det barnsligen. Manastatteje, *particip. pueriliter se gerens*, den som bår sig barnsligen åt.

Manastowet, *v. n. repuerascere*, blifva barnslig, varda barn på nytt. Tat wuores âlma le manastowemen, *repuerascit hic senex.*

Manateswuot, *n. f. infœcunditas, sterilitas, cum nulli procreantur liberi, cfr.* mana.

Mandiet, *adv. quare? quamobrem*, hvarföre, för hvilken orsak. Mandiet tab takkah? *quare hoc facis?* hvarföre gör du detta?

Manelme, *n. f. mundus, universum*, verld. *A. Fenn.* maa, *terra &* elme, *quod vid.*

Manetet, *v.* wakotet. *Fenn.* manaan, *hortor.*

Manga, mangel, *adv. & præp. post*, efter. *Genet.* mangen, mangelen. Sodn pâti mo mangen, *post me veniebat*, han kom, sedan jag hade kommit, han kom efter mig. *Exempla quorundam casuum hæc sunt: Penetrativ.* pâte tek mo mangai, *veni huc post me*, kom hit efter mig, följ efter mig. *Locativ.* mangen, mangesne, mangelesne, mangelen. Pâtitja sodn mangen, *venturus est postea, mox insequetur*, han varder kommandes efteråt, han kommer straxt efter. Mangen le sodn tassna, *prope a tergo adest*, han år straxt bakefter. Mo mangelen, *post me*, efter mig. *Nuncup.* mangas, *sæpissime motum in locum indicat, retrorsum*, tilbakas, bak ut. Mangas jårgetet, *retrorsum revertere*, vånda om tilbakas. Mangas piâjet, *omittere, negligere*, försumma, eftersåtta. Mangas piâjet pargobs, *laborem opusque suum postponere sive negligere*, åsidosåtta ell. försumma sit arbete. Mangas mannet, *decrescere, minui*, aftaga. Bånda lei autel, walla talle le mangas mannemen, *opulentus antehac erat, nunc autem divitiæ ejus inci-*

piunt dilabi, han var rik tilförene, men nu begynner det at aftaga för honom. Mangas manneje, *decrescens, qui minuitur vel detrimentum patitur*, den som är i aftagande.

MANGELEN, *adv. postea*, efteråt. *It.* mangel, *idem.* Åska aitsib mangel, *postea tandem animadvertebam*, jag blef varse efteråt. Mangel- *aut* mangelenko, *postquam*, sedan som. Mangel-ko li jättam, *postquam dixerat.* Mangelatjen, *dimin. paulo post*, litet derefter. *It. præp.* mo mangelatjen, *statim post me*, straxt efter mig. *confer.* manga, mangel.

MANGELES, *Austr. vide* mingeles.

MANGEB, *comparat. posterior*, den sednare. Mangeben peiwen, *postero die*, den följande dagen. *Positivus est* manga, *vel potius* mange. *It.* mangeb, mangebut, mangebit, *adv. postea, posterius*, sedermera, efteråt. Mangebut mon kullib, *postea audiebam*, jag hörde efteråt.

MANGEN, *vide* manga. *Cum suffixo pronomine.* Mangenas & mangesnas, *post se*, efter sig. Mangenat & mangesnat, *post te*, efter dig. *Reliqua e grammaticis patebunt exempla. Addita terminatione* ak, mangenak, *cominus post, cominus a tergo*, straxt bakefter. Tjowo mangenak, *subsequere cominus. It. statim postea*, straxt derpå.

MANGELT, mangelest, *adv. & præp. a tergo, pone*, bak om, bak efter. Mangelt sodn tjowo, *a tergo insequitur*, han följer bak efter. Autelt ja mangelt, *ante & pone*, förut och efteråt. Mangelt tjowot, *eminus sequi*, efterfölja. Studdost mangelt tjowoi, *eminus sequebatur.* Mangelt wadset, *eminus eundo sequi*, följa efter et stycke gåendes. Mangelt päteje, *posteri*, efterkommande. Mangelt jåkset, *assequi.* Kalle so mangelt jåksab wadsetin, *eundo illum certo assequor.* Åska leste mangelt jåksi, *sero tandem advenit, sive assecutus est.* Mangelt påtet, *subsequi*, komma efter. *Obs. præpositio plerumque in constructione postponitur, ut:* påti mo mangelt, *veniebat post me. Obs.* Mangelen, mangen, mangelt, *nonnisi casus sunt unius vocis* manga, *ne autem Lector, lingvæ minus peritus, grammaticalibus hisce implicetur tricis, seorsim illos expressimus.*

MANGE & mangeha, *n. a. posterior*, den sednare, eller följande. Juo kus mangehah tasa påtin? *num ultimi advenerunt huc?* hafva de efterstа kommit hit? Mange-manget, *adverbium est, tandem, demum*, sent omsider, ändteligen.

MANGEK, *n. a. serus, sero incidens*, sen, som infaller sent. Mangek kidda, *ver serum, dum sero hiems solvitur*, sen vår. Mangek qweddeje aldo, *rangifer fœmina, sero pariens*, en renko, som sent kalfvar.

MANGANET, mangonet, *v. n. serius solito incidere*, infalla sednare än förr. Manganam le talle Påssats, *Pascha jam serius incidit*, Påska har nu kommit sednare. Koktes tat naute mangoni? *unde venit, quod hoc solito serius fiat?*

MANGELTES, *n. a. insequens, quod posterius est aut fit, qui a tergo est*, den som följer efter, det som är på baken.

ken. *Oppoſ.* auteltes. Mangeltes pednik, *tributum extraordinarium*, extra utlagor. *Synon.* like wiäro. Mangeltes hål, *obtrectatio*, fórtal, baktal. Mangeltes hålab adnet, *obtrectare*, baktala.

Mangemus, *ſuperlat. poſtremus, ultimus*, den ſidſte, den efterſte. Mangemus peiwe, *dies ultimus ſive noviſſimus*, den ſiſta dagen. Mangemuſen leb, *ultimo loco ego ſum*, jag är den efterſte. Mangemuſt & mangemuſta, *adv. poſtremo, ad ultimum*, til ſlut, ſiſt.

Mangetet, *v. n. ſero venire*, komma fór ſent. Mangetet paſſeb, *poſt feſtum venire.* Mangeti mallaſeb, *veniebat poſt horam prandii.* *It. differre, protrahere*, upſkjuta. Manget mangeb peiwai, *differ in poſterum diem*, ſkjut up til andra dagen. Mangetaſtet, *dim.* litet upſkjuta, m. m. Mangetatjet, *differre incipere &c.* begynna at upſkjuta, m. m. *Oppoſ.* autetet, aſtetet, *qu. vid.*

Manget, *adv. ſero*, ſent. Manget ila påtah, *nimis ſero venis*, du kommer fór ſent. *cfr.* leſt.

Mangotallet, *v. a. differre, procraſtinare*, upſkjuta. Mangotallet peiweſt peiwai, *de die in diem differre*, upſkjuta ifrån den ena dagen til den andra. Mangotalleje, *particip. procraſtinans*, den ſom upſkjuter. Sodn le mangotalleje, *dilator eſt.*

Mangotallem, *n. ſ. dilatio*, upſkåf. I mangotallemeb kierde, *dilationem non patitur*, det tål ej upſkåf.

Mangotallum, *n. a. dilatus*, upſkuten.

Mangotet, *v. a. idem quod* mangotallet, *vid.* mangotallet. Mangotaſtet, *dimin.* litet upſkjuta. Mangotaſtib, *pauliſper diſtuli ſive cunctabar*, jag gjorde litet upſkåf. Mangotatjet, *differre incipere*, begynna at upſkjuta. *cfr.* mangetet, mangetaſtet &c.

Mangotem, *n. ſ. vide* mangotallem.

Mangotum, *n. a. vide* mangotallum.

Mangotattet, *v. a. differendum curare, facere ut differatur*, laga ſå at det blir upſkåf. *It. poſſe differri*, kunna upſkjutas. I tat pargo mangotatte åtja palai, *in aliud tempus hoc opus differri nequit*, detta arbete kan ej upſkjutas til en annan gång. *It. negligere*, fórſumma. Mangotatteje, *particip. qui cauſſa eſt dilationis, cur aliquid differatur*, den ſom gór at det blifver upſkåf.

Manje, *nurus*, ſona-huſtru. *It. uxor fratris*, broders huſtru. *Fenn.* miniå, *idem.*

Mankelakats, *pron. adj. qualiscunque*, någon ſlags. I mankelakats, *fortiſſimum eſt negativum, nullus omnino*, aldeles ingen. Eime ådtjo mankelakats qweleb, *nullum omnino piſcem cepimus*, vi fingo aldeles ingen fiſk.

Mankelaka, *adv. aliqua ratione*, på något ſått. I mankelaka, *nullo modo*, på intet ſått.

Mann, *quam?* huru? *vide ſupra* man. Mann bånda le? *quam dives eſt?*

Manne, mannes, *adv quare?* hvarfóre? Mannes nau hålah? *quare ita loqueris?*

Manneken, *factiv. caſ. pronom.* mike. I ſodn mo manneken adne, *me prorſus contemnit, pro nihilo habet*, han håller mig fór ingen ting.

Manien, *quomodo?* huru? *vide* kokte.

Mannet, *v. n. proficiſci*, *iter facere*, reſa, fårdas. Jus tabb kåinob mannah, *ſi illa via iter facis*, om du reſer den vågen. Kåſſå leh todn mannemen? *quorſum facturus es iter?* hvart ſkalt du reſa? Karwes leb mannet, *ad iter paratus ſum.* Auten mannet, *antecedere*, gå fórut. *It. augeri*, *accreſcere*, ókas, tiltaga. Puotſelwas auten manna, *morbus augetur*, ſjukdomen blifver ſvårare. So ålo auten manna, *grex ejus numero augetur*, hans boſkap fórókes. *De animalibus & brutis etiam dicitur*, *e. gr.* Herke manna, *rangifer it*, ren går. Tåmpa manna, *eqvus it*, håſten går. *Fenn.* menen, *eo*, *abeo.* Manneſtet, *dimin.* litet reſa. Manneſtet kalkab tokko, *breve illuc faciam iter*, jag ſkal reſa dit, ſom ſnaraſt. Mannegåtet & mannajet, *incipere iter facere*, begynna at reſa. Die mannajob talle, *nunc ſuſcipiamus iter.*

Mannatjet, *v. a. frequ. id. quod* mannet. Kåſſe kalkebe mannatjet? *quando ſuſcipiemus iter?* når ſkole vi fara?

Mannak, *n. a. qui iter non fecit*, ſom ej hafver reſt. *It. peritus itineris*, *qui gnarus atque expertus eſt itineris viæque*, bereſt, kunnig och erfaren på reſan.

Manneje, *iter faciens*, *viator*, vandringsman, reſande. Manneje almats tarbaha wuoigneſtet, *viator requie opus habet*, en reſande behófver at hvila. Pajel-manneje, (*in Theologicis*) *transgreſſor*, ófverträdare. Auta manneje, *anteceſſor*, fóregångare. Auten manneje, *idem*, *item qui divitiis vel aliis ejusmodi rebus augetur*, *cfr.* autaneje.

Mannem, *n. ſ. iter*, reſa, fård. Mannem måkke, *ſcopus itineris*, fóreſats med reſan. *It. ipſum iter*, ſjelfva reſan. Puotſaji mannem måkkai, *in itinere morbo correptus eſt*, han ſjuknade på reſan. Mannem kradne, *ſocius itineris ſive comes*, reſe-kamerat. Mannem lake, *modus iter faciendi*, ſätt at reſa. Koktes kalka mija mannem lake orrot? *qua ratione iter faciemus?* huru ſkole vi reſa? *Compoſ.* pajel-mannem, (*Theolog.*) *transgreſſio*, ófverträdelſe. Auta-mannem, *anteceſſio*, fóregång. *It.* auta-mannem, *cornua rangiferorum & cervorum anteriora fronti imminentia*, hornen, ſom ligga fram ófver noſen på renarne.

Mannetet, *vel* mannatet, *v. a. facere ut aliquis eat aut proficiſcatur*, låta fårdas eller reſa. Mannate manaitat kyrkoi, *cura ut liberi tui templum viſitent*, laga ſå, at dina barn gå til kyrkan. *Gerund.* mannaten, *in itinere*, *eundo*, på reſan, under det man fårdas. *It. pedetentim*, fot fór fot. Mannaten mannaime, *pedetentim & tarde proficiſcebamur*, vi reſte ſakta och allenaſt fot fór fot. *Boreal.* åkoten, *idem.* Mannataſtet, *dimin. neutr. idem quod* manneſtet, ſom haſtigaſt reſa. *vide* mannet.

Mannolak, *n. ſ. iter*, *via*, reſa, våg. Mannolaken leb, *in itinere conſtitutus ſum*, jag år på reſan ſtadd. Mannolaken puotſajet, *in itinere morbo corripi.*

Mannos, *n. ſ. iter*, *ſpatium*, våg, led. Kukkes mannos, *iter longum*, lång våg. Kukkes mannos le tokko, *longum iſtuc iter eſt*, det år lång våg dit.

Kota-

Kota-lokke ſtadien mannos, *iter ſexaginta ſtadiorum*, *Luc. 24: 13. confer.* kåino.

Mano, *n. ſ. luna*, måne. Åddå mano, *novilunium*, nymåne. Mano wuotja, *novilunium fit*, nyet börjar. Tiewa mano, *plenilunium*, fullmåne. Mano tiewa, *plenilunium fit*, det blir fullmåne. Mano kaſka, *interſtitium, quod eſt inter lunam, quæ decrevit & novilunium, iſtud temporis ſpatium dum luna eſt illunis.* Mano qwosgna, *luna fit illunis*, månen lyſer intet. Mano-tepe, *lux lunæ*, månſken. Mano-tepeſt mannet, *luna pernocte proficiſci.* Mano-tepe ketjo ijan, *luna pernox*, månſken hela natten igenom. Manon pårrelem, *ecclipſis lunæ*, månans förmörkelſe. Manodag *vel* manotag, *dies lunæ*, måndag. Mano-puotſes, *lunaticus*, *Matth. 17: 15. Cfr.* aſk. *It.* mano, manot, *menſis*, månad, en månads tid. Njuktja mano, *martius*, martii månad. Måſka mano, *dies caniculares*, rötmånad. Manoteb wuonan katoi, *menſem in Norvegia transegit unum.*

Mantel, *n. a. qui poteſt aut valet quidquam efficere*, den ſom kan uträtta något. *A Svec.* man & til *conflatum videtur.* Ib le mantel pâtet, *venire nequeo*, jag kan ej komma. Jus todn leh mantel takket tabb, *ſi iſtud potes efficere.*

Maret, *v. n. fremere, fragorem edere*, dåna, dundra. Jokka mara, *fluvius murmurat*, elfven ſuſar. Mara ko wuokſes, *boat ut taurus*, han bölar ſom en oxe. *It. proruere, proruere ſe*, ruſa fram. Maraime tokko, *illuc proruebamus*, vi ruſade dit fram. *It. cum fragore dirui ſive concidere*, med brak och dån falla omkull. Muora mara, *arbor cum fragore ad humum prolabitur.* Maregâtet, *incipere dirui &c.* begynna at falla omkull, m. m. Paroh maregâteh, *undæ incipiunt murmurare*, vågorne begynna at dundra. Muora maregâta, *arbor incipit prolabi*, trädet börjar at falla omkull.

Mareje, *murmurans, fremens*, bullrande.

Marem, *n. ſ. fremitus*, gny. *It. caſus, imprimis qui fit cum fragore*, fall, omkullfallande med gny och brak.

Maretet, *v. a. diruere, proſternere*, rifva omkull, ſlå i kull. Muorait maretet, *arbores evertere ſive proſternere.*

Marfe, *anus, inteſtinum rectum*, åndetarm. Marfe tjåle, *idem. It. farcimen*, korf.

Margaset, *v. n. murmurare ſive fremere*, murra. Bire margas, *urſus fremit*, björnen murrar.

Margetet, *v. n. Auſtral. cum fragore prorui ſive concidere*, med buller och gny falla omkull. *It.* aimo margeti, *(cælum concidebat ſive univerſum) tempeſtas ſive intemperies cæli orta eſt*, et oväder upkom.

Margna, *n. ſ. plica, fimbria*, fåll, kantning. Kapte margna, *fimbria tunicæ.*

Margnet, *v. n. reverti, regredi*, vända om, gå tilbaka. Margni wiſt ruoptot, *revertebatur rurſus. confer.* måddot.

Margnestet, margnaſtet, *v. a. complicare, ſuccingere*, ihopvikla, upſkörta. Margneſti kirjeb, *epiſtolam complicabat.* Kaptebs margneſti, *ſuccingebat*

gebat vestem suam, han skörtade up sina kläder. *cfr.* kåtsaldet. *It.* margnestet *vel*

MARGNOT, *v. a. plicare*, *corrugare*, fålla, rynka. *Proprie est vestium extremitates complicare*, *de calceamentis dicitur* kuopet, *qu. v. supra. cfr.* luoskot.

MARJA, marje, marjel, *adv. fortasse*, *forte*, tör hända, til äfventyrs. Marje todn tietah, *scis forte*, kanske du vet. Marja sodn adna, *forte is habet*, kanske han torde hafva. Marjel juo jabmi, *forte jam mortuus est*, kanske han är nu redan död. Marjel påta, *atqui si venerit*, än om han kommer. Marjel keles, *mendacium forte est*, kanske det är osanning. *Obs.* marjel *a* marje & le *compositum esse videtur*. Marjel naute, *forte ita est*, kanske at det så är. Marjel pakes, *fervidum forte est*, *pro* marje le pakes. *It. ne*, *ne forte*, at icke, at icke til äfventyrs. Katte marje sodn måratowa, *cave ne irascatur*, akta at han ej blifver ond. Katte marje todn jårrah, *cave ne labaris*, akta dig, at du ej faller.

MARJEB, *adv. neg. minime*, *haud crediderim*, ingalunda, jag må ej tro. Marjeb påtitja, *illum esse venturum non facile crediderim*, jag kan ej tro at han kommer. Marjeb mon tietab, *minime scio*, jag vet aldeles intet.

MARJA, *n. prop. fœmin. Maria. Compos.* Marje-peiwe, *dies annunciationis Mariæ*, Vårfrudag. Kese- *vel* gasa-marjepeiwe, *dies visitationis Mariæ*, Sommar Vårfrudag. *A* gas, *ansere ita dictus*, *quia isto tempore pennæ decidunt anseribus. cfr.* labmot.

MARKE, *marca*, en mark. Marke pele, *drachma*, en half mark.

MARROS, *n. a. Austral. vide* mareje.

MARSO, *saccus ex tenuioribus radicibus arborum confectus ad pisces deportandos*, fiskare-känt, hvaruti fisk bäres. Marsots, *dimin.*

MART, *n. animal. martes*, mård. *cfr.* nete.

MARTNA, *nundinæ*, marknad. *cfr.* talwates.

MASJET, *v. n. acquiescere*, vara tilfrids med. Ib taina masja, *huic rei haud acquiesco*, jag är ej nögd ell. tilfridsstäld härmed. Ib masja tast kukkebut waldok wiesot, *vitam non amplius cupio agere cælibem*, *cælibatui non diutius acquiesco*, jag har ej lust at längre lefva ogift. I sodn masja sjawot orrot, *tacere haud facile potest*, han har svårt före at tiga. Ib masja akten sajen orrot, *in uno loco acquiescere nequeo*, *sedem mutare cupio*, jag gjer mig ej ro at vara på et rum. Jus masja orrot rafesne, *si tranquillitatis & quietis fuerit cupidus.* Masjestet, *dimin.* Masjegåtet, *acquiescere incipere*, begynna at gifva sig ro och ledighet.

MASJORET, *v. n. corpus vehementer agitare sive commovere*, *jactari febri atque cruciatibus affici*, ligga och kasta sig af och an, af sveda och värk. *De ægrotantibus.*

MASKARTALLET, *v. n. sibilare*, hvissla.

MASKET, maskem, *Austr. vide* malsket, malske. Kåroftak masketowi, *filum implicitscebatur*, garnet blef oredigt.

MASKESIT, *adv. confuse*, *perplexe*, oredigt, förvirrat. *Austr.*

MASKERET, *v. n. Austr. vid.* måsketet.

Masne, *contr. pro* man ſiſne, *in quo, qua in re*, hvarutinnan. *It. adverbialiter, quo in loco, ubi*, hvareſt. Maſnes, *idem. cfr.* kuſſne. *Fenn.* miſſå, *ubi.*

Massas, *quem in finem, quare*, til hvad ånda, hvarfóre. Maſſas le tatt? *cui fini inſerviet iſtud?* hvartil ſkal det vara. *cfr. pron.* mi. *It.* maſſa & maſſak, *adv. propemodum, fere*, nåſtan. Maſſak le naute, *ita fere eſt*, det år nåſtan ſå. *Interdum geminatur emphaſis cauſſa.* Maſſa maſſa jabmi, *parum abfuit quin moriretur*, han var råtŧ nåra dóden.

Masset, *v. a. amittere, perdere*, miſta. Håggab maſſet, *vita privari.* Taweritas maſſet, *jacturam facere bonorum*, miſta ſin egendom. Maſſeſtet, *dim.* litet fórlora. Maſſegåtet, *incipere perdere*, begynna at fórlora.

Massem, *n. ſ. jactura, amiſſio*, miſtning.

Massket & maſſkok, *n. a. agilis*, vig. *cfr.* happel. *It. officioſus*, tjenſtaktig.

Massketwuot & maſſkokwuot, *n. ſ. agilitas corporis*, vighet. *It. officium operamque conferendi propenſio*, tjenſtaktighet, tjenſtvillighet.

Mast, *n. ſ. malus*, maſt.

Maste, maſtes, *adv. unde*, hvadan. Maſte tab tietah? *unde hoc ſcis?* hvadan vet du detta? *It. ablat. pronom.* mi, hvarutaf. Maſte kaik le takkatum, *ex quo omnia facta ſunt*, hvarutaf all ting år gjordt.

Mastet, *v. a. miſcere*, blanda. Maſtet wineb tjatſin ja tjatſeb winin, *miſcere vinum aqua & aquam vino. Etjam hoc modo conſtruitur:* maſtet wineb tjatſai ja tjatſeb wini, *idem. It. neutr. confundi, commiſceri*, fórblandas, ſammanblandas. Die maſtin qwekte åloh akti, *jam ex duobus unus factus eſt grex*, tvånne hjordar bleſvo fórenade til en. *It. ſpeciem præbere*, likna. Suoloin maſta, *ſpeciem inſulæ præbet*, det ſer ut ſom en ó. Sodn maſta tunji, *tibi haud abſimilis eſt*, han år lik dig. *Paſſ.* maſtetowet, *commiſceri*, ſammanblandas. Maſtetowum, *commixtus*, ihopblandad. Maſteje, *particip. activ. commiſcens*, den ſom blandar. Maſteſtet, *dimin.* litet blanda. Maſtegåtet, *incipere commiſcere &c.* begynna at blanda, m. m.

Mastem, & maſta *vel* maſtetes, *mixtura, permiſtio*, blandning. Tjatſe maſta, *aquæ admiſtio*, vattublandning.

Mastetet, *v. a. frequ. confundere, omnia in unum miſcere*, bortblanda, fórblanda. Maſtetet ſadnaſeb kelaſin, *vera falſis confundere.* Ale etjebt taſſan maſtete, *noli te iſti immiſcere rei*, blanda dig intet deruti. *It. non rite dignoſcere, errare*, miſskånna ſig, taga miſte om. Maſtetib ſo, *illum non dignoſcebam*, jag fórtog mig på honom. *Dicitur quando unum pro altero dignoſcimus aut habemus, Gallice meprendre, meconnoitre. It.* maſtetet, *commiſcendum curare*, låta blandas ihop. Maſtetatjet, *incipere confundere &c.* begynna at ſammanblanda, m.m.

Mastetek, *n. a. non mixtus, purus*, oblandad, ren. Maſtek, *idem.*

Mastetem, *n. ſ. ipſe actus miſcendi & confundendi*, ſammanblandande, fórblandelſe. Loppetes maſtetem, *illicitus corpora miſcendi actus, amores illiciti*, olåflig beblandelſe. *It.* maſtetem, *error, confuſio*, fel, miſſtag.

Maste-

Mastetallet, *v. a. frequ. idem quod* mastetet.

Masswa, *n. f. intervallum temporis*, en tid, någon tid. Tab masswab leb puotsemen, *hoc tempore ægrotus sum. cfr.* kåtso.

Matho, *vide infra* mato, matok.

Matket, (*Boreal.* market) *v. a. perdere*, förderfva. Matket etjebs jalla mubbit, *semet ipsum vel alios perdere*, förderfva sig sjelf eller andra. *cfr.* håkketet.

Matkem, *n. f. depravatio*, förderf.

Matkeje, *qui perdit*, den som förderfvar.

Matne, *in quo*, uti hvad. *Est ablat. cas. pron.* mi, *cfr.* masne. Matne wadhan leh todn talle? *in quo discrimine nunc es?* i hvad fara år du nu. Matne niåden? *in qua necessitate?*

Mato, *vermiculus*, *vermis*, mask. Mato le lastait suoggem, *vermiculis exesæ sunt frondes*, löfvet år maskstungit. *Vermes*, *quibus obnoxiæ sunt carnes appellantur* suoks.

Matok, *idem quod* mato. Muora matok, *teredo*, *vermes*, *quibus arbores exeduntur*, tråmask. *It. qui vermina laborat*, den som har maskar. Matok piådnak, *canis*, *verminans*.

Mats, *contr. pro* mahtes, *adv. num*, *an*, månne. Mats todn le påtejasa, *anventurus es?* skal du komma. *confer.* mah & tes. Mats tietah? *num scis?*

Matset, *v. n. reverti*, vånda om tilbakas. Matsi heimai, *domum revertebatur*, han for hem igen. *cfr.* måddot. *It. de infantibus*, *mori*, dö, såges endast om spåda barn, når de dö. Matsegåtet *vel* matsajet, *incipere reverti*, begynna på at vånda tilbaka. Ko kalkib matsegåtet, *qvum reverterem*. Matsegåta tabka kåinob, *iter incipit relegere*.

Matse, *adv. cum de itinere*, *intra certum temporis intervallum & plerumque unum diem*, *rursus reditur*, når man på en dag eller en viss tid kan resa fram och tilbaka. I le kukkeb kaska, matse tokko mannet mattah, *istud non longius est iter*, *quin uno die & confici & repeti*, *sive relegi possit*, det år ej långre, ån at man kan på en dag resa dit, och åter hem igen. Kolmen peiwen matse mannaime staden, *intra triduum ad urbem proficiscebamur & iterum revertebamur*, på tre dagar reste vi til staden, fram och åter.

Matseje, *revertens*, *redeuns*, den som vånder åter. *It.* matseje mana, *infans moriens*, et spådt döende barn.

Matsem, *n. f. reditus*, *reversio*, återresa, återkomst. Matsem kåino, *via revertendi*. Matsemesne, *in reversione*.

Matselet, *v. n. cito reverti*, hastigt vånda om. *It. mori*, dö. *De infantib.*

Matsestet, *est dimin. verbi* matset, *sed significatione discrepat activa. Incurvando confringere*, genom böjande afbryta. Såbbeb matsesti, *baculum incurvatum confregit*, han bröt af kåppen. *cfr.* matsot. *It.* Kapte helmeb matsesti, *vestis sinum reflectebat*, *sive replicabat*, han vek up råckskjörtet. *It. restituere*, *reddere*, återstålla. Aitari matsestet, *possessori restituere*, återstålla åt ågaren. *Hinc*

Matsestem, *n. f. vide* matsestattem.

Matsestattet, *v. a. facere ut ad pos-*

sesso-

sessorem redeat, *reddere*, återställa til ägaren, gifva tilbaka. Mai leime åsestam, walla matsestattime wast, *quod emeramus rursus remisimus*, *sive repudiavimus*.

Matsestattem, *n. s. restitutio*, återställande. *Repudiatio*, försakjutande.

Matsok & matsot, *n. a. duplex*, tvefaldig.

Matsot, *v. a. confringere*, afbryta. *cfr.* matsestet. Piägga muorait matsoi, *ventus arbores prosternebat*, *sive dejiciebat*. *It.* akti matsot, *complicare sive convolvere*, vikla ihop.

Matt, *n. s. mixtura metallica*, *plurium metallorum compositio*, malm, metallblandning. Matta kebne, *cacabus ære confectus caldario*, malm-kittel. Matta påloh, *globuli ex ære caldario facti*, mettalls-knappar.

Matte, *est priv. casus pronom.* mi. Matte landast todn påtah? *ex qua regione venis?* ifrån hvilket land kommer du? Matte palest leh todn tab wuorkem? *inde a quo tempore hoc reservasti?* Matte merest kalkab alget? *unde incipiam? It. adv. quanto*, ju. Matte ånebut sodn ådtjo, tatte ånebut sodn sita, *quanto magis accipit*, *eo pluris desiderat*, ju mera han får, ju mera vil han hafva. *It.* matte, mattek, *adjectiv. tantus*, så stor. Ware mattek tiewa, *instar montis collis*, en kulle, så stor som et berg. Mo matte stuores, *eadem atque ego sum statura*, så stor som jag. Mo mattek, *idem*. Man matteb sodn sita, tann matteb kalka sodn ådtjot, *quantum expetit*, *tantum accipiet*.

Mattekesne, matteken, *ablat. casus nomin. defect. Dicitur de feris*, *qvum nive nimis alta detinentur cursu*, säges om vildjur, når snön år så djup, at de ej kunna komma fort. Repe le talle matteken, *ob nivem altam vulpes nunc cursu detinetur*, snön år nu så djup, at råfven ej kan springa fort. *Alio sensu non occurr.*

Mattak & mattanje, *n. a. peritus*, *qui callet*, förfaren, den som kan. Mattanje le sodn tann pargoi, *istius ille peritus est operis*, han år förfaren och kunnig i det arbetet. Mattanje tjalet, *scribendi doctus*, kunnig i skrifvande. *Compos. & oppos.* omattak, omattanje, *imperitus*, oförfaren.

Mattet, *v. a. posse*, *callere*, kunna, vara kunnig i. Ib matte takket, *facere nequeo*. Kalle sodn matta, *immo potest*, nog kan han. *Fenn.* mahdatan, *fiat*, *possibile est*. Mattestet, *dim.* kunna någorlunda. Mattajet & mattegåtet, *incipere callere*, begynna at kunna. Die le mattajemen, *jam peritior incipit fieri*, han börjar nu at blifva mera förfaren.

Matteje, *partic. callens*, den som kan. *Compos. & oppos.* omatteje, okunnig.

Mattem, omattem, *v.* matto, omatto.

Matteles, *n. a. possibilis*, möjelig. Mattelats, *idem*. Jus le mattelats, *si possibile est*, *Matth. 21: 39. Compos. & oppos.* omatteles, omöjelig. *Fennon.* mahdollinen, *possibilis*.

Matteleswuot, *n. s. possibilitas*, möjelighet.

Mattetet, *v. a. facere ut quis possit*, göra at man kan. Jubmel matteta, *Deus faciendi facultatem largitur. It. docere*, *instituere*, undervisa.

Mattetes, mattetis, *n. a. impossibilis*, omöjelig. *Fenn.* mahdotoin, *idem.* Mattetis-wuot, *subst. impossibilitas*, omöjelighet. *Fenn.* mahdottomus, *id.*

Mattemes, *n. a. Austr. vid.* matteles.

Matto, *n. s. peritia*, konst, förfarenhet. Mattost tatt påta, *arti istud tribuendum est*, det har man at tacka konsten före. *Compos. & oppos.* omatto, *imperitia*, oförfarenhet.

Mattotebme, *n. a. ignarus*, *imperitus*, oförfaren, okunnig.

Maudna, Mauna & Maunes, *nom. prop. virile*, *Magnus*, Måns.

Maus, *Austr. vide* muowes.

Mauset, mauso, *&c. Boreal. vid.* makset *&c.*

Maut, *n. s. vires*, krafter, förmåga. *Boreal.* Ib mauteb adne, *non valeo. v.* sabmo, samo.

Mawooret, *v. n. fremere*, brusa. Jokka mawora, *fluvius fremit*, *cfr.* maret. *It. transl. de homine divitias suas jactante*, fåges ock om den, som skryter af sina rikedomar.

Maworem, *n. s. fremitus*, gny, brusande.

Mede, *comparativo* medeb, *n. a. sequior*, *vilior*, sämre, svagare. Medeben adnet, *in vilioribus ducere*, ringa akta, hålla för sämre. Medeb le tat wuola, *vilior hæc est cerevisia.* Medeb skrud, *pannus vilior*, groft kläde. *Fenn.* mieto, *genet.* miedon, *tenuis.*

Medebtet, *v. a. postponere*, akta för ringare, eftersätta, *rarius occurrit.*

Medden, *n. s. ova piscium*, rom, fiskrom. Meddenes qwele, *piscis fæmina*, hon-fisk, rom-fisk.

Meddet, *v. a. errare*, *peccare*, fela, förbryta sig uti. Sodn le meddam, *deliquit*, han har felat. Pleikab meddi, *scopum non attigit*, han träffade ej målet. Meddestet, *dim.* litet fela. Meddegåtet, *incipere delinquere*, begynna at fela.

Meddeje, *peccans*, *errans*, den som felar.

Meddek, *n. a. insons*, *qui non deliquit*, oskyldig, som ej har begått fel.

Meineg, *n. s. opinio*, mening. *vide* ussjolmes. *It. finis*, *propositum*, afsigt.

Meke, *n. avis*, *quæ loca amat uliginosa*, *rusticularum genere*, *Vestr.* myrmåkra.

Mekot, *v. n. balare*, bråka. Gaitsa meko, *capra balat*, geten bråker.

Melde, *cum*, *penes*, med, hos. Le-kus pednik melde? *suntne tibi in parato pecuniæ*, har du penningar med dig, eller i beredskap? I le mo melde, *penes me non est*, jag har ej hos mig.

Mele, *n. s. remus vel aliud instrumentum*, *quo cymbæ navigiaque minora propelluntur sive agitantur*, en åra eller dylikt verktyg, at ro eller skjuta fram båtar och andra fartyg med. *cfr.* airo. *Fenn.* mela, *gubernaculum.*

Melestet, *v. n.* Jaure rasta pårewin melestet, *lacum ponte natante transire*, fara öfver sjön med en flotta. *Dicitur quando penuria cymbæ*, *aut ejusmodi navigioli idonei*, *colligatis asseribus tignisque lacus trajicimus amnesque.* Melestastet, *dimin.* Melestatjet, *incipere trajicere*, begynna at sätta sig öfver vatten.

Melesteje, *trajiciens lacum amnemve*, den som far öfver vatten.

Melastallet, *v. n. frequ. v.* melestet.

Melke, *n. s. lac*, mjölk. Warras melke, *lac recens*, färsk mjölk. Kusa mel-

melke, *lac bubulum.* Melke litte *vel* melke nappe, *mulctra*, mjölkbytta, mjölkståfva.

Melkok, *lactarius, lac uberius præbens*, mjölksam, som mjölkar myckèt.

Melkos, *cibus lacteus, sive ex lacte confectus*, mjölkmat. I le musne talle melkos, *casei & alia ejusmodi cibaria lactea mihi nunc desunt.*

Melkot, *v. n. lac præbere*, gifva mjölk ifrån sig. Melkostet, *dim. cfr.* páttjet.

Melt, melte, *juxta, secundum*, efter. Jubmelen pakon melt wiesot, *vitam ad ductum & normam verbi Divini instituere*, lefva efter Guds ords föreskrift. Rajin mo teke to melt, *me huc ablegabant, ut te arcesserem*, de skickade mig hit efter dig. *cfr.* melde.

Meno, *n. s. gestus*, åthåfva. *It. fortuna*, lycka. *A Fenn.* menestys, *idem.* I lam musne tat meno, *ea non usus sum felicitate*, jag hade ej den lyckan. *Hinc*

Menolats, menotowet, *vid.* lykkolats, lykkastet.

Menster, *n. s. exemplar*, mönster.

Merde, *nassa*, miåla, ryssja.

Mere, *n. s. limes, terminus*, grâns, mål. *Syn.* raje. Matne meren le talle peiwe? *quota nunc est hora?* Ko leime påtam tann merai, *cum eo venissemus.* Mereb piejet, *terminum limitemque constituere. It. mensura*, mått. Jakkon mereb, *mensuram fidei*, *Rom.* 12: 3. *It.* matte merest kalkab alget? *unde incipiam?* hwarifrån skal jag begynna?

Meretet, *v. a. determinare, præfinire*, utstaka, föreskrifva. Epe kalke Jubmeli aikeb meretet, *Deo tempus non debemus præscribere.* Sodn mereti kokte kalki sjaddet, *ut futurum esset præsumebat*, han föreställte sig huru det skulle blifva. Meretijen, man ådnakeb kalkib waddet, *quantum darem præscribebant*, de föreskrefvo mig, huru mycket jag skulle gifva.

Meretem, *n. s. determinatio*, utstakande, föreskrift. Meretemen tsagge, *ad præscriptum*, efter föreskrift.

Merkes, *Boreal. vide* metke.

Merostallet, *æstimare, conjecturam facere*, hålla före, gissa til. Naute mon merostallab, *ita ego conjecto*, så gissar jag. Merostalleh qwekte mili kukkob, *conjecturant esse spatium sive longitudinem duorum milliarium*, de tro, at det skal utgöra en långd af tvånne miler.

Merostallem, *n. s. conjectura*, gissning.

Mese, *vitulus, (proprie rangiferinus)* kalf, ren-kalf. Niammeje mese, *vitulus lactans*, di-kalf. *It. transl.* I le sodn timats mese, *ætate est satis provectus*, han år nog gammal. Mesats, *dimin. vitellus*, en liten kalf. *Negativ. cas.* mesetak, meset & mesetes, *sine vitulo, vitulo carens*, utan kalf.

Mesak, *n. s. corium vitulinum*, kalfskinn.

Mesek, *vitulinus, e. gr.* mesek ålo, *grex vitulinus, vitulis constans*, en kalf-hop eller hjord. *It.* mesek aldo, *rangifer fœmina vitulo fœta*, en ren-ko, som år drågtig med kalf. *Item quæ vitulum peperit*, en ren-ko, som har kalfvat.

Meset, *vitulos eripere*, taga bort kalfvarne. *De ursis atque lupis dicitur vitulos diripientibus.*

Messo, *n. s. missa*, måssa. *It. cultus Dei, concio*, Gudstjenst, predikan. Messo

 pei-

peiwe, *dies festus*, helgedag. Meſſoi taiwai wuolget, *concionem diligenter frequentare.* Meſſoſt katot, *abesse a concione.* Meſſob kuldelet, *concionem auscultare*, höra på predikan. *Fenn.* meſſu.

Messet, *sæpe & identidem repetere*, *sæpius reiterare*, ofta uprepa. Kadnieſi meſſa, *identidem plorat*, han gör ej annat än gråter. Rafjon meſſa keſeb tjada, *continue & identidem pluit*, *per totam æstatem*, det rågnar ſtåndigt, hela ſommaren igenom. Kelaſi meſſet, *non nisi mentiri*, ljuga altjämt.

Messot, *missam habere*, hålla måſſa. *It. neutr. concionibus interesse*, biviſta Gudstjenſten. *Ecclesiasticum.*

Mesto, *cibi genus, quod ex intestinis piscium præparant Lappones*, en rått, ſom Lapparne göra ſig af fiſketarmar.

Metaltattet & metalltattet, *v. a. relaxare*, gifva efter, ſläppa efter. Metaltattet kainob, *funem relaxare*, ſläppa efter tåget. *cfr.* mete. Metalltatteje, *particip. relaxans*, ſom ſläpper efter. *It. laxus, remissus*, ſlak.

Metatallet, *idem quod* metaltattet. *It. cedere*, gifva ſig. I kåbbak ſita metatallet mubbai, *neuter alteri cedere vult*, ingendera vil gifva den andra efter. *It. condonare*, förlåta, tilgifva.

Metan, metaſt, *adv. secundum longitudinem, in longum*, långs efter. Metan jokkan, *secundum longitudinem fluvii*, långs efter elfven. *Fenn.* myötä & myöden, *idem, it. cum.*

Metakaros & metakoros, *adv. in serie*, i rad. Metakaros mannaime, *una progressi sumus serie*, vi gingo i rad.

Mete, *præp. secundum*, efter. Lagen mete wieſot, *ad legis præscriptum & normam vivere*, lefva efter lagens föreſkrift. *cfr.* melt, tſagge. *It. adject. declivis*, ſom lutar utföre. Mete puold, *collis declivis*, en backe, ſom ſluttar. *Secundus, non adversus.* Mete jokkab mannet, *secundo flumine navigare*, fara utföre med ſtrömmen. Mete piägga, *ventus secundus*, vind, med-våder. Mete peiwen, *ab ortu ad occasum, ad solis ductum*, råttſols. *Oppos. est* wuoſte peiwen, *ab occasu ad ortum*, anſols, emot ſolens gång. Mete mannem, *fortuna secunda*, medgång. *Per casus flectitur, e. gr.* metelen, meteleſi, metan, metaſt, *qu. vid. supra.* Piäggab meteleſi järreti, *ventus ab orientali plaga ad occidentalem deductus est*, vädret gick om med ſolen.

Metetet, *v. a. remittere*, gifva efter, gifva til. Meteti laikob, *remisit debitum*, *Matth. 18: 27.* *It. permittere*, tillåta. Metete talle tab, *permitte nunc hocce.* *It. abeuntem comitari*, följa til vågs. *Oppos.* ladetet. Man kukkas kalka todn mo metetet? *quam longe me comitaberis?* huru långt ſkal du följa med mig? Meteti mo kitta kaſka laidoi, *ad dimidium usque itineris me comitatus est.* *It. consentire*, ſamtycka, *obsequi*, lyda, efterkomma. Meteta ſtet, *dimin.* litet eftergifva, följa til vågs et litet ſtycke. Metetatjet, *incipere remittere, comitari incipere*, begynna at gifva efter, at följa tilvågs.

Meteteje, *remittens, comitans*, den ſom gjer efter, den ſom följer tilvågs.

Mete-

METETEM, *n. f. consensus*, famtycke.

METETATTET, *v. n. & activ. posse remitti sive relaxari, relaxandum curare*, kunna släppas efter, låta gifvas efter. I metetatte, *relaxari non potest.*

METJE, *remotus, disjunctus*, långt borta belägen. Metje sitah, *pagi remotiores*, de aflägsne byarne. *It.* metje kerde, *vestis exterior, pallium*, öfverplagg, kappråck. *Comparat.* metjeb, *remotior, exterior*, den aflägsnare, den yttre. *Superl.* metjemus, den aflägsnaste.

METJEN, *adv. procul*, långt borta. *It. pone, a tergo*, bakom, baktil. Tobben metjen, *illic a tergo*, där baktil. *Compar.* metjebut & metjebesne. Metjebesne le tatt ware, *longius mons iste distat*, det berget är längre bort beläget. Metjebus, *penetrat. cas. Superl.* metjemusne, aldralängst bort.

METJELEN & metjelesne *vel* metjel, *pone*, bakom. Mo metjelen, *pone me.*

METJANET, *v. n. longius recedere, subducere se*, laga sig undan, stiga undan. Metjan tållest, *recede ab igne*, maka dig undan elden. Metjan tokko, *recede illuc*, stig undan dit. Metjan metjebus, *discede longius*, maka dig längre undan. Metjanastet, *dim.* litet laga sig utur vägen. Metjanatjet, *incipere recedere*, begynna at laga sig undan.

METJETET, *v. a. removere, subducere*, föra undan, laga utur vägen. Metjet tab metjos, *remove hoc longius.* Metjet etjebt taste, *remove te hinc*, laga dig undan härifrån. Metjetastet, *dimin.* litet föra undan. Metjetatjet, *incipere removere*, begynna at föra undan.

METJOS, *procul*, långt bort. Metjos wuolgi, *procul abiit*, han for långt bort. *Significat motum in locum. cfr.* metjen, *cujus quasi penetrat casus est.*

METKE, metkes, *n. a. tardus, proprie qui tarditate utitur in gressu*, senfärdig, den som går sakta. Metkes herke, *rangifer tarde incedens*, en ren som går sakta.

METKESWUOT, *n. f. tarditas in eundo*, senfärdighet at gå.

METO, *n. f. declivitas*, sluttning, lutande utföre. Metoit mannet, *per loca decliva iter facere. Opposit.* wuosto.

METOK, metokes *vel* metoges, *n. a. propensus*, benägen. Metok le neita waldot, *ad matrimonium proclivis est puella.* Metoges wiseswuot, *sapientia obsequiosa.*

METOTES, *n. f. quod insuper datur vel additur, auctuarium sive accessio*, tilökning, det man gifver in uppå, eller på köpet. *Gall. surcroit.* Metotesen kalkah todn tab âdtjot, *in cumulum liberalitatis hoc accipies. Austr. cfr.* lasse.

METOT, *v. n. occurrere, obviam fieri*, mötas. Metoi mo, *obviam mihi factus est. cfr.* kaudnetet. Metostet, *dim.*

METSE, *n. f. silva, desertum*, skog, ödemark. Jesus tolwotowi metsai, *Jesus ducebatur in desertum, Matth. 4: 1.* Metseh juttuseh, *feræ*, vilda djur, skogs-djur. Metsi puoren sjaddet, *in silvis deperdi*, förkomma i skog och mark. *Fenn.* metzä. *silva.*

METSEK, *n. a. ferus*, vild. Metsek almats, *homo ferus*, en vild mennifka. Metseken le sodn sjaddemen, *erro sive circumforaneus fieri incipit*, han begyn-

begynner på at blifva en landstrykare. Metsek påtso, *rangifer, qui diutius in silvis sibi relictus fuit*, en ren, som fått gå ledig och lös i skogen.

MEUDA, *n. a. imbecillis, infirmus*, svag, ohäf. Meuda fuolke le susne, *infirma sive imbecillis ei est familia*, han har ohäft folk. *Dicitur quoque* omåuda, *idem.*

MEURET, *v. n. veneficiis uti*, trålla, spå. Meuremen le talle, *arte jam utitur magica. cfr.* näitot. *Obs. fœminis Lapponum olim artes veneficas rhombumque tractare licitum non erat, nisi manus prius laneis induissent chirothecis. Hinc proverbium:* fatsa kåti meuret, *veneficiis studere, manibus chirothecis laneis indutis. Viris manibus nudis ista licuit peragere. Quod hæ artes diabolicæ nunc temporis evanuerint in Lapponia, religioni præsertim & illarum inanitati tribuendum est.* Meuregåtet, *incipere artes veneficas exercere*, begynna at trålla.

MEUREM, *n. f. incantatio, veneficium*, trålldom.

MI, *pron. quis, qui*, hvilken, den som. *Obs. sæpius est interrog.* Mi le todn? *quis es?* hvem år du? Mi le Jubmel? *quid est Deus?* hvad år Gud? Mi tunji manni? *quid tibi factum est?* hvad kom åt dig? *Declinatur hoc modo: Genet.* man. *Dat.* masas. *Accus.* mab. *Abl.* maste & matte. *Locat.* masne & mane. *Mediat.* maina &c.

MIKE, *pron. adj. aliquis*, någon. *Compositum ex* mi & ken. *Eodem modo declinatur atque* mi, *addita semper enclit.* ken. Mike maino, *laus aliqua, Phil.* 4: 8. I mike, *nihil, nemo*, ingen ting, ingen. Ib mabke tuste sita, *nihil a te expeto*, jag begår ej någon ting af dig. Jus mike sjadda, *si quidquam evenerit*, om något sker.

MIHA, mihas, *fortis, virilis*, tapper, karlavulen. Mihas ålma le sodn, *fortis ille vir est.* Jus leh miha, *si potis es*, om du kan. Pargo miha, *strenuus labori*, hurtig til arbete. *Fenn.* mies, *vir.*

MIHASTALLET, *v. n. superbire*, högfårdas, vara stålt. Tawerinas mihastallet, *opibus suis superbire.* Mihastalleje, *superbiens, gloriosus*, den som förhäfver sig, en som skryter.

MIJE, *nominat. plur. pronom. nos*, vi. *Contr.* mi, *idem.* Epe mi sita, *nos nolumus*, vi vele intet. Mi jakkebe, *credimus*, vi tro. *Singular. est* mon, *ego. Genet.* mijen & mijan, *noster*, vår. Mijan attje, *pater noster*, vår fader. *Interdum &* mija *dicitur, quod pronomen constituit relativum.* Mija sita, *domicilium nostrum*, vår hemvist. Mija almatjeh, *familia nostra*, vårt folk. Mija hågga, *vita nostra.*

MIKK, *adv. vide supra* makk.

MIKK, Mikka, Mikko, *n. propr. vir. Michaël.* Mikkel & Mikkok, *idem.*

MIL, mila, *milliare*, en mil. Mila pele, *dimidium milliaris*, en half mil.

MILKE, *lac*, mjölk, *vide* melke.

MILL, milla, *mola*, qvarn. *Fenn.* myllyy, *idem.* Milla kåte, *pistrina.*

MILOTET, *v. n. jactare se*, skryta. Faurotinas milota, *se formosum jactat.* Milotallet, *frequ. idem.* Walla milotalla, *magnopere gloriatur*, han bröstar sig mycket. *cfr.* mihastallet.

MINGELES, *fœmina, de bestiis dicitur*, hona.

hona. Mingeles pátso, *rangifer fœmina*, hon-ren. Mingeles lådde, *avis fœmina*, fogel-hona.

MINKOT, *v. n. minui*, förminskas. Minkogåtet, *minui incipere. cfr.* utsanet.

MISSO & missu, *n. s. serum lactis*, mjökhvassa. *Compos.* Missakribmo & *Bor.* missaribme, *serum lactis concoctum, sive ad consistentiam inspissatum*, missmör, misost.

MISTET, *v. a. amittere, vide* masset.

MITAS, *adv. adfirm. quin*, ja väl. *Boreal.*

MITES, *pron. adj. quis*, hvilken. Mites todn leh? *quisnam tute es?* hvilken är du? Mites tieta? *quis scit?* hvilken vet. *Plural.* mahtes, *quinam*, hvilka. *cfr.* mi & tes. *Neutr.* mite & mita, *quid*, hvad. Mita le tali tat? *quid hoc est?* hvad är detta? *Fennon.* mitä, *quid.*

MITHMET & mittmet, *v. a. observare, notare*, i akttaga, märka. Mithme tab puorist, *observa hoc probe*, märk detta noga. Mithme tabb sajeb, *nota locum illum*, tag det rummet i akt. Mithmestet, *dimin.* något litet i akttaga. Mithmegåtet, *incipere observare*, begynna at taga i akt.

MITSOMMAR & mitsammar, mitsommar-peiwe, *dies Johannis Baptistæ*, midsommars-dag. *cfr.* Jounes-másso.

MIVWET *vel* miwet, *v. n. persvaderi sive induci posse*, kunna förmås eller öfvertalas. *cfr.* majotet. Jus mivwa påtet, *si svadendo perduci possit, ut veniat*, om han beqvåmer sig til at komma. Ib mivwa to rokkolet, *ut te rogem, perduci haud facile possum*, jag är ganska ovillig at be dig. Mivwestet, *dimin.* Mivwegåtet, *incipere svadendo perduci*, begynna at beqvåma sig.

MIWKOK, *n. a. lenis*, mjuk. Tibmok.

MIWKOT, *v. n. mollescere*, mjukna, & miwkotet, *v. a. emollire*, göra mjuk, *vide infra* tibmot & tibmetet.

MIÅD, *n. s. mulsum, mel, syrupus*, mjöd, honung, sirap. Aste miådest, *ime mel. Aust. Fenn.* mesi, *genet.* meden, *mel.*

MIÅDOT, *v. n. consentire, annuere*, bifalla, bevilja. Jus todn sitah miådot, *si vis annuere*, om du vil gifva bifall. Ib miådo tassan, *isti rei non adnuo*, jag gjer ej mitt bifall dertil. Miådostet, *dimin.* litet bifalla. Miådogåtet, *incipere annuere*, begynna at bifalla. *cfr.* metetet.

MIÅDOK, *n. a. pronus*, benägen, villig.

MIÅDOM, *n. s. nutus, assensus*, bifall.

MIÅKA, *n. s. ensis*, svärd. *Fenn.* miecka.

MIÅKT, miåkts, *vide* måkt.

MIÅL, miåla, *n. s. mens, ingenium*, sinne, vett. Miåla le puoremus tawer, *ingenio nihil præstantius.* Miålait lappet, *intellectu privari*, mista förståndet. *Obs. in plural. usitatius est.* Neure leh mo miålah, *hebeti sum ingenio*, jag har svagt begrep. Mana miålah, *ingenium sive intellectus puerilis*, barnsligit förstånd. *It. voluntas, nutus*, vilja, behag. Kuttes mattitja so miålen mete takket? *quis possit ad nutum ejus facere? vel ad voluntatem ejus se componere?* Mo miåla neita le sodn, *istam ego amo puellam.* Mo miålen mete le tatt, *ad votum meum sive ex sententia istud est*, det är just som jag vil. Miålats, *dimin.* Jubmel le miålatjit waddam, *Deus intellectum dedit.* Man kukkeb mon tait miålatjit adnab,

nab, *quamdiu his ingenii fruor viribus. Fenn.* mieli, *mens. Composs.* miålalakke, *socordia*, *stoliditas*, dumhet, vettlóshet. *It. adj. stolidus*, *vesanus*, dum. *cfr.* lakke, miålalakkak.

Miålak & miålek, *n. a. sua sponte inclinans, propensus*, villig, benågen. Miålak leb tann pargoi, *ad istum propensus sum laborem*, jag år hugad fór det arbetet. Neita le miålak waldot, *ad matrimonium propensa est puella. It. apud Austr.* miålek, *sapiens*, *qui sana est mente*, fórnuftig, vettig. *Compos.* Ets-miålek, *sibi sapiens*, *pervicax*, sjelfklok, envis. Kukkes-miålak, *(Theol.) longanimis*, långmodig. Illo-miålak, *malevolus*, illvillig. Wane-miålak, *insipiens*, *vesanus*, vettlós, fåkunnig. *Decompos.* Wadne-miålakwuot, *dementia*, *stultitia*, fåkunnighet. Kukkes-miålakwuot, *(Theol.) longanimitas*, långmodighet.

Miålalakkak, *minus sapiens*, *fere stultus*, mindre vettig, halfgalen.

Miålaporre, *n. a. mentis compos*, *ingenio præditus atque prudentia*, begåfvad med fórstånd och eftertanka. Juo le ålles sjaddo ja miålaporre pardne, *jam ætate adulta juvenis est ingenioque valet*, han år nu en fullvuxen yngling och af stadgat vett.

Miålawanak, *n. a. amens*, galen. Miålawanakwuot, *subst. amentia*, *dementia*, vettlóshet. *cfr.* wana, miålak.

Miålalaka, *adv. sapienter*, visligen. *Compos. & oppos.* wane-miålalaka, *insipienter*, ovisligen, dåraktigt.

Miålates, *n a. vid.* miålawanak. Miålateswuot, *subst. v.* miålawanakwuot.

Miålawuot, *n. s. ingenium qualecunque sive mediocre*, *aliquantum ingenii*, någorlunda begrep, medelmåttigt fórstånd. I le susne miålawuot, *nihil omnino sapit*, *plane stolidus est*, han har ej det minsta vett.

Miålanåkto, *adv. de industria*, med flit, upsåteligen. *Oppos.* edelest.

Miålekt & miålelist, *adv. sponte*, sjelfvilligt. *Raro occurr. Fenn.* mielellisesti, *idem.*

Miålet, *v. a. Austr. sapere*, *intelligere*, fórstå, mårka. Kalle mon tab miålab, *istud probe intelligo*, det fórstår jag nog. *cfr.* aitset, tåbdet.

Miålolats, *n. a. sapiens*, fórståndig. Miålolats ålma, *vir sapiens.* Die le sadnes miålolats, *vere ingeniosus est. cfr.* jerbmak. *Compos.* Akt-miålalats, *(Theol.) unanimis*, *concors*, endrågtig, enig. Leket akt-miålalatjeh, *estote unanimes*, *1 Petr. 3: 8.*

Miålga, miålg, *n. s. pectus*, bróst, bringa. Slåwi miålgabs, *percutiebat pectus suum*, *Luc. 18: 13.* Miålga warjo, *thorax*, *munimentum pectoris*, bróstvårn. *Obs. exterior pars pectoris* miålga *dicitur*, *interior* wuobd, raddeh, *quod vide.*

Miålgas, *n. s. carina trahæ Lapponum*, meden på en Lappslåde. *It. interdum*, *carina cymbæ*, båt-kól.

Miålkat, miålget, *adv. satis multum*, nog mycket. Miålkat ådna ulmutjeh tjåggon, *satis multi homines conveniebant*, ansenligt mycket folk samlade sig. Miålket kukkes laido le, *haud breve est iter*, det år ansenligt lång våg. Miålkat låssok, *satis ponderosus*, tåmmeligen tung.

Miållatet, *v. n. ætate confici*, *ætate ener-*

enervari, blifva bräcklig och fvag af ålderdom. *Nonnifi de jumentis dicitur*. Miållatum herke, *rangifer, cui ætate exhauftæ funt vires*, en ren, fom år få gammal, at han ej duger köra med. *cfr.* wuoraftowet.

Miåres, miåres akfjo, *fecuris acie obtufa*, en ohvafs yxe. *cfr.* mall.

Mo, *meus*, min. Mo widno le tatt, *id mei eft officii*. Mo-manah, *liberi mei*, mina barn. *Eft quafi genetiv. caf. pron.* mon.

Mod, *n. f. animus*, mod.

Modalats, *n. a. animofus*, modig. *v.* jalo.

Moggoret, *v. n. prolabi, concidere*, falla omkull. Moggori taffa wuolos åiwi, *in caput prolapfus eft*, han föll hufvudftupa.

Moggordattet, *v. a. ad cafum dare*, flå ikull, kafta omkull. *It. occidere*, dråpa.

Mojos, mojus, *n. f. rifus*, löje. Mojufi hålet, *fubridens loqui*, tala småleendes. *Minus eft quam* tjaima.

Mojotet, *v. n. ridere, fubridere*, le. Mojotallet, *frequ. idem*.

Mojoteje, mojotalleje, *ridens, fubridens*, leende, den fom ler. *It. hilaris*, glad, gladlynt.

Moljot, moljoftet, *vide* måljot.

Mollot, mollotet, *vide* mållot.

Molsot, *&c. vide* målfot *&c.*

Molsotes, *vide* målfotes.

Mommet, *v. a. vide* nommet.

Mon, *pron. ego*, jag. Mon leb utfeb tufte, *te minor fum*, jag år mindre ån du. *Genet.* mo, *meus*, min. I le mune (*vel* mufne) pednik, *pecuniæ mihi non funt*, jag har ej penningar. *Negativ. caf.* mota & muta, *fine me*, mig förutan. Muta epet maitek matte takket, *fine me nihil poteftis facere*, *Joh. 15: 5.* Mon ets, *ego ipfe*. Mon aj, *ego quoque*. *Obf. cum negativo conftructo, enclit.* ken *poftpof.* ne *in fine additur, e. gr.* Ib monneken, *neque ego*, ej heller jag. *Dum autem* ken *præponitur, invariatum manet, e. gr.* Ib ken mon, *neque ego*. *Fennon.* minå, *ego*.

Monon & mono, *genet. caf. pron. dual.* måi, vår bågges. Mono tawer, *utriusque noftrum bona*, bågges vår egendom. Mono hågga, *(dual.) vita noftra*, bågges vårt lif. *Dativ.* monoi. *Accufat.* monob. *Ablat.* monoft. *Reliqua in grammaticis quær.*

Monne, *n. f. ovum*, ågg. Monne karr, *ovi putamina*, ågg-fkal. Monnit lalet, *vide* lalet. Monnes lådde, *avis ovipara*, ågg-fogel. Monnit qweddet, *ova parere*, vårpa ågg. *Fenn.* muna, *ovum*. Monne welkat, *albugo ovorum*, åggehvita. Monnats, *dimin.*

Monnek, *ovipara*, fom vårper ågg. Monnek lådde, *avis ovipara*.

Monnem, *n. f. ren*, njure. Monnemit åtfatab, *renes fcrutor*, *Apoc. 2: 23.* *It.* monnemeh, *extremitates globofæ collarii, five cinguli ad collum rangiferorum vectariorum adplicati, ad quas vehes five traha loramento quodam deftinatur*, runda bållar på åndarne af ren-lokorne, hvarvid en rem fåftes, fom med den andra åndan fitter faft vid ackjan eller Lappflåden. *confer.* kefas. *Hinc*

Monnetet, *v. a.* Herkeb monnetet, *rangiferum ad traham jungere*, fpånna

na fore ren. *cfr.* kefaſtet, kefaſtattet, *qu. uſitatius eſt.*

MONNET, *v.a. ova quærere avium*, ſöka efter fogel-ägg. Epe le anje monnem ſuoloit, *in inſulis nondum ova quæſivimus avium.*

MOR, mori, *mater*, moder, *vide* edne.

MORRES, *n. a. vigil*, *ſomno non nimium deditus*, vakſam, munter. Morres almats le ſodn, *ſomno non deditus eſt*, han är ej för mycket begifven på sömn. *vide* mårritet.

MORRET, *v. n. vid.* margaſet, harret.

MORREM, *n. ſ. iratarum eſt ferarum, ut canium, urſorum &c. fremitus ſive murmuratio*, murrande.

MOSTOT, *v. n. capitis dolore affici, imprimis illo, quem fœtida & graveolentia efficiunt*, få ondt i hufvudet af os och dylikt. Aiwe muſte moſto, *caput mihi dolere incipit*, jag får ondt i hufvudet. *It. contriſtari, confundi*, blifva oluſtig. *It. iraſci*, blifva ond. Moſtoſtet, *dimin.* Moſtogåtet, *incipere confundi &c.* begynna at blifva förvirrad, m. m.

MOSTOS, *n. a. ſubtriſtis, mœſtus*, oluſtig, trumpen och ſorgſen. Loſſet le moſtos almatjin wieſot, *cum homine triſti haud jucunda eſt converſatio.*

MOTTEK, mottot, *&c. vide* muttek, muttot.

MUBBE, *n. a. alter ſecundus*, den andre. Die le akta, ja die mubbe, *hic unus, alter iſte eſt*, här är en och där den andre. Mubbe peiwe, *dies altera*, den andre dagen. Mubbe palen, *altera vice.* Mubbet peleſt, *ab altera parte. It. alius*, en annan. Ib mubbit laket, *alios non curo*; jag bryr mig ej om andra. *Boreal.* nubbe.

MUBBAD, *n. a. idem quod* mubbe. Mubbadeſt, mubbadiſt, *adverbial. accipitur, ſecundo*, för andra gången. Mubbadeſt påti, *altera vice veniebat.* Mårke mubbadeſt, *nota ſecundo*, märk för det andra.

MUBBADASTET, *altera vice iterare*, upprepa andra gången. Takkai ja mubbadaſti, *iterabat factum.* Håli ja mubbadaſti, *dicebat vocesque iterabat. cfr.* kolmadaſtet.

MUDDAK, muddakes, *n. a. modicus, aptus*, måttelig, lagom. Muddak le munji, *mihi aptiſſimum eſt.* Muddak ſtuores, *modice magnus*, lagom ſtor. Tat muora le muddak kaſſok, *modica hoc lignum eſt craſſitudine*, detta trä är lagom tjockt. *Compoſ.* muddak-lakats, *mediocris*, medelmåttig.

MUDDAKIT & muddaklaka, *adv. mediocriter, modice*, mätteligen, lagomt. *Item*, wai wieſolime muddaklaka, *ut vivamus temperanter*, *Tit.* 2: 12.

MUDDAKWUOT, *n. ſ. mediocritas, temperantia*, medelmåttighet, måtta, måttelighet.

MUDDO, *n. ſ. mediocritas, modus*, måtta, måttelighet. Muddob kalkebe tietet, *mediocritas lex erit.* Muddob adnet, *modum tenere*, hålla måttan. Muddon mete, *modice*, lagomt. Muddon mete jukket, *modice bibere*, dricka lagomt. *It.* tanka muddon, *eo circiter tempore*, vid den tiden. Matne muddon peiweſt tije taſa påtite? *qua hora diei huc adveniebatis?* hvad tid på dagen kommen j hit? Tan muddon, *eo tempore.*

MUDDOK, *n. a. par, æqualis*, jämnlik, jämn-

jämngod. Mo muddok, *meî æqualis*, min jämnlike. *cfr.* lakats, mattek.

MUDDEK, *piſcis certo modo proſectus ſive præparatus, ut ſole torreatur*, fiſk, ſom på viſſt ſätt är tilſkuren at torkas. Muddoſtet, *verb. a piſcem dicto modo proſecare*, ſkåra til fiſk at torkas. *cfr.* ſuogget, *qu. uſitatius.*

MUDDOS, *n. a. vide* muddak. Muddos âlma, *vir ſtatura mediocri.*

MUDDERAKKA, *olim Dea gravidis inſerviens, una cum filiabus* Sarakka, Uksakka & Jukſakka, en Gudinna hos de forna Lappar, ſom troddes vårda ſig om hafvande qvinnor. *confer.* Jukſakka.

MUDTET, *collineare*, ſyſta, ſigta til et viſſt mål. *Jaculatorum eſt tela ad certum ſcopum collineando dirigentium. It. curſum aliquo dirigere*, ſtålla koſan någonvågs. Årjas mudti, *verſus meridiem curſum dirigebat*, han ſtålde koſan ſöder-ut. Mudteſtet & *interd.* muddoſtet, *dimin. idem quod* mudtet.

MUEDDA, *n. ſ. pallium, e pellibus rangiferorum, aut aliis villoſis, confectum*, Lappmudd, påls. Mueddats, *dimin.* en liten mudd. *Fenn.* muti.

MUEISEK, *n. ſ. cortex betulæ, qui autumno, licet ægre iſto fiat tempore, deglubitur*, nåfver, ſom tages om höſten, då det illa låter göra ſig.

MUEKER, *n. a. fragilis*, ſkör. Mueker plaſſa, *ſaxum fragile.* Mueker route, *ferrum fragile*, ſkört jårn. *cfr.* raſſje.

MUEKSE, *jecur*, lefver. *Fenn.* maxa.

MUENJE, *n. ſ. vide* jålakes. *It. adject.* muenjes talke, *cœlum, ſerenum*, klar våderlek.

MUENJET, *v. n. vide* jålakaſtet.

MUESE, *n ſ. deliciæ, dapes*, låcker ſpis. *Dum quidquam comedunt, quod aut nunquam, aut longiore temporis intervallo non guſtarunt, quodque grati eſt ſaporis, dicunt, e. gr.* mueſen warras qwele, *h. e. in deliciis nunc erit piſcis recens*, nu får man ſmaka på fårſk fiſk. *Sic etiam*, mueſen piårgo, monne, wuoſta, *de carne, ovis, caſeo, &c. Hinc*

MUESATET, *v. a. libare, leviter deguſtare*, litet ſmaka på. *Dicitur de cibariis rarioribus & grati ſaporis*, ſåges om det ſom år vålſmakande. Walla die mueſatime, *leviter tantum deguſtabamus.*

MUETHA, *ſoror matris natu minor, matertera natu minor ejus matre, cujus matertera eſt*, yngre moſter. *cfr.* kåſke. Muethats, *dimin. idem. Eſt & blandientis. Obſ. ſcribitur quoque* muedha, muedhats.

MUETHEL, *filia ſororis, neptis ex ſorore*, ſyſter-dotter. Muethelam, *mi neptis.*

MUETSE, *tinea*, mal, mått.

MUJETALLET, *v. n. vide* mojotallet.

MUIN & muina, *mediativ. caſ. pron.* mon, *mecum*, med mig. Påte muina, *veni mecum.*

MUINES, *n. a. Auſtr. obſcurus*, mörk, otydelig. Muines håla, *ænigma*, gåta. Muines ſuptſes, *fabuloſa narratio.*

MUITAJET, *v. a. recordari, reminiſci*, komma ihog, påminna ſig. Die åſka muitajab, *nunc tandem reminiſcor*, nu förſt kommer jag ihog. Muitaji talla, *ſtatim reminiſcebatur.*

MUITAJEM, *n. ſ. reminiſcentia*, ihugkomſt.

Muitajattet, *v. a. in memoriam revocare, facere ut aliquis reminiſcatur*, påminna, erhindra. Muitajatte munji tabb, ko påtah, *fac ut iſtud reminiſcar, cum veneris.* Jus åjaldattab, die todn berrih muitajattet, *ſi memoria mihi defecerit, tuum eſt, ut ſuggeras*, om jag glömmer, ſå bör du påminna mig.

Muitajattem, *n. ſ. revocatio in memoriam*, påminnelſe, erhindran.

Muitel, *memor*, den ſom vål mins. Muiteles, *idem.* Muiteles almats le ſodn, *memoria ille valet*, han har godt minne. Muitel le taſſan, *iſtius rei non immemor eſt*, nog mins han det.

Muitelet, *reminiſci, in memoriam revocare*, komma ihog, påminna ſig. Ko muitelab ſo pakoit, *cum verba ejus recordor*, når jag påminner mig det han ſade. Paje ſo muitelet, *fac ut recordetur.* Muitelaſtet, *dimin.* litet påminna ſig. Muitelatjet, *incipere recordari*, begynna at påminna ſig.

Muitahaksjet, *eſt quaſi diminutivum verbi* muitajet, draga ſig något litet til minnes. *vid.* muitajet.

Muitelem, *n. ſ. vide* muitajem.

Muitet, *v. a. meminiſſe*, minnas. Muitah kus? *meminiſti ne?* mins du? Ib muite, *non memini*, jag mins ej. Muiteſtet, *dimin.* litet minnas. Muiteſtab mai, *aliquatenus quidem memini*, jag mins vål någorlunda. Muitegåtet, *meminiſſe incipere*, begynna at minnas. *Memoria incipere tenere.*

Muitem, *n. ſ. recordatio*, åtanka. Muitemes åme, *res recordatione digna*, en minnesvård ting.

Muito, *n. ſ. memoria*, minne. Puore muito le ſune, *memoria pollens eſt*, han har godt minne. Neures muito, *memoria brevis debilisque*, ſvagt minne. *Caſu privat.* muitotak, muitotes *ſive* muitotebme, *obliviosſus, cui memoria deeſt*, den ſom har ſvagt minne. *Fem.* muiſto, *memoria.*

Muitowanek, *n. a. immemor, qui non reminiſci valet*, minneslös.

Muitokes, *Auſtr. vide* muitel.

Muitos, *n. a. vide* muitules.

Muitoteswuot, *n. ſ. oblivio*, glömſka. Muitoteswuotinas i ſodn matte kiålit åppet, *lingvas non facile diſcet, quia obliviosſus eſt.*

Muitulas & muitolas, *n. ſ. reminiſcentia, memoria*, åminnelſe. Alde muitulaſin, *in memoriam ejus, Marc. 14: 9.*

Muitules, *n. a. memoria dignus, dignus, qui memoria teneatur*, minnesvårdig. Muitules jape le tat, *memorabilis hic eſt annus*, detta år et mårkvårdigt år. Muitules ålma, *vir memorabilis.*

Mukko, *n. ſ. ſtercus boum, fimus*, gödſel.

Mulde, *n. ſ. pulvis*, ſtoft. *vide* måiwe.

Muldokes, *n. a. pulvere adſperſus*, beſtånkt med ſtoft.

Muldertet, *v. n. murmurare, obmurmurare*, knota, knorra. Muldertem, *ſubſt. murmur*, ſorl. *Dicitur de hominibus iratis voceque ſubmiſſiore jurgia ſecum repentibus.*

Mummet, *v. a. vide* nommet.

Munji, *dativ. pron.* mon, *mihi*, åt mig. Wadde munji, *da mihi.*

Munne, munnem, *v.* monne, monnem.

Muodda, muoddats, *vide* muedda.

Muodaltet, *pullos ex ovis excludere*, klåcka ut ungar utur ågg. *De avib. cfr.* lalet. Muodaltattet, *frequ. idem.*

Muo-

Muodaltattem, *subst. ipse actus ova excludendi*, utkläckning af ungar.

MUODANET, *v. n. defetisci*, tröttna, blifva trött. Muodani aiwe sagga, *valde defatigatus est. confer* kiåudet. Muodanastet, *dimin.* litet tröttna. Muodanatjet, *incipere fatigari*, begynna at blifva trött.

MUODANEM, *n. a. fessus*, trött.

MUODASTOWET, *v. n angi*, ångslas. Algi muodastowet, *cœpit gravissime angi*, *Matth. 26: 27.*

MUODASTATTET, *v. a. vide* waiwet.

MUODE, *n. f. anxietas*, ångest. *It. ærumna, molestia*, móda. *cfr.* waiwe. Waimon muodesne, *in anxietate cordis.* Muodats, *dimin.* liten móda. I le tassne uttje muodats, *non ibi parva est difficultas. cfr.* waiwats.

MUODELATS, muodeles, muodos, *n. a. molestus*, módosam. Muodelats mannos, *iter molestum*, besvårlig resa.

MUODET, *v. a. molestiam afferre*, góra móda och besvår. Ele etjebt muode, *ne sis tibi ipsi molestus.* Ele mo muode, *noli molestiam mihi afferre*, gór mig ej móda och besvår. Muodestet, *dimin. idem.* Muodastattet, *frequ. idem.*

MUODHA, *vide* muetha.

MUOJESJET, *v. n. serpere*, krypa, *vide* mádet.

MUOISE, *n. f. Austr. vide* talles.

MUOITOLES, ets muoitoles, *n. a. spontaneus, sua sponte agens*, frivillig, sjelfmant. Ets muoitoles sodn tokko wuolgi, *sua sponte illuc profectus est*, han for sjelfmant, eller af eget behag dit. Ets-muoitolesest, *adverbialiter accipitur.* Ko etsmuoitolesest mabke takket ådtjo, die le kiåmpa, *cum sua sponte & voluntate ei quidquam facere contingit, satis est strenuus. cfr.* ets.

MUOIWA, muoiwa mesak, *pellis vituli rangiferini, quæ non adhuc satis est villosa*, et ren-kalfskin, som ånnu ej år fullhårigt. *cfr.* mesak.

MUOKER, muokker, *vid.* urbmes.

MUOKSE, *hepar*, lefver. *vid.* muekse.

MUOLWET, *v. a. cornu petere sive ferire*, stångas. Wuokses muolwa, *bos cornu petit*, oxen stångas. Sarwes muolwa, *rangifer admissarius cornu petit.*

MUONET, *v. a. nominare*, nåmna. Sodn muoni mo naute, *ita me nominavit*, han kallade mig så. *It. divinare, conjecturare*, gissa. *cfr.* merostallet. Muone kalle sije leh, *conjectura quot sint. It.* Jubmel le naute muonem, *Deus tale constituit fatum*, Gud har så skickat. Muonetum li sodn tassan, *istud ejus fuit inevitabile fatum*, det var hans óde. *Passiv.* muonetuet, muonetowet, nåmnas. Muonestet, *dimin.* litet nåmna. Muonegåtet, *nominare incipere*, begynna at nåmna. *Boreal.* månet, månestet, *&c.*

MUONEM, *n. f. nominatio*, nåmnande. *Conjectura*, gissning. *Fatum*, óde.

MUONEMES, *nominandum*, vårdt at nåmnas. I le tatt muonemesen, *nominandum istud non est.*

MUONEJE, *particip. conjecturans*, *&c.* den som gissar, m. m.

MUONJES, *n. a.* muonjes peiwe, *dies serenus*, en klar dag. *vide* muenjes, muenje.

MUONJET, *vide* jålakastet.

MUOR, muora, *n. f. arbor, lignum*, trå, ved.

ved. Muora-land, *ſilva*, ſkog. Muorait tjuoppet, *ligna cædere*, hugga ved. Muora håwke *ſive* ſino, *ſtrues lignorum*, ved-hög. Muorats, *dimin.*

Muorates, mouratebme, *ſilva carens & arboribus*, ſkoglös. Muorates tuodder, *mons calvus*, *alpis*, ſkoglöſt berg, fjäll. Muorates ſaje, *locus arboribus vacuus.*

Muorot, *v. n. ſterileſcere*, blifva ofruktbar. *Proprie de agris & pratis*, *quæ ſterileſcunt & arbuſta ſiunt*, ſåges egenteligen om ångar, når de förlora ſin fruktbarhet och blifva bevuxna med trån och buſkar. Muoromen le tatt kedde, *iſtud pratum ſterileſcit. It.* Muorom le tatt ſlåkt, *illa gens exſtincta eſt*, den ſlågten år utgången. Muoroſtet, *dimin.* blifva litet ofruktbar. Muorogåtet, *incipere ſterileſcere*, begynna at blifva ofruktbar.

Muorje, *bacca*, *vide* muörje.

Muos, muoſek, *n. ſ. avium multitudo ſ. examen*, en hop med foglar. Muoſeki muoſeki, *catervatim*, ſkocktals.

Muotke, muorke, *iſthmus*, *tractus anguſtus inter duos lacus ſive fluvios*, et ſmalt land emellan tvånne ſjöar eller elfver. *Veſtrob.* mårka. *Fenn.* mutca, *ſinus*, *curvamen.*

Muotkotet, *v. a. ſuper iſthmum transportare*, forſla öfver mårkan. Wadnaſeb muotkotet, *cymbam ſuper iſthmum transportare.*

Muoto, *n. ſ. facies*, *vultus*, anſigte, utſeende. Tjabba muoto, *facies formoſa*, vackert utſeende. Attjes muoton le ſodn, *patri ſimilis eſt*, han år lik ſin far. Jubmel ſjudneti almatjeb etjes muoton mete, *Deus creavit hominem ad imaginem ſuam*, *Gen. 1: 27. Fenn.* muoto, *forma*, *ſpecies.*

Muotok, muotoges, *n. a. ſimilis*, lik. Attje muotok, *ſimilis patri*, lik fadren. Edne muotok, *ſimilis matri.* Etjes muotok, *ſui ſimilis.*

Muotolas, muotolwas, *n. ſ. ſimilitudo*, liknelſe, likhet. Suddoges ådtjen muotolaſen, *in ſimilitudine carnis peccatricis*, *Rom. 8: 3. It. in Theol. parabola.* Håli ſodn muotolaſen tjada, *loquebatur per ſimilitudinem*, *Luc. 8: 4. Fenn.* muotoiſus, *ſimilitudo.*

Muotos, *n. a. idem quod* muotok.

Muototet, *v. a. aſſimilare*, förlikna. So ſitab mon muototet jerbmak ålmai, *aſſimilabo ipſum viro prudenti*, *Matth. 7: 24. Paſſiv.* muototowet, förliknas. Talloi kalka almen rik muototowet lokke neitit, *tunc regnum cælorum ſimile erit decem virginibus*, *Matth. 25: 1.*

Muot, muotta, muottek & muotek, *n. ſ. nix*, ſnö. Kaſſa muotek, *nix alta*, djup ſnö. Muotta peiwe, *dies nivalis*, en dag då det ſnögar mycket. Niatſos muotta, *nix madida*, våt ſnö. Muotekats, muotats, *dimin.* litet ſnö.

Muottet, *v. n. ningere*, ſnöga. Juo le kolma wakkoit muottam, *jam dum ninxit per tres ſeptimanas.* Muotteſtet, *dimin.* litet ſnöga. *Minutatim*, *ſed tamen ſæpius ningere*, ſnöga litet och ofta. Muottegåtet, *incipere ningere*, begynna at ſnöga. Muottajet, *id. quod* muottegåtet. Ruoi ſå muottajitja, *jam jam ningere incipiet*, det börjar råttnu at ſnöga.

Muot-

Muottajes *&* muottalats, *n. a. nivalis*, snóaktig. Muottajes jake, *annus nivalis.*

Muowes, *vide* skaule.

Muowaset, *v. n. acescere*, surna. Piårgo muowas, *caro acescit*, köttet surnar. Nakke muowas, *corium acescit adeo, ut pilos incipit amittere*, huden surnar, så at håren begynna at affalla.

Muowasum, *n. a.* muowasum piårgo, *caro acida*, surnadt kött.

Mur, *n. s. murus*, mur. Muret, *v. a. murum exstruere*, mura. Murem, *exstructio muri*, murning. *Svec. sunt. cfr.* ragno.

Murdatet, *vide* murtatet.

Murgestet, *v. n.* murgestatjet, *vide* nullet, nullegåtet. *Fennon.* nurista, *murmurare.*

Murgesteje, murgestem, *vide* nulleje, nullem.

Murje, tjappes murje, *fœmina facie subfusca*, et svartmuskigt qvinfolk. *It.* murje, *bacca*, bår, *vide* muórje.

Murjahet, *v. a. necare, interficere*, förgóra, dråpa. *Dicitur de avium & pullorum interemtione*, säges om foglars och fogel-ungars dråpande.

Murket, murkanet *&c. vid.* mutket.

Murko, *n. s. nebula*, dimba, tókn. Tjappes murko, *nebula atra.*

Murkos, *n. a. nebulosus*, dimbig, tóknig. Murkos peiwe, *dies nebulosus.* Murkos talke, *aër nebulosus.*

Murre, *n. s. oblectatio*, nóje, rolighet. Die li murre, *maxime erat jucundum*, det var stort nóje. *cfr.* kudne.

Murres *vel* murretes, *n. a. amœnus, jucundus*, nójsam. Murretes ålma, *vir jucundus sive facetus*, en munter och nójsam man. Murretes saje, *locus amœnus*, en nójsam och behagelig ort. *cfr.* hauskes.

Murreteswuot, *n. s. amœnitas, festivitas*, behagelighet, nójsamhet.

Murret *& interd.* murredut, *adv. jucunde*, nójsamt, roligit. Murret le munji tokum wiesot, *jucunda mihi tua est conversatio.*

Murritet, *v. n. locorum regionisque amœnitate delectari, regionem aliquam amare*, trifvas, tycka om orten. Murritab mon tanne orrot, *his ego locis oblector*, jag trifs hår mycket vål. Ib murrit orrot staden, *vita urbana mihi non arridet*, jag trifs ej i staden. Murritastet, *dimin.* någorlunda trifvas. Murritatjet, *inchoat.* begynna at trifvas. *Obs. interd. quoque scribitur*, murridet *&c.* murredes.

Murte, murtesk, *n. s. limus*, dy, gyttja. *Fenn.* muta, *idem. cfr.* sais.

Murtatet *&* murtet, *v. n. retro ire, retrorsum ire*, gå tilbaka, gå baklånges. *Item transl. timere*, vara rådd, frukta. Ib tuste murte, *te non timeo*, jag år ej rådd för dig. I fodn aktekest murte, *audacissimus est*, han fruktar för ingen ting. Murtatastet *&* murtestet, *dim.* gå litet tilbaka, m. m. Murtatatjet, *incipere retrorsum ire, &c.* begynna at gå tilbaka, m. m.

Musn, musna, *n. a. acidus*, sur. Musna qwele, *piscis acens*, sur fisk. Musna piårgo, *caro acida*, surt kött. *De carnibus & partibus animalium dicitur, quæ acescunt & putrescere incipiunt*, säges om kött och djur, når de surna och börja at ruttna. *cfr.* muowaset.

Mus-

Musne, *locativ. caſ. pron.* mon. I le muſne aktek wekke, *in me nihil eſt opis*, hos mig år ingen hjelp. Mune *id.*

Musnetet, *v. a. acidum reddere*, *facere ut aceſcat*, gôra ſur, ſyra. *cfr.* muſn.

Musnem, *n. ſ. ipſe actus, dum iſtud fit*, ſyrande.

Musnesit, *adv. acide*, ſurt.

Musnet, muſnajet, *vide* muowaſet.

Musneket, muſnot & *Auſtral.* muſnanet, *idem.*

Musnitet, *v. n. acidum ſpargere odorem & fere putridum*, lukta ſurt.

Muste, *abl. caſ. pron.* mon, *a me*, af mig. Muſte lepet kullem, *ex me audiviſtis*, j hafven hört af mig.

Muta, *privativ. caſ. pron.* mon, *ſine me*, *absque me*, mig förutan.

Mutka, *Auſtr. vide* muotke.

Mutket, *v. a. comminuere*, ſônderſlå. Jågnab mutket, *glaciem perfringere.* Glaſeb mutket, *vitrum contundere.* Mutkegâtet, *incipere comminuere*, begynna at ſlå ſônder. *cfr.* tſuket.

Mutketum, *fractus*, ſônderſlagen.

Mutkem, *n. ſ. comminutio*, ſônderkrosſande. *vid.* tſukem.

Mutkanet, *v. n. ſive paſſiv. rumpi, comminui*, *confringi*, gå ſônder, brytas ſônder. Kabmak le mutkanam, *calceus contritus eſt*, ſkon har gått ſônder. Windek mutkani, *feneſtra eſt contuſa*, fenſtret år ſônderſlagit. Mutkanaſtet, *dimin.* litet ſônderkroſſas. Mutkanatjet, *incipere contundi ſ. comminui*, begynna at gå ſônder.

Mutkanam, mutkanom & mutkanum, *n. ſ. fractus*, *comminutus*, ſôndergången, ſônderſlagen.

Mutkanem, *n. ſ. fractura*, bråcka.

Mutketastet, *v. a. freq. v.* mutket.

Mutketet, mutketatjet, *id. qu.* mutkanet, mutkanatjet. Laire litte mutketi, *vas teſtaceum contundebatur.*

Mutkos, mutketakes, *n. a. fragilis*, bråcklig, ſom lått går ſônder. Mutkos kaudneh leh tah, *fragilia hæc ſunt.*

Mutkotes, *n. ſ. fragmen*, afbrutit ſtycke. Tjågge tait mutkoteſit, *collige hæc fragmenta*, ſamla ihop deſſa ſmulor.

Mutsa, mutſes, *Auſtral. vide* måtſo, måtſos.

Muttek, & *interd.* mutt, *v.* låtjek.

Muttot, *depravari*, *in pejus ruere*, fôrvårras. Juo le tatt âlma muttom autebiſt, *vitam priſtinam in aliam deteriorem hic vir commutavit.* Muttoſtet, *dimin.* litet fôråndras eller fôrvårras. Muttogâtet, *immutari & depravari incipere*, begynna at fôråndras och fôrvårras. Wårald muttogâta, *intemperies fit cœli*, det bôrjar blifva ovåder.

Muttom, *n. ſ. immutatio*, *ipſe ſtatus*, *dum aliquid in partem deteriorem immutatum eſt*, fôråndring, når något år fôråndradt och dymedelſt fôrvårradt.

Muttotet, *v. a. immutandum curare*, *facere ut immutetur*, fôråndra, låta fôråndras. Tjalmit muttotet, *oculos ſpectantium falſa decipere ſpecie*, fôrvilla åſkådarenas ôgon.

Muttotem, *n. ſ. ipſe actus*, *dum iſtud fit*, fôråndrande, fôrvillande.

Muttem, *n. a. nonnullus*, *quidam*, någon. Muttem âlma, *vir quidam.* Muttemit ſijeſt, *nonnullos ex illis*, ſomliga

ga af dem, *Matth. 23: 34.* Muttem ſtuor kallo, *ſaxum quoddam magnum*, en ſtor ſten. *Fenn.* muutama, *nonnulli*, *a* muu, *alias.*

MUTTEMIN *& apud Auſtr. contr.* muttim, *adv. interdum*, ibland. Muttemin tjala, muttemin lokka, *interdum ſcribit*, *interdum legit.* Muttemin ſäita, *interdum evenit*, ibland händer det.

MUTTO, *conj. ſed, vero*, men. *cfr.* walla.

MUÔKER, *n. a. fragilis*, ſkör.

MUÔRJE, *n. ſ. bacca*, bår. Muôrje tjalme, *una bacca*, et bår. Muôrjit tjägget, *baccas legere*, plåcka bår. Muôrje litte, *vas*, *in quo colliguntur baccæ.* Ladtem muôrjeh, *baccæ maturæ*, mogna bår. *Dimin.* muôrjats, et litet bår. *Fenn.* marja, *idem. Obſ. ficus, uvæ paſſæ & reliqua ejus generis bellaria appellantur* Stockholm muôrjeh, *qu. dic. baccas Stockholmienſes.*

MUÔRJET, *baccas legere, baccas quærere*, plåcka bår, ſöka efter bår. Kuſnes kalkebe muôrjet? *ubi baccas legemus?* Muôrjeje bire, *urſus baccas comedens.*

MYLLA, *mola*, qvarn.

MYNT, *n. ſ. moneta*, mynt. *Matth. 22: 19.*

MÅDDE, *n. a. plures, multus*, många. Måddeh almatjeh, *multi homines*, många menniſkor. Mådde palen, *multoties, ſæpe*, många gånger, ofta. *Compoſ.* Mådde-kerdak, *multiplex*, mångfaldig. Mådde-kerdos, *id.* Mådde-lakats & -lakaſats, *multifarius*, mångahanda. Mådde-laka & -lakai, *adv. multifarie, multis modis*, på mångahanda ſätt. *Auſtr.* måddanare, *id. Fenn.* moni, *multus.*

MÅDDI & *interd.* mådd, *adv. ſæpe*, ofta. Måddi leb kullam, *ſæpe audivi*, jag har ofta hört. *cfr.* taiwai.

MÅDDOT, *v. n. reverti*, vända om, fara tilbakas. Måddoi heimai, *domum revertebatur. cfr.* jårgetet.

MÅDET, *v. n. ſerpere*, kråla, krypa. *Dicitur de formicarum & vermium multitudine ſerpentium*, ſäges om matkar och myror. *cfr.* lähdet, muojeſjet.

MÅDSO, mådſok, *n. a. inverſus*, *cui quod interius eſſe debuit extrorſum verſum eſt*, afvig, vänd ut-in. Mådſo karwo, *veſtis inverſa*, afvig räck. Mådſo pele, *pars inverſa*, den afviga ſidan.

MÅDSOT, *adv. inverſe, modo inverſo*, afvigt.

MÅDSOT & mådſet, *v. a. invertere, quod interius eſt extrorſum vertere*, omvända, vända den afviga ſidan ut. Ådnameb mådſet, *terram effodere glebasque convertere*, vända om jordtårfvorne. Mådſeſtet & mådſoſtet, *dimin. idem.* Mådſeſte kabmakeb, *inverte calceum.* Mådſoſteje, *particip.* den ſom vänder ut-in. Mådſegåtet, mådſogåtet, *incipere invertere*, begynna at vända ut-in.

MÅDSOTET, *v. a. frequ. idem quod* mådſot. *Item, arare*, plöja, *Luc. 17: 7.*

MÅHLET, *v. a. pingere*, måla. *It. metiri*, mäta. Måhlar, *pictor*, målare.

MÅI, *dual. pron.* mon, *nos ambo*, vi bägge. *Genetiv. eſt* monon.

MÅJESJET, *v. n. vide* muojeſjet.

MÅIGAT *vel* måigeſet, *v. n. paululum moveri, aliquantiſper ſe motitare*, litet röra ſig. *Nonniſi de animantibus dicitur, cfr.* ſwarret. Walla die måiga, *debi-*

debili & vix ſenſibili motu movetur, det år knapt mårkeligit, at det róres.

Mâikestet, *Auſt. vid.* maiketet.

Mâikestem, *nauſea*, våmjelſe. *Auſtr.*

Mâjotallet, mâjos, *vide* mojotallet.

Mâiwe, *n. ſ. pulvis*, ſtoft. Ådnamen mâiwe, *pulvis terræ.* Mâiwe tjatſe, *aqua turbida*, grumligt vatten. *It. confuſio*, *perturbatio*, olag, fórvirring. *cfr.* rippa.

Mâiwajes, *n. a. pulverulentus*, dambig.

Mâiwem, *n. ſ. perturbatio*, fórvirring.

Mâiwanet, *v. paſſ. turbari*, *turbidum fieri*, blifva grumligt, upróras. Tjatſe le mâiwanam, *aqua turbida facta eſt*, vatnet har blifvit grumligt. *It. perturbari*, komma i olag, eller oordning. Mâiwanaſtet, *dimin.* litet upróras. Mâiwanatjet, *turbari incipere*, begynna at upróras, m. m.

Mâiwetet & *contr.* mâiwet, *v. a. turbare*, *turbidum facere*, uprόra, góra grumlig. Tjatſeb mâiweti, *aquam turbabat.* *It.* Epe ai tokko mâiwete, *qualitercunque ſive aliquatenus bene valemus*, begâ ſig någorlunda, ſom man kan. Mâiwetaſtet & *contr.* mâiweſtet, *dimin.* litet upróra. Mâiwetatjet, *incipere turbare*, begynna at upróra.

Mâke, rafjo mâke, *imber*, ſlagrågn, rågnſkur. Rafjo mâke ſjaddi, *deſcendit imber*, *Matth.* 7 : 27.

Mâket, *v. n. mugire*, bóla ſom en oxe. *Fenn.* mókótån, *balo ut capra. Auſtr.*

Mâkem, *n. ſ. mugitus*, bólande. *Fenn.* mókótus & mååkyriå, *balatus.*

Måkke, *n. ſ. negotium*, årende, góromål. Mi måkkit le tuſne, *quo occupatus es negotio? quodnam tibi expediendum eſt negotium?* hvad har du fór årende? Måkkeb mannet, *negotii cauſſa expediendi iter ſuſcipere*, reſa fór årenders eller góromåls ſkull. Måkkeb ållet, *negotium perficere. It.* keles måkkaſas påtatalli, *mendacii convictus eſt*, han faſtnade fór en oſanning. *It. finis*, *fundus*, *meta*, ånde, bottn. Måkkai påtet, *ad finem venire*, *perficere*, fullborda. Luokta måkke, *fundus*, *ſive intima pars ſinus lacus aut maris*, det innerſta af en vik. *It.* måkken mannet, *iter facere flexuoſum*, *vide* målke. Måkkats, *dim.* et litet årende. Måkkats le muſne, *negotiolum mihi eſt.*

Måkkalet & *interd.* måkkaldet, *v. n. hærere*, *quando quis*, *quo ſe vertat*, *non habet nec quid reſpondeat*, blifva rådlós och ſvarslós. Måkkali taſſan, *quid reſponderet non habebat*, han blef ſvarslós. Måkkalaſtet, *dimin.* blifva något rådlós.

Måkkaldattet, *v. a. confutare*, *refutare*, vederlågga. Måkkaldatti mo, *refutabat me*, han gjorde mig ſvarslós. *It. in anguſtias compellere*, bringa i trångmål. Måkkaldaſtet, *dimin.*

Måkkaldattem, *n. ſ. refutatio*, vederlåggning.

Måkkalak, *n. ſ. alveus amnis aut lacus profundior & ad alterutrum, vel utrumque finem elevatior*, en djup fåra eller grop, i en ſjó eller elf, ſom blir grundare på den ena, eller ock bågge åndarne. *cfr.* måkke.

Måkkestet, *de via deflectere*, *curſum aliorſum tendere*, vika af vågen, taga en annan koſa. Måkkeſti tokko, *illuc deflectebat de via.* Måkkeſte mo

pak-

pakto, *licet flexuosum sit iter, invisas me*, res in hos mig, ehuru det blir dig en krokvåg.

MÅKSET, *v. n. consilii viriumque copia abundare, in negotio aliquo perficiendo*, ej blifva rådlös uti det man skal göra, komma vål til råtta med sina saker. Måksa sodn jerbminas, ikka le håjo, *consilii ille plenus, ut ut pauper, in rebus gerendis non detinetur*, han hjelper sig fram, i sina göromål, med sit vett, fastån han år fattig. *It.* maktes tije måksebet? *ut valetis?* huru mån j? Epe matte tast neurebut måkset, *pejore statu res nostræ esse non possunt.* Måksestet, *dimin.* litet begå sig. Måksegåtet, *inchoativ.* begynna at begå sig. *Oppos.* aroset.

MÅKSEM, måkso & måksos, *n. s. conditio, status*, vilkor, tilstånd. Tietah kalle maggar mo le måksem lake, *scis probe qualis mea sit conditio*, du vet vål, hurudant mit tilstånd år. Puore måksos le sune, *bonæ ille est conditionis.*

MÅLGETET, *v. a. loqui, fari*, tala. Akta pakob målgeti, *unum efferebat verbum*, han sade fram et ord. Målget mab tarbahah, *dic quod necesse habes. Nota:* målgetet *est unum alterumve verbum eloqui, plura autem dicere appellatur* hålet. Målgetastet, *dimin.* litet nåmna. Akti målgetasti, *unica tantum vice dicebat.*

MÅLGETEM, *n. s. effatum*, utsago.

MÅLJOT, *v. n. sive reciproc. maculis retium se expedire*, göra sig lös utur nåtet. *De piscibus dicitur majoribus, qui rete, cui justo minores sunt maculæ, se facile expediunt*, såges om fisk, som slipper lös utur et altför trångt nåt. Måljostet, *dimin. id.*

MÅLKE, *n. s. anfractus, curvamen*, krok, böjning, krokvåg. Målke le tokko mannet, *flexuosum istuc iter est*, det blir en krokvåg at resa dit. Målkit åtset, *ambages exquirere.* Stuora målke le tatt, *magnus est circuitus. cfr.* kawa. Målkats, *dim.* en liten krokvåg. Utse målkats le, *haud magna est circuitio.*

MÅLKAJES, målkai & målkek, *n. a. flexuosus*, krokig. Målkajes kåino, *via flexuosa*, krokig våg. Målkek muora, *lignum curvum*, krokigt trå. Målkok, *idem.*

MÅLKOT, *v. n. huc illuc discurrere, circuitione uti & anfractu*, kroka hit och dit, bruka krokvågar och omsvep. *It. flexuosum fieri, incurvescere*, blifva krokig, krokna. Kåino målko, *via fit flexuosa*, vågen börjar blifva krokig. Målkostet, *dimin.* blifva litet krokig, m. m. Målkogåtet, *incipere fieri flexuosum, incurvescere incipere*, begynna at blifva krokig. *It.* Die naute jes målkogåti, *istas jam fallendæ fidei exquirere cœpit ambages*, han började nu på at söka sådana undflygter.

MÅLLATET, *v. n. teri*, nötas. Mållatum palges, *via trita.*

MÅLLOT, *adv. decussatim*, korsvis. Mållot kåti, *manibus decussatim conjunctis*, med ihopknåpta hånder i korsvis. *It.* mållotesi & mållot, *vicissim, mutue*, hvar om annan. Mållot manait portet, *collocare liberos invicem in matrimonium ita, ut filius filiaque unius cum filia filioque alterius conjugio*

jungantur, göra syskonbyte, gifta tilsammans sina barn, hvar om annan. *It.* pieje kapteb mållot, *fac ut duplex sit amictus*, lägg kappan dubbelt, om hvart annat. *Fenn.* molemmat, *ambo.*

MÅLLOTET, *v. a. conjungere, duplicare, sive unam rem cum altera ita collocare, ut duplex fiat*, sammanknäppa, lägga hvart om annat, eller tvefalt. Mållote kåtet, *conjunge manus in modum crucis*, håll händerna i kors. *It.* mållotet & mållet *vel* mållot, *neutr. imprudentem aliquem præterire, non obviam fieri*, omfaras. Mållotastet, *dimin.* Mållotatjet, *inchoativ.*

MÅLLODES & mållotes, *n. a. duplex*, tvefaldig, dubbel.

MÅLSON, *adv. vicissim, per vices*, til skiftes. *cfr.* wuoro, wuoroi.

MÅLSOT, *v. a. mutare*, ombyta. Målso karwoit, *muta vestes*, byt om kläderna. Sajeb målsot, *sedem mutare*. Målsostet, *dimin.* litet ombyta eller förändra. Målsogåtet, *incipere mutare*, begynna at ombyta.

MÅLSOM, *n. f. mutatio*, ombyte.

MÅLSOTET, *v. a. frequ. permutare*, omvåxla, förändra. Kalka målsotet tait piejetasit, *immutabit statuta illa, Act. 6: 14.* *It. commutandum curare*, låta ombyta. Målsoton, *mutemus*, låt oss byta om. Målsotastet, *dimin.* litet ombyta. Målsotatjet, *commutare incipere*, begynna at byta om, eller omvåxla. *cfr.* målsot.

MÅLSOTAKES, *n. a. mutabilis*, föränderlig, ombytelig. Målsotakes le tat wårald, *mutabilis hic est mundus. Compos. & oppos.* omålsotekes, *immutabilis*, oombytelig, *1 Pet. 5: 4.*

MÅLSOTAKESWUOT, *n. f. mutabilitas*, föränderlighet, ombytlighet.

MÅLSOTATTET, *v. a. mutandum curare, facere ut immutetur*, låta byta om, låta förändras. Målsotatte tämpab, *fac ut alius in hujus locum substituatur eqvus*, låt byta om en annan häst, i stället för denne.

MÅLSOK, målsotek, *n. a. non mutatus, immutatus*, oombytt, oförändrad. *It.* målsotek & målsotekes, *immutabilis*, oföränderlig. Målsotekeslaka, *adv. immutabiliter*, oföränderligen.

MÅLSOTEM, *n. f. immutatio*, ombyte, förändring.

MÅLSOTES, *n. a. mutandus, in alterius locum substituendus*, den som skal bytas om i stället för en annan. Målsotes tämp, *eqvus immutandus, sive in alterius locum substituendus*, en ombytes häst. *It.* målsotes saje, *locus, ubi fit eqvorum aut rangiferorum vectariorum commutatio*, ombytes-ställe, där ombyte sker med skjuts.

MÅN, *n. f. res momenti sive haud exigui ponderis*, mån, det som är af något värde. Månel kuit, *non ita prorsus contemnendum est*, det är ej utan sit värde. *Compos.* Aut-mån & autamån, *prærogativa*, företräde. Autamåneb wainotet, *prærogativam quærere*. Auta-måneb sodn adna, *is antecellit. Hinc*

MÅNÅTET, *opi esse & levamini*, göra mån, skaffa lindring. Månåtastet, *dimin.* Månåtasti tatt talkes, mab todn waddih, mo puotselwasi, *medicina, quam mihi adhibuisti, morbo levatus sum*, det läkemedlet du mig gaf, skaffade mig lindring i min sjukdom.

Månne, *n. f. ovum*, ägg, *vid.* monne.

Mårde, *n. f. truncus, quem usurpant Lappones in casis suis, in quo carnes & aliæ res dissecantur*, huggstock i en Lappkoja.

Mårdet, *v. a. ad retium partem superiorem & inferiorem funes destinare sive annectere*, bo nåt, fätta telar på nåt. Mårdegâtet, *incheat.* begynna at fätta telar på nåt. Mårdajet, *id.*

Mårdnet, *v. n. vetustate exedi annisque, inveterascendo vitium contrahere*, murkna, förskämmas af ålder. Karwo mårdna kiston orrot, *vestis in cista per longius tempus reposita vitiatur*, kläder murkna, når de länge ligga i en kista. Juo le tat aptsa mårdnem, *hoc jam vetustate plane exesum est.* Mårdnot, *idem.* Mårdnestet, *dimin.* litet murkna. Mårdnegâtet, *incheat.* begynna at blifva murken eller förlegad. Jus tab kukkebut wuorkan adnah, die mårdnegâta, *si diutius hoc condis ætate corrumpi incipiet.*

Mårdnem, *n. f. corruptio, vitium quod adfert ætas*, förmurknande.

Mårdnom, *n. a. corruptus ætate, putridus*, murken, rutten. Mårdnom muor, *lignum putridum*, murket trå.

Måre, *n. f. ira*, vrede. Tuomes mårai, *tardus ad iram.* Måre påta ko tjatse, *(ad verbum: ira ut aqua affluit,) ira excandesco.* Mårai le fodn, *ad iram pronus est*, han är snarsticken, ell. hastig til vrede. Måre wasa, *ira abscedit*, vreden går öfver. *Obs. zelus in Novo Testamento exprimitur Lapponice per* kereswuoten måre, nitälskan, *ut verbum verbo interpres redderet.* Mårats, *dimin.* liten vrede.

Mårak, *n. a. iracundus*, vredsam, ond. Eme mårak le fodn, *natura ille ad iram præceps est.* Mårakes, *id.* Brada mårak, *ingenio in iram præceps.*

Måratet, *v. n. irasci*, vredgas, blifva ond. Måratib sagga, *valde iratus sum.* Toffjo måratet, *nulla de caussa irasci*, vredgas öfver ingen ting, utan orsak. Måratowet, *idem.* Mårataftet & måratustet, *dimin.* blifva litet ond. Måratatjet, *incipere irasci*, begynna at blifva ond.

Måratem, *n. f. ira, indignatio*, vrede. *Dum aliquis irascitur.*

Måratattet, måradattet, *v. a. offendere, irritare, ad iram provocare*, förarga, förtörna. Taiwai leh todn mo måradattam, *me sæpe offendisti*, du har ofta förtörnat mig.

Måratattem, måradattem, *n. f. offensio, offensa*, förtörnande. Paldelen måradattemen, *sine offensione.*

Mårelès, *n. a. idem quod* mårak.

Mårme, *pullus equinus*, håst-föl.

Mårraha, mårrahem, *n. f. cura*, omsorg. Mårrahab adnet, *curare*, hafva omsorg. Attjen ja ednen mårrahemi pajelwaddet, *tradere patris matrisque curæ. Fenn.* murha, *dolor, cura. cfr.* hugso.

Mårraheje, *sollicitus*, försfällig.

Mårrahet, *v. a. curare, curam gerere*, hafva omsorg. *cfr.* hugset.

Mårrek, *n. f. idem quod* mårraha.

Mårretet, mårråtet, *v. a. frequ. idem qu.* mårrahet & *quidem usitatius*, hafva omsorg om. Jubmel mårråta, *Deus providet.* Attje ja edne mårreteh manaitis, *parentes liberorum gerunt curam.* Mårråtaftet, mårretaftet, *dimin.*

dimin. se til godo, hafva någon liten omsorg om. Mårråtatjet, *incipere gerere curam*, begynna at hafva omsorg om.

Mårreteje, mårråteje, *curam gerens*, den som har omsorg. *Oppos.* mårretebme, mårråtebme, *incuriosus*, *cui nihil curæ est*, vårdslös, som ej bekymrar sig om någon ting.

Mårretem, mårråtem, *n. s. cura*, omsorg, vård.

Mårres, mårreswuot, *vid.* morres.

Mårritet, *vide supra* murritet. *It. expergiscere*, vakna up.

Mårresit, *adv. diligenter*, fliteligen.

Mårse, *sponsa*, fåstmö. Mårse neita, *virgo nubilis*, giftesgild flicka. *Fenn.* morsian, *sponsa.*

Mårtekes, mårtek, *ardelio*, *nequam*, en narr, en skålm. *It. commiserentis*, *misellus*, stackare. Mårtekes ålma, *vir miselle*, stackars man. *cfr.* låtjek.

Måsan, *muscus*, måsse. Måsanaddet, *v. a. musco sarcire*, *ut solent rustici parietes*, stoppa med måssa, myssja.

Måske, *n. s. regio pinifer & uliginosa*, mo, gran-mo. *It. vallis montibus collibusque septa*, *convallis*, en af berg och backar omgifven dal. Måskats, *dim.* en liten dal af sådan beskaffenhet.

Måsketet, *v. n. succensere*, *stomachari*, *indignari*, förtryta, misstycka, förarga sig. Ih kalka måsketet, *ne indigneris*, du skal ej förtryta. Målsketastet, *dimin.* litet förtryta. Måsketatjet, *inchoat.* begynna at förtryta.

Måsketem, *n. s. indignatio*, *quando quis aliquid ægre fert*, förtrytande.

Måsketakes, *n. a. morosus*, *qui moribus est difficilibus*, *austerus*, sur, tvär och ogen. Måsketakes ålma, *vir austerus.*

Måsketakeswuot, *n. s. austeritas*, *morositas*, trumpenhet, kinkighet.

Måskos, *n. a. clausus*, *occlusus*, täpt, tillsluten. Måskos litte, *vas clausum*, täpt kåril. *Compos.* måskos-lakats, *aliquatenus occlusus*, något tillsluten.

Måskotet, *v. a. occludere*, *præcludere*, tillsluta, tillstänga. Raikeb måskotet, *foramen occludere.*

Måskotallet, *v. pass. circumdari*, *claudi*, omgifvas, inneslutas.

Måso, *n. s. Austr. vide* maut.

Måtka, *Austr. vide* muotke.

Måt, mått, *n. s. mensura*, mått.

Måtjestet & måtjot, *v. a. frangere*, *confringere*, afbryta. *cfr.* matsestet, matsot.

Måtse, måttse, *n. s. experientia*, årfarenhet. Etjen måttsest tabb tietab, *istud expertus novi*, jag vet det af egen årfarenhet. Autots måttsest nau takkab, *pro more consveto ita facio*, jag gör så efter min gamla vane.

Måttsetet, måtsetet, *v. n. rectam & compendiariam viam insistere*, taga genvägen, gå den kortaste vägen. Måttsetet kalkebe so autelt, *occupatis compendiis illum præveniemus. It. activ. viam magis compendiosam reddere*, göra vägen genare. Måttsetet kalkebe tab kåinob, *viam hanc ita corrigemus*, *ut magis fiat compendiaria*, vi skole göra denna vägen kortare och genare. Måttsetastet, *dimin.* gå litet genare väg. Måttsetatjet, *inchoat.* begynna at taga en genare väg.

Måttsatallet, *v. a. frequ. idem quod* måttsetet.

MÅTTSOS, måtſos, *n. a. compendioſus*, gen, den kortaſte. Måttſos kåino, *via compendiaria*, *quæ nullos habet anfractus*, gen våg. Måttſoſumus kåino le taggo, *illa breviſſima eſt via.*

MÅTTSO, *adv. absque ambagibus & anfractu*, *breviſſime*, gent, genaſte vågen. Måttſo mannet, *via recta & breviſſima progredi.*

MÅTTJARET, *v. n. præterire*, *dilabi*, fórbigå, fórflyta. Juo le kaſka-peiwe måttjaram, *hora meridiei jam dilapſa eſt*, middagsſtunden år fórbi. Måttjari tan palen tate wadhaſt, *hac vice ex hoc evaſit periculo*, denne gången ſlapp han denna faran. Måttjaraſtet, *dimin.* Måttjaratjet, *inchoat. cfr.* waſet.

MÅUKA, *n. ſ. femoralia*, byxor. Måukait tſaket, *braccas induere.* Måukatak, *ſine femoralibus*, byxlós.

MÅUKELET, *v. a. emollire*, góra mjuk. Åſka jus måukelitja tab karra muotekeb, *poſthac forte nivem hanc induratam & congelatam ſoluturus eſt*, (*ſcil. calor*) kan hånda at denne hårdt tilfruſna ſnón framdeles blir uplóſt och blótare.

MÅDDET, *v. a. vide* meddet.

MÅDDO, *n. ſ. delictum*, *erratum*, fel, brott. Måddob tåbdeſtet, *erratum agnoſcere & confiteri*, bekånna och erkånna ſit brott. Måddoit luitet, *delicta remittere.* Måddoitas, *delicta ſua*, ſina fórbrytelſer. Måddotak, *ſine culpa & noxa*, utan fel och fórſeelſe. Måddots, *dimin.* et litet brott.

MÅDDOKES, måddoges, *n. a. reus*, *noxius*, brottſlig, felaktig.

MÅDDOGESWUOT, *n. ſ. culpa*, brottſlighet.

MÅDDOT, *idem quod* meddet. *Obſ. cum dativo conſtruitur*, *e. gr.* Tatt pardne le måddom neiti, *virginem iſte juvenis ſtupravit.* Måddom lepa, *(Dual.)* de två hafva fórgått ſig.

MÅDDATALLET, *Auſtr. id. qu.* måddot. *It. in ſacris*, *excuſare ſe*, urſåkta ſig.

MÅDDELEN, *adv. per errorem*, *mendoſe*, felaktigt, orått. Måddelen wuotjet, *bombarda ſive arcu ſcopum ferire non poſſe*, ſkjuta miſte om målet. *Auſtr.*

MÅDOT, *v. n. vide ſupra* miådot.

MÅHÅ, *homo tardus & ignavus*, en lat och odugelig menniſka. *Fenn.* mååhå, *idem.*

MÅKKA & måkkaſtak, *vide* meke.

MÅKT, måkta, *n. ſ. tuber*, *grumus*, tufva. Måktaſtak, *idem. Item*, *tuberibus grumisque abundans*, tufvig, full med tufvor.

MÅLKED, målkat, *adv. vid.* miålkat. *Interdum etiam adjective accipitur*, *e. gr.* målkat raſjo, *ſatis multum pluviæ*, *ſatis copioſa pluvia*, nog mycket rågn. Målkedit mon tåbdab, *ſatis ego multos novi*, jag kånner tåmmeligen många. *Per caſus flectitur*, *e. gr.* Målkateſt påtab, *ex loco ſatis longinquo advenio*, jag kommer tåmmeligen långt ifrån. Målkedeſne le, *ſatis longe abeſt*, det år tåmmeligen långt bort. Målkateb katoi, *ſatis diu abfuit*, han var nog långe borta. *Fenn.* melkiå, *aliquantus.*

MÅLSKET, *v. a. vide* malſket.

MÅR, måra, *n. ſ. mare*, haf. *Fenn.* meri, *id. It.* mår, *rus*, landsbygd. Måren orrot, *ruri habitare*, bo på landsbygden. *Obſ. regiones ad oram ſinus Bothnici occidentalem ſitas atque excultas* hoc

hoc nomine appellant Lappones, illas vero, quæ ad oceanum vergunt, Norvagicas nominant wuona, wuodn.

Måre, måretet, måretem, *v.* mere *&c.*

Måret, *v. n. mugire, vid. ſupra* maret.

Mårk, *n. ſ. ſignum*, mårke. *Fenn.* mercki.

Mårkelats, *n. a. notabilis*, mårkvårdig.

Mårka, mårkok, *Auſtr. vide* murko, murkos.

Mårket, *v. a. ſignare, notam adponere*, mårka, ſätta mårke. *It.* Mab tat mårki? *quid hoc ſignificat?* hvad betyder detta? Mårki puoriſt, *nota bene*, mårk noga.

Mårkot, *v. a. notam adponere, ſignare*, mårka. Påtſoit mårkot, *nota rangiferos ſignare*, mårka renar. Mårkoſtet, *dimin.* Mårkogåtet, *inchoativ.* begynna at mårka.

Mårkotet, *v. a. frequ. idem. It. ſignandum curare*, låta mårka. Mårkotaſtet, *dimin.* Mårkotatjet, *inchoat.*

Mårro, *equa*, ſto, mårr.

Mårrtjo, *vox convitii*, *v.* bittjo.

Måska, *n. a. putridus*, rutten.

Måsket, *v. n. putreſcere*, ruttna. Måſkeſtet, *dimin.* litet ruttna. Måſkegåtet, *putredinem incipere contrahere*, begynna at ruttna. *Obſ. ſcribitur quoque* måtſket.

Måskem, *n. ſ. putrefactio, corruptio*, förruttnelſe. Iken alde ådtje le wuoidnam måſkemeb, *neque caro ejus vidit corruptionem, Act. 2: 31.*

Måskanet, *apud Auſtr. id. qu.* måſket.

Måsketet, *v. a. putrefacere*, röta, låta ruttna.

Måsso, *vide* meſſo.

Måstar, *magiſter*, måſtare.

Måt, *n. ſ. vide* måt. Qwekte jalla kolm måtit, *duas vel tres menſuras, Joh. 6: 2.*

Måtet, *v. a. metiri*, måta. Måteſtet, *dimin.* litet måta. Måtegåtet, *incipere metiri*, begynna at måta. Ko li måtegåtemen, *cum inciperet metiri. cfr.* ſuldet.

Måtar, *metiens, menſor*, den ſom måter.

Måtetattet, *v. n. metiri poſſe*, kunna måtas.

Måtem, *n. ſ. menſio*, måtning. Måtem litte, *vas, quo metimur, menſura*, käril at måta med. Måtem moura *vel* måtem ſåbbe, *decempeda, pertica*, måttſtock.

Måten, *ova piſcium*, råm. *Fenn.* måti.

Måtjanet, *v. n. vide* metjanet.

Måtjatak, *foramen ſive apertura glaciei ſtudio facta, per quam ſagena piſcaria extrahitur atque elevatur*, et hål på iſen, hvarigenom is-noten updrages.

Måtska, måtſket, *vide* måſka, måſket.

Mótot, *vide ſupra* metot.

N

Nabar, *terebra*, nafvare. Nabarin raiketet, *terebra perforare.* Nabarats, *dimin.* en liten nafvare. *cfr.* raikanje.

Nabertet, *v. a. petiturire, enixe expetere*, enträget anhålla om, med böner aftvinga. Naberti muſte tabb, *aſſiduis precibus iſtud a me obtinebat*, med ſina trågna böner erhölt han det af mig. Naberteje, *particip. præſ.* den ſom enträget ber. Nabertem, *ſubſt. ipſe actus dum iſtud fit*, enträgit bedjande.

NABDNE, *cui idem est nomen*, den som hafver samma namn. Nabnitjeh mâi len, *(Dual.) unum idemque nobis est nomen*, vi två hafva samma namn. *cfr.* kaiman.

NABDASTET, nabtastet, *cognominare, cognomento & quidem plerumque ignominioso insignire*, gifva tilnamn, ell. óknamn. Nabtastallet, *frequ. idem.*

NABTESNAMM, *n. s. cognomen, agnomen inglorium*, tilnamn, óknamn. Nabtesnammit waddet, *cognomina dare.*

NADD, nadda, *n. s. manubrium*, skaft. Nipe nadd, *manubrium cultri*, knifskaft. Naddatak & naddatis, *sine manubrio*, utan skaft. *It.* naddatis, *adj.* Naddatis aksjo, *securis manubrio carens*, en skaftlós yxe. Naddats, *dimin.* et litet skaft.

NADDATET, *v. a. manubrium facere, manubrio adfigere*, góra skaft, såtta på skaft. Naddatastet, *dimin. idem.*

NADOT, *v. a. recusare*, neka, vågra. Nadoi waddet, *dare recusabat*, han vågrade at gifva. I sodn matte nadot, *recusare nequit.* Nadostet, *dim.* litet afslå eller neka. Nadogåtet, *incipere recusare*, begynna at afslå.

NADOTET, *frequ. id. It. aliquem ad aliquid persvadere sive inducere non posse*, ej kunna fórmå någon til något.

NADOTAKES, *minus obsequens, persvasu difficilis*, svår at ófvertala, ogen. *Austr.* nadokes, *idem.*

NADOM, *n. s. recusatio*, vågrande.

NAGEN, *aliquis*, någon. *vid.* aktek.

NAGGAS, *n. s. angustiæ*, trångsel. Naggasi påtet, *in angustias redigi.*

NAGGES, *n. a. angustus*, trång. Nagges saje, *locus angustus. cfr.* kartjes.

NAGGET, *v. a. angustare, trudere*, trånga, trånga in. Sisa nagget, *intrudere. It. cogere, compellere*, nódga, tvinga. Ib to tasa nagge, *te ad istud faciendum non cogo*, jag tvingar dig ej dertil. *Passiv.* naggetuet, tvingas, blifva trugad. Naggestet, *dimin.* litet tvinga. Naggegåtet, *incipere trudere vel cogere*, begynna at tvinga, ell. trånga. Naggegåti munji winab, *vinum mihi cœpit obtrudere*,

NAGGEM, *n. s. coactus*, tvång, trug.

NAGGETALLET, *v. p. compelli, cogi*, blifva tvungen, trugas.

NAGGAITOWET, *v. n. coactum esse, cogi*, nódgas, vara tvungen til. Naggaitowab påtet, *venire cogor*, jag år nódsakad at komma.

NAGGETET, *v. a. cogendum curare, facere ut quis coactus sit*, låta truga någon. *Gal. 6: 12.*

NAGGO, *n. s. coactio*, tvång. Naggo tjada *sive* naggost sodn tabb takkai, *invitus ille atque coactus istud fecit*, han gjorde det genom tvång och emot sin vilja. Naggotak, *sine coactione, sponte*, utan tvång, frivilligt. I le tunji naggo, *nemo te cogit, necesse non habes*, det år dig ej någon lag.

NAJAKET, *v. n. in motu accelerari, incitari in cursu*, få fart, tiltaga i hastigheten. *Proprie de navigiis eorumque accelerato cursu dicitur.* Ko watnas allas najak, *cum cursus acceleratur cymbæ*, når båten får sin fulla fart.

NAJASTET, *v. a. vide supra* karastattet. Nipe najasti mo kåtab, *summam cutem manus culter perstringebat*, knifven snittade mig i handen.

NAJET, *v. n. quiete atque tranquillitate frui*,

frui, få vara i ro och ſtillhet. Ib naje tanne orrot, *heic commorari mihi non permittitur*, jag får ej vara hår. Swarkeſt ib naje ådet, *cruciatibus ſomno prohibeor*, jag får ej ro at ſofva fór vårk. Najeſtet, *dimin.* litet få vara i ro. Najegåtet, *incipere frui tranquillitate & requie*, begynna at få ro och ſtillhet.

Najo, *n. ſ. laxamentum*, ro, rolighet. Idtji najob ådtjo, *nihil nactus eſt laxamenti.* Epe najob adne tjuoikiſt, *culices nos infeſtant*, vi få ingen ro fór myggorne.

Naikestet, *v. n. Auſtr. vide* neikaſet.

Naiwes, *n. a. madidus*, våt. *vid.* luwas.

Naiwot, *v. n. vide* luwet.

Nak, nakk & nakka, *conj. at, verum*, men. Nakk tieti puoriſt, *at ſciebat probe*, men tånk, han viſte vål. Idtjib toiwo, nakka die li ſodn, *ille ipſe, quem non putaram, erat*, det var han ſjelf, emot all min fórmodan. *It. particula, quæ, ut adverbium qualitatis, vocibus additur, e. gr.* wuoidnonakk, *evidenter, modo unicuique perſpicuo*, ógonſkenligen, ſå at hvar och en kan ſe. Kullonak le, *optime auditur*, det hóres tydeligen.

Nakkahet, *valere*, fórmå. Idtji nakkahe wuoſte tjodtjot, *non valebat reſiſtere*, han fórmådde ej ſtå emot. Ib nakkahe lognet, *attollere non valeo*, jag orkar ej lyfta up. *It. viribus ſuperare ſ. prævalere*, ófverträffa i ſtyrka. Kalle ſuina nakkahab, *viribus illum ſupero*, jag år ſtarkare ån han. Nakkahaſtet, *dimin.* litet ófverträffa. Nakkahatjet, *incipere viribus ſuperare*, begynna at ófverträffa i ſtyrka.

Nakkahaddet, *frequ. id. qu.* nakkahet.

Nakkar, *n. ſ. ſomnus*, ſómn. *Fenn.* nuocka, *ſomnus* & nucun, *dormio.* Nakkarit katotet, *ſomnum diſcutere*, fórdrifva ſómnen. Tan ijan idtjib nakkarit tjalmai ådtjo, *hac nocte ſomnum oculis meis non vidi. Negativ. caſ.* nakkarapta, nakkaratta, *ſine ſomno*, utan ſómn.

Nakkarates, *n. a. inſomnis*, ſómnlós. Nakkarates ijab adnet, *noctem agere inſomnem*, hafva en ſómnlós natt. Nakkarates ålma, *vir exſomnis.* Nakkarateswuot, *ſubſt. inſomnia*, ſómnlóshet.

Nakkardattet, nakkartuttet, nakkertuttet, *v. a. ſopire, ſomnum inducere*, ſófva, góra ſómn. Ådna jukkemas nakkertutta ulmutjeb, *bene pota facile obrepit ſomnus.*

Nakkertowet, nakkartuet, *v. n. ſomno opprimi*, blifva ſómnig.

Nakke, *n. ſ. pellis, cutis*, ſkinn, hud. Påtſo nakke, *pellis rangiferina*, renshud. *cfr.* tuolje. Nakkats, *dimin.* en liten hud. *Fenn.* nacha, *cutis, pellis.*

Nakkek, *n. a qui inſtar pellis eſt*, ſom år eller ſer ut ſom ſkinn.

Nakkelet, *v. a. pellere, propellere*, ſkjuta, ſkjuta fram. Watnaſeb nakkelet, *cymbam e terra in aquam mittere*, ſkjuta ut båten. Pednikit nakkelet, *pecunias ſuppeditare*, fórſkjuta penningar. Nakkelaſtet, *dim.* Nakkelatjet, *incipere propellere ſive protrudere*, begynna at drifva fram. *F.* nackan *jacio* & nyhkiån, *trudo*, nyhkåys, *pulſus.*

Nakkelem, *n. ſ. impulſus, pulſus*, pådrifning, ſtót. *It.* I ſodn palla nakkelemeſt pednikit, *pecunias ille ſuppedita-*

ditare ægre non fert, han förſträcker ej ogårna penningar.

NAKKETET, *v. a. pellere, propellere*, ſkjuta, ſtöta fram. Nakket tek, *propelle huc*, ſkjut hit. Ulkos nakketet, *expellere*, utſkjuta, utdrifva. Sije kalkeh ulkos nakketet tijeb tjåggelwaſiſt, *expellent vos e Synagogis*. Nakketaſtet, *dimin.* Nakketatjet, *inchoativ. vide* nakkelet.

NAKKETEM, *n. ſ. vide* nakkelem.

NAL, nala, *præp. in*, på. To nala, *in te*, på dig. Jubmelen nala, *in Deum*, på Gud. Almatji nala torwoſtallet, *hominibus confidere*, lita på menniſkor. Taken nala, *in tecto*, på taket. *Per caſus flectitur*, *e. gr. locativ.* nalne, naltne. Wari naltne wieſot, *in montibus habitare*, bo på bergen. Waren nalde (*vel* nalte) luitati, *monte deſcendebat*, han ſteg ner af berget. *Cum pronom. ſuffix.* naldan, *a me*, utaf mig. Nalaſat, *in te*, på dig. Naldat, *a te*, af dig *&c.*

NALAN *&* *ſæpius* nale *vel* nali, *adv.* Ib nali jakke, *haud facile credo*, *vix credo*, jag tror knapt. Ib nale ſita, *ægre volo*, jag vil ej gårna. *Nunquam ſine præmiſſo negativo occurr.*

NALE, *n. ſ. ſpecies*, *genus*, ſlag. Påtſoi nale, *ſpecies rangiferorum*, ren-ſlag. *It. indoles*, lynne, art. Pahas naleſt le ſodn, *haud bonæ indolis eſt*, han år ej af god art.

NALEK, *n. a.* paha nalek, *qui non eſt bona indole*, *pravus*, vrång, af elak art.

NALES, *n. a.* I le ſodn nales ålma, *malus vir eſt*, han år en elak man. I le udne nales talke, *intemperies eſt hodie*, i dag år elakt våder. Le kus nales mannos taggo? *an tutum iſtac iter eſt?* år det rådeligit at fara den vågen.

NALET, *v. a. cornua amputare rangiferorum*, *cornua præſecare*, afhugga hornen på renarne. *It. transl. devincere*, *ſuperare*, öfvervinna, underkufva. Naleſtet, *dimin.* Nalegåtet, *inchoativ.* Naletallet, naletowet, *paſſiv.* miſta ſina horn, blifva öfvervunnen.

NALN, nalne, *locat. caſ. præpoſitionis* nala. Ådnamen nalne, *in terra*, på jorden.

NALGANET, *v. n. tandem ſe in viam dare*, ſent omſider begifva ſig på reſan. Sitta nalgani, *tandem aggreſſus eſt iter*, ſent omſider kom han ſig åſtad.

NALKETET, *v. n. ſ. p. teri*, nötas. Karwoh leh muſte nalketam, *veſtes meæ attritæ ſunt*, mina kläder åro förſletne. Nalketum karwoi, *veſtimentis attritis*.

NALO, *n. ſ. acus*, nål. *vide* aime. Nalots, *dimin* en liten nål. *Fenn.* neula, *acus*.

NALSEM, *n. ſ. convitium*, *blaſphemia*, hådelſe, förſmådande.

NALSES *&* nalſokes, *n. a. contumelioſus*, förſmådelig. Nalſes pakoh, *verba contumelioſa*.

NALSET *&* nalſetet, *conviciari*, ſmåda. Nalſeje, *particip.* förſmådare.

NALTE, *priv. caſ. præp.* nala. *qu. vide ſupra*, ner utaf.

NAMEH, *n. ſ. plural. pili in cornibus rangiferorum*, hår, ſom våxa på renarnes horn. Name-tjårweh, *cornua hirſuta*.

NAMEK, *minima ſpecies culicum*, det minſta ſlaget af myggor, *Veſtrob.* hya.

NAMM, namma, *n. ſ. nomen*, namn. Nammain,

main, *nomine*, vid namn. *It.* ſtuora namm, *varioli*, koppor. *cfr.* maine. Namma lappeje, *rangifer admiſſarius anno ſeptimo*, en brund-ren på ſjunde året.

NAMMATET, *v. a. tribuere*, tilågna. Etjeſas tabb nammati, *ſibi ipſi iſtud tribuit.* Nammatet kåſeki affjeb, *crimen alicui imputare.*

NAMMATES, *n. a. nomine carens*, namnlôs.

NAMMATUM, *nempe*, nemligen. Nammeti, *Rom.* 2: 7. *id. Fenn.* nimittåin, *videlicet.*

NAMOK, names, *n. a. acutus*, *acie inſtructus acuta*, hvaſs, åågghvaſs. Namok akſjo, *ſecuris acuta*, hvaſs yxe.

NAMOT, *v. n. acutum fieri*, blifva hvaſs.

NAMT, *vide* nau.

NANNAM, *n. ſ. continens terra*, faſta landet. Nannamesne, *in continenti*, på faſta landet. *Oppoſ. eſt* ſuolo.

NANNET, *v. a. vide* nannotet.

NANNOK, nannos, *n. a. firmus*, ſtadig, faſt. Nannok kaino, *reſtis firma*, ſtadigt rep. Nannos jågna, *glacies firma. It.* Nannos bånda, *valde dives*, mycket fôrmôgen. Nannos wekke, *auxilium magni ponderis.* Nannoswuot, *ſubſt. firmitas*, ſtadighet, ſtyrka.

NANNOSIKT, nannoſt, *adv. firmiter*, ſtadigt. Nannoſt tjodtjot, *firmiter perſiſtere.* Nannoslaka, *idem.*

NANNOSTET, nannoſtattet, *vide* nannotet, nannotallet.

NANNOTET & nannoſtet, *v. a. firmare*, *confirmare*, ſtårka, gôra faſt och ſtadig. Nannote anje wele, *confirma ulterius.* Littob nannotet, *fœdus confirmare*, ſtadfåſta fôrbundet. Nannotaſtet, *dimin.* litet ſtadfåſta. Nannotatjet, *incipere firmare*, begynna at ſtårka.

NANNOT, *v. n. ſ. p. confirmari*, ſtårkas, blifva ſtadig och ſtark. Jågna nanno peiweſt peiwai, *glacies de die in diem firmior evadit.* Nannoſtet, *dimin.* blifva litet ſtarkare. Nannogåtet, *firmari incipere*, begynna at blifva faſt och ſtadig.

NANNOTALLET, *v. a. frequ. idem quod* nannotet. Toiwoteſeb nannotallet, *promiſſum explere*, upfylla ſit lôfte.

NANNOTEKES, *n. a. inconſtans*, oſtadig. *Eccleſiaſticum.*

NANNOT, *n. ſ. firmitas*, ſtyrka. Nannotinas, *firmitate ſua.*

NAPE, *n. ſ. umbilicus*, naſle. *Fenn.* napa. *It. centrum, axis*, medelpunkt, axel.

NAPKETET, *v. n. teri*, *atteri*, nôtas, fôrſlitas. Karwoh leh muſte napketam, *veſtimenta mea attrita ſunt*, mina klåder åro utnôtta. *cfr.* nalketet. Napkelet, *idem.* Napketatjet, *teri incipere*, begynna at nôtas. *Dicitur tantum de veſtibus.*

NAPOK, *n. ſ. tegumentum capitis e pellibus villoſis confectum*, *quo utuntur iter facientes*, ludin môſſa, res-môſſa.

NAPP, nappa, *n. a. præciſus*, affkuren. Nappa pelji, *præciſis auribus.*

NAPPE, *n. ſ. mulctra*, mjôlkſtåfva.

NAPPET, *v. a. amputare*, *extremitates abſcindere*, affkåra, affſtympa. Nappe ketjeb, *amputa extremitatem.* Nappet peljit, *aures abſcindere*, affkåra ôronen. Nappeſtet, *dimin.* litet affkåra. Nappegåtet, *incipere amputare*, begynna at affſtympa. *Boreal.* ſnappet.

NAP-

NAPPETUM, *n. a. præcisus*, affkuren.

NAPPO, *itaque, ergo*, altså, fördenfkul. Lekes nappo naute, *sit itaque ita.* Påte nappo, *veni igitur*, så kom derföre.

NARAN, *n. f. clavus ligneus*, tråpinne, nare.

NARANADDET, *clavis ligneis compingere*, fåsta ihop med tråpinnar.

NARANES & naran, *n. f. ulcus, vomica*, böld. Naranefeb luoddet, *vomicam aperire.* Naranasats, *dimin.* en liten böld.

NARBEK, *n. a. procax, protervus*, oblyg, nåsvis. *Plus est quam* jalo. Narbekwuot, *subst. audacia*, djerfhet.

NARBASTALLET, *v. n. nimis audacter agere*, vara för mycket driftig. Ele narbaftalle, *ne sis nimium audax*, var ej för djerf.

NARE, *vox, quæ pronominibus personalibus & interdum nominibus substantivis in fine addita, significat portionem, quantum nobis debetur*, tillägges andra ord och betyder del, så mycket som man bör hafva. Mo-nare, *mea portio*, min del. Wiefom-nare, *quantum ad vitam sustentandam necessarium est*, så mycket, som fordras til lifvets uppehålle. *cfr.* åfe.

NARKET, *congredi cum muliere, coire*, öfva ålskog.

NARR, narres, *n. a. ineptus, stultus*, narraktig. Stuora narr, *nebulo*, en skålm.

NARRET, *v. a. illudere*, göra narr utaf. *It. ad iram provocare*, förarga. Narreftet, *dimin.*

NARTEL, *avis quædam aqualica, Vestrob.* vri-and. *Appellatur quoque* fnartel.

NARWO, *n. a. Austr. vide* fnarw.

NASTE, *n. f. stella*, stjerna. Qwokfo nafte, *lucifer, phosphorus*, morgonstjerna. Iddietes nafte, *idem. It.* auwe nafteh, *stellæ argenteæ aut stanneæ, quibus Lappones cingula solent ornare*, stjernor af filfver eller tenn, hvilka Lapparne, för prydnads skull, bruka på sina bålten. *It.* Nafti kafkan, *inter utrosque oculos*, midt emellan bägge ögonen. *De feris dicitur, ut de ursis &c.* Naftats, *dimin.* en liten stjerna. *Compos.* nafte-tåbdeje -tieteje -tajeteje, *astronomus*, en som förstår sig på stjernor. Nafte-fluttjes, *ita appellatur igneum istud sive phosphoricum meteoron, quod stellæ decidentis speciem refert*, stjernfall. *cfr.* fluttjet.

NASTET, *vide infra* tjuorget.

NASTETET & naftet, *v. a. concutere, quatiendo aliquem excitare*, skaka, rysta. Naftet tuob almatjeb, *excita hominem istum.* Naftetet tållåb, *ignem concutiendo excitare, succendere*, rysta om elden. *It.* todn inta mo pahai naftetah, *ad committenda mala me nunquam non instigas*, du upretar mig altjåmt til det, som ondt år. Nafteftet, *dim.* litet skaka, m. m. Naftegåtet, *concutere incipere*, begynna at rysta, m. m.

NATUR, *n. f. natura*, natur. Naturelats, *adj. naturalis*, naturlig. *Eccles.*

NAU, *adv. sic, ita*, så. Nau kalkah todn takket, *ita facies*, så skal du göra. Ko almefne, nau aj ådnamen naln, *ut in cœlis, sic & in terra.* Nau ko, *tanquam*, lika såsom. *cfr.* lå, naute.

NAUK, *adv. gratis*, för intet. Waddet nauk, *dare gratis*, gifva för intet, utan betalning. *cfr.* nauta. *It. apud Boreal. valde*, högeligen. Måratowi nauk, *iratus est valde*, han blef högeli-

geligen ond. Wårald muottaji nauk, *vehementer ningere cœpit*, det begynte at fnöga håftigt.

NAUKA, *n. f. grex minor pecudum, aut aliorum animalium multitudo mediocris*, en fkare, en fkock af djur. Påtfoi nauka, *grex rangiferorum*, en hop med renar. Naukats, *dimin.* en liten hop. *cfr.* muos.

NAUKAST, *n. a. inutilis*, odugelig.

NAULE, *n. f. clavus*, pinne, nagle. *It. libra, marca*, et fkålpund. *Fenn.* naula, *libra.* Naulats, *dim.* en liten nagel.

NAULAS, *n. f. materia, ex qua faciendi funt clavi*, åmne at góra pinnar utaf.

NAULET, nauletet, *v. a. clavis affigere*, fåfta med naglar. Nauleb naulet, *clavum pangere*, flå in en fpik. Kruffinaulet, *cruci affigere*, korsfåfta. Nauletaftet, *dimin.* litet faftfpika. Nauletatjet, *incipere clavis affigere*, begynna at faftnågla. *cfr.* tjittet.

NAULETATTET, *clavis affigendum curare*, låta faftnågla. *It. poffe clavis figi*, kunna någlas faft.

NAULATES, pelji naulates, *dolor aurium, dum punctiunculæ fentiuntur aurium*, órftyng, óronvårk. *It. alapa*, órfil. *It. apud Auftral.* naulates, *clavus*, nagle, pinne.

NAURA, nauraha & naurak, *rapa*, rofva. Naurait porret, *vefci rapis*, åta rofvor. *Synon.* nåpo. *Fenn.* nauris.

NAUROTET, *v. a. illudere, irridere*, begabba, góra narr utaf. Ele mo kukkebut naurote, *noli mihi amplius illudere. Boreal.*

NAUT, *n. f. manubrium*, fkaft. *v.* nadda.

NAUTETET, *vide* naddatet.

NAUTA, *adv. gratuito, gratis*, fór intet, utan vedergållning. Nauta waddi, *gratuito dabat. It. absque, fine*, fórutan. *cfr.* apta, tapta.

NAUTE, *adv. ita, fic*, få, fåledes. Takka juru naute, *illo prorfus modo facias*, gór aldeles få. Naute håli, *ita dicebat*, han fade få.

NAUTE, *n. f. pellis ferina pretiofior*, dyrfkinn. *It.* nauten le, *villofum eft, pilofum eft*, det år hårludit, eller fullhårigt. *De pellibus ferinis dicitur, quæ autumnali tempore pilofæ evadunt, æftate plus minusque depiles*, fåges om vilda djurs fkinn, når de blifva fullhåriga. Fårta naute le nauten talwa peiwe wakkon, *pelles omnes ferinæ, feptimana a Fefto S. Michaëlis tertia, rite funt pilofæ. It. pro ipfis feris, e. gr.* Nautit kåddelet, *feras captare five figere*, fånga djur. Nautit niowet, *feris pellem detrahere. Fennon.* nuti, *calvus.*

NAUTOT, nautaitowet & nautaitet, *v. n. pilofum fieri*, blifva fullhårig.

NAUTET, *vide* niktet.

NAUTER, *n. f. difficultas vecturæ, ob nivem copiofam nec fatis compactam*, ofóre af fór mycket lós fnó. Nauter muottek, *idem.*

NAW, nawa, *floccus*, fjun, fnas. *vide* agge. *It. idem quod* jeuj.

NAWAJES, *n. a. villofus, plumis minutis floccisque confitus*, full med fjun och fnas.

NAWALET, *v. n. pilos amittere, pilis privari*, flåppa håret, blifva hårlós. Nakke nawali, *pellis depilis facta eft.*

NAWET, *v. n. idem. It. active*, nawet, nawetet, *depilare, pilos detrahere five abradere, coria calce & aqua, vel aliis*

rebus

rebus quibuscunque macerando depilare, taga bort håret, ſyra utaf håret. Naweſtet, *dimin.* borttaga litet hår. *It. apud Auſtr.* Nipeb naweſtet, *aciem cultri ulterius acuere*, hvåſſa en knif. Nawegåtet, *depilare incipere*, begynna at borttaga håret. *It. pilos amittere incipere*, begynna at ſläppa håret.

NAWEK, nawem, *n. ſ. jactura pilorum ſive detractio*, hår-loſſning. Nawekeſne le talle, *pili ei nunc decidunt.*

NAWETUM, *n. a. depilatus*, ſom har förlorat håret.

NEETE, *n. anim. martes*, mård. *Boreal.*

NEGG, negga, *n. a. avarus, parcus*, niſk, njugg. *cfr.* hanes.

NEGGASTALLET, *v. n. nimis parcum eſſe*, vara alt för nått och knapp.

NEIGA, *vide infra* njeik.

NEIKELET, *v. a. inclinare*, luta, böja. Kareb neikelet, *vas inclinare*, luta kårilet. Aiwin neikelet, *capite nutare, caput quaſſare*, nicka med hufvudet. Kåtab neikelet, *manum commovere*, Neikelaſtet, *dimin.*

NEIKELEM, *n. ſ. nutatio*, lutande. Aiwen neikelem, *nutatio capitis.*

NEIKESET, neikaſet, *v. n. tremere, commoveri, agitari*, darra, ſkakas, röras. Aiwe neikas, *caput quaſſatur*, hufvudet ſkakar. Kåta neikas, *manus commovetur.* Neikeſtet, *dimin.* litet ſkakas. Neikeſteje kåta, *manus tremebunda*, darrande hand. Neikeſtatjet, *commoveri & concuti incipere*, begynna at darra och ſkakas.

NEIKETET, *v. n. idem quod* neikaſet.

NEIKOT, neikoſtet, neikogåtet, *v.* hitet.

NEIPET, *ſvadere*, råda. *Raro occurr.*

NEIT, neita, *n. ſ. filia*, dotter. Mo neita, *filia mea*, min dotter. *It. virgo*, jungfru. Alles ſjaddo neita, *virgo adulta.* Kåte wuole neit, *puella innupta.* Neitats & neitakuts, *dim.* en liten flicka. *Compoſ.* neitawuot, *virginitas*, jungfrudom.

NEITASTALLET, *ſpeciem virginis cultumque juſto mundiorem affectare, virginis os habitumque gerere velle*, vilja vara jungfru-lik, vilja vara ſom en jungfru.

NEKKE, *n. ſ. cervix*, nacke. *Fenn.* niſca.

NELGE, *n. ſ. fames*, hunger. Nelgeh muſte kåddeh, *eſurio*, jag år hungrig. Nelgeſt jabmet, *fame confici*, dö af hunger. Nelge walda, *fames perimit.* Nelgetaka & *contr.* nelget, *caſ. negativ. absque fame*, förutan hunger. Nelgats, *dimin.* liten hunger. *Fenn.* nålkå, *fames.*

NELGAR, nelgarw, *n. a. famelicus*, hungrig. Nelgar pjådnak, *canis famelicus.*

NELGOM, *n. ſ. eſuries*, hunger, hungrande.

NELGOT, *v. n. eſurire*, vara hungrig, ſvålta. Sabmeh leh harjanam kålot ja nelgot, *Lappones algere & eſurire conſueverunt*, Lapparne åro vane at fryſa och ſvålta. Nelgoſtet, *dimin.* ſvålta litet. Nelgogåtet, *eſurire incipere*, begynna at ſvålta.

NELGOJE, *eſuriens*, den ſom år hungrig.

NELGOTET, *v. a. cibo prohibere*, ſvålta ut en, neka en mat. Manaites nelgotet, *liberos cibo prohibere*, ſvålta ſina barn. Nelgotaſtet, *dimin.* Nelgotatjet, *incipere cibo prohibere*, begynna at ſvålta ut.

NELJE, *n. num. quatuor*, fyra. Neljen aiken, *quater*, fyra gånger. Nelje kerdak,

dak, *quadruplex*, fyradubbel. Nelje lokke, *quadraginta*, fyratijo. Nelje tjuote, *quadringenta*, fyrahundrade. Nelje jakafats, *quadrimus*, fyrårig. Nelje lokkok, *quadragenarius*, fyratijo-årig. Neljelaka, *quadrupliciter*, på fyrahanda fätt.

Neljad, *quartus*, den fjerde. Neljad aiken, *quarta vice*, fjerde gången. Nelje neljad lokkai, 34. Neljadeft, *adv. quartum*, *quarto*, för det fjerde, fjerde gången.

Neljades, neljates, *n. f. quadrans*, fjerde delen. Wadde munji neljadefeb, *da mihi quartam partem*, gif mig fjerdedelen.

Neljes, *quatuor*, *quadrini*, fyra. Neljes lepe, *quatuor fumus*, vi åro fyra.

Neljok, *nonnifi quatuor*, *tantum quatuor*, allenaft fyra. Mije neljok, *nos quatuor foli*, vi fyra allena.

Nemok, *n. a. mollis*, blöt. *Dicitur tantum de fundo maris lacuumque molliori.* Nemok båtne, *fundus lacus mollior & limofus*, blöt fjöbottn.

Nerts, nerts qwele, *pifcis gibbofus*, krokryggig fifk. *Obf. coregonos fæpius in Lapponia invenimus gibbofos, quibus dorfum quafi infractum eft, id quod licet morbo quodam vel vitio vertebrarum factum effe videatur, hi tamen pifces aliis ejusdem fpeciei femper funt pinguiores.*

Nesket, *v. a. pelles concinnare*, *cuticulam detrahere five abradere pellium*, bereda fkinn, taga bort kötthinnan af fkinn. *It. accedere*, *appropinquare*, nalkas. Nefke teke, *accede huc propius.* Likan kalkebe tokko nefket ekkedi, *ut vefperi illuc perveniamus contendemus*, vi fkola bjuda til, at komma dit fram åt aftonen. Nekeftet, *dimin.*

Neskemroute, *ferrum five inftrumentum, quo concinnantur coria pellesque*, et jårn, hvarmed fkinn beredas.

Neste, *n. f. penus viatorius*, refekoft, matfäck för refande. *It. donum aliquod, quod dare quis tenetur*, en gåfva, den man år fkyldig at gifva. *It. transl.* Neftebs kalka ådtjot, *quod promeritus eft fupplicium de illo fumam*, han fkal få fit vålförtjenta ftraff. Neftats, *dimin.*

Nestet, *penum viatorium alicui parare*, laga til refekoft. Lagamanneb neftet, *Judici Territoriali tributum, quod ei debetur, dare*, gifva Håradshöfdingen Tings gåftnings penningar. Neftеftet, *dimin.*

Nete, *vide* neete. *Fenn.* nååtå, *id.*

Nett, *n. a. vide* negg.

Neuke, *mobilia quævis minufcula mulierum*, qvinfolks nipper.

Neunet, *v. n. detineri, quando quis difficulter locum aliquem deferit, jufto diutius ullibi commorari*, hafva fvårt för at fara ifrån något ftålle, dröja någorftådes för långe. Neuni tafa tat almats, *ut hinc abeat hic vix perfvaderi poteft. Auftr.*

Neure, neures, *n. a. debilis*, *vilis*, fvag, dålig, klen. Neures muito, *memoria fallax.* Neures piåbmo, *victus tenuis*, fvag fpis. *C.* neureb, fvagare, fåmre. *Superlat.* neuremus, den fåmfte.

Neureslaka, *adv. debili modo*, klent.

Neuranet, *v. n. frangi*, *debilitari*, förfvagas. Famoh le mufte neuranam, *vires meæ fractæ funt.* Neuranaftet, *dimin.*

dimin. litet fôrfåmras. Neuranatjet, *incipere debilitari*, begynna at fôrfvagas.

Neuranaddet, *v. n. frequ. v.* neuranet.

Neurest, neurefikt & neuret, *adv. male, debiliter*, illa, klent. *Comparat.* neurebut, fåmre, vårre. *Superl.* neuremuft, aldravårft.

Neuretet, *v. a. debilitare*, fôrfvaga.

Neurot, neuroftet, neurogåtet. *vide* neuranet.

Neusek, *fomes*, fnôfke.

Neuto, *n. f. cura*, omvårdnad, fkôtfel. Puore neuton le fodn fija ludne, *optime illius gerunt curam*, de vårda fig mycket vål om honom. Neutotebme, *incuriofus*, vårdslôs.

Neutoje, *qui curat, curam gerens*, den fom vårdar fig om, fkôtare.

Neutom, *id. qu.* neuto.

Neutot, *v. a. curare, curam gerere*, vårda, fkôta. Neuto fo puorift, *cura illum bene.* Edne neuto manabs puoremuft, *mater optime curam gerit infantis fui. It. frui*, njuta. Neutoftet, *dimin.* vårda någorlunda. Neutogåtet, *curare incipere &c.* begynna at vårda, m. m.

Neuwo, *n. f. inftrumenta pifcaria, ut retia, fagenæ, &c.* fifke-redfkap, nåt. *It. apud Auftr. confilium*, rådflag. Neuwob adnet, *confilium inire. Fenn.* neuwo, *confilium.* Neuwots, *dim. idem.* Neuwotjit kuit adna, *retia faltem habet pifcaria*, han har åtminftone nåt.

Neuwoje, *confiliarius*, rådgifvare.

Niaijes, *n. a. hilaris*, blid, mild. Niaijes mana, *infans fubridens. Auftr.*

Niaijotallet, *vide* mojotet.

Niaka, *n. pifcis, muræna*, lake. Niakats, *dimin.* en liten lake.

Niaket, *clandeftinis tacitisque gradibus adgredi, conquinifcendo humique reptando infidiari*, krypa efter, lura efter, fmyga fig fram krypandes. Låddit niaket, *avibus reptando infidiari*, krypa efter foglar. Niakeftet, *dimin.* litet krypa eller lura efter. Niakegåtet, *inchoat.* begynna at krypa efter, eller lura på.

Niakeje, *in infidiis latens*, den fom lurar på.

Niakos, *n. f. locus idoneus ad infidiandum*, beqvåmligit rum at ligga på lur.

Niakelet, *idem quod* niaket.

Niakkahet, *v. n. inclinare, propendere*, luta.

Niakket, niakkeftet, *v. n. fingultire*, fnyfta, hicka.

Niakkestem, *n. f. fingultus*, hickande.

Niakko, *n. a. inclinatus*, lutande. Niakko muora, *arbor inclinata*, et lutande trå. Niakkot, *inclinato modo*, på et lutande fått.

Nialdet, nialdafet, *vid.* niåldet.

Nialat, nialatak, *n. f. lixivia*, lut. Nialatakin paffat, *lixivia lavare.*

Nialgelet, *v. a. ope liquoris cujusdam fapidi quidquam deglutire*, med tilhjelp af något vålfmakande vått fvålja ned något, fkôlja ner.

Nialget, *v. n. glacie liberari, glacie vacuum fieri*, blifva ren ifrån is. Juo tat jaure nialgi, *jam glacies hujus lacus refoluta eft*, denne fjôn år nu ren ifrån is. *cfr.* fuddet.

Nialgasit, nialgaft, *adv. v.* nialget.

Nialge, nialges, nialgok, *n. a. fapidus, dulcis*, vålfmakande, fôt. Nialgok piåbmo, *cibus fapidus*, vålfmakande mat. Nialges nakkar, *fomnus fva-*

ſvavis, ljuflig ſömn. *Comparat.* nialgab, *dulcior*, ſmakeligare, ſötare. Sokkoreſt nialgab, *ſaccharo dulcius*. *Superl.* nialgaimus, nialgemus, nialgokumus, den ſmakeligaſte, den ſötaſte. *Compoſ.* nialges-lakats, *aliquantum ſapidus ſive dulcis*, ſötaktig, något vålſmakande. Nialgeslaka, *adv. ſvaviter*, ſmakeligen. Nialges-wuot, *ſubſt. dulcedo*, ſötma, vålſmakelighet.

NIALGET, *adv. dulciter*, *ſvaviter*, ſött, ljufligt. Nialget ådet, *ſvaviter dormire*, ſofva vål.

NIALGETET, nialgitet, *v. n. grato eſſe ſapore*, ſmaka vål. Nialgeta munji tat piåbmo, *cibus hicce meo arridet palato*, denne maten ſmakar mig vål.

NIALGOT, *v. n. dulceſcere*, *grato fieri ſapore*, blifva ſöt, ell. af en god ſmak. Ko muorje ladta, die nialgo, *bacca maturata dulceſcit*. Nialgoſtet, *dimin.* blifva något vålſmakande.

NIALKAIDATTET, nialgaidattet, *v. a. ſapidum ſive dulce aliquid ducere*, hålla något för vålſmakeligit. Nialgaidatta nelgoje ſårta piåbmob, *eſurienti quivis ſapidus eſt cibus*, för den hungrige ſmakar all mat vål.

NIALKES *&c. vide* niallkes *&c.*

NIALL, nialla, *taberna*, *repoſitorium*, *ubi imprimis cibaria conduntur*, bod, matbod. *It. conſtellatio Orionis*, himmelsteknet Orion. Niallats, *dimin.* en liten bod. *cfr.* aite.

NIALLASET, *v. n.* Kåta niallaſi, *cutis manus detrahebatur*, *manus cute denudabatur*, handen blef hudlös.

NIALLET, *v. n. de arboribus dicitur*, *dum corticem facile dimittunt facilesque ſunt*, *quæ deglubantur*, ſåges om trän, når de låttaſt ſlåppa barken. *Norland.* löpa. Såke talle puorakit nialla, *facili nunc negotio betula deglubitur*. Nialleſtet, *dimin.* Niallegåtet, *incheat.* begynna at ſlåppa barken.

NIALLATET, *v. a. glubere*, *deglubere*, *corticem detrahere*, flå af barken ell. nåfvern. Niallataſtet, *dimin. idem.*

NIALLOT, nialloſtet, *v. a.* Kabmakab nialloſtet, *calceamentum reſarcire*, *centunculum calceo adſuere*, lappa ſkor. *cfr.* tuognet.

NIALLKES, *n. a. lubricus*, hal. Niallkes jågna, *glacies lubrica*, hal is.

NIALLKESTET, *v. n. titubare*, *gradum firmare non poſſe*, *in loco lubrico conſiſtere non poſſe*, ſlinta. Niallketet, *id.* *It. transl.* ſo pakoh niallketeh, *verba ejus fide carent*, *promiſſis non ſtat ſuis*, han ſtår ej vid ſina ord. Niallkeſtaſtet, *dimin.* Niallkeſtatjet, *incheat.* begynna at ſlinta. *Fenn.* nilcaſtun *&* niljaſtun, *titubo.*

NIALLKATAKES, niallketakes, *n. a. titubans*, den ſom ſlinter. *It. inconſtans*, *levis*, oſtadig, opålitelig.

NIALME, *n. ſ. os*, mun. Waſtes nialme, *os impuriſſimum*, en oförſkåmd mun. Njalmeb tſagget, *os diducere*, *ringere*, gapa up med munnen, *it. transl. convicia dicere*, vara ovettig. Nialmeſt le, *os illius morbo adfectum eſt*, han har ondt i munnen. Nialme bitta, *cibi portio minuſcula*, en liten bit mat. Jokka njalme, *oſtium fluvii.* Njalmats, *dimin.* Njalmetak *&* njalmetis, *negativ. caſus*, *absque ore*, utan mun, *it. taciturnus*, tyſtlåten.

NIALMETEBME, *n. a. taciturnus*, tyſtlåten, den ſom ej ſåger mycket.

NIAL-

NIALMOGES, *n. a. contentiosus*, mu[illegible]ig, tråtosam.

NIALMOT, *n. f. orificium*, öpning. Ånon njalme, *ostium amnis*.

NIALMATALLET, *bolum cibique offulam sumere*, taga sig en matbit i mun.

NIALMEPELASTET, *v. a. alicui pauxillum cibi dare, repetitis vicibus*, gifva någon då och då en matbit.

NIAMET, *v. a. tergere*, aftorka, bortstryka. Juolkin jalla kâtin niamet, *pede vel manu tergere*. Erit niamet, *abstergere*, aftorka, afstryka. *It.* niamet, *accipere, potiri*, bekomma. Harmes ådna tawereb niamai, *maximis potitus est divitiis*, han fick ganska stora ågodelar. Niamestet, *dimin.* litet bortstryka. *It. in affluentia esse alicujus rei*, bekomma någon ting i ymnighet. Pednikit niamesti nauk, *magnas sibi fecit pecunias*, han fick mycket penningar, han blef ganska rik. Niamegâtet, *incipere tergere vel abstergere*, begynna at stryka bort, at aftorka.

NIAMKETET, niamkatallet, *vid.* niâmketet.

NIAMMET, *sugere, lactere*, suga, di. Ednen nidtjit niammet, *matris ubera sugere*. Niammeje mana, *infans lactens*, *Transl.* niamma mo, *doloribus ventris laboro verminave*, jag har mage-plåga, jag plågas af maskar. Niammestet, *dimin.* litet suga. *It. exsugere*, suga ut. Niammegâtet, *sugere incipere*, begynna at suga. *Fenn.* imen, *sugo*.

NIAMMATET, *lactare, lac præbere*, gifva di, dåggja. Niammatet manab, *ubera præbere infanti*, gifva barnet di. Niammatastet, *dimin.* gifva litet di. Niammatallet, *frequ. idem.*

NIAMMEJE, *lactens*, den som dir.

NIAMMATEJE, *lactans*, den som ger di.

NIAPPAT, *n. a. lubricus*, hal, slipprig. Niappat le juolkit, *pedibus lubricus hic est locus*, det är halt för föttren. *It.* niappat & niappes, *sapidus*. Niappes piâbmo, *cibus delicatior*, låcker spis.

NIAPPAT & niappastet, *vestis sinum attollere*, lyfta up klåderna.

NIAPPETET, *v. n. vide* niallkestet. *It.* niappet, *Austr. salire*, hoppa. Årre niappa muorast muorai, *sciurus de arbore in arborem salit*.

NIARBE, niarbes, niarbok, *n. a. rarus*, gles. *Oppos. est densus.* Niarbes wuome, *raræ arbores*. *It. tenuis*, tunn. Niarbes juptse, *pulmentum tenue, aqua dilutum*, tunn vålling. Niarbeswuot, *subst.* tunnhet, gleshet.

NIARBET, *adverb. tenuiter, raro modo*, tunnt.

NIARBESK, *Austr. vide* sniltja.

NIARBOT, *v. n. rarefieri, rarescere*, blifva tunn och gles. Juptse tjatsest niarbo, *pulmentum fit tenue ac dilutum aqua*. Qwolga niarbo, *pili rarescunt*. Niarbostet, *dimin.* litet förtunnas. Niarbogâtet, *rarescere incipere*, begynna at blifva gles, at förtunnas. *Oppos. est* suokot.

NIARBOTET, *v. a. rarefacere*, göra gles, förtunna. Muorait niarbotet, *arbores efficere raras*.

NIARE, niares, *n. a. qui exigua est profunditate*, grund, af liten djuplek. *De cymbis & navigiis dicitur, quæ minus sunt profunda, quæ humilia sunt*,

 såges

ſåges om fartyg och båtar, ſom åro låga. *Oppoſ.* wuobmales.

NIARG, niarga, *n. ſ. promontorium*, udde, nås. Niarga ketjen, *in extremitate promontorii. It. Norvegia*, Norrige. *Ita dicta, quia promontoriis abundat.* Niarga ſabmeh, *ſive* niarga orrojeh, *Lappones Norvagici*, Norrſka Lappar. Niarga jåttejeh, *in Norvegiam commigrantes.*

NIARGASTAK, *promontorium*, nås.

NIASKET, *glubere, deglubere*, flå af. Påtſoit niaſket, *rangiferos deglubere*, flå renar. *It. fœnus facere iniqvum*, taga en obillig vinning, ſkinna. Niaſkeſtet, *dimin. idem.* Aptſa mo niaſkeſtien, *me plane denudabant omnibusque bonis privabant*, de gjorde mig aldeles blott och bar.

NIASKASET, *v. n. ſive paſſiv. deglubi*, blifva afflådd, miſta huden. *It. in pauperiem incidere*, råka i fattigdom.

NIASKOT, *v. a. vide* niaſket.

NIATSO, *n. ſ. reſolutio nivium*, tő, tővåder. Niatſo ſjadda, *nix diſcutitur*, det tőar. Niaſots, *dimin.*

NIATSOS, *n. a.* niatſos talke, *tempeſtas mitior, dum nix diſcutitur*, blidt tővåder, *cfr.* lemok. Niatſos muottek, *nix calore reſoluta*, kram ſnő.

NIATSOT, *v. n. de nive dicitur, dum reſolvitur ſive diſcutitur*, tőa. Niatſomen le talle, *nix nunc diſcutitur*, det tőar nu. Niatſoſtet, *dimin.* litet tőa. Niatſogåtet, *inchoat.* begynna at tőa. Niatſogåta, *nix incipit diſcuti.*

NIAUKESET, *v. n. de felibus dicitur.* Katto niaukes, *feles vocem edit ſive ſonum*, katten jamar. *Onomatopoïa eſt.*

NIAULE, *n. ſ. limus, in fundo & ad littora fluviorum & amnium, imprimis qui lapides reddit lubricos*, ſlem, ſom lågger ſig på ſjőars och floders botn ſamt vid ſtrånderne, och i ſynnerhet vid ſtenarne. *Veſtrob.* åfja. Jokki niaule, *limus fluminum.* Walla die ſtaikei kalet jokkab, niaule kedkiſt, *vado fluvium transeuns gradum firmare vix potuit, qvum ſaxa lubrica veſtigium fallerent*, han hade ſvårt vid at vada őfver elfven, főr de ſlippriga ſtenarnes ſkull. *Fenn.* nåljå.

NIAULOS, *n. a. limoſus, lubricus*, ſlipprig, ſlemmig.

NIAULOT, *v. n. limoſum fieri & lubricum*, blifva ſlipprig och ſlemmig.

NIAULETAKES, *n. a. lubricus*, ſlipprig. *It. limoſus, limo refertus*, gyttjefull.

NIAWALAK, *tinea*, mått, mal.

NIAWEH, *n. ſ. pili longiores, in inferiore parte colli rangiferorum ſiti*, långa håren under renarnes hals.

NIAUWE, *n. ſ. fluvius placidius manans undasque trahens, absque rapiditate*, drag-ſtrőm, ſpak ſtrőm. Niawats, *diminutiv.*

NIDARK, *adv. temere, inconſiderate*, obetånkſamt, ofőrvåget. Nidark wadſet wadhai, *inconſulte periculum adire*, obetånkſamt gifva ſig i faran.

NIDDEG, *Auſtr. vide* nuotſjo.

NIDDO, *n. ſ. odium, invidia*, hat, afund. Niddoſt le tabb takkam, *ex malitia id fecit*, han har gjort det af ondſka. Niddob munji adna, *odio ſum apud illum*, han har hat til mig. *It. in Theologic. vexatio, perſecutio*, főrfőljelſe. *Compoſ.* niddo-laka, *adv. ex invidia, præ ſtomacho ſive indignatione*, i harmen, i főrtret. *It.* niddolaka leb pårram,

ram, *nimis multum cibi ſumſi, non ſecus atque iſtud ex ira feciſſem*, jag har åtit för mycket, likaſom i harmen.

NIDDOTET, *v. a. odiſſe*, hata. Ale niddote qweibmabt, *noli proximum tuum odio habere*, haf ej hat til din nåſta. *It. vexare, perſequi*, plåga, förfölja. *Particip.* niddoteje, *perſecutor*, förföljare. *Paſſiv.* niddotowet, *odio eſſe*, hatas. *It. perſecutiones perpeti, vexari*, lida förföljelſe, plågas.

NIDET, *v. a. Auſtr. nocere, jus alicui detrahere*, förfördela. *vid.* kåpſet.

NIDKASET, *v. n. pauliſper moveri*, litet röras. *cfr.* låtkeſet.

NIDKELET, *e loco pauliſper movere*, litet röra utur ſit rum. Epet tab keddkeb nidkelet matte, *lapidem hunc e loco movere non poteſtis*, j kunnen ej röra denne ſtenen ur ſit rum.

NIDTJE, *n. ſ. uber, mamma*, ſpene, bröſt. Nidtje maine, *ulcus mammæ*, böld i bröſten eller ſpenarne. *Obſ. Ulceribus mammæ ſæpe, tempore æſtivo, laborant rangiferi. Quando vituli matres hoc malo laborantes ſugunt, os inficitur morbo quodam cancroſo ſæpiſſimeque pereunt. cfr.* klubbe. *It.* nidtje, *mater*, moder. Nidtjam, *mater mea*, min moder. Nidtjats, *dimin.* Nidtjatjam, *mater mea cariſſima*, min söta mor.

NIEDET, *v. a. obducere, oblinere*, öfverdraga, öfverſtryka. *It.* piågga ratheb nieda, *ventus viam nive cumulata operit*, blåſten kaſtar igen vågen med drif-ſnö.

NIEIK, *adv. recta ad*, juſt til, genaſt åt. Påti mo nieik, *recta ad me venit*, han kom genaſt åt mig. Nieika mannet, *invadere, aliquem improviſum occupare*, öfverfalla, komma öfver någon. *cfr.* Atſolen, qwouto.

NIEIKELET, *v. a. demoliri*, nederrifva. Mureb nieikelet, *murum demoliri*, nederrifva muren.

NIEIKETET, *v. n. ruere, corruere, delabi*, nederfalla. Sadde nieiket, *arena defluit*, ſanden rinner ner. Nieiketaſtet, *dimin.* litet falla neder. Nieiketatjet, *incipere delabi*, begynna at falla ner.

NIEIKOTET, *v. a. frequ. vide* nieikelet.

NIEITET, *v. a. opprimere*, undertrycka. Nieiti mo, *me opprimebat.* Wuolos nieitet, *deſtruere, deprimere*, förſtöra, nedertrycka. Nieiteſtet, *dimin.* litet undertrycka. Nieitegåtet, *opprimere incipere*, begynna at förtrycka.

NIETSETALLET & *interd.* nietſetet. *v.* niallatet. *De abiete imprimis dicitur.*

NIETSES, nietſa, *n. a. madidus*, våt.

NIETSET, nietſeſtet, nietſegåtet, *vide* luwet &c.

NIGOT, *v. n. genua flectere*, niga, buga ſig. Nigoſtet, *dimin.* litet buga ſig. Nigogåtet, *inchoat.* begynna at buga ſig.

NIK *vel* niik, *dæmon marinus & lacuſtris, Neptunus*, nåcken, ſjö-ſpöke. *Multa fabuloſe narrant de ejusmodi ſpectris etiam hodie in nonnullis alpinis lacubus apparentibus, imprimis quando procelloſa inſtat tempeſtas. Plurium orgyiarum longitudine & latitudine ſatis magna eſſe perhibentur, figura cymbæ converſæ. Nobis certe nunquam aliquid iſtiusmodi videre contigit.*

NIKKA, *n. propr. viri, Nicolaus*, Nils. Nikkoles, Nikkok, *idem.*

NIKKENES & *Auſtr.* nikka, *v.* niakkeſtem.

Nikenet, nikkenet, *vide* niakket.

Njikot, *v. n. ſtridere*, gniſla. *Auſtr.*

Njikts, *arbor, quæ vento agitata ſtridet, ut ſolent illæ, quæ exaruere, vel aliud vitium contraxerunt*, et trå, ſom knarrar ell. gniſlar, då blåsvåder år. *Auſtr. De abietibus plerumque.*

Njillet, *v. n. vide* njallet.

Njiraldak, *n. ſ. locus, ubi incipit cataracta, caput cataractæ*, ſtrômhufvud eller det ſtållet, dår ſtrômfallet bôrjar. *cfr.* luſpe.

Njisset, *v. n. flere, aliquatenus lamentari*, gråta, beklaga ſig ôfver. Mana njiſſa, *infans flet*, barnet gråter. Maina todn njiſſa? *qua de re lamentaris? It. apud Auſtr.* njiſſet *vel* njidſet, *ringi*, grina. Njiſſeſtet, *dimin.* litet gråta. Njiſſegåtet, *flere incipere*, begynna at gråta. *Minus eſt quam* tjerot.

Njisseje, *flens, ringens*, den ſom gråter eller grinar. Njiſſem, *ſubſt. fletus, vagitus*, gråt.

Njita, *ren*, njure. *v.* monnem. *It. adeps ſive pingve, quod circa renes eſt*, njure-fett.

Nikkar, *ſomnus*, *vide* nakkar.

Niktet, *v. a. frui*, njuta. *Capere utilitatem*, hafva nytta af. Ets kalkah tabb niktet, *ipſe tute exinde capies fructum*, du ſkal ſjelf hafva nyttan deraf. Nikteſtet, *dimin.* litet åtnjuta. Niktegåtet, *inchoativ.* begynna at åtnjuta. *Fenn.* nautitſen, *fruor.*

Nikteje, *fruens*, den ſom nyttjar eller åtnjuter. Niktem, *ſubſt. fruitio*, njutande, åtnjutande.

Niktemas, *n. a. Auſtral. fruendus, quo frui poſſumus aut debemus*, det man hafver at åtnjuta, eller bôr åtnjuta.

Nil, *vide* nal, nala.

Nila, Niles, Nilok, *v.* Nikka.

Nilja, *n. ſ. vadum lapidoſum, imprimis quod ad promontorium aliquod ſitum eſt*, ſtengrund i ſjôar, i ſynnerhet midt fôr uddar.

Nimmet, *v. a. notare, obſervare*, anmårka, gifva akt på.

Nimmoret, nimmoraſtet, *vide* nullet.

Nimt & nimpt. *Auſtr. vid.* nau.

Ningeles, *vide* mingeles.

Ninnos, *n. a. Auſtr. vide* nannos.

Njoigot, *v. n. ſtillare, deſtillare*, drypa. Njoigo pajelt, *deſtillat ſuperne*, det dryper ner ofvan ifrån. Njoigoſtet, *dimin.* litet drypa. Njoigogåtet, *incipere ſtillare*, begynna at drypa. *cfr.* kåikot.

Njoigotet, njoikotet. *v. a. guttatim effundere, ſtillare facere*, droppe-vis hålla, låta drypa. *Transl. mulgere*, mjôlka. Njoigotaſtet, *dimin.* låta litet drypa. Njoigotatjet, *incipere guttatim effundere ſive ſtillare*, begynna på at låta drypa.

Njoigotattet, *v. a. frequ. idem quod* njoigotet. Njoigotatte ſpaitebi, *cura ut celerius ſtillet ſive defluat*, låt drypa fortare.

Njoigotes, *n. ſ. gutta, ſtilla*, droppe.

Njokok, *n. a. comtus, explicatus*, gredig, vål kammad. Njokok nakke, *pellis ſive vellus, cujus pili ſunt comti*, et ſkinn, ſom år ſlåtthårigt.

Njolga, njolgok, *v.* njuolga, njuolkok.

Njolgo, *n. herbæ, arundo*, ſåf, rôr.

Niommel, *n. animal. lepus*, hare.

Niorga, *n. ſ. ſcapula*, bog, ſkuldra. Njorgai pakto, *ad ſcapulas. De hominibus nunquam dicitur. It. cartilago*, bruſk.

Njor-

Njorkotet, *v. a. fundere, effundere,* gjuta, utgjuta. *Tornæus scribit* nuorket. Ulkos njorkotet warrab, *sangvinem effundere.* Njorkotaſtet, *dim.* litet utgjuta. Njorkotatjet, *effundere incipere*, begynna at utgjuta.

Njorkotem, *n. f. effusio*, utgjutande. Ulkos njorkotem, *idem.*

Nioska, *cum derivat. vide* njuoſka.

Njowem, njowet, *vide* njuowet.

Njowo, *ita appellantur piſcium inteſtina & ſquamæ*, fiſk-renſning, fiſk-fjåll och tarmar. Njowotak, *idem.* Njowo fjållo, *tabula, in qua piſces diſſecantur & parantur*, et bråde at renſa fiſk uppå.

Njous, *n. f. pus oculorum*, var i ógonen. *Auſtr.*

Nipe, *n. f. culter*, knif. *vid.* kulke. Nipats, *dimin.* en liten knif. *Fenn.* nykå, *culter.*

Nirbme, nirme, *n. f. odium, invidia*, hat, afund. Nirbmeb kadſeſtet kåſcki, *aliquem odiſſe incipere*, få hat til någon. *cfr.* niddo.

Nirbmok, *n. a. infeſtus, invidioſus*, hatefull, afundsfull. Nirbmok le munji, *infeſtus eſt mihi. cfr.* mårak.

Nirbmot, nirmot, *iraſci, odio capi*, blifva ond, få hat til. Nirbmoi munji tatte paleſt, *ex illo tempore mei eum odium cepit*, ifrån den tiden fattade han hat til mig. Nirbmoſtet, *dimin.* få litet hat til. Nirbmogåtet, nirmogåtet, *odio capi incipere, ſtomachari incipere*, begynna at få hat til, at blifva ond. Juo taika pali nirbmogåti munji, *jam dudum me odit.*

Nirwanet, *v. n. morbo implicari, corporis infirmitate laborare*, blifva ſjuk, blifva bråcklig til kroppen. *De puerperio etiam dicitur.* Mo akka juo le nirwanam, *puerperio jam uxor mea cubat*, min huſtru ligger nu i barnſång. Nirwanaſtet, *dimin.* blifva litet ſjuk. Nirwanatjet, *incipere enervari, morbo corripi*, begynna at blifva förſvagad, ſjukna.

Nirweket, *v. n. idem quod* nirwanet.

Niska, *n. f. cervix*, nacke. *cfr.* nekke. *Fenn.* niſca, *idem.* Niſkaſt le ſodn ſjaddam, *ſtultus factus eſt*, han år bleſven galen.

Niskot & *interd.* niſket, *v. a. ſuffurari, ſurripere*, ſnatta. Wigga alo niſkot, *ſemper ſuffurari allaborat.* Niſkeſtet, niſkoſtet, *dimin.* litet ſnatta. Niſkogåtet, *inchoat.* begynna at ſnatta. Puorak lei autel, talle niſkogåta, *probus antehac erat, nunc vero furari incipit. cfr.* ſuoladet.

Niskoje, *furans*, den ſom ſtjål.

Niskom, *n. f. furtum minuſculum*, ſnatteri.

Niskotakes, *furto deditus*, tjuſaktig.

Nisu, niſun, *n. f. uxor, fœmina*, huſtru, qvinna. Niſuneb waldet, *ducere uxorem*, taga ſig huſtru. *cfr.* akka. Niſunatta, *(negativ. caſ.) absque uxore*, utan huſtru. *Hinc*

Nisunattes, *cælebs*, den ſom ej tagit ſig huſtru. Niſunattes wieſom, *vita cælebs.* Niſunattesålma, *vir cælebs*, ogift man.

Nit, *vide ſupra* njita, monnem.

Nitta, *fulcrum*, ſtöd. *vid.* tſagge.

Nitter, *n. a. curvus*, krokig. *vide* kawak. Nitter palga, *via flexuoſa*, krokig våg.

Nittet, *v. a. minas jactare*, hota. Karraſt ſodn nitti mo, *gravius mihi minatus*

natus est, han hotade mig ſtarkt. *Auſtral.* nittot, *idem &* nittotet. Nitteſtet, *dimin.* litet hota. Nittegåtet, *minari incipere*, begynna at hota. *cfr.* aitet.

Nittem, nitto & *Auſtr.* nittotem, *n. ſ. minæ*, *comminatio*, hotelſe, hot. Ib palla to nittemeſt, *minas tuas non timeo*, jag fruktar ej fór dina hotelſer.

Nittjos, *reſina pinus*, gran-kåda. *Obſ. reſinam pinus ſolis ardore inſpiſſatam & induratam avide mandunt Lappones, qua ſalivæ magna copia elicitur, quam partim exſpuunt, partim vero deglutiunt. Nec Norrlandicis Svecis plane ignota res eſt, qui iſtam reſinam appellant* tuggkåda. *Id ſaltem utilitatis adfert, quod dentes emundet. An vero id ſimul efficiat, ut Lappones non laborent odontalgia, quæ maxime rara eſt in hac gente, alii dijudicent peritiores, vel quænam alia ſit cauſſa, cur tanta impune perpetiantur frigora gelidaque comedant bibantque, promiſcue cum calidis.*

Nittse, *pudendum muliebre.*

Njuket, njukok, *vide* njoket, njokok.

Njuktja, *n. avis, olor, cygnus*, ſvan. Njuktja tålke, *plumæ cygni.* Njuktja mano, *menſis Martius*, Mars månad. *Ita dictus, quia olores iſto tempore advenire ſolent.*

Njuktjalm, *rete maculis anguſtioribus, ab utraque parte fundi ſagenæ*, trång not, på båda ſidorna om notkilen.

Njulgo, *vide* njolgo. *It. inſtrumentum piſcarium, cfr.* tjuolgo. *Auſtr.*

Njultjet, *v. n. ſalire*, hoppa, ſpringa. Pajas njultjet, *exſilire*, hoppa up. Njultjeſtet, *dim.* litet hoppa. Njultjegåtet, *incipere ſalire*, begynna at hoppa. *Boreal. dicunt* ſnjultjet.

Njultjot, njultjotet, *id. qu.* njultjet.

Njune, njunne, *Boreal. v.* njuone.

Njuoja, njuoje, *n. ſ. aura, ventulus*, litet väder, våderpuſt. *It. declivitas*, ſluttning, en liten backe utfóre. Njuojan le taggo, *declivitas illic eſt loci. cfr.* meto. Njuojats, *dimin.* en liten våderpuſt.

Njuojet, *leviter flare, afflare*, blåſa ſmått, blåſa helt litet. Njuojeſtet, *dimin. idem. It. eſſe alicujus partium, conſentire*, vara på ens ſida, bifalla.

Njuojestak, *n. ſ. vide* njuoja, meto.

Njuoktjem, njuoktja, *n. ſ. lingva*, tunga. Njuoktjeminas, *cum lingva ſua.* Keles njuoktjem, *lingva ſive os mendax*, en lógnaktig tunga. *It.* Biällo njuoktjem, *piſtillum campanæ ſive tintinnabuli*, klåppen i en klocka. Njuoktjemats, *dimin.* en liten tunga.

Njuol, njuola, *n. ſ. ſagitta*, pil. Spaites ko njuol, *velox ut ſagitta*, haſtig ſom en pil. Njuolites reitet, *parare ſagittas ſuas.* Njuoli wuotjet, *ſagittare*, ſkjuta med pil. *It. aculeus*, ſpits, gadd. Jabmem, kuſſnes le to njuol? *mors, ubi eſt aculeus tuus?* dód, hvar år din udd? *1 Cor. 15: 55.* Giåka njuol, *nom. herbæ, Norrlandice* myrkulle. *Ita dicta, quia eodem tempore, quo cuculus primum vere advenit, exoriri ſolet.* Njuolats, *dimin.* en liten pil. *Fenn.* nuoli, *ſagitta.*

Njuolg, njuolga, njuolges, njuolgok *vel* njuolkok, *n. a. rectus, directus*, rått, ſom ej år krokig. Njuolga kåino, *via recta, minime flexuoſa*, rått våg. Njuolga mannet, *via recta iter face-*

facere, fara genaste vågen. Njuolkok muora, *lignum rectum*, et stycke trå som ej år krokigt. *Item*, njuolg & njuolga, *adv.* Njuolga tåbdestet, *ingenue profiteri*, rent ut bekånna. Håla njuolg, *dic libere*, såg fritt ut. Takka njuolga naute, *exacte ita facies*, gör aldeles på det såttet. Njuolga-nare, *Austr. norma, canon*, regel.

NJUOLGET, *v. n. recta incedere via, directe incedere*, gå vågen rått fram. *Oppos.* målkot. *It. idem quod* mivwet, beqvåma sig. Njuolgestet, *dimin.*

NJUOLGETET, njuolketet, *v. a. corrigere, quod curvum est corrigere, ut rectum fiat*, råtta til. Njuolgetastet, *dimin.* litet råtta til.

NJUOLWOT, *v. n. instrumentis ligneis, quibus nivem conscendunt Lappones, cursu contendere celeriori*, rånna på skidor det fortaste som man kan. *cfr.* sappek.

NJUOM, njuoma, *n. f. asses sive tabulæ, ex quibus cymbæ fabricantur*, bråder, at göra båtar af, båt-bråder.

NJUONE, njuonne, *n. f. nasus*, nåsa. Njuonest le, *æger est naso*. Njuone raikeh, *nares*, nåsborar. *It. promontorium*, nås, udde. *It. mucro*, udd. Nipen njuone, *mucro cultri*, knifs-udd. *Rostrum avium*, fogel-nåf. *It. pro ipsa facultate olfaciendi*, förmågan at kånna lukten af något, *Norrland.* våderkorn. *Fenn.* nenå, *nasus*. Njuonats, *dimin.* en liten nåsa, m. m.

NJUONAK, njuonek, *sagax*, den som har godt våderkorn, som har stark lukt. Njuonak, piådnak, *canis sagax*. *It. mucronatus*, spitsig, uddhvass. Njuonak nipe, *culter mucronatus*. *It. de qualibet nasi affectione, e. gr.* Kukkes njuonak, ånekes njuonak, tuolba njuonak, *cui nasus est longus, brevis, depressus*, långnåsig, kortnåsig, flatnåsig.

NJUONES, *n. f. peninsula, promontorium*, udde, nås. Njuones ketje *sive* kårrek, *pars ultima promontorii sive peninsulæ*, udden eller det yttersta af nåset.

NJUONO, njuonoha, *n. a. primus ordine, reliquos antecedens*, den främste, den som går frammanföre. Njuono påta, *primi veniunt*, de främste komma. Wuoidnib njuonohit, *antecedentes videbam*, jag såg dem, som gingo förut. Njuonosn, njuonon, njuonohen, *adverbialiter accipitur*. Njuonohen (*vel* njuonohesn) mon lijeb, *ego inter primos eram*, jag var ibland de främste.

NJUONOTET, njuonot, *v. a. sagire*, upspana, *cfr.* hapset.

NJUONOTALLET, *v. a. frequ. idem.*

NJUOPET, *sagenam piscariam ex aqua in terram extrahere*, draga up noten på landet. Njuopetak, *locus, ubi istud fit*, stållet dår noten drages up. *Austral. dicunt* njåpetak.

NJUOR, njuora, *n. f. syrtis lapidosa, vadum in lacu, lapidibus constans minusculis sive glarea*, klappur-stens-grund i sjöar.

NJUORANET, *v. n. commiserescere, ad commiserationem permoveri*, hafva medlidande med. *Permoveri*, bevekas. Njuoranastet, *dimin.* litet bevekas. Njuoranatjet, *incipere permoveri, ad commiserendum moveri incipere*, begyn-

gynna at bevekas, at röras af medlidande.

Njuoranaddet, *v. n. frequ. idem quod* njuoranet.

Njuoranem & njuoranaddem, *n. f. commiseratio*, medlidande.

Njuores, *n. a. tener, mollis*, fpåd, mjuk. Njuores grafe, *herba viridis five tenera*, en fpåd ört, fom nyligen är upvuxen. Njuores mana, *infans recens natus*, et nyfödt barn. *Transl.* njuores waimo, *cor facile ad commiferationem*, medlidande och ömt hjertelag. Njuoreswuot, *fubftant. mifericordia*, barmhertighet. *Fenn.* nöyrä, *humilis*.

Njuores, *n. f. cartilago*, ben-brufk.

Njuoresikt, *adv. animo teneriori*, blödigt.

Njuoratet, *v. a. ad mifericordiam commovere*, beveka til medlidande. *It. fimpliciter permovere, inducere*, beveka, förmå. Njuorataftet, *dimin.* litet beveka. Njuoratatjet, *incipere permovere*, begynna at beveka.

Njuoreteje, *commovens*, den fom beveker.

Njuoratattet, njuoradattet, *v. n. poffe commoveri, ad commiferationem, induci poffe*, kunna bevekas.

Njuorga, *vide* njorga. Njuorgalakats, *cartilaginofus*, brufkaktig.

Njuoska, njuofkes, *n. a. crudus, non coctus*, rå. Njuofka pjårgo, *caro cruda*, rått kött. Njuofka muora, *lignum crudum, quod non eft ficcum*, rått trå. *It.* njuofka *apud Boreal. madidus*, våt. Njuofkawuot, *fubft. cruditas*, råhet.

Njuoskitet, *v. n. crudo effe fapore*, hafva rå fmak, fmaka rått. Njuofkit tat piåbmo, *hic cibus crudo eft fapore.*

Njuotetet, *v. a. parcimonia aliquid diutius confervare*, fpara, vara fparfam med. Låret kalkah njuotetet, *difces parcimoniæ operam dare*, du fkalt låra at vara fparfam. Njuotetaftet, *dimin.* litet fpara. Njuotetatjet, *incipere parcimoniæ & frugalitati ftudere*, begynna at vara fparfam och måttelig. Lefte le njuotetatjet ko nokkegåta, *fera in fundo eft parcimonia.*

Njuotetakes, *frugalis, temperans*, fparfam, måttelig, huld. Njuotetakeswuot, *fubft. frugalitas, parcimonia*, fparfamhet, måttelighet.

Njuotetem, *n. f. frugalitas, temperantia*, måttelighet. Njuotetemlaka, *adv. frugaliter*, fparfamt.

Njuotetek, *n. a. effufus, copiofius & absque parcimonia diftributus*, ofpard.

Njuotot, *v. p. refervari, parcimonia confervari*, fparas, intet förflöfas.

Njuotses, *n. a. flaccidus, langvidus*, flapp, matt. Kroppe le njuotfes, *corpus eft langvidum*, kroppen år matt. Njuotfes qwele, *pifcis, qui non eft recens*, multen fifk. I qwele le puorak, ko le njuotfes, *pifcis, nifi recens, nequam eft. It.* njuotfes, *(de fructibus) maturus*, mogen. Njuotfes muörjeh, *baccæ maturæ*, mogna bår. *Translat. quia tunc molliores evadunt.*

Njuotset, *v. n. flaccefcere, langvidum fieri*, blifva flapp och matt. Almats pakeft njuotfa, *homo langvefcit æftu*, menniſkan blir matt af vårmen. Qwele njuotfa, kåffe i tala wuoffjetowa, *pifcis, nifi recens coctus, vitiatur.*

Njuous & njuoufek, *vide* njous. *De pure oculorum tantum dicitur*, fåges om

om var i ögonen. Njuousot, *verb. n.* Tjalmeh njuousoh, *pus in oculis fit*, ögonen varas.

NJUOWET, *v. a. pellem detrahere*, *mactare*, flå, slakta. *cfr.* njasket. *It.* Kiålab njuowet, *laqveo se expedire*, göra sig lös ur snaran. *cfr.* måljot, *quod tantum de piscibus dicitur.* Njuowot, *passiv. contr. pro* njuowetowet, slaktas, blifva flådd.

NJUOWETALLET, *verb. passiv. mactari*, slaktas.

NJUOWEJE, *mactator*, slaktare. Njuowenje, *idem; sæpissime tamen de illo dicitur*, *qui furtim aliorum pecudes aufert & mactat*, säges om den, som stjäl boskap och slaktar. Påtso njuowenje, *qui furatur rangiferos mactatque.*

NJUOWEM, *n. s. mactatio*, slaktande. Njuowemesne tjodtjo, *in mactando occupatus est.*

NJUOWOM, *n. a. mactatus*, slaktad.

NJUOWO, njuowotak, *vide* njowo.

NJURGO, *n. avis aqualicæ*, *colore nigra*, *parus palustris*, *Svetice* svårta. *Hinc* njurget, *v. n. sibilare*, *vocem dictæ avis imitari*, blistra, hvissla, låta som svårtor. Njurgestet, *dimin. idem.*

NJURGEM, *n. s. sibilus*, hvisslande.

NJURRA, *Austral. vide* njuor.

NJUTET, *v. a. tundere*, *conterere*, stöta, krossa. Salteb njutet, *salem tundendo comminuere*, stöta sönder salt. Muórjit njutet, *baccas conterere. It.* Âiweb njutet, *crines digitis pererrando caput a pediculis purgare*, luska. Njutestet, *dimin.* litet söndermala eller sönderkrossa. Njutajet & njutegåtet, *conterere incipere*, begynna at krossa sönder. *Fenn.* nuija, *tudes* & nuita, *tundere.*

NJUTEM, *n. s. comminutio*, söndermalning, *item*, *tudes vel aliud ejusmodi instrumentum*, *quo quidquam conteritur*, klubba eller stötel, at rifva eller stöta med.

NJUTETET, *v. a. contundendum curare*, låta söndermala.

NJUTEK, *n. a. non comminutus*, *non contritus*, okrossad, som ej är söndermalen.

NJUTO, *n. s. electuarium*, mos. *Norrlandice* stampa. Muórje njuto, *electuarium baccarum*, bår-mos. Nåpoi njuto, *electuarium raparum*, rofmos.

NJUWE, *Austr. vide* uwe.

NIWSA, niwsek, *n. s. fomes*, *ex fungis betularum præparatus*, fnöske. Niwsekatta i samen almats matte orrot, *fomite Lappo carere nequit.* Niwsekit barkotet, *fomitem lixivia & cortice macerando præparare*, barka fnöske.

NJÅLKAN, njålkai & njålkast, *adv. cursim*, *cursu aliquatenus veloci*, något fort, i lunk. Njålkast wuejet, *cursu aliquantum incitato vehi eqvo vel alio animali vectario*, köra i lunk.

NJÅLKESTET, *v. n. paulisper currere*, *gradu aliquantum properante & incitato incedere*, löpa litet smått, lunka.

NJÅLKESTEJE & njålkes, *qui eundo aut currendo aliquantum properat*, den som små-löper eller lunkar. Njålkes herke, *rangifer vectarius*, *qui non est plane ob tarditatem gressus rejiciendus.*

NJÅLKASTATTET, *v. a. facere ut quis non nimia tarditate utatur in gressu*, *verum properet & paulisper currat*, låga

laga at en små-lóper eller lunkar. Herkeb njålkaſtattet, *rangiferum vectarium incitare ad currendum & properandum.*

Njålot, *v. a. lingere*, ſleka. Piådnak le kareb njålom, *canis patinam linxit*, hunden har ſlekt fatet. *It.* meſeb njålot, *vitulum parere*, kalfva. Njåloſtet, *dimin.* litet ſlicka. Piådnakeh njåloſtin alde ſarjeſit, *canes vulnera ejus lingebant.* Njålogåtet & njålojet, *lingere incipere*, begynna at ſlicka. *Fenn.* nuollen, *lingo.*

Njåloje, *lingens*, *lambens*, den ſom ſlickar. *It.* meſe njåloje aldo, *rangifer fœmina vitulos pariens quotannis*, en ren-ko, ſom årligen bår kalfvar.

Njåloltak, *n. ſ. res aliqua*, *quæ pecudibus datur*, *ut illam lingant*, ſleke fór boſkap.

Njålom, *n. ſ. linctus*, ſlickande.

Njålotet, *v. a frequ. id. qu.* njålot.

Njåmkelet, *v. a. facere ut aliquid cohæreat*, *conglutinare*, fåſta ihop, kliſtra tilſammans. Njåmkeli papareb akti, *papyrum conjungebat.* Njåmkelaſtet, *dimin.* litet hopkliſtra.

Njåmketet, *v. n. adhærere*, *adhæreſcere*, faſtna vid, hånga vid. Akti njåmketet, *cohærere.* ſitta ihop.

Njåmkos, *n. a. qui facile adhæreſcit*, ſom lått faſtnar vid. Njåmkos ko tarwe, *ut pix*, *tam facile adhæreſcens.*

Njåmot, *v. n. idem quod* njåmketet. *It. ſequi*, *ſectari*, fólja efter. Mijit njåmoi, *nos ſecutus eſt ſponte ſua*, han tog ſig fóre at fólja med oſs. *It. amplecti*, omfamna, omfatta. Njåmoi tjåpoti, *collum amplexus eſt. It. de morbis epidemicis & contagioſis*, ſåges ock om ſmittoſamma ſjukdomar, ſom genom ſmitta gå man ifrån man. Njåmoſtet, *dim.* litet faſtna vid, m. m. Watnaſi njåmoſti, ja taina kajoi håggabs, *cymbam prehendebat manibus*, *atque ita vitam conſervabat.* Njåmogåtet & njåmotatjet, *adhæreſcere incipere*, *amplecti incipere*, begynna at vidhånga, at omfamna, m. m.

Njåmotet, *v. a. frequ. amplecti*, omfamna.

Njåpetak, *Auſtr. vid.* njuopetak.

Njåptjot, *ope manuum pedumque ſimul ſcandere malos*, *arbores vel in alia ejusmodi loca ardua*, klånga ſig up med hånder och fótter. Muorab njåptjot, *arborem ſcandere*, klånga ſig up i trå. Njåptjoſtet, *dim. celeriter ſcandere*, haſtigt klifva up. Njåptjogåtet, *incipere ſcandere*, begynna at klifva up.

Njåritet, *v. n. defluere*, aflópa, rinna bort. Tjatſe njårit, *aqua defluit*, vatnet rinner af. Njåritaſtet, *dim.* Njåritatjet, *inchoat.* begynna at afrinna. *cfr.* tſåkot.

Njårot & njårotet, *v. a. ſenſim ſtillando & quaſi colando infundere*, ſakta gjuta, ſila. Njåro tjatſeb karai, *aquam in vas infunde*, gjut vatnet i kårilet.

Njåts, njåtſe line, *focale*, halsduk.

Njåwet, *Auſtr. v.* njuowet.

Njåuke, *n. herbæ*, *ranunculus aquatilis*, *Veſtrob.* abborgrås, gåddgrås.

Njåwso, *vide* njous, njuows.

Njåblot, *v. n. parere vitulum*, kalfva. Aldo meſeb njåbloi, *rangifer fœmina vitulum peperit.* Njåblogåtet, *incipere vitulum parere*, begynna kalfva.

Njåd, njåda, *n. ſ. anguſtia*, *fortuna adverſa*,

versa, nöd, trångmål. Njåden leb, *angustia premor*, jag år i nöd. Njåda palen, *in casu necessitatis*, i nödfall. Njådats, *dimin.* liten nöd.

Njådalats, *n. a. indigus auxilii sive opis*, nödstålt, nödlidande. Puore le njådalatjeb wekketet, *opem ferre illi, qui indiget, bonum est atque honestum.*

Njådastem, *n. s. inopia, indigentia*, torftighet.

Njådastet, *indigere, opus habere*, hafva af nöden, tarfva. *It. angustia premi penuriaque*, vara i nöd och trångmål. Njådastowet, *idem.*

Njåggestet, *v. n. per loca decliva traha vel alio idoneo instrumento sedens descendere*, sitta och åka utföre backar.

Njåket, *v. n. de piscibus dicitur, dum in illis locis congregantur, ubi ova gignent ludentque*, säges om fisk, når han samlar sig på de ställen, der han skal leka. Njåkeje qwele *vel* njåkem qwele, *pisces in dictis locis congregati*, samlad lek-fisk.

Njåkerm, *n. s. vide* nekke.

Njåketet, *v. a. somniare*, drömma. Maite le todn njåketam? *quid somniasti?* hvad har du drömt? Njåketastet, *dimin.* litet drömma. Njåketastib tollin, ib tast talle, *olim paululum somniabam, nunc vero nihil.* Njåketatjet, *somniare incipere*, begynna at drömma. *Fenn.* nucka, *dormire.*

Njåketeje, *somnians*, den som drömmer.

Njåketem, *ipse actus somniandi*, drömmande.

Njåko, *n. s. somnium*, dröm. Njåkon wuoidnib attjeb, *pater mihi in quiete visus est.* Njåkoit suptsestet, *somnia narrare*, beråtta drömmar. Njåkoit tjålgestet, *somnia interpretatione explicare*, förklara drömmar. Njåkoit njåketet, *somniare*, hafva drömmar. *Fenn.* nåkö, *visio.*

Njåkok, *qui saepe & multa somniat, cui, quae futura sunt, in quiete videntur*, den som drömmer, om hvad som skal ske. *Obs. magos & veneficos illos habent Lappones, qui vera & futura somniant. cfr.* nåite.

Njåldaset, *v. n. vide* nawalet.

Njåldet, njåldestet, *vid.* nawetet.

Njålet, *v. a. deglutire, devorare*, svålja, sluka ner. Piåbmob njålet, *cibum deglutire.* Njålestet, *dimin.* litet svålja. Njålegåtet & njålajet, *deglutire incipere*, begynna at svålja ned.

Njålatak, *n. s. fauces, gula*, svalg, strupe. *It. caput sive summitas cataractae*, strömhufvud. *cfr.* luspe.

Njålanje & njålatakes, *n. a. vorax*, glupsk.

Njålatallet, *v. p. devorari*, upslukas.

Njåletet, *v. a. deglutiendum praebere, facere ut quis deglutiat*, låta svålja. *It. devorare*, svålja ner.

Njålahah & sis-njålahah, *intestina*, inålfvor. *Act. 1: 18.*

Njålem, *n. s. deglutitio*, svålgning.

Njåleje, *deglutiens*, svåljare.

Njålo, *n. s. idem quod* njålatak. *It.* njålo, njålok, *adj. deglutitus*, nersvålgd. Hauk njålo, *piscis, quem devoravit lucius*, en fisk, som en gådda har slukat.

Njår, njåra, *n. s. genae, mala*, kind, kindben. Njåra-bakko, *maxilla*, kindben. *It. homo*, mennifka. Mådde njårah, *multi homines*, många menniskor.

Muttem njår, *quidam, non nemo*, en menniſka, en viſs man.

Njåratebme, *n. a. impudens, qui os non habet, qui perfricatæ eſt frontis*, ſkamlös, oförſkåmd.

Njåtket, *v. a. de canibus, ſe invicem mordentibus ita, ut dentibus cohæreant*, ſåges om hundar, når de bita ſig faſt med hvarandra.

Njåtsek & njåts, *n. ſ. crus*, ſkenben, ſmal-ben. Njåtſekeb tåjet, *crus frangere*. Njåtſekit kåttjelet, *tentare crura, i. e. uter alteri prævaleat eundo aut currendo*, förſöka hvilkendera år ſnåflare, at gå eller ſpringa.

Njåtses, njåtſet, *vide* njetſes *&c.*

Njuône, *vide* njuone.

Njôikot, *v. n. ſtridere*, gniſla. *Auſtr.*

Njôikom, *n. ſ. ſtridor*, gniſlande.

No, *adv. vide* kalle. *Cum ſuffixo pronom.* noſe, note, nomi, noſi. Nomi tietebe, *probe ſcimus*. Note mai toiwoh, *putas quidem*, du menar vål ſå, *&c.*

Noffa, *n. ſ. nodi articulorum digitorum*, knokar på fingren. *It.* juolke noffa, *nodus articuli plantæ pedis*, fotknyla.

Noffai & noffajes, *n. a. cui magni ſunt articulorum nodi*, den ſom har ſtora knokar, eller ſtora leder.

Noffel, *n. ſ. titio*, brand, eldbrand. Noffelats, *dimin.*

Noibetet, *v. n. claudicare*, halta, linka.

Noiso, *piſces ſolito majores ita appellant*, ſå kallas ſtora fiſkar.

Nokket, *v. n. finiri, conſumi*, blifva alt, åndas. Peiwe nokka, *dies finitur ſive præterit*, dagen åndas. Piåbmo nokka, *cibus conſumitur*, maten blir all. *It. obdormiſcere*, ſomna. *It. interd. mori*, dö, *ſæpius tamen de brutis & beſtiis, quam de hominibus*, ſåges om kreatur och djur. Nokkeſtet, *dimin. obdormiſcere*, ſomna. Nokkeſtam lijeb, *obdormiveram*, jag hade ſomnat in. Nokkegåtet, *incipere conſumi*, begynna at blifva alt. Wina nokkegåta, *vinum incipit deficere*. Famoh muſte nokkegåteh, *vires mihi deficere incipiunt.*

Nokkem, *n. ſ. finis*, ånde. Nokkemeb adna, *finem habet*, det hafver ſlut. Algo ja nokkem, *initium & finis*, början och ſlutet. Puore nokkem lakeb adnet, *bonum habere exitum*, hafva en lyckelig utgång. Saloges nokkem lakeb ådtjot, *mortem occumbere beatam*, dö ſaligt. Nokkematta & nokkemapta, *privativ. caſ. absque fine, infinite*, utan ånde.

Nokkestastet, *v. n. quaſi diminutivum diminutivi* nokkeſtet, *quod vide ſupra* nokket, *pauliſper obdormiſcere*, litet inſomna. Nokkeſtatjet, *incipere obdormiſcere*, begynna at ſomna in. *Fenn.* nuckun, *dormio.*

Nokketet, *v. a. atterere, terere*, förnöta, förſlita. Karwoit nokketet, *atterere veſtimenta*, förſlita klåderna. Nokketaſtet, *dim.* litet förſlita. Nokketatjet, *inchoat.* begynna at förſlita.

Nokketem, *n. ſ. tritus*, nötning.

Nokketattet, *v. a. facere ut quid atteratur*, låta förnöta.

Nokkom & nokkum, *n. a. tritus*, förſliten. Nokkom kapte, *tunica trita*, en förnött råck. *It. & quidem ſæpiſſime, qui aliqua re exhauſtus eſt*, den ſom år utblottad på någon ting. Aptſa leb nokkom, *plane exhauſtus ſum.* Pednikiſt leb nokkom, *pecuniis* exhau-

exhaustus sum, pecuniæ meæ exhaustæ sunt, mina penningar åro alla.

Nokkoteke, nokketeke, *n. a. infinitus*, oåndelig. *cfr.* ikkates.

Noljo, *v.* nolpo. *Fenn.* nuljus, *ineptus.*

Nolkelet, *v. a. paululum dare, munera minuscula offerre*, gifva litet och små gåfvor. Nolkelastet, *dimin. id.* Alo nolkelasti munji, *mihi semper aliquid quantumvis exiguum dabat*, han gaf mig altid något smått.

Nollok, *n. a. allectus*, lockad. Ko nollok le sodn, *imbecilli consilii & facilis est, qui pelliciatur*, han år som et tok, och låter fórleda sig til all ting.

Nollotet, *v. a. allicere, pellicere*, locka. Nollotet etjes kåik, *ad se allicere*, locka til sig. Manait nollotet, *pellicere infantes.* Nollotet suddoi, *ad peccandum allicere sive seducere*, locka och reta til synd. Nollotastet, *dimin.* litet locka. Nollotatjet, *pellicere incipere*, begynna at locka. *cfr.* leppotet.

Nolloteje, *pellax, illex*, den som lockar och retar, lockfogel. Nollotem & *interd. in Theologicis contr.* nollom, *illecebra, pellacia*, lockande, tubbande.

Nollotattet, *v. a. pelliciendum curare, facere ut pelliciatur*, låta locka eller tubba, få laga, at en blifver lockad.

Nolpo, *rangifer sine cornibus, cujus cornua decidere*, en ren utan horn. Nolpo påtso, *idem. Dicitur etiam de vaccis, capris & ovibus, e. gr.* nolpo kusa, *vacca cornubus carens*, en hornlós ko. *It.* nolpo *adj. obtusus*, trubbig. Nolpo såbbe, *baculus extremitate obtusa.* Nolpo saite, *hasta sive lancea minus acuta*, et ohvasst och trubbigt spjut.

Nolpot, *adv. sine cornubus*, utan horn.

Nolsatet, *v. a. ferire, illidere*, stóta, stóta emot. Kedken wuost juolkeb nulsatet, *pedem ad lapidem allidere*, stóta foten emot en sten. Nolsatastet, *dimin.* litet stóta.

Nolsatem, *n. f. illisus*, stót.

Nommet, *v. a. fascinare, incantare*, fórtjusa, fórtrolla. Kå le tijeb nommem? *quis fascinavit vos? Gal. 3: 1.*

Nommem, *n. f. fascinum, incantatio*, fórtjusning, fórtrollande.

Nompo, *qui auribus est præcisis*, den som har afskurna óron. *cfr.* nappa. Nompot, *adv.* med afskurna óron.

Noppo, *idem quod* nompo. *It. de avibus, quibus caudæ sunt breviores.* Såges ock om foglar, som hafva kort svants. Noppot, *adv. idem.*

Noppestet, *vide* nappet.

Norje, *Norvegia*, Norrige. Norjes, *adj. Norvagicus*, Norrsk. Norjes ålma, *Norvagus*, en Norrsk man. Norjes qwele, *piscis Norvagicus*, Norrsk fisk. *cfr.* wuona, wuonak.

Nortetet & nortotet, *v. a. impingere, offendere*, stóta emot, stóta. Nortetastet, *dimin.* Nortetatjet, *inchoat. cfr.* nolsatet.

Norteteje, *qui impingit*, den som stóter emot. *It. pulsans*, den som stóter på.

Nortetem & *Austr.* nortes, *illisus*, stót.

Norto-kedke, *lapis offendiculi*, stótesten. *Theol.*

Nouwet, *v. n. vide* nuwet.

Nubbe, nubbad, *Boreal: v.* nubbe *&c.*

Nueske, *n. a. sordidus*, osnygg.

Nuet-

Nuette, *sagena piscaria*, not.

Nuffel, *vide* noffel.

Nuet, *Åselens. vide* nau.

Nullet, *v. n. murmurare, obstrepere*, knota, knorra. Nulla muina, *rixatur mecum*, han åntrar med mig. Nullegåtet, *obstrepere incipere, incipere murmurare*, begynna at knota och knorra. Sagga saggabi nullegåti, *magis magisque cœpit obstrepere.*

Nulleje, *obstrepens, murmurans*, den som knotar eller knorrar.

Nullem & nullom, *n. s. murmuratio, altercatio, contentio*, knot, knorr. Nullomen wana, *sine murmuratione*, *1 Pet. 4: 9.*

Nultjet, *vide* niultjet.

Nummet, *vide* nommet.

Nummer, *n. s. nota arithmetica*, siffra.

Nuoka & nuokes, *adv. satis*, nog. Nuokes le, *satis est, sufficit*, det år nog. Nuokab leb wuordam, *satis diu exspectavi*, jag har nog långe våntat. Nuokes pednikist, *satis pecuniæ.* Aiwe nuokes, *satis multum, sufficienter*, tilråckeligt, aldeles tilfyllest. *Compos. adj.* Onuokas, *indignus*, ovårdig, oskickelig. Onuokas almats, *homo indignus sive ineptus*, en oartig mennifka. Onuokeswuot, *subst. displicentia, indignitas*, obehagelighet, oanståndighet. Onuokastem, *indignatio, dum quis aliquid ægre fert*, missbag. *Hinc verbum compos.* onuokestet, *ægre ferre, fastidire*, ej tycka om, hafva leda til. Sodn onuokesti tabb, *istud ei displicebat*, det tyckte han ej om. Onuokestastet, *dimin.* litet förtryta. Onuokestatjet & onuokestatsgåtet, *incipere fastidere sive ægre ferre*, begynna at tycka illa om. Onuokestatja talle mab autebut le mainom, *jam incipit fastidire quod antea laudavit.*

Nuokahet, *acquiescere in aliqua re, contentum esse*, vara nögd med, åtnöja sig. Ib tabb nuokahe, *in ista re non acquiesco.* Nuokahab pednikit, maite leb ådtjom, *contentus sum pecuniis, quas accepi, nec ulterius quidquam expecto*, jag år nögd med de penningar jag har fått. Nuokahastet, *dimin.* Nuokahatjet & nuokahatsgåtet, *incipere contentum esse sive acquiescere*, begynna at åtnöja sig med.

Nuokahattet, nuokahaddet, *frequ. id.*

Nuolet & nuollet, *v. a. solvere, dissolvere*, lösa lös, lossa. Tjuolmeb nuolet, *nodum solvere*, lösa up knuten. Karwoit nuolet, *veste se exuere*, klåda af sig. Nuolestet, *dimin.* litet uplösa. Nuolegåtet, *solvere incipere*, begynna at lösa. Baddeb nuolegåti, *vinculum cœpit solvere*, han begynte at lösa löst bandet.

Nuoletet & *interd.* nuolletet, *v. n. frequ. veste se exuere*, klåda af sig. Nuolete ruobi, *exue te citius veste.* Nuoletastet, *dimin.* Nuoletastib, *veste me festinanter exuebam*, jag klådde af mig i en hast, kastade af mig klåderna. Nuoletatjet & nuoletatsgåtet, *incipere exuere*, begynna at afklåda. Ko li nuoletatjemen, *cum veste se exueret.*

Nuoleje, nuolleje, *solvens*, den som löser.

Nuolem, nuollem, *n. s. solutio*, lösande.

Nuoletum, *n. a. solutus*, uplöst. Nuoletum le tjadnes, *vinculum solutum est.*

Nuoloset, nuollofet, *v. n. f. p. folvi, folutum ire*, uplöfas, loffas. Tjuolma nuolofi, *nodus relaxatus eft five folutus*, knuten loffades ell. löftes up.

Nuolosum, nuollofum, *n. a. folutus*, uplöft.

Nuope, orrom nuope, *n. f. levamen, laxamentum*, lindring, lifa, ro. *cfr.* najo.

Nuopp, *Auftr. vide* fnuop.

Nuor, nuora, *n. a. juvenilis*, ung. Nuor âlma, *vir juvenis*, ung man. Nuor akka, *uxor juvenis*. Nuoreh peiweh, *dies juveniles, juventa*, ungdoms tid. Nuora pale, *idem*. Nuori lakai takket, *juvenem agere*, båra fig åt fom en yngling. *Comparat.* nuorab, nuoreb, *junior*, den yngre. *Superl.* nuoremus, nuoraimus, *juniffimus*, den yngfte. Nuorats, *dimin. admodum juvenis, adolefcentulus*, mycket ung. *Fenn.* nuori, *recens, juvenilis*.

Nuoranet, *v. n. juvenefcere*, blifva ung. Nuoranam leh todn autebift, *juvenefcere nunc videris*, du fynes vara yngre, ån förut.

Nuorawuot, *n. f. juventas*, ungdom. Kitta nuorawuoteftas, *inde ab illis temporibus cum juvenis effet*, ånda ifrån fin ungdom.

Nuoretet, *v. a.* Etjebs nuoretet, *fe juniorem effe dicere, quam revera fit*, göra fig yngre, ån man vårkel. år.

Nuorjo, *n. animalis amphibii, phoca*, fkjål. Nuorjo nakke, *pellis phocæ*, fkjål-fkinn.

Nuort, nuorta, *n. a. borealis*, norrlåndfk, i norr belågen. Nuorta land, *regio feptentrionalis*, et i norden belåget land. Nuort ednam, *id.* Nuorta tafo, *plaga feptentrionalis*, norra kanten. Nuorta manne, *hyperboreus*, norrlånning. Nuorta kânno, *fœmina hyperborea*, en norrlåndfk qvinna. Nuorta nafte, *arctos, ftella polaris*, nordftjerna. *It.* nuort, *fubft. feptentrio*, norden. Nuorten leb, *in feptentrione fum*, jag år i norden. Nuortet påtab, *e feptentrione venio*, jag kommer norr ifrån. Nuortas wuolgab, *in feptentrionem abeo*, jag far norr ut. Nuortelen, *in plaga boreali*, på norra fidan. *Comparat.* nuorteb, långre i norr belågen, långre i norden. *Superlat.* nuortemus & nuorteimus, den norrafte.

Nuortak, *hyperboreus*, norrlånning.

Nuortats, nuortats pele, *plaga borealis*, norra fidan.

Nuortek, *adv. qua plagam borealem, a parte aquilonia*, norr omkring, på norra fidan om.

Nuortel, *n. a. borealis, aquilonalis*, den norra. Nuortel piågga, *ventus boreas, aquilo*, nordanvåder. Nuortel alat, *ventus ab occafu folftitiali fpirans, caurus*, nordvåft vind. Nuortel lullat, *cæcias*, nordoft vind.

Nuortelw, *n. a. id. quod* nuortel.

Nuortelisne, nuortelefne, *in loco feptentrioni propiori*, långre i norden.

Nuortestet, *lingua loqui hyperborea, dialecto hyperborea uti*, tala norrlåndfka.

Nuortetet, *v. n. ire verfus feptentrionem*, gå norr ut. Nuortet nuortebefi, *ulterius in feptentrionem eas*, gå långre norr ut. *It. in feptentrionem transportare*, föra norr ut. Nuortetaftet, *dimin.* ftålla kofan litet långre i norr.

NUOSKES, *vide* njuoſka. *Fenn.* nuoſca, *humidus*, *madidus*.

NUOTTE, *v.* nuette. *Fenn.* nuotta, *id.*

NUOTSJO, *focus ex duobus truncis ſuper ſe invicem diſpoſitis, igne ſubjecto, factus*, eldſtad, ſtockeld af 2:ne ſtockar, ſom låggas ofvanpå hvarandra. *Veſtrob.* nening, *id.*

NUOW, *adv. ita*, ſå, ſå dår. Takka nuow, *fac iſto modo*, gór på det ſåttet. Idtji waſtete nuow jalla nau, *vel* nuow nau (*omiſſo* jalla) *nihil plane reſpondebat*, han ſvarade aldeles ingen ting, hvarken ſå eller ſå. *cfr.* nau.

NUOWE & nuowe, *ſtupa*, blår. Nuowiſt, (*ſcil.* takkatum) *ſtupeus*, af blår.

NUOWTE, *adv. iſto modo*, på det ſåttet. *cfr.* naute.

NURJO, *vide* nuorjo.

NUSK, *vide* niwſek.

NUTA, *vide* nauta.

NUTEK, *calcei, quos e pellibus pedum ſive crurum rangiferorum conficiunt*, Lappſkor af ren-benlingar. *cfr.* kabmas, kallok.

NUWET, *v. n. murmurare, fremere*, gny, braka. Tållå nuwa, *ignis murmurat*, elden gnyr. Piågga nuwa, *ventus fremit*, vådret ſuſar. *cfr.* låſet, jutſet.

NUW, nuwa, *n. ſ. fragor, fremitus*, gny.

NÅDE, *n. ſ. onus*, bórda. Loſſes nåde, *onus grave*, tung bórda. Nåde herke, *rangifer clitellarius*. Nådeb qwed-det, *onus portare*, båra bórdan. Nådats, *dimin.* en liten bórda.

NÅDAHET, *ſarcinas componere & conſtringere*, binda och lågga ihop bórdor, bylta ihop. *Auſtr.*

NÅDOTET & *Auſtr.* nådetet, *v. a. onerare, ſarcinam imponere*, lågga bórdan på, belaſta. *It.* nådeb nådotet, *onus dorſo ſubire*, taga bórdan på ſig. Nådotaſtet, *dimin.* litet belaſta, m. m. Nådotatjet, *incipere onus ſuſcipere, &c.* begynna at taga på ſig bórdan, m. m.

NÅDOTUM, *n. a. oneratus*, betungad.

NÅDDO, *n. ſ. glomus*, nyſtan. Laige nåddo, *glomus fili*, garn-nyſtan.

NÅDDOTET, *v. a. glomerare*, nyſta. Nåddotaſtet, *dimin.* Nåddotatjet, *inchoat.* Nåddoſtet, *Auſtr. idem &* nåddoſjet.

NÅGGET, *v. a. colligere, comparare*, ſamla ihop. Njuotetemin någga maitek, *frugalitate & parcimonia ſaltem aliquid colligit*, han ſamlar altid litet ſmått, genom ſin ſparſamhet. Någgeſtet, *dimin.* Någgegåtet, *inchoat.* begynna at ſamla ihop litet ſmått.

NÅITE & nåide, *veneficus*, trollkarl, ſpåman. Stuora nåite, *veneficii periti ſſimus*, en ſtor trollkarl. Nåitats, *dim.* en liten ſpåman. *Fenn.* noita, *id.*

NÅITASTALLET, *v. n. veneficiis uti, magicas tractare artes*, bruka trolleri. *It. de veneficiis ſe jactare*, ſkryta af, at man kan trolla. Nåitaſtalleje, *particip. qui iſtud facit*, en ſom brukar trolldom, eller ock ſkryter af ſin trollkonſt.

NÅITASTALLEM, *n. ſ. incantatio*, trolldom.

NÅITES, *n. a. ad incantamenta & veneficia pertinens*, det ſom hórer til trolldom och håxeri. Nåites pargo, *factum veneficio præſtitum*, håxeri. Nåites ålma, *veneficus*, håxare, ſpåman. Nåites did, *ritus magicus*. *Compoſ.* nåiteswuot, *ſubſt. præcantatio*, ſvartkonſt.

Nåitot, *veneficiis uti*, trolla. Nåitoſtet, *dimin.* Nåitogåtet, *faſcinare incipere*, begynna bruka trolleri.

Nåitom, *n. ſ. præcantatio*, håxeri. Nåitomin tåmetet, *veneficiis uti*, fara med ſpådom.

Nåitotet, *v. a. frequ. idem quod* nåitot, *faſcinare*, fórtrolla. *It. Opem magi cujusdam ſive venefici expoſtulare, aliquem ad faſcinandum inducere*, anlita någon at ſpå. Nåitoti ſåmes nåiteb, *mago cuidam, ut veneficio uteretur, perſvaſit*, han ófvertalte en ſpåman at bruka ſvartkonſt.

Nåitotem, *n. ſ. faſcinum*, fórtrollande.

Nåk, *n. a. vide* neure. *Comparat.* nåkenob, ſåmre. *Superlat.* nåkenomus, den ſåmſte.

Nåkkestet, *v. n. procidere, titubando labi*, ſtupa, falla. Nåkkeſti råggai, *in foveam procidebat. It.* nåkkeſtet, *mori*, dó. *Dicitur de morte repentina.* Nåkkeſtaſtet, *dim.* litet ſtupa. Nåkkeſtatjet, *inchoat.* begynna at ſtupa.

Nåkket, *v. n. finiri, vide* nokket.

Nåkketet, *v. n. obdormiſcere*, ſomna, blunda. Nåkketaſtet, *dimin.* ſom haſtigaſt ſlumra in. Nåkketatjet, *obdormiſcere incipere*, begynna at ſlumra in. *vide* nokkeſtet *&c.*

Nålfahet, *v. n. conquiniſcere*, ſitta och huka. *Sæpiſſime de avibus dormientibus dicitur. cfr.* krognahet.

Nållotet, *vide ſupra* nollotet.

Nålt, *n. ſ. collis minor, figura rotunda*, en liten kulle, en liten rund backe. Nåltats, *dimin.*

Nåppa, *vide* nuopp.

Nåratet, *v. n. vide ſupra* jåkſetet.

Nårres, *coxa*, hóft, roben. *Auſtr.* nårtſe, *id.* Nårtſen wanka, *morbus iſchiaticus*, hóftſjuka.

Nårret, *v. n. catervatim magnoque numero in unum locum congregari, catervatim & quaſi vi quadam irrumpere*, dyna ſig ihop, trånga ſig in. Nårreſtet, *dimin.* Nårregåtet, *inchoat.* begynna at packa ſig ihop.

Nåstet, *Boreal. vide* naſtetet.

Nåttahet, *v. n. vide* nålfahet. *De avibus dormientibus dicitur*, ſåges om foglar, når de ſitta och ſofva.

Nåbne, *vide* nabdne. *It.* nåbna *& Auſt.* nåbno, *juſſum, ordinatio*, befallning, fórordnande. *Boreal.* tſekkes, *idem.* Nåbn-ålma, *ordinator.*

Nåbnet, *v. a. ordinare, edicto fieri jubere*, fórordna, befalla. *Boreal.* tſekkotet.

Nåjet, nåjeſtet, *vide* najet, najeſtet.

Nåkki, *vide* nik.

Nåko, nåketet, *vide* niåko, niåketet.

Nåktse, *adv. valde*, hógeligen. Nåktſe mårak, *valde iracundus*, ganſka ond. Nåktſe puore, *valde bonus, haud parum bonus*, ganſka god, ej litet god. *Ariepl.*

Nåli, *adv. vide* nale.

Nålke, *fames*, hunger. *vide* nelge *&c.*

Nålot, *v. n. hebeſcere*, blifva ſló och ohvaſs. Nipe nåloi, *culter factus eſt hebes.*

Nålos, *n. a. hebes, obtuſus*, ohvaſs, ſló.

Nånnet, *v. a. corroborare, confirmare*, hårda. *cfr.* nannos, nannotet.

Nåpo, *rapa*, rofva. *dimin.* nåpots, en liten rofva. *cfr.* naura.

Nåpat, *nepos ex ſorore*, ſyſterſon. *Cum ſuffixo pron.* nåpam, *mi nepos. Fenn.* nepa, *idem.*

NåPEL, nåpok, *n. a. cupidus*, *avidus*, begårlig efter. Nåpel leb taſſan, *ejus rei cupidus ſum*, jag år begårlig derpå. Nåpok laipai, *cupidus panis*.

NåRA, *mala*, kind. *vide* niåra.

NåROT, *v. n. hebeſcere*, blifva ſlô och ohvaſs. Akſjo nåroi, *ſecuris facta eſt hebes*. Nåroſtet, *dimin.* blifva litet ohvaſs. Nårogåtet, *incipere hebeſcere*, begynna at blifva ſlô. Nipe nårogåta, *culter incipit hebeſcere*, knifven bôrjar blifva ohvaſs.

NåROM, *n. a. hebes*, ohvaſs. Nårom ſwerde, *gladius hebes*.

NåROTET, *v. a. hebetare*, *aciem ferri obtundere*, gôra ſlô och ohvaſs. Ale nårote akſjob, *noli hebetare ſecurim*.

NÔRTO, *n. ſ. fœdus*, fôrbund. *v.* litto.

NÔRTOTET, *fœdus inire*, gôra fôrbund. *cfr.* littotet. *It. vovere*, *fide data ſpondere*, fullt och faſt låfva, fôrſåkra.

O

O! *interj. o!* o! ack! O! Jubmel, *o! Deus*, o! Gud. *Obſ.* o *vocibus præfixum ſæpe reſpondet τῷ o negativo Svecano*, o, i bôrjan på orden, år ofta et neknings-ord, likaſom i Svenſkan, t. ex. oailes, *non ſanctus*, *profanus*, ohelig. *Euphoniæ cauſſa interdum additur* n, *ut* onailes, *idem. cfr.* ailes. Oaileswuot, *impietas*, ohelighet. Oaileſtet, *profanare*, ohelga, *&c.*

OASTO, *n. ſ. incommoditas temporis*, *quando non vacamus*, otid, når man ej har tid. Oaſton leb talle, *nunc non vaco*, *cfr.* aſto.

OAUKOK, *n. a. inutilis*, onyttig. Ogagn, *idem.*

OBLO, *n. inſecti*, *fucus*, humla. *Mel in Novo Teſtamento Lapponico explicatur per* oblon wuoi, honung. *Sic* metſen oblon wuoi, *mel ſilveſtre*, *Matth.*

OBÅDD, *n. a. peregrinus*, frâmmande. Obådd påtſoh, *rangiferi peregrini ſive alieni*, frâmmande renar, andras renar.

ODDO, *n. ſ. cicatrix*, årr. Jutte oddo le, hawe le te orrom, *quoniam cicatrix eſt*, *fuit vulnus*. Oddok & *Auſtr.* oddek, *adj. qui accepit cicatrices*, den ſom har fått årr, årrig.

OFEDDEN, *pupillus*, omyndig. Ofedden manah, *pupilli*, omyndiga barn.

OGAGN, *n. a. inutilis*, odugelig. Ogagn ålma, *vir nullius frugis*, *cfr.* gagne.

OHM, *n. ſ. fama*, *rumor*, rykte. Ohm manna to pira, *fama de te fert.*

OJAKKO, *n. ſ. incredulitas*, otro, *v.* jakko.

OJALGES, *n. a. iniqvus*, *non planus*, oſlåt. *v.* jalges.

OJAMES, *n. a. immortalis*, odôdelig.

OIBOT, *certare*, kâmpa. Mon leb oibom puore oibomeb, *certavi bonum certamen*, *2 Tim. 4:7.* Oiboſtet, *dim.* litet kâmpa. Oibogåtet, *incipere certare*, begynna at kâmpa. *cfr.* ſaggatet.

OIBOJE, *certans*, *qui certat*, kâmpe.

OIBOM, *n. ſ. certamen*, kamp.

OJEBD, *n. a. inæqualis*, olik. *vid.* jebd.

OISOT, *v. a. vincere*, vinna, ôfvervinna. Sodn oiſoi mo, *vincebat me. It.* Ib oiſo qweddet, *non valeo portare*, jag orkar ej båra. *confer* aibmotet, makſet. Oiſoſtet, *dimin.* Oiſogåtet, *incheat.* begynna at ôfvervinna, m. m.

OITET, *v. a. devincere*, ôfvervinna. Wai lulime oitet, *ut vincamus*. Oiteſtet, *dimin.* litet ôfvervinna. Oitegå-

tegåtet, *incipere devincere*, begynna at öfvervinna. *It. occidere*, dråpa.

OITATALLET, *v. p. vinci*, öfvervinnas, blifva öfvervunnen. Katte abma oitatallah, *cave ne vincaris.*

OITO, *adv. adfir.* Die li oito naute, *ita quidem erat*, det var så. *It. forte*, til åfventyrs. Jus oito påta, *si forte venerit*, om han til åfventyrs kommer. *It.* oito kus, *interrog.* Oito kus sodn kalka påtet? *num veniet (subintell. ut fama fert)* år det sant, at han skal komma. *It. tamen*, dock, likvål. Takkai oito naute, *fecit tamen ita, (quod vix credideram)* han gjorde dock så, emot all förmodan. Påti oito, *venit tamen, præter nostram exspectationem*, han kom likvål, fastån vi ej trodde det vål,

OKAUNES, *n. a. vide* kaudnes.

OKERES, okerok, *n. a. caritatis expers*, kårlekslös. *vid.* keres. Okereswuot, *subst.* okårlighet.

OKIERDIES, *impatiens*, *vide* kierdies.

OKITOKES, *ingratus*, otacksam.

OKULLOGES, *inobediens*, olydig. *vide* kulloges.

OLAW, *n. propr. vir. Olaus*, Olof.

OLJO, *n. f. oleum*, olja. Oljo muora, *oliva*, *olea*, oljetrå. Metse oljo-muora, *oleaster*, vill-oljetrå, *Rom. 11: 24.*

OLJAJES, *n. a. oleosus*, oljaktig.

OLJOPAJ, oljopaja, *oleum lauri*, lagerolja.

OLYKKO, *n. f. infortunium*, *fortuna adversa*, olycka. *cfr.* lykko.

OLYKKOLATS, *n. a. infortunatus*, olyckelig.

OLÅRDEK, *vide* lård.

OMAK, *n. f. vide* waiwe, muode, pargo, kråse.

OMAKET, *v. a. vide* waiwetet, pinetet.

OMAKES, *n. a. subnubilus*, *turbidus*, mulen. Omakes talke, *tempestas nubila*, *cfr.* palwes.

OMASSE, *n. a. varius*, *varii generis*, åtskillig. Omasse almatjeh taggo waseh, *varii generis homines illic prætereunt.* Omasse slajest, *ex vario genere*, af åtskilligt slag. *Compos.* omasse-lakats, *id.* Omasse laka *vel* omasse lakai, *adv. varie*, *vario modo*, på åtskilligt sått. Omasse lakai almats wieso, *varie vitam agunt mortales.*

OMATTANJE, omatteles, *vide* mattak, matteles.

OMERKOS, *n. a. inscius*, *inconsultus*, ovetande. Aptsa le sodn omerkos tassan, *istius rei plane inscius est.* Omerkoswuot, *subst. ignorantia*, *inscitia*, okunnighet. Omerkoswuotest takket, *ex inscitia facere.* Omerkoslaka, *adv. ignoranter*, af okunnoghet.

OMEUDA, *n. a. imbecillus*, *infirmus*, svag, ohåf. Omeuda mana, *infans infirmus & debilis.*

OMÅGA, *pusio*, *pusiola*, öfvermage, barn.

OMÅRRES, *vide* osmures. *cfr.* morres.

ONALES, *n. a. malus*, elak, *vide* nales. Onales smak, *sapor ingratus.*

ONUOKAS, onuokestet, *vide* nuoka.

ONÅPPES, *n. a. imperitus*, okunnig. Onåppes kåinoi, *viæ imperitus*, okunnig om vågen.

OPET, opetak, *n. f. nix vento cumulata*, snödrifva. *Cumulus*, *acervus*, en hög.

OR, *n. f. tintinnabulum*, bjällra, *v.* kålk.

ORAJANES, *incuriosus*, *imprimis rei familiaris*, vårdslös, obeståUsam. *vide* rajanes. Orajaneswuot, *incuria*, vårdslöshet.

Orbmes, *culicum species, Vestrob.* knort, et slags myggor.

Ordnig, *n. f. statutum, institutum,* beslut, inråttning.

Orekt, orektes, *&c. vide* rekt, rektes.

Oreid, *n. a. imparatus,* oberedd, *v.* reid.

Orotes, *plural.* orotaseh, *animalia carnivora in genere, tam aves, ut vultures, accipitres, quam quadrupedantia, ut lupi &c.* rofdjur af allehanda slag, både djur och foglar.

Orrek, *rangifer mas duorum annorum,* en tu års gammal hann-ren. Orrek wakko, *septimana ante festum St. Bartholomæi,* veckan för Berthilsmåssan.

Orres, *mas,* hanne. *De omnibus bestiis dicitur, exceptis piscibus,* såges om alla hann-djur, undantagandes om fiskarne. Orres påtso, *rangifer mas. Plural.* orrah & orraseh, hannarne.

Orrot, *(infinitiv. verb. anomal.* leb) *esse,* at vara. Mon kalkab orrot to wånak, *amicus tuus ero,* jag skal vara din vån. *Dicitur quoque in indicativ.* orrob, *maneo,* jag förblifver. Tanne mon orrob, *heic permaneo,* jag förblifver hår. Sodn le orrom puorak ålma, *probus ille fuit vir,* han har varit en god man. Wai orrolime, *ut simus,* at vi måge vara. Orroje, *particip. qui est vel manet,* den som år, den som förblifver. Ikkat orroje, *perpetuus, perennis,* beståndig, stadigtvarande. Orron orroje, *idem.* Orrostet, *dimin.* litet vara, förblifva något litet. Orrogåtet, *esse aut manere incipere,* begynna at vara eller förblifva.

Orrom & orro, *n. f. mansio, habitatio,* förblifvande, beboende. Orrob takkai tasa, *heic cœpit permanere.* Orro podda, *tempus mansionis. It.* i orrob takka hålemest, *quam maxime est garrulus,* han tiger aldrig. Idtji pelkemest orrob takka, *semper & continue rixabatur,* han tråtte altjåmt. *It.* orrom, *essentia,* varelse. Orromes kauto, *respectu essentiæ suæ,* i anseende til sin varelse. Orrom nuope, *vide* nuope.

Orrojet, *v. n. cessare, desinere,* uphöra. Orroji rasjotemest, *desinebat pluere,* det uphörde at rågna. Hålemest *vel* hålet orroji, *desistebat loquendo,* han uphörde at tala. Orrojastet, *dimin. idem.*

Orrojem, *n. f. cessatio,* uppehåll.

Orrotakes, *n. a. essentialis,* våsentelig.

Orrotattet, orrodattet, *v. n. habitari posse, idoneum esse aptumque ad habitationem,* kunna bebos, vara tjenlig at bebo. I tat ådnam orrotatte, *hæc habitari nequit regio,* detta landet kan ej bebos. *It.* orrotattet & orrostattet, *procrastinari vel in aliud tempus differri posse,* kunna upskjutas til en annan gång. I entsek orrostatte, *periculum in mora est.*

Orrot, orot, *n. f. habitatio, mansionis locus,* vistande, tilhåll. Orrot saje, *locus commorationis,* tilhåll.

Orrotet, *habitare, commorari, manere,* vistas, förblifva. Landeb orrotet, *terram habitare, in regione manere,* vistas i landet, qvarblifva i landet. Orrotastet, *dim.* liten tid vistas. Orrotatjet, *incipere commorari,* begynna at uppehålla sig. Orroteje, *particip. commorans,* den som uppehåller sig.

Ort, *n. monetæ, Imperialis Danici quadrans,*

drans, en fjerdedels Norrſk Riksd:r. *It.* Ort *vel* Skatte-Ort, *ſexdecim oboli Svecani*, 4 Skill. efter Svenſk råkn.

Os, *nidor*, os, *vide* tſiwna. Oſitet, *v.* tſiwnetet.

Osmures, *proprie, qui crapula laborat, item, qui alias ſe male habet*, den ſom har ondt af rus, ell. annars år ofriſk.

Ostaikes, *vide* ſtaikok.

Oswarnes, *n. a. inexcuſabilis*, ofórſvarlig. *It. inſufficiens*, otilråckelig. Oſwarneslaka, *adv. modo inexcuſabili*, ofórſvarligt. *It. inſufficienter*, otilråckeligen.

Osåddos, oſåddoswuot, *vide* ſåddos.

Otames, *indomitus*, *vide* tames.

Otarbes, *vide* tarbes.

Otårek, *n. a. effrenus*, oſtyrig. Otårek herke, *rangifer effrenus ſive freno reluctans.*

Owittes, *n. a. incertus*, oviſs. *v.* wittes.

Owuokes, *vide* wuokes &c.

Owånek, *inimicus*, *vide* wånek &c.

Owånes, *n. a. inutilis, minus aptus*, odugelig. *Oppoſ.* ſjåttes.

P

Literæ P & B *in lingva Lapponica vix a ſe invicem differunt, non ſecus ac literæ* D & T, K & G. *Attamen, ut certa & conſtans habeatur ratio ſcribendi, in initio imprimis vocum utimur præcipue literis durioribus*, T, K, P, *idque tam in imitationem lingvæ Fennicæ huic maxime cognatæ, quam in conformitatem cum pronunciatione Lapponum borealium.*

Paddet, *v. n. glacie repleri*, *vide* baddet, badhat, badhes. *Hinc* paddates & paddats, *glacies fluviorum & rivulorum congelata & alte concreta*, isſvall i floder och båckar.

Paddat & paddok, *n. a. nauſeam excitans, faſtidium movens*, våmjeſam, ſom fórorſakar våmjelſe. *Dicitur de fœtidis & iis, quæ ſaporis ſunt ingrati. cfr.* maikok.

Paddetet, *v. a. Auſtr. elevare, attollere.* uplyfta, lyfta under.

Padha, *n. ſ. ungventum ex pingvibus & reſinoſis præparatum*, en ſmórja af fett ock kåda. *Veſtrob.* wallning. Padhet, *dicto ungvento ungere*, ſmórja. *Norrland.* walla.

Padnahet, *v. a. Auſtr. veneno tollere*, fórgifva. Sålgin padnahet, *veneno necare*, fórgifva med fórgift.

Padne, *n. ſ. dens*, tand. Adnete padnabt, *tace, nebulo*, håll munn på dig. *Rixantium eſt. vide reliqua in* pane.

Padnatallet, *v. a. obtrectare*, baktala.

Pads, *pluma, pennæ, vid.* bads, tålke.

Padtjet, *v. a. irritare*, reta, upågga. Alet padtje manaitete mårai, *ne ad iram provocate liberos veſtros.* Padtje ſo, wai wuolga tokko, *perſvade ei, ut illuc abeat*, ófvertala honom at fara dit. Padtjeſtet, *dimin.* litet upågga. Padtjegåtet, *incipere irritare*, begynna at upågga.

Padtjeje, *incitans, irritator*, den ſom upåggar eller retar. Padtjem, *ſubſt. illecebra*, retelſe. Ådtjen padtjemeſt, *ex illecebra carnis.*

Padtjetet, *frequ.* padtjeteje, padtjetem, *id. qu.* padtjet, padtjeje, padtjem.

Padtjek, padtjetak & *Auſtral.* padtjetkenna, *non incitatus ſive inſtigatus*, oretad.

Padtjo, *n. ſ. morbus*, ſjukdom. Wina pad-

padtjost puotsa, *crapula laborat*, han är ölsjuk. Matte padtjost puotsa? *quo morbo affligitur?* hvad sjukdom plågas han af? Tai padtjoi le, maite ikto ådtjoi, *ex verberibus hesternis ægrotat*, han har ondt af de hugg, hvilka han fick i går. *cfr.* maine.

Padwa, *n. s. pars quædam truncorum quarundam betularum reliqua durior, ex qua manubria securum & malleorum, vel aliorum instrumentorum fabricantur, Norrlandicis* björkljud, björksvall.

Pagge, *capistrum*, grimma. *Proprie capistrum rangiferorum*, grimma för renar. *It. transl.* Konogasa pagge, *pœna a magistratu inflicta*, et af öfverheten ålagt straff. *Hinc*

Paggotet, *v. a. capistrum sive frenum injicere*, betsla, lägga grimman på. Herkeb paggotet, *rangifero frena injicere*, lägga grimman på ren. Paggotastet, *dimin.* Paggotatjet, *inchoat.* begynna at betsla.

Paggo, *n. avis, attagen*, hjärpe. *Boreal. dicunt* påggo. Paggots, *dimin.*

Pagketet, *v. n. tumere, intumescere*, svälla up. *Hinc* pagkat, *adj. tumens, ad intumescentiam pertinens*, som angår svullnad. Pagkat wank, *corporis intumescentia*, svällsjuka. *cfr.* panketet.

Paha, pahast, *adv. male*, illa, ondt. Pahast le puotsemen, *graviter ægrotat*, han är illa sjuk.

Paha, pahas, *n. a. malus, pravus*, ond, elak. Pahas ålma, *vir malignus*, en elak man. Pahab takket, *malefacere, malum perpetrare*, göra det som är ondt. Pahasi tjada, *ingratiis, ex coactu*, genom tvång, emot ens vilja. Paha nalek, pahas nale, *vide* nalek, nale. *Comparat.* pahab, värre, mera ond. *Superl.* pahaimus & pahamus, den värste. *Compos.* pahaswuot & pahawuot, *subst. malitia*, ondska. Pahas-lakats, *aliquantum malus*, något elak. Pahalaka & pahasikt, *adv. male*, illa.

Pahak, *n. a. invitus, non obsequens*, obenägen, den som ej bifaller.

Pahakes & *Boreal.* pahamihas, *diabolus*, den onde, *cfr.* bewel, *formulæ sæpissime est jurandi.* Die li pahakes, *diabolicum erat*, det var hin.

Pahast, *adv. vid.* paha. Pahast wieso, *male vivit, it. male se habet*, han förer et elakt lefverne, betyder ock, han mår illa. Pahast wiesoba kaskebska, *(dual.) inimicissimi sunt*, de äro stora ovänner. *Fenn.* pahasti, *id.*

Pahanet, *v. n. depravari, deteriorem fieri*, blifva sämre, förvärras. *Fenn.* pehenen, *deterior fio.*

Pahastallet, *reniti*, stråfva emot, lägga sig emot. *Dicitur quando quis precibus alicujus non permovetur, neque quod alter cupit facit*, säges när man ej låter beqväma sig, at göra en annan til viljes. Pahastalleje, *particip. renitens, qui invitus est*, den som är motstråfvig, ovillig. Pahastallem, *subst. ipse actus, dum istud fit*, motstråfvighet, ovillighet, obenägenhet.

Pahetet, *vide* wärretet.

Pahdet, *adhærere*, låda vid, fastna vid. Pahdi kätit, *manibus adhærebat*, det fastnade vid händren. Tarwe pahda, *pix liquida adhæret. It.* Sarwes tjåpoteb pahda, *rangiferi admissarii collum crassius fit, (ut solet fieri autumno cum venere æstuat)* brundren får tjoc-

tjockare hals. Pahdeftet, *dimin.* litet låda vid eller faftna vid. Pahdegâtet, *incipere adhærere, inquinare incipere*, begynna at faftna vid, begynna at orena.

Pahot, *v. n. deteriorem fieri*, blifva vårre. *It.* Juo le pahom autebift, *minus nunc quam antea eft benignus*, han år nu mera ej få vålviilig fom fórut.

Paijanet, *v. n. furgere, afcendere*, ftiup, gå upfóre. Paijani warai, *in montem afcendebat*, han gick up på berget. Peiwe le paijanam, *fol ortus eft*, folen år upgången. Suowa pajana, *fumus furfum tendit*, róken ftiger upåt. *It.* fo måddo le paijanam, *delictum ejus innotuit*, hans brott har blifvit uppenbart. *It.* akten len mâi paijanam, *una nos ambo adolevimus*, vi bågge hafva våxt up tilfammans. Paijanaftet, *dimin.* ftiga litet up. Paijanatjet, *incipere furgere &c.* begynna at ftiga up, m. m.

Paijanem, *n. f. ortus, afcenfus*, upgång, upftigande. Peiwen paijanem, *ortus folis.*

Paijass & paijaffats, *n. f. fuperficies*, yta.

Paijats, *n. a. exterior, fuperior*, den yttre, den ófre. Paijats pele, *pars fuperior*, den ófre fidan. Paijats pele piårgoft, *carnis pars exterior.*

Paijas, *adv. furfum*, upât. *vide* paijen.

Paidnet, *vide* painet *&c.*

Paije, *n. a. fupernus*, den fom år ofvanfóre. Paijeh fitah, *villæ fupernæ, locis editioribus fitæ*, de ófre eller hógre belågne byarne. Paije-fameh, *Lappones in Alpibus degentes*, fjåll-lappar, paijehah & paijelahah, *idem. Comparat.* paijeb, *fuperior, editior*, den ófre, den hógre belågna. Paijemus, *fuperlat.* den ófverfta, den hógft belågna.

Paijen, *adv. in loco editiore*, der uppe, hógt up. Paijen waren nalne, *in fummitate montis*, hógft på berget. Paijen almefne, *in cœlis*, uppe i himmelen. *Per cafus flexum fignificationem variat, e. g. penetrativ.* paijas, *furfum*, upât. Walde paijas ådnameft, *tolle de terra*, lyft up utaf jorden. Paijas tjodtjelet, *furgere*, ftiga up. Paijas wuolget, *furfum tendere.* Paijelt *vel* paijet, *motum de loco fuperiore indicat.* Paijet pâti, *fuperne veniebat*, han kom ofvan ifrån. *It.* paijelt, *ad fuperficiem five fuperiorem partem pertinens*, det fom angår ytan, eller ófra fidan. Paijelt le tjappes ja wuolte welkes, *fuperior pars nigra inferior vero alba eft*, den ófre fidan år fvart och den nedra eller undre hvit. *Comparat.* paijebun, paijebon & paijebifne, hógre up. Paijebun mon leb tufte, *fuperiore ego fum loco, quam tu*, jag år hógre up, ån fom du. Paijebut, paijebukt, *fuperius, altius*, hógre up. Paijebukt wadfe, *altius ito*, gå hógre. Paijebufi kåret, *in locum magis elevatum afcendere*, klifva hógre up. *Superl.* paijemufne & paijemufen, *in loco maxime elevato, fupremo loco*, hógft up. Paijemufen leb, *fupremus fum.* Paijemufi, *in locum fupremum*, til det ófverfta rummet, *&c.*

Paijel, paijela, *præp. fuper*, ófver. Mo paijel *vel, cum pronom. fuffixo*, paijelam, *fuper me*, ófver mig. Paijelat & paijelafat, *fuper te*, ófver dig. Paijelafas, *fuper fe*, ófver fig. Paijelame,

me, *super nos*, öfver ofs, *pro* mijen paijel *&c.*

PAIJELTES, *n. a. vide* paijats.

PAIJETET, *v. a. extollere, fustollere*, uplyfta, uphöja. *It.* manait paijetet, *liberos educare*, upfostra barn. *It. divulgare, manifestare*, uppenbara, göra bekant. Paijetaftet, *dimin.* litet uphöja, m. m. Paijetatjet, *incipere fustollere*, *&c.* begynna at uphöja, m. m.

PAIJETEJE, *qui educat, fustollens, qui manifestat*, den fom fostrar up, den fom uphöjer, den fom uppenbarar. Manai paijeteje, *liberos nutriens*, den fom upföder barn.

PAIJETATTET, *v. a. extollendum curare*, låta uphöja. *It.* Manait paijetattet, *liberos educandos curare*, låta upfostra barn. *It. posse fustolli*, kunna uphöjas.

PAIJETUET, paijetowet, *pass. verb.* paijetet, uphöjas. *cfr.* paijanet.

PAJET, *v. a. permittere, finere*, tillåta. I paja fo pâtet, *non finit eum accedere.* Paja mo tuste tab adnot, *fine te hoc exorem*, låt mig få utbedja mig detta af dig. Paja tabb orrot, *missum istud facito*, bry dig ej dermed. Pajeftet, *dimin.* litet tillåta. Pajegâtet, *incipere permittere*, begynna at tillåta.

PAJES, *postica pars calceamentorum*, bakläder på fkor.

PAIK, paika, *stercus*, tråck. *Fenn.* pafca. Paika kâte, *latrina*, afträde.

PAIKET, *cacare, alvum exonerare*, tråcka. Paikeftet, *idem.* Paikegâtet, *inchoat.* begynna at tråcka.

PAIKE, *n. f. regio, tractus*, ort, trakt. Tanne paiken lejen, *in ea regione erant. It. locus*, rum, ftälle. Juru tanne paiken, *hoc ipso loco*, juft på detta ftället. *Fenn.* paicka, *locus. It.* paikai pâtet, *scopum attingere*, komma til åndamålet. Paiken le naute, kokte fodn fuptfefta, *ita fere est, ut narrat*, det år ungefår fom han berättar.

PAIKALOK, *adv. in uno eodemque tractu five regione, in confinio*, på en och famma ort, i granfkapet, nåft intil. Paikalok mâi len, *nos ambo conterranei fumus five vicini*, vi åro viftandes på en och famma ort.

PAIKOI, *adv. vide* tafoi.

PAIKO, *n. f. frigus maximum*, ftark köld.

PAINET, *imbuere, liquore vel odore aliquid inficere five perfundere*, fâtta fårg eller ock lukt uppå. Tarwe kâtit paina, *nix manus inquinat*, tjåra órenar hånderna. Kebne le painam, *v.* kebne. Piåbmo le kareft painam, *vasis fapore indutus est cibus*, maten har fått fmak af kårilet. Juo kus falte paini? *num jam cibus fale est imbutus?* fmakar maten af falt? Wina le fo âiwai painam, *ebrius est, poculis tinctus est*, han år drucken. Paineftet, *dim.* Painegâtet, *inchoat.* begynna at gifva fmak eller fårg. *De odore etiam dicitur*, fâges ock om lukt.

PAINEK, *n. f. color*, fårg. *It. fapor*, fmak. Salte painek, *fapor falfus*, falt fmak. *It. adj. fapore imbutus aliquo*, fom fmakar af något.

PAINETAKES, *n. a. fapore aut odore imbuens*, fom gjer fmak eller lukt ifrån fig. *It. inquinans, manus tingens*, fom fmutfar ifrån fig.

PAINETET, *v. a. tingere, imbuendum curare colore*, fårga, fâtta fårg uppå. Paineteje, *particip. tingens*, den fom fårgar.

PAI-

Painetem, *n. s. tinctura*, fårgande.

Paines, *n. a. inficiens*, smittande, *vide* painetakes. Paines puotselwas, *morbus contagiosus*.

Painetattet, *v. n. posse colorari*, kunna såttas fårg på.

Paino, *n. s. color*, fårg. Ruopses paino, *color ruber*, röd fårg. Latte paino, *color cæruleus*, blå fårg. *Fennon.* paine.

Paitet, *v. n. lucere, fulgere*, lysa, skina. Peiwe paita, *sol lucet*, solen skiner. Gälle paita, *aurum splendet*, gullet glänser. Tjada paitet, *pellucere, translucere*, skina igenom. Erit paitet, *expellere*, fòrjaga. *It. igne torrere*, steka fór elden. Wuostab paitet tållån auten, *caseum igne torrere*, steka ost. *It. aliquem ad aliquid permovere posse*, kunna fórmå til. Idtjib so tassa paite, *illum ad istud permovere non potui*, jag kunde ej fórmå honom dertil. *It. abigere*, bortjaga. Paitib so taste, *illum hinc abigebam*, jag dref honom bort hårifrån. Paitestet, *dimin.* litet skina, m. m. Paitegåtet, *incipere lucere &c.* begynna at lysa, m. m. *Fenn.* paistan, *fulgeo*, *it. torreo &* poistan, *abigo*.

Paiteje, *fulgens, lucens*, skinande, som lyser. Tjada paiteje, *pellucidus*, genomskinlig.

Paitem, *n. s. splendor, fulgor*, sken, glans. Tjada paitem, *pelluciditas*, durksiktighet.

Paitelet, *v. n. est ejusdem significationis atque verbum* paitet, *in eo solum variat, quod hoc celeritatem quandam denotet*, betyder det samma, som paitet, med den enda åtskillnad, at detta gjer tilkånna en hastighet. Paiteli so taste, *celeriter illum hinc abigebat*, han dref honom hådan med en hast. Peiwe paiteli, *lucescebat*, det blef dager, solen lyste up.

Paitatallet, *v. a. & n. frequ. apricari, ad ignem se calefacere, igne torrere aut sole*, badda sig i solskenet eller vid elden, steka fór elden, torka fór solen.

Paitetet, *v. a. torrendum curare*, låta steka.

Paito, *n. s. resarcimentum cymbæ, quo fissura aliqua cymbæ cujusdam obstruitur*, lapp på en båt, båtlagning. *Hinc* paitojattet, *v. a. cymbam fissam resarcire*, lappa en sprucken båt.

Paitos, *n. a. pronus*, *vide* kissjok. *It. qui abigi aut depelli potest*, som kan drifvas bort. *It.* I le paitos meren tassa, *ad istud permoveri nequit*, han kan ej fórmås dertil.

Paitoset & paituset, *v. n. permoveri sive induci posse*, kunna fórmås til. Idtji mo rokkolusi tjada tassan paitus, *istud illum exorare non potui*, jag kunde ej, med mina bóner, få det af honom. *cfr.* mivwet.

Paits, *adv. adfirm. imo, ita est*, ja, så år det, *vide* håvi, ima. Paitsa, *Boreal. est ironicum, ita scilicet est*, kan tånka, det måste vål så vara fór din skull.

Pak, paka, *n. s. calor, æstus*, hetta, vårma. Pakan ja tjåskemen, *in calore & frigore*, uti vårma och kóld. Peiwe pak, *æstus solis*, solhetta. Pakes, *id.* suddet pakesest, *calore resolvi*, upsmålta af hetta. *cfr.* uljo. Paka peiwe, *dies torridus*, en solhet dag.

Pakana, *paganus*, *ethnicus*, hedninge. *Fenn. vox est, latinæ originis.*

Pakes & pakas, *n. a. calidus, fervens*, varm, het. Pakes kese, *æstas torrida*, het sommar. Pakes juptse, *pulmentum calidum. Comparat.* pakasub, pakesubbu, varmare. *Superl.* pakasumus, den varmaste. Pakeswuot, *subst. calor, æstus*, vårma, hetta. Pakes qwele, *vide* pakestet.

Pakanet & pakenet, *v. n. calefieri*, blifva varm. Låma pakeni, *jus calefactum est.* Juo route pakeni, *jam ferrum excanduit*, jårnet år nu glödhett. Pakenastet, *dim.* blifva något varm. Pakenatjet, *incipere calefieri*, begynna at blifva varm eller het.

Pakestet, *v. n. æstuare, calidum esse*, vara het. Ko påtsoi pakesta, die tsuoptsit åtsa, *quando rangifer æstuat, loca nive tecta quærit. Dicitur etiam de piscibus, dum æstate ad littora recessusque lacuum accedunt & apricantur*, säges ock om fisk, som om sommaren söker stränderna, qwele pakesta. Pakes qwele, *piscis apricans*, badfisk. *It. active, captare pisces apricantes*, fånga badfisk.

Paketet, *v. a. calefacere*, upvårma, göra varm. Tjatseb paketet, *aquam calefacere sive tepidare*, vårma vatnet. Pakatastet & paketastet, *dimin.* litet upvårma. Paketatjet, *incipere calefacere*, begynna at upvårma.

Pakin, *vide* pakana.

Pakkadem, pakkatem, *n. s. disciplina, institutio*, undervisning.

Pakkates, pakkatus, *n. s. pœna, castigatio*, straff, tuktande. Attjen pakkates, *castigatio paterna*, faderlig aga. *It. institutio, consilium*, undervisning, råd, rådgifning. Kuldelet berreh nuorah wuorasi pakkatusit, *sequi debent juvenes consilia ætate provectorum*, de unge böra följa de gamlas råd.

Pakkateke & *Austr.* pakkadkenna, *n. a. non punitus*, ostraffad. *It. non instructus consilio, non institutus*, den som ej fått något råd och undervisning.

Pakkataka, *negativ. cas. nom.* pakkates, *sine castigatione, &c.* utan aga, m. m.

Pakkateje, *castigator, qui castigat*, den som tuktar ell. agar. *It. qui instituit, doctrina instruens atque consilio*, den som undervisar eller gjer råd.

Pakkatet, *v. a. castigare, punire*, aga, straffa. Måddokasit pakkatet, *sontes punire*, straffa de brottsliga. *It. erudire, instituere*, undervisa. Kåinob pakkatet, *de via erudire*, underrätta om vägen. Pakkatowet, *passiv.* straffas, agas, undervisas. Pakkatastet, *dim.* litet tukta eller undervisa. Pakkatatjet, *incipere reprehendere, istituere sive erudire incipere*, begynna at straffa eller undervisa.

Pakkatallet, *v. a. frequ. idem quod* pakkatet.

Pakkatattet, *v. a. reprehendendum aut instituendum curare*, låta straffa, låta undervisa. Pakkatatte manaitat, *cura ut instituantur liberi tui. cfr.* pakkatet.

Pakkaset, *v. p. s. n. runcari, evelli*, uppryckas, ryckas lös. Muora pakkasi, *arbor evulsa est.* Naule le pakkasam, *clavus evulsus est. Est passiv. verbi* pakket, *qu. vid.*

Pakke, *ventriculus sciuri*, ekorns mage.

Pakket, *v. a. runcare, vellere*, upprycka, ploc-

plocka. Låddeb pakket, *plumas avi evellere*, plocka en fogel. Grafit pakket, *herbas evellere.* Muórjit pakket, *baccas legere*, plocka bår. Aiweb pakket, *in crines involare*, lugga. Pakkeftet, *dimin.* litet uprycka, m. m. Mefeb pakkeftet edneft, *vitulum a matre dirimere*, fkilja kalfven ifrån modren. Pakkegåtet, *incipere evellere, &c.* begynna at uprycka, m. m.

PAKO, *n. f. verbum*, ord. Pako lake *&* pakowaj *five* -wajes, *adagium, proverbium*, ordfpråk. Pako-rippak, *vid.* rippak. Pakots, *dimin.* et litet ord.

PAKOT, *v. a. loqui, mentionem facere*, tala, om-orda. Idtjib pakot, *mentionem non feci.*

PAKNADET, *v. n.* Jaure paknada, *pifcibus abundare confpicitur lacus, pifcium ingens multitudo in lacu confpicitur*, ganfka mycket fifk vifar fig i fjón. *Auftral.*

PAKTE, *n. f petra*, hålleberg. *It. & quidem fæpiffime, locus montis præruptus five præcipitium*, en tvår affåttning af et berg, bergsbrant. Pakti álma, *latro*, róf vare. Paktats, *dimin.* en liten brant. *Hinc*

PAKTAI, paktajes, *n. a. montofus*, bergaktig, full med klippor. Paktajes ådnam, *regio montofa.* Paktajes ware, *mons multis locis præruptus*, et berg fullt med branter.

PAKTI, *vide* pakto.

PAKTJES, *n. a. dolens, dolorem five cruciatum efficiens*, vårkande, fom vårker. Juolke le paktjes, *pes dolet*, foten vårker. Aiwe paktjes le tatt munji, *id mihi vehementer dolet*, det gór mig rått ondt. Paktjes le munji to wuoke, *vicem tuam doleo*, det gór mig ondt ófver dit tilftånd.

PAKTJEK, *n. f. exemplum, pœna ideo inflicta, ut aliis fit exemplo*, varnagel.

PAKTJEKET, *deterreri, aliquam rem ut damnofam deteftari*, hafva affky fóre, vara affkråmd ifrån något. Puollem mana tållåft le paktjekam, *infans flamma læfus ignem abhorret*, et barn, fom har brånt fig, fkyr fór elden. Juo leb tafte paktjekam, *iftam rem dehinc abhorreo*, jag har nu affky fór den faken.

PAKTJEKOM *&* paktjekum, *n. a. deterritus*, den fom blifvit affkråckt. *Item*, kåta mufte le paktjekum fokkemeft, *manus mihi dolet ex nimia remigatione*, min hand vårker eller ómar af fór mycket roende.

PAKTJETATTET, *v. a. affligere, dolore afficere*, plåga, góra vårk och plåga. Suddo mo paktjetatta, *peccatum me affligit.*

PAKTJETATTEM, *n. f. cruciatus*, plåga.

PAKTJET, *v. a. deterrere, verberibus aut alio modo abigere*, fkråma bort, med hugg och flag ell. på annat fått bortdrifva. Ih aibmot fo paktjet, *illum deterrere non vales. It. neutraliter, feftinanter aufugere, feftinare*, fkyndfamt fara fin kos, hafta fig. *Etiam cum alio verbo conftruitur, e. gr.* paktji tårretet, *fubfequi feftinabat*, han haftade fig at fólja efter. Paktja wiåket, *curre properanter*, fkynda dig at lópa.

PAKTJET *&* pakktjet, *v. a. remis cymbam retro agere, remos ita impellere, ut puppis antecedat*, mynna med åror. Paktjeftet, *dimin.* mynna något litet.

Paktjegåtet, *inchoat.* begynna at mynna. Paktjetattet *vel* paktjedattet, *posse remis ita agitari, ut puppis anterior fiat*, kunna mynnas.

Paktjitet, *v. n. dolere*, góra ondt, vårka. Åiwe paktjit, *caput dolet*, hufvudet vårker. Sarjes paktjit, *vulnus dolet*, såret vårker. Juolkeh paktjiteh, *pedes dolent*, fóttren vårka. Paktjitaftet, *dimin.* litet vårka. Paktjitatjet, *incheat.* begynna at vårka.

Paktjetuet, *vide* paktjeket.

Pakto, *præp. per*, igenom. To pakto, *per te*, genom eller fórmedelst dig. *It. respectu tui*, i anseende til dig. Jakkon pakto, *mediante fide*, fórmedelst tron. Mannah mo pakto, *iter faciens me invise*, res in hos mig.

Palasats & palats, *n. a. ad aliquod ævum aut tempus attinens*, som angår någon tid. Tai palasatjeh almatjeh, *prisci homines*, de forna menniskor. Tan palasats nuorah, *hujus ævi juvenes*, denna tidens ungdom. *cfr.* pale.

Palda, pald, palden, *prope, penes*, nåra vid, invid, hos. Mo palden, *apud me*, hos mig. *Obs.* palden *est locativ. cas.* & paldesne, *declinabile enim est.* Kattji kåinon paldi, *juxta viam cecidit*, det fóll bredevid vågen, *Luc. 8:5.* Tjokket teke mo paldi, *conside hic prope me*, fått dig hit bredevid mig. Patere mo paldest, *discede hinc a me*, gå bort ifrån mig. *Cum pronom. suffixis*, paldesnan & paldenan, *apud me*, hos mig. Paldenat *vel* paldesnat, *apud te*, hos dig. Paldesnas, *apud se*, hos sig. Paldenanne *vel* paldesnanne, *apud nos*, hos oss. Paldesnate, *apud vos*, hos eder. Paldenese *vel* paldesnese, *apud se, (plur.)* hos sig. *Compos.* paldalmatjeh, *vicini*, grannar. Palda-wiesojeh, paldasats, *idem.* Paldalok, *juxta*, bredevid. Palda-lok len, *proximi sumus*, vi åro nåra til hvarandra.

Paldalakats, *n. a. proximus, non longe disjunctus*, den som år nåra intil, ej långt affkild. Paldalaka, *adv. non ita remote, haud procul ab*, ej så långt ifrån.

Paldela & paldelen, *præter*, fórbi. Paldelen stadeb mannet, *præter urbem ire. It. absque, sine*, fórutan. Wiesob mon to paldelen, *te opus non habeo, te carere possum*, jag kan vara dig fórutan. To raden paldelen, *sine tuo consilio*, fórutan dit råd. *Cum pronom. suffixis construitur eodem modo atque* palda, *quod vide.*

Paldestet, *ad latus alicujus incedere*, gå jåmnsides med någon. Paldestijeb so, *ad latus ejus ibam. It. æmulari se invicem ex invidia & rivalitate, rivales agere, partes alterius præoccupare*, góra hvarandra fórkóp i frieri eller annat. Paldestattet, *frequ. idem. Præoccupare studere*, sóka at góra fórkóp.

Paldesteje, paldestatteje, *ad latus incedens, ex æquo cum altero incedens*, den som går jåmnsides med en annan. *Rivalis, æmulus*, medfriare, medtåflare.

Paldestem, paldestattem, *n. f. æmulatio, rivalitas*, medtåflande, tåflan.

Paldatak, *n. f. terriculum, quod terrorem injicit*, skråck, det som gór fruktan. *Tr. bombarda*, bóssa. *cfr.* paldet.

Paldatallet, *v. n. vide* makotallet.

Paldet, paltet, *v. a. terrere, timorem* incu-

incutere, ſkråma. Påtſoit paldet, *rangiferos terriculo eſſe*. Leh paldam mijeb, *terruerunt nos*, *Luc. 24: 22*. Paldeſtet, *dimin.* litet ſkråma. Paldegåtet, *incipere terrere*, begynna at ſkråma. Paldedattet, paldetattet, *perterrefaciendum curare*, låta ſkråma. *Poſſe perterreri*, kunna ſkråmas.

Paldelet, *idem quod* paldet.

Paldem, *n. ſ. terroris incuſſio*, ſkråmande.

Paldetet, *horrere facere*, góra rådd.

Paldetowet, paldetuet, *paſſiv. verb.* paldet, *pertimeſcere*, blifva rådd.

Paldok, *n. a. perterrefactus*, den ſom år ſkråmd. *Non niſi de feris dicitur & beſtiis*, ſåg. allenaſt om vilda djur.

Paldos, *n. a. terribilis*, *horribilis*, faſelig, fórſkråckelig. Paldoslaka, *adv. terribiliter*, *terribilem in modum*, faſeligen.

Pale, *n. ſ. vicis*, gång. Akta palen, *ſemel*, *una vice*, en gång. Fårta palen, *ſemper*, altid. Tann palen, *illa vice*, den gången. Tai pali, *(plural.) olim*, fordomdags. Mo palen, *me præſente*, i min nårvaro. Tatte paleſt, *ab illo tempore*, ifrån den tiden. Aike palen *vel* palai påtet, *tempeſtive venire*, komma i råttan tid. Ija palen, *noctu*, om natten. Peiwe palen, *interdiu*, om dagen. Mannet kalkebe peiwe palen, *quamdiu dies eſt & antequam nox nos opprimat*, *iter faciemus*, vi ſkole reſa medan det år dager. Palats, *dim.* Akti palatji, *raro*, *quibusdam tantum vicibus*, ſållan, endaſt några gånger.

Palet, *v. a. fodere*, gråfva. Ådnameb palet, *terram fodere*. Råggeb palet, *foveam effodere*, gråfva up en grop. Muottekeb palet, *nivem removere*, måka ſnó. Paleſtet, *dimin.* litet gråfva. Palegåtet, *incipere fodere*, begynna at gråfva. Palajet, *id. qu.* palegåtet.

Paleje, *foſſor*, gråfvare. Palem, *foſſio*, gråfvande.

Paletet, *v. a. effodiendum curare*, låta gråfva.

Palat, *n. a. fodina*, *foſſa*, graf, dår man har gråfvit. *It.* palat jaure, *lacus piſcibus abundans*, en fiſkerik ſjó.

Palek & paletek, *n*, *a. non foſſus*, *absque foſſione relictus*, ogråfven.

Paletakes, *n. a. qui fodi poteſt*, ſom kan gråfvas.

Palga, palges, *n. ſ. via*, *ſemita*, våg, gångſtig. Palgab wuoſetet, *viam monſtrare*, viſa vågen. Palgats, *dim. trames*, en liten ſtig. *Fenn.* polcu, *ſemita*.

Palgot, *v. n. huc illuc vagari*, gå af och an. *De rangiferis imprimis dicitur*, *torrida æſtate diſcurrentibus uno tramite ſerieque*, ſåges egenteligen om renar, ſom ſpringa af och an i en rad, når det år mycket varmt om ſommaren. Palgeſtet, *Auſtr. id.* Palgogåtet, *inchoat.* begynna at ſpringa af och an.

Paljes, *n. a. vide* puoljos.

Palka, *n. ſ. merces*, *mercedis retributio*, lón. Palkab waddet, *mercedem dare*, gifva lón. Palka waddeje, *remunerator*, belónare. Sattem palka, *merces vecturæ*, ſkjutspenningar. Palkatak, *negativ. caſ. absque mercede*, utan lón. Palka ſwaines, *ſervus mercede conductus*, *famulus mercenarius*. Palkats, *dimin.* liten lón. *Fenn.* palcka.

Palket, *v. a. mercede conducere*, leja, fór betalning betinga. Swainaſeb palket,

ket, *famulum mercede conducere*, ſtådja ſig en dräng. Palkeſtet, *dimin.* leja något litet. Palkegåtet, *incipere conducere*, begynna at hyra.

Palkeje, *conducens*, den ſom lejer eller hyrer. Palkem, *ſubſt. conductio*, lejande, hyrande.

Palkek, *n. a. non conductus*, olegd.

Palketet, *v. a. conducendum curare*, låta leja, låta uthyra. Juo le palketam etjebs, *jam ſe mercede conduci paſſus eſt*, han har nu låtit leja ſig.

Palketum, *n. a. mercede conductus, mercenarius*, legd. Tat palketum patera, *mercenarius fugit*, *Joh. 10: 13.*

Palkestet, *v. a. jacere*, kaſta. Kedkit palkeſtet, *lapides jacere*, kaſta ſtenar. Palkeſti mo âiwai kedkin, *caput meum lapide petebat*, han kaſtade mig i hufvudet med en ſten. Palkeſtet helweti, *in gehennam detrudere*, *2 Pet. 2: 4.* Palkeſtaſtet, *dimin.* litet kaſta. Palkeſtatjet, *incipere jacere*, begynna at kaſta. *Fenn.* paiſkelen, *jacio*, laſketan, *idem.*

Palkestem, *n. ſ. jaculatio*, kaſtande.

Palkot & palkotet, *v. a. frequ. id. qu.* palkeſtet. *It. neutr. de curſu directo deflectere*, kroka af, gå i krok. *cfr.* kawat. Palkotatjet, *inchoat.* begynna at kaſta. *It. circuitione verborum & anfractu uti in ſe excuſando*, ſöka omſvep och undflykter at förſvara ſig. *It. id. qu.* målkogåtet, *vide* målkot. Palkotatja tuoi tuok, *ambages quærit atque anfractus*, han ſöker omſvep.

Palkotakes, *qui huc illuc deflectit*, den ſom krokar hit och dit. Palkotakes herke, *rangifer vectarius de via deflectendi cupidus*, en kör-ren, ſom gärna kaſtar ſig ifrån vågen.

Pallo, *n. ſ. timor*, fruktan. Jubmelen pallo, *timor Dei*, Gudsfruktan. Pallotak & pallot, *negativ. caſus*, *absque timore*, utan fruktan.

Pallat, *cum aſpiratione vocalis* A *in penultima*, *reſilire*, ſtudſa tilbakas. *vide* kauſlet.

Pallat, i le pallat, *non eſt poſſibile*, *fieri nequit*, det låter ej göra ſig. I le pallat piäggaſt ſokket, *ob nimiam procellam remigari nequit*, man kan ej begå ſig at ro för ſtormen ſkull. I le pallat jågna nala mannet, kåſſe ila le raſſje, *ſuper glaciem haud tuto itur*, *quando juſto minus eſt concreta*, man kan ej utan fara gå på iſen, når den år alt för ſvag. *Verbum, quod hinc derivatur & juxta pronunciationem Borealium ſcribi deberet* pallet, *vide infra* pållet. Pallet, ſe pållet.

Pallajet, *v. n. metu percelli*, *conſternari*, blifva rådd, förſkråckas. Aiwe ſagga pallajib, *maximus me pavor invaſit.* Pallajaſtet, *dimin.* blifva litet rådd. Pallajatjet, *inchoat.* begynna at blifva rådd.

Pallajem, *n. ſ. conſternatio*, *metus*, fruktan.

Pallet, *v. a. timere*, *metuere*, frukta, vara rådd för. Ib tuſte palla, *te non pertimeſco*, jag år ej rådd för dig. Jubmeleb (*non* Jubmeleſt, *nam tunc idem eſſet ac metuere)* pallet, *Deum timere*, frukta Gud. Palleſtet, *dimin.* litet frukta. Pallegåtet, *incipere timere*, begynna at frukta.

Palleje, *timens*, *metuens*, den ſom fruktar.

Pallem, *n. ſ. metus*, *timor*, fruktan.

Pallolats, *id. qu.* palleje. Jubmel pallolats,

lolats, *pius, Deum timens*, gudfruktig. Pallolatswuot, Jubmel-pallolatswuot, *timor Dei*, Gudsfruktan, *ecclesiast. est.*

Pallos, *n. a, timendus, vide* paltos. Palloswuot, *subst. terror*, fruktan.

Palo, *vide* tjuold. *Fenn.* paalu, *idem.*

Palok, *n. s. fossa*, grop, graf. *It. bacillum altera extremitate crassius, quo utuntur in Alpibus ad jaculandas aves*, en liten kastkåpp, som brukas at kasta ihjål foglar med. Lâddeb palokin palkestet, *avem bacillo projecto ferire*, kasta ihjål en fogel med en kastkåpp.

Palsa *vel* palsja, *adv. admodum, valde*, högeligen, mycket. I le palsja puorak, *valde bonus non est*, han år ej så mycket god.

Pals, *n. s. vide* nålt, nåltats. Tat ådnam le palsi palsi, *maxime hæc regio est inæqualis & tuberibus referta*, detta landet år mycket oslått och fullt med knexar.

Palw, palwa, *n. s. nubes*, sky, moln. Palwah påteh, *nubilum fit cœlum*, det mulnar. Palwah paijaneh, *idem.* Palwats, *dim.* en liten molnflåck. *Fenn.* pilwi, *nubes.*

Palwas, palwes, *n. a. nubilus*, mulen. Palwas peiwe, *dies nubilus*, en mulen dag. Palwes talke, *tempestas nubila sive turbida*, mulit våder. *Compos.* palwas-lakats, *adj. subnubilus*, något mulen.

Palwatet, palwetet & *interd.* palwet, *v. n. nubibus contegi, nubilum fieri*, mulna, blifva mulen. Palwatemen le talle, *cœlum nunc nubilum fit*, nu mulnar det til. Palwatastet, *dimin.* litet mulna. Palwatatjet, *inchoat.* begynna at mulna.

Palwelet, *v. a. servire*, tjena. Jubmeleb palwelet, *Deum colere*, tjena Gud. *A Fenn.* palwelus, *famulatus. Particip.* palweleje, *famulus, serviens*, tjenare.

Pamar, *vide* parbmo.

Pames, *cinis ignitus, cineres dolosi, quibus suppositus est ignis*, het aska. *Norrland.* het askmôrja. *Austr.*

Pane, *dens*, tand. Madda paneh, *dentes maxillares*, oxeltånder. Panit snertset, *ringere, os diducere ut dentes conspiciantur*, grina, visa tånderna, *de canibus dicitur.* Panetak, *casus negativ. sine dentibus*, utan tånder, *transl. de ferro acie obtusa*, såges ock om et jårn, som år ohvasst. Panats, *dimin.* en liten tand.

Panak, *n. a. dentatus*, som har tånder. Kalle todn leh panak, *bene dentatus es*, du har goda tånder. *It. aculeatus*, taggig.

Panetebme, panetes, *n. a. male dentatus, dentibus carens*, tandlös.

Panekes, *plural.* panekaseh, *ita appellantur rangiferi, quos infantibus Lappones illo tempore dare solent, cum dentes primum erumpunt, ut ex horum deinceps rangiferorum aucto vel imminuto numero hariolentur, utrum divites an pauperes futuri sint infantes*, så kallas de renar, som Lapparne bruka ge sina barn den tiden, då de först få tåndren, för at försöka, hvad lycka de hafva til renar.

Panetallet, *vide* padnatallet.

Panetet, *v. a. aculeis instruere*, såtta taggar och tånder i något.

PANETOWET, panetuet, *dentibus orbari*, *dentes amittere*, blifva tandlös. Juo leb panetowum, *jam male dentatus factus sum*, jag är nu blefven tandlös.

PANETUTTET, *v. a. labefacere dentes*, *edentulum facere*, göra tandlös.

PANKA, *n. f. vide* naggo. *It.* wadhas panka, *panni vilioris convolutus fascis sive volumen*, en valmars-bult, et styc-ke ihoprulladt vallmar.

PANKES, *n. a. tumidus*, svullen. *cfr.* påttos.

PANKATES, *n. f. tumor*, svullnad.

PANKETET, *v. n. intumescere*, svålla up. Kåta panketi, *manus intumescebat*. Panketastet, *dimin.* litet svullna. Panketatjet, *incipere intumescere*, begynna at svullna.

PANKETEM, *n. f. vide* pankates.

PANKSEM, pangsem, *n. f. labium*, låpp. Panksemitas, *labia sua. Boreal. dicunt* paksem.

PANN, *cacabus*, *olla*, panna, gryta.

PANT, *n. f. pignus*, pant. Panten piejet, *in arrhabonem dare*, *oppignerare*, pantsåtta.

PANTET, *v. a. pignerare*, pantsåtta. *It. (de famulis)*, *arrhabone sive pignore oblato conducere*, stådja. *cfr.* palket.

PANTEM, *n. f. pignoris involuntaria extorsio*, pantning. Ets-pantem, *extorsio pignoris illegitima*, sjelfpantning.

PANTSAR, *thorax*, *ferreum pectoris munimentum*, harnesk, pantsare.

PAPPA, *Boreal. sacerdos*, pråst.

PAPPAR, *papyrus*, papper. *It.* i pappar, *vix*, nåppeligen, knapt. *Austr.*

PAR, para, *n. f. par*, et par. Qwekte par, *duo paria*, tu par. *Compos.* parapele, *conjunx*, make, åkta make. Para-pelitjit ratket qwekte sajai, *conjuges disjungere*. Paratji paratji, *per paria*, par i par.

PARAHAMUS & paraimus, *optimus*, den båste. *vid.* pareb.

PARANET, *v. n.* Paranastet, &c. *vide* puoranet.

PARATES, *n. f. quod altero melius & præstantius est*, det som år båttre. I le musne parates, *melius non habeo*, jag har intet båttre.

PARBMO, *n. f. littus præruptum fluvii cujusdam*, en brant åbrådd. Parbmo radden, *prope ripam*. *It. declivitatis montium initium*, *locus*, *unde montes incipiunt fieri declives*, bergsbrant, stållet dår bergen börja at blifva branta. *Dicitur &* parbma. *Boreal.* terbme.

PARD, parda, pardek, *n. f. fimbria*, *vestimentorum extremitas*, fåll, kantning. Muodda pardek, *fimbria pallii Lapponici villosi*, *e pellibus rangiferinis confecti*, bråmet på en Lappmudd. *De fimbriis villosis plerumque dicitur*, såges oftast om ludna skinnbråm.

PARDNE, *filius*, *puer*, son, gåsse. *Dimin.* pardnekuts, *puerulus*, en liten gåsse. *cfr.* parne. Pardnats, *idem*.

PARDNELATS, *filialis*, sonlig.

PARDET, *v. a. fimbriam adsuere*, *fimbria ornare*, kanta, såtta kantning eller bråm på. *It. neutr.* kaino parda, *restis torquetur*, repet tvinnar ell. vrider sig. Pardem, *subst. ipse actus fimbriis ornandi*, bråmning.

PARDESTAK, *lignum quoddam*, *quod ad focum ponunt in tuguriis Lappones*, *ne nimio ignis calori exponantur pedes assidentium*, et stycke trå, som Lapparne i sina kojor lågga framför eldstaden,

den, at det ej måtte blifva alt för hett för föttren. *Austr.*

PAREB, *comparativ.* τȣ puorak, *melior*, båttre. Pareb leb tuste, *te melior sum*, jag år båttre ån du. *Fenn.* parembi, *id. Superl. interdum est* paremus, *loco* parahamus, *quod vide. cfr.* puorak.

PAREBIN, *adv. potius*, håldre.

PARETET, *v. a. meliorem reddere*, förbåttra.

PARFAT, *tegumentum capitis villosum*, luden mössa. Parfat tjupp, *idem.*

PARGET, *v, a. opus facere*, *operari*, *laborare*, arbeta. Mon leb pargemen, *labore occupatus sum. It.* parga ruoi, *festina*, skynda dig. Parga sokket, *festinanter remiga*, skynda dig at ro. Pargestet, *dimin.* litet arbeta. Pargagåtet & pargajet, *incipere laborare*, begynna at arbeta.

PARGALES, *n. a. laboriosus*, *gnavus*, arbetsam, flitig. Pargales ålma, *vir laboriosus.*

PARGAR, *id. Operarius*, arbetskarl.

PARGETET, *v. a. laborare facere*, *laborem alicui efficere*, komma en at arbeta, förorsaka arbete.

PARGEJE, *laborans*, *operans*, den som arbetar. Pargem, *subst. ipse actus laborandi*, arbetande.

PARGO, *n. s. labor*, *opus*, arbete. Låsses pargo, *labor difficills*, svårt arbete. Pargotak, *negativ. cas. absque labore*, utan något arbete. Pargotak le sodn, *otiosus est*, han år fåfång.

PARGOK, *n. a. vide* pargales.

PARGOTEBME, pargotes, *n. a. otiosus*, *desidiosus*, lat, fåfång.

PARITET, *v. n. vide* ittet, jittet.

PARKAK, parko. *vide* barkak, barko.

PARKALTAK, *n. s. cinnus*, *capillus intortus*, flåtadt hår, krusad hårlåck.

PARKALTET, *v. a. torquere*, *contorquere*, flåta. Wuoptit parkaltet, *crines torquere sive concinnare*, flåta håret. Parketet, *idem.*

PARMUST, *simbria*, *plica vestimenti*, bigårning på klåder, fåll. *Fenn.* pååarme, *idem.*

PARMUSTET, *v. a. vide* pardet. Parmustem, *vide* pardem.

PARNE, *vid.* pardne. Parnats, *dim. Cum suffixo pronom. blandientis est*, pardnatjam, *filius meus dilectus*, min kåre son. *Compos.* parnewuot, pardnewuot, *adoptio in filium*, barnaskap. *In Theologicis.*

PARO, *unda*, våg, bölja. Paroist slåbbotallet, *operiri fluctibus*, öfverskölljas af vågorne. Parots, *dimin.* en liten bölja.

PAROJ & parojes, *n. a. fluctuosus*, dår stora böljor gå. Harbmat paroj le tat jaure, *maxime hic lacus est fluctuosus.*

PAROS, *n. a. manifestus*, uppenbar.

PAROTET, *revelare*, uppenbara, *vid.* pikotet. *Passiv.* parotowet, *apparere*, synas.

PARREM, parro, *nidus sciuri*, ekorn-bo.

PARROK, *cirratus*, en som har krusigt hår.

PARRO, *n. s. cirri*, krusigt hår, knorligt hår. *Fenn.* pörro, *capillus densus & magnus.*

PARRETET, *vide* parkaltet. *Fenn.* paarretan, *simbria ornor.*

PART, *n. s. portio*, del, andel. *It.* part, bart, *balneum*, badstuga. *Fenn.* pirti.

PARTA, *barba*, skågg, *vid.* skautja. *Fenn.* parta, *idem.*

PARTAJ, partajes, *n. a.* Partajes watnas, *cymba cui elatiora ſunt latera*, en hógbordig båt, en båt med hóga ſudar. *It. de aliis rebus, latus, amplus*, bred, vid.

PARTAJESWUOT, *n. ſ. laxitas*, vidd.

PARWO, *n. ſ. cadaver, corpus animalis a feris dilaniatum*, as, et kreatur ſom blifvit rifvit af rofdjur. *cfr.* ſkyro.

PASET, *v. n. de ulceribus & vulneribus dicitur ſuppurantibus, in quibus pus augetur*, ſåges om bólder och ſår, ſom bulna och blifva fulla med var. Naranes paſa, *ulcus ſuppurat*, bólden bulnar. Sieja paſa, *pus emanat*, varet rinner ut.

PASKE, paſkes, paſkok, *n. a. anguſtus*, trång. Paſkes karwoh, *veſtimenta arcta*, trånga klåder. *cfr.* kartjes. Paſkes werbme, *rete, cui anguſtæ ſunt maculæ*, trångt nåt. *Fenn.* paxu, *denſus*.

PASKOTET, *v. a. anguſtare, anguſtum reddere*, góra trång.

PASMA, *perula, in qua igniarium conditur*, en pung, hvari eldtyg fórvaras.

PASS, *adv. potius*, håldre. Tokko paſs wuolgi, *illuc potius abibat. De iſtis rebus dicitur, quæ præter exſpectationem fiunt. At, verum*, men, men tånk, *cfr.* nak. *It.* paſs, paſſa, *teſtimonium viatorium*, reſepaſs. Paſſeb munji tjale, *ſcribe mihi teſtimonium*, ſkrif mig reſepaſs eller betyg.

PASSATES, paſſates mano, *December*, Jul-månad. Paſſates wakko, *ſeptimana qua init menſis December. confer* paſſe.

PASSAT, paſſatet, *v. a. lavare*, två, tvåtta. Paſſat kåtitat, *lava manus tuas*, tvåtta dina hånder. Paſſa mo rainefen ſuddoiſt, *purga me a peccatis meis.* Erit paſſat, *eluere*, aftvåtta. Paſſaſtet & paſſataſtet, *dim.* litet tvåtta. Paſſagåtet & paſſatatjet, *incipere lavare*, begynna at tvåtta. Paſſatattet, *hiph. lavandum curare, facere ut lavetur*, låta tvåtta. *Fenn.* peſen, *infinitiv.* peſtå, *lavo.*

PASSATOWET & paſſaltowet, *paſſiv. lavari*, tvåttas. Paſſatowum & paſſaltowum, *lotus*, tvagen.

PASSAK, paſſatek, *n. a. illotus*, otvagen.

PASSALWAS, paſſelwas, *n. ſ. lotio, lavacrum*, bad. Åddå rågatemen paſſalwas, *lavacrum regenerationis.*

PASSATEM, *n. ſ. lotio*, tvåttning.

PASSATEJE, *lavans*, den ſom tvåttar. Paſſeje, *idem.*

PASSE, *n. a. ſanctus*, helig. Paſſe ware, *mons ſacer*, heligt berg. *Ita illos appellant montes, in quibus olim ſacra numinibus ſive idolis fecere.* Saiwa ware, *id.* Paſſe peiwe, *dies feſtus. It.* paſſe, *ſubſt. feſtum*, hógtid. Joula paſſe, *Feſtum nativitatis Chriſti*, Jule-hógtid. *Fenn.* pyhå, *ſanctus.*

PASSOTET, *v. a. colere, celebrare*, dyrka, fira. Paſſit paſſotet, *feſta celebrare*, fira hógtiderna. Fåſto jubmelit paſſotet, *idola cultu divino proſequi*, dyrka afgudar. Paſſotaſtet, *dimin.* litet dyrka. Paſſotatjet, *inchoat.* begynna at dyrka.

PASSOTEJE, *qui divino cultu proſequitur*, den ſom dyrkar. *Sæpiſſime in malam partem dicitur, idololatra, ſuperſtitioſus*, afgudadyrkare, vidſkepelig.

PASSOTEM, *n. ſ. cultus*, dyrkan.

PASSOT, *v. a. curare*, bry ſig om, *vide* laketet.

PASSET, *v. a. aſſare, igne torrere*, ſteka.

Piår-

Piårgob passet, *viscera igne torrere*, steka kött. Passestet, *dimin.* litet steka. Passegåtet, *incohoat.* begynna at steka. Passot, *passiv. assari*, stekas. Passom, *assatus*, stekt.

Passem, *n. s. veru*, stekspett. *It. assatio*, stekning. Passem piårgo, *caro veru assa*, stekt köt. Passem qwele, *piscis assus*, stekt fisk.

Past, pasta, *n. s. forceps*, tång, klyft. Pastin ulkos keset, *forcipe eruere*, taga ut med tång. *It. angustiæ*, trångsel. Pastan mon leb qwekte wari kaskan, *in angustiis sum intra duos montes*, jag är i trångselen emellan tvånne berg. *It. funda*, slunga. *Fenn.* pistån, *pungo.*

Past, paste, *cochleare*, sked.

Pastesset, *v. n. in angustias redigi*, komma i trångsel. Pasteslijeb tasa, *in has incidebam angustias*, jag kom i denna trångselen.

Pastastet, *v. a. forcipe arripere sive comprimere*, taga med tång, knipa.

Pastet, *acutum esse*, *acie instructum esse acuta*, vara hvass. I tat nipe paste, *obtusa hic culter est acie*, denna knifven är ohvass. Aime pasti mo kåti, *acus manum meam perstringebat*, nålen rånde mig i handen. *Transl.* Idtjin so pålkoh munji paste, *objurgatione ejus non commovebar*, hans bannor beto ej på mig eller rörde mig intet. Pastestet, *dimin.* vara litet hvass. Pastegåtet, *incohoativ.* begynna at vara hvass, begynna at bita på. *Hinc*

Pastel, pasteles, *n. a. acutus*, hvass. Pasteles aksjo, *securis acie acuta*, en hvass yxe. Qwekte autjok pasteles swerde, *gladius anceps acutus*, *Apoc.* 1: 16. *Comparat.* pastelob, pastelubbu, hvassare. *Superl.* pastelubmus, pastelomus, den hvassaste. *It. transl.* pastel pargoi, *ad laborem strenuus, qui multum laboris sustinet*, idig til arbete, mycket arbetsam. Pastel winai *sive* jukket pastel, *strenuus potator*, en stor drinkare.

Pastelest, pastelet, *adv. acute*, hvasst.

Pastelet, *frequ. idem quod* pastet.

Pastetet, *v. a. pungere*, stinga. Pastetet nauleb, *clavum pangere*, slå in en spik. Pasteti saiteb sidoi, *latus hasta confodiebat*, han stack spjutet i sidan.

Pastok, *n. a. vide* pastel.

Pastotebme, pastotes, *n. a. hebes, qui acie est obtusa*, ohvass.

Pate, *olla*, gryta. *Fenn.* pata, *id.*

Patja, *puer, puerulus*, pilt. Patjats, *dim.* en liten poike. Patjatjam, *(cum suffix. pronom.) mi puerule*, min lilla gåsse!

Patjes, *n. a. teli jactu saucius, vulneratus*, sårad, blesserad.

Patjestet, *v. a. teli jactu vulnerare, sauciare*, såra, blessera. Låddeb patjestib, *telo avem vulnerabam emisso*, jag skjöt en fogel ofärdig. Patjestastet, *dimin.* litet blessera eller såra.

Patjet, *v. n. properare ad aliquod faciendum*, skynda sig til at göra något. Patja wiåket, *curre celeriter*, löp fort. Te patjei taste, *celeriter hinc discedebat*, han for hastigt härifrån, *cfr.* kaitet.

Pateret, *v. n. fugere, effugere*, fly, undfly. Pateret kåti kaskast, *e manibus elabi*, fly undan händerna. Patere ulkos, *apage foras*, gå ut, packa dig ut. Patere tast, *abi hinc*, gå härifrån.

 Pate-

Paterastet, *dimin.* fly litet undan. Paterafte taft, *abi paulisper hinc*, gå litet hårifrån. Pateratjet, *incohat.* begynna at fly. *Fenn.* paetan, *fugio.*

Patertattet, paterdattet, *v. a. subducere, removere,* skaffa ur vågen. Patertatte tafte juolkabt, *remove hinc pedem tuum*, tag undan din fot. Patertatte so mo tjalmi autest, *remove illum ab aspectu meo*, haf honom bort undan mina ögon. Suollet patertattet, *clam subducere*, i hemlighet skaffa undan.

Paterem, *n. f. fuga, profugium*, flykt, undanflykt.

Patereje, pator *vel* patur, *profugus*, flyktinge, rymmare. Paterwa, *idem.* Wuona patur, *profugus e Norvegia*, en rymmare ifrån Norrige. *Fenn.* pacuri, *profugus. cfr.* kålkarwes.

Patsa, patsek, *abietis pinique conus*, en tallkågla eller grankågla, tallkot. *It. idem quod* leute, se leute. *Hinc*

Patset, *v. n. de arboribus*, *quando gemmas protrudunt*, *gemmare*, knoppas, säges om trån.

Patset, *v. n. relinqui*, *restare*, blifva qvar, lämnas. Parga, abma qweibmist patsah, *propera*, *ne a sociis relinquaris*, skynda dig, at du ej stadnar efter sällskapet. Qweibmist patsib, *socii me deserebant*, jag hant ej följa kameraterne. Piäbmost patsi idtas, *in crastinum cibi quædam portio restat*, det lemnades litet mat öfrig til morgondagen. Patsestet, *dim.* litet lemnas. Patsegåtet, *incohat.* begynna at lemnas. *It. de sclopetis* patset, *cum exonerantur*, *cfr.* luoddenet, säges ock om skjutgevär, när de smålla af, se luoddenet.

Patseje, *qui relinquitur*, *restans*, som lämnas, som blifver qvar.

Patsem, *relictio*, *quando quis deseritur*, lämnande, när man stadnar efter. Wadse ruoi patsemest, *propera gressum*, *ne solus deseraris*, skynda dig at gå, at du ej lämnas efter allena. Patsem piäbmo, *cibus relictus*, *reliquiæ cibi*, mat, som blifvit öfrig. Patsem pednik, *quod restat pecuniarum*, det som år qvart af penningarne.

Patsetet, *v. a. relinquere*, *restare facere*, qvarlämna, låta stadna, *vid.* qwodet. *It. de sclopetis:* Birsob patsetet, *bombardam exonerare*, skjuta af en bössa. Gillorit patsetet, *decipulas attingere ut decidant*, fålla ner gildren. Patsetallet, *frequ. idem. cfr.* patset, luoddenet.

Patsetas, *plural.* patsetaseh, *reliquiæ*, öfverlefvor. Patsew, *idem.* Patsewit tjägget, *reliquias colligere*, samla ihop smulorna.

Patt, patta, *podex*, ars, säte. Patta raike, *anus*, arshål. I sodn asta pattab ruopet, *non tantisper vacat*, *ut podicem sibi fricet; de illo dicitur*, *qui valde est occupatus & laboribus distractus*, han har så bråttom, at han ej får tid at snyta sig. Patta pelak, *avarus*, *sordide parcus*, mycket girig och snål. Patta tjusteh, *nates.* Patta päske *sive* pattok, *vide* kurbma. Patta rito, *certamen vehemens*, häftig strid. *It. negotium urgentissimum*, *quod fieri cito debet*, angeläget göromål, som fordrar skyndsamhet.

Pattom, *plumæ caudæ avium*, stylfjädrar på foglar. Pattomeh, *plur. usitat.*

Patto, *n. f. emolumentum*, nytta. I le pat-

patto keleſtet, *non juvat mentiri*, det hjelper ej at ljuga. Le kus patto? *num juvat?* år det vårdt. I lam munji patto, *operam & oleum perdidi*, jag bemödade mig förgåfves. Ko ih pattob wuoidne, te heite, *quia te nihil effecturum vides, deſinas tentare.* Mi pattoit le tunji taſte? *quem exinde capies fructum?* hvad nytta har du deraf?

Paute *vel* paude, *n. a. maxime tempeſtivus, perfectus, qui ad maximam pervenit perfectionem*, fullkomlig, ſom år kommen til ſin fullkomlighet. Paute kådho, *luſus piſcium plenus, dum ova piſces parere ſatagunt*, högſta fiſkeleken, når fiſken leker ſom måſt. Paute ſlajo, *tempus, quo fœniſecio ſive labori fœnario ſumma eſt danda opera*, högſta höbergnings-tiden, höſlogsand. *It. ſubſt.* Pautenes le ſodn talle, *jam ille omnibus eſt numeris abſolutus*, nu år han i ſit råtta ſkick, han år nu, ſom han ſkal. Pautai le talle påtemen, *perfectus nunc fieri incipit*, han börjar nu at komma til ſin högd.

Paw, Pawa, Pawal, Pawek, *nom. propr. vir. Paulus*, Pål.

Pe, *partic. inſeparabilis, quæ vocibus ſubjuncta vim illarum intendit augetque.* Todnpe tatta le, *tute es*, det år du ſjelf. Tuſtepe mon kullib, *ex temet ipſo ego audivi*, jag har hördt af dig ſjelf. Diepe wuolgitjab, *quin jam abeam*, jag må nu fara min våg. Juope le påtam, *atqui venit*, han har ju kommit. Takkape naute, *atqui ita facit*, han gör ju ſå. *Fenn.* på, pa, *id.*

Pedges, *ſcapula*, ſkulderblad, axelblad. Pedgnes, *idem &* pedgna. *Boreal. dicunt* pergnes, pergna.

Pedget, *v. a. deſtruere, diſſipare*, förſtöra, förſkingra. Pedgajes & pedges, *qui diſſipat ſive dilapidat*, den ſom förſtörer och förſkingrar. *Auſtr.*

Pednig, pednik, *nummus*, penning. Silba pednik, *nummus argenteus*, ſilfverpenning. Pednik purs, *crumena*, penningpung.

Peil, *nomen menſuræ, octava pars canthari*, en ottondels kanna, et qvarter.

Peiget, *v. n. fatiſcere, rimas agere*, remna.

Peisko, *n. ſ. exitium*, förderf. Laikeswuot le nuori peiſko, *exitium adoleſcentium eſt deſidia*, låttja år et förderf för ynglingar.

Peistet, *v. a. vitiare, corrumpere*, ſkåmma bort, förderfva. Winab peiſtet, *vinum corrumpere.* Neitab peiſtet, *virginem vitiare*, trånka en mö. Peiſteſtet, *dimin.* litet förſkåmma. Peiſtegåtet, *inchoat.* begynna at förderfva. Peiſtetowet, *paſſiv.* bortſkåmmas.

Peistelet, *v. a. frequ. id. qu.* peiſtet.

Peisteje, *corruptor, depravator*, förderfvare, den ſom ſkåmmer bort.

Peistem, *n. ſ. depravatio*, förderfvande.

Peistek, *n. a. indemnis, non vitiatus*, oſkadd, ſom ej blifvit bortſkåmd.

Peistetattet, *v. a. depravandum curare, facere ut vitietur*, låta ſkåmmas bort. Ale peiſtetatte kaudnabt, *noli admittere vitium ſupellectili tuo*, låt ej dit bohags-ting ſkåmmas bort. *It. poſſe corrumpi*, kunna förſkåmmas.

Peisto, *n. ſ. vide* peiſko, *idem.*

Peistot, *v. paſſiv. depravari, vitiari*, förſkåmmas. Peiſtoi tat wuoſta, *corrumpebatur hic caſeus*, denne oſten blef ſkåmd. Peiſtoſtet, *dimin.* blifva

litet

litet ſkåmd. Peiſtogåtet, *incipere depravari*, begynna blifva förſkåmd.

PEISTOM, *corruptus*, förſkåmd.

PEIWE, *n. ſ. ſol*, ſol. Peiwe paita, *ſol lucet*, ſolen lyſer. Kåſſe peiwe paijanam lei, *ſole exorto*, når ſolen var upgången. Peiwe widdotaken le, *ſol eſt in occaſu. It.* peiwe, *dies*, dag. Taika peiwi, *iisdem diebus.* Peiwe lueje, *crepuſculum*, ſkymning. Kitta tan peiwai, *in hunc usque diem*, ända til denne dagen. Peiwats, *dimin. de ſole*, peiwats paita, *ſol blandus lucet*, den blida ſolen lyſer. *F.* påiwå, *dies.*

PEIWAS, *n. ſ. iter unius diei*, en dagsled. Kalle peiwaſeh leh? *quot dierum iter eſt?* huru många dagsreſor år det?

PEIWEK, *adv. interdiu*, om dagen. Peiwen, *uſitatius.*

PEIWASATS, *adj. diurnus*, dagelig. Fårtpeiwaſats laipe, *panis quotidianus*, dageligit bröd.

PEIWEPELE, *illa pars montis, quæ vergit in meridiem*, ſödra ſidan af et berg. *Oppoſ. eſt* ittka.

PEIWEST, *adv.* peiweſt tokko påtime, *multum diei adhuc ſupererat quando illuc perveniebamus*, det var ånnu dager då vi kommo dit.

PEIWOT, *v. n. luceſcere, diluceſcere*, lyſa up, blifva dager. Peiwoime taſſa, *illic nobis dies diluceſcebat*, dår fingo vi dagsljuſet.

PEKET, *v. n. manibus pedibusque ſimul incedere*, krypa på händer och fötter, *vid.* piåket. Peken mannet, *pleonaſm. idem*, maſa.

PEKKE, *n. ſ. pars, fruſtum*, en del, et ſtycke. Wuoſtes pekke, *pars prima*, förſta delen. Pekkeſt pekkai tjuoppet, *in fruſta ſecare*, hugga ſönder i ſtycken. Pekke pekkeſt, *fruſtatim*, ſtycke-vis. Pekkats, *dimin.* en liten bit, en ſmula. *Boreales de liquidis etjam hoc adhibent vocabulum, ex. gr.* Wina pekke, *vini parva portio.* Wuola pekke, *cereviſiæ aliquantum*, litet dricka. *Compoſ.* pekke-kattjatak, *(qu. dic. delapſio fruſtorum) morbi ſpecies, quo ſæpe afficiuntur æſtate rangiferi. Ejusdem eſt generis neque niſi ſitu differt ab illo, qui appellatur* klubbe, *quod vide ſupra. Eandem etiam adhibent medicinam. In hoc caſu, ulcera femora lateraque animalis occupant. Poſtremo, quando apertum eſt vulnus cuteque nudatum, ſpeciem amiſſi fruſti ſive partis viſceris præbet, quæ ſæpe quatuor & plures digitos transverſos in diametro continet, unde etiam nomen habet. Interdum quoque appellatur ſimpliciter* pekke. *Synon.* ſpekle. Pekke-kattjatak eller ock endaſt pekke, kallas en ſjukdom, hvarmed renar ofta beſvåras om ſommaren, och beſtår i ſtora bölder, ſom ſåtta ſig på låren, bogarne och ſidorne på kreaturet. Til ſlut, når ſkinnet år borta och bölden öpnad, ſer det ut, ſom et ſtycke vore borta af lemmen, ofta af 4 tums bredd och derutöfver, ſe klubbe, kallas ock ſpekle.

PEKKETET, *v. a. in fruſta ſecare, in partes dividere*, ſtycka ſönder, *v.* aktjåſtet.

PELE, *n. ſ. latus*, ſida. Peiwe pele, *regio, quæ in meridiem vergit*, ſödra ſidan. Ålkes pelen tjokkahet, *ad dextram ſedere*, ſitta på högra ſidan om. Mo pelen ſodn tjokkaha, *ad latus meum*

meum assidet, han sitter bredevid mig. Pelestan mon leb takkam maite leb aibmotam, todn aj takkah pelestat maite mattah, *pro mea parte ego contendi, enitere tu vicissim pro viribus tuis*, jag har på min sida gjordt, hvad jag har kunnat, gör du ock på din sida åfvenledes. Sodn wadsa pele melt, *oblique incedit*, han går snedt, på ena sidan. Mo pelen le sodn, *meis ille partibus studet*, han är på min sida, han håller med mig. Tan pelen jokkob, *cis fluvium*, på denna sidan af elfven. Mubben pelen jokkob, *trans fluvium*, på den andra sidan af elfven. Tåres pelen, *seorsum*, afsides. Puore ja paha pelai, *in bonam & malam partem*. Paha pelai tjålgestet, *in partem pejorem rapere*, förklara til det värsta.

PELAN, *adv. vide* metan, metast.

PELE, *n. a. dimidius*, half. Afe pele, *portio dimidia*, halfva lotten. Pele peiwe, *dimidium diei*, halfva delen af dagen. Dala pele, *dimidium thaleri*, en half daler. Stikko-pele, *dimidium ulnæ*, en half aln. *It.* Attje-pele, *vitricus*, stjuffader. Edne-pele, *noverca*, stjufmoder. Pardne-pele, *privignus*, stjufson. Tjalme-pele, *oculus alter*, det ena ögat. Juolke-pele, *pes alter*, den ena foten. Kåta-pele, *manus altera*, ena handen. *Fenn.* puoli, *dimidium. cfr.* lakke. Pele mubbad, *sesqui*, halfannan. Pel-neljad, *sesquitertius*, halffjerde. Pel-kolmad lokke, *viginti quinque*, tjugufem.

PELGE, *pollex*, tumm. *Fenn.* peucalo.

PELJE, *auris*, öra. Pelje pele, *auris altera*, det ena örat. Peljit tsagget, *aures erigere*, spänna up öronen. Peljetak & peljet, *negativ. casus*, *sine auribus*, utan öron. Pelji naulates, *vide* naulates. Pelje kasse, *cera aurium*, *mucor aurium*, öron-vax. Pelje puoite, *auricula*, örtipp. Pelje wanak, *qui aures habet hebetiores*, ljumhörd, den som hörer illa. Peljats, *dimin.* et litet öra. Pelje-rågkanja, *auriscalpium*, örslef. Pelje-slimbarteje, *susurrator*, örontaslare.

PELJEPELASTET, *v. a. minus attente & quasi altera tantum aurium auscultare*, ej höra mycket väl efter, utan likasom med et öra allenast. I peljepelast, *audire non vult*, han vil aldeles ej höra.

PELJAK, *n. a. auditu gaudens*, *qui aures habet acutas*, den som har god hörsel. Kukkes peljak, *cui longæ sunt aures*, som har långa öron. Peljak le sodn tassa, *illi rei aures ejus satis patent*, den saken hörer han ej ogärna.

PELJETEBME & peljetes, *n. a. surdus*, döf.

PELJETESWUOT, *n. f. surditas*, döfhet.

PELJES, *n. f. ansa*, *imprimis patinæ*, handtag, öra på en skål.

PELJETET, *v. a. facere*, *ut ad aures aliquid perveniat alicujus*, låta komma för ens öron. Peljetib sunji tabb, *auribus istud ejus committebam*, jag låt honom få höra det.

PELJETUTTET & *Austr.* peljetattet, *v. a. aures obtundere*, *exsurdare*, göra döf.

PELJETUET & peljetowet, *v. n. obsurdescere*, blifva döf, mista hörselen.

PELKET, *v. a. objurgare*, *rixari*, banna, träta, *vide* pålket.

PELKEJE, *rixans*, den som träter. Pel-

 kem,

kem, *fubftant. rixa, contentio*, tråta, oenighet.

Pellalok, pellafats, *vide* pållalok, pållafats.

Pelodakki, *adv. qua partem, ex parte dimidia*, endels, til hälften.

Pelostallet, *ftudere alicujus rebus*, vara af ens anhang, hålla med. Inta fo peloftalla, *ei nunquam non ftudet*, han håller altid med honom.

Perat, peratak, *n. f. pruina*, rimfroft.

Peratet, *v. n. pruina operiri*, rimma. Ådnam perati udnats ijan, *nocte præterita pruina tecta eft terra*, i natt lade fig rimfroft på marken. *confer* fjuttjot.

Perdheje, *n. a. dicax*, munvig.

Perjedag, perjetak, *dies veneris*, fredag. Kukkes *five* Lange-perjedag, *Dies parafceves*, Långfredag.

Perjes, *velamentum, quo tentorii Lapponici apertura, per quam fumus emittitur, operitur, urgente cœli intemperie*, et ftycke vallmar, hvarmed rökhålet på en Lappkoja igentäckes, når det är oväder. Perjeftet, *dicto velamine tentorium contegere*, lägga et fådant täcke öfver rökhålet.

Perik, *n. a. ftultus, amens*, tokig. *It.* perik altigi wuoft, *inconfiderate fe gerens erga patrem matremque, impius in parentes*, den fom fkickar fig illa emot fina föräldrar. *Bor. cfr.* piådak.

Perl, *margarita, unio*, pårla.

Perme, *laqueus*, fnara. *Fenn.* permi, *id.*

Person, *perfona*, perfon, *vid.* adwerdo, njår.

Personelats, *n. a. perfonalis*, perfonlig. *Ecclef.*

Peruk, *coma adfcititia*, peruk.

Pesse, *nidus avium*, fogel-bo, nåfte. Lådd eh peffit takkeh, *aves nidulantur. It.* Autebu peffen manah, *liberi tori prioris*, barn af förra giftet, ell. kullen. *Fenn.* pefå, *nidus*.

Pesse, *n. f. cortex exterior betulæ*, nåfver. Peffe kare, *vas e cortice betulæ confectum*, nåfver-fkåppa. Peffeb wuotket &

Pesset, *corticem betulinum detrahere, betulas deglubere*, taga nåfver, rifva nåfver af björkar. *It. quærere betulas deglubendas*, föka efter björk-nåfver.

Pesketet, *v. a. tondere*, klippa. Ulloit fautfift pefketet, *tondere oves*, klippa får. Skautjalt pefketet, *tondere barbam*, afklippa fkägget. Pefketaftet, *dimin.* litet klippa. Pefketatjet, *incipere tondere*, begynna at klippa.

Pesketattet, *v. a. & n. tondendum curare, poffe tonderi*, låta klippa, kunna klippas.

Peskem & pefketem, *n. f. tonfura*, klippning.

Pesketeje, *qui tondet, tonfor*, den fom klipper.

Pestet, *v. a. amittere, perdere aliquid e manibus*, tappa, flåppa utur händerna. Peftib glafeb kåtaft, *e manu mihi vas vitreum elapfum eft*, glafet föll mig utur handen. Peftam le herkebs, *rangiferum amifit, rangifer ei elapfus eft*, han har miftat ell. flåppt fin ren. Pefteftet, *dim.* litet förlora. Peftegåtet & peftajet, *inchoat.* begynna at flåppa ur händerna. *Fenn.* pååfto, *dimiffio, cfr.* piåfet.

Pestelet, *v. a. frequ. idem quod* peftet.

Pestetakes, *n. a. qui femper aliquid amittit, qui facile amittit*, fom lätteligen

ligen och altid ſlåpper lôſt. Peſtetakes kiåla ja wuogga, *laqueus & hamus, quo, quod capiendum eſt, ſe facile expedit*, en ſnara och en krok, ſom låtteligen ſlåpper lôſt det, ſom man vil fånga.

PESTETET, *v. a. facere ut dimittatur aliquid, in cauſſa eſſe, cur aliquid amittatur*, låta något ſlippa lôſt, vara vållande til, at något ſlipper bort.

PESTEJE, *amittens*, den ſom ſlåpper bort.

PESTEM, *amiſſio, dimiſſio*, bortſlåppande.

PETSE, *nom. arboris, abies*, tall. Kukkes petſe, *abies procera*, en hög tall. Petſeſt, *ablat. caſ. ex abiete, abiegnus*, af tall. Petſeb pårret, *ſuccum abietis librumve ſucculentum adhuc & tenerum comedere*, åta tall-ſafve, *cfr.* alos. Petſats, *dimin.* en liten tall.

PETSEK, *n. a. abiegnus, ex abiete factus*, af tall, gjord af tall.

PETSESK, *regio abietibus conſita, abietum*, tallſkog, et ſtålle, dår tall våxer. Petſe wuome, *idem.*

PETSEK, *n. ſ. cauda piſcium*, ſtjert, fiſkſtjert. *Tranſl. interd. de podice.*

PETTET, *v. a. decipere, fallere*, bedraga, narra. Sluoki pettet, *technis fallere. Minus rite de Salvatoris proditione adhibitum videtur hoc vocabulum, ſatius forte fuiſſet & cum textu græco magis congruum* pajel waddet, *tradere, prodere.* Petteſtet, *dimin.* litet bedraga. Pettegåtet & pettajet, *inchoat.* begynna at bedraga. *Fenn.* petan, *fallo.*

PETTATALLET, *v. paſſiv. decipi, falli*, blifva bedragen. Petteh ja pettatalleh, *fallunt & falluntur ipſi*, de bedraga och blifva bedragne.

PETTETOWET, *v. paſſ. idem.*

PETTATALLEM, *n. ſ. deceptio, quando quis deceptus eſt*, bedrågeri, når man blifvit bedragen.

PETTELET, *v. a. frequ. id. qu.* pettet.

PETTEM, *n. ſ. fallacia, fraus*, bedrågeri.

PETTEJE, *qui fallit*, bedragare.

PETTO, *n. ſ. dolus*, liſt, bedrågeri. *Fenn.* petos, *idem.*

PETTOGES, pettog, pettokes, *n. a. doloſus*, bedrågelig, falſk. Pettokes ålma, *vir doloſus*, en bedrågelig man. Pettokes åſaſeh, *merces falſæ*, bedrågeliga och falſka varor. Pettogesapta, *Auſtr. ſincerus, ingenuus*, upriktig. Pettokeswuot, *ſubſt. fraus, fallacia*, bedrågeri. Pettokeslaka, *adv. doloſe*, bedrågeligen, liſtigt. Pettokeslakats, *adject. fraudulentus, ſubdolus*, liſtig, bedråglig.

PEUDE, *n. ſ. menſa*, bord. *Fenn.* pöytå.

PEUHEK, *n. a. vid. infra* påjes, påjok.

PEUREK, *rangifer ferus*, en vild ren, *cfr.* kådde. *It. rangifer, qui hybrida eſt, ſive ex ſilvatico & cicure rangifero fœmina ortus*, ren, ſom år af en tamd renko och en vildren. *It. tranſl. de hominibus & aliis animal.* peurek, *alacer, ſtrenuus, vegetus*, hurtig, flink, ſtark.

PEUTET, peuto, *vide* piwtet, piwto.

PEUTJEK, *n. a. avarus*, girig, *v.* hanes.

PIDTO, *tibiale*, en ſtrumpa. Pidtoit tſaket, *tibialia induere*, taga på ſig ſtrumpor.

PJEDET, *v. a. perforare, pertundere*, genomborra, genomſtinga. Skådeſeb pjedet, *piam matrem pertundere*, góra hål på hjerne-hinnan. Nakkeb pjedet, *cutem perſtringere*, göra hål på ſkinnet. Akſjoin jågnab pjedet, *ſecu-*

securi glaciem pertundere, hugga hål på isen med yxen. Qwele tjatseb pjeda, *piscis aquæ superficiem commovet*, fisken rörer vid vattubrynet. Pjedestet, *dimin.* litet genomstinga. Pjedegåtet, *inchoat.* begynna at stinga igenom.

PIEJET, *v. a. ponere*, lägga, sätta. Tjalmi auti piejet, *ob oculos ponere*, lägga för ögonen. *It.* Naute le Jubmel piejam, *ita Deus ordinavit*, Gud har så befallt. *It.* neitab piejet, *filiam nuptum collocare*, gifta bort sin dotter. Akti piejet, *componere*, *conjungere*, lägga ihop, sätta ihop. Erit piejet, *seponere*, lägga afsides, bortlägga. Sisa piejet, *instituere*, instikta. Lådnesteje le kastatefeb sisa piejam, *Salvator Sacramentum Baptismi instituit*, Frålsaren har instiktat döpelsen. Pira piejet, *circumponere*, lägga omkring. Piejestet, *dimin.* litet lägga eller sätta, m. m. Piejegåtet, *inchoat.* begynna at lägga, m. m.

PIEJET & piejat, *adjective accipitur*, *e. gr.* piejet kaudneh, *supellectilia*, *quæ filiæ in matrimonium collocatæ dant parentes*, husgeråd och lösören, som föräldrar gifva sin dotter til hemgift. Piejet kapte, *toga filiæ collocatæ data*, en kjortel, som dottren fått til hemgift.

PIEJEM, *n. f. appositio*, *collocatio*, ställande, sättande. Pjejeje, *particip. præs.* den som lägger eller sätter. *It. virginem collocandi jure instructus*, den som åger at gifta bort en mö, giftoman.

PIEJATES, piejetus, *n. f. mandatum*, befallning, förordnande. Kalka målsotet tait piejetusit, *mutabit instituta illa*, *Act. 6: 14.* Jubmelen piejetusen melte wiesot, *ita vivere, ut jussit Deus*, lefva efter Guds befallning.

PJEJETET, *v. a. ponendum aut collocandum curare*, låtta sätta eller lägga. Nakkari etjebs piejetet, *se dare somno*, lägga sig at sofva.

PIEJETEJE, *qui instituit sive ordinat*, den som inråttar. Lagan piejeteje, *legislator*, lagstiftare.

PIEJETATTET, *v. n. posse poni*, kunna läggas eller sättas.

PIEJETOWET & *contr.* piejot, *passv. verbi* piejet, *poni*, läggas, blifva lagd.

PIEJO, *n. f. lustrum*, *habitaculum ferarum*, vilddjurs kula. Repeh adneh piejoit, *vulpes lustra habent*, råfvarne hafva kulor. *It.* Abbâ stalpe piejo, *lupa cum catulis suis omnibus*, hela varge-boet, en varginna med alla sina ungar. Repe piejob kaudnib, *lustrum vulpis catulosque inveni*, jag fant et råf-bo, med råfungar. *De avibus dicitur* pesse.

PIEKOT, *v. n. queri*, *lamentari*, jämra sig, *vid.* luojot.

PIERGO, *caro*, kött, *vide* piårgo.

PIERTI, pierta, piert, *vide* biårt.

PIETTOT, *v. a. vetare*, *prohibere*, förbjuda, neka. Piettoi so hålemest ånabit, *plura loqui vetitus est*, han fick ej såga mera. Piettostet, *dimin.* litet förbjuda. Piettogåtet, *inchoat.* begynna at förbjuda.

PIETTOM, *n. f. prohibitio*, *vetitum*, förbud.

PIETTOSTATTET, *v. n. prohiberi posse*, kunna afhållas ifrån. I sodn piettostatte tjagnemest, *aditu se prohiberi*

non

non patitur, han låter ej fåga fig, at ej gå in, han vill med våld gå in.

Piettermes-takte, *nomen vertebræ supremæ five capiti proximæ*, halsknotan, fom år nårmaft til hufvudet. *Dicitur quoque* pieternes. *Proprie de vertebra colli rangiferorum & aliorum quadrupedum. Quæ hinc incipit appellatur* jårga takte, *fecunda deinceps eft* niâmmel takte, *tum* fwaines takte, *quæ humeris dorfove proxima eft appellatur* fibek takte, *&c.*

Pignel, *abietum nonnullarum pars quædam trunci reliquo durior ac folidior fimulque magis fragilis*, *Svetice* tall-tjuder, *Norrlandice* tjór.

Pignos, *adv. retrorfum*, baklånges. Pignos wadfet, *retrorfum ire*, gå baklånges. Kautji pignos, *fupinus concidebat*, han föll baklånges eller vidöppen. *It. idem atque* metjen, *quod vid. Comparat.* pignoben, pignobesne, långre borta, långre ifrån. Pignoben leb mon, *longius ego abfum*, jag år långre ifrån. Pignomufne, *fuperl. vide* ulkoimufne, *quod magis eft in ufu.*

Pignolen, *adv. vide fupra* metjelen.

Pignolet, *v. n. Auftr. vide* metjanet.

Pignonet, *v. n.* pignonaftet, pignonatjet, *vide* metjanet, metjanaftet, metjanatjet.

Pignotet, *v. a.* pignotaftet, pignotatjet, *vide* metjetet, ulkotet.

Pija, pije, *vide* pignel.

Pikket, *v. a. Auftr. vide* pakket.

Piko, *adv. palam*, uppenbarligen. Piko leb hålam, *aperte locutus fum*, jag har talt uppenbarligen. Pikofikt & pikofit, *idem.*

Pikok, *ingenuus, qui animum fuum atque cogitata omnibus aperit, qui diffimulare nefcit*, öppenhjertad, den fom fåger ut hvad han tånker.

Pikos, *n. a. manifeftus*, uppenbar. Pikos affje, *crimen notiffimum*, en uppenbar miffgårning. *Oppof.* tjåkos.

Pikotet, *v. a. manifeftare, evulgare, revelare, detegere*, uppenbara, utfprida, uptåcka. Jubmel kalka tiji tab pikotet, *Deus hoc vobis revelabit*, Gud fkal uppenbara eder detta. Pikotum le alde ailes Apoftolit, *revelatum eft fanctis ejus Apoftolis, Eph. 3: 5. Paffiv.* pikotowet, uppenbaras. Pikotaftet, *dimin.* litet uppenbara. Pikotatjet, *incipere revelare*, begynna at uppenbara. *cfr.* paijetet *&c.*

Pikotattet, *v. a. facere ut reveletur*, låta uppenbaras. *Manifeftare*, kungöra.

Pikotattem, *n. f. promulgatio*, kungörelfe.

Pikotem, *n. f. revelatio*, uppenbarelfe. Pikotem-kirje, *Apocalypfis*, Uppenbarelfe-boken.

Piksjet & pikahet, *v. a. Auftr. confiteri*, bekånna. Suddoit pikfjet, *peccata confiteri*, bekånna fynderna, *cfr.* tåbdeftet. *Hinc*

Piksjem, pikahem, *n. f. confeffio*, bekånnelfe, *cfr.* tåbdeftem.

Piks, *os pectoris avium*, bröftben på foglar.

Pikset, *v. a. arripere, rapere*, nappa åt fig, röfva. *Proprie eft avium rapacium & carnivorarum*, fåges egenteligen om roffoglar.

Piktas, piktes, *n. f. veftis, veftimentum*, klåd-plagg, klådning. Piktafit kårot, *fuere*

ſuere veſtes, ſy kläder. Piktaſit nuolet, *exuere ſe veſtimentis*, kläda af ſig. Piktaſit tjagnet, *veſtimenta induere*, kläda på ſig. *cfr.* karwo. *Fenn.* pucu, *veſtis & puetan*, *veſtio.*

Piktastet, pikteſtet, *v. a. veſtire*, beklåda, föreſe med kläder. Sodn mo piåbma ja pikteſta, *ille me alit veſtitque*, han kläder och föder mig. Tije piktaſtiten mo, *amiciebatis me*, *Matth.* 25: 35. Pikteſtaſtet, *dimin.* litet beklåda. Pikteſtatjet & pikteſtatsgåtet, *inchoativ.* begynna at beklåda eller gifva kläder.

Piktet, *v. a. calefacere*, *calorem adferre ſive efficere*, wårma, förorſaka wårme. Piktaſeh pikteh almatjeb, *veſtimenta homini calorem conciliant*, kläderne hålla en menniſka varm. Åbme karwoh åh ådna pikte, *veſtes detritæ ab injuriis frigoris aërisque corpus vix defendunt*, gamla kläder wårma ej ſtort. Pikteſtet, *dimin.* litet wårma. Piktegåtet & piktajet, *inchoat.* begynna at wårma.

Piktatallet, *v. a. ad ignem calefacere*, wårma för elden. Piktatall manab tållån auten, *infantem ad focum focilla*, håll barnet fram för elden, at det må wårma ſig. *It. reciproc.* piktatallib ånekatjeb, *paulisper me refocillabam ſ. calefaciebam*, jag wårmde mig litet.

Piktatallem, *n. ſ. calefactio*, wårmande. Piktatallemeſt laiti, *calefaciendo ſe deſiſtebat*, han uphörde at wårma ſig.

Pild, pilda, *pali ſtatuminave*, *quibus a terra elevant ſupellectilia ſarcinasque Lappones*, *ne a canibus muribusque exedantur*, pålar, hvarpå Lapparne lägga up ſina ſaker, at de ej måtte ſkadas af möſs och hundar. Pildaſtet, *verb. activ.* Kaudnit pildaſtet, *ſarcinas in dictos palos ſuſtollere*, lägga up ſakerna på ſådana pålar eller ſtällningar.

Pilga, pilka, *n. ſ. faſciculus contortus*, *faſcis*, knippe, et flätadt knippe. Tjadnet pilgai, *in faſciculum colligare*, binda i knippe. Suoine pilga, *faſciculus ejus fœni*, *quo utuntur in calceis*, et knippe med ſkohö, ſom Lapparne bruka. Pilgats, *dimin.* et litet knippe.

Pilke, *n. ſ. jocus*, *jocatio*, ſkämt, narri. I le pilke, maite mon hålab, *extra jocum id dico. Caſ. negat.* pilketak & pilket, *absque joco*, *ſerio*, utan ſkämt. *Fenn.* pila, *cavillatio*, ſpe.

Pilkajes, pilkaj, *vide* pilkalats.

Pilkalats, *n. a. jocoſus*, ſkämtſam. Pilkalats ålma, *vir jocoſus*, en ſkämtſam man. Pilkalatswuot, *ſubſt. joci*, *jocatio*, ſkämtande. Pilkalatswuotinas, *jocatione ſua.*

Pilketet, *v. n. jocari*, ſkämta. Tjeppe le ſodn pilketet, *magnus ei in jocando lepos eſt*, han ſkämtar mycket artigt. Pilketaſtet, *dimin.* ſkämta något litet. Pilketatjet, *incheat.* begynna at ſkämta.

Pilkatallet, *v. n. frequ. idem atque* pilketet.

Pilkes, *vide* pilkajes. Pilkes håla, *narratio jocoſa.* Pilkeslaka, *adv. jocoſe*, ſkämtſamt.

Pils, *pellis rangiferina aut alia non ſatis villoſa*, et korthårigt rens ell. annat djurs ſkinn. *Æſtate omnium beſtiarum pelles minus ſunt villoſæ ſive*

pilo-

pilosæ, & tunc appellantur Lapponice pils, pilsa, snódhårig. Pilsot, *v. neutr. minus villosum sive pilosum fieri, pilos emittere*, blifva snódhårig, blifva hårliten.

PINGELES, Pingeles passe & -peiwe, *Festum & dies Pentecostes*, Pingsthelg, Pinges-dag.

PINKEL, *instrumentum sive contus piscarius, quo pisces ad rete propelluntur*, puls, en stång, som fiskare bruka, at köra fisken på nätet med.

PINETET, pinetastet, pinetatjet, *vide* waiwetet.

PINASTOWET, *v. passiv. cruciari*, plågas, pinas. Mon pinastowab tane tållåsne, *crucior in flamma hac.* Waiwastowet, *idem.*

PINO, *n. f. cruciatus*, plåga, pina.

PINNA, Pint, *n. propr. vir. Benedictus*, Bengt, *vide* Bent.

PINTET, *v. n. perdurare*, hårda ut, hålla ut. Kolm japit pinti, *per tres annos perdurabat*, det höll i tre år. Pisset, *idem.*

PIP, pippo, *fistula, imprimis qua fumatur tabacum*, pipa, tobakspipa. *Item*, pippo, *telescopium*, perspectif, tub. Pippo tjada kåtjet, *per telescopia prospicere*, se genom perspectif.

PIPAR, *tibicen*, pipare, *Apocal. 18: 22.*

PIPPAR, *piper*, peppar.

PIR, pira, *præpos. de*, om. Man pir lepet hålemen? *qua de re loquimini?* om hvad hållen j på at tala? Tan atan pira, *de illa re*, om den saken. *It. circum*, omkring. Pira wadset, *circumire*, gå omkring. Waren pira wadsime, *circumibamus montem*, vi gingo omkring berget. *Cum pron. suffix.* piram, *circum me*, pirat, *circum te*, piras, *circum se.* Pirame, *circum nos*, omkring oss. Pirate, *circum vos*, omkring eder. Pirasas, *circum se (plural.)* omkring sig, &c. *It.* Åbbå jake pira, *per integrum annum*, et helt år igenom. *Fenn.* pijri, *circulus. Compos.* pirasatmestet &c. *vide* satmet. Piratjuoppet, *circumcidere*, omskåra, &c.

PIRAK, pirasawak, *cingulum ornamentis stanneis ornatum*, et bålte med tennstjernor på.

PIRASATS, *n. a. qui circa est*, den som är invid. Mo pirasatjeh almatjeh, *homines, qui circa me sunt*, folket, som är omkring mig. Pirask, *subst. regio proxime adjacens*, nästgråntsande land. Maktes to pirask le allås? *num a lupis purgata sive libera est illa regio, ubi tu commoraris?* år landet omkring dig fritt för vargar?

PIRASTATTET, *circumire*, gå omkring, fara omkring. *Circumdare*, omgifva. *Fenn.* pijritån, *circumdo, it. obsideo.*

PIRK, pirka, *n. f. series, nexus*, rad, sammanhang. Mon leb lokkem lokke timeit, aktet pirkast, *horas denas legi continuas*, jag har låst i 10 timar, utan uppehåll. Aktet pirkast sokkaime, *remigabamus continue & sine intermissione*, vi rodde ouphörligen.

PIRRAM, saite pirram, *cylindrus cavus æneus aut ferreus, cui extrema pars lignea sive manubrii extremum hastæ inseritur*, hålk, af koppar eller järn, som såttes på åndan af et spjutskaft.

PIRREM, *ventriculus inferior avium lapillis repletus, pro promovenda ingestorum concoctione*, stenmagen på foglar. *Norrlandice* sån.

PIR-

PIRRET, *irritare, ad iram provocare*, reta.

PISET, *v. n. sufficere*, råcka til, *v.* ållet.

PISKET, *v. a. flagellare*, piſka. Piſkeſtet, *dimin.*

PISKO, *n. ſ. flagrum*, piſka. *Fenn.* pijſka.

PISNASTET, *v. a. ſcrutari, attente circumſpicere*, ranſaka, noga ſe efter. Fårtab ſajeb piſnaſtet, *omnia loca perſcrutari*, ſe efter och ranſaka i alla rum. Piſnaſte puoriſt, *examina ſive circumſpice attente*, ſe noga efter.

PISSJEM, *poſtis tentorii Lapponici*, dörrträ i en Lappkoja ell. et Lapp-tålt.

PISSUT & piſſet, *v. n. perdurare*, råcka, hålla. Puore wadas kukkeb piſſa, auteſt ko kattja, *pannus nobilior diu perdurat neque cito deteritur*, godt vallmar håller långe innan det går ſönder.

PIST & *dimin.* piſtets, *vid.* paſte.

PISWOTET, *virgis vel flagellis cædere*, hudſtryka, piſka med ris, *v.* ſwaſkot.

PITTJO, *canis fæmina*, tik, *v.* kauſjo. *It. per ignominiam, mulier maligna*, en elak qvinna.

PITTOTET, *v. a. colere, cultu religioſo proſequi*, dyrka. Jubmeleb pittotet, *Deum colere*, frukta Gud.

PIWAL, *n. ſ. tempeſtas mitior minusque frigida tempore hiemali*, blidt våder om vinteren. Piwal le udne, *mitis hodie eſt tempeſtas*, det år blidt våder i dag. *cfr.* njatſo. *Fenn.* palawus, *calor*, palan, *ardeo.*

PIWALES, piweles, *n. a. calidus*, varm. Piwales kåte, *domus, qua vim frigoris facile ſuſtinemus*, en varm ſtuga, varmt hus. Piwales karwo, *veſtis ad vim frigoris arcendum apta*, en varm klådning. Piwales talke, *tempeſtas lenis ſive mitis*, varmt våder.

PIWET, piwat, *v. n. calere, vim frigoris ſuſtinere*, hålla ſig varm, ej fryſa. Piwab puoriſt tai karwoi ſinne, *his veſtimentis vim frigorum facile ſuſtineo*, jag fryſer aldeles ej med deſſa klåderna. Piweſtet, *dimin.* blifva litet varm. Piwajet & piwagåtet, *inchoat. incipere ſuſtinere frigus, calefieri*, begynna at blifva varm, at ej fryſa. Walla die piwajib kålom ketjeſt, *poſt algorem ægre refocillatus ſive calefactus ſum.*

PIWAJATTET, *v. a. focillare, facere ut quis frigus ſuſtinere valeat*, vårma up, ſå laga, at en ej fryſer. Wina piwajatta almatjeb, *vino homo incaleſcit*, vinet upvårmer en menniſka. Tållå piwajatta, *ignis calefacit*, elden vårmer, *cfr.* piktet.

PIWALDET, piwaltet, *v. n. de tempeſtate dicitur, vide* njatſot, lemketet. Piwaltaſtet, *dimin.* blifva litet blidare. Piwaltatjet, *incheat.* Te piwaltatja, *jam acris ſolvitur hiems*, nu begynner det at blifva blidt och tövåder.

PIWALTATTET, *frequ. idem. It. activ. id. qu.* låggetet, paketet, ſe låggetet. *De tempeſtate.* Piwaſtutjet & piwaſtet, *v. n. Bor. vid.* pjåwaſtutjet, piåwaſtet.

PIWATALLET, *motu corporis calorem membris conciliare*, hålla kroppen varm förmedelſt rörelſe. Piwatalla kokte piwah, *curre, quo incaleſcas*, ſpring, at du måtte blifva varm.

PIWES, *n. ſ. Boreal. vide* pjåwes.

PIWDNOK, *n. a. flexilis*, böjelig, mjuk. Piwdnok muor, *lignum flexile*, et böjeligit trå. Piwdnot, *v. n. lenteſcere*, blifva vek och böjelig. Muora piwdno, *lignum lentum ſive flexile fit.*

PIW-

PIWTET, piwdet, *capturæ avium vel piscium &c. operam navare, tendiculas retiave ponere*, vångòra, sätta ut snaror och giller. Jaureb piwtet, *piscari*, fiska. Låddit piwtet, *aucupari*, vångòra efter foglar. *It. transl.* Mo låh piwtemen, *mihi insidias struunt*, de lura på mig. Sodn piwta mo tåroi, *ad pugnandum me dolose studet incitare*, han vil narra mig at slåss. Piwtestet, *dim.* litet vångòra. Piwtegåtet & piwtajet, *inchoat.* begynna at vångòra, m. m.

PIWTEJE, *qui capturæ operam dat*, vångòrare, som vångòr efter något.

PIWTAR, *usitatius, idem.* Jaure piwtar, *piscator*, fiskare. Lådde piwtar, *auceps*, fogelfångare. Stuora piwtar, *venator peritissimus*, en stor djurfångare.

PIWTEM, *n. f. aucupium &c.* fogelfånge, jagande, vångòrande, *cfr.* piwtet. Pårkelen piwtem, *insidiæ diaboli*, djefvulens fòrsåt.

PIWTETATTET, *v. n. capturæ idoneum esse*, kunna vångòras, vara tjenlig fòr djurfånge. I jaure piwtetatte pjåggast, *piscatui officit tempestas procellosa*, man kan ej fiska fòr stormen skull.

PIWTO, *n. f. captura, venatio*, djurfånge, jagt. *It. tendicula, laqueus aut aliud ejus generis, quo captura fit*, redskap at fånga djur med. *Norrland.* våner. *Hæc tamen sæpius appellantur*

PIWTOSMA, *idem*, giller, snara. Piwtosmab takket, *retia ponere aliasve insidias feris struere*, sätta ut giller och nät, vångòra.

PIÅBMO, *n. f. cibus, alimentum*, mat. Pjåbmotak & *contr.* pjåbmot, *negativ. cas. absque nutrimento*, utan mat. I aktek wiesoje piebmotak wieso, *sine nutrimento nullum animal vivit.* Piåbmoit åstet, *cibaria emere*, kòpa matvaror. Piåbmo karweteje, *coqvus*, kock. Piåbmo karwetem kåte, *culina, coqvina*, kòk. Pjåbmo attje, *nutricius, nutritor*, foster-fader. Pjåbmo edne, *nutricia*, foster-moder. Pjåbmo pardne, *alumnus, filius adoptivus*, fosterson. Pjåbmo neita, *alumna, filia adoptiva*, fosterdotter.

PIÅBMET, *v. a. alere, nutrire*, fòda, nåra. Håjoit piåbmet, *pauperes cibare*, gifva mat åt de fattiga. *It. gignere, parere*, fòda barn. Manab le piåbmam, *infantem genuit*, hon har fòdt barn. Qwekte manait suina piåbmei, *duos ex ea liberos sustulit*, han hade twå barn med henne. Pajas piåbmet, *educare*, upfostra. Piåbmetuet, *passiv. ali, nutriri*, fòdas, nåras. Piåbmastet, piåbmestet, *dimin.* litet fòda ell. spisa. Piåbmagåtet, *incohat.* begynna at nåra.

PIÅBMEJE, *nutritor*, upfostrare. *It. pater*, fader. Piåbmejam puoram, *mi pater optime*, min sòta far. *It. gignens.* Mana piåbmeje, *puerpera*, barnafòderska.

PIÅBMEM, *n. f. alimonia, nutricium*, fòdande, spisning. *It.* Mana piåbmem, *partus, puerperium*, barnsbòrd.

PIÅBMOKES, piåbmoges, *c. alumnus, filius adoptivus, alumna*, fosterson eller fosterdotter, upfòdinge. Mo piåbmokes, *alumnus meus.*

PIÅBMATET, *v. a. cibandum curare, facere ut quis nutriatur*, låta bespisa.

PIÅBMOTALLET, *v. n. sumere cibum*, spisa, sitta til bords. Kåsse lijen piåbmotallam, *cum comedissent*, når de hade åtit. *cfr.* mallatallet. *Dimin. caret.* Piåbmotallegåtet, *inchoat.* begynna at spisa.

PIÅDAK, piådek, *n. a. stultus, fatuus*, tokig. Piådaken le sjaddam, *delirat.* Piådak âlma, *vir stolidus*, en tokig man. *Boreal. dicunt* perik, *quod vide. Plus est quam* kaiwes. *Compos.* piådaklakats, *adj. amens*, fjållig, dåraktig. Piådakwuot, *subst. stultitia*, dårskap.

PIÅDALET, piådelet, *v. n. delirare*, blifva galen. Aptsa le pjådelam, *plane factus est stultus*, han har blifvit aldeles galen. Piådaleje, *particip. mente incitatus, delirans*, rasande, galen.

PIÅDAT, piådet, *v. n. insanire, stultum esse*, vara tokig. Piåda ko piådak, *insanit ut stultus*, han galnas som et tok. Sah taste piådamest, *noli ineptire*, galnas icke. Piådaje, *particip. insaniens, furens*, rasande, en som yrar. Piådastet, piådestet, *dimin.* vara litet galen. Piådagåtet, *incohat.* begynna at vara ursinnig, blifva galen.

PIÅDATET, piådetet, *v. a. injicere alicui amentiam*, göra en galen. *It. decipere, fallere*, bedraga, narra. Piådeti mo, *decipiebat me*, han bedrog mig. *cfr.* pettet.

PIÅDATEM, piådetem, *n. f. fraus, deceptio*, list, bedrågeri.

PIÅDNAK, *canis*, hund. Piådnak tsåla, *canis latrat*, hunden skåller. Piådnak paneh, *dentes canini*, hund-tånder. *Transl. & per ignominiam:* Piådnak le sodn, *malus is vir est*, han år en elak karl. *Compos.* Piådnaklakats, piådnaklakats âlma, *perfricatæ frontis vir & malignus*, en skamlös och elak man. Piådnakwuokasats, *idem. Fenn.* penika, *catulus caninus.* Piådnakats, *dimin.* en liten hund.

PIÅGG, piågga, *n. f. ventus*, våder. Karra piågga, *ventus vehemens, procella*, stark blåst, storm. Karra talle piågg, *ventus nunc fit vehementior*, stormen tiltager nu. Piåggatak, *cas. neg. sine vento*, utan våder. Mete piågg, *ventus secundus*, medvåder, vind. Wuoste piågg, *ventus adversus*, motvind. Lulat piågg, *eurus*, östanvånder. Årjeli piågg, *auster*, sunnanvåder. Alat piågg, *zephyrus*, våstanvåder. Nuortel piågg, *aquilo*, nordanvåder. Piåggats, *dim.* litet våder. *Compos.* piåggalakats, *adject. instar venti, transl. levis, inconstans*, lik et våder, ostadig. Piåggen-âlma *sive* piågges-âlma, *Æolus fuit priscorum Lapponum, quem cultu religioso prosecuti sunt hostiisque sibi placarunt, ne ventos nimium vehementes procellasque mitteret.* Piågges-âlma, var de forna Lappars vådergud, den de offrade åt, at förebygga våder-skador.

PIÅGGAS, piåggos, *n. a. ventosus*, stormaktig. Piåggas saje, *regio ventosa*, en ort, som år utsatt för mycket våder.

PIÅGGELET, piåggotet, *v.* påggelet *&c.*

PIÅGGET, *v. n. flare, spirare*, blåsa. Piågga pjågga, *ventus spirat*, vådret blåser. *Dimin. caret.* Piåggagåtet, *incipere flare*, begynna at blåsa. Piåggagåta haikat, *procella jam fit.*

PIÅGGATET, piåggetet, *frequ. id.* Piåggetus man ådnakeb sita, *spiret ventus quantumvis vehemens*, låt det blåsa så

så mycket det vill. Piåggataftet, piåggetaftet, *dimin.* litet blåsa. Piåggatatjet, *vid. supra* piåggagåtet.

Piåggastet, piåggeftet, *v. n. frequ. id.* Piågga piåggefti, *ventus afflabat, Matt.* 7: Piåggaftaftet, *dimin.* Piåggaftatjet, *inchoativ.*

Piåggos, *vide supra* piåggas.

Piåggot, *v. n. vento penetrari, vento arescere*, vådras, vådertorkas. Piåggom piårgo, *caro vento tosta, vento penetrata*, torrt kött, vådradt kött. Piåggoftet, *dimin.* litet vådras.

Piåjet, piåjo, *vide* piejet, piejo &c.

Piåiket, piåikeftet, *vide* peiget. *De ligno tantum dicitur*, säges om tråvårke.

Piåket, piåkatjet, *v. n. repere, pedibus manibusque simul procedere*, krypa, mafa på händer och fötter. Mana piåka, *infans repit*, barnet mafar.

Piållo, *n. f. campana, nola*, klocka, skålla. Kyrko piållo, *campana templi, vide* bjållo.

Piåmmo. *n. f. dimin.* τ8 piåbmo, *cibus*, mat.

Piån, piånja, *vide* piådnak, hund.

Piårgnes, *vide* pedges, axelben.

Piårgo, *n. f. caro animalium esculentorum*, kött som åtes. Wuokfa piårgo, *caro bubula*, oxekött. Smala piårgo, *caro ovina*, fårkött. Kåfte piårgo, *caro sole tosta rancida, (quæ in deliciis est Lapponum, cfr.* kåfte) torrt och härfkt kött. *Compos.* Piårgåra, *anus, intestinum rectum*, åndetarm. Piårgots, *dimin.* et litet stycke kött.

Piårtom, *genus decipuli, quo capiuntur hyænæ*, fällor, at fånga järfvar med. *Norrlandicis* järfbåfar.

Piåset, *v. n. liberari, solvi*, befrias, slippa lös, loffna. Piåfib tatte hugfoft, *illa cura liberabar*, jag flapp den omforgen. Piåfei straffetak, *in judicio liberatus discessit.* Sodn le piåfam ulkos, *foras elapsus est*, han har sluppit ut. Såbbe kåtaft piåfei, *baculus e manu excidebat*, kåppen föll utur handen. *It. de parturientibus:* juo kus to akka piåfei? *num jam tua partum edidit uxor? num jam a puerperio liberata est?* har din hustru nu blifvit förlöst? *It.* Idtjib piåfa wuolget, *abire mihi non licuit*, jag fick ej fara bort. Piåfam leb alde kåtift, *e manibus ejus elapsus sum*, jag kom undan hans händer. Tjuolma piåfei, *nodus relaxabatur sive dissolvebatur*, knuten gick up eller loffnade. *It.* ib piåfa mubbe pelai jåkkåb, *trans fluvium pervenire non possum*, jag kan ej komma på andra sidan af elfven, jag slipper ej m. m. Piåfeftet, *dimin.* litet slippa lös, m. m. Piåfegåtet, *inchoat.* begynna at slippa lös, m. m. *Est quasi passivum verbi* peftet, *qu. vid. Fenn.* pååfen, *solvor, dimittor, infin.* pååftå.

Piåselet, *v. n. frequ. id. qu.* piåfet.

Piåsem, *n. f. liberatio*, befrielse. *Fenn.* pååftö.

Piåsetet, *v. a. vid.* peftet. *Fen.* pååftån.

Piåssats, *Pascha*, Påska. Piåffats fauts, (*sive potius* libbe) *agnus paschalis*, Påskalamb. Piåffats paffe, *Festum paschatis*, Påska-högtid. Piåffije, *idem quod* piåffats. *Fenn.* pååfiåinen, (*qu. dic. tempus liberationis*,) *Pascha.*

Piåsso, piåffotak, *n. f. vimen*, vidja. Piåffoi tjadnet, *viminibus ligare*, binda fast med vidjor. *Transl.* Die so piåffo påtkeni, *jam mortuus est*, nu

åro hans dagar åndade. Piåssots, *dimin.* en liten vidja.

Piåstet *cum deriv. vide* pestet *&c.*

Piåtseket, *v. n. dehiscere,* öpna sig, gifva sig ifrån hvart annat. *De cymbarum & navigiorum tabulis plerumque dicitur, dum dehiscunt sive e loco debito recedunt,* säges egentel. om bräder i båtar och fartyg, når de lossna och gifva sig utur sit ställe.

Piåttokes, *n. a. vide* pettokes, pettok.

Piåttot *cum deriv. vide* piettot *&c.*

Piåula, piåulet *&c. vide* påula.

Piåwas, piåwes, *n. f. sudor,* svett. Piåwes kålka ko tjatse, *ut aqua defluit sudor. It. transl.* Die le mo nuora peiwi piåwas, *hæc mihi bona sive divitias juvenis comparavi, multo scil. sudore atque labore,* dessa ågodelar har jag förvårfvat mig i mina unga dagar, med mycken möda och arbete.

Piåwastet, piåwestet, *v. n. sudare,* svettas. Ijab ja peiweb piåwestet, *diem & noctem sudare. Transl. vehementer laborare, desudare,* arbeta starkt, mycket bemöda sig. Piåwastastet, *dimin.* litet svettas. Piåwastatjet, *inchoat.* begynna at svettas.

Piåwasteje, *sudans, desudans,* svettig, den som svettas. Piåwastem, piåwestem, *subst. sudatio,* svettning.

Piåwastallet, *v. n. frequ. sudore manare, multum sudare,* svettas mycket.

Piåwastutjet, *v. n. incipere sudare,* begynna svettas.

Plagot, *solere,* plåga. Naute mon plagob (*sive* harjanam leb) takket, *ita soleo facere,* så plågar jag göra. Plagostet, *dimin.*

Plakko, *n. a. planus,* flat, flåt. Plakko ådnam, *terra sive locus planus, qui pari est libra,* jåmnt och flått land. Plakko kåt, *palma,* flathand. Plakko tjåiwin wållaha, *supinus jacet,* han ligger vidöppen.

Plakkot, *adv. juxta horizontem, horizontaliter, humi & prostrato modo,* långs efter marken, på ena sidan, omkull. Plakkot le, *humi prostratus est,* han ligger omkull. Plakkot piejet, *in latus collocare,* lågga på sidan eller omkull. Plakkot tjasket, *prosternere,* slå i kull. *Oppos. est* tseggot.

Plakkoset, *v. n. humi prosterni, in latus mitti sive prolabi,* slås i kull til marken, falla omkull, på sidan. *It. transl. ægre velle, nolle,* vara trög och ovillig. *cfr.* kautjet, pignos kautjet.

Plass, *n. f. locus ubi conventus fit,* samlings-plats. Kyrko-plass, *locus conventus ecclesiæ,* kyrkoplats. *cfr.* talwates.

Plassa, *n. f. saxum, petra,* klippa, hålleberg. Plassa suolo, *insula petrosa.*

Pleik, *n. f. scopus, signum quod sagittarii petunt,* mål, det man syftar åt med bössan. Pleikeb teiwetet, *scopum jaculando ferire,* tråffa målet. *cfr.* bleik.

Plekke, *n. f. vide* blekke.

Pletje, *n. a. vide* bletjes, plåttjo.

Plewes, *n. a. vide* bliwes *&c.*

Plesse, *n. f. lacus,* sjö. *Dicitur de lacubus, quos e longinquo & elevatis locis conspiciunt.* Tobben kukken plesse wuoidno, *illic procul conspicitur lacus,* dår långt borta synes en sjö.

Plijo, *n. f. vadum arenosum,* sandgrund i sjöar. Tsåkes plijo, *vadum arenosum aqua exiguæ profunditatis opertum,* mycket grundt vatten öfver sand-

ſandreſiar. Qwele le plijo nalne talle, *piſcis jam in vadoſis locis & arenoſis eſt*, fiſken går nu på ſandgrund och dår litet vatten år.

PLISSKESET, *v. n. rudere, voce latrare querula*, gnågga, gnålla ſom hundar. *De canibus plerumque dicitur feras ſectantibus & ex cupiditate illas attingendi ſive opprimendi vocem edentibus querulam.*

PLUEWE, *n. ſ. lacus*, ſjö. *Palus, locus uliginoſus & paluſtris*, kårr, ſumpigt ſtålle. Pluewek, *adject. paludibus & uliginoſis campis abundans*, ſom år full med kårr och måſſar.

PLUOTTA, *n. ſ. ratis*, flotta. *cfr.* bårre.

PLUSKETET, *mutire, ſubmiſſa voce aliquid proferre*, hviſka, tala ſakta. Idtji pluſket, *plane obmuteſcebat, ne unum quidem efferebat verbum*, han ſade ej et enda ord, han öpnade ej ſin mun.

PLÅGO, *n. ſ. vide* kåtſo. Plågoi plågoi, *per vices atque intervalla temporis*, ſkåftals. Akti plågoi, *una alterave vice, interdum*, en eller annan gång, ibland, då och då.

PLÅKKETET, *v. n. impingi, acrius illidi*, ſtöta håftigt emot. Njuola plåkketi åiwai, *capiti illidebatur ſagitta*, pilen ſtötte emot hufvudet, ſå at det ſmall. Kedke wuoſte le plåkketam, *ſaxo illiſus eſt.* Plåkketaſtet, *dim.* litet ſtöta emot.

PLÅSTER, *emplaſtrum*, plåſter. Sarjeſi talkes, *idem.* Plåſtertet, *v. a. emplaſtrum alicui adhibere*, plåſtra. *Svecan. ſunt origin.*

PLÅT, *tertia pars Imperialis*, en plåt eller 16 Skill. Skatte dal, *id. It. apud Auſtr.* plåt, *tabaci contorti ſive complicati volumen*, en tobaks-rulle. *Appellatur etiam* bok, tobak-bok.

PLÅTT, plåtte, *n. ſ. locus anguſtiſſimus ſive punctum*, en flåck, en prick. I le anje piåula plått warin, *nullus adhuc vel minimus locus alpium nive denudatus eſt*, det år ånnu ej den minſta bar flåck eller ſnö-fritt ſtålle i fjållen. Plåttats, *dimin.* en liten flåck.

PLÅTTAHET, *v. n. vide* råttahet.

PLÅW, plåwa, plåwem, *n. ſ. vid.* jutſa.

PLÅWET, *v. n. tonare*, dundra, *v.* jutſet.

PLÅD, *n. ſ. color faciei nativus*, hy, anſigtets fårg. Warres plåd, *color oris elegans & qui bonam indicat valetudinem*, vacker och friſk hy. *Auſtr. cfr.* muoto.

PLÅDGO, plådko, *clavus ligneus*, trå-pinne, nagle.

PLÅDGOT, plådketet & plådkelet, *v. a. clavis ligneis compingere*, fåſta eller plugga faſt med trånaglar. Akſjob plådgot, *ſecurim manubrio affigere*, fåſta yxen på ſkaftet. *It.* tållåb plådkelet, *vide* tållåb takket.

PLÅGOT, *v. a. vide* jukkatet.

PLÅSO, *n. ſ. luſtrum, ſpelunca*, kula, grop.

PLÅTTJO, *n. a. vide* bletjes.

POBME, *ſubula*, ſyl, bårr. Pobmin raikatet, *ſubula perforare*, igenomſtinga med ſyl. Pobmats, *dim.* en liten ſyl.

POBMOK, *piſcis fœmina, quæ ova nuper peperit*, en utlekt fiſk, romfiſk ſom har nyſs lekt. *cfr.* medden, meddenes.

PODD, *vide* pådd.

POKANA, *vide* maine, ſtuora maine.

PONKER, *vide* rull, tobak-rull.

PORSSET, *v. n. fremere, murmurare*, fråſa, bruſa. Jåkka porſſa, *fluvius murmurat.*

Port, *porta*, port. *vide* uks.

Poset, *v. n. spirare*, *flare*, blåsa. *vide* puffet.

Posotak, *n. f. follis*, blåsbälg. *vide* pussotak.

Pott, *vide* pattom. *Austr.*

Pradde, *titio*, brand, *v.* bradde. Tållå pradde, *pruna*, eldkol.

Prades, *vide* brad, brades.

Pradgetet, *v. n. intumescere*, svålla up. Keppah pradgeteh, *pulmones intumescunt*, *(de illo dicitur, qui ita est defatigatus, ut vix possit libere respirare)*, lungorna stå honom i halsen. Pradgetastet, *dimin.* litet svålla up. Pradgetatjet, *inchoativ.* begynna at svålla up.

Pradtjet, sodn le pradtjemen piåggan wuost, *vento adverso remigare allaborat*, han håller på at stråfva och ro emot vådret. *Austr. cfr.* kitset.

Pradko, *attagen*, hjerpe. *vide* paggo.

Praisto, peiwen praisto, *ardor solis*, solhetta. *Austr. cfr.* pak, uljo.

Prakkasaddet, *v. n. cachinnari*, storskratta. Massas prakkasaddah? *quid cachinnaris? Austr. cfr.* tjaimet, påkostet.

Prastegas, *n. f. vide* praisto. Prastegesne tjåkkahet, *in loco aprico solisve ardori exposito sedere*, sitta i solvårmen.

Prasjet, *v. n. cadere*, stupa, falla. Prasji kauwot, *concidit supinus*, han föll omkull vidöppen. Kedke alde åiwai prasji, *caput ejus saxo ictum est*, stenen tråffade honom i hufvudet. *cfr.* rauket, kauflet.

Praude, *n. f. mos*, *ritus*, sed, plågsed. Christelats prauden mete, *ritu Christianorum*, *cfr.* did.

Prautjeles, *n. a. qui obeso est corpore facieque rubicunda*, fet, frodig och rödlätt. *Austr.*

Prautjetet, *v. n. rubore suffundi*, *ex ira vel alio animi affectu*, rodna, blifva röd i ansigtet, af vrede eller någon annan sinnes-rörelse. Prautjeti mårest, *ira excanduit orisque secutus est rubor*, han blef helt ond och rodnade i ansigtet, *Austr.*

Prediko, *n. f. concio*, predikan. Predikstol, *suggestus*, predikstol. Prediko ammat, *munus concionatorum*, prediko-åmbete.

Predikot, (Jubmelen pakob sardnot) *concionare*, *prædicare*, predika. Trawi miji predikot, *præcepit nobis prædicare*, *Act. 10: 42.* Predikostet, *dim.* Predikogåtet, *inchoativ.* begynna at predika. Predikotowet, *passiv. prædicari*, predikas.

Predikoteje, *concionator*, *præco*, predikare. Predikotejet & predikotejetak, *cas. negativ. absque concionatore*, utan predikant.

Predikotowum, *n. a. prædicatus*, predikad.

Preutet, *v. n. differre*, *dissimilem esse*, vara olik, skilja sig ifrån. Preuta tjappok welkokest, *differt ater ab albo.* Almats preuta åtja juttusist, *differt homo ab aliis animantibus*, menniskan skiljer sig ifrån andra djur. Preutam le tallats aimo, *nostrum immutatum est ævum*, vi lefva i en förändrad tid. Mubbe almats mubbest preuta, *unus homo alteri similis vix est*, den ene menniskan år den andre olik. I preute swainasest, *famuli est similis*, han år som en annan dång. Preuta

likan

likan tjatfest, *aqua tamen præstantius est & melius*, det är dock bättre än vatten. Preutestet, *dimin.* vara litet olik. Preutegâtet, *inchoat.* begynna at blifva olik. *Boreal. dicunt* reutet, râutet.

Preutak, *n. a. singularis*, besynnerlig, ovanlig. Preutak talwe li tat, *hiems hæc erat singularis, talis, quæ raro contingit*, detta var en besynnerlig och ovanlig vinter. Preutak âlma, *vir singularis*. Preutak miâl, *ingenium haud vulgare*, et stort förstând. *Compos.* preutakwuot, *subst. dissimilitudo*, olikhet, skiljaktighet. Preutaklaka, *adv. modo insolito & singulari*, på et besynnerligit och ovanligt sätt.

Preutates, preudates, *n. f. differentia, discrimen*, âtskilnad, skilnad. Stuora preutates le puoren ja pahan kaskan, *magna est boni malique differentia*, det är stor skilnad emellan godt och ondt. *Boreal.* râutates, *idem.*

Preutetet, *v. a. discrepare facere, dissimilem reddere*, göra det ena olikt med det andra. *Immutare, permutare*, förändra.

Preutetattet, *v. a. frequ. id. It. neutr. permutari posse*, kunna förändras.

Prewok, *n. a. fragilis*, skör, *vide* rassje.

Priddet, *v. a. garrire, nugari, blaterare*, prata, sqvalra. Sah priddemest, *desine nugari*, håll up med dit onyttiga prat. Pridda akteb takka, *continue nugatur, æs est dodonæum*, han pratar ouphörligen.

Priddeje, *blatero, nugator*, sqvallrare, storpratare. Priddem, *subst. garrulitas, vaniloquentia*, fåfängt prat, snack.

Prinketet, *v. n. pauxillum admittere aquæ, paululum perfluere*, låka litet smått. *De navigiis & vasis dicitur*, säges om fartyg och kåril. I watnas prinket kenna, *ne vel minimum cymba admittit aquæ*, det kommer ej en dräppe vatten i båten. Kare prinket, *vas perfluit paululum*, kårilet låker litet smått. Prinketastet, *dimin.* låka ganska litet. Prinketatjet, *inchoat. incipere stillare*, begynna at rinna eller låka droppevis. *cfr.* awetet, uwetet.

Prinketak, *n. f. stilla, gutta*, droppe.

Prins, Prinsessa, *Princeps*, Prins, Prinsessa. *Lappones tamen sæpius dicunt:* Konogasen pardne, Konogasa neit, *filius, filia Regis.*

Prodgo, *vide* paggo, pradgo.

Profett, *n. f. lucrum, emolumentum*, vinst, fördel. Ib adne aktebke profetteb taste, *id mihi nulli est emolumento*, jag har deraf ingen profit. *E Norvegia, sine dubio, hanc habent vocem.*

Profåss, *lictor*, profoss.

Profet, Profeta, *Propheta*, Prophet. Profetissa, *Prophetissa*, *Luc. 2: 36.*

Profetsia, *n. f. prophetia*, prophetia.

Prokost, *jentaculum, vid.* frukost, låke.

Prost, *Præpositus*, Probst.

Prudtjet, *v. n. hinnire*, gnägga. Prudtjestet, *idem.*

Prunok, prunok labtje, *habena e loris contorta, quam rangiferis vehentes adhibent*, flätad ren-töm af läder-remar. *cfr.* labtje.

Pruosjem-grase, *olus, brassica*, kål, *cfr.* juomo.

Prutet, *v. a. dilapidare, prodigere*, förslösa.

Prutar, *prodigus*, slösare, *vid.* tuhlar.

Pruwet, *v. a. torquere, manu conterere*, vri-

vrida, gnugga. Kåtit pruwet, *manus torquere*, vrida hånderna. Ruoiwab pruwet, *cannabem conterere ſive torquere*, gnugga eller bråka hampa, Pruweſtet, *dimin.* litet gnugga. Pruwegâtet, *inchoat.* begynna at gnugga.

PRUWEK, *n. a. non maceratus*, *non præparatus conterendo*, ognuggad, obråkad. Pruwek ruoiwa, *cannabis non macerata*, obråkad hampa.

PRUÓSSE, *n. ſ. frigus vehemens*, ſtark kóld.

PRÅW, *n. ſ. ſpecimen*, prof. Pråwet, pråweſtet, pråwegâtet, *tentare*, *experiri*, freſta, *vid.* kåttjelet.

PRÅWEM, *n. ſ. tentatio*, *experimentum*, fórſók.

PRÅWE, *n. ſ. pons*, bro. *v.* broun. *Svecan.*

PSALM, *pſalmus*, pſalm. *vid.* laulotes.

PUBME, *ſubula*, ſyl. *vide* pobme.

PUDD, pudde, *n. ſ. pondo*, *viginti libræ*, et pund. Pudde pele, *decem libræ*, halft pund.

PUDDES, *n. a. balbus*, låſp. *v.* utſekiålak.

PUDDESTET, *v. n. balbutire*, låſpa. *vid.* malteſtet.

PUDDESTAK & *contr.* puddeſt, *n. ſ. vid.* parmuſt.

PUDDESTET & puddet, *v. a. vid.* luoſkot.

PUDDANET, puddetet &c. *vide* påddanet &c.

PUEGGE, *n. ſ. vide* njall. Pueggats, *dim.*

PUEJE, *vid.* puoj, puojek, pirrem.

PUELWET, *v. a. ſuffire*, *fumigare*, róka. Qweleb puelwet, *piſcem fumigare*, róka fiſk. Puelwem qwele & puelwe qwele, *piſcis ſuffitus*, rókt fiſk. *cfr.* ſuoweſtet.

PUETSES, *æger*, ſjuk. *vide* puotſes.

PUFWET, *ſtrangulare*, puwot, *paſſ. vide* puwet.

PULKA, pulke, *vid.* kerres. Pulkats, *dim.* en liten ackia. *Fenn.* pulcka, *id.*

PULKESTET, *v. n. coaxare*, *ranarum more*, ſkålla ſom grodor. *It. de rangiferis admiſſariis venere æſtuantibus*: Sarwah pulkeſteh, *rangiferi admiſſarii quaſi ronchos ducunt*, ſåges ock om brundrenars låte i ſpringtiden.

PULTJOT, *v. n. gelari*, *glacie obduci*, ófverdragas med is, blifva iſig. Kadde kedkeh leh pultjom, *ſaxa littorum lacus gelata ſive glacie obducta ſunt*, ſtrand-ſtenarne hafva blifvit iſiga.

PUNG, *n. ſ. marſupium*, pung, *vid.* purs.

PUODGESTET, *v. a. annunciare*, fórkunna. Puodgeſtin Herrab Jeſuſeb, *annunciabant Dominum Jeſum*, *Act.* 11. Puodgeſteje, *particip. annuncians*, den ſom fórkunnar. Puodgeſtaſtet, *dim.* lit. fórkunna. Puodgeſtatjet, *inchoat.* begynna at fórkunna. *Synon.* ſardnotet. *cfr.* kullatet.

PUODO, *n. ſ. opertorium*, *quo quidquam obſtruitur*, *operculum*, ſtångſel, låck, hvarmed något tilſtånges eller igentåppes. *It. pro ipſa re incluſa muro aut ſæpe.* Qwele puodo, *piſcina*, fiſkdam. Qwarne puodo, *aquarum amnium & rivulorum collectio atque retentio molibus exſtructis*, *molarum aqualicarum ergo*, qvarn-damm.

PUODOM & puodoltak, *id. atque* puodo.

PUODOT, *v. a. occludere*, *præcludere*, dåmma, ſtånga igen. Tjatſeb puodot, *aquam cohibere*, updåmma vatnet. Puodo jåkkåb, *occlude rivum*, dåmm igen båcken. *It.* kalle to puodob, *lingvam tibi facile occludo*, *te facile convinco ſive refuto*, nog tilſtoppar jag munnen på dig, dig får jag nog at tyſtna.

Puo-

Puodoſtet, *dimin.* ſtånga något litet igen, m. m. Puodogåtet, *inchoat.* begynna at ſtånga igen.

Puodotowet, *paſſiv.* τȣ̃ puodot, ſtångas igen.

Puodoset, *v. paſſiv. obturari, præcludi*, blifva förſtoppad, igenſtångas. Tjåddek puodoſi, *guttur præcludebatur*, halſen förſtoppades. *It.* Die dauka puodoſi, *tandem obmuteſcebat*, åndteligen måſte han tyſtna. *Dicitur de illo, quem convincimus ſive refutamus.*

Puodosem, *n. ſ. obſtructio*, förſtoppelſe.

Puodotallet, *frequ. id. qu.* puodoſet. *Refutari, convinci, rebus vinci neceſſariis*, blifva öfverbeviſt. Puodotalli ſitta, *tandem convictus eſt*, han blef åndteligen öfvertygad. Puodotalli aptſa, *plane obmutuit.*

Puodotet, *v. a. occludendum curare*, låta tilſtånga.

Puodostattet, *frequ. idem ac* puodoſet. Puodoſtattem, *vid.* puodoſem.

Puodotattet, *v. a. frequ. vide* puodotet. *It. neutr. poſſe occludi*, kunna tilſtångas.

Puodotum, *n. a. occluſus, præcluſus*, tilſtångd. Raike le puodotum, *foramen præcluſum eſt. Contr.* puodom, *id.*

Puodsos & puodſot, *n. a. nudus, veſtibus carens*, naken. Puodſos âiwe, *caput retectum*, bart hufvud. Puodſos lijeb, *nudus eram*, jag var naken. *It.* puodſot, *pauper*, fattig. Aptſa puodſot le ſodn, *pauperrimus eſt*, han år utfattig. *Compoſ.* puodſoswuot, *ſubſt. nuditas*, nakenhet. Puodſoswuotinas, *nuditate ſua*, med ſin nakenhet. Kålomeſne ja puodſoswuoteſne, *in frigore & nuditate*, 2 *Cor.* 11: 27.

Puodsotet, *v. a. nudare*, blotta. Puodſotem, *ſubſt. nudatio*, blottande.

Puogn, puogna, *n. ſ. ſinus*, barm. Puognai kåtab tſaket, *manum in ſinum immittere*, ſticka handen i barmen. *Fenn.* powi.

Puoi, puojek, *n. ſ. veſica*, blåſa. *It. ventriculus, præſertim avium*, mage, fogelkråfva. Lådde puojekeb tiewaſeb le pårråm, *ad ſummas avis cibo referta eſt fauces*, fogelen har åtit kråfvan full.

Puoike, *heros, viribus, imprimis corporis, excellens*, en hjelte, en kåmpe. Wuoike tab puoikeb, *vah! hunc heroëm.* Puoike le, *excellens vir eſt*, han år en kaxe. Puoikats, *dimin.* en liten kåmpe eller kaxe.

Puoiketet, *v. a. comperire, intelligere*, förnimma, förſtå. Te puoiketab, *nunc intelligo*, nu förſtår jag. Ib tan ålmai puoiket, *iſte vir quis ſit, non intelligo*, jag begriper ej, hvilken den mannen kan vara. Ib taſſa puoiket, *ejus rei expertus non ſum*, jag har ingen förfarenhet derom. *Interd. contr.* puoiket, *loco* puoiketet. Puoiketaſtet, *dim.* litet begripa. Puoiketatjet, *inchoat.* begynna at förſtå ell. begripa.

Puoikaldak, *n. ſ. exemplum, documentum, informatio*, efterſyn, efterråttelſe. Puoikaldakeb waddet, *documentum dare*, gifva efterråttelſe.

Puoikaldattet, *v. a. documenta dare, comperire aut intelligere facere*, gifva underråttelſe om, laga at man begriper. Sodn puoikaldatti munji kåinob, *de via me informabat*, han underråttade mig om vågen. *Contr.*

puoikaldet, *id.* Puoikaldattem, *subst. institutio*, underråttelse. *cfr.* pakkates.

PUOIKETEK, *n. a. non intelligibilis*, obegripelig. Jubmel, puoiketeke puorewuotestas, *Deus, ex incomprehensibili sua bonitate*, Gud, af sin obegripeliga godhet.

PUOIKOS, *n. a. notus, quem facile cognoscimus*, bekant, den man låtteligen igenkånner. Puoikos le sodn munji, *mihi notissimus est*, jag kånner honom vål. *vid.* tåbdos.

PUOJOS, *n. a. nuperus, recens*, nylig. Puojos luoddah, *vestigia nupera in nive*, spår i snón efter något djur, som nyss fórut gått dår. Puojos rathe, *via per nivem recens & adhuc aperta*, våg igenom snón, som nyss blifvit upkórd och ånnu står óppen.

PUOJOTET & puoikotet, *v. a. viam per nivem iterum exarare, curare, ne via nive cumulata occludatur*, åter upkóra en våg, som blifvit igenkastad af snó, hålla vågen óppen, ploga vågen.

PUOITE, *n. s. pingvitudo, lardum*, fetma, speck. Swine puoite, *laridum*, svinflåsk. Pastel leb mon puoitai, *pingvia libenter & copiose comedo*, jag åter gårna fett. *Casus negativ.* puoitetak & puoitet, *sine pingvedine*, utan fetma.

PUOITAK, *n. a. pingvis*, fet. Puoitak ålma, *vir obesus*, en fet och frodig man.

PUOITE, puoites, *n. a. id. qu.* puoitak.

PUOITEK, *n. animal. mustela*, hermlin. *Ita dicta, quia pingvia amat.*

PUOITET, *v. a. pingvedinem sive lardum deglubere*, afflå specket. *It. pingvedinem addere alicui rei*, tillågga litet fett til något, specka.

PUOITOT, *v. n. pingvescere*, blifva fet. Puoitom leb autotjist, *magis nuncquam antehac obesus sum*, jag har blifvit fetare ån fórr. Puoitostet, *dimin.* blifva litet fetare. Puoitogåtet, *inchoat.* begynna at blifva fet.

PUOITOTET, *v. a. saginare, pingvem efficere*, góda, góra fet. Puoitotum buweh, *boves saginati*, gódd boskap. Puoitotum kalbe, *vitulus saginatus.*

PUOKTET, *v. a. proferre, adferre*, bringa fram, skaffa. Puokte teke tjatsest, *adfer huc aquam*, skaffa hit vatten. Puokte munji aksjob, *trade mihi securim*, gif mig yxen. Sodn wigga mo watai puoktet, *periculum mihi intendit*, han vill bringa mig i faran. Puokte tabb ålmab mo lusa, *fac ut iste vir ad me veniat*, låt den mannen komma til mig. Auti puoktet, *proferre*, bringa fram. Sisa puoktet, *introducere*, fóra in. Puoktetowet, *passiv.* bringas, fóras. Puoktestet, *dimin.* fóra eller bringa litet. Puoktestam låh muoraist, *lignorum aliquantum adtulerunt*, de hafva skaffat litet ved. Puoktest munji tjatsest, *da mihi aquæ pauxillum*, gif mig litet vatten. Puoktegåtet, *inchoat.* begynna at bringa fram.

PUOKTEJE, *adferens*, den som tilskaffar. Puoktem, *subst. allatio*, bibringande.

PUOKTETET, *v. n. pervenire*, hinna fram, komma fram. Epe udne tokko puoktet, *hodie illuc pervenire non possumus*, vi hinna ej dit i dag. Ikto teke puoktetijen, *heri huc adveniebant*, i går kommo de hit.

PUOKTATALLET, *frequ. idem. It.* mubben laukit puoktatallet, *alterius vestigiis*

ſtigiis insiſtere conari. Dicitur dum ſaliendo certatur, uter longius valeat ſalire. Fórſóka at hoppa ſå långt, ſom den andre.

PUOKTJET, *v. n. in aquam ſe mergere*, dyka, ſånka ſig ner i vatnet. Låddeh puoktjeh ja itteh, *aves ſe in mari mergunt & emergunt*, foglarne ſånka ſig ner under vatnet och komma åter up igen. Puoktjeje, *urinator*, dykare. Puoktjeſtet, *dim.* ſånka ſig litet ner i vatnet. Puoktjegåtet, *inchoat.* begynna at dyka.

PUOKTJETET, *frequ. idem. It. facere, ut aliquis aquis ſe mergat, aliquem ad aquas ſubeundum compellere*, komma eller tvinga en at dyka, *ut ſolent facere avibus aqualicis, quas ita defatigatas capiunt.*

PUOKTJELTAK, puoktjem, *n. ſ. ipſe actus, dum quis ſe in aquam demergit*, dykande.

PUOLA, *n. ſ. fruſtum panis aut alius obſonii*, en matbit. *Fenn.* pala. *cfr.* låddde bitta.

PUOLD, *n. ſ. clivus, acclivitas collis vel declivitas*, backe, mark, ſom lutar utfóre eller bår upfóre. Puoldeb kåret, *aſcendere collem*, klifva upfóre backen. Puoldats, *dim.* en liten backe. *Fenn.* pallta, *genetiv.* palldan, *id.*

PUOLDAJ & puoldajes, *n. a.* puoldajes ådnam, *regio collibus referta, clivoſa*, backigt landſkap.

PUOLDAKATS, puoldekats, *urſus*, bjórn.

PUOLDNET, *v. n. marceſcere, (de herbis)* viſſna, falna. *cfr.* gållet. Graſe puoldna, *gramen marceſcit*, gråſet viſſnar bort. Puoldneſtet, *dim.* litet viſſna. Puoldnegåtet, *inchoativ.* begynna at bortviſſna. *Fenn.* pelehdyn, *evaneſco, inutilis fio.*

PUOLDNETET, *v. a. marceſcere facere, exareſcere facere*, låta fórviſſna, fórtorka.

PUOLDNOM, *n. a. marcidus*, fórviſſnad. Puoldnom laſt, *folium marcidum*, fórviſſnadt lófblad.

PUOLDNOTEKE, *n. a. qui non marceſcit*, ſom ej fórviſſnar.

PUOLDET, *v. a. urere*, brånna, *v.* påldet.

PUOLDOM, *n. a. uſtus, aduſtus*, brånd.

PUOLET, *v. n. ardere*, brinna. Kåte puola, *domus ardet*, huſet brinner. Puoleſtet, *dimin.* brinna litet. Puolegåtet & puolajet, *inchoativ. incipere ardere*, begynna at brinna. *Fenn.* palan, *ardeo. Polonice* palę, *uro.*

PUOLEJE, *ardens*, brinnande. Puoleje tåll, *ignis ardens*, brinnande eld.

PUOLEM, puollem, *n. ſ. incendium*, brinnande, brand. *It. adj. uſtus*, brånd. Puollem ådnameh, *regiones exuſtæ.*

PUOLAJATTET, *v. a. accendere, vid.* påldajattet.

PUOLITS, *n. a. ignem facile concipiens*, eldfångd, ſom ſnart fattar eld. Puolits muora, *lignum igni alendo aptum*, trå, ſom brinner vål. *It. qui calida comedere nequit aut bibere*, ſåges ock om den, ſom ej tål åta och dricka mycket varmt.

PUOLJOS, *n. a. glaber, arboribus rarus*, ſkallot, gles på ſkog. Puoljos tiewa, *collis arboribus carens*, en ſkoglós kulle. Puoljos ware, *mons non conſitus arboribus*, ſkoglóſt och kalt fjåll. *Fennon.* paljas, *glaber, nudus.*

PUOLJOT, *v. n. rareſcere arboribus*, blifva ſkoglós, blifva ſkog-tunn.

Puoljotet, *v. a. arbores reddere raras, arboribus privare*, góra ſkoglós och kal. Puoljotaſtet, *dim.* litet fórminſka ſkogrikheten, góra ſkogen litet gleſare.

Puolnet, *v. n. marceſcere*, fórviſſna, *vide* puoldnet. *Obſ.* puoldnet *dicitur de herbis*, aſſnet *vero de arboribus*, *cfr.* aſſnet.

Puolw, puolwa, *n. ſ. genu*, knå. Puolwit ſåjåtet, *genua flectere*, bója knån. Puolwai nala luitatet, *in genua ſe provolvere*, falla på knå. *It. progenies, genus*, affóda, ſlågte. Puolwaſt puolwai, *a generatione in generationem, ex una progenie in alteram*, ifrån ſlågte til ſlågte. I tatt ſjadda mijen puolwan, *noſtro ævo non fit*, det ſker ej i vår tid. Åddå puolwa, *novum genus, nova progenies, poſteritas*, nytt ſlågte, efterkommande. Tat puolwa, *hujus ævi homines*, denna tidens menniſkor. Puolwab jåtket, *genus ſuum propagare*, fortplanta ſit ſlågte, *cfr.* jåtket. Mangeltes puolwa, *poſteri*, efterkommande. Puolwi lokko, *genealogia*, ſlågtregiſter. *Fenn.* polwi lucu, *id.* & polwi, *genu.*

Puonghak, *n. a. ſolidus, poris carens*, tåt, ſom ej har porer. Puonghak tjårwe, *cornu ſolidum, quod non eſt poroſum*, et tått horn, ſom ej år pipigt och håligt.

Puonghot, *v. n. corpore fieri craſſiore & robuſtiore*, blifva ſtadigare til kroppen och manligare. Puonghom leh todn autebiſt, *craſſior nunc factus es*, du har blifvit tjockare och frodigare ån fórr. Puonghoſtet, *dim.* blifva litet ſtadigare och manligare.

Puonjot, *v. a. tingere, intingere*, doppa. Laipeb winai puonjot, *panem vino intingere*, doppa bród i vin. Puonjot laipin wuojab, *oleum ſive pingvedinem liquidam pane abſorbere*, doppa bród i ſlått. Puonjoſtet, *dim.* litet doppa. Puonjogåtet, *inchoativ.* begynna at doppa.

Puonjodattet, puonjotattet, *v. n. poſſe intingi ſ. immergi*, kunna doppas.

Puoraik, *formula ſalutandi, ave, ſalve*, god dag. *Quaſi diceres*, puore aike, *fauſtum tempus ſcil. opto*, *cfr.* puriſt, puri.

Puorak & puore, *n. a. bonus*, god. Puorak ålma, *vir bonus*, en god man. Puore le tat, *bonum eſt illud*, det år godt. *It.* puore, *ſubſtantive, e. gr.* ib mon to puorit leb wuoidnam, *bonitatem tuam non vidi ſive expertus ſum*, jag har ej ſedt något godt af dig. Puorinas ſodn ådtjo mab ſon ſita, *bonitate ſive liberalitate ille ſua, quod vult, obtinet*, genom ſin godhet och frikoſtighet, årháller han alt hvad han vill. *Comparat.* puoreb, *melior*, båttre, *raro*, puorakub. Puoreben mon tabb anab, *illud ego melius judico*, det håller jag fór båttre. Puoreben ſjaddet, *vide* puoranet. Puorebu miålai påtet, *reſipiſcere*, beſinna ſig, båttra ſig. *cfr.* pareb. *Superlat.* puoremus, *raro* puorakumus, den båſte. Kaiken puoremus, *(per pleonaſm.) omnino optimus, optimus*, den aldrabåſte, *cfr.* parahamus & paraimus. *Comp.* puorewuot, *ſubſt. bonitas*, godhet. Jubmelen puorewuot, *bonitas Divina*, Guds godhet. Puorewuotinas *(cum pronom. ſuffix.) bonitate ſua*, med

med ſin godhet. Puorewiljo, *benevolentia*, godvillighet. *Liberalitas*, frikoſtighet. Puorewiljok, *adj. benevolus, benignus*, vålvillig, godvillig. Puorewiljokwuot, *benignitas*, *benevolentia*, vålvillighet. *1 Cor. 7: 3.* Puoretakkeje & puore-takke, *beneficus*, *liberalis*, vålgårningsman, frikoſtig. *Fenn.* paras, *optimus*.

Puorakit, *adv. bene*, vål, *v.* puoreſt.

Puoranet, *v. n. emendari*, fórbåttras, blifva båttre. Puoranam le talle ſo wieſom lake, *mores jam ejus emendati ſunt*, han fórer nu en beſkedeligare lefnad, ån fórut. Puoranam le talle puotſelwaſeſtas, *ex morbo jam ſuo convaluit*, han har nu blifvit friſk ifrån ſin ſjukdom. Måren li ſodn munji, talle le die åſka puoranam, *magno apud illum odio fui*, *nunc tandem illo utor benigniore*, han har varit ond på mig, nu åndteligen har han blifvit båttre emot mig. Puoranaſtet, *dimin.* blifva litet båttre. Puoranatjet, *inchoat.* begynna at blifva båttre. Talke puoranatja, *mitior fit tempeſtas*, det bórjar blifva båttre våderlek. *Fenn.* parannun, *melior fio*.

Puoranaddet, *v. n. frequ. idem.* Puoranaddam låh, *meliores facti ſunt*, de hafva blifvit båttre. Puoranuddet, *id.*

Puoraneje, *qui melior evadit*, *convaleſcens*, den ſom blir båttre, den ſom blir friſk. *It. in Theolog. reſipiſcens*, *pœnitentiam agens*, botfårdig, den ſom gór bot och båttring. Puoraneje ſuddar, *peccator pœnitentiam agens ſive reſipiſcens*, en botfårdig ſyndare, ſom båttrar ſig. *Compoſ. & oppoſ.* opuoraneje, *impœnitens*, *contumax*, obotfårdig. Opuoranejewuot, *ſubſt. impœnitentia*, obotfårdighet. *Theolog.*

Puoranem, *n. ſ. ipſe actus*, *dum quid melius evadit*, fórbåttring, når något blifver båttre. I le tane puotſejen puoranem wuoke, *vix convaleſcet hic ægrotans*, det liknar ſig ej til någon båttring fór denne ſjuka menniſkan. *It. in Theol. pœnitentia*, båttring, bot. Puoranemen kåinon nala, *in via pœnitentiæ*, på omvåndelſens eller båttringens våg. *Fenn.* parannus, *idem. Compoſ. & oppoſ.* opuoranem, *impœnitentia*, obotfårdighet.

Puoresjugnadet & puoreſtſjugnadet, *v. a. benedicere*, vålſigna. Jubmel puoreſjugnadus to, *Deus benedicat tibi*, *Deus te beet*, Gud vålſigne dig. *Theol.*

Puoresjugnadus, puoreſjugnjetes, puoreſtſjugnatus, *n. ſ. benedictio*, vålſignelſe.

Puorest, *formula ſalutandi*, *vide* puoraik. Orro puoreſt, *vale*, farvål. *It. adv. bene*, vål. Wieſob puoreſt, *bene valeo*, jag mår vål. *It.* Pargaime puoreſt, *valde allaborabamus*, vi hade nog arbete och móda. Aſtah puoreſt, *ſatis vacas*, du har god tid. *Compar.* puorebut, puorebit, *melius*, *ſatius*, båttre. Tatte puorebut, *eo melius*, ſå mycket båttre. *Dim. comparativi* puorebuts, *aliquantum melius*, litet båttre. *Superl.* puoremuſt, puoremuſta, *optime*, på det båſta ſåttet, aldrabåſt.

Puorastattet, *v. a. ſalutare*, *aliquem ſalutandi gratia inviſere*, hålſa på en, upvakta.

Puorastattem, *n. ſ. ſalutatio*, påhålſning.

Puorat, *n. ſ. ſerenitas*, klart våder, uphålls-

hålls-våder. Puorat le udne, *serenum hodie est cœlum*, det år klart våder i dag, *cfr.* wårto.

PUORESTAK, *adv. satis superque*, rått mycket, vål nog. Puorestak leb ådam, *satis superque dormivi*, jag har sofvit ansenligen. *Idem est atque adv.* puorest *addita particula* ak, *emphaseos gratia.*

PUORETET, *v. a. meliorem reddere, emendare*, förbåttra, *quo tamen sensu usitatius est* paretet, *qu. vid. supra.* Puoretet etjebs, *in. Theologic. resipiscere, pœnitentiam agere*, båttra sig, göra båttring. Puoretastet, *dim.* litet förbåttra, m. m. Puoretatjet, *inchoativ.* begyn. at förbåttra, at göra båttring.

PUORETEJE, *qui emendat*, den som förbåttrar.

PUORETEM, *n. s. emendatio*, förbåttring. *It. in Theolog. resipiscentia, pœnitentia*, båttring, omvåndelse. Juoh åh tarbahe puoretemeb, *qui non pœnitentia opus habent.* Wana puoretemen, *absque pœnitentia*, utan båttring.

PUORGOT, *v. a. vetare, prohibere*, förbjuda. Puorgot jåttemest, *migratione prohibere*, förbjuda boflyttningen. Puorgoi mo tjagnemest, *me introitu prohibebat*, han tillåt mig ej at gå in. Puorgostet, *dim.* litet förbjuda. Puorgogåtet, *inchoat.* begynna at förbjuda. *cfr.* wadnotet.

PUORGO & puorgom, *n. s. vetitum, interdictum*, förbud. Wina puorgo, *interdictio vini adusti sive spiritus frumenti*, brånvins förbud. Epe sija puorgomit lakete, *interdicta illorum respuimus*, vi bry oss ej om deras förbud.

PUORI, *adv. sponte, ultro*, godvilligt. *Cum consensu, oppositum est* pahasi tjada, *cfr.* paha. Jus ih puori sita, *si invitus fueris*, om du ej vill med godo. Puori mon tab takkab, *non ego hoc invitus & coactus facio*, jag gör detta sjelfvilligt.

PUORIST, *salve, vide* puorest.

PUORISTSJUGNADET *&c. vide* puoresjugnadet.

PUOROT, *n. s. bonitas*, godhet. *De rebus dicitur*, puorewuot *autem de personis*, *cfr.* puore.

PUOROT, *v. n. idem ac* puoranet, se puoranet.

PUOROTET, *v. a. benefactis & officiis aliquem sibi benignum reddere*, göra någon sig bevågen, genom vålgårningar och höflighet. *Placare*, blika.

PUORTO, *n. s. fœmina maligna, mulier iracunda*, en elak qvinna, en argsint qvinna.

PUORTOS, *n. a. iracunda*, ond, argsint. *De fœminis tantum dicitur*, kårrok *de viris*, såg. endast om qvinnor. Puortos akka, *uxor iracunda & maligna*, en elak hustru. Puortos neita, *puella iracunda. Compos.* puortoswuot, *subst. iracundia mulierum*, qvinnors arghet och vrede. *Obs. in iram mulieres Lapponum maxime pronæ sunt.*

PUORTOSLAKA, *adv. iracunde*, med vrede.

PUOSJAK, puosje, *n. a. de ferro imprimis dicitur justo duriore simulque fragili*, hård, såges om järn och stål, som år för hårdt. Puosjak nipe, *culter acie justo duriore & acuta*, en för hård knif, hvars ägg år för mycket hårdadt. *It. de feris & canibus.* Puosjak piådnak, *canis mordax, qui morsu*

su lædere cupit, en hund som vill bita folk, en elak hund. *Transl. etiam de hominibus:* Harbmat puosje le sodn munji, *mihi valde irascitur*, han är mycket ond på mig. *cfr.* mårak. *It.* Te le åska almatjen puosje! *o! hominem durum & inexpiabilem*, ack! hvilken hård och oförsonlig menniska. *Comp.* puosjakwuot, *durities*, hårdhet.

PUOSJOT, *v. n. durum fieri*, blifva hård. *It. ira aut alio affectu incitari ad aliquid*, blifva ond, eller annars ifrig at göra något. Te puosjoi tårot, *majori nunc incitatus est pugnandi cupiditate*, nu blef han mera ifrig at slåss. Puosjoin suolatet, *furari avidius cœperunt*, de blefvo befångde at stjäla. Puosjostet, *dimin.* blifva litet hårdare, m. m. Puosjogåtet, *inchoat.* begynna at blifva hård, m. m.

PUOSJOT, *n. f. vid.* puosjakwuot. Puosjotinas, *duritie sua*, med sin hårdhet.

PUOSJOTET, *v. a. durum facere, indurare*, göra hård, hårda. *De ferro & calybe dicitur*, säges om stål och järn. Aksjob puosjotet, *securis aciem indurare*, hårda en yxe. *It. in Theolog.* waimoites puosjotet, *corda sua indurare*, förhårda sina hjertan. Puosjotastet, *dimin.* litet hårda, göra litet hårdare. Puosjotatjet, *incipere indurare*, begynna at hårda.

PUOSKES, *crepitus ventris*, fjärt. Puosket, *pedere*, släppa våder. Puoskestet, *dim.* Puoskot, *fr. id. ac* puosket.

PUOTJA, *penis, membrum genitale virile*, mans födslolem.

PUOTSA, puotses, *n. a. æger*, sjuk. Puotses leb juolkist, *æger sum pedibus*, jag har ondt i fötterna. Puotsa almats & puots-almats, *homo æger, morbo conflictans*, en sjuk menniska. Tjatse puotses, *hydropicus, Luc. 14: 2.*

PUOTSAK, *n. a. morbosus, valetudinarius*, sjuklig, som har svag hälsa. Eme puotsak le sodn, *semper morbosus est.*

PUOTSELWAS, *n. f. morbus*, sjukdom. Puotselwaseb tiwot, *morbo mederi*, bota sjukdomen. Puotselwas manna, *morbus est communis, epidemicus est morbus*, sjukdomen går allmänt, det är en farsot. Puotselwasi ådtjotallet, *morbo corripi*, blifva sjuk.

PUOTSET, *v. n. morbo affligi, ægrotare*, vara sjuk. Kukkeb puotsei, *diu ægrotabat*, han låg länge sjuk. Puotsemen leb, *morbus me detinet, ægroto*, jag ligger sjuk. Puotsestet, *dim.* vara litet sjuk. Puotsegåtet, *inchoat. incipere ægrotare*, begyn. at ligga sjuk.

PUOTSAJET, *v. n. in morbum incidere, morbo implicari*, blifva sjuk, falla in i sjukdom. *cfr.* puotsegåtet.

PUOTT, *adv. e regione, ex adverso*, gent emot, midt emot. Mo kåte le puott kyrkon & kyrkob, *domus mea e regione est templi*, mitt hus är midt emot kyrkan.

PUOTTALAKA, *adv. fere e regione*, nästan midt emot. Puottalaka le tat ware stadab, *mons hic e regione fere situs est urbis*, detta berget ligger nästan midt för staden. Puottalakats, *adj. e regione fere situs*, belägen nästan midt emot.

PUOTTALOK & puottalokoi, *adv. idem atque* puott. Puottalokoi tjodtjoika, *(dual.) e regione stabant*, de två stodo midt emot hvarandra.

PUOTTET, *v. a. æquare, ad æquales partes*

tes reducere, jåmka, góra til jåmna och lika ſtora delar. Puotte tait, kutteh låh kåpſatallam, *æquales illis distribue cum cæteris partes, qui juſto minores nacti ſunt*, gif dem ſin andel fullt ut, ſom hafva fått mindre, ån de bordt få. Puotteſtet, *dimin.* litet jåmka. Puottegåtet, *inchoat.* begynna at jåmka, at gifva lika ſtora delar.

PUOTTOSNAK, *n. ſ. æquabilis partitio, ſupplementum, quod alicui datur, ut portio ejus fiat æqualis aliorum portionibus*, jåmkning, årſåttning, tilókning på ens andel, at den måtte blifva lika med de ófrigas. Puottosnaken tab ådtjoi arbe juokon, *hoc nactus eſt ſupplementum in partitione patrimonii*, han fick detta ſåſom en påókning på ſin andel, vid arfſkiftet.

PUOWD, *n. ſ. montis cacumen arboribus non conſitum, mons, cujus in ſummitate nullæ ſunt arbores*, en bergskulle, ſom ej har några trån på ſig, en kahl bergskulle. *It. adj. calvus*, ſkallig, hårlós. Puowd åiwe, *calvum caput*, flintſkalligt hufvud.

PURI, *vid.* puori. *It.* puri, puriſt, *vide* puoraik, puoreſt.

PURGOT, *vide* puorgot, fórbjuda.

PURPUR, *purpura*, purpur. *In ſacr. pandect.*

PURS, *n. ſ. crumena*, pung, penningepung. Dala purs, *crumena Imperialibus repleta*, en pung full med Rikssdalrar. Purſets, *dimin.* en liten penningpung.

PUS, *n. ſ. techna, dolus*, bedrågeri, ſpratt.

PUSET, *v. a. technis fallere, arte clandeſtina decipere*, narra, bedraga med liſt, góra et ſpratt.

PUSSET, *v. n. flare, ſpirare*, blåſa. Piåga puſſa, *ventus ſpirat*, vådret blåſer. *It. active, afflare*, blåſa på. Tållåb puſſet, *afflando prunam flammam excitare*, blåſa up elden. Puſſi mo nala, *afflabat me*, han blåſte på mig. Puſſeſtet, *dimin.* blåſa litet. Puſſegåtet, *incboat.* begynna at blåſa.

PUSSONJES, *n. ſ. aura afflans, flamen*, våderpuſt, våder.

PUSSOTAK, *follis*, blåsbålg, *v.* poſotak.

PUSSOTET, *v. a. afflare, inflare*, blåſa på. blåſa up. *cfr.* puſſet.

PUSTET, *v. a. de morſu ſerpentum dicitur: mordere*, bita, ſtinga: ſåges om ormar. Kårbma puſta, *ſerpens mordet ſive pungit*, ormen hugger.

PUSTESTET, *v. a. pala haurire*, óſa med ſkåfvel. *It. tranſl.* Jaureb puſteſtet, *piſcium magnam copiam capere*, fånga ganſka mycket fiſk, likaſom óſa up fiſk utur ſjón.

PUTTJA, puttjes, *n. ſ. vide* wuoitas.

PUTTJASET, *vid.* påttjaſet. Puttjaſtet, *vid.* påtjeſtet *&c.*

PUTTJET, *mulgere*, mjólka, *vid.* påttjet.

PUWE, *bos, pecus, vide* buwe.

PUWET, *v. a. ſtrangulare, ſuffocare*, ſtrypa. Kiålain puwet, *gulam laqueo frangere.* Puweſtet, *dimin.* Puwegåtet, *incboat. vid.* buwet.

PUWETUM *&* *contr.* puwom, *ſtrangulatus*, ſtrypt.

PUWEM, *n. ſ. ſtrangulatio*, ſtrypande.

PUWOT, *paſſ. ſtrangulari*, ſtrypas.

PYDDO, *tibiale laneum*, ſtrumpor, ullſtrumpa. Pyddoit tſaket, *tibialia induere*, draga ſtrumporna på ſig. *Dicitur etiam* piddo.

PYLT, *vide* pild. *cfr.* riddo.

PYRS, pyrſo, *v.* birſo, *ſclopetum*, bóſſa.

PYT-

Pyttotet, *colere*, dyrka, *v.* pittotet.

Pywet, *vide* piwet. *Obſ. literæ* i & y *adeo alternant in hac lingva, ut promiſcue efferantur.*

Pådd, påddå, *n. ſ. tempus*, tid. Talwe pådd, *tempus hibernum*, vintertid. Ekkedes pådd, *hora veſpertina*, aftonſtund. Rektes pådden påtet, *tempore venire opportuno & juſto*, komma i råttan tid. Jabmem pådd, *hora mortis*, dódsſtund. Påddats, påddets & påddåts, *dimin. breve temporis momentum*, en liten ſtund, liten tid.

Påddalok, påddålok & påddålokkoi, *adv. ſemper, omni tempore*, altid, ſtundeligen.

Påddanet, *v. n. dilabi, diſſipari*, fórſkingras. Ålo le påddanam, *grex diſſipatus eſt*, hjorden år fórſkingrad. Åno påddana nelje ſajai, *amnis in quatuor rivulos minores diffluit*, elfven delar ſig i fyra grenar. Påddanaſtet, *dimin.* litet fórſkingras. Påddanatjet, *inchoat. incipere diſpergi*, begynna at fórſkingras.

Påddanaddet, *v. n. frequ. idem ac* påddanet.

Påddet, *v. a. dividere, partire*, dela, ſónderdela. Piårgoit påddet, *viſcera diſſecare*, ſkåra ſónder kóttet. Kalle ſajai kalkab påddet? *in quot partes disjungam?* i huru många delar ſkal jag dela ſónder.

Påddetet, *v. a. diſpergere, diſſipare*, fórſkingra. Påddeta ſautſit, *diſpergit oves.* Påddeti ålobs, *gregem ſuum diſſipabat*, han fórſkingrade ſin hjord. Påddeteje, *particip. diſpergens, diſſipans*, fórſkingrare. Påddetaſtet, *dim.* litet fórſkingra. Påddetatjet, *inchoat.* begynna at fórſkingra.

Påddetakes, *n. a. diſſipabilis, diſſipationi obnoxius*, ſom kan låtteligen fórſkingras. *It.* påddetakes ådnam, *regio, ubi greges facile diſſipantur*, ſådant landſkap, dår boſkaps-hjordar låtteligen fórſkingras.

Påddi tet, *v. n. åiſpalari*, ſkingras. *vide* påddanet.

Påddoi, *adv. ſparſim*, hår och dår.

Påddos, *n. a. diſperſus, disjunctus*, kringſpridd, ſårſkild. Påddos muorah, *arbores raræ*, gles ſkog, dår et trå ſtår hår och et annat dår. Påddos muórjeh, *baccæ raræ & minus copioſe in uno loco creſcentes*, bår, ſom våxa tunnt och ej många på et ſtålle. Påddos pednik, *nummi minuſculi ſive majorum partes minores*, lóspenningar, ſmått mynt. *Oppoſ.* tjåkes.

Pådhet, pådhetet, *v.* påddet, påddetet.

Pådn, *n. ſ. media pars corporis*, midja. Kaſka boll, *idem. It. locus depreſſus ſive quo quid gracilius eſt, quam alibi, ſtrix*, bógel ell. en intryckning, dår något år ſmalaſt. Pådnen le kaſko, *qua partem mediam gracilior eſt*, han år ſmalaſt midt på.

Pådne, *fundus*, botten, *vide* båtne.

Pådnet, *v. a. nere*, ſpinna. Laikeb pådnet, *filum ducere*, ſpinna garn. Kainob pådnet, *funem contorquere*, ſno ihop rep. Pådneſtet, *dim.* litet ſpinna. Pådnegåtet, *incheat.* begynna at ſpinna. Pådnajet, *id. Fenn.* punon, *manibus torqueo, contorqueo.*

Pådnek, *n. a. non netus*, oſpunnen. *It.* pådnek tjåkkahet, *non nere*, ej ſpinna, ſitta utan at ſpinna.

Pådnelet, *v. a. celeriter nere*, ſpinna fort.

PÅDNETATTET, *v. n. posse neri*, kunna spinnas. I tat ullo pådnetatte, *duci hæc nequit lana*, denna ullen kan ej spinnas.

PÅDNETET, *v. a. nendum curare*, låta spinna. Pådnetijeb sunji ulloit, *lanam ei tradidi nendam*, jag fick henne ull at spinna.

PÅDNEM-REIDO, pådnem-råkk, *colus*, spinråck.

PÅDNJE, *n. s. senex*, gubbe. *Maritus*, *mas*, åkta man, man. Pådnje ja nisun, *maritus & uxor*, man och hustru. Mo pådnje, *maritus meus*, min man. *cfr.* teudo. Pådnjats, *dim. masculus*, en liten man. Pådnjekuts, *alterum dim. senex*, *ætate provectus vir*, en gammal gubbe. *It. maritus*, gift man.

PÅDNJET, *v. a. torquere*, vrida. Kainob pådnjet, *funem contorquere*, vrida ihop et rep. Piåssob pådnjet, *vimen torquere*, vrida en vidja. Pådnjestet, *dimin.* litet vrida. Pådnjegåtet, *inchoat.* begyn. at vrida. *Fenn.* punon, *torqueo*.

PÅDNJELET, *v. a. frequ. id. ac* pådnjet. *It. nauseare*, *nausea laborare*, våmjas, kråkas.

PÅDNJELEM, *n. s. contortio*, *distortio*, vridning. *It. nausea*, *tortus*, våmjelse, kråkning.

PÅDNJEK, *n. a. non tortus*, *vid.* pånjek.

PÅDNJEM, *n. s. distorsio*, vridning.

PÅDNJETET, *v. a. contorquendum curare aut nectendum*, låta vrida eller flåta.

PÅDNJEDATTET, *v. n. posse contorqueri*, kunna vridas.

PÅDNJOT, *v. passiv. torqueri*, *contorqueri*, vridas. *It. nauseare*, *ad vomitum concitari*, kråkas. *It. active interdum*, *ut frequentativum* τȣ pådnjet, *contorquere*, *nectere*, vrida, flåta.

PÅDNJOT, *adv. detorto modo*, *distorte*, *oblique*, på sned, vridit, orätt. Pådnjot pakoitan jårgesti, *verba mea in alium & perversum sensum detorquebat*, han vrångde mina ord i en annan och orätt mening.

PÅDNOS, *n. s. quod nendum est*, *pensum lanæ aut alius ejusmodi materiæ nendæ*, spånad, det som skal spinnas. Pådnoseb waddet, *pensum dare*, gifva ut spånad.

PÅDO, *n. s. sordes*, *omne istud*, *quod inquinat*, besmittelse, orenlighet.

PÅDOT, *v. passiv. inquinari*, orenas, sölas. Tarwin pådot, *pice liquida inquinari*, blifva besölad med tjära. *cfr.* pahdet.

PÅDWO, *n. s. vid.* pådo, *inquinamentum*.

PÅDWET & pådwotet, *v. a. contaminare*, *inquinare*, besöla, orena. Pådwostet, *dim.* litet orena. Pådwotowet, *pass. inquinari*, orenas, nersölas. Abma kalkin pådwotowet, *ne polluerentur*, *Joh. 18: 28.*

PÅDWOT, *v. n. id. ac* pahdet, se padhet.

PÅDWOTEJE, *n. a. contagiosus*, besmittelig. *Qui facile inquinat*, som gör oren.

PÅDWOTEKE, pådwotekes & *Austr.* pådwotkenna, *n. a. non inquinatus*, *non pollutus*, obesmittad, ej orenad. Ja fångo pådwotekes, & *lectus impollutus*, *Ebr. 13: 4.* *In Theolog. occurrit.*

PÅIGESET, *v. n. dispergi*, *in auram dissipari*, flyga hit och dit i vådret, fyka. Tälke påiges, *plumæ in auram disperguntur*, dun-fjådrarne fara hit oc dit i vådret, fyka bort.

PÅIGETET, *idem ac* påigeset. Jaso påiget

get to wuoſſeſt, *farina e ſacco tuo fumat ſive inſtar pulveris diſperſi exit*, mjölet dammar utur din ſäck. Qwolga pâiget, *pili emiſſi diſperguntur*, håret dammar eller flyger ikring.

PÂIMATS, *n. avis, accipiter alpinus, mures comedens*, hök ſom viſtas i fjällen och åter möſs. *It. transl. helluo, voracitati deditus*, fråſſare, ſtoråtare.

PÂIME, *n. ſ. eſca avium*, fogel-mat. Pâime muora, *arbor, in qua eſcam inveniunt aves ſive ubi comediſſe videntur aves*, et trä där foglar ſynas hafva åtit bär eller annat utaf.

PÂIMET, *v. a. comedere, (de avibus tantum)* ſäges endaſt om foglar; åta. Åh pâimet wuoidno, *comediſſe non videntur aves*, foglarne ſynas ej hafva åtit.

PÂITJA, pâits, *puerulus*, pilt, *vid.* patja.

PÂITO, *n. a. perverſus, falſus, non verus, injuſtus*, orätt, oriktig. Pâito kåino, *via falſa*, orätt eller oriktig väg. Pâito Jubmel, *idolum*, afgud. Pâito âlma, *alius & non ipſe, quem putamus, vir*, en annan man, än den man trodde. Pâito ſajai piejet, *non debito collocare loco*, lägga på orätt ſtälle.

PÂITOT, *adv. minus recte, injuſte*, orätt, oriktigt. Pâitot leh todn kullam, *non recte audiviſti*, du har ej hört rätt. Pâitot tjalet, *errare in ſcribendo*, miſsſkrifva ſig.

PÂITOLAKA, *adv. falſa & erronea ratione*, på oriktigt ſätt, ej rätteligen. *vid.* pâito.

PÅKOS, *n. ſ. riſus*, löje, ſkratt. Påkoſit maſſa peſtib, *riſum vix tenebam*, jag kunde med möda hålla mig ifr. at le.

PÅKOSET, *v. n. incipere ridere*, begynna at le, draga på munnen, *cfr.* mojotet.

PÅKOSTET, *v. n. ridere*, le, ſkratta. Påkoſta akteb takka, *ſemper & continue ridet*. Påkoſtaſtet, *dimin. ſubridere*, ſmå-le. Påkoſtallet, *frequ. cachinnari*, ſkratta, ſtorſkratta.

PÅKOSTEM, *n. ſ. riſus, ipſe actus ridendi*, leende, når man ler. *Synon.* tjaima, mojotallem.

PÅKS, påkſa, *femoralia*, byxor, *v.* måuka.

PÅKSESTAK, *n. ſ. obſonium*, ſåfvel. Walde tab påkſeſtaken, *ſume hoc obſonii loco*.

PÅKTET, *v. a. expergefacere*, väcka up. Ådejit påktet, *expergefacere dormientes*, väcka up de ſofvande. *cfr.* råsſot, *idem*.

PÅKTJANET, *v. n. ſuffocari, de illo dicitur, cui in edendo ſpiritus intercluditur ex offula gutturi imprudentius ingeſta*, ſtorkna, förlora andan af något ſom faſtnar i halſen. *Transl. de mola frumentum comminuendum per idem, quo immittitur, foramen reſpuente*, ſäges ock om en qvarn, ſom drager kornet up omalit.

PÅKTJO, *n. ſ. dorſum*, rygg. Påktjo muſte ſagneta, *dorſum mihi prurit*, ryggen kliar på mig. Nâde påktjoin wadſet, *onus dorſo ſubire*, gå med bördan på ryggen. Påktjo-hål, *obtrectatio*, baktal. Påktjots, *dimin.* liten rygg, *cfr.* tjawelk.

PÅKTJOS, *n. a. ad dorſum pertinens, imprimis veſtis pars poſterior*, ſom hörer til ryggen, ryggſtycket på kläder, bakdelen af et plagg ell. annat. Påktjos puore *Lappones vocant, ſi poſt parentum aut cognatorum alicujus obitum ſecunda uſi ſint fortuna in piſcatu, venatione aut alio quocunque negotio, quem felicem ſucceſſum ut de vita decedentis*

dentis donum posthumum reputant. Påktjos puore kalla Lapparne det, om de, efter föråldrarnes eller någon slågtinges dódel. frånfålle, åro lyckelige i fiske, djurfång eller annat dylikt, hvilket de anse såsom en gåfva af den dóda.

Påktjost, *adv. a tergo*, på ryggen, bakom ryggen. Påktjost ladet, *a tergo adoriri*, anfalla på ryggen. *Compos.* påktjosthåla, *obtrectatio*, baktal. *cfr.* håla, mangeltes håla, *id.* Påktjosthåleje, *obtrectator*, baktalare, förklenare. Påktjosthålet, *obtrectare*, förklena, baktala.

Pålasaddet, *v. n. murmurare*, *fremere*, gny, sorla. Qweika pålasadda, *cataracta fremit sive murmurat*, forssen gnyr. *Austr.*

Påldet, *v. a. urere*, *comburere*, brånna. Muorait påldet, *ligna comburere*, brånna ved. *Dicitur etiam:* tållåb påldet, *qu. dic. ignem urere*, *h. e. alere ignem*, *ne intermoriatur curare*, hålla elden vid magt, at den ej slocknar. *It.* Tarweb påldet, *picem excoquere ex abiete*, brånna tjåra. Winab påldet, *spiritum e frumento elicere sive excoquere*, brånna brånvin. Påldestet, *dimin.* litet brånna. Påldajet & påldegåtet, *inchoativ.* begynna at brånna. *Fennon.* poldan, *uro.*

Påldeje, *urens*, *qui urit*, den som brånner.

Påldem, *n. f. ustio*, *combustio*, brånnande. Wina påldem, *excoctio spiritus frumenti*, brånvins-brånnande. Påldem mårk, *cauterium*, brånnmårke.

Påldelet, *v. a. frequ. comburere*, förbrånna. Påldelowet, *pass.* förbrånnas. Påldelem, *subst. vide* påldem, *id.*

Påldajattet, *v. a. vide* puolajattet.

Påldetattet, *v. n. posse uri*, kunna brånnas. I njuoska muora ila påldetatte, *lignum viride*, *quod non siccum est*, *minus est igni alendo aptum*, rå ved brinner ej vål. I tållå påldetatte rasjost, *ob pluviam ignis accendi & foveri nequit*, man kan ej hafva eld för regnet skull.

Påldetet, *v. a. urendum curare*, låta brånnas. Tarweb påldetet, *picem excoquendam curare*, låta brånna tjåra.

Påldetowet, *passiv. uri*, *comburi*, brånnas.

Påldetom, *n. a. ustus*, brånd.

Påldne, *n. f. tuber*, tufva, *vide* måkt.

Påldnajes, *n. a. tuberibus frequ.* tufvig.

Påll, *n. f. corpus*, kropp. *vid.* boll. Pålleg, *idem.*

Pålla, *n. f. pollen*, fint damb, af mjól eller annat. *Austr.*

Pållestak, pållåstak, *n. f. pars media corporis*, *ab humeris ad coxas*, lifvet, den delen af kroppen, som år ifrån axlarne til hóften eller lånderna, båhlen.

Pållet, *v. n. idem ac* påigeset, se påigeset. Jaso wuoffest pålla, *farinæ pollen e sacco fumat*, mjólet dammar utur såcken. Muottek pålla, *ningit aliquantum*, det snógar litet.

Pålles, pållås, *n. f. imber*, il, regn-il eller snó-il. Pållåsi manna tat rasjo, *non nunc continue & diu pluit*, *sed vicibus repetitis imbres effunduntur*, det regnar nu ej med et, utan il-tals och ofta. Muotta pållås, *nivis*, *ut ita dicam*, *imber*, snó-il.

Pålltot, *v. n. frigore uri*, förkylas. Juolkeh låh muste pålltom, *frigore mihi*

mihi usti sunt pedes, mina fötter åro förkylda. Niårah låh pålltom, *gelu genæ perustæ sunt*, kinderna åro ömkylda. *Scribitur quoque* påldot, *sed ad pronunciationem (cui studemus) propius accedit* pålltot, *salva radice vocis* påldet, *urere, quam vide supra. Hinc hiph.*

PÅLLTOTET, *v. a. frigori perurenti se exponere*, utsåtta sig för köld om ömkylning. Pålltotijeb niårait, *genas a frigoris perurentis violentia & injuriis defendere non potui*, jag ömkylde mina kinder. Njuoneb pålltotijeb, *nasus mihi frigore perustus est*, jag ömkylde nåsan.

PÅLLTOM, *n. a. frigore perustus*, förkyld.

PÅLLKESTET, *v. n. obstrepere, obmurmurare*, mumla, gnabbas. *Austr.*

PÅLLKESTEM, *n. f. strepitus, contentio*, buller, ordvåxling, kif. *Rarius occ.*

PÅLNE, *vid.* påldne. Pålnesk, *vid.* påldnajes.

PÅLO, *n. f. globulus, imprimis argenteus ejus generis, quo utuntur Lappones ad ornandam vestium partem anteriorem gremiumque*, knapp, i synnerhet af silfver, sådane, som Lapparne bruka för granlåt skull på klåderna, vid barmen. Kolma para påloist, *tria paria globulorum argenteorum*, tre par knappar af silfver. Pålots, *dimin.* en liten knapp.

PÅLOK, *globulus quo vestes connectuntur*, knapp at knåppa igen klåder med.

PÅLPARTET, *v. a. globulis connectere, (de vestibus)* knåppa igen med knappar, *cfr.* pålok.

PÅLPE, *n. f. impedimentum, obstaculum*, hinder. Mi le pålpen? *quidnam est impedimenti? sive, quid impedit?* hvad år som hindrar?

PÅLPALET, *v. n. retardari, impediri*, hindras, blifva förhindrad. Maina pålpaleh? *quo retardantur sive impediuntur?* hvad år som hindrar dem? *cfr.* ajanet, ajanes.

PÅLTET, *v. a. fodere, arare*, plöja, gråfva.

PÅLTESTET, påltåstet, *v. a. fodere, effodere*, gråfva, gråfva up. Muottekeb påltestet, *nivem fodiendo removere*, gråfva bort snön. *It.* jaureb påltåstet, *magnam piscium capere copiam*, få ganska mycket fisk. *cfr.* palet, palat.

PÅNDAS, *n. a.* påndot, *v. n. &c. vid.* bånda, båndot *&c.*

PÅNEK, pånetet, pånetattet, *v.* pådnek.

PÅNJE, *n. f. flexura, curvamen*, böjning, krok. Tat muora le pånjen kasko, *tortuosum in media parte hoc lignum est*, detta trå år krokigt och vridit midt uppå. *Transl.* pånji pira, *per ambages & anfractus*, genom krokar och omvågar. *cfr.* pådnjet.

PÅNJEK, *n. a. non tortus*, ovriden, oslåtad. *It. distortus, limus*, vind, sned. Pånjek muor, *arbor tortuosa, cujus fibræ & partes constituentes trunci spiralem æmulantur lineam*, et vindt trå. Pira pånjek, *valde tortuosus*, mycket vind och krokig.

PÅNJO, *fel ursinum*, björngalla. *Lapponum est panacæa, qua omnibus fere malis mederi satagunt. Quod etiam vulneribus illitum optimum sit vulnerarium medicamen contendunt.* Björngalla brukas af Lapparne såsom et botemedel för nåstan alla sjukdomar, och åfven för sår.

PÅNOS, *vide* pådnos.

PÅRDET, *v. a. ponere, collocare*, stålla, såtta. *vide* piejet, se piejet. Pårdestet,

ſtet, *dimin.* Pårdegåtet, *incboat.* begynna at lägga.

Pårdetattet, *v. n. vide* piejetattet.

Pårdnos, *illa pars cultri, quæ manubrio inſeritur*, tången på en knif.

Påres, *n. a. qui ætate eſt adulta, ætate aliquantum provectus*, något gammal, åldrig. *Minus eſt quam* wuoras, *qu. vid.* Man påres leh todn? *quot annos natus es?* huru gammal år du? Jake påres, *anniculus, unum natus annum*, årsgammal. Te le påres paha, *ah! ſenem malignum*, ack! den elaka gubben. *Compar.* påraſub & påraſubbu, äldre. *Superl.* påraſumus, den åldſte.

Pårasmowet, *v. n. adoleſcere, annis creſcere*, blifva åldre, tiltaga i ålder. *De infantibus & adoleſcentibus dicitur, de adultis vero* wuoraſtowet, wuoraſtutjet, ſåges om barn och ungdom.

Pårasubbuwuot, *n. ſ. major ætas, prærogativa natalium*, fóreträde i ålder. Påraſubbuwuotinas ſodn mo paijel kåttja, *major ille natu me juniorem contemnit*, han ſer mig ófver axelen, fór det at han år åldre.

Pårew, *œſtrum*, bróms. *It. ratis*, flotte. *vide* bårre. *Fenn.* porras, *ponticulus.* Pårewin raſta mannet jåkkåit, *fluvios ponte natante tranſire*, fara ófver elfver med flotta.

Pårg, *n. ſ. de nive dicitur, imber ſive copioſa nivis effuſio, quæ tamen cito deſinit ſive tranſit*, ſnó-il. Pårg påta, *ningere incipit*, det kommer et ſnó-il. *cfr.* pålles, *quod de pluvia ſæpius dicitur.* Pårgåts, *dimin.* et litet ſnó-il.

Pårga, *n. a. villoſus, cui longi & denſi ſunt pili*, hårluden, lång och tjockhårig.

Pårge, *menſis Auguſtus*, Auguſti månad. *A* pårga *ita dictus, quia illo tempore rangiferi magis evadunt piloſi, æſtate plus depiles.*

Pårget & pårgetet, *in aquam ſive mare ſe projicere*, kaſta ſig i ſjón. Pårgeti jaurai, *in lacum ſe projecit*, han ſtórtade ſig i ſjón. Pårgai wuojet, *in aquas ſe projecit nataturus*, han kaſtade ſig i ſjón at ſimma.

Pårgestet, pårkeſtet, *v. n. fumare, fumum emittere*, ryka, gifva rók ifrån ſig. Tållå pårgeſt, *ignis fumum emittit*, elden ryker. Suowa pårgeſt, *fumus emittitur*, det ryker, róken ſtiger up. Pårgeſtaſtet, *dimin.* litet ryka. Pårgeſtatjet, *incipere fumare*, begynna ryka.

Pårjes, *velum*, ſegel. Pårjeſeb tſegget, *vela facere, expandere velum*, hiſſa ſegel. Pårjeſats, *dimin.* et litet ſegel. *Fenn.* purje, *velum. Norvagice* bóri.

Pårjestet, *v. n. velificari*, ſegla. Tan palen pårjeſtime puoriſt, *hac vice bene velificati ſumus*, denne gången ſeglade vi lyckeligen och vål. Pårjeſtaſtet, *dimin.* ſegla litet. Pårjeſtatjet, *inchoat.* begynna at ſegla.

Pårjesteje, *velivolus*, den ſom går fór ſegel.

Pårjestem, *n. ſ. velificatio*, ſeglande.

Pårka, *n. ſ. contus*, ſtång, bårling. *Fenn.* porcka.

Pårket, *v. a. disrumpere*, afſlita, *vide* påtket.

Pårkot, *v. n. villoſum ſive piloſum fieri*, blifva hårluden. *De rangiferis dicitur tempore autumnali, cfr.* pårga, pårge. *Synon. eſt* påuhlet, *quod vide.*

Pårre, *ratis*, flotte, *vide* bårre.

Pår-

Pårret, *v. a. edere*, *comedere*, åta. Ib le anje udne pårråm, *jejunus adhuc sum hodie*, *nihil adhuc hodie comedi*, jag har ånnu ej åtit något i dag. Pårråika, *(dual.) comedebant*, de två åto. Kåsse lijen pårremen *five* pårråmen, *comedentibus illis*. *It. mordere*, bita. Piådnak pårra, *canis mordet*, hunden biter. Kedkats kabmakesne juolkeb pårra, *lapillus in calceo pedem vexat*, en liten sten i skon plågar och gnager foten. *It. terere*, *atterere*, skafva, nóta. Pårretowet, pårråtowet, *pass.* åtas. Pårrestet, *dimin.* & pårråstet, litet åta. Pårregåtet, pårrågåtet, *inchoat.* begynna at åta. *Fenn.* puren, *mordeo*, *in infinitiv.* purra, *mordere*, & puria, *mordax*, puru, *mansum*.

Pårratjet & pårråtjet, *edere*, *comedere*, åta. Påte pårråtjet, *veni comesum*, kom och åt. *Est quasi supinum verbi* pårret.

Pårreje, pårråje, *edens*, *comedens*, den som åter. Wiåka pårreje, *helluo*, en fråssare. Stuor pårråje & ådna pårråje, *id. It. mordax*, bitande. *It. transl. inimicus*, fiende, ovån. *Imprimis de illo*, *qui magicis artibus & sortilegiis nocere alteri studet*, såges egenteligen om en sådan, som sóker at med svartkonst och trulldom góra en annan skada. *cfr.* raddok.

Pårrem, *n. f. esus*, *ipse actus edendi*, åtande. Pårremest laiti, *edendo desistebat*, han uphórde at åta. Ådna pårrem, *edacitas*, *voracitas*, fråsseri. *vid.* raddokwuot. *Compos.* pårremlaka, *adv. modo esui idoneo*, på tjenligit sått at åta. I le anje pårremlaka karwetum, *non adhuc ita est paratum*, *ut comedi possit*, det år ånnu ej så lagat, at det kan åtas.

Pårrak, pårråk, *n. a. jejunus*, *qui nihil cibi sumsit*, fastande, som ej har fått mat. Pårråk tjåiwe, *stomachus jejunus*, fastande mage. Pårråk orrot, *jejunare*, fasta. Pårråk orrom, *jejunium*, fasta, fastande. Pårråk orromen tjada, *per jejunium*.

Pårrelet, pårrålet, *v. a. frequ. idem atque* pårret, *edere*, *terere*, åta, nóta. Pårrelowet, *passiv. conteri*, fórnótas. Kaino pårrelowa, *funis atteritur*, repet fórnótes. *It.* Peiwe ja mano pårrelowa *eclipsis fit solis*, *deliquium fit lunæ*, solen och månan fórmórkas, *qu. dicer. comeduntur five devorantur. Haud absimilem alias quoque gentes fovisse sententiam ex historicis patet.*

Pårrelem, *n. f. consumtio*, fórtårande.

Pårreltattet, pårråltattet, *v. a. facere ut conteratur aliquid*, *conterere*, låta fórnótas, fórnóta. Kainob pårråltattet, *funem atterere*, fórnóta repet.

Pårrestallet, pårråstallet, *v. a. intensiv. vorare*, *cibo se ingurgitare*, fråssa, åta omåtteligen.

Pårrestowet, pårrestutjet, *five ad pronunciandi rationem* pårråstowet & pårråstutjet, *v. n. esurire*, *esurire incipere*, vara hungrig, blifva hungrig. Talle pårråstutjab, *jam cibum appeto*, jag vill nu hafva mat. *cfr.* nelgot.

Pårråtakes, *n. a. mordax*, bitande. Pårråtakes piådnak, *canis mordax*, en ilsken hund, som biter folk. *Scribitur quoque* pårratakes, *Matth.* 7: 15.

Pårremas, pårråmas, *n. f. quod edi potest*, *cibus*, mat, det som kan åtas. Åh talle påtsoh pårråmaseb kaudne, *rangi-*

rangiferi nunc pabulum non inveniunt, renarne finna nu ingen föda.

Pårråtallet & *interd.* pårratallet, *v. n. morderi*, *morſu lædi beſtiæ alicujus*, blifva biten. Pårråtalli piädnaki, *canis illum morſu lædebat*, han blef hundbiten. Pårråtallem, *ſubſt. ipſe actus dum iſtud fit*, *morſus*, bett, når man blir biten. Katte pårråtallemeſt, *cave ne mordearis*, akta dig, at du ej blir biten.

Pårråtet, *interd.* pårretet, *v. a. hiphil* τȣ pårret, *edendum dare*, *morſui exponere*, gifva at åta, låta åta, låta blifva biten. Mesit pårråtet ſtalpai, *vitulos rangiferinos a luporum non defendere morſu.* Manait pårråtet, (*uſit.* piäbmet) *liberos cibare*, gifva barnen mat. *It.* pårråtet, *frequ. id. ac* pårret, åta.

Pårrets, *ſubula*, *terebra*, ſyl. Pårretſats, *dimin.* en liten ſyl.

Pårrew, *vide* pårew, ſlautja.

Pårte, *n. ſ. vas ſive corbis e cortice betulino confectus*, nåſverſkåppa.

Pårwe, *n. ſ. ſebum*, talg. Pårwe wuoj, *pingve frigore ſpiſſatum*, ſtelnadt fett. Pårwin wuoitet, *ſebo aut alio pingvi inungere*, ſmörja med talg, eller annat fett. Pårwojes, *adj. unctuoſus*, *ſebo oblitus*, talgig, med fett beſtruken.

Pårwot, *v. n. de pingvibus liquefactis & oleoſis dicitur*, *dum gelu vel igne remoto rurſus coaleſcunt & inſpiſſantur*, ſtelna, ſtarkna, ſåges om fett och ſlått, når det ſtelnar. Wuoja pårwoi, *pingve liquefactum rurſus coibat*, ſlåttet ſtarknade eller ſtelnade.

Påske, *n. ſ. calx*, hål. Påſkeſne tjowot, *calcem calce terere*, följa i hamn och hål; följa tått efter. Aiweſt kitta påſkai, *a capite ad calcem. Fenn.* potca, *genu boum &* potcaiſta, *calcitrare.*

Påsk, påſkå, *n. herbæ*, *angelica officinalis*, angelika. *Ipſam herbam appellant* påſk, *radicem vero* urtes. *Caules decorticatos absque ulla alia præparatione avide comedunt Lappones*, *& quidem copia haud exigua*, *&*, *ne tempore hiberno & autumnali his careant deliciis*, *caules diſſectos aëre torrent & ſole*, *quos deinceps in uſum recondunt. Folia herbæ viridis ſive recentis & capita aqua macerata coqvunt lactique rangiferorum immiſcunt*, *additis ſimul baccis alicujus ſpeciei edulibus*, *quod obſonii genus in tonnis & amphoris in vernum tempus reſervant. Ipſam radicem herbæ recentem coqvunt decorticatam ſimul cum carne*, *ſed rarius*, *ſæpius ut inutilis rejicitur ob amaritiem*, *exigua quantitate interdum ſiccata venditur mercatoribus*, *in uſum officinarum*, *plus quam exiguo pretio. Valde in alpibus copioſe creſcit Lapponicis & in proximis ſilvis.* Atja påſk, (*qu. dic. angelica tonitrui*) *appellatur altera ſpecies*, *angelica ſilveſtris*, *quam totam rejiciunt*, *Svetice* björnſtrut. Påſkån äiwe, *caput ſive corolla angelicæ officinalis*, knopparne på angelike-ſtjelken. Påſkå ſåwo, *vallis*, *ubi angelica creſcit*, en dal, dår angelika våxer.

Påsker, *Chirurgus*, *Medicus*, Fåltſkår.

Påsketet, påſkåtet, *v. a. pungere*, ſtinga. Sije kalkeh wuoidnet, kåb ſije påſkåtam låh, *videbunt quem pupugerunt.* Swerdin tjada påſkåtet, *gladio confodere*, med vårjan genomſtinga. Påſkåtaſtet, *dimin.* litet ſtinga. Påſkåtatjet, *incohoat.* begynna at ſticka.

Fenn. puſken, *cornu peto & puſketan, cornu ferior.*

PåSKETATTET, påſkåtattet, *v. a. & n. pungendum curare, poſſe pungi*, låta ſtinga, kunna ſtickas.

PåSKETEM, påſkåtem, *n. ſ. punctio*, ſtyng, ſtickande.

PåSKETEJE, påſkåteje & *contr.* påſkeje, *pungens*, den ſom ſticker.

PåSKO, *n. ſ. pleuritis*, håll och ſting. Sidon munji påſko tjodtjo, *pleuritide lateris laboro*, jag har håll och ſtyng i ſidan. *Valde frequens eſt morbus apud Lappones & lethalis, quod non mirum, cum ſangvinem mittere quam pauciſſimi illorum calleant & frigidam etiam morbo conflictantes bibant.*

PåSKOGåTET, *v. n. de pleuritide dicitur, dum incipit ſentiri*, håll och ſtyng begynner at kånnas.

PåSME, *n. ſ. obſonium*, ſåfvel. *It. menſa ſecunda*, efter-råtter, deſert.

PåSSET, *v. a. vide* laketet. *Auſtr.*

PåSSJO, *pars tentorii ſive tugurii Lapponum intima ex adverſo oſtii, ubi vaſa & cibi reponuntur*, et rum midt emot dörren i en Lappkoja, dår kåril och mat ſtållas och förvaras. Påſſjo raike, *oſtium quoddam ſive foramen in hac parte tentorii, per quod olim, ex ſuperſtitione quadam, illas res & captas beſtias in tugurium miſerunt, quas per vulgarem januam immittere nefas & profanum erat, ut e. gr. urſos, caſtores & omnia illa animalia, quorum carnem avide comedunt.* Påſſjo raike, kallas en löndörr eller hål på Lappkojan, igenom hvilket Lapparne fordom af vidſkepelſe inlade de djur, dem de tyckte om at åta, och råknade för otilbörligit at båra in igenom den vanliga dörren. Påſſjo akka, *idolum ſive Dea quædam, quam olim coluere*, en afgudinna hos de fordna Lappar.

PåST, *tabellarius*, poſt. *Svecan.*

PåSTO, påſtot, *vide* påito, påitot.

PåSTOK, *n. ſ. refluxus aquæ & circumgyratio, imprimis ad littora cataractarum, ſyrtis*, vatten-hvirfvel, återſtröm. *Norrland.* agga, edun.

PåTET, *v. n. venire*, komma. Påte teke, *veni huc, accede huc*, kom hit. Påtika, *(dual.)* de två kommo. Påtam låpa, *(dual.) venerunt*, de två hafva kommit. Påtus kutte påtet ſita, *veniat quicunque venire vult*, komme hvem ſom vill. *It.* Alles ſjaddoi påtet, *ad adultam pervenire ætatem*, blifva fullvåxt. Påte puoreſt, *fauſte advenias*, kom lyckeligen, *formula eſt ei reſpondendi, qui nobis propinat, dicens* wuorde tokko, *ſive exſpecta illuc, ſcil. venturum hoc poculum.* Wuorde tokko, din ſkål. Påte puoreſt, vålkommen eller tack. Påteſtet, *dim.* komma litet, komma til litet antal. Pågåtet, *inchoat.* begynna at komma.

PåTEJE, *veniens*, den ſom kommer. *It. futurus*, ſom ſkal komma eller ſke. Påteje wakkon, *ſeptimana proxima*, nåſta vecka. Påteje jakai, *anno proximo*, nåſta år.

PåTEM, *n. ſ. adventus*, ankomſt.

PåTELET, *v. n. frequ. copioſe & magno numero venire, it. celeriter venire*, komma ymnigt och mycket, komma haſtigt. Påtelaſtet, *dimin.* Påtelatjet, *inchoat.* begynna at komma.

PåTATALLET, *v. n.* Puotſelwaſi påtatallet, *morbo corripi*, blifva ſjuk eller utkom-

utkommen för ſjukdom. Påtatallib håkket, *ex improviſo invaſus ſum*, jag blef haſtigt öfverrumplad. Die påtatallab taſa, *heic hæreo & quo me vertam neſcio*, hår ſtår jag rådlös, och vet ej hvad jag ſkal taga mig för. *cfr.* kaudnetallet. Påtatallem, *ſubſt. ipſe actus.* I ſuola påtatallemeſt palla, *fur haud timet, facinus ejus apertum fieri*, tjufven fruktar ej, at hans miſſgårning ſkal blifva bekant.

Påtaltak, *n. ſ. adventus*, ankomſt. Juru påtaltaken, *in ipſo adventu*, vid ſjelfva ankomſten.

Påtastattet, *perveniri poſſe, attingere poſſe*, kunna komma åt. I påtaſtatte tokko, *illuc perveniri nequit, illuc accedere impoſſibile eſt*, man kan ej komma dit.

Påtjestet, *v. a. comprimere, exprimere*, klåmma, trånga, pråſſa ut. Ale mo påtjeſte, *noli me premere*, trång mig intet. Tjatſeb luwah karwoiſt påtjeſtet, *aquam e veſtibus humidis exprimere*, vrida ut vatten utur våta kläder. Påtjeſtaſtet, *dim.* litet klåmma eller pråſſa. Påtjeſtatjet, *inchoat.* begynna at pråſſa. *cfr.* påttjaſet.

Påtjestem, *n. ſ. compreſſio*, pråſſande.

Påtk, påtka & påtkå, *n. ſ. locus inter cacumina montium depreſſior, jugi montis aliquo in loco interrupta altitudo*, en dal ell. affåttning på en bergsrygg, *Norvagice* ſkal. *A* påtkanet, *qu. vid.* Raſtete tab wareb påtkå pakto, *tranſi montis hujus jugum eo quo maxime eſt depreſſum loco*, gå öfver detta berget på det ſtållet, dår det år lågſt. Påtkåts, *dimin.*

Påtket, *v. a. rumpere, disrumperee*, ſlita af. Raſta påtket kainob, *funem disrumpere*, ſlita af repet. Baddit påtket, *vincula rumpere*, ſlita af banden. *It.* manab påtket, *infantem ablactare*, afvånja et barn ifrån bröſtet. Påtkeſtet, *dimin.* litet afſlita. Påtkegåtet, *inchoativ.* begynna at afſlita. *cfr.* tåjet, *quod de ligneis aut aliis rigidis dicitur corporibus, hoc de funibus, loris & ſimilibus. Hinc paſſiv.*

Påtkanet, påtkenet & påtkånet, *disrumpi, rumpi*, ſlitas af. Kaino påtkåni, *funis disrumpebatur*, repet gick af. Kåroſtak påtkåni, *filum rumpebatur*, trån gick af. *It.* piåbmoſt påtkenet, *cibi tædium ſuſcipere, cibum faſtidire*, få matleda. Nidtjiſt påtkånet, *a lactendo deſveſieri*, blifva afvand ifrån bröſtet. Påtkånaſtet, *dim.* litet ſlitas ſönder eller af, m. m. Påtkånatjet, *inchoat.* begyn. at afſlitas, m.m.

Påtkånaddet, *frequ. id. ac* påtkånet.

Påtkanem, påtkenem *ſive* påtkånem, *n. ſ. disruptio*, afſlitning. *It.* Påtkånem piåbmoſt, *tædium cibi*, matleda.

Påtkeset, *v. n. minutatim decidere*, falla ner ſmått, ſmulas. Raſjo påtkeſa, *minutatim & paululum pluit*, det faller litet ſmått regn. Laipe påtkeſa, *in micas abit panis & minuſcula fragmenta*, brödet ſmular ſig, går ſönder i ſmulor. Suoine påtkes, *fœnum diſpergitur*, hö kaſtas omkring eller ſpilles.

Påtkos, *n. ſ. mica*, ſmula. Smawa påtkoſeh, *micæ minuſculæ*, ſmå ſmulor. Påtkoſit tjågget, *micas colligere*, ſamla ihop ſmulorne.

Påtketet, *v. a. rumpendum curare*, låta afſlita, *vide* påtket, *cujus eſt forma Hiphil.*

Hiphil. Disrumpi pati, låta gå fönder. *It. infantem a lactendo desvefaciendum curare*, låta afvänja et barn.

PÅTKOTET, *v. a. frequ. idem ac* påtket, se påtket. *It. passive:* labtjeh påtkotijen, *habenæ rumpebantur*, tömmarne gingo af, blefvo affletna. *It.* Juolkeh muste påtkoteh, *pedes mei rigent, scil. ut incedere vix possim, ut fieri solet, post nimiam & inassvetam ambulationem*, mina ben och fötter hafva blifvit lama.

PÅTTJASET, *v. passiv. premi, comprimi*, tryckas, trångas, pråssas. Tjatse påttjasi ulkos, *aqua exprimebatur*, vatnet utpråssades. Påttjasastet, *dimin.*

PÅTSO, *n. anim. cervus reno, rangifer*, rendjur, ren. *Dicitur quoque* påtsoi. Årres påtsoi, *rangifer mas*, hann-ren. Ningeles påtsoi, *rangifer fœmina*, hon-ren. Påtsoi ålo, *grex rangiferorum*, ren-hjord. Påtsots, *dimin.* en liten ren. *It. grex rangiferorum*, ren-hjord. Mo påtsots, *meus grex rangiferorum*, min ren-hjord.

PÅTSETET, påttsetet, *v. n. germinare, gemmare*, grönskas, slå ut. Grase påtseta, *gramen germinat.* Muora påtseta, *arbor gemmat*, trå slår ut knoppar. Påtsetastet, *dimin.* spricka litet ut. Påtsetatjet, *incheat. & Austr.* påtsesjaddet, *incipere germinare*, begynna at spricka ut.

PÅTSETEM, *n. s. germinatio*, utsprickande, grönskande.

PÅTTANET, påttenet & påttånet, *v. n. intumescere*, svålla, svålla up. Kåta muste påttåni, *manus mea intumescebat*, handen svall up på mig. *It. effervescere*, koka öfver, *usitatius* påttaset, *qu. vid.* Påttenastet, *dim.* svålla litet up. Påttånatjet, påttenatjet, *incheat.* begynna at svålla.

PÅTTANEM, påttånem, *n. s. tumor*, svullnad. Tjalmi påttånem, *tumor oculorum.* Påttånes, *id.* *It. vomica, ulcus*, böld.

PÅTTASET, *v. n. effervescere, effervescendo superfluere*, koka öfver. Kebne påttas, *olla superfluit ob nimiam ebullitionem*, det kokar öfver grytan. Påttaseje ajek, *fons ebulliens*, en källa som våller up utur jorden. *It.* påttaset, *intumescere, fermentescere*, gåsa up. Daigen påttas, *farina subacta fermentescit*, degen gåser up. *Fenn.* potisen, *bullio.*

PÅTTETET, *v. a. tumefacere, tumorem efficere*, förorsaka svullnad. Påtteti mo kåtab slåweminas, *verberibus manum meam tumidam effecit*, han slog min hand, at hon svall up. Påttetastet, *dim.* förorsaka en lit. svullnad.

PÅTTJET, *v. a. mulgere*, mjölka. Påttjestet, *dim.* Påttjajet & påttjegåtet, *incheat.* begynna at mjölka. *It. neutr.* Kosa påttja, *vacca lac præbet mulgenti*, kon mjölkar. Påttjeje, *particip. mulgens, lac præbens*, den som mjölkar, den som ger mjölk.

PÅTTJEM, *n. s. ipse actus mulgendi aut etiam lactandi*, mjölkande, mjölkning. Påttjem litte, *mulctra*, mjölkståfva. Juo gaitsah påttjemest laiteh, *lac jam denegant capellæ*, getterna mjölka ej nu mera.

PÅTTKESTET, påttkåstet, *calcitrare, pedibus ferire*, sparka, slå up. Tåmp juolki påttkåsta, *eqvus calcitrat*, hå-

ſten ſlår eller ſparkar. *Fennice* potkin, *calcitro.*

PÅTTOS, *n. a. tumidus*, ſvullen. Påttos lattas, *membrum tumidum*, ſvullen lem. Kåta le påttos, *manus in tumore eſt*, handen år ſvullen. Påttos hawe, *vulnus tumidum.*

PÅUDE, *n. ſ. ſerenitas brevis, quæ non diu permanet*, en liten ſtunds uphållsvåder. Kaſka peiwe påude, *ſerenitas brevis tempore meridionali*, uphållsvåder middags-tiden. Ekkedes påude, *ſerenitas veſpertina, ſerenitas, quæ diutius perdurat appellatur* wårto.

PÅUDESTET, *v. n. de ſerenitate.* Påudeſti talle, *ſerenitas nunc facta, pluere nunc deſivit*, det blef nu uphållsvåder, det ôfvergaf nu at regna.

PÅUHLE, *piloſus, villoſus*, hårluden, *vid.* pårga.

PÅUHLOT, *v. n. pilos nanciſci, villoſum fieri*, blifva hårluden. *confer* pårge, pårkot.

PÅUROT, påuret, *v. n. refici viribus, a laſſitudine recreari*, åter qvickna up, åter få krafter, blifva uphvild. Herke påuroi, *a laſſitudine recreatus eſt rangifer vectarius*, kôr-ren qvicknade åter up. Påureſtet, *dimin.* litet qvickna up. Påurogåtet, *inchoat.* begynna at qvickna. *De beſtiis ſæpiſſime.*

Påus, påuſa, *vid.* måuka. *Boreal.*

PÅGGELET, *v. a. mentionem facere, nominare*, tala om, nåmna. Idtji tabb akta påggel, *nullam omnino ejus rei fecit mentionem*, han talte aldeles intet derom. Påggelaſtet, *dim.* litet omnåmna. Påggelatjet, *incheat.* begynna at omorda eller nåmna.

PÅGGÉLEKE, *n. a. cujus non facta eſt mentio, non dictus*, onåmnd, oomtalt.

PÅGGELEM, påggotem, *n. ſ. commemoratio*, omtalande, omordande.

PÅGGOTET, *v. a. frequ. mentionem facere*, tala om.

PÅJES, påjok, *n. a. albus*, hvit. Påjes kiſtah, *chirothecæ albæ*, hvita handſkar.

PÅISTET, *v. a. depravare*, fôrderfva, *vide* peiſtet.

PÅIWE, *dies*, dag *&c. vid.* peiwe.

PÅKET, *v. n. repere*, krypa, *vid.* piåket.

PÅKTJET, *deterrere*, afſkråcka, *v.* paktjet.

PÅKTJITET, *v. n. dolere*, vårka, *vide* paktjitet.

PÅL, *n. ſ. columna*, ſtod, pelare, *1 Tim. 3:*

PÅLDO, pålto, *n. ſ. ager*, åker. *Fenn. orig.*

PÅLKET, *v. n. rixari*, tråta, kifva. Pålkib ſuina, *litigabam cum illo*, jag tråtte med honom. *It. objurgare, corripere*, banna, tråta på. Ele mo pålke, *noli me objurgare*, tråt ej på mig. Pålkeſtet, *dimin.* tråta litet. Pålkajet, *inchoat.* begynna at tråta. Pålkajika, *(dual.)* de två begynte tråta.

PÅLKATJET, pålketjet, *v. n. frequ. id.*

PÅLKALES, pålkar, *rixoſus, contentioſus*, tråtoſam, tråtgirig. Pålkales ålma, *vir contentioſus*, en tråtgirig man. Pålkaleswuot, *ſubſt. cupiditas ſ. pronitas litigandi*, tråtgirighet, tråtoſamhet.

PÅLKALDATTET, *v. a. objurgare*, banna, tiltala.

PÅLKATALLET, *v. paſſiv. verbis reprehendi, corripi.* Pålkatallib ſunji & ſuſte, *increpabat me*, jag fick bannor af honom.

PÅLKEM, *n. ſ. lis, contentio*, tråtande. *It. objurgatio*, beſtraffning, tiltal.

PÅL-

PÅLKATALLEM, *n. s. objurgatio, cum quis objurgatur sive verbis reprehenditur*, tiltal, bannor.

PÅLKO, *n. s. lis, rixa*, tråta, oenighet. Sono (*dual.*) kasken pålko tjodtjo peiwelokk, *quotidie inter illos lis est atque contentio*, de tråta dageligen sins emellan. Pålkotak, *cas. negativ. absque rixa*, förutan tråta. Pålko kradna, *adversarius, cum quo litigamus*, den man tråter med, tråtobroder. Pålko welje, *Luc. 12: 58. idem, sed minus in usu. Fenn.* pilcka, *convitium.*

PÅLLALOK, *adv. in uno eodemque latere, a latere*, på en sida, vid sidan af. *cfr.* pele. Pållalok muina tjokkahi, *ad latus meum assidebat*, han satt på sidan om mig.

PÅLLASATS, *n. a.* Tuon pållasats wareh, *montes, qui ex adversa parte sunt*, bergen, som äro på andra sidan. Tan pållasats heima jåkkåst, *villa cis fluvium sita*, en gård på denna sidan af elfven, *cfr.* pele, *latus.*

PÅLLET, *posse, valere*, förmå, kunna. Eime pålle piåggast sokket, *ob nimiam procellam remigare nequebamus*, vi voro ej i stånd at ro för stormen skull, *cfr.* aibmotet, pallat. Pålletet, *frequ.* Eika pållete, *neuter illorum alterum superare poterat*, ingendera af de två kunde blifva den andras öfverman. Eime pållet åsasin, *de pretio mercis non poteramus convenire*, vi kunde ej komma öfverens om priset.

PÅN, påna, *canis*, hund, *vid.* piådnak.

PÅNN, *pluma, calamus, quo scribitur*, penna, skrifpenna. Kedke pånn, *stilus*, griffel.

PÅRAH, *plural.* pårahah, *n. a. cognati, qui ex eadem sunt familia*, slägtinge, slägtingar. Pårahatjeh mäi len, *cognati nos ambo sumus*, vi bägge äro slägtingar. Pårahit åppet, *cognatos invisere*, hälsa på slägtingarne. *Fenn.* perin, *hæreditatem accipio*, jag ärfver, & perillinen, *hæres.*

PÅRAD, pårat, *n. s. genus, stirps*, slägt, stam. Sodn le tatte påradest, *illo ille genere natus est*, han är af den slägten, han härstammar derifrån.

PÅRKEL, *diabolus*, djefvul. *Synon.* paha innemi, suono. Tije lepet tatte attjest pårkelest, *ex patre estis diabolo.* Pårkellakasats & pårkelatja, *adject. diabolicus*, djefvulsk. Pårkelatja pargo, *factum diabolicum*, en djefvulsk gärning. *Fenn.* perkeli, *diabolus.*

PÅROLATS, pårulats, *cognatus*, slägtinge.

PÅRTOM, *vide* piårtom.

PÅRL, *margarita, unio*, pärla.

PÅRRAK, *vide* sabtjes.

PÅSET, *v. n. vide* piåset.

PÅSO, påsotak, *vid.* piåsso.

PÅSSATS, *Pascha*, Påsk, *vid.* piåssats.

PÅSTEK, påst, *n. s. frutex*, buske. Såke ja sådga påstek, *frutex betulæ & viburni*, björk- och vid-buske. Påstekats & påstets, *dimin.* en liten buske.

PÅTERNES, påternes takte, *vide* piettermes-takte.

PÅTTOT, *v. a. vetare, prohibere, v.* piettot.

PÅTTOTALLET, *v. a. recusare, repulsam dare*, gifva afslag, afslå, *cfr.* piettot.

PÅTTATALLET, påtto, påttoges, *vide* pettatallet, petto, pettoges.

PÅUL, påula, *n. s. terra a nive purgata, quando nix discussa est*, bar mark, når snön är borttint. Påula plått, *v.* plått. *F.* pålwi, *locus primo vere nive nudatus.*

Påulet, *v. n. de nive dicitur dum discutitur*, blifva bart, tina bort. Epe warai wuolge autel ko påula, *in alpes non abimus antequam nix discutitur*, vi fara ej til fjålls fórr ån det blir bart. Påulestet, *dimin.* blifva litet bart. Påulagåtet, *incohoat.* begynna at blifva bart. Påulagåtemen le muora maddeken, *ad radices arborum nix diffugere incipit*, det bórjar at bli bart under tråna.

Póddostattet, *v. a. placare*, blidka. Ib matte so póddostattet, *iram ejus placare nequeo*, jag kan ej stilla hans vrede. *Austr.*

Pórdsotji, *adv. adstricte*, tått, kort tilbundit. Ele nau pórdsotji tjana, *noli ita adstricte colligare*, bind ej så knapt til, så kort igen. *Opp. remisse.*

Q

Q. *Litera hac ante* u *consonante sive* w, *sequente vocali*, *utuntur scriptores Lapponici*, *interdum & litera* k *ante* u *insequente vocali* o, *Fennici autem litera* c, *ut e. gr. in* Cuopio, *quod efferendum ut* qwopio *aut* Kwopio, *sive ut* qw *in Anglicano vocabulo* Qween.

Qwardn, qwarne, *n. f. mola*, qwarn, *cfr.* mill. Kåt qwardn, *mola manuaria*, handqvarn.

Qwartel, *vide* kårt, kårtel.

Qwast, *scopæ*, qvast.

Qwebme, *vide* kuobme, kuobmot.

Qweddet, *v. a. portare*, *ferre*, *gestare*, båra. Kåtin qweddet, *manu portare*, båra med ell. i handen. Nådeb qweddet, *onus portare*, båra bórdan. Tjawelk nalne qweddet, *bajulare*, båra på ryggen. *It.* meseb qweddet, *vitulum parere*, kalfva. Lådde månnit qwedda, *avis ova parit*, fogelen vårper ågg. Kosa le qweddam, *vacca vitulum peperit*, kon har kalfvat. *It. accusare*, *in jus vocare*, anklaga, ståmma til råtta. Qweddin so karrasikt, *accusabant illum graviter*, de anklagade honom hårdeligen. Qweddet kalkab to attjasat, *accusabo te apud patrem tuum*, jag skal anklaga dig hos din far. *It.* Mon ådtjob qweddet, maite tije meddebet, *delictorum vestrorum culpa in me omnis transfertur*, jag får båra skulden fór edra fórseelser. Sjaddob qweddet, *fructum ferre*, båra frukt. *It.* Piågga watnaseb qwedda, *vento vehemente in alium & perversum cursum depellitur cymba*, båten blir våderdrifven. Qweddestet, *dim.* litet båra, m. m. Qweddegåtet, *incipere portare aut accusare*, begynna at båra eller anklaga. Qweddajet, *id.*

Qweddeje, *qui portat &c.* den som bår, m. m. Nåde qweddeje, *bajulus*, *onus portans*, den som bår bórdan. *Accusator*, anklagare. Qweddeje lådde, *avis ova pariens*, en fogel som vårper ågg. *cfr.* qweddet.

Qweddek, *n. a. non portatus*, som ej år buren. Qweddek nåde, *onus*, *quod nullus portavit*, en bórda, som ingen burit. *It. non accusatus*, *in jus non vocatus*, oanklagad.

Qweddem, *n. f. portatio*, *gestatio*, bårande. *It. accusatio*, anklagande. *cfr.* qweddet.

Qweddemus, *n. f. lis vel caussa*, *propter quam nominis delatio fit*, kåromål. *It.*

onus,

onus, *portandum*, börda, det man har at båra.

Qweddatallet, *v. passiv. portari*, *accusari*, blifva buren, blifva anklagad. Kåsse qweddatallai, *cum accusaretur*, når han blef anklagad.

Qweddates, qweddats, *n. s. machina qua quid portatur*, *feretrum*, det hvarmed något båres, bår.

Qweddatet, *v. n. currendo vel alio modo effugere posse aliquem insequentem*, genom löpande eller annars kunna undfly eller komma undan någon. Idtji qweddat muste, *me effugere non poterat*, *quin illum statim deprehenderem*, han kunde ej fly undan mig så fort, at jag ej skulle hinna på honom.

Qweddetet, *v. a. portandum curare*, *clitellas imponere*, låta båras, klyfja.

Qweddetattet, *v. n. posse portari*, *accusari posse sive deferri*, kunna båras, kunna anklagas.

Qweddetowet, *passivum τȣ* qweddet, båras, anklagas, se qweddet.

Qweddo, *n. s. accusatio*, *delatio nominis*, anklagande, klagomål. *It.* Ednen qweddo, *proles*, *partus*, lifsfrukt, *cujus loco interdum apud scriptores occurrunt* hågga sjaddo, tjåiwe sjaddo, *sed minus genio lingvæ congruenter. Compos.* qweddo-land, *patria*, *solum natale*, fådernesland, födelse-ort.

Qweggerdet, *vide* qwoggertet.

Qweibme, *proximus*, *vicinus*, nåsta, granne. Etse qweibmabt, *dilige proximum tuum*, ålska din nåsta. *It. socius*, *sodalis. cfr.* kradna, stallbroder, kamerat. Qweibmetak, *cas. negat. sine socio*, *solus*, utan sållskap, allena. *Hoc etiam nomine se invicem conjuges appellant*, qweibme kalla ock gifta personer hvarandra. Qweibmam puoram, *mi conjux carissime*, min kåra man. Qweibme nare, *sodalitium*, *tantus sociorum numerus ut sodalitas constitui possit*, sållskap, så många som fordras til sållskap. Alma qweibme, *vir sociabilis sive cujus facilis est conversatio*, en sållskapslik och nöjsam umgångesman. *Dicitur quoque:* I qweibmen orro, *cum illo conversari difficile est & minus jucundum*, *difficilis ejus est conversatio*, man har ej något nöje af hans sållskap, han år svår at umgås med. *Scribitur quoque & dicitur* qweime. Qweibmats, *dim. blandientis est.* Qweibmatjam, *mi sodalis optime*, du min kåre vån. *Fenn.* cumpani, *socius*.

Qweibmetebme, qweibmeteme, *n. a. qui sine socio est*, *solus*, den som år utan sållskap, ensam.

Qweik, *torrens*, *cataracta*, forss, strömfall. Qweiken åiwe, *v.* luspe. Qweikeb luitet, *secundo flumine sive torrente navigare*, fara utföre strömmen. Qweikats, *dimin.* en liten forss.

Qweik-kareg, *avicula cataractas fluviorum amans*, *in Lapponia imprimis frequens*, *colore nigricante*, forss-sparf.

Qweim, *præpos. cum*, med. *vide* kum. To qweim, to-kum, *tecum*, med dig.

Qweis, *hoc nomine dolores quosvis ischiaticos appellant*, torrvårk, gickt. *Norrland.* qwesa.

Qweitsak, *n. a. ingeniosus*, fintlig. Snuortak, *idem.*

Qweitset, qweitsatet, *v. a. animadvertere*, *intelligere*, förnimma, förstå. *It. in memoriam revocare*, komma ihåg.

Qwek-

Qweksek, *n. avis*, *pica ſilvatica*, rödfogel rågſkrika.

Qweksekaseh, *n. ſ. aurora borealis*, nordſken. Qwekſekaſeh puoleh, *aurora borealis fulget*, nordſkenet brinner.

Qwekt, qwekte, *n. numeral. cardinal. duo*, två. Qwekt japeh lokke nalne, *anni duodecim*, tolf år. Qwekte lokke, *viginti*, tjugu. Qwekte kaudnai, *vide* kaudne. Qwekten aiken, *bis*, 2 gånger. Qwekte palen, *id.* Qwekte kerden, *dupliciter*, *duplicate*, dubbelt. *cfr.* kerde.

Qwektekats, *n. a. temerarius*, *nimis audax*, oförvågen, altför driſtig och oförſiktig. *It. nequam*, *nebulo*, en ſkålm.

Qwekta, qwektak, *duo ſolitarii*, två allena. Måi qwekta leime tanne, *nos ambo ſoli heic eramus*, vi två voro hår allena. Tåi qwekta, *vos duo ſoli*, j två allena. *Valet quoque idem atque conjunctio copulativa &, de duobus dum loquimur*, *e. gr.* Attjitjeh qwekta, *pater & (filius ſcil.)* fadren och ſonen. Wuoidnib mon todnob ednitjit qwekta, *te & matrem tuam videbam*, jag ſåg dig och din mor. Ednitjeh qwekta, *mater cum filio filiave*, modren med ſonen eller dottren.

Qwektel, qwektelen, qwekteleſt, *adv. ab utraque parte*, *utrinque*, på båda ſidor om. Qwektel waren, *ab utraque parte montis*, på båda ſidorne om berget. Qwekteleſt låpa pahaſeh, *uterque malus eſt*, de åro elaka bågge två.

Qwektelaka, *adv. duplici modo*, på tvåhanda ſått. Qwektelakaſats, *adj. duplex*, tvåfaldig.

Qwektes, *duo*, två. Qwektes lån, *duo ſumus*, vi åro två. Aitſei ſono qwektaſeb, *illos ambos conſpiciebat*, han blef dem båda varſe. Qwektes mijaſt, *duo noſtrum*, två af oſs.

Qwektastallet, *v. a. dubitare*, tvifla. Ele qwektaſtalla tann pira, *noli de illa re dubitare*, tvifla ej derpå. Qwektaſtalleje, *particip. dubitans*, den ſom tviflar. Qwektaladdet, *id.* & qwektaladdeje.

Qwektastallem, *n. ſ. dubitatio*, tviflande, tvifvelsmål.

Qwektetet, *v. a. in duas partes dividere*, *dirimere ſive ſeparare*, dela i två delar, åtſkilja. Qwektet taite, *dirime hos*, åtſkilj deſſa. Qwektetaſtet, *dimin.* litet ſkilja åt. Qwektetatjet, *inchoativ.* begynna at åtſkilja. *cfr.* juoket.

Qwele, *n. ſ. piſcis*, fiſk. Qwelit piwdet, *piſcari*, fiſka. Paſſem qwele, *piſcis aſſus*, ſtekt fiſk. Qwele kådho, *piſcium nuptiæ*, fiſklek. *Transl.* Kukkes qwele, *ſerpens*, orm. Qwelats, *dim.* en liten fiſk. *Fenn.* cala, *piſcis*.

Qwelajes, *n. a. piſcoſus*, fiſkrik. Qwelajes jaure, *lacus piſcoſus*, fiſkrik ſjö.

Qweleje, *piſcator*, fiſkare.

Qwelek, *n. avis*, *milvus piſcarius*, fiſkörn.

Qwelastet, *piſces abundantius capere*, få mycket fiſk. Qwelaſtattet, *frequ. idem* & qwelatet.

Qweletes, *n. a. piſcibus carens*, fiſklös. Qweletes jaure, *lacus piſcibus carens*, en ſjö ſom år utan fiſk.

Qwelme, *n. ſ. pilus*, hår. *Transl* Maggar qwelmeſt le ſodn? *qualis ille vir eſt ſ. cujus indolis?* af hvad art år han?

Qwep-

QWEPPER, *n. f. ungvis, imprimis humanus*, nagel. Qwepperit tjuoppet, *ungves præsecare*, klippa af fig naglarne. Sluoptjo qwepper, *ungula bifida*, klufven klôf.

QWEPPET, *v. a. complicare*, *v.* kuopet.

QWEPS, *vide* kuopfa.

QWERSET, *v. a. tuffire*, hofta. Warrab qwerfet, *fangvinem five faniem eructare*, uphofta blod.

QWERSATES, *n. f. tuffis*, hofta. *v.* kâffâtes.

QWERTE, *morbus hyftericus*, moder-paffion. Qwertin luojo, *hyfteria laborat.*

QWETTAI, *adv. refpectu*, i anfeende til. Mo qwettai, *refpectu mei*, i anfeende til mig.

QWEUROT, *adv. vide* krâgnot. Qweurot wadfa, *corpore incurvato incedit.*

QWESA, qwefats, *v.* kuofa. *Fenn.* cuufi.

QWIN, *fœmina, mulier*, qvinna.

QWOBBER, *fungus*, fvamp. Qwobbertet, *fungos quærere edendos, ut folent rangiferi pecudesque aliæ*, âta fvamp. Sâges om bofkap.

QWOBME, *palatum*, gom, *v.* guobme.

QWOBTJA, *urfus*, björn.

QWODDET, qwoddo, *vide* qweddet, qweddo.

QWODDO, *n. f. arbor humi proftrata, arbor vento evulfa*, vindfälle, lâga.

QWODET, *v. a. relinquere*, lâmna, lâmna qvar. Kaikeb waldi, idtji aktebke qwode, *omnia auferebat nihil relinquens refidui*, han tog bort alt och lâmnade ingen ting qvar. *Transl.* Attje fo utfekatjen qwodi, *pater, illo adhuc parvulo, obiit diem fupremum*, hans far dog, dâ han ânnu var barn. Qwodi mijeb, *difcedebat a nobis*, han for bort ifrân ofs. *It. fuperare, antecellere*, öfvergâ, öfverträffa. Wiâkemen fo qwodib, *curfu illum fuperabam*, jag fprang fortare ân han. Qwodeftet, *dim.* litet lâmna, m. m. Qwodegâtet, *inchoat.* begyn.at lâmna, m.m.

QWODETET, *v. a. facere ut relinquatur, relinquendum curare*, lâta qvarlâmnas.

QWOGGERTET, *v. n. manibus pedibusque fimul incedere, reptare*, krypa pâ händer och fötter, mafa. Qwoggertaftet, *dimin.* Qwoggertatjet, *inchoat.* begynna krypa. *cfr.* piâket.

QWOGGOT, *dorfo incurvo*, krokryggigt, framlutande, *cfr.* qweurot, qwoggertet.

QWOGNER, *cofta navigii aut etiam trahæ Lapponibus ufitatæ*, vrânger i et fartyg eller ock i en Lappflâde.

QWOIGO, *vaccula*, qviga.

QWOIK, *vide fupra* qweik.

QWOIKO, *præpof. vide* kâik, lufa.

QWOIN, qwoina, *vid.* qwin, kânno.

QWOKET, *v. n. fplendere*, glânfa, fkina. Peiwe qwoka, *fol lucet*, folen lyfer, *cfr.* kiket.

QWOKEM, *n. f. fplendor*, fken, glans.

QWOKET, *n. a. vide* kiked, kikok.

QWOKKARET, *v. n. qua partem confringi, cum pars alicujus rei effringitur*, mifta et ftycke, fâ et fkal. Kare qwokkari, *vafis fracta eft pars*, det gick et ftycke löft af kârilet. Raddeft qwokkari, *e margine fruftum difcutiebatur*, et ftycke af brâdden flogs löft. Qwokkaraftet, *dimin.* mifta et litet ftycke, fâ et litet fkal.

QWOKKERTET & *frequ.* qwokkartattet, *v. a. partem difcutere, fragmentum excidere*, flâ eller bryta löft et ftycke.

Transl. qwokkerti mo åloft, *partem gregis mei auferebat, gregem aliquantum imminuebat*, han förminſkade min hjord. Qwokkertaſtet, *dimin.* bryta lôſt et litet ſtycke.

Qwoksek, *aurora borealis*, *vid.* qwekſekaſeh.

Qwokso, *n. ſ. aurora, diluculum*, morgonrodna, dagsrand. Qwokſon påti, *tempore diluculi veniebat*, han kom i dagningen. Qwokſo naſte, *lucifer*, morgonſtjerna.

Qwol, qwola, *teſticulus, ſcrotum*, pungar. Qwolak, *non caſtratus*, oſnöpt. Qwolak tåmp, *eqvus admiſſarius*, hingſt.

Qwolpe, *pavimentum*, gålf, *v.* guelpe.

Qwoldo, *n. ſ. intemperies cœli tempore hiberno ex procella & nive, procella nivem ſuſtollens & diſpergens*, urvåder. *H.*

Qwoldot, *v. n.* alga qwoldot, *ventus nivem incipit cumulare*, det börjar blifva urvåder. Ratheb le qwoldom, *via nive cumulata vento operta eſt*, urvådret har kaſtat igen vågen. Qwoldoſtet, *dimin.* yra litet. Qwoldogåtet, *inchoat.* begynna at yra ell. blifva urvåder.

Qwolg, qwolga, *pilus, pili beſtiarum*, hår på djur. *cfr.* wuopt. Qwolgets, *dimin.* et litet hår.

Qwolgaj, qwolgajes & qwolgek, *n. a. piloſus*, hårig, hårluden. Qwolgajes nakke, *pellis piloſa*, hårludit ſkinn.

Qwolgestet, *v. n. balbutire*, låſpa.

Qwolmes, *n. ſ. cortex imprimis abietis, nec non aliarum arborum & herbarum*, bark på trån, i ſynnerhet tall, ſkalet på örternas ſtjelkar.

Qwolmestet, *v. a. arborem deglubere, corticem detrahere*, afbarka, ſkala. Nåpob qwolmeſtet, *rapæ corticem detrahere*, ſkala en rofva. *Fenn.* coloan, *corticem detraho, deglubo.*

Qwolmo, *n. ſ. crepuſculum*, ſkymning. Kaſſa qwolmo, *poſt crepuſculum, cum crepuſculum præteriit & nox fieri incipit*, efter förſta ſkymningen, då det börjar blifva natt och hel mörkt. Kaſſa qwolmon påti, *perveſperi veniebat.*

Qwolmotet, *v. n. veſperaſcere, quando nox fit & tenebris operitur terra*, mörkna, blifva ſkumt. Juo le qwolmotemen, *jam incipit veſperaſcere*, det börjar nu at blifva mörkt. Qwolmotatjet, *inchoat. incipere adveſperaſcere*, begynna at blifva mörkt. Ko li qwolmotatjemen, *veſperaſcente cœlo.*

Qwolpa, qwolpen, *campus, planities*, ſlätt. Sadde qwolpen, *campus arenoſus*, ſandhed. Petſe qwolpen, *campus abietibus conſitus*, tallhed. Qwolpenats, *dimin.* en liten hed.

Qwoltatet, *v. n. putreſcere*, multna. Juo låh tah qweleh qwoltatum, *piſces hi putredinem jam contraxerunt*, deſſa fiſkar åro redan multnade. *De primo gradu putredinis dicitur & minus eſt quam* måſket. Qwoltataſtet, *dim.* litet multna. Qwoltatatjet, *inchoat.* begynna at multna.

Qwoltastattet, *v. a. macerare, coquendo macerare, ut mollius fiat*, förvålla.

Qwolte, *n. ſ. frigus verno tempore*, vårköld.

Qwomo, *n. ſ. vide* kuobmo, kuomo.

Qwop, *mucor, ſitus*, mögel, *v.* kuop.

Qwopes, *venefica*, håxa, trollpacka.

Qwopes akkakuts, *vetula venefica, lamia*, en gammal håxa. *Tantum de fœminis. Compoſ.* kuopeswuot, *ſubſt. veneficium mulierum*, qvinnors trolldom. *De viris dicitur*, nåite, nåiteswuot. *cfr.* meuret.

Qwopastallet, *v. n.* qwopaſtallem, *v.* nåitaſtallet, nåitaſtallem. *De fœmin.*

Qwopet, qwopot, *&c. v.* kuopet *&c.*

Qwoptja, *urſus*, bjŏrn.

Qwor, qwora, *n. ſ. malum omen, prodigium*, fŏrbetydelſe, tecken. Qwora qwele, *piſces deterioris ominis*, fiſkar af ond fŏrbetydelſe. *Transl.* Qwora tjalmeh, *oculi malevoli & quæ aſpiciunt quaſi infauſta reddentes*, elaka och olycksfulla ŏgon.

Qwora, qworen, *vide* kuoren.

Qworek, *n. ſ. idem atque* qwor. Qworekeſne le todn, *malum te ſequitur omen*, du år olyckelig.

Qworaset, qworeſet, *v. a. animadvertere, intelligere, comprehendere*, mårka, fŏrſtå. Talla taſſa qworaſib, *id ſtatim intelligebam*, det begrep jag ſtraxt. *It. annuere, intelligere & annuere*, fŏrſtå och låmna bifall til.

Qworatallet, *v. a. fr. vid.* qworetet.

Qworats, *luſtrum, in quo hiemat urſus*, bjŏrnhide. *Imprimis de montium ſpeluncis, quas autem fodiendo ſibi præparat appellantur* palem kåteh.

Qworb, qworba, *n. ſ. incendium ſilvarum*, ſkogseld. Qworbeb jakſetet, *exſtingvere ſilvæ incendium*, ſlåcka ſkogselden. Qworba puolaji, *incendium factum eſt ſilvæ*, ſkogseld kom lŏs. *It. regio exuſta*, et land, ſom har brunnit. Åbme qworba le tat, *olim exuſta hæc eſt regio*, detta landet har ſkogseld gått ŏfver i fordna tider. Qworba ſuolo, *inſula exuſta*.

Qworbet, *v. n. ardere*, brinna. *De incendiis regionum dicitur & igne cineri doloſo ſuppoſito & occulte ardente*, mŏrja, ſåges om ſkogseld. *Paſſiv.* qworbot, brinna up. Landah låh qworbom tan jaken, *exuſtæ ſunt regiones hoc anno*, många lånder hafva brunnit i detta år.

Qworbetet, *v. a. exurere regiones, incendio vaſtare terras*, hårja, brånna ſkogar och landſkap. *Transl.* Sodn qworbeti mo påtſoit, *rangiferos meos ſpoliabat & proſternebat, ſcil. ut incendium arbores*, han nederlade mina renar.

Qwordno, *n. ſ. auctus nummorum valor*, fŏrhŏgning på mynt. *Forte a Fenn.* corco, *genetiv.* coron, *exaltatio, uſura*, a corckia, *altus*.

Qworet, *v. a. veſtigare, veſtigia quærere*, gå på ſpår, ſpåra up. Piådnakeh låh harbmat wiſaſeh qworet juttuſit, *mira ad inveſtigandum feras canum eſt ſagacitas narium*, hundarne åro ganſka konſtige, at medelſt lukten upſpana och gå på ſpår eft. vildt. *It. ſequi*, fŏlja. Qwora kainob, kåſſå tatt tålwo, *ſequere ductum funis, quorſum te ducit*, fŏlj ſnŏret eller repet efter dit det leder dig. Qworeje, *particip. præſ.* den ſom går på ſpår, m. m. Qworeſtet, *dimin.* gå litet på ſpår. Qworegåtet & qworajet, *inch.* begynna at gå på ſpåren, m. m.

Qworetet, *v. a. frequ. id. atque* qworet. Qworetib mai, *ſtudioſe quidem ſectabar*. Qworetaſtet, *dimin.* litet efterſpana.

Qworeteje, qworateje, *qui vestigia quærendo investigat*, *sectator*, efterspanare.

Qworf, *farcimen*, korf, *vide* marfe.

Qworg, *n. avis*, *grus*, trana. *Fennice* curki, *idem*.

Qworgo, *n. f. locus in mari aut lacu lapidosus*, *syrtis*, stengrund, grund i sjöar. Qworgoi le tat jaure, *lacus hic syrtibus abundat*, denne sjön är full med stengrund.

Qworkelet, *v. a. suggerere*, *admonere*, gifva råd, anvisa, påminna. Sodn qworkeli mo, *ille mihi istud dabat consilium*, han rådde mig. *Bor. dicunt* sqworkelet. Qworkelastet, *dimin.* Qworkelatjet, *inchoat.* begynna at råda til.

Qworket & qworkok, *n. a. evidens*, *perspicuus*, tydelig, redig. Qworkok le hålesne, *perspicuus & distinctus est in dicendo*, han är tydelig och redig i sit tal.

Qworketek, *n. a. incomprehensibilis*, *non intelligibilis*, obegripelig, *cfr.* puoiketek. Qworkes apta, *in hymnis Lappon. idem. Compos.* Qworkoklaka, *adv. perspicue*, *distincte*, tydeligen. Qworkokwuot, *subst. perspicuitas*, tydelighet.

Qworketet, *v. a. comprehendere*, fatta, begripa. *It. neutr. explicari*, utveklas. Kaino qworketi, *restis explicabatur convoluta*, repet vikiades ut ell. lopp ut. Qworketastet, *dimin.* Qworketatjet, *inchoat.*

Qworkotet, *v. a. explicare*, förklara, uttyda, *confer* tjälgastet. Kalle sodn matta qworkotet, *is optime explicare potest.* Qworkotallet, *frequ. idem.*

Qwosa, *Fenn.* cuusi, *vid.* kuosa.

Qwosmer, qwosmar, *cortex abietis*, furubark. *cfr.* qwolmes. *Hinc*

Qwosmertet, *abietem deglubere*, *corticem abietis detrahere*, slå barken af tallen. Qwosmertatjet, *inchoat.*

Qwosmot, *v. n. aduri*, *uri*, blifva svedd, brånna. Kapte le qwosmom, *tunica ignis calore usta est*, tröjan år svedd af elden. Qwosmom piåbmo, *cibus adusto sive empyreumatico ingrato sapore*, vidbrånd mat. Qwosmostet, *dimin.* litet brånna vid. Qwosmogåtet, *inchoat.* begynna at blifva vidbrånd.

Qwosmotet, *v. a. facere ut aduratur*, *adurendum curare*, låta brånna vid. Ele qwosmote piåbmob, *noli cibum empyreumatico reddere sapore*, låt ej maten få vidbrånd smak.

Qwosgnet, *v. n. de piscibus dicitur retibus se implicantibus*, *petere retia*, gå på nätet, snårja sig i nätet, fåges om fisk. Qwele werbmai qwosgna, *rete piscis petit*, fisken går på nätet. *It.* Mano qwosgna, *luna illunis fit*, *tempore vespertino*, månan blir osynlig om qvällarne, månan sitter. Qwosgnestet, *dim.* Qwosgnegåtet, *inchoat.* Mano qwosgnegåta, *luna incipit fieri illunis*, månan börjar blifva osynlig.

Qwosgnetet, *v. a. percutere*, slå, slå til. Qwosgneti mo såbbin, *baculo me percutiebat*, han slog mig med kåppen. Qwosgnetastet, *dimin.* slå til litet.

Qwosse, *hospes*, *conviva*, gåst. Qwosseh påteh, *hospites veniunt*, vi få främmande. Qwossit tuostotet, *hospites excipere*, taga emot främmande, undfågna gåster. Qwosse kåte, *diversorium*, *hospitium*, hårberge, gåst-stuga.

Qwos-

QWOSSOT, *v. n. convivari, diverſari, epulari apud aliquem*, gåſta, ſpiſa hos någon. To kalkab udne qwoſſot, *tuus hodie ero conviva*, jag ſkal gåſta dig i dag. Qwoſſoſtet, *dim.* litet gåſta. Qwoſſogâtet, *inchoat.* beg. gåſta.

QWOSSASTALLET, *v. n. peregrinum agere, nimis eſſe verecundum*, ſitta främmande, vara blyg. *cfr.* ammaſtallet.

QWOSSOTET, *v. a. cibo hoſpites excipere, hoſpites cibare*, gåſtreda, gifva gåſter åta. Mannejit qwoſſotet, *viatores cibo reficere*, gifva reſande mat. Qwoſſotaſtet, *dimin.*

QWOSSOTEJE, *hoſpites excipiens benigne & cibans*, den ſom undfägnar gåſter.

QWOSTO, *adv. vide* entſek, ludnok. I qwoſto, *nequaquam*, ingalunda. *Auſt.*

QWOTOT, *v. n. paſci, depaſcere*, beta, gå i bet. Suoineb wuokſa qwoto, *fœno paſcitur taurus.* Wiſteb påtſo qwoto, *rangifer lichene paſcitur*, ren åter måſſa. Buweh ången qwotoh, *a pecudibus pratum depaſcitur*, boſkapen går i bet på ången. Qwotoſtet, *dim.* beta litet. Qwotogåtet, *inchoat.* begynna at gå i bet.

QWOTOM & qwoto, *n. ſ. paſtus*, bete. Puore qwotom, *paſtus largus*, godt bete. Qwotom neuro, *paſtus fit deterior ſive imminuitur*, betet blir ſåmre. Qwotom ſaje, *paſcuum*, betesmark. Qwotomatta, *caſ. negativ. ſine paſtu*, utan bete.

QWOTOK, *n. a. impaſtus, non paſtus*, ſom ej gått i bet, obetad. Qwotok herke, *rangifer impaſtus.* Qwotok ſmala, *ovis impaſta.*

QWOTOJE, *particip. qui paſcitur, depaſcens*, den ſom går i bet.

QWOTOTET, *v. a. paſcere*, beta, gå i vall med. Smalait qwototet, *oves paſcere*, gå i vall med fåren. Påtſoit qwototet, *rangiferos paſcere*, beta renar. Qwototaſtet, *dimin.* Qwototatjet, *inchoat.* begynna at beta eller gå i vall med.

QWOTOTEJE, *paſtor*, herde, vallhjon.

QWOTOTEM, *n. ſ. paſtio*, betande.

QWOTOTATTET, *v. a. frequ. id. ac* qwototet.

QWOTOTOWET & *interd.* qwototallet, *paſſiv. paſci*, betas. *It. depaſci*, afbetas.

QWOTSANJE, qwotſanja, *lupus*, varg. *A*

QWOTSET, *v. n. de beſtiis & feris, currere*, ſpringa. Repe qwotſa, *vulpes currit*, råfven ſpringer. Snjåra qwotſa, *mus currit. Transl. abundantia eſt murium*, det år en ſtor myckenhet af möſs. Ålo qwotſa nauk, *grex augetur pecudum & indies accreſcit*, boſkaps-hjorden blir ſtörre och ſtörre. *It. ſcandere*, klifva. Muorai qwotſet, *ſcandere arborem*, klifva up i trå. Qwotſeſtet, *dim. cfr.* wiåket.

QWOTSELET, *v. n. celeriter currere*, haſtigt ſpringa. *It. de famulis.* Swainas muſte qwotſeli, *famulus meus clam aufugiebat*, min drång har rymt utur ſin tjenſt.

QWOTSELTATTET, *v. a. currere facere, emittere ad currendum*, låta ſpringa. *De lupa dicitur catulos e luſtro educente.*

QWOTSETAKES, *n. a. curſans, curſitans*, ſom mycket ſpringer. *It. effrenis*, oſtyrig. Qwotſetakes påtſo, *rangifer effrenis.*

QWOTSETET, *curſu vehi concitatiſſimo*, åka fort och i fyrſpång. Qwotſetime åbbå peiweb, *per totam diem*

cursu vehebamur concitatissimo, vi körde i fyrsprång hela dagen igenom. Qwotsetastet, *dimin.* köra något litet fort. *It. paulisper currere*, litet löpa. Qwotsetatjet, *incboat.* begynna at köra i fyrsprång.

Qwotseten, *cursu maxime concitato*, i fullt lâpp, i fyrsprång. *Gerundium est verbi* qwotsetet *in Do. Adverbialiter accipitur.*

Qwoud, *instrumentum ligneum, quo nives conscendunt*, skid. *Materia ex qua conficitur appellatur* pignel, *quod vid. cfr.* sappek.

Qwouket, qwoukotet, *vid.* guouket.

Qwoulet, *prospicere, inspicere*, titta. Windek raiken qwoulet, *per fenestram prospicere*, titta ut genom fenstret. Uksen qwoulet, *per januam inspicere*, se in genom dörren. Uksest qwoulet, *ab janua prospicere*, se ut genom dörren.

Qwoulelet, *idem. Celeriter prospicere*, hastigt titta. Kuttes qwouleli uksen? *quis per januam inspiciebat?* hvilken tittade in genom dörren. Qwoulelastet, *dimin.* litet titta. Qwoulelatjet, *incboat.* begynna at titta.

Qwouleltak, *n. s. prospectus, conspectus*, utsigt. Staden qwouleltaken lei, *erat in conspectu urbis*, staden syntes ifrån det stället, där han var.

Qwouletet, qwouletastet *&c. vide* qwoulelet.

Qwoulem, qwouletem, *n. s. ipse actus prospiciendi, prospectus*, tittande, koxande. Qwoulem raike, *foramen, per quod prospicitur.*

Qwoulo, *alvus*, buk. *De avibus dicitur.*

Qwouloi, *adv. respectu, quoad*, i anseende til. Paha qwouloi ja puore qwouloi, *in malam & bonam partem*, *cfr.* kautoi, qwettai.

Qwousa, *vide* kuopsa.

Qwoutel, *n. s. meditullium, media pars areæ sive superficiei*, medlersta delen af en yta eller rymd. Jaure qwoutelen, *in meditullio lacus*, midt på sjön. Kåte qwoutelen, *in meditullio casæ*, midt i kojan. Kese ja talwe qwoutel, *æstas hiemsque adulta*, midt i sommaren och vinteren. *Centrum*, medelpunkt. *It.* qwoutel, *alpis*, fjäll, skoglösa och kahla berg. Qwoutelin wieso, *in alpibus commoratur. Cfr.* kasko.

Qwouteles, *n. a. medius, qui in medio situs est*, den medlerste. *It. alpinus.* Qwouteles ådnam, *regio alpina*, fjällort. Qwouteles kåte, *casa in alpibus exstructa*, fjäll-koja.

Qwouto, qwoutot, *adv. in duas partes æquales*, midt i tu. Juoket qwoutot, *in duas dividere partes æquales*, dela midt i tu, i två jämna delar. *It. adjective*, qwouto juoko, *partitio in duas partes æquales*, delning i tvånne lika delar. Qwouto åse, *pars æqualis, pars altera ex dimidiato*, halfva delen, halfpart. *It.* qwouto, *præpos. in, versus*, på, emot. Kedke qwouto järråi, *in lapidem incidebat*, han föll emot en sten, *v.* nieik, atsolen.

Qwowol, *scalprum*, *vid.* kuowol.

Qwujn qwujna, *fœmina, mulier*, qvinna. Qwujnalats, *adv. muliebris*, qvinlig. *It. substantive mulier, sexus fœmineus*, qvinna, qvinnokön. Qwujnalakats, *adj. effœminatus, qui muliere vix fortior est*, qvinlig.

R. Rab-

R

RABBET, *operam intendere, allaborare*, vinlägga ſig, bemöda ſig. Kaik famoi rabba, *omnibus viribus enititur*, han arbetar af alla krafter.

RABD, rabda, *n. ſ. margo*, brådd, *v.* radde.

RABMA, *n. ſ. locus montium præruptus, præcipitium*, brant, bergsbrant, *vide* parbmo.

RABME, *n. ſ. pes urſinus*, björn-ram, björn-taſs. Bire rabmit niamma, *urſus pedes ſugit. Hinc*

RABMAK, *n. a. lacertoſus*, armſtark.

RABMO, *vide* njuom.

RABR, rabra, *rangifer fœmina*, renko.

RABTJET, rabbtjet, *eniti*, *v.* rabbet, *id.*

RADAT, *diſpenſator, poſſeſſor*, förvaltare, ägare. *It.* Todn leh radat taſſa, *ejus rei in te reſidet culpa*, du rår derför. *Compoſ.* Aktradat, *abſolute imperans*, envåldig. Aktradatwuot, *abſolutum imperium*, envålde.

RADAK, *inuſit. Compoſ.* etjaradak, *ſibi ſapiens, pervicax*, egenſinnig, envis. Etjaradakwuot, *ſubſt. pervicacia*, envishet. Aktaradak, *unanimis, concors*, endrågtig. Etjaradeſikt, *adv. pervicaciter*, egenſinnigt. *cfr.* rade, radet.

RADALATS, *opulentus, dives*, rik.

RADASTALLET, *dominari velle*, vilja hårſka och råda. Radaſtalla tait ådnamit, *harum ille regionum ſe poſſeſſorem jactitat*, han ſkryter af, at han rår om deſſa lånder.

RADD, *n. ſ. nivis exigua quantitas, tempore autumnali imprimis*, lit. och tunt ſnö-före, om höſtarne i ſynnerhet.

RADDE, *n. ſ. ora, margo*, rand, brådd. Fiällo radde, *ora aſſis*, kanten på et bråde. Såwa radde, *ora maritima*, hafsſtrand. Wuona radde, *ora Norvegiæ*, Norrſka grånſen. *In plural.* raddeh, *pectus*, bröſt. Raddiſt leb, *æger ſum pectore*, jag har ondt i bröſtet. *De tuſſi catharrali ſæpius dicitur, interdum etiam de phthiſi pulmonali.* Raddats, *dimin.* liten brådd ell. kant. *Fenn.* rinda, *pectus*.

RADDE, *n. ſ. titio, carbo*, brand. *v.* bradde.

RADDOK, *ingluviei deditus, heluo*, ſtoråtare, fråſſare. Raddokwuot, *ſubſt. gula, voracitas*, fråſſeri.

RADE, *n. ſ. conſilium*, råd. Radeb takket, *conſilium dare*, gifva råd. Radepele, *Conſiliarius*, Rådsherre. Konogaſa rade pele, *Senator ſive Conſiliarius Regni*, Riks-Råd. *It.* rade, *opes, divitiæ*, rikedom. Puore radeb adna, *ſat eſt opulentus*, han har råd, han år rik. *Compoſ.* Etja-radeſikt, *vid.* radak. Aktaradeſikt, *unanimiter*, endrågteligen, *Act.* 2:1. Radats, *dimin. res familiaris*, egendom. Utſe radats le muſne, *res mihi curta eſt*, jag har liten förmögenhet.

RADEKES, *qui conſilium dat*, rådgifvare.

RADETEBME & radetes, *vide* håjo.

RADET, *v. a. poſſidere*, åga, beſitta. *It.* ib mon taſſa rade, *non mea culpa factum eſt*, jag rår ej derföre. Radeje, *particip. vide* radat. Radeje åiwe, *imperans*, den ſom har befålet. Kaika radeje, *omnipotens*, alsmågtig, *melius dicitur quam* kaik wekſes, *cfr.* wekſes.

RADHATS, *liberalis*, gifmild. *Auſtr.*

RADHEM, *n. ſ. liberalitas*, gifmildhet. *In Lyckſela. cfr.* arwokwuot.

RADIEN, *Numen, quod credidere priſci Lappones animam ſive ſpiritum vitalem* cæli-

cœlitus demittere, in conceptione humana, quo embryo deinceps imbuitur & animatur. Interea, hic spiritus, Deæ Mudderakka *traderetur, quæ, cum tempus instaret, fœtui illum daret, confer* Mudderakka.

Radn, *vide* kradna. *It. vitulus rangiferinus, recens & primo vere partus,* renkalf.

Radohet, *consultare, consilium conferre,* rådslå. Radohet kalkebe, maite kalkebe takket, *consulemus, quid agamus,* vi skole öfverlägga hvad vi skole göra. Radohet tuina sitab, *tecum conferre cupio consilium,* jag vil rådgöra med dig.

Radohaddet, *frequ. idem.*

Radohem & radohaddem, *n. s. consilium, consultatio,* öfverläggning.

Radotet, & *frequ.* radostallet, *id. atque* radohet, radohaddet.

Rafe, *n. s. quies, pax,* ro, fred. *Fenn.* rauha, *id. Cas. negativ.* rafetak & rafet, *sine pace,* utan fred. Rafe-takkeje, *pacificator,* fredstiftare. *Compos. & oppos.* orafe, ofred.

Rafelats, *n. a. pacificus, non contentiosus, tranquillus,* fredsam, stilla och rolig. *Compos. & oppos.* orafelats, ofredsam, orolig.

Raggelet, *v. a. inclinare,* luta, hålla på sned. Kareb raggelet, *vas inclinare,* luta kårilet. Raggelastet, *dimin.* litet luta.

Raggetet, *v. passiv. sive neutr. inclinari,* luta, ligga på sned. Wadnas raggeti, *cymba in alterum latus inclinata est,* båten lutar på ena sidan, *cfr.* kåbmanet. Raggenet, *id. atque* raggetet.

Raggok, *n. a. elatus, superbiens,* högfärdig. Raggok ålma, *vir insolens,* en högfärdig man.

Raggostallet, *v. n. superbire, elato animo esse,* vara högfärdig. *cfr.* stuorastallet. Raggostallet tawerinas, *opibus superbire,* högfårdas öfver sin rikedom. Raggostallegåtet, *inchoat. incipere superbire,* begynna at blifva högfärdig.

Raggostalleje, *superbiens, elatus,* högfärdig.

Raggostallem, *n. s. superbia,* högfärd.

Raggot, *adv. inclinate ad alterum latus,* lutande, på sned, *cfr.* hallot. Wadnas le raggot, *cymba ad alterum latus inclinat,* båten lutar på ena sidan. Pieja kareb raggot, *inclina vas,* luta kårilet. Raggot wållahet, *lateri inniti,* ligga på sidan.

Ragno, *n. s. paries,* vägg. *Proprie paries casarum Lapponum.*

Raha, *n. s. pellis ferina carior,* dyrskin. Rahan nakke, *id. vide* naute. *It. omne id, quod in pretio est, pecuniæ,* pengar, penningars värde. *Fen.* raha, *pecunia.*

Rahte, *via sive semita per nivem,* vinter-väg, väg igenom snön.

Raja, *n. s. meta,* utmål, *v.* kraja.

Raide, *n. s. tonitru,* åskedunder. *Fenn.* raju, *procella.*

Raide, *plural.* raideh, *ita appellantur quorum curæ aliorum commissi sunt rangiferi,* renskötare, ren-Lappar.

Raideres, *n. s. scala,* stege, trappa. *It. gladius orionis, confer* njall, se njall. Raideresats, *dimin.* en liten trappa.

Rajanes, *n. a. ad rem familiarem attentus,* husaktig, hushållsam. Rajaneswuot, *subst. cura rei familiaris,* husaktighet, god hushållning.

Rajast,

Rajast, aktet rajaſt, *vide* pirk.

Raidet, *v. n. tonitrua edere*, dundra, ſåges om åſkan, *cfr.* raide, atja.

Raido, *n. ſ. ſeries*, rad. *Proprie de rangiferorum ſerie vehem trahentium*, ſåges egenteligen om en rad med renar, ſom draga laſs.

Raje, *n. ſ. limes, terminus, meta*, grâns, mål. Rajeb piejet, *limitem conſtituere*, ſåtta up grånſe-ſkilnad. Raje juoko, *id. qu.* raje. *It.* kaſka raje, *dimidium itineris*, halfva vågen. Kitta tan rajai, *huc usque*, ånda hit, eller ånda tils nu. Tatte rajeſt, *hinc, ex hoc loco*, hårifrån, ifrån detta ſtållet. Man rajai leh todn ſo tjowom? *quousque illum es ſecutus?* huru långt har du fölgt honom? *Fenn.* raja, *terminus*.

Rajek, *n. a. negativ. non miſſus*, oſkickad. *Auſtr.* rajetkenna, *id. It. non dotatus, qui ſine dote eſt*, ſom ej fått någon hemgift, *formatur a verbo*

Rajet, *v. a. mittere, ablegare*, ſkicka, afſånda. Ib ane kåb kalkab rajet, *quem mittam non habeo*, jag har ingen at ſkicka. *It. novis nuptis dotem dare*, gifva ſina barn hemgift. Neitab rajet, *filiæ dotem dare*, gifva ſin dotter hemgift. *It.* Påtſob rajet, *rangiferum mactare*, ſlakta en ren. Kaudnit rajet, *vaſa in ordinem collocare & rite diſponere*, laga ſina ſaker i ordning. Rajeſtet, *dimin.* Rajegåtet, *inchoat.* begynna at ſkicka, m. m.

Rajeje, *qui mittit, dotem dans*, den ſom ſkickar, den ſom ger hemgift.

Rajem, *n. ſ. miſſio*, ſåndande, ſkickning.

Rajetattet, rajedattet, *v. n. poſſe mitti*, kunna ſkickas. I rajetatte, *mitti nequit.*

Rajo, *n. ſ. dos, quam Lappones & filiis & filiabus dant*, hemgift, åt ſon ell. dotter. Rajo kapte, *tunica dotalis.* Rajo kebne, *ahenum dotale*, kittel den man fått til hemgift. *It. idem atque* neuto, ſkötſel, ans.

Raike, *n. ſ. foramen, apertura*, hål. Ukſa raike, *oſtium*, dörr. Nabar raike, *foramen terebra factum*, et bårat hål. *It.* piåula raike, *vid.* plått. Raikats, *dim.* et litet hål. *Fenn.* reikå, *foramen.*

Raikanje, raikanj, *n. ſ. terebra*, nafvare, bårr. *Omne id quo quidquam pertunditur.*

Raikak, raikek, *n. a. perforatus*, ſom har hål, hålig. Raikek litte, *vas perforatum ſive fiſſum*, et håligt kåril.

Raikanet, *pertundi*, gå hål på. Kabmak le raikanam, *calceus detritus eſt & pertuſus*, ſkon år ſönder. Raikanaſtet, *dimin.* Raikanatjet, *inchoativ.* begynna at gå ſönder.

Raiketet, *v. a. perforare, pertundere*, genombåra, göra hål på. Muorab raiketet, *lignum perforare.* Jågnab raiketet, *glaciem pertundere*, göra hål på iſen. Tjada raiketet, *perforare*, genombåra. Raiketaſtet, *dimin.* litet genombåra. Raiketatjet, *inchoat.* begynna at genombåra.

Raiketattet, raikedattet, *v. n. poſſe perforari*, kunna genombåras. *It. perforandum curare*, låta genombåra.

Raimes, *n. a. teter, horridus*, ohyggelig.

Raines, raina, *n. a. purus*, ren, klar. Raines tjatſe, *aqua pura*, rent vatten, *cfr.* tjålges. *Compoſ. & oppoſ.* oraines, *immundus*, oren. Raineslaka, *adv. pure*, rent, renligen.

Raineswuot, *n. ſ. puritas, munditie*, ren-

renhet. *Compos.* Oraineswuot, *impuritas*, orenhet.

Rainem, *n. f. purificatio*, renſande.

Rainetet, *v. a. purgare*, *purificare*, rena, renſa. Rainetaſtet, *dim.* litet rena. Rainetatjet, *inchoat.* begynna at rena. *Compos. & oppos.* orainetet, *inquinare*, orena.

Rainetattet, rainedattet, *purgandum curare & posse purgari*, låta rena, kunna renas. I rainetatte, *purgari nequit.*

Raipo, *mantile*, handduk. Kåta line, *id.*

Raiwa, raiwes, *masculus*, *mas*, *de lupis*, *canibus & vulpibus dicitur*, handjur af vargar, hundar, råfvar och andre klodjur. Raiwes piådnak, *canis mas.*

Raiwe, *n. f. luſtrum*, rofdjurs nåſte. *A.*

Raket, *v. n. hiſcere*, *dehiſcere*, *rimas agere*, ſpricka. Rakeſtet, *dimin.* remna litet. Rakegåtet, *inchoat.* begynna at remna, *cfr.* luoddenet. *Fenn.* raco, *rima*, *fiſſura.*

Rakem, *n. f. fiſſura*, *rima*, ſpricka. *De ipſo actu rimas agendi imprimis dicitur.*

Rakad, *n. f. tempus*, *quo venere æſtuant rangiferi*, renarnes ſpringtid. Rakad ſaje, *locus*, *ubi Lappones iſtud tempus commorantur*, *cfr.* kilde. Rakad mano & *ſimpliciter* rakad, *menſis September*, hôſt-månad.

Rakke, *n. a. ætate provectus*, gammal, ålderſtegen. *Minus eſt quam* wuoras. Rakke ålma, *vir ſatis ætate provectus.* Rakke neita, *virgo ætate provectior*, en gammal jungfru.

Rakkaituet, rakkaitowet, *v. n. ſeneſcere*, åldras, blifva gammal.

Rakket, *venere æſtuare*, *veneri ſatisfacere*, *de brutis dicitur & pecudibus*, *cfr.* keimet, *quod de canibus*, ſpringa, beſtiga. Rakkeje ſarwes, *rangifer admiſſarius venere æſtuans*, en brundren i ſpringtiden. Rakkeſtet, *dimin.* Rakkegåtet, *inchoat.* *Fenn.* racas, *carus*, racaſtan, *amo.*

Rakkelet, *frequ. idem atque* rakket.

Rakkas, *n. a. carus*, kår, *inuſit. v.* keres.

Rakkem, *n. f. coitus brutorum*, brunſt.

Rakko, *rete*, *quod ſub glacie ponitur piſcibus*, nåt ſom utſåttes under iſen.

Rakkostet, *retia ſub glacie piſcibus tendere*, ſåtta ut nåt under iſen.

Rakot & rakotet, *v. a. radere*, raka. Rakoſtet & rakotaſtet, *dimin.* Rakotatjet, *inchoat.* begynna at raka.

Rakotem, *n. f. raſio*, rakning. Rakom, *id.* Rakom nipe, *novacula*, rakeknif.

Rakre, *crena vel aliud ejusmodi ſcabrum ligni dolandi*, en ſkåra eller annan ojåmnhet på et ſtycke trå, ſom ſkal hyflas ſlått. *Oppoſitum eſt lævitatis.*

Rakrek, *n. a. ſcaber*, *non lævigatus*, ojåmn, oſlåt. *De ligneis vaſis &c.*

Raktes, *lorum*, *quo rangifer ad traham junctus illam trahit*, drag-rem, hvarmed ren drager laſſet.

Raktjot, *vid. ſupra* krakſjot, *id.*

Ram, ramas, *vid.* fram. *Svec. orig.*

Ramp, *n. f. oſtentatio*, *jactantia*, ſkryt. Koros le tatt ramp, *mera eſt oſtentatio*, det år bara ſkryt., *cfr.* rampo.

Rampastallet, *oſtentare*, *gloriari*, ſkryta.

Rampe, *n. a. debilis*, *infirmus*, ſvag. Tjawelk rampe, *qua dorſum infirmus*, ſvag och klen i ryggen.

Rampo, *n. f. laus*, berôm. Ådna rampob ådtjoi, *magnam laudem conſecutus*

tus est, han fick mycket berôm, *cfr.* maino. *It. jactantia*, ſkryt, *v.* ramp.

RAMPET, rampot, *v. a. laudare*, berômma. Rampeh tab âlmab, *hunc collaudant virum*, de berômma denne mannen. *It.* Etjebs rampet, *jactare se*, ſkryta, berômma ſig ſjelf, *cfr.* raſſet. Rampeſtet, *dim.* berômma litet. Rampegâtet, *incheat.* begyn. at berômma.

RAMPEJE, rampar, rampokes, *jactator, ostentator*, en ſom ſkryter.

RAMPEM, *n. f. laudatio*, berômmande.

RANDIWR, randur, *cervus*, hjort.

RANGASTET, *v. a. punire, corripere*, ſtraffa, *vid.* pakkatet. *Fenn.* rangon, *punio.*

RANGASTUS, rangaſtem, *vid.* pakkates. *Fenn.* rangaiſtus, *pœna.*

RANO, *gausape*, rana, tâcke, *v.* krano.

RANOT, *vid.* rewet, *spoliare, vi abripere*, rôfva, plundra. Ranoje, *raptor*, rôfvare.

RANOM, *n. f. latrocinium*, rôfvande.

RANOTALLET, *passiv. spoliari*, blifva plundrad.

RANSAKOT, *exquirere, explorare, vide* âtſâtet.

RAPET, *v. n. de aquæ superficie in fluviis & torrentibus undulata, ob lapidem sub aqua latentem, dicitur, undas agere*, gôra vâgor, bryta, ſâges om vattubrynets brytning i vâgor, af nâgon ſten under vatnet i ſtrômar.

RAPKES, *oscillatio*, ſkakning, rôrelſe. Tjalme rapkes, *oscillatio musculorum palpebrarum*, rôrelſe ſom kânnes i ôgonlâcken.

RAPKESET, *v. n. oscillare, tremere*, ruſka, ſkakas. Rapkeſeje laſtah, *folia arborum tremula*, ruſkande lôf.

RAPKUWE, *momentum*, ôgnablick. *Fenn.* râpâys, *genetiv.* râpâyxen, *id. Austr.*

RAPOK, *n. a. alacer, qui negotia & facienda cito peragit*, ſnâll, *cfr.* happel.

RAPPAS, rappes, *n. a. apertus*, ôppen. Rappas uks, *janua aperta.*

RAPPESET, rappaſet, *v. passiv. aperiri*, ôpnas. Âdnam rappaſi, *terra dehiscebat*, jorden ôpnade ſig eller remnade.

RAPPET, *v. a. aperire*, ôpna. Rappa ukſeb, *aperi januam*, ôpna dôrren. Nialmebs rappai, *os suum aperuit, Matth.* 5: 2. Rappeſtet, *dim.* litet ôpna. Rappagâtet, *incheat.* begynna at ôpna.

RAPPEM, *n. f. ipse actus aperiendi*, ôpnande.

RAPPATATTET, rappadattet, *v. a. & pass. aperiendum curare, posse aperiri*, lâta ôpnas, kunna ôpnas.

RAPPENET, *v. passiv. vide* rappeſet.

RAPPESTAK, *qua aperitur & clauditur ostium*, dôrrgrep.

RAPT, *muliebre tegumentum frontis atque sincipitis ora stanneo limbo prætexta*, pannſtycke, ſom Lapp-qvinfolken bruka, borderadt med tenn.

RARIET, *numen aliquod, quod prisci coluerunt Lappones, cfr.* Kana-neidapor, en afgud hos de forna Lapparne.

RARKET, *v. a. separare, vide* ratket.

RASET, *v. a. excitare aliquem ad festinandum*, ſkynda pâ en, *cfr.* raſſe.

RASJO, *n. f. pluvia*, regn. Karra raſjo, *imber*, ſlagregn. Raſjo mâke, *v.* mâke.

RASJOS, *n. a. pluvius*, regnaktig. Raſjos talke, *tempestas pluvia*, regnaktigt vâder. Raſjos keſe, *æstas pluviosa.*

RASJOTET, *v. n. pluere*, regna. Ketjo wackob raſjoti, *per totam septimanam* plue-

pluebat, det regnade hela veckan. Rasjotastet, *dim.* regna litet. Rasjotatjet, *inchoat.* begynna at regna.

Rasse, *n. f. festinatio*, hast, brådska. Rassen tabb takkib, *festinanter istud faciebam*, jag gjorde det i hastighet.

Rassai, rassok, rasses, *n. a. festinans*, *properans*, den som skyndar sig, hastig. *It.* rassok, *jactator*, skrytare.

Rasset, *jactare*, *gloriari*, skryta. Tawerinas rassa, *se de divitiis suis jactat*, han skryter af sin rikedom. Rassestet, *dimin.* Rassagåtet, *inchoat.* begynna at skryta.

Rassastallet, *frequ. id. ac* rasset.

Rassem, rasso, *vide* ramp.

Rassje, rassjes, *n. a. fragilis*, svag, bråcklig. Rassjes litte, *vas fragile.* Rassjes wadas, *pannus qui facile atteritur, non diu perdurans*, ohålligt vallmar. Rassjeswuot, *subst.* bråcklighet, ostadighet.

Rassjot, *v. n. debilitari*, förfvagas. Rassjob peiwest peiwai, *in dies debilior evado*, jag blir bråckligare dag ifrån dag. Rerte rassjo ko karra, *corium minus fit tenax dum indurescit*, lådret blir skört, når det blir skarpt.

Rassohet, *v. n. properare*, *festinare*, skynda sig, hasta. Rassohet mannet, *iter properare*, skynda sig at resa. Rassohastet, *dimin.* litet skynda sig. Rassohatjet & rassogåtet, *inchoat.* begynna at skynda sig, *cfr.* rasse, parget.

Rassoheje, *festinans*, *praeceps*, en som hastar.

Rassmes, *n. a. saevus*, *crudelis*, grym.

Rassmot, *v. n. ira excandescere*, förgrymma sig, blifva ond.

Rassnet, *v. a. congerere*, samla ihop, skrapa ihop. Muorait rassnet, *ligna congerere*, samla ihop ved..

Rasta, *trans*, öfver, på andra sidan. Rasta jåkkåb, *trans fluvium*, på andra sidan om elfven. *It.* rasta tåjet, *confringere*, bryta af. Rasta tjuoppet, *amputare*, afhugga. Såbbe le rasta, *baculus confractus est*, kåppen år afbruten.

Rastetet, *transire*, fara öfver på andra sidan. Jåkkåb rasteti, *amnem trajecit*, han for på andra sidan af elfven. Rastetastet, *dimin.* Rastetatjet, *inchoat.* begynna at fara öfver.

Rastetem, *n. f. trajectus*, *transitus*, öfverfart. Rastetemesne, *in trajectu.*

Rathak, *n. a. liberalis*, gifmild, frikostig.

Rathe, *via per nivem*, vinter-våg, *vid.* rahte. *Fenn.* rata, *semita* & retki, *via.*

Ratket, *v. a. separare*, skilja, afskilja. Reinoheje ratka sautsit gaitseist, *pastor segregat oves a capris*, herden skiljer fåren ifrån getterna. Ratketuet, ratketowet, *passiv. segregari*, affóndras, skiljas. Ratkestet, *dimin.* litet affóndra. Ratkegåtet, *inchoat.* begynna at skilja. *Fenn.* ratkin, *diffuo* & ratkitan, *dirimor.*

Ratkem, ratka, *n. f. segregatio*, *sejunctio*, affóndring, åtskiljande. Ratkem kirje, *libellus repudii*, skiljobref, *Matth.*

Ratketet, *v. a. segregandum curare*, låta affóndra eller skilja.

Ratkot, *v. passiv. segregari*, affóndras. Ratkotet, *frequ. id.* Ratkotime kåbba harai, *uterque nostrum a se invicem digressus est*, vi gingo bågge ifrån hvarandra, hvardera sin våg.

Ratkom, *n. a. sejunctus*, *segregatus*, åtskild, sóndrad.

Rat-

Rattet, *v. a. dissuere*, uprifva, fpråtta up fõm. Kapteb rattet, *tunicam dissuere. It. dissecare.* Qweleb rattet, *piscem dissecare*, flåcka eller fkåra fönder en fifk. Rattestet, *dimin.* Rattegåtet, *inchoat. incipere dissuere*, begynna at fpråtta up. *Fenn.* raatelen, *discerpo*, ratkin, *dissuo.*

Ratteset, rattafet, *v. n. in futuris discerpi, dissui*, gå fönder i fömmarne, uprifvas. *Fenn.* råtifen, *sono ex fractura & ratcaifen, dissuor.*

Rattesem, *fissura, disjunctio*, remna.

Rattak, *piscis dissectus aëre siccatus*, en utflåckt och torkad fifk.

Rattek, *vid.* qwoddo, karek. *Austr.*

Rattetattet, rattatattet, *v. a. & n. dissuendum curare & posse dissui*, låta uprifva det fom år fömadt, kunna uprifvas.

Rattjet, *v. n. contendere, studere, eniti*, stråfva, vinlågga fig. Tokko kalkebe rattjet påtet, *illuc contendemus pervenire*, vi fkola bemöda ofs om at komma dit. Rattja tann ammati, *illud ambit munus*, han ftråfvar efter den fyflan. Rattjestet, *dimin.* litet efterftråfva. Rattjegåtet, *inchoat. incipere eniti aut contendere*, begynna at efterftråfva.

Rattjok, *n. a. tenax incepti aut propositi, enitens*, ihållig, den fom vinlågger fig.

Rattkeset, *v. n. de nervis dicitur corporis, dum ex nimia & subitanea extensione læduntur sive franguntur*, förftråckas, förflitas, fåges når en fena blir förftråckt.

Rattkotet, *v. a. nervum aliquem frangere*, förftråcka en fena. Sidobs rattkoti, *latus suum ultra modum extendebat nervosque lædebat*, han förftråckte fig i fidan.

Raudo, *n. piscis*, *Svetice* röding.

Rauhe, *pax*, frid, *vid.* rafe.

Rauke, *defunctus*, afliden, död. Attjam rauke, *pater meus defunctus*, min afledne fader. Ednam rauke, *mater mea defuncta*, min afledna mor. Rauk *etiam ejus dicitur spectrum sive genius, qui in aquis periit, cujusque deinde vocem nonnunquam audiri querulam fabulantur.* Rauk kallas ock dens vålnad, fom drunknat, den de beråtta fig ibland höra ropa och jåmra fig.

Rauket, *v. n. decidere*, affalla. Akfjo rauki naddaft, *securis a manubrio decidebat*, yxen föll af fkaftet. Raukai jaurai, *in lacum delapsus est*, han föll i fjön. *cfr.* kattjet.

Raukket, rauket, *v. a. exigere, postulare*, fordra. Makfob raukket, *mercedem expostulare*, fordra lön. Laga raukka pargoit, *lex opera exigit. It.* Aldo mefeb rauka, *vide* råuket. Raukkestet, *dimin.* litet fordra. Raukkegåtet, *inchoat.* begynna at fordra.

Raukkeje, *postulans*, den fom fordrar.

Raukkem, *n. f. postulatio*, påftående.

Raukkastallet, *v. a. frequ. idem ac* raukket.

Raukkalet, *v. n. nictare*, blinka med ögonen. *Fenn.* råpåhdån, *nicto oculis. Austral.*

Raukkalem, raukalem, *n. f. nictatio*, blinkande med ögonen.

Rauna, *n. propr. fœm.* Ragnilda.

Raun, raudn, raudna, *sorbus*, rönntråd. Raudna muörjeh, *fructus sorbi.*

Raure, *n. a. immitis, durus*, oblid, hård.

I le raure pakob munji jåttam, *ne unum quidem mihi dixit verbum vehemens & asperum*, han har ej ſagt mig et enda hårdt och oblidt ord.

Rausa, *glandula*, kôrtel.

Rautot, *vid.* rawetet, rawodet.

Rautotet, *v. n. boare*, ryta, bôla.

Rawe, *n. ſ. vid.* ſtrawe, niauwe, uwe.

Rawad, rawem, *n. ſ. rubor nubium*, rodna på himmelen. Iddjetes rawem, *aurora, rubor ante ſolis ortum*, morgonrodna, rodnad fôr dagen.

Rawet, *v. a. vid.* krawet, trawet.

Rawetet & rawodet, *v. n. rubeſcere*, rodna. Peiweſt rawet, *cœlum ſole oriundo, aut qui occidit, rubeſcit*, det rodnar på himmelen af ſolen, ſom antingen år i up eller nedergånde.

Rebbits, *rangifer fœmnia valde vetula*, en utgammal ren-ko, *vid.* rabr.

Reddot, *v. a. parare*, tilruſta, fôrſkaffa. Karwoit le ſunji reddom, *veſtibus illum providit*, han har fôrſett honom med klåder. Reddoſtet, *dimin.* Reddogåtet, *inchoat.* begynna at fôrſe.

Redne, *terebra*, bårr, drill.

Rednet, *v. a. terebrare, terebra perforare*, båra igenom, drilla hål.

Regement, *regnum, regimen*, regement.

Regjerot, *regnare*, regera.

Reid, *n. a. paratus*, fårdig, *vid.* karwes. Reid tårot, *paratus ad arma. Compoſ. & oppoſ.* oreid, *imparatus*, oberedd.

Reidet, *v. a. præparare, apparare*, tilreda. Piåbmob reidet, *cibum præparare.* Reideſtet, *dimin.* litet bereda. Reidegåtet, *inchoat.* begyn. at tilreda.

Reidem, *n. ſ. paratio, præparatio*, tilredelſe, beredelſe. Auta reidem, *paraſceve, præparatio.*

Reidetattet, *v. a. & n. præparandum curare & poſſe præparari*, låta tilreda, kunna tilredas.

Reidnestet, *v. n. vociferari*, ropa, ſkrika. *Fenn.* riahdan, *vociferor.*

Reido, *n. ſ. inſtrumentum, medium, machina*, redſkap, verktyg. Tåro reido, *arma bellica*, krigsruſtning, gevår. Salogwuoten reidoh, *media ſalutis*, ſalighets medel.

Reino, *n. ſ. cura paſtoria pecudum*, boſkaps vallning och ſkôtſel. Reinon låh mija påtſoh, *noſtros paſtores curant rangiferos*, våra renar åro i herdarnes ſkôtſel. Reinotak, *caſ. negativ.* utan ſkôtſel och vallgång.

Reinoheje, *paſtor*, herde, vallhjon.

Reinohem, *n. ſ. vide* reino. Reinohem piådnak, *canis paſtorius*, vallhund, *canibus utuntur Lappones, quorum ope rangiferos facili negotio cogunt & quorſum volunt compellunt, quod aliter nonniſi plurium hominum ope peragere poſſent. Iſtiusmodi canes in ſatis magno ſunt pretio.*

Reinohet, *v. a. paſcere*, beta, gå i vall med. Påtſoit warin reinohet, *rangiferos in alpibus paſcere*, beta renarne på fjållen. Reinohaſtet, *dimin.* litet beta. Reinohatjet, *inchoat.* begynna at valla eller beta.

Reinohaddet, reinohattet, *v. a. frequ. id. ac* reinohet. *It. facere ut quis paſcat pecudesque curet*, låta någon gå i vall med boſkap. Reinohatte ſwainaſebt påtſoitat, *cura ut famulus tuus rangiferos tuos paſcat*, låt din dräng valla dina renar.

Reiset, *v. n. proficiſci*, reſa, *v.* mannet.

Reiwates, *n. ſ. ictus, plaga*, hugg, ſlagg.

Rei-

REIWETET, *v. a. percutere*, slå. Såbbin mo reiweti, *baculo me percutiebat*, han slog mig med kåppen. Reiwetastet, *dimin.* litet slå. Reiwetatjet, *inchoat.* begynna at slå. *cfr.* laket, låsket.

REIWATALLET, *pass. percuti, cædi*, blifva slagen. *It. frequ. id. qu.* reiwetet, slå.

REKKE, reke, *n. s. cymba vetusta*, en gammal båt. Abme rekkin jåkkåb rastetet, *cymba vetusta trajicere amnem.*

REKKET, *v. n. sufficere*, räcka til. Rekkestet, *dimin.* Rekkegåtet, *inchoativ. vide* ållet.

REKNIG, *n. s. vid.* lokko.

REKTAS, rekte, *n. s. jus, forum*, rätt, domstol. Rektasen auti keset, *in jus vocare*, ståmma, gifva ståmning. *It.* rekte, *portio*, del, lott. *vid.* åse.

REKTES, rekt, *n. a. rectus, justus*, rått, tilbörlig. Rektes kåino, *justa via*, den råtta vågen. Rektes, *dexter*, den som år på högra sidan. Rektes kåta, *dextra manus*, högra handen. Rektes pele, *latus dexterum*, högra sidan. *Compos. & oppos.* orekt, orektes, *injustus*, orått, oriktig. Orektes ålma, *vir injustus.* Rektes miålak, *sincerus*, upriktig, råttsinnig. Rekteswuokasats, *justus, debitus*, råttskaffens, tilbörlig.

REKTESFÅRDOG, *justus, justificatus*, råttfårdig, råttfårdiggjord. *Theol. Oppos.* orektesfårdog, *injustus*, oråttfårdig. Rektesfårdogwuot, *justitia*, råttfårdighet. *Oppos.* orektesfårdogwuot, *injustitia*, oråttfårdighet. Rektesfårdoglaka, *adv. juste*, råttfårdigt.

REKTESWUOT, *n. s. rectitudo, (ut ita dicam)* råtthet. *It. justitia*, råttrådighet. *Oppos.* orekteswuot, oråtthet, oråttrådighet.

REKTESRADAK, *justus*, råttvis. Rektesradakwuot, *justitia*, råttrådighet.

REKTO, *adv. juste*, råtteligen. *It. subst. justum*, rått, riktighet. Rekto le, *justum est*, det år rått. *Oppos.* orekto, oriktigt, orått. I akteki orektob takket, *nemini injuriam inferre*, ej göra någon orått.

REKTOK, *n. a. directus, qui non est curvus aut obliqvus*, rått, ånda fram. Rektok muora, *lignum rectum*, *cfr.* njuolg. *Transl.* rektok ålma, *vir justus & sincerus*, en upriktig och råttvis man. *Compos.* orektok, *non rectus, curvus*, orått, krokig. *It. injuriosus*, oråttrådig. Orektok qweibmases, *injuriosus in proximum suum.* Orektokwuot, *injustitia, iniquitas*, oråttrådighet. Orektoklaka, *adv. injuste, inique*, oråttrådigt, oråttvist.

REKTONET, *v. n. justum fieri aut rectum*, blifva rått, blifva riktigt.

REKTOTES, *n. s. norma*, råttesnöre. Rektotasen kalka tat tunji orrot, *hoc tibi norma erit*, detta skal vara dig et råttesnöre. *Institutio, notitia*, underråttelse.

REKTOTET, *v. a. &* rektotallet, *frequ. vide* njuolgetet.

REKTOTEM, rektotallem, *n. s. correctio, emendatio*, tillagning, förbåttring.

REKTOTATTET, rektodattet, *v. a. corrigendum curare*, låta råttas til.

REMMET, *effugere clam*, *vid.* tjakket.

REMMAR, *scyphus*, bågare.

REMSE, *vid. infra* ruomse.

REPE, *n. animal. vulpes*, råf. Repe såipe, *cauda vulpis*, råfrumpa. *It. quando tempore autumnali frondes arborum rubescere incipiunt aut flavescere*, såg. ock, når

når löfven på trän börja gulna och blekna om hösten. *Transl.* Te udne repe qwossai sjaddebe, *hodie in vulpis hospitium veniemus, i. e. famem hodie frigusque experturi sumus*, i dag få vi både frysa och svälta. Repeha, *id. atque* repe. Repelakats, *dolosus*, svekfull, bedrägelig.

Reppen, *fumariolum tugurii Lapponici*, rökhålet på en Lappkoja. Reppen raike, *id.*

Reps, *rastrum*, råssa, harfva. Repset, *v. a. sarrire*, råssa. Suoineb repset, *fœnum sarrire*, råssa hö.

Rere, rerde, *vid.* teres. *Austr.*

Rerte, *n. s. corium*, läder. *cfr.* hud.

Resketet, *v. n. tonare, fragorem edere, de subitaneo & magno fragore dicitur*, dundra, braka. Atjekuts resketi, *jupiter tonabat*, åskan dundrade.

Reschme, ressme, *restis, funis*, rep. Ressmats, *dimin.* et litet rep.

Restet, *v. a. trahere, extendere, vellere*, draga, rycka, utsträcka. Resteshet, *dim.* litet rycka. Restegåtet, *inchoat.* begynna at rycka eller slita på. Råttet, *idem.*

Retjet, retjestet, *&c. vid.* råtjet.

Reukestet, *fumo tabaci uti*, röka tobak.

Reure, *n. s. bombarda*, bössa. *cfr.* birso.

Reustet, *v. n. boare, mugire*, böla, ryta. Kosa reusti, *vacca mugit.*

Reutjetet, *v. n. strepere*, stimma, bullra, vara ostyrig. Adetin reutjetet, *minus quiete dormire corpusque huc illuc jactare*, vara ostyrig i sömnen.

Rewe, *n. s. undæ fluviorum & torrentum, quas lapides aut alia obstacula efficiunt*, vågor i strömmar, som förorsakas af stenar eller annat, som hindrar vatnets fria lopp. *cfr.* rapet.

Rewet, *v. a. rapere, abripere*, röfva, med våld borttaga.

Rewar, *latro, fur*, röfvare, tjuf.

Rewetallet, *passiv. spoliari, exui*, blifva röfvad, beröfvas.

Ribja, *vide* leute.

Ribbre, *n. s. jecur*, lefver. *vid.* muekse.

Ribmet, *v. n. vid.* remmet, tjakket.

Ribmar, *profugus*, rymmare.

Riddo, *vid. supra* pild. *Austr. It.* Riddo & riddho, *n. s. ruina montium, cum saxa de montibus decidunt*, berg-ras. *Dicitur etiam, cum nives de præruptis montium lateribus cumulatæ delabuntur*, säges ock når snö rasar ner af de branta bergens sidor, *Norv.* snöskred.

Riddet, *v. n. penetrare aliquo studere, pervenire eniti*, trånga sig fram.

Ridet, *v. n. equitare*, rida. Ridestet & ridesjet, *dimin.* Ridegåtet, *inchoat.*

Rideje & ridesjeje, *eques, equitans*, ryttare.

Ridhak, *audax, temerarius*, djerf, oförvågen. *It.* pargo ridhak, *pertinax in laborando*, häftig och ständaktig i arbete. Ridhakwuot, *subst. audacia*, djerfhet, driftighet.

Ridne, *nix in arboribus*, snö i trän.

Rigge, *n. s. catena*, kedja. Route rigge, *catena ferrea*, järnkedja. *Proprie est catena, qua ahenum super focum suspendunt.*

Rigges, *annulus*, ring. *Proprie annulus orichalceus*, en mässings-ring. *Ejusmodi annulos solent patres lustrici sive compatres matresque infanti in primum donum dare, quod si neglexerint, illum adultum nimis parcum futurum putant. Ut amuletum annulum ex orichalco factum aspiciunt Lappones. Defunctorum corpo-*

corpora contrectantes aut ad cœmeterium vehentes ejusmodi annulo dextram muniunt, ut impune ista peragant. Non tamen omnes his addicti sunt superstitionibus. Riggesats, *dim.* en liten ring.

RIK, *n. f. divitiæ*, rikedom, *vid.* tawer. *It.* rik, rike, *regnum*, *regio*, rike, landskap.

RIKKO, *n. f. conquisitio*, *fructus*, *reditus*, förvärfvande, frukt, afvel. Etjen rikko le tat, *propria hoc mihi industria acquisivi*, detta har jag förvärfvat mig sjelf. *cfr.* piåwas.

RIKKOT, *v. a. comparare sibi*, *acquirere*, förvårfva sig. *cfr.* auket, ablet.

RIKO, rikok, *n. a. dives*, rik. *vid.* bånda.

RIKOT, *v. n. ditescere*, blifva rik. *vide* båndot.

RIKASTALLET, *v. n. vid.* båndastallet.

RIKOTET, *v. a. ditare*, göra rik, *vide* båndotet.

RIKTEK, *justus*, *æqvus*, riktig, råttvis.

RIKTET, *v. a. postulare*, påstå, fordra. *Exquirere*, *sciscitari*, utforska, efterfråga. Rikti muste tabb, *istud a me sciscitabatur*, han utforskade det af mig. Rikteстet, *dimin.* Riktegåtet, *incohoat. incipere expostulare aut exquirere*, begynna at fordra, begynna at utforska. Jus tuste riktegåta, die wadde, *si a te postulare incipit*, *des.*

RIM, rima, rime, *n. f. calendarium perpetuum Lapponum*, *bacillum aut etiam tabellæ quatuor ligneæ aut corneæ in formam libelli compactæ*, *in quibus*, *certis incisuris & characteribus*, *dies omnes festi & profesti totius anni festaque immobilia designantur. Fenn.* rijmis, *idem* & rijmis puu, *unde harum nationum concentus patet*, *etiam in hac re.* Rim, kallas en runstaf eller ock flera skifvor af trå ell. horn, som fåstas ihop, hvarpå Lapparne med vissa strek och mårken tekna up alla Sön- Högtids- och andra dagar, för hela årgången, och bruka den ståndigt såsom en Almanach. *Compos.* Rima kåtjeje, *calendarii peritus*, *qui anni tempora juste computare novit*, den som år förfaren i tideråkningen.

RIMS, rimse, *moneta argentea pondere drachmæ unius*, *sex oræ argenteæ*, en silfver sexstyfver eller en piås.

RINGET, *campanam pulsare*, ringa. *Tr.* Talla sodn ringi, maite sodn kulla, *statim*, *quod audit*, *dispergit*, han sprider straxt ut det han hörer. Ringestet, *dim.* Ringegåtet, *inchoat.*

RINGEJE, *campanam pulsans*, ringare. *Qui aure est rimosa nihilque reticere valet*, en sqvalrare, som ej kan tiga med något.

RINGEM, *n. f. sonus campanarum*, ringning, klocke-ljud.

RINKES, *id. atque* riko, rikok. Rinkeswuot, *subst. divitiæ*, rikedom.

RINKS, *n. f. rigor*, *severitas*, stränghet. Rinksen nalte tabb jåtti, *magna id dicebat severitate*, han sade det mycalfvarsamt.

RINKSES, *n. a. severus*, sträng, hård. *H.*

RINKSASTALLET, *v. n. severum agere*, *severitatem simulare & rigorem*, visa sig sträng. Attje rinksastalla manai kum, *pater severum se gerit in liberos.*

RIPA, rip, *n. f. festuca*, *pulvis*, snas, stoft. *It. palea*, agnar.

RIPAKKA, *diarrhœa*, durklopp. *Austral. Usitatius est* tjadat wank & tjadatak. *Fenn.* ripacka, *id.*

Ripak, rippak, *n. f. limus*, gyttja. Ripakeſt tiewas, *limoſus*, gyttjefull.

Ripp, *ſacra peccatorum confeſſio*, ſkrift. Ripp-almatjeh, *confitentes*, ſkriftfolk.

Rippak, *n. a. validus*, *valens*, mågtig, förmögen. Luodda-rippak, *magnis greſſibus incedens*, den ſom tager ſtora ſteg. Pako rippak, *dicax*, *cui volubilis eſt in dicendo lingua*, talför, ſom har lått för at tala. *Sæpe in malam partem: temerarie loquens*, framtalig. Pargo-rippak, *ad laborem alacer*, raſk at arbeta. *Nunquam niſi in conjunctione cum aliis vocibus occurrit.*

Rippem, *n. f. locus ubi avis in arena apricatus eſt*, et ſtålle dår en fogel har badat ſig i ſanden.

Rippestet, *v. a. propellere*, *trudere*, ſkuffa. *Dejicere*, ſtöta omkull. Ele mo rippeſte, *noli me propellere*, ſkuffa mig ej.

Rippotet, *v. a. frequ. id. qu.* rippeſtet.

Rippotem, *n. f. pulſus*, ſkuffande, ſtöt. Ib le to rippotem pardne, *me nusquam propellere vales*, *te quidem robuſtior ſum*, du förmår ej ſkuffa mig.

Risot, *celeriter quidquam facere*, med haſt göra. Riſo tållåb, *accende cito ignem*, gör up eld i haſt. Riſo mallafeb, *para properanter cœnam.*

Risse, *n. f. virga*, ris, *v.* ſwitja. Riſſin ſwaſkot, *virgis cædere*, piſka. Jubmelen riſſe, *pœna a Deo immiſſa.* Riſſats, *dimin.*

Rissja, *n. f. ſulphur*, ſvafvel. Riſſja kedke, *pyrites*, ſvafvelkjes. Riſſjablandak, *ſulphure mixtus*, *ſulphureus*, ſvafvelaktig, ſvafvelblandad. *Tranſl.* riſſja, *ira ſubitanea*, haſtig vrede.

Rissjetet, *v. a. ſulphure illinere ſive imbuere*, beſtryka med ſvafvel, ſvafla.

Rissjotet, *v. a. diſſipare*, *diſpergere*, ſkingra, förſkingra. Påtſoit riſſjotet, *rangiferos terrere & diſſipare*, ſkingra renarne. *It. neutr.* Tuoi tokko riſſjotijen, *huc illuc diſperſi ſunt*, de ſkingrades hit och dit.

Rist, riſti, *crux*, kors. Riſteb piejet, *crucem erigere*, reſa up et kors. *Quod fit ad vias cognoſcendas.*

Rist-attje, riſtet *&c. vid.* chriſtet.

Ritelet, *diſceptare*, *altercari*, tviſta, ordkaſtas. Såi alo riteleba kaſkebſka, *illi ambo ſemper altercantur*; de två ordkaſtas altid och tråta. *It.* Åſeb ritelet, *partem exquirere ſive poſtulare*, fordra del.

Ritelem, *n. f. lis*, *diſſidium*, *contentio*, tviſt, tvedrågt. Tijen kaſkan le pålko ja ritelem, *inter vos lis eſt & disſidium.*

Ritet, *v. a. & n. diſceptare*, tviſta, *expoſtulare*, *exquirere*, fordra. Lagan auten ritikan, *coram judice litigabantur.* Rita muſte palkab, *mercedem a me expoſtulat*, han fordrar betalning af mig.

Ritem, *n. f. affectatio*, efterſtråfvande.

Ritetakes, *n. a. diſputabilis*, *dubius*, tviſtig, ſtridig. Ritetakes åme, *res dubia.*

Ritetallet, ritetallem, *idem atque* ritelet, ritelem.

Ritetattet, *v. n. diſceptari poſſe*, kunna omtviſtas.

Rito, *n. f. lis*, *contentio*, tviſt. *Fenn.* rijta.

Ritt, ritta, ritta-pele, *n. f. dimidiæ pars corporis animalis cujusdam mactati*,

ctati, halfparten af et ſlagtadt kreaturs kropp.

RITTE, *via*, våg, *vide* rahte.

RITTNE, *vide ſupra* ridne.

RITTJOT, *v. a. extorquere*, *vi abripere*, fråntaga med våld, ſlita eller rycka ifrån. Mo kåtiſt rittjoi, *e manibus meis extorquebat*, han ryckte utur mina händer. Rittjoſtet, rittjeſtet, *dim.* Rittjogåtet, *incohoat.* begyn. at rycka.

RIWKET, *v. a. propellere*, *trudere*, ſkuffa. Riwkei mo, *me propellebat*. Riwkeſtet, *dimin. id.* Riwkeſtatjet, *inchoat.* begynna ſkuffa.

RIWKOT, riwkogåtet, *id. qu.* riwket *&c.*

RIWKO, *mulier Svecana aut Norvegica*, et Svenſkt ell. Norrſkt fruntimmer.

RIÅWET, *v. n. terrefieri & aufugere*, *horrere*, blifva rådd och fly, ſky. *De piſcibus dicitur*, ſåges om fiſkar.

ROKOHET, *v. n. exhalare*, dunſta. Suowa rokoha, *fumus evolvitur*, röken ſtiger up.

ROKETET, *id. atque* rokohet.

ROKOHEM, *n. ſ. vapor*, dunſt.

ROMAR, *n. a. præſcius*, förevis, den ſom vet förut.

RONK, *rangifer vectarius annoſus*, en gammal kör-ren. *cfr.* råntjo. *It. gula*, fråſſeri. Wuoudnajes ronk, *heluo*, en ſtoråtare.

RONKOTET, *v. a. poſtulare*, fordra. *vid.* rauket. Ronkotatjet, *inchoat.* begynna fordra.

RONNOTS, *vid.* rånno, rånnots.

ROSET, *v. a. laudare*, berömma. *vide* mainot.

ROTJOS, *pars tergi collo proxima*, den öfverſta delen af ryggen, närmaſt halſen. *cfr.* ruſs.

ROUTE, *n. ſ. ferrum*, järn. Routeb paketet, *ferrum caleſacere.* Routeſt letat, *ferreum hoc eſt*, detta är af järn. Routetak, *caſ. negativ. ſine ferro*, utan järn, järnlös. Route naule, *clavus ferreus*, ſpik. *Compoſ.* route-kånk, *ſcarabæus*, torndyfvel. *Fenn.* rauta, *ferrum.*

ROUTATET, *v. a. ferro confodere*, *mactare*, ſticka ner, ſlakta. Påtſob routatet, *rangiferum mactare.* Routatek, *non confoſſus ferro*, oſtucken ihjäl

ROUWO, *adv. cito*, *celeriter*, haſtigt, fort. Parga rouwo, *feſtina*, ſkynda dig. Rouwo ſå påtitja, *mox venturus eſt*, han kommer råttnu eller ſnart.

RUA, *id. &* ruoi. *Oppoſ.* aſtoi. *Comparat.* ruabi, ruabut, ruabit, *citius*, *celerius*, ſnarare, fortare. *Superl.* ruamuſt, *citiſſime*, *celerrime*, aldrafortaſt.

RUBMAHA, rubme, *n. ſ. corpus*, kropp, lekamen. Chriſtuſen rubme, *corpus Chriſti*, Chriſti lekamen. *Fenn.* ruumis, *corpus*, *cadaver.*

RUBMALATS, rubmelats, *n. a. corporalis*, kroppſlig, lekamlig. *Fenn.* ruumillinen.

RUDMA, *ſerum lactis*, mjölkvaſſla.

RUDN, *n. ſ. ſermo*, tal. *Rumor*, *fama*, ryckte.

RUDNET, *v. a. dicere*, *loqui*, ſäga. Ele kåſeki rudna, *noli cuipiam dicere*, ſäg ej för någon. *cfr.* hålet, ſardnot.

RUDWET, *v. a. eniti*, vinlägga ſig. Rudwa kaikiſt ſamoiſt, *omnibus viribus enititur*, han bemödar ſig af alla krafter. Rudweſtet, *dimin.* Rudwagåtet, *inchoat.* begynna at bemöda ſig.

RUEIWE, *n. ſ. fruſtum carnis*, *viſcus*, *artus*, et ſtycke kött, lem.

Rueiwaj, rueiwajes, *n. a. qui corpore est obeso, cui magna sunt membra*, storlemmig.

Rues, *n. a. celer*, snåll, hastig. Rueslaka, *adv. aliquantum cito*, något snart.

Ruiwetet, *v. n. volitare, jactari*, swåfva. Suowa ruiweti, *fumus volitabat.* Tålke ruiweti, *plumæ dispersæ volitabant*, dunfjädrarne flögo hit och dit.

Rukkad, *vide* råkkatak.

Rull, *n. f. volumen, quod convolutum est & contortum*, rulle.

Rumbo, *offa animalis cujusdam mortui carne nudata*, benragel.

Rumis, *n. a. deformis*, vanskapelig. *vid.* råbme.

Runa, *vid.* rudn.

Rund, *n. f. artificium*, konst. Mådde rund le susne, *multis ille instructus est artificiis*, han kan många konster. *Fenn.* runo, *carmen, versus.*

Rundok, *sapiens, sagax, peritus*, klok, förfaren, skarpsinnig. Rundak, *id.*

Rundastallet, *sapere*, förstå. *Meditari*, öfverlägga.

Rundastallem, *n. f. peritia*, kunskap.

Rundeje, *consilii plenus, sagax*, förslagen, klok.

Runk, *vid.* ronk. *Gula, morbus edacitatis*, omåttelig matlust, grådighet.

Runtja, *vadum arenosum, syrtis*, sandrefvel, sandbank.

Ruobbe, *cicatrix*, ruga. *It. scabies, petigo*, klåda, skabb. *Fenn.* rupi, *crusta vulneris, scabies.*

Ruobbajes, *n. a. scabiosus*, skabbig. Ruobbek, *id. Fenn.* rupinen.

Ruobbet, *v. a. fricare*, klå, rifva. Aiweb ruobbet, *caput fricare.*

Ruobbem, *n. f. ipse actus fricandi*, klående.

Ruobd, *n. f. limes, ora. vid.* rabd. Ruobden almatjeh, *homines finitimi.*

Ruodat, *n. a. iracundus*, storsint, ond. *De fæminis sæpissime dicitur, confer* puorto.

Ruodno, *n. f. tabes*, twinsjuka, trånsjuka. *De brutis tantum dicitur.*

Ruodnot, *v. n. tabescere, tabe extenuari*, twina bort, få trånsjuka. Påtsoh ruodnoh, *rangiferi tabescunt.* Ruodnogåtet, *inchoat. incipere tabere*, begynna at twina bort.

Ruodo, *n. f. virga, sarmentum*, spö, språte. *Fenn.* ruoda, *idem.*

Ruoddok, *n. a. effrenus, qui castigari debet*, ostyrig, som behöfver tuktas. Ruoddok herke, *rangifer effrenus.*

Ruoddot, *v. a. castigare*, aga. Ruoddo manab, *castiga infantem.*

Ruodso, *n. a. depilis, qui pilis rite instructus non est*, som ej är fullhårig. Ruodso årre, *sciurus pilis minus elegantibus & rubris, ut solet esse tempore æstivo*, en eckorn, som ej är fullhårig.

Ruodtjot, *de rangiferis dicitur nivem, urina aut alio salino imbutam edentibus & lingentibus*, säges om renar, när de åta och slicka snö, som urin ell. annat saltaktigt kommit på.

Ruodtjok, *n. a.* ruodtjok påtso, *rangifer urinam lambens*, en ren, som slickar urin. *Transl. qui a domo non longe discedit, mansvetus*, tam, som går-na håller sig til folk.

Ruoi, *adv. vid.* rua, rouwo.

Ruoi, ruoja, *n. f. strepitus*, gny, buller.

Ruojet, *v. n. strepere*, bullra.

Ruojes, *n. f. pars calceamentorum posterior, calx calcei*, bakdelen eller baklådret på skor. Ruo-

RUOJES, *n. a. insons*, oskyldig. Ruojes almats, *homo innocens*.

RUOJALET, ruojelet, *desiderio alicujus rei bonæ affligi*, *amissionem alicujus rei aut abitum alicujus personæ dolere*, sörja öfver förlusten af någon ting, eller någons bortresa. Ko todn wuolgih, te ruojeli åbbå landa, *magna omnium querimonia hinc discessisti*, alla sörgde öfver din afresa.

RUOIT, ruoita, *n. f. lumbus*, *femur*, lår, länd. Pajet tijen ruoitit orrot pira tjadnetum, *sint lumbi vestri præcincti*, *Luc. 12: 35*.

RUOIWA, ruoiwes, *n. f. cannabis*, hampa.

RUOIWET, *v. n. vid.* ruiwetet. Qwoldo ruoiwa, *nix vento dispergitur*, vädret drifver snön. *Fenn.* ryöpyttå, *nix jactatur*.

RUOIWEM, ruoiwo, *n. f. vid.* qwoldo.

RUOK, ruwok, *n. a. celer*, hastig. *v.* rues.

RUOKET, *v. n. pœnitere*, *desiderio laborare*, ångra, sakna. Ib ruoka mab taste waddab, *ejus pretii me non pœnitet*, *quod pro hac re expendo*, jag ångrar ej det, som jag gjer för detta. *It.* ruoket, *latrare*, skälla. Piådnak ruoka, *canis latrat*.

RUOKA, ruokak, *castoreum*, båfvergäll.

RUOKO, *n. f. arundo*, rör. *Fenn.* ruoco, *id.*

RUOKENES, *n. f. vapor aquarum*, vattudunst. *Imprimis qualis ad cataractas solet esse fluviorum.*

RUOKSJE, *n. f. femur*, lår. *v.* tjårwe pele.

RUOMSE, *n. f. muscus*, *lichen*, måssa. Ruomse kalles, *metaphor. ursus*, björn, *quia muscos lichenesque autumno colligit sibi lectum sternens hibernum.*

RUOMSAJES, *n. a. muscosus*, måssig, måsse-full.

RUONSK, *n. f. sordes*, orenlighet. Slajalokk ruonsk, *varii generis sordes & quæ visu deformia sunt & fœda*, allahanda ohyggeliga saker at se.

RUOPET, *v. a. fricare*, klå. *vid.* ruobbet. Ruopestet, *dim.* Ruopegåtet, *inchoat.*

RUOPETET, *v. a. frequ. id. atque* ruopet.

RUOPSES, *n. a. ruber*, röd. Ruopses paino, *color rubicundus*, röd färg. *Comp.* ruopseslakats, *rubicundus*, rödaktig.

RUOPSOK, *n. a. id. qu.* ruopses.

RUOPSET, *idem. It. subst. color rubicundus*, *rubor*, röd färg.

RUOPSAHET, *v. n. rubere*, lysa röd. Ådnam ruopsaha warrast, *terra sanguine rubet*. Alme ruopsaha, *cœlum rubet*. Ruopsahastet, *dimin.* lysa litet röd. Ruopsahatjet, *incipere rubere*, begynna at lysa röd.

RUOPSOTET, *v. n. rubescere*, *rubore suffundi*, rodna, blifva röd. Muoto ruopsoti, *facies rubore suffundebatur*. Ruopsotastet, *dim.* rodna litet. Ruopsotatjet, *inchoat.* begynna at rodna.

RUOPSOTATTET, *rubefacere*, göra röd.

RUOPTJET, *repugnare*, *resistere*, sätta sig emot, vara motsträfvig. Ruoptja maksemest welkeb, *debitum solvere recusat*, han vill ej betala skulden. Ruoptja neita waldemest tabb ålmab, *illi nubere viro puella recusat.*

RUOPTJEM, *n. f. recusatio*, vågrande.

RUOPTJOT, *v. n. proruere*, rusa fram. Ruoptjo tokko, *prorue illuc*, hasta dig dit. Talla ruoptjoi paijas, *statim exsiliebat*, han sprang straxt up. Ruoptjogåtet, *inchoat.* begyn. at rusa fram.

RUOPTO, *n. a. præposterus*, bakfram. Ruopto qwolg, *pili præposteri*. Ruopto käino, *via*, *qua reditur*, *reditus*, åter-

återresa, den vågen man reser tilbaka.

Ruoptot, *adv. retro*, tilbaka. Ruoptot ådtjot, *rursum recipere*, åter få tilbaka. Ruoptot påtet, *revenire*, åter komma tilbaka. Ruoptot waddet, *reddere*, gifva åter.

Ruoptolesi, *adv. retrorsum*, baklånges.

Ruoptok, *præposterus*, bakfram. *It. id. atque* påstok.

Ruosatet, *v. n. subsilire*, spritta. Tållå ruosati mo nala, *carbo ignitus in me resiliebat*, et eldkol sprakade på mig. Ruosatastet, *dimin.*

Ruoset, *v. n. morte subita mori*, blifva brådód. Almats ruosi mijen kaskan, *morte repentina nonnullus nostrum moriebatur*, en menniska ibland oss blef ganska hastigt dód. Ruosegåtet, *inchoat.* Ruosegåtam låh talle almatjeh, *nunc homines mortem subitaneam obire cœperunt*, folket har bórjat at dó hastigt.

Ruosem, *n. a. morte mortuus subitanea*, dód af brådód. *It. idem atque*

Ruosetak, *n. s. mors subitanea*, hastig dód. *It. morbus, quem mox insecutura est mors*, sjukdom, som fórebådar brådód.

Ruosn, ruosna, *n. a. morosus*, ogin, tvår.

Ruossket, *v. n. erumpere*, utbrista. Paka ruosskai, *calor subito factus est vehemens.* Ruossketet, *id.* Kroppe piåwåsin ruossketi, *corpus multo sudore manabat*, mycken svett brast ut af kroppen.

Ruost, *n. s. ferrugo*, jårn-råst. *Transl. sanguis effusus, cruor*, blod. *Fennon.* ruoste, *ærugo.*

Ruostom, *n. a. ferrugine obductus*, råstig.

Ruostot, *v. n. rubiginem sentire*, råstas. Aksjo le ruostom, *securis rubiginem contraxit*, yxen har blifvit råstig. Ruostostet, *dimin.* litet råstas. Ruostogåtet, *inchoat.* begyn. at råstas.

Ruothak, *n. piscis, coregonus lavaretus*, sik.

Ruotet, *v. n. crepitare*, braka, knarra. Uksch ruotin, *fores crepuerunt*, det knarrade i dórrarne. Mi ruoti ulkon? *quidnam foris crepuit?* Ruotestet, *dimin.* litet knarra. *It. celeriter currere*, hastigt springa. Ruotegåtet, *inchoat. incipere crepare*, begynna braka. Ruotedattet, *crepitum efficere*, góra at braka, låta braka.

Ruotko, *abies arida*, torr gran.

Ruotta, *vid.* struot. *It.* ruotta puoite, *pingvedo circa testiculos.*

Ruottes, ruotts, *n. s. radix*, rot. *vid.* urtes.

Ruottaidowet, *v. n. radices agere*, rotas.

Ruottestet, *idem. It. a.* erit ruottestet, *eradicare*, utrota. *Passiv.* ruottestowet, *eradicari, radicitus evelli*, utrotas.

Ruouket, *v. n. de vacca rangiferina dicitur dum voce vitulum ad se allicit.* Aldo meseb ruouka, *rangifer fæmina voce ad se vitulum allicit*, ren-kon låter och lockar til sig kalfven. *Etjam de vitulo dicitur.* Ruoukegåtet, *inchoativ.*

Ruouse, *n. s. mammæ pecudum*, spenarne eller juret på boskap. Ruouse wank, *v.* nidtje maine. Ruousats, *dim.*

Ruoute, *ferrum*, jårn. *vid.* route.

Ruoutekes, ruoutokes, *n. a. audax, protervus*, dristig, djerf. *It. qui frigus*,

gus, laborem &c. facile patitur, hårdig, tålig.

RUPULI, *variolæ*, koppor. *vid.* ſtuora maine.

RURO, *n. ſ. globus, pila*, båll. Rurob tuoſtot, *pilam excipere.* Ruroin ſtåket, *pila ludere.*

RUSN, ruſna, *n. ſ. nebula*, töcken, dimba. Ruſna peiwe, *dies nebuloſus*, töknig dag.

RUSCHSKES *vel* ruſſkes, ruſſkok, *n. a. ſubrufus*, rödbrun. Ruſſkes tjatſe, *aqua rubeſcens ſive rubicunda*, rödaktigt vatten. Ruſſkes paino, *color ſubrufus.*

RUSKO, *n. ſ. vaſa, ſarcinæ*, ſaker.

RUSKOT & ruſkotet, *v. a. vellere*, rycka. Aiweſt ruſkotet, *in crines involare*, lugga.

RUSS, *vid.* karjel. *It.* ruſs, *pars ſuprema dorſi, ſummitas dorſi quadrupedis alicujus*, det öfverſta af ryggen på et kreatur. *It. pinna dorſalis piſcis cujusdam*, ryggfenan på en fiſk.

RUTA, rutt, *n. ſ. dos*, hemgift. *Proprie illud donum, quod patri ſponſæ matrique & interdum etiam fratribus ejus & cognatis a proci parentibus & cognatis datur, quoque, tanquam pretio, ſibi uxores emere olim conſveverunt. It.* ruta, *divitiæ, opes*, rikedom, ågodelar.

RUTASTET, *ejusmodi dotem ſive donum nuptiale ſumere & expoſtulare*, taga hemgift, eller någon gåfva, för det, at man gifter bort ſin dotter.

RUTESTET, *v. a. propellere, trudere*, ſkuffa, ſtöta. Sije ruteſtin ſo ulkos ſtadeſt, *ejecerunt eum extra urbem.* Ruteſtaſtet, *dimin.* Ruteſtatjet, *inchoat.* begynna at ſkuffa. *cfr.* rippeſtet. *Fenn.* rutiſtan, *quaſſo, premo.*

RUTTET, *v. a. vellere, arripere*, rycka, draga til. Ruttet paijas ruotteſi kum, *cum radicibus evellere, Luc. 17: 6.* I kuttek kalka tab mo kåtaſt ruttet, *non rapiet hoc quisquam e manu mea.* Rutteſtet, *dimin.* Ruttegåtet, *inchoat.* begynna at rycka.

RUTTKETET, *v. a.* Tåmpåb ruttketet, *eqvum nimis feſtinanter vehendo depravare, vitiare*, förderfva en håſt genom det man åker för haſtigt.

RUTTOTET, *v. a. frequ. id. atque* ruttet.

RUWANET, *v. n. celerius ire aut vehi, accelerare*, haſta, gå fortare. *vid.* rua.

RUWES, ruwo, *vid.* rues, rouwo, &c.

RUWESK, *n. ſ. congeries aquarum ex nive reſolutæ, tempore vernali*, vatten om våren af bortſmålt ſnö. *Interd. adjective:* ruweſk tjatſe kålka, *aqua vernalis ex nive reſoluta fluit*, vår-vatnet rinner.

RYDTET, *v. a. parare*, *vid.* reddot.

RYTAR, *heluo, vorax*, fråſſare, ſtoråtare. Rytar le ſodn, *gulæ deditus eſt.*

RYTET, *vorare, ingurgitare*, fråſſa, åta omåtteligt. Ryti ſodn maite ſodn adna, *quidquid ille habet gulæ & ingluviei impendit*, han åter up alt det han åger.

RYTS, rytſa, *talpa*, mullvada.

RÅBJA, *n. ſ. ruga*, ſkrynka. Råbjiſt tewas, *plenus rugarum*, full med ſkrynkor.

RÅBJEK, råbjos, *n. a. rugoſus*, ſkrynkig. Råbjos akkakuts, *anus rugoſa*, en ſkrynkig kåring.

RÅBJEKET, *v. n. rugas nanciſci*, få ſkrynkor. Juo le ſodn råbjekam, *rugoſus jam ille factus eſt.*

RÅBME, *n. ſ. inſectum, vermis, generale eſt nomen omnium beſtiarum deformium* &

& *aspectu fœdarum, ut reptilium, &c.* skårf, mask eller någon annan ohyra, alla ohyggeliga och fula kråk. *It. larva, lamia*, troll. *It. adj. deformis, fœdus*, stygg. *F.* ruma, *deformis*.

Råbmes, råbmok, *n. a. deformis*, ful, vanskapelig. Råbmes almats, *homo deformis*, en vanskapelig menniska. Råbmeswuot, *subst. deformitas*, vanskapelighet. Råbmokwuot, *id.*

Råbmolet & råbmot, *irruere, impetum facere in aliquem*, rusa på en, anfalla. Sije råbmolin kaik akten so nala, *impetum fecerunt unanimiter in eum.* Kaike munji råbmoh, *omnes in me irruunt. Fenn.* remo, *strepitus.*

Råddahet, *v. a. metuere, vereri*, frukta, hafva sky för. Råddaha muste dauk, *me tamen veretur*, han år dock rådd för mig. Råddahastet, *dimin.*

Rådhes, *n. a. dominans*, rådande.

Rådem, *vid.* rawem.

Rådnjo, *vid.* pårte. *Fenn.* rowe, *id.*

Rådno, *rangifer fœmina junior, juvenca*, en ung ren-ko. *It. quæ non est gravida*, en ren-ko som ej har kalf.

Rågge, *n. f. fovea*, grop. Ranoji råggen, *in speluncam latronum, Luc. 19.* Råggai kattjeh, *in foveam incidunt*, de falla i gropen. Råggist tewas, *plenus fovearum*, full med gropar. Råggats, *dim.* en liten grop. *F.* rotco, *spelunca.*

Råggai, råggajes, *n. a. foveis abundans*, gropig. Råggajes ådnam, *regio foveis reperta & vallibus*, et landskap, som år gropigt och fullt med dålder.

Råggaret, *v. n. excavatum fieri*, blifva utgröpt eller håligt. Aren råggari, *fovea in foco facta est*, det blef en grop i eldstaden.

Rågget, rågket, *v. a. fodere, scalpere*, gråfva, krafsa. Ådnameb rågget, *terram fodere*, gråfva jorden. *It. forcipe aut alio instrumento arripere*, med någon ting draga eller rycka til sig. Gaffelin rågget, *furca eripere.* Brudnest paijas rågget, *e fovea extrahere*, draga up utur gropen. *It. litis caussam sive ansam litigandi quærere*, söka sak, eller anledning til tvist med någon. Mab muste råggah? *quid me increpas?* Råggestet, *dimin.* Råggagåtet, *inchoat. incipere attrahere*, begynna at rycka åt sig, m. m.

Råggåtattet, *v. n. posse scalpi, extrahi aut eripi posse*, kunna krafsas, kunna utdragas eller utryckas.

Råggånja, rågkånj, *n. f. instrumentum, quo quidquam arripitur vel extrahitur, harpago*, båtshake, eller något annat verktyg at draga åt sig något eller utdraga. Pelje råggånja, *instrumentum quo purgantur aures*, örslef.

Råha, råhas, *n. a. austerus, morosus, iratus*, tvår, vred, ogin. *v.* kårrok.

Råibme, *n. a. macilentus, macie extenuatus*, mager. *Proprie de piscibus.*

Råibmot, *v. n. marcere, macie attenuari*, blifva mager, utmagras.

Råis, *longipes, cui longi sunt pedes*, högbent.

Råkanje, *n. a. subobscœnus, qui obscena loquitur*, grof och ohöflig i tal. *Fenn.* riwoilen, *obscena loquor.*

Råket, *occurrere*, möta, råka, *v.* kaudnetet.

Råkem, *n. f. latratus canum*, hundars skållande.

Råkk, *colus*, spinnråck. *vid.* snaldo.

Råkk, råkkå, *filigo*, råg. Råkkå laipe, *panis ater five filigineus*, rågbröd.

Råkkatak, *rangiferorum cachexia*, *vid.* fuddatak.

Råkker, *dolabra*, hyfvel. Råkkerin wuolet, *dolare*, hyfla. Råkkerats, *dimin.* en liten hyfvel.

Råkko, råk, *vide* herke.

Råkket, *v. a. orare*, *rogare*, bedja. Jubmeleb råkket, *Deum orare*, bedja Gud. To råkkåb, *oro te*, jag ber dig. Råkkåftet, *dimin.* litet bedja. Råkkågåtet, *inchoat.* begynna bedja.

Råkkålet, råkkelet, *idem quod* råkket. Tandiet kalkabet naute råkkålet, *ergo ita orabitis.* Råkkålaftet, *dim.* Råkkålatjet, råkkålatsgåtet, *inchoat.* begynna bedja. *Fenn.* rucoilen, *precor.*

Råkkeles, råkkåles & råkkålwas, *n. f. oratio*, bön. Råkkålwafit kullet, *preces exaudire*, bönhöra. Auteft råkkålwas, *intercessio*, förbön. *Fenn.* rucous, *preces.*

Råkkåltattet, *curare ut oretur*, låta bedja.

Råkkåtallet, *v. a. adorare*, tilbedja. Jubmelabt kalkah todn råkkåtallet, *Deum tuum adorabis.*

Råkkåleje, råkkeleje, *orans*, *precans*, en fom beder, bedjare. *Fenn.* rucoilia.

Råkot & råkotet, *v. n. latrare*, fkålla. *Vocalis* å *in hoc verbo fono eft medio inter* å & o.

Råktjet, *v. n. exarefcere, exhauriri*, uttorkas, uttömas. Wina råktji, *vinum exhauftum eft*, vinet år uttömt. Tjatfe råktji, *aqua exaruit*, vatnet år uttorkadt.

Råktjetet, *v. a. exhaurire*, *evacuare*, uttöma. Råktjeti bågareb, *exhauriebat poculum*, han uttömde bågaren.

Råme, *vid.* råbme. Råmes, *v.* råbmes.

Råmpo, *truncus five tigillum*, *in quo in frufta carnes aut aliæ res conciduntur*, huggftock. *Fenn.* ruhmo, *id.*

Rånd, *vid.* rund.

Råno, ránno, *vid.* rådno.

Rånt, *n. a. macer*, mager. *vid.* råibme.

Råntjo, *rangifer vectarius*, kör-ren. *A.*

Råper, *n. a. afper*, *fcaber*, hvafs, oflåt. Råper kedke, *lapis fcaber & afper*, en hvafs och knagglig ften. Råper jågna, *glacies fcabra*, oflåt is.

Råparet, *v. n. fcabrum fieri*, blifva oflåt och knagglig. Juo le jågna råparam, *jam glacies fcabra facta eft.*

Råppe, *n. f. culmen*, *faftigium domus*, kroppås, råppen, *id.*

Råppetet, *v. a. aggredi rem aliquam*, *incipere*, gripa an en fak, begynna. Die råppetin kyrkob takket, *omni nifu templum ædificare cœperunt*, de begynte med alfvare at bygga kyrkan.

Råptos, *n. a. morofus*, ogin, tvår. Råptos almats, *homo morofus.*

Råsad, *liberalis*, frikoftig. *It. qui laute vivit & opipare*, en fom vil lefva vål. *Fenn.* runfas, *largus.*

Råskes, *iracundus*, *morofus*, ond, tvår. Inta råfkes le, *femper eft iracundus.*

Råskeset, *v. n. morofum aut iratum fe præbere*, vifa fig ond och tvår. Wuorafeh alo råfkefeh, *fenes femper funt morofi*, de gamle åro altid tvåra.

Råsketet, *v. n. crepere*, knåppa. Lattas råfketi, *articulus crepuit.*

Råsketem, *n. f. crepitus*, knåpp.

Råsne, *nebula*, dimba. *vid.* rufna.

Råssot, *v. a. expergefacere*, upvåcka. Mon kalkab paijas råffot fo, *expergefaciam illum*, jag fkal våcka up honom.

nom. Råſſoſtet, *dimin. idem.* Råſſogåtet, *inchoat.* begynna at våcka up. *cfr.* påktet.

Råssotattet, *v. a. & n. expergefaciendum curare, poſſe expergeſieri*, låta våcka up, kunna upvåckas.

Råssom, *n. ſ. exſuſcitatio*, upvåckande.

Råssotowet, *paſſiv. expergeſieri, exſuſcitari*, upvåckas, blifva våckt.

Råssoteje, *qui expergefacit*, upvåckare.

Råthem, råttem, *lynx*, lodjur. Råthem le mådde ſlajaſt, *varii generis lynces ſunt.*

Råtko, *vid.* ruotko, torr gran.

Råto, *n. ſ. lucus ſive nemus arboribus denſum, vallis ſaltuoſa & uliginoſa*, ſkogs-lund, moras, ſom år bevåxt med ſkog. Sådga råto, *tractus viburno conſitus*, en lund af vide-buſkar. *Fenn.* ruoppa, *pratum uliginoſum.*

Råtsje, *n. a. effrenus*, otamd, oſtyrig.

Råttahet, *v. n. nigrere, atro conſpici eſſe colore*, vara ſvart, ſynas vara af mórk fårg. Påulah råttaheh warin, *in alpibus e longinquo nigrantia conſpiciuntur loca nive denudata*, det lyſer på bara flåckar i fjållen. *cfr.* plått.

Råttet, *vellere*, rycka. *vid.* ruttet.

Råttje, *n. ſ. vallis*, dal. Råttje kåino, *via per valles.* Råttjats, *dimin.*

Råttjestet, *v. a. comprimere*, trycka ihop. Råttjeſtaſtet, *dimin.* litet hoptrycka.

Råttjo, *n. a. compreſſus, non divaricatus, cacuminatus*, hoptryckt, ſpitſad. Råttjo watnas, *cymba carina cacuminata minusque plana*, en båt, ſom år hvaſs i kólen, litet utlagd.

Råtta, råtta land, råtta aimo, *ita orcum appellabant priſci Lappones, ubi cruciarentur manes ſceleratorum & impiorum*, ſå kallade de forna Lapparne helfvetet. *It.* råtta & råttaka, *rex ſive princeps inferorum, Pluto, quem in locis ſubterraneis & orco reſidere credebant cuique oſſibus equinis aut equo mortuo terra ſepulto litaſſe feruntur, illum in finem, ut & morbi averterentur, &* råttaka *haberet quo aliorſum veheretur illosque deſereret.* Råtta och råttakka kallades ock hos de forna Lappar en underjordiſk afgud, åt hvilken de beråttas hafva offrat håſtben, eller ock en dód håſt, den de nergråfde i jorden, at råttakka ſkulle med honom fara derifrån och lemna dem i fred. *Fenn.* rutto, *peſtis: cfr.* aimo.

Råtto, *n. ſ. feſtinatio*, haſt, ſkyndſamhet. Råtto le talle, *jam urget feſtinatio.*

Råttot, *v. n. pila ludere*, ſpela båll.

Råttotet, *v. a. vellicare, vid.* ruttotet.

Råuko, rågo, *n. ſ. vellus, pelliceum ſtragulum*, fåll, ſkinfåll. Sångob kåptjet raſe råukoin, *lectum pelliculis ovinis ſternere. It.* ſuttjenes råuko, *ſidus Ariadnæum*, ſju-ſtjernorna. Råukots, *dim.* en liten fåll. *Fenn.* roucat, *id.*

Råuket, *v. n. vide* ruouket.

Råuro, *n. ſ. glacies cava & a ſuperficie aquæ elevata, ad ripas lacuum & fluviorum*, ihålig is vid ſjóſtrånder.

Råwe, *n. ſ. regio olim exuſta*, et land, ſom ſkogseld i fórra tider har gått ófver. Åno råwe, *ripa amnis exuſta.*

Råbbares, *caſtor bimulus*, en tu års gammal båfver.

Rågatet, *v. a. gignere, parere*, fóda. Pardneb rågati, *filium peperit*, hon fódde en ſon. Rågatatjet, *inchoat.* begynna

gynna fôda. *It. neutr. nafci*, fôdas. Udne rågati, *hodie natus eſt.* Rågadet, *idem.*

Rågatem, *n. ſ. nativitas*, fôdelſe. Rågatem peiwe, *dies natalitius*, fôdelſedag. Rågatem paike, *ſolum natale*, fôdelſe-ort. Muitab ſo rågatebmai, *cum natus eſt memini*, jag mins hans fôdelſe.

Råkar, råkarw, *erro, qui huc illuc vagatur*, en ſom ſtryker omkring.

Råket, *v. n. vagari*, ſtryka omkring. *cfr.* kålket.

Råkkar, *n. a. laborioſus, in rem familiarem augendam attentus*, flitig, en ſom vil fôrvårfva ſig egendom.

Råkket, *v. a. comparare*, *vide* rikkot.

Råkko, *n. ſ. labor, induſtria*, arbete, flit. Råkkotak almats i wieſo, *ſine labore homo vitam rite agere nequit*, man kan ej lefva utan arbete.

Råksak, råkſek, *n. avis*, ſnôripa.

Råkto, råktes &c. *vid.* rekto, rektes &c.

Rånk, *n. ſ. canalis*, rånna, canal.

Råntahet, *v. n. jacere, otio cubare*, ligga och latas. Råntaha åbbå peiweb, *per totum diem otioſus jacet*, han ligger och latas hela dagen igenom. Ådnamen råntaha, *jacet humi proſtratus*, han ligger på marken.

Råppo, *n. a. apertus*, ôppen. Råppo raike, *foramen apertum*, ôppet hål. Råppot, *id.* Råppo ukſa, *janua aperta*, ôppen dôrr. Ukſa le råppot, *janua eſt aperta*, dôrren år ôppen. Kirje le råppot, *liber evolutus eſt*, boken år ôppen. *cfr.* rappet.

Råset, *v. a. ad feſtinandum incitare, urgere*, ſkynda på, haſta. *vid.* raſet.

Råsket, *v. n. a ſe impetrare*, nånnas. I råſke pårret, *cibum ſibimet ipſi non indulget*, han nåns ej åta. Ib råſke erit wuolget, *ut diſcedam a me non impetro*, jag nåns ej fara bort. *Fenn.* raſkin, *id.*

Råtjet, *v. n. fragorem edere, tonare*, dundra, braka. Aija råtja, *jupiter tonat*, åſkan går. Råtjeſtet, *dimin.* litet dundra. Råtjegåtet, *inchoat.* begynna dundra.

Róuse, *mammæ pecudum*, *vid.* ruouſe.

S

Sabbat, *ſabbatum*, hvilodag.

Sabbrot, *v. n. atteri*, nôtas. Sabbrom piktas, *veſtis attrita*, en ſliten klådning. Sabbrogåtet, *inchoat. atteri incipere*, begynna at nôtas.

Sabma, *idem*, den ſamme. Sabma ålma, *idem vir*, den ſamme mannen.

Sabme, *gens Lapponica*, Lappſka folket. Sabme påta, *Lappones veniunt. v.* ſame.

Sabmelats, *Lappo*, Lapp. Sabmelats maddoſt le, *natione eſt Lappo*, han år Lapp.

Sabtjes, *n. ſ. lamina ligni fiſſa, ſegmentum ligni*, en tråſticka. *v.* ſåda. Sabtjeſit ſaret, *lignum in lamellas findere*, klyfva trå i ſpillror och ſtickor.

Sabtjeles, *n. a. difficilis, qui multum exigit laborem*, ſvår, arbetſam. Sabtjeles widno li tatt, *difficile opus erat.*

Sadde, *n. ſ. arena*, ſand. Saddaj, *arenoſus*, ſandig. Sadde tjalme, *arenæ granum, arenula*, ſandkorn.

Saddet, *v. a. mittere*, ſkicka, ſånda. Kirjeb munji ſaddi, *literas ad me mittebat*, han ſkickade mig bref. Budab ſaddet, *nuncium ablegare*, ſkicka bud.

Saddeſtet, *dimin.* Saddegâtet, *inchoat.* begynna at ſkicka.

SADDAK, ſaddek, *n. f. munus miſſum, quod mittitur*, ſändning, ſkickning, det ſom blifvit ſändt. Saddeken munji pednik pâti, *miſſæ mihi ſunt pecuniæ.* Saddakit tâlwot, *transportare quæ miſſa ſunt ſive aliquo mittenda*, föra ſkickningar. Saddek-buda, *nuntius*, bud, budbärare.

SADDEJE, *mittens*, den ſom ſkickar. Saddem, *ſubſt. miſſio*, ſkickande.

SADE, ſadew, *n. a. minuſculus, tenuis*, liten, fin. Sade rasjo, *pluvia minuſcula*, duggregn, ſmått regn. Sade muorah, *arbores minuſculæ, frutices*, ſmå ſkog, buſkar. Sade qweleh, *piſces parvi*, ſmå fiſk.

SADESTET, *v. n. paululum pluere*, ſmåregna, duſka. *vid.* dåinget.

SADEM, *n. f. decipulæ avibus exſtructæ*, fogelſlakar. *Fenn.* ſadin, *laqueus, decipula.*

SADHET, *v. n. anhelare*, flåſa, flåmta. Tâmpa ſadha, *eqvus anhelat*, håſten flåſar. Sadheſtet, *dimin.* flåſa litet. Sadhegâtet, *inchoat.* begynna at flåſa.

SADHEJE, *anhelans*, den ſom flåſar.

SADHEM, *n. f. anhelatio*, flåſande.

SADGA, *n. f. virga*, risqviſt. Sadga petſe, *pinus minor & ramoſa*, ris-tall.

SADHO, *n. f. furfur*, kli, ſâdor. Sadoj, *furfure refertus & paleis*, ſådig.

SADKEM, *vermes, qui in naribus rangiferorum ab inſecto quodam, quod vocant* ſnompat *aut* trumpi, *generantur illosque valde vexant*, et ſlags maſkar, ſom af en inſect förorſakas i renarnes nåsborar. *vid.* trumpi.

SADKELET, *ſuſurrare*, hviſka. *vid.* ſamkelet.

SADNES, *n. a. verus*, ſann, ſanfärdig. Sadnes hâleje, *verax, vera loquens*, en ſom ſåger ſant. *Compoſ.* Sadneslakats, *veriſimilis*, ſannolik. Sadneswuot, *veritas*, ſanning. *Oppoſ.* oſadnes, *falſus*, oſann.

SADNA, *n. f. veritas, verum*, ſanning. Sadnab hâlet, *vera loqui*, tala det ſom år ſant. *Oppoſ.* oſadna, *mendacium*, lögn.

SADNAN & ſadnaſt, *adv. vere*, i ſanning. Sadnan mon jåttab, *vere dico*, jag ſåger i ſanning. Sadnaſit, *id.*

SADNOTET, *v. a. aſſeverare, affirmare*, beſanna, bejaka. Åtja ſadnoti tabka, *alius id ipſum aſſeverabat*, en annan ſannade detſamma. Sadnotaſtet, *dimin.* litet ſanna. Sadnotatjet, *inchoat.* begynna ſanna.

SADTET, *v. a. extendere*, utſtråcka. Werbmeb ſadtet, *rete extendere*, utſtråcka et nåt.

SADTOK, *n. a. extenſus*, utſtråckt.

SADTJESET, *pandiculari*, ſtråcka ſig.

SAG, *ſerra*, ſåg. *vid.* ſako.

SAGG, ſagga, ſaggi, *adv. valde*, mycket. Sagga ſe puotſemen, *graviter ægrotat*, han år hårt ſjuk. Pallab ſagga, *valde timeo*, jag år högeligen rådd. Sagga hâlet, *elata voce loqui*, tala högt. Hâlå ſagg, *loquere clarius & voce magis diſtincta*, ſåg högt. Saggabi, ſaggebi & ſaggebut, *Comparat.* högre, mera. Saggebi mon kålob, *magis ego algeo*, jag fryſer mera. Saggaimuſt, ſaggamuſt, *Superl.* på det högſta, måſt.

SAGGE, *n. f. clavus ligneus*, tråpinne, *vel aliud iſtiusmodi inſtrumentum acutum*, en pigg.

SAGGET, *v. a. trahere*, draga. Sagge wad-

wadnaſeb kaddai, *eleva cymbam ex aqua in ripam*, drag up båten på landet. Sagge kabmakeb juolkeſt, *exue pedem calceo*, drag ſkon af foten. Wuoigenaſeb ſagget, *anhelare, ſpiritum difficulter ducere*, andas tungt, flåmta. Saggeje, *particip. præſ. trahens, ducens*, den ſom drager. Saggeſtet, *dimin.* litet draga. Saggegåtet, *inchoat.* begynna at draga. *cfr.* keſet.

SAGGEM, *n. ſ. actus trahendi*, dragning. Airo ſaggem, *impulſus remorum*, årdrag.

SAGGOSET, *v. paſſiv. duci, trahi*, dragas. *It. ſeduci*, blifva förledd. *It. macie extenuari, macreſcere*, blifva mager.

SAGGOT, *v. a. id. qu.* ſagget. Saggogåtet, *inchoat.* Saggogåti wuoigeneb, *ſpiritum trahere incipiebat.*

SAGNAS, *n. ſ. petigo, ſcabies*, klåda, ſkabb. Sagnaſin leb talle, *petigine infeſtor.*

SAGNITET, *v. n. prurire*, klia. Aiwe ſagnit, *caput prurit.* Kåta ſagnit, *manus prurit*, handen kliar. Sagnitaſtet, *dimin.* Sagnitatjet, *inchoat.* begynna klia.

SAH, *interj. heus*, hör. Sah! mah tjorwoh? *heus! qui clamant?* hör! hvilka ropa? *It. tace*, tig, var tyſt. Sah hålemeſt, *deſiſte loquendo, tace*, tig, tala intet.

SAJA, *ſitula*, ſå, åmbare.

SAJANET, *v. n. de vaccis dicitur, capris &c. dum lac ulterius non præbent*, öfverge at mjölka, ſina utaf. Koſa le ſajanam, *lac ulterius vacca non præbet*, kon mjölkar ej mera. Sajanaſtet, *dimin.* Sajanatjet, *inchoat.* begynna at ſina af, uphöra at mjölka.

SAIDE, *n. piſcis, Norvagicis* ſej, et ſlags Norrſk fiſk.

SAJET, *v. a. ſerere, ſeminare*, ſå. Sajeſtet, *dimin.* Sajegåtet, *inchoat.* begynna ſå. Sajetattet, *poſſe ſeri*, kunna ſås.

SAIGE, ſaiges, *n. a. parcus, tenax*, niſk, karg, nått. Stuora ſaige, *ſordide parcus*, ganſka niſk. Saiges ålma, *vir parcus.* Saigeswuot, *ſubſt. nimia parcimonia, tenacitas*, niſkhet, njugghet. Saigeslaka, *adv. parce*, niſkt, kargt. *Fenn.* ſaita, *parcus.*

SAIGASTALLET, *v. n. parcum eſſe*, vara njugg och alt för nått.

SAIGO, *n. a. detritus, attritus*, nött. Saigo kapte, *tunica trita*, en ſliten tröja.

SAIGOT, *v. n. parcum fieri*, blifva njugg och nått. Almats ſaigo ko wuoraſmowa, *homo quo fit ætate provectior, eo evadit parcior. It. de veſtib. atteri, teri*, nötas, blifva ſliten.

SAIJE, ſaje, *n. ſ. locus*, rum. Tane ſaijen, *hoc loco*, på detta rummet. Sjeunjes ſaije, *locus obſcurus*, et mörkt rum. Attjes ſaijai påtet, *in patris locum ſuccedere*, efterträda fadren. *It.* Attje ſaije, *(quaſ. dic. locus patris) vitricus*, ſtjuffader. Edne ſaije, *noverca*, ſtjufmor. Saijats, *dimin.* et litet rum. *Fenn.* ſija, *locus.*

SAIJASATS, *n. a. qui in alterius locum ſuccedit, ſubſtitutus, ſæpiſſime qui alicujus viduam ducit uxorem*, efterträdare, en ſom år i en annans ſtälle, den ſom tager den andras ånka.

SAIJAJES, *n. a ſpatioſus*, rumrik, rymlig.

SAIJEHA & ſaijos, *n. a. apricus, non opertus*, öppen, obetäckt. Saijos tållå kadden, *ad ignem ſub divo accenſum*, vid en eldſtad på öpna fältet. Saijos kedke, *lapis ſuper aquam eminens*, en

en ſten, ſom råcker up om vattubrynet. Saijehin ådet, *ſub divo pernoctare*, ligga och ſofva ute under bar himmel.

Saijem, *n. ſ. cos, qua acuitur ferrum*, brynſten. Saijemin nipeb ſaijet, *culrum cote reddere acutum*, hvåſſa knifven.

Saijet, *v. a. cote acuere*, hvåſſa med brynſten, ſlipa. Akſjob ſaijet, *ſecurim acuere*, bryna en yxe. Saijeſtet, *dim.* Saijegåtet, *inchoat.* beg. hvåſſa.

Saines, *n.a. tardus*, ſen, långſam. Saines almats, *homo tardus. It.* ſaines jabmet, *qui non facile moritur, morti diu reluctans*, ſeglifvad. Saineswuot, *ſubſt. tarditas*, ſenhet. *cfr.* kålkos.

Sajo, *n. ſ. ſemen*, ſåd, frö. *vid.* ſajet.

Saipo, *ſapo, ſmegma*, tvål, ſåpa.

Saire, ſaires & ſairok, *n. a. parcus*, njugg, niſk. Piåbmo ſairok & ſairok piåbmoſt, *qui familiam parce nimis & male alit*, en ſom föder illa ſit husfolk.

Sais, ſaiſa, *n. a. paludoſus*, ſumpig. Saiſa jegge, *locus paludoſus*, ſumpigt ſtålle. *Fen.* ſoinen, *paluſtris, genet.* ſoiſen.

Saisek, *idem. It. ſubſt. limus*, gyttja, dy.

Saite, *n. ſ. haſta*, ſpjut. Saitin påſkåtet, *haſta transfigere.* Saite ſåbbe, *baculus haſta munitus*, ſpjutſtaf. Saitats, *dim.* et litet ſpjut. *Fen.* ſaitta, *pertica.*

Saitet, *v. n. initium ſumere, inire*, taga ſin begynnelſe, gå in. *De temporibus anni dicitur*, ſåges om tiden. Faſto ſaiti, Faſtan börjar.

Saiw, ſaiwa, *n. a. ſanctus*, helig. *Hoc nomine olim id omne appellarunt, quod ſanctum habuerunt, ut e. gr.* Saiwa ware, *mons ſacer*, et heligt berg. Saiwa kedke, *lapis ſanctus, idolum lapideum*, en helig ſten eller en afgud af ſten. Saiwa jaure, *lacus ſanctus ſive ubi ſemper aliquid monſtroſi & ſingulare conſpiciebatur*, en helig ſjö, en ſjö dår man ſåg något ovanligit och underligit. Saiwa muora, *arbor ſacra, arbor aliqua cultu religioſo proſecuta*, et heligt trå, et trå, ſom dyrkades. *Portentoſus*, ſom betyder och förebådar något. Saiwa qwele, *piſcis portentoſus*, en fiſk ſom något betyder. *Olim montes nonnullos ut ſanctos reveriti ſunt, ad quos fœminis licitum non erat appropinquare, niſi puſillis & quæ infra duodecimum ætatis annum erant. In his montibus ſacra peragebantur, ut ſacrificia &c. & etiamnum hodie quædam apparent veſtigia, nonnullis in locis, apparatus & inſtrumentorum, quibus uſi ſunt.* Saiwa kedke & ſimpliciter ſaiw, *fuere lapides ſingulari quadam figura, ſive humana ſive alia quavis. Hos lapides illi coluere, ubi invenere, qui piſcatu vixerunt, illosque ad ripam lacus collocarunt & ſubinde fronde & virgultis ſubſtraverunt, ut piſces copioſius caperentur, quod hiſce lapidibus effici poſſe ſuperſtitioſe crediderunt. Hos piſces aſſare licitum non erat veru, ut ſolent Lappones, ſed tantum aqua coquere ratione vulgari. It. de hominibus:* Saiwa le ſodn, *vir eſt ſingularis*, han år en beſynnerlig man, en underlig man.

Sak, ſaka, *n. ſ. fama, rumor*, rykte. Saka manna, *fama eſt*, ryktet går. Sakab adneh ſo pira, *minus bene audit*, han har elakt rykte om ſig. Sakai ålma, *infamis*, vanryktad. *It.* ſak,

ſaka,

ſaka, *nuntium*, tidning. Mi le ſakan? *quid novi auditur?* hvad nytt hóres? Puore ſakab âdtjot, *nuntium accipere optatiſſimum*, få god tidning. Sakab takket, *per nuntium facere certiorem*, ſkicka bud. Sakai tſagge hålet, *relata referre*, ſåga det man har hórt. Saka ſardnoje & ſaka qweddeje, *nuntius*, budbårare.

SAKASTET, ſakeſtet, *v. a. nuntiare*, beboda, beråtta. Naute låh munji ſakeſtam, *ita mihi nuntiarunt*.

SAKASTATTET, ſakeſtattet, *v. a. nuntiandum curare*, låta bebodas.

SAKET, *adv. abundanter*, *catervatim*, ófverflódigt, hoptals. Saket le ſtalpiſt, *magna eſt luporum copia*, det år en ſtor myckenhet af vargar.

SAKKANET, *v. n. concipi utero*, aflas. Autelen ko ſodn lei ſakkanum ednen håggeſne, *antequam conceptus erat in utero matris*. Sakkanum neita Mariaſt, *conceptus a virgine Maria*. *It. augeri*, ókas, fórókas. Almatjeh ſakkaneh, *numerus hominum augetur*, folket fórókes.

SAKKANEM, *n. f. conceptio*, aflelſe.

SAKKE, *inſecta minuſcula aquatilia ſive vermiculi*, ſmå inſekter i vatten.

SAKKETET, *v. a. concipere*, afla. *Fennon.* ſacata, *miſcere*.

SAKKARTET, *v. a. tergere*, *abſtergere*, aftorka. Kadnjelit ſakkartet, *lacrimas abſtergere*, aftorka tårarne. Kåtit ſakkartet linin, *linteo manus abſtergere*. Sakkartaſtet, *dim.* litet aftorka. Sakkartatjet, *inchoat.* begyn. at aftorka.

SAKKARTLINE, *n. f. mantile*, handduk.

SAKKO, *genetiv.* ſakkoſen, *proles*, affóda.

SAKKO, *genetiv.* ſakkon, *mulcta*, plikt, penningebot. Sakkob keſet, *mulctam pendere*, plikta med penningar. Sakkoſt piåſet, *mulcta liberari*, blifva fri ifrån bóterna. *Fenn.* ſacko, *id.*

SAKKOLATS, *n. a. reus*, ſkyldig. Sakkolats jabmemi, *reus capitis*.

SAKKOTET, *v. a. multam irrogare*, *pecunia multare*, pålågga penninge-bóter. *Multam pendendam curare.*

SAKKUS, *n. f. proles*, affóda. Almatjen ſakkus, *proles hominis. vid.* ſakko.

SAKO, *n. f. ſerra*, ſåg. *Fenn.* ſaha. *Transl.* ſako tjawelk, *bos vel alia pecus macie attenuata dorſoque acuta*, et utmagert kreatur.

SAKOT, *v. a. ſerra ſecare*, ſåga. Sakom fjållo, *tabula lignea ſerra ſecta*.

SAKRAMENT, *Sacramentum*, Sacrament.

SAKRAMENTELATJA, *ſacramentalis*, ſacramenterlig.

SAKT, *adv. omnino*, *utique*, jo men, aldeles. Wann ſakt, *id.* Wann ſakt mon tetab, *probe ego quidem novi*, nog vet jag. Âdtjob ſakt akta dalab, *unum certe accipio Imperialem*, jag får åtminſtone en Riksdaler.

SAKTA, *ſpuma*, ſkum. *v.* ſåpt. *Fenn.* ſaco.

SAKTET, *v. n. adhærere incipere*, *de cortice arbori adhærere incipiente dicitur*, *ut deglubi non facile poſſit*, faſtna vid, ſåges om bark på trån, når den faſtnar vid ſtammen och ej kan få lått afrifvas, lópa igen. Juo le petſe ſaktam, *pinus nunc deglubi nequit*, *quia cortex jam trunco firmiter adhæret*, tallen har lupit igen, barken har fåſt ſig vid trå. Sakteſtet, *dimin.* Saktegåtet, *inchoat.* begynna at lópa igen.

SAL, ſala, *n. f. ſpelunca*, klyfta, håla. Pakte ſala, *ſpelunca montis*, bergsklyfta.

ta. Wuoudnajes tjågneles sala, *spelunca infinita altitudine.* Jågna sala, *spelunca sive fissum glaciei nivisve, qua, etiam æstate, alpes in quibusdam locis conteguntur*, en spricka i isen eller snón i fjällen. Salai kattjei, *in speluncam incidebat*, han föll ner i klyftan. *In istiusmodi speluncas glaciei rangiferi sæpe incidunt, dum æstate hæc loca frigida diebus æstivis solicite quærunt.* Salats, *dimin.* en liten klyfta. *cfr.* salet.

Sal, *n. herbæ, juncus*, säf. *It.* sal, *atrium, aula*, sal.

Salaha, *n. f. captura, imprimis piscium*, fångst, fiskfångst. Qwele salaha, *captura piscium*, fiskafånge. *Fenn.* saalis, *captura, a* saada, *accipere.*

Salatet, *v. n. mori*, dö. Mo manats salati, *infans meus moriebatur.*

Salb, *venenum*, salbetet, *venenare. vide* sålg. *Austr.*

Salbek, *clavulus, stilus ferreus aut corneus*, en pinne af horn eller järn. *Austr. cfr.* pobme.

Sald, *cribrum*, såll. *It. superficiei aquæ in gyrum agitatio cauda piscis cujusdam facta*, när en fisk med stjerten rör vattubrynet och gör at det löper omkring i en rundel.

Saldet, *v. a. eligere*, välja, utvälja. Saldi qwekte lokken naln sijest, *elegit duodecim ex illis, Luc. 6: 13. Cribrare*, sålla. Saldestet, *dimin.* Saldegåtet, *inchoat.* begynna at utvälja, m. m.

Saldak, saldek, *n. a. electus*, utvald. Saldak piåbmo, *cibus electus & opiparus*, utvald och kråselig mat. Saldek qweleh, *pisces electi & præstantiores*, vald fisk, kostelig fisk.

Saldem, *n. f. electio*, utväljande, val. *It. purgatio cribro facta*, sållande.

Saldetattet, *v. n. posse eligi, posse cribrari*, kunna utväljas, kunna sållas.

Saldetet, *v. a. eligendum curare*, låta utvälja eller utkora.

Salet, *v. a. findere*, klyfva. Ådnameb salet, *terram proscindere, arare*, plöja jorden. Muorab salet, *lignum scindere*, klyfva trä. Pakteb salet, *petram scindere*, spränga berg. Salestet, *dim.* litet spränga. Salegåtet, *inchoat.* begynna at spränga eller klyfva. Saletattet, *posse findi aut scindi*, kunna klyfvas. *vid.* sala.

Salem, *n. f. fissio, scissio*, klyfvande. Salem reido, *instrumentum quo aliquid finditur aut scinditur*, verktyg at klyfva med.

Salg, *n. f. pingvitudo, obsonium*, fett, såfvel. Male salg, *id.*

Salget, etjebs salget, *de pecudibus mactatis dicitur, quando pingves sunt & obsonia pingvia præbent*, såfla sig, såg. om slaktade kreatur, når de äro feta.

Salj, salja, *n. arboris, salix*, pil, sålgträ. Salja lastah, *folia salicis.*

Sall, salla, *n. f. orgyia*, famn. Qwekte sallah kukke, *longus duas orgyias*, två famnar lång. *Fenn.* sylys, *id.*

Sallastet, sallestet, *v. a. orgyia f. extensis brachiis manibusque metiri*, måta famntals, famna.

Salog, *n. a. beatus*, salig. Salogen takket & salog takket, *beare, beatum reddere*, göra salig. *Dicitur quoque* salig. Salig weljam, *frater meus beate defunctus*, min salige broder. *Compos. & oppos.* osalog, *non beatus*, osalig. Salogwuot, *subst. beatitudo*, salighet.

Salog-

Salogtakkeje, *beans*, *salvificus*, saliggörande. Salogtakkeje jakko, *fides salvans*.

Salte, *n. s. sal*, salt. Salte tjalme, *granum salis*, et saltkorn. Saltetak, saltet, *cas. negativ. sine sale*, utan salt. *Fenn.* suola, *sal*.

Saltes, *n. a. salsus*, salt. Saltes piårgo, *caro salsa*, salt kött. *Oppos.* osaltes, osalt.

Saltetebme, saltetes & saltets, *n. a. non salsus*, osalt. Saltets piåbmo, *cibus insulsus*, osalt mat. *It.* saltetebme, *qui salis penuria laborat*, saltlös. Sameh låh taiwai saltetebmeh, *sale sæpe carent Lappones*.

Saltaj, *n. a. salsus*, saltaktig.

Saltot, saltet, *v. a. salire*, *sale condire*, salta. Qweleb saltot, *piscem salire*, salta fisk. Saltostet, *dimin.* Saltogåtet, *incboat.* begynna salta.

Saltotet, *v. a. sale condiendum curare*, låta salta.

Saltok, *n. a. idem quod* saltes.

Same, *gens Lapponica*, Lappfolk. *Hoc nomine se appellant ipsi Lappones.* Same kiål, *lingva Lapponica*, Lappska. *Fennones suam lingvam appellant* suomi kieli. Same kåte, *tugurium Lapponicum*, Lappkoja. Samen ulmuts, *Lappo*, en Lapp. *vid.* sabme.

Samelats, *Lappo*, Lapp. Suomalainen, *Fenno*, en Finne. *Ita se Fennones appellant.* Samelats maddost le, *natione Lappo est*.

Samastet, *lingva Lapponica loqui tentare*, *qualitercunque Lapponica loqui*, bjuda til at tala Lappska, tala Lappska få godt man kan.

Samkelet, *v. a. insusurrare*, *in aurem dicere*, hviska någon i örat. Samkelastet, *dim.* Samkelatjet, *incboat.* begynna at hviska i örat.

Samketet, *v. n. aliquantisper cunctari*, dröja litet. Samketi kuit anje, *adhuc quidem cunctatus est. Austr. vid.* ajanet.

Samma, *ipse*, *idem*, densamme. *v.* sabma. Sammalaka, *adv. similiter*, sammalunda.

Sammatem, *n. s. susurratio*, *locutio in aurem alicujus*, hviskande i örat.

Sammatet, sammatastet. *vid.* samkelet.

Sanahet, *v. n. conari*, årna. *v.* kiåket.

Sangatja, *petigo*, skabb. *v.* sagnas.

Sangertet, *v. a. pœnitere*, ångra. Sangertab tabb aiwe sagga, *istius rei me valde pœnitet*, jag ångrar det högeligen. Sangertastet, *dim.* litet ångra. Sangertatjet, *incboat.* begynna ångra.

Sangertallet, *frequ. id. qu.* sangertet.

Sangerteje, *pœnitens*, den som ångrar.

Sangerteke, *impœnitens*, som ej ångrar.

Sangertem, sangertes & sangerts, *n. s. pœnitentia*, ånger. Suddo sangertem, *pœnitentia peccatorum*, synda-ånger.

Sapkelet, sapkelastet &c. *v.* samkelet.

Sapkelem & sapkastattem. *v.* sammatem.

Sappar, *penis sive membrum genitale quadrupedum*.

Sappatet, *insusurrare*, hviska.

Sappe, *n. s. fel*, galla. *Transl. ira*, vrede. Stuora sappe le tune, *valde es iracundus*, du år mycket ond. Sappet & sappetak, *cas. negat. absque bile*, utan galla. Sappats, *dim.* liten galla. Sappats le ai susne, *nec ille bile caret*, *iracundus ille quoque est*, han år ock elak.

Sappeg, *n. piscis*, *vid.* sårg. *Austr.*

Sappek, *plural.* sappekeh, *lignea instrumenta*.

menta, quibus nivem conſcendunt Norrlandici, Fennones & Lappones, ſkidor at gå på ſnön med, ſom Lappar och Norrlänningar bruka.

SAPTATET, *v. n. ſuffocari*, förqvåfvas. *De piſcibus dicitur, qui ſuffocantur, dum parvi lacus glacie ita congelantur, ut nullibi apertura aëri pateat. Contingit nonnunquam ſi fuerint minus profundi lacus & exigui.*

SAPPUS, *n. ſ. inteſtina pecudum*, kreaturs inelfvor.

SARAKKA, *Dea partus, a Lapponibus olim culta, cui adſcribebant partus formoſitatem & felicitatem parturæ. Mater ejus fuit* Mudderakka. *Hodie de partu felici & facili dicitur:* Sarakkan edne nuolei, *mater Sarakkæ ligamina ſolvit. Ipſum quoque partum appellant* ſarakka & ſarak. *cfr.* ſaret.

SARDNE, *n. ſ. ſermo*, tal. *Idiotiſm.* ſijen ſardne ålma, *vir, cujus fecerunt mentionem*, mannen, den de hafva talt om. *F.* ſana, *dictum &* ſaarna, *concio.*

SARDNOT, *v. a. dicere*, ſäga. Sardno munji maite leh takkam, *dic mihi quid feceris*, ſäg mig hvad du har gjort. Auten ſardnot, *prædicere*, prophetera. Sardnoſtet, *dimin.* Sardnogåtet, *inchoat.* begynna at ſäga. *Fenn.* ſanon, *dico &* ſaarnan, *concionor.*

SARDNOJE, *dicens, qui dicit*, den ſom ſäger. Saka ſardnoje, *nuntius, relator*, den ſom berättar, ſagesman. Auta ſardnoje, *Propheta*, en ſom ſäger förut, Prophet. *Fenn.* ſanoja, *dicens.*

SARDNOK, *n. a. non dictus*, obemält, oomtalt. Mannes todn tabb ſardnok pajih? *quidni iſtius rei feciſti mentionem?* hvarföre talte du ej derom?

SARDNOM, *n. ſ. dictio*, ſägande. Ele ſardnomeſt pallah, *ne verearis dicere.* Sardnom lake, *modus dicendi, adagium*, taleſätt, ordſpråk. Auten ſardnom, *prophetia.*

SARDNOTET, *v. a. vid.* puodgeſtet, *id.*

SARDNOTEK, ſardnoteke, *n. a. ineffabilis*, outſäjelig. Sardnoteke awo, *gaudium ineffabile*, outſäjelig glädje. Sardnotkenna, *id. Auſtr.*

SARE, *n. ſ. furca*, klyfva, gaffel.

SARET, *v. a. creare, formare*, ſkapa, tilſkapa. Tat le Jubmeleſt naute ſarom, *ita a Deo inſtitutum eſt*, Gud har ſå lagat det. Naute le mo Sarakka ſarem, *ita me formavit Sarakka*, Gudinnan Sarakka har ſå ſkapat mig. Puoriſt ſaretum pardne, *puer formoſus. vid. ſupra* Sarakka.

SARET, *v. a. findere*, klyfva. Muorait ſaret, *findere ligna.* Saraſtet, ſareſtet, *dim.* litet klyfva. Saregåtet, *inchoat.* begynna at klyfva. Saratattet, *poſſe findi*, kunna klyfvas. *cfr.* ſalet. *Fenn.* ſåre, *feſtuca*, ſårjyn, *frangor &* ſahre, *alnus bifida.*

SARGALT, ſargalt meſak, *pellis vituli rangiferini villoſa*, hårludit ren-kalfſkinn.

SARGET, *v. a. diſſecare*, ſkåra ſönder. Tjåleb ſarget, *inteſtinum diſcindere.* Rerteb ſarget, *corium diſſecare*, ſkåra ſönder lädret. Sargeſtet, *dim.* Sargegåtet, *inchoat.* beg. at ſkåra ſönder.

SARGEM, *n. ſ. diſſectio*, ſönderſkårning.

SARGOT & ſargotet, *frequ. id. qu.* ſarget.

SARJES, *n. ſ. vulnus*, ſår. Sarjeſit talkot, *vulnera ſanare*, hela ſår. *It. dolor*, vårk. Aiwe ſarjes, *cephalalgia*, huf-

hufvudvårk. Sarjesit katotet, *dolorem auferre sive lenire.*

Sarjes, *n. a. vulneratus*, sår, sårad. *It. dolens*, som vårker. Sarjes åiwe, *caput dolens.*

Sarjem, *n. f. vulneratio*, sårande.

Sarjetet, *v. a. vulnerare*, såra. *Passiv.* sarjetowet, *vulnerari*, såras.

Sarjetem, *vulneratio*, *vid.* sarjem.

Sarjitet, *v. n. dolere*, vårka. Aiwe sarjit, *caput dolet*, hufvudet vårker. Kåta sarjit, *manus dolet.* Sarjitastet, *dim.* vårka litet. Sarjitatjet, *inchoat.* begynna vårka.

Sarjitem, *n. f. dolor*, *cruciatus*, vårk.

Sark, *tunica ex panno nobiliore facta*, klådes-kjortel. *Item lintea qua utuntur sacerdotes sacra peragentes*, måss-skjorta.

Sarne, *sermo*, *dictum*, tal.

Sarnot, sarnotet *&c.* *v.* sardnot *&c.*

Sarre, *n. bacc. myrtilli nigri*, blåbår.

Sarren, *adv. seorsim*, afskildt. *v.* sårra.

Sartja, sartja pele warpe, *piscatus sagena in aliquo loco*, *ubi raro pisces capiuntur*, et notvarp dår man sållan får fisk.

Sarw, *n. anim. alces*, elg. *It. constellatio ursæ majoris*, *arctos*, karlevagnen på himmelen. *Fenn.* hirwi, *alces.*

Sarwa, sarwes, *rangifer non castratus*, *rangifer admissarius*, brund-ren, en ren som ej år vallackad. *It. de aliis pecudibus adjective*, *e. gr.* sarwes tåmp, *eqvus emissarius*, hingst. Sarwats, *dim.* en lit. brundren. *Fenn.* sarwi, *cornu.*

Sarwet, *rangiferos emissarios sibi comparare*, förse sig med brundrenar.

Saska, saskem, *n. f. saltus*, *imprimis qui ambobus pedibus simul fit*, hopp, språng med bågge fötterna tillika.

Saskad, *idem.* Saskad jape, *annus intercalaris*, skottår.

Sasket, *v. n. salire*, *utrisque pedibus simul salire*, hoppa med båda fötterna tillika. *Hoc modo certare solent Lappones*, *imprimis adolescentuli.* Saskestet, *dim.* hoppa litet. Saskegåtet, saskagåtet, *inchoat.* begynna at hoppa.

Saskastallet *&* saskatet, *v. n. frequ. id. qu.* sasket.

Saskeje, *saliens*, en som hoppar. *It.* Addå saskeje, *vir juvenis recens census aut mox in censum referendus*, en ung man som nyss blifvit skattskrefven eller innan kort blir.

Sassne, sasne, *pellis depilata*, et skinn som håret år borttagit på. *It. ap. Aust. adject. aliquantum crudus*, *viridis*, råaktig. Sassne muora, *lignum viride*, *non satis siccum*, råaktig ved.

Sassnek, *femoralia ex aluta facta*, skinnbyxor.

Sasse, *n. f. manica*, årm på klåder.

Sasti, *adv. vide* rouwo, rua.

Sasta, *lignum sive tigillum*, *quod collo rangiferorum interdum alligant*, *in quo possessoris nomen inscribitur*, et tråstycke, som ibland bindes på renarnes hals, med ågarnes namn påskrifvit.

Satan, *diabolus*, *satanas*, satan.

Satjet, *v. a. a tergo propellere sive trudere*, skjuta på bakefter. Todn kåsah, mon satjab, *tu trahis*, *ego propellendo adjuvo*, du drager och jag skjuter på. Satjestet, *dim* litet skjuta på. Satjegåtet, *incheat.* begynna at skjuta på. *cfr.* nakkelet, nakketet.

Satset, *v. a. sculpere*, *delineare*, rista, rita. Nipin satset, *cultro sculpere*, rista

sta med knifven. *Transl. scribere*, skrifva. Satsestet, *dim.* litet rista.

Satsem, *n. f. scalptura*, ristande, stickning. Satsem route, *scalprum*, gröpjärn, grafstickel.

Satta, *adv. modo*, allenast at. Satta kullab, *modo audio*, allenast jag hörer. Satta wall, *si modo*, om allenast. Satta wall todn sitah, *si modo vis*, om du allenast vill. *It.* Satt i & satta i, *forte*, *fortassis*, kanske. Satt ib wuolge Wuonai, *forte in Norvegiam abibo*, tör hända jag far bort til Norrige. Satta tokko, *qualitercunque*, *taliter qualiter*, som det kan blifva. Satta, *vanus*, fåfäng. *vid.* satte.

Satte, *n. a. vanus*, *inanis*, fåfäng. *It. falsus*, *non verus*, orätt. Satte alma, *alius neque idem ipse vir*, *quem credideramus*, en annan man än den man trodde, ej den rätta mannen. *v.* päito.

Sattet, *v. a. equo aut rangifero vehere*, *equis conductis vel rangiferis aliisque vectariis animalibus vehere*, skjutsa. *It. comitari*, *ducere*, ledsaga. *cfr.* tålwot. Sundeb sattet, *vehere Præfectum. Tr. alvum exonerare*, *ita dictum*, *quia moram non patitur & differri nequit.* Sattestet, *dim.* litet skjutsa. Sattegåtet, *inchoat.* begynna skjutsa.

Satteje, *vectans*, *ducens*, den som skjutsar.

Sattem, satto, *n. f. ipse actus vectandi aut comitandi sive ducendi*, skjutsande. Sattem palka, *merces vecturæ*, skjutslön, forsellön. *It.* satto *sæpius passive*, *vectura conductitia*, skjuts. Sattoin mannet, *equis conductis vehi*, resa med skjuts.

Sattok, *n. a. vide* satte, *idem.*

Sattolats, *qui vehit aut ducit*, *trigarius*, skjutsbonde, forman, ledsagare.

Sattjas, *n. a. tenax*, *qui non facile finditur*, seg, som ej vål låter klyfva sig. Sattjas muor, *lignum fissu difficile.*

Sattjet, *pellem detrahere*, *deglubere*, flå af skinnet. Wuoskonjeb sattjet, *pecam deglubere.* Sattjestet, *dimin. id.*

Saude, *n. f. picaria*, tjärdal. Sauden tarweb påldet, *in picaria picem liquidam excoquere*, bränna tjära.

Saudnjot, *vid.* sjaudnjot.

Saulo, *hoc nomine illi montes appellantur*, *qui in acutum cacumen exsurgunt. Forte a Germanico* seule *columna.* Saulo kallas alla spitsiga berg.

Saun, *situla*, så, åmbare. *vid.* saja.

Saure, *n. f. assiduitas*, *obduratio*, ihålighet, hårdighet. Harbmes saure le sune, *mira est assiduitate. It. adjective* saure & *interdum* saurak, *obdurans*, *qui non facile delassatur*, *pernix*, en som länge uthårdar. Saure sokket, *pernix remigandi.* Saure pargoi, *laborem perferens*, hårdig och stadig i arbete. *It. de carne aut pisce*, *cujus fibræ non sunt nimis molles & laxæ*, *sed debita gaudent firmitate*, säges ock om kött och fisk, som ej är för blöt, utan af tilbörlig hårdhet eller fasthet i köttet. *Fenn.* saura, *indefessus.*

Saurot, *v. n. de piscibus dicitur*, *quorum caro fibræque firmiores evadunt dum coqvuntur*, säges om fisk, som blir stadigare och fastare i köttet når han blir kokt. Sauroi tat qwele, *hic piscis firmior factus est coctus*, denne fisken blef hårdare, når han blef kokt. Saurostet, *dim.* Saurogåtet, *inchoat.* begynna at blifva hård.

Sautsa, sauds, *ovis*, får. Sautsa ålo, *grex ovillus*, fårahjord. Sautsi kåte, *ovile*, fårhus. *cfr.* smala.

Sauwon, *aqua placidius manans sive lacus minor inter duas cataractas fluvii alicujus*, et stillvatten eller liten sjö emellan tvånne forssar i en elf. *Norrlandice* sol. Sauwonats, *dim.* en liten dylik sjö. *Fenn.* suowanda, *sinus amnis*.

Sawe, *n. s. sutura*, söm. Kabmaka sawe, *sutura calcei*, skosöm. Sawi tjada tjatse kålka, *per suturas aqua perfluit*. *It. commissura*, fogning. Wadnasen saweh, *commissuræ cymbæ*, fogningarne i en båt. I sawe teto, *commissura tam arcte compacta est, ut conspici nequeat*.

Sawat, sawet, *v. a. optare*, önska. Lykkob tunji sawab, *fortunam tibi opto*, jag önskar dig lycka. Sawab wai todn kukkeb wiesoluluh, *opto tibi longam vitam*. Sawastet, sawestet, *dim.* litet önska. Sawagåtet, *inchoat.* begynna önska.

Sawates & sawem, *optatum*, önskan.

Sawatet, sawetet, *frequ. vehementius cupere, optare*, högeligen åstunda, önska. Sawatab so wuoidnet, *illum videre gestio*, jag åstundar högeligen at se honom. Sawatatjet, *inchoativ. vid.* sawagåtet, *id.*

Sawo, sawot, sawotes, *vide* sawem, sawat, sawates, *id.*

Sawotakes, *n. a. optabilis*, önskelig. Sawotakes alderi, *in ætatem optabilem*.

Sawwet, savwet, *v. n. consanescere, sanari*, helas, blifva låkt. Juo le tat hawe sawwam, *jam hoc sanatum est vulnus*, detta såret år nu låkt. Sawwestet, *dim.* litet låkas. Sawwegåtet, *inchoat.* begynna at blifva låkt.

Sawwetet, savwetet, *v. a. sanandum curare, consanescere facere*, låta låkas, göra at det blifver låkt. *It. transl. compingere*, sammanfåsta.

Sebla, sebletet, *vid.* såbla, såblåtet.

Sebre, *n. s. consortium*, delaktighet, gemenskap. Sebren len mâi, *nos ambo consortes sumus*, vi bägge åro delaktige eller i lag om. Sebre kradna, *consors, particeps*, delaktig, som år i lag med en annan. *Compos.* sebrewuot, *subst. societas, communio*, samfund, gemenskap. Tai ailesi sebrewuot, *consortium sanctorum*.

Sebret, *v. n. participem esse*, vara delaktig. Sita sebret, *particeps fieri vult*, han vil blifva delaktig. Sebrestet, *dimin.* vara litet delaktig. Sebregåtet, *inchoat.* beg. at blifva delaktig.

Sebrastallet, *v. n. frequ. id. qu.* sebret.

Sebrastallem, *n. s. consortium*, delaktighet.

Sebrolats, *n. a. consors, particeps*, delaktig.

Sedel, *schedula*, en sedel. Sedelats, *dim.*

Sedder, *pluvia minutatim decidens*, duskregn, smått regn. *Fenn.* sade, *pluvia*.

Seddertet, *vide* siddertet.

Segge, segges, seggok, *n. a. gracilis*, smal. Segges juolkeh, *crura gracilia*. Segges kårostak, *filum subtile*, fin trå. Ila seggok le tat kaino, *nimis hic funis est tenuis*. *Comparat.* seggeb, smalare. *Superl.* seggemus, den smalaste. *Compos.* seggeslakats, *aliquantum gracilis*, något smal. Seggeswuot, *gracilitas, subtilitas*, smalhet, finhet.

SEGGANET, *v. n. gracilem fieri*, blifva ſmal. *It.* muotta ſeggani, *nivis imminuta eſt altitudo*, ſnön har blifvit mindre djup.

SEGGAS & ſeggot, *n. ſ. gracilitas*, ſmalhet. Seggot pakto, *qua gracilitatem.* Seggotinas, *gracilitate ſua. It.* ſeggaſi pakto, *in locis corporis ſenſibilibus ſive illis, quæ maxime ſunt impatientia*, på ömtåliga ſtällen af kroppen.

SEGGOT, *v. n. vid.* ſegganet. Seggoſtet, *dim.* blifva litet ſmalare. Seggogåtet, *inchoat.* begynna at blifva ſmal.

SEGGOK, *vid.* ſegge. Seggokats, *id.* Aiwe ſeggokats, *perquam gracilis.*

SEGGET, ſeggeſtet, *&c. trahere*, draga. *vid.* ſagget.

SEGGOTET, *v. a. gracilem reddere*, göra ſmal.

SEGNA, ſegna raikeh, *nares*, näsborrar.

SEJA, *pus*, var, ſejet, *ſuppurare*, *vid.* ſåja, ſåjet.

SEIGA & ſeigok, *n. a. explicatus, non contortus*, redig, ej hopviklad.

SEIGET, *v. n. explicari*, utviklas, utredas. Kaino ſeigei, *funis contortus rurſus explicabatur*, repet blef åter redigt igen. *It. diſcedere, lento gradu abire*, bortgå, ſkrida ſin våg. Puotſelwas ſeigei, *morbus ſedatus eſt*, ſjukdomen gick öfver.

SEIGETET, *v. a. explicare, complanare*, utvikla, ſlåtta til. Wadaſeb ſeigetet, *pannum levidenſem convolutum aut complicatum explicare*, breda ut et ſtycke vallmar. Seigetaſtet, *dimin.* litet utvikla.

SEIGOTET, *v. a. frequ. id. quod* ſeigetet. *It. inſpicere, contemplari*, beſkåda. Seigotatjet, *inchoat.* begynna at breda ut, eller at beſkåda.

SEIKET, *v. a. ſternere*, tillaga, bädda. Seik ådem ſaijeb, *ſterne lectum*, laga til ſängen. *It. neutr. gravidam eſſe*, vara hafvande, vara rädd med barn. *F.* ſikin, *concipior in utero. cfr.* ſakkus.

SEIKO, *n. ſ. conceptio*, aflelſe. *Fenn.* ſikimå, *idem &* ſikiå, *proles.*

SEIMA, ſeime, *ſeta equina, funis ex ſeta equina contortus*, håſttagel, et rep af håſttagel. *Fenn.* ſijma, *funis.*

SEINATET, *v. n. ſingultare, ingemiſcere*, ſnyfta. Påkoſt ja ſeinat, *tam vehementer ridet ſive cachinnatur, ut ſimul quaſi ſingultet.*

SEIPE, *n. ſ. cauda*, ſvans. Kukkes ſeipe, *cauda longa, transl. lupus.* Seipetak & ſeipet, *caſ. negativ. ſine cauda*, utan ſvans. Seipats, *dim.* liten ſvans.

SEIPEG, ſeipek, *cauda inſtructus, transl. lupus*, ſom har ſvans, varg.

SEIPETES, *qui ſine cauda eſt*, den ſom ej har ſvans.

SEIPO, ſeipoha, *n. ſ. clivus, extremitas montis alicujus clivoſa & ſenſim deſcendens, jugum montis declive*, lid, bergslid, den delen af et berg, dår det ſlutar ſig och ſmåningom ſänker ſig ner.

SEITE, *plural.* ſeiteh, *lapides ſive imagines lapideæ aut ligneæ, quas cultu religioſo proſecuti ſunt olim Lappones. A Zeuta ſive Græcorum* Ζεὺς *vel* Θεὸς, *Ægyptiorum Theut, Gothorum Thius derivatum volunt Auctores, cfr. v. Dahlini Hiſtor. Svec. part. I. pag. 126 & 198. vid.* ſaiwa kedke.

SEIWA, *n. a. vulgaris, communis, v.* ſåiw.

SEIWELET, *nuere, nutu ſignificare*, vinka, med en vink gifva tilkånna. Kradnaites ſeiweli, *adnuebat ſociis ſuis*,

ſuis, han vinkade åt ſina kamerater. Seiwelaſtet, *dimin.*

Seiwetet, *id. qu.* ſeiwelet.

Seiwelem & ſeiwetem, *n. ſ. nutus*, vink.

Seiwot, *v. n. de avibus dicitur, ſubſidere, ſubſiſtere*, ſätta ſig ned, ſäges om foglar. Lådde ſeiwoi, *avis a volatu ſubſiſtebat*, fogelen ſatte ſig ner. Seiwoſtet & ſeiwotaſtet, *dimin.* Seiwogâtet, *inchoat.* begyn. at ſätta ſig ner.

Seka, *vid.* ſåk. Seket, *vid.* ſåket.

Seke, *n. a. mixtus*, blandad. Tjatſe ſeke, *aqua permixtus*, vattublandad. Seken *vicem ſuſtinet præpoſitionis inter*, ibland. Mija ſeken, *inter nos*, ibland oſs. *Per caſus flectitur, e. gr.* katoi mija ſekeſt, *a nobis aufugiebat, ex oculis noſtris ſubductus eſt.* Tija ſekai påti, *inter vos veniebat*, han kom ibland eder, *cfr.* kaſkan.

Sektjet & ſektjetet, *v. a. obſervare, clam inſpicere*, akta på, lura på, *vid.* wakſjot.

Seldes, *n. a. horribilis, adſpectu terribilis*, hiſkelig, förſkräckelig. Te li ſeldes, *horribile erat*, det var förſkräckeligit. Seldes allok, *horribiliter altus.*

Selke, *dorſum*, rygg, *vid.* tjawelk.

Semsket, *v. a. alutam præparare*, ſämſka.

Semol, *muſcus, imprimis qui in locis uliginoſis creſcit genere lycopodii imprimis*, måſſa ſom våxer på ſumpiga ſtällen, björnmåſſa. Semol ådnam, *regio muſcoſa*, måſſigt land.

Senap, *ſinapi*, ſenap.

Senjatjes, *nix granoſa*, grynig ſnö.

Sepe & ſepet, *jugum dorſi*, det högſta af ryggen.

Sepes, *juba*, mahn. Tåmpå ſepes, *juba equina.*

Septe, *n. ſ. eſca, qua aves, piſces aut feræ decipiuntur*, agn, låckemat. *Fenn.* ſyötti.

Septes, ſeptet, ſeptotet, *vid.* ſåptes &c.

Serretet, ſerrot, *vid.* ſårretet, ſårrot.

Sesa, ſeſel, *vid.* ſåſa, ſåſål.

Sestet, *v. n. cunctari*, dröja. Jus lulim ſeſtet, *ſi cunctarer*, om jag ſkulle dröja. *It. parcere*, ſkona, ſpara. Jubmel i le ſeſtam, *Deus non pepercit. Fenn.* ſäſtån, *parco.*

Setsastet, *manu fronti admota conſpicere, ut ſolet fieri dum radios ſolares nimiumque lumen evitare ſtudemus*, ſå kallas det, når man håller handen öfver ögonen ſå, at man må kunna ſe för ſolſken. *Transl. attente contemplari*, noga beſkåda.

Seuket, *demergi*, nedſjunka. Muotteki ſeuki, *nive ſubmerſus eſt.*

Sewetet, *v. a. digito monſtrare*, peka på, *adnuere*, vinka, *vid.* ſeiwelet.

Sjabmahet, *lætari, exſultare*, glädjas.

Sjabmahem, *n. ſ. exſultatio*, glädje-betygelſe.

Sjadde, ſjaddet, *vid.* ſjatte.

Sjaddet, *v. n. fieri*, blifva. Mi kalka ſjaddet tate manaſt? *quid fiet ex hoc infante? Luc. 1:66.* Håjoſt båndan ſjaddi, *ex paupere factus eſt dives. It. creſcere*, våxa. Graſe ſjadda, *herbæ creſcunt*, gräſet våxer. Muorah ſjaddeh, *arbores creſcunt.* Sjadda tat pardne peiweſt peiwai, *adoleſcit in dies hic puer*, denne pilten våxer til dageligen. Sjaddeſtet, *dimin.* Sjaddagâtet, *inchoat.* begynna blifva, beg. våxa.

Sjaddeles, *n. a. fœcundus, ferax*, fruktbar, fruktſam. Sjaddeles elme, *regio fœcunda*, fruktbärande land. *It.* qui

qui cito adolescit, en som hastigt tiltager i våxten. Sjaddeleswuot, *subst. fœcunditas*, fruktbarhet, bördighet.

Sjaddelwas, *n. s. struma*, våxt, *v.* jesk.

Sjaddetet, *v. a. facere ut crescat*, låta våxa.

Sjaddo, *n. s. fructus*, frukt. Sjaddob qweddet, *fructum ferre*, båra frukt. *It.* ålles sjaddo, *ætas adulta*, mogen ålder. Ålles sjaddo neita, *virgo adulta. It. statura*, kropps långd. Utses sjaddo, *statura humilis*.

Sjaddok, sjaddog, *n. a. adultus, qui statura est adulta*, fullvåxt, vuxen. Utses sjaddok, *qui statura est humili & exigua*, liten til våxten.

Sjaddokes, *n. a. vid.* sjaddeles.

Sjaddotebme, *n. a. parvus, qui exiguo est corpore, homuncio*, liten til våxten, en liten mennifka.

Sjaddeteke, *n. a. sterilis*, ofruktbar. Sjaddetkenna, *id. Austr.*

Sjaddem, *n. s. accretio*, tilvåxt. Åska le sjaddemesne, *in adolescendo adhuc est.*

Sjaikeset & sjaiketet, *v. n. vociferari*, ropa, skrika öfverljudt, *vid.* kiljot.

Sjalde, *locus ubi nundinæ fiunt*, marknads-plats, *vid.* talwates. *Austr.*

Sjaljo, *n. s. area circa domum, aut casas Lapponum*, slått ell. gård omkring hus. *It. forum*, torg. *It. campus, planities*, slått mark, slått. *Transl.* Sjaljo pardne, *nothus*, oåkta son.

Sjalk, *n. s. viarum tempore hiberno commoditas, dum nix bene remota est & conculcata, ne nimia copia officiat vecturæ*, hårda och vål upkörda vågar om vinteren.

Sjalket, *complanare*, slåtta til, jåmka.

Sjalme, *n. s. foramen sive ocellus acus aut securis vel istiusmodi instrumenti, cui manubrium inserendum*, ögat på en nål eller en yxe, eller något dylikt verktyg. *Fenn.* silmå, *oculus.*

Sjalmatet, *v. a.* aimeb sjalmatet, *filum acui immittere, conjicere filum in acum*, tråda trån i nålsögat. *Transl.* peiwe sjalmat, *radiis solaribus acies oculorum perstringitur*, man blir solblind.

Sjandertet, *v. a. nugari, vana loqui*, pladdra, tala fåfångt tal. Sah! sjandertemest, *noli ineptire, noli nugari.*

Sjapketet, *celeriter penetrare*, hastigt genomgå. Aksjo sjapketi tjada jågnan, *uno ictu & facile glacies secure pertundebatur*, yxen gick helt lått igenom isen.

Sjar, sjara, *glarea*, klappur, stengrus. Kedke sjar, *id. Transl.* pednik sjara, *nummorum magnus numerus*, en stor summa penningar.

Sjaraitattet & sjaretet, *v. a. lapides aut alia ejaculari*, kasta ut stenar ell. annat dylikt. Pednikit sjaretet, *pecunias profuse expendere*, utlågga mycket penningar.

Sjatte, *n. s. vestigia animalium & imprimis pecudum confertiora*, en myckenhet af spårr efter kreatur och boskap. *Dicitur quoque* sjadde *vel* sjadte. *cfr.* malge.

Sjattet, *v. a. conculcare, vestigiis replere*, fulltrampa, med spårr upfylla. Påtsoh låh sjattem tab wareb, *montem hunc conculcarunt rangiferi*, renarne hafva fulltrampat detta berget.

Sjaudnjot, sjaudnjet, *v. a. verrere, quatere*, skaka, sopa. Ripait erit sjaudnjot, *pulverem excutere.* Muottekeb sjaudnjot, *nivem excutere*, sopa bort snön.

snôn. Sjaudnjestet, sjaudnjostet, *dimin.* Sjaudnjogåtet, *inchoat.* begynna at skaka. Karwoit sjaudnjogåti, *vestes verrere sive purgare cœpit. Fenn.* saunotan, *lavo.*

Sjaunjot, sjaunjet, *id. qu.* sjaudnjot.

Sjawet, *v. n. defluere*, rinna ned, flyta ned. Rasjo sjawa, *pluvia decidit.* Sadde sjawa, *arena defluit*, sanden rinner ner. Sjawestet, *dimin.*

Sjawetet, *v. a. effundere*, utgjuta. Pednikit sjawetet, *pecunias prodigere*, kasta ut penningar.

Sjawot, *n. a. tacitus*, tyst. Sjawot lijeb, *tacebam*, jag satt och teg. Orro sjawot, *tace*, tig, *it. requiesce*, *noli strepere*, var stilla, bullra ej.

Sjawotes, *n. a. idem.* Sjawotes ålma, *vir taciturnus*, en tystlåtig man. *It. tranquillus*, *quietus*, rolig, stilla. *Transl.* sjawotes tjåskem, *frigus absque procella & vento*, lugnt och kallt våder. *Compos.* sjawoteswuot, *taciturnitas*, tysthet, stillatigande.

Sjawotet, *v. n. obmutescere*, *conticere*, tystna. Sjawotin kaikeh, *omnes & singuli conticuere*, de tystnade allesammans. Sjawoti talla, *statim conticuit.* Sjawotastet, *dimin.* litet tystna. Sjawotatjet, *incheat.* begynna at tystna.

Sjawotattet, *v. a. obmutescere sive conticere facere*, nedtysta. *Pacare*, *reprimere*, stilla, dåmpa.

Sjawotowet, *v. n. id. qu.* sjawotet.

Sibjok, *maritus sororis*, systers man. *It. uxor fratris*, broders hustru, svågerska.

Sid, sida, *pagus*, by. *vid.* sita.

Siddertet, *v. n. dispergi*, *guttatim dispergi*, stånka, stånka ikring. Tjatse sidderti, *aqua dispergebatur*, vatnet stånkte omkring.

Siddhe, *animus*, sinne. *It. iracundia*, vrede. *It. repositorium*, *in quo caseos reponunt ut siccentur*, en hylla at torka ost på.

Sidho, *domicilium*, *locus ubi vivitur*, hus och hem, hemvister. *Tornæus.*

Sidne, *id. quod* qweibme. Sidni kum pelket, *cum sociis rixari.*

Sidnet & sidnjet, *v. n. prurire*, klia. *vid.* sagnitet. *Fenn.* syhyn, *prurio.*

Sidnjats, *petigo*, skabb. *vid.* sagnatja.

Sido, *latus*, sida. *Fenn.* siwu & siu, *id.*

Sjeke, *n. s. modus*, *ratio*, sått. Kutte sjekai tab hålah? *qua ratione hoc dicis?*

Sjelle, *n. a. glacie obductus*, med is öfverdragen, isig. Sjelle wiste, *muscus glacie obductus*, isig måssa. *cfr.* wiste.

Sjepsjes, *n. a. imbecillus*, *infirmus*, svag, skröplig. *Compos.* sjepsjeswuot, *imbecillitas*, *infirmitas*, svaghet, skröplighet. Sjepsjeslaka, *adv. imbecilliter*, *infirmiter*, svagt, skröpligt.

Sjett, *adv. forsan*, *ne forte*, kanske, at icke til åfventyrs. Åtja ålma sjett le, *nisi forte sit alius vir*, så framt icke det år en annan man. *cfr.* marja, marje.

Sjette, *n. a. talis qualis factus est aut esse debet.* Takkem sjette nipe, *culter qualis a fabro factus est*, *absque alia emendatione*, en knif, sådan som den år, då den kommer ifrån smeden oslipt och otillagad. Påttjem sjette melke, *lac non colatum neque coctum*, *sed tale quale in mulctra est*, osilad och okokt mjölk. Jami wadsem sjette, *euns mortuus prolapsus est*, han föll död ner båst som han gick. *Interd.* e

in fine omittitur, ådem ſjett, wadſem ſjett, takkem ſjett *&c.*

SJEUDNJED, ſjeunjed, *n. ſ. tenebræ, caligo*, mörker. Sjeudnjeden, *in tenebris.*

SJEUDNJES, ſjeunjes, ſjeunjok, *n. a. obſcurus, tenebroſus*, mörk. Sjeunjes ija, *nox tenebroſa, atra nox*, mörk natt. *Transl.* ſjeudnjes åme le tat, *nemini nota res eſt, occultum eſt*, det är en hemlig och obekant ſak. Sjeunjeswuot, *ſubſt. obſcuritas*, mörkhet.

SJEUNJETET, ſjeunjotet, *v. n. veſperaſcere, tenebris obduci*, blifva mörkt. Autel ko ſjeunjet, *antequam nox terras operit*, förr än det blir mörkt. Sjeunjetaſtet, *dim.* blifva litet mörkt. Sjeunjotatjet, *inchoat. adveſperaſcere*, begynna at mörkna. Juo le tall te ſjeunjotatjemen, *jam jam adveſperaſcit*, det börjar rätt nu blifva mörkt.

SJEUNJETATTET, ſjeunjotattet, *v. a. obſcurare, tenebras offundere*, förmörka, fördunkla.

SJEUNJETATTEM, *n. ſ. luminis privatio*, förmörkelſe.

SIGGA, *n. propr. mulieris*, Sigrid.

SIGGET, *trahere*, *vid.* ſagget.

SIGL, ſigla, *n. ſ. velum*, ſegel. *v.* pårjes.

SIGLET, *velificari*, ſegla. *v.* pårjeſtet.

SIGN, *n. ſ. animus*, ſinne. *It. iracundia*, vredſamhet. *Compoſ.* Pahas ſignek, *iracundus*, vredſam, ond. Puore ſignek, *probus*, god, from.

SIGNET, *ſigillum*, ſigill. Signetin tedtet, *obſignare*, förſegla. Signetak, *id. qu.* ſignet. Signetakeb tåjet, *ſigillum ſolvere ſive frangere*, bryta up förſeglingen.

SIGNETET, *v. a. obſignare*, förſegla. Signetattet, *id.* *It. obſignandum curare*, låta förſeglas.

SIJE, *n. ſ. locus*, rum. *vid.* ſaije.

SIJE, *nominat. plur. pronom. illi*, de. Sije kulleh, *audiunt*, de höra. *Genetiv.* ſijan & ſijen, ſija. Sija tawer, *opes illorum.*

SIJET, ſijem, *acuere, cos. vid.* ſaijet, ſaijem.

SJILA & ſjill, *n. ſ. pruna*, glöd, eldkol. *It.* ſjilah *apud Boreal. piſces minuſculi*, ſmå fiſk. *Boreales prunam appellant*, hila. *Fenn.* hijli, *pruna.*

SJILAHET, *v. n. igne candere*, glödgas, vara glödande. Sjilanatjet, *inchoat.* begynna glödgas. *Transl.* naſte ſjilanatja, *ſtella exſplendeſcit*, ſtjernan begynner lyſa.

SJILATET, *v. a. ignitum reddere*, göra glödande.

SJILLET, *v. n. tinnire*, klinga. *v.* ſkanjet.

SJIPARET, *v. n. coagulari*, yſtas. Melke ſjipari, *lac coagulabatur*, mjölken yſtades.

SIKKE, ſikk, *conj. &*, både. *vid.* kåbbatjak. Sikke mon ſikke todn, *& ego & tu*, både du och jag. Sikke Swerjen ſikke Norjen, *tam in Svecia, quam in Norvegia*, ſå väl i Sverige ſom i Norrige.

SIKKE, *difficultas vecturæ ex nive trahæ adhærente*, tungt åkföre när ſnön ſåſter ſig vid medarne. Sakke, *id. Forte a Fenn.* ſitkiä, *lentus, tenax.*

SIKKER, *n. a. tutus*, ſäker. *It.* ſikker ålma, *vir probus & bonæ fidei*, en god och ärlig man.

SIKKET & ſikkot, *v. a. abſtergere*, aftorka. Kåtit ſikket, *manus abſtergere*, torka händerna. *It. illinere*, ſmörja, beſtryka. Wuoitaſin ſikket, *oleo ungere*, ſmörja. Sikkeſtet, *dim.* Sikkogätet,

gåtet, *inchoat.* begynna at torka. *cfr.* ſakkartet.

SIKKOTET, *frequ. id. qu.* ſikket.

SIKKARDET, ſikkard, *vid.* ſakkartet, ſakkartline.

SIKTET, *ad ſcopum collineare*, ſikta, ſyfta. *It. cribrare*, ſålla, ſikta.

SILAK, *qui facile defatigatur*, en ſom lätteligen tröttnar.

SILB, ſilba, *n. ſ. argentum*, ſilfver. Silbaſt le, *argenteum eſt*, det är af ſilfver. Silba kare, *vas argenteum*, ſilfver-kåril.

SILBATET, *argento obducere*, förſilfra.

SILDNET, *v. a. agitando & quaſſando frangere*, gen. gungande bryta ſönder. Jågnab ſildnet, *glaciem frangere & comminuere*, bryta ſönder iſen. *It. neutr.* Wadnas ſildna, *cymba oſcillat*, båten gungar.

SILET, *v. a. colare*, ſila. Melkeb ſilet, *lac colare*.

SILK, *ſericum*, ſilke. *Fenn.* ſilcki, *id.*

SILLDA, *n. piſcis*, *halec*, ſill.

SILLE, *n. ſ. colum*, ſil. *vid.* ſilet.

SILLE, *n. a. vid.* ſilak, *id.*

SILLOT, ſilot, *v. n.* ſilloſtet, ſillogåtet, *vid. ſupra* kiåudet, kiåudeſtet, *&c.*

SILLOM, ſilom, *n. a. feſſus*, trött.

SILOTET, *defatigare. vid.* kiåudatet.

SILLOS, ſilos, *n. ſ. langvor*, *laſſitudo*, trötthet, matthet. Silloſit katotet, *langvorem excutere*, *vires reficere.*

SILLSITS, ſillſitjeh, *piſces minuſculi*, ſmå fiſk. *Lyckſel.*

SILOK, *n. a. non laſſus*, *non defatigatus*, en ſom ej är trött, otrött.

SIMA, *n. ſ. reſtis*, rep, tåg. *Fen.* ſijma, *id.*

SINGSI, *n. ſ. ſimultas*, *odium*, agg, hat. Singſi le tai kaſkan, *in ſimultate ſecum invicem ſunt*, de hafva hat til hvarandra.

SINNE, ſinn, *vid.* ſiſa, ſiſne.

SINSER, *n. a. criſpus*, *variis inciſionibus notatus*, kruſig, full med inſkårningar. Sinſer pelje, *auris pecudis variis notis & inciſionibus notata*, et öra på et kreatur, med många mårken och inſkårningar. *De auribus pecudum dic.*

SINT, *adv. ſero*, ſent. *vid.* leſte, manget.

SJORDE, *n. ſ. abyſſus*, *profunditas*, djup, bottnlöſt djup. *cfr.* waule.

SJOTSJO, *n. avis*, *anas*, gråsand. *vide* laggets.

SJOUWET, *v. n. ſuſurrare*, *tinnire*, ſuſa, klinga.

SJOUWEM, *n. ſ. tinnitus*, *murmur*, ſusning. Pelji ſjouwem, *tinnitus aurium*, öron-ſuſning.

SJOWONJA, ſjowonj, *canis paſtorius*, fåhund, vallhund. *v.* reinohem piådnak.

SIPPE, *n. ſ. ſopor*, ſömn, dvala. Sippeſne lijeb, *ſopitus eram.*

SIPPEK, *vid.* ſappek.

SIRAP, *ſyrupus*, ſirap.

SIRATET, *v. n. ſeparari*, *diſcedere*, åtſkiljas. Sodn ſirati muſte, *a me diſcedebat.*

SIRTET, ſirdet, *v. a. transferre*, *transportare*, flytta. Saijeb ſirtet, *locum mutare*, ombyta rum, flytta ſig. *It. ſedem mutare*, *migrare*, boflytta. *cfr.* jättet. Sirtam le ſodn taſte, *migravit hinc*, han har flyttat hårifrån. Sirteſtet, *dim.* litet flytta. Sirtajet & ſirtegåtet, *inchoat.* begynna at flytta.

SIRTEJE, *n. a. transportans*, *mutans ſedem*, en ſom flyttar, boflyttande.

SIRTEK, *n. a. non motus e loco*, *eodem loco*

eo permanens, orórd utur ſit rum. Sirteteke, *idem.*

SIRTEM, *transportatio*, *migratio*, flyttning utur rummet, boſlyttning.

SIRTETATTET, *v. n. poſſe transportari*, kunna flyttas. I ſaijeſt ſirtetatte, *e loco moveri nequit*, det kan ej röras ur ſtället.

SIRTETET, *v. a. transferendum curare*, låta flyttas utur rummet. *Migrare facere*, låta boſlytta.

SIRRE, *vide ſupra* ſarre.

SIS, ſiſa, *præpoſ. in*, in. *Intro*, in uti. *Conjungitur & cum nominibus & verbis, atque, ut reliquæ præpoſitiones, interdum præponitur, interdum poſtponitur.* Siſa laidet, *introducere*, leda in. Siſa påtet, & ſis påtet, *intrare*, gå in. Påte ſiſa, *intra*, *veni in domum*, kom in. *Per caſus etiam flectitur.* Kåte ſiſne, *ſive ut dicunt boreal.* ſinne, *in caſa*, uti kojan. Tjatſe ſinne, *in aqua*, uti vatnet. Siſne le, *in domo eſt*, han är inne. Siſte, *intus*, på inra ſidan. Siſte le tjappes, *intus ater eſt*, han är ſvart på inra ſidan. *It. de loco.* Påti ſiſte, ja wadſi ulkos, *intus veniebat & exibat*, han kom innan ifrån och gick ut. *Compoſ.* Sismåjos, *ſemimortuus*, halfdöd. Sishåggen, *idem.*

SISNEB & ſiſnjeb, *comparat. interior*, den inre. Sisnjeb pele, *pars interior.* Sisnemus & ſisnjemus, *ſuperl. intimus*, den innerſta. Siſnjemus kerde, *induſium.*

SISNELD, ſiſnjeld *vel* ſiſnjelt, *adv. intus*, innan til. Ulkold ja ſiſnjeld, *extrinſecus & intus*, utvärtes och invårtes. *Locativ. caſ.* ſiſnjelen, *intra*, *intus*, inne, innanföre. Siſnjelen le, *interius eſt.*

SISNJELDES & ſiſneles *vel* ſiſnelats, *n. a. internus*, den inre, invårtes. Siſnjeldes almats, *homo internus.*

SISNJANET, *v. n. propius intro accedere*, komma närmare in. Siſnjane ſiſnjebuſi, *veni plus intro*, kom närmare in.

SISNJATS, *n. a. interior*, den inre.

SISNJELEN, *locativ. caſus adv.* ſiſnjeld, *quod vide.*

SISNJELEST, ſiſneleſt, *adv. intus*, *qua partem internam*, innantil, invårtes.

SISNJELAHAH, *n. ſ. inteſtina*, *viſcera*, inelfvor.

SISNJETET, ſiſnetet, *v. a. coarctare*, *circulum ſ. peripheriam anguſtare*, ihoptrånga, bringa närmare in. *It. neutr. interius accedere*, gå mera innanföre.

SISNJOTS, *n. ſ. nucleus & omne id quod intus eſt incluſum*, *pars interna*, kärna, det inre af någon ting. *It. femen*, den inre delen af låret.

SISSE, *vide* ſaſſe.

SITA, *pagus*, by. *Domicilium*, hemviſt. Sitab ſitaſt, *de domo in domum*, *vid.* ſida. Sita kradnah, *vicini*, grannar.

SITET, ſittet, *v. a. velle*, vilja. Ib ſita påtet, *nolo venire*, jag vil ej komma. Sitta takket, *facere vult*, han vil göra. Siten alen, *prov. nolens volens*, om man vil eller ej. Sitteſtet, ſiteſtet, *dimin.* vilja litet. Sitegåtet, *inchoat.* begynna at vilja. *Fenn.* ſijdån, *infinit.* ſijtå, *ferre*, *pati.*

SITEM, ſittem, ſitud, *n. ſ. voluntas*, vilja. To ſitemeſt, *te volente*, om du vil. Sjaddes to ſitud, *fiat voluntas tua.*

SITETET, *v. a. permittere*, *ſuffragari*, medgifva, tillåta. Sitetem, *ſubſt. nutus*, *placitum*, behag, godtfinnande.

SITJE, *n. avis*, *vide ſupra* fanto.

SIT-

Sitset, *v. a. cortice betulino & lixivia tingere*, fårga med bark och lut. *Ut solent retia tingere*, *cfr.* barkotet.

Sitta, *adv. tandem*, omſider. Sitta påti, *tandem veniebat*. Sitta dauk, *idem*. *Fenn.* ſitten, *deinde*.

Sittek, *perca*, abborre. *vid.* wuoſkon.

Sittertet, *vid.* ſiddertet. *Interdum active*, *e. gr.* piådnak påtſoit ſitterti, *canis rangiferos diſpergebat*.

Sittertattet, *v. a. diſpergere*, ſprida ikring.

Sjuddet, *ſuſurrare*, ſorla, brumma.

Sjudnetet & ſjudnjetet, *v. a. creare*, ſkapa. Jubmel le ſjudnjetam kaikit, *Deus omnia creavit*, Gud har ſkapat all ting. Sjudnjetatjet, *inchoat.* begynna at ſkapa.

Sjudnjeteje, ſjudneteje, *creator*, ſkapare.

Sjudnjetem, ſjudnetem, *n. ſ. creatio*, ſkapelſe.

Sjuggelet & ſjuggetet *vel* ſjukketet, *reminiſci*, komma ihog. *Interd. contracte* ſjugget, *idem*. Idtjib ſjugget, *non reminiſcebar*, *oblitus ſum*, jag kom ej ihog. *It. admonere*, påminna. Sjuggeli mo tan pira, *me ejus rei admonebat*, han påminte mig derom.

Sjuggetem, *reminiſcentia*, ihogkomſt.

Sjugnatet, *vid.* ſjunatet.

Sjuka, *n. ſ. trochus*, triſſa. Sjukain tokortet, *ludere trocho*, ſlå triſſa.

Sjukeset, *v. n. ſtrepere*, *ſtridere*, gniſſa.

Sjun, *qui in famulatu eſt*, *ſervus*, *ancilla*, legohjon, dräng eller piga.

Sjunestet, *famulari*, *eſſe in famulatu*, tjena för dräng ell. piga, vara i tjenſt.

Siunatet, *v. a. benedicere*, välſigna. Puoriſt ſjunatet, *id.* *Fenn.* ſjunata, *benedicere*.

Sjuoje, ſjuojeh, *lares*, *penates*, tomtgubbar, ålfvar. *Lares*, *ſpectra & iſtiusmodi phantaſmata tantum non ignorant Lappones*, *neque illos unquam hac in re ſuperſtitioni deditos fuiſſe conſtat*, *unde etiam ſilvas noctu absque comitatu peragrare difficile non ducunt & minus jucundum*, *quam interdiu*.

Sjuokenes, *gemitus*, ſuck, ſuckning.

Sjuokesjem, *id. atque* ſjuokenes.

Sjuoketet, *v. n. gemere*, *ingemiſcere*, ſucka. Sodn ſjuoketi ſagga, *alte ingemuit*. Sjuokeſjet, *id.* Sjuoketaſtet, *dim.* litet ſucka. Sjuoketatjet, *inchoat.* begynna at ſucka.

Sjuoketem, *n. ſ. idem quod* ſjuokenes. Sardnoteke ſjuoketemin, *ineffabilibus gemitibus*.

Sjuoket, *v. n. dilucere*, *perlucere*, lyſa igenom. Glaſen tjada ſjuoka, *dilucet per vitrum*, det lyſer igen. glaſet.

Sjuole, *ultima lux diei*, *tempus crepuſculi*, dagsljuſet näſt före aftonſkymningen. Sjuoleſt påtime, *crepuſculo veniebamus*, vi kommo innan det blef mörkt.

Sjuoppenja, ſjuoppenj, *reſtis*, *funis*, rep.

Sjuotta, *adv. fruſtra*, förgäfves.

Sjuowet, *v. a. agitare ſpatha aut alio iſtiusmodi inſtrumento*, röra om. *It. immiſcere*, inblanda. Jafoit ſjuowet, *farinam immiſcere*, blanda mjöl uti.

Sjuowonja, *vid.* ſjowonja.

Sjuowot & ſjuowotet, *v. a. agitare*, röra om. *vid.* ſjuowet.

Sjuttje, *n. ſ. pruina*, rimfroſt. Sjuttje luoddah, *veſtigia in pruina*. Sjuttje ija, *nox pruinoſa*. Sjuttjats, *dim.*

Sjuttjot, *v. n. pruina obduci ſive tegi*, *rimas*, blifva full med rimfroſt. Ådnam

nam le ſjuttjom, *pruina operta eſt terra*, marken år betåckt med rimfroſt. Sjuttjoſtet, *dimin.* blifva litet rimig. Sjuttjogåtet, *inchoat.* begynna at öfverdragas med is och rimfroſt.

Sjuttjenes-råuko, *plejades*, *vid.* ſuttjenes *&c.*

Sjuwet, *locum facere*, *turbam ſemovere*, gifva rum, göra rum för någon. Sjuwet mo ſiſa, *recedite & ſubducite vos ut intrare poſſim*, gif mig rum at komma in. *cfr.* tjaket. Sjuwet kåinob ſunji, *recedite*, *ut via illi ſit aperta*, görer våg för honom. *Dimin.* ſjuweſtet, gifva litet rum. Sjuwegåtet, *inchoat.* begynna at gifva rum. *In Lapponia Auſtraliore etiam* ſjuwet, *de arboribus dicitur*, *quæ a vento agitantur & quatiuntur*. *Fenn.* ſiwahdan, *ſubito tranſeo.*

Sjuwes, ſjuwok, *n. a. libens*, villig, benågen. Sjuwes le ſodn tabb takket, *animo id facit libenti*, han år mycket villig at göra det. Ets li ſjuwok taſſan, idtji kå ſo nagge, *ſuamet id ſponte fecit neque ullius coactu.*

Sjuwelet, *v. n. ſpontaneum eſſe & libentem*, vara villig. Sjuweli mo luſa påtet, *ſua ſponte ad me venire ſtudebat*, han ville ſjelfmant komma til mig.

Siwwet, *v. n. ſanari*, *vid.* ſawwet.

Siwwo, *n. ſ. animus*, *ſtudium*, håg. Siwwob taſſa ani, *ad iſtud pronus erat*, han hade håg och böjelſe dertil.

Siwwolats, *n. a. propenſus*, hugad, benågen. *It.* puore ſiwwolats, *probus*, *qui animo eſt modeſto & ſedato*, en ſom har godt ſinnelag.

Sjågna, *vid.* ſåun.

Sjålb, ſjålba, ſjålbes, *n. a. blæſus*, låſp.

Sjålbestet, *v. n. balbutire*, låſpa.

Sjålk, ſjålka, ſjålket, *vid.* ſjalka, ſjalket.

Sjålkelet, *v. a. liquefacere*, ſmålta. Blijeb ſjålkelet, *plumbum fundere ſive liquefacere*, ſmålta bly. Sjålkelaſtet, *dimin.* litet ſmålta. Sjålkelatjet, *inchoat.* begynna at ſmålta. *Fenn.* ſulan, *liqueſco.*

Sjålkelem, *n. a. liquefactio*, ſmåltning. Sjålkelem litte, *vas fuſorium*, kåril at ſmålta uti. Sjålkelem kåte, *officina fuſoria*, ſmålthus, hytta.

Sjålketet, *v. n. ſ. paſſ. liquifieri*, ſmåltas. Muottek ſjålketi, *nix liquefacta eſt.* Bli ſjålketi, *plumbum fuſum eſt.* Sjålketaſtet, *dim.* litet ſmåltas. Sjålketatjet, *inchoat.* begynna at ſmåltas up. *Fenn.* ſulatan, *liquefacio.*

Sjåll, *cantus avium*, foglaſång.

Sjållet, *v. n. garrire*, qvittra. *De avibus. It. canere aut alio modo gaudium ſignificare*, ſjunga af glådje. Sjållegåtet, *inchoat.* begynna at qvittra.

Sjåmp, *eqvus*, håſt. Tåmp, *id.*

Sjår, *n. ſ. glarea*, klappur. *Fenn.* ſora, *ſaburra.*

Sjåwat, ſjåwad, *n. ſ. imber*, *pluvia vehemens*, håftigt regn, ſlagregn. Ikto li karra ſjåwat, *valde pluvioſus heſternus erat dies*, i går regnade det ſtarkt.

Sjåwet, *v. n. affatim defluere*, öfverflödigt rinna ner. Raſjo ſjåwa, *pluvia copioſe defluit*, *valde pluit*, mycket regn faller. Sjåweſtet, *dim.* Sjåwegåtet, *inchoat.* begynna at nedflyta.

Sjåbmelen, ſjåbmelen jukket, *uno hauſtu epotare*, dricka ut i en dryck. Kadnob ſjåbmelen jukkai, *uno hauſtu poculum exhauriebat.*

Siåd-

SIÅDGA, *viburnum*, vide. *vid.* fådga.
SJÅKENES, *n. f. fpectrum*, fpóke. *v.* fwikol.
SJÅKETALLET, *v. a. in ordinem difponere*, ftålla i ordning. Kåteb fjåketallet, *domum rite inftruere & vafa fuo loco collocare*, ftåda til i hufet.
SJÅKTJET, *infidiari, in infidiis latere*, lura på, ligga i fórfåt. Sjåktjemen li mo, *infidiabatur mihi*, han lurade på mig. Sjåktjeftet, *dimin.* Sjåktjegåtet, *inchoat.* begynna at lura.
SJÅKTJEJE, *in infidiis latens*, en fom ligger och lurar.
SJÅLMA, *n. f. limen*, tröfkel. Sjålma kuoren tjokkahet, *ad limen five januam federe.*
SIÅLO, *n. f. anima*, fjål. Siålo pott *five* bott, *quod Sacerdoti datur pro aliquo defuncto*, likftol.
SIÅLOTES, *n. a.* & fiåloteke, *anima carens rationali*, ofórnuftig, utan fórnuftig fjål, ofjålig.
SJÅRAT & fjåra, *ferenitas, ferenum*, klart våder. Sjårat le udne, *ferenitas hodie eft*, i dag år klart våder.
SJÅRGOT, *v. a. reprehendere, objurgare*, nåpfa, beftraffa med orden, banna. Mubbe fjårgoi fo, *alter illum reprehendebat.* Sjårgoftet & fjårgotaftet, *dimin.* litet banna eller nåpfa. Sjårgogåtet, *inchoat.* begynna at nåpfa eller ftraffa.
SJÅRT, *n. f. ira, iracundia*, ondfka, vrede.
SJÅTT, *vid.* fjett.
SJÅTTES, fjåttok, fjåttoges, *n. a. idoneus, aptus*, tjenlig. Sjåttok le fodn taffa, *ad iftud ille aptus eft.* Sjåttes aike, *tempus opportunum*, låglig tid. *Compof. & oppof.* ofjåttes, ofjåttok, otjenlig. Ofjåttok aike, *tempus importunum*, otjenlig tid. Ofjåttes faije, *locus importunus five ineptus*, otjenligit ftålle.
SJÅTTESLAKA & fjåttokeslaka, *adv. opportune, apte*, beqvåmligen, tjenligit. *Oppof.* ofjåtteslaka, ofjåttokeslaka, otjenligt.
SJÅTTESWUOT, *n. f. decorum*, anftåndighet. *Compof. & opp.* ofjåtteswuot, ofjåttokeswuot, *quod non convenit aut decet*, oanftåndighet, otjenlighet.
SJÅTTET, *v. n. convenire, idoneum effe atque aptum*, paffa fig, vara tjenlig. Sjåtta puoreft, *aptiffimum eft.* Sjåtteftet, *dimin.* litet paffa fig. Sjåttegåtet, *inchoat.* begynna at paffa fig.
SJÅTTETET & *frequ.* fjåttetallet, *applicare, congruere facere, aptare*, låmpa, paffa. Sjåtteti hålebs alde miålen mete, *ad ejus mentem & nutum orationem fuam inftruebat five applicabat*, han inråttade fit tal efter hans vilja, *auribus dabat*, han talte honom i lag. *It. neutr. reconciliari, amicitiam rurfus inire*, fórfonas, fórlikas på nytt. Eika tiggai påte, fjåttetika, *in jus ventum non eft, reconciliati funt inter fe, (de duob.)* de två kommo ej til tings, de fórliktes fins emellan.
SJÅTTETEM, *n. f. reconciliatio*, fórfoning, fórening. *Moderatio*, låmpa, fog.
SJÓLE, fjólats, *vid.* fjuole.
SKABLET, fkablot, *v. a. vituperare, rejicere*, lafta, fórkafta. Ib tab fkablo, *iftud non rejicio*, jag fórkaftar ej det. *vid.* laitet.
SKABMO, *n. f. pudor*, fkam. *vid.* håppa.
SKABMAHET, *v. n. erubefcere, pudore fuffundi*, fkåmma fig, blygas. Ih kus fkabmahah? *nonne te pudet?* fkåms du ej?

ej? Skabmahab hålet, *dicere me pudet*, jag ſkåms at ſåga. Skabmahaſtet, *dim.* Skabmahatjet, *inchoat.* begynna at ſkåmmas.

Skabmet, *pudore afficere*, ſkåmma ut.

Skabmem, *n. ſ. vituperatio, detrectatio*, laſtande, förklening.

Skabmokes, *n. a. pudendus*, ſkamlig. Skabmokes pargo, *factum turpe & infame*, en ſtygg och ſkamlig gårning. *Compoſ.* ſkabmokeswuot, *ſubſt. turpitudo*, ſtygghet, ſkamlighet.

Skada, *n. ſ. damnum, noxa*, ſkada. Skadab ädtjot, *damnum facere*, lida ſkada. *Caſ. negativ.* ſkadatak & ſkadat, *absque damno*, utan ſkada. Skadats, *dim.* liten ſkada.

Skadak, *n. a. nocens, damnum inferens*, en ſom gör ſkada. *De feris & beſtiis dic.*

Skadot, *nocere, damnum adferre*, ſkada.

Skadalats, *damnoſus, nocivus*, ſkadelig.

Skadesi-suolo, *utrum Sveciam ſ. Scandinaviam, an univerſum terrarum orbem hoc nomine appellarunt olim Lappones certo dici nequit.* Suolo *eſt inſula, quid vero ſignificet, genetiv. plur.* ſkadeſi *neſcimus nec niſi conjecturis dicere poſſumus. Scandinavos ita nominaſſe veriſimile forſan eſt. Fabula eſt aquilam aviculam quandam, quam vocant* kadſepia, *alis ſuis ſubmiſiſſe & in ſummum ætherem perduxiſſe, ubi ſtupefacta avicula cecinit:* Woi tan ålman kirtelemit, tjulden orro ſkadeſi-ſuolo, *h. e. vah! hujus viri circumgyrationes (quibus ſcil. in altum exſurgit). Skadeſorum inſula ſpeciem præbet pali erecti, qui ex alto inſpicitur.* Skadeſi ſuolo, hafva de forna Lappar kallat antingen Sverige eller ock hela jordklotet, ſom man finner af Sagorna.

Skaffot, *comparare, procurare*, ſkaffa.

Skaile, *n. a. macer, macilentus*, mager. Skaile påtſo, *rangifer macie attenuatus*, en mager ren. *It.* Wina ſkaile, *vir temulentus & furibundus*, en öltok.

Skaingo, *canis fœmina*, hynda. *Interd. vulpes*, råf. *vid* repe.

Skaite, *n. ſ. promontorium*, udde. *It. peninſula*, halfö. *It. avis quædam alpina.*

Skakke, *ſuperbiens, geſtibus atque greſſu ſuperbiam ſignificans*, högfärdig, en ſom med gången och åthäfvorne viſar ſig högfärdig.

Skakketet, *v. n. ſalire, reſilire*, ſtudſa.

Skakkohet, *v. n. greſſu uti ſuperbo*, gå och yfvas.

Skalas, *n. a. inſons*, oſkyldig. *Liber, immunis*, fri, ledig. Skalas mon leb, *liber ſum & immunis*, jag är lös och ledig.

Skalk, *nequam, nebulo*, ſkålm. *Compoſ.* ſkalkawuot & ſkalkdom, *ſubſt. nequitia*, ſkålmaktighet.

Skalkastallet, *v. n. nequitiam perpetrare*, göra ſkålmſtycken.

Skalkahet, *v. n. longum eſſe, oblongum videri eſſe*, vara lång, ſynas vara lång. Jaure ſkalkaha, *lacus longus conſpicitur.*

Skallo, *n. ſ. confeſſio ſacra*, bikt, ſkriftermål. Skallo-attje, *confeſſionum auditor, confeſſarius*, ſkriftefader. *Item*, Skallo, *Sacra communio, Sacra cœna*, Herrans Nattvard.

Skallotet, *v. a. Sacram cœnam adminiſtrare*, gifva Herrans Nattvard, *communicera.*

Skalo, *n. ſ. cacabus orichalceus*, måſſings-kittel. Skalots, *dimin.* en liten måſſings-kittel.

Skal-

Skalmet, *v. a. pugnare cornubus*, ſtångas.

Skaltjo, *concha*, *conchylium*, ſnäcka. Skaltjo ſilb, *(qu. dic. argentum concharum) margarita*, pärla. Skaltjots, *dim.*

Skamo, ſkamahet. *v.* ſkabmo, ſkabmahet.

Skamatet, *id. qu.* ſkabmahet. Skamat, *pudeat te*, du må ſkåmmas.

Skamos, *n. a. pudendus*, ſkamlig. Skamos pako, *vox obſcena*, et ſkaml. ord.

Skamosikt & ſkamotslaka, *adv. pudendum in modum*, *turpiter*, ſkamligt.

Skamotes, ſkamotebme, *n. a. impudens*, ſkamlös. Skamotes ålma, *vir impudens*, en ſkamlös man. Skamoteslaka, *adv. impudenter*, ſkamlöſt, oförſkämt.

Skanja, ſkanjem, *n. ſ. tinnitus*, *ſonor*, klang, ſkall. Pakti ſkanja, *ſonor montium*, *echo*, genljud, återſkall.

Skanjes, *n. a. reſonans*, ljudande.

Skanjet, *v. n. reſonare*, ljuda. Biållo ſkanja, *campana tinnit*, klockan klingar. Wuobme ſkanja, *ſilva reſonat*, ſkogen ger återſkall. *it.* ſkanjet, *transl. de litigantibus.* Skanjeh kaſkebs, *litigant inter ſe*, de åro i tråta med hvarandra. *Dimin.* ſkanjeſtet, klinga litet. Skanjegåtet, *incheat.* begynna at klinga.

Skans, *n. ſ. munimentum*, ſkans.

Skant, *n. ſ. exemplar*, *norma*, *inſtrumentum*, *quo fiunt dimenſiones*, *circinus*, mönſter, vinkelmått, paſſare. Akta ſkanten mete låh takkatum, *ad unum exemplar facta ſunt*, de åro gjorda efter et mönſter.

Skantek, *n. a. rite dimenſus ſive ad normam & amuſſim factus*, ſom har ſin riktiga och afmåtta ſkapnad o. form.

Skantet & ſkantetet, *v. a. dimetiri*, *ad normam & amuſſim formare*, *circinare*, afmåta, paſſa, cirkla. Skanteſtet & ſkantetaſtet, *dim.* Skantegåtet, *incheat.* begynna at måta och paſſa.

Skapa, *n. ſ. circulus de vimine*, *qui in collum mittitur pecudis alicujus*, *ut rangiferi &c.* en bögd vidja, ſom ſåttes på halſen af kreatur och renar. *Norrland.* trålj.

Skappak, *n. a. peregrinator*, *qui multum & aſſidue peregrinatur*, vandringsman, en ſom mycket reſer och vandrar ikring.

Skappo, *n. ſ. arca*, *theca*, aſk, ſkrin. Skappots, *dimin.* en liten aſk. *Fenn.* caappi, *theca.*

Skapt, *manubrium*, ſkaft. *vid.* nadd.

Skarja, *plural.* ſkarjah *uſitatius eſt*, *forfex*, ſax. Mo ſkarjah, *forfex mea*, min ſax. Skarja pattak, *avis aqualica cauda bifida*, *anas*, ſaxand, en ſjöfogel. Skarjain peſketet, *forfice incidere*, klippa. Skarjats, *dim.* en liten ſax.

Skarktek, *fiſcus ſive receptaculum pecuniarum*, *quæ in templo offeruntur ſive dantur*, kyrko-håf.

Skart, *n. ſ. cruſta*, ſkårpa, hård yta. *It. adjective*, ſkarta kuna, *cinis igne concretus & coagulatus*, aſka ſom har klimpat ſig eller hårdnat i elden.

Skatte, *tributum*, *cenſus*, ſkatt. Skattai tjalet, *in cenſum referre*, ſkattſkrifva. Skatte dala, *tertia pars Imperialis*, en Plåt eller 16 ſkillingar.

Skaule, *n. avis*, *mergus*, mås.

Skaut, *n. ſ. cuſpis*, *mucro*, udd, tagg, hörn. Akſjo ſkaut, *cuſpis ſecuris.*

Skautek, *n. a. cuſpidibus gaudens*, hvaſskantig. *Angulatus*, hörnig, ſom har hörn.

Skautja, *n. f. barba*, fkågg. Skautja kalles, *fenex barbatus*, en fkåggig gubbe. Skautjats, *dim. prima barba, lanugo*, litet fkågg, fnjugg.

Skautjot, *v. n. barbatum fieri, barbam nancifci*, blifva fkåggig, få fkågg. Skautjoftet, *dim.* blifva litet fkåggig. Skautjogåtet, *inchoat.* begyn. få fkågg.

Skawe, *n. f. nix qua fuperficiem gelu leviter concreta & indurata*, tilfrufen fnö på ytan. *Minus eft quam* tjarw. *H.*

Skawot, *v. n. gelu concrefcere, gelu indurefcere, (de nive tantum dicitur)* fryfa på, blifva tilfrufen på ytan, fåges endaft om fnö. Skawoftet, *dim.* litet fryfa på. Skawogåtet, *inchoat.* begynna at fryfa på.

Skeble, *vid.* fkible.

Skeke, *fcortum, meretrix*, hora, fköka. Skeken kereswuot, *meretricius amor.*

Skekes, *n. a. lafcivus*, okyfk. Skekes almats, *homo libidinofus & lafcivus.* Skekeswuot, *fubft. lafcivia*, kåttja.

Skekastallet, *v. n. lafcivum effe & falacem*, kåttjas, vara okyfk.

Skelbem, *n. f. tremor, ofcillatio*, darrande, fkakning. *It. febris intermittens, quartana*, fråffa. Ådnamen fkelbem, *terræ motus*, jordbåfning.

Skelbet, *v. n. tremere*, darra. *It. febri aut quartana laborare*, hafva fråffan. Skelbeftet, *dim.* darra litet. Skelbegåtet, *inchoat.* begynna darra.

Skelbo, *n. f. idem quod* fkelbem. *It. ofcillum*, gunga.

Skelbot, *v. n. ofcillare, ofcillo jactari*, gunga, fvinga fig af och an. *It. active, agitare, quaffare*, röra, fkaka.

Skelletak, *n. aviculæ, rufticula minima, Svetice*, ftrandfogel, ftrandftrickel.

Skelli, *vid.* låitoi.

Skenet & fkenot, *v. a. intelligere, comprehendere*, förftå, fatta. Ib fkene tabb, *iftud non comprehendo five non intelligo*, det begriper jag ej. Skenoftet, *dim.* litet begripa. Skenogåtet, *inchoat.* begynna at begripa.

Skeneles, fkenok & fkenolats, *n. a. fagax, folers, qui ingenio gaudet acuto*, fkarpfinnig, en fom lätteligen begriper.

Skere, *n. f. fcopulus, infula parva arboribus carens aut non nifi fruticibus confita*, fkår, en liten holme utan fkog eller ock endaft med fmå bufkar bevuxen. Skerats, *dim.* et litet fkår.

Skerre, *betula nana*, myrbjörk, rypris.

Skerro, *n. f. trochus, orbiculus*, triffa.

Skerrostet, *v. n. in orbem agi, circumrotari*, trilla omkring, rulla omkring.

Skeudo, fkeuto, *perula, facculus*, tafka, liten fåck. *Transl.* waimon fkeuto, *pericardium*, hjertfäck, hinnan omkring hjertat.

Skeutot, *v. a. curare*, bry fig om, *vid.* laketet.

Skeutotebme, *n. a. incuriofus*, vårdslös.

Skeutotes, *n. a. idem. Compof.* Skeutoteswuot, *fubft. incuria*, vårdslöshet. Skeutoteslaka, *adv. negligenter*, vårdslöft.

Skible, *n. f. folium minufculum, fquama*, litet löfblad, fjåll. Silba fkible, *lamella argentea*, et filfverblad. Tobak fkible, *foliolum tabaci. It.* muotta fkible, *nivis particula*, fnö-kåfva. Skiblats, *dim.* en liten flaga, et litet blad.

Skidar, *prodigus, qui bona dilapidat*, flöfare, den fom förfar fin egendom.

Skidartet, *v. a. dilapidare, prodigere*, för-

ſlôſa. Taweritas ſkidartet, *bona ſua dilapidare*, fórſlóſa ſin egendom. Skidarteje, *particip. præſ.* fórſtórare, ſlóſare.

SKIDARTEM, *n. ſ. dilapidatio*, ſlóſande.

SKIDDE, *pellis*, ſkinn. Skiddit wuobdet, *coria vendere.* Åh talle ſkiddeh jåtteh, *pretia nunc jacent pellium*, ſkinnvarorne gälla ej nu. *It.* Skidde nakke, *pellis utilis & quæ debita gaudet craſſitudine*, godt och tjockt ſkinn.

SKIDDET, *v. a. deglubere, pellem detrahere*, flå. *vid.* njuowet, *idem.*

SKIEKEN, *n. ſ. modus, ratio*, ſätt, vis. Tan ſkiekenen, *hac ratione.*

SKJIBMAR, ſkjibmer, *pars poſtica cultri aut ſecuris, illa pars quæ aciei eſt oppoſita*, baken på en knif eller yxe.

SKJIPARET, *v. n. coagulari*, yſtas. *vid.* ſjiparet.

SKIKE, ſkikek, *n. a.* Âiwe ſkikek, *ſtultus, demens*, tokig, fjållig.

SKIKKAR, *apparitor, accenſus*, fjerdingskarl.

SKIKKELIG, *decens, moderatus*, ſkickelig.

SKILGELET, ſkilkelet, *v. a. demoliri, deſtruere*, nederrifva. Skilgelaſtet, *dim.*

SKILGETET, ſkilketet, *v. n. deſtrui, diſcindi, lacerari*, nederrifvas, gå ſönder, ſönderſlitas. Karwoh låh muſte ſkilgetam, *veſtes mihi penitus attritæ ſunt & laceræ*, mina klåder åro aldeles fórſletna. Skilgetaſtet, *dim.* litet gå ſönder. Skilgetatjet, *incheat.* begynna at gå ſönder.

SKILLEG, *n. avis*, *vid.* ſkelletak.

SKILLEG, ſkillig, *moneta minima Danica*, en Danſk ſkilling, en ſtyfver.

SKILT, *n. a. macie confectus*, utmager. *Auſtr. It.* Juo leb ſuina ſkilt, *jam mea cum illo compoſita eſt lis*, jag år nu fórlikt med honom, vår tviſt år åndad.

SKILTJA, *pallium e pellibus rangiferinis attritum & depile*, en gammal och hårlós Lappmudd. Skiltjats, *dim.*

SKILTJAK, *veſpertilio*, nattſkata. *v.* heſſen.

SKILTJE, *n. ſ. glacies, terra gelu & glacie operta*, is, tilfruſen mark. *Interdum adjective accipitur eſtque ejusdem ſignificationis ac* ſjelle, ſe ſjelle.

SKILTJOT, *v. n. glacie obduci, congelari*, ófverdragas med is, iſas. Ådnam ſkiltjo, *terra congelatur.* Skiltjoſtet, *dimin.* Skiltjogåtet, *inchoat.* begynna at blifva iſig.

SKINKEK, *femoralia pellicea*, ſkinnbyxor.

SKINTEK, *n. a. indomitus, effrenus*, otamd. oſtyrig. Skintek pâtſo, *rangif. effrenus.*

SKIPARET, *coagulari*, *vide* ſjiparet.

SKIPP, *navis*, ſkepp. Skippen ålma, *nauta.*

SKIPPA, *rangifer fœmina*, renko. *v.* aldo.

SKIPP, *n. a. æger*, ſjuk. *vid.* puotſes.

SKIPPAR, *nauclerus*, ſkeppare.

SKIPPET & ſkippot, *v. n. ægrotare, morbo conflictari*, vara ſjuk. Skippot *tamen ſæpius eſt morbo corripi*, ſjukna. Skippeſtet & ſkippoſtet, *dim.* Skippogåtet, *inchoat.* begynna blifva ſjuk.

SKIPTAWÅR, ſkiptwår, *vaſculum, poculum, cochleare aut aliud iſtiusmodi vas, quo quæ bibenda ſunt diſtribuuntur*, en liten bågare ell. dylikt drickeskåril.

SKIRA, ſkira piårgo, *corpus pecudis alicujus a feris dilaniatum*, kreaturs kropp, ſom rofdjur hafva rifvit ihjål.

SKIRTJE, *iſthmus, promontorium parvum*, en liten udde, et ſmalt land emellan ſjóar.

SKITAR, ſkitartet. *v.* ſkidar, ſkidartet.

SKITTAR, *ſagittarius, jaculandi peritus*,

tus, en god ſkytt, den ſom kan wäl ſkjuta.

Skito, *n. piſcis*, *vid.* raudo, röding.

Skiwek, *bardus*, *ſtupidus*, en dum menniſka, en tölper.

Skiwtar, ſkiwtet, *vid.* ſkidar, ſkidartet. *Item*, ſkiwtet, *propellere*, ſkjuta fram. *Hinc*

Skiwtajape, *annus biſſextilis*, ſkottår.

Skiåbtjes, ſkiåbtjot, *vide* ſkåbties, ſkåbtjot.

Skjårat, *ſerenitas*, *vid.* ſjårat.

Skobmok, *tegumentum capitis*, *quo fœminæ Lapponum utuntur hieme quoque ſimul facies operitur*, hufvudbonad ſom Lappqvinfolken bruka om vinteren, hvarmed åfven anſiktet betäckes.

Skog, ſkoug, *ſilva*, ſkog. *v.* wuobme.

Skoges, *n. a. ſilveſtris*, ſkog tilhörig.

Skoget, *v. a. venari*, *indagare*, jaga, upſpana. Mab leh ſkogemen? *quid quæris?*

Skogelet, *v. a. accendere ignem*, tända up eld. *Auſtr.*

Skol, *n. ſ. ſchola*, ſchola. Skol mana, *ſcholaris*, ſkole-barn, ſkolek, *id. It. Præceptor*, Skolemåſtare.

Skolet, *v. a. informare*, *docere*, lära, underviſa. Skole tab mo pardneb, *inſtitue hunc filium meum literis.*

Skoldnjok, *n. a. oblongus*, aflång. Skoldnjot, *adv. oblonga ratione*, aflångt.

Skolfo, *n. ſ. clava*, klubba. Skolfoin tſabmet, *clava ferire*, bulta m. klubba.

Skolfet, *percutere*, *ferire*, bulta, ſlå.

Skolfot, *v. n. intumeſcere*, ſvålla up. Juolke le ſkolfom, *pes intumuit. De pedibus rangiferorum dicitur. confer* klubbe.

Skolkes, *diarrhœa laborans*, *de pecudibus tantum dicitur*, ſom har durklopp, ſåges endaſt om boſkap. *cfr.* tjadatak.

Skonja, *fundus ſive intima pars ſagenæ*, *ipſum receptaculum piſcium*, notkil.

Skonet, *parcere*, ſkona. *vid.* arjot.

Skorbetet, *pungere. vide* ſkurbetet.

Skorots, *pluma*, fjäder. *Imprimis calamus ſcriptorius*, ſkrifpenna.

Skorpion, *ſcorpio*, ſkorpion.

Skorpots, *dim. ſacculus*, en påſe.

Skridet, *præcellere*, *præſtare*, öfverträffa, vara förmer. Waro dauk ſkridi, *merx tamen majoris erat pretii*, varan var dock mera gällande. *Dicitur dum mercibus commodius & lucro majore ſit mercatura*, *quam pecuniis. Auſtr.*

Skript, *confeſſio Sacra. vid.* ſkallo.

Skriptet, *confeſſionem Sacram inſtituere*, ſkrifta. *Transl. increpare*, *reprehendere*, banna.

Skriwar, *ſcriba*, ſkrifvare.

Skrijet, *v. a. perſcrutari*, utforſka, ranſaka. Fårteb ſkrije, *omnia perſcrutatur.*

Skrud, *n. ſ. pannus*, kläde. *vid.* ſtrud.

Skruw, *cochlea*, ſkruf. Skruwet, *torquere*, ſkrufva. *Svec. orig.*

Skråwa, *n. ſ. frenum*, betſel.

Skråwestet & ſkråwetet, *v. a. frenare*, *frenum injicere*, betſla. *De vitulis rangiferorum ſæpiſſime dicitur*, *qui adultiores frenantur*, *ne ſugant matres.*

Skråppet, *gloriari*, ſkryta, ſkråppa.

Skubmok, *tegumentum capitis*, *vide* ſkobmok.

Skueitet, *v. a. recordari*, komma ihåg. Idtjib ſkueite, *non recordabar*, jag kom ej ihåg. Skueitegåtet, *inchoat. recordari incipere*, begyn. at århindra ſig.

Skuet-

Skuette, *n. s. jactus teli*, skått.

Skuettestet & skuetsestet, *v. a. trudere, propellere*, skjuta på, framskjuta.

Skugge, *umbra*, skugge. *vid.* suoiwen. Almatjen skugge, *genius hominis*, mennisko-vålnad eller hamn.

Skuife, *n. a. stupidus*, dum. *vid.* kuife.

Skuldo, *n. s. culpa*, skuld, orsak. *vid.* wikke. Skuldob munji wuoja, *culpam in me transfert.*

Skulfo, skulfet, *vid.* skolfo.

Skullet, *v. a. eluere*, skölja. Karit tjatsin skullet, *vasa aqua eluere*, skölja kårilen med vatten. Erit skullet, *abluere*, skölja bort. Skullestet, *dimin.* litet skölja. Skullegätet, *inchoat.* begynna at skölja.

Skullem, *lotio*, sköljande.

Skulnjok, *oblongus*, *vide* skoldnjok.

Skulpet, *v. a. sculpere, effingere*, uthugga, bilda. Skulpetum jalla leikotum kåwe, *imago sculpta aut fusa.*

Skume, *pelliceum aut aliud pectoris tegumentum*, bröstduk af skinn el. annat.

Skuobb, skuobba, *calvus*, skallig.

Skuoke, *n. s. materia lignea, ex qua aliquid edolandum aut fabricandum erit*, tråverke, åmnes-ved. Skippa skuoke, *materia pro navi exstruenda*, skeppsvirke. Skuokin wiesot, *hujusmodi ligna arboresque cædendo vitam sustentare*, nåra sig med hygge och tilskaffande af allehanda tråvirke.

Skuokar, *qui ligna arboresque cædit, unde quidquam edolandum est*, en som hugger åmnes-ved och virke.

Skuoket, *v. a. arbores lignaque dolanda aut e quibus quidquam fabricatur cædere*, hugga åmnes-ved och tråvirke.

Skuolet, *v. n. tinnire, resonare*, klinga, ljuda. Biällo skuola, *campanula tinnit*, klockan ljuder. Pednik skuola, *nummus projectus tinnit*, det klingar i penningen. Jågna skuola, *glacies fragorem edit*, det skramlar i isen. Skuolestet, *dim.* litet ljuda. Skuolegätet, *inchoativ.* begynna at klinga. *Fenn.* Colistan, *fragorem excito.*

Skuolem, *sonus, tinnitus*, ljud, klang.

Skuolat, skuoletak, *nummus qui in fiscum ecclesiasticum mittitur*, penning som gifves i kyrko-håfven, pungpenning.

Skuolatet, *v. a. tinnire facere*, låta klinga. *Transl.* pednikit skuolati, *pecunias prodigebat sive effuse expendebat*, han kastade ut myck. penningar.

Skuolga, skuolka, *bacillum*, kåpp. *Truncus rotundus*, rund klabb.

Skuolgelet, *v. a. comminuere, frangere*, bryta sönder. Jågnab skuolgeli piägga, *ventus glaciem contundebat sive effregit*, vådret krossade och bråkade sönder isen. *It.* pednikit skuolgelet, *pecunias expendere*, utlågga penningar.

Skuolgetet, *v. n. frangi, comminui*, gå sönder. Glasa skuolgeti, *vitrum confringebatur*, glaset gick sönder. Qwekte saijai skuolgeti, *in duas partes dilapsum est*, det föll sönder i tu styck.

Skuopa, *instrumentum rasorium, scalprum*, gröpjärn, verktyg at hålka med.

Skuopet, *v. a. radere*, skafva. Muorab skuopet, *lignum radere.* Karwoh kroppeb skuopeh, *vestes corpus fricant*, kläderne skafva kroppen.

Skuora, *orbiculus, annulus*, ring. Skuora såbbe, *baculus annulis orichalceis ornatus, more Lapponum*, en kåpp med måss-

måſſingsringar beſatt, ſom Lapparne bruka.

SKUORET, *v. n. proſpere ſuccedere*, lyckas, gå vål fór ſig. Tat ata ſkuori, *ex voto hæc res ſuccedebat*, denne ſaken aflopp efter ónſkan. Skuori tat waldom, *connubium hoc proſpere ſuccedebat.*

SKUORNES, *n. a. caſtus*, kyſk. Skuorneswuot, *ſubſt. caſtitas*, kyſkhet. Skuordnok, ſkuordneswuot, *id. qu.* ſkuornes, ſkuorneswuot.

SKUORPO, *n. ſ. techna, dolus*, ſpratt, bedrågeri. Skuorpob munji takkai, *me technis decipiebat*, han narrade mig, han gjorde mig et ſpratt.

SKUORW, ſkuorwa, *porrigo, petigo*, ondſkårf, ſkabb. Skuorwa åiwe, *caput porrigine infeſtatum*, ſkårfvigt hufvud.

SKUOTESTET, *v. a. trudere. vid.* ſkuetteſtet.

SKUOTTO, *n. ſ. ripa aut promontorium gramine herbisque conſitum*, en gråsvuxen ſtrand eller udde.

SKUOUD, *calvus*, ſkallig. *vid.* ſquoud.

SKUOW, *calceus Svecanus ſive Germanicus*, ſko, Tyſka ſkor. *Calceos quibus utuntur ipſi Lappones & Norrlandici appellant* kabmak.

SKUOUDO, *n. ſ. vagina vel aliud iſtiusmodi, quo quidquam contegitur ſive conditur, theca*, balja, foder.

SKUPPE, ſkuppos. *vid.* ſkåppe, ſkåppos.

SKURE, *n. ſ. caput, cranium*, hufvud, hufvudſkål. Åiwe ſkure, *cranium.*

SKURRE, *n. a. monoculus*, enógd.

SKURRBETET, ſkurbetet, *v. a. pungere, inſerere*, ſtinga, peta, inſticka. Aimin ſkurbetet, *acu pungere*, ſtinga med en nål. Såbbin qworatjeb ſkurbetet, *ſpeluncam inſerto baculo perſcrutari.* Skurbetaſtet, *dim.* litet ſtinga. Skurbetatjet, *inchoat.* begynna ſtinga.

SKUT, *navis oneraria*, farkoſt, ſkuta.

SKUWE, *n. ſ. imago, ſimulacrum*, bild *Exemplar, forma*, mönſter, ſkapnad.

SKUWETET, *formare. vid.* ſkulpet.

SKUWET, *culpam conferre, accuſare*, beſkylla, ſkjuta ſkulden på. Mubbe mubbai ſkuwebon, *alter in alterum culpam transfert*, den ene ſkjuter ſkulden på den andre.

SKYGGOR, ſkyggoret. *vid.* ſkågkor *&c.*

SKYRO, *cadaver*, as. *vid.* ſkira, parwo.

SKÅBLANET, *v. n. lente abire*, fara ſin våg i ſakta mak.

SKÅDE, *n. ſ. aluta*, ſåmſk. Skådeb altet, *alutam præparare*, ſåmſka ſkinn.

SKÅDEK, *perca, imprimis de percis parvis*, en liten abborre. *cfr.* wuoſkon.

SKÅDES, *membrana*, hinna, tunnt ſkinn. *Item, dura mater una cum pia matre*, hjernehinnan. Skådeſeb pjedet, *piam matrem pertundere.*

SKÅDOS, ſkådo. *vid.* ſkuoudo. Waimon ſkådos, *pericardium*, hjerte-kar.

SKÅLDNJO, *contumelioſe & per contemtum hoc nomine fœminas, Svecanas imprimis, appellant, interdum quoque Lapponicas*, ſlyna. *Fenn.* alju, *meretrix.*

SKÅNJO, *n. ſ. rima, fiſſura arboris alicujus*, ſpricka i et trå.

SKÅPPE, *n. ſ. cavum*, ihålighet, grop. Skåppen le, *concavum eſt*, det år ihåligt. Juolki ſkåppe, *pedum ex velleribus factum & in formam ſacci conſutum tegumentum*, fotpåſſe.

SKÅPPOS, *n. a. concavus*, ihålig.

SKÅR, *n. avis, parus paluſtris*, ſvårta, en fogel.

fogel. *vid.* njurgo. *It. ſtrepitus*, gny, ſkårrande.

Skåret, *v. n. ſtrepere, ingratum ſonum edere*, ſkårra, låta obehageligit.

Skåro, *n. ſ. crena, fiſſura*, ſkåra.

Skårr *& dim.* ſkårrots, *ſacculus, imprimis vetuſtus & attritus coriaceus*, en gammal låderſäck.

Skårtjot, *v. n. corrugari, contrahi*, krympa, draga ſig ihop. Tjåiwe ſkårtjo, *(de eſurientibus) ſtomachus contrahitur.*

Skåtjet, *v. n. ſtrepere. vid.* ſtåtjet.

Skåttmet, ſkåthmet, *v. a. dilapidare, profundere*, förſlöſa, förſpilla. Pednikit ſkåttmet, *pecunias prodigere ſive dilapidare*, förſlöſa penningar.

Skåttmos, *n. a. non durabilis, cito decreſcens, tenuis, macer*, ſkryp, odryg. *Oppoſitum eſt* driwkes. Skåttmos piåbmo, *cibus non diu uſui ſufficiens*, odryg mat. *It. activa ſignificatione:* Skåttmos ålma, *vir prodigus*, en ſlökaktig man.

Skåumet, *v. n. murmurare, fremere*, bullra, gny. Kullab qweikeb ſkåumemen, *torrentem audio murmurantem*, jag hör forſſen gny.

Skåume, *n. ſ. murmur*, gny. Qweiken ſkåumeſt ib kulla, *murmure cataractæ obſurdeſco*, jag hör ingen ting för forſſens gny och dån ſkull. *Fennon.* cumaus, *fragor, ſonus*, dån, cumiſta, *ſonare, campanæ ſonum edere*, ljuda ſom en klocka, *vel* comiſta, *reſonare inſtar vacui vaſis &* comaus, *echo ſ. ſonus ex vacuo vaſe repercuſſus.*

Skåwe, ſkåuwe, *n. ſ. vid.* ſkuwe, *id.*

Skåbtja, ſkåbtjes & ſkåbts, *n. a. æger*, ſjuk. Skåbtja almats, *homo ægrotus*, en ſjuk menniſka. Skåbtjes påtſo, *rangifer æger*, en ſjuk ren. *cfr.* puotſes. *Obſ. illa eſt differentia, quod* puotſes *nunquam niſi de hominibus dicatur*, ſkåbtjes *vero etiam de pecudibus & beſtiis.* Skåbtjeswuot, *ſubſt. morbus, ægritudo*, ſjukdom. Skåbtjeslakats, *adject. aliquantum ægrotus*, något ſjuk, opaſslig.

Skåbtjet, *v. n. ægrotare. vid.* puotſet.

Skåbtjot, *v. n. morbo corripi*, ſjukna. Skåbtjoſtet, *dimin.* Skåbtjogåtet, *inchoat.* begynna blifva ſjuk.

Skåbtjok, *qui infirma eſt valetudine, valetudinarius*, ſjuklinge.

Skågkor, *n. ſ. trochus, rotula qua ludunt pueri*, trilla, triſſa.

Skågkoret, *v. n. volvi, volutando deſcendere*, rulla, trilla ner. Wuolgi ſkågkoren wuolos puolden, *de colle volutans deſcendebat*, det rullade utföre backen.

Skågkortet, *v. a. in rotæ modum circumagere, humi circumvolvere*, våltra efter marken, rulla.

Skåjok, *veſanus*, fjållig. *vid.* ſkike.

Skålbet, ſkålbem *&c. vid.* ſkelbet.

Skålbo, *n. ſ. oſcillum*, gunga. Pardne le ſkålboin ſokkemen, *puer oſcillo jactatur*, pilten gungar.

Skålkok, *n. a. qui limis eſt oculis, ſtrabo*, vindögd, ſnedögd.

Skålbma, ſkålm, *nequam*, ſkålm.

Skålmes, *adj. idem*, ſkålmaktig. Skålmes almats, *homo nequam & improbus.* Skålmeslaka, *adv. nefarie*, ſkålmſkt, på ſkålmaktigt och elakt ſått.

Skåmt, *jocus*, ſkåmt. *vid.* tjaima.

Skånk, *munus*, ſkånk. *vid.* waddas.

Skån-

SKÅNKET & ſkånkotet, *frequ. dono dare, munera offerre*, ſkånka.

SKÅNKOK, *n. a. liberalis*, frikoſtig.

SKÅRBMA, ſkårma, *n. a. claudus*, halt. Skårbma tâmp, *eqvus claudicans.*

SKÅRBMOT, *v. n. claudum fieri*, blifva halt. Skårbmom leb, *claudus factus ſum*, jag är blefven halt.

SKÅREK, *vitta mulierum*, hufva, qvinfolks hufvudbonad.

SKÅRGELET, *v. a. ſuggerere, admonere*, påminna, erhindra. Jus ib muite, to widno le ſkårgelet, *ſi memoria defecerit, tuum eſt ut ſuggeras.* Puorak le, jutte tabb munji ſkårgelih, *quod me de illa re admoneres bonum eſt.*

SKÅRGELEJE, *admonitor*, påminnare.

SKÅRGELEM, *n. ſ. admonitum, conſilium*, erhindran, förſlag, råd.

SKÅRGOTEJE, *vid.* ſkårgeleje. Paha ſkårgoteje, *qui mala ſuggerit*, ond ingifvare, *Rom. 1: 30.*

SKÅRGETET, *rurſus & inopinato ſive fortuito inveniri*, oförmodeligen åter hittas igen. Skårgeti tas, *hic inventum eſt*, det hittades igen hår.

SKÅROS, *n. a. ſana mente præditus, compos mentis*, en ſom har ſit fulla förnuft. I le ſodn ſkåros almats, *mente captus eſt, inſanit*, han år ej vid ſit förſtånd.

SKÅROT, *v. n. ad ſanitatem redire, ſe ipſum colligere*, beſinna ſig, komma ſig före igen, åter komma til ſina ſinnen.

SKÅRANET, *v. n. idem. De mente captis dicitur, dum ad ſanitatem rurſus redeunt. Fenn.* carkenen, *mentis ſanitatem recupero.*

SLABB, *labrum inferius beſtiarum*, nedre låppen på djur. Hauk ſlabbeſt tabbrani, *lucius de parte oris inferiore hamo adhæſit*, gåddan faſtnade med nedre mungipen på kroken.

SLABMET, *vid.* ſlamet.

SLABRE, ſlabro & ſlabrok, *n. a. pendulus, nutans*, hångande. Slabre pelje, *auris pendula*, hångande öra, ſlokigt öra. *De auribus canum.*

SLABRETET, *v. a. dependere facere*, låta hånga eller ſloka.

SLADDER, *n. ſ. nugæ, gerræ*, onyttigt tal.

SLADDERTET, *v. a. nugari, gannire*, ſqvallra, prata, ſladdra.

SLADDERTEM, *n. ſ. vaniloquentia*, fåfångt prat. Kaita ſladdertemeſt, *abi cum nugis tuis*, gå bort med ditt ſqvaller.

SLAGGET, *v. a. proſternere*, kullſlå, kaſta ikull. Almab ſlaggi, *virum humi proſternebat*, han ſlog ikull mannen.

SLAJ, ſlaja, *n. ſ. genus*, ſlag, art. Fårta ſlajeſt, *ex omni genere*, af alla ſlag. *Compoſ.* ſlajalokk, *omnis generis, varius, multifarius*, af alla ſlag, mångahanda, åtſkillig. Piåbmo ſlaj, *genus obſonii*, et ſlags mat. *It.* Die li ſo ſlaja naute, *ita ejus erat mos*, ſå var hans ſed.

SLAJET, *v. a. fœnum ſecare*, ſlå hö. Slajeſtet, *dim.* Slajegåtet, *inchoat.*

SLAJETATTET, *ſecari poſſe*, kunna ſlås.

SLAJO, *n. ſ. fœniſecium*, höſlogs-tid, ſlått-and.

SLAIJET, *v. a. lævigare, complanare*, ſlåtta til, göra jåmn.

SLAIJEM, *n. ſ. lævigatio*, ſlipning.

SLAIJOK & ſlaijet, *n. a. lævis*, ſlåt, glatt.

SLAIJOTET, *v. n. lævigari, complanari*, blifva ſlåt, blifva jåmn.

SLAIJOTEM, *n. ſ. vid.* ſlaijem.

Slaimes, ſlaimok, *n. a. tranquillus*, lugn, ſtilla. Slaimes piågg, *tempeſtas tranquilla*, ſtilla och makligt våder. *cfr.* lådtjes.

Slaimet, *v. n. ſedari, tranquillum fieri*, blifva lugnt, ſtillas. Piågga ſlaima, *ventus ſedatur*, vådret ſtillar ſig. Slaimeſtet, *dim.* litet ſtilla ſig. Slaimegåtet, *inchoat.* begynna lugna. *Fenn.* laimi, *tranquillitas maris.*

Slaiwe, ſlaiwes, *n. a. vilis, muſto carens*, ſvag. Slaiwes wuola, *cereviſia vilior, cui parum eſt ſpirituoſi, lora*, ſvagdricka. Slaiwes wina, *vinum vile. cfr.* klaiwes.

Slaiwetet, *v. n. alis ſtrepere*, ſlakſa. *Volando alas quatere*, flyga och flakſa.

Slakt, *pecus mactanda*, ſlakt-kreatur.

Slaktet & ſlaktotet, *mactare*, ſlakta.

Slam, *n. ſ. ſtrepitus*, buller, gny. Nialme ſlam, *ſtrepitus verborum*, orda-buller, prat. Idtji nialme ſlameb takka, *nihil locutus eſt*, han talte ingen ting.

Slamet, *v. n. corruere*, falla öfverånda, ramla omkull. Kåte ſlami, *domus corruebat*, huſet föll omkull. Slamegåtet, *incipere corruere*, begynna falla omkull.

Slamem, *n. ſ. ruina, lapſus*, fall.

Slamketet, *v. n. idem. It. fragorem edere, ſtrepere*, ſlamra, bullra. Ukſa ſlamketi, *janua cum ſtrepitu claudebatur*, dörren ſmall igen.

Slanket, *v. n. deambulare*, ſpatſera, gå af och an.

Slanto, *moneta cuprea*, ſlant, ſtyfver.

Slappe, tjatſe ſlappe, *n. ſ. nix madida & calore reſoluta*, våt och blöt ſnö. *Plus eſt quam* njatſo. Tjatſe ſlappeſt manna, *vectura fit ſine incommoditate nivis trahæ adhærentis*, det går at köra utan at den våta ſnön faſtnar vid, eller fryſer under.

Slappo, *vid.* lappo. *It. tendines rangiferorum diſcerpti & pexi, qui nendi ſunt*, ren-ſenor ſom åro riſna och tillagade at ſpinnas.

Slapptjet, *v. a. alis ſtrepere*, *v.* ſlaiwetet.

Slarw, *nugator, hiſtrio*, ſqvallrare, gåck.

Slarwet, *nugari, gannire*, ſqvallra.

Slatta, ſlatt, *n. a. vilis, vulgaris*, ringa, gemen. Slatta tjatſe, *aqua communis, mera aqua*, blotta vatnet, gement vatten. Slatta ålma, *vir plebejus ſive qui nullo fungitur munere*, en ringa och gemen man, ſom ingen ſyſla har.

Slatte, *pluvia nive mixta*, ſnöglåpp, ſnöſlaſk.

Slattet, *v. n. pluere & ningere ſimul*, ſnöglåppa. Slattemen le talle, *nunc & ningit & pluit ſimul*, det ſnögar nu och regnar tillika. Slatteſtet, *dimin.* Slattegåtet, *inchoat.* begynna at ſnöglåppa.

Slattje, *œſtrum, tabanus minor*, blind bröms.

Slauka, *n. ſ. bacillum ſive tigillum, quo projecto ſive vibrato aves vel aliæ beſtiæ petuntur*, en kåpp eller et tråſtycke at kaſta med, kaſtkåpp.

Slaukanet, *v. n. interire*, förgås, förderfvas.

Slaukanem, *n. ſ. interitus*, undergång.

Slautja, *œſtrus*, bröms. *vid.* klattje.

Slawot, *v. a. jacere, jactare, projicere*, kaſta, ſlånga. Karwoites ſlawo ſlintſoslaka, *veſtes ſuas negligenter projicit*, han kaſtar ſina kläder vårdſlöſt.

Slebbet, *v. a. effundere, profundere*, ſlå ut,

ut, ftånka. Tjatfeb tâllâi flebbet, *effundere aquam in ignem*, flå vatten på elden. Tjatfin flebbet *five* tjatfeb flebbet, *aqua confpergere*, beftånka med vatten, ftånka vatten. Paroh flebbin wadnafen paijelen, *fluctus cymbam fuperabant*, vågorna flogo öfver båten. Slebbeftet, *dim.* litet ftånka. Slebbegåtet, *inchoat.* begynna ftånka.

Slebbot, *frequ.* & flebbotatjet. *v.* flåbbot.

Sleido, *n. a. lafcivus*, okyfk, otuktig.

Sleitet, *v. a. deferere*, öfvergifva. *vid.* heitet.

Slenjo, *n. a. minus profundus, aqua minus alta tectus*, mindre djup. Slenjo kadde, *ora five ripa lacus aqua minus alta repleta*, långgrund fjöftrand.

Slepketet, *v. n. levari*, lindras, få lifa. Slepketib tatte talkefeft, *ifto levabar medicamento*, jag fick lifa af det låkemedlet. *It. active:* Talkes flepketi mo, *medicina me levabat*, låkemedlet hjelpte mig, fkaffade mig lifa. Alkit flepketet, *humeros fatigatos reficere*, hvila fina axlar. Slepketafftet, *dimin.* få liten lifa, litet vederqvecka.

Slesket, *v. a. conjicere, jaciendo cumulare*, kafta ihop, kafta ofvanpå hvart annat. *De madidis rebus ut e. gr. de carne cruda & fimilibus dicitur*, fåges når man kaftar och lågger ihop det fom år rått och vått, fom kött och dylikt. *It.* rafjo wifteb flefki, *pluvia mufcum rangiferinum humectabat & depravabat*, regnet våtte ner och förfkåmde ren-måffan. Luwa karwoit flefki kedken nala, *veftes madidas negligenter fuper faxum conjecit*, han kaftade de våta klåderna på en ften.

Slesketet, *v. n. comprimi*, tryckas ihop. Luoda flefketi kedken wuoft, *globulus plumbeus e fclopeto emiffus contra lapidem comprimebatur*, *five inftar lamellæ factus eft*, kulan plattades ut emot ften, blef platt når man fkjöt på ften.

Slettek, *n. avis, emberiza nivalis*, fnöfparf.

Sleure, *n. avis, tetrao*, tjåder. *v.* tjuktje.

Sleuwo & fleuwot, *n. a. indigeftus, in ordinem non redactus*, oredig, fom ej år ftåld i ordning. Kaudneh låh fleuwot, *farcinæ vafaque in ordine non funt collocata*, fakerne åro i oreda.

Sleuwahet, *v. n. in confufione five nullo ordine effe*, vara i oreda och olag.

Sleuwo-kadde, *v.* flenjo, flenjo kadde.

Slibdse, *vid. fupra* niatfo. Slibdfes, *adject. vid.* niatfos, *id.*

Slibro, *n. f. panniculus, veteramentum*, en trafa. *Transl.* neita flibro, *puellula*, en liten flicka. *It. in malam partem, puella mala indole*, oartig flicka.

Slibtjot, *v. n. fluctuare, volitare*, fvåffva. Suowa flibtjo, *fumus fluctuat five huc illuc agitatur*, röken fvåfvar hit och dit. Karwoh flibtjoh, *veftes huc illuc fluctuant five agitantur*, klåderna flåkta.

Slidda, *traha*, flåde. Sliddats, *dim.*

Slidne, *traha Lapponica vetufta*, en utnött Lappflåde. *vid.* flån.

Slikk, *veftis detrita & pannofa*, en gammal och utnött klådning. Åbme flikk, *id.*

Slikten, *n. a. inutilis, qui nullius eft frugis*, onyttig, ogagnelig. *It. qui adhuc pufio eft neque adulta ætate*, öfvermage.

Slikt,

Slikt, *n. a. lævis*, ſlåt. *vid.* ſlaijok.

Sliktet, *v. a. vid.* ſlaijet, *id.*

Sliktek, *n. a. aſper*, *non lævigatus*, oſlåt.

Slimbertet, *v. a. blandiri*, *adulari*, ſmickra, ſmeka. *It. nugari*, ſqvallra. Slimberteje, *partic. præſ. adulator*, ſmickrare.

Slimber, ſlimbertem, *adulatio*, ſmicker. *It.* ſlimber, *nugæ*, lappri, ſqvaller.

Slimet, wuolos ſlimet, *v. n. ſe inclinare*, *conquiniſcere*, böja ſig ned, huka.

Slimpo, *veteramentum*, traſa.

Slimpe, ſlimpe-nialmak, *cui os labiaque eminentia ſunt*, utmynt.

Slintsos, *n. a. negligens*, *incurioſus*, vårdslös. Slintſos almats, *homo ſuarum rerum negligens*, en vårdslös menniſka. Slintſobet peleſt le, *negligentior eſt*, han är något vårdslös. Slintſoslaka, *adv. negligenter*, *incurioſe*, vårdslöſt. Slintſoswuot, *ſubſt. incuria*, vårdslöshet.

Slipet, *v. a. cote acuere*, ſlipa. *v.* ſaijet.

Slippertet, *v. n. pendere & jactari*, hånga och ſlånga. Karwoh ſlipperteh, *veſtes pendulæ jactantur*, klåderne ſlånga. Aiwe ſlippert, *caput nutat.*

Sliret, *v. a. jacere*, *projicere*, kaſta. Slire tek, *projice huc*, kaſta hit.

Slitet, *mala perpeti*, *ut famem*, *frigus &c.* ſlita ondt. Kalle ſlitime, *multa tulimus ſ. ſuſtinuimus*, vi hafve mycket ondt utſtått och ſlitit.

Slitenet, *v. n. labore*, *fame vel alio iſtiusmodi confici*, blifva förderfvad genom för mycket arbete, hunger eller något dylikt.

Slito, *n. ſ. labor nimius*, *quo vires conficiuntur*, för ſtrångt arbete.

Sliwe, *n. ſ. trama*, *ſubtegmen*, inſlag.

Sliwkerdet, *v. n. moveri*, *tremere*, röras, ſkakas, darra. Aiwe ſliwkerda, *caput movetur ſive quaſſatur.*

Slubbo, *n. ſ. clava*, klubba. Slubboin låſkotet, *clava ferire ſive percutere.*

Sluggo, *n. ſ. ſpelunca*, kula, grop.

Sluggot, *v. a. excavare*, uthålka, utgråfva. Repe le tewab ſluggom, *collem vulpecula excavavit ſpeluncis ſive foveis.*

Sluinos, *n. a. blandus*, blid. Sluinos tjalmek, *pætus*, kisögd.

Sluinot, *adv. blande*, blidt. Sluinot kåttjet, *blandis oculis & amatoriis aſpicere*, ſe blidt och kårligt, vara kisögd.

Sluktok, *n. a. ingenioſus*, fintlig, ſkarpſinnig. Matte ſluktokob kuttek le, *quo quisque eſt ingenioſior.*

Sluktet, *v. a. acute excogitare*, fintligt och ſkarpſinnigt uptånka. Taſte mattah todn ſluktet, *inde colligere potes.*

Sluoke, *n. ſ. calliditas*, liſtighet, ſlughet. Sluokinas, *calliditate ſua*, med ſin illiſtighet. *Fenn.* ſuckela, *callidus.*

Sluokes, *n. a. callidus*, ſlug, liſtig. Sluokes ålma, *vir callidus*, en ſpitsfundig man. Sluokeswuot, *ſubſt. calliditas*, liſtighet.

Sluokesikt, ſluokeſit & ſluokeslaka, *adv. acute*, *callide*, ſlugt, illiſtigt.

Sluoket, ſluokket, *v. a. ſolicitare*, *blandis verbis & precibus pellicere*, tubba, locka. *It. doloſe agere*, *technis uti*, vara liſtig, bruka konſter och bedrågeri. Sluokeje, *præſ. partic.* en ſom tubbar eller brukar liſt. Sluokkeſtet, *dim.* Sluokkegåtet, *inchoat.* begynna at locka.

Sluokkar, *pellax*, *qui blanditiis decipit*, liſſmare, en ſom tubbar och lockar.

Sluones, *n. a. negligens ſuarum rerum, incurioſus*, vårdslös.

Sluoptje, *apertura, fiſſura*, öpning, ſpricka. Sluoptje kads, *ungula bifida.*

Sluoptjet, *v. a. findere*, klyfva. Sluoptjet qwoutot, *in duas partes findere.*

Sluoptjo, ſluoptjok, *n. a. bifidus, fiſſus*, tvågrenig, klufven. Sluoptjo muor, *arbor bifida.* Sluoptjo kapte, *tunica aperta; cui oppoſitum eſt* måſkos.

Slusketet, *v. n. levationem reperire*, få liſa och lindring. Kukkes puotſelwaſeſt ſluſketet, *ex morbo diuturno convaleſcere*, friſkna til efter en långvarig ſjukdom. Sluſketaſtet, *dim.* få liten lindring. Sluſketatjet, *inchoat.* begynna få lindring. *vid.* ſlepketet.

Slutt, *n. ſ. nix madida & quæ verno tempore reſolvi incipit calore ſolis*, våt ſnö om våren. Eime ſluttaſt matte mannet, *ob madidam & fere reſolutam calore nivem iter facere non potuimus.*

Sluttjes, *n. ſ. diarrhœa*, durklopp.

Slutjok, *diarrhœa laborans*, beſvårad af durklopp.

Slåiwo, *qui corporis eſt ſtatura longa & gracili minusque eleganti*, en ſom år lång och ſmal, men illa våxt, gånglig.

Slån, åbme ſlån, *traha Lapponica vetuſta*, en gammal Lappſlåde.

Slått, *arx regia, aula*, kungligt ſlott.

Slåtte, *n. a. ſolutus, minus arcte adhærens*, lös, ſom ej ſitter vål faſt. Slåtte le tat naule, *clavus hic minus arcte adhæret*, denne nageln ſitter ej vål faſt. Nipe le ſlåtte naddan, *culter minus firmiter in manubrium inſertus eſt*, knifven ſitter ej vål faſt på ſkaftet.

Slåwet, *v. a. percutere, verberare*, ſlå, piſka. Mandiet mo ſlåwah? *cur me cædis?* hvarföre ſlår du mig? *It. pellere*, drifva. Paroh ſlåwin wadnaſeb kaddai, *fluctus cymbam in littus propellebant*, vågorna kaſtade båten på ſtranden. Slåweſtet, *dim.* Slåwegåtet, *inchoat.* begynna ſlå.

Slåwetallet, *paſſiv. verberari, vapulare*, blifva ſlagen. Slåwetallib ſunji, *me verberabat*, jag blef ſlagen af honom.

Slåwem, *n. ſ. verberatio*, ſlående.

Slåwetallem, *n. ſ. verbera*, ſtryk, hugg. Sodn ſlåwemeſt, mon ſlåwetallemeſt ſiloime, *ille verberando, ego vapulando defeſſi ſumus.*

Slåwetet, *v. n. pila ludere*, ſpela båll, ſlå båll. *cfr.* råttot, *id.*

Slåbbot, *v. a. adſpergere*, beſtånka. Slåbboi tjatſeb mo nal, *me aqua conſpergebat*, han ſtånkte vatten på mig. Slåbboſtet, *dim.* Slåbbogåtet & ſlåbbotatjet, *inchoat.* begynna ſtånka.

Slådarustet, *v. n. dolorem percipere*, hafva vårk. ömma. Mo tjawelk ſlådaruſti, *dolore adfectus ſum dorſi, ex nimio ſcilicet labore*, jag blef likſom ſönderbråkad i ryggen, af för mycket arbete. *Auſtr.*

Slådtje, *diabathra, inſtrumenta, quibus ſuper lubricam glaciem in pedes ſtantes vehimur*, ſkridſkor. Slådtjet, *verb. neutr. iſtiusmodi machinis vehi*, gå på ſkridſkor. *Norrlandice* ſlågga.

Slåkko, *vid.* liåkko.

Slåkt, *n. ſ. genus*, ſlågt. Daviden kåteſt ja ſlåkteſt, *ex domo & genere Davidis.* Slåkta kirje, *genealogia*, ſlågtregiſter. *It.* ſlåkt, *adj. cognatus*, ſlågtinge. *vid.* pårolats. *Compoſ.* ſlåktalako, *cognatio*, ſlågtſkap. Slåktawuot, *idem.*

idem. Slåktawuoten diet tabb takkai, *propter consangvinitatem id fecit.*

Slåktalats, *n. a. cognatus*, slågtinge.

Slåktestet, *cognationis ergo facere*, göra för slågtskap och skyldskap skull. *It. generis similitudinem & indolem referre*, brå på slågten, slågtas.

Slåp, *n. f. labor improbus sive magnus*, stort arbete, möda. *vid.* kråse.

Slåpet, *v. n. magnum sustinere laborem*, hafva mycket arbete.

Slått, slåtta dal, *dimidium Imperialis*, en half Riksdaler, en dubb. Carolin.

Slåttjahet, *v. n. humidum esse aut jacere*, ligga och vara våt. Karwoh slåttjaheh, *vestes humidæ jacent*, klåderna ligga våta. Tsobbo slåttjaha tassne, *rana hic jacet*, hår ligger en groda.

Slåttjahattet, slåttjahaddet, *facere ut madidus jaceat*, låta ligga våt.

Smaile, *n. a. turbidus*, grumlig. Smaile tjatseb jukket, *aquam turbidam bibere*, dricka grumligt vatten. *It. substantive:* smailest le tewas, *limo refertus est*, det år fullt med grummel. *It. perturbatio*, *confusio*, förvirring, oordning.

Smailet, *v. a. turbidum facere*, göra grumlig. Piågga le tjatseb smailem, *ventus aquam reddidit turbidam. It. perturbare*, såtta i oordning.

Smailot, *v. n. turbidum fieri*, *turbari*, blifva grumlig. Jaure piåggast smailo, *lacus vi ventorum turbidus factus est.*

Smait, *n. a. vilis*, ringa, gemen. I le sodn smait ålma, *non vulgaris est vir.*

Smaiwes, smaiwok, *n. a. subtilis*, fin. Smaiwes jafo, *farina subtilis*, fint mjöl.

Smaiwet, *v. a. in partes minutas dividere*, dela i små delar. Muorait smaiwet, *ligna in partes minores findere.*

Smaiwai & smaiwet, *adv. subtiliter*, fint

Smak, *n. f. gustus*, *sapor*, smak.

Smaket, smakket, smakkok, *n. a. modestus*, *facetus*, sedig, artig. Smakket hålet, *facetus dicendi. Morigerus*, lydig. Jus munji le smakket, *si mihi sit moriger*, om han år mig lydig. *It. commodus*, *aptus*, beqvåm.

Smakot, *v. a. gustare*, smaka. Smakostet, *dimin.* litet smaka.

Smakotet, smakkotet, *v. a. gustandum præbere*, gifva at smaka, låta smaka.

Smakots, *vid.* sappek.

Smala, *ovis*, får. Smala nakke, *pellis ovilla*, fårskinn. Smalats, *dimin. vid.* sautsa.

Smaleg, smalek, *offa cum farina permixta*, såppa afredd med mjöl.

Smalestak, *farina usui prædicto destinata*, mjöl at afreda såppa med.

Smalet, *farinam aqua subigere*, *ut fiat puls*, med mjöl afreda, koka vålling.

Smaresjet, *verba facere*, tala. *v.* hålet.

Smarog, *n. f. confabulatio*, samtal. *Austr.*

Smarro, smarres, *n. a. non facile fissilis*, som ej låter klyfva sig. *De arboribus & lignis dicitur*, *oppositum est* labtotekes. *It.* smarro petse, *pinus curta*, *nodosa & ramosa*, en kort och qvistfull tall.

Smaw, smawa, smawes, *n. a. plural. tantum*, *parvi*, *exigui*, små. Smawa låddeh, *aves parvæ*, små foglar. *v.* utse.

Smawot, *v. n. minui*, blifva mindre.

Smelmetet, *v. n. crudo esse sapore & ingrato*, ha rå och obehagelig smak.

SMELTET, *v. a. miscere*, blanda. *Fundere*, smälta, gjuta.

SMELTEK, *miscela*, blandning.

SMERES, *n. a. fragilis*, skör. Smeres muora, *lignum fragile*, skört trå.

SMERETES, smerets, *n. f. ruminatio*, idislande. Kosa smeretesseb le kattjetam, *vacca ruminandi facultatem perdidit*.

SMERETSET, *ruminare*, idisla. *Fennon.* mårehdin, *idem*.

SMIDD, smidda, *faber*, smed. Gålle smid, *aurifaber*, gullsmed. *It. adj. transl. peritus*, förfaren. Lokko smidda, *doctus legendi*. Nåitom smidda, *artium magicarum peritus. Hoc sensu tantum apud Borealiores occurrit.*

SMIDDET, *v. a. cudere*, smida. Aksjob smiddet, *securim cudendo formare*, smida en yxe. Smiddegåtet, *inchoat.* begynna smida. Smiddetet, *cudendum curare*, låta smida.

SMIKK, *adv. plene*, fullt. Smikk tewas, *omnino repletus*, aldeles upfyld.

SMILTJE, *n. f. locus iniqvus & lapidosus*, et ojämnt och stenigt land. Smiltjit wadset, *loca iniqua perambulare*. Smiltje ådnam, *regio iniqua*, et oslätt land.

SMILTJOT, *v. n. iniqvum fieri*, blifva ojämn och oslät. Te smiltjoi tat ådnam, *iniquior nunc incipit terra.*

SMIRKATTO, *suppressio nocturna*, *incubus*, mara. *Forte a Svec.* markatta, *simia. In proverbio dicitur:* tjappet ko smirkatto, *ater ut incubus. Austr.*

SMOLKO, *n. f. mica*, smula. Smolkots, *diminut.*

SMOLKET, *v. a. in frustula & micas comminuere*, smula sönder.

SMOLKE, *n. f. festuca*, snas. *vid.* ripa.

SMORWOT, *v. n. fuligine obduci*, blifva sotig.

SMORWOTET, *v. a. fuligine obducere*, *fuligine inquinare*, sota, göra sotig.

SMORWOTUM, *n. a. fuligine inquinatus*, *fuligine niger*, sotig. *Dicit. quoque* smorwok.

SMOTTOK, *n. a. nimium accuratus*, för mycket grannlaga. Smottok piåbmosne, *nimis in cibo delicatus*, grannlaga i mat.

SMÅKKATET, *a via aberrare*, fara vilse om vägen. Småkkati åtja kåinob, *alia & erronea abiit via*, han tog en annan och orätt väg. Småkkatastet, *dim.* fara litet vilse.

SMÅKKO, *adv. adjectivis additur & significat, parum*, litet, ringa. I le småkko weksses, *haud parum est robustus*, han är ej litet stark. I le småkko kåmp, *haud parum est celer*, han är ej litet snäll.

SMÅL, *vid.* smolko.

SMÅLLET, *v. a. comminuere*, slå sönder. Jågnab smållet, *glaciem contundere*, bulta sönder isen. Kedkit smållet, *saxa comminuere*.

SMÅLLANET, *v. n. rumpi*, *contundi*, gå sönder, smulas sönder.

SMÅLL, *n. f. fragor*, småll, knall.

SMÅROK, *fragilis*, skör. *vid.* smeres.

SNABB, *celer*, snäll. *vid.* kåmp, harets.

SNADDA, *tardus*, *cunctator*, långsam, en som är senfärdig.

SNAITO, *n. f. crena*, *incisio*, skåra, skyra. Aksjo snaito, *incisio securi facta*.

SNAITET, *v. a. secare*, *incidere*, skåra.

SNAKKOT, *colloqui*, *confabulari*, talas med. Snakkostet, *dim.* lit. talas med.

SNALDO, *fusus*, slända.

SNALTS,

Snalts, *pellis rangiferina depilis*, et hårlöst renskinn.

Snamp, *brevis*, *curtus*, kårt, stackig.

Snampet, *v. a. amputare*, *mutilare*, stympa, afhugga. Seipeb snampet, *caudam amputare*. Snampestet, *dimin.* litet afskåra.

Snapes, snapok, *n. a. vid.* happel.

Snapeswuot, *n. f. agilitas*, snållhet.

Snarkenet, *v. n. corrugari*, *contrahi*, krympa, draga sig ihop.

Snarret, *v. n. rixari*, *contendere*, kifva, tråta. *cfr.* pålkatjet.

Snarrotet, *v. n. frequ. id. qu.* snarret. Snarrotatjet, *inchoat.* begyn. at tråta.

Snarrotem, *n. f. rixa*, *contentio*, gnabb.

Snartel, *n. avis*, *anas*, *vid.* nartel.

Snarw, snarwa, *n. a. reflexus*, *sursum flexus*, upåt bögd. Snarwa kerres, *traha sursum flexa.* Snarwa njuone, *nasus reflexus*, bratt nåsa.

Snarwatet, snarwetet, *v. a. reflectere*, *sursum flectere*, bånda up, upböja.

Snatse, *gramen*, gräs. *vid.* snuotte.

Snauge, snaukes, snaukok, *n. a. qui curtis est pilis*, snödhårig, korthårig. Snaukes qwolg, *pili curti*, korta hår. *It. de gramine & herbis nondum maturis & accretis*, säges ock om gräs, som ej är fullvåxt.

Snaule, *n. a. cupidus*, *avidus*, begårlig, snål. Aptsa snaule le, *nimis est avarus.* Snaulok, *id.* Snaulokwuot, *aviditas*, *avaritia*, girighet, snålhet.

Snaurot, *v. n. pavescere*, blifva rädd.

Sneitet, *v. a. objurgare*, *increpare*, snubba, snåsa. Fårta pale kalka sodn mo sneitet, *me semper increpat atque objurgat.* Sneitestet, *dim.* lit. snubba.

Snerdset, *de canibus*, *ringere*, visa tånderna, grina och murra som hundar. Panit snerdset, *id.*

Sneule, *id. qu.* snaule.

Snjaipolet, *vide* snjiptjot.

Snjalpet, *v. a.* Suonait snjalpet, *tendines rangiferinos discerpere atque nere*, rifva eller reda til rensenor och spinna. *cfr.* suona.

Snjaltje, *depilis*, hårlös. *It. translat. pauper*, fattig. Bårgar snjaltje, *mercator inops.*

Snjaltjot, *in egestatem incidere*, råka i fattigdom.

Snjamket, *v. n. inter edendum poppysmos edere sive dentes labiaque complodere*, åta och smacka.

Snjamka, *n. a. qui ita edit*, en som smackar.

Snjapparet, *v. n. dissolvi ex nodo*, gå up i knuten, glinta. *cfr.* nuoloset.

Snjeukeset, *v. n. id. atque* snjamket.

Snjiltja, *n. a. depilis*, *calvus*, *glaber*, hårlös. Snjiltja tuolje, *pellis depilis*, et hårlöst skinn.

Snjiltjot, *v. n. depilari*, *pilos amittere*, blifva hårlös.

Snjiptjo, *n. f. flamma*, låga. Tållå snjiptjo, *flamma ignis*, eldslåge.

Snjiptjot, *v. n. flagrare*, *flammam emittere*, låga, brinna med låga. Tållå snjiptjo, *ignis flamma erumpit*, elden lågar.

Snjirpek, *n. f. turbo*, våderhvirfvel.

Snjirpet, *v. n. exuri*, *aduri*, svedas, brånnas af. Wuoptah snjirpin muste, *crines mei conflagrabant*, håret på mig sveddes af. Puoite tållån snjirpa, *sevum igne flagrat. De istiusmodi rebus dicitur*, *quæ cum ardent crepitant*,

tant, fåges om fådana faker, fom brinna och fpraka. *cfr.* puolet.

Snjirpetet, *v.a. adurere*, fveda, brånna.

Snjirret, *v. n. igne crepitare, ut folent pingvia*, fpraka i elden och fråfa, fom feta faker göra.

Snjiskestet, *fubridere*, fmå-le, flina.

Snjiska, *n. f. regio hypochondriorum*, veka lifvet.

Snikkar, *faber lignarius*, fnickare.

Snikket, *ex ligno fabricare*, fnickra.

Sniktetet, *quaffare*, fkaka. Aiweb fnikteti, *nutu capitis abnuebat five negabat*, han vred på hufvudet.

Sniltja, fniltjot, *vid.* fnjiltja.

Snjodkeset, *v.n. exardefcere*, taga eld, brinna af. *De pulvere pyrio & fimilibus dicitur*, fåges om krut och dylikt famt ljungeld. *Etiam de fulgure.*

Snippet, *v. a. leviter attingere*, fnitta, litet vidröra. Snippeftet, *dim. id.*

Snippotet, *frequ. idem. It. leviter pugnare*, flåfs litet. Snippotika, *aliquantum & leviter confligebant.*

Snjuketet, *v.n. exardefcere*, fatta eld, brinna af. Tållå fnjuketi, *ignis exarfit. Transl. maxima velocitate ruere aut currere*, fara eller löpa mycket haftigt. *Hoc fenfu de feris & beftiis ufurpatur.*

Snjultjet, *v. n. falire, vid.* njultjet.

Snjurtje, *n. f. cacumen*, fpits. Snjurtje ware *(qu. dic. cacuminis mons) mons in acutum cacumen exfurgens*, et fpitfigt berg.

Snjurtjok, *n. a. cacuminatus*, fpitfig. Snjurtjok ware, *mons cacuminatus.*

Snjuttje, *n. f. cufpis*, fpets, udde. Snjuttje route, *ferrum aculeatum*, et uddat jårn. Snjuttjats, *dim.* lit. fpets.

Snjuttjet, *v. a. acuere, acutum reddere*, fpetfa, göra uddhvafs. Snjuttjeftet, *dim.* göra litet fpitfig.

Snjuttjo, fnjuttjok, *n. a. mucronatus*, fpitfig.

Snjuttjot, *v. n. acutum fieri & mucronatum*, blifva fpitfig.

Snjuwet, *v.n. cum ftrepitu ardere, murmurare*, brinna håftigt med gny. Tållå fnjuwa, *ignis cum murmure flagrat*, elden brinner med dån och gny.

Snjuwkelet, *v. a. accendere, celeriter ignem exfufcitare five incendium*, uptånda i haft en ftor eld. Tållåb fnjuwkeli, *incendium exfufcitabat.*

Sniwa, fniwok, fnivwok, *n. a. terfus, cultus*, fnygg. Sniwa tuoje, *opus nitidum & ornatum*, fnyggt arbete. Sniwok ålma, *vir politus.* Sniwokit, *adv. polite, nitide*, fnyggt.

Snjådkes, *n. a. appetens, cupidus*, lyften.

Snjådketet, fnjådkot, *v. a. appetere, cupiditate incitari five accendi*, blifva lyften, få luft. Snjådkai tan piåbmoi, *illum appetebat cibum*, han fick luft til den maten.

Snjåret, *v. n. effufe manare*, fqvala, rinna. Tjatfe fnjåra, *aqua manat effufe & rapide*, vatnet fqvalar och rinner. Takift fnjåra rafjo tjatfe, *aqua pluvia a tectis defluit.* Snjåreftet, *dim.* litet rinna. Snjåregåtet, *inchoat.* begynna at rinna.

Snjårkestet, *dim. id. atque* fnjåreftet.

Snjåra, *mus*, råtta, mus. Snjårah tfåpeh, *mures rodunt.* Snjårats, *dim.*

Snjåraset, *v. n. fubmergi, aquis fuffocari*, drunkna. *De beftiis fæpius dicitur*, kaffkeftet *de hominibus.* Snjårafaddet, *frequ. id.*

Snjårastattet, *v. a. ſubmergere aquis*, fôrdrånka, drånka.

Snjårts, ſnjårtja, *coagulum quo lac coit & coagulatur*, lôpe at yſta mjôlk med.

Snodkeset, *per nares reſorbere*, draga up i nåſan.

Snokarmet, *v. n. prolabi*, ſtupa. Snokarmi kedken paijel, *pronus ſuper lapidem procidebat*, han fôll framſtupa ôfver en ſten. Snokarmaſtet, *id.*

Snokarmem, *n. ſ. lapſus, dum quis pronus labitur*, ſtupande, fall framſtupa.

Snoket, *v. n. atteri*, nôtas, fôrnôtas. Snokom *vel* ſnoketum kaino, *reſtis attrita.* Snokeſtet, *dimin.* Snokegåtet, *inchoat.*

Snompat, *n. injecti*, *vid.* trumpi.

Snompot, *adv. ſine cauda*, utan ſvans.

Snompostet, *v. a. mutilare, præcidere*, ſtympa, afhugga.

Snoppok, *n. a. mutilus*, ſtympad. *Dicitur quoque* ſnoppo peljak, *auribus mutilus*, ſom har afſkurna ôron, *pro quo contracte ſ. uno verbo dicitur* ſnoppok.

Snoppotet, *v. a. amputare, præcidere*, afſkåra. Peljit ſnoppotet, *aures præcidere*, afſkåra ôronen.

Snoret, ſnorret, *v. n. ſtertere*, ſnarka. Snorra kokte åh mubbe matte ådet, *ita ſtertit, ut reliqui dormire nequeant.*

Snorem, *n. ſ. ſtertatio*, ſnarkning.

Snorka, *ſus*, ſvin. Snorkeſet, *v. n. grunnire*, grymta ſom ſvin. Snorkes ko ſwine, *grunnit ut ſus.*

Snorkesem, *n. ſ. grunnitus*, grymtande.

Snorto, *laqueus, nodus ita ligatus, ut facile ſit ſolubilis*, lycka, rånnlycka.

Snortot, *adv.* ſnortot tjadnet, *nodum conjungere in formam laquei, ſive ita, ut facilis ſit ſolutu*, knyta rånnknut.

Snudtjet, *ſagire naribus, ut canes ſolent feras inveſtigantes*, vådra ſom hundar.

Snukk, ſnukka, *pulvis tabaci*, ſnus.

Snukkarmastet, *vid.* ſnokarmet.

Snuogget, *v. a. indagare, ſcrutari*, efterſôka, ſnoka. Piådnak ſnuogga, *canis indagat*, hunden vådrar och ſpanar up. *Transl. de homine:* Fårten ſaijeſn ſodn ſnuogga, *omnia ille loca perſcrutatur.* Snuoggegåtet, *inchoat.* begynna upſpana.

Snuoggar, *indagator, inveſtigator*, en ſom ſpanar eller ſôker up.

Snuolg, ſnuolga, *mucus narium*, ſnor.

Snuop, *gravedo, rheuma*, ſnufva. Snuopain kitſet, *laborare gravedine.*

Snuore, *funis, funiculus*, tåg, ſnôre.

Snuortak, ſnuortok, *ingenioſus, qui ingenio eſt ſolerti*, qvick, ſom har godt begrep. *Docilis*, låraktig. Snuortakwuot, *docilitas, ingenium ſolers*, låraktighet, qvickhet.

Snuotte, ſnuôtte, *n. ſ. primitiæ graminis herbarumque verno tempore*, fôrſta brådden ell. grôdan af gråſet om våren. I le anje ſnuotte, *nullæ adhuc germinaverunt herbæ.*

Snutto, *vid.* hurre.

Snusotet, *nares emungere*, ſnyta ſig.

Snusotem, *emunctio*, ſnytande. Snuſotem line, *ſudariolum*, nåsduk.

Snål, *avidus*, ſnål. *vid.* ſnaule. Snåletet, *avidum eſſe, avide appetere*, vara ſnål, ſnålas. Fårten ſaijen ſodn ſnåleta, *ubique ille avaritiæ & aviditati indulget*, han ſnålas alleſtådes.

Snåleteje, *avarus, paraſitus*, ſnålhund, matſnok.

Snålkahet, *v. n. ex aqua aut terra emi-*

 nere,

nere, ſynas eller ſticka ſig up utur vatnet eller jorden. Kedke ſnålkaha jauren, *lapis ſuper aquam eminet*, ſten ſynes up om vatnet. *It. ſedendo exſpectare*, ſitta och vånta. Kukkeb taſſne ſnålkahib, *diu ibi ſedebam exſpectans*, jag ſatt dår långe och våntade.

Snålketet, *introſpicere*, titta in. Åiwin ſnålketi ukſen tjada, *caput per januam immiſit ſpectans*, han tittade in genom dörren. *It. id. qu.* jittet, ſe jittet. Snålketaſtet, *dim.* litet framkomma eller titta fram.

Snålkot, *quod eminet aut extuberat*, det ſom tittar ut eller ſyns fram. Snålkot wuoidno, *eminere videtur*, det ſynes framtitta eller ſticka ſig up. *Eſt quaſi adverbium modum ſive rationem indicans.*

Snåltse, *n. ſ. caudex, truncus arboris e terra eminens*, ſtubbe af et trå. Snåltſats, *dim.* en liten ſtubbe.

Snårret, *v. a. corrugare*, rynka ihop. *Intricare*, traſla ihop. *Transl. conſuere*, ſy ihop. Karwoites ſnårret, *veſtes ſuas reſarcire*, lappa ſina klåder. Snårreſtet, *dim.* litet ihoprynka.

Snårrelet, ſnårrålet, *frequ. id.*

Snårrem, *corrugatio*, ihoprynkning.

Snådetet, *v. a. ſcalpere, ſcabere*, klå, rifva. Snådet ko piådak, *ut ſtultus manibus & digitis geſticulatur*, han ſpelar och leker med fingerna, ſom en tok.

Snålpitet, *v. n. de luna dicitur:* Mano ſnålpit, *luna decreſcit*, månen tager af.

Snårahet, *v. n. hinnire*, vrånſka ſom en håſt. *vid.* krydtjet, *idem, uſitatius.*

So, *ejus, illum*, hans, honom. So niſun, *uxor ejus*, hans huſtru. Tåbdåb ſo, *novi illum*, jag kånner honom. *vid.* ſodn.

Sobma, ſobm, *vid.* ſubm.

Sodem, ſodhes *&c. vid.* ſådem.

Sodn, *pron. perſonal. ille*, han. *Contracte* ſon, *id. Genetiv.* ſo, hans. *Dativ.* ſunji, åt honom. *Abl.* ſuſte, af honom.

Sodnopeiwe, *dies Dominicalis, Dominica*, ſöndag. *vid.* ailek.

Sodwahet, *oculis connivere*, blinka med ögonen.

Sognot & ſognotet, *v. a. in matrimonium petere*, begåra til åkta, fria. Neitab *vel* neitai ſognotet, *virginem in matrimonium petere*, fria til en jungfru

Sogno, ſognom, *n. ſ. petitio matrimonii*, frieri. Sognon åiwe, *ita illum appellant, qui, ut mos eſt Lapponum, proco virginem nuptum petit & verba facit*, föreſpråkare vid frierier, ſom Lapparne bruka. Sogno wina, *vinum, quod hoc negotium peragentes bibunt, nam inter pocula ſemper ſit.*

Sognoje & ſognoteje, *procus*, friare.

Soik, *adv. facile*, låtteligen, utan möda. Soik mon tabb mattab takket, *id facile facere poſſum*, det kan jag låtteligen göra. *cfr.* kaiken.

Soima, *n. ſ. accuſatio, criminatio*, beſkyllning. *Fenn.* ſoimu, *id.*

Soimet, *v. a. accuſare, criminari*, beſkylla. *Fenn.* ſoiman, culpo.

Soimatet, *v. a. frequ. idem.*

Soimateke, *n. a. inculpatus*, oſtraffelig.

Sokatallet, *v. n. flecti, agitari*, ſvigta, drifvas. Piåggaſt ſokatalla, *vento agitatur*, drifves af vådret.

Sokket, *v. a. remigare*, ro. Kaddebukt ſokket, *propius littus remigare*, ro når-

närmare til landet. *It. neutr. agitari, quassari*, skakas, rystas. Muora piäggast sokka, *arbor a ven o agitatur*, trådet skakas af vådret. Sokkestet, *dim.* ro litet. Sokkegåtet, *inchoat.* begynna at ro.

Sokkeje, *remigans, remex*, roddare.

Sokkem, *n. f. remigatio*, roende.

Sokkatet, sokatet, *agitare, quassare*, röra, skaka. Manab sokkatet, *infantem in cunis agitare*, vagga barn.

Sokkor, *saccharum*, socker. Sokkortallet, *sacharo condire*, sockra, göra söt.

Sokta, *spuma*, skum. *vid.* såpt.

Soktet, *v. a. vid.* sokkatet. *It. neutr. oscillo jactari*, gunga. *Fenn.* sotcun, *trudo, pello.*

Sola, *vid.* sowol, suwol.

Soldat, *miles*, knekt, soldat.

Solot, panit solot, *dentes emundare aliquo instrumento idoneo*, peta tånderna. Solotak, *subst. instrumentum, quo istud fit*, tandpeta.

Soloi, *alpis*, fjåll. *vid.* tuoddar. *Dubiæ auctoritatis est.*

Som, *n. f. suspicio*, misstanka. Someb adnet, *suspicari*, hålla misstånkt.

Son, *contracte pro* sodn, *qu. v. supra.*

Sonoi *v.* sonnoi, *Dativ. dual. pron.* sodn. Wadde sonnoi, *da illis duobus*, gif åt de två. *Genetiv.* sonon, sonnon, de tvånnes. *Accus.* sonnob, de tvånne. Kottjo sonnob teke, *huc acci illos duos*, kalla hit dem bågge.

Soon, *vid.* sauwon. *Fenn.* suowando.

Sopet, *v. a. verrere, purgare*, sopa.

Sostotes, *n. a. tardus*, trög.

Sota, *n. f. bellum, pugna*, krig, kamp. Sota ålma, *miles. v.* târo. *Fen.* sota, *id.*

Sotelet, *pugnare*, strida. *vid.* târot.

Sotha, *vid.* sukt.

Soukelet, *v. a. emollire*, göra blöt. Tat tallats piwal muottekeb soukeli, *mitior hæc tempestas nivem congelatam molliorem reddidit*, detta blida vådret har blött up snön.

Spadan, *ligo*, spade. Spadatet, *ligone fodere sive proscindere*, spada, gråfva med spade.

Spadne, *vid.* spanne.

Spaggok, *hasta, qua utuntur venatores*, spjut, jagtspjut.

Spait, spaita, *adv. celeriter, velociter*, hastigt, fort. Spaita wadset, *festinanter ire*, gå fort. Wadsi spait, *ibat festinanter. Comparat.* spaitebi, *magis velociter*, fortare, hastigare. *Superlat.* spaiteimust, aldrahastigast.

Spaites, *n. a. velox, celer*, hastig, snåll.

Spaitet, *v. a. accelerare*, framskynda, skynda på. Wadnaseb spaitet, *motum cymbæ celeriorem reddere*, gifva båten större fart. *It. neutr. motu accelerari*, gå fortare, komma i hastigare rörelse. Spaitestet, *dim.* Spaitegåtet, *inchoat.* begynna få fart. Jokka le spaitegåtemen, *fluvius rapidior fieri incipit*, strömen börjar blifva mera strid.

Spake, spakok, *n. a. effrenus*, ostyrig, otamd. Spakok herke, *rangifer effrenus*, en ostyrig ren.

Spakket, *v. a. compellere, urgere*, drifva, jaga. Tjuoikah kåtai spakkeh buweb, *pecudes domum pellunt sive cogunt culices*, myggorna drifva el. nödga boskapen at komma hem. Tåmpåb spakket, *eqvum incitare.*

Spakko, *argentea lamella quadrangularis, quales sunt quibus cingula ornant Lappones*, fyrkantig silfver-plåt, sådan

dan ſom de, hvilka Lapparne bruka på ſina bålten.

Spako, *n. ſ. ſecamentum*, ſpån, tvet.

Spanderet, *v. a. expendere, ſumtus facere*, ſpendera.

Spanes, *ſecamentum dolabra factum*, hyfvelſpån.

Spanestet, *v. a. pellem crurum rangiferorum adplicatis ſecamentis expandere, ut ſcil. ſiccetur*, ſpeta ut ren-benlingar, med dylika ſpånor, at de må torkas.

Spanmål, *frumentum*, ſpanmål.

Spanne, *epiglottis*, tungſpåne. Spanneb tjuoppet, *epiglottis extremum forfice præcidere*, klippa af tungſpånen. *Ita Lappones audacter ſatis tuſſi tumorique faucium atque epiglottis procidentiæ mederi tentant.*

Spansk, *Hiſpanicus*, Spanſk. Spanſk wina, *ita omnis generis vinum, ſpiritu frumenti excepto, vocant Lappones. It. transl.* ſpanſk, *ſuperbus*, högfärdig. Spanſk rik, *Hiſpania*, Spanien.

Spanskestet, *ſuperbe loqui*, tala ſtålt. *Obſ. Illos Lappones, qui Svecana loquuntur, reliqui per contemtum dicunt* ſpanſkeſtet. *It. confabulari*, hålla ſamtal.

Sparet, *v. a. parcere*, ſpara. *vid.* njuotetet. Kutte ſparet matta, ånabit tjågga, *qui parcimoniæ operam dat, multa colligit bona.*

Sparilats, *vid.* njuotetakes.

Sparra, *plural.* ſparrah, *feſtucæ, quibus pelles expanduntur, ut ſiccentur*, ſpilror at ſpånna ut hudar och ſkinn med, då de ſkola torkas.

Sparrto, ſparrtos, *n. a. alacer*, hurtig, flink. *Proprie de ſexu fœmineo.*

Spejel, *ſpeculum*, ſpegel.

Speijar, *irriſor*, beſpottare.

Speijot, *v. a. irridere*, begabba. Inta mo ſpeijot ſita, *me ſemper irridere vult.* Speijogåtet, *inchoat.* begynna at begabba.

Speijom, *n. ſ. irriſio*, begabberi.

Spekket, *v. a. vola pulſare ſive percutere*, ſlå til med flata handen. Niårab ſpekket, *alapam impingere*, ge en örfil. Spekkeſtet, *dim.* Spekkegåtet, *inchoat.* begynna at ſlå til.

Spekkestem, *plaga, alapa*, ſlag, örfil.

Spekkestallet, *v. a. frequ. & intenſiv. verbi* ſpekket, ofta ſlå, ſlå til hårdt med flat hand.

Spekle, *morbi ſpecies rangiferorum, vid.* pekke-kattjatak, et ſlags ſjukdom hos renar, ſe pekke-kattjatak.

Speklot, *v. n. dicto morbo corripi*, få ofvannåmnde ſjukdom.

Speletet, *ludere fidibus*, ſpela på inſtrument.

Spelmanne, *fidicen, muſicus*, ſpelman.

Spelte, ſpelde, *operculum camini*, ſpjäll.

Spetelsk, *n. a. leproſus*, ſpitälſk. Spetålſka, *lepra*, ſpitålſka. *vid.* tubre.

Spetjatet, *v. a. illudere*, begabba. Ele mo ſpetjat, *noli me irridere.*

Spetjatem, *irriſio, illuſio*, begabbelſe.

Spiejet, *v. a. perdere*, förderfva. Spiejeſtet, *dim.* litet förderfva. Spiejegåtet, *inchoat.* begynna at förderfva.

Spiejar, *perditor*, förderfvare. *Transl. fur*, tjuf. *cfr.* håkketeje. Spiejeje, *id.*

Spiejo, *n. ſ. exitium*, förderf. *vid.* peiſko.

Spiejok, *n. a. pernicioſus*, förderfvelig.

Spiejot, *paſſiv. corrumpi*, förderfvas.

Spiejem, *n. ſ. depravatio*, förderfvande.

Spignja, *vid.* ſpanne.

Spikar, *clavus ferreus*, ſpik, route naule.

Spillet, *effundere, profundere*, ſpilla.
Spira, *ſceptrum*, ſpira.
Spiri, *n. ſ. beſtia*, vildjur. Spirits, *dim.* et litet vildjur. *Ganand.*
Spirets, *baculus quo pila propellitur*, kåpp at ſlå båll med, ſåltrå.
Spislaipe, *panis vilior*, ſpisbröd. Spiswuola, *cereviſia vilior*, ſpisöl.
Spiss, *caminus*, ſpiſel. *vid.* wuobne.
Spisset, *v. n. ſufficere*, råcka til. *v.* ållet.
Spiåjet, ſpiåjar, *vid.* ſpiejet.
Spiål, ſpjåla, *chartæ luſoriæ*, kort.
Spiålet, *v. n. chartis ludere*, ſpela kort.
Spiåleje, ſpiålanje, *qui ludet libenter chartis*, kortſpelare.
Spiålem, *luſus chartarum*, kortſpel.
Spiålatet, *v. n. geſticulari*, gyckla. *It.* Kokte kalkab mon taina ſpiålatet? *qua ratione me in hac re geram?* huru ſkal jag båra mig åt hårutinnan?
Spiålkeset, *cum* e *ante* ſ *breviſſimo, v. n. diffindi, effringi*, ſpillra ſig, ſpricka eller brytas ſönder. Fiållo ſpiålkeſi, *aſſis diffindebatur*, brådet ſprack ſönder. *vid.* luoddenet.
Spiålkates, *n. ſ. feſtuca*, ſpillra.
Spiålkotet, *v. a. findere*, klyfva, ſpillra ſönder. Spiålkotaſtet, *dim.*
Sposket, *naſo ſuſpenſo irridere*, beſpotta, ſpåtſkas. Alo ſodn mo ſpoſki, *me ſemper irridet*, han grinar altid åt mig. Spoſkeſtet, *dimin.* Spoſkegåtet, *inchoat.*
Sprainet, ſpraidnet, *v. n. exſilire, celeriter exſurgere*, haſtigt ſtiga up, ſpringa up. Spraini juolki nal, *in pedes celeriter exſurgebat*, han ſteg haſtigt up. Spraineſtet, *dim.* Sprainegåtet, *inchoat.* begynna at ſpringa up.
Sprettet, *v. n. erumpere, prorumpere*, briſta ut. Warra piåwas ſpretti, *ſudor ſangvineus emanabat. It. active: pertundere, perforare*, genomſtinga. Wina kaggab ſprettet, *vini dolium relinere*, ſpråtta ell. borra up et vinkåril.
Sprigget, ſprigket, *v. n. intumeſcere fermento*, jåſa och ſvålla up. Sprigkem, *ſubſt. ipſe actus ſive ſtatus, dum iſtud fit*, upſvållande och jåſning.
Spuol, *n. ſ. puſtula*, blåſa, blemma. Luoddet ſpuoleb, *puſtulam aperire.*
Spåddet, *v. a. ſubſannare*, beſpotta.
Spåddem, *n. ſ. irriſio*, beſpottelſe.
Spådnot, ſpånot, *v. n. dicitur de aqua ſuper glaciem lacuum, dum congelatur*, ſåges om vattn på iſar, når det fryſer up. Jaureh låh ſpådnom tjåſkemeſt, *aqua, (quæ ſuper glaciem lacuum moleſtiæ erat iter facientibus) frigore congelata eſt*, vatnet på iſarna har fruſit up.
Spåketet, ſpåkketet, *v. n. vid.* jittet.
Spånos, ſpånom, *n a. gelu concretus*, tilfruſen. I le taſt ſåule, jaure le ſpånos, *aqua non amplius eſt ſuper glaciem, gelu enim concreta eſt*, det år ej nu mera vatten på iſen, ty det år tilfruſit. Spånom jaure, *lacus in quo aqua eſt nulla ſuper glaciem, ſed gelu concreta*, en ſjö, hvareſt vatnet på iſen år vål tilfruſit. *cfr.* ſåule, ſpådnot.
Spånot, *v. n. vid.* ſpådnot.
Spåret, *v. n. in ſuperficie aquæ ſalire & ſtrepere, ut ſolent piſces*, plaſka i vatnet ſom fiſkar. Qwele tjatſeſn ſpåra, *piſcis aquæ ſuperficiem cum ſtrepitu commovet*, fiſken plaſkar i vatnet.
Spåring, *n. ſ. grallæ*, ſtyltor, gånglor.
Spårram, *vid.* ſkuow.

Spåwet, *v. a. præsagire*, förespå. Spåwar, *qui futura præsagit.* Talki spåwar, *tempestatem futuram præsagiens*, wåderspåman.

Spål, spålet, *vid.* spiål, spiålet.

Spålt, *n. s. portio, pensum*, del. Lokkem spålt, *pensum legendorum*, lexa.

Spårro, *centunculus calcei*, skolapp.

Spóleg, *n. s. frustulum, mica*, smula.

Spótjeles, *spectrum*, spóke. *v.* swikol.

Sqwolgelet, sqwolgetet, *vid.* skuolgelet.

Sqwolgatak, *n. s. diarrhæa*, durklopp, *vid.* tjadatak. Sqwolgataki sjaddib, *diarrhæam contraxi.*

Sqwoiwe, *n. a. parcus, tenax*, nisk, snål.

Sqwoldar, *nugator, qui reticenda divulgat*, sqvallrare, sqvalleraktig. Sqwoldar ålma, *vir qui nihil reticere potest.*

Sqwolder, *n. s. nugæ*, sqvaller. Sqwolderit hâlet, *nugas loqui.* Tjålga sqwolder, *meræ nugæ.*

Sqwoldertet, *nugari*, sqvallra. Sqwolderteje, *nugator*, sqvallrare.

Sqworkelet, sqworkok, *vid.* qworkelet, qworkok.

Sqwornes, *castus*, *vid.* skuornes.

Sqwoud, *calvus*, skallig, hårlós.

Sqwoudetet, *v. a. calvum reddere*, góra skallig.

Sråp, *jactator*, en som skryter, *vid.* rampar.

Stabne, *navigii prora aut puppis*, stamn på et fartyg. Auta ketje stabne, *prora*, fram-stamn. Mange ketje stabne, *puppis*, bak-stamn.

Stad, stada, *urbs*, stad. Stadas, *urbicus*, som hórer til stad.

Stad, stadan, *adv. directe*, ånda rått fram. Stadai, *id. vid.* njuolg.

Stades, stådok, *n. a. in neutram partem inclinatus*, som ej lutar åt någondera sidan. *Transl.* stadok ålma, *vir probus & qui promissis stat*, en god och ordhållig man, pålitelig man.

Stadet, *v. a. retinere, cohibere*, stådja af, hålla fast. Idtjib aibmot tâmpâb, *stadet*, *eqvum refrenare non potui. It. ad debitum locum aut plagam dirigere*, styra eller stålla rått fram.

Stadastet, *v. n. metam sive scopum contingere, incidere*, tråffa målet, tråffa in. I tat birso stadast, *a scopo hoc sclopeto aberratur*, denne bóssan går ej rått. *Transl.* i so hâla stadast, *ejus verba fide carent*, hans ord åro ej trovårdiga.

Stadeles, *vid.* stades.

Stadestattet, *cohiberi sive refrenari posse*, kunna hållas eller tyglas.

Stadfo, *portus, locus ubi cymbæ ad littus appelluntur*, hamn, båtlåndning.

Stadfotet, *ad littus appellere*, landa.

Stadtjo, *vasculum fusorium plumbi*, stópslef.

Stadtje, *vid. supra* malge, *id.*

Staggek, *n. s. claustrum, omne id, quo quidquam clauditur*, stångsel. Kaska staggek, *paries intergerinus, id quod unum ab altero separat*, mellanbalk.

Stagget, *v. a. claudere, occludere*, stånga. Ukseb stagget, *januam claudere repagulo*, stånga igen dórren. Staggestet, *dimin.* litet stånga igen. Staggegâtet, *inchoat.* begynna at stånga igen. *cfr.* puodot.

Staggo, *n. s. contus, pertica*, stång. Staggots, *dim.* en liten stång.

Staiket, *v. n. consistere posse*, bestå, kunna stå. Ib juolki nala staika, *pedibus*

dibus consistere nequeo, jag kan ej stå på fötterna. I sodn staika wadset, *gradum firmare non potest*, han kan ej gå, utan vil slinta. *Transl.* I sodn aimolaka staika, *rem male gerit*, han begår sig ej sårdeles vål. Puorakit mon staikab, *optime se habent res meæ*, jag består mig rått vål. Staikestet, *dim.* Staikagåtet, *inchoat.* begynna at kunna stå. *cfr.* tsåptsot.

STAIKEM, *n. f. firmitas*, bestånd.

STAIKES, staikok, *n. a. stabilis, constans*, ståndaktig, stadig. Staikok wadset, *stabilis eundi, non vacillans*, stadig at gå. *Oppos. & Compos.* ostaikes, ostaikok, *inconstans, instabilis*, ostadig, obeståndig.

STAIKESWUOT, *n. f. firmitas, constantia*, stadighet, ståndaktighet.

STAIME, *n. f. strepitus*, buller, stimm. Staime sjaddai, *strepitus factus est.*

STAIMET, *v. n. strepere*, bullra, stimma. Kaskabsa staimet, *inter se strepere.* Staimegåtet, *incheat.* begynna bullra.

STAINAK, *rangifer fæmina infæcunda, quæ numquam peperit paritque*, en renko, som aldrig burit någon kalf eller bår.

STAINEK, *v.* kipta. Stainet, *v.* kiptetet.

STAIPARTET, *v. n. morbo graviter confictari absque laxamento & levamine*, vara mycket och hårdt sjuk, utan at få någon ro och lisa. Staiparti ijab tjada, *per totam noctem graviter & absque levamine ægrotavit*, han plågades af sjukdom hela natten igenom.

STAK, *focus*, eldstad. *Fenn.* tacka, *caminus.*

STAKK, *n. f. viscus*, köttstycke. *It. adj.* stakk ågat, *possessor legitimus & genuinus*, råtter ågare. Stakk arbolats, *hæres genuinus.*

STAKKAR, *n. a. miser, misellus*, stackare.

STAKKE, *lupus*, varg.

STAKKET, *v. a. disrumpere*, sönderrifva.

STALE, *chalybs*, stål. Stalest, *chalybeus.*

STALL, *n. f. stabulum*, stall.

STALKES, stalkok, *n. a. firmus*, stadig.

STALLE, *n. a. macula alba in fronte notatus*, som har en stjerna eller hvit fläck i pannan, blåsig. Stalle piådnak, *canis, cui macula alba in fronte est*, en hund med hvit fläck i pannan.

STALO, *gigas*, jåtte. *Gigas quoque appellatur* jåttenes *nomine magis generali. Gigantum unus maxime terribilis & (ut ferunt) ferreis vestimentis indutus appellabatur* stalo, *cognomine* jitjatja, *quem, ut anthropophagum, omnium maxime timuerunt. In meditullio frontis unicum habuisse oculum fabulantur, magnitudine stupenda. Hodie illos, qui solitariam agunt vitam & cum aliis conversari non curant, per contumeliam vocant* stalo. *Hinc*

STALOSTET & stalostallet, *v. n. vitam agere solitariam, solitarium esse*, lefva för sig sjelf utan folks umgånge. Aktok sodn stalosta, *solitariam ille agit vitam, ut eremita*, han lefver allena och utan något sållskap. *It.* stalostallet, *de illo ludendi genere dicitur, dum unus, fascia sive linteo præcluso prospectu oculorum, reliquos persequitur & comprehendere studet.* Stalostallet kallas ock at leka blindbock.

STALPE, *lupus*, varg. *vid.* stakke.

STALPAJ, stalpajes, *n. a.* Stalpajes jape le tat, *hoc anno magna est luporum multitudo*, i år år en stor myckenhet af vargar. Harbmat le tat ådnam stalpaj, *hæc regio lupis est amica & nutricia.*

STAM-

Stampa, *ſitula*, ſå. *Fenn.* ſammis, *dolium.*

Stand, *vitæ genus*, lefnadsſätt, ſtånd.

Standar, (*accentu in penult.*) *n. a. ſtrepens, qui ludit & ſtrepit*, en ſom ſtimmar.

Standet, *v. n. more puerorum ludere, ſtrepere*, bullra, ſtimma ſom barn. Standegåtet, *inchoat.* begyn. ſtimma.

Stanet, *v. n. vid.* kånoket, tjodtjetet.

Stapp, *n. a. repletus, refertus*, upfyld, Stapp tewas, (*per pleonaſm.*) *refertiſſimus*, aldel. upfyld och fullpackad.

Stappet, *v. a. farcire*, ſtoppa, upfylla. Stappet jaſob wuoſſai, *ſaccum farina confercire*, packa ſåcken full med mjöl. Stappeſtet, *dimin.* litet packa. Stappegåtet, *inchoat.* begynna packa.

Starbet, *v. a. metuere, extimeſcere*, vara rådd, högeligen frukta. Ib etjen pira nau ſtarba, ko to pira, *non tam de me, quam de te metuo*, jag år ej ſå rådd för min egen del, ſom jag år om dig. Starbeſtet, *dim.* litet frukta. Starbegåtet, *inchoat.* begyn. at frukta. Starbegåtin muſte, *me timere cœperunt.*

Starbeje, *metuens*, den ſom år rådd.

Starbo, *n. ſ. metus, terror*, fruktan, förſkråckelſe. Alo ſtarbon wieſot, *in metu ſemper eſſe. cfr.* pallo.

Starro, *n. herbæ, carex*, ſtarrgrås.

Startek, *n. a. contumax*, halsſtarrig.

Startekwuot, *n. ſ. contumacia*, halsſtarrighet.

Startestallet, *v. n. contumacem eſſe*, vara halsſtarrig eller hårdnackad.

Stattertallet, *ægre poſſe*, med möda kunna. Walla die ſtattertalla tjåken adnetet ålob, *ægerrime gregem continere valet*, han kan med möda hålla hjorden tilſammans.

Stattertet, *idem. It. curſu deſiſtere cogi*, nödgas ſtadna i ſit lopp. Statterten taſſan tjodtjeti, *in medio curſu ſubſiſtere quaſi coactus eſt*, han likaſom nödgades ſtadna af i ſit lopp.

Staura, *n. ſ. fuſtis*, ſtake, ſtör.

Staurahet, *v. n. inſtar pali erectum eſſe*, ſtå ſom en ſtör. *It.* Maina todn widnotak ſtaurahah? *quid heic ſtas otioſus?* hvarföre ſtär du hår fåfång?

Stautjaret, *v. n. proruere, corruere*, falla omkull, falla öfver ånda. Åbbå kåte ſtautjari, *domus corruebat tota*, hela huſet föll omkull. *v.* ſlamet.

Stautjetet, *v. n. idem quod* ſtautjaret. Stautjetatjet, *inchoat.* begynna at falla omkull.

Stawadet, ſtawatet, *v. a. ſyllabas colligere atque diſtinguere*, ſtafva. Stawatemen le åſka, *ſyllabarum conjunctione adhuc occupatus eſt*, han håller ånnu på at ſtafva orden.

Staweles, *n. ſ. ſyllaba*, ſtafvelſe.

Stebel, *ocrea*, ſtöfvel.

Stebn, ſtebnek, *n. ſ. vocatio in jus*, ſtåmning. I le ſtebnekeb ådtjom, *in jus vocatus non eſt*, han har ej fått ſtåmning.

Stebnet, *v. a. devovere*, önſka ondt, förbanna. Stebni mo wårramuſt ko matti, *me quam peſſime devovebat. It.* ſtebnet & ſtebnot, *citare, in jus vocare*, ſtåmma. Stebnot kalkab to, *te in jus vocabo*, jag ſkal ſtåmma dig för råtta. Stebnetowet, *paſſiv. in jus vocari*, blifva ſtåmd.

Stebno, *n. ſ. convocatio multitudinis, concio*, allmogens ſammankallande, ſtåmning.

Stebnotallet, *in jus vocari*, blifva ſtåmd.

Stebtje, *n. f. lis, rixa, pugna*, tråta, ſtrid, ſlagsmål. Stebtjeb takkai tas, *litem pugnamque excitabat*, han åſtadkom kif och ſlagsmål.

Stebtjetet & *contr.* ſtebtjet, *pugnare & delitigare*, kifva och ſlåſs. Maina tije ſtebtjetebet? *qua de re concertatis?* Stebtjegåtet, *incboat.* begynna ſlåſs och tråta.

Stentje, *n. f. lutum, cœnum*, orenlighet.

Steuk, *ſclopetum, bombarda*, böſſa.

Stikko, *ulna*, aln. Stikko pele, *dimidium ulnæ*, en half aln.

Stikkostet, *v. a. ulna metiri*, måta med aln. Skrudeb ſtikkoſtet, *pannum ulna metiri.*

Stildet, *v. a. collocare*, ſtålla, ſåtta.

Stildem, *n. f. collocatio, diſpoſitio*, ſtållande, inråttande.

Stillet, *v. a. conſtituere, jubere*, förordna, befalla.

Stimpeldet, *v. n. vacillare*, ragla, ſnaffva. Winaſt ſtimpeldet, *ex vino vacillare*, ragla af rus och drycker. Pådnjekuts ſtimpelden wadſi, *ſenex titubando ibat*, gubben gick och ſnaffvade.

Stinfast, *n. a. perpetuus*, beſtåndig. Stinfaſt åigat, *poſſeſſor perpetuus.*

Stinke, *n. f. contentio, pugna*, ſtrid, kif.

Stinn, *n. a. pervicax, pertinax*, hårdnackad. Stinn almats, *homo pervicax*, Stinnawuot, *ſubſt. pertinacia, obſtinatio*, hårdnackenhet, treſkhet. To le tatt ſtinnawuot, *tua iſta eſt obſtinatio.*

Stittjo, *n. a. rigidus*, ſtyf, ſtel. Stittjo muora, *lignum rigidum, quod flecti nequit*, et ſtyft trå. *vid.* kittjos.

Stittjot, *adv. rigide & inflexibiliter*, ſtyft, oböjeligit. Stittjot wadſa, *rigidus incedit, corpore erectiſſimo*, han går mycket rakt och ſtyft.

Stiwret, *v. a. gubernare, regere*, ſtyra.

Stiwrar, *gubernator, dux, conductor*, ſtyresman, handledare.

Stiws, *n. f. tumultus, perturbatio*, oro, buller, oreda. Stiwſeb takkai, *tumultum fecit*, han gjorde ovåſende.

Stiwset, *v. a. perturbare*, oroa, ofreda. Ale mo ſtiwſe, *noli me perturbare.*

Stiåma, *n. a. pernix*, haſtig, ſnåll.

Stobmot, *v. n. improviſum præterire aliquem*, omfaras. *vid.* mållotet, mållet. *It. a recta via aberrare*, villas, fara vilſe.

Stol, *ſella*, ſåte, ſtol. Hårlogwuoten ſtol, *thronus gloriæ.*

Stop, *n. menſuræ, dimidium canthari*, ſtop, en half kanna. *It. vas, poculum*, drickeskåril. Silba ſtop, *poculum argenteum*, ſilfverbågare.

Straff, *n. f. pœna*, ſtraff. Straffot, *punire*, ſtraffa. *vid.* pakkates, pakkatet.

Stragges, *n. f. veſtigium trahæ aut alius ejusmodi vehiculi*, ſpårr efter en ſlåde eller något annat dylikt åktyg.

Straktje, ſtrakt, *infundibulum*, tratt.

Stranjes, *n. f. ſtria, vibex*, ſtrima, ſkråma. Riſſen ſtranjeſeh, *vibices virgis factæ.*

Stranjestet, *v. a. vibices facere & ſtrias*, göra ſtrimmor och ſkråmor.

Strattjotet, *v. a. extendere*, utſtråcka.

Strapet, ſtrapketet, *vid.* ſlapptjet.

Strauket, *v. a. rapere, arripere*, rycka, rappa åt ſig. Sodn ſtrauka mab ſita, *quod vult abripit*, han tager bort hvad han vil. Straukeſtet, *dimin.* Straukegåtet, *incboat.* begynna rycka åt ſig.

Straukem, *n. s. raptio*, bortryckande.

Straukot, *v. a. frequ. idem quod* ſtrauket. Straukogåtet, *inchoat. incipere abripere*, begynna at bortſnappa.

Strawe, *n. ſ. æſtus maris*, *fluxus & vortex aquarum*, ebb, ſtröm, vattuhvirfvel.

Strautot, *v. n. timore percelli*, blifva rådd. Strautogåtet, *inchoat.* begynna blifva rådd.

Striwket, *v. a. delere*, utſtryka.

Strit, *contentio*, *vis*, *violentia*, ſtrid, våld, våldſamhet. *cfr.* rito.

Strud, *n. ſ. pannus*, kläde, ſkrud, *id.*

Struddet, *v. n. vid.* ſtrapet, ſlapptjet.

Strugnje, *n. ſ. ruga*, ſkrynka. Like ſtrugnje, *ruga cutis*, ſkrynka i hullet.

Strugnjestallet, *v. n. rugoſum fieri aut eſſe*, vara eller blifva ſkrynkig.

Struket, *delere*, *vid.* waſkot.

Struot, ſtruota, *dies ante natalem Chriſti*, *vigilia Nativitatis Domini*, Julafton. *Hunc diem a Lapponibus feſtum habitum fuiſſe, etiam antequam Chriſtianæ addicti fuerunt Religioni, probabile eſt & ipſi tradunt. Nonnulli credunt* ſtruot *Deam fuiſſe, quam imprimis illo die cultu proſecuti ſunt, & quod* ſtruot *eadem ſit atque Syrorum Aſtarte ſive Aſtaroth, ut in Sacro codice appellatur. Incolas Grœnlandiæ, illo ipſo anni tempore, ſolenniter feſtum ſolis redituri celebraſſe Cranzius refert, an vero Lappones id ipſum fecerint, eandem ob cauſſam, certo ſtatuere non poſſumus. Lac rangiferinum in vaſcula ex cortice betulino facta miſerunt & in cacuminibus abietum collocarunt, quo ipſo Diis ſive Deæ* ſtruot *ſacra fieri crediderunt, qui ritus etiam hodie vix plane obſoluit.*

Strupkad, *hauſtus avidior*, *v.* klotſjes.

Strupket & ſtruppeſtet, *v. a. avide & feſtinanter exſorbere*, haſtigt dricka ut.

Strute, *n. ſ. angulus*, kant, hörn.

Stråtto, *chirotheca vetuſta*, en gammal handſke. *It. idem atque* råto, ſe råto.

Strång, *n. a. rigidus*, ſtrång. *v.* puoſje.

Stråtjot, *v. n. ejulare*, gråta, ſkrika och gråta. *vid.* walot.

Stråtjom, *n. ſ. ejulatus*, ſkrån, gråt.

Stråwet, *ſedulum eſſe & laborioſum*, *allaborare*, vara arbetſam och flitig.

Stråwar, *ſedulus*, *laborioſus*, flitig, arbetſam.

Studdo, *n. ſ. intervallum*, *diſtantia minor*, et ſtycke våg, et litet afſtånd. Studdon tjowoi, *aliqua diſtantia ſequebatur*, han fölgde efter på et litet afſtånd. Studdo le tan waren ja jauren kaſkan, *hic mons aliqua diſtantia a lacu diſtat*, det år et ſtycke våg ifrån detta berget til ſjön. Studdots, *dimin.* et mycket litet afſtånd.

Stuekke, *vid.* ſtuokk.

Stuewet, *vid.* ſtuwet.

Stuggestet, *vid.* waſtahet, *idem.*

Stuibme, *n. ſ. tumultus*, buller, uplopp.

Stuibmes, *n. a. tumultuoſus*, bullerſam, ſtormande. Stuibmes måra, *mare procelloſum*, ſtormande haf.

Stuibmet, *v. n. tumultuari*, bullra, göra ovåſende. *vid.* ſtebtjetet.

Stulkes, ſtulka, *n. a. ingens*, *valde magnus*, mycket ſtor, fullkomligt ſtor. Stulkes hauk, *lucius valde magnus*, en mycket ſtor gådda.

Stumpakakko, *panis craſſior*, limpa.

Stuodho, *mulier grandiuſcula & obeſa*, et ſtort och fett qvinfolk, flunſa.

Stuokke, *truncus*, *caudex*, ſtock, klabb.

Stuok-

Stuokkotet, *v. a. equo aut ali animali compedem ligneam injicere*, ſtocka en håſt. *It.* birſob ſtuokkotet, *ſclopeti ferreum cylindrum vagina lignea munire*, góra ell. ſåtta ſtock på en bóſſa.

Stuokkot *v. n. intumeſcere*, ſvålla up.

Stuoldot, *cunctari*, *commorari*, drója. Ijab ſtuoldoi, *noctem commoratus eſt*, han drógde óſver natten.

Stuopet, *v. n. reſiſtere valere*, *ſufficere*, kunna ſtå emot, fórſlå. I werbme jákkan ſtuope, *vi fluminis rete piſcarium proſternitur*, nåtet kan ej ſtå fór ſtrómmen ſkull. Stuopeſtet, *dimin.* Stuopegåtet, *inchoat.* begyn. at kunna ſtå emot.

Stuor, ſtuorak, ſtuores, *n a. magnus*, ſtor. Stuora ålma, *vir magnus*, en ſtor man. Man ſtuor? *quantus?* huru ſtor? Ikka man ſtuor, *quantumvis magnus.* Stuor jukkales, *bibaculus*, *bibacitati deditus*, ſtordrinkare. *Transl.* ſtuores, *ſuperbus*, hógfårdig. Ila le ſodn ſtuores, *nimis ſuperbus eſt*, han år altfór hógfårdig. Die li almatjen ſtuores, *vah! virum magnum. Admirantis eſt & idiotiſmus*, *quem ſi ad verbum in Latinum converteres*, *diceres: erat hominis magnus. Sic etiam* qwelen ſtures, *pro* ſtuora qwele, *piſcis magnus ſive ingens*, *nam ſuperlativum hæc phraſis indicat. Compar.* ſtuorab, *major*, ſtórre. *Superlat.* ſtuoramus, den ſtórſte. Stuoreswuot, *ſubſt. magnitudo*, *ſuperbia*, ſtorlek, hógfårdighet. Stuoreswuotinas, *arrogantia ſua. cfr.* jånjok. Stuoreslaka, *adv.* Stuoreslakats, *adj. vid.* laka & lakats, lakaſats.

Stuorastallet, *v. n. ſuperbire*, *elate ſe gerere*, hógfårdas. I tatt ålma matte ſtuoraſtallet, *ille inſolens eſſe nequit*, den mannen kan ej vara hógfårdig.

Stuorastalleje, *inſolens*, hógmodig.

Stuorastallem, *n. ſ. arrogantia*, hógmod. Stuoraſtallem lake le tatt ſo, *iſta ejus eſt ſuperbiendi ratio.*

Stuoranet, *v. n. majorem fieri*, *creſcere*, bliſva ſtórre, tiltaga, våxa. Juo le ſtuoranam, *jam major evaſit.* Stuoranaſtet, *dim.* bliſva lit. ſtórre. Stuoranatjet, *incboat.* begynna at bliſva ſtórre.

Stuorek, ſtuorak, *gigas*, jåtte, reſe.

Stuoretet, *v. a. majorem reddere*, *augere*, góra ſtórre, fórókа.

Stuorot, ſtuorogåtet, *vid.* ſtuoranet.

Stuowet, *v. a. in uno loco perſtare facere*, góra at en fórbliſver på et rum, trygga. Stuowib ſwainaſeb, wai orroli mo ludne, *famulo perſvaſi*, *ut apud me perſtaret*, jag fórmådde drången at bliſva qvar hos mig.

Stuowok, ſtuowes, *n. a. tranquillus*, *manſvetus*, ſpak, ſtilla, rolig. Stuowok påtſoh, *rangiferi manſveti*, renar ſom ej åro yra. *Transl.* ſtuowok teudnar, *famulus conſtans ſive apud unum eundemque herum diu perſtans*, en tjenare, ſom långe tjenar hos en och ſamma husbonde. *It.* ſtuowok wadnas, *cymba ſtabilis*, *quæ in utramque partem non oſcillat*, en ſtadig båt, ſom ſtår ſtadigt på vattnet.

Stuowot, *v. n. in uno loco perſtare incipere*, *curſu deſiſtere*, begynna at hålla ſig på et rum, ſakta ſig. Stuowogåtet, *incboat. idem.*

Sturanet, *v. n. labi*, *ruere*, falla.

Sturje, *n. ſ. ſeditio*, upror, uplopp.

Sturot, *adv. inclinate*, lutande. Wadnas le auta ketjen mete ſturot, *cymba qua proram depreſſior eſt ſive magis onerata*, båten år framlaſtad, lutar åt fråmre delen. Mange ketjen mete ſturot, *qua puppem magis onerata*, baklaſtad.

Stur, ſture, *gubernaculum*, roder.

Stuwet, ſtuwok, *v.* ſtuowet, ſtuowok.

Ståd, *n. ſ. columen, fulcrum*, pelare, ſtód.

Stådent, *Studioſus*, Student.

Ståderet, *v. a. literis operam dare*, ſtudera.

Ståket, *v. n. ludere*, leka. Mana ſtåkeh, *liberi ludunt*, barnen leka. *It. ſtrepere*, bullra. Ståkeſtet, *dim.* leka litet. Ståkegåtet, *inchoat.* begyn. leka.

Ståk, *n. ſ. luſus*, lek. Waſtes ſtåk, *luſus turpis*. Manai ſtåk, *luſus puerilis*. *It. ſtrepitus*, buller.

Ståkenje, *ludendi cupidus*, benågen at leka.

Stålet, *v. a. mordere*, bita. Piådnak mo ſtålet ſita, *canis me vult mordere*, hunden vil bita mig. *Item*, *latrare*, ſkålla.

Stålem, *n. ſ. morſus*, bett.

Stålot, *v. a. frequ. id. qu.* ſtålet.

Stånd, *conditio*, *ſtatus*, ſtånd.

Ståpo, *ædes*, *ædicula*, ſtuga.

Stårk, *femoralia*, byxor. *vid.* måuka.

Ståtjet, *v. n. ſtrepere*, bullra, góra oljud. Qwele tjatſen ſtåtja, *piſcis aquam cum ſtrepitu commovet*, fiſken plaſkar i vatnet.

Ståbno, ſtåbnet. *vid.* ſtebno, ſtebnet.

Ståde*s*, *n. a. præſens*, nårvarande. Ib lam ſtådes, *abſens eram*, jag var ej tilſtådes.

Ståmpel, *ſignum*, *typus*, ſtåmpel.

Ståntje, *cœnum*, tråck. *vid.* ſtentje.

Ståntjet, *inquinare*, orena, beſudla.

Ståppet, ſtåppegåtet. *vid.* ſtappet.

Stårk, ſtårkes, *n. a. acer*, *acerbus guſtatu*, ſtark, ſom har en bitter och ſtickande ſmak. Stårkok wuoſta, *caſeus auſtero ſapore*, oſt af en ſtråf ſmak. *It.* ſtårk, *robuſtus*, ſtark, ſom har goda krafter. *Tranſl.* pednik, ſtårk, *pecunioſus*, penninge-rik. *cfr.* karres, wekſes.

Subm, ſubma, *adv. incaſſum*, *fruſtra*, fórgåfves. Subma pargaime, *incaſſum laboravimus*, vi arbetade fórgåfves. *It. & quidem ſæpiſſime ut negativum, de illis rebus, quæ impoſſibilia vel ſaltem valde difficilia ſunt & ardua:* Subma tatt muſte orro, *id mihi factu impoſſibile eſt*, nog får det vara ogjordt fór mig, det blir mig omójeligit at góra. Subma mon påtab, *vix & ne vix quidem ego venturus ſum*, o! aldrig kommer jag. *Interdum abſolute ponitur:* i kus ſubm? *(per idiotiſm.) impoſſibile eſt*, det år omójeligit. *Ut nomen habitum eſt hoc adverbium a nonnullis Auctoribus, ut e. g. in verſione Novi Teſtamenti Lapponica:* Submit tåbdeman, *intellectu difficilia*, *2 Pet. 3:*

Submet, *v. n. vid. ſupra* nullet.

Submitet, *v. a. negligere*, fórſumma.

Suddatak, *n. morbi*, *tabes*, trånſjuka, tvinſot. *Nunquam de hominibus dicitur, tantum de pecudibus*, ſåges endaſt om boſkap.

Sudde, *n. ſ. apertura glaciei*, *locus aliquis lacus cujusdam*, *ubi glacies non eſt*, *ſed aqua liquida gelu non concreta*, vak, óppet vatten på en annars tilfruſen

frusen sjö. Suddats, *dim.* en liten vak. *cfr.* labla. *Fen.* suu, *os*, *orificium.*

Suddes, *n. a. gelu non concretus*, otilfrusen. Suddes jaure, *lacus gelu non concretus*, en sjö, som ej är tilfrusen. Suddes tjatse, *aqua non concreta gelu*, öppet vatten, vatten som ej är frusit.

Suddet, *v. n. regelari*, *liquescere*, *resolvi*, tina up, smälta up. Muotta sudda, *nix resolvitur sive liquescit*, snön smälter. Bli tâllān sudda, *plumbum igne liquescit*, bly smälter i elden. Suddestet, *dim.* litet smälta. Suddegâtet, *inchoat.* begynna smälta.

Suddetet, *v. a. liquefacere*, smälta. Silbab suddetet, *liquefacere argentum*, smälta silfver.

Suddeteje, *fusor*, smältare, gjutare.

Suddar, *peccator*, syndare.

Suddo, *n. f. peccatum*, synd. Arbe ja takko suddo, *peccatum originale & actuale*, arfsynd och vårksynd. Suddo tulwe, *diluvium universale*, syndaflod. Suddo tåbdestem, *confessio peccatorum.* Suddotak, *cas. negativ. sine peccato*, utan synd.

Suddokes, *n. a. peccator*, *peccans*, syndig. Suddokes almats, *homo peccator*, en syndig mennifka.

Suddotebme, *n. a. peccato carens & culpa*, *expers peccati*, syndlös.

Suddotet, *v. a. peccare*, synda. *Melius dicitur:* suddob takket.

Sudet, *v. a. cymba transportare*, *v.* sutet.

Sudet, sudhet, *de serpentibus dicitur*, *mordere*, stinga, hugga, säges om ormar. Kårbma suda, *serpens mordet*, ormen hugger. *Exedere*, fråta, tåra. *It.* nåpoit sudhet, *rapas igne torrere*, steka rofvor. Påskâit sudhet, *caules angelicæ torrere. cfr.* påsk.

Sudhem, *n. f. ebullitio*, sjudande. *Item*, sudhem kårbma, *vipera*, huggorm. *It. venenum*, förgift.

Sudhales, *n. a. venenatus*, förgiftig. Sudhales kårbma, *angvis venenatus*, en förgiftig orm.

Sudhitet, *v. n. sonum edere sibilantem*, gje et hvåsande ljud ifrån sig, fråsa.

Sueddet, *v. a. abscindere*, *scindere*, skåra, afskåra. Sueddin tuorgit muorist, *ramos ex arboribus abscindebant*, *Matth. 21: 8.* Erit sueddet, *excidere*, *abscindere*, borthugga, afhugga. Sueddestet, *dim.* Sueddegâtet, *inchoat.* begynna at afhugga. Muorait sueddegâtin, *arbores cœperunt cædere.*

Sueikes, sueiket, *vid.* suoikes, suoiket.

Suewe, *n. f. nix*, snö. Sueweb palet, *nivem fodiendo removere*, *vid.* muot.

Suele, male suele, *serum sanguinis*, det tunna och vattenaktiga af bloden.

Suerre, *n. f. regio pubis & quæ inter femora est.* Suerre puoite, *pingvitudo ingvinalis. It.* suerre *sive rectius* suere, *ramus*, gren. Mâdde suereh låh tane ånon, *amnis hic in multos rivos minores diffluit*, denne ån har många grenar. *cfr.* suorge.

Sugnet, *vid.* sognotet.

Sujeles, sujet, sujetet *&c. v.* såjeles *&c.*

Suik, *adv. probe*, *facile*, *vid.* soik.

Sukt, *gravedo*, snufva, *vid.* snuop. *It.* sukt & lands sukt, *febris ardens sive inflammatoria*, hetsig feber.

Suldet, *v. a. metiri*, måta. Stikkoin suldet, *ulna metiri*, måta med aln. Suldestet, *dim.* litet måta. Suldegâtet, *incboat.* begynna måta. Suldegâtin man kukke lei, *quam longus esset* meti-

metiri cœperunt, de begynte måta hans långd.

Suldelet, *v. a. frequ. id. qu.* fuldet.

Suldetattet, *v. n. mensurari posse*, kunna måtas.

Sulgitet, *obmurmurare*, *obloqui*, fåga emot. Sulgit wele pakob, te todn flåwatalla, *si vel unicum jam obloqueris verbum vapulabis.*

Sulkotet, *v. a. farcire*, *confercire*, packa, stoppa. *Fenn.* sullon, *pedibus aut alio modo comprimo.*

Sulkoteje, *qui confercit*, packare.

Sullanet, fulletet, *vid.* fållanet *&c.*

Sunde, *n. officii*, *præfectus*, fogde. *Fen.* sundia, *expergefactor in templo*, spôgubbe.

Suobet, *vid.* fawat.

Suoddet, *abscindere*, *vid.* fueddet.

Suogget, *v. a. perforare*, *variis incisionibus ornare & foraminibus*, genomborra, gôra hål och inskårningar. Muorab fuogget, *lignum exsculpere & perforare.* Ådnameb fuogget, *terram proscindere.* Suoggestet & fuoggetastet, *dim.* lit. genomborra och krusa.

Suoggak, *n. a. incisionibus ornatus & crispatus*, tilskuren, krusig. Suoggak paste, *cochleare manubrio crispo & pertuso*, en sked med krusigt och genombrutit skaft. Suoggak qwele & *simpliciter* fuoggak, *piscis aëre tostus & sole cui ossa excisa sunt.*

Suoggetum, *n. a. id. qu.* fuoggak.

Suognet, *v. n. intrare*, *vid.* tjagnet.

Suogno, fuognotet, *vid.* fogno.

Suoj, fuoja, *instrumentum*, *quo retia texuntur*, nåtnål, hvarmed nåt bindas.

Suoibmet, *v. a. invadere*, *vide* ladet. *Fenn.* fuomin, *verbero.*

Suoje, fuojes, *n. a. a vento & procellis tutus*, *qui ventosus non est*, fri ifrån stormar och våder. Suojes faije, *locus qui non est ventosus*, et ställe, dår vådret ej tar. Suojes kadde, *littus non ventosum.* Suoje, *interdum substantive accipitur:* Suojeb ådtjoime, *tranquillitatem nacti sumus.*

Suojet, *v. n. a volatu subsidere*, fåtta sig ner ifrån flykten. *vid.* feiwot.

Suoikes, *n. a. diaphanus*, *translucidus*, genomskinlig, gles.

Suoiket, *v. n. pellucere*, vara genomskinlig. Suoitet *idem & usitatius. It. active:* fuoiketet, warpeb fuoiketet, *cymba pisces terrere*, skråma fisk med båten. *cfr.* warpe.

Suoim, fuoima, fuoibma puold, *clivus sensim in altum exsurgens*, en backe som småningom hôjer sig, långsluttande backe. *It. mediocris*, medelmåttig. Suoim wadfet, *pedetentim ire*, gå långsamt. Suoima bånda, *mediocriter dives*, medelmåttigt rik.

Suoimak, *n. a. idem.* Suoimak mårai, *ad iram non pronus*, fen til vrede. Suoimak jokk, *fluvius placide manans*, en ålf som år spak. Suoimakwuot, *lentitudo*, långsamhet.

Suoimen, *adv. sensim*, *lente*, småningom, litet efter hand, långsamt.

Suoine, *n. f. fœnum*, hô. Suoine kåte, *fœnile*, hôlada. Suoine håssen, *meta fœni. Fenn.* heinå, *fœnum.*

Suoinesk, *n. a. herbosus*, gråsfull.

Suoinitet, *v. n. viridi esse sapore*, *fœni saporem præbere*, smaka som hô och gräs, hafva smak af grônt.

Suojot, *v. a. filum in acum sive instrumen-*

mentum, *quo retia texuntur conjicere*, lägga garn i nåtnålen. *vid.* fuoj.

SUOITAK, *n. a. pellucidus, diaphanus*, genomſkinlig. Suoitak jägna, *glacies pellucida*, klar och genomſkinlig is.

SUOITET, *v. n. translucere, pellucere*, vara genomſkinlig. *cfr.* fuoiket.

SUOIWEN, fuoiwenes, *umbra*, ſkugge.

SUOIWENASTET, *v. a. obumbrare*, öfverſkygga, kaſta ſkugga ifrån ſig. Suoiwenaſtem, *inumbratio*, öfverſkyggande.

SUOKES, *n. a. ſpiſſus, denſus*, tjock, tåt. Suokes juptſe, *pulmentum ſpiſſius & ex uberiore farina factum*, tjock välling. Suokes graſe, *herbæ denſæ*. Suokes wuome, *ſilva denſa*, tjock och tåt ſkog. *Comparat.* fuoketeb, fuoketub, tjockare, tåtare. *Superl.* fuoketumus, den tåtaſte.

SUOKET, *adv. ſpiſſe, denſe*, tått, tjockt. Almatjiſt le harbmat fuoket, *hominum magna eſt & conferta multitudo*, det år mycket folktått.

SUOKETES, *n. f. denſitas*, tåthet. *It.* tane fuoketeſne, *in hoc hominum circulo*, i denna ſtora folkhopen. *It.* fuoketes, *arborum denſitas*, tjock ſkog.

SUOKKO, *n. f. tibiale*, ſtrumpa. *vid.* pidto. *Fenn.* fucka, *idem.*

SUOKKET, *ingemiſcere*, *vid.* ſjuoketet. *Fenn.* huocan, *gemo.*

SUOKNO, *parœcia*, Sockn.

SUOKOT, *v. n. denſari, ſpiſſari*, blifva tåt, tjockna. Melke fuoko ko tuolda, *lac igne ſpiſſatur*, mjölken tjocknar når hon kokas. *Lac rangiferinum citiſſime hoc modo ſpiſſatur.* Suokoſtet, *dim.* litet tjockna. Suokogåtet, *inchoat.* begynna tjockna. *Oppoſ.* niarbot.

SUOKOTET, *v. a. denſare, ſpiſſare*, göra tåt eller tjock. Melkeb fuokotet, *lac ſpiſſare*, göra mjölken tjock. Suokotaſtet, *dim.* göra litet tåtare. Suokotatjet, *inchoat.* begynna at göra tjockare.

SUOKOK, *n. a. idem ac* fuokes.

SUOKS, fuokſa, *vermis*, maſk. Pårrelowi fuokſiſt, *a vermibus exeſus eſt.*

SUOKSET, *v. n. vermiculari, vermibus impleri*, blifva maſkſtungen, upfyllas med maſkar. Suokſeſtet, *dim.* Suokſegåtet, *inchoat.* begynna blifva maſkſtungen.

SUOL, fuola, fuolek, *fur*, tjuf. Suol, fuola *adjective*, fuolek *ſubſt. accipitur.* Suolawuot, *furacitas, furtum*, tjufveri.

SUOLADET, fuolatet, *v. a. furari*, ſtjåla. Qweimes tawerit fuoladet, *proximi bona furari.* Suolataſtet, *dim.* ſtjåla litet. Suolatatjet, *inchoat.* beg. ſtjåla.

SUOLATEM, fuoladem, *n. f. furtum*, tjufveri.

SUOLDNE, *n. f. ros*, dagg. Iddietes fuoldne, *ros matutinus. cfr.* lapſe.

SUOLDNOS, *n. a. roſcidus, uvidus*, daggig, våt. Suoldnos ådnam, *terra uvida*, våt mark. Suoldnoswuot, *ſubſt. humor*, våthet.

SUOLDNOT, *v. n. humeſcere*, blifva våt och fuktig. Salte le fuoldnom, *ſal humorem attraxit, humidum factum eſt ſal*, ſaltet har tagit våtſka til ſig. Suoine le fuoldnom, *fœnum humidum factum eſt.* Suoldnoſtet, *dim.* blifva litet fuktig. Suoldnogåtet, *inchoat.* begynna blifva fuktig och rå.

SUOLO, *n. f. inſula*, ö, holme. Suolo kårr, *vid.* kårr. Suoloi, *inſulis abundans*, full med öar. Suolotak, *abs-*

que

que insula, utan holme. *Fenn.* salo & suolo, *insula*.

Suolotes, *insula carens*, som år utan holme. *It. subst. peninsula*, halfö.

Suolle, *n. s. clandestinus*, hemlig. Suolle pargo, *factum occultum*, en hemlig gårning. Suolles, *id*.

Suollet, *adv. clam*, hemligen. Suollet *pateret*, *clam elabi*, hemligt fara sin våg, rymma. *Fenn.* salaa, *clam*.

Suomakiål, *lingva Fennica*, Finska.

Suomalats, *n. a. Fenno*, en Finne. *It. qui Lapponica male loquitur*, en som talar illa Lappska och liksom inblandar Finska ord.

Suomastet, *v. n. lingva Fennica loqui sive Lapporica & Fennica simul*, blanda ihop Lappska och Finska i talet.

Suomket, *v. n. in poros intrare*, gå in. Wuoitas suomka rertai, *corium oleum absorbet in poros*, smorningen går in i lådret. *Transl.* suomket, *evanescere*, fara sin kos, fôrsvinna.

Suon, suona, suodn, *n. s. nervus*, sena. Suonab tjuoppet, *nervum incidere*, suonait pådnet, *e nervis filum ducere*, (*ut solent Lappones*) spinna senor. Suonats, *dim.* en liten sena. *Fenn.* suoni, *nervus*, *it. vena*.

Suonak, *n. s. restis ex nervis contorta*, et rep eller band af senor.

Suonger, *vid.* luepte, pild.

Suopes, suopok, *n. a. flexilis*, *lentus*, bôjelig, vek. Suopes åksch, *lenti rami*. Suopeds, *id*.

Suopanet, *v. n. lentum fieri*, blifva vek.

Suopotet, *v. a. flexilem reddere*, gôra vek och mjuk.

Suopketet, *conjungere*, *vid.* såpket.

Suopos, suopos jape, *annus morbosus*, et sjukligit år. *Dicitur quando pecudum fit jactura*, såges når boskapssjukdomar gå.

Suoppa, *rangifer fœmina*, *quæ vitulum recens partum non curat*, *verum deserit*, en ren-ko, som ej bryr sig om kalfven. *cfr.* suoppates.

Suoppates & suoppatebme, *n. a. inutilis*, *rejectaneus*, onyttig, odugelig. Suoppates ålma, *vir qui nullius frugis est*, en odugelig man, som ingen god art år hos. Suoppates grase, *herbæ inutiles*, ogrås. Suoppates aldo, *vid.* suoppa.

Suoppet, *v. a. rejicere*, *repudiare*, fôrskjuta, fôrkasta. Aldo meseb suoppa, *rangifer fœmina vitulum non curat*, ren-kon bryr sig ej om kalfven. *It.* werbmeb suoppet, *rete ponere piscibus*, lågga ut nåt. *cfr.* lappetet. Kådhob suoppet, *vid.* kådho. *It.* jaure rasta suoppet, *trajicere lacum*, fôra ôfver sjôn. *It. neutr.* kåinost suoppet, *de via deflectere*, vika af vågen.

Suoppenje, *vid.* sjuoppenje.

Suoppem & suopp, *n. s. nix vento cumulata & conglaciata*, *quæ pontis instar nonnullis in locis in alpibus super fluvios remanet*, *etiam æstate*, en isbro eller snôdrifva ôfver någon elf i fjållen.

Suoppetak, *n. s. bivium*, vågskillnad.

Suorbm, *digitus*, *vid.* suorm.

Suorge, *n. s. ramus*, gren. Muora suorge, *ramus arboris*, telning på trå. Kåino suorge, *bivium aut trivium*, vågskillnad, dår flere vågar sammanstôta eller bôrja.

Suorgek, suorgok, *ramosus*, grenig.

Suorgetet & suorgot, *v. n. in ramulos aut rivulos dividi*, skilja sig i flere gre-

grenar, grena sig. Kåinoh taste suorgeteh, *viæ semitæque hinc abeunt plures.*

SUORGENET, *v. n. expavescere, timore percelli*, blifva rädd. Suorgenien aiwe fagga, *valde perterriti sunt*, de blefvo högeligen förskräckte. Suorgenaftet, *dim.* blifva lit. rädd. Suorgenatjet, *inchoat.* beg. at blifva rädd.

SUORGENEKE, *intrepidus*, oförskräckt.

SUORGANEM, *n. s. pavor, terror*, förskräckelse, håpenhet. Suorganemin ja târgestemin, *cum pavore & tremore*, med fruktan och båfvan.

SUORGATET, *v. a. terrere*, förskräcka. *vid.* paldet.

SUORM, *n. s. digitus*, finger. Suormin tjatjestet, *digito monstrare*, peka med fingret. Suorma ketje, *extremitas digiti*, finger-ånda. Kaska suorm, *digitus medius.* Tjatjok, *digitus index*, pekfinger. Tjetjer, *digitus minimus*, lillfinger. Suorma kåte, *digitale*, fingerborr. Suormatak, *cas. negativ. absque digitis*, utan finger. Suormats, *dim.* et lit. finger. *Fen.* sormi, *digitus.*

SUORMAS, suormes, *annulus*, ring. *Fen.* sormus, *id.*

SUORMEK, *n. a. digitis instructus*, försedd med finger, som har finger. *Transl. subst. manica digitis instructa*, fingerhandske.

SUORMESTET, *v. a. annulo ornare sive cingere*, förse med ring, beringa.

SUORTA, suortak, *n. a. niger*, svart. *Præcipue de pecudibus dicitur, quæ nigro sunt colore.* Suortaklakats, *subniger*, svartaktig.

SUORTET, *v. a. denigrare*, svärta.

SUOSET, *v. n.* Jågna suosa kiddan, *glacies verno tempore calore resolvitur, ut minus fiat cohærens & compacta*, isen blir pipig och svag om våren. Suosem jaure, *lacus, in quo glacies tali modo constituta est*, en sjö, där isen är pipig och svag.

SUOSKET, *v. a. mandere*, tugga. Piäbmo pani kum suosketowa, *cibus dentibus manditur.* Suosketet, suoskatet, *frequ. id.* Suosketaftet, *dim.* lit. tugga. Suosketatjet, *inchoat.* beg. tugga.

SUOSKATES, *n. s. mansum*, tugga, det man tuggar. Edneh manait suoskatesit nialmai tsakeh, *matres infantibus in os mansa inferunt.*

SUOSKETAK, *n. s. quantum una vice in os inferri potest*, en munsbit.

SUOSTO, *pinus qua partem arida*, et halftorrt furuträ.

SUOTTES, *n. a. dulcis, jucundus*, angenåm, ljuflig. *Lepidus*, rolig, artig. Suotteslakats, *aliquantum dulcis.* Suotteswuot, *subst. jucunditas, dulcedo*, ljuflighet, angenåmhet, sötma.

SUOTTESIKT, *adv. jucunde*, ljufligen.

SUOTTASTALLET, *v. n. oblectari, delectari*, förlusta sig, roa sig. Suottastallem, *subst. oblectatio*, förlustande.

SUOW, suowa, *fumus*, rök. Suowa pårgest, *fumus exit*, det ryker. Suowa ruoiwa, *fumus dispergitur*, röken flyger ikring. *Fenn.* sau & sawu, *id.*

SUOWAS, suowes, *n. a. suffitus*, rökt. Suowes piärgo, *caro infumata*, rökt kött. *It. subst.* suoweseb takket, *suffitum facere.*

SUOWASTET, suowestet, *v. a. fumigare*, röka. Piärgoit suowastet, *carnes suffire*, röka kött. Suowastastet, *dim.* litet röka.

SUOWASTATTET, *v. a. fumigandum curare*,

rare, låta röka. *It. posse fumigari*, kunna rökas.

Suowde, *branchiæ*, gel på fisk.

Suowestem, *n. f. fumigatio*, rökande.

Suowatakes, *n. a. fumificus*, rökfull, rökig. Suowatakes kåte, *casa fumosa, sive in qua assiduus est fumus*, en koja, där det mycket ryker in.

Suowatet, suowetet, *v. n. fumare*, gifva rök ifrån sig. Kåte suowet, *casa fumat*, det ryker in i kojan. Suowetastet, *dim.* Suowatatjet, *incheat.* begynna at gifva rök ifrån sig.

Suppe, *populus tremula*, aspeträ. Suppats, *dim.* et litet aspeträ.

Suppet, *trajicere*, föra öfver vatten. Suppe mo mubbe pelai ånob, *trajice me amnem*, för mig på andra sidan af elfven. *It. apud Austr. intricare*, ogreda. Suppom kårost wipsja, *spira fili intricata, quæ explicari non facile potest*, en ogredig trähårfva. *Fenn.* suputan, *permisceo & soppu, perplexio.*

Suppetak, suppet, *vid.* suoppetak.

Suptses, suptsa, *n. f. narratio, fabula, historia*, berättelse, saga. Suptseseb suptsestet, *historiam narrare*, berätta en saga. *It.* Suptsa pali, *jam pridem, olim*, längesedan, fordomdags. Suptseslakats, *fabulosus*, fabelaktig, som liknar en saga.

Suptsestet, *v. a. narrare*, berätta. Suptsesti maite li kullam, *audita narrabat*, han berättade hvad han hade hördt. Suptsestastet, *dim.* Suptsestatjet, *incheat.* begynna at berätta.

Suptsesteje, *narrator*, förtäljare.

Suptsestem & suptsastallem, *n. f. narratio, traditio*, berättelse. *cfr.* suptses.

Sures, *n. a. acidus*, sur. Sureswuot, *acor*, syra.

Surot, *v. n. acescere*, surna. Surostet, *dim.* surna litet. Surogåtet, *incheat.* begynna at blifva sur.

Surotet, *v. a. acidum reddere*, syra, göra sur. Surotastet, *dim.* Surotatjet, *incheat.*

Surgo, *n. f. mœror, tristitia*, sorg, bedröfvelse. Surgo almats & *ctr.* surgalmats, *mortem alicujus lugens*, en som sörjer öfver någons dödsfall. Surgotak, *cas. neg. absque mœrore*, utan sorg.

Surgolats, *n. a. mœstus, tristis*, bedröfvad.

Surgot, *mœrere, tristitia affici*, sörja. Surgogåtet, *incheat. vid.* wajetet.

Surr, surra, *n. f. tædium, molestia*, ledsamhet, olust, oro. Surra wiesom, *vita molesta*, et besvärligit och mödosamt lif.

Surrek, *n. f. molestia*, olust, oro. Surrekesn inta wiesot, *vitam semper degere molestam.*

Surret, *v. n. molestia affici*, plågas, slita ondt. Paha talki surret, *injuriis tempestatum affligi*, slita ondt i elakt väder. Surrab tanne wiesot, *vita mihi heic est molesta, minus heic bene valeo*, jag mår illa här. Tai piäbmoi nal almats surra, *his alimentis homo minus bene nutritur*, menniskan får ej mycket väl af denne maten, har ej mycken föda deraf. Surrestet, *dim.* Surregåtet, *incheat.* begynna at må illa eller plågas.

Sust, suste, *ablativ. pronom.* sodn, af honom. Suste mon kullib, *ex illo audiebam*, jag hörde af honom.

Sustet & sustetet, *v. a. olfacere*, lukta på.

på. Susteti ja nau wuolgi, *olfaciens abibat.* Suſtatallet, *frequ. id.*

Sustatallem, *n. ſ. olfactus*, luktande.

Suta, *negativ. caſ. pron.* ſodn, *ſine eo*, förutan honom. Suta epe matte tab takket, *ſine illo hoc facere non poſſumus.*

Sutar, *ſutor*, ſkomakare. *Fenn.* ſuutari.

Sutatallet, *v. n. agitari, huc illuc oſcillare*, drifvas hit och dit, gunga. Muora piåggeſt ſutatalla, *arbor a vento agitatur.*

Sutet, *v. a. cymba transportare, trajicere*, föra öfver vatten eller med båt. Jokka raſta ſutet, *amnem trajicere*, föra öfver elfven. Muorait ſutet, *ligna cymba transportare.* Suteſtet, *dim.* Sutegåtet, *inchoat.* begynna at öfverföra. *Fenn.* ſouta, *remigare.*

Suteje, *trajector*, en ſom förer öfver med båt, färjekarl. Sutem, *trajectio ſcaphis & navigiis facta*, forſlande med båt.

Sutelet, *v. a. frequ. id. qu.* ſutet.

Sutetet, *v. a. trajiciendum curare*, låta föras öfver vatten. *It. commovere, agitare*, ryſta, ſkaka om. Manab ſutetet, *infantem in cunis movere*, vagga barn.

Sutt, ſutta, *febris ardens*, hetſig feber. Suttaſt le puotſemen, *febri jactatur ardente*, han ligger ſjuk i hetſig feber. *It. idem atque* ſuddatak.

Sutt, *adv. ſæpe*, ofta. Sutt leb kullam, *ſæpe audivi*, jag har ofta hört.

Sutte, *n. a. vid.* mådde. Sutte palen, *multoties*, många gånger. Sutte tuſend, *multa millia*, många tuſende.

Suttet, *v. n. tædio capi*, blifva ledſen. Suttab wieſot, *me vitæ tædet*, jag ledſnar at lefva. Piåbmoiſt ſuttet, *alimenta faſtidire*, ledſna vid mat. Sutteſtet, *dim.* blifva litet ledſen. Suttegåtet, *inchoat.* begynna blifva ledſen. *Fenn.* ſuuta, *tædium*, ſuttua, *indignari.*

Suttetet, *v. a. tædium excitare, faſtidire facere*, göra ledſen. *It.* Suttetika kaſkebſka, *ſui uterque invicem tædio capti ſunt*, de hafva bägge två ledſnat med hvarandra.

Suttem, *n. ſ. tædium*, leda, ledſnad.

Suttje, ſuttjot, *vid.* ſjuttje, ſjuttjot.

Suttjenes, *id. ac* ſjuttje. *It.* ſuttjenes-råuko, *ſidus ariadnæum, plejades*, ſju ſtjernorne. Suttjenes råukon wuolen ådet, *ſub divo pernoctare*, ligga under bar himmel. *Fabula eſt, cælum miſericordia commotum famuli cujusdam, quem herus noctu foras ejecerat, cum maximum eſſet frigus, illum hoc ſidere contegiſſe atque incolumem ſervasſe. Figura quadrangulari conſtellationis & nomen ſideris & hanc fabellam ortam eſſe ſatis apparet. cfr.* råuko.

Suwol, *n. ſ. vapor calidus, talis, qualis æſtivis diebus ſole urente elevari ſolet ad montium cacumina*, rök och imma i bergen af ſtark ſommarheta.

Suwle, *n. ſ. obſonium*, ſåfvel. Suwletak pårret, *ſine obſonio edere.*

Swadtjo, *n. ſ. otium, locus*, rådrum. Idtjib ſwadtjob ådtjo wuotjet, *jaculandi locus mihi non erat*, jag fick ej rådrum at ſkjuta.

Swajeld, *n. ſ. anxietas*, ångſlan.

Swajestet, *v. a. appetere*, hafva luſt och begär til.

Swaigas, *n. a. vid.* ſaiges.

Swaikes, *n. a. flexilis aut qui facile commoveri poteſt*, vek, ſom ſnart böjer och rörer ſig. Swaikes muor, *arbor flexilis*, et trå ſom ſvigtar. *Hinc*

Swaiketet, *v. n. commoveri, flecti*, röras, fvigta. I fwaiket, *commoveri nequit, immobilis est & inflexibilis*, han år orörlig och oböjelig.

Swaiketek, *contr.* fwaikek, *n. a. immobilis*, orörlig.

Swaile, *n. a. indomitus, inassvetus labori*, otamd, oftyrig, ovan vid arbete. Swaile tåmp, *eqvus indomitus*, otamd håft. Swaile kåtah, *manus labori non adsvetæ*, hånder, fom ej åro vane vid arbete. Swailek, *absolute, indomitus, rangifer indomitus*, en otamd ren.

Swailot, *v. n. a labore desvescere*, afvånjas eller blifva ovan vid arbete. Aptfa leh todn juo fwailom wuoidnab, *te jam plane desvefactum a labore video.*

Swaines, fwaidnes, *famulus*, dräng.

Swainalats, *n. a. servilis*, trålaktig. Swainalatswuot, *servitus*, tråldom. *Apud Auctores Ecclesiasticos occurrunt & recentiora sunt.*

Swainestet, *v. a. famulari*, tjena fom dräng. Man kukkeb kalkab to fwainestet? *quamdiu tuus ero famulus?* huru långe fkal jag vara din dräng? Swainaftallet, *frequ. id.* Swainaftalleje, *servus*, tjenare, trål.

Swainestattet, *v. a. in servitutem adducere, subjugare*, bringa i tråldom, underkufva, *1 Cor. 9: 26.*

Swainges, fwaingok, *n. a. longus, oblongus*, afläng.

Swaingeset, *v. n. vid.* fkalkahet.

Swainkot, *quassare, concutere*, fkaka.

Swaipe, *n. a. nimis longus*, alt för lång.

Swaipo, *n. f. spongia*, fwamp. Swaipolakats, *spongiosus*, fvampaktig.

Swaito, *vid.* allås, fe allås. Swaito kafka le talle, *nunc lupi non adsunt*, nu har man fred för vargar. *Obs.* Allås, *est adj.* fwaito *autem substantivum ipsum denotans statum. It. apud Lycks.* fwaito, fwaitet, *v.* fnaito, fnaitet.

Swaka, *n. f. jugum, clitellæ*, ok, kleffadel. Swakai nådotet, *clitellis onerare.*

Swal, fwala, *vulpes alpina, æstate subnigra, hieme alba*, hvit råf, fjållracka. Såje fwal, *aquila alpina alba, falco albus*, hvit örn, fom fins i fjållen. Swala njuoktjem, *convallaria majalis*, liljecovall-gräs.

Swale, *n. f. sanies, pus*, var. Swale kålka, *sanies emanat. It. transl.* fwale tjåtfe, *succus, ut arborum &c.* faft af trån och dylikt.

Swalfo, *hirundo*, fvala.

Swalg, fwalga, *n. f. spelunca*, håla, grop. Swalgi fifa, *in cavernas montium.* Swalgift tewas, *cavernosus, speluncis abundans*, full med hålor.

Swalje, fwaljes, *n. a. vid.* fwaile. *It. pingvis, obesus*, fet.

Swaltes, *n. f. articulus*, en lånk. Swalteftet, *v. a.* fwalteftet akti, *conjungere articulis*, fåtta ihop med lånkar.

Swaltja, *tunica pellicea*, en kjortel af fkinn eller fåmfk.

Swaltjes & fwaltfes, *n. a. nauseosus*, våmjaktig, vedervårdig.

Swapp, *n. f. spongia, imprimis ejus generis, quæ in arboribus crescunt*, fvampar fom våxa på trån.

Swappa, *laqueus, quo pisces capiunt*, rånnlycka eller fnara, hvarmed Lapparne fånga fifk. Swappeftet, *laqueo piscare, laqueo pisces capere*, på fådant fått fånga fifk.

Swar, fwara, *responsum*, fvar.

Swargald, ſwargaltak, *n. ſ. cibi portiuncula ad explendam famem potusve ad ſitim reſtingvendam*, en liten del mat eller dryck, at ſtilla hungern och ſläcka torſten med. Iddietes ſwargaltak, *jentaculum*, frukoſt.

Swargaldattet, *v. a. cibo reficere*, vederqvecka med mat. Swargeldet, *id.*

Swargelet, *idem.* Piåbmoin nelgojit ſwargelet, *eſurientes cibo reficere.* Swargelowet, *paſſiv.* vederqveckas.

Swargetet, *v. n. refici, recreari*, vederqveckas. Ko leime ſwargetam, mannegåtime, *cibo refecti incipiebamus iter facere*, når vi hade fått mat begynte vi vår reſa.

Swarke, *n. ſ. dolor*, vårk, ſveda. Aiwe ſwarke, *cephalalgia*, hufvudvårk. Swarke keppan, *dolor remittit*, vårken blir lindrigare.

Swarket, *v. n. dolere*, vårka. Aiwe ſwarka, *caput dolet*, hufvudet vårker. Swarkegåtet, *inchoat.* begyn. vårka.

Swarot, *reſpondere*, ſvara. *It. rationem reddere*, ſtå til anſvar.

Swarret, *v. n. ſubſilire, exſultare*, ſpritta. Qwele ſwarra, *piſcis ſubſilit*, fiſken ſpritter. Swarremen le åſka, *adhuc ſe commovet*, han rör ſig ännu.

Swarreje, *ſubſiliens, qui ſe movet*, ſprittande, den ſom rör ſig. Swarreje qmele, *piſcis ſubſiliens*, en fiſk ſom ſpritter.

Swarto, *verruca*, vårta. *vid.* warto.

Swaskes, *n. a. agilis, celer, velox*, vig, haſtig, ſnåll. Swaſkes herke, *rangifer vectarius velocitate ad curſum valens*, en kör-ren, ſom ſpringer fort.

Swasket, *v. n. declinare, deflectere*, afvika, taga en annan koſa. Swaſkai paldelen, *a latere declinans prætervectus eſt*, han körde förbi. Swaſki nuortas, *verſus aquilonem deflectebat*, han vek af och for norrut. *De vehentibus tantum dicitur*, ſåges om de ſom åka.

Swaskelet, *v. a. e loco movere*, röra af ſtället. Idtji aibmot ſwaſkelet, *e loco movere non valebat*, han förmådde ej röra utur rummet.

Swasketet, *v. n. ſe movere, commoveri*, röra ſig. Swaſketi tatte ſaijeſt, *ex illo ſe movebat loco, illum locum mutabat*, han flyttade ſig ifrån det rummet. Idtji ſwaſket, *non movebatur, immobilis manebat.* Swaſketaſtet, *dim.* röra ſig litet. Swaſketatjet, *inchoat.* begynna at röra ſig.

Swasketek, *n. a. immobilis*, orörlig.

Swasko, *n. ſ. flagrum*, piſka. *Fenn.* witza, *virga. Per onomatopoïam a ſono utrumque nomen habet.*

Swaskot, *v. a. flagellare*, piſka, ſlå. Swaſko manab riſſin, *caſtiga infantem virga.* Swaſkotowet, *paſſiv.* blifva piſkad. Swaſkoſtet, *dim.* piſka litet. Swaſkogåtet, *inchoat.* begyn. at piſka.

Swaskoje & ſwaſkoteje, *qui flagellat aut virgis cædit*, en ſom piſkar.

Swskotattet, *v. a. virgis cædendum curare ſ. flagellandum*, låta piſka m. ris.

Swattjes, *n. a. mobilis*, rörlig.

Swattjet, *v. n. moveri*, röra ſig, röras. I ſaijeſt ſwattja, *e loco non movetur.* Walla die ſwattja, *vix movetur*, det röres nåppeligen. Swattjeſtet, *dim.* röras litet. Swattjegåtet, *inchoat.* begynna at röras.

Swattjeje, *qui movetur*, ſom röres.

Swattjatet, *v. a. movere, commovere*, röra. Swattjati tjatſeb, *commovebat aquam.*

aquam. Joh. 5: 14. Swattjatattet, *frequ. idem.*

SWATTJO, *fasciculus*, et knippe, bunt.

SWEIME, *adulterium*, hor. *Dubiæ auctor.*

SWELEG, *n. f. fabula*, sågn, saga. Tollots sweleg, *ævi vetustioris fabula*, en gammal saga. *cfr.* åmanjes, *id.*

SWEPES, *n. a.* swepes ådem, *somnus arctior*, djup sömn. Swepes ådeje, *arctiore somno complexus*, en som soffver hårdt.

SWERDE, *gladius*, svård. Swerdats, *dim.*

SWERJE, *Svecia*, Sverige. Swerjes, *adj.* Swerjes ålma, *vir Svecanus*, Sv. man.

SWERKA, *n. f. locus aptus ad asservandas res*, gömsel, gömrum. *vid.* wuorka.

SWIBMET, swibmem. *vid.* swimatet *&c.*

SWIDDEK, *sorex*, nåbbmus.

SWIDA, *n. f. turbo*, våderhvirfvel. Piågga swida, *idem.* Swidai manna tat piågg, *per intervalla & turbines violentus hic est ventus*, det blåser håftigt il-tals.

SWIDDET, swidhet, *v. n. vid.* swilkestet.

SWIDET, *v. n. dolere*, svida. Swidegåtet, *inchoat.* begynna at svida.

SWIJOTAK, *vid.* switja.

SWIKET, *v. a. spectri instar perterrere*, skråma som et spöke. Swiketallet, *passiv. a larvis terreri*, blifva skråmd af spöken. *Transl. sana mente privari*, blifva galen.

SWIKKA, *vid.* swaka.

SWIKKE, *n. f. anfractus viarum*, omvåg, krok. Swikkats, *dim.* en lit. krokvåg.

SWIKKESTET, *v. n. secedere, declinare*, afvika. Swikkesti kåinost, *de via deflectebat*, han vek af vågen. Swikkesti tåres pelai, *secedebat in devium. Transl. excusare se*, ursåkta sig. Algin kaikeh swikkestet, *omnes se excusare cœperunt*, *Luc. 14: 18.* Swikkestastet, *dim.* Swikkestatjet, *inchoat.*, begynna at vika af vågen, begynna at ursåkta sig.

SWIKKESTEM, *n. f. secessio*, afvikande. *Excusatio sui*, ursåkt, undflygt.

SWIKKETET & swikket, *idem quod* swikkestet.

SWIKKETEK, *n. a. inexcusabilis*, som år utan ursåkt, som ej kan ursåktas. Swikketeme *apud Austr. id.*

SWIKKATALLET, *v. n. frequ. excusare se*, ursåkta sig. *Latebras quærere*, söka undanflykt.

SWIKKATALLEM, *n. f. vid.* swikkestem.

SWIKOL, *n. f. spectrum, larva*, spöke, *cfr.* swiket.

SWILKESTET, *v. n. tremere*, darra. Kåta swilkest, *manus tremet*, handen darrar. Åiwe swilkest, *caput agitatur*, hufvudet skakar.

SWILLA, *n. f. vortex aquæ, syrtis*, vattuhvirfvel.

SWILL, swille, *affinis, maritus sororis uxoris*, svåger, hustrus systersman. *Dual.* swillitje såj låpa, *affines illi ambo sunt, (ita scil. ut utriusque uxores sorores sint)* de åro svågrar, de hafva tvånne systrar til hustru. *cfr.* mak.

SWIMATET, *v. n. animo linqui*, dåna, falla i besvimning. *vid.* jabmalket.

SWIMAT-WANK, *animi deliquium*, dåning.

SWIMO, *id.* Swimo munji manna, *animi deliquium patior*, jag dånar.

SWINE, *sus*, svin. Swinats, *dim.*

SWINTET, swindet, *v. a. flagellare*, piska, slå. Tåmpåb swintet, *eqvum flagello incitare*, gifva håsten piskslångar. Swintestet, *dim.* litet piska.

SWIN-

SWINTETALLET, *passiv. flagellari, vapulare*, blifva piskad, få stryk.

SWIRREL, *coxa*, höft. Swirrelist le, *ischiatico dolore laborat.*

SWISKO, *flagellum*, piska, giffel.

SWITJA, *virga*, spö, ris. Switjai swaskot, *virgis cædere*, piska med spön.

SWITTER, *n. a. flexuosus*, krokig. *vid.* mälkaj.

SWÅDKA, *n. f. splendor solis*, solsken. Swådka peiwe, *dies serena, quando sol lucet, sed tamen sine æstu & ardore, ut solet esse autumno & primo vere*, folklar men dock ej varm dag, utan som det plägar vara om hösten och först om våren. *cfr.* jålakes.

SWÅKKOT, *v. a. rationem afferre, excusare*, anföra skäl och bevis, ursäkta.

SWÅKKOM, *n. f. excusatio*, ursäktande.

SWÅLLOT, swållom, *vid.* påttanet, påttånem.

SWÅMALES, *adulter, qui adulterium committit*, otrogen i äktenskap.

SWÅRGET, *v. n. agitari spasmo musculorum, nervorum & membrorum, ut solent morientes aut pisces in terram elevati*, ryckas, sprasla. Sishåggen jalkaha ja swårga, *semimortuus jacet membraque extendit contrahitque*, han ligger och spraslar halfdöd.

SWÅRGETET, *frequ. idem.*

SWÅRKO, *vid.* sårro, sårkem, *id.*

SYTET, *curare, curam gerere*, sytar, syto, *vid.* kåttjet, kåttjeje, kåtjo.

SÅ, *adv. sic, ita*, så. *vid.* nau, naute.

SÅBBE, *n. f. baculus*, kåpp. Såbbe tsagge sodn wadsa, *baculo innixus incedit*, han går och lutar sig på kåppen, han går med kryckor. Såbbats, *dim.* en liten kåpp. *Fenn.* sawa, *baculus.*

SÅBBESTET, *v. n. baculo incedere*, gå med kåpp. Såbbest tain, *hoc utere baculo.*

SÅBMASEH, *nominat. plur. vid.* sämes.

SÅDDE, *sagitta*, pil. Sådde kauslei ruoptot, *sagitta resiliebat.*

SÅDA, sådes, *secamentum ligni*, tråsticka. *vid.* sabtjes.

SÅDÅS, kårbma sådås, *latibulum serpentum, locus ubi serpentes vere conveniunt & coëunt*, ormbo, ormnäste, där ormar para sig om våren.

SÅDHALES, sådales, *venenatus*, giftig.

SÅDHET, *vid.* sudhet, sudhem.

SÅGNET, *intrare, vid.* tjagnet. Sågnetet, *vid.* sognotet.

SÅGGE, *n. f. locus in lecto parieti propior*, rummet vid våggen i en säng. Såggen ådib, *parieti ego propior dormiebam*, jag låg vid våggen. Mo såggai tjagni, *a tergo mei in lectum intrabat*, han lade sig bakom mig i sängen.

SÅGGOT, *v. n. evanescere*, försvinna, blifva til intet. Toiwotes såggoi, *promissum evanuit*, löftet blef til ingen ting, blef ej upfyllt. *It. apud Lycksel. id. qu.* qwosmot, brinna vid. Såggoi kebne, *olla cibum empyreumatico infecit sapore*, maten har blifv. vidbränd.

SÅI, *nominat. dual. pron. illi duo*, de 2:ne. Såi låpa mannemen, *illi duo iter faciunt*, de bägge äro på resan. *cfr.* sodn.

SÅJE, *n. f. ala*, vinge. Såje swal, *vid.* swal. Såjats, *dimin.* en liten vinge. *Fenn.* siipi, *genetiv.* siiven, *ala.*

SÅJAR, såjek, *n. a. alatus*, försedd med vingar.

SÅJETES, såjetebme, *n. a. alis destitutus*, vinglös.

SÅJOT, *v. n. alas nancisci*, få vingar.

SÅIDOT, *v. n. aqua elui*, utblötas med vat-

vatten. Juo le ſalte taſte ſâidom, *jam ex hoc ſal aqua elutum eſt & extractum*, ſaltet år hårutur utdragit med vatten. Sâidoſtet, *dim.* Sâidogâtet, *inchoat.*

Sâjet, *v. n. flecti*, bôja ſig, ſvigta. Muora ſâja, *arbor flectitur*, trå bôjer ſig. Pira ſâjet, *circumflecti*, bôjas omkring. Sâjeſtet, *dim.* bôja ſig litet. Sâjegâtet, *inchoat.* begynna bôja ſig.

Sâjeles, *n. a. flexibilis*, bôjelig. Sâjeles muor, *lignum flexibile.*

Sâjetet, *v. a. flectere*, *vid.* ſâjâtet.

Sâjo, *n. ſ. curvamen*, bôjning. Sâjo pakto, *illo ipſo loco, quo flexuoſum eſt & curvatum*, i ſjelfva bukten.

Sâjok, *n. a. flexus*, bôgd. Ets ſâjok muora, *lignum ſua ſponte ſive natura curvum*, et ſjelfkrokigt trå.

Sâitet, *v. n. contingere, evenire*, hånda. Sâita muttemin, *contingit interdum*, det hånder ibland. Sâiteſtet, *dim. raro contingere*, hånda ſållan.

Sâitem, *n. ſ. caſus*, håndelſe. Sâitem pali, *raro & per caſum*, någon gång af en håndelſe. Sâitemeſt ſjaddi, *fortuito eveniebat*, det ſkedde af en håndelſe.

Sâitot, *v. n. idem quod* ſâitet.

Sâjâtet, *v. a. flectere, curvare*, bôja, gôra krokig. Puolwit ſâjâtet, *genua flectere*, bôja knån. Routeb ſâjâtet, *ferrum incurvare.* Sâjâtaſtet, *dim.* litet bôja. Sâjâtatjet, *inchoat.* beg. bôja.

Sâjât, *v. n. ſive paſſiv. vid.* ſâjet, *flecti poſſe*, bôjas, kunna bôjas. Idtji ſâjâ, *incurvari non potuit*, det låt ej bôja ſig. Sâjâi tat muora, *hoc lignum curvari potuit.*

Sâjâtattet, *v. a. & n. curvandum curare*, låta bôja krokig. *It. flecti ſive incurvari poſſe*, kunna bôjas.

Sâkatet, *v. n. defetiſci*, tröttna. Sâkatemen le herke, *rangifer vectarius incipit defetiſci*, kôr-ren bôrjar tröttna. *Nunquam de hominibus*, *cfr.* ſillot.

Sâke, *betula*, björk. Sâke male, *v.* male. Sâkats, *dim.* en liten björk.

Sâkesk, *n. ſ. locus betulis conſitus*, björkſkog, et ſtålle dår björk våxer.

Sâket, *v. n. ſubmergi, ſubſidere*, ſjunka, fara ned. Sâki jaurai, *aquis ſubmergebatur*, han ſank ner i ſjôn. Sâki âbbeſi, *nive immerſus eſt alta*, han ſank ner djupt i ſnôn.

Sâks, *n. ſ. nidor*, os. Âiwe ſarjit ſâkſeſt, *nidore caput dolet. Auſtr.*

Sâktet, *v. a. congelare aquam cum nive mixtam*, med ſnô gôra at vatnet fryſer. Sâktam le jaureb, *lacum nive frigus congelavit*, det har ſnôgat i vatnet, och dermed gjort at ſjôn har fruſit.

Sâktetet, *v. a. proſpicere quousque proſpectus oculorum pervenire poteſt, e longinquo contemplari*, ſe fram fôr ſig ſå långt, ſom ôgnaſiktet kan tillåta, på långt håll beſkâda. Sâktetijeb taſa ko tjalme lappi, *proſpiciebam ſive contemplabar donec oculis videri non potuit.* Sâktetatjet, *inchoat.* begynna på ſâdant ſått beſkâda. *cfr.* wartahet.

Sâle, *n. ſ. genus, ſocietas*, ſlågte, ſållſkap. Tatte ſâleſt le ſodn, *ex illo is eſt genere*, han år af det ſlågtet. *Obſ.* Sâle *multitudinem ſupponit.*

Sâlke, ſâlka, *tigillum*, en tråklabb. Kerres ſâlke, *tigillum, quo attritas trabas muniunt Lappones*, et ſtycke trå, hvarmed

med Lapparne fodra sina slådar eller ackior.

Sålket, *v. a. clavis ligneis compingere*, med tråpinnar ihopfästa. *It.* kerreseb sålket, *trabam tigillis munire*, sätta tråstycken under en Lappslåde. *vid.* sålke. *Fenn.* sulkea, *claudere*.

Sållanet, *v. n. dissipari*, *evanescere*, förskingras, förfaras. Pednik sållan, *pecuniæ dilapidantur*. Sållanastet, *dim.* Sållanatjet, *incboat.* beg. at förfaras.

Sålletet, *v. a. dissipare*, *permiscere*, *disperdere*, förskingra, bortblanda, förfara. *cfr.* hemset.

Sålot, *v. a. profunditatem conto explorare*, *profunditatem experiri*, måta djupet med stång eller dylikt.

Sålom, *n. f. inquisitio profunditatis*, underfökning om djupet. Sålom muor, *contus quo aquæ profunditatem exploramus*, en stång at måta djupet.

Sålp, *orbiculus argenteus aut orichalceus*, *cui fœminæ forfices*, *cultellos*, *crumenas &c. affigunt*, en ring af silfver eller måssing, på hvilken Lappqvinfolken båra saxar, knifvar och andra småsaker.

Sålse, *n. f. eluvies*, *oris immundities ex saliva emanante*, slask, drågel. Piådnaka sålse, *saliva canum effluens ex ore*, hunde-drågel. *Norrland.* sickel.

Sålset, *v. a. impurum reddere*, orena. Piåbmoit sålset, *cibos inquinare sive impuros reddere*, orena maten.

Såmes, *aliquis*, *quidam*, någon. Såmes ålma, *vir quidam*, en man. *Plur.* såmaseh *l.* såbmaseh, *nonnulli*, somlige.

Såpatet, *v. n. reconciliari*, förlikas, åter blifva vänner. Såpatika (*dual.*) *reconciliati sunt*, de två blefvo förlikta med hvarann. Såpitet, *Austr. id.* *It.* såpitet, *activ. aptare*, *conciliare*, passa tilhopa, förena. *Fennon.* sopia, *reconciliari*.

Såpka, såpk, *n. f. commissura*, *junctura*, fogning, skarf.

Såpket & såpketet, *v. a. conjungere*, *connectere*, sammanfoga. Fiålloit såpket, *asseres conjungere*. Sisa såpketet, *inserere*, *inoculare*, inympa, insåtta. Sisa såpketowet, *passiv. inoculari*. Akti såpketet, *conjungere in unum.* Såpkestet, *dim.* litet sammanfoga. Såpkegåtet, *incboat.* begynna sammanfoga.

Såppet, *v. a. ab ossibus carnem exedere*, åta köttet af benen. Takteb såppet, *os carne nudare edendo*.

Såpt, *n. f. spuma*, skum. Såptit kåiwot *sive uno verbo* såptetet, *spumam auferre*, *despumare*, afskumma.

Såptajes, *n. a. spumans*, *spumifer*, skummig. Såptajes paro, *unda spumea*.

Såptot, *v. n. spumare*, skumma sig, fradgas.

Såptse, såptsot *&c. vid.* tsåptse *&c.*

Sårjetet, *v. n. minui*, förminskas. Piågga sårjet, *ventus sedatur*, vådret stillar sig. Muot sårjet suolo kårråi, *nix ad jugum alpium minus alta est & evanescit paulatim*, snön förminskas och aftager alt mera och mera emot fjällryggen.

Sårjot, *v. a. prehendere*, gripa uti, fatta. Kåtin sårjot, *manu prehendere*. Piådnak sårjoi juolkai, *pedem canis morsu infestabat*, hunden bet i foten. Sårjostet, *dim.* Sårjogåtet, *incboat.* begynna gripa uti.

Sårwe, *pinus arida*, torr tall. Sårwats, *dim.* en liten torr tall.

SÅRWOT, *v. n. exarescere*, förtorkas. Petse le sårwom, *pinus exaruit*, tallen har blifvit förtorkad.

SÅS, såso, *n. f. cartilago*, *meatus & pori ossium & cornuum*, pipighet och ihålighet på ben och horn.

SÅSEK & såsok, *n. a. porosus*, pipig. Såsek tjårwe, *cornu porosum.*

SÅSOT, *v. n. porosum fieri*, blifva pipig.

SÅULE, *v. n. aqua super glaciem lacuum*, vatten på isar. Såulats, *dim.* litet dylikt vatten. *Fenn.* sula, *liquidus.*

SÅULOT, *v. n. de lacubus congelatis dicitur, dum aqua super glaciem fit*, blifva vattenfullt på isar. Jaureh låh såulomen, *aquis super glaciem lacus viatoribus molesti fieri incipiunt*, det börjar blifva vatten på isarne. *Oppos.* spådnot.

SÅWO, *n. f. vallis herbidæ*, gråsvuxen dal. Såwots, *dim.* liten dal.

Så, *particula*, *quæ verbis tertiæ personæ sæpe additur vicemque pronominis* sodn *sustinet*, *sæpius tamen pronomen simul tanquam per pleonasmum exprimitur. Så futurum tempus respicit & intendit significationem.* Så betyder detsamma, som han, se sodn. Påta så, *veniet certo*, han kommer visst. Såges om det som skal ske.

SÅBLA, såbl, *n. f. tabes nivis*, *nix calore resoluta*, våt snö, snö-stöp. Såbla le udne, *tabes hodie nivis est.* Såbla muottek, *id. qu.* såbla. Såblatak, *id.*

SÅBLÅTET, såbletet, *v. n. resolvi calore*, *(de nive tantum)* blöttna och tina up, säges om snö. Såblåtemen le talle, *tabes nivis fluere incipit.*

SÅBMA, *ipse*, *idem*, densamme.

SÅBRE, såbret, såbrastallet. *v.* sebre *&c.*

SÅDDET, *v. a. vid.* saddet.

SÅDDO, *n. f. otium*, *quies*, ro, stillhet. Såddob ådtjot, *otium nancisci*, få ro.

SÅDDOS, *n. a. tranquillus*, *quietus*, rolig, stilla. Såddos almatjeb stiwset, *hominem quietum & innocentem turbare.* Såddoswuot, *subst. vid.* såddo. Såddoslaka, *adv. pacate*, *tranquille*, i frid och ro. Såddosikt, *adv. id.*

SÅDDOTET, *v. a. tranquillum reddere*, *pacare*, *pacem restituere*, göra fred och ro. *Opposita sunt* osåddos, osåddoswuot, orolig, ofredlig, ofredlighet.

SÅDG, sådga, *viburnum*, vide. Sådgast, *locus viburno consitus*, vide-skog.

SÅDOS, *n. a. raucus*, hes. Sådos kiål, *vox rauca*, hes röst.

SÅDOT, *v. n. irraucire*, blifva hes. Sådom le muste kiål, *raucus factus sum.* Sådostet, *dim.* blifva litet hes. Sådogåtet, *inchoat.* begynna blifva hes.

SÅGNA, sågn, *vid.* segna, *nares.*

SÅI, såja, *n. f. pus*, var. Såjak, *adj. purulentus*, full af var.

SÅJET, *v. n. suppurare*, *sanie impleri*, varas, blifva varfull.

SÅJET, *v. a. serere*, så, *vid.* sajet.

SÅITEJE, *concipiens*, *pariens*, som aflar. *Fenn.* sijtåjä, *concipiens.*

SÅIWA, såiw, *n. a. vulgaris*, allmän, gemen. Såiwa tjatse, *aqua vulgaris.* Såiwa hål, allmänt och vanligit tal. *Transl.* I le sodn ko såiw, *haud ille infimæ dignitatis vir est*, han är en stor kaxe.

SÅK, *n. f. sepimentum aut etiam casa ex ramis arborum facta*, riskoja, rishage eller gårdsgård af risqvistar och buskar. Såket, *v. a. ramis arborum*

circumſepire, ſtånga omkring med qviſtar och ris.

SÅKÅK, *n. a. mixtus*, blandad. Tjatſe ſåkåk melke, *lac aqua permixtum & dilutum*, vattenblandad mjölk. Ferik ſåkåk, *fere ſtultus*, halftokig. *cfr.* ſeke.

SÅKKA, *dativ.* ſåkkai, *vid.* ſeke.

SÅKOTET, *v. a. miſcere*, blanda. *Fenn.* ſecoitan, *miſceo*, *confundo*.

SÅKKARET, ſåkaret, *ad ſocietatem alicujus ſe applicare*, hygga ſig til någon, förena ſig med någon. Mo påtſoh ſåkkareh to åloi, *gregi tuo mei ſe immiſcunt rangiferi*, mina renar följa din hjord. Idtji taſſa ſåkkar, *illud non amplexus eſt*, *non curabat*, han aktade det ej, brydde ſig ej derom.

SÅKTJET, *v. a. inſidiari*, *in inſidiis latere*, *clam obſervare*, lura på, ligga i förſåt.

SÅLADET, *mori*, *vid.* ſalatet.

SÅLG, ſålga, *n. ſ. venenum*, förgift.

SÅLGEK, *n. a. venenatus*, förgiftig.

SÅLGETET, *v. a. venenare*, förgifta. Sålgeti piårgob, *carnem veneno inficiebat.* Sålgetowum, *venenatus*, förgiftad.

SÅLKET, *v. n. conſcendere in littus*, *adpellere ad littus*, landſtiga, taga land. *It. Joh. 21: 3. navem aut cymbam conſcendere*, ſtiga i båten, gå om bord. Sålketak, *ſubſt. vid.* ſtadſo.

SÅLMA, *limen*, tröſkel. *vid.* ſiålma.

SÅLO, *anima*, ſjål. *vid.* ſiålo.

SÅLS, *n. ſ. converſatio*, *conſvetudo*, umgånge. Alet ſuina ſålſeb ane, *nolite cum illo converſari.*

SÅLSKAP, *ſocietas*, ſällſkap.

SÅMEL, *vid.* aldo.

SÅMES, ſåmok, *n. a. concors*, enig. Såmeſeh kaſkabſa, *ſecum invicem concordes. Oppoſ.* oſåmes, oenig.

SÅMESIKT, *adv. unanimiter*, *concorditer*, endrägtigt, enigt. *Oppoſ.* oſåmeſikt, oenigt.

SÅMESWUOT, *n. ſ. concordia*, enighet. *Oppoſ.* oſåmeswuot, oenighet.

SÅMESLAKA, oſåmeslaka, *v.* ſåmeſikt.

SÅMASTET, *concordare*, *vid.* lakaſtet.

SÅMOL, *vid.* ſemol.

SÅMOSJEM, *n. ſ. viſio*, ſyn, uppenbarelſe.

SÅMRADOK, *n. a. unanimis*, endrägtig. Såmradokwuot, *concordia*, endrägtighet.

SÅMRADESIKT, *adv. unanimiter*, endrägteligen. *cfr.* radak.

SÅMTET, *convenire*, komma öfverens. *vid.* lakaſtet. Idtji miji ſåmte, *noſtram faſtidiebat converſationem*, han tyckte ej om vårt ſällſkap. I ſodn almatjit ſåmte, *cum aliis ille hominibus converſari non curat*, han bryr ſig ej om folks umgånge.

SÅNET, *id. qu.* ſåmtet.

SÅNGO, *lectus*, ſäng. *Fenn.* ſängy, *id.*

SÅNJATJA, ſånjatjes, *vid.* ſenjatjes.

SÅPP, *pubes*, hår på blygd.

SÅPTES, *n. ſ. venenum*, förgift. Såpteſit pårret, *venenum ſumere. cfr.* ſålg.

SÅPTET, *v. n. allici eſca*, lockas förmedelſt agn. *cfr.* ſepte. Såptegåtet, *inch.*

SÅPTOTET, *v. a. eſca illicere*, *ineſcare*, med agn locka, lägga ut lockemat.

SÅRET, *findere*, klyfva. *vid.* ſaret.

SÅRG, *n. piſcis*, *alburnus*, mört.

SÅRJITET, *vid.* ſarjitet. *Fenn.* ſårjen, *dolorem ex vulnere percipio.*

SÅRR, ſårra, *adv. ſeorſim*, ſårſkildt. Sårra wieſoje, *qui ſolus ſibi vivit.* Sårra ſaijai wadſet, *ſecedere*, gå affides. *Fen.* eri, *ſeorſim.*

SÅRRBOT, *ſangvine non junctus*, oſkyld.

SÅRRIT, *vide* erit, *quod usitatius*.

SÅRRALAMATS & sårranes, *n. a. peculiaris*, *specialis*, enkannerlig.

SÅRRANET, *v. n. secedere, segregari*, skilja sig ifrån. Sårrani mijest, *segregabatur a nobis*. Sårranatjet, *inchoat.* begynna at affôndras.

SÅRRANEM, *recessus*, fôndring, bortgång.

SÅRRETET, *v. a. secernere*, *separare*, afskilja, affôndra. Sårretastet, *dimin.* Sårretatjet, *inchoat.* begynna affôndra. Juolkit sårretet, *pedes divaricare*.

SÅRRETEM, *n. f. segregatio*, affôndring.

SÅRROT, *adv. divaricato modo*, *explicate*, utbredt, utlagdt. Sårrot wadset, *pedibus divaricatis incedere*, gå bredt, med benen ifrån hvarandra.

SÅSA, *amita*, faster. Såsam, *amita mea*.

SÅSEL, såsell, *filius filiave fratris vel sororis*, *patruelis*, broders eller systers son ell. dotter. Såsellam, *mi patruelis*.

SÅSTET, *parcere*, skona. *vid.* sestet.

SÅTEN, *vid.* sadem. *Fenn.* sadin, *id.*

SÅTO, *n. f. lex*, *mandatum*, lag, påbud. Såtob piejet kaudnetebmai, *ubi conveniendum sit constituere*, gôra aftal hvarest man skal råkas. I le såto, man ådnakab kalkab waddet, *quantum mihi expendendum sit præscriptum non est*, det år ej någon lag uppå huru mycket jag skal gifva.

SÅUROM, såurom tjalmeh, *oculi lacrymantes & stillantes*, fura ôgon.

SÅW, såwa, *mare*, haf. Såwa kadde, *ora maritima*, hafsstrand. *Obs.* såw *proprie est mare*, mår *autem regiones oræque maritimæ*, *licet in libris Lapponicis hæc non semper observata sit differentia*. Såwa måkke, *sinus maris*, hafsvik.

SÔBMOHET, *v. n. in extasi esse*, *a sensibus abalienari*, vara hånryekt, ej veta hvad man gôr af håpenhet, fôrundran eller dylikt.

SÔBMOHEM, *n. f. extasis*, hånryckning.

SÔPPATES, sôppats, *vid.* suoppates.

T

TAB, *accusativ. pron.* tat, *hunc*, denne. Tab ålmab, *hunc virum*.

TABBE, tabben, *adv. heic*, hår. Tabben le, *hic est*, han år hår. Tabben ja tobben, *hic & illic*, hår och dår. *Per casus flectitur*, *ut e. gr.* tabbelt, *hinc*, hårifrån. Tabbelen, *cis*, på denna sidan. Tabbel, *id.* Tabbel waren, *cis montem*, hitanfôre berget. *Compar.* tabbebukt, tabbebut, *propius huc*, nårmare hit. Wadse tabbebut, *propius huc incede*.

TABBANET, *v. n. appropinquare*, *propius huc accedere*, nalkas, komma nårmare hit. Tabban tek, *accede huc propius*, kom nårmare hit. Tabbanastet, *dim.* komma litet nårmare hit. Tabbanatjet, *inchoat.* begyn. komma nårmare hit. *cfr.* lakkanet.

TABBETET, *v. a. propius huc admovere*, fôra nårmare hit. Tabbet tabbebusi, *admove huc propius*. Tabbetastet, *dim.* Tabbetatjet, *inchoat.*

TABBETATTET, *v. a. & n. admovendum huc propius curare*, *posse huc propius admoveri*, låta fôra nårmare hit, kunna fôras hit nårmare.

TABBOK, *n. a. solidus*, tåt. *vid.* åbdes.

TABDAI, *adv. sæpe*, ofta. *vid.* taiwai.

TABD, tabde, *lien*, mjålte. Tabdest le, *lienosus est*, han år mjåltsjuk.

TABLE,

TABLE, *latrones luſorii*, *latrunculus*, bricka i brådſpel.

TABLOT, *v. n. latrunculis ludere*, ſpela i bråde, fôra dam. Tablom, *luſus latrunculorum*, ſpelande i bråde.

TABLO, *n. ſ. tabula*, *pinax*, taſla. *It. alveus luſorius*, brådſpel. Kedke tablo, *tabula lapidea*, ſtentaſla. Tablots, *dimin.* en liten taſla.

TABME, tabbme, *n. ſ. gluten*, lim. Tabmelakats, *glutinoſus*, limaktig.

TABMET, tabbmet, tabbmetet, *v. a. conglutinare*, limma. Tabbmetattet, *posſe glutinari*, kunna limmas. *It. glutinandum curare*, låta limma.

TABMES, tabmet. *vid.* tames, tamet.

TABMOK, *ſalmo minor*, laxôring, en liten lax. Tabmokats, *dim. id.*

TABRANET, *v. n. adhærere*, faſtna faſt. Tarwe kåtit ja karwoit tabrana, *pix manibus & veſtibus adhæret*, tjåran faſtnar vid hånderna och klådren. Qwele werbmai tabrana, *piſcis retibus irretitur*, fiſken faſtnar i nåtet. Tabranaſtet, *dim.* litet faſtna. Tabranatjet, *inch.* begynna faſtna. Tabranaddet, *frequ. id. qu.* tabranet.

TABRANEM, *n. ſ. ipſe actus adhærendi*, faſtnande.

TABREKESNE, *quaſi locativ. caſus eſt & adverbialiter accipitur.* Tabrekeſne le, *affixum eſt ſive compactum*, det ſitter faſt, år faſtſatt.

TABRELES, *n. a. adhærens*, *glutinoſus*, vidhångande, ſmetig.

TABRETET, *v. a. pangere*, *figere*, fåſta, ſåtta faſt. Tabrete tait fjålloit akti, *compinge has tabulas*, foga ihop deſſa bråderna. Tabrete tab tuogneſeb, *aſſue hunc centunculum*, ſy faſt denne lappen. Tabretaſtet, *dim.* litet fåſta. Tabretatjet, *incboat.* begyn. fåſta faſt.

TABRETALLET, *v. a. frequ. idem quod* tabretet.

TABRETATTET, *v. a. & n. figi poſſe*, *figendum curare*, kunna fåſtas, låta fåſta faſt.

TABTJA, *cos*, *qua ferrum acuitur*, brynſten.

TABTJET, *v. a. cote acuere*, bryna, hvåſſa med brynſten. Nipeb tabtjet, *cultrum acuere*, bryna knifven. *cfr.* ſaijet.

TADNE, *locativ. pronom.* tat. *vid.* tane.

TADNE, *n. ſ. ſtannum*, tenn. Tadne kare, *vas ſtanneum*, tennkåril. Tadne tjeppe, *peritus ſtanno veſtes ornare*, *ut ſolent Lappones*, ſlôg at bordera med tenn, ſom Lapparne bruka. Tadnai, *ſtanno repletus*, full med tenn.

TADNETET, *v. a. ſtanno obducere*, fôrtenna. Kebneb tadnetet, *ahenum ſtanno obducere*, fôrtenna en kittel.

TADNEK *vel* tadnetek, *n. a. non obductus ſtanno*, ofôrtennt.

TAFO, *n. ſ. locus*, *regio*, rum, ort. Tane tafoſne, *in hac regione.* Akten tafon almatjeh, *unius ejusdemque regionis homines*, folk ifrån en och ſamma ort. Fårten tafoſne, *in omni loco.* Tafoi, *adverbialiter accipitur*, *hic & illic*, *paſſim*, hår och dår. *It.* tafo, *ratio*, ſått. Tann tafoi, *illa ratione*, *illo reſpectu*, på det ſåttet, i anſeende dertil. Tafots, *dim.* et litet rum.

TAGGAR, *talis*, en ſådan. Maggareb ſitah, taggareb kalkah todn ådtjot, *qualem deſideras*, *talem accipies.* Maggaren to kaudnab, taggaren to adnab, *qualem te invenio*, *talem de judico.* Maggarats, *(quaſi dim.) idem.*

Taggnas, *erica*, ljung.

Taggo, *adv. hac, per hunc locum*, hår fôrbi. *It. hoc loco, heic*, på detta ſtållet. Taggo, *cum celeri pronunciatione penultimæ, ita ut accentus vix adiatur, illic, illac*, dår, dår fôrbi.

Taggokas, *vid.* tala, *Lyckſel.*

Tah, *hi*, deſſe. *vid.* tat.

Tai, *genetiv. plural. pron.* tat, deſſas.

Taibek, *n. a. juſtus, debitus*, tilbôrlig. Taibek åme, *res æqua & juſta.* Taibes & taibokes, *id. Compoſ. & oppoſ.* otaibek, *iniqvus*, otilbôrlig, obillig. Taibekwuot, *debitum, fas*, plikt, tilbôrlighet.

Taibet, *v. n. oportere, debere*, bôra. Todn taibah tabb takket, *iſtud facere debes*, du bôr gôra det.

Taibetes, *n. a. id. qu.* taibek.

Taibetet, *v. a. aſſignare*, tilågna. Sije låh munji tabb taibetam, *illud mihi aſſignaverunt*, de hafva tilågnat mig det.

Taidet, *v. a. ſcire*, veta. Ib mon taide, *neſcio*, jag vet ej. *Fenn.* taida, *poſſe. cfr.* tetet.

Taidek, *n. a. inſcius*, ovetandes.

Taidem, *n. ſ. cognitio*, vetenſkap, kundſkap. I kuit mo taidemin, *me quidem inſcio.*

Taides, *n. a. ſciens*, vetande. Kaik taides, *omniſcius*, allvetande. *Auſt.* Kaik taideswuot, *omniſcientia*, allvetenhet.

Taidetet, *v. a. vid.* tetetet.

Taidne, *n. avis, picus*, hackſpik. *It. ſuperſtitio*, vidſkepelſe.

Taidos, *n. a. notus*, vitterlig.

Tajetet, *v. a. intelligere*, fôrſtå. Tajetah kus todn tabb? *num iſtud intelligis?* fôrſtår du det? Tajetaſtet, *dimin.* fôrſtå litet. Tajetatjet, *inchoat.* & tajetatsgåtet, *intelligere incipere*, begynna at begripa. Juo tale tat mana tajetatsgåta, *jam infans hicce ad rationis uſum pervenire incipit.*

Tajetem, *n. ſ. intellectus*, begrep, fôrſtånd. Tajetem meren le, *illa jam eſt ætate, ut intellectu gaudeat, ad uſum rationis pervenit.*

Taje, *n. a. errabundus*, vilſefarande.

Taijatet, *v. a. mentionem facere, commemorare*, omtala, omnåmna. Taijataſtet, *dim.* litet omtala.

Taijates, *n. ſ. effatum, dictum*, utlåtelſe, tal.

Taike, taikes, taiges, *n. a. mollis*, blôt. Taikes route, *ferrum molle, quod non debita eſt duritie.* Taikes nipe, *culter, cujus acies ob mollitiem chalybis acuta non eſt*, en knif ſom ej år ſkarp i åggen. *Transl.* Taikes almats, *homo lenis, qui ſeverus non eſt*, en fogelig och fromſint menniſka. Taikeswuot, *ſubſt. mollities, lenitas*, blôthet, mjukhet, foglighet.

Taiko, *adv. hoc loco*, på detta ſtållet.

Taikotet, *v. a. mollire, minus durum reddere*, gôra blôt, mjuka up. Staleb taikotet, *chalybem minus durum reddere*, gôra ſtål ſmidigt och mjukt.

Taikot, *v. n. molliri*, blifva mjuk, mjukna. Stale le taikom, *chalybs minus factus eſt durus*, ſtålet har blifvit blôtare. Taikoſtet, *dimin.* litet blôtna. Taikogåtet, *incheat.* begynna blôtna.

Taimasket, *animo linqui, animi deliquium pati*, dåna. Taimaſki taſſan, walla taſt wiſt jereti, *deliquio correptus ſe ipſum tamen rurſus colligebat*, han dånade af, men fick ſig återigen.

Tain,

Tain, *mediativ. caſ.* τȣ tat, *cum hoc*, med denne, taina, *id.*

Tainak, tainaſk, *adv. illo ipſo tempore, illo ipſo momento*, i detſamma.

Tainet, *v. a. de retibus piſcatoriis dicitur, dum ſubtus glaciem mittuntur aliqua cum cautione, ne glaciei adhæreſcant, cfr.* rakko, ſåges når man ſätter ut nåt under iſen och aktar ſig, at det ej måtte fryſa faſt dervid; ſe rakko.

Tajolastet, *v. n. inſanire*, vara galen.

Tajok, *n. a. ſtultus, amens*, tokig. Tajoklaka, *adv. ſtulte*, dåraktigt. Tajokwuot & tajokeswuot, *veſania*, vettlôshet. *cfr.* piådak.

Tajohet, tajotet, *vid.* taiſot.

Taipotet, *v. a. flectere, perſvadere*, bôja, ôfvertala. *Fenn.* taiwutan, *flecto, perſvadeo.*

Taisok, *veſanus, vid.* tajok.

Taisot, *v. n. inſanire, furere*, vara urſinnig, raſa. Taiſo ko piådak, *inſanit ut ſtultus.* Taiſogåtet, *inchoat.* begynna bliſva galen, begynna raſa.

Taisoje, *inſaniens, furibundus*, tokig, galen.

Taisom, *inſania*, galenſkap, tokighet.

Tait, *Dativ. & Accuſ. plural. pron.* tat.

Taita *vel* taiti, *adv. forte*, kanſke. *cfr.* taidet, *cujus quaſi 3 perſ. præſ. ind. eſt.*

Taitotet, *v. a. tractare, contrectare*, handtera. *cfr.* kåtatet, tuottet.

Taiw, taiwa, *n. ſ. locus, tractus*, rum, trakt. *cfr.* paike, taſo. Taiwi taiwi, *nonnullis in locis*, på ſomliga ſtållen.

Taiwai, *adv. ſæpe*, ofta. Taiwai leb wakotam tijeb, *ſæpe vos admonui.* Taiwaſt, *Matth. 9: id.* Taiwabit, taiwabukt, *Comparat.* oftare. *Superlat.* taiwaimuſta, oftaſt.

Taiwe, taiwes, taiwak *vel* taiwek, *n. a. frequens, quod ſæpe fit*, ſtåndig, ſom ofta ſker. Taiwes puotſelwas, *morbus qui ſæpiſſime redit*, ſjukdom, ſom ofta kommer igen. Taiwaſats, *idem apud Lyckſel.*

Taiwot, *v. n. ſæpius accidere, ſæpius fieri incipere*, oftare hånda. Taiwom le autotjiſt tat akka, *hæc uxor jam ſæpius partum eniti cœpit*, denna huſtrun bôrjar oftare ligga i barnſång ån fôrr. Taiwogåtet, *inchoat. idem.* Puotſelwas taiwogåta, *morbus ſæpius recurrere incipit*, ſjukdomen bôrjar oftare komma igen.

Tak, *tectum*, tak. Takatak, *ſine tecto.*

Takis, *n. ſ. ſponſio*, borgen. Takis âlma, *ſponſor*, lôftesman. *Lyckſel. Fenn.* tacaus-mies, *ſponſor.*

Takket, *v. a. facere*, gôra. Mab kalkab takket? *quid faciam?* hvad ſkal jag gôra? *It. ſimulare*, låſſa, förſtålla ſig. Sodn takka wall, *ſimulat ſolum*, han låſſar endaſt. Takka etjebs fattogen, *paupertatem ſimulat*, han låſſar vara fattig. *Melius & ad genium lingvæ aptius hoc utimur verbo, quam* τῶ hårwaſtallet, *qu. vid.* Takkeſtet, *dim.* gôra litet. Takkagåtet, *inchoat.* begynna gôra. *Fenn.* tekå, *facere.*

Takkak, *n. a. infectus*, ogjord.

Takkalwas, *n. ſ. tributum*, utlaga. Takkalwaſeb takket, *tributum ſolvere.*

Takkamus, *n. ſ. negotium*, gôromål. Mi le tuſne takkamuſen? *quidnam tibi eſt negotii?*

Takkatet, *v. a. faciendum curare*, låta gôra. Takkatet kalkab kareb allaſan, *mihi vas faciendum curabo. It. fingere*, dikta. Takkat koros todn tab, *iſtud*

tu

tu tantum fingis, du diktar det allenaſt. Takkataſtet, *dim.* Takkatatjet, *inchoat.* begynna låta göra.

Takkatattet, *v. n. fieri poſſe*, kunna göras.

Takkatallet, takkotallet, *v. a. frequ. idem quod* takket.

Takkeje, *faciens, qui facit*, den ſom gör.

Takkem, *n. ſ. actio, actus agendi*, görande.

Takkatek, *n. a. vid.* takkak.

Takketakes, *n. a. factu poſſibilis*, görlig.

Takketeke, *impoſſibilis factu*, ogörlig.

Takko, *n. ſ. factum, opus*, verk, gärning. Kåtja tab to takkob, *ecce opus hoc tuum.* Paha takko, *ſcelus*, miſsgårning.

Takotallet, *v. a. manu blande palpare, demulcere*, ſtryka med handen, klappa.

Takotet, *v. a. vexare*, plåga. Kalle wuoſte piågg mijab puoriſt takoti, *vento adverſo ſatis vexabamur*, motvådret gjorde oſs mycken möda.

Takostet, takaſtet, *vid.* kilpot.

Taks, *particula, quæ negativo additur aliqua cum emphaſi.* I taks to diet, *minime quidem tui gratia*, aldeles icke för din ſkull.

Takte, *n. ſ. os*, ben. *It. caulis herbæ alicujus*, ſtjelke. Taktats, *dimin.* et litet ben.

Taktai, taktajes, *n. a. oſſibus abundans, oſſeus*, full med ben, benig.

Taktetes, *n. a. oſſibus carens*, ſom ej har ben.

Taktet, *v. n. de herbis dicitur adultis, quarum caules dureſcunt & quaſi lignei fiunt*, ſåges om örternas ſtjelkar när de blifva utvåxte och hårda, ſom trå. Påſkå le taktem, *angelicæ caulis induruit. Transl. de homine, qui in pueritia nihil didicit & ætate creſcente inhabilis fit ad diſcendum*, ſåges ock om en menniſka, ſom ingen ting har lårdt i ungdomen, och blir oſkickelig at låra når åldren tiltager. Juo le taktam, *jam indocilis factus eſt*, han år nu olåraktig. Takteſtet, *dim.* Taktegåtet, *inchoat.*

Taktetet, *v. a. indurandum curare, indureſcere ſinere*, låta blifva hård.

Taktiltjes, *n. a. macilentus*, mager. Taktiltjes kalles, *ſenex macilentus*, en mager gubbe. *cfr.* iltje.

Tala, talak, *adv. ſtatim*, ſtraxt. Wadſe tala, *ito ſtatim*, gå ſtraxt.

Talats, *n. a. qui nunc eſt, quod in inſtanti eſt aut fit, nuperus*, det ſom nu år eller ſker, nylig. Talats almatjeh, *homines qui nunc vivunt, hujus ſeculi homines*, menniſkorna nu för tiden.

Taldestem, *n. ſ. gradus*, ſteg. *Scala*, trappa. Paijas taldeſtem, *aſcenſio per ſcalas.*

Taldestet, *per ſcalas aſcendere*, ſtiga upföre en ſtege eller trappa.

Tale, *adv. en*, ſe, ſe hår. Tale nipat, *en cultrum tuum*, ſe hår din knif. Tale pardnat, *en filium tuum. Contracte* tal, *idem.*

Tales, *n. ſ. cortex ſorbi aut viburni, quem æſtate in calceos inferunt Lappones, ne putredinem contrahat corium*, bark af vide eller rönn, den Lapparne om ſommartiden lågga i ſina ſkor, at bevara dem för röta. *Transl.* Kabmak taleſen mubbeb adnet, *aliquem deſpicere & flocci facere*, förakta någon, hålla honom för en traſa.

Tale-

TALESTET, *v. a. corticem dicto modo in calceos inferre*, lägga bark i skona.

TALKE, *n. f. tempestas*, våderlek. Paha talke, *intemperies cœli*, ovåder. Puore talke, *cœlum serenum*, vack. våder.

TALKES, *n. f. medicina*, *remedium*, läkedom. *Aroma*, krydda.

TALKESTET, *v. a. vexare*, *molestiam afferre*, pläga. Ila pahast mo talkesti, *me valde vexabāt*, han handterade mig illa. Talkestowet, *passiv.* plågas.

TALKOT, *v. a. mederi*, hela, låka. Talkot puotselwasit, *morbis mederi*, bota sjukdomar. Mon sitab talkot so, *volo sanare illum*, *Matth. 8: 7.* *It. condire*, krydda, med kryddor tillaga. Talkogåtet, *inchoat.* begyn. at låka.

TALKOJE & talkoteje, *medicus*, låkare.

TALKOM & talkotem, *sanatio*, låkande.

TALKOK & talkotek, *non sanatus*, olåkt.

TALKOTATTET, *v. a. sanandum curare*, låta låka. *It. neutr. posse sanari*, kunna låkas. I talkotatte, *medicabilis non est.*

TALLA, *statim vide* tala.

TALLE, *adv. nunc*, nu. Talle die, *nuperrime*, nyss, nu på stunden. Tallatje, *vid.* talats.

TALLE, *n. f. vid.* dalle.

TALLEK, *patella*, talrik.

TALLOI, *adv. tunc*, *illo tempore*, då, den tiden. Talloi wuoidnet kalkabe, *tunc videbimus.*

TALLKOK, *n. a. pingvis*, *obesus*, fet. Tallkok påtsoi, *rangifer obesus. Nunquam de hominibus dicitur*, *cfr.* puoitak.

TALO, *n. f. modus*, *ratio*, sått. Autots taloi mete, *juxta modum antiquum. It.* talo, *villa*, gård, landtgård. Talo almats, *rusticus*, bonde. *Fenn.* talo, *villa.*

TALODET, *v. a. parce dare*, gifva litet, vara njugg. *cfr.* heiwatet.

TALWE, *n. f. hiems*, vinter. Talwe qwoutel, *hiems adulta.* Talweb orrot, *hibernare*, ligga i vinterqvarter. *Fenn.* talwi, *hiems.*

TALWA-PEIWE-WAKKO, *ita appellatur illa hebdomas, quæ circa medium Octobris incidit*, *qu. dic. hebdomas dierum hiemalium*, talwa-peiwe-wakko, kallas den veckan, som infaller i medlet af October.

TALWATAS, talwates, *locus ubi nundinæ instituuntur*, marknads-plats. Talwatasi wuolget, *ad illum locum proficisci*, *ubi nundinæ sunt.* Talwates pådd, *tempus quo nundinæ existunt & mercatura*, marknadstid.

TALWELAKASATS, *n. a. hiemalis*, vinterlik. Talwelakasats talke, *tempestas hiemalis.*

TAMES, *n. a. domitus*, tamd. Tames påtsoi, *rangifer domitus. Oppos.* otames, otamd.

TAMET, *v. a. domare*, tåmja. Tamestet, *dim.* litet tåmja. Tamegåtet, *inchoat.* begynna tåmja. Tametum, *præt. particip. pass. domitus*, tamd.

TAMEK, *n. a. indomitus*, otamd.

TAMETATTET, *posse domari*, kunna tåmjas. *It. domandum curare*, låta tåmja.

TAMKE, *n. f. mora*, *impedimentum*, hinder, drögsmål. *cfr.* ajanes.

TAMKAJES, *n. a. tardus*, sen, långsam. Tamkajes ålma, *vir tardus.*

TAMKOT, *v. n. tardari*, *detineri*, hindras. Ila kukkeb taina tamko, *nimis diu hac re occupatur*, han hindras för länge dermed.

TAMUTET, *recipere*, taga emot. *Svec.*

TAMÅN, *numen aliquod fuit priscorum*

Lapponum, en afgud hos de forna Lappar. Tamån rådnjo, *vas in quo quæ huic sacrificanda erant numini obsonia mittebantur*, *cfr.* rådnjo.

Tan, *genetiv. pronom.* tat, dennes. Tandiet *sive* tantet, *eapropter*, derfóre. Tandieti, *idem.*

Tane, *locativ. casus pron.* tat. Tane saijen, *in hoc loco*, på detta rummet.

Tanka, *genetiv. & ablat. pronom.* tatek. Tanka ålman, *hujus ipsius viri*, sjelfva denne mannens. Tanka peiwen, *hoc ipso die*, *aut illo ipso die*, på denne eller den samma dagen.

Tankok, *carnosus*, kóttfull. *v.* rueiwaj.

Tanne, *adv. hic*, hår. Tanne leb, *hic sum*, jag år hår. *It. illic*, dår.

Tapak, *n. a. uliginosus*, sumpig. Tapak jegge, *campus valde uliginosus.*

Tapatet, *v. a. assequi*, hinna. *vid.* astetet. Tapatastet, *dim.*

Tape, *n. s. mos*, *ritus*, sed, plågsed. Tjabbes tape, *virtus*, *qu. dic. pulcher mos.* Tjabbes tapek, *bene moratus*, sedig, dygdesam. *Fenn.* tapa, *mos.*

Tapet, *v. n. limo submergi*, sjunka ner i gyttjan. Tapestet, *dim.* Tapegåtet, *inchoat.* begynna sjunka ner.

Tappa, *quo quid obturatur*, tapp.

Tappas, *n. a. clausus*, *occlusus*, tillsluten. Tappas uksa, *janua clausa.*

Tapped, *Lycks. vid.* tappaltak.

Tappes, *n. s. claustrum*, *quo quid clauditur*, *operculum*, låck, ståugsel.

Tappet, *v. a. claudere*, *occludere*, tillsluta. Tappa ukseb, *occlude januam*, slut igen dórren. Tappestet, *dim.* litet sluta igen. Tappegåtet, *inchoat.* begynna at sluta igen.

Tappetattet, tappatattet, *v. n. posse occludi*, kunna slutas igen.

Tappalet, *v. n. respiratione privari*, *ægre respirare*, *asthmate laborare*, hafva andetäppa, fórlora andedrågten.

Tappaltak, *asthma*, andtåppa. Tappaltakist leb, *asthmate laboro.*

Tappanet, *v. n. occludi*, tillslutas.

Tappetet, *v. a. claudendum curare*, låta sluta igen.

Tapta, *contracte pro* tan apta, *sine illo*, det fórutan. Ib tapta wieso, *illa re carere non possum*, kan ej vara det fórutan.

Taptemus, *talis*, sådan. *vid.* taggar.

Taramattet, *celeriter reminisci*, komma i hastighet ihog. Idtjib taramatte, *non tam subito in memoriam revocare potui*, jag kunde ej i hastighet komma ihog.

Tarbahet, *v. a. indigere*, behófva. Mije tarbahebe wekkeb tijast, *ope vestra nos indigemus*, vi behófva eder hjelp. Tarbahastet, *dim.* litet behófva. Tarbahatjet, *inchoat.* begynna at behófva. *Fenn.* tarwisten, *egeo.*

Tarbahem, *indigentia*, tarf, behof.

Tarbaheje, *indigus*, den som behófver. Tarbaheje leb, *indigus sum.*

Tarbek, *n. s. opus*, *quod necessarium est*, fórnódenhet. Tarbekit åstet, *emere quæ necessaria sunt*, *quibus opus est*, kópa det man behófver.

Tarbes, *n. a. necessarius*, nódvåndig. Kaik mi tarbes le, *omne quod necessarium est.* Tarbesub, *comparat.* nódvåndigare. *Superl.* tarbesumus, nódvåndigast. Tarbeswuot, *subst. necesse*, *quod necessarium est*, nódtorft, behof.

Tarbesikt, *adv. necessarie*, *necesse*, nódigt.

Tarbo, *n. s. necesse*, tarf, nód. Tarbo le

le tatt tunji, *id tibi opus est & necesse*, du har det af nöden. *It.* mana tarbo, *puerperium*, barnsnöd.

TARBME, *n. f. occasio, locus*, tilfälle, rådrum. Idtjib tarbmeb ane pâtet, *veniendi occasio mihi non erat*, jag hade ej tilfälle at komma. I lam tarbme tjalet, *scribendi locus non erat*, det var ej tilfälle at skrifva. Idtjib tarbmeb âdtjo, *non vacabam*, jag fick ej tid och tilfälle.

TARET, *v. a. fallere, decipere*, bedraga. Âsasi taret, *in commercio decipere*, bedraga i handel. *Dicitur tantum de fraude in commercio.* Tarestet, *dimin.* Taregâtet, *inchoat.*

TARELES, *n. a. dolosus*, bedrägelig. Tareles âlma, *vir fallax*, bedrägel. man.

TAREJE, *qui decipit, defraudator*, bedragare.

TAREM, *n. f. fraus*, bedrägeri, svek.

TARFAHET, *v. n. nigro videri esse colore*, synas svart. Mi tobben tarfaha? *quid illic jacet colore nigrante?* hvad är det som ligger där och ser så svart ut?

TARFE, *n. f. cæspes*, torf. *vid.* launje.

TARFOK, *ursus*,, björn. *Ita interdum dicitur, quia cæspitibus sibi lectum sternit, aut quia subnigro est colore, cfr.* tarfe, tarfahet.

TARK, *sed*, men, utan. I tark sodn, *at non ille*, men ej han.

TARJET, *valere, posse*, förmå, kunna. Ib tarja âdet, *dormire nequeo*, jag kan ej sofva. Ib tarja wadset, *incedere non valeo*, jag förmår ej gå.

TARO, *n. a. Svecanus*, Svensk. Taro kiâl, *lingua Svecana*, Svenska.

TAROLATS, *Svecus*, en Svensk. Tarolatjeh pâteh, *Sveci veniunt.*

TAROSTET & tarostallet, *Svecana loqui*, tala Svenska. *Dicitur de illo, qui minus bene Svecana loquitur.*

TARROHET, *vid.* falet.

TARROK, *n. a.* Tarrok muor, *arbor crassa & curta*, et tjockt och kort trå. Tarrok petse, *pinus humilis, crassa & ramosa*, en kort, tjock och qvistfull tall.

TARROT, *distente*, utspändt, utsträckt.

TARSSELET, *v. n. incitari*, upäggas.

TARSSET, *v. a. incitare, excitare*, uphitsa, upägga.

TARWE, *n. f. pix*, tjära. *Fenn.* terwa, *id.*

TARWES, tarwas, *n. a. pice abundans*, tjärig. Tarwas muora, *lignum pice abundans*, tjärig ved. Tarwas, *(absolute) idem.*

TARWAK, *n. a. pice non illitus*, otjärad. Tarwak wadnas, *cymba non picata.*

TARWET, *v. a. picare*, tjära. Wadnaseb tarwet, *picem cymbæ illinere*, tjära en båt. *Transl.* Tarwei mijeb tas, *nos heic stupescere fecit*, han gjorde oss handfallna och häpna. *It.* tarwet, *obtrectare, detrahere alicui*, förklena och svärta någon. Tarwestet, *dim.* Tarwagâtet, *inchoat.* begynna tjära.

TARWATATTET, *posse picari*, kunna tjäras.

TAS, tasa, *adv. huc*, hit. Puokte tas, *adfer huc*, bår hit. *cfr.* tek. *It. rursus*, åter igen. Tas witt, *idem. cfr.* witt. Tas algi tjalet, *scribere rursus incipiebat.* Tas algi rasjotet, *pluere denuo incipiebat*, det begynte åter at regna.

TASE, *n. f. cursus, via*, kosa.

TASNE, *locativ. cas. adverbii* tas, *heic*, här. Tassne leb, *hic sum*, *vid.* tanne.

TASKO, *pera*, taska. Taskotak, *negativ. cas.*

caſ. absque pera. Taſkots, *dim.* en liten påſe eller pung.

Tasmos, *n. a.* taſmos puotſelwaſeſt, *morbo vexatus*, plågad af ſjukdom.

Tass, *adv. illuc*, dit. Tålwo taſs, *aufer illuc*, för dit. Taſſa & taſſan, *id.* Taſſan ai, *præterea*, *inſuper*, desutom, dertil ock. Taſſne, *locativ. caſ. illic*, *in illo loco*, där, därſtädes.

Tassak, *adv. illico*, där på ſtållet. Tjodtjeti taſſak, *illico manebat*, han ſtadnade där på ſtållet.

Tasselet, *v. a. abigere*, *propellere*, bortdrifva, förſkjuta. Kåſſå ſitebet mo taſſelet? *quorſum me abigere vultis?* hvart villen j jaga mig bort? Taſſele tek, *huc propelle*, ſkjut hit.

Tasset, *v. a. idem. It. apud Lyckſ. idem quod* maſſet.

Tassnen, *adv. mediocriter*, medelmåttigt. Taſſnen taſſnen, *haud ita bene*, ej ſårdeles vål, la la.

Taste, *adv. hinc*, hårifrån. Taſt, *contr. id. It. tempor. poſthac*, hårefter.

Tast, *adv. amplius*, vidare, mera. *v.* tiſt.

Taste, *ſtella*, ſtjerna. *vid.* naſte. *Item*, Taſte & taſtes, *oculus urſi*, björnöga.

Tat, *pron. a. hic*, denne. Tat âlma, *hic vir*, denne mannen. Tatek, *hic ipſe*, denne hår. *Plural.* tahkak, *hi ipſi*, juſt deſſe hår.

Tatt, *pron. a. ille*, han. Tatt peiwe, *illa dies*, den dagen. Tattek, *ille ipſe*, juſt denſamme. Tattek âlma, *ille ipſe vir*, juſt den ſamme mannen. Tattek ſaije, *idem locus*, ſamma rum.

Tattamitt, tattamit, *qu. dic.* tattamete, *ſtatim*, ſtraxt.

Tatja, tats, *ruſticus*, bonde.

Taud, *n. ſ. morbus*, ſjukdom. Tjalmi taud, *morbus oculorum*, ögonſjuka. Ib tete mi taudit litja, *quis ſit morbus neſcio*, jag vet ej hvad ſjukdom det år.

Taugnok, *n. a. flexibilis*, *lentus*, ſeg, vek. Taugnok muor, *lignum flexile.*

Tauket, *v. a. contegere*, betäcka. Tauka mo karwoi ſiſa, *contege me veſtimentis & tegumentis.* Taukeſtet, *dim.* litet betäcka.

Taur, taura, *fomes*, fnöſke. *vid.* niwſa.

Tawanet, *v. n. a littore in altum diſcedere*, *ſolvere*, lägga ut ifrån ſtranden, fara ut på djupet. Tawanaſtet, *dim.* fara litet ut ifrån landet. Tawanatjet, *inchoat.* begyn. at lägga ut från ſtranden. *cfr.* tavwe.

Tawer, *n. ſ. theſaurus*, *poſſeſſio*, egendom, ſkatt. Tawerats, *dim.* lit. ſkatt.

Tawestet, *v. a. reſpondere*, ſvara. Taweſtatjet, *inchoat.* begynna ſvara. Tawaſtallet, *frequ. id. cfr.* waſtetet.

Tawestem, *n. ſ. reſponſum*, ſvar.

Tavwe, *n. a. qui a littore longe diſtat in lacu aut mari*, ſom år långt ut i ſjön. Tavwe ſuolo, *inſula quæ longe a litore diſtat*, en ö ſom ligger långt ut i ſjön. *It.* tavwe ladde, *villa maritima*, en bondegård, ſom ligger vid hafsſtranden. Tavwen, *locativ. caſus.* Tavwen le, *longe abeſt a litore*, det ligger långt ifrån ſtranden.

Tavwas, *motum in locum indicat.* Tavwas wuolgi, *a litore in altum diſcedebat*, han for långt ut från ſtranden.

Tavwek, *n. avis*, *columbus arcticus*, lom. *Ita dicta*, *quia ſemper procul a litore verſatur.*

Tavwetet, *v. n. a litore in altum diſcedere*, fara ut ifrån ſtranden. Tavwete tavwebeſi, *recede longius a litore in altum*, far långre ut ifrån ſtranden.

Tav-

Tavwetaſtet, *dim.* fara litet långre ut. Tavwetatjet, *inchoat. v.* tawanet.

Te, *adv. tunc*, då. *vid.* die.

Teble, *n. f. macula*, fläck. Welkes teble, *punctum album*, en hvit fläck. Tjappes teble, *macula nigra.* Teblats, *dim.* en liten fläck.

Teblak, *n. a. maculoſus*, fläckig, ſpråklig. *Qui maculis eſt diſtinctus.* Teblak kapte, *veſtis variegata*, en brokig råck.

Teblot, *pretium minuere mercis alicujus*, *juſtum pretium perſolvere recuſare*, fålla priſet, pruta på en vara. Tebloſtet, *dim.* Teblogåtet, *inchoat.* begynna pruta.

Tebloje, *lucrator*, *qui cum lucro aliquid emit*, en ſom för ringa pris och med vinning köper något, ſkackrare.

Teddet, tedtet, *v. a deprimere*, *premere*, trycka, nedtrycka. Kåtin tedtet, *manu deprimere*, med handen trycka på. Kirjeb ſignetakin tedtet, *epiſtolam ſigillo obſignare*, förſegla brefvet. *It. neutr. eſſe pondere aliquo*, våga. Luodeb tedta, *pondere eſt ſemiunciæ*, det våger et lod. Man ådnakeb tedti? *quanto erat pondere?* af huru ſtor vigt var det? Tedteſtet, *dimin.* litet trycka på. Tedtegåtet, *inchoat.* begynna at trycka.

Tedtelastet, *v. a. dim. id. qu.* tedteſtet.

Tedto, teddo, *n. f. pondus*, tyngd, vigt. Låſſes tedto, *pondus magnum*, ſtor tyngd. I le ſuſne tedto, *exigui eſt ponderis.*

Teitet, *v. a. invenire*, tråffa, hitta på. Todn teitih, *rem acu tetigiſti*, *inveniſti*, du hittade på. Pleikeb teitet, *ſcopum jaculando ferire*, tråffa målet. Teiteſtet, *dim.* litet tråffa på. Teitegåtet, *inchoat.* begyn. at påtråffa.

Teiwes, *n. f. res*, ting. Akta teiwes le anje wanes, *una adhuc deficit res*, et ting felar ånnu.

Teiwetet, *v. a.* teiwetaſtet, teiwetatjet, *id. qu.* teitet, teiteſtet, teitegåtet.

Teiwo, *vas quo caſeus formatur*, oſtkar.

Teke, *in fine vocum vim negativam habet*, *cfr.* teme, ſe teme.

Tek, teke, *huc*, hit. Påte tek, *veni huc.* Tokko ja teke, *huc & illuc.*

Tekn, *omen*, förbetydelſe, tecken.

Tekosjet, *v. a. velle*, vilja, behaga.

Tele, *nix compact. & duriuſcula*, hård ſnö.

Telok, *vide* mårde.

Telpe, *n. f. jocus*, *jocus ineptior*, ſkåmt, narraktigt tal.

Telpalak, *hiſtrio*, *ſannio*, gåck.

Telpes, *n. a. jocoſus*, ſkåmtſam. Telpelats, *id.* Telpelats ålma, *vir jocoſus*, en ſkåmtſam man. Telpeswuot, *ſubſt. jocatio*, *jocus ineptior*, dåraktigt ſkåmt, ſkåmt.

Telpet, *v. n. jocari*, ſkåmta.

Telte, *n. f. operculum*, *tegumentum*, *imprimis quo trahas ſuas tegunt Lappones*, tåcke, hvarmed Lapparne öfvertåcka ſina ackijor. Teltek, *traha hoc modo conſtructa*, en öfvertåckt ackija eller Lappſläde. *cfr.* pulka.

Teltet, *v. a. expandere*, utſpånna.

Teme, *in fine vocibus ſuffixum negativum eſt*, teme år et neknings-ord, når det ſåttes bakefter orden, *e. gr.* Tjalmeteme *ſive* tjalmetebme, *cæcus*, blind. Juolketeme, *pedibus mutilus*, fotlös.

Tempel, *templum*, tempel. *vid.* kyrko.

Tems, *n. a. temerarius*, *inconſideratus*, oförvågen, obetånkt. Tems håla, *ſermo inconſideratus*, obetånkſamt tal.

Temsestet, *inconsiderate loqui, sermonem præcipitare,* tala obetänksamt, förtala sig.

Temsot, *v. a. immergere, intingere,* indoppa. Wuoji temsot, *oleo intingere. It. permiscere, rebus aliis immiscere,* bortblanda, blanda ihop med andra saker.

Tepe. Mano-tepe, *lunæ lumen,* månsken.

Tepketet, *v. n. pretio minui, v.* albot.

Teptjet, *premere,* krama. *v.* tåptjet *&c.*

Terbme, *vid.* parbmo.

Teres, tera, teras, *corium sive lorum, quod in suturis calceorum, aut dum alia pellicea consuuntur adhibetur,* lådderremar, som brukas til mellanlag i skinnsöm.

Terk, *vid.* tark. Terk i, *fere, prope,* nästan. *Fenn.* tärkin, *fere.*

Terka, terkes, terkok, *n. a. angustus,* trång. Terkes werbme, *rete maculis parvis,* trångt nät.

Tes, *adv. suffix. vid.* jess, *id.*

Tesker, *n. s. subtegmen chirothecæ,* handskefoder. Teskertet, *v. a. subtegmen apponere,* fodra. Kistait teskertet, *chirothecas subtegmine providere,* sätta foder under handskar.

Testament, *testamentum,* testamente.

Tetet, *v. a. scire,* veta. Ib tete, *nescio,* jag vet ej. Låh, kutteh tete, *sunt qui sciunt.* Teteje, *præs. particip. sciens,* den som vet. Tetestet, *dim.* hafva någon liten kundskap. Tetestab mai, *aliquantum quidem scio. Fen.* tietä, *scire.*

Teteles, *n. a. notus,* vitterlig. Teteles le tatt, *notum istud est,* det är vitterligit. Teteleft, *adv. notum, cognita & nota ratione,* vitterligen, på bekant och kunnigt sätt.

Tetelet, *vid.* tetesattet.

Tetek, *n. a. nescius,* ovetande. Tetek leb, *nescius sum,* jag vet ej deraf.

Tetesattet, *v. a. cognitum & exploratum habere,* hafva kundskap om, veta af. Tetesatteh kaskabsa, *se invicem optime norunt,* de förstå sig väl på hvarandra.

Tetetet, *v. a. notum facere,* låta veta. Mon tetetab tiji, *notum vobis facio,* jag låter eder veta. Tetetastet, *dim.* göra litet bekant. Tetetatjet, *inchoat.* begynna låta veta.

Tetos, *n. a. notus,* bekant, kunnig. Jukko i kalk tetos sjaddet, *quod notum non fiet. cfr.* teteles, *id.*

Teto, *n. s.* i le teto, *notum non est, nescimus,* det är ej vitterligit, man vet ej. *Aliter nunquam occurrit.*

Tetot, *v. n. percipi posse, videri aut alio modo sensibus percipi, sciri,* märkas, kunna synas eller på annat sätt märkas, vara vitterlig. I tatt teto, *istud non percipi potest sensibus,* det är ej märkeligit: *It. notum istud non est,* det är ej vitterligit. Tetostet, *dim.* märkas litet. Tetogåtet, *inchoat.* begynna at blifva märkelig.

Teudnahet, *v. a. servire, famulari,* tjena, vara i tjenst. I kuttek matte teudnahet qwekte herrait, *nemo duobus simul servire potest dominis.* Jubmeleb teudnahet, *Deum cultu religioso prosequi,* frukta och tjena Gud.

Teudnar, *servus, famulus,* tjenare, dräng. Jubmelen teudnar, *qui Deum colit,* Guds tjenare, som dyrkar Gud.

Teudnahem, teudnestem, *n. s. famulatus, cultus,* tjenst, dyrkan.

Teud-

Teudno, *n. f. famulatus*, tjenſt. Teudno ſaijen le, *in famulatu eſt.*

Teudnot, *famulari*, tjena. Teudnom leb ſo ludne akta japeb, *in famulatu apud illum fui unum annum*, jag har tjent et år hos honom. *vid.* kaggot.

Teudo, *n. f. mas, ſexus maſculinus*, man, mankön. *It.* mo teudo, *maritus meus*, min man.

Teudolats, *n. a. maſculinus, virilis*, mankön tilhörig, manlig. Teudolatjeh, *mares*, mankön, karlar.

Teuke, wuojem teuke, *commoditas vecturæ ob nivem modice & quantum ſatis eſt altam*, godt åkföre af lagomt mycken ſnö, lagomt ſlådföre.

Teus, *n. a. adultus, qui viribus pollet & ætate eſt adulta*, fulltagande, fullvåxt och ſtark. Teuſa kradna, *ſocius viribus perfectus.* Teuſa ſwaines, *famulus ad omnia negotia aptus*, en fulltagande dräng, en flink dräng. *Comparat.* teuſab, mera raſk och fulltagande.

Teutet, *v. a. implere*, upfylla. Litteb tjatſin teutet, *vas implere aqua*, fylla kårilet med vatten. Teuteſtet, *dim.* litet fylla. Teutegåtet, *inchoat.* begynna at upfylla.

Teutelet, *v. a. celeriter implere*, haſtigt upfylla.

Teutetes, teutates, *n. ſ. explementum*, fyllnad. Teutateſeb ådtjoi, *explementum nactus eſt.*

Teuwak, *n. ſ.* ådtje teuwakeſne, *obeſus, qui corpore eſt carnoſo*, fet, köttfull.

Teuwas, teuwes, *n. a. plenus*, full. Teuwas tjatſeſt, *repletus aqua*, full med vatten. Teuwa kare, *vas repletum*, fullt kåril. *Comparat.* teuwaſub, fullare. *Superlat.* teuwaſumus, fullaſt. Teuwaswuot, *ſubſt. plenitudo*, fullhet, fyllnad.

Teuwet, teuwot, *v. n. impleri*, upfyllas, blifva full. Kare teuwei, *vas impletum eſt*, kårilet blef fullt. Teuweſtet, *dim.* något upfyllas. Teuwegåtet, *inchoat.* begynna at blifva full.

Tewerdet, *de pecudibus dicitur dum abortum faciunt*, kaſta af ſig kalfven.

Thron, *thronus, ſolium*, thron.

Tjabbak, tjabbe, tjabbes, *n. a. pulcher*, vacker. Tjabbak neita, *virgo formoſa.* Tjabbes tape, *mos pulcher, virtus*, vacker ſed, dygd. *Ita virtutem vocarunt auctores eccleſiaſtici.* I le tatt tjabbe, *iſtud non decet*, det år fult. *Comparat.* tjabbab, vackrare. *Superlat.* tjabbamus, tjabbemus, den vackraſte. *Obſ.* tjabbak *ad mores ſæpe refertur & dicitur de venuſtate & corporis & animi integritate.*

Tjabbeswuot, *n. ſ. pulchritudo, elegantia*, ſkönhet, fågring.

Tjabbakit, tjabbaſt, *adv. pulchre, eleganter, decenter*, vackert, anſtåndigt. Tjabbaſt wieſot, *honeſtam agere vitam*, lefva vackert och anſtåndigt.

Tjabbot, *pulchritudo*, dåjelighet, ſkönhet. Tjabbotinas, *pulchritudine ſua.*

Tjabbot, *v. n. pulchrum fieri*, blifva vacker. Tjabbom le talle, *pulchrior nunc factus eſt*, han har nu blifvit vackrare. *It. de pecudibus, pingveſcere*, blifva fet. Tjabboſtet, *dim.* blifva litet vackrare. Tjabbogåtet, *inchoat.* begynna at blifva vacker. *It. pingveſcere incipere*, begynna blifva fet.

Tjabbotet, *v. a. pulchrum efficere, decorare*, göra vacker, pryda.

Tjab-

Tjabbtjet, *festinanter & ex omnibus viribus eniti*, af alla krafter och med största skyndsamhet bemöda sig, hålla i med kraft. Tjabbtjab mai, *enitor quidem pro virili*, jag bjuder vål til så godt jag kan.

Tjabbtjem, *n. s. nisus*, bemödande.

Tjabma, *vesica*, urin-blåsa.

Tjabret, *v. a. premere, torquere*, klåmma, pråssa. Kåtin tjabret, *manu torquere*, klåmma med handen. *It. urgere*, tvinga, pådrifva. Ib kalka to tjabret, *non te urgebo*, jag skal ej tvinga dig. Tjabre so wuolget, *urge illum ut abeat*, drif på honom at han far bort. Tjabrestet, *dim.* litet klåmma. Tjabregåtet, *inch.* beg. klåmma.

Tjabrem, *n. s. torsio, pressura*, klåmmande, pråssande. *Impulsus*, pådrifvande.

Tjabrot, *v. a. frequ. id. qu.* tjabret.

Tjabrotallet, *v. a. intensiv. id.* hårdeligen klåmma eller pråssa.

Tjabrotattet, *v. a. & n. premendum sive torquendum curare*, låta klåmma eller pråssa. *Torqueri posse*, kunna pråssas.

Tjada, *præpos. per*, igenom. To tjada, *per te*, genom dig. Tjada windekeb, *per fenestram*, genom fenstret. Tjada åppes laidoi, *perquam peritus itineris*, genomkunnig ell. vål kunnig om vågen.

Tjadatet, *v. n. penetrare*, gå igenom, genomtrånga. Tjatse tjadati, *aqua perfluebat*, vatnet gick igenom. Muorab luod tjadati, *globulus missilis lignum pertundebat*, kulan gick igenom tråstycket. Kirjeb tjadatet, *librum perlegere*, låsa igenom en bok. *Transl.* Epe udne tokko aibmote tjadatet, *illuc hodie pervenire non possumus*, vi hinna ej fram dit i dag. Akten peiwen tokko tjadati, *uno die illuc pervenit.* Tjadatastet, *dim.* litet genomtrånga. Tjadatatjet, *inchoat.* begynna gå igenom, m. m.

Tjadatak, *n. s. diarrhœa*, durklopp. Tjadatakin le, *diarrhœa laborat*, han har durklopp. *It. transitus*, genomfart.

Tjadatem, *n. s. transitus*, genomfart.

Tjadd, *carbo*, kol. Tjaddait påldet, *carbones coquere*, brånna kol. *It. fuligo*, sot.

Tjaddet, *v. a. fuligine sive carbone infuscare*, svårta med kol, sota.

Tjaddajes, *fuligine ater*, sotig.

Tjaddot, *fuligine inquinari*, sotas, blifva sotig. Tjaddom, *fuligine infuscatus*, sotig, svart.

Tjadna, *spongia*, svamp. *vid.* tjana.

Tjadnet, *v. a. ligare, vincire*, binda. Akti tjadnet, *colligare*, binda ihop. Pira tjadnet, *circumligare, obligare*, binda om, förbinda. Pira tjadni alde hawit, *obligabat vulnera ejus.* Tjadnestet, *dim.* litet binda. Tjadnegåtet, *inchoat.* begynna at binda.

Tjadnetattet, tjadnetet, *vide* tjanatattet, tjanatet.

Tjadnetowet, *passiv. ligari*, bindas.

Tjadnem, *n. s. vinctio*, bindande.

Tjadnes, *n. s. vinculum, ligamen*, band.

Tjadnot, *v. n. ligari*, bindas, blifva bunden. Tjadnot kalka, *ligabitur*, han skal blifva bunden. *Transl. de animalibus dicitur, cum nimis cito crescere desinunt*, uphöra för hastigt at våxa. Tat påtso le tjadnom, *cresce-*

re

re prorſus deſiit hic rangifer, denne ren har uphört at våxa.

TJAFFETET & tjaffet, *v. n. ſalire, exſilire*, ſpringa, hoppa. *vid.* njultjet.

TJAGNET, *intrare*, gå in. So kâik ſitab tjagnet, *ad illum intrare volo*, jag vil gå in til honom. Kâtai tjagnet, *intrare domum*, gå in i huſet. Karwoit tjagnet, *veſtes induere*, klåda på ſig. Tjagneſtet, *dim.* gå ſom haſtigaſt in. Tjagnegâtet, *inchoat.* begynna at gå in.

TJAGNELTAK, *n. ſ. introitus*, ingång. *Deſcenſus*, nedergång, nedſtigande.

TJAGNELET, *v. frequ. id. qu.* tjagnet.

TJAGNEM, *n. ſ. introitus*, ingång. Tjagnemeſt tſagget, *introitu prohibere.*

TJAGNETATTET, *facere intrare*, låta gå in. Tjagnetatte weljabt kâtai, *fac ut frater tuus in caſam intret.* *It.* I tjagnetatte, *intrari nequit*, man kan ej gå dår in.

TJAGGE, tjagke, *n. ſ. faſciculus*, knippe.

TJAJANET, *v. n. errare*, fara vilſe, villas. Metſin tjajanet, *in ſilvis oberrare*, gå vilſe i ſkogen. Tije leiten ko tjajanem ſautſeh, *eratis ut oves errantes.* *It.* tjajanet, *delinquere*, fela, förſe ſig. Tjajanaſtet, *dim.* fara litet vilſe. Tjajanatjet, *inchoat.* beg. at fara vilſe.

TJAJANADDET, *frequ. id. qu.* tjajanet.

TJAJANEJE, *aberrans*, vilſefarande.

TJAJANEM, tjajenes, *n. ſ. aberratio*, villfarelſe. Te mijeb tjajenes walda, *nunc a via aberramus*, nu fara vi vilſe om vågen.

TJAJETET, *v. a. ſeducere*, förföra, förvilla. Abma kuttek tjajeta tijeb, *ne quis vos ſeducat*, *Marc. 13: 5.* Tjajetaſtet, *dim.* litet förföra. Tjajetatjet, *inchoat.* begynna förvilla.

TJAJETATTET, *v. a. ſeducendum curare, facere ut aliquis erret*, låta förföras, göra at en blir förförd och förvillad. Manab tjajetattet, *puerum ſeduci pati*, låta barnet blifva förfördt.

TJAJETEJE, *corruptor*, förförare.

TJAJETEM, *n. ſ. inductio in errorem*, förförelſe, förvillande.

TJAIDNE, *n. avis, picus*, hackſpik.

TJAIM, tjaima, *n. ſ. riſus*, ſkratt, löje. Tjaima ſuſti i nokka, *riſu is nunquam deſiſtit*, han ſkrattar altid.

TJAIMET, tjaibmet, *v. n. ridere*, le, ſkratta. Maſte tjaibmebet? *qua de re ridetis?* hvad len j åt? Tjaimeſtet, *dimin.* ſmå-le. Tjaimagâtet, *inchoat.* begynna le.

TJAIMETET, tjaimatatjet, *id.*

TJAIMEJE, tjaimateje, *ridens, qui ridet*, en ſom ler. *Riſor*, begrinare.

TJAIJE, *n. ſ. deſiderium, aviditas*, begårelſe. Tjaije påta munji tjalet, *ſcribendi cupiditate adficior*, jag har begårelſe at ſkrifva. Tårom tjaije, *animus pugnandi*, luſt at ſlåſs.

TJAK, ruoita tjak, *nates.*

TJAKANET, *v. n. capi*, rymmas. Juolke i tjakan kabmaki, *calceus pedem non capit, ad pedem aptus non eſt, quia juſto arctior eſt*, foten ryms ej i ſkon. Epe tanne tjakan, *hic nos non capit locus, juſto arctior nobis hic eſt locus*, vi rymmas ej hår. *Transl.* Åpa ſâi tjakane akten, *in ſimultate ſecum invicem ſunt*, de komma ej öfverens med hvarandra. Qwekte ſaiwah åpa tjakane akta wuoſſei, *duorum arrogantium rariſſima eſt amicitia*, två ſtora rymmas ej i en ſåck. Tjakanaſtet,

 dim.

dim. någorlunda rymmas. Tjakanatjet, *inchoat.* begynna rymmas.

Tjakanattet, *frequ. id. qu.* tjakanet.

Tjaket, tjaketats, tjaketes, *n. a. qui magnum locum non capit*, rymlig, fom ej tager in ftort rum. *Transl. de homin. modeftus, qui non eft arrogans*, höflig, en fom ej är ftorlåten.

Tjaket, *cedere loco, cedere*, gifva rum. Tjake mo, *da mihi locum*, gif mig rum. Tjake *five* tjak, wai ådtjob tjåkkahet, *da mihi locum fedendi.*

Tjaketet, *v. a. capere*, rymma, kunna innehålla. I tatt litte tjaket tab kaik, *omne hoc iftud non capit vas*, det kårilet drar ej alt detta. Wårald to i tjaketa, *mundus te non capit.* Land i tjaket tan ådna almatjit, *tantam hominum turbam regio non capit*, för få mycket folk är landet otilråckligt.

Tjakse, *n. f. tuber, tuberculum*, knöl.

Tjaksek, *n. a. tuberofus*, knölig.

Tjaktja, *autumnus*, höft. Tjaktja peleft, *ineunte five nova hieme, ab autumno*, ifrån höften, i början af vinteren. Tjaktjek, *quafi adv. eft, autumno, tempore autumnali*, om höften, höfte-tiden.

Tjaktok, *n. a. compactus, folidus*, tåt, faft. Tjaktok piårgo, *caro folida, quæ non eft flaccida & mollis*, ftadigt och faft kött.

Tjala, tjal, *n. f. incifio, incifiones ornatus cauffa factæ in opere aliquo ligneo aut metallico*, krufning, infkårningar.

Tjalet, *v. a. fculpere, fculpendo & incifiones faciendo crifpare five ornare*, med infkårningar krufa, rifta. Kareb tjalet, *vas incifionibus ornare, vas crifpare*, krufa til et kåril. *It. fcribere*, fkrifva. Kirjeb tjalet, *epiftolam fcribere*, fkrifva bref. Maite todn tjalah? *quid fcribis? It. diffecare, fcindere*, fkåra fönder, klyfva. Tjale tab qwoutot, *diffeca hoc in duas partes*, fkår fönder detta i tu ftycken. Tjaleftet, *dim.* fkrifva litet. Tjalegåtet, *inchoat.* begynna fkrifva, begynna fkåra fönder.

Tjaleje, *fcribens, fcriptor*, den fom fkrifver. Jus tjalejeb kaudnet lulib, *fi fcriptorem invenirem aliquem.*

Tjalem, *n. f. fcriptura*, fkrifning.

Tjalatjet, *v. a. crifpare, fculpere*, krufa, rifta. *It. fecare cultro aut forfice*, fkåra eller klippa fönder. *cfr.* tjalet.

Tjalastak & tjales, *n. f. incifio cultro aut alio inftrumento facta*, riftning eller krufning med knif eller något dylikt.

Tjaletet, *v. a. fcribendum curare*, låta fkrifva. Skalloi etjebs tjaletet, *ad Cœnam Domini Sacram fe adfcribendum curare*, låta fkrifva up fig til Skrift. Skattai tjaletet, *in cenfum referendum curare.*

Tjalatallet, *v. n. adfcribi, infcribi*, infkrifvas.

Tjaletattet, *v. n. fcribi poffe*, kunna fkrifvas. I talle tjaletatte, *fcribi nunc nequit.*

Tjalog, *n. f. fcriptum, fcriptura*, fkrift. Tjalek, *id.* Ailes tjalog, *Scriptura Sacra*, den helige Skrift. Tjalog åppes, *peritus fcripturæ.* Auta tjalog, *præfcriptum*, föreſkrift. Paijelt tjalog, *infcriptio*, öfverfkrift.

Tjalgat-wank, *hernia*, bråck. *cfr.* tjalget.

Tjalget, *v. n. decidere, delabi*, falla ner.

ner. Jågna tjada tjalgei jaurai, *per glaciem delapſus eſt in lacum*, han for ner i ſjön genom iſen. Juolke tjalgai jågna tjada, *pede glacies pertundebatur. It. de pecudibus dum pingveſcunt.* Påtſoh tjalgeh tan jaken, *hoc anno rangiferi pingves evadunt.* Meſeh puorakit tjalgeh, *vituli rangiferini optime adoleſcunt & pingveſcunt*, renkalfvarne våxa til och blifva feta. Tjalgeſtet, *dim.* Tjalgagåtet, *inchoat.* begynna at blifva fet.

TJALLET, *v. n. de rangiferis dicitur, dum fruticibus & arboribus cornua adfricant autumno, quando catulitionis tempus inſtat, ut lanugine, qua æſtate obducta ſunt cornua denudentur*, *cfr.* nameh, tjallet, ſkubba hornen emot trån och buſkar, ſom renarne göra om hóſten, når ſpringetiden inſtundar, at rifva bort det ludna ſkinnet, hvarmed hornen åro ófverdragna om ſommaren, ſe nameh.

TJALLOT, *v. n. obdureſcere*, hårdas, blifva hård. Harjanemeſt tjallot, *obdureſcere conſvetudine*, blifva hårdad genom vanan. Taſſa leb mon tjallom, *ejus rei conſvetudine obdurui, ut illam jam facile perferre poſſim*, jag år hårdad och van dervid.

TJALME, *oculus*, óga. Tjalmit tappet, *claudere oculos*, tilſluta ógonen. Tſaggas tjalmi kåttjet, *attente conſpicere, oculorum intentione adſpicere*, ſe ſtint uppå, noga ſe på. Tjalmai ådtjot, *in conſpectum obtinere*, få i ógnaſigte. Tjalme kakka, *pupilla oculi*, ógnaſten. Tjalmit tſagget, *oculos intendere*, ſpånna ut ógonen. Tjalme pele, *alter oculorum*, det ena ógat. Tjalmetak, *caſ. negativ. ſine oculis*, utan ógon. Tjalmi tjuoppet, *nictari*, blinka med ógonen. Tjalme halgon, *in conſpectu, ante oculos, evidenter*, ógonſkenligen, fór ógonen. Tjalme-tramkaldak, *ictus ſ. nictus oculorum*, blinkande med ógonen, ógonblick. Tjalme harme, *ſupercilium*, ógonbryn. *It.* tjalme, *macula retis*, maſka i et nåt. Tjalme-kulbme, *palpebræ.* Tjalmats, *dim. Fenn.* ſilmå, *oculus.*

TJALMAK, *n. a. qui viſu gaudet acerrimo*, en ſom har god ſyn.

TJALMEPELAK, *monoculus*, enógd.

TJALMETEBME, tjalmeteme & tjalmetes, *n. a. cæcus*, blind. Tjalmeteswuot, *cæcitas*, blindhet.

TJALMET, *v. n. viſum recuperare*, åter få ſin ſyn igen. Tjalmetebme lei ſodn, walla tjalmei waſt, *cæcus erat, nunc autem viſu rurſus gaudet*, han var blind, men har åter fått ſin ſyn igen. Tjalmeſtet, *dim.* Tjalmagåtet, *inchoat.* begynna få ſin ſyn igen.

TJALMETOWET, *paſſiv. occæcari, lumine oculorum privari*, blifva blind.

TJALMETATTET & tjalmetuttet, *v. a. occæcare, cæcum reddere*, góra blind.

TJALMES, *n. ſ. ventriculus pecudum aqua lotus & aëre ſiccatus, quo vaſis inſtar utuntur*, *cfr.* fatte, kreaturs mage, den Lapparne betjena ſig af til kåril, ſe fatte. *Obſ.* fatte *eſt pecudum majorum*, tjalmes *vero vitulorum & pecorum, etiam avium ſtomachus.*

TJALMET, *v. a.* tjalmem, *vid.* luoſkot, luoſkom, *id.*

TJALOT, *ſcribi, inſcribi*, ſkrifvas up, inſkrifvas. Skattai tjalot, *in cenſum referri*, blifva ſkattſkrefven.

Tjals, tjalſa, *cruſta nivis*, ſkara, ſkarſnö. *vid.* tjarw.

Tjamk, *adv. firmiter*, hårdt, faſt. Tjadnet tjamk, *firmiter alligare*, binda hårdt til. Tjamket, *v. a. firmiter ligare*, hårdt binda. *vid.* tjauketet, *id.*

Tjana, *fungus*, ſvamp. Niwſa tjana, *fungus betulæ, unde fomes præparatur*, ſvamp hvaraf fnöſke göres. *Norrl.* tjuka.

Tjanak, *n. a. non ligatus*, obunden, *cfr.* tjadnet.

Tjanas, *n. ſ. ligamentum*, band. Tjanas ketjen le, *ligatus eſt*, han år bunden. Tjanas badde, *ligamen*, band.

Tjanatattet, *v. n. ligari poſſe*, kunna bindas. I tjanatatte, *ligari nequit.*

Tjanket, *confidere*, lita på. Rikines tjanka, *divitiis ſuis confidit*, han litar på ſin rikedom.

Tjappes, tjappok, *n. a. niger*, ſvart. Tjappet, *id.* Tjappes håſt, *eqvus niger*, en ſvart håſt. Tjappes kapte, *tunica nigra*, ſvart tröja. *Tranſl.* tjappes almats, *homo ſordide parcus*, en mycket nidſk och ſnål menniſka. *Comparat.* tjappetub, ſvartare. *Superl.* tjappetumus, den ſvartaſte.

Tjappotet, *nigreſcere*, blifva ſvart. Muoto tjappoti, *vultus nigreſcebat*, anſigtet blef ſvart. *Tranſl.* Aptſa ſodn tjappoti, *valde factus eſt tenax ſ. parcus*, han har blifvit alt för niſk.

Tjappotattet, tjappotuttet, *v. a. nigrum reddere*, *nigro tingere colore*, göra ſvart, ſvårta.

Tjappotowet, *id. qu.* tjappotet.

Tjappos, *n. a. uſu non attritus, qui adhuc utilis eſt*, brukbar, ſom ännu ej år utnött. *Tranſl.* tjappos pådnje, *ſenex qui firmo adhuc corpore eſt*, en gubbe, ſom ännu har god kropps ſtyrka.

Tjaratallet, *v. n. inſomniis vexari*, plågas af elaka drömmar. Tjaratallib tane ijan, *hac nocte inſomnia me terruere*, jag hade elaka drömmar i natt.

Tjaratallem, *inſomnium*, elak dröm.

Tjares, *n. a. terribilis*, förſkräckelig. Tjares njåko, *inſomnium*, elak dröm.

Tjarebdet, *v. n. de oleo aut alio pingvi liquido dicitur aquam ſupernatante*, ſåges om flått eller annat fett, ſom flyter ofvan på vatnet.

Tjarfo, *inſtrumentum haſtæ inſtar, quo glaciem pertundunt*, isbila, et verktyg at göra hål på iſen med. *Fenn.* tuura.

Tjarg, *n. ſ. glacies nive nudata, quando nix calore reſoluta eſt & glacies nuda remanet*, is hvaraf ſnön år borttinad, bar is.

Tjarret, *v. a. exprobrare, objicere*, förebrå. Tjarra munji affjit, *facinora mihi exprobrat*, han tilviter mig miſsgårningar. Tjarreſtet, *dim.* litet förebrå. Tjarragåtet, *inch.* beg. förebrå.

Tjarrem, *n. ſ. exprobratio*, tilvitelſe. Tjarrem åme, *cauſſa ſive res, quæ alicui exprobratur.*

Tjarrok, *rigidus, aſper*, ſtråf, ſkarp. Tjarrok ſkautja, *barba rigida*, ſtyſt ſkågg.

Tjarrset, *v. n. iracundum ſe præbere, iræ indulgere*, viſa ſig ond, vara ond.

Tjarw, tjarwa, *cruſta nivis*, ſkara. Route tjarw, *cruſta nivis altius congelata, quæ incedentium molem ſuſtinere valet*, ſtark eller hårdt tilfruſen ſnö, ſkara, på hvilken man kan gå.

Tjarwet, *v. n. de nive dicitur, dum cru-*

ſta

ſta obducitur, ſåges når det blir ſkara på ſnón. Tjarwemen le talle, *cruſta nunc fit nivis congelata*, det blir nu ſkara på ſnón. Tjarweſtet, *dim.* blifva litet ſkara. Tjarwegåtet, *inchoat.* begynna blifva ſkara.

TJARWET, *torquere*, klåmma. *v.* tjabret.

TJASKA, *n. ſ. fruſtum piſcis*, *pars piſcis diſſecti*, et fiſkſtycke. Kaſka tjaſka, *media pars piſcis.*

TJASKE, *muſtela*, hermlin. *v.* puoitek.

TJASKET, *v. a. jacere*, kaſta. Erit tjaſket, *abjicere, rejicere*, kaſta bort. Ulkos tjaſket, *ejicere*, kaſta ut. Wuolos tjaſket, *dejicere*, kaſta ner. Wuollai tjaſket, *ſubjicere*, kaſta under. *Tranſl.* piåbmo tjaſka kukkes nelgojit, *cibum ægre ferunt, qui diu famem paſſi ſunt*, maten ſóker dem, ſom långe hafva hungrat. *It.* tjaſket, *percutere*, ſlå. Tjaſkeſtet, *dim.* Tjaſkegåtet, *inchoat.* begynna kaſta. Tjaſkajet, *id.* Tjaſketattet, *conjici poſſe*, kunna kaſtas. *cfr.* palkeſtet. *Fennon.* laſketan, *jacio.*

TJASKATJET, tjaſketet, *frequ. id.*

TJASKATET, *v. n. conjicere ſe*, begifva ſig. Tjaſkati wuolos, *ſe deorſum conjecit*, han begaf ſig nederåt. Tjaſkati kåtai, *in tugurium celeriter intrabat*, han gick haſtigt in i kojan. Puotſelwas ſiſa tjaſkati, *morbus introrſum verſus eſt*, ſjukdomen ſlog in.

TJASKEM, *n. ſ. jactus*, kaſt, kaſtande.

TJASME, *n. ſ. puſtula, papula*, blema, qviſsla. Tjaſmak, *puſtulis obſitus*, full med qviſslor.

TJAST, *nix madida, tabes nivis*, kram ſnó, våt ſnó.

TJATJE, *unicornis*, ſom har et horn.

TJATJESTET, *v. a. indigitare, digito monſtrare*, peka på, med pekande utviſa. Suormin tjatjeſtet, *id.*

TJATSE, *n. ſ. aqua*, vatten. Tjatſeb jukket, *bibere aquam*, dricka vatten. Tjatſeb kåiket, *ſitire*, torſta. Tjatſe kårrek, *aquæ ſuperficies*, vattubryn. Tjatſe puotſes, *hydropicus*, vattuſigtig. Tjatſe puotſelwas, *hydrops*, vattuſot. *In Novo Teſtamento occurrunt. Morbus hic Lapponibus fere eſt ignotus.* Kuna tjatſe, *lixivium*, lut. Tjatſetak & *contr.* tjatſet, *caſ. negativ. ſine aqua*, utan vatten.

TJATSAJES, *n. a. aquoſus*, vattufull.

TJATSAHATTET, *v. a. rigare, aqua humectare*, vattna, *1 Cor. 3: 6, 7.* *Uſitatius* tjatſin tåbbotet, låktet.

TJATSALET, *v. n. immadeſcere*, blifva våt, vattnas. Njalme tjatſal, *os immadeſcit*, munnen vattnas.

TJATSALASTET, *v. n. miſericordia commoveri, lacrymis non poſſe abſtinere*, hafva medlidande, ej kunna hålla ſig från tårar. Idtji ludnok tjatſalaſte, *miſericordia non commotus eſt*, han blef ej rórd af medlidande.

TJATSEK, *calceus coriaceus*, låder-ſko. *Qu. dic. calceus aquatilis. Oppoſ. ſunt tales, qui villoſi ſunt, quibus hieme utuntur, qui aquam non ferunt.*

TJATSETES, *n. a. aqua carens*, vattulós. Tjatſetes kebne, *ahenum in quo aqua non eſt.*

TJATSETET & tjatſet, *v. a. aqua eluere, aqua macerare*, vattnlågga, utblóta med vatten.

TJATSITET, *v. n. aquoſo eſſe guſtu*, ſmaka vattenaktigt. Saltetes piåbmo tjatſit, *cibus inſulſus aquoſo & nauſeoſo*

gustu est, osalt mat har en obehagelig och vattenaktig smak. Tjatsitastet, *dim.* smaka litet vattenaktigt.

TJAUK, *adv. firmiter, arcte*, fast, stadigt, hårdt. *vid.* nannost. Tjauk jakket, *firmiter credere*, tro stadigt. Tjauk ja tjauk kottjot, *graviter mandare*, strångeligen befalla. Tjaukebit lokket, *voce elatiore legere.*

TJAUKES, tjaukok, tjauka, tjauges, *n. a. firmus, distentus*, stadig, fast, spånd. Tjaukes råkkåles, *oratio seria*, alfvarlig bön. Tjaukes tjuolm, *nodus arcte connexus*, hårdt tilbunden knut. Tjaukeswuot, *firmitas*, fasthet, stadighet.

TJAUKESIKT, *adv. vide* tjauk.

TJAUKET, *v. n.* Pjågga tjauka, *ventus fit vehementior*, vådret blir håftigare. Tjåskem tjauka, *frigus magis fit vehemens*, kölden blir starkare. Tjaukab parget, ko wuoingestab, *post otium majori cum nisu laboro*, jag blir hurtigare at arbeta, når jag har hvilat mig. Tjaukestet, *dim.* Tjaukagåtet, *inchoat.*

TJAUKESTET, tjaukkestet, *v. a. arripere*, gripa til. Kåtin tjaukestet, *manu arripere*, gripa i med handen.

TJAUKETET, tjaugetet, *v. a. intendere*, utspånna. Kainob tjauketet, *funem extendere*, stråcka ut repet. Tjuolmeb tjauketet, *nodum adstringere arctius*, hårdare tilknyta. *Oppos. est* metetet. Tjauketastet, *dim.* litet utspånna. Tjauketatjet, *inchoat.* begynna utspånna.

TJAUR, *nanus, qui exigua est statura*, dvårg, liten til våxten. Tjaurats, *dim. id. De pecudibus sæpius dicitur, interdum de hominibus.*

TJAUTES, *n. s. locus acclivis*, backe, som bår upföre. Tjautesit wadset, *per loca acclivia ascendere*, gå upföre branta backar. Tjautesats, *dim.* en liten backe. *It.* Tjautes, *locus, ubi piscis ova parit ventrem fundo lacus aut amnis adfricans*, tjautes kallas ock det stållet dår fisken gnider sig emot sjöbotten, då han slåpper råmmen. Tjautestet, *v. n. de piscibus dicitur hoc facientibus.* Tjautestet, såges om fiskar, når de gnida sig emot botten.

TJAUTASATTET, *v. n. sursum paulatim vergere*, luta upföre, småningom båra upåt.

TJAUTET, *v. a. advehere, sursum vehere*, framföra, föra upföre. Waren nal tjautet, *in montem vehere*, föra uppå berget. Mårest tjautet same ådnami, *ex ora maritima in Lapponiam vehere*, föra up til Lappmarken ifrån landsbygden. Tjautegåtet, *inchoat.* begynna föra upföre.

TJAWELK, *dorsum, tergum*, rygg. *It. jugum montis*, bergsrygg, bergslid.

TIBBER, *numerus quadragenarius*, et tal af 40, et timber.

TIBDET, *v. n. mitescere*, blifva blidt. *De nive dicitur dum mitescente cœlo resolvitur*, tina, töa. Tibda udne, *regelatur hodie nix*, snön tinas up i dag, det töar i dag. Tibdestet, *dim.* töa litet. Tibdegåtet, *inchoat.* beg. töa.

TIBDOK, *n. a. morigerus, qui non eget multa castigatione sive animadversione*, böjelig, som ej år svår at tukta. Tibdok mana, *infans docilis & morigerus, qui facile castigatur*, et barn, som ej år svårt at aga. *Lycksel.*

TIBMA, *anno præterlapso*, i fjol.

TIB-

Tibmats, *n. a. ad annum præterlapsum pertinens*, förra året tilhörig. *v.* timats.

Tibm, tibma, tibmes, tibmok, *n. a. mollis, lenis*, mjuk, blöt. Tibma ullo, *lana lenis*, mjuk ull. *Transl.* Tibma piårgo, *caro bene cocta*, vål kokadt kött, som ej år segt. Tibmawuot, tibmokwuot, *mollities*, mjukhet.

Tibmet, *v. n. mollescere, emolliri*, blifva mjuk, blötna. Piårgob wuossjet tassa ko tibma, *carnem coquere usque dum mollescit*, koka kött til dess det blir mjukt. Rerte wuoitasest tibma, *oleo emollitur corium*, lådret blir mjukt af smorning. Tibmestet, *dim.* mjukna litet. Tibmagåtet, *inchoat.* begynna mjukna.

Tibmetet, *v. a. mollire*, göra mjuk.

Tid, *n. f. mos, ritus*, plågsed. Tollots tid, *mos antiquus*, gammal plågsed. *It. ritus superstitiosus*, vidskepelig sed, skråck. Tidalats, *superstitiosus*, vidskepelig. *vid.* did.

Tidestallet, *v. n. ritus superstitiosos sequi, superstitioni addictum esse*, rätta sig efter skråck, vara vidskepelig. Tidestalleje, *part. præs. qui ita facit*, vidskepelig.

Tidestallem, *superstitio*, vidskepelse.

Tidne, *stannum*, *vid.* tadne.

Tidno, *silex*, flinta.

Tie, *tunc*, då. *vid.* die, te.

Tjedmok, *n. a. lentiginosus*, fråknig. Tjedmok arodeje, *facies lentiginosa*, fråknigt ansigte.

Tjeket, *n. a. insipidus, aridus & insipidus*, torr, osmakelig. Tjeket le tat piåbmo, *aridus & insipidus hic est cibus*, denne maten år torr och osmakelig.

Tjektja, *milvus*, örn, fiskgjös.

Tjenar, *servus*, tjenare.

Tjenastak, *meritum*, förtjenst, tjenst.

Tjenot, *v. a. experiri, sentire*, smaka, kånna. Nelkeb tjenot, *famem pati*, lida hunger.

Tjenta, *ancilla*, piga.

Tjentostet, *ancillæ famulatu fungi*, tjena för piga. Tjentostam leb so ludne jakeb, *ancilla fui ejus unum annum*, jag har tjent hos honom för piga et år.

Tjeppe, tjeppes, *n. a. quidvis faciendi peritus, artium manuariarum imprimis edoctus*, slög, handslög. *Transl.* lokko tjeppe, *doctus legendi*, snåll at låsa. Tjeppe wiesot almatji kum, *conversationis cum aliis hominibus peritus*, en som vål kan lefva med folk. *Oppos.* tjuorpe. Tjeppeswuot, *subst.* slöghet, skicklighet.

Tjeppastallet, *v. n. affabre agere studere*, vilja vara slög. Wigga tjeppastallet, *peritum agere vult fabrum*, han vil vara mycket konstig.

Tjeppesikt & tjeppet, *adv. affabre, artificiose*, konstigt, slögt.

Tjerbmak, *vitulus rangiferinus anniculus*, et års gammal renkalf.

Tjeretet, *v. a. sagena sub glacie piscari*, draga isnot. Tjeretem- *sive* tjere qweleh, *pisces hoc modo capti*, fisk som år fångad med isnot.

Tjerot, *v. n. flere*, gråta. Mana tjero, *infans vagit*, barnet gråter. To mon tjerob, ko todn wuolgah, *te lugeo abeuntem*, jag gråter öfver din bortresa. Tjerostet, *dim.* litet gråta. Tjerogåtet, *inchoat.* begynna gråta.

Tjerom, *n. f. fletus*, gråt.

Tje-

Tjerostallet & tjerotallet, *v. a. intensiv. vehementer flere, plorare*, håftigt gråta.

Tietet, *scire*, veta. *vid.* tetet *&c.*

Tieti, tiet, *vid.* diet.

Tjetja, *septem*, sju. *vid.* kietja, *id.*

Tjetjes, *n. a. numeral.* Tjetjes lepe, *septem sumus*, vi åro sju til antalet.

Tjetjer, *digitus minimus*, lillfinger.

Tjetse, *patruus natu minor ejus patre, cujus est patruus*, yngre farbroder. *Fenn.* setå, *patruus.*

Tjetsew, *patruelis*, brorson el. dotter.

Tjeures, *lutra*, *vid.* tjåura.

Tjeuretet, *ingrato esse gustu & rancido*, vara af en från och obehag. smak.

Tjeuret, *vid.* wuojet.

Tieutet, *implere*, *vid.* teutet *&c.*

Tiewa, *collis*, backe. *vid.* tåwa.

Tiewas, tiewet. *vid.* tåwas, tåwet.

Tjewtje, *quadrupedum animalium poplites pedum posteriorum*, knå på bakbenet hos fyrfotade kreatur.

Tiftet, *vid.* tiptet.

Tigge, *judicium*, *forum*, ting. Tiggai stebnot, *in jus vocare*, *citare*, ståmma til tings. Tigget, *judicis munere fungi*, *judicium exercere*, tingta, hålla ting.

Tiggar, *mendicus*, tiggare.

Tiggot, *mendicare*, tigga. Tiggom, *mendicatio*, tiggeri. *cfr.* watet.

Tigl, tigle kedke, *later*, tegelsten.

Tjiddet, *v. a. contradicere*, *reniti*, emotsåga, streta emot. Tjidda sadnaseb, *veritati reluctatur*, han strider emot sanningen. Inta sodn mo hålit tjiddet wigga, *verba is mea semper irrita facere vult.* Ale mo tjidde, *noli mihi contradicere*, lågg dig icke emot mig. Tjiddestet, *dim.* Tjiddegåtet, *inchoat.* begynna såga emot.

Tjiddem, *contradictio*, *reluctatio*, motsågelse, motstånd.

Tjiddetattet, *v. n. contradici posse*, kunna motsågas. I tatt tjiddetatte, *istud negari non potest*, det kan ej nekas.

Tjiddokes, *qui semper contradicit aut renititur*, en som altid lågger sig emot.

Tjidme, *lentigo*, fråkna. Tjidmek, *lentiginosus*, fråknig. *vid.* tjedmok.

Tjidnos, tjidnot. *vid.* tjinos, tjinot.

Tjidtje, *ita matres suas infantes appellant*, *mamma*, *mater*, mor, mamma. Tjidtjam puoram, *mater mea carissima*, min kåra mor. *cfr.* nidtje.

Tije, *n. plur. pron. vos*, J.

Tjikka, *nivis manu formatus globulus*, snöbåll. *Lycksel.*

Tjikkot, *v. n. uno pede salire*, hoppa på et ben.

Tjiktet, *v. a.* Werbmit tjiktet, *retia resarcire*, bota nåt. *De retibus tantum dicitur.* Tjiktestet, *dim.* Tjiktegåtet & tjiktetatjet, *incheat.* begynna bota nåt. Tjiktetattet, *neutr. resarciri posse*, kunna lappas eller botas. I tat werbme tjiktetatte, *resarciri nequit hoc rete*, detta nåtet kan ej lappas.

Tjiktemes, *n. s. filum quo retia resarcienda sunt*, garn at laga nåt med.

Tjildet, *valere*, *in pretio esse*, gålla, *vid.* jåttet.

Tjildastallet, *v. n. superbire*, *magni se æstimare*, tycka mycket om sig.

Tjildok, *n. a. pretiosus*, *qui in pretio est*, gållande, som år i pris. Tjildok naute, *pellis ferina pretiosior. It.* tjildok ålma, *vir de se bene sentiens*, en man som har stora tankar om sig.

Tji-

Tjilet, *v. n. salire*, hoppa, springa. Tjilet kedken nal, *insilire in lapidem*, hoppa uppå en sten. Tjilestet, *dim.* Tjilegåtet, *inch. Fenn.* kijlin, *lascivio.*

Tjima, *n. s. curvamen, flexura, v.* fåjo.

Tjinok, tjinos, *n. a. compactus, durus*, tåt, hård. Tjinok muor, *lignum solidum & durum*, hårdt trå. Tjinok muot, *nix compacta*, hård snö.

Tjino, tjidno, *obstructio*, förstoppelse.

Tjinot, *v. n. durescere*, hårdna. *It. obstrui, alvi obstructione laborare*, blifva förstoppad.

Tjinotet, *v. a. indurare*, göra hård. *It. obstructionem alvi caussare*, förorsaka förstoppelse.

Tijod, *n. s. decumæ, decima*, tijonde.

Tjiptet, *v. a. curvare, flectere*, böja. Tjiptet miålgaseb, *curvare carinam.* Tjiptes muor, *instrumentum curvandi ligna*, verktyg at böja med, bändtrå.

Tjirgot, *vid.* tsirgot.

Tjisko, *n. s. affectus aliquis vehementior*, öfverilning, någon håftig sinnesrörelse. Tjisko munji påta, *affectus me invadit vehemens*, et il kommer åt mig. Tjisko fuono, *peccatum involuntarium*, svaghets synd.

Tjiskor, *idem.*

Tjiskot, *v. n. affectu aliquo animi vehemente incitari*, af någon håftig sinnes-rörelse upretas, få en öfverilning. *It. de pecudibus, salire, ambobus simul pedibus salire*, hoppa, springa i fyrsprång. *vid.* tjuoskot, *id.* Tjiskogåtet, *inchoat.* begynna at få en öfverilning.

Tjitta, *n. s. clavus*, pinne, plugg. *cfr.* naule. *Transl.* ålma le ko tjitta, *vir ille est pervicacissimus, qui propositi aut sententiæ suæ nimis est tenax*, han år en mycket envis man. Tjittats, *dim.* en liten pinne.

Tjittet, *v. a. vid.* naulet. *It. id. quod* tarjet. Se tarjet. Ib tjitte ådet, *dormire nequeo, exsomnis sum*, jag kan ej sofva. *Norrl.* gittar ej sofva.

Tjittetum, *n. a. clavis affixus*, fastnåglad. *Transl.* tassa le sodn ko tjittetum, *in ista ille re maxime pertinax est*, han år mycket envis deruti.

Tjittje, *aculeus*, en tagg. Tjittjats, *dim.* liten pigg.

Tjitto-tjalmak, *cui oculi sunt exstantes*, utögd. *cfr.* tjitta.

Tjiwa-kåte, *carcer*, fånghus.

Tik, tikka, *n. a. certus, fide dignus*, viss, trovårdig. Tikka sakab tan pira anab, *compertum ista de re habeo*, jag har mig den saken noga bekant.

Tikke, *pediculus*, lus. *Angl.* tick, *id.*

Tikkajes, *pediculosus*, lusig. Tikkos, *id.*

Tikket, *v. n. pediculos alere, pediculos nancisci*, blifva lusig.

Tiks & tiksje, *canis fœmina*, tik.

Tiktok, *n. a. compactus, solidus*, tåt. Tiktok kare, *vas cui nullæ sunt rimæ*, et tått kåril. *Transl.* tiktok ålma, *qui reticenda reticet*, en som kan vål tiga med hemligheter. *cfr.* lauk.

Tiktot, *v. n. compactum fieri*, blifva tåt. Tiktogåtet, *inchoat. vid.* lauket.

Tiktotet, *v. a. compactum reddere*, göra tåt. Tiktotastet, *dim.*

Tilast, *adv. exacte, adcurate, de jactu teli aut ictu dicitur*, huggligt. Låddeb njuolin tilast teiweti, *avem sagitta mediam transfigebat*, han tråffade fogelen huggligt med pilen.

Tila, *chartæ lusoriæ maculis quadratis notatæ*, ruter i kort.

Tilesk, *securis major*, ſtor yxe, bila.

Tilja, *tabula ſive ſella, in qua in cymbis ſedemus*, ſåte eller ſkåtta i båtar at ſitta på.

Tilje, *n. ſ. occaſio, opportunitas*, tilfålle. Puore tiljeb ådtjoi, *opportunitatem nactus eſt*, han fick godt tilfålle. *Fenn.* tila.

Tilkot, *v. a. pelles præparare & alutam*, bereda ſkinn, ſåmſka. *vid.* altet.

Tille, *aliquod animal, quo tanquam inſtrumento uſi ſunt olim Lappones veneſici, ut e. gr. lupus, urſus, corvus aut aliud, quas beſtias magica arte & veneficio ad quævis mala in alios homines inferenda incitare potuiſſe feruntur, aut etiam ad opitulandum ſibimet ipſis vel aliis.* Tille kallades något viſſt djur, ſåſom til ex. en varg, björn, korp eller något annat, hvaraf Lapparne beråttas hafva kunnat betjena ſig, genom ſvartkonſt och någon hemlig bekantſkap med ſamma djur, at göra andra menniſkor ſkada, el. ock hjelpa ſig ſjelfva och andra. Mo tille le tat lådde, *avis hæc meum eſt, quo utor, adminiculum ſive inſtrumentum*, denne fogelen betjenar jag mig utaf til håxeri. Swalab tillen tokko rajab, *vulpem albam illuc mitto deſiderio meo ſatisfacturam*, jag ſkickar dit en hvit råf, ſom ſkal görat.

Tilles, *n. a. vid.* karwes, ſtådes. I le tilles, *in parato non eſt*, det år ej til hands. Till, *id. Fen.* talde, *in promtu.*

Tilletallet & tillotet, *v. a. faciendum curare, efficere*, komma til våga, låta ſke.

Tilma, *n. ſ. agitatio aquæ*, vattnets ſqvalpande.

Tilmot, *v. n. agitari, commoveri, de aqua dicitur*, ſqvalpa. Paroh tilmoh, *undæ fluctuant*, böljorna ſqvalpa och håfva ſig.

Tilpe, *n. ſ. jocus, jocus ineptior*, ſkåmt, dåraktigt ſkåmt. *vid.* telpe.

Tilpetet, *v. n. jocari, ineptire*, ſkåmta.

Tilses, *n. a. imbecillis, inutilis*, ſvag, odugelig. Tilſes herke, *rangifer vectarius minus vegetus*, en ſvag körren.

Tim, *hora*, tima. Timapele *ſive* timalakke, *dimidium horæ*, half tima. Kidda tim, *tempus vernum*, vårtiden.

Tima, timan, *anno præterlapſo, v.* tibma.

Timats, *n. a. ad annum proxime præteritum pertinens*, hörande til förra året. Timats kordne, *hordeum anni præterlapſi*, förledit års korn. *Prov.* I le ſodn timats mana, *valde eſt ætate provectus*, han år rått gammal. Timatjeſt, *ab anno præterlapſo*, ſedan förledit år.

Timber, *tigni*, timmer. Timbertet, *ſtruere, ædificare*, timra.

Times, timok, *n. a. mollis*, mjuk. *v.* tibm.

Timet, *v. n. &* timetet, *v.* tibmet *&c.*

Tingot, *v. a. vid*, trawet, wainotet.

Tindo, *de pecudibus dicitur, ſtomachi efflatio ſive tumor, cum venter diſtenditur, quo morbo rangiferi imprimis laborant ſæpe letali*, en ſjukdom hos renarne då buken ſvåller up, hvaraf de ofta dö.

Tinohet, *v. n. dulci eſſe ſapore*, ſmaka ſött, vara af ſöt ſmak.

Tint, *n. menſuræ, quarta pars canthari*, halfſtop.

Tjodtjas, *n. ſ. labor vehemens*, ſtrångt arbe-

arbete. Tjodtjaſin orrot, *laborem ſuſtinere improbum*, hafva mycket arbete, ſlita ondt, *a verbo*

TJODTJOT, *ſtare*, ſtå. Juolki nal tjodtjot, *pedibus inſiſtere*, ſtå på fötterna. Auten tjodtjot, *præeſſe*, föreſtå, förvalta. Pira tjodtjot, *circum ſtare*, ſtå omkring. Pelen tjodtjot, *a partibus eſſe*. Wuoſte tjodtjot, *reſiſtere*, ſtå emot. Tjodtjoſtet, *dimin.* ſtå litet. Tjodtjogåtet, *inchoat.* begynna ſtå.

TJODTJOJE, *ſtans*, *qui ſtat*, ſtående.

TJODTJOT & tjodtjo, *id.* Tjodtjot pårra, *edit ſtans*, han åter ſtående. Tjodtjo almats, *homo erectus*, en ſtående menniſka.

TJODTJOK, *in rem familiarem attentus*, husaktig, god hushållare.

TJODTJALASTET, *reſiſtere*, *repugnare*, ſätta ſig emot, vara motſtråfvig. Tjodtjalaſtet åiwalatjen wuoſt, *magiſtratui reſiſtere ſive ſe opponere*, ſätta ſig emot öfverheten.

TJODTJATET, tjodtjetet, *v. n. ſubſiſtere*, ſtadna. Tjodtjeti tala, *ſtatim gradum ſiſtebat*, han ſtadnade ſtraxt. Tjodtjetaſtet, *dim.* litet ſtadna. Tjodtjetatjet, *inchoat.* begynna ſtadna.

TJODTJOTET, *ſtare permittere*, låta ſtå. Ale mo kukkeb tjodtjote, *ne ſinas me diutius heic ſtare*, låt mig ej ſtå hår långre. *It. poſtulare*, *expoſcere*, påſtå, utfordra. Palkab tjodtjotet, *mercedem poſtulare*, fordra betalning. *It. præeſſe*, *adminiſtrare*, förvalta, föreſtå. Heimab tjodtjotet, *rem familiarem adminiſtrare*, föreſtå hushållet. Ammateb tjodtjotet, *muneri præeſſe*, förvalta åmbetet. Tjodtjotatjet, *inchoativ.* begynna påſtå, m. m.

TJODTJOTEJE, *adminiſtrator*, förvaltare. Tjodtjotejeh Jubmelen tjåkoswuoten paijel, *diſpenſatores myſteriorum divinorum*, 1 *Cor.* 4: 1. *It. qui efflagitat quid & poſcit*, en ſom påſtår eller fordrar ut.

TJODTJOTEM, *n. ſ. adminiſtratio*, förvaltning. *Poſtulatum*, påſtående.

TJOKKAHET, *ſedere*, ſitta. *v.* tjåkkahet.

TJOKKETET, *recumbere*, *conſidere*, *vid.* tjåkketet.

TJOKKOLDET, *v. a. titillare*, kittla. Ele mo tjokkolde, *noli me titillare*, kittla mig ej. Tjokkoldattet, *frequ. id.*

TJOKKOLDEM, tjokkoldallem, *n. ſ. titillatio*, kittlande, retande.

TJOKKOTES, *macer*, *macilentus*, mager. Tjokkotes påtſo, *rangifer macilentus.*

TJOKKOTET, *v. a. macilentum reddere*, *macerare fame*, göra mager, utmårgla. Tjokkotowet, *macie extabeſcere*, blifva mager.

TJOKTOK, *n. a. vi elaſtica gaudens*, *rigidus*, ſpånſtig, ſtyf. Tjoktok juoks, *arcus rigidus*, en ſtyf båge. Tjoktok laſe, *ſera rigida & firma*, et ſtyft och ſtadigt lås.

TJOLGO, *n. ſ. vid.* klapa.

TJOLONJES, *meteoron ignitum*, *ignis fatuus*, *draco volans igneus*, drakaljus, lycktgubbe. Tjolonjes tåll, *id.*

TJOROTET, *canere*, gråna. *v.* tjuorotet.

TJORWET, *clamare*, *v.* tjuorwet &c.

TJOUD, tjouditet, tjoudot, *v.* tjuoud &c.

TJOUKES, *n. ſ. lumen*, *vid.* tjuoukes.

TJOUKET & tjoukotet, *v.* tjuouket &c.

TJOUTAK, tjoutet &c. *vid.* tjåutak &c.

TJOWORDET, *v. a. obtrudere*, påtruga. Tjowordien munji tab, *hoc mihi obtrudebant*, de påtrugade mig detta.

Tjoworet, *v. n. incidere*, råka på. Tjoworib juru tan åſai, *hæc ipſa mihi contigit portio, in hanc ipſam portionem incidi*, jag råkade juſt fôr denna lotten.

Tjowot, *ſequi*, fólja *&c. v.* tjuowot *&c.*

Tippak, *vid.* tapak.

Tippertet, *v. a. garrire, nugari*, ſqvallra, pladdra. Maina todn tippertah? *quid nugaris?* hvad pladdrar du?

Tippertem, *n. ſ. nugæ*, prat, ſqvaller.

Tipperteje, *blatero*, ſqvallrare.

Tipsot, *v. a. caſtigare*, tukta. *Fenn.* tupſin, *caſtigo.*

Tiptet, *v. a. permittere, ſinere*, tillâta, lâta. *It. miſſum facere*, låta blifva. *cfr.* pajet. Takket ja tiptet, *facere & non facere*, gôra och lâta blifva.

Tirbok, *n. a. audax*, djerf. Tirbok hâlet, *audax dicendi.*

Tirrew, *inſtrumentum*, *vid.* dirrew.

Tiskepelak, tiſkepele, *n. a. nequam, ſceleſtus*, vanartig, bofaktig. Tiſkepelak âlma, *vir ſceleſtus*, en elak man. *It. contumax*, halsſtarrig. Tiſkepelakwuot, *nequitia*, ondſka. *It. contumacia*, halsſtarrighet.

Tistel, *tribulus*, tiſtel.

Titei, *accipiter*, hók.

Titkotet, *v. a. inculcare*, ofta omtala, inprågla, inſkårpa.

Tjude, *hoſtis*, fiende. *Hoc nomine hoſtes, a quibus ſe olim vexatos perhibent, appellant Lappones, interdum etiam vocantur* karjeleh. *Hodieque illa commonſtrant loca, ubi prælia commiſſa ſunt, inter quæ montes* Rekker kaiſſe *&* Laddewardo *in Lapponia Pitenſi fama innotuere, reliqua ut ſilentio prætereamus. Inſtrumenta bellica etiam aliquot ab hinc annis his locis reperta eſſe compertum habemus.* Tjude kalla Lapparne ſina fiender, med hvilka de beråtta ſig hafva haft ſtrid i forna tider, och veta ånnu at utviſa flera ſtållen, dår de med dem hafva hållit drabbningar, hvareſt åfven i ſednare tider pilar och andra krigsgevår åro fundna.

Tjuk, *pullus*, unge. Karanaſen tjukeh, *pulli corvorum*, korpungar. Wuentſa tjuk, *pullus gallinaceus*, kycklinge. Piådnaka tjuk, *catulus canis*, hundhvalp. *Impropr.* Almatjen tjuk, *infans*, menniſkobarn. Tjukats, *dim.* en liten unge.

Tjukek, *quæ pullos peperit*, en ſom har ungar.

Tjukkods, *macer*, *vid.* tjokkotes.

Tjukket, *v. a. vid.* ſnjuttjet, tjåkket.

Tjuko, *caſeus recens una cum ſero lactis*, fårſk oſt med oſtvaſslan.

Tjuktje, *n. avis, tetrao*, tjåder. *Transl. de homine ſtupido.* Todn leh ko tjuktje, *ſtupidiſſimus es*, du år et dumhufvud.

Tjulestet, *v. a. oſculari*, kyſſa. Tjuleſti ſo, *oſculatus eſt illum*, han kyſte honom. Tjuleſtaſtet, *dim. id.*

Tjulestem, *n. ſ. oſculatio*, kyſſande.

Tjulastak, *n. ſ. oſculum. ſvavium*, kyſs.

Tjulastallet, *v. a. frequ. & intenſiv. exoſculari*, ofta kyſſa.

Tjulketet, *v. n. repente decidere & quidem proprie in aquam*, haſtigt falla ner, falla ner i vattnet. Tjulketi jaurai, *in lacum delapſus eſt*, han fôll ner i ſjón.

Tjunnet & tjunnatet, *vid.* tjuleſtet, *vox, qua cum infantibus loquentes utuntur*, brukas ſågas åt barn.

Tjuodtjot, *ſtare*, ſtå. *vid.* tjodtjot.

Tjuod-

TJUODTJALASTET, *reſiſtere, erigere ſe*, reſa ſig, ſätta ſig emot. Tjuodtjalaſtem, *obluctatio, ſeditio*, motſtånd, upror.

TJUODTJELET, *v. n. ſurgere*, ſtiga up. Tjuodtjel paijas, *erige te*, ſtig up. Paijas tjuodtjelet, *reſurgere*. Sångoſt tjuodtjelet, *e lecto ſurgere*, ſtiga up af ſången. Tjuodtjelaſtet, *dimin.* ſtiga litet up. Tjuodtjelatjet, *inchoat.* begynna ſtiga up.

TJUODTJALDATTET, tjuodtjaltattet, *v. a. erigere, exſurgere facere*, upreſa, låta ſtiga up. *It.* heimeb tjuodtjaldattet, *exſtruere domum*, bygga up et hus. Neuwob tjuodtjaldattet, *retia piſcaria ſibi comparare*, föreſe ſig med fiſke-redſkap.

TJUODTJELADDET, *frequ. idem quod* tjuodtjelet.

TJUODTJELEJE, *ſurgens*, en ſom ſtiger up.

TJUODTJELEM, *n. ſ. reſurrectio*, upſtigning, upſtåndelſe. Jabmeki paijas tjuodtjelem, *reſurrectio mortuorum*, de dödas upſtåndelſe.

TJUODTJADATTET, *v. a. conſtituere*, ſtälla, framſtälla, *Act. 1: 23.*

TJUOGGA, *n. ſ. paſtinum vel aliud iſtiusmodi inſtrumentum, quo foditur, aut pungitur*, en hacka eller dylikt verktyg, at gräfva eller ſticka med.

TJUOGGAR, tjuogger, *fruſtum exciſum, proprie caſei*, et ſtycke, et oſtſtycke.

TJUOGGATAK, tiuoggat, *punctum*, et ſtyng, en prick.

TJUOGGOT, *v. a. pungere*, ſticka, ſtinga. Nipin tjuoggot, *cultro fodere ſive pungere*, ſticka med knifven. Tjalmit tjuoggot, *oculos eruere*, ſtinga eller rifva ut ögonen. Tjuoggoſtet, *dim.* Tjuoggogåtet, *inchoat.* beg. ſtinga.

TJUOJET, *v. n. ſonare, vocem edere*, ljuda, låta. Kåſſe biållo tjuoja, *quando campana auditur*, når det ringer. Låddeh tjuojeh, *aves garriunt*, foglarne låta. Tjuojeſtet, *dimin.* litet ljuda. Tjuojegåtet, *inch.* beg. ljuda el. låta.

TJUOJEJE, *ſonans, tinniens*, ljudande, ſom låter. Tjuojeje kålk, *tintinnabulum tinniens*.

TJUOJELES, *n. a. ſonorus*, gällt ljudande, ſom låter högt. Tjuojeles kiål, *vox clara & ſonora*, ſtarkt målföre, hög röſt. Tjuojelet, *adv. ſonore*, med högt ljud. Tjuojelet hålet, *alta voce loqui & ſonora*, tala mycket högt.

TJUOJEM, *n. ſ. ſonitus*, ljud, låte. Karanaſi tjuojem, *vociferatio corvorum*, korpars ſkrån. Låddi tjuojem, *garritus avium*, fogelſång.

TJUOJENES, *idem.*

TJUOJETET, *v. a. ſonare facere*, låta ljuda. Baſuneb tjuojetet, *tuba canere*, blåſa i baſun. Tåro trombeb tjuojetet, *tympanum tundere*, ſlå på trumman. *It.* niädebs tjuojetet, *miſeriam ſuam queri*, klaga öfver ſin nöd. *cfr.* kullatet. Tjuojetaſtet, *dim.* Tjuojetatjet, *inchoat.* beg. at låta ljuda, m.m.

TJUOJETALLET, *v. a. frequ. idem quod* tjuojetet.

TJUOJETEJE, *tibicen, aut qui alio modo ſonum excitat*, ſpelman, eller en ſom annars åſtadkommer ljud.

TJUOJETAK, *n. ſ. tintinnabulum*, liten klocka. *Imprimis tale, quale pecudum collo appendere ſolemus*, ko-ſkålla.

TJUOIK, *culex*, mygg. Tjuoiketak, *ſine culicibus*, utan mygg.

Tjuoikes, *n. a.* Tjuoikes kese, *æstas culicibus amica*, mygg-sommar, en sommar då mycket mygg är. *Oppos.* Tjuoiketes, *culicibus vacuus*, mygglös, myggfri.

Tjuoiket, *v. n. ligneis pedibus adplicatis instrumentis super nivem incedere*, rånna eller gå på skid. *cfr.* sappek. Tjuoikajet & tjuoikegåtet, *inchoativ.* begynna löpa på skid.

Tjuoikem, *n. f. ipse actus, dum hoc fit*, löpande på skid. Tjuoikem talke, *tempestas huic opportuna negotio*, godt skidföre.

Tjuoiketet, *frequ. id. qu.* tjuoiket. *It. his instrumentis sectari*, med skidlöpande jaga efter. Stalpit tjuoiketet, *lupos dicto modo sectari*, jaga efter vargar med skidlöpande. *Hoc modo lupos & interdum etiam, licet rarius, vulpes venari & baculis cædendo occidere consveverunt Lappones, non sine magno labore & nisu.* Tjuoiketastet, *dim.* Tjuoiketatjet, *inchoat.* begynna jaga efter, m. m.

Tjuoiwes, *n. a. albidus, qui colore est albescente*, hvitaktig och ljus til fårgen. Tjuoiwes strud, *pannus albido colore*, kläde af ljus fårg. Tjuoiwes latte, *color cæruleus dilutior, qui nimis ater non est*, ljusblå fårg.

Tjuoke, *n. f. superficies terræ glacie obducta*, is-flen på marken. *Maxime hoc ipsum Lapponibus est calamitosum, rangiferorum enim magnam faciunt jacturam, qui fame enecantur, quia muscum, quo pascuntur, conglaciatum attingere nequeunt.* Tjuokes talwe, *hiems glacialis dicta ratione*, en vinter då marken år med is-flen öfverdragen.

Tjuokot, *v. n. glacie tegi & obduci*, flena, blifva med is öfverdragen. *cfr.* tjuoke.

Tjuoket, *de canibus dicitur, liquida dum sorbent alimenta, resorbere*, låppja, såges om hundar. *Transl. & per indignationem de hominibus*, winab tjuoket, *vinum sive spiritum frumenti avide bibere*, vara begifv. at supa brånvin.

Tjuokte, *vas canum*, hundkåpp.

Tjuoktok, *n. a. vid.* tjoktok. *It. severus*, strång. Tjuokteswuot, *durities, severitas*, hårdhet, stränghet.

Tjuolahet, *v. n. nutare, ad alterutrum latus inclinare*, luta, stå snedt. Kåte tjuolaha, *domus nutat.* Kare tjuolaha, *vas inclinatum est*, kårilet står snedt. Tjuolahastet, *dimin.* stå litet snedt. *cfr.* tjuolo.

Tjuold, tjuolda, *n. f. palus*, påle. *It. stella polaris, cynosura*, nordstjerna. *Ita dicta, quia immobilis manet & fixa.* Wåralden tjuold, *palus sive axis mundi, id.* Tjuoldats, *dim.* en liten påle.

Tjuoldet, *v. a. segregare, eximere, excipere*, afskilja, taga undan. Tjuolda mo åtjasist, *me a cæteris discernit*, han skiljer mig ifrån andra. *It. id. qu.* kåpset. Tjuoldetowet, tjuoldetuet, *passiv. excludi*, utslutas. Tjuoldestet, *dim.* Tjuoldegåtet, *inchoat.* begynna utsluta eller frånskilja.

Tjuoldenak, *n. a. facile a cæteris dignoscibilis*, urkånd, som skiljer sig från andra.

Tjuolet, tjuolestem. *vid.* tjuoppet &c.

Tjuolestak, *n. f. ictus*, hugg.

Tjuoletet, *vid.* tjuoppetet.

Tjuolgo, *n. f. contus, pertica*, stång.

Tjuolm, tjuolma, *n. f. nodus*, knut.

Tjuol-

Tjuolmatak, *sine nodo*, utan knut. Tjuolmeb nuolet, *nodum solvere*, lóſa up knuten. Tjuolmats, *dim.* en liten knut. *Fenn.* ſolmi, *nodus*.

TJUOLMEK, *n. a. nodoſus*, knutig. Tjuolmek muor, *arbor nodoſa*, knóligt trå. Tjuolmek wuopt, *capillus criſpus*, knårligt eller kruſadt hår.

TJUOLMETET, *v. a. nodum connectere*, knyta en knut. Tjuolmetaſtet, *dim.* Tjuolmatatjet, *inchoat.* begyn. knyta.

TJUOLMEDATTET, *nodo connecti poſſe*, kunna knytas.

TJUOLMETEM, *n. ſ. vinctio*, knytande.

TJUOLNET, tjuoldnet, *v. n. dureſcere, rigeſcere*, blifva ſtyf. Tjuolneſtet, *dim.*

TJUOLO, tjuolok, *n. a. obliquus*, ſned. Tjuolo piågg, *ventus obliquus*, ſidvåder. Tjuolo tjalmi kåtjeſtet, *limis oculis adſpicere.* Tjuolo pelai le kåmp, *in partem obliquam ſive ſiniſtram, (i. e. nequitiam) pronus eſt*, han år ſnåll til det ſom ondt år.

TJUOLOT, tjuollot, *adv. oblique*, ſnedt.

TJUOLOTET, *v. a. obliquare, obliquum reddere*, gôra ſned, ſneda.

TJUOM, *ſquama*, fjåll, fiſkfjåll. Tjuoma qwele, *piſcis ſquameus*, fjållfiſk. *Transl. de cute humana.* Åh le ſune karwoh tjuomen nal, *veſtibus plane caret*, han har ej klåderne på kroppen. Tjuomats, *dim. ſquamula*.

TJUOMA, *vaccinium nigrum*, kråkbår.

TJUOMAK, *n. a. non deſquamatus*, ofjållad. Tjuomak qwele, *piſcis cui ſquamæ non ſunt detractæ*, ofjållad fiſk.

TJUOMET, tjuobmet, *v. a. deſquamare*, fjålla. Qwelit tjuomet, *piſces deſquamare*, fjålla fiſk. Tjuometattet, *poſſe deſquamari*, kunna fjållas. Wuoſkon i nale tjuometatte, *perca difficilis eſt deſquamatu.*

TJUONA, tjuonem & tjuonak, *ſcintilla*, gniſta. Tjuonemats, *dimin.* liten gniſta.

TJUONAKET, *ſcintillare*, gniſtra.

TJUONET, tjuodnet, *adverb. velociter*, ſnållt, haſtigt.

TJUONJEL, *grando*, hagel. *v.* tjuorbmes.

TJUONOK, tjuodnok, *n. a. velox, celer*, ſnåll, haſtig. Tjuonok wiåket, *curſu velox*, ſnåll at ſpringa.

TJUOPPET, *v. a. cædere, ſcindere*, hugga, ſkåra. Muorait tjuoppet, *ligna ſcindere*, hugga ved. Nipin tjuoppet, *cultro ſecare*, ſkåra med knif. Paijas tjuoppet, *emetere*, ſkórda, ſkåra up. Raſta tjuoppet, *amputare*, afhugga. *vid.* jallet. Erit tjuoppet, *abſcindere*, ſkåra bort. Pira tjuoppet, *circumcidere*, omſkåra. *It.* åkereb tjuoppet & *ſimpliciter* tjuoppet, *metere*, ſkåra ſåd. Etjebs tjuoppet, *ex infortunio ſe ipſum ſecuri aut cultro vulnerare*, hugga ſig, ſkåra ſig. Tjuoppeſtet, *dim.* litet hugga. Tjuoppegåtet, *inchoat.* begynna hugga.

TJUOPPEM, *n. ſ. ſectio, conciſio*, huggning. *It.* tjuoppem pådd, *meſſis*, ſkórdetid. Pira tjuoppem, *circumciſio*, omſkårelſe.

TJUOPPEK & tjuoppetek, *n. a. non ſectus*, oſkuren. Pira-tjuoppetek, *non circumciſus*, oomſkoren.

TJUOPPETET, *v. a. frequ. id. qu.* tjuoppet. Tjuoppetatjet, *inchoat.* begynna ſkåra ſónder. *It. neutr. ſe ipſum ferro vulnerare*, hugga eller ſkåra ſig.

TJUOPPOS, *n. ſ. ſectura*, hygge.

TJUOPSEM, *furca*, gaffel.

TJUORB-

TJUORBMES, tjuormes, *grando*, hagel. Tjuorbmes åkte, *imber grandinis*, hagel-il.

TJUORBMESTET, *v.n.grandinare*, hagla.

TJUORGET, *v. a. imprimere, typis figurare sive effingere*, trycka, aftrycka. Råukoit tjuorget, *vellera ligneis typis imprimendo ornare & pingere, ut solent Norrvagi & Lappones*, trycka rosor på fällar, som de Norrska och Lapparne bruka.

TJUORGEM-MUOR & tjuorga, *n. f. typus ligneus, quo istud peragitur*, tryckbråde.

TJUORKOK, *n. a. canus*, grå. Tjuorkotet, *canescere*, gråna.

TJUOROTET, *v. n. canere, incanescere*, blifva grå, gråna. Aiwe le suste tjuorotam, *caput ejus canum factum est*, han har blifvit gråhårig. Tjuorotatjet, *inchoat.* beg. blifva gråhårig.

TJUORPE, tjuorpes, *n. a. iners, qui artifex non est & faber*, oslög, ohändig. Tjuorpes ålma, *vir iners. It. rudis, qui moribus est rigidis & incultis*, obelefvad, oskickelig menniska, *oppos.* tjeppe. Tjuorpeswuot, *inertia*, ohändighet. *Barbaries*, vildhet.

TJUORPET, tjuorpesikt, *adv. inculte*, ohyffat, groft. *It.* Tjuorpet wieso, *vitam agit scelestam & vitiosam*, han lefver illa och lastbart.

TJUORPOT, *v.n.* Tjuorpom le, *inertior factus est*, han har blifvit ohändig.

TJUORRE, *vid.* tjuorkok.

TJUORWOT, tjuorwet, *v.a. clamare*, ropa. Tjuorwoi sagga, *vehementer clamabat, vociferabatur*, han ropade högt. Tjuorwo so teke, *appella illum voce elata, huc ut veniat*, ropa honom hit. *It.* Jubmeleb tjuorwot, *Deum invocare*, åkalla Gud, anropa Gud om hjelp. Tjuorwostet, *dim.* litet ropa. Tjuorwogåtet, *inchoat.* begyn. ropa.

TJUORWOJE, *clamans*, en som ropar.

TJUORWOM, *n. f. clamor*, rop, skri.

TJUORWOTET, *v. a. invocare, appellare*, anropa, åkalla. Jubmeleb tjuorwotet kaik niåden, *Deum in omni ærumna invocare.* Tjuorwotatjet, *inchoat.* begynna anropa.

TJUORWOTEJE, *qui invocat*, åkallare.

TJUORWOTEM, *n. f. invocatio*, åkallan.

TJUOS, *n. f. macula alba in naso aut alibi in corpore pecudis nigræ aut fuscæ*, en hvit fläck på nosen eller annorstådes på et kreatur. *Hinc*

TJUOSSE & tjuosek, *macula alba notatus, albis maculis adspersus*, hvitfläckig. Tjuosek påtso, *rangifer maculis albis variegatus*, hvitfläckig ren.

TJUOSKOT, *v.n. salire*, hoppa, springa. *De pecudibus dicitur omnibus simul pedibus salientibus & currentibus*, såg.om kreatur når de springa i fyrsprång.

TJUOTE, *centum*, hundrade. Tjuoten aiken, *centies*, hundrade gånger. Qwekte tjuote, *ducenti*, tvåhundrade. Tjuote kerdak, *centuplex*, hundradefaldig. *Fenn.* sata, *centum.*

TJUOTAD, *n.a. centesimus*, den hundrade. Tjuotad peiwe, *dies centesimus.* Lokke tjuotad, *millesimus*, den tusende i ordningen.

TJUOTSET, *v. a. aggredi, incipere*, angripa, begynna. Tjuotseime parget samost, *omni nisu laborem adorti sumus*, vi grepo an arbetet med all kraft. *It.* Tjuotsi munji, *me aggressus est*, han angrep mig. *It. de tempestate:* Wå-

Wårald tjuotſa, *ningere incipit*, det bórjar ſnóga. Tjuotſemen le talle, *ningit nunc*, det håller på ſnóga. Tjuotſeſtet, *dim.* Tjuotſegåtet, *inchoat.* begynna angripa, m. m.

Tjuoud, *n. a. qui fœtido & hircino ſapore eſt*, från. Tjuoud habra, *hircus fœtidus*, ſtinkande bock. Tjuoudes *id.*

Tjuouditet, *v. n. hircum olere*, lukta frånt, ſtinka ſom bock. *De ſapore etiam dicitur*, ſåges ock om det ſom ſmakar frånt.

Tjuoudot, *v. n. fœtido fieri odore & ſapore*, blifva från, få en från lukt och ſmak. Sarwa piårgo tjuoudo, kº rakka, *rangiferi emiſſarii caro poſt æſtum venereum fœtido & hircino fit ſapore.*

Tjuouk, tjuouka, tjuoukes, *n. f. lux, lumen*, ljus. Tållå tjuoukes, *lumen ignis*, eldsljus. Peiwe tjuoukes, *lux diei*, dagsljus. Tjuoukats & tjuoukeſats, *dim.* litet ſken eller ljus.

Tjuoukes, *n. a. clarus, lucidus*, ljus, klar. Tjuoukes peiwe, *dies ſerenus*, en ljus och klar dag. Tjuoukes paino, *color albeſcens*, ljus fårg. Tjuoukes litte, *lucerna*, lykta.

Tjuouket, *adv. lucide*, ljuſt, klart. Juo le tjuouket, *jam dies eſt*, det år nu ljuſt och dager.

Tjuouket, *v. n. lucere*, lyſa. Peiwe tjuouka, *ſol lucet*, ſolen lyſer. Tjuoukus tijen tjuoukes almatji auten, *luceat lux veſtra coram hominibus*, *Matth.* 5: 16. *It. igne accenſo quærere ſive inſpicere, illuminare*, med eldsljus ſóka ell. beſkåda, lyſa på, uplyſa. Tjuouke tek, *lumen huc mittito*, lys hit. Qwelit tjuouket, *fuſcina piſcari*, ljuſtra. Jokkab tjuouket, *fluvium fuſcina & igne luſtrare*, ſtódja i elfven efter fiſk. Tjuoukeſtet, *dim.* litet lyſa, m. m. Tjuoukegåtet, *inchoat.* begynna lyſa, m. m.

Tjuoukem, *illuminatio, luceſcentia, (ut ita dicam)* uplyſande, ſkinande. *Piſcatus igne & fuſcina*, ljuſtrande.

Tjuouketattet, *illuminari poſſe, fuſcina & igne piſcandi idoneum eſſe*, kunna lyſas up, kunna fiſkas med ljuſter.

Tjuouketet, *v. a. frequ. illuſtrare lumine adlato*, med ljus ell. eld uplyſa. *It. id. atque* tjuouket.

Tjuoukok, *n. a. vid.* tjuoukes.

Tjuoukotet, *v. n. illuceſcere*, lyſa fram, framſkina. Peiwe tjuoukota, *dies illuceſcit*, det blifver dag. Tjuoukotatjet, *inchoat.* begynna at klarna eller lyſa up.

Tjuoutje, *n. piſcis*, *Coregonus Lavaret.* ſik. Tjuoutjats, *dim.* en liten ſik.

Tjuoworet, *vid.* tjoworet.

Tjuowot, *v. a. ſequi*, fólja. Tjuowo mo, *ſequere me*, fólj mig. Mangenak tjuowot, *veſtigia premere*, fólja tått efter. Tjuowoje, *præſ. particip.* den ſom fóljer. Tjuowoſtet, *dim.* fólja litet. Tjuowogåtet, *inchoat.* beg. fólja.

Tjuowotet, *id. qu.* tjuowot. Tjuowotatjet, *inchoat.* begynna fólja.

Tjuowoteje, *qui ſequitur, ſequax*, en ſom gårna fóljer med. Tjuowoteje piådnak, *canis ſequax.*

Tjuowotes, *n a. id.* Tjuowotes påtſoi, *rangifer ſequax, qui comites ſequitur*, en ren ſom fóljer de andra. *It. ſubſt. appendix*, bihang.

Tjupp, *galerus, mitra*, móſſa. Tſegge tjup-

tjuppeb, *tege caput galero*, sått på dig mössan. Walde tjuppeb, *retege caput*, tag af dig mössan. Tjuppats, *dim.* en liten mössa.

TJUR, *lupus*, varg. *vid.* stalpe.

TJURGES, tjurget, *vid.* tjårges, tjårget.

TJUROK, *musca*, fluga. *It. fructus immaturus baccarum*, omogna bår, kart.

TJUROS, *lens*, gnet. Tjurosit åiwest kåddelet, *caput a lendibus purgare.*

TJUROS, *cervix*, nacke. Tjuros madd, *suprema colli pars*, det öfversta af halsen, nederst vid nacken.

TJUROSTET, *v. a. cervicem transfigere ferro, ut solent Lappones cum rangiferos mactant*, sticka i nacken, som Lapparne göra, når de slakta renar. Tjurostattet, *id.*

TJURWO, *perula*, *vesica*, blåsa. Tobak tjurwo, *perula tabaci*, tobakspung.

TJUSK, tjusik, *pisces minusculi*, *halec*, små fisk, löjor. *It. apud Boreal. & Lulens. coregonus*, sik. *Tantum de coregonis majoribus*, stor sik. Tjuska jaure, *lacus ubi hi pisces reperiuntur*, en sjö dår sik vankar.

TJUSTE, patta tjuste, *nates*, arsklintar.

TJUTE, *digitus manus aut pedis*, finger, tå. Tjute ketje, *extremum digiti*, fingerånda. Tjutats, *dim.* et litet finger.

TJUTTET, *palmam semper ferre*, altid öfvervinna. Tjutteb mon to, *te ego devinco*, *plane te fortior sum*, jag öfvervinner dig aldeles.

TJUTTATALLET, *succumbere*, gifva tapt.

TJUW, *gula*, *guttur*, strupe. Tjuwest le, *angina sive dolore faucium laborat*, han har ondt i svalget. *It. alveus amnis*, strömfåra, canal.

TIWK, *tintinnabulum*, liten klocka, bjällra. *Norrland.* tjuka.

TIWOS, *n. s. centunculus*, *istud quo aliquid resarcitur aut emendatur*, lapp, det hvarmed något botas ell. lagas.

TIWOT, *v. a. emendare*, *corrigere*, tillaga, förbåttra. Tiwo tab, *emenda hoc*, laga til detta. Tiwo mo, *corrige me.* Tiwostet, *dim.* litet tillaga. Tiwogåtet, *inch.* beg. tillaga ell. förbåttra.

TIWOM, *n. s. emendatio*, förbåttring. Tiwomeb sitta, *emendatione eget*, det behöfver förbåttring.

TIWOTET, tiwotatjet, *vid.* tiwot, tiwogåtet.

TIWOTATTET, *v. a. emendandum curare*, låta laga. Mastes kåtabt ih tiwotatte? *quin ædes tuas emendandas curas?* hvarföre låter du ej laga dit hus? *It.* I tiwotatte, *emendari nequit*, det kan ej lagas.

TJWOTEJE, *emendator*, förbåttrare.

TJÅDD, tjåddek *s.* tjådtek, *guttur*, strupe. Tjåddåts, tjåddekats, *dim. cfr.* tjuw.

TJÅFE, *n. s. tumulus*, *collis*, högd, kulle. Kåri tjåfen nal, *ascendebat collem*, han steg up på kullen. Tjåfats, *dim.* en liten kulle. *cfr.* nålt.

TJÅGGANET, tjågganatjet, *vid.* tjåggot.

TJÅGGET, *v. a. legere*, *colligere*, plocka, samla. Muorjit tjågget, *legere baccas*, plocka bår. Pednikit tjågget ja ådna tawerit, *pecunias congerere & magnas divitias*, samla pengar och stora ågodelar. Paijas- & erit tjågget, *evellere*, uprycka, plocka bort. Akti tjågget, *congerere*, *colligere*, samla ihop. Åh-ken tjågge ladoi sisa, *neque congerunt in horrea.* Tjåggestet, *dim.* litet samla ihop. Tjåggegåtet, *incheat.* begynna samla ihop. Welkit tjåggegåta,

gâta, *ære alieno se obruere incipit*, han börjar sätta sig i skuld.

Tjåggeje, *qui colligit*, den som samlar. Muorje tjåggeje, *baccas legens*, en som plockar bär.

Tjåggem, *n. s. collectio*, samlande.

Tjåggetet, *v. a. colligendum curare*, låta samla ihop.

Tjåggetattet, *v. n. colligi posse*, kunna samlas. Åh muorjeh tale tjåggetatte, *nunc baccæ legi non possunt*, bären kunna ej nu plockas.

Tjåggolwas, tjåggelwas, *n. s. cœtus, ecclesia*, folksamling, församling. Tjåggolwasats, *dim.* en lit. församling

Tjåggot, *v. n. colligi, congregari*, församlas. Tjåggoi massak åbbå stad, *tota fere civitas congregata est.* Stuora tawer tjåggo taiste, *magnus hinc efficitur thesaurus*, detta utgör en stor skatt. Lokke mil tjåggoh to ja mo heima kaskan, *distantia, qua domicilium tuum a meo distat, decem efficit milliaria*, afståndet emellan din hemvist och min utgör 10 mil. Tjåggostet, *dim.* litet samlas. Tjåggogåtet, *inchoat.* begynna samlas.

Tjåggne, tjågkne, *n. s. tuber, gibbus*, knöl. Tjågkne tjawelken, *gibbus in tergo*, knöl på ryggen. Tjågkne tjawelk, *tergum gibberosum.*

Tjåggnok, tjågknok, *gibbosus*, puckelryggig.

Tjåggnoket, tjågknoket, *v. n.* Juo le wuorastowum ja tjågknokum, *consenuit jam & gibbosus factus est sive dorso incurvato*, han är nu gammal och krokryggig.

Tjåhlet, *v. n. crepitare*, knåppa, knacka. Tjåhla ko tjaidne, *crepitat ut picus arboreus*, han hackar som en hackspik. Tjåhlegåtet, *inch.* beg. knacka.

Tjåik, *vid.* tjuoik. *Austr.*

Tjåiwe, *stomachus, venter*, buk, mage. Tjåiwe kaikot, *tormina ventris*, bukref. Tjåiwest leb, *ventris dolore adficior*, jag har värk i magen. Tjåiwe neita, *puella gravida*, en flicka som är med barn. Tjåiweb takket neitai, *virginem stuprare*, lägra en mö. Tjåiwats, *dim.* liten mage.

Tjåiwajes, tjåiwek, *ventrosus*, storbukig.

Tjåiwot, *v. n. gravescere, imprægnari*, blifva hafvande. Neita le tjåiwom, *puella gravida facta est.* Tjåiwotet, *stuprum inferre, gravidam reddere*, lägra, göra hafvande.

Tjåke, *n. s. collectio, acervus*, samling, hög. Kedke tjåke, *congeries lapidum*, stenhög. Almatji tjåke, *cœtus hominum.* Tjåken, *adverbialiter accipitur, gregatim, in uno loco*, i en hop, på et ställe. Kaudneh låh tjåken, *supellectilia vasaque in uno sunt loco*, sakerna äro samlade på et ställe. Tjåken låh mija påtsoh, *rangiferi nostri congregati sunt*, våra renar äro samlade. Tjåken låh tale mo manah, *liberi nunc mei omnes & singuli apud me sunt*, jag har nu alla mina barn hemma hos mig.

Tjåkenet, tjåkånet, *v. n. congregari, convenire*, församlas. Tjåkånam lijen kaik, *omnes congregati erant.* Tjåkenastet, *dim.* samlas litet. Tjåkenatjet, tjåkånatjet, *inchoat.* begyn. församlas.

Tjåkem, *n. s. congregatio, collectio*, församlande, samling. Tjåkemeb sitta, *opus est congregatione.*

TJÅKET, *v. a. congerere, congregare*, famla ihop, förfamla. Tjåkeftet, *dimin.* Tjåkegåtet, *inchoat.* beg. famla ihop.

TJÅKK, *n. f. cacumen, apex*, kulle, fpits. Aiwe tjåkk, *vertex capitis*, hufvudkulle. Ware tjåkk, *cacumen five vertex montis*, bergklint, öfverfta kullen. Tjåkkats, tjåkkåts, *dim.* liten kulle.

TJÅKKET, *cacuminare*, fpitfa, göra fpitfig.

TJÅKKAHET, *v. n. federe*, fitta. Tjuodtjom leb kukkeb, tjåkkahet tarbahab, *fteti diu, federe jam debeo*, jag har ftått länge och behöfver fitta. Tjåkkaha attjes ålkes kåtan naln, *fedet ad dextram Patris*, han fitter på Fadrens högra hand. Tjåkkahaftet, *dim.* fitta litet. Tjåkkahatjet, *inchoat.* begynna fitta.

TJÅKKAHEJE, *fedens*, en fom fitter.

TJÅKKAHADDET, *frequ. id. qu.* tjåkkahet.

TJÅKKELET, tjåkkålet, *v. n. abfolvi, expediri, defiftere*, blifva färdig, uphöra, fluta. Tjåkkeli tjalemeft, *fcribendo defiftebat, fcriptum abfolvebat*, han blef färdig med fkrifningen. *cfr.* kalketet. *It.* Akfjo tjåkkeli nauteft, *a manubrio fecuris decidebat*, yxen gick lös af fkaftet. Tjåkkeladdet, *frequ. idem.* Tjåkkålatjet, *inchoat.* begynna blifva färdig.

TJÅKKETET, *confidere, refidere*, fåtta fig ned. Tjåkket tafa, *refide hic*, fått dig hår. Tjåkketaftet, *dim.* fåtta fig ner fom fnaraft. Tjåkketatjet, *inch.* begynna fåtta fig.

TJÅKKESADDET, tjåkkenaddet, *v. n. freq. confidere*, fåtta fig ned tilfammans.

TJÅKKETATTET, *v. a. facere ut aliquis refideat, collocare*, fåtta en ned, laga at en fåtter fig.

TJÅKKOLDAK, *n. f. punctum*, prick, punkt.

TJÅKKOT, *adv.* Tjåkkot kattjib, *fedens cecidi*, jag föll fittande. Tjåkkot lijeb, *fedens eram*, jag var fittandes.

TJÅKKÅSAIJE, *fella, locus ubi refidendum*, fäte, rum at fitta.

TJÅKKOT, *v. a. pectere*, kamma, borfta. Aiweb tjåkkot, *pectere capillos*, kamma fig i hufvudet. Ruoiwait tjåkkot, *cannabem pectinare*, håkla hampa.

TJÅKKOK, *n. a. impexus*, okammad.

TJÅKKOM, *pecten, peniculum*, kam, borfte.

TJÅKKOTET, *v. a. pectendum curare*, låta kamma. Tjåkkote manait, *fac ut liberorum pexi fint capilli*, låt kamma barnen.

TJÅKKOLDET, *v. a. tillare*, kittla.

TJÅKKOSTET, *in crines involare*, fatta i håret, hårlugga. Tjåkkoft åiweft fo, *involа in crines ejus*, tag honom i luggen. *Fenn.* tukka, *capillus &* tukuftaja, *qui in crines involat*, *cfr.* pakket.

TJÅKLE, *n. f. tumor, tuber*, fvulnad, puft. Tjåkle kallofn, *tumor in fronte.*

TJÅKLEK, *n. a. fcaber, tuberofus*, knölig, knagglig. Tjåklek muor, *arbor tuberofa five nodofa*, *cfr.* tjakfe, tjakfek.

TJÅKLEKET, *v. n. tumefcere*, fvålla up. Aiwe tjåkleki, *tuber factum eft caput.*

TJÅKTJET, *v. n. afcendere, elevari*, ftiga up. Suowa tjåktja, *fumus elevatur*, röken ftiger up. *cfr.* kåret.

TJÅLE, *n. f. inteftinum, ilia*, tarm. Tjålit kaikot, *ilia rumpere.* Tjåle puoite, *pingvitudo inteftinorum*, tarmfett. *It.* Wuopta tjåle, *pilus unicus*, et hårftrå. Suoine tjåle, *fœni ftipula unica*, et höftrå.

TJÅLET, *v. a. exenterare*, taga ut inelfvor-

vorne. Qweleb tjålet, *piſcem exenterare*, taga tarmen utur fiſken.

TJÅLEM, *n. ſ. exenteratio*, inelfvors uttagning. *It.* Tjålem *&* tjålem-wank, *profluvium alvi*, durklopp.

TJÅLETUM, *n. a. exenteratus*, upriſtad, den inelfvorna åro uttagna utur. Tjåletum qwele, *piſcis exenteratus*, fiſk den man tagit tarmen utur. Tjålek, *oppoſ. & negativ. non exenteratus.* Tjålek qwele, *piſcis non exenteratus*, orenſad fiſk.

TJÅLG, tjålgå, *n. ſ. ſputum, ſaliva*, ſpott. *Fenn.* ſylki, *id.*

TJÅLGET, tjålgåt, *ſpuere*, ſpotta. Tjålgågåtet, *inchoat.* begynna ſpotta.

TJÅLGEJE, *ſpuens*, den ſom ſpottar. Warra tjålgeje, *hæmoptyſi laborans*, en ſom har blodſpottning. *It. irriſor*, beſpottare.

TJÅLGEM, *n. ſ. ſpuendi actus*, ſpottning. *It. irriſio*, beſpottelſe.

TJÅLGETET, *frequ. id. atque* tjålget, ſpotta. *It. irridere*, beſpotta, begabba.

TJÅLKESET, *v. n. crepare*, knåppa, knarra. *vid.* tjåhlet.

TJÅLKELET, tjållkelet *& frequ.* tjålkotet. *vid. ſupra* kållkelet.

TJÅLLET, *v. a. exſpuere, eructare*, ſpy up, utſputa. Septeb tjållet, *eſcam exſpuere*, ſpy up agnet. Hauk njålob tjålli, *piſcem devoratum lucius rurſus exſpuebat.* Tjålleſtet, *dim.* Tjållegåtet, *inchoat.* begynna ſputa ut.

TJÅLME, *n. ſ. fretum*, ſund. Tjålmeb raſtetet, *fretum trajicere*, fara öfver ſundet. Tjålmats, *dim.* et litet ſund. *Fenn.* ſalmi, *fretum.*

TJÅLMESTAK, *n. ſ. quaſi fretum, quod ſpeciem refert freti*, det ſom ſer ut ſom et ſund. Tjålmeſtaken orro, *freti eſt ſpecie*, det ſer ut ſom et ſund.

TJÅM, tjåmm, tjåmå, *n. ſ. cumulus*, råge. Tjåmåb piejet, *cumulum addere*, lågga råge på. Tjåmå kare, *vas cumulate repletum*, et rågadt kåril.

TJÅMÅTET, tjåmmetet, *opplere, cumulare*, råga up, vål upfylla.

TJÅMOTES, *quadrupedum armus*, bog.

TJÅNK, *lucius*, gådda. *vid.* hauk.

TJÅNKE, tjånket, tjånkanet. *vid.* tjåke, tjåket.

TJÅNKER, *vid.* ponker.

TJÅNOTES, *rangifer vectarius alteri rangifero habenis alligatus & poſterior incedens*, en åkren ſom år bunden bakefter en annan. Tjånotaſen wuojet, *rangifero ita vincto vehi*, åka med en ren, ſom år bunden bakefter en annan. Tjånoſtet, tjånoſtattet, *v. a. rangiferum hoc modo alteri alligare*, binda en ren bakefter en annan åkren. *Hoc modo fœminæ & qui rangiferis vehi non ſatis callent ope peritioris cujusdam vehi ſolent.*

TJÅNTJOM, *os femoris pedum poſteriorum quadrupedum*, benet ſom ſitter up om knå på bakbenet på et kreatur.

TJÅPTJA, tjåptjes, *rangifer fœmina vitulo orbata*, en ren-ko, ſom har miſtat kalfven.

TJÅPTJOK, *n. a. effœtus, cui proles non eſt*, ofruktſam, gall. *De piſcibus præcipue dicitur*, ſåges om fiſkar. Tjåptjok qwele, *piſcis cui ova non ſunt aut pulpa lactaria*, gallfiſk, ſom ej har hvarken råmm eller mjölke.

TJÅRBM, tjårbmå, *pugnus*, knytnåfve. Tjårbmå kåtin leiſket, *pugno percutere*,

re, ſlå til med knytnåfven. Tjårbmåi tårot, *pugnis certare.*

Tjårbmåtet, tjårbmetet, *v. a. pugno percutere*, ſlå med knytnåfven. Tjårbmåti ſo pelje maddeki, *colaphum ei pugno infligebat*, han gaf honom en órfil med knytnåfven.

Tjårdnet, *v. n. in altum elevari, in altum penetrare*, gå hógt up, fara up i luften. Lådde tjårdni paijas wåraldi, *avis ſe in altum elevabat*, fogelen flóg up hógt i luften. Ruro tjårdni, *pila alte exſiliebat*, bållen ſtudſade hógt up i vådret.

Tjårg, *adv. firmiter*, ſtadigt. *v.* tjauk.

Tjårge, *n. ſ. apex, quod ſummum eſt in aliqua re*, ſpits, det hógſta af någon ting. Tjawelk tjårge, *dorſi ſummum*, det hógſta af ryggen, ryggrad. Ija tjårge, *medium noctis, media nox*, midnatt, hógſta natten.

Tjårges, tjårgok, *n. a. firmus, ſtabilis*, faſt, ſtadig. *vid.* nannos. Tjårgok ålma, *vir robuſtus*, en ſtark karl. Tjårges reinoheje, *paſtor fidus & vigilans*, en vakſam och trogen herde. Tjårges ſwaines, *famulus ſtrenuus, qui quemvis perfert laborem.* Tjårgokwuot, *firmitas*, ſtadighet. *It. ſeveritas, zelus*, alfvare, alfvarſamhet, ifver.

Tjårget, *confidere*, lita på. Idtjib taſſa tjårge, *iſti rei confidere non poteram*, jag kunde ej lita derpå. Allaſas tjårget, *ſibi ipſi confidere. It. aſſeverare*, bedyra. Ib matte tjårget, *aſſeverare nequeo*, jag kan ej fórſåkra. *It. neutr.* Tjårga ſodn peiweſt peiwai, *indies is viribus aut opibus augetur*, han blifver dageligen ſtarkare, ell. fórmógnare. Tjårgeſtet, tjårgåſtet, *dim.* litet fórlita ſig på.

Tjårget, *n. a. vid.* tjårges. *Comparat.* tjårgetub, ſtadigare. *Superlat.* tjårgetumus, den ſtadigaſte.

Tjårgetet, tjårgåtet, *v. a. firmare, confirmare*, ſtyrka, bekråfta. *It. majores adhibere vires, plus eniti*, taga ſtadigare uti, mera bemóda ſig. Tjårgåtaſtet, *dim.* Tjårgåtaſte wel, *enitere enixius*, tag båttre uti, bjud til med ſtórre krafter. Tjårgåtatjet, tjårgetatjet, *inchoat.* begynna bruka mera ſtyrka, m. m.

Tjårgeſtattet, *v. a. fiduciam addere & confidentiam*, fórſåkra, ge fórtróſtan. Tjårgeſtatta mijab Jubmelen arbmon pira, *de miſericordia Dei nos confirmat*, fórſåkrar oſs om Guds barmhertighet.

Tjårgot, *v. n. confirmari*, blifva ſtadigare. Ko leh tjårgom, te påte mija luſa, *cum te bene confirmaris, ad nos venias*, kom til oſs, når du har kommit dig vål fóre.

Tjårre, tjårranet, *vid.* tjuorkok, tjuorkotet.

Tjårret, *v. n. crepitare ut grando & pluvia vehementior*, ſmattra, ſom hagel och ſtort regn. Raſjo tjårra kåten nal, *imber in tecto tugurii crepitat.*

Tjårrek, *n. ſ. pecudum caterva, grex minor*, en liten hop kreatur. Påtſo tjårrek, *grex minuſculus rangiferorum*, en liten hop af renar. Tjårreki tjårreki, *catervatim hic & illic*, ſkocktals, en hop hår och en annan dår. Tjårrekats, *dim.* en mycket liten hop.

Tjårro, *n. ſ. angulus*, hórn. *It.* Ware tjårro, *jugum montis*, bergsrygg. Tjårro tåwa, *collis in acutum & oblongum cacumen exſurgens*, en backe med en ſmal

ſmal och lång rygg el. kamm. Tjårro tak, *tectum cacuminatum*, ſpitſigt tak.

Tjårrok, *n. a. angulatus*, *cacuminatus*, hórnig, kantig. Nelje tjårrok, *quadrangulus*, fyrhórnig.

Tjårråtet, *v. a. cacuminare*, *figuram inducere angularem*, ſpitſa, góra hórnig och kantig.

Tjårwe, *n. ſ. cornu*, horn. Suorgek tjårweh, *cornua ramoſa*, greniga horn. Tjårwit ådtjot, *cornubus inſtrui. It. de homin. elate ſe gerere incipere*, begynna blifva ſtormodig. Sarwes tjårwit takka, *rangifero emiſſario cornua fiunt*, hornen våxa på brundren. Tjårwit nalet, *cornua amputare*, hugga af hornen. *Tranſl. de homin.* Mija tjårwe le ſodn, *noſter ille dux eſt & patronus*, han år vår fórman och fórſvarare. Kaiki tjårwe, *omnium celeberrimus & præſtantiſſimus*, den berómligaſte och fórnåmſte ibland alla. Tjårwats, *dimin.* et lit. horn. *Fen.* ſarwi, *cornu. H.*

Tjårwek, *n. lacus cujusdam in Parœcia Arjeplog Lapponiæ Pitenſis*, Hornafwan, en ſjó i Piteå Lappmark. *Ita dictus, quia omnium lacuum illius regionis maximus eſt, octo continens milliaria Svecana qua longitudinem.*

Tjårwepele, *femur pecudis, ut rangiferi, tauri vel alius ejus generis*, lår, lårſtycke.

Tjårwetaka, *caſ. neg. ſine cornubus*, utan horn.

Tjårwetes, *cornubus carens*, hornlós.

Tjårwos & tjårwåk, *n a. corniger*, ſom har horn. Stuora tjårwos, *cui magna ſunt cornua & ramoſa.*

Tjåsk, *n. ſ. truncus, caudex*, ſtock, klabb. Tjåſkets, *dim.* en liten ſtock.

Tjåskem, *n. ſ. frigus*, kóld. Karra tjåſkem, *frigus maximum*, ſtark kóld. Alwos tjåſkem, *frigus intolerabile*, hiſkelig och odrågelig kóld.

Tjåskes, *n. a. frigidus*, kall. Tjåſkes ajek, *fons frigidus*, en kålla med ganſka kallt vatten. Tjåſkes talwe, *hiems gelida*, kall vinter. Tjåſkes ija, *nox gelida*, en kall natt. *Comparat.* tjåſkaſub, kallare. *Superlat.* tjåſkaſumus & tjåſkaimus, den kallaſte. Tjåſkeslakats, *ſubfrigidus*, något kall.

Tjåskitet, *v. n. frigidum eſſe*, vara kallt. Tjåſkit udne, *frigida hodie eſt tempeſtas*, det år kallt i dag. Tjåſkitatjet, *inchoat.* Tjåſkitatja, *frigus perſentiri incipit*, det bórjar blifva kallt.

Tjåskok, *n. a. vid.* tjåſkes. Tjåſkok le udne, *frigus hodie eſt*, det år kallt i dag.

Tjåskot, *v. n. frigeſcere, refrigerari*, blifva kall, kallna. Wårald tjåſko, *frigus fit, aër fit frigidus*, det blir kallt, luften blir kall. Ko tjåſko, *cum frigus fit*, når det blir kallt. Låma tjåſko, *jus refrigeſcit*, ſåppan blir kall. Tjåſkoſtet, *dim.* blifva något kallt. Tjåſkogåtet, *inchoat.* begynna blifva kall.

Tjåskotet & tjåſkotallet, *v. a. refrigerare*, kyla, góra kall. Piåbmob tjåſkotet, *cibum refrigerare*, låta maten ſvalna.

Tjåtte, *clavus*, tjåttet, *vid.* tjitta &c.

Tjåutak, tjåutek, *clavis*, nyckel. Mon kalkab waddet tunji almen riken tjåutakit, *dabo tibi claves regni cœlorum.* Tjåutekats, *dim.* liten nyckel.

Tjåutet, *v. a. reſerare*, låſa up. Ukſeb tjåutet, *januam reſerare*, låſa up dór-

dörren. *It.* Ib werteb ane maina kalkab tjåutet, *pretium quo solvam sive emam non habeo*, jag har ej det jag skal köpa eller betala med. *It. liberare*, befria. Sodn le mijab tjåutam pårkelen famon wuolest, *e potestate ille nos diaboli eripuit.* Tjåutam leb to, *te liberavi*, jag har gjort dig fri. Tjåutetowet, *passiv.* befrias, frålsas, låsas up. Tjåtetum, *liberatus*, *reseratus*, befriad, uplåst. Tjåutetum (*melius* warjelowum) lejonen njalmest, *ereptus ex ore leonis*, 2 *Timoth.* 4: 17. Tjåutestet, *dim.* Tjåutegåtet, *inchoat.* begynna låsa up, m. m.

TJÅUTEJE, *liberator*, befriare, frålsare.

TJÅUTELET, *vid.* tjåutet. Kåtab tjåutelet, *manum reserare*, bryta up nåfven.

TJÅUTEM, *n. f. reseratio*, uplåsande. *Liberatio*, *solutio*, befriande. Tjåutem werte, *pretium solutionis*, lösepenning.

TJÅUTENJ, *id. atque* tjåutak.

TJÅUTETET, *v. a. reserandum curare aut liberandum*, låta låsa up, låta befria.

TJÅUTATALLET, *liberari*, blifva befriad.

TJÅUTETATTET, *v. n. liberari sive reserari posse*, kunna befrias, kunna låsas up.

TJÅWORDET, *urgere*, tvinga, nödga. Tjåwordi mo landest, *me ex regione abire cogebat*, han tvang mig bort utur landet.

TJÅWORD, tjåwords, *vid.* juowa, aresk.

TJÅWORET, *v. n. coactum esse*, nödgas.

TJÅWJE, *vid.* tjåiwe.

TIÅBBOS, tiåbbot, tiåbbotet, *v.* tåbbos *&c.*

TJÅDA, *n. f. diluculum*, gryning. Wuostes tjådan påtet, *primo venire diluculo.*

TJÅDOTET, *v. n. vid.* qwohnotet.

TJÅGGEM, *n. f. crus*, *tibia*, skenben, benpipa. Tjåggemeb tåji, *crus frangebat. H.*

TJÅGGEW-ADDAMIN, *medullatus*, *cui in ossibus medulla est*, mårgfett. *v.* addamin.

TJÅGGNOT, *adv. incurvate*, krokigt. Tjåggnot tjåkkahet, *dorso sedere incurvato*, *conquiniscere*, sitta och huka.

TJÅGNEL, *n. a. profundus*, djup. Tjågneles, *id.* Tjågneles jaure, *lacus profundus*, en djup sjö. Tjågneleswuot, *profunditas*, djuplek. Tjågnot, *v. n. profundum fieri*, blifva djup. *vide* kiågnel *&c.*

TJÅIT, *nix manu glomerata*, snöbåll.

TJÅITO, *alburnum*, *pars extima trunci arborum*, ytan på trå. Tjåito muor, *lignum qua maximam partem ex alburno constans*, et stycke trå, som måst består af yta.

TIÅK, *n. a. vid.* tikka.

TJÅK, *n. f. angulus*, hörn, vinkel. Såmes tjåken tjåkon orrot, *in angulo aliquo latere*, ligga fördold i någon vrå. Wåralden tjåk, *qu. dic. angulus mundi*, *locus aliquis remotus & minus celeber*, en aflågsen och obekant ort. Tjåk kedke *sive* tjåka-kedke, *lapis angularis*, hörnsten. Tjåkats, *dimin.* et litet hörn.

TJÅKEK, *n. a. angulatus*, hörnig. Kolma-tjåkek, *tres habens angulos*, *triangulus*, trehörnig, trekantig. Sutte tjåkek, *angulosus*, *qui multos habet angulos*, mångkantig, månghörnig.

TJÅKA, *n. f. latebra*, gömsel, gömma. Mo tjåkan le, *penes me latet*, det ligger gömt hos mig.

TJÅKET, *v. a. abscondere*, *occultare*, gömma undan, fördölja. Tjåke puorist, *absconde probe*, göm vål undan. Tjåkin etjebse salai ja swalgi sis, *abscondebant se in speluncis & cavernis*, de göm-

gömde sig i klyftor och bergsrefvor. Palwah peiweb tjåkeh, *nubes solem abscondunt*, målnen skymma bort solen. Tjåketowum & tjåketum, *absconditus*, bortgömd. Tjåka muste takkoites, *facta me sua celat*, han döljer för mig sina gärningar. Akſjob le erit tjåkem, *securim abscondidit*. Tjåkestet, *dimin.* litet gömma. Tjåkegåtet, *inchoat.* begynna gömma eller dölja.

TJÅKEJE, *qui abscondit*, en som döljer. Tjåkem, *subst.* Tjåkemeb sitta, *celato opus est*, det behöfver döljas.

TJÅKETAKKES, *qui abscondi & occultari potest*, som kan gömmas eller döljas.

TJÅKETET, *v. a. frequ. id. qu.* tjåket. *It. neutr. reciprocum*, *abscondere se*, *abdere se*, gömma sig. Kåssa kalkab tjåketet? *ubi me abscondam?* hvarest skal jag gömma mig undan? Tjåket rouwo, *abde te celeriter*, göm dig fort undan. Tjåketastet, *dim.* Tjåketatjet, *inchoat.* begynna gömma sig undan.

TJÅKETALLET, *v. frequ. vid.* tjåketet, *id.*

TJÅKETATTET, *v. n. abscondi sive occultari posse*, kunna gömmas el. döljas.

TJÅKANET, *v. n. de equis & rangiferis dicitur dum in vehendo nimio cursu exhauriuntur & corrumpuntur*, blifva språngd, säges om håstar och renar når de blifva skåmde af för mycket och hastigt åkande. Tjåkanum herke, *rangifer vectarius nimio cursu exhaustus & corruptus*, en förkörd åkren.

TJÅKER, tjåkår, *n. s. nix concultata a pecudibus & imprimis rangiferis*, *locus ubi pasti sunt rangiferi nivemque effoderunt & conculcarunt*, snötramp, dår renar gråfvit efter måssa och trampat. Tjåkårdet, *nivem fodere hac ratione*, gråfva i snön efter måssa.

TJÅKKET, *v. n. effugere*, *dilabi*, rymma bort. Bånda lute tjåkket, *ab hero sive e famulatu effugere*, löpa bort utur tjensten. Tjåkkin muste påtsoh, *rangiferi mei dilapsi sunt*, mina renar hafva sprungit bort. Tjåkkegåtet, *inchoat.* begynna rymma.

TJÅKOS, *n. a. occultus*, fördold, hemlig. I miken le tjåkos, *nihil est occultum*, ingen ting år fördoldt, *Matth. 10: 26.* Tjåkos ämeh, *res occultæ*. Tjåkoswuot, *occultum*, *mysterium*, hemlighet. Sjeudnjeden tjåkoswuotit, *occulta tenebrarum*. Tjåkosikt, tjåkosit, *adv. occulte*, *clam*, hemligen, fördolt.

TJÅKO, *n. s. celatum*, *arcanum*, hemlighet. Tjåkon le, *in occulto est*, det år hemligit. Tjåkon adnet, *celare*, dölja.

TJÅKS, *nomen intestini*, mångfålla.

TJÅKSANET, *v. n. vid.* påktjanet.

TJÅKTJA, *vid.* tjektja.

TJÅKTJET, *v. a. calcare*, *pedibus quatere*, trampa, sparka. Juolkin tjåktjei so, *pede illum feriebat*, han sparkade honom med foten. Njuolen wuost tjåktjet, *adversus stimulum calcitrare*, spjerna emot udden. Tjåktjestet, *dim.* litet sparka. Tjåktjegåtet, *inch.* begynna sparka.

TJÅKTJEM, *n. s. concussio pedibus facta*, sparkande.

TJÅKTJES-JUOLKE, *pes quadrupedum posterior*, bakfoten på et kreatur.

TJÅKTJETAKES, *n. a. qui pedibus quatit feritve*, en som mycket sparkar. Tjåktjetakes tåmp, *equus recalcitrans*, en håst som slår och sparkar.

TJÅKTJESTAK, *n. s. scabellum aut aliquid ad*

ad pedes positum fulcrum, fotapall ell. något annat at sparka emot.

TJÅKTJETET, *v. n. pedibus strepere & quatere, pedes huc illuc jactare*, sprassla och sparka med fötterna. Mana juolki tjåktjeta, *infans pedibus ludit, pedes projicit*, barnet ligger och sparkar med fötterna. *Transl.* qwele werbmen tjåktjeta, *piscis reti irretitus jactatur*, fisken sprafslar i nätet. Tjåktjetastet, *dim.*

TJÅLDE, *pagus*, by. Akta tjålden ålmah, *vicini*, folk af en by. *It. parœcia*, sockn. Tjåldats, *dimin.* en liten by eller socken.

TJÅLDNET, *v. n. obtorpescere*, domna, stelna af. *vid.* kalnet.

TJÅLESTET, *v. n. salire*, springa, hoppa. Jokka rasta tjålestet, *transilire rivum*, hoppa öfver bäcken. Tjålot, *id. vid.* tjilet, njultjet.

TJÅLOM, *n. f. saltus*, språng, hoppande.

TJÅLFE, tjålfes, *n. a. inutilis, nulli usui inserviens*, onyttig, odugelig. Tjålfes jaure, *lacus inutilis, in quo nulli sunt pisces aut ubi piscandi non est locus*, en onyttig sjö. Tjålfes saije, *regio inutilis, ad nihil apta*, et otjenligit och til ingen ting nyttigt land.

TJÅLFOT, *v. n. depravari, nulla fieri utilitate*, blifva onyttig, förderfvas.

TJÅLG, tjålga, tjålges, tjålget, *n. a. purus, limpidus*, klar, ren. Tjålga tjatse, *aqua pura*, rent vatten. Harbmat tjålges le tat silba, *purissimum hoc est argentum*, detta silfret år ganska rent och fint. Tjålga kiål, *vox limpida*, klar röst. Tjålget le sodn sameb hålet, *pure & emendate is Lapponica loquitur*, han talar mycket rent och wål Lappska. *It.* tjålg & tjålga, *merus, solus*, blott, allena. Tjålg arbmost, *ex mera gratia*, blott af nåd. I le tat wina, tjålga le tat tjatse, *vinum hoc non est sed mera aqua*, detta år ej vin utan blott vatten. Tjålg, *interd. adverbialiter accipitur, solum*, blott, allenast. Le ko tjålg, *per idiotism. negativum est, nequaquam*, ingalunda. Le ko tjålg mon mattab, *nequaquam possum*, jag kan aldeles ej. *Comparat.* tjålgetub, renare, klarare. *Superlat.* tjålgetumus, den aldraklaraste.

TJÅLGET & *apud Austr.* tjålganet, *v. n. serenum fieri, limpidum fieri*, klarna up, blifva klar. Alme tjålga, *cælum fit serenum*, himmelen klarnar op. Tjatse tjålga, *aqua fit limpida*, vatnet blir klart. *It. crapulam exhalare, a temulentia convalescere*, blifva nykter efter rus. Juo le tjålgem, *jam crapulam exhalavit*, ruset har nu gått af honom. *It. ad sanitatem redire*, åter komma til sina sinnen. *It. activ.* tjålget *sive potius dim.* tjålgestet, *explicare*, förklara. Tjålgeste munji tab, *expone mihi hoc*, förklara mig detta. Tjalogit tjålgestet, *explicare scripturas.* Tjålgesti tjatse, *aqua limpidior facta est*, vatnet blef litet klarare. Tjålgagåtet, *incohoat.* begynna klarna, m. m.

TJÅLGESTATTET, *v. n. explicari sive exponi posse*, kunna förklaras eller uttydas.

TJÅLGETATTET & tjålgetet, *v. a. limpidum reddere & clarum*, göra klar.

TJÅLGESTEJE, *explicator*, förklarare.

TJÅLGESTEM, *n. f. expositio*, utläggning. Tjålgestemeb tarbaha, *explicatione opust est*, det behöfver förklaring.

TJÅL-

Tjålgesikt & tjålget, *adv. clare, pure, aperte*, klart, tydeligen. Tjålgesikt hålet, *pure dicere*, tala rent och vål.

Tjålgos, *n. a. ſobrius*, nykter. Tjålgos ålma, *vir ſobrius, qui non eſt ebrius*, en nykter man. Tjålgos åiwi leb, *(qu. dic. capitibus ſobriis ſum) non ſum ebrius*, jag år ej drucken. *It. ſanus, qui ſana mente eſt*, ſlug, ſom har ſit fulla vett. I le ſodn tjålgos almats, *ſanus is non eſt*. Tjålgoslaka, *adv. ſobrie*, nyktert. Tjålgoswuot, *ſobrietas*, nykterhet.

Tjålgok, *n. a. id. qu.* tjålgos. *It. idem atque* tjålga *ſive* tjålges. Tjålgok ſameb hålet, *Lapponica pure loquens*, en ſom rent talar Lappſka. Tjålgokwuot, *puritas, limpitudo*, renhet, klarhet.

Tjålgost, *adv. vid.* tjålgeſikt.

Tjålk, tjålka, *traha*, kålke.

Tjåmket, *vid. ſupra* tjamket.

Tiånget, *vid.* tåinget.

Tjåpot, tjåpet, *n. ſ. collum*, hals. Tjåpot line, *focale*, halsduk. Tjåpoteb jallet, *decollare*, halshugga, *pro quo Apoc. 20:4 occurrit* tjåpotattet. Tjåpoten måſkem, *ſuppuratio colli, morbus eſt, quo infeſtantur rangiferi, quando diuturna & aſſidua eſt pluvia. Aqua enim in cervice collecta & diutius retenta pilos decidere facit & ſuppurationem cervicis efficit*. Tjåpoten måſkem, kallas en ſjukdom hos renarne, ſom förorſakas af långvarigt regnvåder, då regnvatnet ſtannar i nackgropen, hvaraf håret loſſnar och halſen bulnar och blir ſår.

Tjård, *n. ſ. modus, ratio*, ſått, vis. *v.* lake.

Tjårges, tjårkes, *n. a. horrificus, horridulus*, förſkråckelig, ohyggelig. Tjårges le tatt kullet, *auditu id horridulum eſt*, det år ohyggeligit at höra.

Tjårkeket, *v. n. horrore contremiſcere*, båfva af förſkråckelſe. Takteh tjårkekeh, *oſſa horrore tremunt*, benen darra af förſkråckelſe. *It. obtorpeſcere*, dåmna, *v.* tjåldnet. Juolkeh muſte tjårkekeh, *pedes mei obtorpeſcunt*.

Tjårmuk, *vid.* tjerbmak.

Tjårra, *fundus arenoſus durior lacuum*, hård bottn, ſandbottn i ſjöar.

Tjårro, *alpis in confinio regionum ſilveſtrium*, et fjåll, ſom ligger nåra til ſkoglandet. Tjerro ketje, *ſilveſtres loci alpibus proximi*, ſkogstrakter, ſom åro nåſtgrånſande til de bara fjållen. Tjårro ketje wareh, *montes alpibus vicini*, berg i ſkogsmarken, ſom ligga nårmaſt til fjållen.

Tjåskes, *lignum ad ignem alendum ſciſſum & deſtinatum*, vedtrå.

Tjåsk, *pertica, contus*, en ſtång. *Imprimis quo pelles rangiferorum ſiccandæ extenduntur*, en ſtång hvarpå renshudar utſpitas, når de ſkola torkas.

Tjåuhla, *vid.* appar. *Hinc*

Tjåuhletet, *v. n. emergere ex aqua*, komma eller flyta up utur vatnet. Paijas tjåuhletet, *id.* Muora tjatſeſt paijas tjåuhleti, *lignum ex aqua emergebat*.

Tjåulak, *n. a. ſuperbus, elatus*, högfårdig. Tjåulak neita, *virgo ſuperbiens*. Tjåulakwuot, *ſuperbia*, högmod. *Fenn.* tylyys, *ſuperbia*.

Tjåulastallet, *v. n. ſuperbire, elatum eſſe*, högfårdas. Mannes tjåulaſtallah? *quid ſuperbis?* Tjåulaſtalleje, *ſuperbiens*, en ſom år högfårdig.

Tjåulaſtallegåtet, *inchoativ.* begynna högfårdas.

Tjåule, *n. ſ. cultus ſplendidior, ornatus & mundus mulierum*, granlåt. Tjåule wainon le, *veſtium ornatui ſtudet*, hon år angelågen om granlåt. *It. adjective de fœminis:* Te le tjåule, *ſuperba eſt*, hon år högfårdig, ſåges om qvinfolk.

Tjåuletet, tjåuletatjet, *v.* tjåulaſtallet.

Tjåura, *lutra*, otter. Tjåurats, *dim.*

Tjåwan, *catellus*, en liten hund.

Tjåwok, *n. a. pretioſus, qui in pretio eſt*, dyrbar, begårlig. Tjåwok waro, *merx quæ in pretio eſt*, begårlig vara. Tjåwet, *id.* Tjåwokwuot, *ſubſtant. mercium pretium, quo appetuntur*, begårlighet, pris.

Tjödtjelet, tjödtjaltattet, *vid.* tjuodtjelet.

Tjörre, tjörre wuopt, *cani*, grå hår, *vid.* tjuorotet.

To, *accuſ. caſ. & genet. pron.* todn, dig. Tâbdâb mon to, *te cognoſco*, jag kånner dig. *It. pron. adj. tuus*, din. To attje, *pater tuus*, din far. To edne, *mater tua.*

Tobak, *tabacum, nicotiana*, tobak. Tobakeb jukket, *tabaci fumum haurire*, röka tobak.

Tobben, tobbelt, *vid.* tâbben, tâbbelt.

Tobbos, *pulvinar, quod clitellis rangiferorum ſubjiciunt*, dyna ell. något annat at lågga under kleffadelen.

Todkom, *gemmæ arborum*, knoppar på trå.

Todn, *pron. perſ. tu*, du. Todnek, *tute*, du ſjelf. I todnek, *neque tu*, ej heller du.

Toiwo, *ſpes*, hopp, *vid.* tâiwo.

Toiwot, *putare*, mena, hålla före, *vid.* tâiwot.

Toiwotes, toiwotet, *v.* tâiwotes *&c.*

Tokko, *adv. illuc*, dit. Tokko ja tek, *huc illuc*, hit och dit.

Tokkones, tokones, *n. a. inutilis, iners*, odugelig. Tokkones almats, *homo nauci, qui nullius eſt frugis*, en odugelig menniſka. Tokkoneswuot, *inertia, ignavia*, odugelighet, dålighet. Tokkoneswuotines, *ignavia ſua & inertia.*

Tokor, *n. ſ. crepundia*, lekſaker.

Tokortet, & *interd.* tokoret, *v. n. infantum more ludere, crepundiis delectari*, leka ſom barn, roa ſig med lekſaker. Tokorteje, *qui ludit*, en ſom leker. Tokortaſtet, *dim.* Tokortatjet, *inchoat.* begyn. leka ſom barn.

Tokortem, *n. ludus puerilis*, barnlek.

Tollots, *n. a. priſcus, antiquus*, forntiden tilhörig. Tollots aiki, *antiquis temporibus, olim*, i forna tider. Tollots almatjeh, *priſci homines, majores*, förfåder, folket i de forna tider. Tollotjiſt, *ab antiquis temporibus*, ifrån forntiden. Wai! tollotjeh peiweh, *utinam mihi priſtini redirent dies*, ack! om jag hade qvar de forna dagar.

Tolok, *n. a. ſtabilis, firmus, qui non oſcillat aut vacillat*, ſtadig, ſom ej kullrar. Tolok wadnas, *cymba ſtabilis, quæ non facile evertitur*, en ſtadig båt, ſom ej år kullrig. *Oppoſ.* juorba.

Tolwot, *v. a. ducere*, föra. *v.* tâlwot *&c.*

Ton, *tonus*, ton.

Tono & tonon, *genet. dual. pron.* todn, eder bågges. Tonob, *accuſat. dual.* Tâbdâb tonnob, *vos ambo cognoſco*, jag

jag känner eder bågge. Tonoi, *dat.* åt eder bågge.

TORMO, *n. f. ruga*, ſkrynka. *v.* târmo.

TORNE, *turris*, torn.

TORWO, torwot, torwoſtallet, *v.* târwo.

TOSSJE, toſſjes, toſſjanet, *v.* tâſſje *&c.*

TOTEK, *fulcrum*, totet *&c. vid.* tutek, tutet.

TRABLE, *macula*, fläck. *v.* treble, teble.

TRADJO, *n. f. caterva, turba*, hop, ſkock. Muttem tradjo, *caterva quædam*, en hop.

TRAGGES, traggok, *anguſtus*, *v.* nagges.

TRAGGET, *anguſtare*, trånga, *v.* nagget.

TRAKO, *traha*, kälke.

TRAMKALDAK, tramkald, tramkem, *n. f. ictus ſive nictus oculorum*, blundning, ögonblick. Tjalme tramkaldak, *id. It. apud Auſtr. tenebræ*, môrker. Peiwen tramkem, *ecclipſis ſolis*, ſolens förmôrkelſe.

TRAMKET, *v. a. connivere*, *oculos claudere*, blunda. Tramke tjalmitat, *claude oculos tuos*, blunda med ögonen. *It. ap. Auſtr.* tramket *neutr. adveſperaſcere, tenebris offundi*, mörkna. Tramkeſtet, *dim.* litet blunda.

TRAMKELDET, *v. a. tenebras offundere*, förmörka. *Lyckſ.*

TRANKET, *v. n. ſpiſſum fieri & denſum*, tjockna. Suowa tranka, *fumus denſatur ſive ſpiſſus evadit*, rôken tjocknar til. Trankegåtet, *inchoat.* Murko trankegåta, *nebula denſari incipit*, dimban börjar tjockna til. *Dicitur tantum de fumo, nebula & aliis iſtiusmodi rebus.*

TRAPE, *vid.* ripa.

TRAPPO, *perticæ quibus retia ſuſpenduntur piſcaria ſiccanda*, ſtånger at hånga up nåt uppå.

TRAWET, *v. a. jubere*, *mandare*, befalla. *Per nuntium petere*, genom båd begåra, *vid.* bonotet. Traweſtet, *dimin.* Trawegåtet & trawetatjet, *inch.* beg. befalla el. begåra, ſe bonotet.

TRAWEM, trawetes & trawotes, *vid.* bonotem.

TRAWETALLET & trawotet, *frequ. id. atque* trawet, ſe trawet.

TREAKER, *theriaca*, theriak.

TREBLE, *macula*, treblak, *vid.* teble, teblak.

TREPKESET, *v. n. pertundi*, *perfringi*, igenombrytas, blifva hålig. Tjarwa trepkes, *cruſta nivis perfringitur*, ſkaran bryter, bår ej at gå på. Trepketet, *id.* Suormen auten trepketi, *digito pertundebatur*, det gick hål på med fingret.

TREUST, *ſpes*, *fiducia*, hopp, förtröſtan. *It.* treuſt, *adj.* treuſt piåbmo, *cibus fami diu ſufficiens*, ſtadig mat, mat ſom långe ſtår emot hungern.

TREUSTET, *confidere*, förtröſta.

TREUSTENET, *v. n. defatigari*, tröttna.

TRILLET, *curare*, *expedire*, beſtålla om.

TRISK, *n. a. contumax*, halsſtarrig, treſk.

TRISSET, triſet, *v. a. aſpergere*, ſtånka, beſtånka. Tjatſeb triſſet, *aquam aſpergere*, ſtånka vatten. *It. neutr.* tjatſe triſſa, *aqua diſpergitur*, vatnet ſtånker. Triſſeſtet, *dim.* litet beſtånka. Triſſegåtet, *inchoat.* begyn. ſtånka eller beſtånka.

TRISSETET, *v. a. frequ. idem.* Triſſetem, *adſperſio*, beſtånkande.

TRIWASTET, *vigere*, *florere*, trifvas.

TRUKKE, *mulctra*, *vas*, tråg. Trukkats, *dimin.*

TRULLET, *faſcinare*, förtrolla, förtjuſa,

ſa. Trulles almats, *homo maleficus*, en led och elak menniſka.

TRUMPI, *n. inſecti*, *vid.* ſadkem.

TRUSKET, *frumentum terere*, *tribulare*, tróſka. Truſkeje, *tritor*, tróſkare. Truſkem, *tritus*, *trituratio*, tróſkning.

TRUSSET, *ſternutare*, *e naribus ejicere*, utpruſta. Truſſeſtet, *dim.* Truſſegåtet, *inchoat.* begynna pruſta ut. *De pecudibus dicitur*, kaſnetet *de hominib.*

TRUSSEM, *n. ſ. ſternutatio*, *ejectio e naribus*, utpruſtning.

TRYKKET, *imprimere*, *typis figurare*, trycka. Kirjeb trykket, *librum typis imprimere*, trycka en bok. Trykkeje, *particip.* Kirje trykkeje, *typographus*, Boktryckare. Trykketum, *impreſſus typis*, tryckt. *cfr.* tjuorget.

TRÅLL, *ſpectrum*, *lamia*, ſpóke, troll.

TRÅGGET, *vid.* tragget, nagget.

TRÅKESTET, *eniti*, *allaborare*, hógeligen bemóda ſig. Aines tråkeſti påtet, *venire allaborabat*, han var mycket angelågen om at komma. Tråkeſtam leb mon taina, *in iſtam rem maximum ego laborem impendi*, jag har användt mycket arbete derpå. Tråkeſtaſtet, *dim.* Tråkeſtatjet, *inchoat.* *vid.* killot, rabbet.

TRÅMPET, *vid.* tuolmot, tålmot.

TRÅUKA, *vid.* ſappek. *Auſtr.*

TRÓIKET, *vid.* tjiddet, ruoptjet.

TRÓWES, tróweswuot, *v.* mainetes *&c.*

TSABBE, *ſura ſive crus pedum anteriorum quadrupedum*, benpipa på frambenet, hos fyrfotade kreatur.

TSABMET, *v. a. pulſare*, *tundere*, bulta, ſtóta. Ukſab tſabmet, *januam pulſare*, bulta på dórren. Ruouteb tſabmet, *ferrum cudere*, ſmida jårn. Tſabmeſtet, *dim.* Tſabmegåtet, *inchoat.* begynna bulta eller klappa.

TSABMEJE, *qui pulſat*, en ſom klappar.

TSABMEM, *n. ſ. pulſatio*, klappande, ſtótande.

TSABMETATTET, *v. n. pulſari poſſe & tundi*, kunna ſtótas eller klappas. I kalma ruoute tſabmetatte, *ferrum cudi nequit niſi ignitum*, jårnet kan ej ſmidas kallt. *It. active*, *tundendum ſive pulſandum curare*, låta klappa.

TSAGGAS, *n. a. extenſus*, *apertus*, utſpånd, óppen. Tſaggas njalme, *rictus*, *os diſtentum*, gap, óppen mun. Tſaggas tjalmeh, *oculi aperti*, ópna ógon. Tſaggas tjalmi kåtjet, *intentis intueri oculis*, ſe ſtint uppå. *It.* tſaggas & tſagges, *ſubſtant. repagulum*, *clauſtrum*, ſtångſel, bom, *cfr.* tſagget.

TSAGGE, *præpoſ. juxta*, *ſecundum*, bredevid, efter. So kottjomen tſagge, *juxta præceptum ejus*, efter hans befalning. Kedken tſagge, *juxta lapidem*, bredevid eller emot en ſten. *It.* to tſagge mon måkſab, *te adjuvante victu fruor & amictu*, genom dit bitråde lefver jag och har min utkomſt. Såbbe tſagge wadſab, *baculo innixus eo*, jag går och ſtódjer mig på kåppen.

TSAGGE, *n. ſ. fulcrum*, ſtód. Tſaggeb wuollai piejet, *fulcro ſuffulcire*, ſåtta ſtód inunder. Kåte tſagge, *fulcrum tentorii.* Tſaggats, *dim.* et litet ſtód.

TSAGGEDNE, *obſtetrix*, jordegumma.

TSAGGEK, *juxta*, *prope juxta*, ſtraxt bredevid. Tſaggek to, *prope juxta te*, ſtraxt bredevid dig.

TSAGGET, *v. a. extendere*, utſtråcka. Tjalmit tſagget, *oculos intendere*, ſpånna

na ut ögonen. Njalmeb tſagget, *os diducere, ringere*, gapa up med munnen, *it. contradicere, altercari*, bjäbba emot. *It.* tſagget, *fulcire, ſuffulcire ne ruat*, ſtödja emot, ſätta ſtöd under. *It. arcere, prohibere*, hindra, afhålla. Tſagga mo tjagnemeſt, *introitu me prohibet*, han tillåter mig ej at få komma in. Ib mon tſagga, *ego non prohibeo, per me licebit*, jag hindrar ej, det ſkal ej vara mig emot. Tſaggeſtet, *dim.* litet utſpånna, m.m. *Sæpiſſime eſt prohibere, cohibere*, förbjuda, afhålla, hindra. Tſaggagåtet, *inchoat.* begynna afhålla, m. m.

TSAGGEJE & tſaggeſteje, *qui interdicit aut prohibet*, en ſom förhindrar. *It. qui extendit*, en ſom utſträcker.

TSAGGEM, tſaggeſtem, *n. ſ. cohibitio*, förbjudande. I to tſaggeſtem liſi, *cohibitio tua nil juvat*, dit förbud hjelper ej. *It. extenſio*, utſträckning, *cfr.* tſagget.

TSAGGETET, *frequ. id. qu.* tſagget.

TSAITSETET, *v. n. turbidum fieri*, bliſva mulen och oklar. Wårald tſaitſeti, *turbidum factum eſt cælum*, det blef mulit och elakt våder. *vide* tſäitſetet.

TSAKET, *v. a. inferre, inſerere*, ſticka in, införa. Piåbmob njalmai tſaket, *cibum in os inſerere*, båra maten i munnen. Muorait tſaket, *ligna comburenda inferre*, båra in ved. Tjuteb tjatſai tſaket, *digitum aquæ intingere*, doppa fingret i vatnet. *It.* Karwoit tſaket, *veſtes induere*, klåda på ſig. Tſakeſtet, *dim.* litet ſticka in. *It. accuſare*, beſkylla. Tſakegåtet & tſakajet, *inchoat.* begyn. ſticka in, m. m.

TSAKATET, *v. n. conjicere ſe*, begifva ſig. Wahdai tſakati, *periculo ſe committebat*, han vågade ſig i faran.

TSAKETATTET, *v. n. immitti poſſe*, kunna införas.

TSAKETET, *v. a. convincere*, öfvertyga. Tſaketijeb ſunji tabb, *illum illius rei convincebam*, jag öfvertygade honom derom. *It. obtrudere*, påtruga.

TSAKKE, *n. ſ. caput hominis aut beſtiæ*, menniſko eller annat kreaturs hufvud. *Lyckſel.*

TSAKKET, *v. n. ardere*, brinna. Tållå tſakka, *ignis ardet, ignis exſtinctus non eſt*, elden lefver, elden år ej utſlåckt. *Oppoſ. eſt* jakſet. *Transl. de ægroto:* tſakka anje, *adhuc vivit, non adhuc animam exhalavit*, han år ånnu vid lif, ſåges om en ſjuk. *Item, ſpiritum ægre ducere, anhelare*, flåſa. Nåde wuolen tſakka, *onus portans anhelat*, han puſtar under bördan. Tſakkajet & tſakkegåtet, *inchoat.* begynna brinna. Tållå tſakkaji, *ignis ardere cœpit, intermori deſiit*, elden begynte brinna.

TSAKKAJATTET & tſakketet, *v. a. accendere*, uptånda. Tålläb tſakketet, *ignem accendere*, tånda up en eld. Kinteleb tſakketet, *candelam accendere*, tånda up et ljus. Tſakketaſtet, *dim.* Tſakketatjet, *inchoat.* beg. at tånda på.

TSAKKOK, *n. a. colore denſo tinctus*, högfårgad, ſom har ſtark fårg. Tſakkok ruopſok, *maxime ruber, qui rubidiſſimo & ſangvineo eſt colore*, högröd. Tſakkok latte, *cæruleo ater*, mörkblå.

TSALD, *aquæ ſuperficies commota, v.* ſald.

TSALLET, *v. n. contendere, rixari*, kifva,

vå, tråta. Tſalla aktab takka, *continue rixatur*, han kifvar ouphörligen. Tſallem, *ſubſt. rixa, contentio*, tråta, ſplit.

Tsammatet, *vid.* ſammatet.

Tsapet, *v. a. in partes minuſculas concidere*, ſkåra ſönder ſmått, karfva. Tobakeb tſapet, *tabacum concidere*, karfva tobak. Nipin tſapet, *cultro concidere & comminuere*, ſkåra ſönder med knifven, karfva. Tſapeſtet, tſapaſtet, *dim.* litet ſkåra ſönder. Tſapajet & tſapagåtet, *inchoat.* begyn. ſkåra ſönder.

Tsapatet, *v. a. freq. id. qu.* tſapet. *It. conſecandum ſive comminuendum curare*, låta hugga eller ſkåra ſönder.

Tsapatattet, *v. n. conſecari ſive ſecando comminui poſſe*, kunna ſkåras ſönder.

Tsapketet, *v. n. fluere deſinere, exareſcere*, uphöra at flyta, torkas bort. Koſa le tſapketam, *lac vacca amplius non præbet*, kon har uphört at mjölka, *(Norrland.)* har ſinat af. Warra tſapketi, *ſangvis fluendo deſiſtebat.*

Tsapketattet, *v. a. fluxum cohibere*, hindra ifrån at flyta. Warrab tſapketattet, *ſangvinis profluvium compeſcere ſ. ſedare*, ſtilla blodens flytande.

Tsappet, *v. n. in aliquo loco manere & exſpectare abeundi occaſionem*, ligga ſtilla och vånta på tilfålle at få fara bort. Piåggaſt wertime tſappet peiweb, *unum diem ob procellam manſimus*, vi måſte töfva en dag för ſtormen ſkull. *It. tacere*, tiga. Tſappe ſjawot, *tace*, tig ſtilla. Tſappeſtet, *dim.* litet töfva. Tſappegåtet, *inchoat.* begynna töfva.

Tsappetet, *v. a. prohibere*, förhindra, förbjuda. Tſappeti mo hålet *ſive* hålemeſt, *me loquendo prohibebat*, han förböd mig tala. Tſappetijeb ſo takket tabb, *illum iſtud ne faceret prohibebam*, jag förböd honom at göra det.

Tsaptsestet, *v. a. premere, comprimere, torquere*, klåmma. Tſaptſeſt tab akti, *comprime hoc.* Tſaptſeſtatjet, *inchoat.* begynna klåmma.

Tsatset, tſatſem, *vid.* ſatſet, ſatſem.

Tsauketet, *v. n. animam exſpirare*, gifva up andan. Kolmad peiwen tſauketi, *die tertia animam exſpirabat.*

Tseggahet, *v. n. erectum eſſe*, vara upreſt, ſtå. Mi tatt tſeggaha tobben? *quid eſt quod illic erectum eſſe conſpicitur?* hvad år det ſom ſynes dår vara upreſt? Man kukke tat wårald tſeggaha, *quamdiu hic edurat ſive in ſuo ſtatu permanet mundus*, få långe verlden ſtår. Tſeggaha anje tat kyrko, *templum hoc adhuc non nutat aut vitium facit*, denne kyrkan ſtår ånnu vid lag.

Tsegget, *v. a. erigere*, råtta up, upſtålla. Kedkeb tſegget, *lapidem erigere*, upreſa en ſten. Kåteb tſegget, *domum ædificare*, bygga up et hus. Paijas tſegget, *id.* Tſegge peljitat, *arrige aures tuas. It. licitari, pretium intendere*, ſtegra. *It. in aleam dare*, våga på ſpel, ſåtta up på ſpel. Tſeggeſtet, *dim.* litet upreſa. Tſeggegåtet, *inchoat.* begynna upreſa, m. m.

Tseggem, *n. ſ. erectio*, upreſning.

Tsegganet, *exſtrui, ædificari*, upbyggas. Tſeggani tann japen, *illo anno exſtruebatur.*

Tsegganem, *n. ſ. exſtructio*, upbyggande. Kyrko tſegganem jaken, *illo anno*

anno quo templum exſtructum eſt. Wåralden tſegganemeſt, *ab initio mundi*, ifrån verldenes begynnelſe.

TSEGGETET, *v. a. erigendum ſive exſtruendum curare*, låta upreſa eller upbygga.

TSEGGOSET & tſeggoſattet, *erigi*, upreſas. Wuopteh tſeggoſatteh, *ſurriguntur capilli*, håren reſa ſig.

TSEGGEU, *n. ſ. aliquid quod erectum eſt, ſignum*, något ſom år upreſt ell. upſatt til mårke.

TSEGGOK & tſeggo, *n. a. præruptus*, tvår brant. Tſeggo puold, *collis valde acclivis*, en ganſka brant backe. Tſeggok ware, *mons præruptus*, brant berg.

TSEGGOT, *adv. prærupte*, brant. *It. adjective:* tſeggot tjuodtjo, *erectus ſtat*, han ſtår rak eller rått up. *It. avidus, cupidus*, begårlig, villig. Tſeggot le påtet, *ad veniendum pronus eſt*, han år villig at komma.

TSEGGOTET, *v. a. vid.* tſegget.

TSEGERTET, *vid.* kiåket, ſanahet.

TSEKKE, tſekka, *n. ſ. crena, inciſio*, ſkåra. Tſekkeb takket, *inciſionem facere*, góra en ſkåra. *It.* tſekke, *decem*, tio. *Ita dictum, quia numerum quemlibet denarium, ultra quem non progrediuntur, inciſione aut puncto notant, cum quid numerant, rurſus ab uno incipientes.* Stuora tſekke, *(qu. dic. inciſio ſ. punctum magnum) centum*, hundrade. *Ita dicitur, quia decimam quamque decadem majori notant inciſione ſive nota, ut centenus quisque conſpicuus ſit numerus.* Tſekke påtſoi, *(ſæpiſſime) centum rangiferi*, hundrade renar. Tſekkats, *dim. parvula crena ſive nota*, en liten ſkåra.

TSEKKES, *n. ſ. inciſio*, ſkåra. Tſekkesmuora, *palinxeſtus*, karfſtock, plånbok

TSEKKESTET, *incidere, inciſionem facere*, ſkåra, ſkåra. Mårkeb tſekkeſtet, *notam inciſione apponere*, ſkåra in et mårke. Tſekkeſtem, *inciſio, inciſura*, inſkårning, ſkåra.

TSEKKOT, *v. a. incidere, crenam facere*, ſkåra, góra en ſkåra ell. inſkårning. *It. deſignare*, utmårka, utnåmna. To le taſſa tſekkom, *te ad iſtam rem faciendam deſignavit*, han har utnåmnt dig dertil.

TSEKKOTET, *v. a. notis & inciſionibus ſignare & notare*, med ſtrek och mårken utmårka.

TSESKELET, *v. a. pungere*, ſticka, ſtinga. Aimin tſeſkelet, *acu pungere*, ſticka med en nål. Påtſob tſeſkelet, *rangiferum mactare ſive ferro transfigere*, ſlakta eller ſticka ihjål en ren.

TSESKES, *n. a. pungens, aſper, aculeatus*, hvaſs, ſtickande, taggig. Tſkeſkes muor, *arbor aculeata, ſpina*, tórne.

TSESKETAKES, *n. a. id.*

TSESKETET, *v. n. pungi, ex punctione dolorem ſentire*, ſvida af ſtyng eller dylikt. Aime tſeſketi kåtai, *acu manus perſtricta eſt*, handen blef nålſtungen. Tållå tſeſketi juolkai, *pes igne uſtus dolorem paſſus eſt*, elden brånde foten och fórorſakade ſveda. Waimoi tſeſketi, *cor dolorem perſentiebat*, det ſkar el. gjorde ondt i hjertat.

TSESKOTET, *pungere, vid.* tſeſkelet.

TSETSASTATTET, *v. a. objurgare, increpare*, nåpſa, med orden beſtraffa. Tſetſaſtattab mai, walla i kuldele, *reprehendo quidem & objurgo, ſed incaſſum, non iſtud curat*, jag bannar ho-

honom, men han bryr ſig ej derom. Tſetſaſtattem, *ſubſt. reprehenſio*, bannor, beſtraffning. I mo tſetſaſtattem liſi, *mea nil juvat objurgatio*, mina bannor hjelpa ej.

TSEUDSET, *v. n. obdurare, perſtare*, uthårda, kunna ſtå emot. Jus tſeudſet luli, *ſi obdurare poſſet*, om han kunde uthårda. Ib aktok tſeudſe tijen wuoſt, *vobis ego ſolus reſiſtere nequeo ſive par non ſum*, jag kan ej allena beſtå mig emot eder. Tſeudſeſtet, *dim.* Tſeudſegåtet, *inchoat.* begynna uthårda. *cfr.* pintet, piſſut.

TSEWE, *n. ſ. nix durior, quæ ſubtus cruſtam habet glacialem*, hård ſnö med ſkara midt uti eller under öfverſta brynet. *Hinc*

TSEWASTET, *v. n. ſuper nivem tali modo conſtitutam incedere*, gå på ſådan hård ſnö. *vid.* tſewe.

TSEWOT, *v. n. de nive dicitur, indureſcere*, hårdna til, ſåges om ſnö.

TSIBDSA, tſibdſes, tſibdſok, *n. a. amarus, inſipidus*, båſk, oſmakelig. Tſibdſes urtes, *radix herbæ amarulenta*, en båſk rot.

TSIBDSITET, *amarulento eſſe ſapore*, vara af båſk ſmak. *It. nidorem olere*, lukta illa, oſa.

TSIHRET, *de muribus dicitur dum vocem edunt*, pipa och gnålla ſom möſs.

TSILKESET & *apud Lyckſ.* tſillot, *v. n. litigare, rixari*, tråta, kifva. Tſillot harmat hågger le ſodn, *ad rixandum is ſemper eſt pronus*, han år altid fårdig at tråta.

TSILKESEM, *n. ſ. rixa, contentio*, tråta.

TSIPA & tſinna, *membrum genitale mulierum, vulva*, qvinno-lem.

TSIPTSESTET, *v. a. torquere*, klåmma, njupa. Peljeb tſiptſeſtet, *aurem vellicare*, njupa i örat, *cfr.* tſaptſeſtet. *It. parce & minutatim dare*, gifva ſmått och ſparſamt. Tſiptſeſti munji bittab, *pauxillum mihi dabat*, han gaf mig en liten ſmula.

TSIPTSOT, *v. a. vid.* tſaptſeſtet. *Digitis torquere*, njupa med fingren.

TSIRKOT, *v. n. dolere, dolorem perſentire acutum*, vårka. Åiwe tſirko, *caput dolet*, hufvudet vårker. Tſirkom, *dolor acutus*, pinſam vårk. Waimon tſirkom, *cardialgia*, hjertklappning. Åiwen tſirkom, *heterocrania*, hufvudvårk i halfva hufvudet.

TSISKOT, *v. a. connectere, fractum aliquid aut fiſſum rurſus conjungere*, binda ihop eller ſåtta ihop något ſom år ſpruckit. Kareb tſiſkot, *vas fiſſum connectere & reparare*, ſammanhåfta et ſpruckit kåril.

TSISSET & tſiſſetet, *mingere*, kaſta ſit vatten. *De ſexu fœmineo proprie dicitur*, *cfr.* kådtjet.

TSITSOK, tſitſe, *paſſerculus*, ſparf. Tſitſok tjuoja, *paſſerculus garrit.* Tſitſats & tſitſokats, *dim.* en liten ſparf.

TSITSOTET, *v. a. abſtergere, purgare*, renſa. Pattab tſitſotet, *nates abſtergere.*

TSIWKESET & tſiwketet, *v. n. de pullis avium dicitur, pipare*, låta eller qvilla ſom fogel-ungar.

TSIWNA, *n. ſ. nidor*, os. *Odor ingratus rei aduſtæ*, elak lukt af något brånt.

TSIWNAS, *n. a. nidorem ſpargens, male olens*, oſig, ſom ſtinker och oſar.

TSIWNITET, *v. n. nidorem ſpirare*, oſa. Tſiwnit kitta tek, *huc usque nidorem fundit*, det oſar ånda hit.

Tsiå-

Tsiålet, *latrare*, ſkålla. Piådnak tſiåla, *canis latrat*, hunden ſkåller.

Tsiålanje, *latrator*, *qui latrat*, ſkållande. Tſiålanje piådnak, *canis latrans*, en hund ſom mycket ſkåller.

Tsiålem, *n. ſ. latratus*, ſkållande.

Tsuiket & tſuiketet, *v. a. mutire*, mumla. Ib tale tuoſta tſuiketet, *nihil jam mutire audeo*, jag tör nu ej ſåga eller mumla fram et enda ord. Jus todn wel pakob tſuiket, *ſi vel unum amplius verbum dixeris*.

Tsuket, *v. a. vid.* tſuouket.

Tsulketet, *muſſitare*, *muſſare*, knyſta. I tuoſte tſulketet, *muſſitare non audet*.

Tsumptse, *quisquiliæ*, *purgamenta*, ſopor

Tsunnet, *vid.* tjunnet, tjunnatet.

Tsuobbo, *rana*, groda. Tſuobbots, *dim.*

Tsuobds, tſuobdſa, *n. a. putridus*, rutten. Tſuobdſa muor, *lignum putridum*, ruttnadt trå. Tſuobdſa tobak, *tabacum vile & ſitu corruptum*.

Tsuobdset, *v. n. putreſcere*, *marceſcere*, ruttna. Muora tſuobdſa, *lignum putreſcit*, trå ruttnar. Tſuobdſeſtet, *dim.* Tſuobdſegåtet, *inchoat.* begynna ruttna. *Tantum de ligno & vegetabilibus dicitur*, *cfr.* måſket.

Tsuobdsem, *n. ſ. putredo*, röta.

Tsuods, *membrana*, hinna. Tſuodſaj, *membranulis tectus*, full med hinnor. Tſuodſats, *dim. membranula*, en liten och tunn hinna.

Tsuoiket, *animadvertere*, förmårka.

Tsuoikos, *n. a. cognitus*, *perſpectus*, bekant, kunnig. Tſuoikos ſaije, *locus notiſſimus*. *It. notabilis*, mårkvårdig.

Tsuoikotet, *v. a. commonſtrare*, *indigitare*, viſa, utviſa. Taina ſodn ſitta miji tſuoikotet, *iſtud iſta re nobis demonſtrare vult*, dermed vil han viſa oſs.

Tsuokestattet, *v. a. cohibere*, *refrenare*, dämpa, förhindra. Warrab tſuokeſtattet, *ſanguinis profluvium ſedare*, ſtilla blodens flytande.

Tsuonna, *vid.* tſipa.

Tsuop, *caro*, *proprie piſcium*, kött, ſåges egentel. om fiſkars kött. Qwelen tſuop, *caro piſcis*.

Tsuopaj, tſuopajes, *n. a. carnoſus*, köttfull. Tſuopajes qwele, *piſcis carnoſus*.

Tsuoppet, *v. a. exoſſare*, bena. Qweleb tſuoppet, *piſcem exoſſare*, bena fiſk.

Tsuoptsa, *n. ſ. nix perennis in alpibus*, ſtadigtvarande ſnö i fjällen. Tſuoptſa wareh, *montes nive tecti perenni*.

Tsuotse, *extremitas ſagenæ piſcariæ ſive pars ultima*, åndan på en not.

Tsuoukanet, *v. n. confringi*, *comminui*, brytas ſönder, gå ſönder. Glas tſuoukani, *vitrum contuſum eſt*, glaſet gick ſönder, *cfr.* mutkanet. *It. allidere*, ſtöta ſig emot något. *It. abortum facere*, få miſsfall. So akka tſuoukani, *uxor ejus abortum fecit*. Tſuoukanaſtet, *dim.* Tſuoukanatjet, *inchoat.* begynna gå ſönder.

Tsuoukanem, *n. ſ. fractura*, bråcka. *It. abortus*, miſsfall.

Tsuoukenaddet, *v. n. frequ. vide* tſuoukanet.

Tsuouket, *v. a. contundere*, *rumpere*, ſlå el. ſtöta ſönder, rifva ſönder. Piågga jågnab tſuouki, *ventus glaciem confregit*. Tſuoukeſtet, *dim.* Tſuoukegåtet, *inch.* beg. ſlå ſönder, *cfr.* mutket.

Tsuouketet, *v. a. comminuendum curare*, låta ſlå ſönder.

TSUOUKETATTET, *v. n. posse contundi sive comminui*, kunna slås sönder.

TSUSSMO, *n. s. simultas*, hemligit hat och ondska. Tsussmon orrot, *simultatem habere obscuram*, hysa hemlig ovänskap.

TSUTSET, *parcimonia uti*, vara sparsam, *cfr.* njuotetet. I matte tsutset, *parcus esse nescit.*

TSÅDSES, *n. a. de cymbis dicitur.* Tsådses wadnas, *cymba exigua profunditate*, en låg bordad båt.

TSÅGGET, *v. a. farcire, ingerere*, stoppa, fóra in, *cfr.* tsaket. Suoineb ladoi tsågget, *fœnum in fœnile ingerere*, fóra in hó i ladan. Wuosseb tsågget, *saccum refercire*, fullstoppa en såck. Jaurai tsågget, *in aquam demergere*, sånka ner i vatnet. *It. pecunia corrumpere*, besticka, muta.

TSÅGGÅTATTET, *v. n. posse referciri, ingeri posse*, kunna fullstoppas, kunna fóras in.

TSÅITSETET, *v. n. vid.* tsaitsetet. Suowa tsåitset, *fumus exit*, det róker.

TSÅKE, *vadum, brevia*, grund, grundt vatten i sjóar. Tsåke le tassne, *vadum hic est*, hår år grund. Tsåkalm & tsåkalmes, *id.* Tsåkat & tsåkatak, *ipsum denotat statum, quando aquæ minor existit copia & profunditas*, grundt vatten. Tsåkatak le talle, *aquæ nunc minor est profunditas*, det år nu lågt vatten.

TSÅKES, *n. a. non profundus*, grund, som ej år djup. Tsåkes jaure, *lacus exigua profunditate, qui altus non est*, en grund sjó. *Tantùm de aqua.*

TSÅKKE, *cor, imprimis & fere semper pecudum*, *cfr.* waimo, kreaturs hjerta.

TSÅKOT, *v. n. exsiccari, qua altitudinem minui*, uttorkas, blifva grund. Jaure tsåko, *lacus minus fit altus*, sjón blir grund. Jokka tsåko, *rivulus exsiccatur.* Tsåkostet, *dim.* blifva litet mindre djup. Tsåkogåtet, *inchoat.* begynna blifva mindre djup.

TSÅKOTET, *v. a. exsiccare, minus profundum reddere*, uttorka, góra mindre djup. *It.* tsåkotet kalkebe jokkab, *exspectabimus donec fluvii minuatur altitudo*, vi skole vånta til des vatnet i elfven faller ut.

TSÅLKESET & tsålketet, *v. n. crepitare*, knåppa. Birso tsålkesi, *sclopetum flamma destituebatur*, bóssan klickade.

TSÅPTSE, *n. s. firmamentum gradus sive vestigii*, fotfåste. Tsåptse le talle jågnan, *in glacie nunc gradus firmari potest*, det år nu fotfåste på isen. Tsåptsats, *dim.* litet fotfåste.

TSÅPTSEL & tsåptseles, *n. a. qui diu in eodem permanet loco*, en som långe trifs på et stålle. Tsåptseles paino, *color durabilis*, varaktig fårg.

TSÅPTSANET & tsåptsitet, *vid.* tsåptsogåtet, *id.*

TSÅPTSOT, *v. n. consistere pedibus posse, gradum posse firmare*, hafva fotfåste, kunna stå. Åh juolkeh tsåptsoh, *pedes vacillant, lubricum est pedibus solum*, fótterna slinta. *It. fixum manere*, sitta fast. Åh kaudneh kerresen tsåptsoh, *sarcinæ in traha fixæ non manent s. facile decidunt*, sakerne ligga ej vål fast på slådan. *Transl.* Åh kaggeh so ludne tsåptso, *in famulatu apud illum famuli ancillæque diu manere nolunt*, tjenstefolket trifvas ej långe hos honom. Ib mon tanne tsåptso, *hic ego esse*

esse nolo, hic mihi non arridet locus, jag trifs ej hår, *cfr.* arwat. Jus tſåptſoh puorewuoteſne, *ſi permanes in bonitate*, *Rom.* 11: 22. Tſåptſoſtet, *dimin.* Tſåptſogåtet, *inch.* begynna få fotfåſte, m. m.

Tsåptsotet, *v. a. facere ut gradus firmari poſſit*, laga at det blir fotfåſte. *It.* Kaggit tſåptſotet, *facere ut famuli in famulatu eodem permanendi lubentes ſint*, få laga at tjenſtefolk vilja bliſva qvar i tjenſten.

Tsågget, *intrare*, *penetrare*, gå in, trånga ſig in. Akſjo tſågga muori, *ſecuris in lignum intrat*, yxen går in i trå. Wuoites tſågga rertai, *oleum corium penetrat*, ſmorningen går in i lådret. Tarwe muori tſågga, *pice liquida lignum imbuitur*.

Tsåkkeles, *n. a. qui ignem facile concipit*, *igni alendo aptus*, eldfångd.

Tsåkketet, *accendere*, *vid.* tſakketet.

Tsåpet, *v. a. rodere*, gnaga. *Proprie de muribus dicitur*, ſåg. om môſs. Snjårah tſåpeh, *mures rodunt*. Tſåpeſtet, *dim.* litet gnaga.

Tsåpanje, *qui corrodit*, *mus*, en ſom gnager, en råtta.

Tsôjek, *vid.* nuotſjo.

Tsôpkanet, tſôpket, *vid.* tſuoukanet, tſuouket.

Tubbo, *n. ſ.* Muora tubbo, *arboretum*, *ſilvula*, en liten ſkogslund.

Tubre, tubres, *ſcabies*, *petigo*, ſkabb. *It.* tubre maine, *lepra*, ſpitålſka.

Tubrek, *n. a. ſcabioſus*, ſkabbig.

Tuddet, tudet *ſ.* tuhdet, *v. n. contentum eſſe*, *acquieſcere*, vara nôgd. I mo piâbmoi tudde, *cibo, quem do contentus non eſt*, han år ej nôgd med den mat han får hos mig. Tuddeſtet, *dim.* vara något nôgd. Tuddegåtet, *incohoat.* begyn. åtnôja ſig. *Fenn.* tydyn, *contentus ſum.*

Tuddem, *n. ſ. acquieſcentia*, *quando quis contentus eſt*, fôrnôjſamhet. Tuddemlaka, *adv.* nôjt, fôrnôjſamt.

Tuddetakes, *contentus*, nôjd. Tuddetakes almats, *homo contentus*.

Tudkom, tudko, *vid.* todkom.

Tudn, tudna, *n. ſ. fragor*, *ſtrepitus*, buller, dån. Mi tudnit le tat? *quis hic eſt ſtrepitus?*

Tudnet, *ſtrepere*, bullra, *vid.* jutſet.

Tudni, *pro* tunji, *Dativ. pron.* todn, åt dig, ſe tunji.

Tudno, *dolium*, *tonna*, tunna.

Tuedde, tueddet, *v.* tuodde, tuoddet.

Tuepet, *v. a. ſumere*, taga, *vid.* tåpot.

Tuhlet, *v. a. dilapidare*, *prodigere*, fôrfara, bortſlôſa. *Fenn.* tuhlan, *prodigo.*

Tuhlar, *prodigus*, ſlôſaktig.

Tuise, *perturbatio*, fôrvirring, oordning. Tuiſe ſjaddi, *perturbatio facta eſt*, det belf en fôrvirring, *cfr.* ſtiws.

Tuk, *tintinnabulum*, *vid.* tiwk.

Tuks, *n. ſ. penus*, fôrråd. Tukſeb takket, *colligere*, *in penum inferre*, gôra beſparing. Tukſets, *dim.* lit. fôrråd.

Tukset, *v. a. in penum inferre & colligere*, gôra fôrråd, ſamla. Piâbmoit tukſet, *cibos colligere & reſervare*, gôra fôrråd af matvaror. Tukſeſtet, *dim.* litet ſamla. Tukſegåtet, *incohoat.* begynna gôra fôrråd.

Tukseje, *qui quid colligit & reſervat in uſum*, en ſom gôr fôrråd.

Tuksem, *n. ſ. reſervatio*, *ciborum comparatio & collectio*, ſamlande och beſparande af matvaror.

TUKSETATTET, *v. n. reservari posse in usum*, kunna samlas i förråd.

TULL, *vectigal*, tull. Tullet, *vectigal pendere*, betala tull.

TULME, *n. f. fimus*, gödsel, *cfr.* tuolme.

TULMES, *stercoratus*, gödd. Tulmes kedde, *pratum stercoratum*, gödd äng.

TULPA, *n. a. vid.* tuolp.

TUN, *n. a. omnis, unusquisque*, hvar och en. Tun almatjeh kalkeh jabmet, *omnes & singuli homines sunt mortales*, alla menniskor äro dödeliga. *Sæpissime per pleonasmum & emphaseos caussa additur* kaik. Tun kaik & tuna kaik, *vel* kaik tun, *omne, totum*, altsammans. Kaik tun almatjeh, *omnes homines*, alla menniskor.

TUNAHET, tunastet, *v. n. vid.* kasskestet.

TUNAHEM, *submersio, quando quis aquis submergitur & perit*, drunknande.

TUNASTATTET, *v. a. aquis submergere & suffocare*, drånka, *vid.* kasskestattet. *Passivum* tunastowet, drånkas, drunkna.

TUNJI, *Dativ. pron.* todn, åt dig.

TULWE, *n. f. diluvium, exundatio*, flöd, vattuflöd. Stuora tulwe, *magna inundatio*, stor flöd. Tulwen le talle jokk, *fluvii nunc magna est exundatio*, nu är högt vatten i elfven. Suddo tulwe, *diluvium universale*, syndaflod. Tulwe leikes, *inundatio fit aquarum*. Tulwats, *dim.* en liten flöd.

TULWET, *v. n. exundare*, flöda. Jaure tulwa, *lacus exundat*, sjön flöder. Tulwestet, *dim.* litet flöda. Tulwagåtet, *inchoat.* begynna flöda.

TULWEM, *n. f. inundatio*, flödande.

TUOB, *Accusativ. pron.* tuot, den dår. Tuob tab, *hoc illudque*.

TUOBBE, tuobben, *adv. illic*, dår, *vid.* tobben. Tuobbelt, *illinc*, derifrån. Tuobbaltak, *usque illinc*, ånda derifrån. Tuobbanak, *adhuc ibi*, ånnu dår. Tuobbanak le, *adhuc illic est*, han år ånnu dår. *Comparat.* tuobbebun, *ibi longius sive remotius*, dår långre bort. Tuobbebusi, *illuc longius*. dit långre bort. Tuobbebutjen, *dim. comparativi*, dår litet långre bort. *Superl.* tuobbemusen, dår långst bort.

TUOBBANET, *v. n. longius recedere, loco cedere*, gå långre bort, maka sig undan. Tuobban tuobbebusi, *longius illuc ito*, gå dit långre bort. Tuobbanete, *recedite hinc*, gån undan härifrån. *It. procrastinari*, upskjutas. *De tempore etiam dicitur.* Ko kese tuobbana, *cum adultior fit æstas*, när det lider långre fram på sommaren. Tuobbanastet, *dim.* maka sig lit. långre dit. Tuobbanatjet, *inchoat.* begynna gå långre dit.

TUOBBANADDET, *v. n. frequ. id.*

TUOBBETET, *v. a. cum accentu in penultima*, (*cfr.* tuobbetet *sive* tuobpetet) *amovere illuc, longius illuc ferre*, föra undan dit, föra långre dit. Tuobbete tab kareb, *vas hoc hinc illuc removeto*, för undan detta kårilet dit. Tuobbetastet, *dim.* föra litet långre dit. Tuobbetatjet, *incheat.* begynna föra långre dit.

TUOBBELET, *v. a. prehendere, apprehendere*, fatta uti, gripa. Tuobbeli kåtin, *manu prehendebat.* Tuobbelastet. *dim.* Tuobbelatjet, *inchoat. v.* tåppet.

TUOBBETET, *accentu in antepenultima*, tuobpetet, *v. a. sectari, persequi*, hålla efter, efterjaga. Tuobbete ruabit

wai

wai jâkfah, *infequere, celerius ut affequaris*, håll fortare efter, at du må hinna på. Waiffjeb tuobbetet, *feram fectari*, jaga efter et villdjur. Tuobbeteje, tuobpeteje, *fectator, qui fectatur*, en fom efterjagar. Tuobbetaftet, *dim.* litet jaga efter. Tuobbetatjet, tuobpetatjet, *inchoat.* begynna efterjaga, *cfr.* tålwotet.

TUOBMES, *n. a. evacuatus*, uttömd.

TUOBMET, *v. a. evacuare*, uttöma.

TUOBMETATTET, *v. n. evacuari poffe*, kunna uttömas.

TUOBMETET, *v. a. evacuandum curare*, låta uttömas.

TUOBMEM, *n. f. evacuatio*, uttömande.

TUODA, *n. f. nifus magnus, ftudium*, fullt alfvare, bemödande. Tuodafne le, *in anguftia eft, omnibus eniti coactus eft viribus*, han nödgas bruka alla fina krafter, ty han år illa deran. Tuodit påti, *magno ftudio & nifu allaborare neceffe habebat*, han nödgades gripa fig an af alla krafter. Tuodeft, *Ablativ. omni nifu, ferio*, med fullt alfvare, alfvarligen. *It.* tuodeft &

TUODAIK, *adv. invitiis*, ogårna, för nöd fkull. Tuodaik fjett tabb takkab, *iftud forte facio, minus licet mihi arrideat*, jag måfte gripa mig an at göra det, faftån det fker ogårna. Tuodaik kuit mo diet, tab takkai, *licet invitus iftud tamen mei cauffa fecit*, ehuru han ej gårna ville, få gjorde han dock det för min fkull. *Dicitur etjam cum quid facimus, licet factu valde fit difficile*, fåges ock, når man bemödar fig at göra det, fom år mycket fvårt. Tuodaik kalkab påtet, ikka ib nali afta, *licet valde fim occupatus, veniam tamen*, jag fkal dock bjuda til at komma, faftån jag har få mycket at göra.

TUODDAR, *mons altus arboribus nudus, alpis*, et högt och fkoglöft berg, et fjåll. *Fenn.* tunduri, *id.*

TUODDE, *n. f. additamentum*, tillåggning, påökning, *cfr.* laffe. Tuoddats, *dim.* en liten påökning.

TUODDET, *v. a. addere, augere*, tillågga, påöka. Tuodde uttjatjeb, *adde paululum*, lågg litet til. Tuoddeftet, *dim.* litet påöka. Tuoddegåtet, *inchoat.* begynna påöka.

TUOGGAR, *n. a. talis, talis atque ifthic*, en fådan fom den hår. Tuoggar line, *tale atque ifthoc linteum*, et fådant linne fom detta hår.

TUOGGE, *n. f. pili incomti*, okammadt eller tofvigt hår. Tuogge åiwe, *caput incomtum.*

TUOGGOT, *v. n. de pilis dicitur, convolvi, implicari*, blifva tofvig, fåges om hår. *Item*, juptfe tuoggo, *pulmentum farinæ globulis refercitur*, vållingen blifver klimpig.

TUOGGOM, *n. a. convolutus, contortus*, tofvig, ihoptofvad. Tuoggom wuopteh, *capillus impexus*, tofvigt och okammadt hår. *It.* tuoggom juptfe, *jus farinæ globulis refertum*, klimpig vålling.

TUOGGO, *adv. ibi, illic, illac*, dår, dår förbi. Tuole tuoggo, *en illic*, fe dår. Tuoggo påti, *illac veniebat*, han kom dår förbi. Tuoggo ja taggo, *hic & illic*, hår och dår.

TUOGNES, *n. f. centunculus*, lapp. Tuognefeb piejet, *centunculum affuere*, fy faft en lapp.

Tuo-

Tuognet, *v. a. resarcire*, lappa. Karwoit tuognet, *vestes resarcire*, lappa klåder. Tuogneje, *resarcinator*, en som lappar. Tuognestet, *dim.* Tuognegåtet & tuognetatjet, *inchoat.* begynna lappa.

Tuognetattet, *v. n. resarciri posse*, kunna lappas. *It. activ. resarciendum curare*, låta lappa och laga.

Tuoh, *nominat. plural. pron.* tuot, *illi ipsi, isti*, de dår, *cfr.* tuot.

Tuoi, *genetiv. plural. pron.* tuot. *It.* tuoi tuok, *huc illuc*, hit och dit, *cfr.* tuok.

Tuoje, *n. f. opus, opificium*, arbete, handtverk. Kåta tuoje, *id.* Muora tuojai le sodn tjeppe, *quidvis ille e ligno edolandi & fabricandi peritus est*, han år håndig at góra allahanda saker af trå. Tuojetak, *caf. negativ. sine occupatione*, utan góromål och syslor, *cfr.* widno.

Tuojar, *opifex*, handtverkare, arbetare.

Tuojetebme & tuojetes, *iners, qui manibus nihil fabricare callet*, oslóg, ohåndig, en som ej kan góra något. Aptsa tuojetebme le sodn, *plane is est iners.*

Tuojohet, *v. a. elaborare, manu facere*, arbeta, góra något handtverk. Mab leh todn tuojohemen? *quo occupatus es opificio?* hvad håller du på at arbeta uppå? Tuojohastet, *dim.* litet arbeta. Tuojohatjet, *inchoat.* begynna at góra något handtverk.

Tuojohaddet, tuojohattet, *v. a. frequ. id. atque* tuojohet. *It. facere sive curare, ut aliquis quidquam elaboret sive manu faciat*, sysselsåtta en med handtverk och arbete.

Tuok, *adv. illuc*, dit, *cfr.* tuoko.

Tuoken, *adv. pone*, bakom. Mo tuoken, *pone me*, bakom mig. *It.* tuoken, *penes.* I le pednik mo tuoken, *pecuniæ penes me non sunt ullæ*, pengar åro ej hos mig. *Per casus flexibile est, e. gr.* påtime suolo tuokai, *pone insulam veniebamus*, vi kommo bakom holmen. Swikkesti attje pardnes tuokai, *in filium pater culpam transferebat omnem*, fadren skjót skulden på sin son. *Cum suffix. pronom.* tuokenan, *pone aut penes me*, bakom eller hos mig. Tuokenat, *penes te*, hos dig. Tuokenes, *pone aut penes se*, bakom eller hos sig. *It.* tuoke, *gremium*, skóte.

Tuoket, *v. a. vendere*, *vid.* wuobdet.

Tuokeje, *venditor*, såljare. Åsteje ja wuobdeje, *emtor & venditor.*

Tuoko, *adv. illuc*, dit. Tuoko ja teke, *huc illucque*, hit och dit.

Tuokot, *passiv. venundari*, såljas. Åh tah kaudneh matte tuokot, *vendi hæ nequeunt res*, desse saker kunna ej såljas.

Tuokotak, *n. f. pars posterior, id quod a tergo est*, det som år bakom.

Tuoktot, *v. a. moliri*, *v.* killot, kilpot.

Tuol, tuola, *n. a. legitimus, genuinus, justus*, laglig, riktig, rått. Tuol arbolats, *hæres legitimus sive genuinus*, rått arfvinge. Tuola sadnes le tatt, *verissimum istud est*, det år rena sanningen. *Adverbialiter interdum accipitur. Cfr.* stadan, stakk, njuolg, tilast, tolok.

Tuole, *adv. demonstr. en, ecce*, se dår. Tuole låh, *en ubi sunt*, se dår åro de.

Tuole, *adv. tempor. non ita pridem*, fór någon liten tid sedan. Tuole so wuoidnib, *haud ita pridem illum vidi*, jag såg honom fór en tid sedan. *Hinc*

Tuo-

TUOLATS, *n. a. qui non ita pridem fuit*, ſom har varit eller ſkedt fór en liten tid ſedan. Tuolats almatjeh, *homines quos ex aliquo & non ita longo temporis intervallo vidimus*, det folket ſom vi ſågom fór en liten tid ſedan.

TUOLES-TALES, *formula eſt commiſerentis & querentis, proh dolor!* Gud båttre! Gud nåde oſs! Tuoles-tales kutte mubbi kåtiſt kalka inta kåttjet, *o! miſerum, qui aliorum ſemper expetet opem*, ſtackare den, ſom altid ſkal lita på andra menniſkors hjelpſamhet. Tuoles-tales talle mo wieſom lakeb, *miſera nunc mea eſt vita*.

TUOLET, *n. a. vid.* tolok.

TUOLGO, *n. ſ. munus ſive donum aliquem corrumpendi gratia oblatum*, mutor. Tuolgoit waddet, *iſtiusmodi dona offerre*, gifva mutor. Tuolgoit waldet *ſ.* tåpot, *ejusmodi dona ſumere ſive recipere*, taga mutor.

TUOLGOT & tuolgotet, *v. a. corrumpere, largitionibus in ſuas partes trahere*, beſticka, muta.

TUOLJE, *n. ſ. pellis, corium*, hud, ſkinn. Pâtſo tuolje, *pellis rangiferina*, renshud. Sarwa tuolje, *rangiferi emiſſarii corium*, brundrens hud. Tuoljats, *dim.* en liten hud.

TUOLLAS, *vid.* tuoda. Tuollaſi pâtet, *omnes impendere vires*, anvånda alla krafter. *Non niſi in hac unica phraſi occurrit.*

TUOLM, tuolma, *n. ſ. locus ubi pecudes calcaverunt*, et ſtålle dår boſkap har trampat, *cfr.* malge, ſjatte.

TUOLMET & tuolmot, *conculcare, vid.* tålmot.

TUOLOK, *n. a. ſtabilis, vid.* tolok.

TUOLP, tuolpa, tuolpes & tuolpet, *n. a. planus, non rotundus, æquus*, flat. Tuolpa kedke, *lapis planus ſive æquus*, en flat ſten. Tuolpes ko fjållo, *planus ut tabula*, flat ſom et bråde. *Compar.* tuolpetubbu, flatare. *Superl.* tuolpeſumus *vel* tuolpetumus, aldraflataſt. Tuolpawuot, *ſubſt. planities, æquitas*, flathet, jåmnhet.

TUOLPETES, *n. ſ. planities*, jåmnhet, flathet. Tuolpeteſi, *quoad partem planam*, i anſeende til flatan el. flatheten.

TUOLTET, *v. n. ſ. paſſ. coqui*, kokas. Qwele tuolta, *piſcis coquitur*, fiſken kokas. Piårgo le tuoltemen, *caro coquitur*. Kebne tuolta, *ahenum fervet ſive ebullit*, kittelen kokar. Tuolteje, *particip.* Tuolteje tjatſe, *aqua ebulliens*, ſjudande eller kokande vatten. Tuolteſtet, *dimin.* litet kokas. Paja tuolteſtet, *fac ut paululum ebulliat*, låt det kokas litet. Tuoltajet & tuoltegâtet, *inchoat.* beg. ſjuda eller kokas.

TUOLTAJATTET & tuoltetet, *v. a. coquere, coquendum curare*, låta koka. Kebneb tuoltajattet, *curare ut ahenum ebulliat ferveatque*, laga at kittelen kokar. Piårgob tuoltetet, *carnem coquere*, koka kött. Tuoltetaſtet, *dim.* låta lit. kokas. Tuoltetatjet, *inchoat.* begynna låta kokas.

TUOLW, tuolwa, *n. ſ. ſqualor, ſordes veſtium*, ſmuts. *It. fuligo*, ſot.

TUOLWAJES, *n. a. ſordidus, immundus*, ſmutſig. Tuolwajes kapte, *pallium ſordidum.*

TUOLWATET, tuolwetet, *v. a. ſordidum reddere, inquinare*, orena, beſudla. Ale tuolwate karwoitat, *noli veſtes tuas maculare*, orena ej dina klåder.

Tuolwot, *v. n. fordidum fieri, inquinari*, blifva oren, befudlas. Tuolwom piktes, *veftimentum fqualidum & immundum.* Tuolwoftet, *dim.* blifva litet oren. Tuolwogåtet, *inchoat.* begynna blifva oren.

Tuolwotet, *v. a. vid.* tuolwatet.

Tuomes, tuome, *n. a. fegnis, tardus*, fen, tróg, långfam. Tuomes pargoi, *fegnis ad laborandum*, fen och tróg til arbete. Tuomeswuot, *fegnities, tarditas*, fenhet, tróghet.

Tuomi, *adv. fegniter*, långfamt, trógt.

Tuomog, *nix*, fnô, *vid.* muottek.

Tuomse, *n. a. id. atque* tuomes.

Tuon, *genetiv. pron.* tuot, *iftius*, dens.

Tuona, tuone, tuon, *mors*, dôd, *vid.* jabmem, *quod ufitatius eft. Formulas loquendi* tuonen aimo & tuonen aimon ålma, *vid. fupra in* aimo. Tuon, tuona & tuona tetab, *etiam dubitantis eft aut negantis, vix*, knapt, jag tror ej. Sitta kus fodn tabb? *Refp.* tuon *five* tuona tetab, *num ille iftud vult? haud crediderim*, vil han det? det tror jag knapt. Tuonen innemi, *vid.* innemi, paha innemi, *id. Fenn.* tuona, *mors.*

Tuopet, *v. a. pannum conftipare five condenfare volutando*, valka kläde eller valmar. Wadafeb tuopet, *pannum levidenfem volutando condenfare.*

Tuopanet, *v. n. conftipari five denfari, (de panno dic.)* valkas, krympa. Tuopanam le tat wadas, *pannus hic levidenfis compactior factus eft & magis denfus*, detta valmaret har krympt. Tuopanaftet, *dim.* krympa litet. Tuopanatjet, *inchoat.* begynna krympa.

Tuopetattet, *v. n. condenfari poffe*, kunna valkas.

Tuopok, *n. a. de panno laneo dicitur, denfatus*, valkad. Tuopok wadas & *interd. abfolute* tuopok, *pannus levidenfis denfatus*, valkadt valmar. Tuopok kapte, *tunica e tali panno facta*, en trója af valkadt valmar.

Tuoppa, *n. f. fimbria*, franfar. Wuopta tuoppa, *cincinnus*, hårlåck. Tuoppait piejet, *fimbriis ornare*, utfira med franfar.

Tuorbmot, *v. n. abfterreri, abhorrere*, hafva affky, fkråmas ifrån. Stalpe tuorbmoi labtje kefeje herkeft, *a rangifero habenas trahente abfterritus eft lupus, h. e. illum adgredi & opprimere aufus non eft*, vargen vågade fig ej at rufa på ren, fom drog tômmarne efter fig.

Tuord, *n. propr. virile*, Thord, et mans namn.

Tuoresdag, *dies jovis*, Torsdag.

Tuoret, *v. a. trahere, attrahere*, draga, draga til fig. Werbmeb tuoret, *rete pifcarium extrahere five ex aqua elevare*, draga up et nåt utur fjón. *It. lucrari, lucrum quærere*, fóka vinft. Inta fodn tuora, *is femper fœnus facit iniquum*, han fkinnar altid och ockrar. Mana miålit le fodn tuoremen, *repuerafcere is incipit, (de fenibus dicitur, qui puerili fiunt ingenio)*, han bórjar blifva barn på nytt. Tuoreje, *trahens*, en fom drar. Tuoreftet, *dim.* draga på litet. Tuoregåtet, *inchoat.* begynna draga. Werbmeb tuoregåti, *rete pifcarium elevare incipiebat*, han bórjade draga up nåtet.

Tuorelet, *v. a. celeriter trahere aut attrahere*, haftigt draga eller draga åt fig. *It. contrahere*, draga ihop. Suonab

nab tuorelet, *nervum contrahere*, draga ihop senan. Tuorelem, *attractio*, dragning. Suona tuorelem, *spasmus nervi*, sendrag, *cfr.* atsitje.

TUOREM, *tractus*, *attractus*, dragning.

TUORETATTET, *v. n. trahi posse sive attrahi*, kunna dragas.

TUORETET, *v. a. freq. id. qu.* tuoret. Werbmit tuoretet, *retia piscaria e lacu extrahere*, draga up nåt. Tuoretastet, *dim.* Tuoretatjet, *inchoat.* begynna draga up.

TUORG, *virgulæ*, *ramuli arborum*, qvistar af trån. Såke tuorg, *ramuli betulini*, björk-ris, björk-qvistar. *Obs.* tuorg, *proprie appellantur ramuli, quibus casas suas substernunt Lappones.*

TUORGESTET, *ramulis sternere*, med qvistar beströ. Kåteb tuorgestet, *casam ramulis substernere*, *ramos humi sternere in tugurio*, lägga risqvistar på marken i en Lappkoja. Tuorgestastet, *dimin. id.*

TUOROT, *v. a. clavi mucronem inflectere, ut melius infixus maneat*, nådda, böja åndan af en spik, at han må sitta båttre fast. Tuorotet, *frequ. idem.*

TUORPONJE, *contus piscarius*, *v.* pinkel.

TUORPOT, *v. a. pisces ad rete propellere conto*, köra fisk på nåtet med puls.

TUOS, *adv. illuc*, dit. Wuolgi tuos, *ibat illuc*, han gick dit, *cfr.* tokko. *Obs. illa est differentia* τȣ tokko *&* tuos, *quod istud remotiorem indicet locum, hoc minus remotum & propinquum.* Pjeje tab tuos, *repone hoc illuc*, lägg detta dår. *Per casus flectitur*, *e. gr. Locativ.* tuosne, *illic*, *isto in loco propinquo & conspicuo*, dår borta, dit man kan se. Tuosne le, *illic est*, han år dår borta. Tuoste, *illinc*, dår ifrån. Påti tuoste, *illinc sive ex isto loco conspicuo venit*, han kom ifrån det dår rummet.

TUOSTET, *audere*, våga, töras. Ib tuosta, *non audeo*, jag törs ej, *cfr.* herdot.

TUOSTOT, *v. a. recipere*, *assumere*, taga emot, undfå. Piåbmob tuostot, *cibum sumere*, få mat, taga emot maten. Tat juok tijab tuosto, sodn tuosto mo, *qui vos recipit*, *me recipit*, *Matth.* 10: 40. *It. resistere*, *repugnare*, sätta sig i motvårn. Saitin waissjeb tuostot, *hasta feræ adversari*, taga emot villdjuret med spjutet.

TUOSTOTET, *v. a. intensiv. id.* Tuostotiten mo kåtai, *hospitio me excepistis*, j hårbergeraden mig. Tuostoti mo pålkoin, *rixis me excipiebat.* Tuostotatjet, *inchoat.* begynna emottaga.

TUOSTOTEJE, *qui recipit aut excipit*, en som emottager eller undfår.

TUOSTOTEM, *assumtio*, emottagning.

TUOSTOTALLET, *v. a. frequ. vid.* tuostot. Rurob tuostotalla, *pilam manu apprehendit*, han tar emot bållen, tar lyra.

TUOT, *pron. adj. iste*, den dår. *Obs.* tuot *dicitur de illo*, *qui in conspectu est & commonstratur*, tatt *autem de illo*, *qui longius abest.* Tuot, säges om den man med fingret utvisar, tatt, om den, som år långre borta och ej synes. Tuot ålma, *iste vir*, den dår mannen. Tuotek, *iste ipsemet*, just den dår.

TUOT, tuotast, *vid.* tuoda, tuodast.

TUOTTET, *v. a. tangere*, *attingere*, komma vid, vidröra. Kåtin tuottet, *manu contingere*, röra vid med handen.

Kå mo tuotti? *quis me tetigit?* Tuottestet, *dim.* litet vidröra. *Gall. tâter, tactu explorare.*

TUOTTETALLET, *v. a. frequ. id. quod* tuottet.

TUOTTETATTET, *v. n. tangi sive contingi posse*, kunna vidröras. I tuottetatte kåtin paka ruoute, *ferrum ignitum manu contingi non impune potest.*

TUOTTEM, *n. s. tactio*, vidrörande.

TUOTTETEK, *n. a. negativ. intactus*, orörd.

TUOWLE, *n. s. fomes*, tunder. *It. moxa*, brånn-cur. *Moxam sæpissime adhibent Lappones in variis curandis morbis, ut in cephalalgia, arthritide & ischiaticis doloribus.* Lapparne bruka mycket låta brånna sig med pålagdt tunder för hufvud- och ryggvårk och andra gickt-plågor. *Fungis betularum durioribus & aridis loco moxæ antiquæ Medicorum utuntur, & quidem non sine felici interdum eventu. It.* tuowle, *metaphorice, calamitas, infortunium, dolor*, olycka, sorg, sveda. Karra tuowleb le Jubmel tan japen mo nala piejam, *magna me Deus afflictione affecit hoc anno, i. e. maximum hoc anno passus sum malum*, Gud har hemsökt mig med en svår olycka i detta år. Touwlats, *dim.*

TUOWLOT, *v. a. fomite urere, moxam adhibere*, brånna med tunder, för at curera någon sjukdom, *vid.* tuowle. Juolkeb tuowlot, *pedem fomite sive moxa urere*, bruka brånn-curen på foten. Tuowletet, *frequ. idem.* Tuowlostet, *dim.* brånna litet med tunder. Tuowlogåtet & tuowlotatjet, *inchoat.* begynna bruka brånncuren på någon.

TUPER, *n. s. vid.* klompatak. Tupertet, *v. n. vid.* klompot.

TURGETET, *v. n. de tempestate dicitur, turbidum fieri & nubilum*, blifva mulit, blifva elakt våder. Wårald turgeti, *intemperies facta est cœli*, det blef et elakt våder, *cfr.* tsaitsetet.

TURRET, *suppurare*, bulna. *De cancro etiam dicitur*, såges om kråftan.

TURTET, *v. a. contaminare*, söla, orena.

TURWE, *vid.* tarfe. *Fenn.* turwe, *id.*

TUSAN, tusen, *mille*, tusende. Tusen pali, *millies*, tusende gångor. Tusenad, *millesimus*, den tusende i ordningen.

TUTA, *pro* tota, *cas. negativ. pron.* todn, *sine te*, dig förutan. Mattab tabb takket tuta, *istud sine te facere possum*, jag kan göra det dig förutan.

TUTEK, *n. s. fulcrum, fulcimen*, stöd. Åiwe tutek, *pulvinar*, hufvudkudde. Juolki tutek, *scabellum*, fotapall. Tutekeb piejet, *fulcro suffulcire*, såtta stöd inunder. *Fenn.* tuki, *fulcrum.*

TUTET, *v. a. fulcire, suffulcire*, stödja, underhjelpa med stöd. Tutet kareb mubbet pelest, *vas ab alterutra parte suffulcire*, såtta stöd under kårilet på ena sidan. *Item*, tutet, *pellere, agere*, drifva. Ålob tokko tute, *age illuc gregem*, drif hjorden dit. *Dicitur dum sensim agitur & sine coactu magno*, småningom drifva och i sakta mak. Tutestet, *dim.* litet understödja. Tutegåtet, *inchoat.* begynna stödja under eller drifva. *Fenn.* tuetan, *fulcior.*

TUTEM, *n. s. fultura*, understödjande. Tutemeb sitta, *fultura opus habet.*

TUTETATTET, *v. n. fulciri posse*, kunna understödjas.

TUT-

Tuttan *s.* tutte, *adv. eo*, desto. Tutte stuorab, desto större. Tutte utsebut, *eo minus*, desto mindre.

Tuwot, *v. a. emendare*, *vid.* tiwot *&c.*

Tuwok, *n. a. negativ. non emendatus*, oförbättrad.

Tuwotakes, *n. a. qui emendari potest*, som står at laga och förbättra.

Tuwoset, *v. n. emendari*, *meliorem fieri*, förbättras, blifva bättre. Tuwosum le sodn tatte taudest, *ex isto ille convaluit morbo*, han har blifvit frisk ifrån den sjukdomen. Tuwosastet, *dim.* blifva litet bättre. Tuwosastam le tälle talke, *aliquatenus mitior nunc facta est tempestas*, våderleken har nu blifvit litet bättre. Tuwosatjet, *inchoat.* begynna blifva bättre.

Tuwosowet, *passiv.* τȣ tuwot, tillagas, förbättras.

Tydtjol, *lacerta*, ormödla.

Tyrann, *tirannus*, tyran.

Tåbbe, *adv. ibi*, där. Tåbbelt, *illinc*, derifrån.

Tåbbog, *n. s. summa*, innehåll.

Tåbbos, *vid.* tobbos.

Tåbdet, *v. a. cognoscere*, känna, känna igen. Ib so tåbdå, *illum non cognosco*, jag känner ej honom. *It. sentire*, känna. Swarkeb tåbdåb, *dolorem persentio*, jag har eller känner en värk. Kässe li tåbdam tab, *cum gustasset illud*, når han hade smakat det. *It. intelligere*, förstå. Tåbdah kus todn same kiålab? *num intelligis linguam Lapponicam?* förstår du Lappska? Tåbdåstet, *dim.* litet känna, m. m. Tåbdajet & tåbdegåtet *sive* tåbdågåtet, *inchoat.* begynna känna, m. m. *Fenn.* tunnun, *cognosco.*

Tåbdem, *n. s. notitia*, *cognitio*, kundskap. *It. sensus*, *gustus*, känsla, smak.

Tåbdahaksjet, *v. a. aliquatenus quidpiam antea visum agnoscere*, båra känsla til något, som man har förut sedt, tycka sig känna igen något. Tåbdahaksjab so, *illum ego fere agnosco*, jag tycker mig nåstan känna igen honom.

Tåbdahet, *v. a. inchoat.* begynna känna igen, *cfr.* tåbdet, tåbdegåtet.

Tåbdasmattet, *familiaritatem alicujus ambire*, göra sig bekant med någon. Mastes ih tåbdasmatte so? *quin illum tibi reddis familiarem?* hvarföre gör du dig ej bekant med honom?

Tåbdasmowet, *v. n. notum fieri & familiarem*, blifva känd och bekant. Åh le anje tåbdasmowum, *non se invicem adhuc satis cognoscunt*, *familiares adhuc non sunt*, de hafva ännu ej lärdt känna hvarandra, *cfr.* åppasmowet.

Tåbdatallet, *v. a. tentare*, *tactu explorare*, känna på. Kätin tåbdatallet, *manu tentare*, känna på med handen. Såbbin tåbdatallet wadsetin, *in eundo baculo viam prætentare*, känna för sig med kåppen når man går.

Tåbdel, tåbdeles, *n. a. qui probe quid & facili negotio agnoscit*, en som lätt och snart känner igen. Tåbdel kåinoi, *viam qui facile meminit & agnoscit*, en som väl mins och känner vägen. Harbmat tåbdel le sodn farta atai, *unumquidque is facile meminit & agnoscit*, han känner lätt igen all ting. *Ad istas res semper refertur, quas antea vidimus quasque deinceps ope memoriæ agnoscimus.* Tåbdeleswuot, *subst.*

subst. ipsa agnoscendi facultas, kånnes spakhet, når man lått kånner igen det man har sett.

Tåbdestet, *v. a. confiteri*, bekånna. Tåbdestien suddoitas, *confitebantur peccata sua*, de bekånde sina synder. Tåbdestab mai, *fateor quidem*, jag tilstår vål. Tåbdesteje, *confessor*, bekånnare, som bekånner. Tåbdestastet, *dim.* litet bekånna. Tåbdestatjet, *inchoat.* begynna bekånna.

Tåbdestem, *n. s. confessio*, bekånnelse.

Tåbdetet, *v. a. indicare*, gifva tilkånna. Tåbdeti ednai, *matri indicabat*, *cfr.* tetetet.

Tåbditet, *v. a. agnoscere*, kånna igen.

Tåbdo, *n. s. notitia, cognitio*, kundskap. Åme tåbdo, *(perperam & ad imitationem linguæ Fennicæ male intellectæ) conscientia*, samvete. *In Theologicis interdum occurrit. Secundum linguæ Fennicæ genium significat suimet ipsius cognitionem, in Lapponica autem lingua, rei cujusdam cognitionem*, *cfr.* åme. *It.* tåbdo, *sensus, sentiendi actus*, kånsel.

Tåbdok, *n. a. notus, familiaris*, kånd, bekant och förtrolig. Te le ai såmes mo tåbdok, *e numero familiarium est meorum*, han år en ibland mina bekanta.

Tåbdos, *n. a. notus, cognitus*, kånd, bekant. Tåbdos kåino, *via nota*, en bekant våg. Tåbdos almats, *homo notissimus*, en bekant mennifka. Tåbdoswuot, *subst. notitia, qua quid notum est & cognitum.*

Tåbdot, *v. n. s. passiv. sentiri*, kånnas. Kalle tåbdo, *sensibus facile percipitur*, det kånnes nog. *Intelligi, agnosci, cognosci*, blifva kunnig, kunna begripas och mårkas.

Tåbdotebme & tåbdotes, *n. a. qui non agnoscit*, en som ej kånner igen. *It. ignarus*, okunnig. *It. ignotus*, okånd, obekant. Tåbdoteswuot, *subst. ignorantia*, okunnighet.

Tåbmahem, *n. s. gestus*, åthåfvor.

Tåbmahet, *vid.* tåmetet.

Tåbmårikt, tåbmårit, *adv. celeriter, velociter*, hastigt, kringt. Tåbmårit hålet, *celeriter loqui, concitata uti loquela*, tala kringt.

Tådtje, tådtjes, *n. a. tranquillus, non fluens*, stilla. Tådtjes tjatse, *aqua tranquilla, quæ non flumine aut vento agitatur*, stillastående och spakt vatten, *cfr.* lådtje.

Tågge, *nomen intestini, Svetice* vinster. *It. hoc ipsum intestinum elutum & pingvedine repletum, quod obsonii genus est Lapponum*, en vinster fyld med fett, som Lapp. bruka göra sig til en rått.

Tågges, *vid.* tuoggom. Tåggot, *vid.* tuoggot. Juptse tåggoi, *pulmentum factum est globosum, sive farinaceis repletum est globulis*, vållingen blef klimpig.

Tåi, *nominativ. dual. pron.* todn, j bågge.

Tåjet, *v. a. frangere*, bryta, bryta af. Laipeb tåjet, *panem frangere*, bryta brödet. Såbbeb tåjet, *baculum confringere*, bryta af kåppen. *It. cogere*, tvinga. Neitabs le tåjam waldet tabb ålmab, *filiam suam coëgit, isti ut nuberet viro*, han har tvungit sin dotter at taga den mannen. Tåjeje, *frangens*, en som bryter. Tåjestet, *dim.* litet bryta. Tåjegåtet, *incboat.* beg. bryta. *Fenn.* taitan, *flecto, frango.*

Tåjem, *ipse actus frangendi*, brytning.

Tåjalket & tåjalkowet, *v. n. laboribus*

se

ſe frangere, förſlita ſig genom för mycket arbete. Pargoſt tåjalkom, *nimio labore fractus*.

TÅJATAK, *n. ſ. fractura*, brått, bråcka.

TÅJETATTET, *v. n. frangi poſſe*, kunna brytas. I tåjetatte, *frangi nequit*.

TÅJETET, *v. a. frangendum curare*, låta bryta.

TÅIJET, *v. n. confidere*, *fretum eſſe*, lita på. Tåijet mubben famoi nala, *viribus alterius confidere*, lita på en annans krafter. *It.* tåija tabb munji, *me iſtud facturum ſperat*, *id ut faciam a me expetit*, han våntar eller begår at jag ſkal göra det. Mubbit tåijet ja i ets maitek takket, *ipſe nihil facere*, *ſed aliorum expetere induſtriam*, ej göra något ſjelf, utan lita på andra.

TÅIMATET, *v. a. comparare*, *providere*, ſkaffa. *Fenn.* toimitan, *curo*.

TÅIME, *n. a. tædio captus*, *faſtidiens*, ledſen, ohugad. Tåime leb mon tan piåbmoi, *hunc ego faſtidio cibum*, jag har leda för denne maten. *Fenn.* tymåkas, *nauſeoſus*.

TÅJOT, *paſſiv.* τȣ tåjet, *frangi*, *confringi*, brytas af. Pargoſt tåjot, *labore nimio frangi ſ. debilitari*, utmattas och förſvagas af för mycket arbete. Tåjoſtet, *dim.* litet brytas af. Tåjogåtet, *inchoat.* beg. brytas af, *cfr.* tåjet.

TÅJS, *n. a. potior*, håldre. Te li tåjſa pargo tat, *potius ſive præſtantius hoc erat opus*, detta arbetet var fördelaktigare och båttre. *Compar.* tåiſeb, *id. Sæpe etiam adverbium eſt.* Takka tåis *ſive* tåiſeb naute, *potius hac ratione facito*, gör håldre ſå hår. Tåiſa puoreb, *idem*.

TÅITET, *v. a. eluere*, ſkölja, *vid.* ſkullet.

TÅIWO, *n. ſ. ſpes*, *fiducia*, hopp, förtröſtan. Tane tåiwon leb, *ea ſpe fretus ſum*, jag lefver i det hoppet. *Fenn.* toiwo, *id*.

TÅIWOM, *n. ſ. opinio*, *cogitatio*, mening, tanke. Mo tåiwomeſt, *juxta meam opinionem*, efter min tanke.

TÅIWOK, *n. a. inopinatus*, oförmodelig.

TÅIWOT, *v. a. putare*, *opinari*, mena, hålla före. Naute mon tåiwob, *ita ego opinor*, ſå menar jag. *It. ſperare*, *perſvaſum ſibi habere*, hoppas, vara öfvertygad om. Tåiwob kuit, *ſpero equidem*, jag har det hoppet.

TÅIWOTES, *n. ſ. promiſſum*, löfte.

TÅIWOTET, *v. a. ſpondere*, *promittere*, låfva. Ib le tunji aktebke tåiwotam, *nihil tibi promiſi*, jag har ej låfvat dig något. Tåiwotaſtet, *dim.* låfva litet. Tåiwotaſte munji tabb, *id tantum promitte mihi*, låfva mig endaſt det. Tåiwotatjet, *inchoat.* begynna låfva, *cfr.* jatet.

TÅIWOTALLET, *v. a. frequ. id.*

TÅIWOTEJE, *promittens*, den ſom låfvar.

TÅIWOTEM, *promiſſio*, löfte, *v.* jato.

TÅIWOTOWET, *paſſiv. promitti*, låfvas.

TÅIWOTUM & tåiwotowum, *promiſſus*, låfvad.

TÅKKAHET & tåkket, *vid.* dåkkahet.

TÅKKE, *n. ſ. caterva*, *turba*, ſkock, hop. Tåkki tåkki, *catervatim*, ſkocktals.

TÅKKO, *adv. illuc*, dit, *vide* tokko.

TÅLE, *n. ſ. via nive cooperta tectaque*, igenyrd våg af ſnö och urvåder.

TÅLEK, *n. a.* tålek herke, *rangifer vectarius ad talem ſemitam inveſtigandum ſagax*, en åk-ren, ſom vål kan följa efter en igen-yrd eller igenkaſtad våg.

Tå-

Tålet, *v. a. ſatisfacere*, fullgöra.

Tålk, *interpres*, tålk. Tålket, *interpretari*, tålka, uttyda.

Tålke, *n. ſ. pluma*, fjäder, dun. *Prov.* Påtſoh låh ko tålke wuoſs, *rangiferorum grex tanquam ſaccus eſt plumis repletus, h. e. omnium facillime diſperditur & diſſipatur, inſtar plumarum e ſacco emiſſarum & vento traditarum*, det är med renhjorden ſom med en dunſäck, når han blir uplöſt i blåsväder. Tålkats, *dim.* en liten fjäder.

Tålkeſtet, *v. n. palpitare*, klappa, röra ſig. Waimo tålkeſta, *cor palpitat*, hjertat klappar, *cfr.* tårgeſtet.

Tålket, *v. n. vehi rangifero ligneis pedibus adplicatis inſtrumentis, quibus ſuper nivem itur, cfr.* ſappek. *Hoc modo Lappones magna cum agilitate erecti vehuntur.* Tålket, kallas at åka på ſkidor efter ren, ſtående och hållandes uti tömmen, ſom ſitter vid rens hufvud, hvilket Lapparne göra med en otrolig vighet.

Tåll, tålla *ſive* tållå, *ignis*, eld. Tållåb takket, *ignem accendere ſive parare*, göra eld. Tållåb kaſſket, *ignem e ſilice elicere*, ſlå eld. Tållå ſnjiptjo, *flamma*, eldslåge. Tållåb påldet, *ignem alere*, hålla elden vid magt. Tållå muor, *lignum, quo ignis alendus*, brånved. *In plural.* Tållåh, *igniarium*, eldföre, eldruſtning. *Fenn.* tuli, *ignis.*

Tållajes, *n. a. igneus*, eldig. Tållajes kaſſkam, *chalybs quo ignis facile elicitur*, et godt eldſtål, ſom vål ſlår eld.

Tållem, *n. ſ. focus*, eldſtad. *It. igniarium*, eldföre.

Tållen, *adv. olim*, fordom. Tållen lei nau, *olim ita erat*, fordom var det ſå. Tållen ja talle, *olim & nunc.*

Tållots, *n. a. priſcus, vid.* tollots.

Tålm, *n. ſ. vid.* tuolm.

Tålmanne, *vid.* laut-ålma.

Tålmot, *v. a. vid.* tålmot.

Tålwai & tålwan, *adv. tolutim*, i traf. Tålwan wuojet, *gradu vehi tolutili.* Tålwan qwotſet & *uno verbo*

Tålwastet, *v. n. tolutim capere inceſſum*, trafva, ſpringa i traf.

Tålwes, *tolutarius*, trafvare. Tålwes herke, *rangifer tolutarius*, en ren ſom trafvar vål.

Tålwot, *v. a. ducere*, föra, ledſaga. Siſa tålwot, *introducere*, föra eller ledſaga in. Tålwo tab kirjeb ſo luſa, *fer ad illum hanc epiſtolam*, för detta brefvet til honom. *It. ſectari, perſequi*, efterjaga. *Paſſiv.* tålwotowet, *duci*, föras. Tålwui, *contracte pro* tålwotowi *ſive* tålwotuwi, *ferebatur*, han blef förd. Tålwoje, *partic. præſ. dux, qui quid ducit, aut aliquem manuducit*, en ſom för något, ledſagare. Mo tålwoje, *dux meus*, min ledſagare. Tålwoſtet, *dim.* litet föra. Tålwogåtet, *inchoat.* begynna föra.

Tålwotum & *contr.* tålwom, *transportatus, latus*, öfverförd, förd.

Tålwotet, *v. a. transportandum aut ferendum curare*, låta forſla ell. föra. *It. & quidem ſæpiſſime, ſectari, perſequi*, förfölja, efterjaga. Juttuſit *ſive* waiſſjit tålwotet, *feras ſectari ſive venari*, jaga efter villdjur. Manne tålwotah mo? *cur me perſequeris?* hvarföre förföljer du mig? *Act. 9: 4.* Tålwoteje, *perſecutor*, förföljare. Tålwotaſtet, *dimin.* litet efterjaga eller för-

förfölja. Tålwotatjet, *inchoat.* begynna efterjaga.

TÅLWOTALLET, *v. a. frequ. id. It. passiv. duci, vehi*, föras, forslas.

TÅLWOTEM, *n. s. persecutio*, förföljelse.

TÅMÁ, tâme & tâmi, *adv. certe, vere*, i sanning. Le kus tâma nau? *an vere ita est?* år det så i sanning? Die le tâma puore âlma, *revera is optimus est vir*, han år i sanning en ganska god man. *Obs.* tâme, *sæpius in malam partem accipitur.* Die le tâme kuife, *stupidissimus est & stolidus*, han år et stort dumhufvud. Tâme slintsoswuot, *incuria maxima*, stor vårdslöshet.

TÅMETET, tâmâtet, *v. n. gerere se, agere*, förhålla sig, båra sig åt. Koktes kalkab tâmâtet? *ut me geram?* huru skal jag båra mig åt? Tâmâte muina, kokte ets todn sittah, *fac mecum ut tibi lubuerit*, gör med mig som du vil. Tâmetatjet, tâmâtatjet, *inchoat.* Jus sodn naute tâmâtatja pahast, *si ita male se gerere incipit*, om han börjar skicka sig så illa.

TÅMETEM, tâmâtem, *n. s. gestus*, åthäfva, åtbörd, skick. Tâmâtemi kum, *cum gestibus*, med åthäfvor. Pahas tâmetem, *actus sive vivendi modus malus & inhonestus*, elakt förhållande.

TÅMP, *equus*, håst. Tâmp juskota kadsin ådnameb, *equus quatit ungula humum.*

TÅNKELET, *v. a. leviter attingere*, litet vidröra.

TÅPET, *vid.* tåppet.

TÅPETET, *v. n. amore alicujus capi*, fatta kårlek til någon, blifva kår i. Mana juo tâpeti munji, *me jam diligit infans*, barnet har begynt ålska mig. Tâpetastet, *dim.* Tâpetatjet, *inchoat.* begynna blifva kår uti.

TÅPOT, *v. a. sumere, capere*, taga. Tâpo paijas tab, *assume hoc*, tag up detta. Welkit tâpot *sive* welkas tâpot, *in fidem recipere sive sumere æs alienum*, taga på credit. *It. colligere*, samla. Lastait tâpot, *frondes colligere, in usum pecudum reservare*, taga och samla ihop löf för boskap. Tâpostet, *dim.* taga litet. Tâpogâtet, *inchoat.* begynna taga, *cfr.* waldet.

TÅPOTAKES, *tagax, furax*, tjufaktig, snattare. Tâpotakesen harjanam le, *suffurari adsvevit*, han har blifvit van at snatta.

TÅPOTATTET, *v. n. sumi posse*, kunna tagas. I tâpotatte, *capi nequit.*

TÅPP, slida, balja. Tsake swerdabt tâppi, *insere gladium tuum in vaginam.*

TÅPPA, *vid.* tuoppa.

TÅPPE, *domus, ædicula*, stuga, *vid.* ståpo.

TÅPPET, *v. a. prehendere, vid.* tuobbelet.

TÅRBAK, *vid.* tirbok.

TÅRAST, *adv. oblique, transversa*, på tvåran, tvårt öfver. *E regione.*

TÅREK, *n. a. obliquus, transversus*, sned, tvår. *It. morosus, invitus*, tvår, ogen. Inta le sodn târek, *is semper morosus est*, han år altid ogen.

TÅRES, *n. a. transversus*, som ligger tvårt för. Târes muor, *lignum transversarium*, tvårtrå. Târes jokk, *fluvius transversus sive transversarius*, en båck, som rinner tvårt igenom et land. Târes pelai, *seorsim*, afsides, Târes pelen almatjeh, *homines peregrini & exteri*, fråmmande och okåndt folk.

TÅRG, *forum*, torg.

TÅRGESTET, *v. n. tremere*, ſkålfva, darra. Åbbå kroppe tårgeſta, *totum corpus tremet horretque*, hela kroppen ſkålfver. Tårgeſtaſtet, *dim.* litet darra och båfva. Tårgeſtatjet, *inchoat.* begynna darra. *Fenn.* jeriſtaa, *tremere, moveri.*

TÅRGAD, *n. ſ. tremor*, ſkålfva, darrning. Tårgad wank, *tremor corporis*, darrſjuka.

TÅRGESTEK, *n. a. negativ. non tremens, intrepidus*, ſom ej båfvar, oförſkråckt.

TÅRGESTEM, *n. ſ. trepidatio*, darrning.

TÅRGESTUTTET, *v. a. tremefacere*, göra darrande. Tårgeſtutti ådnameb, *terram concuſſit, ſ. commovebat*, *Ebr.* 12.

TÅRGETET, *v. n. inch. incipere contremiſcere*, begynna darra och båfva.

TÅRJOT, *v. a. fulcire, ſuſtentare*, ſtödja, uppehålla. Kåtin tårjot, *manu ſuſtentare*, hålla emot med handen. *Item, regnare*, regera. Wåralden Konogaſeh tårjoh, *reges mundi regnant*, Konungarne i verlden regera.

TÅRJO & tårjom, *n. ſ. fultura, adminiculum*, underſtöd, ſtöd. Tårjomeb ſodn tarbaha, *opus ei eſt fultura*, han behöfver underſtöd. *It.* tårjom, *gubernatio*, regering, ſtyrſel. *It.* tårjo, *gubernaculum*, roder, ſtyre.

TÅRJELET, *v. a. fulcire, ſuſtentare*, underſtödja, ſtödja, hålla i. Tårjelaſtet, *dim.* litet hålla i.

TÅRJOTALLET & tårjotet, *v. a. frequ. id. atque* tårjot.

TÅRJOTEJE, *qui fulcit aut aliquid ſuſtentat, ne corruat*, en ſom underſtödjer eller uppehåller. Wåralden tårjoteje, *ſuſtentator mundi.* Skippen tårjoteje, *gubernator navis*, ſtyrman.

TÅRJOTEM, *n. ſ. gubernatio*, regering, ſtyrſel.

TÅRMO, *vid.* tormo.

TÅRMOKET, *v. n. rugoſum fieri*, blifva ſkrynkig.

TÅRMOS, *n. a. rugoſus*, ſkrynkig.

TÅRO, *n. ſ. pugna, bellum*, ſtrid, krig. Tåro puolaji, *bellum exarſit*, krigslågan utbraſt. Tåro ja pålko, *pugnæ & rixa*, tråta och ſlagsmål. Tårob takket, *pugnam facere.* Tåro ålma, *miles*, ſoldat. Tåro fuowa, *exercitus*, krigshår. *Fenn.* tora, *rixa.*

TÅROLATS & tåroles, *n. a. pugnax, contentioſus*, tråtoſam, en ſom gårna ſlåſs. I tåroles, *non contentioſus*, 1 *Tim.* 3:3. Tåroles le ſodn, ko wuolatowa, *is ſemper pugnat ebrius*, han år en ſlagskåmpe, når han år drucken. Tåroleswuot, *ſubſt. pugnandi aviditas*, begårlighet at ſlåſs.

TÅROT, *v. a. pugnare*, kriga, ſlåſs. Man pira tårobet, *qua de re pugnatis?* Tårot ja pelket, *pugnare & rixari*, ſlåſs och tråta. *Bellare*, föra krig. Tåroje, *pugnans*, den ſom krigar el. ſlåſs. Tåroſtet, *dim.* litet ſlåſs. Tårojet & tårogåtet, *inch.* beg. ſlåſs eller kriga.

TÅROM, *n. ſ. pugna*, krig, ſlagsmål.

TÅROSTALLET, *v. a. intenſiv. acriter pugnare*, håftigt kriga.

TÅROTET, *v. a. bello invadere*, öfverfalla med krig. *Infeſtare*, ofreda. Sodn tåroti mo, *me is verberibus invaſit*, han öfverföll mig med hugg och ſlag. Tåroteje, *præſ. particip.* en ſom öfverfaller.

TÅRRENET, *v. n. corrugari, contrahere ſe*, rånna ihop, krympa. *De corio dicitur*, ſåges om låder.

TÅR-

Tårretet, *v. a. subsequi, insequi*, följa efter. Tårretete so, *sequimini illum*, följen honom efter. *It. persequi, sectari*, jaga efter. Tårreteje, *subsequens*, en som följer tått efter. Tårretastet, *dim.* Tårretatjet, *inchoat.* begynna följa efter.

Tårratallet, *v. n. frequ. id. qu.* tårretet. Tårratalli mo, *me insequebatur*. Tårratalleje, *qui insequitur*, den som efterföljer.

Tårretem, *n. s. mitatio, actus sequendi*, efterföljande.

Tårssok, *n. a. crassus*, tjock. Tårssok laike, *filum crassum*, groft garn.

Tårwo, *n. s. fiducia, spes*, förtröstan, hopp. Jakko ja tårwo, *fides & fiducia*, tro och förtröstan. *Fenn.* turwa.

Tårwot, *confidere*, förtrösta. Alde namman kalkeh hednigeh tårwot, *in nomine illius gentes sperabunt*, *Matth. 12: 21.* Tårwostet, *dim. id.*

Tårwolaka & tårwosikt, *adv. confidenter*, förtrösteligen. *Cum fiducia*, med förtröstan.

Tårwostallet, *frequ. id. qu.* tårwot. Tårwostallet wiesoje Jubmelen nal, *Deo vivente confidere*, sätta sin förtröstan på lefvande Gud. Tårwostalleje, *confidens, fiduciam habens*, en som förtröstar.

Tårwostallem, *fiducia*, förtröstan.

Tåssje, *n. s. vanitas, inanitas*, fåfänga.

Tåssje & tåssjes, *n. a. vanus, inanis*, fåfäng. Tåssjes pargo, *labor inanis*. Tåssjen adnet, *contemnere*, förakta. Tåssjen adneje, *contemtor*, föraktare. *Comparat.* tåssjeb & tåssjasub, mera fåfäng, onyttigare. *Superl.* tåssjemus & tåssjasumus, den onyttigaste. Tåssjeswuot, *vanitas, inanitas*, fåfänga, fåfänglighet.

Tåssjai, *adv. inaniter, frustra, v.* tåssjo.

Tåssjanet, *v. n. evanescere, in nihilum redigi*, försvinna, blifva til intet. Tåssjani to tåiwotes, *promissum tuum evanescebat*, ditt löfte blef til intet. Alme ja ådnam kalkeh tåssjanet, *cælum & terra destruentur*, himmel och jord skola förgås. Tåssjaneje, *evanidus, evanescens*, förgångelig, som förgås eller försvinner. Tåssjanatjet, *inchoat.* begynna förgås.

Tåssjanem, *n. s. interitus*, undergång.

Tåssjanes, *evanidus, vid.* tåssjaneje.

Tåssjanekes, *n. a. incorruptibilis, qui non perit*, oförgångelig. Tåssjanekeslaka, *adv. incorruptibiliter*, oförgångeligen.

Tåssjelats, *n. a. vanus*, fåfängelig.

Tåssjestet, *animi caussa periclitari, experimenti caussa tentare, licet quis fuerit successus dubium sit*, försöka för ro skull. Tåssjestet kalkab, *periculum faciam.*

Tåssjetet, *v. a. in nihilum redigere, destruere*, göra til intet, förstöra.

Tåssjo, *adv. frustra, incassum*, fåfängt, förgåfves. Tåssjo to wuordib, *te frustra exspectabam*, jag våntade dig förgåfves.

Tåssmos, *n. a. vid.* osmures, *id.*

Tåssworet, *v. n. male valere*, må illa. Aiwist tåssworeb, *caput mihi dolet*, jag har ondt i hufvudet.

Tåtko, *plural.* tåtkoh, *costæ sive statumina cymbarum & navigiorum*, vrånger på båtar och fartyg, *cfr.* qwogner.

Tåtkotet, *navigium aut cymbam statuminibus providere*, sätta in vrånger.

Tåtkot, *de piscibus dicitur, edere, pasci*, åta, beta. Qwele tåtko, *piscis pascitur*, fisken åter eller betar.

Tåto, *vasculum quo lactantur infantes*, napp. Tåtob njammet, *hoc sugere vas*, suga nappen.

Tåuke, *n. s. vid.* teuke.

Tåbbos, *n. a. madidus, humidus*, våt.

Tåbbot & tåbbotet, *v. a. humectare*, våta. Rasjo tåbbota ådnameb, *pluvia terram humectat. Minus est quam* luwatet. Tåbbotastet, *dim.* litet fukta. Tåbbogåtet & tåbbotatjet, *inchoativ.* begynna fukta.

Tåbbokes, *n. a. id. atque* tåbbos.

Tåbbotattet, *v. a. humectandum curare*, låta fukta och våta. *It. neutr. humectari posse*, kunna våtas.

Tåbbotes, *n. s. humor*, våtska. Jutte idtji tåbboteseb adne, *quod non haberet humorem, Luc. 8:6.*

Tåddet, tåddelet, *v.* teddet, tedtelastet.

Tåddo, *n. s. pondus, vid.* tedto.

Tåh, *pro* todn, *vocibus in fine additur cum emphasi quadam, tu*, du. Mattatåh tabb takket, *istud tu certe facere potes*, det kan du vål göra. Ih-tåh le juo kullam? *numne jam audivisti?* har du ej redan hört?

Tåjas, *adv. frustra*, förgåfves.

Tåjem, *n. s. amissio, disperditio*, förlust, förlorande. Abma tåjemi sjadda, *ne disperdatur*, at det ej må förkomma.

Tåjet, *s.* tåijet, *pectere*, karda. Ulloit tåijet, *lanam pectere*, karda ull.

Tåinget, *v. n. stillare*, drypa. Tåingeset, *id.* Rasjo tjalmeh tåingeh, *pluviæ guttulæ destillant, pluit paululum*, det duskar el. småregnar, *cfr.* dåinget.

Tåingelet, tåinkelet, *v. a. guttatim effundere*, hålla droppe-vis, drypa. Tåinkel tan littai, *infunde guttatim in hoc vas*, låt drypa i detta kårilet, *cfr.* njårot, njårotet.

Tåka, tåkak & tåkatak. *Ita illas appellant perticas, quibus tentoria sua distendunt Lappones*, stórar, hvarmed Lapparne utspånna sina tjåll.

Tåketallet, *v. a. vid.* takotallet.

Tålgo, *os maximum alarum avium, quod corpori sive humero proximum est*, vingben på foglar. *It. lacertus*, den delen af armen, som år up om armbågen.

Tållo, *n. s. mappa, qua sternitur mensa*, bord-duk. *It. mensa*, bord. Jubmelen tållo, *Sacra cœna*, Herr. Nattvard.

Tålmot, *v. a. calcare*, trampa. Tålmoi mo juolkines, *pede me suo calcavit*, han trampade mig med sin fot. *It. opprimere*, förtrycka. Inta sije mo tålmoh, *illi me semper opprimunt anguntque. It. de justo pretio detrahere, justum pretium mercis dare recusare*, illa betala en vara, missbjuda. Tålmestet, *dim. calcare*, trampa. Tålmesti tåmp ålmab, *virum equus conculcabat*, håsten trampade på karlen. Tålmogåtet, *inchoat.* beg. trampa på, m. m.

Tålmotet, *v. a. frequ. idem.*

Tålmom, tålmotem, *n. s. calcatio, conculcatio*, trampning, förtrampning.

Tålmotum, *n. a. conculcatus*, förtrampad.

Tånar, *vid.* teudnar.

Tånestet, *servire*, tjena, *vid.* teudnahet. Tånestem, *vid.* teudnahem.

Tånestwiljok, *officiosus*, tjenstaktig, tjenstvillig. Tånest almatjeh, *famuli & ancillæ*, tjenstefolk.

Tåppa, *vid.* tuoppa.

Tåppet, tåppetallet, *v. n. vinci, devinci*, tappa, blifva öfvervunnen.

Tåppot, *v. n. vid.* tapet. *It. adhærescere*, fastna vid. Muottek kerresi tåppo, *nix trahæ adhæret*, *cfr.* tabranet.

Tåptjet, *v. a. premere, torquere*, krama, pråssa. Tåptjot, *id.* Ele mo tåptjo, *noli me premere.* Kåtin tåptjot, *manu torquere*, klåmma med handen. Wuostab tåptjot, *caseum formare*, göra ost. Tåptjestet, *dim.* litet pråssa. Tåptjogâtet, *incheat.* begynna trycka eller pråssa.

Tåptjes, *n. s. prelum*, pråss. *It. angustiæ*, trångsel. Tåptjesin leb, *in angustiis sum.* Tåptjes-kare, *torcular*, pråss, *Apoc. 19: 15.*

Tåptjotowet, *passiv. premi, torqueri*, klåmmas, pråssas.

Tår, tåre, *canis*, hund, *vid.* piädnak.

Tårdno, *ancilla*, piga, *vid.* tjenta.

Tårdnostet, *v. n. vid.* tjentostet, *id.*

Tåret, *v. a. decipere*, bedraga, *v.* taret.

Tåretakes, *n. a. fallax*, bedrågelig, falsk.

Tåretallet, *decipi*, blifva bedragen.

Tåret, tåhret, *nimis properare, properanter nimis & inconsiderate agere*, förhasta sig, göra obetånksamt.

Tåwa, *n. s. collis*, backe. Tåwats, *dim.* en liten backe.

Tåwas, tåwes, *n. a. plenus, repletus*, full. Tåwa, *id. vid. supra* teuwas.

Tåwet, *v. n. repleri*, blifva full, *vid.* teuwet.

Töbmet, *v. a. evacuare, vid.* tuobmet.

Töptet, *cum derivatis, vid.* tuopet.

Törjot, *v. a. elaborare, v.* tuojohet, *id.*

Törne, *spina*, törne. Törne påstek, *rubus*, törnbuske.

U

Ubme-stad, *Uma urbs*, Umeå Stad. Ubme ådno, *Uma fluvius*, Umeå elf.

Uddo, *n. s. cicatrix*, årr, *vid.* oddo.

Udke, udkes, *n. a. recens, novus*, ny, fårsk. Udke såke, *betula recens, quæ adulta non est*, ung björk. Udkes herke, *rangifer vectarius junior, rangifer juvencus*, en ung kör-ren. *Transl. indomitus, quia tales semper hi esse solent rangiferi*, otamd, ostyrig.

Udne, *adv. hodie*, i dag. Udnek, wele udnek, *hodieque*, ånnu i dag, *it. adhuc*, ånnu. Udnats, *n. a. hodiernus*, som sker i dag, eller hörer til den dagen, som nu år. Udnats peiwe, *dies hodiernus*, denne dagen i dag. Udnats ijan, *nocte proxime præterlapsa, hac nocte*, i natt, förleden natt.

Udnet, *v. a. habere, vid.* adnet.

Udno, *n. s. benevolentia*, vålvilja. *Sæpissime idem est ac liberalitas*, frikostighet. Kalle sune le udno, *valde est liberalis*, han år mycket frikostig. *H.*

Udnolats, *n. a. benevolus, beneficus*, vålvillig, vålgörande.

Udnot & udnotet, *v. a. alicui quidquam lubenter conferre vel dare velle, gratificari*, unna, förunna. I sodn akteki maitek udno, *nemini ille quidquam concedit sive gratificatur*, han unnar ej någon något.

Udnotes & udnotebme, *n. a. invidus*, afundsjuk, missunsam. Udnotes ålma le sodn, *invidiosus est*, han år en missunsam man. Udnoteswuot, *invidia*, afund.

Udtjus, *pro* attja sodn, *ut ille*, på det

 han.

han. Udtjub, *ut ego*, på det jag, *cfr.* attja, wai. Udtjubet, *ut vos*, på det j.

Udwom, *n. f. perithema*, omflag.

Ukaunes, *n. a. pro* okaunes, *v.* kaudnes.

Ukkar, *n. a. induftrius*, *gnavus*, *in rem familiarem attentus*, flitig, arbetfam. Harbmes ukkar le fodn, *labori ille valde deditus eft*, *valde eft induftrius*, han år en ganfka idog man, *cfr.* ufper.

Ukkartet, *v. a. labore & induftria acquirere*, förvårfva fig genom flit och arbete, *cfr.* ablet, auket.

Uks, ukfa, *n. f. janua*, dörr. Ukfeb rappet, *januam aperire*, öpna dörren. Tappa ukfeb, *claude januam*, flå igen dörren. Ukfe-pele karwo, *vid. fupra* karwo. Ukfa katteje, *oftiarius*, dörrvaktare. Ukfats, *dim.* en lit. dörr.

Uks-akka, *filia Deæ*, mudder-akka. *Dea fuit gravidarum* Uks-akka, *a prifcis Lapponibus ideo culta*, *quia ab illa dependere credebant fexus diverfitatem*, *utrum puer nafceretur*, *an puella*; *quare*, *qui pueros exoptabant*, *huic facra fecere Deæ.* Uks-akka, var en Afgudinna hos de forna Lappar, fom hade omforg om hafvande qvinnor, och troddes det ankomma på henne, af hvad kön barnet fkulle blifva. De fom önfkade, at det fkulle blifva et goffebarn, offrade åt henne.

Uksek, *janua*, *operculum oftii tentorii Lapponum*, *e panno levidenfi factum*, dörr af vallmar på et Lapp-tält.

Ulbe, *vid.* ålpe. *Fenn.* hulpio.

Uljo, *n. f. tempeftas mitior*, *calor*, *æftus*, blidt våder, vårme, hetta. Uljo le talle, *æftus nunc eft*, det år nu varmt våder.

Uljos, *n. a. æftuofus*, varm, het. Uljos kefe, *æftas æftuofa*, varm fommar.

Ulko, *n. a. qui extra eft*, den fom år utanföre. Ulko pele, *pars exterior*, den yttre fidan, ytan. *Hinc comparat.*

Ulkob, *n. a. exterior*, den yttre. Ulkob kapte, *tunica exterior*, den tröjan fom år utanpå. Ulkoben le fodn, *longius ille abeft f. diftat*, han år långre ifrån. Ulkoimus & ulkomus, *fuperlat. extimus*, *ultimus*, den ytterfte, den fidfte.

Ulkon, *adv. foris*, ute. Ulkon le, *foris eft*, han år ute. Ulkos, *in locum*, *caf. penetrativ. foras*, ut. Wadfet ulkos, *exire*, gå ut. Kottjo fo ulkos, *evoca illum foras*, kalla ut honom. Ulkot, *de loco*, utifrån. Påti ulkot, *foris veniebat*, han kom utifrån. *Fen.* ulcona, *foris.* Uls *Latinis olim idem fuit atque ultra.*

Ulkold, *adv. extrinfecus*, utvårtes, utanpå. Ulkold ja fifte, *extrinfecus & intrinfecus*, utantil och innantil.

Ulkoldes, ulkoltes, *externus*, utvårtes.

Ulkolen & ulkolifn, *adv. extra*, utanföre, utom. Ulkolen ftadab, *extra urbem*, utanföre ftaden.

Ulkolest, ulkolift, *adv. v.* ulkold.

Ulkobut, ulkobit, *adv. ultra*, *ulterius*, vidare, långre bort.

Ulko-lase, *fera pendula externe appofita*, hånglås, utanlås.

Ulkolån, *veftibulum*, förftuga.

Ulkonet, *v. n. longius recedere*, *fe fubducere*, gå undan, maka fig undan. Ulkonaftet, *dim.* draga fig litet undan. Ulkonatjet, *inchoat.* begyn. maka fig undan. *Vid.* metjanet, tjaket, tuobbanet.

Ulkoset, *v. a. mentionem facere*, *commemorare*, tala om, yttra fig. Idtji maitek

tek ulkos, *nihil dicebat*, han ſade ingen ting. *It. neutr.* ko ulkoſime tann pira, *quando ejus rei fecimus mentionem*, når vi talte derom. Naute le ſon to pira ulkſam, *ita ille de te dixit*, ſå har han yttrat ſig om dig.

Ulkot, *adv. ab extra, foris, v.* ulkon.

Ulkotet, *v. a. vid. ſupra* tuobbetet, metjetet. Ulkote ulkobeſi, *remove longius*, maka långre undan. Manab ulkotet, *gignere, partum eniti*, föda barn, *it. abortum promovere ſive efficere*, fördrifva foſtret, förorſaka miſsfall. Ulkotaſtet, *dim.* Ulkotatjet, *inch.*

Ulkotem, *remotio*, bortförande.

Ulkots, *n. ſ. pars exterior, ſuperficies*, den yttre delen, yta. *It. exterior pars femoris pecudis mactatæ*, utanlår. *Oppoſ.* ſisnjots.

Ullet, *v. n. vid. infra*, ållet, ållåt.

Ullo, *lana*, ull. Ullob pådnet, *lanam ducere*, ſpinn ull. Ulloſt, *de lana factus, laneus*, af ull.

Ulme, *n. ſ. natura, indoles, genius*, natur, art. Matte ulmeſt le ſodn? *cujus ille eſt indolis?* af hvad art är han? *It. arbitrium, voluntas*, vilja. Mo kuit ulmeſt luli naute, *juxta meum quidem arbitrium ita foret. cfr.* luonto.

Ulmelats, *n. a. naturalis*, naturlig. Paijel-ulmelats, *ſupernaturalis*, öfvernaturlig. *Eccleſiaſtica ſunt & recentiora.*

Ulmuts, *homo*, menniſka, *vid.* almats. *It. ap. Auſtr. uxor*, huſtru.

Ulpe, *fimbria, vid.* ålpe.

Umkes, *n. a. nubilus, vid.* omakes.

Un-ailes, *n. a. non ſanctus*, ohelig. Un-aileswuot, *ſubſt.* ohelighet, *v.* ailes.

Undar, *miraculum*, under, *v.* auto.

Undartet, undertet, *v.* autohet.

Unne, *parvus, vid.* utſes. *Hinc*

Unnanats & unnanatji, *adv. parum, paullum*, något litet. Wuordeſte unnanatji, *exſpecta parumper*, vänta litet.

Unnekats, *n. a. parvulus*, liten. Ko lijeb unnekats, *cum eſſem infans*, när jag var liten, eller barn, *cfr.* utſe.

Unto, *n. ſ. copia, abundantia*, ymnighet, öfverflöd. I le unto tatte ſlajeſt, *ejus rei abundantia non eſt*, det är ej öfverflöd deraf. Jus luli unto, *ſi abundaret.*

Un-ålles, *n. a. imperfectus*, ofullkomlig. Un-ålleswuot, *imperfectio*, ofullkomlighet, *cfr.* ålles, ålleswuot.

Urbe, *n. ſ. caſus frondium, dum frondes arborum autumno decidunt*, löf-fall. Urbat-qwele, urbe-qweleh, *piſces iſto tempore capti*, fiſk ſom fångas vid löffalls-tiden. *Obſ. opportuniſſimum hoc tempus eſt in Lapponia piſcatus, qui tunc maximo cum ſucceſſu in plerisque lacubus fit.*

Urbot, *v. n. de arboribus dicitur & caſu frondium.* Kåſſe urbo, *quando frondes autumno decidunt*, när löfvet affaller. Urbomen le talle, *frondes nunc arborum decidunt*, löfvet håller nu på at affalla. Urbogåtet, *inchoat.* begynna affalla.

Urbmes, *culex*, mygg, *vid.* orbmes.

Ure, *vide ſupra* pirrem.

Urrek, *rangifer mas junior, v.* orrek.

Urres, *vid.* orres. *Ad diſcernendos ſexus adhibetur & de maribus dicitur, uti* mingeles *fœminini ſexus eſt.*

Urtes, *radix angelicæ ſativæ ſive officinalis*, rot af angelika. Urteſit rågget *ſive* tåpot, *angelicæ radices eruere*, taga eller gråfva up angelike-rötter.

Obſ.

Obs. Cum carnibus coctas radices angelicæ decorticatas interdum comedunt Lappones, caules vero crudos & absque præparatione sæpius & avidius, confer. påſk. *Transl.* urtes, *de aliis quibuscunque herbarum radicibus dicitur*, ſåges ock om andra örters rötter. *It. herba*, ört. Urtes garde, *hortus*, örtagård. *Quod melius est & correctius, quam* talkes garde.

Uspar, uſper, *n. a. gnavus, induſtrius*, idog, arbetſam, *vid.* ukkar.

Uss, uſſa, uſſek, *nomen est generale inſectorum omnium aqualicorum*, inſekter och maſkar i vatten, *cfr.* råbme. Uſſekit jukket, *vermes cum aqua bibere*, dricka maſkar i ſig med vatten. Uſſekats, *dim.* en liten vattumaſk.

Ussjolm, uſſjolmes, *n. ſ. opinio*, tanke, mening. Naute le mo uſſjolmes, *illa mea est opinio*, ſå år min mening. Waimoſt ulkos påteh pahah uſſjolmaſeh, *e corde emanant cogitationes pravæ, Matth. 15: 19.* Påito *vel* påſto uſſjolm, *cogitatio ſive opinio erronea & falſa*, orått mening eller tanke. Auteb- *vel* aut-uſſjolm, *præconcepta opinio, præjudicium*, fördom, förut fattad mening.

Ussjotet, *v. a. cogitare, opinari*, tånka, mena. Naute uſſjotab, *ita opinor*, jag tånker ſå. Mandiet uſſjotebet pahab tijen waimoiſn? *quare cogitatis malum in cordibus veſtris?* hvarföre tånken j ondt i edra hjertan? *It. conari*, årna. Uſſjotab tabb takket, *iſtud facere conor*, jag årnar göra det. Uſſjotatjet, *inchoat.* begynna tånka eller årna, *cfr.* tåiwot.

Ussjotem, *n. ſ. cogitatio*, tanke. *Conatus*, företagande, upſåt, *cfr.* aikom.

Ustelet *ſive potius* uſtitet, *concupiſcere, vid.* uſtotet, wainotet.

Usto, *n. ſ. deſiderium, cupiditas, animus*, åtrå, begårelſe, luſt. Uſto munji påti, *cupiditate accendebar*, jag blef uptånd af begårelſe. Uſtob adnet, *ſive uno verbo*

Ustotet & uſtutet, *v. a. concupiſcere*, hafva begårelſe, åſtunda. Âdtje uſtuta wuoigenen wuoſti, *caro concupiſcit contra ſpiritum, Gal. 5: 17.* Uſtotatjet, *inchoat.* begynna åſtunda.

Utse, utſes, *n. a. parvus*, liten. Utſes almats, *homo parvus*, en liten menniſka, *transl. pauper*, en fattig. Utſekiålak, *blæſus, balbutiens*, låſp. Utſeb ådnakeb hålet, *ab ovo usque ad mala narrare*, beråtta alt omſtåndeligen ifrån början til åndan. Ikke mann utſe, *quantulumcunque parum*, ehuru aldrig ſå litet. Ila utſe le, *nimis parum est*, det år för litet. *Comparat.* utſeb, mindre. *Superlat.* utſemus, den minſte. *Adv.* utſebut, *minus*, mindre. Utſemuſt, *minime*, minſt. Utſemuſt tunji jakkab, *tibi minime omnium credo*, dig tror jag aldraminſt.

Utsahet, *v. a. nimis parum ducere aut parvum*, hålla för litet, tycka vara för litet. Utſahi mab ådtjoi, *parum id ducebat eſſe, quod accipiebat*, han tykte, at det var för litet, ſom han fick. Utſahaſtet, *dim.* tycka vara nåſtan för litet. *Oppoſ.* ånahet.

Utsanet, *v. n. minui*, förminſkas. Tjatſe i utſana, *aqua non minuitur*, vatnet blir ej mindre. Utſanam le mo ålo, *grex meus minor factus est*, min boſkaps-hjord har blifvit mindre. Utſanaſtet, *dim.* blifva litet mindre.

Utſa-

Utsanatjet, *inchoat.* begynna blifva mindre eller förminskas.

Utsanatji, *adv. vid.* unnanatji.

Utsanem, *n. s. ipse actus, dum quid minuitur, s. minus fit, imminutio*, förminskning.

Utsekats, *n. a. vid.* unnekats. *De infantibus plerumque dicitur.*

Utsetet, *v. a. minuere*, förminska. Palkab utsetet, *mercedem imminuere, de mercede detrahere*, förminska lönen. Utsetastet, *dim.* litet förminska. Utsetatjet, *inchoat.* begynna förminska.

Utsetattet, *v. a. frequ. id.*

Utset, *v. a. quærere, vid.* åtset.

Utsew, *adv. parum*, litet.

Utsots, *n. s. parva portiuncula*, en liten del, det lilla. Wadde utsotjest mab anah, *da de pauxillulo, quod habes*, gif af det lilla du har. *It.* utsotjist, *adv. a teneris*, ifrån barndomen.

Uttje, uttjes, *vid.* utse, utses.

Uttjekats, uttjahet, *vid.* utsekats, utsahet.

Uttjanet, uttjanatji, *vid.* utsanet, utsanatji.

Uttjetet, uttjots, *v.* utsetet, utsots.

Uwe *sive* uvwe, *n. s. flumen placide manans, fluxus*, ström, spak ström. *Fenn.* wuo, *fluxus aquarum.*

Uvwetet, uwetet, *v. n. aquam accipere, perfluere, (de navigiis)* låka, såges om båtar och fartyg. Wadnas uvweta, *cymba aquam admittit, perfluit*, båten låker. Uvwetastet, *dim.* litet låka. Uvwetatjet, *inchoat.* begynna låka, *cfr.* awetet. *Fenn.* upota, *subsidere, demergi.*

Uvwetakes, *n. a. de navigiis.* Uvwetakes wadnas, *cymba rimis fatiscens aquamque admittens*, en båt som låker.

Uvwod, uvwot, *n. a. rapidus, rapide manans*, strid, som rinner håftigt. Uvwód saije, *locus ubi magna est fluminis sive aquæ rapiditas*, et ställe, dår sta.k ström år.

W

Wabd, wabda, *n. s. omen sinistrum*, ondt förebåd. Te li wabd, *omen erat sinistrum*, det var et elakt förebåd eller märke. Wabda qwele jalla lådde, *piscis aut avis ominosa, quæ malum quid & imprimis alicujus mortem portendit*, olyck-fisk el. fogel, som något ondt förebådar, och i synnerhet någons dödsfall. *Pisces quantitate aut magnitudine insolita captos, aut etiam aves nonnullarumque avium prope ædes garritum mortem alicujus portendere, superstitiose, ut reliquum vulgus etiam Lappones credunt, non tamen omnes.*

Wabmet, *n. s. infortunium, interitus*, olycka, undergång. Wabmetebs le åtsemen, *infortunium quærit suum*, han söker sit egit fördårf. Katte wabmetabt, *caveto tibi, ne pereas*, akta dig at du ej får din bane.

Wadas, wades, *n. s. pannus levidensis*, vallmar. Karjel wadas, *pannus levidensis Russicus sive Muscoviticus*, Ryskt vallmar. *Hic etiam simpliciter appellatur* tuopok. *Fenn.* waatte, *vestis.*

Waddes, wadd, waddas, *n. s. donum*, gåfva. Waddeseb waddet, *donum dare*, gifva en gåfva. Waddesats, *dim.* en liten gåfva.

Waddet, *v. a. dare*, gifva. Waddet nauk, *dono dare*, skånka. Paijel waddet, *tradere*, öfverantvarda, öfverlemna. *It.* waddi paijel, *plus dedit*, (*scil.*

(scil. quam debuerat) han gaf mera, ån han var skyldig til. Ruoptot waddet, *reddere*, *restituere*, gifva åter. Ulkos waddet, *edere*, *exhibere*, utgifva. Waddeje, *dans*, den som ger. Waddestet, *dim.* gifva litet. Waddajet & waddegåtet, *inchoat.* begynna gifva. *Boreal. dicunt*, addet, *dare*. *Fennon.* anda, *idem.*

WADDALTAK, *n. f. donatio*, begåfning.

WADDASTALLET & waddetet, *v. a. freq. & intensiv. large dare & munifice*, gifva frikostigt.

WADDANJE & waddejes, *n. a. liberalis*, *munificus*, gifmild, frikostig.

WADDEK, *n. a. neg. non datus*, ogifven. *It. non dans*, som ej gifver.

WADDOT, *contr. pro* waddetowet, *passiv. dari*, gifvas.

WADDO, *n. f. morbus*, sjukdom. Tatte waddost le puotsemen, *isto morbo æger est*, han ligger i den sjukdomen.

WADDOK, *n. a. difficilis*, svår. Waddok lokket, *difficile lectu*, svårt at låsa.

WADE, *vadum*, grund, grundt vatten, sandråsvel. Wade le tane jauren, *vadum in hoc lacu est*, *vid.* tsåkalm.

WADHA, *periculum*, *discrimen*, *v.* wahda.

WADN, wadna, wadnak, *vid.* wana.

WADNAS, *cymba*, *scapha*, båt. Wadnasatta, *cas. negat. sine cymba*, utan båt. Wadnasats, *dim.* en liten båt.

WADNEM, *n. animal. castor*, *fiber*, båfver. Wadnem jokk, *fluvius ubi castores commorantur*, båfver-båck. Wadnemats, *dim.* en liten båfver.

WADNET, *v. a. tornare*, svarfva. *Item*, wadnet, *extendi*, *vid.* watnet. Wadnem route, *tornus*, svarfvare-järn. Wadneje, *qui tornat*, svarfvare.

WADNJEL, *n. a. oliquus*, *v.* wanjal.

WADNONET, *v. n. deficere*, fela, brista. Wadnonetja så kordne tan jaken, *penuria certe erit frumenti hoc anno*, i år blir såkert spanmåls-brist. Kalle wadnoneh? *quot deficiunt?* huru många fela? Wadnonastet, *dim.* litet fattas. Wadnonatjet, *inchoat.* beg. fela.

WADNONEM, *n. f. defectus*, brist. Wadnonemlaka, *adv. justo minus*, *insufficienter*, otillråckeligen.

WADNOTET, *v. a. prohibere*, *vetare*, förbjuda. Jubmel wadnota tabb, *Deus istud vetat*, Gud förbjuder det. Wadnotastet, *dim.* litet förbjuda. Wadnotatjet, *inchoat.* begynna förbjuda, *cfr.* puorgot.

WADNOTES, *n. f. vetitum*, *interdictum*, förbud.

WADSET, *v. n. ire*, gå. Wadsab tokko, *illuc eo*, jag går dit. Wadsime ijab tjada, *per totam noctem ibamus*, vi gingo hela natten igenom. Autelt wadset, *obviam ire*, gå emot, gå til mötes. Auten wadset, *anteire*, *præire*, gå förut. Sodn wadsi autemusen, *ille omnium primus ibat*, han gick aldrafråmst. Mangen wadset, *subsequi*, *a tergo ire*, gå efteråt, följa efter. Pira wadset, *circumire*, gå omkring. Ruoptot wadset, *retroire*, gå tilbaka. Sisa wadset, *intrare*, gå in. Ulkos wadset, *exire*, utgå. *It.* Wadsemen le tat akka, *uxor hæc gravida est.* Denne hustrun år hafvande. Wadseje, *particip. præs.* den som går. Hafvande. Wadsestet, *dimin.* gå litet. Wadsajet & wadsegåtet, *inchoativ.* begynna gå.

WADSATAK, *n. f. via qua itur*, gångvåg. Juru almatji wadsataken, *in ipsa via*,

qua

qua eunt & prætereunt homines, juſt på vågen, dår folket paſſerar. *It. itus. itio.* gång.

Wadsajem, *n. ſ. itio, quando ire incipimus*, bortgång, når man bôrjar gå.

Wadsem, *itus, ambulatio*, gång. Wadſemeſne, *in eundo*, under det man går.

Wadsatallet, *v. a. eundo ſectari, perſequi*, efterjaga, hålla efter gåendes. Wadſatalli maj, walla idtji aibmot jåkſet, *ſectabatur quidem, attingere autem non valebat*, han hôll vål efter, men hant ej på.

Wadsetjet, *v. n. frequ. deambulare*, ſpatſera, gå af och an. Wadſetjaſtet, *dimin. raptim ire & celeriter*, gå ſom haſtigaſt och ſnaraſt.

Wadsetet, *v. a. facere ut quis eat, ducere*, laga at en går, leda, fôra. Wadſete mo tokko, *duc me illuc*, fôr mig dit. Manab wadſetet, *infantem ducere manu*, leda et barn. *It.* Kainob wadſetet, *funem contorquere*, tvinna et rep.

Wadsetattet, *v. n. iri poſſe*, kunna gås. I tat kålno wadſetatte, *hac iri non poteſt via*, man kan ej gå denna vågen.

Wadseteten, *adverbialiter accipitur, in eundo*, under gåendet.

Wadtjelek, wadtjeles & wadtjok, *n. a. nefandus*, vederſtyggelig, ſkåndelig. Wadtjelek måddo, *nefandum ſcelus*, ſkåndelig miſsgårning. Wadtjeles ſak, *relatio ſive narratio ſceleris nefandi*, beråttelſe om en grof miſsgårning.

Wadweldet, *v. n. tolutim ire*, trafva. *De feris dicitur, de eqvis autem & rangiferis* tålwaſtet, vaingket.

Wagge, *n. ſ. vallis*, dal. *Imprimis vallis inter montes latior*, en bred dal emellan bårg. Waggats, *dimin.* en liten dal emellan bårg.

Waggotak, *n. ſ. idem quod* wagge.

Wagn, *currus*, vagn.

Wahak, *n. ſ. periculum majus*, en ſtor fara. *Vitæ diſcrimen ex caſu aliquo infortunato & calamitoſo, infortunium*, lifs fara, fôrorſakad af någon olyckelig håndelſe.

Wahaket, *illidere*, ſtôta. *Fenn.* vaha *petra. Raro occurrit, cfr.* nortetet.

Wahda, *n. ſ. periculum, diſcrimen*, fara, farlighet. Stuora wahdan lijeb, *in magno eram periculo*, jag var i ſtor farlighet. Wahdats, *dimin.* liten fara.

Wahdalats, *n. a. periculoſus*, vådelig.

Wahdot, *v. a. in diſcrimen adducere*, bringa i fara, i farlighet fôrſåtta. Ele ſame landeb taina wahdoh, *noli iſtæ re Lapponiam in diſcrimen (ſcil. libertatis) adducere: Ita illos admonent, qui metallicas venas indagare ſtudent. It.* etjebs le wahdom, *ſe ipſum interemit*, han har afhånt ſig ſjelf lifvet.

Wahka, *vid.* wakka.

Wahlet, *v. n. de piſcibus dicitur, aufugere*, fly bort, fara ſin kos, brukas endaſt om fiſkar. Qwele le wahlam, *piſces aufugerunt, non amplius reperiuntur*, fiſken har flytt.

Wahri, *adv. caute*, varſamt.

Wahro, *merx*, vara, *v.* kalwo.

Wahrok, wahrokes, *n. a. cautus, providus*, varſam, fôrſiktig. Harbmat wahrok le, *valde eſt providus*, han år ganſka fôrſiktig. Wahrokeslaka, *adv. caute*, fôrſiktigt. Wahrokeswuot, *ſubſt. circumſpectio*, fôrſiktighet. *Opp.* Owahrok, *incautus, temerarius*, ofôrſiktig.

ſiktig. Owahrokwuot, *ſubſt.* ovarſamhet. Owahrokeslaka, *adv. incaute*, ovarſamt.

WAHROTET, *v. a. admonere, monere*, varna, förmana. Wahrotijeb ſo, wai kalki etjebs kattet, *admonebam illum & hortabar, ut ſibi caveret*, jag varnade honom och förmante, at han ſkulle akta ſig. *Dehortari*, afråda. Ele wahrote, *noli admonere, tua non opus eſt cautione*, varna ej, det behöfs ej at du varnar. *It. exiſtimare*, mena, giſſa. Naute wahrotab, *ita exiſtimo ſive conjicio*, ſå giſſar jag. *Fenn.* waron, *moneo, dehortor*.

WAHROTEM, *n. ſ. admonitum*, varning.

WAHROTALLET, *v. a. timere, vereri*, befara, befrukta. Tabb mon wahrotallab, *iſtud ego vereor*, jag befarar det. *It. idem atque* arwatallet, giſſa.

WAI, *conj. ut*, på det at. Wadde munji piåbmob, wai pårråb, *da mihi cibum, ut edam*, gif mig mat, at jag må åta, *cfr.* attja. *It. an*, eller. Kåbbab todn ſittah, tab wai tuob? *utrum cupis, hoc an iſtud?* hvilketdera vill du hafva, detta eller det där, *vid.* jålla, jålla. *It. adv. optandi, utinam*, o! at. Wai lulib tetet, *utinam ſcirem*, o! at jag viſte, *vid.* waipe. *Cum ſuffix.* waima, *pro* wai mon, *utinam ego*, o! at jag. Waita, *pro* wai todn, *utinam tu*, o! at du. Wai-teh, *utinam vos*, o! at I. Wai-få, *utinam is*, o! at han &c.

WAJ, pakowaj, *adagium, vid.* pako.

WAJ, waja, waje, *n. ſ. mœror, luctus*, ſorg, gråt. Stuora wajen lepe, *in mœrore jacemus*, vi äro i ſtor ſorg.

WAJALDATTET, *v. a. oblivíſci*, glömma, förgåta. Ele wajaldatte, *ne obliviſcaris*, glöm ej bort. Juo le wajaldattam kaik, mab le åppåm, *jam omne, quod didicit oblitus eſt*, han har nu glömt bort alt det han har lårt. Wajaldaſtet, *dimin.* litet bortglömma, *cfr.* åjaldattet.

WAJALDAKES, *oblivioſus*, glömſk.

WAJALDATTEM, *n. ſ. oblivium*, glömſka.

WAJATET *ſive* wajataſtet, *v. a. proverbio dicere*, ſåga i et ordſpråk. Die naute tabb wajataſteh. *iſtud proverbii loco dicunt*, de ſåga det ſom et ordſpråk, *cfr.* waj, pakowaj.

WAJEK, wajeg, *n. ſ. vide* waj, waja.

WAJELDET, *v. n. perniciter pergere ſive iter facere*, fara ganſka fort fram. Wuolgi wajeldet, *maxima ibat celeritate*, han for ganſka fort. *Proprie de navigatione dicitur*, ſåges egenteligen om ſeglande. Walla wajelda wadnaſin, *cymba perniciter navigat*, han ſeglar ganſka fort med båten.

WAJES, *n. a. triſtis, mœſtus*, bedröfvad. Wajes lepet, *Mœſti eſtis*, *Luc.* 24: 17.

WAJETET, *v. a. mœrere, lamentari*, begråta. Wajeta ednebs, *matrem ſuam deplorat*, han förjer ſin mor. Wajetaſtet, *dimin.* förja litet. Wajetatjet, *inchoativ*, begynna begråta.

WAJETEM, *n. ſ. luctus, planctus*, gråt, ſorg. Wajetemeſt i orroje, *planctu non deſiſtit*.

WAIJET, *pannum vel aliud ex quo veſtes faciendæ ſunt incidere & diſſecare, ut exinde veſtimenta conficiantur conſuanturque*, ſkrådda. Waijeje, *particip. præſ. ſartor*, ſkråddare. Waijeſtet, waijaſtet, *dimin. idem. It. ſecare*, ſkåra. Waijaſte wuoſtaſt, *fruſtum caſei abſcinde*, ſkår et ſtycke af oſten.

Waije

Waijegâtet & waijajet, *inchoativ.* begynna ſkrädda.

Waijates, *n. ſ. ſegmentum*, *putamen*, *omne id*, *quod abſcinditur & imprimis panni centunculique*, *qui fiunt*, *veſtes dum faciunt ſartores*, det ſom affkåres, Skräddare-klutar.

Waijatet, *v. a. idem qu.* waijet. Waijataſtet, waijatatjet, *v.* waijeſtet &c.

Waiko, waik, *interj. fere irridentis eſt ſive admirantis*, *loco adfirmativi uſurpatur*, *dum aliquis aliquid narrat aut contendit*, å! aldrig, rått ſå. *Fenn.* waica, *licet*, *ut ut.*

Waikas, *vide* ſwaigas, faiges.

Waikotet, *v. n. diligentiam adhibere & induſtriam*, bruka flit. Waikota qwele piwto mangen, *piſcatui totis viribus incumbit*, han brukar all flit med fiſkeri.

Wailot, *v. n. deficere*, fela, fattas. Jus mike wailo, *ſi quid deeſt*, *Fenn.* wailla, *in defectu.*

Waimeldet, *v. n. conqueri*, beklaga ſig.

Waimaggel, *diaphragma.*

Waimo, *cor*, hjerta. Waimoſt, *ex animo*, af hjertat. *It.* waimo & waimon tâbdo, *conſcientia*, ſamvete. *It.* wuolle waimoh, *inguina*, *membra genitalia*, *imprimis teſticuli*, ſe qwol. *It.* wuolle waimoiſt le, *hernia laborat*, han har bråck. *Fenn.* waimo, *uxor.*

Waimok, *n. a. nunquam niſi in conjunctione cum alio vocabulo occurrit*, *e. gr.* karra-waimok, *immitis*, hårdſint, hårdhjertad. Njuores-waimok, *miſericors*, medlidande, barmhårtig.

Waimos, *n. ſ. medulla arborum*, mårgen eller kårnan i trån.

Waimosikt, *ex toto corde*, *ex animo*, hjerteligen, af hjertat, *v.* waimoſt.

Waimâra, *vide* âra.

Wainket, waingket, *v. n. de animalibus dicitur*, *nunquam de hominibus*, *concitatiſſimo curſu currere*, ſpringa i fyrſprång. *It.* Kaino wainka, *funis relaxatur ſive remittit*, repet ſlaknar. Wainkeje, *particip. præſ.* en ſom ſpringer i fyrſprång, ſom ſlaknar.

Wainkelet, *frequ. idem*, *cfr.* qwotſet.

Wainketet, *vide ſupra* qwotſetet.

Wainketen, *adv. vide* quotſeten.

Waino, *n. ſ. deſiderium*, *cupiditas*, åtrå, luſt, *cfr.* uſto. Wainob adnet kirjai, *legendi cupiditate accenſum eſſe*, hafva luſt at låſa.

Wainok, *n. a. cupidus*, begårlig. Harbmat wainok le ſodn låret, *valde is cupidus eſt diſcendi*, han år mycket begårlig at låra.

Wainotet, *deſiderare*, *cupere*, åſtunda, begåra. Piâbmoit wainotet, *cibum appetere*, åſtunda mat. Wainotab to kum hâlet, *tecum loqui cupio.* Wainotaſtet, *dimin*, litet åſtunda. Wainotatjet, *inchoativ.* begynna åſtunda, *cfr.* ſittet, uſtotet. *Fenn.* wainuan, *olfactu indago.*

Wainotem, *n. ſ. deſiderium*, åſtundan.

Waipe, *adv. optandi*, *utinam*, o! at. Waipe tobben lulib, *utinam illic eſſem*, o! at jag vore dår. Waipe tat ſjaddali, *utinam hoc fieret. Cum ſuffixo pron.* waipes & waipeſå, *utinam is*, o! at han. Waipemå, *utinam ego*, o! at jag.

Waipe, *n. ſ. ſtragulum laneum*, vepa, tåcke af ylletyg.

Waipet, *v. n. defetiſci*, tröttna. Te mon waipab, *me nunc vires deficiunt*, jag tröttnar nu, *cfr.* kiåudet. *It. idem*

 atque

atque ſäggot, bliſva til intet. *Fenn.* waipumus, *prolapſio ex defectu virium* & uupna, *defetiſci.*

WAIPATEKE, *n. a. indefeſſus, infatigabilis*, outtröttelig.

WAIPOM, *n. a. defatigatus, feſſus*, trött.

WAISSJE, waiſje, *animal*, djur. Metſe waiſſje, *fera*, vilddjur. Waiſſjit piwtet, *feras venari*, jaga efter vilddjur. Waiſſjats, *dimin.* et litet djur, *cfr.* juttus.

WAISSJELAKATS, *n. a. belluinus, brutus*, beſtaktig, djuriſk, vild.

WAITAS, *n. a. obſequens*, lydig hörſam. Waitas almats, *homo dicto audiens*, en hörſam och lydig menniſka. *Officioſus*, tjenſtaktig.

WAITES, waites-muor, *n. ſ. lignum, quo pellicula ferina quædam ſiccanda extenditur*, en ſpita at utſpita et djurs ſkinn med, ſom ſkal torkas. Waitet, *v. a. pellem ferinam extendere*, ſpita ut et ſkinn. *De pellibus ferarum & beſtiarum minorum, ut ſciurorum, muſtelarum &c. dicitur.*

WAITET, *v. a. petere, rogare*, begåra. Waite muſte mab tarbahah, *pete a me quod neceſſe habes*, begår af mig det du behöfver. Waitegåtet, *inchoativ.* begynna begåra. *Fenn.* waittelen, *cupio.*

WAITATJET, *v. a. frequ. & intenſiv. aſſidue & enixe petere, ſupplicare*, enträgit begåra, bönfalla.

WAITELET, *v. a. frequ. id. qu.* waitatjet.

WAITEJE & waitek, *qui petit aut orat, ſupplex*, en ſom begår, ödmjuk bedjare.

WAITEM, *n. ſ. petitio*, bön, begåran.

WAIWE, *n. ſ. miſeria, calamitas*, nöd, elånde. Tan aiken waiwe, *hujus ævi afflictio, Rom. 8: 18. It. moleſtia*, möda, beſvår. Waiwe palkab ådtjot, *mercedem laboris accipere*, få betalning för ſin möda och arbete. Waiwats, *dimin.* liten möda. *Fenn.* waiwa, *miſeria.*

WAIWAN, *genet.* waiwanen, *n. a. miſer*, elåndig. Aptſa waiwan le ſodn, *miſerrimus ille eſt*, han år en ſtor ſtackare.

WAIWES, *n. a. idem. Ærumnoſus*, mödoſam. Tat waiwes wårald, *hic mundus ærumnoſus*, denna mödoſamma wårlden. *It. pauper*, fattig. Waiweslaka, *adv. miſere*, elåndigt. Waiweswuot, *ſubſt. miſeria*, elånde.

WAIWASTOWET, *vide* pinaſtowet.

WAIWETET, *v. a. affligere, contriſtare*, bedröfwa. Wårald waiweta jakkolatjit, *mundus fideles affligit.* Ele mo taina waiwete, *noli me iſta re angere*, plåga mig ej med denna ſaken. Waiwetowet, waiwetuet, *paſſiv.* bedröfvas. Waiwetaſtet, *dimin.* litet bedröfva ell. plåga. Waiwetatjet, *inchoativ.* begynna bedröfva eller plåga.

WAKE, *n. ſ. ſpes*, hopp, förhoppning. kanſke få litja wake, *forſan ſperare licet*, kanſke det kan wara förhoppning. *In plural.* waki tjada, *per medium corpus, per regionem cordis*, mitt igenom lifvet eller kroppen, genom hjertat.

WAKER, waketſa, *natu minimus*, det yngſta barnet. Die le mo waketſa tat neita, *puella hæc mea natu minima eſt*, detta år min yngſta dotter. *Forte a Svecano* vacker, *pulcher.* Waketſa åbbam, *ſoror mea natu minima*, min yngſta ſyſter.

WAKES, wake, *n. a. fidus, non furax*, trogen, ſom ej år tjufaktig. Wakes ſwaines, *famulus fidelis*, trogen tjenare.

re. Wakeswot, *subst. sinceritas*, ärlighet, trogenhet.

WAKKA, *sura, pars cruris posterior carnosa*, vada, vador, benkött.

WAKKE, *uncus, quo ahenum ab igne removent, ne nimium ferveat & ebulliat*, en haka hvarmed de flytta kittelen ifrån elden, at den ej må koka för håftigt. Wakkestet, *v. a. istiusmodi unco ahenum removere ab igne*, med en sådan krok maka kittelen undan elden. *Obs. Pendulum semper est Lapponibus ahenum, ideoque pro lubitu istud possunt vel perpendiculariter super ignem collocare, vel ad alterutram partem ab igne removere.* Kebneb wakkestet, *ahenum dicto modo ab igne removere.*

WAKKET, *n. s. fluvius rapidus*, strid ström. Qwele tjodtjo wakketesne, *piscis ubi rapidissimus est fluvius commoratur*, fisken står i strida strömmen.

WAKKO, *septimana*, vecka. Kaska-wakko, *dies mercurii*, onsdag.

WAKSET, *v. n. permeare*, gå fram eller igenom. Kåssa leh todn waksemen? *quorsum tendis?* hvart tager du vågen? Qwele taggo waksa, *pisces hac prætereunt*, fisken går här förbi. Waksegåtet, *incohoativ.* begynna gå fram. Kåsse qwele waksegåta, *quando piscis incipit meare sive accedere.*

WAKO, *n. s. fissura sive apertura glaciei*, råmna i isen.

WAKOTES, *n. s. admonitio, hortatio*, förmaning. Kuldelete mo wakotasit, *sitis admonitionibus meis obsequentes*, varer lydige mina förmaningar.

WAKOTET, *v. a. monere, admonere*, förmana. Mon wakotab tijeb, *moneo vos*, jag förmanar eder. Wakoteje, *admonitor*, förmanare. Wakotastet, *dimin.* litet förmana. Wakotatjet, *inchoativ.* begynna förmana.

WAKOTATTET, *v. a. admonendum curare sive hortandum*, låta förmana. *It. neutr. admoneri posse*, kunna förmanas.

WAKOTEM, *n. s. admonitio*, förmanande, *vid.* wakotes.

WAKSJOT, *v. a. observare, attendere*, gifva akt på. Waksjostet, *dimin.* Waksjogåtet, *inchoativ.* begynna gifva akt på. *Fenn.* wacoan, *exploro.*

WAKSJOTET, *v. a. frequ. idem.* Waksjoteje, *explorator, observator*, utforskare. *Fenn.* wacoja, *id.*

WAKSJOM, waksjotem, *n. s. exploratio, observatio*, i akttagande, utforskning.

WAKT, *custodia*, vakt. Wakten tjodtjot, *excubias agere*, stå på vakt. *It.* wakt, *custos*, vaktare. Kyrko-vakt, *custos templi*, Kyrkovaktare.

WALAT, walatak, *n. s. media pars corporis*, medja. Qwele le kaska walataken, *piscis qua partem corporis mediam reti irretitus est*, fisken sitter fast i nätet med medlersta delen, eller mitt på kroppen.

WALATET, *v. n. ejulare*, tjuta, gnålla. Piådnak walati, *canis ejulabat*, hunden gnålde.

WALATEM, *n. s. ejulatus*, skrån, gnåll.

WALBE, *n. s. vitium*, fel, *vid.* walpe.

WALBME, *n. s. de quadrupedibus & quidem imprimis de rangiferis vectariis dicitur, armus, locus ubi instrumenta vectaria adplicantur corpori*, bog, stållet dår lokorna sitta på en håst eller annat dragkreatur.

WALBMAJES, *n. a. robustus*, stark. Walbmajes herke, *rangifer vectarius robustus*,

ſtus, en ſtark kór-ren. Walbmajes tåmp, *equus robuſtus & vegetus*, en ſtark håſt. *Tantum de pecudibus. Oppoſ. eſt*

WALBMETEBME, *n. a. imbecillus, qui armis eſt debilibus*, ſvag, ſom ej år bogſtark. Aptſa le tat herke walbmetebme, *nimis hic rangifer debilis eſt*, denne ren år altfór bogſvag.

WALBOT & walboret, *v. n. v.* juorbot.

WALD, *n. ſ. connubium*, giftermål. Kalle wald tan japen kalkeh ſjaddet? *quot connubia erunt hoc anno?* huru många giftermål ſkola i år blifva?

WALDET, *v. a. capere, ſumere*, taga. Walde tab, *ſume hoc*, tag detta. Akkab waldet, *ducere uxorem*, taga ſig huſtru, gifta ſig. Erit waldet, *auferre*, borttaga. Ruoptot waldet, *reſumere*, återtaga. Tåsſjen waldet, *abuti*, miſsbruka. Jubmelen nammab tåsſjen waldet, *ſumere nomen Dei in vanum*, miſsbruka Guds namn. *In Theologicis occurrit.* Ulkos waldet, *eximere*, taga ut. Waldeje, *capiens, ſumens*, tagandes. Waldeſtet, *dimin.* taga litet. Waldegåtet, *inch.* begynna taga. Ko ſo kitteki waldegåtin, die piåſei, *cum in vincula illum conjicerent, elapſus eſt.*

WALDETATTET, *v. n. capi ſive ſumi poſſe*, kunna tagas.

WALDEM, *n. ſ. acceptio*, tagande.

WALDEK, *n. a. negativ. non ſumtus, non captus*, otagen.

WALDEMAS, *n. ſ. quod capiendum eſt aut ſumi poteſt*, det ſom kan eller bór tagas. I le taſt mike waldemaſen, *nihil eſt, quod amplius ſumi poteſt*, det år ej mer at taga.

WALDETET, *v. a. ſumendum curare*, låta taga. *It. reprehendere, objurgare*, banna, beſtraffa.

WALDETOWET, *paſſiv.* τȣ valdet, *ſumi*, tagas.

WALDOK, *innuptus, cælebs*, ogift. Åſka le waldok, *cælebs adhuc eſt.*

WALDOM, *n. ſ. matrimonium*, åktenſkap.

WALDOM, *n. a. nuptus*, gift. Waldom neita, *puella nupta.*

WALDOS, *n. ſ. culpa, cauſſa*, fórwållande, orſak. Sodn li taſſa waldos, *culpa id ejus factum eſt*, han var ſkulden dårtil.

WALDOT, *v. n. uxorem ducere, nubere*, gifta ſig. Tat ålma kalka waldot, *uxorem hic ducet vir*, denne mannen ſkal gifta ſig. Mo neita kalka waldot, *nuptura eſt filia mea.*

WALDOTET, *v. n. frequ. matrimonium inire*, ingå åktenſkap. Lokke japeh låh tatte ketjeſt, Ko waldotikan, *ab illo tempore, quo matrimonio juncti ſunt decem effluxere anni*, det år tijo år, ſedan de blefvo gifta. Waldotatjet, *inchoativ.* begynna gifta ſig.

WALDOTEK, *cælebs, vide* waldok.

WALE, wales, *n. ſ. jus jurandum*, ed. Waleb takket, *jure jurando aſſeverare*, góra ed, med ed bekråfta. *Fenn.* wala.

WALE, *n. a. vid.* japots, ſardne.

WALJE, *ubertas, cum deriv. v.* wallje.

WALJET, *v. a. eligere*, wålja. Allaſas ſaijeb waljet, *locum ſibi eligere*, wålja ſig rum. Ulkos waljet, *eligere*, utvålja. Waljeje, *particip, eligens*, en ſom wåljer. Waljeſtet, *dimin*, litet wålja. Waljegåtet, *inchoativ.* begynna wålja. *Fenn.* wålita, *eligere.*

WALJEK, *ſive* waljak, *n. a. electus, præſtans*, utvald, fórtråffelig.

WAL-

WALJEM, *n. f. electio*, val, våljande.

WALJEM, *n. a. electus*, utvald. Waljem piåbmo, *cibus delicatior & exquisitus*, utvald och låcker mat.

WALJETALLET, *v. a. frequ. eligere*, vålja.

WALJO, *n. a. bonus*, *probus*, god, from. Waljo ålma, *vir optimus*, en ganſka god man. *A* waljet, *qu dic. electus.*

WALKESET, *v. n. cum* e *in penultima breviſſimo*, *vagari*, *huc illuc ambulare*, gå af och an, vanka.

WALKET, *v. a. perticas ſupter glaciem protrudere*, ſkjuta ſtånger under iſen. *Piſcatorum eſt*, *qui hieme piſcibus retia tendunt*, ſåges når man om vinteren ſkjuter ut nåt under iſen.

WALKETET, *v. n. abire*, *diſpalari*, bortfara, ſkingra ſig. *De gregibus dicitur rangiferorum*, ſåges om renhjordar. Påtſoh walketeh liwaſt, *rangiferi ex iſto quo recubuerunt loco diffugiunt*, renarne ſpringa bort ifrån det ſtållet, dår de hafva legat. Walkeſtet, *dimin. idem.* Tuole påtſoh walkeſteh, *en rangiferi diffugiunt*, ſe! renarne ſpringa bort.

WALL, *n. f. munimentum*, vall, förſkansning, *Luc. 19: 43.*

WALLA, *conj. ſed*, *verum*, men. Walla i ſodn ſitta, *ſed non vult*, men han vill ej. *It.* walla die, *ægre*, med möda, ſvårligen. Walla die mattib ſjawot orrot, kåſſe tabb kullib, *iſtud cum audirem*, *ægre tacere potui*, jag kunde med möda tiga, når jag hörde det. I le walla takkem, *factu haud facile eſt*, det år ej ſå lått at göra. *It.* walde kåbbab walla ets todn ſittah, *utrumvis cupis ſumas*, tag hvilketdera du vill.

WALLE, *juga montium arboribus non conſita*, *ubi deſinunt alpes*, *appellantur* walle & walle ketje *ſive* walle ketje wareh, kala bergsryggar, dår fjällen ſluta, kallas walle och walle ketje wareh, *cfr.* tjårro. *Fenn.* walli, *vallum.*

WALLE, walles & wallee, *n. a. quaſi a particip. præſ. verbi ſequentis per contractionem formatum*, *alacer*, *vegetus*, hurtig, raſk. Harbmat walle le ſodn, *valde is eſt alacer*, han år rått raſk. *Comparativ*, walleb, hurtigare. *Superlat.* wallemus & wallimus, den hurtigaſte.

WALLET, *quidquid facere incipere aliquo cum niſu & vehementia*, med håftighet taga ſig något före Die ſodn walli juolki nal, *in pedes celeriter exſurgebat*, han ſteg haſtigt up. Mon kalkab wallet tokko, *illuc celeriter ibo*, jag ſkal ſkyndſamt fara dit. Walli kåtai, *in caſam velociter intrabat*, han gick haſtigt in i kojan. I le taſte walla wallem, *hinc non facilis eſt exitus*, man kan ej ſå lått komma ut hårifrån.

WALLET, *v. a. picem & pingue illinere trahis*, *ut ſolent Lappones & Norrlandici*, *quo magis fiant lubricæ*, beſtryka ſlådar med tjåra och fett, ſom Lappar och Norrlånningar bruka, walla.

WALLJE, *n. f. ubertas*, *abundantia*, öfverflöd. Walljeb ſodn adna ſårta ſlajeſt, *omnibus ille rebus abundat*, han har öfverflöd på allting. Wallje le, *ſatis ſuperque eſt*, det år nog och tillråckligit. *Obſ. apud Scriptores Eccleſiaſticos* wallje *interdum ſumitur pro luxuria*, *quam etiam nonnulli vocarunt* walljen waino, *qu. dic. cupiditatem*

 abun-

abundantiæ, nam nomen luxuriæ in Lingva Lapponica non reperitur. Sic, wall-jen wainok, *luxuriosus, voluptarius,* vålluſtig. I briſt på annat namn i Lappſka ſpråket kallas vålluſt, wallje ell. wallje waino, och vålluſtig, wallje wainok.

WALLJAST, *adv. abundanter,* öfverflödigt. Walljaſit & walljaſikt, *idem. Comparativus quaſi a ſubſtantivo* wallje *formatur & eſt* walljebut, *abundantius,* mera öfverflödigt. *Superlat,* walljemuſt, måſt öfverflödigt, *cfr.* walljet.

WALLJEK, *n. a. bene paſtus, ſaginatus,* wål född, gödd. Walljek påtſoi, *rangifer bene paſtus. It. delicatus, imprimis qui menſa utitur lauta,* låcker i mat.

WALLJES, *n. a. uber, copioſus,* ymnig. Walljes Jubmelen puoreſjugnadus, *copioſa Dei benedictio,* Guds ymniga vålſignelſe. Walljeswuot, *ſubſt. abundantia,* öfverflödighet. *It.* Walljeswuoten uſto, *luxuries, voluptas,* vålluſt. Walljeswuoten uſtoteje, *luxurioſus,* wålluſtig, *quæ recentiora ſunt & Eccleſiaſtica, cfr.* wallje, walljen waino.

WALLJET, *adv. abundanter, abunde,* öfwerflödigt, ymnigt. Walljet leb wieſom tab japeb, *in abundantia nutrimentorum hoc anno vixi,* jag har haft min tillräckeliga utkomſt och ymnighet med födan, i detta år, *cfr.* walljaſt.

WALLOK, *n. a. magis quam pro ætate excretus,* våxtelig, ſom våxer til mycket vål och fort. Wallok påtſoi, *rangifer major & excretior, quam pro ætate,* en ung ren, ſom år mycket ſtor til våxten. *De pecudibus plerumque dicitur,* ſåges måſt om boſkap, *cfr.* walle.

WALLWE, *n. ſ. luporum caterva ſive multitudo congregata,* en hop vargar, ſom följas åt. *De aliarum ferarum multitudine etiam interdum dicitur,* ſåges ock ibland om andre rofdjur. *Hinc.*

WALLWOT, *v. n. de lupis dicitur, vagari catervatim,* ſåges om vargar, når de hoptals ſtryka omkring. *Fenn.* waalan, *vagor, ambulo, ſive* walwon, *vigilo.*

WALME, walmajes, *vid.* walbme *&c.*

WALOT, *v. n. ejulare, lamentari,* gråta och jämra ſig. Ijab peiweb walot, *die noctuque lamentari,* dag och natt jämra ſig. Piådnak walo, *canis querula latrat voce,* hunden gnåller. Walogåtet, *inchoativ.* begynna jåmra ſig. *Fenn.* walitan, *queror.*

WALOM, *n. ſ. ejulatus,* gråt, ſkrån. Tobben kalka orrot tjerom ja walom, *ibi erit fletus & lamentatio.*

WALOTET, *v. a. ejulatum efficere,* förorſaka gråt och jämmer. Stalpeh låh tan jaken mijab puoreſt walotam, *nos hoc anno infeſtavere ſatis & ejulare fecerunt lupi,* wargarne hafva gjort oſs mycken gråt och jåmmer i år.

WALPE, *n. ſ. menda, vitium,* fel, briſt. I le tane karen walpe, *vas hocce vitio caret,* detta kårilet har ej något fel. *It. ægritudo,* ſjukdom. Te walpit ådtjoi, *morbo tunc correptus eſt,* då fick han ondt. Ib tete, mi walpit le ſune, *neſcio quo malo laboret,* jag vet ej hvad ſjukdom han har.

WALPOT, *v. n. vitium contrahere,* få fel. *It. morbo corripi,* blifva ſjuk, få ondt. Walpoſtet, *dimin,* blifva litet ſjuk.

Wal-

Walpogâtet, *inchoativ.* begynna få fel, begynna blifva fjuk.

WANA, wane, wan, *præpof. fine, absque*, förutan. I almats wiefo wana kradnet *homo vivere nequit absque focio*, menniſkan kan ej lefva utan fällſkap. Ib wana birge, *carere nequeo*, jag kan ej vara förutan. *Compof.* wanhålfo, *valetudo adverfa*, ohälfa, fjukdom. Wana-lårok, *indoctus*, olärd. Wan-hewetet, *ignominia afficere*, vanhedra, *cfr.* wadn.

WANAK, wanek, *adjectivum privativum, quod fubftantivis poftponitur & nunquam nifi in conjunctione occurrit, carens, orbatus*, fom ej har, fom år utan. Miäla-wanak, *amens*, vettlös. Låro-wanak, *indoctus*, olärd. År ett ord, fom aldrig ftår enfamt, utan i fammanbindning med et annat, och betyder en brift eller et nekande. Pelje-wanak, *furdus, auditu orbatus*, döf. *Accentus eft in penultima.*

WANATET, *v. a. extendere*, utfpånna, utftråcka. Tuoljeb wanatet, *pellem extendere* utfpånna et ſkinn. Juolkitas wanatet, *propr. pedes fuos extendere, transl. mori*, ftråcka ut fina ben, dö. Wanataftet, *dimin.* litet utfpånna. Wanatatjet, *inch.* begynna utfpånna.

WANAK, *n. a. negativ. accentu in ultima, non extenfus, laxus*, outfpånd, flak.

WANATAKES, *n. a. remittens, qui extendi & relaxari poteft*, fom gifver efter, fom kan utfpånnas.

WANATALLET, *v. a. frequ. & intenfiv. extendere*, utftråcka, mycket utfpånna. Etjebs wanatallet, *pandiculari, corpus fuum extendere*, ftråcka fig.

WANATEM, *n. f. extenfio*, utfpånnande.

WANDERTET, *v. n. ambulare*, vandra.

WANDERTEJE, *viator*, vandringsman.

WANDERTEM, *itio, iter*, vandring.

WANE, *penuria, vide* waneswuot.

WANES, *n. a. deficiens, qui fufficiens non eft*, otillråckelig, fom felar. Piäbmo le wanes, *cibus deficit*, maten tryter. Wanes le tan japen lådde, *avium hoc anno penuria eft*, det år ondt efter fogel i år. *Comparativ.* wadnafub, mera ondt efter, otillråckligare. *Superlat.* Wadnafumus, den otillråckligafte. Waneswuot, *fubft. defectus, penuria*, brift, mangel.

WANJAL, *n. a. obliquus, limus*, fned. Wanjal tjalmi kåtjet, *limis intueri oculis*, fe fnedt uppå. Wanjal puold, *declivitas obliqua, ad alterutram partem a curfu directo declinans*, fned backe, fom ej bår rått utföre.

WANJALDET, *in obliquum & anfractum ire aut agere*, gå eller drifva på fidan eller genom omvåg. Puoldeb wanjaldet, *collem vario meatu & per vias flexuofas afcendere*, klifva up på en kulle genom omvågar. Wanjaldaftet, *dim.* gå litet på fned.

WANK, *n. f. morbus*, fjukdom. Karra wank, *morbus gravis*, fvår fjukdom, *cfr.* taud.

WANKA, *fura, vide* wakka.

WANKAITOWET, *v. n. morbo corripi*, blifva fjuk, fjukna, *v.* puotfajet.

WANKEK, *n. a. æger, ægrotus*, fjuk.

WANKOT, *v. n. reperiri*, finnas, vanka. Qwele tan japen wanko, *pifcium hoc anno eft ubertas*, mycken fiſk vankar i år. I lådde wanko, *avium eft penuria*, fogel vankar ej. Wankoftet, *dimin.*

dimin. litet finnas. Wankogâtet, *inchoativ.* begynna finnas eller vanka. Wuosta wankogâta, *casei fieri incipit copia.*

Wanne, *n. s. circinus*, cirkel, passare. Wannne jårbok, *rotundus*, cirkel rund.

Wannet, *tornare, vid.* wadnet. *It. circinare, circulum ducere*, cirkla. *Fenn.* wåånnån, *circumago* & wannehdin, *vasa lignea viminibus colligo.*

Wannsakt, *adv. utique, omnino*, jo vål, aldeles. Wannsakt tabb takket mattab, *istud utique facere possum*, nog kan jag gôra det.

Wanonet, *v. n. deficere, vid.* wadnonet.

Wanotet, *v. a. minuere, defectum efficere & penuriam*, fôrminska, fôrorsaka brist. Sodn påti wanotet mo eme wanes piåbmob, *ille ad me venit, ut ciborum, quorum praeterea penuria est, adhuc efficeret consumtionem & defectum majorem*, han kom, at ånnu mera fôrminska mitt lilla fôrråd på mat. Wanotastet, *dim.* litet fôrminska. Wanotatjet, *inchoativ.* begynna gôra brist eller fôrminska.

Wansk, wanske, *n. a. difficilis, arduus*, svår. Wanske pargo, *opus arduum*, et svårt arbete.

Wappeltet, *v. n. huc illuc quasi oscillo jactari*, gunga af och an. Wadnas wappelta, *cymba in utramque oscillat partem*, båten gungar åt bågge sidor. *It.* tjalmit wappelti, *oculos ita distorquebat, ut pupilla non potuerit conspici*, han vånde ut hvitôgat.

Wapse, *illa pars chirothecae, quae volam tegit*, grepen på en handske.

Waras, *adv. in procinctu, parate*, i beredskap. *cfr.* aikaswaras.

Wardali, *spectrum*, spôke. Wardali tåll, *ignis fatuus, quasi ignis spectrorum.*

Wardo, *mons arboribus consitus, aut qui in confinio est silvae*, et berg, som år skog bevuxit, eller åtminstone nåra til skogen. Wardots, *dimin.* et litet sådant bårg.

Wardet, *vide* wartet.

Ware, *mons*, bårg. Alla ware, *mons altus*, ett hôgt bårg. Ware sabmelatjeh, *Lappones alpini*, fjåll Lappar. Warit jåttet, *ad alpes migrare*, boflytta til fjållen. Warats, *dimin.* et litet bårg. *Fenn.* wuori, *mons.*

Waret, *v. a. custodire*, bevara. Ware tab puorest, *custodi hoc & conserva probe*, bevara detta vål. *It. defendere, tueri*, fôrsvara. Kalle sodn etjebs ware, *is quidem se bene defendit*, nog fôrsvarar han sig. Mon kalkab to waret, *te defendam sive tuebor*, jag skal fôrsvara och beskydda dig.

Warg, *lupus*, varg, *vid.* stalpe.

Warg, warga, wargi & wargoi, *adv. cito*, snart, fort. Påte warg, *veni cito*, kom fort. Warga tåh kalkah kullet, *mox audies*, du skal snart få hôra. *It. propemodum, fere*, nåstan, få når. Wargoi wargoi jårrib, *parum abfuit, quin prolapsus sim*, jag hade få når stupat. Warga so kåddin, *non multum abfuit, quin illum occiderent*, de hade få når dråpit honom, *cfr.* massas, massa. Wargakutji, *dimin. aliquantum citius*, litet fortare.

Wari, warok &c. *vid.* wahri &c.

Warjelet, *v. a. conservare, tueri*, bevara, beskydda. Jubmel mijab warjelus, *Deus nos conservet*, Gud bevare oss. Idtji aibmote mo warjelet, *me*

tueri

tueri non potuit, han kunde ej beſkydda mig. Warjeleje, *partic. præſ. qui conſervat aut cuſtodit*, bevarare. Warjelaſtet, *dimin.* litet ſkydda och bevara. Warjelatjet, *inchoativ.* begynna bevara. *Fenn.* warjelen, *cuſtodio*.

WARJELEM, *n. ſ. cuſtodia*, vård.

WARJES, *mas, de feris & beſtiis dicitur*, hanne, hann djur, *vid.* raiwa.

WARJO, *n. ſ. arma*, vapen. Jakkon warjob, *ſcutum fidei*, trones vårn. Aiwe warjo, *caſſis, galea*, hjelm. Miälga warjo, *thorax, munimentum pectoris*, harneſk, bröſtvårn. Warjotak, *caſ. negativ. absque armis*, utan vapen. Warjotak leb, *inermis ſum*, jag är obeväpnad.

WARJOTET, *v. a. armare*, beväpna. Warjotum, *armatus*, beväpnad.

WARKOK, *n. a. providus, ſibi proſpiciens*, omhugſam, omtänkſam.

WARKOT, *v. a. acquirere, ſtudio & induſtria comparare*, förſkaffa, med omtanka och flit förvärſva. Warko allafat mab tarbahah, *provide te iſtis, quibus opus habes rebus*, förſe dig med det du behöfver. Warkogätet, *inchoativ.* begynna förſkaffa.

WARO, *merx*, vara, *vid.* wahro.

WARPE, *n. ſ. jactus retis*, varp, notvarp. Eime aktekit qwelit tane warpen ådtjo, *hoc jactu retium nullos cepimus piſces*, vi fingo inga fiſkar i detta varpet.

WARR, warra, *n. ſ. ſanguis*, blod, menniſkjo blod. *De ſanguine imprimis humano*, *cfr.* male. Warrab kålketet, *ſanguinem effundere*, utgjuta blod. Warra kålkem, *profluvium ſangvinis*, blodgång. Warra puotſelwas, *idem*. Warra lawe, *conſobrinus, germanus*, köttſligt ſyſkone barn. Warrapſek, *lividus ob cruorem extravaſatum*, blodig och blå. Warr-apſeki ſwaſkot, *ad livorem usque flagellare*, piſka blodig och blå. Warra bitta, *gutta ſanguinis*, blod droppa. *Fenn.* weri, *ſanguis*. Warratak, *caſ. neg. ſine ſanguine*, utan blod.

WARRAS, *n. a. recens*, färſk. Warras qwele, *piſcis recens*, färſk fiſk. Warras laipe, *panis recens coctus*, nybakadt bröd. Warras piärgo, *caro recens*, färſkt kött.

WARRES, *n. a. ſanus, bene valens*, friſk, ſund. Warres leb, *proſpera ſum valetudine*, jag är friſk. Warreſen takket, *ſanare*, läka, hela. Warres wuot, *valetudo integra*, hälſa. Warres wuoti witt pätet, *convaleſcere, ſanitatem recuperare*.

WARRESTAKKEJE, *n. a. ſalutaris, ſalubris*, hälſoſam. *Recentior eſt vox auctorum, qui in lingua Lapponica hoc deſideraverunt vocabulum.*

WARRET, *v. n. celeriter accurrere*, haſtigt, löpa til. Warre tokko, *curre illuc quam citiſſime*, löp haſtigt dit. Warri ulkos kåteſt, *ſubito & celeriter ex caſa exibat*, han gick ſkyndſamt ut. Warren wuolgi, *currendo abibat*, han for bort löpandes, *cfr.* laptjet. Warreſtet, *dimin.* litet löpa. Warregätet & warrejet, *inchoat.* begynna löpa.

WARREM, *n. ſ. curſus*, lopp.

WARRASMOWET, *v. n. ad bonam redire valetudinem*, blifva friſk. Kåſſe tatt puotſeje warrasmowi, *cum convaleſceret ægrotus*, när den ſjuke blef friſk.

WARRESIKT & warraſt, *adv. bona cum*

valetudine, friſkt, ſundt. Warraſt wieſob, *bona ſum valetudine*, jag mår vål. Warreſt, *id.*

Warrok, warrokwuot, *vide* warres.

Warrot & warrotak, *n. ſ. proſpera valetudo*, hålſa, ſundhet. Warrotaken låh talle almatjeh fårten ſaijen, *ubique locorum nunc bene valent homines. It.* warrotakeh, *plural. ſalus*, hålſning. Sardnoi attje warrotakit pardnaſas, *pater filio ſalutem dicebat*, fadren hålſade ſin ſon. Sardno ſunji ådna warrotakit muſte, *ſalutem plurimam ei a partibus meis dicito*, hålſa honom rått mycket ifrån mig.

Warrteles, *n. a. qui facile ſanguinem emittit*, ſom lått blóder. Warrteles njuone, *naſus hæmorrhagiæ obnoxius*, nåſa ſom lått och oſta blóder, *cfr.* warr.

Warrtet, *v. n. ſanguinem mittere, ſanguinare*, blóda. Kåta warrta, *ſanguis e manu emanat*, handen blóder. Njuone warrta, *naſus ſanguinis laborat efſluxu*, nåſan blóder. Warrteſtet, *dim.* litet blóda. Warrtajet, & warrtegåtet, *inchoativ.* begynna blóda. Njuoneh warrtajin, *(plural.) naſus incipiebat ſanguinare*, nåſan begynte blóda, *vid.* warr.

Warrteje, *qui ſanguinem mittit*, blódande, en ſom blóder.

Warrtem, *n. ſ. ſanguinis emanatio*, blódande. Warrtemeſt orroji, *ſanguis deſinebat emanare*, det uphórde at blóda.

Warrtetet, *v. a.* ſanguinem *effundere, ſanguinis profluvium efficere*, utgjuta blod, fórorſaka blódning. Taiwai le fodn mo warrtetam, *is ſæpe ſanguinem meum effluere fecit*, han har oſta kommit mig at blóda.

Wars, *formula eſt indignantis quid & exclamantis.* Die li wars, *o! rem infeſtam*, det var en ſtygg ſak, *cfr.* hita. Pardnekuts wars idtji takka nau, kokte mon kottjom lijeb, *puerulus nequam ita non faciebat, atque ego juſſeram*, den elaka poiken gjorde ej ſå, ſom jag hade befallt.

Warse, *n. ſ. modus, ratio*, ſått. Pako warſe, *adagium, loquendi formula*, ordſpråk, ſått at tala. *Fenn.* Sanan parſi, *adagium. Auſtral.*

Wartahet, *v. a. contemplari, oculos intendere*, beſkåda, fåſta ógonen på. Mab lepet wartahemen? *quid intuemini?* hvad ſen i efter? Wartahib mai, walla idtjib kuit ſo wuoidnet ådtjo, *oculos quidem intendebam, tamen illum videre non potui.* Wartahaſtet, *dimin.* litet ſe efter. Wartahatjet, *inchoativ.* begynna ſe efter.

Warto, *verruca*, vårta.

Wartok, *n. a. in alterutram partem propenſius iens, de iſtis cymbis imprimis dicitur, quæ dum remis aguntur, curſu directo non feruntur, verum ad alterutram partem inflexo*, windrodd, ſåges om båtar, ſom ej gå rått fram, når man ror.

Wartot, *v. n.* Tat wadnas warto, *cymba hæc remis agitata curſu fertur obliquo*, denne båten år vindrodd. Wartoſtet, *dimin.* vara litet vindrodd. Wartogåtet, *inchoativ.* begynna blifva vindrodd.

Waset, *v. n. præterire*, fara fórbi. Taggo waſi, *hac præteribat*, han for hår fórbi. Te le tat jape waſam, *jam hic præ-*

præteriit annus, nu år detta året förflutit. Wasi faut, *mox præteribat*, han for straxt förbi. Puotselwas juo le wasam, *morbus jam remisit*, sjukdomen har nu gifvit sig. *It. antecellere*, öfverträffa. Rike pakto sodn mo wasa, *ille me divitiis antecellit*, han öfverträffar mig i rikedom. Waseje, *præteriens*, en som far förbi. Wasestet, *dimin.* fara litet förbi. Wasajet & wasegåtet, *inchoativ.* begynna fara förbi. Ko wasegåti, *cum præteriret.*

Wasetakes, *n. a. vide* tåssjaneje.

Wasem, *n. s. transitus*, förbifart.

Wasetet, *v. a. facere ut prætereat*, låta fara förbi. Wasetet kalkebe tab rasjob, autest ko wuolgebe, *exspectabimus primum donec hæc transierit pluvia, antequam abimus*, vi skole först låta detta rågnet gå förbi, innan vi fara bort.

Wasjek, *infortunium, vid.* wahak.

Wasko, *n. s. instrumentum rasorium, aut quo aliquid purgatur*, et wårktyg at skafva med, eller och hvarmed något göres rent. *Fenn.* huiska.

Waskot, *v. a. radere*, skrapa, skafva. Skuopain karrab waskot, *instrumento rasorio corticem abradere*, skafva af barken med et skafjårn. *It.* welkit waskot, *nomina delere, quæ quis debet delere*, stryka ut ens skuld utur boken. Erit waskot, *detergere, delere*, bortskrapa, utstryka. Nammab erit waskot, *nomen delere.* Waskostet & waskestet, *dimin.* litet skrapa eller skafva. Waskogåtet, *inchoativ.* begynna skafva eller skrapa.

Waskom, *n. s. rasio*, skrapning.

Waskotet, *v. a. radendum curare*, låta skrapa.

Wassjatem, *n. s. tædium, fastidium*, ledsna, *cfr.* suttem.

Wassjatowet & *contr.* wassjatet, *tædio capi, fastidire*, få leda, ledsna. Te taste wassjatowab, *jam hoc fastidio, hoc me amplius non delectat*, nu ledsnar jag hårvid. *Cum ablativo semper construitur, vid.* suttet, *id.*

Wassjatowem, *vide* wassjatem, suttem.

Wassje, *n. s. odium, inimicitia*, hat, ovånskap. Sijen kaskan le wassje, *inimicitia inter illos est.* Wassjewuot, *Eph.* 2: 14. *id.* Wassjetak, *cas. negativ. sine odio*, utan hat. Wassjats, *dimin.* litet hat. *Fenn.* wiha, *odium.*

Wassjain *sive* wassjanje, *n. a. osor, odio accensus*, hatefull, håtsk. Harbmat le sodn wassjanje munji, *mihi is inimicissimus est, magno apud illum odio sum*, han år mycket håtsk på mig.

Wassjel, wassjeles, *n. a. sedulus, laboriosus*, flitig, idog. Harbmat wassjel le sodn, *valde is est sedulus*, han år ganska flitig. *Comparat.* wassjelub & wassjelubbu, flitigare. Wassjelumus, den flitigaste. *Fenn.* wijtseliås, *gnavus.*

Wassjelit, *adv. gnaviter*, oförtrutit. *Comparat.* Wassjelubbut, flitigare, mera flitigt. *Superlat*, wassjelumust, måst flitigt.

Wassjet, *operam navare curare*, vårda sig, idas. I sodn wassja parget, *is laborare non curat*, han vårdar sig ej at arbeta. Ib wassja kuldelet, maite todn hålah, *quod dicis exaudire non curo*, jag bryr mig ej om at höra hvad du såger, *cfr.* Wassjel. *Fenn.* wijtsin, *operam navo.*

Wassjolats, *n. a. inimicus*, fiende, ovån.

ovån. Jus to wassjolats pårreſtowa, *ſi inimicus tuus eſurit.*

Wassjotet, *v. a. odio habere, odiſſe*, hata. Wassjotab tijab, *vos ego odi*, jag hatar eder. Wassjotowet, *paſſiv*, hatas. Tije kalkebet wassjotowet kaikiſt, mo namman diet, *eritis omnibus exoſi, propter nomen meum*, *Luc. 21: 17.* Wassjotaſtet, *dimin.* litet hata. Wassjotatjet, *inchoativ.* begynna hata, *cfr.* wassje.

Wassjoteje, *oſor*, hatare.

Wassjotakes, *n. a. odioſus*, förhatelig.

Wassjotattem, *n. ſ. odium invidia*, hat, afvund. I tija wassjotattem liſi, *odium veſtrum & invidia nihil valet.*

Wassot, *valere*, förmå. Idtjib piåggaſt wasso ſokket, *ob procellam, non valebam remigare*, jag förmådde ej ro, för ſtormen ſkull. Ih todn munji wasso famoi kauto, *viribus tu mihi non es par*, du är mig ej vuxen i anſeende til krafterna.

Waſt, *adv. rurſus, iterum*, åter, återigen. Waſt jåtta ſodn, *iterum dicit.*

Waſtadus & waſtates, *n. ſ. reſponſum*, ſvar, *cfr.* waſtetet. *Fenn.* waſtaus, *reſponſum.*

Waſtanje, *reſponſans, qui lubenter reſpondet*, en ſom gårna ſvarar, genſvarig.

Waſte, waſtes, *n. a. turpis, deformis*, ſtygg, ful. Waſte le tatt, *iſtud turpe eſt*, det är fult. Waſtes pargo, *actio turpis, malefactum*, ſtygg gårning, elak gårning. Waſtes hål, *ſermo obſcenus*, fult och oanſtåndigt tal. *Comparativ.* waſteb, *turpior*, fulare. *Superlat.* Waſtemus, den fulaſte. Waſteswuot, *ſubſt. turpitudo, fœditas*, fulhet, ſtyggelſe. Waſteſlaka, *adv. turpiter*, fult, ſtyggt.

Waſtahet, *v. a. deteſtari, abominari, proprie cum aliquid, quod turpe eſt faſtidimus*, ſtyggas vid, tycka at något år ſtyggt. Jubmel waſtaha ſtuoraſtallejit, *Deus ſuperbos faſtidit*, Gud ſtygges vid de högfärdiga. Waſtahab tabb neitab, *nimis illa mihi puella videtur deformis.* Waſtahatjet, *inchoativ.* begynna ſtyggas vid.

Waſtahaddet, *v. a. frequ. id. qu.* waſtahet.

Waſtahem & waſtahaddem, *n. ſ. diſplicentia, deteſtatio, tædium*, ſtyggelſe, leda, miſshag.

Waſtet, *adv. turpiter*, fult. Waſtet hålet, *obſcena loqui*, tala oanſtåndigt. Waſtet ſtåket, *turpiter ludere*, leka oanſtåndigt. *Comparat*, waſtebut, fulare. *Superlat.* Waſtemuſt, aldrafulaſt.

Waſtok, *n. a. deformis, vide* waſtes.

Waſtot, *v. n. turpem fieri*, blifva ful. Almats waſto, ko wuoraſtowa, *homo dum conſeneſcit, minus fit formoſus*, menniſkan blir fulare når hon blir gammal. Ko låpti kaik mo tawerit, te leb waſtom ſunji, *poſtquam bona mea omnia conſumſit, turpis ei viſus ſum*, ſedan han har förtårt alla mina ågodelar, år jag blefven ful i hans ögon. Waſtoſtet, *dimin.* blifva litet fulare. Waſtogåtet, *inchoat.* begynna blifva ful.

Waſtotet & waſtotattet, *v. a. turpem reddere, deformare*, göra ſtygg.

Waſtetet, *v. a. reſpondere*, ſvara. Ib mon waſtete maitek to hålai nal, *ad dicta ego tua nihil reſpondeo*, jag ſvarar ingen ting på det du ſåger. Auteſt

test wastetet, *caussam dicere, oratione defendere*, med tal förswara, försäkta sin sak. Autest wasteteje, *defensor, paracletus*, förswarare, föresprâkare, *in Theolog.* Wastetastet, *dimin.* litet swara. Wastetatjet, *inchoativ.* begynna swara. *Fenn.* wastan, *oppono, respondeo.*

WASTETEJE, *respondens, qui respondet*, en som swarar. Autest wasteteje, *paracletus, vid. supra* wastetet.

WASTETEM, wastetes, *n. s. responsio*, swar. Autest wastetem, *aut* wastetes, *defensio verbis facta*, förswar.

WASTOSTALLET & wastostet, *v. a. frequ. id. qu.* wastetet. *It.* Wastostallet, *obloqui*, säga emot, gensäga.

WATEK, *n. s. donum sive munusculum, quod pauperibus & imprimis infantibus datur*, en allmosa eller gåfwa åt fattiga, och i synnerhet åt barn.

WATET, *v. a. eleemosynam expetere sive aliquod ad vitam sustentandam necessarium munusculum, mendicare*, begåra almosor, tigga. Pardne le tjetsebs watemen, *puer a patruo expetit donum, imprimis cibi portionem, uti mos est Lapponum, qui liberos a teneris hujusmodi ciborum mendicationi assvescere sinunt, id quod apud illos decorum est & licitum.* Lapparne tillåta sina barn, at tigga sig mat, hwilket hos dem ej holles för skamligit. Wateje, *particip. præs. mendicans, cibum petens*, en som tigger eller begår mat. Watestet, *dimin.* litet begåra eller tigga. Wategåtet, *inchoativ.* begynna tigga.

WATJA, watjew, *rangifer fœmina*, renko, waija. Watja ålo, *grex rangiferis fœminis constans*, en hjord af ren-kor.

WATJAT & watjo, *aër frigidus cum vento vehementiore*, kall blåst. Nuortelw watjat, *ventus frigidus borealis*, kall nordlig wind.

WATJOS, *bacillum, cui pisces affiguntur sole & aëre torrendi*, en kåpp, at hånga up fisk på at torkas.

WATJOSTET, *v. a.* Qwelit watjostet, *pisces bacillis affigere, ut sole & aëre torreantur*, hånga up fisk på kåppar at torkas.

WATNAS, *scapha, vide* wadnas.

WATS, *chirotheca lanea, v.* fats.

WATTER, *verruca*, wårta, *vid.* warto.

WATNET, wattnet, *v. n. extendi*, utspånnas. *It. extendi posse, remittere*, kunna utdragas, gifwa efter. Njuoska rerte watna, *corium humectatum remittit, sive extendi potest*, wått låder kan dragas ut. *It.* wattni tasa, *hic moriebatur, de bestiis plerumque dicitur*, han dog hår, säges om oskåliga djur. Wattnestet, *dimin.* gifwa litet efter el. kunna utdragas. Wattnegåtet, *inchoativ.* begynna at kunna utdragas. *Fenn.* wenytån, *extendo &* wenyn, *extendi possum, remitto.*

WATTNEJE, *remittens, qui relaxari potest & extendi*, som låter utstråcka sig, som gifwer efter. *Laxus, relaxatus*, slapp.

WATTNETET, wattnatallet, *vid.* wanatet, wanatallet.

WATTNETAKES, *n. a. vide* wanatakes.

WATTSA, watts, *nix recens, quæ quantitate exigua nuper decidit*, ny snö, som nyss har snögat, til liten myckenhet. Åddå wattsan nautit qworet, *vestigia ferarum & bestiarum quærere, post nivis casum novissimum*, söka

fpårr efter djur på fnö, fom nyfs fallit. Wattfatja, *dimin. idem.*

WAULE, *n. f. barathrum, profunditas major aquarum*, ftort djup, mycket djupt vatten, *cfr.* jårto.

WAULAJES, *n. a. profundus*, djup. Waulajes jaure, *lacus profundus, barathris abundans*, en mycket djup fjö.

WAUTET, *v. n. irretiri, adhærefcere*, faftna, faftna faft, infnårjas. Qwele wauta werbmai, *pifcis reti irretitur*, fifken faftnar i nåtet. Kerres wauti, *traha adhærefcebat*, flåden faftnade faft, *cfr.* tabranet.

WAUTETET, *v. a. irretire, adhærefcere facere*, fnårja, låta faftna.

WAX, *cera*, vax.

WAXET, *v. n. vide* wakkfet.

WE, *interj. væ*, ve. We wåraldi, *væ mundo*, ve verlden, *Matth. 18: 7.*

WEBJET, *involvere fe, irretiri*, invekla fig, fnårjas. Qwele webji werbmai, *pifcis reti fe irretiebat*, fifken fnårde fig i nåtet.

WEDDE, *ramulus radicis arboris cujusdam*, en gren af roten på et tråd. Wedde kare, *vas ex tenellis arborum radicibus factum*, et kåril eller en flåtad korg af fina trå rötter. Weddit kefet, *hujusmodi radices evellere*, draga up fina trå rötter utur jorden. *Radicibus abiegnis fæpius utuntur corbes dum faciunt, quam radicum betularum viminibus, quia illæ ufui diutius infervium. It. tranfl. in plural.* weddeh, *magnates, magiftratus*, ftora herrar, öfverhets-perfoner, *cfr.* åiwe. Weddeh påteh, *magnates veniunt*, befålhafvande Herrarne komma. Weddats, *dimin. radix tenella arboris five radicis vimen tenellum*, en liten fpåd telning af en trå rot.

WEDDET, *v. a. vincire*, binda, *v.* tjadnet.

WEDDAR, *ripa, littus, vide* wådder.

WEDDASET, *fcaturire, vid.* wåddafet.

WEDTJET, *v. a. apportare &c. vid.* wådtjet.

WEFTE, *n. f. trama*, inflag, *vide* fliwe.

WEJA-ÅBBÅ, *adv. forfan*, kan hånda. Jus weja-åbbå påta, *fi forfan venerit.*

WEJATET, *v. a. polire*, fåja, *vid.* wåjatet.

WEIDAR, *venator, venatorius*, jågare, jågeri tilhörig. Weidar piådnak, *canis venaticus, aut qvi diligenter feras indagare laborat*, en jagt hund, en hund fom år flitig at upföka vildt.

WEIDET, *v. a. venari*, jaga. *It.* weidet & weides muor, *vide fupra* waites muor, waitet.

WEIDEM, *n. f. venatio*, jagt. Weidem werbme, *rete venatorium*, jågare-nåt.

WEIDELES, *n. a. vide* weiteles, weito.

WEJEK, *pifcis minufculus*, en liten fifk unge. Wejekit piwtet, *pifces minufculos captare*, fånga fmå fifk ungar. *De falmonum prole imprimis dicitur*, fåges oftaft om laxungar.

WEJEL, wejeles, *n. a. robuftus, validus*, ftark. Wejeles ålma, *vir robuftus*, en ftark man. Wejelub, *comparativ.* ftarkare. *Superlat.* Wejelumus, den ftarkafte. Wejelumus le fodn, *validisfimus ille eft*, han år den ftarkafte.

WEJELIT, *adv. valide, cum robore*, med ftyrka, ftarkt.

WEJET, *v. a. valere*, förmå, orka. Ib weje palet, *fodere non valeo*, jag orkar ej gråfva. Idtjin weje tabb tuoret, *non illud valebant elevare, Joh. 21: 6.* Wejeje, *qui valet*, en fom orkar eller förmår. Wejeftet, *dimin.* förmå något

got litet. Wejegâtet, *inchoativ.* begynna fórmå. *It. alterum inchoativ.* wejajet, *convalescere incipere, viribus accrescere*, begynna vederfås, åter få sina krafter. Juo le wejajemen, *jam incipit convalescere*, han bórjar nu blifva frisk. Ko wejaji, *cum convalesceret. Obs.* wejet *etiam dicitur de illo aut illa re, quæ aliquem aut aliquam rem quocunque modo, ut pondere, aut alio antecellit. Fenn.* woida, *valere, posse &* wåki, *robur, cfr.* aibmotet.

Wejem, *n. f. potestas*, fórmåga.

Weike, *orichalcum*, måssing. Weike paste, *cochleare orichalceum*, måssings sked. *Obs. in superstitionibus orichalcum adhibuere Lappones, eique omne aliud postposuere metallum, ipso non excepto argento, nam auro caruerunt carentque adhuc, argento contenti inaurato.*

Wejo, wejotebme, *vid.* wåjo *&c.*

Wejok, *n. a. validus, vide* wejel.

Wejot, *v. n. viribus destitui*, blifva kraftlós, fórlora krafterna. Wejoi tassan, *illic viribus destitutus jacet*, han ligger dår utan krafter.

Weisa, weis, *n. a. vide* heitenes. Weisa pelak, *idem. It. transl. de hominibus, pertinax*, envis.

Weisa, *n. f. cantus, cantilena*, sång, visa.

Weiset, *canere*, sjunga, *vide* laulot. *Fenn.* weisan, *cano.*

Weiteles, *n. a. licentiosus*, sjelfsvåldig. Weitelesen qwotsa, *justo sit liberior & solutior*, han blir fór mycket sjelfsvåldig. Weiteles orrot sita, *vult esse licentiosus*, han vill vara sjelfsvåldig, *cfr.* wåito.

Weito, weitok, weitostattet, *v.* wåito *&c.*

Wekke, *n. f. auxilium*, hjelp, biſtånd. Stuora wekken sodn munji orrot kalka, *magno is mihi erit adjumento*, han skal vara mig til stor hjelp. Wekkeb maddet, *auxilium implorare*, begåra hjelp. Wekkin påtet, *opem ferre, adjuvare*, hjelpa, komma til hjelp. Wekketak & wekket, *cas. negativ. sine auxilio & adjumento*, utan hjelp. Wekkats, *dimin.* liten hjelp.

Wekkes, *n. a. multus*, mycken. Wekkes almats, *multus populus, magna hominum turba*, stor folkhop, mycket folk. Wekkes qwele, *multi pisces, sive magna piscium multitudo*, mycken fisk. *Interd. accipitur adverbialiter, e. gr.* Harbmat wekkes, *valde multum*, ganska mycket, *cfr.* wåkk.

Wekketet, *v. a. adjuvare, opem ferre, opitulari*, hjelpa, góra bistånd. Åtjasit le sodn wekketam, etjebs i matte wekketet, *aliis opem tulit, semetipsum juvare non potest*, han har hulpit andra, sig sjelf kan han ej hjelpa. Wekketeje, *adjutor, qui juvat*, hjelpare. Wekketeje li sodn, *adjutor is erat.* Wekketastet, *dimin.* hjelpa något litet. Wekketatjet, *inchoat.* begynna hjelpa.

Wekkeles, *adjuvandi benignus, qui opem lubenter fert*, hjelpsam. Wekkeleswuot, *subst.* hjelpsamhet, *minus in usu sunt, usitatius autem* wekkatalleje *&* wekkatallem.

Wekketem, *n. f. opis, opis porrectio*, hjelp, hjelpande. Akta kito wekketemestat, *gratias tibi ago ob opem latam*, tack fór din hjelp.

Wekkatallet, *v. a. frequ. & intensiv. adjuvare*, hjelpa, bispringa. Wekkatalla

talla tat álma, *sæpe & semper ille opem porrigit*, den mannen räcker altid hjelpsam hand. Wekkatalleje, *ad juvandum propensus*, benägen at hjelpa, hjelpsam.

Wekkatallem, *opis largiter lata*, *ad juvandum pronitas*, hjelp och biträde, hjelpsamhet.

Wekses, wekſak, *n. a. robustus*, stark. Wekses álma, *vir robustus*, en stark karl. Wekses herke, *rangifer vectarius vegetus & validus. Transl.* wekses parret, *vorax*, *qui multum edit*, stor-ätare. Kaik-wekses, *omnipotens*, alsmägtig. *Comparat.* weksab, *robustior*, starkare. Weksab leb mon tuste, *te ego sum fortior*, jag är starkare än du. *Superlat.* weksaimus, den starkaste. Wekseslaka, *adv. potenter*, *valide*, starkt, med styrka. Wekseswuot, *subst. robur*, *potestas*, styrka, starkhet. *Fennon.* wäkewys, *potentia.* Kaik-wekseswuot, *omnipotentia*, alsmägtighet.

Weksastallet, *v. n. vires ostentare*, skryta af sina krafter. Weksastalla paijel meren, *ultra*, *quam revera est*, *se robustiorem ostentat*, han skryter af större styrka, än han äger.

Weksok, *n. a. id. qu.* wekses. Weksokats, *dim.* något stark.

Weksot, *v. n. robustum fieri*, *viribus augeri*, blifva stark, få krafter. Weksom le sodn autotjist, *robustior quam antea factus est*, han har blifvit starkare än förut. Weksostet, *dim.* blifva litet starkare. Weksogätet, *inch.* begynna blifva stark.

Weksotet & weksotattet, *v. a. corroborare*, *vires addere*, styrka, föröka krafterna. Jubmel weksota mijab, *Deus vires nobis largitur*, Gud förlänar oss krafter. Weksoteje, *corroborans*, den som styrker.

Weksotem, *corroboratio*, styrkande.

Wela, *adv. saltem*, åtminstone. Jus wela tabb tetet lulib, *si istud saltem scirem*, om jag ändå viste det. Todn le wela tabb takkam, *tu saltem id fecisti*, du har åtminstone gjordt det.

Welde, *n. f. potestas*, *jus*, magt, rättighet. Ko maina weldin sodn, *proprie: quasi cum quo jure is*, *i. e. quasi jus haberet.* Konogasa welde, *regia potestas s. dominium*, Konunga-magt och välde. Herra-welde, *dominium*, herravälde. *Fenn.* walda, *potentia.*

Weldestallet, *v. a. arrogare sibi*, tilvålla sig. Sodn weldestalla tab wareb, *jus possessionis hujus montis sibi tribuit arrogatque*, han tilägnar sig ägande rätten af detta berget. Weldestallegätet, *inchoat.* beg. tilvålla sig.

Wele, *adv. plus*, *magis*, mera. Wele ja wele, *magis magisque*, mer och mer. Wele anje, *plus ultra*, *porro*, ännu mera, vidare, *it. adhuc*, ännu. *Fenn.* wielä, *adhuc.*

Welfot, *v. n. de avibus*, *imprimis de tetraonibus dicitur*, *dum ista quærunt loca*, *ubi nuptiæ erunt veneremque exercebunt*, *cfr.* kabbol, *quod de piscibus dicitur.* Welfot, säges om foglar, i synnerhet om tjädrar, då de samla sig til de ställen, där de ärna vina.

Welj, welja, *frater*, broder. Weljam, *frater meus*, min broder. Weljasat, *fratri tuo*, åt din broder. *vid.* wälj. *Fenn.* weli, *frater.*

Welkat, *n. s. albitudo*, hvithet.

Wel-

WELKE, *n. s. debitum, æs alienum*, skuld. Stuora welke, *debitum magnum*, stor skuld. Welkit makset, *debita persolvere*, betala skulderna. Welkas waldet, *mutuo sumere sive accipere*, bårga, taga på credit. Welkats, *dimin.* en liten skuld. *Fenn.* welca, *debitum.*

WELKES, *n. a. albus*, hvit. Welkes karwoin, *indumentis albis*, med hvita kläder. Welkes line, *linteum album*, hvitt linne. Welkesmuotok, *qui faciе est candida*, hvitlätt. Welkeswuot, *albitudo*, hvithet. *Fenn.* walkoinen, *albus.*

WELKET, *n. a. vid.* welkes. Welket ko muot, *albus ut nix*, hvit som snö.

WELKO, welkokes *&c. vid.* wålko *&c.*

WELKOK, *n. a. id. quod* welkes.

WELKOTET, *v. n. albescere*, hvitna, blifva hvit. Muoto welkoti, *facies pallescebat*, ansiktet bleknade. Welkotastet, *dim.* blifva litet hvitare. Welkotatjet, *inchoat.* begyn. blifva hvit.

WELKOTATTET, welkodattet, *v. a. album reddere*, göra hvit. Welkotatti ådnameb, *terram dealbabat (subintell. nix)*, snön gjorde marken hvit. Welkotatteje, *dealbans*, den som gör hvit.

WELLETET, *v. n. recubare*, lägga sig ner. Welleti ådnamen nala, *humi se prosternebat*, han lade sig ner på marken. Welletastet, *dim.* lägga sig litet. Welletatjet, *inch.* begynna lägga sig.

WELLAHET, *v. n. cubare*, ligga. Wellaha ja åda, *cubat dormiens*, han ligger och sofver. Wållahi sångosn, *cubabat in lecto*, han låg i sången. Wellaheje, *cubans*, en som ligger.

WELLOT, *n. a. cubans, prostratus*, liggandes omkull. *Interdum adverbialiter accipitur, ut reliqua adjectiva in* ot.

WELMES, *fluvius placide manans*, *locus aliquis fluminis cujusdam, ubi exigua est aquæ rapiditas*, stillt vatten i elfver, et ställe i en flod, där ingen särdeles ström är. *It. lacus angustior, qui ut ut longus, latus tamen non est*, en sjö som är lång och smal.

WELTET, *v. n. irritum fieri & falsum*, slå felt. Åh so pakoh welte, *verba ejus fide nunquam carent*, hans ord slå aldrig felt, äro altid trovärdiga. Wårrab sak i kalle pali welte, *mala quæ narrantur & infausta raro vera non sunt*, elaka tidningar äro oftast sanna.

WENKER, *crates, clathrum*, galler. Route wenkeri ja lasi kåteb warjelet suolekist, *clathris ferreis serisque domum a furibus tueri*, bevara huset ifrån tjufvar med järngaller och lås.

WEPPEW, *genet.* weppewen. *v.* wuoppe.

WEPSES, wepsa, *vespa*, geting. Wepsa pesse, *cellulæ vesparum*, geting-bo. Wepsah påsketeh, *vespæ pungunt*, getingarne stinga. *Fenn.* wepsainen, *id.*

WER, *orbiculus ligneus aut vimineus extremitati baculi affixus, quo utuntur Lappones nivem dum ingrediuntur, ope instrumentorum*, en kringla, som Lapparne sätta på ändan af rännstafven, *cfr.* sappek.

WERA, werak, *collis*, backe. Alla werakeh, *colles editi*, höga backar.

WERBME, *rete*, nät. Werbmeb jåddetet, *rete piscibus ponere*, sätta ut et nät för fisk. Heune werbme, *tela araneæ*, spinnel-nät. Werbmats, *dim.* et litet nät.

WERDET, *v. a. arborem cædere*, hugga i kull trå. Muorab werdi, *arborem cædebat s. securi prosternebat*, han hôgg i kull eller fålde trå. Werdestet, *dimin.* Werdegåtet, *inchoat.* beg. hugga i kull trå. Werdajet, *id.* Ko muorab werdaji, *cum cæderet arborem.*

WERDATAK, *n. s. strages arborum*, hygge, nedfåld skog.

WERE, *n. s. culpa*, skuld, fel. Kaik wereb munji wuoja, *omnem in me culpam transfert*, han skjuter hela skulden på mig. *It. adjective, iniqvus, injustus*, oriktig, orättvis. Wereh witteneh, *testes corrupti, qui integri non sunt*, falska vittnen.

WEREG, *vid.* wera, werak, *collis.*

WERES, *n. a. nullo sanguinis vinculo junctus*, oskyld, en som ej år i slågtskap. Weraseh mâi len, *cognati nos ambo non sumus*, vi bågge åro ej i skyldskap. Weres âlma, *testis*, vittne. *Ita dictus, quia cognatorum & consanguineorum non valent, testimonia.* Weres âlmait kåttjot, *testes adsciscere*, laga sig vittnen. Weres âlmai palen, *præsentibus testibus. Obs. apud auctores nonnumquam* weres *idem est atque insons*, oskyldig, *sed minus justum & ex confusione vocum Svecanarum* oskyld & oskyldig *ortum esse videtur. Fenn.* wieres, *peregrinus.*

WERET, *adv. inique, injuste*, orätt, falsk. Weret wittenastet, *falsum dicere testimonium*, vittna falskt. Weret duobmet, *iniqvum jus dicere*, dômma orättrådigt. *Dicitur etjam* weri duobmet, *cfr.* dôbmet.

WERME, *rete*, nåt, *vid.* werbme.

WERMO, *calor æstivus*, *vid.* pak.

WERREK, werreg, *n. s. genus, prosapia*, slågt, hårkomst. Tatte sabma werrekest le sodn, *ex eodem ille genere ortus est*, han år af samma slågt.

WERS, *versus*, vers. *Fenn.* wirsi.

WERTE, *n. s. pretium, quo quidquam emitur*, vårde, det man kôper fôre. Ib åstem werteb ane, *pretium quo emam non habeo*, jag har ej at kôpa fôre. Wertest wuobdet, *pretio vendere*, sålja fôr betalning. Juo le werteb waddam, *jam pretium persolvit*, han har redan gifvit betalningen. Wertats, *dim.* et litet vårde, ell. det man kôper fôre.

WERTETUS, *parabola*, liknelse. *Fenn.* wertaus, *id.*

WESJAT, *adv.* wesjat laike, *maxime desidiosus, pigerrimus homo*, ganska lat, en stor lathund. *Aliter nunquam occur.*

WESJEK, *talpa*, mullvada. Tjatse wesjek, *talpa aquatilis.*

WESJES, wesje, *n. a. imbecillis, infirmus*, svag, liten til krafterna. *Proprie defectum virium corporis indicat.* Aptsa wesje le sodn, *corpore is valde debili est*, han har ganska små krafter. Eme wesjes âlma, *vir natura debilis sive non robustus*, en af naturen svag man. Wesjeswuot, *imbecillitas*, svaghet. Stuor wesjeswuot, *imbecillitas magna*, stor svaghet.

WESJOT & *apud Lycksel.* wesjanet, *v. n. debilitari, imbecillum fieri*, fôrsvagas, blifva svag. Wesjom le autotjist, *debilior quam antea factus est*, han har blifvit svagare ån fôrut. Wesjostet, *dimin.* blifva litet svagare. Wesjogåtet, *incheat.* begynna blifva svagare.

WESOT, *v. n. vivere, vid.* wiesot.

WE-

WESTET, *v. a. vehere, magno labore trahere*, fóra, flåpa med ftor móda. Westeftet, *dimin.* Weftajet & weftegåtet, *incheat.* begynna flåpa.

WETJER, wettjer, *malleus*, hammare. Wetjerin tfabmet, *malleo tundere.* Wettjerats, *dim.* en liten hammare.

WEUDET, *v. a. producere*, framfkaffa.

WID, *n. a. latus*, *vid.* wides.

WIDAI, *adv. late*, vidt ikring. I fodn widai hålå, *multa is non effutit*, han år ej mycket vidtalig. *Comp.* widabut.

WIDETET, *v. a. dilatare*, utvidga.

WIDANET, *v. n. dilatari*, utvidgas.

WIDDEK, widdeg, *pinna pifcis*, fena på en fifk. Qwele widdekit adna juolki faijen, *loco pedum pinnas pifcis habet.* Widdekatta, *fine pinnis.*

WIDDERATS, *n. a. æqualis, par, qua vires vel alio modo*, jåmnlik i ftyrka eller eljeft.

WIDDOTET, *occidere*, nedergå. Peiwe widdot, *fol occidit*, folen går ner. Autel ko peiwe widdota, *antequam fol occidit*, fórr ån folen går ner.

WIDDOTAK, *n. f. occafus folis*, folens nedergång. Peiwe li widdotaken, *fol in occafu erat*, folen var i nedergången. Widdotem *idem &* widdo, *licet hoc rarius.*

WIDDSEL, *n. a. vanus, inanis*, fåfång, onyttig. Widdfel hål, *fermo futilis*, onyttigt prat.

WIDES, *n. a. amplus*, vid, *cfr.* kaljes.

WIDJA, *catena, imprimis ex orichalco*, kedja, måffings-kedja.

WIDNET, *v. a. vincere*, vinna. *It. fuperare, antecellere*, ófverträffa. Widni wele anje tat, *hoc adhuc præftantius eft*, detta år ånnu båttre. *It.* widnet *apud Auftr. id. qu.* wadnet. Widneftet, *dim.* litet vinna. Widnegåtet, *incheat.* begynna vinna.

WIDNAR, *victor, qui vincit*, fegervinnare, den fom vinner. Widnaren fodn fjaddi, *victor is evafit. It. præftantior*, båttre. *It. opifex, qui quid operatur*, arbetare. Gålle widnar, *aurifex*, gullfmed, *cfr.* widnohet.

WIDNEK, widnig, *n. f. victoria*, feger. *It. lucrum*, vinning, vinft. *It. adject. præftans*, båttre, fom ófverträffar. *Compar.* widnekub, *præftantior*, ånnu båttre, fórmer. *Superlat.* widnekumus, den båfte.

WIDNEM, *victoria*, feger.

WIDNETALLET, *v. n. vinci, devinci, fuccumbere*, blifva ófvervunnen, tappa.

WIDNETEKE, *invincibilis*, oófvervinnerlig.

WIDNJEL, *obliquus*, *vid.* wadnjel.

WIDNO, *negotium, officium*, góromål, fyfla. Widnobs takka, *opus fuum peragit*, han gór fit góromål. To le tatt widno, *tuum eft iftud negotium*, den fyflan år din. Widnotak, *caf. negativ. absque negotio*, utan góromål.

WIDNOHET, *v. a. operari, operam impendere*, arbeta, fyffelfåtta fig. Mab leh todn widnohemen? *quo occupatus es negotio?* hvad håller du på at fyfla med. Widnohaftet, *dimin.* litet arbeta. Widnohatjet, *incheat.* begyn. fyffelfåtta fig med, *cfr.* parget.

WIESA & wiefek, *n. f. bona*, egendom. Wiefa ålma, *vir bonorum, h. e. dives five opulentus*, en rik man. Tjabba wiefekeb fodn adna, *(ad verbum: divitias pulchras ille habet) valde ille eft opulentus*, han år rått rik, han år ganfka bemedlad.

WIE-

Wiesat, wiesad, *incola*, *qui alicubi habitat*, invånare, den som någonstädes bor. Ladde wiesat, *qui ruri habitat*, landtbo. *It.* wiesat, *vicinus*, granne. Palda wiesat, *vicinus*, granne.

Wiesatet, *habitare*, *degere*, bo, vistas.

Wieso, *n. f.* *domicilium*, hemvist. Tåbben le mo wieso, *domicilium meum illic est*, dår år min hemvist. Wiesoinis le, *in domicilio sive habitaculo suo est*, han år i sina hemvister. Wiesob tasa takkai, *hic cœpit commorari*, han tog hår sit tilhåll.

Wiesot, *v. n. vivere*, lefva. Man kukkeb wiesob, *quamdiu vixero*, så långe jag lefver. Åska kus sodn le wiesomen? *num ille adhuc in vivis est?* lefver han ånnu? *It.* maktes wiesoh? *ut vales?* huru mår du? Wiesob puorest, *bene valeo*, jag mår vål. Wiesoje, *vivens*, *vivus*, lefvande. Wiesostet, *dimin.* lefva litet. Wiesogåtet, *inchoat.* begynna lefva. Wiesojet, *id. it. convalescere*, friskna, blifva frisk.

Wiesojassa, *n. a. vividus*, *qui victurus est*, lifaktig, som skal lefva. Wiesojassa le tat mana, *infans hic victurus est*, detta barnet år lifligt.

Wiesom, *n. f. vita*, *vivendi ratio*, lif, lefverne. Wiesomebs sjåttetet Jubmelen kottjomen mete, *vitam suam ad mandatum Divinum accommodare*, stålla sit lefverne efter Guds bud. Wiesomebs puoretet, *vitam suam corrigere sive emendare*, båttra sit lefverne. Wiesom-nare, *vid.* nare.

Wiesotattet, *v. n. vivi posse*, kunna lefvas. I tane landen wiesotatte, *in hac regione vita sustentari nequit*, man kan ej lefva i detta landet.

Wiesotatteje, *cum quo facilis est conversatio*, *in conversatione jucundus*, umgångsam, artig i umgånge.

Wiesotallet, *v. n. valere*, må. Maktes wiesotallebet? *ut valetis?* huru mån j? Wiesotallab puorest, *bene valeo*, jag mår vål.

Wiesotalleje, *aliquantum dives*, *qui quæ ad vitam sustentandam necessaria sunt habet*, någorlunda förmögen, en som har at lefva utaf. Puore wiesotalleje, *satis opulentus*, vål behållen, tåmmeligen rik.

Wiesotet, *v. a. vivere permittere*, låta lefva. Wiesotet kalkab tab kalbeb, *vitulum hunc vivere permittam*, *non mactabo vitulum hunc*, jag skal låta denne kalfven lefva.

Wiessetet, *v. n. defetisci*, tröttna.

Wifer, *vid.* wihter.

Wiget, *v. a. consecrare*, *initiare*, viga. Herran wiget, *sacris initiare*, viga til Prest. *Fenn.* wihin, *id.*

Wigem, *n. f. initiatio*, vigning.

Wigget, *eniti*, *allaborare*, bemöda sig, vinlägga sig. Wiggab mai naute takket, walla ib aibmote, *ita facere allaboro*, *sed non possum*, jag bjuder vål til at få göra, men jag kan ej. Wigga neitait, *virgines amat.* Wiggeje *allaborans*, en som bjuder til. Wiggeje pele, *pars contendens.* Wiggestet, *dimin.* litet bjuda til. Wiggagåtet, wiggegåtet, *inchoat.* begyn. vinnlägga sig.

Wiggem, *n. f. nisus*, *conatus*, vinnläggning, försök.

Wiggetet, *v. a. nisu quidquam efficere allaborare*, med bemödande tilvåga bringa. Naute mon tabb wiggetab,

istud

istud ego illa ratione efficere cupio, jag vil utrâtta det på det fâttet. Skolei kalkab pardnam wiggetet, *filium meum in Scholam recipiendum curabo*, jag fkal laga, at min fon kommer i Schola. Wiggetatjet, *incboat.* begynna at tilvåga bringa.

WIHTER, *nodus in arbore*, knôl på et trå. *Norrl.* vrid. Wihter kare, *vas ex tali nodo arboris excavatum*, et kâril, fom år gjordt af en fådan tråknôl. *Norrl.* vridfkål.

WIJET, *v. a. vid.* waijet.

WIJOR, *n. f. qualitas*, befkaffenhet. I tann wijor teto, *istius rei ignota est qualitas & constitutio*, man vet ej den fakens befkaffenhet.

WIKATET, *minari*, *verbera intentare*, hôta, vilja flå til. Sutte pali wikati, uttje wanes jutte idtji flâwa, *verbera multoties intentabat & parum defuit quin verberaret*, han hôtte många gånger och hade få når flagit til. Wikataftet, *dimin.* hôtta litet.

WIKE, *n. f. vis*, magt, kraft.

WIKET, *ponderare*, våga.

WIKK, *adv. velociter*, fort, haftigt.

WIKKE, *n. f. caussa*, *culpa*, orfak, fkuld. Kå li wikken taffa? *cujus id factum est culpa?* hvilken var orfaken dertil? Åh le wikkeh, *culpa est nulla*, *nihil commissum est mali*, det år ej något fel begångit. Wikketak & wikket, *cas. negativ. sine culpa*, utan fel, utan fkuld. Wikkats, *dimin.* liten orfak, et litet fel, *Fenn.* wica, *culpa*.

WIKKALATS, *n. a. qui in caussa est*, *reus*, den fom rår fôr, vållande, fkyldig, brottflig, *cfr.* laikokes.

WIKKETEBME, *n. a. innocens*, *insons*, ofkyldig. Wikketes, *id.*

WIKKESTET, *vid.* fwikkeftet.

WIKKET, *fluvius rapidus*, *v.* wakket.

WIKO, *lucta*, *certamen*, kamp. Wikon tjodtjo, *in lucta est*, han ftår i ftrid.

WIKOT, *v. n. luctari*, *certare*, kåmpa. Fårta pale wiko qweibmines, *semper cum socio certat sive litigat*, han tviftar altid med fin kamerat. Wikoje, *certator*, *certans*, en fom ftrider eller kåmpar, kåmpe.

WIKOTEJE, *defensor*, *propugnator*, fôrfåktare.

WIKT, *n. f. pondus*, vigt. *It. statera*, våg. Todn ih kalk adnet qwektelakats wikteb wuoffenat, ftuorab ja uttjeb, *non habebis duplicem libram in sacco tuo*, *majorem & minorem.*

WILETET, *v. a. celeriter aspicere*, haftigt fe på. Wileti munji & mo, *me adspiciebat*, han kaftade ôgonen på mig. Wilete tek, *aspice huc.* Wileraftet, *dimin.* litet kafta ôgonen på. Wiletatjet, *incboat.* begynna fe på. Ko wiletatji, *cum adspiceret.* *Fennice* wihladus, *lumen velociter exsplendescens & iterum evanescens.*

WILETEM, *n. f. adspectus*, påfeende.

WILJO, *n. f. voluntas*, vilja. *It. benevolentia*, *munificentia*, vålvillighet, frikoftighet.

WILJOKES, wiljok, *voluntarius*, *spontaneus*, villig, fjelfvillig. Wiljokeswuot, *benignitas*, benågenhet.

WILJOLATS, *munificus*, frikoftig. Harbmat le fodn wiljolats, *valde est munificus*, han år ganfka frikoftig.

WILL, wille, *vid.* wele.

WILLAI, *adv. respectu*, *vid.* kautoi.

WILLE & willeb, *adv. adhibetur & dicitur dum quidquam non curamus & flocci*

flocci facimus, *aut aliam ob caussam non curamus*. Wille-så sodn, *ad illum quod attinet*, *nihil est*, stor sak i honom. Willeb te, jus pednikit ådtjob, *si pecunias accepero*, *nihil reliqua curo*, likom då, om jag får pengar.

Willet, *v. n. aberrare*, *longe recedere*, gå fór vida, gå långt bort. Willei ila kukkeb muste, *longe nimis a me aberrabat*, han for fór långt bort ifrån mig. Willei metsai, *in silvam aberrabat*, han for bort i skogen. Willestet, *dim.* gå något långt bort. Willegåtet, *inch.* begyn. fara långt bort.

Willetet, *v. a. in errorem inducere*, *errare facere*, fórvilla, fórleda. Willeteje, *seductor*, fórledare.

Willoh, *n. f. ortus aut occasus solis*, upgång eller nedergång. Peiwe le Willohesne, *sol est in horizonte*, solen år lågt ner på himmelen. Iddietes willohn, *oriente sole*, vid solens upgång, *cfr.* klimpot.

Willsjes, *n. a. malevolus*, *malignus*, illvillig, ondskefull.

Wilpa, wilpes, *hypocrita*, *specie externa fallens*, skrymtaktig, *cfr.* hårwastalleje. Wilpawuot, *hypocrisis*, skrymteri. *Fenn.* wilppi, *dolus*.

Wilpatebme, *n. a. non fucatus*, *qui sine hypocrisi est aut agit*, oskrymtad, upriktig, en som ej skrymtar. Wilpateke, *idem*.

Wilpatet, *v. n. titubare*, *vacillare*, snafva. *Transl.* wilpateh so pakoh, *verba ejus fide carent*, hans ord åro ej at lita på. Wilpatastet & wilpestet, *dim. idem.* Wilpatasti tat ålma, *hic vir titubans prolapsus est*, denne man snafvade, *cfr.* niallkestet.

Wilpot, *v. n. vid.* wilpatet. Wilpo tuoi tuok, *vacillat huc illucque*.

Wilsjelet, *v. a. furtim adspicere & raptim*, snegla, kasta ógonen på. Wilsjeli teke, *huc adspiciebat*, han kastade ógonen hit, *confer.* wiletet. Wilsjelastet, *dim. id.*

Wilte, *viarum ad latera declivitas tempore hiberno viatoribus traha iter facientibus molesta*, slång på vågar om vinteren.

Wimak, *adv. tandem*, omsider, *v.* sitta.

Wimses, *n. a. vertiginosus*, *vertigine & dolore capitis vexatus*, yr i hufvudet. *Fenn.* wimma, *animi deliquium*.

Wimsem, *n. f. vertigo*, *capitis confusio*, svindel, vimmelkantighet.

Wimsegåtet, *v. n. vertigine & capitis infirmitate vexari incipere*, begynna blifva yr i hufvudet.

Win, wina, *vinum*, vin. *It. & quidem sæpissime*, *spiritus frumenti*, brånvin. *Vinum omne appellant*, spanska wina. Winajukkeje, *vinipotor*, vindrinkare.

Windek, *fenestra*, fenster. *Dan.* windue.

Windet, *v. a. in errorem inducere*, *decipere*, fórvilla, fórfóra. Neitab windet, *puellam in stuprum illicere*. Windegåtet, *incboat.* begynna fórfóra.

Windsek, *n. a. malus*, *pertinax*, elak, envis. Windsek qwin, *fœmina mala*, en elak qvinna. Windsek påtsoi, *rangifer pertinax & indomitus*.

Wints, *apud Austral. cymba*, båt, *vid.* wadnas. *Fenn.* wenhe, *id.*

Wippet, wipet, *v. n. cunctari*, *detineri*, drója, blifva uppehållen. Ila kukkeb tåbben wippai, *diu nimis illic detinebatur*, han blef dår altfór långe uppehållen. Wippai påtemest, *quo minus*

nus veniret impeditus est, han blef förhindrad at komma. Wippeje, *cunctans*, *detentus*, en som dröjer ell. är förhindrad. Wippestet, *dim.* dröja litet. Wippegåtet, *inchoat.* beg. dröja, *cfr.* ajanet, katot. *Fenn.* wijpyå, *cunctari & wijpymus*, *mora*.

Wippem, *n. f. cunctatio*, drögsmål. To wippemest tat påti, *ex cunctatione tua istud venit*, det kom af dit drögsmål.

Wipsja, wipsje, *spira*, garnhårfva. Wipsjen kåselet, *in spiram convolvere filum.*

Wiratet, *v. n. versari*, *commorari*, vistas, dröja. Kolme peiwit tåbben wiratime, *tres illic dies commorabamur*, vi uppehöllo oss dår i tre dagar.

Wirbmok, *n. a. solers*, *attentus in agenda*, qvick, upmårksam.

Wirdetet, *v. a. ducere*, leda, föra, *vid.* tålwot.

Wirke, *n. f. munus*, *ministerium*, åmbete, *cfr.* ammat.

Wiro, *n. f. procella*, storm. Stuora wiro sjaddi, *magna facta est procella*, det blef et stort stormvåder. *Fenn.* pyry, *procella cum nivis casu & dispersione.*

Wiros, *n. a. procellosus*, stormande. Wiros jaure, *lacus procellosus.*

Wirret, *v. n. decolorari*, slåppa fårgen. Tat strud wirra, *decolor hic fit pannus*, detta klådet slåpper fårgen. Wirrestet, *dim.* litet slåppa fårgen. Wirregåtet, *inchoat.* begynna slåppa fårgen.

Wirretakes, *n. a. qui colorem facile amittit*, som lått slåpper fårgen. Wirretakes strud, *pannus*, *cujus facile vitiatur color*, klåde af ovaraktig fårg.

Wirrot, *v. n. propelli*, bortdrifvas. Kaddai wirrot, *ad littus propelli*, blifva drefven til lands, eller til stranden. Wirrostet, *dim.* blifva lit. drefven. Wirrogåtet, *inchoat.* begynna drifvas. *Dicitur imprimis dum vento cymbæ navigiaque aliquo propelluntur, coactu quodam & invitis gubernatoribus.*

Wirrtot, *v. n. immutari*, förändras. Wirrtom låh tah almatjeh autotjist, *homines hi nunc immutati sunt*, desse menniskor äro nu förändrade. I tast wirrto maite sodn håla, *quod dicit non immutatur*, *verba ejus fixa manent*, det han såger, det står fast. Wirrtostet, *dim.* förändras litet. Wirrtogåtet, *inchoat.* begynna förändras.

Wirrtom, *n. f. immutatio*, förändring.

Wirrtotet & wirrtotallet, *v. a. immutare*, åndra, förändra, *cfr.* målsot.

Wirtet, *v. n. necessum habere*, nödgas, vara nödsakad, *vid.* liwtet.

Wis, *mos*, *modus*, sed, sått. Wises mete, *pro more suo*, efter sit bruk, på sit sått.

Wisak, wises, *n. a. sapiens*, *prudens*, vis, klok. Wises ålmah lulle landist, *magi ex oriente. Oppos.* owisak, owises, *desipiens*, dåraktig, ovis. Wiseslaka, *adv. prudenter*, *sapienter*, visligen. Owiseslaka, *insipienter*, ovisligen.

Wiseswuot, *n. f. sapientia*, vishet. Owiseswuot, *insipientia*, ovishet.

Wisahet, *v. a. edocere*, låra, undervisa. Todn leh mo wisaham, *tu me edocuisti*, du har lårt mig.

Wisar, *præceptor*, *qui aliquem instituit aut edocet*, undervisare. *Interdum etjam in malam partem dicitur.*

Wisastallet, *v. n. se de sapientia jactare*, berömma sig af sin vishet. *It. dolo-*

dolose agere & astute, fôra sig listigt up, handla listigt. Wisastalleje, *qui astutia utitur*, en som brukar listighet. *Fenn.* wijsostelen, *sapiens viaei i volo.*

WISASTALLEM, *n. f. astutia*, listighet.

WISOK, wisokwuot, *vid.* wisak, wiseswuot.

WISKES, wisket, *n. a. luteus*, gul. Wiskeslakats, *aliquantum luteus*, gulaktig.

WISKETOWET & *apud Austr.* wiskanet, *v. n. luteum fieri*, gulna, blifva gul.

WISOT, *v. n. sapientem fieri*, blifva vis. *It. astutum fieri*, blifva listig.

WISSES, *n. a. certus*, viss. Mon leb wisses tann nal, *istud certo scio*, jag år viss derpå. *Comparat.* wissasub, vissare. *Superl.* wissasumus, den vissaste. Owisses, *incertus*, oviss. Wisseswuot, *certitudo*, visshet. *Opp.* owisseswuot, ovisshet.

WISSAST, *adv. certo*, visst. Tabb mon wissast tetab, *id ego certo scio*, det vet jag visst.

WISSJALES, wissjalit, wissjet, *v.* wassjeles *&c.*

WISSJE, *odium*, hat, *vid.* wassje *&c.*

WISSOK, *vid.* wisses.

WISSOTET, *v. a. certiorem facere, convincere*, underrätta, fôrvissa.

WIST, *adv. rursus, iterum*, återigen, *vid.* wast.

WISTE, *lichen rangiferinus*, ren-måssa. Wiste land, *regio lichene rangiferino abundans*, et land dår mycken renmåssa våxer. Ketjos wiste, *lichen excretior*, fullvuxen ren-måssa. Wistats, *dimin.* liten måssa.

WISTAJES, *n. a. muscosus, lichene rangiferino consitus*, bevuxen med renmåssa. Wistajes ådnam, *regio muscosa. Oppos. est*

WISTETEBME & wistetes, *n. a. lichene rangiferino carens*, måsslôs. Wistetes ware, *mons qui non est muscosus*, et måsslôst berg.

WISTAITOWET, *v. n. de lichene rangiferino dicitur dum accrescit*, såges om renmåssa når han våxer til. Te le tat ådnam wistaitowemen, *jam hæc regio consita fieri incipit lichene*, nu bôrjar detta landet blifva bevuxit med renmåssa. *Oppos. est*

WISTETOWET, *v. n. lichene nudari rangiferino, decrescere lichene*, blifva utan renmåssa, blifva måsslôs.

WISTESTET, *commorari, habitare*, vistas.

WISTOT, *id. atque* wistaitowet. Wistogåtet, *inchoat.*

WIT, wita, *n. num. cardinale, quinque*, fem. Wit laipeh, *quinque panes*, fem brôd. Witan aiken *five* wita pali, *quinquies*, fem gånger. Wita lokke, *quinquaginta*, femtio. Wita tjuote, *quingenti*, femhundrade. Wita lokke nalne, *quindecim*, femton. Wita kolmad lokkai, *viginti quinque*, tjugu fem. *Fenn.* wijs, *quinque.*

WITAD, *n. num. ordin. quintus*, den femte. Witad jape le tat, *quintus hic est annus*, detta år det femte året.

WITADES, *n. f. quinta pars*, femtedel.

WITADEST, *adv. quintum*, 5:te gången.

WITAS, *quini*, fem i sånder. Witas låh, *quini sunt*, de åro fem.

WITHER, witer, *nodus, vid.* vihder.

WITJATET, *v. n. de aëre dicitur & vento, dum frigescunt*, kallna til, blåsa kallt, *cfr.* watjat.

WITMOK, *vid.* wirbmok.

WIT-

WITSET, *v. a. torquere*, vrida. Witse mubbe pelai, *in alterum converte latus*, vånd om på den andra sidan. *It.* alo sodn munji witsa, *in me semper culpam transfert*, han skyller altid på mig. Witsestet, *dim.* lit. vrida. Witsegåtet, *inchoat.* begynna vrida.

WITSERTET, *garrire*, qvittra. Tsitsokeh witserteh metsesne, *passerculi in silvis garriunt*, sparfvarne qvittra i skogen.

WITT, *adv. rursus*, *iterum*, *vid.* wist.

WITT, *n. f. intellectus*, *vid.* miåla.

WITTA, *n. f. signum*, märke. Wittan tat kalka orrot, *istud indicio erit*, det skal vara til märke och tecken. Wittait piejet, *signa apponere*, sätta märken

WITTEN, *testis*, vittne. Wittenes kirje, *testimonium scriptum*, betyg, skrifteligit bevis. Wittenatta, *sine teste*, utan vittne.

WITTENASTET, *v. a. testari*, vittna, intyga.

WITTENASTEM, *n. a. testimonium*, vittnesbörd.

WITTENET, wittenus, *vid.* wittenastet, wittenastem.

WITTES, *n. a. certus*, *peculiaris*, viss, besynnerlig. Wittes ålma, *certus vir sive notissimus*, en viss och kånd man. Owittes, *incertus*, oviss.

WITTESWUOT, *certa ratio*, *certum*, visshet. *Oppos.* owitteswuot, ovisshet.

WITTASIT, wittasikt & wittast, *adv. certo*, *evidenter*, visserligen, med visshet. Wittast tetab, *certo scio.*

WITTET, *v. a. notare*, *notam sive signum apponere*, utmärka med något märke. Wittestet, *dimin. id. cfr.* witta.

WITTJO, *n. f. pugna*, *certamen*, kamp. *Contentio*, *lis*, träta. Wittjo kradna, *socius contentionis*, *aliquis cum quo litigamus*, en den man tvistar med.

WITTJOT, *v. n. certare*, *litigare*, kämpa, tvista.

WIWA, wivwa, wiw, *gener*, måg. Wivwam, *gener meus*, min måg.

WIÅIKET, wiåiketet *&c. v.* wåiket *&c.*

WIÅKA, wiåkes, *castor magnus*, stor bäfver.

WIÅKARET, *v. n. prolabi*, *corruere*, falla omkull, falla öfverända.

WIÅKET, *v. n. currere*, löpa. Spaita wiåket, *celeriter currere*, löpa fort. Auten wiåket, *præcurrere*, löpa förut. Wiåka tokko, *curre illuc*, löp dit. Wiåkeje, *currens*, en som löper. Wiåkagåtet, *inchoat.* begyn. springa.

WIÅKATET, wiåketet, *v. n. currere*, *cursitare*, springa. *It. activ. cursu sectari*, springa efter. Wiåketastet, *diminut.* springa litet. Wiåketatjet, wiåkatatjet, *inchoat.* begynna springa.

WIÅKEM, *n. f. cursus*, lopp.

WIÅKELET, *v. n. frequ. id. atque* wiåket. Talla wiåkeli akta sijast, *mox unus ex illis accurrebat*, *Matth.* 27: 48.

WIÅKK, wiåkka, *n. a. multus*, mycken. *Id. adv. multum*, mycket. Wiåkka jukkeje, *potator*, stordrinkare. Wiåkka pårreje, *helluo*, *comessator*, fråssare.

WIÅKO, *pondus triorum pondo*, en vigt af tre pund.

WIÅKOI, akti-wiåkoi, *adv. unanimiter*, *unitis viribus*, endrägteligen, med förenade krafter. Akti wiåkoi låh tabb takkam, *viribus id fecerunt unitis*, de hafva gjort det med förenade krafter, ell. alla tilsammans. Etswiåkoi, *propria auctoritate & ausu*, på egit beväg.

WIÅRET, *v. a. securi lævigare sive edolare*, tålja til med yxen. Wiårem, *subst. lævigatio securi facta*, tåljande med yxen. Wiårem akſjo, *securis qua edolantur ligna*, tålj-yxe. Wiårem ſjette, *non nisi securi edolatus*, tåljd med yxen, *cfr.* ſjette. Wiåreſtet, *dimin.* tålja litet. Wiåregåtet, *inchoat.* begynna tålja.

WIÅRET, *v. n. cadere, prolabi*, falla omkull. Muora wiåra, *arbor decidit*, trå faller omkull. *De ebriis etiam sæpe dicitur, dum ob nimiam temulentiam prolabuntur*, ſåges ofta om de, ſom falla omkull af rus. Wiårei taſſa, *illic prolapsus est*, han fóll dår omkull.

WIÅRO, *n. f. sacrificium*, offer. *It. tributum, vectigal*, ſkatt, utlaga. Like wiåro, *tributum extraordinarium.*

WIÅROTET, *v. a. sacrificare, sacra facere*, offra. Kåſſe lei wiårotam akta wiårob, *cum obtulisset unum sacrificium.*

WIÅRRATET, wiårratallet, *v. a. volvere, volutare*, våltra. *Fenn.* wierrån, *volvo.*

WOKSJOI, *adv. respectu*, *vid.* kautoi.

WOUDE, *vid.* wuobme, wuoude.

WUEBNE, *n. f. custodia*, vård, gómſel. I le tatt mo wuebneſne, *in mea custodia istud non est*, *cfr.* wuorka.

WUEBNET, *v. a. condere*, *vid.* wuorket.

WUEBNAHET, *v. a. curare*, anſa, ſkóta.

WUENTSA, wuentſes, *gallina*, hóna. Wuentſa tjågga tjukaites ſåjis wuolai, *gallina pullos suos sub alas suas congregat*, *Matth. 23: 37.* Wuentſan årres, *gallus*, tupp. Wuentſan tjuojem, *gallicinium.*

WUESSE, *ansa ollæ aut aheni*, grepen på en kittel.

WUOBBERES, *rangifer mas trium annorum*, en hann-ren, ſom år tre år gammal.

WUOBD, wuobda, *pectus*, bróſt. Wuobdeſt le, *hectica laborat*, han har ondt i bróſtet.

WUOBDET, *v. a. vendere*, ſålja. Wuobde munji tab, *vende hoc mihi*, ſålj mig detta. Kutteh wuobdin wuokſait, *qui vendebant tauros*, *Joh. 2: 14.* Wuobdet, *etiam apud Austr. est dare*, gifva. Wuobdeje, *venditor*, ſåljare, en ſom ſåljer. Wuobdeje ja åſteje, *venditor & emtor*, kóparen och ſåljaren. Wuobdeſtet, *dimin.* ſålja litet. Wuobdegåtet & wuobdajet, *inchoat.* begynna ſålja.

WUOBDANJE, wuobdanja, *n. a. qui lubenter vendit*, en ſom år villig at ſålja. *Pecunias Lappones ita plane contemnunt, ut vendere alicui illa, quibus opus habet, in beneficiis habeatur: qui vendere non recusat, illud reportat laudis, quod benignus sit venditor, & hoc ipsum significat vox* wuobdanje. *Sæpius fere dant, quam vendunt, excepto, dum pecuniis, quibus tributum pendendum erit, opus habent, aut mercatura cum Svecis aut Norvagis illas requirit.*

WUOBDEM, *n. f. venditio*, ſåljande. I ſodn wuobdemeſt palla, puorak ålma le ſodn, *venditionem is non fugit (lubenter vendit) bonus vir est*, han år ej rådd fór at ſålja, han år en god man.

WUOBDASTALLET, *v. a. frequ. id. quod* wuobdet.

WUOBDEMES, wuobdemas, *n. a. venalis*, ſom år til ſalu, fal.

WUOBMALES, *n. a. altus, editus qua latera*, djup, hógbordad, *de cymbis dicitur.*

citur & navigiis, quorum editiora sunt latera, sâg. om bâtar och fartyg, som hafva höga bord eller sidor. Wuobmales wadnas, *cymba cujus latera editiora sunt*, en båt med höga sidor.

Wuobme, *n. s. silva, regio sive locus silvestris*, skog, skogsmark. Wuobme land, *regio silvestris*. Petse wuobme, *pinetum*, tallskog.

Wuobnahet, *v. a. curare*, sköta.

Wuobne, wuobdne, *clibanus, furnus*, ugn. Palkestowa wuobnai, *in furnum immittitur*.

Wuoddek, wuodda, *ligamen calceamenti*, sko-band.

Wuode, *n. s. id. atque* muode.

Wuodka, wuodket *s.* wuodkestet, *vid.* wåtk, wåtkestet.

Wuodn, wuodna, *sinus maris, aut sinus lacus major*, en hafsvik, en stor vik af en sjö. *It. transl. Norvegia, (a sinubus maris, quibus abundat)* Norrige. Wuodnen mannet, *in Norvegiam iter facere*, resa til Norrige. Wuodna måkke, *recessus intimus sive intima pars sinus, quæ terræ proxima est*, innersta delen af en vik.

Wuodna, *n. s. fortuna prospera*, lycka. Sawab tunji wuodnab, *fortunam tibi opto secundam*, jag önskar dig lycka.

Wuodna, wuodnaw, *socrus*, svårmor. Wuodnam & wuodnawam, min svårmor.

Wuodo, *n. s. fundus*, grund, botten. Wuodoi tjåggot *sive* wuojot, *ad fundum subsidere*, sjunka til botten, sätta sig til botten. Wuodost le raiken, *in fundo pertusus sive ruptus est*, han har hål i botten. Wuodotak, *sine fundo*, utan botten. Wuodots, *dim.* en liten botten.

Wuodom, *n. s. solea, ima pars calceamenti*, sko-såla.

Wuodos, *n. s. omne id quod in fundo est, residuum*, det som ligger på botten.

Wuodotet, *v. a. fundare, fundamentum ponere*, lägga grund, grunda. Todn Herra wuodotih ådnameb, *tu Domine fundasti terram*, *Ebr.* 1: 10.

Wuodotem, *fundatio*, grundläggning.

Wuodostowet, *fundari, niti*, grundas, grunda eller stödja sig. *In Theol.*

Wuodotes, wuodotebme, *n. a. fundo carens aut fundamento*, som ingen grund har, bottnlös.

Wuodtja, wuodts, *n. s. glacies lubrica, quæ nive non tecta est*, halka, hal och bar is. Wuodtja jaure, *lacus glacie lubrica tectus*, en sjö med hal- eller glågg-is.

Wuodtjot, *v. n. glacie congelari, lubricum fieri ob glaciem obductam*, blifva med hal is öfverdragen, blifva halka. Wuodtjostet, *dimin.* blifva något hal. Wuodtjogåtet, *incohat.* begynna blifva hal.

Wuogg, *hamus piscarius*, metkrok.

Wuoggot, *hamo piscari*, meta. Wuoggin wuoggot, *hamo pisces capere*, *cfr.* åggot.

Wuoggo, *cunæ*, vagga, *cfr.* kåtka.

Wuoggelet, *v. a. admonere*, århindra, påminna. Jus måddab, die wuoggele mo, *si erravero, admone me*, varna mig om jag felar.

Wuogna-jaure, *lacus minor, qui freto aut flumine cum aliquo majori junctus non est*, en liten insjö, en sjö för sig sjelf. Wuogna jauren qweleh, *pisces in tali lacu capti*, fisk som år fångad i en insjö.

Wuog-

Wuognes, *capistrum, proprie quo os canum occluditur sive obturatur, ne mordeant rangiferos*, betsel, grimma, hvarmed Lapparne tilbinda mun på hundarne, at de ej må bita renarne. Wuognesebnialmai piejet, *s. uno verb.*

Wuognestet, wuognetet, *os capistro obturare sive præcludere*, binda igen mun med en sådan grimma.

Wuoj, wuoja, *butyrum, pingve liquidum, oleum*, smör, fett, olja. Wuojab sjuowotet, *butyrum facere*, kjårna smör. Wuoja laipe, *panis butyro illitus*, smörgås. Oblo *s.* oblon wuoj, *vid.* oblo.

Wuojai, wuojajes, *n. a. pingvis, oleosus*, oljig, fet.

Wuoidet, *ungere*, smörja, *v.* wuoitet.

Wuoidnet, *v. a. videre*, se. Kåsse so wuoidnin, *cum illum viderent*, når de sågo honom. Mon wuoidnib akt ålmab, *virum quendam videbam*, jag såg en man. *Boreales in* Utsjokki & Enara *dicunt* åidnet, *videre. Hi literam initialem* W *sæpe abjiciunt: e. gr.* addet, *dare, pro* waddet. *It. curare, cavere*, akta, vårda, *cfr.* kåtjet. Wuoinah abma jårra, *ne cadat caveto*, akta at han ej faller. Wuoinab, jag ser. Wuoidnetiten, *in videndo*, under det man ser. Wuoidnestet, *dim.* se litet. Wuoidnegåtet, *inch.* begynna se.

Wuoidnem, *n. s. visus, actus videndi*, syn, seende. To wuoidnem palen, *illa cum te viderem vice*, når jag såg dig. Auta wuoidnem, *prævisio*, förutseende.

Wuoidnesattet, *v. n. se invicem videre*, se hvarandra, råkas. Epe le wuoidnesattam kitta tatte ketjest, *inde ab illo tempore nos invicem non vidimus*, vi hafve ej sett hvarandra alt ifrån den tiden.

Wuoidnetet, wuoidnetattet, *v. a. ostendere, conspici facere*, visa, låta se. Ele wuoidnete tabb kåsek, *nemini istud ostende*, visa ej det för någon, låt ingen se det. *It. prævidere, videndo destinare sive eligere*, förese, utvålja. Sodn le wuoidnetam allasas tab saijeb, *hunc sibi elegit locum*, han har valt sig detta rummet. Wuoidnetem, *provisio, electio visu facta*, val, föreseende, försyn.

Wuoidno, *conspectus*, åsyn. Wuoidnosne le, *in conspectu est.*

Wuoidnom, *n. a. visus*, sedd.

Wuoidnos, *n. a. visibilis, qui conspici potest*, synlig, som kan ses. Wuoidnos wahda, *periculum evidens*, ögonskenlig fara. Wuoidnosesne, *in conspectu.* Mija wuoidnosest, *ex conspectu nostro*, ifrån vår åsyn. Wuoidnoslaka, *adv. evidenter, modo visibili*, synligen, ögonskenligen.

Wuoidnot, *videri*, synas. I wuoidno, *non videtur*, det synes ej. Palwah wuoidnoh, *nubes conspiciuntur.* I le wuoidnom tatte ketjest, *ex illo tempore non visus est*, han har ej synts sedan den tiden. Wuoidnostet, *dim.* synas litet. Wuoidnogåtet, *inchoat.* begynna synas.

Wuojet, *v. n. vehi equo aut alio animali*, åka, köra. Herkin wuojet, *rangifero vehi*, åka med ren. *It. active, agere, pellere*, drifva, köra. Auten wuojet, *prævehi, primo loco vehi*, åka förut, köra främst. Wuojeje, *particip. qui vehitur*, den som åker. Auta

ta wuojeje, *qui primo loco vehitur*, en som kör förut. Wuojestet, *dim.* åka litet eller som snarast. Wuojegåtet, *inchoat.* begynna åka. Wuojajet, *alterum inch. id. Fenn.* ajan, *pello*, *vehor*.

Wuojelet, *frequ. sæpe aut celeriter vehi*, åka ofta, eller fort. *It. pellere*, *agere*, drifva. Wuojele ålob tek, *gregem huc agito*, drif hjorden hit.

Wuojet, *natare*, simma, *vid.* wuåjet.

Wuojem, *n. f. vectura*, åkning.

Wuojetet, *v. a. pellere*, *agere*, drifva. Wuojete so ulkos, *expelle sive ejice illum*, kör ut honom. Erit wuojetet, *depellere*, bortdrifva. Wuojeteje, *pellens*, en som drifver. Sisa wuojetet, *intro pellere*, drifva eller köra in. Sisa wuojetete smalait kåtai, *oves in ovile impellite sive agite.* Wuojetastet, *dim.* litet köra eller drifva. Wuojetatjet, *inch.* beg. köra eller drifva.

Wuojetem, *n. f. ipse actus*, *dum agimus aut pellimus*, körande, drifvande.

Wuoigenes, *spiritus*, *anima*, ande. Ailes Wuoigenes, *Spiritus Sanctus*, den Helige Ande. *Contr.* wuoigen & wuoignes, *id. ac* wuoigenes. Almatjen wuoigenes, *spiritus sive anhelitus hominis*, andedrägt.

Wuoigenem, *contr.* wuoignem, *n. f. vita*, *anima*, lif, anda, *cfr.* hågga.

Wuoigenenlaka, *adv. spiritualiter*, andeligen. *In Theologicis occurr.*

Wuoigenastet, *vid.* wuoignestet.

Wuoignelats, *spiritualis*, andelig.

Wuoignastet, wuoignestet, *v. n. respirare*, *spiritum ducere*, andas. *It. quiescere*, *otium quærere*, hvila sig.

Wuoignestak, *respiratio*, andedrägt.

Wuoignestem, *n. f. respiratio*, *quies*, hvila, ro. Wuoignestem peiwe, *dies Sabbathi*, hvilodag.

Wuoignetet, wuoignatet, *v. n. respirare*, andas.

Wuoike, *interj. ah! proh!* ack! *Boreal.* waike, *id. Fenn.* woi. Wuoike wuoike tab ålmab, *vah hunc virum.*

Wuoikelet, wuoiket, *audere*, våga sig, töras. Idtjib wuoikele tabb takket, *istud facere non audebam*, jag vågade ej göra det, *cfr.* tuostet.

Wuoingama, *cerebrum*, hjerna.

Wuoingenes, wuoingenastet, *vide* wuoigenes, wuoignastet &c.

Wuojot, *v. n. mergi*, *demergi*, *subsidere*, *fundum petere*, sjunka, fara til botten. Auta ketje wuojoi, *prora demersa est.* Wuojostet, *dim.* litet sjunka. Wuojogåtet, *inchoat.* beg. sjunka. Wadnaseh wuojogåtin, *cymbæ incipiebant demergi. Fenn.* wajon & wajoan, *subsideo*, *fundum peto.*

Wuojotet, *v. a. subsidere facere*, *demergere*, nedsänka, låta sjunka. Tjatsai wuojotet, *in aquam mergere*, sänka ner i vatnet. Wuojotastet, *dim.* litet sänka ner. Wuojotatjet, *inchoat.* begynna nersänka.

Wuojotattet, *v. a. id. It. neutr. demergi posse*, kunna nersänkas.

Wuoitas, wuoites, *n. f. ungventum*, smörjelse. Wuoitaseb reitet, *parare ungventum. Imprimis de oleo aut alio pingvi, quo coriacea emolliuntur & colliniuntur dicitur*, smorning.

Wuoitet, *v. a. ungere*, *oleum illinere*, smörja, m. smorning bestryka. Todn le wuoitam mo åiweb oljoin, *caput meum oleo unxisti.* Wuoitestet, *dimin.* Wuoitegåtet, *incheat.* beg. smörja.

Wuoitem, *n. s. unctio*, smörjande.

Wuoitetattet, *v. n. ungi posse*, kunna smörjas. *It.* wuoitetattet &

Wuoitetet, *v. a. ungi facere, ungendum curare*, låta smörja.

Wuoitetum, *n. a. unctus*, smord.

Wuoito, *n. s. lucrum*, vinning, vinst. Wuoitob ådtjot, *lucrum reportare.*

Wuoiwe, *pannus, qui vesti adsuendus est*, kil eller klut at sätta på en klädning. Wuoiweb piejet, *pannum adsuere.* Alke wuoiwe, *sutura manicæ sive quæ in humero est vestimenti*, axelsöm eller skarf. *Transl. auxilium, subsidium*, hjelp, stöd.

Wuoiwet, *v. a. pannum vesti adsuere, sarcire*, sätta en lapp eller en skarf på en klädning. Wuoiwetet, *vestem sarciendam curare*, låta flicka en klädning.

Wuokahet, *v. a. justum & bonum aliquid judicare, aliqua re delectari*, tycka om något, tycka at det år rått. Idtji tabb wuokahe, *istud illi non arridebat*, det tyckte han ej om. Ib to wuokahe, *tu mihi non places*, jag tycker ingen ting om dig. Idtji Jubmel tabb wuokahe, *istud Deo displicebat*, det misshagade Gud. Wuokahastet, *dimin.* tycka något litet om.

Wuokahaddet, *v. a. frequ. id. quod* wuokahet.

Wuokak, *n. a. affectus*, beskaffad. *It. par, æqualis*, like. Mo wuokak ålma, *vir mihi similis, æqualis mei*, en man som liknar mig, min like.

Wuoke, *n. s. forma, figura*, skapnad, anseende. Kåsse fodn lei Jubmelen wuokesne, *cum esset in forma Dei*, *Phil. 2: 6.* Tjabbak wuoke, *forma venusta*, vackert utseende. Maggar li so wuoke? *qua erat specie?* huru såg han ut? Tan wuokai, *hoc modo*, på detta sättet. Takka wuokasas, *ut potest facit, pro virili facit*, han gör så godt han kan. I le tasne wuoke, *informe hoc est*, detta år oskapeligit. Wuoketaka, *sine forma & figura*, utan form och gestalt.

Wuokan, wuoken, wuokenen, *exemplar, norma*, eftersyn, mönster.

Wuokas, wuokes, *n. a. conveniens, aptus*, anständig, tjenlig. I le tatt wuokas, *decorum istud non est*, det år ej anständigt. *It. dignus*, vårdig. Herra, ib le wuokes, *Domine, dignus non sum*, Herre, jag år ej vårdig. Jubmel wuokas, *pius, Deo placens*, gudelig, Gudi behagelig. Wuokeslaka, *adv. digne*, tilbörligen, anständigt. Owuokes, *male conveniens, indecorus*, oanständig. *Item, indignus*, ovårdig. Owuokeslaka, *adv. indigne, indecore*, oanständigt, ovårdigt.

Wuokaswuot, *decorum*, anständighet.

Wuokasikt, *adv. digne, decenter*, tilbörligen, anständigt.

Wuokasats, *n. a. id. atque* wuokak.

Wuokastet, wuokestet, *gratum habere & acceptum*, tycka om, finna behag uti. Ib tabb wuokaste, *istud mihi displicet*, det misshagar mig. *Oppos.* Owuokastet, *indigne ferre, ægre ferre*, tycka illa om. Owuokastijeb tabb, *istud ægre ferebam.*

Wuokar, *qui liberos educat instituitque*, en som upfostrar och educerar barn. *Apud Lyckselenses.*

Wuokok, *n. a. idoneus, aptus*, tjenlig, skickelig. Wuokok kabmak, *calceamen-*

mentum aptum. Wuokok ålma, *vir honeſtus ſive moratus*, en beſkedelig och artig man. Akta wuokok, *uniformis, æqualis*, jämnlik. Akta wuokokeh ſåi lepa, de bågge åro jämnlika. Akta wuokokwuot, *æqualitas*, jämnlikhet. *Oppoſ.* Owuokok, otjenlig, oartig.

WUOKATET, wuokitet, *v. n. adſveſcere, expertum fieri*, blifva van, få öfning. Wuokatemen le birſoin wuotjet, *expertus fieri incipit & edoctus ſclopeto feriendi*, han börjar ell. håller på blifva van at ſkjuta med böſſa.

WUOKATEM, wuokitem, *n. ſ. experientia, habitus*, förfarenhet, färdighet. Wuokatemeb tatt ſitta, *habitum exigit & experientiam*, det fordrar färdighet och årfarenhet.

WUOKKO, *n. ſ. temporis aut ſpatii intervallum*, et ſtycke våg, en liten tid, tids-rum ell. förlopp. Wuokkob katoi, *aliquod tempus abfuit*, han var en tid borta. Wuokko le taſte tokko, *illuc hinc magna ſatis eſt diſtantia ſive ſpatium*, det år et långt ſtycke dit hårifrån. Wuokkots, *dimin.* en liten tid eller et litet ſtycke våg.

WUOKSA, wuokſes, *taurus*, oxe. Wuokſats, *dimin.* en liten oxe.

WUOKSET, *v. a. vomere*, ſpy, kaſta up. Wuokſet puokti, *concitabat vomitum*, det förorſakade upkaſtning. Ulkos wuokſet, *exſpuere, evomere*, utſpy. Wuokſeſtet, *dimin.* Wuokſegåtet, wuokſajet, *inchoat.* begynna kaſta up. *Fenn.* oxennan, *vomo.*

WUOKSEM, *n. ſ. vomitus*, upkaſtning.

WUOKSENES, *n. ſ. vomitio*, upkaſtning. *It. quod per os ejectum eſt vomitu*, ſpyor, det man kaſtat up.

WUOKSETATTET, *v. a. ciere vomitum*, förorſaka upkaſtning.

WUOKSJO, *reſpectus*, anſeende. *In nominativo in uſu non eſt, ſed tantum* wuokſjoi, *reſpectu, (quod adverbialiter accipitur)* i anſeende. Mija wuokſjoi, *reſpectu noſtri*, i anſeende til oſs, *cfr.* kautoi.

WUOKTINJE, *palus in quo retia piſcaria ſiccanda penduntur*, giſta eller ſtake at hånga up fiſkare-nåt uppå.

WUOL, wuola, *cereviſia*, öl. Wuolab takket, *cereviſiam præparare ſive coquere*, brygga. *It. adjective ſive loco adjectivi*, wuola ålma, *vir ebrius*, en drucken man.

WUOLAG, wuolek, *idem atque* wuola. Wuolageb åſtet, *cereviſiam emere. It. in Locativo caſu adjective, ſive loco adjectivi, e. gr.* Alo ſodn le wuolageſne *ſive* wuolagen, *is ſemper ebrius eſt*, han år altid drucken. Wuolekeſi jukket, *ad ebrietatem usque bibere*, dricka ſig drucken.

WUOLAI, *dativus & penetrat. caſus præpoſitionis*, wuole, *ſubter*, under. Ko påtime waren wuolai, *cum ſubter montem ſive ad radicem montis veniremus*, når vi kommo til bergsfoten.

WUOLATS, *n. a. inferior*, den nedre. Wuolats pele, *pars inferior*, den nedra ſidan, eller den undra.

WUOLATUET, wuolatowet, *vino obrui, inebriari*, blifva drucken. Wuolatet, *contr. idem.*

WUOLATATTET, wuolatuttet, *v. a. inebriare, ebrium reddere*, göra drucken.

WUOLAWUOT, *n. ſ. ebrietas*, dryckenſkap. Wuolawuoteſne almats håla kaik mab teta, *in ebrietate homo quid-*

quid scit effutit, quod in animo sobrii, id est in lingva ebrii, i dryckenskap säger man alt hvad man vet.

WUOLDE, *ab infra, ab inferiori parte*, nedan ifrån, ifrån undra sidan. Alge wuolde, *ab inferiori parte incipe*, begynn nedan ifrån. *Transl.* Etjes wuolde wiesot, *propriis sumtibus vitam sustentare*, lefva på sin egen bekostnad.

WUOLDNE, *infra, in loco inferiori*, nedre, där nedre. Tåbben wuoldne, *illic in loco inferiori.*

WUOLE, wuolen, wuolan, *sub*, under. Ware wuole, *sub monte, ad radicem montis*, nedre vid bergsfoten, inunder berget. So wuolen lepe kaikeh, *sub illo omnes sumus*, vi åro alle under honom. Ådnamen wuolen, *sub terra*, under jorden. Wuolebun, *comparativ. inferius*, längre ner eller inunder.

WUOLE, *n. s. cantilena*, sång, visa, *vid.* wuóle.

WUOLELTES, *inferus, inferior*, den nedre, den undre, *cfr.* wuolats, wuolle.

WUOLEB, *n. a. Comparat. positivi* wuolle, *inferior*, den undre eller nedre. *It. sequior*, sämre. Ih kuit wuoleben sjaddah, *haud sequior evadis*, du blir ej sämre. *Adv.* wuolebut, *inferius, plus infra*, längre ner.

WUOLESNE, *vid.* wuoldne, wuolen. Wuolest, *vid.* wuolde. Tjatse wuolest paijani, *ex aqua emergebat*, det kom up undan vatnet.

WUOLET, *v. a. dolare, lævigare*, hyfla. Råkkerin wuolet, *dolabra lævigare*, hyfla med hyfvelen. Nipin wuolet, *cultro lævigare*, tälja til med knif. Wuolestet, *dimin.* hyfla litet. *Fenn.* wuolin, *dolo.*

WUOLETATTET, wuoletet, *v. a. dolandum curare*, låta hyfla. *It. neutr. dolari posse*, kunna hyflas.

WUOLEM, *n. s. lævigatio*, hyflande.

WUOLGET, wuolket, *v. n. ire, abire*, fara, fara bort. Kåstå kalkah todn wuolget? *quorsum abibis?* hvart skal du gå bort? Ko li wuolgam ulkos, *cum exiisset.* Wuolgestet, *dimin.* som hastigast gå eller fara. Wuolgegåtet, *inchoat.* begynna fara eller gå bort. Ruoptot wuolget, *retro ire, retrorsum iter facere*, gå eller fara tilbaka.

WUOLGEM, *n. s. itio*, gång, färd. Paijas wuolgem, *ascensus*, upgång, upfarande. Wuolos wuolgem, *descensus*, nedergång, nederstigande.

WUOLGATET, *v. a. auferre, abducere*, bortföra. Wuolgatin so fanga kåtai, *in carcerem illum abduxerunt. It. divulgare*, utsprida. *It. in utero concipere*, afla, blifva med barn. *It.* wuolgetet, *neutr. id. atque* wuolget. Juo wuolgetien kaikeh, *jam omnes abiverunt*, de hafva nu allesammans farit bort.

WUOLGEW, *n. s. id. qu.* wuolgem.

WUOLLANET, *v. n. deprimi, subsidere*, blifva lägre, gifva sig ner. *Transl. minoris fieri pretii, vilescere*, blifva mindre dyr. Wuollanastet, *dimin.* blifva litet lägre. Wuollanatjet, *inchoat.* begynna blifva lägre. *Fenn.* alenen, *depressior fio sive humilior, desido.*

WUOLLANEM, *n. s. descensio, dum quid humilius fit*, nedergång, nedstigande.

WUOLLATAK, *n. s. locus depressus, impri-*

primis circa montem, *radix montis*, bergsfot, lågt land omkring et berg.

WUOLLE, *inferior*, den lågre. Wuolle sid, *pagus inferior sive infra montem situs*, nedra byn. Wuolle ketje jeggest, *paludis pars inferior*, nedra åndan af et kårr. *Comparat.* wuolleb *s.* wuoleb, den nedre. *Superlat.* wuollemus *sive* wuolemus, den understa eller nedersta.

WUOLLEKATS, wuollekes, *n. a. humilis*, låg. Wuollekes muor, *arbor humilis*, et trå som ej år högt. Wuollekes ålma, *vir statura humili*, en liten man, en som år liten til våxten. *Comparat.* wuollekubbu, lågre. *Superlativ.* wuollekumus, den lågste. Wuollekeswuot, *subst. humilitas*, låghet. *It. submissio*, undergifvenhet, ödmjukhet.

WUOLLEKASIT, wuollekeslaka, *adv. demisse*, *humiliter*, ödmjukeligen. *Fenn.* alhaisesti, *id.*

WUOLLELATS, *subditus*, undersåte.

WUOLLELEN, *subter*, *infra*, under, nedan om.

WUOLLES, *n. a. mitis*, *benignus*, blid, gunstig, *cfr.* libbes. Wuolleswuot, *subst. clementia*, *favor*, blidhet, gunst. Wuollesikt, *adv. clementer*, *mite*, blidt, gunstigt.

WUOLLETET, wuoletet, *v. a. humiliorem reddere*, *demittere*, göra lågre, nedsånka. *It. pretium imminuere*, förminska eller fålla priset. Wuoletastet, *dimin.*

WUOLLETATTET, *v. n. posse deprimi sive humiliari*, kunna göras lågre.

WUOLLE-WAIMOH, *vid. supra* waimo.

WUOLLÅLE, *stola muliebris*, *vestimenti mulierum pars ima*, qvinfolks-kjortel.

WUOLMESET, *v. n. de scaphis dicitur*, *dum alterutro latere in aquam deprimuntur undamque recipiunt*, såges om båtar, når de ligga öfver på ena sidan så, at vatnet rinner in. Wadnas wuolmesi, *cymba*, *altero depresso latere*, *aqua repleta est*, båten tog in vatn.

WUOLMESTET, *v. a. cymbam dicto modo inclinare*, *cymbæ latus deprimere*, *ita ut aqua admittatur*, hvålfva en båt så, at vatnet rinner i honom. Ele wadnaseb wuolmeste, *noli cymbæ latus deprimere.*

WUOLO, *n. f. gaudium*, *delectatio*, fågnad, glådje. Wuolob adnet, *delectari*, hafva nöje. To wuolo le tatt, *tuum istud est oblectamentum*, det år dit nöje. *It. in Theol. honos*, *gloria*, vördnad, heder.

WUOLOK, *n. a. hilaris*, *lætus*, glad. *It. & quidem sæpius*, *superbus*, *arrogans*, högfårdig, stålt, *cfr.* tjåulak. Wuolokwuot, *subst. arrogantia*, högfård.

WUOLOS, *n. a. jucundus*, ljuflig, nöjsam. I lam tat wuolos mannos, *jucundum non erat hoc iter*, detta var ingen behagelig resa.

WUOLOS, *adv. deorsum*, nederåt. Wuolos kattjet, *decidere*, falla ner.

WUOLOTALLET, *v. n. gaudere*, frögdas, glådjas. *It. superbire*, högfårdas.

WUOLOTET, *ornare*, smycka, pryda. Wuolotastet, *dimin. idem. In scriptis Theolog. interdum est*, *colere*, *honore prosequi*, dyrka, hedra. *It. neutr. gaudere*, *exsultare*, frögdas.

WUOLPO, *stola muliebris*, fruentimmers klådning. Wuolpots, *dim. id.*

WUOLSJE, wuolsje tjatse, *pus aquosum*, vårk-vatten, vattenaktigt var.

Wuolsjot, *v. n. intumescere, tumore aquoso tumere*, svålla up af vårk-vatten.

Wuome, *silva*, skog, *vid.* wuobme.

Wuon, wuona, *Norvegia*, *vid.* wuodn. Wuona qwele, *piscis Norvegicus.*

Wuonak & wuonalats, *Norvagus*, *qui in Norvegia commoratur*, en Norrsk, en som vistas i Norrige.

Wuone, wuonnau, *vid.* wuodnaw.

Wuonjel, *rangifer fœmina trium annorum*, en ung ren-ko i tredje året.

Wuonjes, *n. a. tardus*, trög. Wuonjes herke, *rangifer vectarius tardior*, en trög kör-ren.

Wuonnats, *blandientis est & commiserentis.* Wuonnatjam, *mi amicissime*, min kåra vån, *cfr.* kånne.

Wuontsa, *gallina*, *vid.* wuentsa.

Wuopp, wuoppa, *socer*, svårfader. *Fenn.* appi, *id.* Wuoppats, *dim. blandientis est. Cum suffixo pronomine*, wuoppatjam, *mi socer carissime*, min k. svårfar. *It. socer meus defunctus sive beatus*, min afledne eller salige svårfar.

Wuoppe, *sinus lacus*, vik, afva.

Wuoppet, *v. a. comedere baccas*, åta bår. Muorjit wuoppa, *baccas comedit*, han åter bår. Qwele meddenit wuoppa, *piscis ova piscium devorat*, fisken slukar i sig rommen. Wuoppot, *fr. id.*

Wuops, wuopsa, *n. f. retis piscarii profunditas*, *sive quæ inter partem supremam & imam est altitudo*, djuplek på et nåt. *It. texti sive telæ latitudo*, bredden på en våf.

Wuopsajes, wuopsaj, *n. a. profundus*, *altus*, djup. Wuopsajes werbme, *rete piscarium altum*, et fiskare-nåt som år djupt. Wuopsajes strud, *pannus latus*, *qui latitudine gaudet majori*, bredt kläde. *It.* Wuopsajes wadseje, *qui magnis gressibus incedit*, en som tager stora steg.

Wuopsates, wuopsatebme, *n. a. non altus*, *humilis*, *non latus*, låg, smal. *De retibus piscariis & panno*, såges om nåt och våfnad, *cfr.* wuops.

Wuopse, *palmus major*, *spithama*, et spann. Kaska wuopse, *spithama pollice & digito medio dimensa*, det man måter eller kan taga öfver med tummen och medelfingret, spann.

Wuopsestet, *v. a. digitis metiri & spithama*, måta med fingren eller efter spann.

Wuopt, wuopta, *crinis*, *capillus*, hufvud-hår, mennisko-hår. Wuoptit pesketet, *desecare crines*, klippa håret. Wuoptist keset *s.* pakket, *in crines involare*, hårlugga. Wuopta rito, *lis vehemens*, *pugna*, håftig tvist, strid. Tjuorre wuopt, *cani*, grå hår.

Wuoptestet, *v. a. comperire*, förnimma. Talla kåsse wuoptesti, *statim cum comperisset*, straxt då han förnam. Talle wuoptestab sadnasne, *nunc in veritate comperio*, nu förnimmer jag i sanning.

Wuoptestattet, *v. a. edocere*, *comperire facere*, *facere aliquem certiorem*, underråtta, låta veta. Sodn munji tabb wuoptestatti, *istius me rei fecit certiorem*, han underråttade mig derom.

Wuor, wuora, *nix alta*, djup snö. Juo le puoktam wuorab, *nix jam alta est.*

Wuoras, wuores, *n. a. ætate provectus*, *vetulus*, åldrig, gammal. Wuoras almats, *homo ætate provectus*, en åldrig mennisk a. Wuoras herke, *rangifer vecta-*

vectarius vetulus, en gammal kôr-ren. *De animatis dicitur*, *uti* âbme *de inanimatis*. *Comparat.* Wuorafub, wuorafubbu, åldre. *Superlat.* wuorafumus, den åldfte.

WUORAHAKSJET, *v.a. ætate aliquem provectum æstimare five reputare*, tycka eller hålla fôr gammal.

WUORAKJIS, *vid.* wuoratjes.

WUORASMOWET, wuorasmuet, *five*

WUORASTOWET, *v.n. fenefcere*, åldras, blifva gammal. Juo leb talle wuoraftowum, *jam fenex factus fum*, jag har nu blifvit gammal. Wuoraftutjet, *id.* Ko almats wuoraftutja, *quando homo fenefcit*, når menniſkan blir gammal.

WUORATJES, wuoratjis, *cornix*, kråka. Wuoratjis mano, *menfis Aprilis*, April månad.

WUORBE, *n.f. fors*, lott. Wuorbeb tjaſket, *ducere fortem*, kafta lott. Wuorbe fâita, *fors contingit*, lotten faller få, det hånder få af en flump. *Item*, *fortuna fecunda*, lycka, medgång. I lam mufne tatt wuorbe, *illa ego non fruebar fortuna fecunda*, jag hade ej den lyckan. Wuorbats, *dim. id.*

WUORBALATS, *n. a. felix*, *fortunatus*, lyckelig. Harbmat le tat âlma wuorbalats, *feliciſſimus hic vir eft.*

WUORBATET, *fortem ducere*, *fortiri*, kafta lott. Wuorbatet kalkebe tann pira, *iſta de re nobis fortiendum eft*, vi ſkole kafta lott derom. Wuorbatatjet, *inchoat.* begynna kafta lott.

WUORBATEM, *n. f. fortitus*, *fortitio*, lottkaftning.

WUORBETEBME, wuorbetes, *n. a. infelix*, *non fortunatus*, olycklig, fom ej har god lycka, *cfr.* wuorbe.

WUORDEK, *particip.neg. non exfpectatus*, *inexfpectatus*, ofôrvåntad.

WUORDET, *exfpectare*, vånta. Wuorde mo, *exfpecta me*, vånta mig. Mab leh todn wuordemen? *quid exfpectas?* hvad våntar du på? Wuordet anje, *exfpectate paulifper*, vånten litet. Wuordeftet, *dimin.* vånta litet. Wuordegâtet, wuordajet, *inchoat.* begynna vånta.

WUORDEM, *n. f. exfpectatio*, våntande. *It. transl.* wuordem peiwe, *tempus dum partus inftat*, *five partui vicina eft fœmina*, når en huftru våntar fig i barnfång.

WUORDATALLET, *v. a. fr. id. qu.* wuordet. *It. tempus terere*, tôfva, fôrhala.

WUORDETET, *v. a. facere ut aliquis exfpectet*, *exfpectationem efficere*, låta en vånta, komma en at vånta. Ele wuordete almatjit, pâte ruabit, *veni citius*, *ne te exfpectent homines*, låt ej folket vånta på dig, utan kom fnart.

WUORDNE, *cornu*, horn. *Rangiferorum cornua non* wuordneh, *verum* tjårweh, *appellantur.* Wuordnats, *dim.*

WUORDNES, wuordnas, *n. f. jus jurandum*, ed. Wuordnafeb takket, *jure jurando confirmare five fe obftringere*, gôra ed.

WUORDNOT, *jurare*, fvårja, gôra ed. Mon wuordnob tann nal, *in iſtud juro*, jag fvår derpå. *It. negare*, *recufare*, neka, vågra. Wuordnoi pâtemeft, *venire recufabat*, han vågrade at komma. Ib tafte wuordno, *iſtud haud negaverim*, jag nekar ej derfôre. Akti wuordnot, *conjurare*, fammanfvårja fig. Weret wuordnot, *pejerare*, fvårja falſkt, gôra mened. Wuordnoje, *par-*

particip. jurans, en fom fvår eller gör ed. Were wuordnoje, *perjurus*, menedare.

Wuordnom, *id. atque* wuordnes. *It. diræ*, *exfecratio*, bannor, fvordom.

Wuordnotet, *v. a. jus jurandum imponere*, *jurare efficere*, pålägga ed, låta fvårja. Wuordnotet kalkab fo hålaitis, *ut in verba juret fua efficiam*, *five illum compellam*, jag fkal låta honom befvårja det han har fagt. Wuordnoteje, *exorcifta*, befvårjare.

Wuoredet, *v. n. crapulam exhalare*, *vid.* wuoritet.

Wuoredes, *fobrius*, nykter, *vid.* tjålgos. Wuoredeswuot, *fobrietas*, nykterhet.

Wuorelet, *v. n. vid.* wuorok.

Wuorg, wuorga, *teftis*, vitne. Wuorg ålma, *idem & ufitatius*, *quam abfolute* wuorg, *cfr.* weres ålma. Wuorgit kåttjot, *teftes accire*, tilkalla vitnen.

Wuorgnet, *v. a. clam obfervare*, lura på, *vid.* fåktjet. Wuorgneje, *clam obfervans*, *infidiator*, en fom lurar.

Wuorja, *rete pifcarium maculis majoribus*, et fifkare-nåt med ftora mafkor, et rumt nåt. Wuorjait kådhet, *retia pifcaria maculis majoribus texere*.

Wuorjai, *adv. raro*, fållan. *F.* jårjå, *id.*

Wuorjak, *n. a. rarus*, fållfynt. *Proprie dicitur de fœmina rarius pariente.* Wuorjak akka, *uxor rarius partum enitens*, en huftru, fom fållan får barn.

Wuorjes, *rarus*, tunn, gles. Wuorjes wuome, *filva rara*, gles fkog.

Wuorjot, *v. n. rarius incidere five fieri*, fållan hånda. *Dicitur imprimis de fœminis*, *dum rarius parere incipiunt*, *etiam de morbo & paroxyfmis morborum rarius incidentibus.* *It.* Wuobme wuorjo, *filva five arbores rarefcunt*, fkogen börjar blifva gles. Wuorjogåtet, *inchoat. idem.*

Wuoritet, *v. n. crapulam exhalare*, *fobrium a temulentia fieri*, blifva nykter efter rus. Udne åfka wuoriti, *hodie demum crapulam exhalavit*, han blef förft i dag nykter. *It. evigilare*, *fomno expergefieri*, vakna up. Ko ådemeft wuoriti, *fomno cum expergefieret*, når han vaknade up ifrån fömnen. Wuoritaftet, *dimin.* Wuoritatjet, *inchoat.* begynna blifva nykter eller vakna up.

Wuorka, *n. f. cuftodia*, *repofitorium*, *locus ubi quidquam conditur five refervatur*, gömfel, förvar. Mo wuorkan le tatt, *in mea iftud eft cuftodia*, *penes me reconditum eft*, jag har det i mitt förvar. Wuorka litte, *vas in quo quidquam conditur*, kåril at förvara uti. Ib wuorkab taffa ane, *iftud ubi condam non habeo*, jag har ej rum at förvara det. Wuorkats, *dim. id.*

Wuorket, *v. a. condere*, *reponere*, gömma, förvara. Kaudnitas wuorket, *res fuas five farcinas recondere*, gömma eller förvara fina faker. *It. transl. fepelire*, begrafva. Kåffe kalkah mo manab wuorket? *infantem meum quando fepelies?* når fkal du begrafva mitt barn. Wuorkeje, *recondens*, en fom förvarar ell. gömmer. Wuorkeftet, *dim.* lit. förvara, fom haftigaft gömma. Wuorkegåtet & wuorkajet, *inchoat.* begynna gömma.

Wuorkem, *abfconfio*, gömmande.

Wuorketattet, *v. n. poffe recondi*, kunna gömmas.

WUORKETET, *v. a. recondendum curare*, låta gömma ell. förvara. Tunji kalkab tab wuorketet, *tibi hoc tradam recondendum*, jag fkal lemna detta åt dig at gömma.

WUORKOK, *modeftus*, befkedelig.

WUORO, *n. f. vicis*, fkifte, ombyte. Wuoroi, *adverbialiter accipitur*, *interdum*, ibland, fkoftals. Wuoroi, wuoroi, *vicibus alternis*, *per vices*, til fkiftes, ymfom. Mo wuoro le talle tabb takket, *iftud ego hac vice facere debeo*, denne gången hör det mig til at göra det, det är min tour.

WUOROJN, wuorojnjes, *vid.* orotes.

WUOROK, *demens*, *imprimis qui interdum furit quafi certis vicibus*, *maniatus*, urfinnig, rafande, en fom ibland är ifrån fina finnen. Wuoroklakats, *fere ftultus*, halfgalen. *Hinc*

WUORELET, *v. n. mente capi*, *vefanum fieri*, blifva galen.

WUORRADES, *n. a. moleftus*, befvårlig. Wuorrades mannos, *iter moleftum*, befvårlig refa. Wuorrades almats, *homo difficilis & morofus*, en ledfam menni{ka. Wuorradeslaka, *adv. molefte*, *cum difficultate*, befvårligt, med möda. Wuorradeswuot, *tædium*, *moleftia*, möda, ledfamhet.

WUORRASTATTET, *v. a. moleftiam adferre*, *moleftia tædioque afficere*, göra befvår, befvåra. Tat mo alo wuorraftatta, *hic me femper affligit*, *five moleftiam mihi parit efficitque*, denne gör mig altid befvår och olägenhet. *Paff.*

WUORRASTOWET & *contr.* wuorraftet, *moleftia affici*, *affligi*, blifva plågad och befvårad. Wuorraftowab tain peiweft peiwai, *hoc mihi quotidie moleftiam parit*, jag plågas och befvåras dageligen häraf.

WUORREDES, *n. a. fobrius*, *non ebrius*, nykter. Orrob wuorredefeh, *fimus fobrii*, 1 *Theff.* 5: 6. *Interdum fubftantive*, *e. g.* wuorredefne le, (*qu. dic. in fobrio eft*) *fobrius eft*, han är nykter. Wuorredeswuot, *fobrietas*, nykterhet, *cfr.* tjålgos.

WUORREDESLAKA, *adv. fobrie*, nyktert.

WUORTJA, *cornix*, kråka, *v.* wuoratjes.

WUORW, *ftratum*, *feries*, varf. Wuorwi, wuorwi, *ftratum fuper ftratum*, varftals.

WUORWE, wuorwes, *n. a. pavidus*, *proprie de avibus*, *homines quæ timent fugiuntque*, fkygg, fåges måft om foglar. Wuorwes lådde, *avis pavida*, *homines quæ ex longinquo fugit*, en fkygg fogel.

WUORWOT, *v. n. homines metuere*, *de avibus dicitur primo hominum afpectu evolantibus*, fåges om foglar, når de åro el. blifva fkygga. Låddeh wuorwoh, *aves fiunt pavidiores*, foglarne blifva fkygga. Wuorwoftet, *dimin.* blifva litet fkyggare. Wuorwogåtet, *inchoat.* begynna blifva fkygg.

WUOSETET, *v. a. monftrare*, *oftendere*, vifa, låta fe. Wuofete munji tabb, *iftud mihi monftra*, vifa mig det. Wuofet munji jakkobt pargoiftat, *oftende mihi fidem tuam ex operibus tuis*, *Jac.* 2: 18. Wuofeteje, *oftendens*, *demonftrator*, en fom vifar. Kåinon wuofeteje, *demonftrator viæ*, vågvifare. Wuofeteke, *particip. negativ. non demonftratus*, ovift, ej utvift. Wuofetaftet, *dim.* vifa litet. Wuofetatjet, *inch.* beg. vifa. *Fenn.* ofotan, *oftendo.*

Wuosetem, *demonstratio*, utvisande.

Wuosatallet, *v. a. frequ. id. atque* wuosetet. Wuosatalli munji kirjeb, *epistolam mihi ostendebat*, han viste mig brefvet.

Wuosatallem, *demonstratio*, utvisande. Jakkon wuosatallem, *demonstratio fidei.*

Wuoskon, wuoskonj, *perca major*, abborre.

Wuosotes, *n. s. præsagium*, förutspående. Paha wuosotes, *præsagium malum*, ond spådom, *cfr.* japotas.

Wuosotet, *v. a. præsagire, ominari*, förutspå. *It. optare*, önska. Wuosotastet, *dimin. id.*

Wuoss, wuossa, *saccus*, säck. Wuossenat, *in sacco tuo.* Wuossenan, *in sacco meo.* Wuossi tsaket, *in saccum inferre*, sticka i säcken. *Transl. mendaciis fallere*, ljuga en full, bedraga. *It.* wuoss, wuossah, *sive ut nonnulli malunt* wuosa, *secundinæ pecudum*, efterbörd hos boskap. Wuossats, wuossets, *dim.* en liten säck.

Wuosse, *vid.* wuesse.

Wuossjet, *v. a. coquere*, koka. Piärgoit wuossjet, *carnes coquere*, koka kött. Wuossjeje, *coquens, coquus*, en som kokar, kock. Wuossjek, *particip. negat. incoctus, non coctus*, okokad. Wuossjestet, *dim.* koka litet. Wuossjegåtet, *inchoat.* begynna koka.

Wuossjem, *n. s. coctio*, kokning.

Wuossjemas, *coquendus*, som skal kokas. *It. subst. quantum una vice coqui solet*, et kok. Wuossjemaseb leb ådtjom qwelist, *tot pisces cepi, quot simul coquere soleo*, jag har fått et kok med fisk.

Wuossjetet, *v. a. frequ. vid.* wuossjet, *idem.*

Wuosswes, wuosswetet, *v.* wuoswes.

Wuosta, *caseus*, ost. Wuostats, *dim.* en liten ost.

Wuost, wuoste, *contra, erga*, emot. Jubmelen wuost, *erga Deum*, emot Gud. Wuoste piägg, *ventus contrarius*, motväder. *Fenn.* wastan, *contra.* Wuoste tjodtjot, *resistere, adversari*, stå emot, göra motstånd (*non* wuosta). Wuoste tjodtjoje, *adversarius*, motståndare. Wuoste mannem, *fortuna adversa*, motgång.

Wuostas, *adv. contra motum solis, a dextra ad sinistram*, ansols, emot solen. Wuostan, *id.*

Wuostehako, *n. s. resistentia, defensio*, motstånd, motvärn. Idtji wuostehakob takka, *non resistebat sive repugnabat*, han gjorde ej motstånd.

Wuostaladdet, wuostaladdem, *vid.* wuostalastet.

Wuostalastet, *repugnare, obluctari*, sätta sig i motvärn, göra motstånd. Idtji sodn wuostalaste, *non repugnabat, non reluctabatur*, han gjorde ej motstånd. Wuostalatjet, *inchoat.* begynna göra motstånd.

Wuostalak, *n. s. acclivitas, v.* wuosto.

Wuostes, *n. a. primus*, den förste. Wuostes palen, *prima vice*, första gången. Wuostes kaudneje, *primus inventor*, första påfinnaren.

Wuosteken, wuostaken, *adv. primum*, först. Wuostek, *id.* Ko wuostek so wuoidnib, *illum cum primum sive prima vice viderem*, när jag såg honom första gången.

Wuostetet, *opponere*, sätta emot.

Wuo-

Wuosto, *n. f. acclivitas loci*, branthet, backe upfŏre. Wuoſtoit wadſet, *loca acclivia ſive colles aſcendere*, gå upfŏre backar, *cfr.* tjautes.

Wuoswes, *n. a. avidus*, *(proprie de mulieribus gravidis pica laborantibus dicitur)*, en ſom hŏgeligen åſtundar, lyſten, ſåges egenteligen om hafvande qvinnor. *Item paſſive:* Wuoſwes piåbmo, *deliciæ*, *cibus delicatiſſimus*, kråſelig och vålſmakande mat.

Wuoswem, *n. f. pica, malacia*, hafvande qvinnors lyſtnad. Wuoſweſtem, *id.*

Wuoswetet, *v. n. pica laborare*, *immoderate quidquam appetere*, vara lyſten, hafva omåttelig begårelſe.

Wuot, *ſyllaba, quæ adjectivis additur*, *quando ex adjectivo formandum eſt ſubſtantivum*, *e. gr.* puore, *bonus*, god. Puorewuot, *bonitas*, godhet. *It. ſubſtantivis additum cum negativo diminutivum quaſi efficit*, *e. gr.* I le muſne ålowuot, *parvus admodum mihi grex eſt*, jag har ganſka litet boſkap.

Wuotjatet, *v. n. vid.* wuotjot.

Wuotjet, *v. a. jaculari*, ſkjuta. Birſoin wuotjet, *bombarda jaculari*, ſkjuta med bŏſſa. Låddit wuotjet, *aves telo miſſili transfigere*, ſkjuta foglar. *It.* laſta wuotja, *frondeſcit*, *frondes emittuntur*, lŏfvet ſpricker ut. Mano wuotja, *poſt novilunium luna iterum conſpicitur*, nymånan bŏrjar ſkjuta fram, 1:ſta qvarteret bŏrjar. Wuotjeje, *jaculator*, ſkytt, en ſom ſkjuter. Wuotjeſtet, *dimin.* ſkjuta litet. Wuotjegåtet, *inchoat.* begyn. ſkjuta.

Wuotjetet, *v. n. occidere*, nedergå. Peiwe lei wuotjetam, *ſol occiderat*, ſolen hade gått ner, *Marc. 1: 32. cfr.* widdotet.

Wuotjos, *n. f. tantum ſpatii*, *quantum telum miſſile percurrit*, *id*, *quod intra teli jactum eſt*, et bŏſſeſkott, ſå långt man kan ſkjuta.

Wuotjot, *v. n. guttatim effluere ſive erumpere*, drypa, droppevis utflyta. Wuoja wuotjo, *oleum ſive pingve liquidum exſtillat*, flottet dryper ut. Wuotjoſtet, *dim.* lit. utdrypa. Wuotjogåtet, *inchoat.* begynna utdrypa.

Wuotjotet, *v. a. guttatim effundere*, *ſtillare*, låta drypa. Wuotjote karai, *fac ut deſtillet in vas*, låt drypa i kårilet. Wuotjotaſtet, *dim.* låta drypa litet. Wuotjotatjet, *inchoat.* begynna låta drypa, *cfr.* tåingelet.

Wuotse, *humus virens*, grås-ſval.

Wuotsonj, wuotſonje, *bacillum*, *cui rete piſcibus poſitum alligatur*, *ne fluminis vi auferatur*, en ſtake hvarvid et nåt faſtbindes, når det utſåttes.

Wuottat & wuottatak, *n. f. tantum nivis*, *ut veſtigia ingredientium & ferarum conſpici poſſint*, litet ſnŏ, ſå mycket ſnŏ, at man kan ſe ſpåren efter djuren, *cfr.* lijo.

Wuottet, *v. a. veſtigia animalium videre*, ſe ſpår. Ib wuotte aktebke, *nullum video veſtigium*, jag ſer ej något ſpår. Wuotteſtet, *dim.* ſe några ſpår. Wuottegåtet & wuottajet, *inchoat.* blifva varſe ſpår.

Wuottot, *v. n. veſtigia ponere ſive facere*, *de veſtigiis dum imprimuntur & conſpiciuntur*, lemna ſpår efter ſig. Wuottoi puoriſt, *veſtigia valde erant conſpicua*, ſpåren ſyntes rått vål. Wuotto kuſne ſodn manna, *ejus ſemper conſpicua ſunt veſtigia*, *(de fure dicitur*, *qui ſemper aliquid ſurripit)*,

pit), det ſynes nog hvar han far fram, ſåges om tjuſvar, ſom altid taga något med ſig. Wuottoſtet, *dim.* Wuottogåtet, *incboat.*

Wuottotkenna, *imperveſtigabilis*, obegripelig, outranſakelig, *Rom. 11: 33.*

Wuottot & wuottotet, *v. a. agitare, quaſſare*, ſkaka. Manab wuottot, *infantem in cunis agitare*, vagga barnet. Bjällob wottotet, *campanam agitare ſive pulſare*, ringa.

Wuottotum, *agitatus*, ſkakad. Wuottotum måt, *menſura agitando ſive concuſſione referta*, ſkakadt och packadt mått.

Wuowanet, *dilatari*, utvidgas. Raike wuowani, *foramen dilatatum eſt.*

Wuowd, wuowda, *n. ſ. arbor cava*, ihåligt trå. Tat muora le ſiſte wuowden, *intus hæc cava eſt arbor*, detta trå år ihåligt. Wuowd, *imprimis eſt cavitas arboris cujusdam, in qua ova pariunt aves, ut ſolent aqualicæ*, fogelbo i et trå, dår ſjöfoglar lågga ſina ågg.

Wuowdek, *n. a. cavus*, ihålig. Wuowdek petſe, *pinus cava*, ihålig tall.

Wuoude, wuowde, *ſilva*, *v.* wuome.

Wuowdn, *timor*, fruktan. Wuowdn munji mannai, *timor me invaſit*, en fruktan kom öfver mig.

Wuowdnajes, *n. a. terribilis*, faſelig, förſkråckelig. Wuowdnajes ålma, *vir terribilis*, en förſkråckelig man. Wuowdnajes wuoke, *horrendæ facies.* Wuowdnaj, *id. It. adverbialiter, horribiliter*, faſeligen, förſkråckeligen.

Wuowdnajeswuot, *n. ſ. crudelitas, ſævitia*, grymhet.

Wuowdnajeslaka, *adv. horrendum in modum*, faſeligen, förſkråckeligt.

Wuowdnetet, wuownetet, *v. a. terrere, timorem incutere*, förſkråcka. *It.* wuownetet & wuownetowet, *neutr. metu percelli*, blifva förſkråckt. Wuownetijeb ſuſte, *metu ille me perculit*, han gjorde mig förſkråckt, jag blef förſkråckt för honom. Wuownetaſtet, *dim.* blifva lit. rädd. Wuownetatjet, *incboat.* beg. blifva förſkråckt. *Quæ active etiam interdum, ut ipſum primitivum, accipiuntur.*

Wuownatattet, wuownetuttet, *v. a. incutere terrorem, terrere*, ſkråma, förſkråcka. Juo le ſodn måddit wuownetuttam, jope jam to, *multos ille ſtupefecit, quanto magis te.*

Wuownok, *horribilis*, *v.* wuowdnajes.

Wuowot, *v. a. excavare, dilatare*, uthålka, utvidga. Wuowom le kabmakit, *calceos dilatavit.*

Wuowt, wuowtek, *vid.* wuowd, wuowdek.

Wuowting, *pertica, ſupra quam retia piſcaria ſuſpenduntur*, en ſtång at hånga up nåt uppå.

Wuåjet, *v. n. natare*, ſimma. Qwele wuåja, *piſcis natat*, fiſken ſimmar. Almats matta ai wuåjet, *etiam homo natare poteſt*, menniſkan kan ock ſimma. Erit wuåjet, *enatare*, ſimma bort. *It.* kårbma wuåja, *ſerpens ſerpit*, ormen ſlingrar ſig eller kryper. Wuåjegåtet, *incboat.* begynna ſimma. *Fen.* uida, *natare.*

Wuåjelet & wuåjetet, *v. n. frequ. id.*

Wuår, *vid.* wer.

Wuåss, *ſaccus*, *vid.* wuoſs.

Wuöidnet, *videre*, ſe, *v.* wuoidnet.

Wuöjet, *vehi*, köra, åka, *v.* wuojet.

Wuö-

Wuóle, *n. s. cantilena*, visa, sång. *Proprie est tonus sive melos*, ton, melodie.

Wuóletes, wuóletebme, *vid.* faiges. Aptsa wuóletebme li sodn, *valde brevis ejus erat vita*, han hade mycket kort ålder.

Wuólget, *v. n. abire*, *vid.* wuolget.

Wuóppe, *sinus lacus*, *v.* wuoppe.

Wyrrtot, *v. n. vid.* wirrtot.

Wåbd, *pectus*, bröst, *vid.* wuobd.

Wåddads, *origo*, ursprung, *cfr.* wåddo.

Wåj, *interj. ah! vah!* ack!

Wåitet, *v. a. vincere*, vinna. Wåiteje, *victor*, *qui vincit*, öfvervinnare. *Fenn.* woittaja, *victor.*

Wåito, *n. s. lucrum*, vinning.

Wåldo, *n. s. culpa*, *caussa*, skuld, orsak.

Wårse, *modus*, *ratio*, sätt, *v.* warse.

Wåddar, wådder, *ripa fluvii sive littus*, åbrädd, strand, *vid.* terbme. *It.* mären wådder, *ora sive littus maris*, hafsstrand. *Usitatius tamen est* kadde, *littus lacus aut maris.*

Wåddaset, *v. n. scaturire*, *originem ducere*, hafva sin uprinnelse. Tat åno tåbbelt wåddas, *inde fluvius hic scaturiginem habet*, denna älfven har derifrån sin uprinnelse.

Wåddo, *n. s. origo*, ursprung, härkomst. Tatte wåddost le, *ex illo est genere ortus*, han härstammar derifrån. *It. fundus*, bottn, *vid.* wuodo.

Wåder, *nugæ*, sqvaller, ogrundadt tal. Wåder hål, *id.* Wådertet, *nugari*, *vana loqui*, tala det som är utan grund, löpa med sagor och löst tal.

Wådja, wådjaha, *n. s. pretium*, värde. Tann wådjahab waddib, *pretium ejus rei justum persolvebam*, jag gaf des värde, *cfr.* arwo.

Wådna, wådnem, *n. s. spasmus*, *nervi contractio s. convulsio*, sendrag, kramp.

Wådnet, *v. n. spasmo nervorum affici*, *dolorem percipere ischiaticum*, få kramp och sendrag, hafva giktplåga. Kåta wådna muste, *manus mihi dolet torpetque*, jag har värk i handen.

Wådtja, *paries*, vägg. Wådtji kaskan *sive* tuoken, *intra parietes.*

Wådtjet, *v. a. petere*, *apportare studere*, gå eller fara efter, hämta. Wådtje muorit, *apporta ligna*, bär hit ved. Wuonast jaŝoit wådtjet ja saltit, *farinam & sal ex Norvegia petere*, fara til Norrige eft. mjöl och salt. *Transl.* Jubmel le so wådtjam, *mortuus est*, Gud har kallat honom hädan. *Fenn.* wiedä, *ferre*, *auferre*, & wetää, *trahere.*

Wådtjetet, *v. a. per nuntium accire sive advocare*, skicka bud efter. Wådtjete so tek, *ut huc veniat facito*, låt kalla honom hit. Wådtjetin mo tassa wittenen, *me illuc testem advocabant*, de kallade mig dit til vittne.

Wågnin, *adv. prope*, nära. *Austr.*

Wåja-åbbå, *vid.* weja-åbbå.

Wåjatet, *v. a. polire*, fåja. *Proprie de metallis, imprimis argento.* Silbab wåjatet, *argentum polire*, polera silfver. Wåjatastet, *dim.* litet polera. Wåjatatjet, *inchoat.* begynna fåja.

Wåjet, *n. a. fulgens*, *vid.* wåjok.

Wåike, *orichalcum*, *vid.* weike. Wåikotet & wåikotattet, *vid.* wåjatet.

Wåiket, *v. n. in aquam se mergere*, dyka sig. Wåikeje, *urinator*, dykare, *vid.* puoktjet.

Wåiketet, *v. n. frequ. id.* Wåiketatjet, *inchoat.* begynna dyka sig.

WÅJOK, *n. a. coruscus, splendidus*, blank, fäjad. Wåjok kebne, *ahenum politum.*

WÅJO, *n. f. potentia, vires*, förmåga, krafter. Ib wåjob ane, *non valeo.*

WÅJOTEBME, *imbecillis, debilis*, svag, kraftlös. Wåjotes, *id.*

WÅJOT, *viribus destitui*, *vid.* wejot.

WÅITA, *forma calcei e ligno facta, modulus*, sko-låst.

WÅITELES, *vid.* weiteles.

WÅITO, *n. f. dimissio pecudum sine pastore & cura*, boskapens bortsläppande utan vallhjon. Wåiton låh talle mija påtsoh, *sine pastore nostri nunc sunt rangiferi*, våra renar gå nu utan vallhjon.

WÅITOK, *n. a. qui sine pastore est & custodia*, som går i skogen utan vallhjon. Wåitok påtsoi, *rangifer, qui in silvis solus oberrat absque pastore*, en ren, som går vill i skogen. Wåitokit åtset, *rangiferos quærere in silva oberrantes*, söka efter villa renar.

WÅITOSTATTET, *v. a. sine pastore dimittere*, släppa bort utan vallhjon. I le puore ålob wåitostattet ko i le allås, *haud tutum est gregem sine pastoribus dimittere, quando lupi sunt.*

WÅK, wåkk, wåkka, *vid.* wekkes. *It. adv.* wåkk, wåkka, *& interd.* wåkkarik, wåkkrik, *valde, multum, admodum*, ganska mycket, högeligen. Wåkka stuores, *valde magnus*, ganska stor.

WÅKKATALLET, *adjuvare*, *v.* wekkatallet.

WÅKSAK, wåksok *&c. vid.* weksak, weksot.

WÅKSELTET, *commutare*, växla.

WÅKTESTET, *ad scopum sive metam remotiorem sive longius distantem jaculari aut jacere*, skjuta eller kasta åt något på långt håll. Wåktesti jauren rasta, *jaculabatur trans lacum.*

WÅLDE, *vid.* welde.

WÅLJ, wålja, *frater*, broder. Wåljam, *frater meus*, min broder. Wadde wåljasat, *da fratri tuo*, gif åt din bror. Wålja pele, *frater uterinus*, stjufbroder. Wåljetjeh, *fratres, duo aut plures simul*, två eller flera bröder tillsammans. Mâi lån wåljetjeh, *nos ambo fratres sumus*, vi bägge äro bröder. Wåljats, wåljets, *dim. blandientis est.* Wåljatjam, *mi frater optime*, du min kåre broder.

WÅLKO, *n. f. debitum*, skuld, *v.* welke.

WÅLKOGES, wålkokes, *ære alieno obstrictus sive obrutus*, skyldig, som står i skuld. Makse munji mab todn leh wålkoges, *quod mihi debes repende.* Wålkokeswuot, *debitum, obligatio*, plikt.

WÅLKET & wålkok, *albus*, *v.* welkes.

WÅLKOLATS, *debitor*, gäldenär. Wålkolatjit welke pednikit metetet, *debitoribus pecunias creditas condonare.*

WÅLKOTALLET, *mutuo dare, credere*, låna ut, bårga. Wålkotallib sunji daleb, *Imperialem illi mutuo dabam*, jag lånte honom en Riksdaler.

WÅLLAHET, *v. n. cubare*, *v.* wellahet.

WÅLLOT, *prostratus, cubans*, *v.* wellot.

WÅLLES, *mitis, clemens*, *v.* wuolles.

WÅLMA, *vid.* welmes.

WÅLTARET, *v. n. declinare, deorsum vergere*, luta ner åt, båra utföre. Puolda wåltar ånon kâik, *sive* åno tafoi, *collis versus amnem declivis est*, backen lutar utföre åt älfven.

WÅNA, wåne, wånak, wånek, *amicus*, vån. Påte wånekam, *veni amice*, kom min

min vån. Mo wånakumus, *amicissimus meus*, min bästa vån. Wånekub, *amicior*, större vån. *Oppos.* owånak, *inimicus*, ovån.

Wånakats, *id. atque* wånak. Owånakats, *inimicus*, ovån.

Wånakeswuot, *n. f. amicitia*, vånskap. Owånakeswuot, *inimicitia*, ovånskap.

Wånastallet, *amicitiam facere*, blifva vån. Wånastallet fuonosi kum, *cum malis hominibus amicitiam jungere*, göra vånskap med elakt folk.

Wånholdet, wånholdem, *v.* wånotet.

Wånesikt & wåni, *adv. amice, familiariter*, vånligen. Wåni wiesot, *amice vivere*.

Wånotet, *partibus alicujus studere, favere*, hålla med, gynna. I kuttek suolekeb wånote, *furi nemo favet indulgetque*. Wånotastet, *dimin.* hålla litet med. Wånotatjet, *inchoat.* beg. hålla med.

Wånotem, *n. f. studium, dum alicui favemus*, medhåll.

Wånotallet, wånotallem, *vid.* wånotet, wånotem.

Wånt, *spes, exspectatio*, hopp, våntan.

Wåntet, *v. a. sperare*, hoppas, förvånta. Wånteb kuit, jutte pâtet kalka, *spero certe illum esse venturum.* Mon wåntib, *putabam sive credebam*, jag trodde eller förmodade.

Wåntem, *spes, exspectatio*, förmodan.

Wåpsa, *vespa*, geting, *vid.* wepses.

Wåra, wårak, *collis*, *v.* wera, werak.

Wårald, *mundus*, verld. Wåralden algost, *ab initio mundi*, ifrån verldenes begynnelse. *It. tempestas*, våderlek. Wårald tjuotsa, *intemperies est*, det år ovåder. *Item, aër, atmosphæra*, luft, luftkrets. Wåraldeit kattji, *ex aëre sive cœlitus decidebat*, det föll ned utur luften.

Wåraldats, *n. a. mundanus*, verdslig.

Wåre, *culpa, injuria*, *vid.* were.

Wåret, *vide supra* wiåret.

Wårderet, *æstimare*, vårdera.

Wårdoges, wårdogas, *dignus, qui promeritus est*, vårdig, förtjent. Ib le tast wårdoges kottjotowet to pardnen, *non amplius sum dignus, qui vocer filius tuus*, jag år ej mera vårdig at kallas din son. *Oppos.* owårdoges, ovårdig.

Wårdogeslaka, *adv. digne*, vårdigt. Owårdogeslaka, *indigne*, ovårdigt.

Wåret, *v. a. tueri, defendere*, försvara. Etjebs wåret, *semet ipsum defendere*, försvara sig sjelf. *cfr.* warjelet, waret.

Wårgo, *collare vimineum, quod rangiferis immittunt, quando fune ducendi sunt*, en trålj, et band af vidjor, at såtta på renarne, når de skola ledas med töm.

Wåridet, wåritet, *v. a. comperire, animadvertere*, förmårka, blifva varse. Ib le anje tabb wåridam, *istud adhuc non animadverti*, jag har ånnu ej mårkt det.

Wårjo, *arma, id, quo nos defendimus*, vapen, gevår.

Wårjotes, *inermis*, obevåpnad. Aptsa wårjotes ja puodsos almats, *homo nudus & plane inermis.*

Wårka, wårkem, *locus, ubi tentoria sua ponunt Lappones*, stållet dår Lapparne slå up sina tjåll. *Transl. pascuum*, betesmark.

Wårkot, *v. a. tentorium ponere*, slå låger, slå up tjållet.

Wåro, *n. f. tributum*, skatt, *v.* wiåro.

Wåro-

Wårotet, *sacrificare*, offra, *v.* wiårotet.

Wårr, *adv. pejus*, vårre. Te li wårr, *pejus erat istud*, det var vårre.

Wårrab, *n. a. comparativ. pejor*, vårre. Wårrab le sodn muste, *me is pejor est*, han år vårre ån jag. Tatte wårrab, *eo pejus*, desto vårre. *Superlativ.* wårramus & wårraimus, *deterrimus, pessimus*, den vårste. Aiwe ko mon lulib wårramus, *quasi ego pessimus essem.*

Wårranem, *n. s. depravatio*, fórvårring. *In Theol. scandalum*, fórargelse.

Wårranet, *v. n. depravari*, fórvårras. Puotselwas wårrana, *morbus amplior fit*, sjukdomen blir vårre. *It. in Theolog. offendi, scandalum accipere*, fórargas. Wårranastet, *dimin.* blifva litet vårre. Wårranatjet, *inchoat.* begynna blifva vårre.

Wårranaddet, *v. n. frequ. depravari*, fórvårras.

Wårretet, *v. a. depravare, deteriorem reddere*, góra vårre, fórsåmra. Wårreti tat talkes, *hæc medicina nocua erat sive nocebat*, detta låkemedlet gjorde skada. *It. in Theol. offendere*, fórarga. *Scandalo alicui esse*, vara någon til fórargelse. Wårretastet, *dimin.* litet fórvårra. Wårretatjet, *inchoat.* begynna fórvårra.

Wårretakes, *n. a. scandalosus*, fórargelig. Wårretakes wårald, *mundus scandalosus*, den fórargeliga verlden *Theolog.*

Wårretem, *n. s. depravatio*, fórvårring. *It. in Theolog. offensio, scandalum*, fórargelse. We tan almatji, juon tjada wärretem påta, *væ homini illi, per quem scandalum venit*, ve den menniskja, genom hvilken fórargelse kommer, *Matth. 18: 7.*

Wårto, *n. s. serenitas cœli, sudum*, uphålls-väder, klar himmel. Kukkes wärto, *serenitas cœli diutius permanens*, långvarigt uphållsväder. Wärtots, *dimin. idem.*

Wårtos, *n. a. serenus, non pluviosus*, klar, ej regnaktig. Wärtos peiwe, *dies serenus*, en klar dag.

Wårtot, *v. n. serenum fieri, pluere aut ningere desinere*, blifva klart, klarna up. Wärtostet, *dim.* litet klarna up. Sitta wärtosti, *tandem serenitas facta est.* Wärtogåtet, *inchoativ.* begynna klarna up.

Wårtsa, *vervex*, gumse. Wärtsa tjårweh, *cornua vervecis*, gumse-horn. Sarwes wärtsa, *aries, vervex non castratus*, osnópt gumse.

Wåsot, *vivere, vid.* wiesot.

Wåtk, wätka, *scalprum, instrumentum, quo excavantur vasa lignea*, grópjärn, hvarmed träkäril urhålkas. *Securis incurvatæ figura esse solet.*

Wåtkestet & wätket, *v. a. ejusmodi instrumento excavare*, med grópjärn uthålka. *Gigantem, de quo Lappones fabulantur quemque appellant* Stalo, *tali usum fuisse securi narrant, cumque arbores conscenderent qui hunc aliter effugere non poterant hostem, arborem præcidebat, quod versiculus indicat:* Luite åbbam ware kåirit, Jitjatja *(cognomen Stalonis)* muorab wätka, *dimitte, soror mea, canes alpinos*, Jitjatja *arborem præcidit.*

Wätnit, *adv. modice procul*, lagomt långt ifrån. Ib wätnit påte, *non aliquan-*

quantum prope venire mihi licet, jag får ej komma någorlunda nära.

WÄTO, *n. f. pignus certationis*, *ſponſio*, vad. *In Theolog.* wätto raje, *curriculum*, vädjoban.

WÄTOT, wätotet, *pignore certare*, ſlå vad. Påte wätoton, *certemus pignore depoſito*, lät oſs ſlå vad. Sardno, man pira kalken wätot, *dic*, *quo pignore certemus*, ſäg, hvad vi ſkole ſätta up i vad.

WÄUTJETET, *v. n. volutare ſe*, *volutari*, tumla, vältra ſig.

Å

ÅBBA, *ſoror*, ſyſter. Åigo åbba, *ſoror germana*, ſamſyſter. Åbbam puoram, *ſoror mea cariſſima.* Åbba pele, *ſoror uterina*, ſtjuffyſter. Åbbats, *dimin.* liten ſyſter. *It. in dual. & plural.* åbbatjeh ſåi lepa, *ſorores illæ ſunt*, de bägge åro ſyſtrar. Åbbatji manah, *liberi ſororum*, ſyſtrars barn.

ÅBB, åbbå, *n. a. totus*, hel. Åbb alde kåte, *tota domus ejus*, hela hans hus. Åbbå peiweb katoi, *totum diem abfuit*, han var borta hela dagen.

ÅBBALATS, *n. a. ad ſorores pertinens*, ſyſterlig. Åbbalats kereswuot, *caritas ſororum*, ſyſterlig kärlek.

ÅBBELAKA, åbbålaka, *adv. totaliter*, helt och hållit, öfver alt.

ÅBBELAKES, åbbålakes, *n. a. totalis*, *totus*, hel och hållen.

ÅBBES, *n. a. invius propter nivem*, ovågad för ſnö. Åbbes rathe, *via nivoſa invia*, ovågad och med ſnö betäckt våg. Åbbes tjawelk, *jugum montis nivoſum invium.* Åbbeſit mannet, *iter facere per invia loca nivoſa.*

ÅBBOSET, *v. n. exundare*, *vid.* abbeſet.

ÅBBOTI, *adv. in totum*, helt och hållit, öfveralt. Luwib åbboti, *totus madeſcebam*, jag blef våt hel och hållen, eller öfver alt.

ÅBDES, *n. a. integer*, *non fiſſus*, *qui ſine rimis eſt*, tåt, hel. Åbdes litte, *vas integrum*, *quod ſine rimis eſt*, et helt kåril. Åbdes karwoh, *veſtes non laceratæ*, hela kläder. *Comparat.* åbdaſub, helare. *Superlativ.* åbdaſumus, den helaſte.

ÅBDOT, *v. n. compactum fieri ſive ſolidum*, tåtna, blifva hel. Kare åbdoi, *vas factum eſt compactum*, kårilet blef tått. Åbdoſtet, *dimin.* blifva något tåtare. Åbdogåtet, *inchoat.* begynna blifva tåt eller hel.

ÅBLAT, *adv. abundanter*, rikeligen, öfverflödigt. *Comparat.* åblabi & åblabut, *abundantius*, *copioſius*, öfverflödigare, ymnigare. Ko åblabut anah, die wadde åblabi, *quando major tibi abundantia eſt*, *abundantius & liberalius des*, når du har mera, ſå gif mera.

ÅBLO, *n. inſecti*, *fucus*, *vid.* oblo.

ÅBLOT, *v. n. augeſcere*, ökas, tiltaga i ymnighet. Stakkeh låh pira landen åblomen, *luporum magna incipit fieri in omnibus locis multitudo*, det börjar blifva mycket vargar öfver alt. Åbloſtet, *intenſiv.* blifva litet ymnigare. Åblogåtet, *inchoat.* begynna blifva ymnigare, *cfr.* ådnanet.

ÅBME, *n. a. vetus*, *vetuſtus*, gammal. Åbme karwoh, *veſtes detritæ & inveteratæ*, gamla kläder. Erit piejet tab åbme almatjeb, *exuite veterem hominem, Eph. 4: 22.* Åbme peiwe, *per idiotiſm. de defunctis dicitur*, *quando illorum*

rum mentio fit, *e. gr.* Nila, åbme peiwe, *Nicolaus defunctus*, sal. Nils. Puorak ålma lei sodn, åbme peiwe, *bonus ille vir erat*, *cum in vivis esset*, han var en god och årlig man i sin tid. *Comparat.* åbmasub, gamlare. *Superl.* åbmasumus, den gamlaste.

Åbmastet, åbmastowet, *v.* åmastet.

Åbmot, *v. n. inveterascere*, blifva gammal. Piåbmo åbmo, *cibus inveteratur*, maten blir gammal och förlegad. Wuosta le åbmom, *caseus inveteratus est*, osten har blifvit gammal. Åbmostet, *dimin.* blifva något gammal. Åbmogåtet, *inchoat.* begynna blifva gammal och förlegad.

Åbmom, *n. a.* åbmom laipe, *panis inveteratus*, gammalt bröd. Åbmom wuosta, *caseus inveteratus*, gammal ost.

Åbtet, *v. n. intumescere*, svålla up. Åbti åbbå kroppe, *totum corpus intumuit*, hela kroppen svall up. Åbtatjet, *inchoat.* begynna svålla.

Ådajattet, *v. a. sopire*, insöfva. Manab ådajattet, *sopire infantem*, söfva et barn. Ådajattum, *sopitus*, söfd.

Ådajet, *v. n. obdormiscere*, insomna. Juo le ådajam, *jam obdormivit*, han har redan somnat. Ko ådaji, *cum obdormisceret*, når han somnade. Ådajastet, *dim. id.* Ådajatjet, *inchoat.* begynna sofva, *cfr.* ådet.

Ådaltak, *somnus*, sömn.

Ådatak, *pulvinaria & omne id*, *quo sternitur lectus*, sängklåder.

Ådalmes, ådalm, *pullus*, unge, fogelunge. Ådalmes lådde, *avis pullus*, *sive quæ eodem anno procreata est*, ung fogel, som kommit til samma år. Ådalmes tjuktje, *tetrao anniculus*, en ung tjåder. *Fenn.* odelma, *prima segetis herba.*

Ådd, åddå, *n. a. novus*, ny. Åddå jake, *novus annus*, nytt år. *Auctores plurimi scribunt* ådde, *verum* e *istud finale nunquam ut* e *effertur*, *sed ut* å, *sæpe non auditur.*

Åddesist, åddåsist, *adv. de integro*, å nyo. Åddåsist alget, *de integro incipere*, *rursus incipere*, på nytt begynna. Åddåsist leb påtam, *de integro veni*, jag har kommit på nytt.

Åddånowet, åddanowet, *v. n. renovari*, förnyas. Åddånem, *renovatio*, *(passiv.)* förnyelse.

Åddestet, åddåstet, *v. a. renovare*, *enovare*, förnya. Kåteb åddåstet, *domum innovare.* Åddåsteje, *innovans*, den som förnyar. Åddåstastet, *dim.* litet förnya. Åddåstatjet, *inchoat.* begynna förnya.

Åddåstem, *n. s. renovatio*, förnyande. Åddåstemeb tarbaha, *renovatione opus habet*, det behöfver förnyas.

Åddestattet, åddåstattet, *v. a. renovare*, *renovandum curare*, förnya, låta förnya. *It. neutr. posse enovari*, kunna förnyas.

Åddåk, åddek, *catulus caninus*, hundhvalp. Åddåkit piåbmet, *catulos alere.* Åddåkats, *dim.* en lit. hundhvalp.

Åddås, åddes, *n. a. novus*, ny, *vid.* ådd. Tjålg åddås, *plane novus*, spritt ny. Åddåswuot, *novitas*, nyhet.

Ådet, *v. n. dormire*, sofva. Kåtsaje todn jukko ådah, *evigila tu*, *qui dormis*, vakna up du som sofver. *It. active:* neitab ådet, *virginem vitiare*, förkrånka en mö. Ådeje, *dormiens*, sofvande, en som sofver. Ådestet, *dim.* sof-

sofva något litet. *Incohoat.* ådegåtet, begynna sofva, *cfr.* ådajet.

Ådem, *n. f. ipse actus dormiendi, somnus,* sofvande, sömn. Ådemesne, *in somno,* uti sömnen.

Ådek, *vigilans, non dormiens,* vakande, en som ej sofver. *Particip. negat. est.*

Ådits, *n. a. somniculosus, somno deditus,* sömnaktig. Åditswuot, *subst. torpor,* sömnaktighet.

Ådna, *n. f. fortuna,* lycka. *Fenn.* onni, *id. cfr.* wuodna. *Boreal.*

Ådna, *adv. mature,* tidigt, i god tid. Ådna kåssa, *idem.* Juo ådna, *jam dudum, pridem,* länge sedan.

Ådnasats, *n. a. maturus, pristinus,* tidig, som har varit och skett långesedan.

Ådne, *vid.* åne.

Ådneles, *brevis, vid.* ånekes.

Ådneres, ådnåres, *palus, columna, proprie palus, quo sustentatur Lapponum tugurium,* pelare eller stolpe, hvarpå Lappkojan hvilar.

Ådsotet, *v. a. exspectare,* vånta, bida efter. Ib to weje ådsotet, *te exspectare non curo,* jag orkar ej vånta på dig. *It. curare,* bry sig om, *vid.* laketet.

Ådtje, *n. f. caro,* kött. Ådtje tewakesne, *carnosus,* köttfull. Ådtje, *est hominis & illorum animalium caro, quæ non comeduntur. Etjam edulium, dum vivunt, caro appellatur* ådtje, *mactatorum autem* piårgo.

Ådtjelats, *n. a. carnalis,* köttslig. *Theol.*

Ådtjaitowet, *pingvescere, carnosum fieri,* blifva fet, blifva köttfull.

Ådtjob, ådtjos, *vid.* udtjus.

Ådtjot, *v. a. accipere, nancisci,* få, bekomma. Mab leh todn ådtjom? *quid accepisti?* hvad har du fått? Idtji maitek ådtjo, *nihil accepit,* han fick ingen ting. Ådtjostet, *dimin.* få något litet. Ådtjogåtet, *inchoat.* begynna få.

Ådtjolwas, *n. f. donum, omne id, quod accipimus,* gåfva, det man får.

Ådtjoset, *v. n. accipi,* fås. Walla te ådtjosi, *ægre capi poterat,* det kunde med möda fås. I qwele tane jauren ådtjos, *pisces in hoc lacu non capiuntur,* i denne sjön fås ingen fisk.

Ådtjotet, *v. a. acquirere, sibi comparare,* förvårfva, laga at man bekommer. Ådtjotijib so, *illum prehendere studebam,* jag böd til at taga fast honom. *It. neutr. reviviscere,* åter komma sig före. Ådtjotatjet, *inchoat.* begynna förvårfva.

Ådtjotallet, *v. n. capi, prehendi,* gripas, blifva tagen. Puotselwasest sodn ådtjotalli, *morbo correptus est,* han fastnade in i en sjukdom.

Ågge, *n. f. refluxus aquarum infra cataractas fluviorum, vid.* påstok, se påstok. Åggastak, *id.* Åggats, *dim.*

Ågg, åggo, *hamus piscarius,* metkrok. *vid.* wuogg.

Åggot, *hamo piscari,* meta. Åggoje, *particip. præs.* en som metar. Åggom qweleh, *pisces hamo capti,* fisk fångad med krok. Åggom switja, *virgula, qua utuntur, qui hamo piscantur,* metspö.

Åh, *interj. ah,* ack. *It. adv. negativ.* åhmå, *haud ego, vel vix ego,* icke jag. Åh-så, *non ille,* han icke, *&c.*

Åjaldattet & åjaldet, *v. a. oblivisci,* glömma, förglömma. Åjaldattib tabb tunji sardnot, *istud tibi dicere oblitus sum,* jag glömde säga dig det. Åjaldastet, *dim.* litet förgåta. Åjaldatjet, *inchoat.* begynna glömma.

ÅJALDAKES, *n. a. obliviosus*, glömsk.
ÅJALDATTEM, *n. f. oblivium*, glömska.
ÅJATET, *v. a. cibare*, spisa, gifva mat. Manait åjatet, *infantes cibare.*
ÅJEWES, *n. a. novus, quo non usi sumus*, ny, obrukad. Åjewes jaure, *lacus in quo nuper nemo piscatus est*, en sjö där ingen har nyligen fiskat. Åjewes herke, *rangifer quo nemo vectus est nuper*, en ren den ingen nyligen har kört med.
ÅIKET, *v. a. enixe rogare*, trägit bedja.
ÅINGESTET, *v. n. tremere*, darra, *vid.* targestet.
ÅJOK, *cibus*, mat. Manan åjok, *cibus infantis*, barnets mat.
ÅJORTET, *v. a. significare*, betyda.
ÅJOT, *v. n. requiescere*, hvila sig. Pajet kalkab tab jaureb åjot, *sinam hunc lacum requiescere, scilicet non in hoc lacu piscabor*, jag skal låta denna sjön vara, utan at jag fiskar uti honom. Åjom le tat herke, *rangifer hic vectarius vires quiete recuperavit, quia scil. nemo illo vectus est*, denne ren har nu hvilat up sig. Åjostet, *dim. id.*
ÅJOTET, *v. a. quiescendi copiam dare*, låta hvila. Herkeb åjotet, *rangiferum vectarium requiescere permittere, rangifero quodam aliquo temporis spatio non vehi, ut vegetior evadat*, låta en ren blifva okörd någon tid. Jaureb åjotet, *in lacu non piscari, ut plures fiant pisces aut adveniant*, låta en sjö vara, utan at fiska uti den. Åjotastet, *dimin.* Åjotattet, *frequ. idem atque* åjotet.
ÅIPOT, *luctari, certare, v.* oibot, håibot.
ÅISOT, *v. a. vincere*, vinna, öfvervinna. Åisoi sodn, *ille victor evasit*, han vann, *vid.* oisot.
ÅISOK, *particip. neg. non victus*, oöfvervunnen.
ÅISOTET, *propter defectum virium desistere cogi*, nödgas låmna af orklöshet. Åisoti piåbmob, *edendo desistebat, quia plus comedere non valebat*, han orkade ej åta up alt. Idtji åisote mabke piåbmost, *nihil cibi relinquebat, verum totum comedebat*, han åt up alt och låmnade ingen ting af maten. *Apud. Lycksel.*
ÅITET, åitatallet, *vid.* oitet *&c.*
ÅITO, *adv. certe, vere*, i sanning, visst. Jus åito naute le, *ita si verum est*, om det så i sanning är.
ÅIWALATS, åiwelats, *magistratus*, öfverhet. Åiwalatjeh, *magnates, optimates*, höga herrar, *cfr.* åiwe.
ÅIWATES, *n. f. piscium in mari aut lacu conferta multitudo*, en fisk-dyn, en stor hop med fisk, som gå tått intil hvarandra.
ÅIWE, *caput*, hufvud. Almatjen åiwe, *caput hominis*, mennisko-hufvud. Åiwe sarjit, *caput dolet.* Åiweb kåptjet, *caput tegere.* Åiwist le, *(in plural.) demens est*, han år tokig. Åiwe jårråk, *amens, stultus*, tokig. *It. vertiginosus*, en som har svindel. Åiwe sarjes *&* åiwe swarke, *cephalalgia*, hufvudvårk. Åiwe skure, *cranium*, hufvudskål. Åiwe ålma *&* *simpliciter* åiwe, *dux, princeps*, höfvidsman, hufvudman. Åiweh påteh, *optimates sive principes veniunt.* Åiwen asse, *vid.* asse. Åiwe pekke, *caput, pars libri*, capitel, *(Th.)* *It.* åiwai, *adverbialiter.* Makson åiwai waddet, *per anticipationem & in spem futuræ persolutionis dare, credere*, låmna ut på betalning, borga.

Åiwe tjåkk, *vertex*, hjessa. Akten åiwen, *adv. in perpetuum*, för all tid. Åiwe wuole, *pulvinar*, hufvudkudde. Åiwe sudde, *sutura cranii, quæ in infantibus adhuc est aperta*, öpningen på hufvudskålen hos små barn. Åiwe warjo, *galea*, hjelm.

ÅIWAJ, åiwajes, *n. a. pertinax*, halsstarrig, ostyrig. Åiwajes herke, *rangifer pertinax, sive qui habenis haud facile regi potest*, en halsstyf och illa tamd ren. *Tantum de istiusmodi animalibus dicitur.*

ÅIWASTALLET, *v. n. superbire*, högfärdas. Åiwastalla taweristas, *superbit opibus suis*, han högfärdas öfver sin rikedom. Åiwastalleje, *superbiens*, en som högfärdas. Åiwastallagåtet, *inch.* begynna högfärdas.

ÅIWASTALLEM, *n. f. superbia*, högmod. Åiwastallemeb wassjotet, *superbiam odisse*, hata högfärd.

ÅIWER, *n. f. paries transversus*, gafvel. *It. pars templi anterior, vulgo chorus*, Chor i en kyrka, *vid.* åiwor.

ÅIWES, *n. a. celebris, clarus, qui magna est dignitate*, en hög och förnäm man. *Comparat.* åiwab, högre, förnämare. *Superlat.* åiwaimus & åiwemus, den förnämsta. Åiweswuot, *subst. principatus*, höghet, herravälde.

ÅIWOR, *n. f. primus locus ædium*, högsäte. Åiworesne tjåkkaha, *primo sive supremo loco sedet*, han sitter i högsätet.

ÅIWOSTET, *v. n. cursum dirigere, tendere*, ställa kosan. Alas åiwosti, *versus occidentem cursum dirigebat*, han stälde kosan vester ut. Kåsså leh todn åiwostemen? *quorsum tendis?* hvart årnar du dig?

ÅIWOSTEM, *conatus, propositum*, upsåt.

ÅIWOTES, åiwåtes, *n. f. institutio, consilium*, undervisning, råd. Åiwåteseb mubbai waddet, *consilium alteri sive alicui dare*, gifva en råd. Åiwåtem, *idem.*

ÅIWÅTET, åiwotet, *v. a. consilium dare, instituere*, gifva råd, undervisa. Sodn åiwåti mo naute takket, *ita ut facerem ille me instituebat*, han undervisste mig at göra så. Åiwåteje, *institutor*, en som undervisar. Åiwåtastet, *dim.* litet underrätta. Åiwåtatjet, *inchoat.* begynna underrätta.

ÅIWOTS, åiwåtja, *informatio, rumor*, underrättelse, rykte. Ko åiwotjeb lijeb åtjom tann pira, *ea de re cum edoctus fuissem*, när jag fick underrättelse derom. Ib le tann pira åiwotjeb kullam, *ejus rei ad me non pervenit rumor*, jag har ej hört något rykte derom.

ÅKER, *ager*, åker, *vid.* pâldo. Åkerland, *arvum.* Åkereb brukot, *agrum colere.* Åker brukar *sive* åker âlma, *agricola*, åkerbrukare.

ÅKKEL, *gausape*, rya, tåcke.

ÅKKESTET, *glocire*, kakla som en höna.

ÅKKETES, åkketet, *vid.* åsketem &c.

ÅKOT, *v. n. currere, tolutim incedere*, löpa, trafva. Herke åko, *rangifer tolutim incedit*, ren trafvar. *Minus est quam* tålwastet, *quod incessum tolutarem celeriorem significat. It. apud Bor.* åkot, *pedetentim & tarde currere sive incedere*, små-springa, gå sakta. Åkostet, *dim.* springa litet. Åkogåtet, *inchoat.* begynna springa.

ÅKON & åkoten, *tolutim, cum cursu*, springandes, i fullt språng. *It. apud*

 Boreal.

Boreal. tarde, pedetentim, i fakta mak, fot för fot.

ÅKOTET, *v. a. impellere, agere*, köra på, drifva. Herkeb åkotet, *rangiferum impellere, ut currat*, låta ren springa. Håfteb åkotet, *equum incitare ad curfum.*

ÅKSE, *ramus arboris*, qvift på et trå. Akfit tjuoppet, *ramos amputare.* Akfats, *dim.* en liten qvift. *Fenn.* oxa, *ramus.*

ÅKSAJ, åkfajes & åkfek, *n. a. ramofus*, qviftfull. Akfajes muor, *arbor ramofa.*

ÅKSETES, *qui fine ramis eft*, qviftlös.

ÅKTE, *n. f. imber*, regn-il, regnfkur. Rafjo åkte, *id.* Muota åkte, *v.* pårg. Aktats, *dim.* et litet regn-il.

ÅKTSE, *n. numer. cardin. novem*, nijo. Aktfe peiweh, *novem dies*, nijo dagar. Aktfad, *nonus*, den nijonde. Aktfad jake, *annus nonus*, det 9:de året.

ÅLBOTET, *v. a. vid.* albetet.

ÅLE, *n. a. proprius*, egen, egentelig. Ale mårk, *fignum, quo quis utitur ad fignandas res fuas, vel etiam incifio, qua aures pecudum notantur, ut poffeffor quis fit pateat*, bomårke, mårke hvarmed man mårker lösöron eller ock fin bofkap.

ÅLEM, *n. f. media pars corporis*, medja. *It. lumbus*, lånd. Tjodtjot kåtfaldum tijen ålemi pira, *fint præcincti lumbi veftri.*

ÅLEST, *adv. omnino*, aldeles. Aleft le naute, *ita omnino eft*, det år aldeles få, *cfr.* ållafikt.

ÅLK, ålg, *n. f. trabs, tignus transverfe difpofitus*, bjelke, ås. Alkåts, *dimin.* en liten bjelke eller ås.

ÅLKE, *humerus, brachium*, axel, arm. Alkis nala, *fuper humeros fuos*, på fina axlar. Alkai piejet, *in humerum ponere five attollere*, lågga på axelen. *It.* ålke le fune, *lacertofus eft, proprie de illo, qui lapides longe projicere valet, quod certaminis genus apud Lappones frequens eft & in ufu*, han har god armftyrka, han kan kafta långt. Alke wuoiwe, *vid.* wuoiwe.

ÅLKAJ & ålkajes, *n. a. lacertofus*, armftark. Harbmat le fodn ålkaj palkeftet, *lacertis robuftis ille eft & longe jacere valet*, han har god armftyrka at kafta långt.

ÅLKATET, *v. a. brachio jacere*, kafta åftad med armen. *It. verbera intentare*, hóta, vilja flå til. Alkataftet, kafta til, hóta til.

ÅLKATEM, *n. f. minæ, dum verbera intentamus*, hotande, når man hótar.

ÅLKES, *n. a. dexter*, höger. Alkes kåt, *dextra manus*, högra handen. Alkes pelen, *a dextris*, på högra fidan.

ÅLKETET, *v. n. luce dubia videri, quafi umbra ocyus e confpectu elabi*, fkymta, fara fom en fkugga haftigt förbi. Qwele ålketi, *pifcis e confpectu velociter abiit*, fifken fkymtade förbi.

ÅLKETEM, *n. f. umbra, fpecies cito evanefcens*, fkymt, fkugga. Alketemeft palla, *umbram timet*, han år rådd för fkuggan. Alks, *idem.*

ÅLLES, *n. a. totus*, hel. *Perfectus, abfolutus*, fullkomlig. Alles mano, *menfis integer*, en hel månad. Alles fjaddo, *ftatura adulta*, full våxt. Juo le ålles fjaddon, *ftatura jam eft adulta.* Alleswuot, *fubft. perfectio*, fullkomlighet. *Theolog.*

ÅLLANET, ållånet, *v. n. abfolvi, confummari*,

mari, fullbordas, fullåndas. Te tat pargo le ållanam, *ad finem jam hoc perductum eſt opus*, detta arbete år nu fullbordadt. Kaik kalka ållanet, *omnia abſolventur*, alt ſkal blifva fullgjordt. Eliſabethen pâdd die ållani, *tempus Eliſabethæ impletum eſt.* Ållanaſtet, *dimin.* Ållanatjet, *inchoat.* begyn. blifva fullbordad.

Ållasikt, ålleſikt & *contr.* ållaſt, *adv. perfecte, plene*, fulleligen, fullkomligen, *cfr.* åleſt.

Ållet & ålletet, *v. a. perficere, abſolvere*, fullborda, fullånda. Atte mon kalkab tait ålletet, *ut perficiam ea.* Juo le ållem pargobs, *jam opus abſolvit ſuum*, han har nu gjort ſit arbete fårdigt. Ålletaſtet, *dim.* Ålletatjet & ållegåtet, *inchoat.* begynna få fårdigt, eller fullborda.

Ålletattet, *v. a. perficiendum curare*, låta fullborda. *It. neutr. perfici poſſe*, kunna fullbordas.

Ållet, ållåt, *v. n. ſufficere*, råcka til. Idtji ålle, *non ſufficiebat*, det råkte ej til. Måddaſit ållåt, *multis ſufficere*, råcka til åt många.

Ålletem, *n. ſ. abſolutio*, fullbordande.

Ållo, *adv. abundanter, copioſe*, ymnigt. *It. ſubſtantive, abundantia, copia*, ymnighet. Ållo låddiſt, *abundantia avium*, ymnighet af fogel. Ållo qweliſt, *abundantia piſcium*, myckenhet af fiſk. *Comparat.* ållob, *abundantius*, ymnigare, öfverflödigare. Ålloimuſt, *ſuperl.* aldramåſt el. ymnigaſt.

Ållåtet, *attingere, pertingere*, hinna til, nå. Ib ållåte, *attingere non poſſum*, jag hinner ej til, jag når intet. *It.* ållåtet, *active, facere ut quis attingat*, laga at en når.

Ålma, *vir*, man. Puorak ålma, *bonus vir*, en god man. Wuoras ålma, *vir ætate provectus*, en gammal man. Rakke ålma, *id. It.* ålma, *maritus*, man, åkta man. Ålma qweibme, *vid.* qweibme. Åiwe ålma, *v.* åiwe. Hål ålma, *procurator, cauſſidicus*, fullmågtig, föreſpråkare. Aut ålma, *antiſtes, ſuperior*, förman. *It. maritus prior, qui defunctus eſt*, den förra man, den afledna man. Ålma puöike, *ſtrenuus vir*, en raſk karl. Ålmats, *dimin.* en liten man.

Ålmalats, *n. a. virilis*, manlig. Ålmajes, *id. Eccleſiaſt.*

Ålmastallet, *v. n. virum ſe jactare, fortitudine ſua, opibus aut alia re ſuperbire*, ſkryta af ſin manhaftighet, tycka ſig vara en ſtor man. Ålmaſtalleje, *jactator, glorioſus*, en ſtorſkrytare, *cfr.* mihaſtallet.

Ålol, *maxilla*, kindbåge. Ålolm, *id.*

Ålot, *v. a. putare, ramos abſcindere*, qviſta, afſkåra qviſtarne. Ålo åkſit puoriſt, *amputa ſingulos ramos*, ſkår bort qviſtarne vål. Åloſtet, *dimin.* Ålogåtet, *inchoat.*

Ålpe, *panni extremitas, fimbria*, liſt på kläde. *Fenn.* hulpio, *id.*

Åmanjastet, *v. a. antiqua referre, quæ antehac facta ſunt enarrare*, berätta gamla håndelſer. Muitel le tat wuores fårtab åmanjaſtet, *memor hic ſenex eſt antiqua quævis enarrandi*, denne gubben har godt minne och kan berätta alt hvad ſom har ſkedt. Åmanjaſtegåtet, *inchoat.* begynna beråtta, *cfr.* åbme.

Åmanjasteje, *relator*, förtäljare.

ÅMANJES, *n. f. relatio, historia*, berättelse, historia.

ÅMASTET, åmastowet & åmastuet, *v. n. inveterascere, inveterari*, blifva gammal. Åmastum wuosta, *caseus inveteratus*, gammal ost. Åmasteje, *qui inveteratur*, den som blir gammal, *cfr.* åbmot.

ÅMASTATTET, *inveterare, veterascere finere*, góra gammal, låta bli gammal.

ÅME, *n. a. vetus*, gammal, *vid.* åbme.

ÅME, *n. f. res*, ting. Mi åmit le tat? *quænam hæc est res? quid hoc est?* hvad år detta fór et ting. *It pecunia vel aliud, quod quisque lusorum in lusum aut aleam confert*, sats i spel. Åmeb piejet, *in aleam pecuniam conferre*, såtta pengar på spel.

ÅME-TÅBDO, *conscientia*, *v.* waimo.

ÅME-WÅLJA, *frater germanus*, kóttslig broder.

ÅMÅKES, *n. a. vide* omakes. Åmåkes talke, *tempestas subnubila.*

ÅMÅRTES, åmårtsa, *n. f. acervus*, hóg, hop. Muora åmårtes, *acervus lignorum*, ved-hóg. Kedke åmårtes, *congeries lapidum.*

ÅMÅRTET, *acervare*, lågga i en hóg.

ÅNE, ånekes, *n. a. brevis*, kort. Ånekes badde, *vinculum sive ligamen curtum*, kort band. Ånekes laido, *via brevis*, kort våg. Ånekats, *dimin. id.* Aptsa le tat ånekats, *nimis hoc breve est*, detta år alt fór kort. *It.* ånekats, *adverbial.* Wuorde ånekatjeb, *exspecta paulisper*, vånta en liten stund.

ÅNANET, ådnanet, *v. n. curtum fieri*, blifva kort. Ånanam låh talle peiweh, *dies jam breviores facti sunt*, dagarne hafva nu blifvit kortare. Ånanastet, *dim.* blifva litet kortare. Ånanatjet, *inch.* beg. blifva kortare.

ÅNATALLET, *v. a. vid.* ånetet, *id.*

ÅNEKESLAKA, *adv. breviter*, korteligen, i korthet, *vid.* ånekes.

ÅNEKESWUOT, *n. f. brevitas*, korthet.

ÅNELES, *n. a. brevis*, *vid.* ådneles.

ÅNETET, *v. a. breviorem reddere, decurtare*, afkorta, góra kortare. Ånete tab muorab, *decide sive amputa hoc lignum*, hugg af detta tråstycket. Ånete kainob, *fac funem breviorem*, gór táget kortare. *It. occidere*, dråpa. Te ånetin so tassa, *illum illic occidebant*, de gjorde ånda på honom dår. Hâggabs ånetet, *se ipsum internecare, vitam suam reddere breviorem*, góra ånda på sig sjelf, fórkorta sit lif. Ånetastet, *dim.* góra litet kortare. Ånetatjet, *inchoat.* begynna góra kortare.

ÅNATES, *n. f. segmentum, id quod abscissum est*, det som är afhuggit. Ånatasit tjågget, *segmenta congerere.*

ÅNETEM, *n. f. decisio, diminutio longitudinis*, afkortning, afskärning.

ÅNETUM, *n. a. decurtatus*, afkortad.

ÅNOT, *v. n. curtum fieri*, *v.* åηanet.

ÅNTOS, *n. a. claudus, altero pede claudus*, halt, låghalt.

ÅNTOT & åntotet, *v. n. claudicare*, halta. Juolke pelen ånto, *altero claudicat pede*, han haltar på ena foten. Åntostet, *dim.* halta litet. Åntogåtet, *inchoat.* begynna halta.

ÅPPEM, *n. f. visitatio*, besók. *It. exploratio, dum retia piscaria, tendiculas aut ejus generis alia scrutamur videndi caussa, an pisces aut feræ irretitæ sint*, vickning, när man ser efter nät och giller, om man har fått något.

ÅPPES,

ÅPPES, *n. a. notus*, bekant. Åppes ålma, *vir notus*, en kånd man. *Comparativ.* åppasub, mera bekant. Åppasumus, *notissimus*, måst kunnig eller bekant. *It.* åppes, *peritus*, förfaren. Kirje *sive* tjalog åppes, *scripturarum peritus, doctus*, skriftlård. Unåppes, *vid.* onåppes, okånd. Åppeswuot, *n. s. familiaritas, consvetudo*, bekantskap. Åppeswuota diet tabb takkab, *familiaritatis caussa id facio.*

ÅPPASMATTET, *v. a. notum reddere & familiarem*, göra bekant, göra kånd. Sodn åppasmatti mo suina, *me ei notum fecit & familiarem*, han gjorde mig bekant med honom.

ÅPPASMOWET, *v. n. innotescere*, blifva kånd. Tatte palest, ko mon åppasmowib suin, *ab illo tempore, quo ei innotui*, ifrån den tiden, då jag blef bekant med honom. Åppanet, *apud Lyckselenses, idem.*

ÅPPESTET, *v. a. monstrare viam, ducere*, visa vågen, ledsaga. Sodn kalka mo åppestet, *ille mihi dux erit itineris*, han skal vara min vågvisare. Sije mo åppestijen tokko, *illi mihi viam illuc monstrabant*, de viste mig vågen dit. Åppesteje, *dux itineris*, vågvisare, ledsagare. Åppestastet, *dimin. id.*

ÅPPASTATTET, *v. a. viam monstrandam curare, facere, ut via monstretur*, låta ledsaga, låta vågen visas. *It. notum facere*, göra bekant, kundgöra.

ÅPPET, *v. a. visere*, besöka. Aitigitas åppet, *parentes suos invisere*, hålsa på sina föråldrar. *It. retia & tendiculas visitare*, vicka nåt och snaror. *It. discere*, låra. Juo le åppam lokket, *jam legere didicit*, han har nu lårdt låsa. Kåste leh todn tabb åppam *sive* åppåm? *a quo istud didicisti?* af hvilken har du lårdt det? *Fenn.* opin, *disco, inviso.*

ÅPPETET, *v. a. docere, instituere*, låra, undervisa. Mon leb to åppetam tabb, *te ego istud docui*, jag har lårt dig det. *Passiv.* åppetowet, åppetuet, *institui*, undervisas. Åppeteje, *doctor, qui instituit*, lårare, undervisare. Åppetastet, *dim.* litet undervisa. Åppetatjet, *inchoat.* begynna undervisa el. låra.

ÅPPETUS, åppetes, *n. s. doctrina, institutio*, lårdom, undervisning. Åppetus pekke, *dogma*, lårosats. Åppetes ålma, *discipulus*, lårjunge.

ÅR, *n. s. annona, reditus agrorum*, årsvåxt. *De uberiore annona dicitur*, god årsvåxt. *Fenn.* ohra, *hordeum.*

ÅRA, *vena*, åder. Årab slåwet, *venam secare*, slå åder. Waim-åra, *arteria*, pulsåder. *It.* piårg-åra, *intestinum rectum*, åndetarm. Tjatse åra, *meatus sive canalis urinæ*, urin-gång.

ÅRAK, *vid.* orrek.

ÅRBEN, *soror*, syster. Årbenats, *dim.* liten syster. *It.* årbenatjeh lepa såi, *sorores illæ duæ sunt*, de två åro systrar, *cfr.* åbba. *F.* orpana, *consobrinus.*

ÅRBES, *orbus*, fader ell. moderlös. Årbes mana, *infans orbus parentibus, patre aut matre orbatus*, fader eller moderlöst barn. *Qui conjugem amisit etjam* årbes *appellatur interdum. Fenn.* orpo, *orbus.*

ÅRBASMOWET, *v. n. sive passiv. parentibus orbari*, mista sina föråldrar.

ÅRBUL, *conjuge orbatus*, en som mistat sin make. Årbul wiwam, *gener meus uxo-*

uxore orbatus, min måg, som mistat sin hustru.

Ård, *n. f. locus ubi silva in alpibus incipit, ora silvestris montium*, skogsrand, det stället där skogen börjar på et berg, hvars spits är skoglös. *It. ora alicujus rei sive margo*, brädden eller kanten på et ting.

Åre, *n. f. caussa*, orsak. Åreb åtsa, *caussam quærit, scilicet accusandi aliquem*, han söker at få någon orsak, at finna något fel med någon.

Årgestet, *v. a. decidere, abscindere*, afhugga. Aksit årgestet, *ramos detruncare*, afhugga qvistarne. *It. percutere*, slå, slå til.

Årgo, *n. f. locus arenosus consitus arboribus, herbis autem carens*, hedmark, sandigt skogland.

Årgot, *v. a. amputare, vid.* årgestet.

Årjak, *adv. a plaga meridionali*, söder om, på södra sidan om. Årjak påti, *ab illa parte, quæ vergit in meridiem, veniebat*, han kom södra vägen eller söder om.

Årjas, *(in locum) adv. versus meridiem*, söder ut. Wuolgi årjas, *versus meridiem profectus est*.

Årjat, *(e loco,) a meridie*, sunnan ifrån. Piägga lei årjat, *ventus a meridie spirabat*, vädret var ifrån söder.

Årjeb, *n. a. magis in meridiem spectans*, sydligare. Årjebisne & årjebun, *adv. magis versus meridiem*, mera i söder, sunnanföre. *Est locativus casus*.

Årjel, årjela & årjeli, *n. a. meridianus, ad meridiem spectans*, som ligger til söder. Årjeli piägg, *ventus meridialis*, sunnanväder. Årjelah & årjelahah, *Australes homines, qui in plaga meridiali versantur*, söderlänningar, de som vistas i söder. Årjelen, *adv. a parte australi*, söder om. Årjelisne, *id.*

Årjeli-hene & årjelsjene, *fœmina australis, quæ ex plaga meridiana est*, en sörländska.

Årjemus, *superlat.* τȣ årjeb, *maxime australis*, den södersta.

Årjetet, *v. n. versus meridiem abire*, fara i söder. *It. activ. ad meridialem plagam vertere sive agere*, föra eller vända emot söder. Årjetastet, *dim.* Årjetatjet, *inchoat.* begynna vända emot söder.

Årnet, *flaccescere, marcescere*, vissna.

Årre, *sciurus*, ekorn. *Pellis sciuri*, ekornskinn, gråskinn. *It. moneta cuprea trium assium sive orarum*, en styfver. Årren åse, *portio minuscula hæreditatis*, en liten del i arfvet. Årrats, *dim.* Akt årrats, *unicus tantum obolus*, allenast en styfver.

Årres, *masculus*, manlig. Årres påtso, *rangifer mas, v.* orres, urres. *H.*

Årraj, årrajes, *gregis masculini pecudum dives*, rik på hann-boskap.

Årrew, *sciurus*, ekorn. Arrew arto, *decas pellium sciurorum*, 10 gråskinn.

Årrot, *v. n. esse*, at vara, *vid.* orrot.

Årtta, *n. f. conditio, finis*, vilkor, ändamål. Tann årttai leb mon tunji tab luitam, *illa conditione sive illum in finem ego tibi hoc remisi*, jag har lemnat dig detta med det vilkor.

Åse, *n. f. portio*, del, andel. Åsebs ådtjot, *portione sua potiri*, bekomma sin del. Åsetaka, åsetak, *caf. negat. sine portione*, utan del. Åsetaka mon sjaddib, *expers ego factus sum*, jag blef lottlös. Arton åse, *vid.* arto. Åsats, *dimin.*

dimin. en liten lott. *Fenn.* osa, *pars*, *portio.*

Åsalats, *n. a. particeps*, delaktig. Åsalats leb arbesne, *particeps sum hæreditatis.*

Åsetes, åsetebme, *n. a. exsors, cui nulla est aut debetur portio*, lottlös, en som ej har någon lott.

Åsas, åses, *n. f. merx*, vara. *Omne id, quod emitur & venditur.* Åsasit wuonai tålwot, *merces in Norvegiam ferre*, föra handels-varor til Norrige. *Item, mercatura, commercium*, handel. Stuor åsas, *mercatura magna*, stor handel. Åses ålma, *mercator*, handelsman. Åses stad, *urbs mercatoria*, köpstad.

Åsestet, *v. a. mercari*, köpslaga, handla. Mab leh todn åsestam? *quid mercatus es?* hvad har du handlat? Påte åseston, *(Dual.)* kom låt oss bägge handla. Åsesteje, *mercator*, handlande. Åsestastet, *dim.* handla litet. Åsestatjet, *inchoat.* begynna handla.

Åsestem, *n. f. mercatura, commercium*, handel. Åsestemin tuoret, *ex mercatura nimium lucrum reportare*, skinna i handel.

Åset, *v. n. scintillare, scintillas emittere*, gnistra, gifva gnistror ifrån sig. Tållå åsa, *ignis scintillat*, elden gnistrar. Tidnost tållå åsa, *e silice ignis eliciuntur scintillæ.*

Åskal, åskalem & åskeldem, *n. f. fiducia, confidentia*, förtröstan. Åskaleb sunji anab, *ei ego confido*, jag har förtroende til honom. *Fen.* uscallus, *id.*

Åskeldes, *n. a. fide dignus & confidentia*, förtroende vårdig, en den man kan hafva förtroende til. I le sodn åskeldes almats, *fide ille dignus non est, illi minime est credendum*, han år ej at lita på.

Åskeldet, *confidere*, lita på, förlita sig. Ib matte åskeldet sunji, *ei ego confidere non possum*, jag kan ej lita på honom. Åskelet & åskålet, *id.* Åskalastet, *dim.* litet förtrösta. *Fen.* uscullan, *confido.*

Åsketem, åsketet, *v.* åskalem, åskeldet.

Åsketet, *v. n. abundanter augeri, copiose accrescere*, öfverflödigt ökas eller tiltaga. Ålo le sunji åsketam, *valde accrevit grex ejus*, hans hjord har blifvit ansenligt större, *cfr.* assketet.

Åskok, *n. a. voluntarius, benignus*, villig, godvillig.

Åskotet, *v. a. persvadere, persvadendo inducere*, öfvertala.

Åsmårres, *vid.* osmures.

Åsna, *asinus*, åsna.

Åsnjel, *præp. in, ad*, på, til. Alde åsnjel, *ad illum*, til honom. Jubmelen åsnjel jakket, *in Deum credere*, tro på Gud. *Apud Lycksel. cfr.* nala, lusa.

Åsos, *conveniens, aptus*, lagom, tjenlig. Te le aiwe åsos, *aptissimum est.*

Åsot, *v. n. scintillare*, *vid.* åset, *id.*

Åssje, *n. herbæ, equisetum*, fråkne.

Åssjaj, åssjajes, *n. a. equiseto consitus*, bevuxen med fråkne. Åssjajes kadde, *ripa equiseto consita, sive in qua equisetum copiose crescit*, en strand, dår mycket fråkne våxer.

Åssok, *vid. supra* uss, ussek.

Åstet, *v. a emere*, köpa. Mab kalkah todn åstet? *quid emes?* hvad skal du köpa? Åsteje, *particip. præs. emens*, köpare. Åsteje ja wuobdeje, *emtor & venditor.* Idtji åsteje parit, *emtor nullus*

nullus repertus est sive advenit, ingen kôpare infant fig. Åstek, *particip. neg. non emtus*, okôpt. Åsteftet, *dim.* kôpa litet. Åstegåtet & åftajet, *inch.* begynna kôpa. *Fenn.* oftan, *emo.*

Åstanje, *emax, emendi cupidus*, kôpgirig, en fom gårna kôper. Harbmat åftanje le fodn, *valde emax est.*

Åstatjet, *v. a. frequ. id. atque* åftet. *It. licitari*, falka på, bjuda på.

Åstelet, *v. a. emere velle*, vilja kôpa. Åftelet kalkab tufte tab, *hoc a te emere expetam*, jag fkal begåra af dig detta til kôps. *It. idem atque* åftet, kôpa. Åftelete maite tarbahebet, *emite quod necessum est.* Åftelatjet, *inch.*

Åstem, *n. f. emtio*, kôpande, kôp. Mo åftem kirje, *(per idiotism.) liber quem emi*, boken fom jag har kôpt.

Åsto, *n. a. emtus*, kôpt. Åfto påtfoi, *rangifer emtus*, en kôpt ren.

Åsto, *n. f. cortex viburni*, videbark.

Åswedadet, *v. a. moliri*, *vid.* killot.

Åtsa, *n. f. collare*, *focale*, halsduk, krage. Silb åtfa, *focale sive collare argenteum*, filfverkrage. Åtfa-låppa, *pectorale*, brôftlapp.

Åtses, *vinculum, quo duo retia combinantur*, et band at binda ihop 2:ne nåt.

Åtset, *v. a. quærere*, fôka. Mab leh todn åtfemen? *quid quæris?* hvad fôker du? Åtfet, ja tije kalkebet kaudnet, *quærite & invenietis*, fôker och j fkolen finna. Åtfeje, *qui quærit*, en fom fôker. Åtfegåtet, *incoat.* begynna fôka.

Åtsem, *n. f. exquisitio*, fôkande.

Åtselet, *v. a. desiderare*, fakna. Idtjib maitek åtfele, *nihil desiderabam*, jag faknade ingen ting. Qwekte påtfoit åtfelab, *duos desidero sive deesse video rangiferos*, jag faknar tvånne renar. Atfelowum, *particip. pass. desideratus*, faknad. Atfelaftet, *dimin.* fakna litet. Åtfelatjet, *inchoat.* begynna fakna.

Åtseladdet, *v. a. frequ. idem atque* åtfelet.

Åtso, *n. f. id. qu.* åtfem. *It.* åtfo & åtfok, *vel* åtfokes, *n. a. quæsitus*, fôkt. Te le to åtfo ålma, *hic est quem quæsisti vir*, hår år den af dig efterfôkta mannen.

Åtsåtet & åtfetet *vel* åtfatet, *(ut plures scribunt Auctores) exquirere*, *scrutari*, utfôka, ranfaka. Åtfåte puorift, *scrutare probe*, underfôk noga. Åtfåtete etjebte, *scrutamini sive tentate vosmet ipsos*, ranfaker eder fjelfva. Åtfåteje, *scrutator*, ranfakare. Åtfåtaftet, *dimin.* litet underfôka. Åtfåtatjet, *incoat.* begynna ranfaka.

Åtsålwas, *n. f. scrutinium*, ranfakning, underfôkning.

Åtsåteke, *particip. neg. non inquisitus*, fom ej år underfôkt. *It. impervestigabilis*, *qui pervestigari nequit*, outranfakelig.

Åtsåtem, *n. f. scrutinium, probatio*, ranfakning, prôfning.

Åulo, *n. f. tabes, nix resoluta*, *v.* ruwefk.

Åulot, *v. n. tabescere*, *calore resolvi*, tina, fmålta. *De nive tabescente & aqua exinde orta dicitur*, fåges om vatten af fnô fom fmålter.

Åurot, *v. n. metu percelli*, *extimescere*, blifva rådd. Åuroftet, *dimin.* blifva litet rådd. Åurogåtet, *incoat.* begynna blifva rådd.

Åuro-

Åurotet, *v. a. terrere*, fkråma. Åurotib fo taina hålin, *iſto ego illum ſermone perterrefeci*, jag fkråmde honom med det talet.

Åuto, åutos, åutohet, *v.* auto, autohet.

Åutot, *v. n. lavatione uti vaporis, vapore aquæ calidæ lavari*, bruka immbad, bada fig i ångan af varmt vatn.

Åwer, *n. ſ. violentia, vis*, våld.

Åwet, *v. a. timere*, frukta, vara halfrådd. Awab mon fufte, *ego illum fere timeo*, jag år nåftan rådd honom.

Å

Åbbar, *ſtula*, åmbare, *v.* ebber.

Åbmet, *attingere*, nå, hinna til. Idtji åbme pira petfeb, *amplexu pinum comprehendere non potuit, pinum amplecti non potuit*, han kunde ej famna om tallen. Idtjib åbme påtet, *venire non poteram, ob brevitatem temporis aut loci diſtantiam longiorem*, jag hant ej komma.

Åbn, *n. ſ. materia, id, ex quo quid faciendum eſt*, åmne.

Åbro, *n. herbæ, rumex alpina*, fjållfyra, fyrgrås fom våxer i fjållen.

Ådna, ådnak, *n. a. multus*, mycken. So tårretin ådnak almog, *illum ſecutus eſt multus populus*, mycket folk fölgde honom. *Comparat.* ånab, mer. Tatte ånab, *eo magis*, defto mer. *Superlat.* ånamus & ånaimus, aldramåft. Tah ånamufeh, *plerique*, de flåfte. Ånamuft, *adv. maxime*, måft.

Ådnam, *terra*, jord. Alme ja ådnam, *cœlum & terra*, himmel och jord. Same ådnam, *Lapponia*, Lappmark. Same ådnamen le fodn paijanam, *in Lapponia natus eſt.*

Ådnamalats, *n. a. terreſtris*, jordifk.

Ådnanet, *v. n. augeri, accreſcere*, förökas, blifva mera. Sije kalkeh ådnanet, *augebuntur.*

Ådnatattet, *nimis magna loqui, inconſiderate loqui*, tala för mycket ftort och obetånkfamt. Satta ib lul ådnatattet, *quod præfiſcine dixerim.*

Ådnatakes, *ſuſpicioſus*, mifstånkfam.

Ådno, *amnis*, å. Ådno kadde, *ripa fluvii*, åftrand.

Åh, *3. perſ. plural. verbi auxiliar. negativ.* ib. Åh fije matte, *illi nequeunt*, de kunna ej. Åhn, *prima perſ. dual.* Åhn mâi påte, *nos ambo non venimus*, vi två komma ej.

Åhdet, *v. a. imitari, vocem vel geſtus alicujus referre ſtudere*, hårma, apa efter. Åhdeje, *mimus, qui geſtus vel loquelam alterius imitatur*, en fom hårmar.

Åhdem, *n. ſ. imitatio, ſtudium imitandi*, hårmande, efterapning.

Åidna, *n. ſ. valetudo*, hålfa. Puore åidna, *valetudo proſpera*, god hålfa.

Åidnaha & åidnahem, *idem. It. ſalus, ſalutatio*, hålfning. Sardnot åidnahemeb, *dicite ſalutem.*

Åidnes, *n. a. ſanus*, fund, hålfofam. Åidnes åppetus, *doctrina ſana.* I le tatt åidnes almats, *ille ſanus non eſt, malus vir eſt*, han år ingen god man. Åidneswuot, *ſubſt. vid.* warres, warreswuot.

Åidnesja, åidnefjem, *vid.* åidna, åidnahem.

Åjenes, *n. ſ. mora*, hinder, *v.* ajenes.

Åig, *n. f. possessio*, egendom, besittning. Mo le tatt åig, *mea ista est possessio.*

Åigad, åigat, *possessor*, ågare.

Åigo, *n. a. proprius*, egen. Åigo wålja, *frater germanus.* Åigo tawer, *propria possessio.*

Åigowuoke, åigowuot, *n. f. proprietas*, egenskap. Jubmelen åigowuokeh, *attributa Divina*, Guds egenskaper.

Åikot, åikotet, åikom, *v.* aikot *&c.*

Åimesk, *n. a. verecundus*, blyg, blygsam. Åimesk mana, *infans verecundus.*

Åimoskaddet, *v. n. erubescere*, blygas. Idtjin åimoskadde, *non erubuerunt.*

Åite, åiten, *vid.* eime, eite *&c.*

Åito, *n. f. locus separatus*, enrum, fårskildt rum. Åitosne hålet, *in secreto colloqui*, talas med i enrum.

Åitoit, åitot, *adv. seorsim*, fårskildt, affides. Wadson åitot, *eamus seorsim*, låt oss gå affides. *Austr.*

Åitotet, *v. a. avertere, removere*, afvånda, bortvånda. Tjalmit åitotet, *oculos avertere, aliorsum prospicere*, vånda bort ögonen, se bort.

Åitotem, *n. f. aversio*, bortvåndande.

Åkt, åkta, *n. a. genuinus, legitimus*, åkta, laglig. Åkt ålma, *maritus genuinus*, åkta man.

Åkto, *adv. consulto, de industria*, med flit, upsåteligen. Åkto naute leb takkam, *ita de industria feci*, jag har med flit så gjordt. Miålan åkto, *id. It. adjective:* Miålan åkto suddo, *peccatum proæreticum*, upsåtelig synd.

Åle, *noli*, låt blifva, *vid.* ale.

Ålek, åla, *n. f. grex*, hjord. Ålekam, *grex meus*, min boskap. Åla ålma, *vir dives pecudis*, en rik man på boskap.

Ålad, åladeje, *vid.* ålolats.

Åljo, *n. f. diligentia, industria*, flit. Stuora åljo, *magna industria.* Åljost, *cum industria, omni nisu*, med kraft. *Adverbial.*

Åljetet, *curare, operam dare*, vårda sig, beflita sig. I sodn åljet parget, *laborare is non curat*, han vårdar sig ej at arbeta. I åljet påtet, *venire non curat*, han bryr sig ej om at komma, *cfr.* wassjet.

Åljok, åljar, *industrius, gnavus*, flitig, arbetsam. Åljokeh orrote, *diligentes estote.* Åljokwuot, *diligentia, industria*, flit.

Åljosikt, åljokt, *adv. diligenter*, fliteligen.

Åljotebme, *n. a. otiosus, desidiosus*, lat. Åljotes, *id.* Åljotes almats, *homo desidiosus*, en lat menniska. Åljoteswuot, *pigritia*, låttja.

Åljotowet, *v. n. ignavum fieri*, blifva lat.

Ållajet, *v. n. revivifcere, vid.* jellajet.

Ållob, *negativum primæ personæ plural.* Ållob takka, *ne faciamus, minime faciamus*, låt oss ej göra. Ållon *(dual.)* wuolge, *ne abeamus*, låt oss bägge ej gå eller fara bort. *Secundæ personæ plural.* ållote. Ållote jakke, *minime credatis*, tron ej. *3. Pers.* ållus. Ållus kåttjelus, *ne tentet, periculum non faciat*, han må ej förföka. Ållusk a five ållufkan *(dual.)* påtus, *non veniant*, de två måga ej komma, *cfr.* ale *&* *conjugationem verbi negativi auxiliar.* Ib.

Ålo, *n. f. grex pecudum*, boskaps-hjord. Sautsi ålo, *grex ovium*, fåra-hjord.

Ålots,

Ålots, *dimin.* en liten hjord. *Fenn.* elo, *seges*, våxande såd. *cfr.* ålek.

ÅLOLATS, *dives pecudis*, rik på boſkap. Stuora ålolats le ſodn, *valde dives est pecoris*, han år mycket rik på boſkap.

ÅLOTALLET, *v. n. augeſcere, accreſcere*, (*de pecudibus dicitur & grege*) våxa til, fóróka ſig, trifvas. Såges om boſkap.

ÅLWET, *v. a. animadvertere*, mårka, fórmårka, *vid.* elwet.

ÅMBIKT, *n. ſ. munus*, *vid.* ammat.

ÅN, ån-ko, *conj. quam*, ån. Puoreb ån ko ſodn, *melior illo, ſive quam ille*, båttre ån han. *Rectius tamen & linguæ magis conveniens eſt*, puoreb ſuſte, *melior illo*.

ÅNAB, tatte ånab, *vid.* ådnak.

ÅNABU, ånebut, *adv. magis, plus*, mera.

ÅNAHET, *v. a. nimis multum eſſe ducere*, tycka vara fór mycket. Ånahi makſob, mab lijeb ådtjom, *merces, quam acceperam, nimis ei magna viſa eſt*, han tyckte, at betalningen, ſom jag hade fått, var alt fór ſtor.

ÅNAK, *urſus mas*, hann-bjórn.

ÅNAKUTJEH, *n. a. plural. multi, ſatis multi*, många, nog många.

ÅNANET, *v. n. augeſcere*, *vid.* ådnanet.

ÅNAMUST, *adv. maxime*, *vid.* ådnak.

ÅNATJUMUS, *pars maxima, plerique*, ſtórſta delen, de flåſte. Ånatjumuſeb leb ådtjom, *partem maximam accepi ſive nactus ſum*, jag har fått det måſta. Tah ånatjumuſeh ſijaſt, *plerique illorum*, de flåſte af dem.

ÅNDET, *v. a. efficere*, beſtålla, utråtta. Mab kalkah todn åndet? *quid efficies?* hvad ſkal du utråtta?

ÅNDEM, åndahem, *n. ſ. negotium*, ſyſla.

ÅNDOKES, *laborioſus, induſtrius*, beſtållſam, arbetſam.

ÅNE, åneb, *v.* ådna, ånab. Åne åneb, *magis magisque*, mer och mer.

ÅNETET, *v. a. augere, multiplicare*, fóróka. Sodn kalka ånetet to ſajob, *augebit ſemen tuum*.

ÅNETEM, *n. ſ. multiplicatio*, fórókande.

ÅNGEL, *angelus*, ångel.

ÅNO, *amnis, fluvius*, elf. Åno kadde, *ripa fluvii*. Ånots, *dim.* en liten elf.

ÅNOI, *avunculus, matris frater*, morbroder.

ÅPPAR, *vid.* eppar. *Fenn.* åpårå, *nothus*.

ÅPPEL, *pomum*, åpple. Åppel muor, *pomus*, åppletrå.

ÅRANET, *v. n. vid.* wirrtot.

ÅRDN, årdna, *negotium*, årende. Årdnats, *dimin. idem*.

ÅRDNET, *deſtinare, proponere ſibi*, årna ſig, ſåtta ſig fóre.

ÅREDI, *n. ſ. vid.* årdn.

ÅRES, årenis, *diverſus, diſtinctus*, ſårſkild, afſkild.

ÅRETET, *v. a. vid.* eretet.

ÅRLOG, *honeſtus, decorus, bene audiens*, årlig. Årlog almats, *homo honore dignus*, årlig menniſka. Årloglaka, *adv. honeſte*, årligt. Årlogwuot, *honeſtas, honor*, åra.

ÅRO, *n. ſ. honor*, heder, åra. Åro teuwas, *honorabilis, honore dignus*, årerik,årefull.

ÅROTEBME, årotes, *infamatus, ignominia notatus*, oårlig, vanfrågdad.

ÅROTET, *v. a. honorare, honore proſequi*, åra, hedra. Årotum, *honoratus*, årad.

ÅRTA, *piſum*, årt. Årtit pårret, *piſa comedere*, åta årter.

ÅSKA, åſkan, *adv. adhuc*, ånnu. Åſka le tob-

tobben, *illic adhuc est*, han år ånnu dår. *It. tandem*, omſider. Åſka te tajetab, *nunc demum intelligo*, nu åndteligen fórſtår jag. Åſka talle kullab, *nunc primum audio*, nu fórſt hór jag. *It. postea*, efteråt, ſedan. Wuoſtak mon, åſka te todn, *primum ego, postea tu*, fórſt jag, ſedan du.

Åskalet, *v. n. luxari, ex artu distorqueri*, gå eller vridas utur led. Juolke åſkali, *pes luxabatur*, foten blef led-vriden.

Åskaltattet, *v. a. luxare*, ledvrida, vrida eller bryta utur led. Åſkaltatti juolkeb, *pedem luxabat*.

Åtja, *alius*, en annan. Åtja ålma, *alius vir*, en annan man. Ib åtjaſeb tete, *aliud non ſcio*, jag vet ej annat. Åtjaſeh & åtjateh, *alii*, de andra. Åtjalaka, *adv. aliter*, annorlunda.

Åtjatattet, åtjatuttet, *v. a. immutare*, fóråndra. Åtjatattem, *immutatio*, fóråndring.

Åtjatuet, åtjatowet, *immutari*, fóråndras.

Åtik, *acetum*, åtticka.

Åtsitje, *vid.* atſitje.

Åttigeh, åttikeh, *parentes, pater materque*, fóråldrar, *vid.* aitegeh.

Åutjet, *v. a. incitare, instigare*, reta, uppågga, *cfr.* autjo, *unde ortum eſt.*

Åwet, åwem, *vid.* awet, awem.

Ö

Öhlot, *v. a. comparare ſibi, acquirere*, fórſkaffa ſig. Óhlo allaſat karwoit, *compara tibi veſtes*, ſkaffa dig klåder. I widnotes almats maitek óhlo, *homo deſidioſus nihil boni ſibi acquirit*, en lat menniſka fórvårfvar ſig ingen ting, *cfr.* auket, ablet, rikkot.

Öitoit, *adv. alior ſum*, annorſtådes bort. Óitoit kåttjet, *alior ſum reſpicere, oculos avertere*, ſe bort. Óitoit wigga, *alior ſum abire ſtudet*, han vil bort en annan våg.

Öntset *vel* óntſot, *v. a. curare, curam gerere*, bry ſig om, vårda. Walla ib óntſe mabken, *ſed non quidquam curo, Act. 20: 24.* Kåtebs óntſot, *domus ſuæ ſive rei familiaris curam gerere*, fóreſtå ſit hus, *cfr.* laketet, tjodtjotet.

A. Ab-

A.

Abbor, wuoſkon, ſkådek, ſittek.
Accord, litto, nórto.
Accordera, littob takket, littotet, nörtotet.
Adel, *adelig*, frókok, adeles ålma.
Aderton, kaktſe mubbe lokkai. *Den adertonde*, kaktſad mubbe lokkai.
Advocat, auteſt waſteteje, hål-ålma.
Af, luſte, lute. *Han fick af honom*, ådtjoi ſuſte. *Præpoſ. a*, *ab*, *ex*, *per ablativum caſum exprimitur*, *ex. gr. af ſilfver*, ſilbaſt, *af Gud*, Jubmeleſt.
Afbarka, karrab waldet, lågget, njallatet, nietſetallet.
Afbedja, biddet, andagas anot.
Afbilda, muototet.
Afbryta, raſta tåjet, måtjeſtet, matſeſtet, tſópket.
Afbräck, ſkada, maſſem.
Afböja, erit kaitetet, erit jårgelet, heſjotet.
Afbön, biddem, andagas råkkålem.
Afbörda, nådeb erit piejet, nådeb keppetet. *Afbörda ſin ſkuld*, welkebs makſet.
Afdanka, heitet, kattjetet, kleppet.
Afdraga, keppetet, utſetet, wanotet. *Afdraga huden*, njuowet, njaſket.
Affalla, erit kattjet.
Affärda, erit rajet, ſaddet, kalget.
Afföda, ſakkus, qweddo, tjuk, mana.
Afgöra, ållet, låptet.
Afgå, erit wuolget, erit mannet.
Afgälda, welkeb makſet, makſet.
Afgärda, kiårdab takket, ſtagget.
Afgifva, waddet, håiketet. *Afgift*, takkalwas, ſkatte, makſo.
Afgrund, haute, waule, jårto.
Afgud, påito Jubmel, ſeite, ſaiw.
Afhandla, ålletet, låptet, ſjåtetallet.
Afhjelpa, kajot, kalget, wekketet.
Afhämta, tåpot erit, katotet.
Afhålla, pignotet, ulkotet, tſagget. *Afhålla ſig*, tſappet, kattet.
Afhugga, jagkeldet, ånetet, werdet, raſta tjuoppet.
Afhända, katotet, erit waldet.
Afhöra, kuldelet, kuldelaſtet.
Afklippa, peſketet.
Afkläda, karwoit nuolet. *Afkläda ſig*, nuoletet.
Afkomma, *afkomlinge*, maddo, mangeltes puolwa, pårad.
Afkunna, kullatet, tetetet.
Afla, abletet, ſakkatet, wuolgatet. *Afla*, *eller förvärfva ſig*, tjågget.
Aflemna, lappet, qwodet.
Aflida, jabmet, ſalatet, tſauketet.
Aflifva, håggab waldet, jabmetet.
Aflåta, luitet, likotet, heitet, orrojet.
Aflång, kukkoteſi, ſkoldnjok.
Aflägga, erit piåjet, erit luitet, katotet, lappet.
Aflägſen, kukkes, kukkes laido tuoken, ſwikke tuoken.
Aflöpa, *ſe afrinna*. *Saken aflopp ſåledes*, naute taina atain ſjaddai.
Aflöna, palkab waddet, makſet. *Aflöning*, palka, makſo.
Aflöſa, nuolet, luitet, tjåutet.
Afmatta, kiåudatet, ſilotet, waipetet.
Afmåla, kirjetet, pajnetet, puoikaldattet, måhlet.
Afmäta, ſuldet, måtet, ſtikkoſtet.

Eeee *Afnä-*

Afnåmare, åsteje, tåpoje.
Afplåna missgårningar och synder, assjit ja måddoit erit njamestet ja katotet, sikkestet, wasskestet.
Afplanka, sårretet.
Afrad, kordne takkalwas.
Afråda, besjotet, wakotet, piettot.
Afrita, skantet, menstereb takket, kirjetet.
Afrätta, *se aflifva*.
Affaknad, âtselem.
Affeende, kåtjestem, kåtjestak, måkke. *I affeende på honom*, so kautai.
Affides, tåres pelen, sårr.
Affikt, måkke, aikom, ussjolmes.
Affkaffa, katotet, heitetattet.
Affked, rajem, luitem, ailewiesatem.
Affkeda, rajet, luitet, ailewiesatet.
Affkilja, sårretet, qwektetet, tjuoldet, ratket, juoket.
Affkrap, heitates.
Affkrifva, mubben kirjen tsagge tjalet. *Affkrifva på en råkning*, keppetet, waskot, struket.
Affkräcka, paldet, erit paldet.
Affkräckt, pallajam, paldom, aurom.
Affkåra, rasta tjuoppet.
Affkudda, erit palkestet, katotet.
Affla, nadot, neikot, piettot, ruoptjet.
Afflag, nadom, piettom.
Affpifa, *affpifa med fagra ord*, tjabbe nialmin ajetet. *Affpifa*, *gifva mat åt*, kalletet, piåbmet.
Affta, orrojet, heitet, luitet.
Affåga, *affåga sig*, erit jåttet.
Affåtta, kattjetet, kleppet. *Affatt*, heitetum, kattjetum.
Affvårja, erit jatet, erit wuordnot.
Aftaga, utsanet, gållet, mangas mannet. (*Om månan*) kesot. *Aftaga*, (*begripa*) arwetet, tåbdet, skenot.
Aftal, lasskaltak; *se accord*.
Aftappa, keppetet, kålketet.
Afton, ekked. *Aftonsång*, ekkedes-måsso.
Aftorka, niamestet, niamet, sikkot, sakkartet, waskastet.
Afträda, erit wadset. *Afträda sin rätt*, åsebs luitet.
Aftryck, kåwe, skåuwe, muoto.
Afund, niddo, udnoteswuot, katsem.
Afvel, *se afla*.
Afvog, mådso, mådsok.
Afvika, kaiwet, swikkestet, suoppet, erit wuolget.
Afvita, miåla-wanak, kaiwes, piådak.
Afvittra, arbeb juoketet.
Afvånda, erit jårgelet, åitoit jårgelet.
Afvånja, harjanemest heretet, harjanem lakeb katotet.
Afvårja, wåret, warjelet, kattet.
Aga, pakkatus. *Agalös*, pakkateke.
Agg, nirbme, wassje, niddo.
Agn, kordne kårrek. *Agn*, *som sättes för djur*, septe.
Akta, kattet, laketet, ontsot. *Akta*, *hålla före*, adnet.
Akt, kattem, aksatallem.
Aktad, adnetum.
Aktning, kudne, wuolo.
Aktsam, warokes, wirbmok, rajanes.
Alarm, stuibme, staime.
Alder, leipe.
Alfvar, alwar, tuoda. *Med alfvare*, tuodast, ålles alwarest.
All, *alla*, kaik, kaikeh, sårra kutte. *Med allo*, ikkat, akten åiwen.
Allestådes, sårta saijen, juoka paiken.
Altid, sårta palen. *Altjämt*, akest, inta, alo. *Alt sedan*, kitta tatte palest. *Allaredan*, juo, jo, juokokats.
Altsammans, kaik tun. *Alt för mycket*, hila, ilak. *För all ting*, aines.

Alder-

Aldenstund, jutte. *Altså*, naute.
Allehanda, kaikalakasats. *Aldeles*, aptsa, aiwe ållast.
Alsmågtig, kaikwekses, kaika radeje. *Alsingen*, i kuttek, i kåke, i mike, i aktek.
Aldrig, i kåssek. *Aldrig en*, i aktek. *Aldrig sedan*, i kåssek tast. *För aldrig så mycket*, i manke diet.
Allena, aktok, aktain. *Allenast*, koros. *Allenast du ville*, sattah wall sitalih.
Almoge, almog, fuolke.
Almosor, watemeh, watek. *Almose-hjon*, håjo, fattog, almosteje.
Allmån, kaikasats, kaiki.
Aln, stikko.
Aldra, *aldraståorst*, kaiken stuoraimus.
Alster, *se afföda*.
Altare, Altar.
Alun, alun kedke.
Amma, nidtje edne, paijeteje, niammateje.
Amper, brittjok, baskok, karres.
An, *gå an*, sjåttet. *Huru mår du? det går an*, maktes wieso? dauk kuit.
Ana, *det anade honom*, etjes ludne tåbdi, aiwe ko tieti.
Anamma, tuostot, tuostotet, waldet.
Anbjuda, falet, kättjelet.
And, *grås-and*, sjuotsjo, laggets, snartel. *And*, *skörde-and*, tjuoppem pådd.
Andas, wuoignestet, lagket, addanet.
Ande, wuoigenes, addanes. *Gifva up andan*, tsauketet, jabmet. *Andedrågt*, wuoignestak, addanes. *Andelös*, häggatebme. *Andtäppa*, tappaltak.
Andakt, ailes ajatallem, ajatallem. *Andåktig*, Jubmelfruktog, ailes ajatallemin kuldeleje. *Andåktigt*, ailes ajatallemin, stuora ajatallemin ja kuldelemin.
Andåktig bedjare, waimost råkkåleje.
Andel, åse, lotto, sebre, part.
Andelig, wuoignelats.
Andraga, auti puoktet, sardnot.
Andre, åtjaseh, åtjateh. *Den andre*, mubbe, mubbad.
Anfall, ladem, råbmolem. *Anfalla*, ladet, råbmot, låutadet, tårotet, tjuotset.
Anfåkta, kåttjelet, waiwetet. *Anfåktning*, kåttjelem, waiwetem.
Anfordran, raukem, tjodtjotem, wainotem, riktem. *Anfordra*, riktet, rauket, kraksjot, tjodtjotet, wainotet.
Anföra, tålwot, wirdetet, laidet, wadsetet. *Anförare*, tålwoje, laidesteje.
Anförtro, jakketet, wuorkai waddet.
Anförtrodd, jakketum, waddetum wuorkai.
Anförvant, *anförvanter*, *slägt*, lawe, pårahah, pårolats.
Angelägen, tarbes, aines. *Angelägenhet*, tarbeswuot, tarbek; tarbo.
Angenåm, likokes, hauskes, murretes.
Angifva, qweddet, paijetet, hålet.
Angifvare, qweddeje, paijeteje, håleje.
Angripa, låutet, ladet, tårotet. *Angripa eller begynna*, alget, algetet.
Angrånsande, lakkaimus, lakkas.
Angå, kullot, påtet, sjåttet. *Angående*, kautoi, qwettai, qwouloi.
Anhang, sebre, akta pele, kradnah, pållasatjeh.
Anhålla, maddet, adnot, råkkålet, anotet, åiket.
Anhörig, *se anförvant*.
Ankare, ankar, aija kedke.
Anklaga, *se angifva*. *Anklagan*, qweddo.
Ankomst, påtem, påtaltak.
Anledning, tilje, tarbme, wikke.
Anlete, muoto, arodeje, tjalmeh.
Anlita, *se anhålla*, wekkeb maddet.
Anlägga, algetet, kaudnetet, wiggetet, tjodtjaldattet, tseggetet.
Anlånda, puoktetet, påtet, jåksetet.

Anmoda, *se anlita*, *anhålla*.
Anmäla, tetetet, sardnot, peljetet.
Anmärka, märket, mithmet, tsekkotet, muitos waldet, aitset.
Annan, åtja, mubbe. *Hvarannan*, qweibme qweibmebs, kaskabsa. *Annorledes*, åtja laka, åtja wuokai.
Anor, pårad, lawe lokko, maddo.
Anordna, piejet, laget, sjättetet.
Anropa, tjuorwot, tjuorwotallet, råkkålet.
Anrätta, reidet, karwet.
Ansa, kåttjet, kåttjon adnet, neutot.
Anse, kåtjestet, adnet. *Jag anser dig för god*, puoraken to adnab.
Anseende, wuoke, muoto. *Anseende (dignitas)*, hewokwuot, åiweswuot. *I anseende til*, kauto, qwettai.
Ansenlig, hewok, wuokok, wuoidnos.
Ansenligen, aimo, målked.
Ansikte, muoto, arodeje.
Anskaffa, reddot, karwet, lagetet, märrätet, risot, hugset, warkot, ohlot.
Anskri, tjuorwom, kiljom, kajem.
Anslag, aikom, algetem, ussjolmes.
Anslå, nammatet, meretet, tsekkotet.
Anspråk, håla, tjodtjotem. *Göra anspråk*, hålab takket.
Anstalt, ordnig, lagatas, piejem, piejetus.
Anstalta, laget, piejet, hugset.
Anstifta, *se anrätta*, *anordna*.
Ansticka, painetet, pahdet, pastet.
Anstå, sjättet, dåkkahet.
Anställa, *se anrätta*, *anstifta*.
Anständig, sjättok, wuokok, tjabbe.
Anstöt, *af sjukdom*, ådtjotallem puotselwaseft. *Anstöt*, *stöt*, nortetem, nolsatem.
Anstötelig, owuokes, osjättokes.
Ansvar, swarom, suoppe, kartjaseh, tjodtjom, qweddem, wastetem.
Ansols, wuoste peiwen, wuostan.
Ansökning, maddem, waitem, anom.
Antaga, nalas waldet, tuostot, waldet.
Antal, lokko, nauka, tåkke.
Antasta, ladet, tårotet, råbmot, råbmolet.
Antekna, mithmet, tsekkotet, tjalet.
Antingen, jogo.
Anträda, alget, algob takket.
Antyda, tetetet, kullatet, peljetet.
Antvarda, jakketet, waddet, luitet.
Antända, tsakketet, puolajattet, snjuwkelet.
Anvisa, wadsetet, wuosetet, rajet.
Använda, pargon waldet, brukot, auken takket. *Använda arbete*, pargob piejet, parget.
Apa efter, hadet, tjowot wigget, mubbe mangen takket.
April månad, wuoratjis mano.
Arbeta, parget, tuojohet, widnohet, takket. *Arbetadt silfver*, takko silba.
Arbete, pargo, widno, tuoje. *Arbetsam*, tuojar, pargok, pargales, ukkar.
Arrendera, palka wuoste luitet, luitet.
Arf, arbe. *Arfvinge*, arbolats.
Arg, pahas, fuonos, puosjak, mårak, assmak.
Arglistig, sluokes, sluokes paha. *Arghet*, pahaswuot, fuonoswuot.
Argsint, mårak, puortos, kårrok.
Arm, ålke, kåt, ålken åiwe rajai kåtast. *Armbåge*, kardnjel. *Armhåla*, kåta wuole.
Arm, *fattig*, håjo, tarbaheje, niädalats, kówe. *Armod*, fattogwuot, håjoswuot.
Ars, patta.
Art, nale, wuoke, slaja, art. *Väl artad*, wuokok, artalats. *Illa artad*, paha nalek, pahas wuokest.
Artig, hauskes, suottes, kudnes, murres.
Arvode, palka, makso, takkem palka.
As, måska kroppe, parwo, skyro.
Ask, *liten låda*, skappo, kistots.
Aska, kuna. *Falaska*, kappanjes.

Asp,

Asp, suppe. *Af asp*, suppest.
At, jutte, atte, waj. *At icke*, abma.
Ax, aks, kordne kåra. *Gå i ax*, aksit wuotjet.
Axel, ålke, hardo. *Axel-ben*, pedges. *Axel-bred*, hardoj, hardajes.
Axul, ålg, juolke.

B.

Baeke, tåwa, puold, meto, wuosto, wera, werak, nålt.
Bad, passalwas, passetem, laugo. *Bada sig*, passatet.
Badda, paketet, paitetet, pakestet.
Bagare, laipe takkeje, laipoje, bakoje.
Bak, påktjo, patt, mange ketje. *Baktala*, *bakdanta*, påktjost hålet, padnatallet, mangeltes hålab adnet. *Bake på en knif eller dylikt*, skjibmar. *Bakefter*, påktjost, påktjo tuoken, mangelt. *Bakdelen*, mange ketje, patta ketje. *Bakläder*, ruojes. *Baklånges*, ruoptolesi, pignos. *Bakfram*, mådsot, ruopto ketji. *Bakbinda*, kåtit påktjoi tjadnet. *Bakslug*, suolle piwteje, paha sluokok, sluokes. *Bakstamm*, mange ketje stabne, wadnasen mange ketje.
Baka, bakot, laipot. *Bakugn*, bakom wuobdne.
Balja, tåpp, skuoudo. *Vattu-balja*, saja, tjatse ebber.
Balk, staggek, kaska staggek. *Balk i lagen*, pekke laga kirjen.
Ban, *bana*, sjaljo, mållatum palges, sjalk.
Bana, *bana vägen*, sjalket, käinob takket.
Band, tjadnes, badde, paste, kiäldak. *Et band af tjufvar*, suola sebre, suolleki såle.
Bane, kåddatallem, jabmem, spiejo.
Bank, *sand-bank*, qworgo, sadde tjårro.
Banko-sedel, pappar pednik.
Banka, håset, tsabmet, qwosgnetet.
Banna, pelket, sjårgot. *Bannas*, *se svärja*. *Bannor*, pålko, pålkatallem, tsetsastattem, sjårgom.
Bar, puodsot, puodsos, rittso. *Bara*, kuoros, tjålga, satta, satta wall.
Bardisan, qwekte autjok swerde.
Bark, karr, qwosmar, qwolmes. *Barka*, qwolmestet, karrab waldet. *Barka läder*, barkotet.
Barm, puogn, åtsa.
Barmhertig, armokes, arjokes. *Barmhertighet*, armokeswuot.
Barn, mana, juglo *Barna-barn*, ajoweh. *Barnsbörd*, mana tarbo, mana piäbmem, mana sångo. *Falla i barnsäng*, nirweket, mana sångoi sjaddet, kåttjem peiwai påtet. *Barnmorska*, tsagg-edne. *Barnlekar*, måna tuokor. *Oäkta barn*, luowes mana, juolke mana, sjaljo mana. *Linde-barn*, kåtka mana. *Barnslig*, manalats, manalakats. *Vara barnslig*, manastattet, manastallet.
Barr, kåtse, todkom.
Barsk, seldes, wuowdnajes, raimes.
Basa, swaskot, swintet.
Bast, wedde. *Basta och binda*, weddet, tjadnet.
Bearbeta, parget, pargetet, wiggetet, tjabtjet.
Beblanda, mastetet, malsket.
Bebo, orrot, wiesot, wiesob takket. *Ej kunna bebos*, i orrotattet.
Bebåda, puodgestet, sakastet, sakab takket.
Beck, suokom tarwe, kasse.
Bedas, adnot, maddet, waitet.
Beden, maddetum, anotum.
Bedja, råkket, råkkålet, tjuorwotet. *Bedja eller anmoda*, kottjot, maddet.
Bedraga, pettet, taret, willetet, sluoket. *Bedraga sig*, ejet, willet, tjäjanet, meddet. *Bedragare*, tjajeteje, petteje, tareje.
Bedrifter, takkoh, pargoh.

Bedrifva, takket, parget, autetet.
Bedråglig, pettokes, tarcles, ſluokes.
Bedrågeri, pettem, tarem, ſluoke.
Bedröfva, waiwet, waiwetet, huinotet, ſurgob takket. *Bedröfvas*, waiwaſtowet, huinot, ſurgob ådtjot.
Bedröfvad, huinos, ſurgolats, wajeteje.
Bedröfvelſe, waja, ſurgo, muode.
Bedyra, tjårget, tjårga ſardnot, wuordnot.
Befalla, trawet, kottjot, piejet. *Befalla ſig i Guds hand*, Jubmelen kåten wuolai etjebs waddet. *Befallning*, kottjom, piejetus, buda.
Befara, pallet, tåiwot, warotallet.
Befatta ſig med, takkamuſen waldet, etjebs taſſan piejet.
Befinna, kaudnet, aitſet, wuopteſlet, qworaſet. *Blifva befunnen*, kaudnetallet, påtatallet.
Beflita ſig, åljob waldet, hugſob waldet, wigget, wainob adnet.
Befläcka, pahdet, pådwet, tuolwatet.
Befogad, ålles wikkeb adneje, ſjåttok.
Befordra, autetet, mårråtet, wekketet, wiggetet, paijas puoktet. *Befordrare*, wekketeje, mårråteje. *Befordran*, wekketem, mårråtem.
Befrakta, ſkippeb palket.
Befria, luitet, rafai puoktet, mainetebmen kaudnetet, ſåddotet, tjåutet, nuolet, fri takket. *Befrias*, piäſet, tjåutatallet, tjåutetowet. *Befrielſe*, piäſem, tjåutatallem.
Befrynda, pårahan takket. *Befrynda ſig*, pårahan ſjaddet, waldotet.
Befrämja, *ſe befordra*.
Befukta, tåbbotet, luwatet, låktet.
Befullmägtiga, ålles famob waddet, tſegget, ſaijaſas piejet, weldeb waddet, fullmakteb waddet. *Befullmägtigad*, ålles famoin mannemen.

Befål, welde, makt. *Befålhafvare*, weldeb adneje.
Befästa, nannotet, ſkanſeb takket, tjårgetet, nannoſlattet.
Begabba, albetet, nalſet, tjaimet, ſpåddet, ſpetjatet, narret. *Begabberi*, nalſem, albetem, ſpåddem. *Begabbare*, albeteje, nalſeje.
Begifva ſig, wuolget, ſkåblanet, mivwet, majotet, makotet, metetet.
Begifven, kiſſjok, kåmp, nåpel.
Begjuta, leikot, triſſetet.
Begrafva, gruoptetet, jårdet, joulet, ådnami palet, jaweſlet, wuorket.
Begrep, tåbdem, ſkenom, arwates, qworketem, tajetem, tetem.
Begrina, *ſe begabba*.
Begripa, tåbdet, ſkenot, tajetet, arwatallet, qworaſet, judjot. *Begripa eller innefatta*, ſis adnet. *Detta begriper mycket uti ſig*, tan wuolen le ådnak.
Begripelig, tåbdos, puoikos, tjålgok.
Begrunda, grudnot, ajatallet.
Begråta, tjerot, wajetet, ſurgot.
Begynna, alget, algob takket,
Begynnelſe, algo.
Begå, takket, adnet, ſlillet, trillet. *Begå eller fira*, paſſotet. *Begå ſig*, måkſet, birget.
Begåfva, waddetet, ſkånkot, waddaſlallet, puoreb takket.
Begåfvad, ſkånkotum, båndotum, karwetum, reidetum. *Begåfvad med godt förſtånd*, miälolats, jerbmalats.
Begära, anot, wainotet, maddet, tjodtjotet.
Begäran, wainotem, ſitud, uſlo.
Begärelſe, uſlo, halitem.
Begärig, wainok, nåpel.
Begärlig, tjåwok.
Behag, likom, ſitud, puore likom, wainotem, wuolo, kudne.
Behaga, likot, ſitet, hamoſlallet.

Behaglig, likokes, wuokok, hauskes, suottes.
Behjelpa sig, birget, mäkset.
Behjelpelig, wekketeje, wekken orroje, kajoje.
Behjerta, waimost hugset, tjatsalastet.
Behjertad, jalok, kissjok, puoike.
Behof, tarbek, tarbo, tarbeswuot.
Behåll, aimon, patsem, patsew, puore wuorka.
Behålla, aimon adnet, wuorket.
Behållning, patsem, patsew, patselwas.
Behändig, sjättok, wuokok, kåtolats.
Behöfva, tarbahet, njädastet.
Behörig, rektes, sjättes, ålles. *Behörigt*, rekteslaka, ållasikt.
Bejaka, metetet, jakkot, sadnotet.
Beifra, tjodtjotet, haddob wainotet, laketet.
Bekaja, käselet, wautetet, tjadnet. *Bekajad*, tjadnetum, käselom, ådtjotallom.
Bekant, åppes, tåbdok teteles, pikos. *Bekantskap*, åppeswuot, tåbdokwuot.
Beklaga, armestet, armit pestet, enket. *Beklagelig*, waiwes, waiwan.
Beklåda, karwotet, pikteslet, ammateb tjodtjotet, tjenstet takket.
Bekomma, ådtjot. *Bekomma väl eller illa*, sjättet. *Han låter ej det bekomma sig*, i swaiket, i sodn tabb manneken ane.
Bekriga, tårotet, tårob takket.
Bekräfta, nannotet, tjårget, wittenastet, sadnotet.
Bekymmer, muode, hugso, mårrahem.
Bekymra, wuorrastattet, muodastattet, waiwet. *Bekymra sig om*, hugson orrot, hugset, hugsob adnet, laketet.
Bekänna, tåbdestet, piksjet.
Belacka, laitet, tarwet, kelestet, keles sakeb sardnot qweibmes pira.
Belasta, nådotet, lossotet, tedtob piejet, lassab piejet. *Belastad båt*, ladas wadnas.
Beledsaga, tjowot, kradnen orrot, kradnastallet, metetet.
Belefva, radohattet, sjättetet, kaudnetet, radeb takket.
Belefvad, wuokok, tjeppe almatji kum wiesot.
Beljuga, se *belacka*.
Belåten, tuddetakes, nuokaheje. *Jag år ej belåten*, ib nuokahe, ib litat.
Belägen, orroje. *Denne byn år väl belägen*, tjabbak saijen le tat sita. *Belägenhet*, saije, wuoke. *Han år i samma belägenhet*, tattna wuoken le sodn.
Belägga, piejet, pira käselet.
Belägra, pira kårretet, jålätet, pirastattet.
Beläsen, kirje kåttjeje, kirje lårdek.
Beläte, kåwe, muoto.
Belöna, makset, maksetet, palkab waddet. *Belöning*, palka, makso.
Belöpa sig, tjåggot, sjaddet, lopatet.
Bemanna, jalostattet, jaloswuoteb waddet, jalotet, allotet.
Bemantla, kåptjet, tjåket.
Bemedla, wekken orrot, wekketet, kaski etjebs piejet, kask ålman orrot.
Bemedlad, bånda, rikok, wiesa ålma.
Bemägtiga sig, wuollases ådtjot, tuoret.
Bemält, hålets, sardne, jauletum, japots.
Bemärka, märket.
Bemöda sig, wigget, killot, kilpot, rattjet, kåttjelet, rabbet, tjabbtjet.
Bemöta, tuostotet, tametet.
Ben, takte. *Ben-pipa*, niätsek. *Benig*, taktajes.
Benåda, armob waddet, armolastet, luitet.
Benägen, metok, kaukok, kissjok, wiljolats.
Benämd, nammatum, kottjotum.
Benöja sig, tuddet, litatet.
Beordra, stillet, piejet.
Beqväm, sjättok, wuokok, muddak, juolles, alkes. *Beqväma sig*, masjet, mivwet, majotet, metetet, tjakanet. *Beqvämlighet*, alke, tarbme, tillje.

Bera-

Berama, piejet, meretet, ſåtob piejet.

Bereda, reidet, karwet. *Bereda ſkinn*, altet, ſemſket, neſket.

Bereſt, kutte widai le mannam, mannak, ſkappak.

Berg, ware, tuoddar, kaiſſe. *Bergaktig*, paktai. *Bergsrygg*, tjawelk, kårr. *Bergsklint*, ware tjåkk. *Bergsklippa*, *hålleberg*, pakte. *Bergs-bo*, ware orroje, ware jåtteje.

Berga, tjågget, tukſet, tukſeb takket, kajot, warjelet. *Berga ſig*, håggebs kajot, birget etjebs.

Berida, håſteb harjetet, ridemi tamet.

Bero, tjodtjot, ſtaiket. *Låta bero*, tiptet, pajet orrot.

Beropa, tjodtjotet, tjuorwot.

Berykta, ſaken wuolgetet, almotet, ſakeſtet. *Illa berykta*, *ſe belacka*. *Illa beryktad man*, ſakai ålma, kutte ſakai wuolen le.

Beråd, juorem, ajatallem, aikom.

Berådd, *vara berådd*, aikot, kiåket. *Berådt mod*, åkto, miålanåkto, ålles rade, ålles uſſjolmes, ålles ajatallem.

Beråkna åt en, tſegget mubbai, lokketet.

Berätta, ſuptſeſtet, åmanjaſtet, ſakaſtet, taijatet, jaulet. *Berätteiſe*, ſuptſes, åmanjes, ſak, ſweleg.

Berättigad, ålles ſamob adneje, radat.

Beröfva, katotet, erit waldet, njamaſtet, tåpot, ſårjot, puodſoſen takket, rewet.

Beröm, maino, rampo. *Berömlig*, mainok. *Berömma*, mainot, rampet, hewetet. *Berömma ſig af*, raſſet, etjebs rampet.

Beſanna, *ſe bejaka*.

Beſatt af djefvulen, pårkeleſt waiwetum, kutten paijel pårkel le ſamob ådtjom. *Beſatt*, *beprydd*, hårwotum.

Beſe, kåtjetet, piſnaſtet, wartahet.

Beſegla, ſignetet, ſignetin tedtet.

Beſinna, ajatallet. *Beſinna ſig*, jeretet, tjålget, ſkårot, jerbmot.

Beſitta, adnet, radet, aigaten orrot. *Beſittning*, ajg, aigo tawer. *Taga i beſittning*, etjes wuollai waldet.

Beſkaffad, taggar wuokeſt, tan wuokak, tan ſkiekenen. *Beſkaffenhet*, wuoke, lake, ſkieken, wijor, nale.

Beſkatta, wårob piejet, tåpot ſkatteb, ſkatteb legget, ſkattai tjalet.

Beſked, lokko, kreinem, kreinik.

Beſkedlig, wuokok, puorak, mainos.

Beſkicka, rajet, ſaddet.

Beſkjuta, wuotjetjet, tårotet, ambot.

Beſkrifva, puoikaldattet, tjalet. *Beſkrifning*, tjalem, puoikaldattem.

Beſkydda, kattet, warjelet, wåret.

Beſkygga, ſuoiwenaſtet, ſuoiwenin kåptjet.

Beſkylla, ſkuwet, kaddet, kaddob tjaſket, wereb wuojet, wikkeb- walpeb- ſuondob- ſkuldob wuojet mubbai. *Beſkyllas*, kaddatallet. *Beſkyllning*, ſkuwem, kaddo, kaddates.

Beſkåda, kåtjetet.

Beſkäftig, pargales, åljok, warkok, waitas, teus, ſliåma.

Beſkänka, *ſe begåfva*.

Beſkära, waddet, waddaſtallet, meretet, tſekkotet.

Beſlag, kron weldin waldem. *Järn-beſlag*, routem. *Beſlagen med järn*, routetum.

Beſluta, radohet, radeb takket, laſſketet. *Beſlut*, rade, piejetus, laſſkaltak. *Beſluten*, piejetum, kaudnetum.

Beſlå, nannotet, routit piejet. *Beſlå eller öfvertyga*, tjadnet, puodot, kelaſen takket, widnet, teuwaſi puoktet.

Beſsman, biſſmar.

Beſmitta, tuolwatet, pådwotet, orainet, ſtåntjet, painetet.

Beſof-

Besofva, neitab ådet, måddot, manab takket, neitab peistet, tjåiwotet. *Besofven*, tjåiwe neita.

Besolda, palket, leiget.

Bespara, njuotetet, tukset, tsutset, aimon adnet, sparet, wuorket. *Besparing*, tuks, njuotetem, tsutsem, aimon adnem, patsem.

Bespeja, jåskotet, waksjot, aksetet, suollet aksatallet.

Bespetsa sig, etjebs karwet, reidet.

Bespisa, piåbmet, piåbmob waddet.

Bespotta, *se begabba.*

Besprånga, trissetet, leikot, låktet.

Bespringa, rakket.

Best, sjålotes klittur, juttus, waissje. *Bestaktig*, metsek, waissjelakats.

Bestick, tjalek, kirjetem.

Besticka, tuolgotet, tuolgob waddet.

Bestiga, låidestet, lawket, sålket, kåret. *Bestiga sig*, *se belöpa.*

Bestorma, tårotet, låutatet.

Bestraffa, sjårgot, tsetsastallet, pakkatet.

Bestrida, tjodtjotet, takkamusen adnet, hugsob adnet. *Bestrida*, *se neka.*

Bestryka, painetet, wuoitet, sikkot.

Bestråla, tjuouket, paitet.

Beströ, sajet, paijelt luobbot.

Bestyra, hugset, mårråtet, stillet.

Bestyrka, *se bekräfta.*

Bestå, staiket, tseudset, killet, pissut, pintet. *Bestå eller förlåna*, waddet, luitet, metetet. *Bestå af trå, af sten, af järn*, muorastkedkest- routest orrot. *Bestånd*, staikem, pintem, killem.

Beställa, takket, parget,ålletet, widnohet, låptet. *Beställa eller påtinga*, bonotet, trawet.

Beställning, pargo, widno, ammat, kall, bonotem, trawem, trawotes.

Beställsam, pargok, pargales, ukkar, wirbmok, tjodtjok, kåmp.

Beståmma, meretet, piejet, såtob piejet, taibetet, littotet.

Beståndig, ikalats, orron orroje, kutte akestle, staikok, aktet pinteje, laitateke. *Beståndigt*, ikkat, akest, alo.

Bestånka, luwatet, trissetet.

Bestört, *blifva bestört*, heikalet, helketet, kåiket.

Besvara, wastostallet, wastetet, tawestet, swarot.

Besvika, pettet, taret.

Besvår, pargo, waiwe, kråse, muode. *Besvår eller klagomål*, kuitem, kuitelwas.

Besvåra, pargob takket, waiwetet.

Besvårja, wuordnot, wuordnotet, wuordnasin tjårget.

Besvårlig, losses, muodelats, wuorrades.

Besynnerlig, preutak, kåksos, saiw, ensi. *Besynnerligen*, sårr, aines.

Besätta, piejet ammati, tsegget. *Besätta eller sira*, hårwetet, tjabbotet.

Besöka, åppet, kalletet, jesset, puorastattet. *Besök*, åppem, puorastattem, wuoidnem.

Besörja, mårråtet, hugset, warkot, kåtjet, hugsob adnet.

Beta, qwototet. *Beta skinn*, altet, nakkit låktestet, lastatet.

Betesmark, qwotom saije, qwotom land, akke ådnam.

Betaga, erit tåpot, katotet, heretet.

Betala, makset, maksob waddet. *Betalning*, makso, werte.

Bete, qwotom, septe.

Bete, wuosetet, tåmetet, orrot.

Beteckna, mårket, puoikaldattet, tsuoikotet.

Betjena, teudnot, teudnahet, swainestet. *Betjena sig*, adnet, brukot.

Betjent, teudnar, swaines. *Vara betjent med*, litatet, tuddet.

Betinga, tingot, håletet, lasſketet, littotet, nórtotet, trawotet.
Betrakta, ajatallet, kåtjetet.
Betro, jakketet, wuorketet.
Beträda, måddokasen kaudnetet, aitset. *Blifva beträdd*, påtatallet.
Beträffa, *se angå.*
Beträngd, tarbaheje, niådalats.
Betſel, pagge, ſkråwa, wuognes. *Betſla*, paggotet.
Bett, kaſkem, ſtålom, ſkråwa.
Betta, bitta, binna, kaſkos.
Betunga, loſſotet, nådotet, waiwetet, wuodet.
Betyda, mårket.
Betyga, tåbdeſtet, wittenaſtet, wuoſetet.
Betäcka, kåptjet, låutet.
Betänka, ajatallet, uſſjotet.
Betänkande, ajatallem, jerbmoſtallem.
Betänkſam, ajatalleje, jerbmak.
Bevaka, kattet, akſatallet, tjodtjotet.
Bevara, warjelet, kattet.
Beveka, njuoratet, ſåjåtet, tibmetet. *Bevekas*, njuoranet, tjatſalaſtet.
Bevekelig, njuores, ſuopes.
Bevilja, metetet, kiſſjelet.
Beviſa, wuoſetet, paijas puoktet, teuwaſi puoktet, tſaketet, kreinet,
Bevis, wikke, wittenes kirje.
Beviſlig, tik, tikka.
Bevågen, wiljolats, metok, puorak.
Beväpna, warjotet, wårjoit reidet, wårjoit waldet.
Bibehålla, aimon adnet, warjelet.
Bida, wuordet, patſet, tjodtjetet.
Bidraga, wekketet, wekken orrot, autetet.
Bjebba, tſålet, panit tſagget, tſulketet.
Bjelke, tjåſk, ålg.
Bifalla, metetet, jekatet, miwwet.
Bifoga, akti piejet, taſſa laſſetet, jåtket.
Bihang, laſſe, tjuowotes.

Bila, akſjo, tileſk, mall, tjarfo.
Bild, kåwe, muoto. *Förebild*, ſkåwe, menſler, puoikaldak.
Billig, råktok, ſjåttok, mi berri, taibek. *Billig*, *ſom ej är för dyr*, albes.
Bilägga, ſåpatet, liktet. *Bilägga eller bifoga*, *ſe bifoga.*
Binda, tjadnet, karet, baddet, weddet. *Binda nät*, werbmit kådhet.
Bindel, badde, tjanas badde.
Binga, ſino, åmårtes, tjagge.
Biſpringa, wekketet, wekken orrot.
Biſter, wuowdnajes, ſeldes, aſſmak, alwos.
Biſtå, wekketet, pelen tjodtjot.
Bit, bitta, pekke, ſmolko.
Bita, kaſket, pårret, ſtålet. *Bitas*, ſnarret, tårot. *Bitande*, kaſkeje, karres, baſkok.
Biträda, *ſe biſtå.*
Bitter, briſkok, brittjes, baſkok, tſibdſes, karres.
Bittida, aret, ådna.
Bjuda, biwdet, kottjot, trawet. *Bjuda ut*, falet. *Bjuda til*, kåttjelet. *Bjuda på*, laſſeb falet, ånetet, laſſetet. *Bjuda farvål*, ailewieſot, gonatattet.
Bjugg, kordne.
Bjur, wadnem, råbbares, kuowſe.
Biviſta, åppet, ſtådes orrot.
Bjällra, kålk.
Björk, ſåke. *Björkſkog*, ſåkeſk.
Björn, bire, qwoptja, puoldakats, ruomſe kalles, wari aija.
Black, *fotjärn*, juolki route. *Black*, ruſſkes, welkeslakats.
Blad, blade, blene, beldnje, laſt. *Fotblad*, juolke lapa.
Bladra, tipperdet, ſladdertet, priddet, ſlimbertet, ſjandertet.
Blanda, malſket, maſletet, ſåkotet. *Blanda bort*, hemſet, ſålletet.

Blank, kikok, wejok.
Bleck, blekk, ſkible.
Blek, blaikok, guouket, guoukok, welkok.
Bleka, welkotattet, welkoken takket.
Blekna, welkotet, qwoukotet.
Blema, tjaſmak, kåppales.
Blid, libboges, libbes. *Blid våderlek*, lemok taike.
Blidka, leppotet, puorotet.
Blifva, ſjaddet. *Blifva qvar*, patſet, orrot patſet.
Bliga, wartahet, tſaggas tjalmi kåttjet.
Blind, tjalmetebme, tjalmetes. *Blindhet*, tjalmeteswuot.
Blinka, tjalmi tjuoppet.
Blixt, aijan tåll, aldekes.
Blod, warr, male, leipe. *Blodtorſtig*, warra wainok, warra kåikeje. *Blodſkuld*, warra welke. *Blods utgjutelſe*, warra kålketem, warran ulkos njorkotem. *Blodſkam*, lakoi maſtetem.
Blodig, warran, warteje.
Blomma, *blomſter*, graſe kårrek.
Bloſs, tjuoukes, tållå tjuoukes, ſådes tåll.
Blott, puodſos, koros, koros wall, ſatta.
Blotta, puodſoſen takket, puodſotet, nuolet. *Blotta ut*, håjon takket.
Blunda, jamketet, nåkketet.
Bly, bli. *Af bly*, blieſt.
Blyg, arge, bliwes, herdotebme.
Blygas, ſkabmahet, bliwaſtallet, håppanet.
Blygd, ſkabmo, håppanem.
Blygſam, bliwes, taikes, herdotes.
Blå, blaw, latte. *Blåbär*, ſarre.
Blåna, kiåpet. *Blånad*, kiåpem.
Blår, nuowe.
Blåſa, puojek, kådtjarakka. *Blåſa eller blema*, *ſe blema*.
Blåſa, piågget, puſſet, puſſotet.
Blädra, kåppalak.
Blänka, kiket.
Blåſt, piågg, wiro.
Blöda, warrtet, leipot.
Blödig, njuores, arkalaſteje, armolaſteje.
Blödighet, njuoreswuot, armolaſtem, tjatſalaſtem.
Blöja, manai line, kåta line.
Blöt, tibmok, lenok, njuotſes, taikes.
Blöta, tibmetet, miwkotet, tåbbotet.
Bo, wieſot, wieſob adnet, wieſob takket, orrot, orrotet. *Bo*, *boning*, wieſo, orrom ſaije, orrot. *Fogel-bo*, lådde peſſe.
Bock, habres. *Bockar*, pild.
Bod, aite, njall, jibdno, bure.
Bof, ſkalk, ſkålm, metſek, illa piltjo.
Bofink, ſanto.
Bog, tjåmotes.
Bohag, kaudneh, tawer.
Bok, kirje. *Bokſynt*, kirje kåttjeje.
Boka, tſabmet, ſmaiwet, mutket, tſuket.
Boktryckare, kirje tjuorgeje.
Bola, horab takket. *Bolare*, horatakkeje.
Bolag, ſebre, ſebraſtallem.
Boll, ruro, ballo.
Bolſter, jåwatak, åiwewuole.
Bom, ſtaggek, tjåſk.
Bomb, tållå luod.
Bonde, tatja, kainolats, talo ålma. *Bondaktig*, tatjalakats, tjuorpes.
Boning, heima, wieſo, kåte.
Bord, buorde, peude. *Bord på fartyg*, rabmo, njuom.
Bordera, hårwetet, luoſkot, tadnin kårot, tadnetet.
Borg, ſkans, ſlått.
Borga, welkas waddet, lånas waddet, welkotallet, laikotallet, jakket. *Borga af*, welkit tåpot, welkas waldet, laikoit tåpot.
Borgare, bårgar, bårgal.
Borgen, loptem. *Gå i borgen*, loptet.

Borr, raikanje, bårets, nabar.
Borst, harja, harjan. *Borsta*, tjåkkot.
Bort, erit. *Långt bort*, kukken.
Bortskämma, peistet, spiejet.
Borttaga, erit waldet, katotet, tåpot erit.
Boskap, buwe, ålo, ålek.
Boskifte, arbe juoko.
Boss, ripa.
Boställe, wiesom saije, heimel, wårka.
Bot, talkes. *Penninge-bot*, sakko.
Bota, talkot, tivwot, kajot.
Botfärdig, puoraneje, kutte etjebs puoreta.
Botten, wuodo, båtne.
Bräcka, måuka, stårr, saffnek, skinkek, kalsok.
Braf, puorak, wuokok, puorakit, puorest.
Bragd, kånst, rundo, widno.
Braka, jutset, ruotet, råtjet, tudnet, brakkohet. *Brak*, jutsa, brakkohem, tudn.
Brand, nuffel, tjadd, qworb, tållå. *Brandgul*, wiskeslakats.
Brant, brades, tseggo, tseggot.
Brasa, stuora tållå.
Braska, raggostallet, båndastallet.
Bred, kåbdok. *Bredd*, kåbdot.
Breda, påddet, luobbet.
Bref, kirje, tjalem kirje.
Bricka, table.
Bringa, miälga, briggo.
Bringa, qweddet, puoktet, tålwot.
Brink, radde, parbmo.
Brinna, puolet, tsakket, snjuketet, snjuwet.
Brist, tarbo, tarbeswuot, waneswuot, wikke, laito.
Brista, wailot, wadnonet, katot, tåjot, tsuoukanet, kaikanet.
Bro, bråwe, suoppem.
Brodd, snuotte, adtjetje grase, bruodde, ruoute naule.
Broder, wålja. *Broderlig*, wåljelats.
Brokug, kirjak, teblak.
Broms, slautja, pårew, slattje.
Brott, måddo, ejem, walpe, assje, tåjatak.
Brottas, håibot, faggatet.
Brud, brudes, mårse. *Brudskatt*, ruta.
Bruk, tape, praude, tid, lake, slaj, tjård. *Bruk eller nyttjande*, adnem. *Bergsbruk*, ware bruk, bruk.
Bruka, adnet, niktet, krukot. *Bruka eller plåga*, plagot, harjanet.
Brukad, adnok, adnom.
Brukare, adneje, brukar. *Brukbar*, tjappos, kutte adnetatta.
Bruklig, harjetuptum.
Brumma, låset, tudnet, sjuddet.
Brun, russkok, ruopseslakats.
Brunn, brudne, ajek.
Brunst, pak, pakeswuot, keimem, rakkem.
Brusa, maret, maworet, porsset, suorsset.
Brusk, njuores, saso.
Bruten, tåjom, tåjetum, tsuouketum.
Bry, waiwetet, pinetet, takotet. *Bry eller skämta med*, pilketet. *Bry sig om*, laketet, passot, åiwebs lognet, mårrahab adnet.
Brydd, *vara brydd*, suoppen orrot, patta riton orrot.
Bryderi, suoppe, hugso, muode.
Brygga, wuolakeb takket, brydtjet. *Brygga*, *se bro*.
Bryn, radde, pamar, paijasats. *Ögonbryn*, tjalmi harbme. *Brynsten*, saijem, tabtja. *Vattubryn*, tjatse kårrek.
Bryna, saijet, tabtjet. *Bryna eller steka*, passet, kårdet.
Bryta, tåjet, måtjot, matsestet, tsuouket.
Brå, awestet, mastet. *Han brår på fadren*, attje mete le.
Bråd, brades, håkkes.
Brådska eller hafva brådt om, rassen orrot.
Bråck, tjalgat wank, wuolle waimoi taud.
Bråk, stuora pargo, kråse, muode.

Brå-

Bråka, tsabmet, mutket, tsuouket.
Brånad, pak, pakeswuot.
Bråte, åmårtes, rusko.
Bråcka, tåjestet, matsestet, qwokkartattet.
Bråcklig, rassjes, tsuouketakes, helle, lisak, sjepsjes.
Brådd, rabd, radde. *Å-brådd*, jokka kadde, fiarw, terbme, wåddar.
Bråde, sjållo. *Brådslå*, sjålloi låutet, sjålloi kåptjet.
Bråka, mekot, brekot.
Bråm, pard, pardek, puddestak.
Brånna, påldet, kårdet. *Solbrånd*, peiwest kårdetum.
Brånsle, tållå muor, påldemas.
Brånvin, puolem win, win.
Bröd, laipe, karp.
Bröllop, håje. *Hålla bröllop*, håjetet.
Bröst, miålga, radde, nidtje.
Brösta sig, raggostallet, åiwastallet, mihastallet, krapmostallet, milotet, stuorastallet.
Bubla, *se blådra.*
Bucka sig, etjebs såjåtet, nigot, slimet.
Buckla, leke, parkaltak.
Bud, buda, kottjom, trawetes, sak.
Buden, biwdetum, kottjotum.
Buffel, wuokses, tjuktje.
Buga sig, *se bucka sig.*
Bugt, kawa, luoktastak.
Buk, tjåiwe. *Bukig*, tjåiwajes. *Bukgjord*, auwotes. *Bukref*, tjåiwe kaikot.
Bula, tjåkle.
Buller, tudn, stuibme, klibma, krai, jutsa. *Bullra*, jutset, klibmet, ståtjet.
Bulna, turret, såjet, påttanet, panketet.
Bulta, tsabmet, juskotet, njutet.
Bunke, ebber.
Bunt, tjagge, kippo, pilga.
Burk, kruse, laire litte.
Burskap, bårgar-rekte.
Buse, stalo, saiw, seldes almats, swikol.
Buske, påstek, påst, busko.
Buss, puoike, kalles, miha.
Butter, tokkones, tjuorpe.
Buxera, airoi keset, westet.
By, sita, sid, ladde. *Bygd*, ladde, mår.
Bygga, tsegget, kåteb tsegget, bigget.
Byka, kuna tjatsin tuoltetet, njallatakin tuoltetet. *Elakt byke*, pahas såle, kednaseh.
Bylte, rusko, kaudneh.
Bysätta, laga rajai adnelét, wuorkai piejet.
Byta, målsot, målsotet, lodnot. *Byta eller dela*, juoket, juoketet. *Byte*, juoko, lodnom.
Bytta, ebber, bytto.
Båd, buda, sak, trawetes.
Båda, kottjot, trawotet, sakab takket.
Både, kåbbatjak, sikke.
Båge, juoks.
Bål, tjåsk, muora sino.
Bår, qweddates, qweddem reido.
Båt, wadnas, wanas.
Båta, gagnen orrot, auken orrot, wekketet, paretet. *Båtnad*, auke, gagne.
Bäck, jokk, kålkats.
Bädd, latjo, jåwatak, ådatak.
Bädda, latjet, jåwatet.
Bäfva, tårgestet, skelbet, åingestet. *Bäfvan*, skelbem, tårgestem, åingestem.
Bäfver, wadnem. *Bäfvergäll*, ruokak.
Bägare, bägar, jukkem litte, skiptawår.
Bägge, kåbbatjak.
Bälg, tjåiwe, posotak.
Bälte, auwe, kåtsald, pirak.
Bända, såjåtet, tjiptet, kiåldet.
Bängel, illapiltjo, tiskepelak, wars.
Bänk, tjåkkåsaije, bånk.
Bär, muórje. *Plåcka bär*, muórjit tjågget.
Bära, qweddet. *Bäras til eller hända*, såitet, sjaddet. *Bära hat*, wassjeb adnet. *Bära frukt*, sjaddob qweddet.

Bårande, ſjaddeles, ſjaddob qweddeje.
Bårling, ſålom muor, pinkel.
Båſk, briſkok, brittjes, baſkok, tſibdſes.
Båſt, *den båſte*, puoremus, parahamus.
Båttra, tiwot, puoretet. *Båttra ſig*, puoranet, etjebs puoretet, puoreb miálai påtet.
Båttre, puoreb, pareb, atab. *Båttre*, *adv.* puorebut.
Båttring, puoranem, puoranem káino, puoretem.
Bődel, bedel.
Bőja, ſåjåtet, kiáldet, tjiptet, kawatet. *Bőjd*, *bőgd*, ſåjåtum, tjiptetum, kawatum. *Bőgd til*, nepok, kiämp, kiſſjok. *Bőjelſe*, uſto, waino, tjaije.
Bőka, njuonin mådſeſtet, palet.
Bőkling, ſuowes ſilda.
Bőla, ruouket, reuſtet.
Bőld, naranes, påttånes.
Bőlja, paro.
Bőn, råkkeles, råkkålwas. *Bőn eller begåran*, maddem, anom.
Bőnfalla, råkkålet, maddet, madtartet, anotet.
Bőnhőra, jekatet, råkkålwaſit kullet.
Bőnås, tjuorpe, kåtatebme. *Bőnåſa*, tjuorpet tuojohet, heiwatet.
Bőra, berrit, taibet.
Bőrd, qweddo, maddo, nale. *Efterbőrd*, wuoſſah, mangeb.
Bőrda, nåde, maiſa. *Taga på ſig bőrdan*, nådotet, maiſotet. *Bőrda en egendom*, áigaten etjebs takket arbe ja laga tſagge.
Bőrdig, ſjaddeles, maddob adneje.
Bőrja, alget, algob takket. *Det bőrjar regna*, raſjotatja. *Det bőrjar blifva kallt*, tjåſkogåta.
Bőrjan, algo, algem.
Bőſſa, birſo, ſteuk, reure. *Bőſſe-ſkott*, birſo wuotjos, wuotjos. *Bőſſa eller låda*, wuorka litte.
Bőſta, njutet, tſuouket.
Bőta, ſakkob keſet, bótot.
Bőtor, ſakko.
Bőxor, måuka, ſtårr, brakkoh.

C.

Capell, Capell-kyrko. *Capellan*, Capell-herra.
Capitel, Capitel, åiwe pekke.
Capitain, Captein.
Caſſa, pednik wuorka, pednik kiſto.
Caſſera, heitet, kattjetet, kláppot. *Caſſera in pengar*, pednikit tjåket, pednikit niameſtet.
Caſſőr, pednik tjåkeje, pednik wuorkeje.
Cateches, catjes, catjiſm.
Caution, *ſe borgen.*
Ceremonie, tape, tid.
Chor, åiwor, åiwer.
Chriſtall, kriſtal.
Chriſtelig, chriſtelakats, chriſtelats.
Chriſten, chriſtegas, chriſtelats. *Chriſtendom*, chriſtendobmo, chriſtewuot, chriſtelatswuot.
Chriſtna, chriſtet. *Chriſtning*, chriſt, chriſtem, kaſtatem.
Chriſtus, Chriſtus, Riſtus.
Chrőnika, ſuptſes kirje, åmanjes kirje.
Cirkel, ſkant, keule. *Cirkla*, keuleb, takket, ſkantet, jårbotet.
Colik, tjåiwe kaikotak, tindo.
Comet, ſeipe-naſte.
Commiſſion, maddem, trawem.
Commod, alkes, juolles, keppes.
Confect, mangeltes hårwa piábmo, njalge.
Contant, tjålga pednik.
Conterfej, kåwe.
Contrabands-varor, puorgotum waroh.
Contract, litto, nőrto, laſſkaltak.
Contribution, takkalwas, wáro.
Corrigera, tiwot, rektotet.
Cur, talkes, talkom. *Curera*, talkot.

D. *Dag*,

D.

Dag, peiwe. *Utsätta viss dag*, peiweb piejet-meretet. *Dags-rand*, qwokso. *Dags-led*, peiwas. *Dagas*, tjuoukotet, peiwot. *Dagelig*, fårt peiwasats. *Dageligen*, fårta peiwen, peiwest peiwai.

Dagg, lapse, suoldne.

Dagning, qwokso, tjuoukotem.

Dagtinga, littotet, sjättetallet, lasketet.

Dal, låme, rågge, wagge, leke.

Dallra, firret, åingestet, skelbet, lenkestet.

Dam, puodo, staggek.

Damb, måiwe, ibje, ripa, mulde, tsumptse, suwol. *Dambig*, ripaist teuwas, måiwajes.

Damba, ibjot, mulden ruiwetet.

Dana, wuokeb waddet, reitet.

Danneman, dannemanne.

Dans, dansom. *Dansa*, dansot.

Dansk, Wuonak, Dansk. *Tala Danska*, danskestet.

Danta, waldetet, laitet, skablot.

Darra, tårgestet, åingestet, swilkestet, neikaset, skelbet.

Dart, swerdats.

De, sije. *Dem*, sijab, sijeb.

Deg, daigen. *Deg-tråg*, daigentrukke.

Del, åse, pekke, part, lotto. *Delaktig*, åsalats, sebrolats. *Delaktighet*, sebre, åsalatswuot, sebrewuot.

Dela, juoket, juokob takket.

Deloman, juokeje, åse waddeje.

Dels, kåbbatjak.

Demant, demant kedke.

Den, (*pronom.*) tatt. (*Accus.* tabb.) *Denne*, tat. (*Accus.* tab.)

Dessa, tah.

Dessutom, tann paldelen, tassa wele. *Dessförinnan*, tann autelen, autel tann. *Desslikes*, nau ai, tassan ai.

Di, njammet. *Gifva di*, njammatet.

Dikta, littet, diktet, takket. *Dikt*, littem, diktem, suptses, wuôle.

Djefvul, pårkel, paha innemi.

Djerf, jalok, jalostalleje, ruoutekes. *Djerfhet*, jaloswuot. *Djerft*, jalosikt, jalost.

Digel, sjålkelem litte, stadtjo.

Diger, stuorak, jenjok.

Digna, tjåkkot kattjet, samotowet, nirwanet, wejot.

Digt, (*adv.*) samost, puorest.

Dike, awem, palem rågge. *Dika*, awet, råggeb palet.

Dimba, rusn, murko, kasad.

Dimpa, jårret, kattjet, wiåret.

Din, to. *Din och min*, to ja mo.

Discurera, jerbmostallet, danskestet, rudnet.

Disk, piåbmo kare. *Disk ell. bord*, *se bord.*

Disputera, ritelet, pelket.

Dit, tokko, tuok. *Hit och dit*, teke ja tokko.

Djup, tjågnel. *Djup eller djuplek*, waule, jårto, tjågneleswuot. *Djupsinnig*, stuora jerbmalats, stuora miålolats. *Djupsinnig eller svår at förstå*, waddok.

Djur, waissje, juttus.

Dobbla, spiålemesne tjodtjot.

Dock, dauk. *Dock likvål*, walla dauk, dauk lika.

Docka, kippo, wipsja, wipsjats.

Doft, ibje, ripa.

Dok, åiwe line, åiwe kåptjes.

Dold, tjåkos, tjåketowum.

Dolk, swerde, miåka.

Dolsk, kålkos. *Dolsk eller hemlig*, tjåkos.

Dom, duobmo, dobmo. *Domare*, duobmar. *Domstol* duobmostol.

Domna, jabmaltet, kaldnet, tjåldnet, tjårketet.

Don, reitoh, kaudne. *Åkdon*, wuojem reito.

Dop, kastates, christ, christem.

Doppa, wuojotet, puonjot, temsot, tsaket. *Doppad*, puonjotum.

Dosa,

Dosa, skappots, dos.

Dotter, neita, daktar. *Gud-dotter*, christa neita. *Stjuf-dotter*, neita pele. *Dotter-dotter*, akkow. *Brors-dotter*, ekew, tjetsew.

Drabba, teitet, teiwetet. *Drabbning*, tåro.

Drafvel, tåssje, slimber, sladder, sqwolder.

Draga, keset, reslet, saggot, tuoret. *Draga ihop*, tjåkai keset, tjåket. *Dragas*, kesot, saggoset.

Dragare, keseje, kesanje, qweddeje.

Dreja, pådnjet, pira pådnjet, jårgotet.

Dricka, jukket. *Dricka eller dryck*, jukkemas. *Drickes-käril*, jukkem litte.

Drift, mårraha, tjaije, waino. *Drift*, *boskaps-drift*, ålo, nauka.

Drifva, wuojetet, nagget, tutet. *Drifva af och an*, slanket, tuoi tokko mannet.

Drifva, *snödrifva*, silpetak.

Drifvande, mattanje, åljok, wirbmok, tjodtjok.

Drifvare, wuojeteje, naggeje.

Drill, redne. *Drilla*, rednet.

Drinkare, jukkales, jukkeje.

Drista, tuostet, wuoikelet.

Dristig, jalo, jalok, jaskok. *Göra dristig*, jalostattet. *Dristighet*, jaloswuot, jasse.

Droppe, kåikotes, njoigotes, prinketak. *Regn-droppe*, rasjo-tjalme.

Drottning, Drottnig.

Drucken, wuolatum, wuola, wuolagesne. *Blifva drucken*, wuolatuet.

Drufva, muörje tjagge.

Drunkna, kasskeslet, tunahet, snjåraset.

Dryck, jukkastak, jukkemas.

Dryckenskap, jukkaleswuot, wuolawuot.

Dryg, driwkes, driwkok. *Kärilet är drygt*, kare ådnakeb kesa. *Vågen är dryg*, laido kierda.

Drypa, kåikot, táinget, wuotjot.

Dråp, kåddem, latkem. *Dråpare*, kåddeje, latkeje, spiejar.

Dråpelig, wuowdnajes, autos, kåksos.

Dråse, håwke, åmårtes.

Drägelig, kierdem meren, muddak. *Drägeligen*, muddo melt, kierdem laka.

Drägg, wuodos, patsew.

Drägla, tjålget, tjålgen kålket. *Drägel*, sålse.

Drägt, *klädedrägt*, karwo, piktas.

Drägtig, akk, sabmales, esseles. *Drägtig eller indrägtig*, aukok.

Drälla, kattjetet, pådoi lappet.

Dräng, swaines, teudnar.

Dränka, kasskestattet, tunastattet, snjårastattet.

Dräpa, kåddet, latket, jabmetet.

Drög, trako, tjålk.

Dröja, wippet, ajanet, katot, kukkalaslet, kånoket. *Drögsmål*, wippem, ajanem, katom.

Dröm, niåko, tjaratallem.

Drömma, niåketet, tjaratallet.

Dröna, maret, ruouket.

Du, todn. *Du sjelf*, todn ets, todnek.

Dubb, tjåuhla, appar.

Dubbel, qwekte kerdak, mållotes. *Dubbelt*, qwekte kerden, mållot. *Dubbelt så stor*, qwekten aiken tann stuores.

Dufva, duwo, duwo lådde.

Dufven, kiåwanum, njuotses.

Duga, dåkkahet, kelpet. *Duglig*, dåkkaheje, gagnelats, kelpokes. *Duglighet*, gagne, dåkkahem.

Duk, tållo, peude jåwatak. *Duka*, peudeb latjet, tållob piejet. *Duka under*, widnetallet, oitatallet.

Dumbe, kiålatebme kiålates, hålatebme.

Dum, kuife, skiwek, kaiwes, skuife, dumbek. *Dumhet*, dumbekwuot, kaiweswuot.

Dun, pads, tålke.

Dun-

Dundra, klibmet, jutſet, tudnet, plåwet, reſketet, råtjet, ſtuibmet.

Dunkel, ſjeudnjes, tjappes, murkos.

Dunſt, rokohem, ruſn, ſuwol.

Durera, ſtaiket, pintet, tſeudſet, piſſut, killet.

Durklopp, tjadat wank, ſluttjes.

Duſſin, qwekte mubbe lokkai.

Dvala, ſippe, ſóbmohem.

Dvåljas, wippet, kånoket, ſinet.

Dvårg, tjaur, tjaurats, utſes ſjaddok.

Dy, ſais, kiåwa, kiåwak, ripak, murteſk.

Dygd, tjabbes tape, puorewuot. *Dygdig*, tjabbes tapek, puorak.

Dygn, peiwe akten ijain.

Dyka, puoktjet, wåiket.

Dylik, taggar, tann lakats.

Dymmelveckan, lange wakko.

Dyna, jåwatak åiwe wuollai, åiwe tutek, bållſter. *Nåldyna*, nalo kåte.

Dynga, paik, ſtåntja, mukko.

Dyr, deuras, deurok. *Dyrhet*, deuraswuot. *Dyrt*, deuraſikt. *Dyrbar*, tjåwok, tjildok, deurok.

Dyrk, ſuola tjåutak.

Dyrka, råkkåtallet, paſſotet, pittotet. *Dyrka up et lås*, ſuola tjåutaki laſeb rappet, laſe tjada mannet.

Dyſter, ſjeudnjes, ſjeunjok.

Då, die, te, talloi, kåſſe. *Då och då*, akti pali, muttemin.

Dålig, kålkos, gagnetebme, ſuoppates, tokkones.

Dån, klibma, tudn, jutſa, leud. *Dåna*, *ſe dundra*. *Dåna eller ſvima*, jabmalket, ſwimatet.

Dåre, piådak, kaiwes, kajok, tajok, galen, ſkikek. *Dåra*, piådatet. *Göken dårade mig*, giåka mo paiki. *Dåraktig*, piådaklakats, kaiweslakats. *Dåraktigt*, kaiweslaka, galeneslaka.

Däcker, arto nakkiſt, lokke nakkeh.

Däfven, ſuoldnos, luwas, tåbbos.

Dägga, njammatet, nidtjit waddet.

Dämma, puodot, tappet.

Dämpa, tſagget, adnelet, tſappetet, ajetet, keppetet, utſetet, katotet.

Dänga, dagget, tſabmet, låſkotet, qwoſgnetet.

Där, tåbben, taſſne, tuoſne. *Här och där*, tuoſne taſne. *Därefter*, taſte, tann mangel, tatte ketjeſt. *Därföre*, tann diet. *Därmed*, taina. *Däruppå*, tann nala. *Därnäſt*, tatte järgaſt. *Därtil*, taſſan, taſſan ai.

Dö, jabmet, luitot, tſauketet, lappet tab wåiadeb, matſet. *Då jag dör*, ko mo piåsſo påtkån.

Död, jabmem. *En döder*, jabmek. *Död*, (*adject.*) jabma, jabmes.

Döda, jabmetet, kåddet, åitet.

Dödlig, jabmetakes, jabmelats.

Döf, peljetebme, peljetes. *Döfhet*, peljeteswuot. *Döfva*, keppetet, utſetet, katotet.

Dölja, tjåket, tjåkon adnet. *Dölgd*, tjåkos, tjåketum.

Döma, dóbmet, duobmet.

Döpa, kaſtatet, chriſtet, dóptet. *Döpelſe*, kaſtates, kaſtatem.

Dörr, uks, ukſek. *Dörrhake*, kitjaltak. *Dörrträ*, piſſjem.

E.

Ebb, ſtrawe, påſtok.

Ed, wuordnes, wuordnom. *Göra ed*, wuordnaſeb takket.

Efter, mangel, mangen, mangelt. *Blifva eller ſtadna efter*, patſet. *Efter ſom*, jutte. *Efter*, (*juxta*,) tſagge, mangen. *Han gör ej efter*, i le ſodn mangas. *Det är ondt efter*, wanes le. *Efter hand*, ſuoimen, mange mangelt, aſtoi.

Efterapa, hadet, mangen takket.
Efterdöme, puoikaldak, esmärke.
Efterfölja, tjuowot, tårretet, qworet, tuobbetet.
Eftergifva, metetet, lådtjelet, luitet.
Efterkomma, jekatet, kuldelet, takket, ålletet, ållaſt puoktet.
Efterkommande, mangeltes puolwa.
Efterlefva, *ſe efterkomma*. *Efterlefva någon*, mangeleſi patſet, kukkebu wieſot. *Efterlefvande*, patſeje.
Efterlåta, metetet, luitet, heitet, pajet, tiptet, mangas piejet. *Efterlåtenhet*, mangas piejem, ſlintſoswuot, kålkoswuot.
Efterråttelſe, rektotes, rektotem, åiwåtes, pakkadem, qworkelem.
Efterſinna, ajatallet, uſſjotet.
Efterſlå, åtſet, qworet, åtſåtet.
Efterſt, *den efterſte*, mangemuſt, mangemus.
Efterſtå, wainotet, ſittet, åtſet.
Efterſtråfva, rattjet, rudwet, tjabbtjet, famoſt wigget.
Efterſyn, menſter, ſkant, ſkieken, wuokan, puoikaldak.
Efterſätta, mangas piejet, ſumitet.
Efterſöka, åtſet, qworet.
Eftertanke, ajatallem, grudnom. *Han har god eftertanke*, puore miålait adna. *Eftertänka*, ajatallet, uſſjotet.
Eftertrakta, wigget, rattjet.
Eftertryck, ſabmo, alwar, tuoda. *Eftertryckeligen*, tjårg, tjauk.
Efterträda, tjuowot, mangen påtet, ſaijai påtet. *Efterträdare*, kutte mubben ſaijai påta, ſaije.
Efterverld, mangeltes puolwa, mangeb wårald, påteje aimo.
Efven ſå, nau ai, naute ai. *Efven du*, todn kaik.
Ega, adnet, åigatem orrot. *Egare*, åigat, radat.
Egen, åigo. *Min egen båt*, mo etjen wadnas. *Hans egen*, etjes. *Din egen*, etjet. *Vår egen*, etjeme. *Egendom*, tawer, rik, åig.
Egennytta, waino etjes aukai, haneswuot. *Egennyttig*, etjes auken wainok, hanes.
Egenſinnig, ets miålak, etjaradak, weis, weiſa pelak, tiſke pelak. *Egenſinnighet*, etjaradakwuot, tiſkepelakwuot.
Egenſkap, åigowuoke, wuoke.
Egentelig, rektes, aines. *Egenteligen*, jura, aiwe, aines.
Eho, kutte ikkenes, ikke kutte, fårta kutte.
Ehuru, ikke kokte, ikka mai.
Ehvareſt, ikke kuſſne. *Ehvart*, ikke kåſſå.
Ej, i. *Ej heller*, iken.
Ek, eik. *Ekvårke*, eik ſkuoke.
Ekorre, årre, årrew.
Elak, paha, ſuonos. *Elakt väder*, paha talke.
Eld, tåll, tållå. *Göra eld*, tålláb takket, fagget tålláb. *Eldgniſta*, tjuonem. *Eldſtad*, tållem, aren. *Eldfängd*, tſakkeles, puolits. *Eldföre eller eldruſtning*, tållem, tållåh.
Elda, tålláb påldet, tålláb takket.
Element, element.
Elf, jokk, ådno. *Elfsſtrand*, ådno kadde.
Elg, ſarw.
Eljeſt, åtja laka, åtja wuokai.
Eller, jalla. *Du eller han*, todn jalla ſodn.
Ellofva, akta lokke nalne, akta mubbe lokkai. *Den ellofte*, wuoſſes mubbe lokkai.
Elände, waiwe, muode, wuode. *Eländig*, waiwan, waiwes.
Emedan, jutte, atte, jutte jam.
Emellan, kaſkan. *Emellan oſs bägge*, mono kaſkan.
Emot, wuoſte. *Midt emot*, puott, puottalok.
Emotſtå, wuoſte tjuodtjot, wuoſtalaſtet, wuoſte hakob takket, tſagget, tſaggeſtet.

Emot-

Emotſåga, wuoſte-jättet, wuoſte-hålab takket.
Emotſätta, wuoſte piejet.
Emottaga, tuoſtot, tuoſtotet, etjes kåik waldet, tamutet. *Emottagen*, tuoſtotum, tuoſtotowum.
En, akt. *En gång*, akta palen, akten aiken. *Enahanda*, akta-lakaſats.
En eller enetrå, kaſkes.
Enda, *den ende*, aina, aineſk, ainak, akta wall. *Endaſt*, koros. *Endaſt för din ſkull*, to dieti wall, koros to diet.
Endera, akta kåbba, juobba kåbba.
Endrågtig, ſåmes, ſåmok, akta radak. *Endrågtigt*, akti radi, akti wiåkoi.
Enfaldig, akta kerdaſats, ainak. *Enfaldig eller dum*, kaiwes, galen. *Enfaldighet*, akta kerdaſatswuot, kaiweswuot.
Enfödd, ainak, aina rågatum.
Enhet, aktawuot.
Enhällig, *ſe endrågtig*.
Enhörning, abmel, tjatje, tjårwe pelak.
Enig, *ſe endrågtig*.
Enka, arbats, arbeje.
Enkannerlig, ſårralakats, aines.
Enkel, akta kerdak, ainak.
Enkling, arbålma.
Enkom, åkto, miålan åkto, aines.
Enlig, ſjättes. *Enligit dit tal*, to håla tſagge. *Enligit boken*, kirje tſagge.
Enſam, aktok, aineſk, aktain. *Enſamhet*, aktokwuot.
Enſe, ſåmok, ſåmes. *Vara enſe*, ſåmaſtet, lakaſtet.
Enſinnig, *ſe envis*.
Enſkyld, aktok, ſårr.
Enſkylla, kåbdotet, ſwikketet, målkot.
Enſlig, aktok, kradnetebme. *Enſligit rum*, ſårra ſaije.
Enſpännare, ſakab qweddeje, ſakaſteje.
Enſtändig, nannos, ſtaikes, tjårg, tjauk, ſtinfaſt.

Entlediga, luitet, luowes luitet.
Enträten, *ſe envis*.
Envis, etja-radak, ſtartek, ſtinn. *Envishet*, ſtartekwuot.
Envålde, akta radatwuot. *Envåldig*, akta radat.
Enår, kåſſe, ko. *Enår ſom hälſt*, ikke kåſſe.
Enögd, tjalme pelak, ſkurre.
Epiſtel, ſaddem kirje.
Erfara, aitſet, judjot, tetet ådtjot.
Erg, ruoſt, kime. *Ergas*, kimot.
Erhålla, ådtjot.
Erindra, muitajattet, wuoggelet. *Erindra ſig*, ſjuggelet, muitet. *Erindran*, ſjuggetem.
Erkänna, tåbdet, tåbdeſtet. *Erkänſam*, kitoges, tåbdeje. *Erkänſamhet*, tåbdem, kitem.
Erlägga, makſet, makſob piejet.
Ernå, jåkſet, ådtjot.
Erſätta, makſet, laſſetet, teutet.
Ertappa, jåkſet, kaudnet. *Ertappas*, ådtjotallet, påtatallet.
Eröfra, widnet, åitet, ådtjot.
Etter, ſålg, ſeja. *Etterböld*, paha naranes.
Evig, ekewe, ikalats, ikkates. *Evighet*, ikalats aimo, ekewe. *För evigt*, ikkat, akten åiwen.
Evärdelig, ikkates. *Evärdeligen*, ikkat.
Exempel, puoikaldak, esmärke, ſkåwe, menſter, exempel.

F.

Fabel, ſuptſes, åmanjes, ſweleg. *Fabelaktig*, ſuptſeslakats.
Fackla, tjuoukes, ſådes tåll.
Fadder, fadder. *Fadderſkap*, fadder lako.
Fader, attje, piåbmeje. *Stjuffader*, attje pele. *Guffader*, chriſtattje. *Svärfader*, wuopp. *Morfader*, aija. *Faderlös*, attjetes. *Faderlig*, attjelats.

Fager, fauros, tjabbes. *Fagra ord*, tjabbe nialme. *Fagrare*, faurob.
Fal, wuobdemes, falt. *Hålla falt*, falet, faletet.
Falk, hapak, titei.
Falka på, tſegget, laſſatallet, deurotet.
Fall, kattjem, jårrem, ſnokarmem, kåmpeſtem. *Vatten-fall*, kårſs, qwoik.
Falla, kattjet, jårret, ſlamet, ſnokarmet, kåmpeſtet. *Falla i barnſång*, nirwanet, nirweket, mana ſångoi ſjaddet. *Priſet på varorna faller*, waroh alboh, waroh kattjeh.
Fallaſka, kappanjes.
Fallen, jårrem, kattjem. *Fallen til*, tjeppe, mattanje, ſnuortak.
Falna, puoldnet, gållet.
Falſk, falſkes, pettoges. *Falſk berättelſe*, orektes ſak. *Falſkt hopp*, tåſſjes tårwo. *Falſkhet*, falſkewuot.
Famla, ſtimpeldet, kålket.
Famn, ſall, fatme. *Omfamna*, pira fatmeſtet. *Måta famntals*, ſallaſtet.
Fan, fanen, pårkel, paha innemi.
Fana, tåro mårk.
Fara, wahda, hete, fuoppe, wahak. *Kaſta ſig i fara*, wahdai tſakatet.
Fara, wuolget, mannet, wandertet, jåttet. *Fara fort eller fortfara*, auten mannet. *Fara bort*, erit wuolget, katot. *Fara efter*, wådtjet. *Fara illa med en*, pahaſt talkeſtet. *Fara vilſe*, tjajanet.
Farbroder, eke, tjetſe, attje wålja.
Fardag, wuolgem peiwe.
Farfader, aija, attjen attje.
Fargalt, årres ſwine.
Farlig, wahdas, wahdalats.
Farſot, manneje puotſelwas.
Fart, kåino, mannem. *Med en fart*, håkket, ſpait.
Farvål, tebe tiſt, orro puoreſt, gonatt. *Bjuda farvål*, gonatattet, ailewieſot, farwaltattet.
Fartyg, wadnas, haks, ſkipp.
Faſa, wuowpnetowet, pallet, tjårkeket. *Faſelig*, wuowdnajes, ſeldes, alwos, tjårges, paldos. *Faſeligen*, wuowdnaj, wuowdnajeslaka, paldoslaka.
Faſt, nannos, tjauk, tjautok, ſtaikok, tjårg. *Faſta landet*, nannam.
Faſt, *faſtån*, ikka, ikka mai.
Faſta, pårråk orrot, nelgot, piåbmoſt, tſappet. *Faſta*, *faſtande*, faſlo, pårråk orrom. *Faſtande mage*, pårråk tjäiwe.
Faſter, ſåſa, attjen åbba.
Faſtighet, jård, åker, akta ſaijen orroje tawer jalla äig.
Faſtna, tabranet, wautet, qwoſgnet. *Faſtna ihop*, njåmketet. *Faſtna vid*, tåppot.
Faſtſtålla, nannotet, tjårgetet.
Faſttaga, tuobbelet, ſårjot.
Fat, kare, kautja, tudno, kagga.
Fatal, wuorrades, wahdas.
Fatt, wuokok. *Hurn år det fatt med dig?* matne wuoken leh todn? *Fatta*, ſårjot, tuobbelet, waldet, tåpot. *Fatta eller begripa*, tåbdet, ſkenot. *Fattas eller fela*, wadnonet, feilot. Mi le wanes? *hvad fattas?*
Fattig, fattog, håjo, elbes, kåwe, keppes, kåhe. *Fattigdom*, håjoswuot, fattogwuot. *Blifva fattig*, håjonet.
Feber, ſutta.
Feg, faiges, ſwaigas.
Feja, wejatet, raidnet.
Fel, maine, måddo, ejem, ſaito, walpe, wikke. *Felaktig*, måddokes, wikkalats.
Fela, meddet, ejet, tjajanet. *Fela eller fattas*, ſe *fattas*. *Felt*, *ſlå felt*, weltet. *Det ſlog felt*, welti, idtji ſjåtta.
Fem, wit. *Fem gånger*, witan aiken. *Femton*,

ton, wita mubbe lokkai. *Femtio*, wita lokke. *Fem i fänder*, witas. *Den femte*, witad.

Fena på en fisk, widdek.

Fest, passe.

Fet, puoitak, puoite, jålle, kadmeken. *Göra fet*, puoitotet. *Fetma*, *fett*, puoite.

Ficka, lomm.

Fiende, tjude, fiad, wassjolats. *Fiendskap*, wassje, nirbme.

Fjerde, neljad. *För det fjerde*, neljadest. *Fjerde delen*, neljades.

Figur, wuoke, skåwe.

Fika, wigget, rattjet, rudwet, waikotet.

Fikonträ, fikonmuora.

Fil, filo. *Fila*, filotet. *Filspån*, filom smuolke.

Filt, åkkel, lank.

Fin, segges. *Fint mjöl*, smaiwes jafo. *Fint silfver*, tjålga silb.

Finger, suorm, tjute. *Fingerborr*, suorma kåte. *Fingra*, kåtatet.

Finhet, seggeswuot.

Finna, kaudnet. *Finna på*, teitet. *Finnas*, kaudnot, wankot.

Finne, suomalats. *Finne el. blema*, tjasmak.

Fintlig, qweitsak, sluktok, sluokes, wises.

Fjol, *i fjol*, tibma.

Fjollas, kaiwestet, galenastet. *Fjollig*, kaiwes, galen, skike.

Fjorton, nelje mubbe lokkai. *Fjortonde*, neljad mubbe lokkai.

Fira, passotet, ailestet, passen adnet.

Fisk, qwele. *Fisk-gel*, suowde. *Fisk-råm*, medden. *Fiske-redskap*, neuwo. *Fisk-lek*, kådho. *Fisk-mås*, qwelek. *Fisk-fångst*, salaha. *Fisk-rik*, qwelajes.

Fiska, jauret, jaureb piwtet, jaureb keset.

Fjun, agge, naw.

Fjäder, tålke, skorots. *Styl-fjäder*, pattom.

Fjäll, *fisk-fjäll*, tjuom. *Fjäll eller skoglöst högt berg*, tuoddar, kaise, qweutel. *Fjäll-rygg*, suolo kårr. *Fjälla fisk*, qweleb tjuomet.

Fjärd, jargn.

Fjäril, peiwe lablok.

Fjärmare, kukkeb, kukkebu. *Fjärran*, kukken, kukken erin.

Fjärt, puoskes.

Fjättrar, juolki routeh, juolki tjanas. *Fjättra*, routai piejet.

Flack, jalgok, jalg, tuolp. *Flacka*, råket, kålket.

Fladdra, snjiptjot, snjuwet, slibtjot.

Flaga, leime, skible, bråste.

Flagga, flagg, piägga wuoseteje.

Flaksa med vingarne, slapptjet, slaiwetet, strapet, såji strapet.

Flank, pekke, wiärates. *Flanka af*, wiäret, keppetet.

Flarn, karr, petse karr.

Flaska, flask, kagga.

Flat, tuolp, luobbo. *Blifva flat ell. flatna*, håppanet, skabmoi sjaddet. *Flat eller efterlåten*, lenok, bliwes. *Flatnäsig*, tuolpa njuonak, plåttjo njuonak. *Ligga flatt eller på flatsidan*, plakkot jalkahet. *Flat hand*, plakko kåta.

Flen, *is-flen*, tjuoke, wuodtja. *Mag-flen*, tjäiwe kaikot.

Flepig, taikes, ila låje.

Flere, ånabeh. *De fleste*, ånamuseh. *Jag såg ej flere än fem*, idtjib ånabit wuoidne ko wit.

Flicka, neita, neitakuts.

Flick eller lapp, tuognes. *Flicka eller lappa*, tuognet, tiwot.

Flina, snjisketet, mojotet.

Flinga, pekke, tåkke, wiärates.

Flink, sparrto, sliäma, kämp, frasko, ålma qweibme.

Flinta, tidno. *Flinthård*, karres ko tidno.
Flister, *snö-flister*, wattsa, muotta skible.
Flit, åljo, waino, usto. *Med flit*, åkto, miålan åkto. *Flitig*, åljok, wainok, stråwar, kåmp, rattjok. *Flitigt*, åljost, kåmpast.
Flock, tåkke, nauka, muos, tjårrek. *Flocktals*, tjårreki tjårreki, tåkki tåkki, naukai naukai, pådoi.
Flod, jokk, ådno, tulwe.
Flott, wuoj. *Flottig*, wuojajes.
Flotta, påre, pluotta. *Skeppsflotta*, skippi tåkke.
Fluga, tjurok. *Spansk fluga*, tuowle.
Flunsa, *flunsig*, stuodho.
Fluss, sukta, snuop.
Fly, pateret. *Fly*, *undfly*, kattet.
Flyga, haletet. *Flyga up*, halanet, laptjet. *Flygande*, haleteje. *Komma i flygande*, spait pålet. *Flygt*, haletem.
Flykt, paterem. *Undflykt*, kåino, paterem kåino.
Flyktig, målsotakes, ostaikok. *Flyktig i kläder*, wuolok karwoi pakto, tjåulak.
Flyta, kålket, sjawet, snjåret. *Flyta ofvanpa vatten*, kåbdot tjatsen nal, låttot.
Flytande, kålkeje, snjåreje.
Flytta, jåttet, sirtet. *Flytta ell. föra öfver vatten*, sutet. *Flyttning*, sirtem, jåttem.
Flå, njuowet, skiddet, niasket.
Flåsa, sadhet, wuoignestet, tsakket.
Fläck, trable, teble. *Oren fläck*, tuolw. *Utan fläck*, mainetebme, tuolwataka. *Fläckig*, teblak, luostek.
Fläcka, tuolwatet. *Fläcka fisk*, rattet qweleb.
Fläckta, lipsjot.
Flädermus, hessen.
Flämta, sadhet, tsakket.
Flärd, falskeswuot, pettogeswuot, pettem.
Fläsk, swine puoite, slask.
Fläta, pådnjet, parkaltet, wadsetet. *Flätadt hår*, parkaltak.
Flöda, tulwet, abbeset.
Flöija, paijel tjålestet, tjålot.
Fnalla, ruopet, ruopestet.
Fnas, ibje, tsumptse, ripa, smolko.
Fnugg, skautja ~~heiwe, qwolgets~~.
Fnysa, maret, snorkeset, njuonit tjuojetallet.
Fnöske, niwsa, niwsek, taur.
Foder, fuodar, kerdew. *Foder för boskap*, buwi piåbmo, suoine. *Handske-foder*, tesker.
Fog, wikke, rekte, famo.
Foga, sjåttetet, akti såpket, akti tabretet, lauketet. *Det fogade sig så*, sjåtti naute.
Fogde, sunde, suowet. *Gårdsfogde*, kåte tjodtjoteje, husmanne.
Fogel, lådde. *Skjuta foglar*, låddit wuotjet. *Fogelfångare*, lådde piwtar. *Fogel-hund*, lådde sjuowonja. *Fogel-bo*, lådde pesse. *Fogel-unge*, lådde tjuk, ådalmes. *Fogel-sang*, sjåll. *Fogel-ägg*, månne.
Foglig, åsos, sjåttok, miådok, meteteje, madeles, puorak. *Foglighet*, miådom, puorewuot, låjeswuot.
Fogning, såpka, sawe.
Forlön, kesetem palka, sattem palka.
Folk, almatjeh, fuolke, liwd. *Göra folk af en*, almatjen takket, almatjen puoktet. *Folkrik*, fuolkaj, almatjist teuwas. *Folkslag*, almatji slaja.
Fora, tålwot, sattet, kesetet. *Fora*, kesetem, satto. *Forman*, sattolats, keseteje.
Fordne, tållots. *Fordom*, tållen, tai pali. *Fordomdags*, tållots peiwi.
Fordra, rauket, tjodtjotet, kraktjot, wainotet, riktet, tjabret.
Fordran eller skuld, welke.
Forell, wejek, tabmokats.
Form, skåwe, måt. *Formera*, skåweb takket. *Formlig*, skåwen mete.
Forska, åtsåtet, jåskotet. *Forskning*, åtsålwas.

Fort,

Fort, rua, ruoi, wargi, spait. *Fortare*, ruabi, spaitebi.

Fortfara, auten mannet, inta naute takket, tjodtjot, staiket.

Fortgång, autanem.

Forthjelpa, autetet, autebusi wekketet.

Fortplanta, lasfetet, ånetet, widetet.

Fortskynda, kahtjetet, rassohet, autetet.

Fortsätta, autetet, autebusi puoktet. *Fortsätta en resa*, wist mannegåtet. *Fortsätta et arbete*, wist pargagåtet.

Foster, qweddo, mana, tjuk.

Fostra, pribmet, neutot, jukot, paijetet.

Fot, juolke. *Fotblad*, juolke lapa. *Fotsjuka*, juolke wank. *Fotpall*, juolke tutek, tjåktjestak. *Fotspår*, luodd, kåja. *Fotsåla*, juolke wuodo. *Gå til fots*, wadset, wadse piejet. *Fotfäste*, tsåptse. *Tvåfotad*, qwekte juolkak. *Fyrfotad*, nelje juolkak.

Frackt, hakse palka, sutem palka.

Fradga, såpt. *Fradgas*, såptot.

Fram, auten. *Fram och tilbaka*, tokko ja ruoptot, auten ja mangas. *Framför alt*, ames, kaiki autel. *Ånda fram*, njuolg. *Framåt*, autelesi. *Framdeles*, mangeb pale, tatte mangel. *Framdel*, auta ketje. *Framfötter*, autes juolkeh. *Framman och baktil*, autelt ja mangelt. *Fram om*, autelesi.

Frambringa, auti puoktet, paijas puoktet, ulkotet.

Frambära, tassa qweddet, puoktet.

Framdraga, auti keset.

Framfara, auten mannet, autanet. *Framfaren*, wasam.

Framfoss, ridhak, jalo, ila jalo.

Framföra, tålwot fram.

Framgifva, kalget.

Framgång, autanem, lykko, wuorbe.

Framhärda, ikkat orrot, staiket, tjodtjot.

Framkomma, puoktetet, tjadatet, ittet, spåketet, paritet.

Framlida, waset, nokket. *Dagen är framliden*, peiwe le wasam.

Framskaffa, auti puoktet, stådes puoktet.

Framstam, auta ketje, wadnasen auta ketje.

Framsteg, autanem, paranem. *Göra framsteg*, autanet.

Framstupad, kåbmot. *Ligga framstupad*, kåbmot wållahet. *Falla framstupa*, snokarmet, kåmpestet.

Framställa, auti piejet, tassa tsegget. *Framställa en fråga*, katjalwaseb kattjat.

Framt, *så framt ej*, jus i.

Framtalig, pikok, pako rippak.

Frans, tåppa, tuoppa.

Fred, rase, fred. *Lefva i fred*, rasen wiesot. *Göra fred*, tåromest laitet, fredeb takket. *Fredsstiftare*, rase takkeje. *Ställa til freds*, såddotet, liktet, puorotet. *Vara illa til freds*, stuora hugson orrot. *Han är ej dermed til freds*, i sodu tassa litat.

Freda, såddotet, rasai puoktet.

Fredag, perjedag. *Långfredag*, kukkes perjedag, lange.

Fredsam, raselats. *Fredsamhet*, raselatswuot.

Fresta, kåttjelet. *Frestad*, kåttjelowuun. *Frestare*, kåttjeleje. *Frestelse*, kåttjelem.

Fri, frije, luowes, ets muoitoles.

Fri eller oskyldig, skalas, ruojes, mainetes. *Fri i umgänge*, arwok, murretes.

Fria, sognot, sognotet, irketet. *Fria eller befria*, tjåutet, kajot, luitet, lådnestet. *Friare*, sognoje, irke.

Frid, *fridsam*, *se fred*.

Frihet, frijewuot, samo. *Sjelftagen frihet*, etja radakwuot.

Frikalla, frijen takket, luitet. *Frikallas*, piåset.

Frikoſtig, wiljolats, waddaſtalleje, arwok, ſkånkok. *Frikoſtigt*, walljet.

Frilla, fuora, ſkeke.

Frimodig, jalo, jaſkok, jaſkes. *Frimodighet*, jaloswuot.

Friſk, warres. *Friſk eller fårſk*, warras.

Friſåga, *ſe frikalla.*

Fritalig, hâlajes, pikok.

Fritt, nauk, makſotak.

Frivillig, ets muoitoles, metok, ſjuwes, kilſjok. *Frivillig gåfva*, waddes puoret wiljoſt. *Frivilligt*, ets muoitoleſeſt, puoret wiljoſt.

Frodig, puoitak, kaſſok, kutte puoren jiffen le. *Frodighet*, jiffe.

From, låjes, libbes. *Fromhet*, låjeswuot.

Froſt, tjåſkem, pruóſte. *Rimfroſt*, ſjuttje, peratak. *Froſtbiten*, kâlom, ſjuttjom.

Fru, fru, emet.

Frukt, ſjaddo, muórje. *Frukt eller nytta*, auke. *Lifsfrukt*, hâgga ſjaddo, tjâiwe.

Frukta, pallet, ſtarbet, åurot. *Fruktan*, pallo, ſtarbo. *Det år fruktansvårdt*, pallemaſan le.

Fruktſam, ſjaddeles, ſjaddob qweddeje. *Fruktſam qvinna*, mana piâbmeje. *Fruktſam mark*, ſjaddeles âdnam. *Fruktſamhet*, ſjaddeleswuot. *Fruktlős ell. ofruktſam*, ſjaddotes, ſjaddotebme, tåſſjes.

Frukoſt, iddjetes ſwargaltak, lâdde bitta, frukoſt.

Fruſen, kalmam, kâlom, kalma. *Fruſen eller den ſom ej tål mycken kőld*, kâlots, kâlits.

Fryſa, kalmet, kâlot. *Fryſa ihjål*, tjâſkemeſt jabmet.

Fråga, katjalwas. *Frågeſått*, kattjem lake. *Fråga*, *ſpőrja*, kattjat, katjatet. *Frågeviſ*, katjatakes.

Från, luſte, lute.

Frånad, puoranem, ſluſketem.

Fråſſa, *fråß-feber*, ſkelbem wank, kâlom taud.

Fråſſa, rytet, paijel meren pårret. *Fråſſare*, raddok, rytar. Raddokwuot, *fråſſeri.*

Fråck, ſkamotebme, ila jalok. *Fråckt*, ſkamoteslaka, ila jaloſikt.

Frågd, ſak, namm. *God frågd*, puore namm, maino. *Elak frågd*, laito. *Han har elak frågd*, ſakai âlma le.

Fråkna, tjidme. *Fråknig*, tjidmek.

Fråkne, âſſje.

Frålſa, tjâutet, kajot, lâdneſtet. *Frålſa lifvet*, hâggab kajot. *Frålſare*, Lâdneſteje. *Frålſning*, lâdneſtem, tjâutem, kajom.

Fråmja, autetet, mârretet, wekketet.

Främling, ammas, qwoſſe. *Taga emot fråmmande*, qwoſſit tuoſtotet. *Fråmmande tungomål*, ammas kiâl.

Fråmre, auteb. *Fråmſte*, autemus, njuono. *Fråmſt*, autemuſta, njuonoſne. *Jag gick fråmſt*, njuonon wadſib.

Från, tjuoud. *Lukta eller ſmaka frånt*, tjuouditet. *Bliſva från*, tjuoudot.

Frånde, lawe, pârah, ſlâkt, ſlâktalats. *Frândſkap*, pârat, werrek, lawe lako.

Fråſa, maret, nuwet, mawor et, porſſet.

Fråta, pårret, kaſket, tſâpet.

Frő, ſajo. *Lőpa i frő*, âiwit takket.

Frőgd, awo, wuolo, kerjotallem. *Frőgdefull*, awos, wuolos.

Frőgda, awotet, awotattet. *Frőgdas*, awohet, awoſet, awoſtallet, kerjotet.

Fukta, luwatet, lâktet, tâbbotet. *Fuktas i vått våder*, ſuoldnot.

Ful, waſtes, râbmes. *Tycka vara fult*, waſtahet. *Fulhet*, waſteswuot. *Fult*, waſtet, waſteslaka.

Full, teuwas, âlles. *Full eller drucken*, *ſe drucken.* *Til fullo*, âlaſt.

Full-

Fullborda, ållet, ålletet, ållast puoktet. *Fullbordas*, ållanet, ålletowet. *Fullbordad*, ållanum, ålletum.

Fullbordan, ållanem, ålletem.

Fulleligen, ållasikt, ållast.

Fuller, maj, maj kuit.

Fullkomlig, ålles. *Fullkomlighet*, ålleswuot.

Fullkomna, ållet, ållast takket.

Fullmagt, famo, ålles famo.

Fullmägtig, saijasats, kutte mubben saijen le, hål-ålma.

Fullvuxen, ålles sjaddok.

Funnen, kaudnoks, kaudnetum.

Furste, Fórsta, Konoges. *Furstendôme*, fórstawuot.

Furu, petse. *Torr furu*, sårwe.

Fuskare, åddå lårok.

Fylla, teutet. *Fyllas*, teuwet. *Fylla eller gôra drucken*, wuolatuttet. *Fylleri*, jukkaleswuot, wuolawuot. *Fyllhund*, wuola tjåiwe, jukkales.

Fyllest, ållast, nuokes, nuoka. *Fyllestgôra*, ållast takket, ållet.

Fyllig, ådtje teuwakesne, puorin jissin, puoitak.

Fyllnad, teutates, teutem.

Fynd, kaudnem, kaudnoks.

Fyra, nelje. *Fyra gånger*, neljen aiken. *Fyrabanda*, neljelakats. *Fyrfotad*, nelje juolkak. *Fyrhôrnig*, nelje tjåkek. *Fyrsprång*, *i fyrsprång*, qwotseten, tålwan.

Fyrkantig, nelje tjåkek, nelje tjårrok.

Få, *några få*, kallekatjeh, kallasatjeh. *Få gånger*, akti pali. *Fåtalig*, utses håleje, sjawotes.

Få, ådtjot. *Få fisk*, qwelit ådtjot.

Fåfång, tåssjes, widdsel. *Fåfångt tal*, widdsel hål. *Fåfång eller sysslolôs*, pargotebme. *Fåfångt*, tåssjo, sjuotta.

Fåfånga, tåssjeswuot. *Fåfångas*, tåssjestet. *Fåfångelig*, tåssjelats.

Fåkunnig, wadna miålak.

Fåle, håst mese, mårme.

Fåll, luoska, parmust, puddestak, margna, helme. *Fålla*, margnot, parmustet, luoskot.

Fåne, miålalakkak, kaiwes, piådek.

Fånga, ådtjot, piwtet. *Taga til fånga*, fanget. *Fogelfångare*, lådde piwtar. *Fånge*, sang. *Fånghus*, fanga kåte.

Fångst, ådtjolwas, salaha.

Får, smala, sautsa, sauds. *Fårhus*, smala kåte.

Fås vid, tuottet, kåtatet.

Få, buwe, klittur. *Fåhus*, buwe kåte. *Liggande få*, jabma tawer.

Fåkta, siktet, wikot. *Fåktare*, wikoje.

Fåderneslaud, aitigi elme, aitigland, feddeland.

Fågna, *undfågna*, qwossotet, tuostotet, piåbmet. *Fågna eller gôra glad*, awotet. *Fågna sig*, awoset, awotallet, wuolotallet. *Fågnesam*, awos, wuolos, suottes.

Fågring, tjabbot, fauroswuot.

Fåll, råuko.

Fålla, kattjetet, jårretet, wuolos luitet. *Fålla trån*, muorait werdet. *Han fålde et ord*, pakob pesti. *Fålla eller giller*, gilder, piwtosma, piårtom.

Fålt, jalget, sjaljo. *Fålt eller fålttåg*, tåro. *Fåltherre*, tåro åiwe. *Fåltskår*, påsker.

Fångelse, fanga kåte, kittek. *Kasta i fångelse*, fanga kåtai håiketet.

Fårdas, mannet. *Fård*, mannos.

Fårde, *hvad år på fårde?* mi le saken? mi le wanes? *Gå sina fårde*, erit wuolget.

Fårdig, karwes, reid, ålles, kissjok. *Gôra fårdig*, karwet, ållet, reidet. *Blifva fårdig*, ållanet, kalketet. *Fårdighet*, matto.

Fårg, paino. *Fårga*, painetet, painob piejet. *Fårgare*, paineteje.

Fårja, pluotta, sutem wadnas. *Fårjekarl*, suteje. *Fårje-penningar*, sutem palka.

Färsk, warras. *Färsk fisk*, warras qwele.
Fästa, tabretet. *Fästa eller förläsva*, kihlatet. *Fästa sig på någon ort*, orrob takket.
Fästman, irke. *Fästmö*, mårse.
Fäste, tsåptse, nadda.
Fästning, skans. *Fästning, vigning*, fåst, fåstem. *Fästnings-ring*, fåstem suormes.
Föda, piäbmo, fedo. *De hafva sin föda af sjön*, jaure tsagge sije wiesoh. *Föda, nära*, piäbmet, paijetet, neutot, jukot. *Föda barn*, manab piäbmet, rågatet. *Födande mat*, treust piäbmo, doktok piäbmo.
Född, rågatum. *Dödfödd*, kutte i le elluli påtam. *På nytt född*, åddåsist rågatum. *Medfödd*, qweim rågatum.
Födelse, rågatem. *Födelse-ort*, rågatem saije, feddeland.
Föderska, *barnaföderska*, mana piäbmeje, kutte mana tarbon le.
Föga, utse, wanes.
Fögderi, suoweten raje, akta sunden raje.
Föl, *se fåle*. *Föla*, mårmeb qweddet.
Följa, tjuowot, tårretet. *Följa til vägs*, metetet. *Följa tätt efter*, mangenak tjuowot, påsken tjuowot. *Följande året*, påteje jake.
Följaktig, tjuowoteje, kradnastalleje.
Följe, kradnastallem, qweibmeh. *Följeslagare*, qweibme, kradna.
Fönster, windek, *se fenster*.
För, auten. *För detta*, tan autel. *Långt för detta*, taika pali. *För framtiden*, påteje aikai. *Hvad skal jag ge dig för detta?* mab kalkab tunji tan autest waddet? *För din skull*, to tieti. *Förbi*, paldelen. *Gå förbi*, waset.
För eller rafk, kåmp, kiäura.
Föra, tålwot, wirdetet, laidet, kesetet. *Föra öfver vatten*, sutet. *Föra til boks*, welkas tjalet. *Föra sig väl up*, tjabbast tåmåtet, tjabbast wiesot.

Förakta, tåssjen adnet, paijel kåttjet. *Förakt*, paijel kåttjem.
Föranlåta, puoktet, kesest.
Förarga, måratattet, wårretet. *Förargelig*, wars, wårretakes.
Förbanna, karrotet, wuojotet.
Förbarma, armalastet, arkalastet, armit pestet, tjatsalastet. *Förbarmande*, arkalastem, armolastem.
Förbehåll, såto, meretem. *Göra förbehåll*, såtob takket, meretet.
Förberedelse, auta reidem.
Förbinda, pira tjadnet, karet. *Förbinda eller göra förbunden*, welkogasen takket, puoreb takket.
Förbistra, wirrtotet, hemset, malsket, masstetet.
Förbittra, måratattet, puosjotet, åutjet, assmaken takket.
Förbjuda, wadnotet, puorgot, tsappetet, tsagget. *Förbuden*, wadnotum, puorgotum, loppetes.
Förblanda, malsket, masstetet, hemset.
Förblifva, orrot, orrot patset.
Förblinda, tjalmetuttet. *Förblindas*, tjalmetowet.
Förblommera, muotolasi tjada hålet. *Förblommeradt tal*, språk hål, sjeudnjes hål.
Förborga, tjåket, tjåkon adnet. *Förborgad*, tjåkos.
Förbrylla, hemset, måiwetet, håjretet.
Förbryta sig, meddet, ejet. *Stor förbrytelse*, losses måddo, assje.
Förbud, wadnotes, puorgo. *Förbuden*, wadnotum.
Förbund, litto, nårto. *Göra förbund*, littob takket, nårtotet.
Förbunden, welkoges, laikokes.
Förbättra, tiwot, puoretet. *Förbättrad*, tiwotum. *Förbättring*, tiwom.

Förbön, autest råkkeles.

Fördel, auke, autanem. *Fördelaktig*, aukelats.

Fördenskull, tan dieti, tann autest.

Fördjupa sig, etjebs wuojotet.

Fördrag, litto, nórto. *Hafva fördrag med*, wuordet.

Fördraga, kierdet, killet.

Fördrifva, erit kaitetet, erit wuojetet, jagot.

Fördrista sig, tuostet, wuoiket.

Fördärf, spiejo, peisko, skada, matkem. *Fördärfva*, spiejet, peistet, håkketet. *Fördärfvare*, spiejar. *Fördärfvad*, peistom, spiejom.

Fördölja, tjåket. *Fördold*, tjåkos.

Fördöma, dóbmet, duobmet.

Före, auten. *Komma före*, auti påtet.

Före, *åkföre*, wuojem teuke.

Förebild, skåwe, skieken, menster.

Föreboda, tsuoikotet, márket. *Ondt förebod*, wabd.

Förebrå, kaigalet, kaigotet, tjarret.

Förebygga, kattet, tiwot, autetet.

Förebåra, swikkestet, swåkkot.

Föredraga, pareben lokket, puorebun adnet, auti puoktet, autelesi wiggetet. *Föredraga skål*, wikkeb hålet.

Förefalla, sjaddet, såitet.

Föregifva, sardnot, takkatallet, takket.

Föregå, auten wadset, njuonohen wadset. *Föregångare*, njuono, auten wadseje.

Förehafva, takket, takkamusen adnet, kilpot, killot. *Förehafvande*, takkamus, ussjolm, aikom.

Förehålla, wuosetet, tsaketet, tjalmi auti piejet. *Förehålla sig*, tåmetet. *Förehållande*, tåmåtem.

Förekalla, auti kottjot.

Förekomma, autetet, kattet.

Förelägga, meretet, såtob piejet, tsekkotet. *Förelagd*, meretum.

Förelåsa, auten lokket.

Förelöpa, auten wiåket. *Förelöpa eller hända*, sjaddet, såitet.

Förena, aktetet, liktetet, wånaken takket. *Förenas*, *se förlikas*.

Förenämnd, sardne, hålets.

Föresats, ussjolmes, aikom.

Förese, autel wuoidnet, mårråtet.

Föreskrifva, auten tjalet, meretet. *Föreskrift*, auta tjaleg.

Förestå, kaukelet, laget, meretet.

Förespråkare, hål ålma.

Förespå, kåttot, kåttotet, autel sardnot.

Förestå, tjuodtjotet. *Förestå eller tilstunda*, påtet.

Förestålla, auti piejet, wikkit sardnot.

Föresätta, meretet, piejet, såtob piejet.

Foretaga, algetet, pargon waldet.

Foretal, auta hål, auta sardnem.

Förete, tassa puoktet, auti puoktet, wuosetet.

Företråda, saijen orrot, mubben autest takket. *Företrådare*, auta manneje. *Företrådare i åktenskap*, auta ålma.

Förevända, swåkkot, swikkestet.

Förfall, håpto, heretes, ajanes.

Förfalla, kattjet, skilgetet, napketet, peistot, åbmot. *Förfallen*, skilgetum, lisak, peistom. *Förfallen eller skyldig til*, sakolats, welkoges.

Förfalna, puoldnot, assnet.

Förfalska, peistet, falsket, wirrtotet.

Förfara, aitset, qworaset. *Förfara ell. göra*, tåmetet, atet. *Förfara eller förslösa*, sålletet, skidartet, tuhlet. *Förfaren*, mattanje, åppes. *Förfarenhet*, aitsem, måtse, wuokatem.

Författa, piejet, laget. *Författa en skrift*, tjalet tjalogeb. *Författare*, kirje tjaleje. *Författning*, piejetus, ornig, lagem.

Förfluten, wasam.

Förfoga sig, wuolget, skåblanet.
Förfriska, talkot, sillosit katotet, swargaldattet. *Förfriskning*, kajotak, swargald.
Förfång, skada, peislo, maine.
Förfäder, tollots almatjeh, auta wuoraseh.
Förfäkta, pelebs tjuodtjotet, tjuodtjotet, autest walletet.
Förfära, paldet, alwetet. *Förfärlig*, alwos, seldes, paldos, wuowdnajes.
Förfärdiga, ållet, ålletet, ållasi puoktet. *Låta förfärdiga*, takkatet.
Förfölja, tålwotet, tårratallet, nagget. *Förföljelse*, tålwotem, naggem.
Förföra, tjajetet, illo pelai keset, willetet, pettet, pahai padtjet. *Förförd*, tjajetum. *Förförare*, tjajeteje, petteje.
Förfördela, kåpset, skadab takket.
Förgåfves, tåssjo, sjuotta.
Förgift, sålg, såptes. *Förgifta*, sålgit piejet. *Förgiftig*, sålgek. *Förgifva med förgift*, sålgi kåddet, såptesi matket.
Förglömma, åjaldattet.
Förgripa sig, meddet, ejet. *Förgripelse*, måddo, ejem, assje.
Förgrymma sig, rassmot, saggi måratet, puossjot.
Förgylla, gålletet. *Förgyld*, gålletum, gållak.
Förgå sig, tjajanet, ejet.
Förgår, *i förgår*, autel ektatjen.
Förgås, håkkanet, spiejot, tåssjanet.
Förgångelig, tåssjaneje, målsotakes.
Förgäta, åjaldattet, wajaldattet.
Förgöra, matket, håkket, kåddet, spiejet, latket.
Förhala, mangotallet, mangeb palai tiptet.
Förhasta sig, rassohet, ila kahtjet, rassen takket.
Förhatelig, wassjotakes, kutte wassjen wuolen le.
Förhjelpa, wekketet, wekken orrot.
Förhindra, ajetet, håptet, heretet, tsagget. *Förhindras*, ajanet, wippet.
Förhoppning, tårwo. *Förhoppas*, tårwot, tårwostallet.
Förhud, aut iltje.
Förhyda, sålket, sålkit piejet, paitojattet, paitob piejet.
Förhålla, tsappetet, adnelet, adnetet. *Förhålla sig*, tåmåtet. *Så förhåller det sig*, naute tatt le.
Förhåfva sig, åiwastallet, stuorastallet, raggostallet, mihastallet, tjåulastallet.
Förhårda, puossjotet, karrasen takket. *Förhårdas*, tjallot, karrasen sjaddet, puossjot.
Förhärja, audet, audesen takket.
Förhöja, paijetet, allebun takket. *Förhöja priset*, tsegget, lassatallet.
Förhör, lokkotem, katjatem.
Förhöra, lokkotet, katjatet, jåskotet.
Förjaga, jagot, kaitetet, erit wuojetet, tasselet. *Förjagad*, erit wuojetum.
Förifra sig, måratet, puossjot, rassmot, padtjot, tjaijeb ådtjot.
Förinnan, *dessförinnan*, tann autel.
Förkasta, heitet, erit tjasket, laitet. *Förkasta eller förebrå*, kaigotet.
Förklara, tjålgestet, kreinet, puoikaldattet. *Förklaring*, kreinem, tjålgestem. *Christi förklaring*, Christusen åtjatattem.
Förklena, albetet, laitet, skabmet, laitob åtset, utsetet.
Förkläda sig, åtja karwoit tjagnet, ammas karwoit tsaket. *Förkläde*, auteltes line, aske line.
Förknippa, tabretet akti, akti tjadnet, kednet. *Förknippad*, akti tjadnetum, aktetum.
Förkofra sig, autanet, auten mannet, lassanet, ådnanet. *Förkofring*, autanem.
Förkolna, tjåskot, kårsot.
Förkomma, lappot, katot.

Förkrossa, tsuouket, mutket. *Förkrossad*, tsuoukanum, mutkanum.
Förkränka, peistet, spiejet. *Förkränka en mö*, neitab peistet.
Förkunna, puodgestet, tetetet, almotet, suptsestet, sardnot.
Förkyla sig, kålotet, pålltotet.
Förkorta, ånetet, utsetet.
Förköp, *göra någon förköp*, mubben åsaseb peistet.
Förlag, autsukt tawer, autsukt pednig.
Förlagd, påstot piejetum. *Förlagd*, *ödelagd*, audetum, audes.
Förlama, pelodakki latket, patjestet, labmet. *Förlamad*, patjes, lames.
Förleda, tjajetet, willetet, laidestet.
Förlegad, peistum, åmastum.
Förliden, wasam, nokkom, waseje.
Förlika, liktet. *Förlika sig med någon*, såpatet, likt sjaddet, lasketet. *Förlikning*, likta, liktem.
Förlikas, samastet, lakastet, samtet.
Förlikna, muototet, sjättetallet, jebda takket. *Förliknas*, muototowet.
Förlita sig, tåijet, tårwob piejet, tårwostallet, åskeider, åstaleb adnet.
Förlopp, wuoko, wijor.
Förlora, masset, lappetet, pestet.
Förlossa, tjåutet, lådnestet, luitet, kalget. *Förlossare*, lådnesteje. *Förlossning*, lådnestem, tjåutem.
Förlupen, paterw, tjåkkeje.
Förlust, skada, peisko.
Förlusta, ejetallet, suottastallet.
Förlåf, loppe, loppetem.
Förlåfva, tåiwotet, jatet, piejet, kihlatet, loppeb waddet, luitet.
Förlåt, kåptjes, auta kåptjes.
Förlåta, andagas luitet, luitet. *Förlåta eller öfvergifva*, heitet, qwodet. *Förlåta sig uppå*, *se förlita*. *Förlåten*, heitetum, heitak. *Förlåten eller tilgifven*, andagas luitom, metetum.
Förlägen, radetebme, arosum.
Förlägga, puodot, pakoi widnet. Kåstatet, kåstekeb piejet.
Förlåna, waddet, waddastallet. *Förlåning*, waddes, luoikas luitem.
Förmak, ulkolån.
Förman, åiwe, autek, förros.
Förmana, wakotet, wuoggelet, wahrotet. *Förmaning*, wakotes.
Förmedelst, pakto, kautoi.
Förmena, puorgot, tsagget, wadnotet, ajetet. *Förmena eller hålla för*, ussjotet, tåiwot.
Förmer, puoreb, pareb, åiwab.
Förmera, ånetet, lassetet, tuoddet.
Förminska, utsetet, wanotet. *Förminskas*, utsanet, wadnonet.
Förmoda, tåiwot, wåntet. *Förmodeligen*, tåiwon melk.
Förmur, staggek, aut-mur.
För mycken, ila, ilak. *För mycket*, ila, paijel meren.
Förmyndare, förmyndar, förros.
Förmå, wejet, aibmotet, maksct, mattet. *Förmå en til något*, puoktet, jeutet.
Förmåga, famo, wåjo. *Af yttersta förmåga*, kaik famost.
Förmån, auke, widnek.
Förmåla, jauletet, peljetet, tetetet, sardnot. *Förmålande*, peljetem.
Förmärka, aitset, märket, elwet, judjot, qworaset, tåbdet.
Förmåten, ila jalok, jalostalleje, ridhak. *Förmåtenhet*, ridhakwuot, ila stuor jaloswuot.
Förmögen, wejeje, famo-porre. Bånda, riko, radalats, adnejes, wiesa ålma. *Förmögenhet*, puore rade, båndawuot, tjabbe wiesa.

Fôrmörka, ſjeunjetattet. *Fôrmörkas*, ſjeunjetet. *Solen fôrmörkas*, peiwe pârrelowa. *Fôrmörkelſe i ſolen el. månan*, pårrelem.

Fôrnagla, nauletet, tjittet.

Förnedra, wuolletet, wuoleben takket. *Fôrnedra en qvinna*, neitab ådet. *Fôrnedras*, wuollanet. *Fôrnedring*, wuollanem.

Fôrneka, hitet, neikot, påttot, nadot, tſagget.

Fôrnimma, aitſet, wuopteſtet, tåbdet, judjot, puoiketet, qworaſet.

Fôrnuſt, jerbme, miála. *Fôrnuſtig*, jerbmak, miálolats, ſkåros. *Fôrnuſtigt*, jerbmelaka.

Fôrnya, åddåſtet, kerdot, åddåſtattet. *Fôrnyas*, åddåſtowet. *Fôrnyelſe*, åddåſtem.

Fôrnäm, åiwes, hewok, hârwok. *Den förnämſte*, åiwemus, paremus. *Fôrnämligaſt*, autemuſta, aines.

Fôr när, ila lakk. *Göra en fôr när*, mubben wuoſte meddet.

Fôrnöja, kalletet, ajetet, kudneb takket. *Fôrnöja ſig*, ajetallet, ſuottaſtallet. *Vara fôrnögd*, nuokahet, litatet, tuddet.

Fôrnöjelſe, wuolo, kudne, ſuottaſtallem.

Fôrnöta, pârreltattet, nokketet, låptet. *Fôrnötas*, pârrelowet, napketet, nalketet.

Förolämpa, illotet, illeſtet, waiwetet, wuorraſtattet, orektob takket. *Förolämpad*, illeſtum, waiwetum, wuorraſtowum.

Fôrord, litto. *Göra fôrord*, pakob piejet, littotet, hålet.

Fôrordna, piejet, lagetet, tillotet. *Fôrordnad*, piejetum, tſeggetum. *Fôrordning*, piejetus, ordnig.

Fôrorſaka, wikken orrot, algetet.

Fôrpakta, luoikas luitet.

Fôrpanta, panten tſagge luitet.

Fôrplikta, jatekeb waldet, wålkogaſen takket. *Fôrplikta ſig*, jatet.

Fôrqvåfja, hauketet, hapketet, puwet. *Fôrqvafd*, hapketum.

Fôrr, autel. *Den fôrre*, auteb.

Fôrraſka, låutatet, håkket ladet.

Fôrrige, autots, tållots, åmats.

Fôrringa, utſetet, wanotet, wuolletet, neureben takket, klitnahet.

Fôrruttna, måſket, tſuobdſet.

Fôrrycka, åſkaltattet. *Fôrryckt*, piådak, miålalakkak, miålawanak.

Fôrrymma, tjåkket, pateret, pateren wuolget. *Fôrrymd*, paterw, kålkarwes.

Fôrråd, tuks. *Godt fôrråd*, ållo, wallje. *Skaffa ſig i fôrråd*, tukſet, karwas lagget, waras reddot. *Fôrrådshus*, aite, wuorka ſaije, jibdno.

Fôrråda, pettet, ſluoket, pikotet.

Fôrrådare, petteje, paijeteje.

Fôrrätta, tjuodtjotet, takket, ållet. *Fôrrättning*, widno, pargo, måkke.

Fôrſagd, helketum, arge, herdotebme.

Fôrſaka, hitet, heitet, laitet.

Fôrſamla, tjåket, tjågget, någget. *Fôrſamlas*, tjåkenet, tjåggot. *Fôrſamling*, tjåggolwas.

Fôrſe ſig, ejet, meddet. *Fôrſe ſig til*, åſkaleb adnet, tårwob adnet, treuſtet.

Fôrſeelſe, ejem, måddo.

Fôrſegla, ſignetet, ſignetin tedtet.

Fôrſiktig, wahrok, wiſok. *Fôrſiktighet*, wahrokeswuot. *Fôrſiktigt*, jerbmelaka, wahrokeslaka.

Fôrſilfra, ſilbatet, ſilbab piejet.

Fôrſkaffa, hugſet, mårråtet, reidet, karwet, laget, ſkaffot.

Fôrſkanſa, ſkanſeb takket.

Fôrſkingra, påddetet. *Fôrſkingras*, påddanet, ſållanet.

Fôrſkjuta, heitet, nakketet. *Fôrſkjuta penningar*, pednikit nakkelet, pednikit piejet, kåſtatet.

Förſkona, arjot, arkalaſtet. *Förſkoning*, arbmo, arjom.
Förſkott, luitem, luoikas waddem.
Förſkräcka, paldet, ſuorgatet, alwetet. *Förſkräckas*, pallajet, ſuorgenet, helketet, alwotuet.
Förſkräckelig, alwos, paldos, ſeldes, wuowdnajes. *Förſkräckelſe*, alw, pallo.
Förſkrifva, kirje tjada bonotet.
Förſkylla, makſet, anſetet, teudnot. *Förſkyllan*, anſetem.
Förſkämma, ſpjejet, peiſtet.
Förſlag, rade, ſkårgelem. *Förſlagen*, rundok, ſluokes.
Förſlå, ållet, ållåt, rekket. *Det förſlår ej*, i le tatt nuokes.
Förſlöſa, ſkidartet, tuhlet, ſkiwtet. *Förſlöſare*, ſkidar.
Förſmak, auteltes ſmak, ſmak.
Förſmå, utfahet, paijel kåttjet.
Förſmäkta, waipet, kiåudet, kiåwanet, ſillot, liwot, njuotſet.
Förſmäda, albetet, nalſet, ſpåddet, tjaimet. *Förſmädelſe*, albetem, nalſem, ſkabmo.
Förſnilla, niſkot, ſuolatet.
Förſofva ſig, paijel muddon ådet, ila kukkeb ådet.
Förſona, liktet, laſſkaldattet, likt takket. *Förſonare*, likteteje. *Förſoning*, liktem, liktetem. *Blifva förſont*, ſåpatet.
Förſorg, hugſo, mårraha, mårråtem.
Förſpilla, kåbmetet, metſai kålketet, ſpillet. *Förſpilla ſit lif*, håggabs matket, etjebs kåddet. *Förſpilla ſin egendom*, taweritas ſkidartet. *Förſpilla ſin tid*, peiwebs tåſſjo låptet.
Förſpörja, aitſet, wuopteſtet, judjot, kullet, tåbdet.
Förſt, wuoſtaken. *Den förſte*, wuoſtes, autemus. *Förſta gången*, wuoſtes pale.
Förſt och främſt, autemuſta. *Förſtfödd*, wuoſtes rågatum.
Förſticka ſig, tjåketet, tjåketallet.
Förſtling, wuoſtes ſjaddo, ſnuotte.
Förſtocka, puoſjotet, karraſen takket. *Förſtockas*, tjallot, puoſjot. *Förſtockelſe*, karreswuot, poſjakwuot.
Förſtoppa, puodot, ſtappet, tappet. *Förſtoppas*, puodoſet, tappetuet.
Förſträcka, jakketet, lånas luitet. *Blifva förſträckt*, rattkeſet, påtkotet.
Förſtuga, ulkolån.
Förſtå, tajetet, ſkenot, tåbdet, tetet. *Förſtånd*, jerbme, miåla.
Förſtåndig, jerbmak, miålolats, ſkeneles, wiſes. *Förſtåndigt*, jerbmelaka.
Förſtälla, preudetet, åtjatattet, muttotet. *Förſtälla ſig*, hårwaſtallet, takket. *Han förſtäller ſig endaſt*, takka wall.
Förſtärka, nannotet, wekſotet, ånetet. *Förſtärkning*, nannotem, laſſe, tuodde.
Förſtöra, audet, audeſen takket, njeitet, ſpiejet. *Förſtöring*, niejtem, audem, håwanem.
Förſumma, mangas piejet, ſumitet. *Förſummelſe*, mangas piejem, ſlintſoswuot. *Förſummelig*, ſlintſos.
Förſvaga, fabmoit tåjet, neuretet, famotuttet, weſjebun takket, håſotet. *Förſvagas*, neurot, weſjot, famotowet, raſſjot.
Förſvar, hagno, auteſt waſtetes.
Förſvara, pelen orrot, pelen tjuodtjot.
Förſvinna, katot, aipanet. *Förſvunnen*, katom, aipanum.
Förſvärja, erit wuordnot, wuordnot, wuordnomin heitet tåiwotet.
Förſyn, pallo, herdoteswuot. *Guds förſyn*, Jubmelen lagatas. *Förſyn eller omvårdnad*, mårraha, hugſo. *Förſynt*, bliwes, herdotebme.

För-

Förſynda ſig, ejet, meddet, tjajanet, ſuddob takket nalas.

Förſåt, piwtem, ſuolle aikom, ſjåktjem, niakem. *Ligga i förſåt*, japtet, ſjåktjet, ſuollet piwtet.

Förſäkra, tjårget, tjårg tåiwotet, nannos jatekeb waddet. *Förſäkran*, nannos tåiwotes, jatek.

Förſälja, erit wuobdet, wuobdet.

Förſända, ſaddet, ſaddeken waddet.

Förſätta, ſirtet, målſot, piejet, puoktet. *Förſätta eller förlora*, *ſe förlora*.

Förſök, kåttjelem, pråw. *Göra förſök*, kåttjelet. *Förſöka*, kåttjelet, pråwet, freiſtot.

Förſörja, mårrahab adnet, mårråtet, hugſet.

Förtaga, *ſe betaga*. *Förtaga ſig*, ejet, meddet, tjajanet.

Förtala, påktjoſt hålet, mangeltes håleb adnet, padnatallet. *Förtala ſig*, pakob meddet, temſeſtet.

Förtal, påktjo hål, mangeltes hål.

Förtalare, laiteje, påktjoſt håleje.

Förtappad, lappom, lappetum.

Förtekning, tſekkotem, lokko.

Förtenna, tadnetet.

Förtjena, teudnot. *Förtjena ſig*, ablet, auket.

Förtjenſt, anſetem, teudneſtem, auke, ablek, widnek.

Förtiga, tjåket, i hålen adnet.

Förtjuſa, piådatet, nommet.

Förtorka, kåikåtet, tſåkotet, aſſnetet. *Förtorkas*, kåiket, tſåkot, aſſnet.

Förtrampa, tålmot, tuolmot, ſtadtjen takket. *Förtrampad*, tålmotum. *Förtrampning*, ſtadtje.

Förtreta, wuorraſtattet, måratattet, pinetet. *Förtretelig*, wuorrades.

Förtro, jakketet, jakket, åſkaleb adnet. *Förtrodd*, jakketum, wuorkai waddetum.

Förtroende, jakko, treuſt, åſkalem. *Jag kan ej hafva förtroende för honom*, ib matte ſunji åſkeldet.

Förtrolig, wånakats, tåbdok. *Blifva förtrolig*, tåpetet.

Förtrolla, nåitotet, trullet.

Förtrycka, tålmot, paijel mannet.

Förtryta, pahan adnet, onuokaſtet, måſketet.

Förtråda, mubben ammateb tjuodtjotet, ſaijen orrot, ſaijen tjuodtjot.

Förtråde, auta mån, widnek. *Hafva förtråde*, widnekubon orrot. *Gifva förtråde*, puoreben adnet.

Förträffelig, åiwes, hewok, puorak.

Förtröſta, tårwoſtallet, tåijet, tårwob piejet, åſkeldet, jaloſtallet. *Förtröſtan*, tårwo.

Förtviſla, aptſa qwektaſtallet. *Förtviſlan*, qwektaſtallem.

Förtvina, ſaggoſet, laſſjot, tſåkot, kåiket.

Förty, jutte, jukte.

Förtycka, måſketet, onuokaſtet, innarmaſtet, pahan adnet.

Förtyna, njarbot, utſanet, puoljot.

Förtynga, loſſotet, loſſebun takket.

Förtälja, ſuptſeſtet, åmanjaſtet, ſakeſtet, ſardnot.

Förtänka, kaddob tjaſket, pahan adnet, ſomeb adnet.

Förtåra, låptet, pårret, nokketet.

Förtörna, måratattet, mårai puoktet. *Förtörnas*, måratowet, måratet. *Förtörnelſe*, måratattem.

Förundra ſig, autohet, auton adnet. *Förundran*, auto. *Förunderlig*, kåkſos.

Förunna, udnot, udnoſt waddet, waddet.

Förut, auten, autelt. *Se förut*, auten wuoidnet.

Förutan, paldelen, apta, tapta. *Jag kan ej vara det förutan*, ib matte tapta orrot.

Förvalta, tjuodtjotet. *Förvaltare*, tjuodtjoteje.

Förvandla, åtjatattet, målſot. *Förvandlas*, åtjatowet, målſotowet.
Förvant, lawe, ſláktalats, pårolats.
Förvara, wuorket, kattet.
Förveten, wainok tetet, åtſåteje.
Förvexla, målſotet, lodnot.
Förvilla, tjajetet, willetet, piådatet, laidet.
Förvirra, ſmailet, hemſet, malſket, måiwetet.
Förviſa, jagot, erit rajet, erit wuojetet, patertattet.
Förviſsna, puoldnet, gållet, aſſnet.
Förviſſa, tjårgeſtattet, nannoſtattet.
Förvita, kaigalet, kaigotet.
Förvånad, *ſe håpen.*
Förvägra, nadot, neikot, tjiddet.
Förvända, målſot, åtjatattet, tjuolot jårgeſtet, witſet. *Förvänd*, witſetum, håiretum, målſotum.
Förvänta, wuordet, tåiwot.
Förvärfva, ablet, auket, ådtjotet, tjågget. *Förvärf*, auke, ablek.
Förvärka, peſtet, maſſet.
Förvärra, peiſtet, ſpiejet, wárraben takket. *Förvärras*, peiſtot.
Förväxa ſig, paijel meren ſjaddet.
Föryttra, wuobdet, tuoket.
Föråldras, åbmot, wuoraſtowet, pårasmowet.
Föråldrar, aigeteh, attje ja edne.
Förändra, åtjatattet, målſotet, preutetet, håiretet. *Förändras*, åtjatuet, målſotowet, håiret, preutet. *Förändring*, åtjatattem, preutem, preutetem. *Föränderlig*, målſotakes, preuteje.
Förära, ſkånket, ſkånkotet, waddaſtallet. *Föräring*, ſkånk, waddes.
Föröda, audet, auden takket. *Förödelſe*, audem, audetem.
Förödmjuka, wuolletet, wuollebun takket. *Förödmjuka ſig*, etjebs wuolletet, etjebs wuollekaſen takket.
Föröfva, brukot, adnet, takket.
Föröka, ånetet, laſſetet, tuoddet. *Förökas*, ådnanet, laſſanet.
Föſa, wuojetet kaitetet, jagot, tutet.

G.

Gadd, njuol, njuone påſko.
Gadda ſig tilhopa, akta radi tjåkenet, akta radeb takket.
Gaffel, gaffel.
Gafvel, råppe, wådtja, åiwor.
Gagn, auke, gagne, widnek. *Gagnelig*, gagnelats, aukok. *Ogagnelig*, gagnetebme. *Gagna*, gagneb takket, auken orrot, auket, wekketet.
Gala, tjuojet, laiget.
Galen, kaiwes, piådak, kajok, tajok, wadna miålak. *Blifva galen*, piådalet, piådaken ſjaddet. *Göra en galen*, piådatet, piådaken takket. *Galen eller oriktig*, *ſe* påito. *Galenſkap*, kaiweswuot, piådakwuot.
Galet, galeneslaka, kaiweslaka, påitot, påſtot.
Galge, katſos muor, galg. *Galgfogel*, åkſen åſe, kainon åſe.
Gall, tjåptjes, karg, ſtainak, rådno.
Galle, ſappe. *Gallſjuka*, ſappe wank.
Galler, puodo ruoute, kruos muorah.
Gallra, ſaldet, waljet, waljetallet.
Galnas, kaiweſtet, taiſot, galenaſtet, piådet, telpet, pilketet.
Galt, ſwinen årres.
Gammal, wuores, åbme, åmaſtum, autots, tollots. *Gammal eller ålderſtigen*, rakke, påres.
Gamman, awo, wuolo.
Gams, waſtes ſtåk, waſtes telpe.
Ganſka, aiwe, harbmat, wåk. *Ganſka många*, aiwe mådde.
Gantas, ſtåket, tokortet.
Gap, haute, hamſe, ſtuora njalme.

Gapa, hamſeb tſagget, nialmeb tſagget. *Gapa på en*, tjalmit mubbai tſagget. *Gapug*, nialmokes, ſtuora nialme.

Gardin, anta kåptjes, perjes.

Garfva, altet, barkotet, tilkot.

Garn, laige, kåroſtak. *Garn eller nät*, werbme, kiål.

Gaſt, eppar, wardali.

Gata, palga, gato, wadſatak.

Gehång, auwe, ſwerde auwe, qweddates.

Gehör, kulloges wuot, jekatem.

Gel, *fiſk-gel*, ſuowde, kakſem.

Gelike, aktalakats, jebd, jebdalakats, jemmaka. *Med ſina gelikar*, etjeslakatji kum.

Gemen, kaikaſats. *Gemen eller ringa*, ſlatt, utſes, ſeiw, ſmait. *Gemen gärning*, tjuorpes pargo. *Gemenligen*, maſſak alo. *Gemenſam*, almoges, kaikaſats. *Gemenſkap*, ſebrewuot, kradneſtallem.

Gemål, Konogaſen parapele, like kradna.

Gen, måttſos, njuolg. *Genaſte vägen*, måttſoſumus käino. *Genſtig*, njuolga palges. *Genaſt*, njuolga, måttſo.

Genljud, kajanes.

Genom, tjada, pakto, pakti.

Genomdrifva, aikaleſi puoktet.

Genomfart, mannem käino, tjadatak.

Genomſkinlig, tjada paiteje, ſuoitak.

Genomtränga, tjadatet, tjada mannet. *Genomträngande*, tjadatakes, paſteles.

Genomögna, tjada qwowlelet, tjalmi mannet paijel.

Genſträfvig, ſtartek, tårek, ſpake, karres, okulloges.

Genſvar, taweſtem, waſtates.

Genſäga, wuoſte hålet, wuoſte håleb takket. *Genſägelſe*, wuoſte hål.

Gent öfver eller emot, puott.

Gerad, njuolg, ſtad.

Gerna, gårdna, gårdnaſt, waimoſt, miäla melte. *Jag vil ej gärna*, ib nale ſita. *Om jag ville aldrig ſå gärna*, ikke man gårdnaſt ſita lulub.

Gerning, takko, pargo. *Gernings-lön*, takko, takkem palka.

Geſant, ſaddek ålma, ſaddek buda.

Geſäll, kåta pargo lårok, tuoje lårok.

Geſtalt, wuoke, muoto.

Get, gaitſa. *Geta-bock*, habres.

Geting, wepſa. *Getingbo*, wepſa peſſe.

Gevär, wårjo, tårom reido.

Gickt, lattas wank, qweis, ſwarke lattaſi mete.

Gifmild, arwok, rathak, wiljolats, waddaſtalleje, ſkånkok. *Gifmildhet*, arwokwuot, rathakwuot.

Gift, ſålg, ſeptes.

Gift, waldom. *Blifva gift*, waldot. *Giftvuxen*, kutte le waldom meren.

Gifta, piejet. *Gifta bort ſin dotter*, neitabs piejet. *Gifta ſig*, akkab waldet, ålmab waldet, waldotet.

Giftermål, wald, kalatswuot.

Gifva, waddet. *Gifva efter*, metetet, metatallet. *Gifva ſig up*, paijanet. *Gifva til*, metetet, andagas luitet. *Gifva tilkänna*, tetetet, tåbdetet, tſuoikotet. *Gifva ſig ut för*, etjebs ſardnot, etjebs hålet. *Gifva up andan*, tſauketet, wuoigeneb luitet. *Gifva öfver*, wuokſet. *Gifven*, waddetum.

Giga, pippo, harpo. *Mungiga*, nialme harpo.

Gilla, tjildet, dåkkahaddet, tjuowot, miädot. *Gillas*, jåttet, dåkkahet.

Gille, kradnaſtallem, ſebrewuot.

Giller, gillor, piwtoſma, piårtom. *Gillra*, gildertet, gillorit tſagget.

Giltig, tjildok, tjåwok, dåkkaheje.

Gin, måttſos, njuolga, *ſe gen*.

Gjorda, kåtſaldet, auweb tjadnet.

Girig,

Girig, hanes, patta pelak. *Girighet*, haneswuot, hanaſtallem.
Giſslan, loptes ålma.
Giſſa, muonet, meroſtallet, kåttot.
Giſſel, ſwitja, ſwiſko. *Giſsla*, ſwaſkot, ſwintet, riſſin ſlåwet.
Giſtna, kåiket, kingſjet.
Gitta, aibmotet, wejet, makſet, mattet, aikaleſi påtet.
Gjuta, leiket, kålketet. *Gjuta i form*, ſkåwai kålketet, leikot.
Glad, arwok, awos, awotakes, wuolos. *Vara glad*, awon orrot, awohet, kerjotallet. *Gladlynt*, mojoteje.
Glada, tjåktja.
Glafven, ſaite, ſaitats.
Glamma, ſnakkot, håli ajanet.
Glans, kikem, paitem.
Glas, glas, liågnak.
Glatt, ſlaijok, jalg, jalgok.
Gles, njarbes, wuorjes. *Gleſt eller tunt klåde*, aſſetes ſtrud. *Gles ſkog*, wuorjes wuobme. *Gleshet*, njarbeswuot.
Glimma, *glittra*, kiket, paitet.
Glopp, *ſnöglopp*, ſlatte, qwekte tjalme alme.
Gloſa, pako lake, pako tjård, pako. *Spegloſa*, nalſes pako, pilke.
Glugg, raike, qwowlem raike. *Glugga eller glutta*, qwowlet.
Glunk, luowes ſak, manneje ſak.
Glupſk, niålotakes, pårråtakes, kutte niålo mangen le.
Glåmig, guouket, blaikok.
Glådja, awodattet, wuolotet. *Glådjas*, awohet, kerjotallet, ſjabmahet.
Glådje, awo, wuolo.
Glåſſa, tſjålaſtet, hutteſtet.
Glånſa, kiket, paitet.
Glöd, hila, ſjila, bradde. *Glödande*, atſek, puolleje, hila ruopſok. *Glöd-het*, pakes ko ſållå bradde.
Glödga, paketet, atſeken tållån takket.
Glömma, åjaldattet, lappetet, wajaldattet. *Glömd*, åjaldowum. *Glömſk*, åjaldakes, muitotebme. *Glömſka*, muitoteswuot, ſwaga muito.
Gnabb, ſnarratem, tſilkeſem, pålko. *Gnabbas*, ſnarret, ſnarratet, tſilkeſet.
Gnaga, tſåpet, kaſket. *Gnaga kött af et ben*, takteb ſåppet.
Gnet, tjoros.
Gnida, ſikkotet, waſkot, ſkuopet, ſkurret.
Gniſla, kritjet, kriſkeſſet. *Gniſlan*, kritjem.
Gniſtra, tjuonemit katijetet, åſet. *Gniſta*, tjuonem.
Gnugga, pruwet, njutet.
Gny, hålme, juma, jutſa, marem, tudn, klibma.
Gnågga, krydtjet, prudtjet.
Gnålla, walot, walatet.
God, puore, puorak. *Med godo*, puori, puori tjada. *Godhet*, puorewuot, puore. *Godhjertad*, puore ſiwwolats.
Gods, tawer, åig, jård. *Köpmans-gods*, kalwo, wahro, åſes wahro.
Godtalig, ſmakket hålet, hålajes.
Godtfinnande, rade, kaudnetem.
Godtgöra, makſet, tiwot, puorotet.
Godtycke, ſitud, miåla, wiljo.
Godvillig, åſkok, ſjuwes, kaukok, miålak, wiljolats, puore wiljolats. *Godvilligt*, puoret wiljoſt, ets muoitoleſeſt.
Golf, guelpe. *Lågga golf*, guelpatet.
Gom, guobme.
Gor, kuobmo. *Gor-tall*, ſade petſe. *Gortjuf*, wieſoje klitturen ſuolek.
Grabba, kramſot, åbbå kåtin kramſeſtet.
Graf, gruopta, palok, kalme. *Graf eller grop*, rågge, ſluggo.
Grafſtickel, tjalem ruoute.

Gram, *gramſen*, mårak, nirbmok. *Han år mig gramſe*, nirbmen le munji.
Gran, kuoſa. *Granſkog*, kuoſeſt.
Grand, ripa, ripats.
Grann, ſegges, ſeggokats, grannok. *Grant garn*, ſegges laige. *Grann i klåder*, hewok, tjåulak karwoi. *Samvetsgrann*, herdotebme, bliwes. *Granneligen*, puoreſt, puoreſt ja puoreſt.
Granlaga, ſmottok, kårſk.
Granne, palda wieſat, pald-almats, granna. *Granſkap*, palda wieſo.
Granſka, åtſåtet.
Graſſera, wuowdnajes laka mannet.
Gren, åkſe, ſuorge. *Grena ſig*, ſuorgot, ſuorgetet. *Grenig*, ſuorgek.
Grep, wapſe, qwekti kåti teuwa. *Grep*, *konſtgrep*, ſluoke.
Grepan, peljes, kåta ſaije.
Griffel, kedke pånn, tjalem reido.
Grift, gruopta, kalme.
Griller, tåſſjes uſſjolmes, kaiwes miåla. *Grillra*, kaiwes uſſjolmeſi ajanet, tåsſjes uſſjolmit adnet.
Grima, pagge. *Lågga griman på*, paggotet.
Grina, ſnertſet, nialmeb tſagget, påkoſtet, tjaimetet mubbai.
Grind, hagan ukſa.
Gripa, tåppet, tuobbelet, ſårjot, ſtrauket. *Gripa an*, alget, algob takket, algetet. *Gripa ſig an*, kåttjelet ſamoſt, wigget, allaſes pargob waldet, rattjet. *Gripen*, ſårjotum, waldetum.
Gris, ſwinen tjuk.
Gro, ſjaddet, påtſetet, graſeb takket.
Groda, tſuobbo.
Grof, gruopes, kaſſok. *Grof eller ohyſſad*, waſtes, tjuorpes. *Grof röſt*, kaſſa kiål.
Groll, nirbme, waſſje.
Grop, rågge, grubbo, ſluggo.
Grotta, lapa, ſwalg, tjåka.
Grubbel, loſſes uſſjolmes, grudnom. *Grubbla*, grudnot.
Grufva, ſal, ſwalg, gruf, palat.
Grufaa ſig, pallet, hugſet. *Grufvelig*, wuowdnajes, alwos, harbmes. *Grufveligen*, harbmat, wuowdnaj.
Grumla, måiwet, ſmailet. *Grumla vatten*, tjatſeb måiwet. *Grummel*, måiwe, ſmaile. *Grumlig*, måiwajes, ſmaileſt teuwas.
Grund, wuodo, båtne. *Grund eller ſkål*, wikke. *Grund i ſjön*, qworgo, njuor, wade. *Grundlös*, wuodotes, båtnetaka.
Grund, *grund ſjö*, tſåkes, tſåkes jaure. *Grundt vatten*, tſåkalm, tſåkatak.
Grunda, wuodotet, wuodob piejet. *Grunda eller begrunda*, grudnot, ajatallet. *Grundad*, wuodotum. *Grundeligen*, ållaſt, kitta wuodoſt.
Grus, juowa. *Gruſig*, juowajes.
Gry, tjuoukotet, peiwot. *Dagen gryr*, qwokſo paijana.
Grym, puoſjak, aſſmak, ſeldes. *Hafva grym upſyn*, paſteles tjalmit adnet. *Grymmeligen*, wuowdnajeslaka. *Grymhet*, puoſjakwuot, wuowdnajeswuot.
Grymta, ſnorkeſet, ſwine kiålab tjuojet.
Gryning, qwokſo, iddietes qwokſo.
Gryta, gruto, kebne.
Grå, grawes, tjuorkok, tjuorotum. *Han år grå på mig*, waſſjen le munji. *Gråna*, tjuorotet, grawot.
Gråt, tjerom, walom. *Gråta*, tjerot, walot.
Grådda, kappa, paijaſats. *Grådda bröd*, laipeb paſſet.
Gråfva, palet, rågget. *Gråfva ned*, jaweſtet, ådnami palet, jårdet.
Gråma ſig, waiwaſtowet, muodaſtowet, ådna ſurgob adnet, aiwe pahan adnet. *Gråmelſe*, ſurgo, waiwe.

Gråns,

Gråns, raje, ruobd. *Såtta ut gråns*, rajeb piejet.

Grås, grafe, akke. *Gråfig*, grafajes. *Gråshoppa*, låkk. *Grås-and*, fjorfjo, laggets.

Gråflig, wuowdnajes, harbmes, alwos. *Gråfligt*, alwoslaka, harbmat wuowdnaj.

Gröda, ådnamen fjaddo, akke.

Grön, gruonas, gruodnes.

Gröpa, malet, njutet, rågget. *Gröpe*, gruopes, jafo.

Gröt, grautfa. *Grötmyndig*, raggok, fluoraftalleje.

Gubbe, pådnje, pådnjekuts, kalleskuts, kalles.

Gud, Jubmel, Ibmel. *Gudom*, Jubmelwuot, *Gudomlig*, Jubmelats. *Gudfruktig*, Jubmel palleje, Jubmel pallolats. *Gudsfruktan*, Jubmelen pallo, Jubmel fruktogwuot. *Gudfruktigt*, Jubmeli wuokafikt, Jubmel palloslaka. *Gudfader*, Chrift attje. *Guds dyrkan*, Jubmelen teudneftem, Jubmelen pittotem, Jubmelen paffotem.

Gudlös, jubmelattes, jubmel heitenes. *Gudlöshet*, jubmel heiteneswuot.

Gul, wifkes, wifket. *Gul fårg*, wifkes paino. *Gulna*, wifketen fjaddet. *Gulaktig*, wifkeslakats.

Guld, gålle. *Guldfmed*, gålle fmidd, gålle widnar. *Guldring*, gålle fuormas.

Gumma, wuores akka, akkakuts.

Gump, patt, gadna.

Gumfe, wårtfa.

Gunga, fkålbo. *Gunga eller flånga fig af och an*, fkelbot, fokatet, fildnet.

Gunft, wuolleswuot, udno, puorewuot. *Gunftig*, wuolles, puorak. *Gunftigt*, wuollefikt, wuolleslaka.

Gurgla, njalmeb fkullet.

Guten, leiketum.

Gyckel, tåffjes flåk, tokor. *Gyckla*, flåket, tokortet, kånftertet. *Gycklare*, kånfterteje, tokorteje.

Gyllende, gålletum, gållak. *Gyllende tid*, puore aike.

Gynna, udnot, puoraken orrot, pelen tjuodtjot, wekketet.

Gyttja, fais, ripak, lifme, ftentje. *Gyttjefull*, faifek, ripakeft, teuwas, kiåwak.

Gå, wadfet. *Gå efter*, mangen wadfet, wådtjet. *Gå in*, tjagnet, fifa wadfet. *Gå up*, paijas wadfet, paijanet. *Gå ned*, luitatet. *Solen går ned*, peiwe widdota. *Gå undan*, pateret, erit wadfet. *Gå på*, ladet. *Gå fin våg*, kåinobs wuolget. *Gå under*, håkkanet, håwanet, tåffjanet. *Gå ut med något*, aibmotet. *Gå åt*, nokket.

Gåfva, waddes, waddaltak, fkånk.

Gång, wadfem, mannem, wadfatak.

Gång, pale, aike. *En gång*, akta palen. *Många gånger*, mådde pali, futten aiken.

Gångare, wadfem kåmp, kåmpes wadfeje.

Gångbar, harjetuptum, alo, eme.

Gångjårn, kitjaltak.

Gångftig, palkes, wadfatak.

Gård, fita, heima, fjaljo.

Gårkök, piåbmotallem kåte.

Gås, gas. *Gåsunge*, gafa tjuk.

Gåffe, pardne, pardnekuts, påitja, patja.

Gåta, muonemes, muonem åme.

Gåck, narr, kaiwes. *Gåcka*, narret, fpåddet, nalfet, albetet.

Gådda, hauk.

Gåld, welke, laiko. *Gåldenår*, welkolats, kutte welke wuolen le.

Gåll, tjuojeles. *Gåll röft*, tjuojeles kiål. *Tala gållt*, tjuojelet hålet. *Gålla*, *ljuda*, fkanjet, tjuojet.

Gålla, tjildet, jåttet, kåftet, werten orrot. *Varan gåller*, wahro jåtta, wahro le arwon.

Gångfen, *fe gångbar*.

Gårda, gardet, gårdeb takket, haganeb tſegget. *Gårde*, hagan, gård.
Gåſpa, kaweſtet. *Gåſpande*, kaweſtem.
Gåſt, qwoſſe. *Gåſtabud*, håje. *Gåſta*, qwoſſot. *Gåſtreda*, qwoſſotet.
Gőda, puoitotet. *Gődſel*, mukko. *Gődd boſkap*, puoitotum buwe.
Gők, giåka.
Gőmma, wuorket, tjåket. *Gőmma ſig undan*, tjåketet. *Gőmſtålle*, wuorka ſaije, ſwerka.
Gőra, takket. *Hafva at gőra*, takkamuſen adnet, widnon adnet. *Må gőra*, die nappo, lekes nappo. *Låta gőra*, takkatet.
Gőrdel, auwe, kåtſeldak.
Gőrlig, matteles, mi matta ſjaddet.
Gőromål, takkamus, pargo, widno. *Det år dit gőromål*, to widno le tatt.

H.

Hacka, tjuogga.
Hacka, tjuoggot, kruoket. *Hacka ſőnder*, tſapet, ſmaiwet. *Hackſpik*, tjaidne.
Haf, ſåw, mår. *Hafsvik*, wuodna måkke, ſåwa måkke.
Hafre, hawer kårdne.
Haſſa, raſſohet, raſſen takket.
Hafva, adnet. *Det har jag ej*, i le tatt muſne. *Min huſtru år hafvande*, wadſemen le mo akka. *Ogift hafvande qvinna*, tjåiwe neita.
Hagel, tjuormes, tjuonjel. *Hagla*, tjuormeſtet.
Haka ihop, kruokkotet.
Hake, kruokke. *Dőrrhake*, kitjaltak.
Hake, *(mentum)* kaipe.
Hal, niallkes, niappet. *Blifva hal*, wuodtjot.
Half, pele, lakke. *En half dag*, peiwe lakke, peiwe ketje. *Half annan*, pele mubbe. *Halfbroder*, wålja pele. *Halfgjordt arbete*, lakkots pargo. *Halfpart*, lakke. *Half-ő*, ſuolotes.

Halka, wuodtja. *Halka eller ſlinta*, njallkeſtet, njappetet.
Hall, tjuolo, raggot, hallot.
Halm, halm. *Halmſtrå*, halma tjåle.
Hals, tjåpot. *Halsbőld*, tjåpot naranes. *Halsduk*, tjåpot line. *Halshugga*, tjåpoteb jallet. *Halsſtarrig*, ſtartek, åiwajes.
Halt eller vårde, arwo, puorot.
Halt, linkes, likkes, åntos. *Halta*, linkot, åntot.
Halſter, paſſem ruoute.
Hammare, wettjer.
Hamn, ſtadſo. *Hamn*, ſuoiwen. *Taga hamn*, ſtadſoi ſålket. *Főlja en i hamn och i hål*, mubbeb mangenak tjuowot, påſken tjuowot.
Hampa, ruoiwa, arpo. *Hampfrő*, ruoiwa ſajo.
Han, ſodn, ſon. *Jag och han*, mon ja ſodn.
Hand, kåt. *Hőgra handen*, ålkes kåt. *Den ena handen*, kåta pele. *Efter hand*, ſuoimen. *Gifva vid handen*, tetetet. *Handbok*, kåta kirje. *Handfull*, kåta teuwa. *Handel*, åſes, åſeſtem. *Handelsman*, åſesålma. *Handels-varor*, åſaſeh. *Handelsſtad*, åſes ſtad, åſes ſaije. *Handfallen*, helketum, aroſeje. *Han gjorde oſs handfallna*, tarwai mijeb taſa. *Han blef handfallen*, kåikåi taſſa, heikali.
Handgripelig, pikos, tåbdos, tſuoikos.
Handhafva, tjodtjotet, mårråtet.
Handla, åſeſtet. *Handla eller gőra*, takket, tåmetet.
Handlag, kåta lake. *Godt handlag*, puore matto, tjeppes wuoke.
Handled, kåta lattas.
Handlingar, tjalogeh, ſuptſes kirjeh.
Handſke, kiſta, krappok.
Handſkrift, kåta tjalog.
Handtag, kåta ſaije, peljes.
Handtera, kåtatet, tuottet, taitotet. *Illa*

handtera, pahast talkestet. *Handtera försiktigt*, jerbmelaka tåmetet. *Handterande*, kåtatem, tuottem. *Handtering*, widno, kall, takkamus.

Handtlangare, kottjos, teudnar.

Handtverk, tuoje, kåta pargo. *Handtverkare*, tuojar.

Hanne, årres. *Hane*, wuentsan årres. *Hanne af rofdjuren*, *som vargar och hundar*, raiwes, raiwa.

Hare, njommel. *Harmynt*, kora njalme.

Harkla, kakkaset, harrkset.

Harm, harbm, leid. *Harmas*, harbmastallet, leiden adnet.

Harnesk, ruoute karwo, ruoute warjo.

Harpa, harpo. *Slå på harpa*, harpob tjuojetet.

Harr, harre.

Harts, kasse. *Hartsa*, kassin wuoitet.

Has, tjåktjes lattas, puolwa.

Hasta, rassohet, rouwo parget. *Hastig*, håkkes, spaites, ruok, ruwes. *Hastighet*, rasse.

Hat, wassje, nirbme. *Gammalt hat*, autots, nirbme. *Hata*, wassjotet, wassjeb adnet, nirbmeb kadsestet. *Hatare*, wassjoteje, wassjolats.

Hatt, kaip, kapper. *Sätta på sig hatten*, kaipeb tsegget.

Heder, kudne, åro. *Hederlig*, hewok, hårwok, kudnelats, årotum.

Hedning, hednig. *Hednisk*, hedniglakats. *Hedendom*, hednigwuot.

Hedra, årotet, kudnetet, kudnen adnet. *Hedrad*, årotum, kudnetum.

Hejda, ajetet, adnelet, tsaggestet. *Hejda sig*, kånoket, kånketet.

Hel, åbb, åbbå, ketjo, ketjos. *Hela kläder*, åbdes karwoh. *Hel och hållen*, ålles, åbbålakes.

Hela, talkot, tiwot. *Såret helas eller blifver läkt*, hawe sawwa.

Heldre. puorebut, pass. *Heldst*, puoremust, autemust.

Helga, ailestet, passotet. *Helgedom*, ailes-wuot, ailes saije.

Helig, ailes, passe. *Heligt*, ailesikt.

Helsa, hålso, warreswuot, åidna, åidnaha, warrotak. *Helsa på*, puorastattet. *Helsa på eller besöka*, åppet. *Helsa til någon*, warrotakit sardnot, gonatakit hålet. *Helsning*, warrotak, gonatak.

Helsosam, warrestakkeje.

Helvete, helwet.

Hem, wieso, wieso saije, orrot, heima, heimel. *Hembära*, waddet. *Hembära tack*, kitet. *Hemgift*, rajo.

Hemfalla, ruoptot sjaddet. *Hemfalla ägaren*, aigati pâtet, ruoptot.

Hemfödd, landen almats.

Hemlig, tjåkos, sjeudnjes, suolle. *Hemlighet*, tjåkoswuot. *Hemligt*, suollet, tjåkon, tjåkosikt.

Hemma, heimen.

Hemman, heimel, jård.

Hemsk, hujos. *Blifva hemsk*, hujot.

Hemställa, nakkelet, mubben radai piejet.

Hemsöka, åtset, åppet. *Gud har hemsökt honom*, Jubmel le so pakkatam.

Hemtam, ame.

Hemvist, wieso, orrot saije, heima.

Herberge, qwosse kåte. *Herbergera*, qwossen tuostotet, kåtai waldet.

Herde, reinoheje.

Hermlin, tjaske, puoitek.

Herre, herr, herra, âiwe, stuores.

Herrska, radet, weldeb adnet.

Herravälde, herrawåld, famo.

Hertig, Hertig. *Hertigdöme*, Hertig-rik.

Hes, sådos. *Blifva hes*, sådot.

Het, pakes.

H*eta*, kottjotowet, nammab adnet.

H*etſa*, padtjet, åutjet. H*etſig*, pakes, puoleje. H*etſig feber*, ſutta. H*etſighet*, pak,

H*etta*, pakeswuot, pak. H*etta eller göra het*, paketet.

H*exa*, qwopes. H*exa eller trolla*, nåitot, nåitaſtallet, qwopaſtallet. H*exeri*, qwopeswuot.

H*icka*, niakkeſtem, nikkenes. *At hicka*, njakket, njakkeſtet.

H*ide*, *björnhide*, kåte, qworats.

H*jelm*, åiwe warjo.

H*jelp*, wekke, kajotak. *Komma til hjelp*, wekken påtet. H*jelplös*, wekketebme. H*jelpſam*, wekke ålma, wekkatalleje.

H*jelpa*, wekketet, wekkatallet, kajelet, kajotet.

H*jelte*, kiåura, puoike, miha.

H*jerne*, wuoingama, jerbme.

H*jerpe*, paggo, pradko, påggo.

H*jerta*, waimo, tſåkke. H*an hade ej hjerta til*, idtji waimob ådtjo. H*jertklappning*, waimon tſirkom.

H*jerteligen*, *af hjertat*, waimoſt.

H*jeſſe*, åiwe tjåkk.

H*immel*, alme. H*immelrike*, alme-rik. H*immelſk*, almelats.

H*ind*, randuren mingeles.

H*inder*, ajanes, håpto. H*indra*, ajetet, håptet. H*indras*, ajanet, wippet. H*indrad*, ajanum, håptenum.

H*ingſt*, ſarwes håſt.

Hinna, tſuods. *Ögon-hinna*, tjalme luow. H*innan*, *ſom inneſluter föſtret*, wuoſa, meſen edne. H*jerne-hinna*, ſkådes. H*jerthinna*, ſkewto.

H*inna*, tapatet, aſtetet, jåkſetet, puoktetet. H*inna til eller räcka*, jåkſet, ållåtet, åbmet.

H*jon*, akt almats. H*jonelag*, kalatswuot. *Tjenſtehjon*, kagge, ſjun.

H*jord*, ålo, ålek.

H*jort*, randiwr, randur.

H*jortron*, ladtek.

H*irta ſig*, kånoket, tjodtjatet.

H*iſkelig*, wuowdnajes, ſeldes, alwos.

H*iſna*, alwotuet, ſuorgenet, heikalet, helketet.

H*iſſa*, lognotet, paijetet, paijas keſet.

H*iſtoria*, ſuptſes, åmanjes, ſak.

H*it*, teke, tek. H*it och dit*, tuoi tuok, tokko ja teke.

H*itſa*, *ſe hetſa*.

H*itta*, kaudnet. H*itta på*, teitet, teiwetet, ſåitet. H*ittebarn*, kaudnom mana. *Ord-hittig*, håla tjeppe.

H*jul*, jårranje, jårraltak.

H*o*, trukke, tjuokte.

H*o eller hvilken*, kå, kuttes.

H*of*, jerbme, miåla. H*of eller klöf*, qwepper, kads.

H*of*, Konoges heima, Konoges ſlått.

H*olk*, pirrem, ſkuoudo.

H*olme*, ſuolo.

H*ona*, mingeles, ningeles.

H*onung*, oblon wuoj, hånog.

H*op*, tjåke, åmårtes, håwke, ſino. H*op*, *(turba)* tåkke, nauka, ſluokk, tjårrek. H*optals*, tjårreki tjårreki, naukai naukai, tåkki tåkki. *I en hop*, tjåken.

H*opp*, tårwo, tåiwo.

H*oppa*, njultjet, ſaſket, tjaffetet, tjilet.

H*oppas*, tårwoſtallet, tårwot.

H*or*, horawuot, ſuorawuot. *Göra hor*, horab takket, waldom almatjin wieſot.

H*ora*, ſuora, ſkeke. H*oraktig*, ſkekes, kutte qwujni mangen le. H*orunge*, juolke mana, luowes mana, ſjaljo mana.

H*orn*, tjårwe. H*orn-boſkap*, tjårwos.

Hos,

Hos, ludne, palden.
Hospital, puotseji kåte.
Hosta, kåssotes, qwersates. *At hosta*, kåsset, qwerset.
Hot, aito, nitto, wikatem, ålkatem. *Hota*, aitet, nittet.
Hud, nakke, tuolje, skidde, iltje. *Hudflånga*, iltjestattet, warrapseki swaskot, rissin swaskot. *Hudlöshet*, njuosk ådtje.
Hufva, skobmok, lorwo, kapper.
Hufvud, åiwe. *Hufvudman*, åiwe, åiwatumus, algeteje. *Hufvudsak*, åiwatumus pekke, stuoramus åme. *Hufvudsakelig*, åiwatumus. *Hufvudskål*, åiwe skure. *Hufvudsvag*, miåla lakkak, åiwe swagek. *Hufvudvårk*, åiwe swarke.
Hug, miåla, siwwo, usto, waino.
Hugad, kissjok, wainok, sjuwes, metok, siwwolats. *Vara hugad*, kissjalet, kissjet.
Hugg, tjuolestem, håsa, reiwates, hågg. *Hugga*, tjuoppet, tjuolet. *Hugga af*, jallet, rasta tjuoppet. *Hugga omkull*, werdet. *Hugga sig*, tjuoppetet. *Huggen*, tjuoppetum.
Hugna, wuolob takket, wuolotet. *Hugnad*, wuolo, kudne. *Hugnelig*, wuolos. *Hugnelig tidning*, puore sak, awos sak.
Hugsa sig före, ussjotet, etjes pira mårrahab adnet, ajatallet.
Hugsvala, jasketet. *Hugsvalare*, jasketeje.
Huka, tjåggnot tjåkkahet, qwoggot tjåkkahet, krågnahet.
Huld, puorak, wuolles, libboges. *Huld eller trogen*, jakkoles, wake.
Hull, like, iltje, asse. *Godt hull*, jiffe, jålle. *Med hull och hår*, qwolgi takti, qwolgi akten.
Hulling, wakke, kruokke.
Hulpen, wekketum. *Jag år ej hulpen dårmed*, i le tatt munji patton.
Hum, judjom, som, elwem. *Hafva hum om*, elwet, judjot.
Humla, oblo. *Humle*, hombel.
Hund, piådnak, kåire. *Jagthund*, sjowonja. *Hundhvalp*, åddåk.
Hundra, tjuote, tsekke. *Den hundrade*, tjuotad. *Hundradefalt*, tjuote kerden.
Hunger, nelge, nelgom. *Hungra*, nelgot, pårrestowet, pårråstutjet, nelgeb tjenot.
Hungrig, nelgoje, nelgar. *Jag år hungrig*, nelge muste kådda. *Når man blir hungrig*, ko nelge kådda.
Hurtig, kåmp, arwok. *Hurtig flicka*, frasko neita.
Huru, kokte, mann. *Huru gammal*, mann wuoras. *Hurudan*, maggar, maggarats.
Hus, kåte. *Husbonde*, *husfader*, kåte bånda, bond, kåten åiwe. *Husfru*, emet. *Husgeråd*, kåte kaudneh. *Husfolk*, kåte fuolke, kåte-kunde.
Husaktig, rajanes, tjodtjok. *Husaktighet*, rajaneswuot.
Hushåll, wiesek. *Hushålla*, wiesekeb kattet, kåteb tjodtjotet, tawerebs jårråtet. *Hushållare*, kåte tjodtjoteje. *Hushållning*, kåte tjodtjotem, mårraha wieseken pira.
Hustru, nisun, akka. *Taga sig hustru*, akkab waldet.
Hut, as, kaita. *Hut ut*, as ulkos.
Hutlös, skamotebme, skamotes.
Hvalf, paijeltes kåppe, tak siste kåppen.
Hvalfisk, fales. *Hvalfisk-ben*, falan takte.
Hvar och en, fårt, fårta kutte. *Hvardera*, kåbba, kåbbatjak. *Hvar om annan*, mållot. *Hvarest*, kussne, koggo. *Hvaraf*, maste. *Hvarmed*, maina. *Hvar om*, man pira. *Hvarföre*, mandiet. *Hvartil*, massan. *Hvarifrån*, kuste, kåbbelt.
Hvarf, kerde, wuorf.

Hvarken, i ken, i jogo, fuorkjo. *Han är hvarken girig eller flösaktig*, i le fodn jogo hanes jälla tuhlar.

Hvart, kässä, kusa. *Hvart ut*, kåbbos, kåbbos äiwi.

Hvaß, paftel, autjok. *Knifven är hvaß*, nipe le autjon. *Uddhvaß*, fnjuttjok.

Hvaßhet, aiwo, autjo, pafteleswuot.

Hvete, hveit.

Hvila, wuoignaftet, läggeftet, åjot. *Hvil*, åjewes. *Hvila eller ro*, wuoigneftem, läggeftem.

Hvilken, kuttes, kä. *Hvilkendera*, kåbba. *Hvilken fom hälft*, kutte ikkenes.

Hvina, nuwet, maret.

Hvirfvel, fnjirpek, fwida.

Hvifkra, fammatet, fapkelet.

Hvißla, njurget, mafkartallet, fudhitet.

Hvit, welkes, welkok, jeuje. *Göra hvit*, welkodattet. *Hvitlett*, welkes muotok, guoukok.

Hvälfva, fifte kåppen takket. *Jag vet ej huru faken hvälfver*, ib tete koktes järra.

Hvåfa, fudhitet, maret.

Hvåffa, autjotet, faijet, tabtjet, aiwoi puoktet.

Hy, muoto.

Hyckla, håket, håketallet, flimbertet.

Hydda, kåtats, läppapele.

Hyende, äiwe-wuole, äiwe tutek.

Hyfla, råkkerin wuolet.

Hyffa, karwet, härwet, härwoken takket, tjabbaben puoktet.

Hyfvel, råkker.

Hygga fig til, kartet, etfet, fänet, fåkkaret.

Hyggelig, wuokok, likokes, tjabbe.

Hygge, tjuopetak, tjuoppos.

Hylla, hildo. *Hylla*, jakkokeswuoteb täiwotet, wuordnomin jakkob täiwotet.

Hylfa, fkuoudo, tåpp.

Hynda, kaufjo, tikfje, pittjo.

Hyra, palket, leiget. *Hyra ut*, luoikas luitet, palka wuoft luitet, leiga tfagge luitet.

Hyfa, kåtai tuoftotet, kåten adnet. *Hyfa onda tankar*, pahas uffjolmit adnet, fuonos uffjolmi meffet.

Hyta, huffetet, kiljot.

Hytta, fjålkelem kåte, huttan.

Håf, *fisk-håf*, qwele kåiwom reido. *Kyrko-håf*, fkuolat pung.

Håfvor, tawereh, äig, rik.

Håg, miäla, fiwwo, waino, ufto, tjaije. *Jag får håg til*, tjaije munji påta.

Hål, raike. *Håla*, fluggo, lapa.

Hålka, kåppet, wuowot.

Håll, maja, fluddo, kafka. *Långt håll*, kukkes kafka, harbmes maja. *Håll och fting*, påfko.

Hålla, anetet, adnetet. *Hålla af*, etfet, keroken adnet. *Det håller två alnar*, qwekte ftikkoi kukke le. *Hålla efter*, tårretet, tuobbetet, tuobpetet. *Hålla före*, uffjotet, täiwot, adnet. *Hålla med*, pelen tjuodtjot, pelosfallet, wänotet. *Hålla ord*, pakoinis tjuodtjot. *Hålla på*, pargon adnet. *När jag håller på at fkrifva*, ko leb tjalemen. *Hålla fig*, kattetet. *Hålla fig til en*, kartet. *Hålla til*, wiefob adnet, orrot. *Hålla til godo*, puoren adnet. *Hålla up eller uphöra*, orrojet, laitet. *Det håller up i dag*, wärto le udne. *Hålla ut*, ftaiket, pintet, killet. *Hållen*, adnetum. *Hel och hållen*, åbbålakes.

Hån, albetem, nalfem, fpåddem.

Hår, wuopt, qwolg, qwelme. *Flyga en i håret*, äiweft pakket, wuoptift adnelet. *Hårig*, qwolgajes.

Hård, karres, puofjak. *Hårdna*, karret, puofjot. *Hårdnackad*, karres, ftartek, ftinn, tifkepelak.

Häckla, tjåkkom. *Häckla hampa*, ruoiwait

wait tjåkkot. *Håckla eller lasta*, laitob åtſet, laitet.

Håckta, kruokke. *Håckta ihop*, kruokkotet. *Håckta eller ſåtta i fångelſe*, fanget, fanga kåtai piejet.

Håckte, fanga kåte, ſjeunjes kåte.

Håda, nalſet, ſpåddet, tjaimet, albetet. *Håda Gud*, Jubmeleb albetet. *Hådelſe*, nalſem, albetem. *Hådiſk*, nalſes.

Hådan, tabbelt, taſte. *Hådan efter*, tatte ketjeſt, tatte mangel. *Håf*, teus, miha, kåmp.

Håfd, adnem, brukom, tape.

Håfda, adnet, brukot, niktet. *Håfda et qvinfolk*, neitab peiſtet, qwuineb manain takket.

Håfta, tabretet, ſåpket.

Håftig, karres, wuowdnajes, puoſje, ſpaites, brades. *Håftighet*, bradeswuot, ſpaiteswuot. *Håftigt*, bradai, ſpait, karraſt.

Håfva, lognet, lognetet, paijetet. *Håfva eller borttaga*, katotet, tiwot.

Hågn, katto, kattem, kåtjo, hagno, warjelem. *Hågna*, kattet, warjelet, kåtjet, mårråtet, ſtagget, gardot.

Hål, påſke.

Hålft, pele, lakke, kaſka raje.

Håll, *hålleberg*, pakte, plaſſa.

Hålla, leiket, njårot, raggelet.

Hămd, haddo, makſatallem. *Hămdgirig*, haddo wainok.

Hămma, tſagget, katotet, ajetet, tiwot.

Hămna, haddotet, makſatallet. *Hămnas*, haddob åtſet.

Hămta, wådtjet, puoktet, tjågget.

Hända, ſåitet, ſjaddet. *Håndelſe*, ſåitem. *Af en håndelſe*, edeleſt, ſåitemeſt.

Hånga, katſahet, kaunjahet. *Hånga up*, katſoſtet, hartſaſtet. *Hånga ihop*, akten tſåptſot, akten ſjåttet.

Hångla, kleunjahet, lemſot.

Hånſeende, wuokſjo. *I hånſeende dertil*, tann kautoi, tann qwettai.

Hånſkjuta, nakkelet, erit nakkelet.

Hånviſa, rajet, erit rajet.

Håpen, helketum, heikalum, ſuorgenum. *Gőra håpen*, paldet, heikaldattet. *Håpna*, helketet, heikalet, ſuorgenet, taſſa kåiket.

Hår, taſne, tanne. *Hår och dår*, taſne ja tuoſne. *Hårifrån*, tabbelt, taſte. *Hårnåſt*, tatte ketjeſt, tatte jårgaſt. *Hårtils*, tan rajai, tan merai. *Hårutaf*, taſte.

Hår, *krigshår*, ſuowa, tåro ſuowa.

Hårad, land kutte le akta Lagamanne wuolen. *Håradshőfdinge*, Lagamanne, Duobmar.

Hård, ſmiddem wuobdne.

Hårda, puoſjotet, karraſen takket. *Hårda ut*, killet, ſtaiket, pintet. *Hårdig*, killos, ſaure.

Hårfvel, keſtem reido.

Hårja, audet, auden takket, ſpiejet, peiſtet. *Hårjare*, audeje, ſpiejar.

Hårkomma, maddobs adnet, wåddaſet. *Hårkomſt*, maddo, werrek.

Hårlig, hårlog, hewes. *Hårlighet*, hårlogwuot, hewokwuot.

Hårma, hadet, mangen takket.

Hårold, raſe ſaken puokteje, puodgeſteje.

Hårſk, kåſte, kramkes. *Hårſkna*, kåſtot, åbmot.

Håſt, tåmp, wåk herke, håſt.

Håtſk, mårak, puoſjak, aſſmak, waſſjain. *Han år håtſk på mig*, måren le munji.

Håtta, lorwo, tjupp, kapper, napok.

Hő, ſuoine. *Hőſtack*, ſuoine ſino.

Hőfding, åiwe, åiwe ålma.

Hőſlig, tjaketats, ſmaket, ſmakok.

Hőft, ſwirrel, nårres.

Höfvas, sjättet. *Det höfves ej*, i le tatt tjabbe. *Höfvisk*, sjättok, sjättes, wuokok.
Höfvitsman, åiwe, åiwe ålma.
Hög eller hop, *se hop*.
Hög, all, allok. *Hög i ljudet*, lognes, tjuojeles. *En hög herre*, stuora åiwe, åiwes ålma.
Högakta, kudnetet, åron adnet. *Högaktning*, kudne, åro.
Högd, allates, allakwuot, tjåkk.
Högdragen, stuorastalleje, raggok.
Högeligen, harbmat, aiwe sagga.
Höger, ålkes, rektes. *Högra handen*, ålkes kåta. *Til höger*, ålkes pelai, rektes pelai.
Högfärdig, tjäulak, stuorastalleje, åiwastalleje, mihastalleje, wuolok, krapmok, raggok. *Högfärdas*, tjäulastallet, raggostallet, mihastallet, åiwastallet, stuorastallet.
Höghet, allakwuot, åiweswuot. *Kungelig Höghet*, Kongalats åiweswuot.
Högmod, tjäulakwuot, åiwastallem.
Högmodig, *se högfärdig*.
Högmåls-brott, hägga assje.
Högsäte, åiwor, paijemus saije.
Högt, paijen, paijas. *Värdera för högt*, ila deuvoken tsegget. *Tala högt*, tjuojelet hälet, lognesikt hälet. *Flyga högt up*, tjårdnet.
Högtid, passe, stuora passe. *Högtids-dag*, passe peiwe.
Höja, paijetet, allebun takket, alletet. *Höjas*, paijanet.
Hök, hapak, titei.
Hökare, piäbmo wuobdeje.
Hölja, kåptjet. *Hölgd*, kåptjetum.
Höna, wuentsa, wuentsa mingeles.
Höra, kullet. *Höra på*, kultelet. *Höra efter*, katjatet, jåskotet. *Höra up*, laitet, orrojet. *Låta höra*, kullatet. *Hörsel*, kullem. *Han har god hörsel*, peljak le sodn.

Hörn, tjäk, skaut. *Hörnig*, tjäkek.
Hörsamma, kultelet, jäkatet. *Hörsam*, kulloges, karoges. *Hörsamhet*, kullogeswuot, karogeswuot.
Höst, tjaktja. *Höst-månad*, rakad.
Höta, wikatet, ålkatet.

I.

I, *se uti*. *Berömma en i ögonen*, mubbeb tjalmi auten mainot.
Ja, ima, häwi, paits, ja. *Ja väl*, kalle puorest, kalle kalle.
Jacka, kapte, kopto.
Jag, mon. *Jag sjelf*, mon ets.
Jaga, tålwotet, tårratallet, tuobpetet, jagot, weidet, piwtet, skoget. *Jagt*, weidem, skogem. *Jagthund*, weidar, sjowonja.
Jaka, jakkot, sadnotet.
Jamma som kattor, niaukeset.
Ibland, kaskan, seken. *Ibland eller stundom*, muttemin, muttem pali.
Icke, i. *At icke*, waj i, abma. *Hvarföre icke*, mastes i, mannes i. *Jag vil icke*, ib sita. *Icke heller*, lken, ike. *Om icke*, jus i.
Ickorn, årre, årrew.
Idas, åljetet, wassjet.
Idel, tjälg, koros.
Idisla, smeretset. *Idislan*, smeretes.
Idka, brukot, åljob waldet.
Idkelig, *idog*, åljok, pargales.
Idoghet, åljo, åljokwuot, pargo.
Jertecken, auto, wabd.
Ifras, måratet, måratowet. *Ifrig*, tjärg, tjauk, harbmat wainok.
Ifver, tuoda, alwar, alwarwuot.
Ifrån, lusse, lute. *Ifrån morgon til afton*, iddietest ekkedi. *Hvarifrån*, kusse, kåbbelt. *Härifrån*, tabbelt, taste. *Ifrån den dagen*, tatte peiwest, tann peiwe rajest.

Igen,

Igen, ruoptot, witt, wast, wist. *Åter igen*, ai wist.

Igenfinna, kaudnet, witt kaudnet. *Igenfunnen*, kaudnom, kaudnoks.

Igenfå, ruoptot ådtjot, witt ådtjot.

Igengifva, ruoptot waddet, wist waddet.

Igenkomma, ruoptot påtet, matset.

Igenkänna, tåbdet, tåbdajet.

Igenlösa, tjåutet, lädneslet.

Igenom, tjada, pakti. *Hela dagen igenom*, ketjo peiwen. *Hela veckan igenom*, wakko ketjamit. *Igenomgå*, tjadatet.

Igentaga, ruoptot waldet.

Ihjäl, *ihjälslå*, latket, kåddet.

Ihågkomma, muitajet, fuomatset, kaksjet, muitet. *Ihågkommelse*, muitulas.

Ihålig, wuowdek, skåppos. *Ihålig is*, råuro. *Göra ihålig*, kåppet.

Ihop, akti. *Komma ihop*, akti påtet, tjåkenet, tjåggot.

Ikalf ko, akk kusa.

Iklåda, karwotet, tjagnet karwoit, karwoit tsaket.

Il, *våder-il*, snjirpek, swida. *Regn-il*, åkte, måke, pålles. *Snö-il*, pårg, muotta åkte.

Ila, kahtjet, rassohet.

Ilfägnas, wainon wuordet, stuora wainon orrot.

Illa, pahast. *Taga illa up*, pahan adnet. *Må illa*, pahast wiesot, wan hälson orrot, surret.

Illistig, sluokes, wisastalleje. *Illistighet*, sluokeswuot. *Illistigt*, paha sluokin, sluokesikt.

Ilsk, *ilsken*, mårak, assmak, pahas.

Ilvillig, pahas, udnotes. *Ilvilja*, paha udno, pahaswuot.

Imme, rusna, gasat, rokohem.

Imedlertid, tane kaskan, ko.

In, sis, sisa. *Gå in*, sisa wadset.

Inbegripa, märket, wuolenes adnet.

Inbilla, jakketet, hålaidattet. *Inbilla sig*, kaddet, tåiwot, someb adnet. *Inbillning*, kaddo, som. *Inbilsk*, kaddales. *Inbilsk eller högfärdig*, *se högfärdig*.

Inbiten, harjanum, painom.

Inbunden, kutte i le pikok, sjawotes, sluokes.

Inbyggare, wiesat, landeskats.

Inbördes, kaskos. *Hjelpa hvarandra inbördes*, kaskebs qweibme qweibmebs wekketet.

Indela, juoketet, lottotet.

Indraga, tuoret, sisa sagget.

Indrägt, auke, widnek. *Indrägtig*, aukok, aukelats.

Inelfvor, sisnjelahah, tjåleh.

Inemot, *eller nästan*, massak. *Inemot afton*, ekkeden wuost. *Inemot et år*, jape lakk.

Infall, ladem, låutatem, pako lake, språk håla, håla lake.

Infalla, alget, tjuodtjelet.

Infatta, tabretet. *Infatta i guld*, gålleb pira piejet.

Infinna sig, stådes orrot, påtet stådes.

Inflyta, tjåggot, sisa påtet. *Influtne penningar*, tjåggom pednikeh.

Infordra, sisa rauket, riktet.

Infödıng, *infödd*, landen almats.

Införa, sisa tålwot, sisa puoktet. *Införa i en bok*, kirjai tjalet.

Ingalunda, i lodnok, i entsek.

Ingen, i aktek, i kåke, i kuttek. *Ingendera*, i kåbbak.

Ingifva, skärgelet, qworkelet, sisa tsaket.

Ingrep, naggem, ritem. *Göra ingrep i en annans göromål*, mubben widnoi tjagnet, etjebs tassa piejet.

Ingå, sisa tjagnet, sisa wadset, sisa mannet. *Ingång*, tjagnem, sis mannem.

Inhyses, kutte mubben palden wieso, kutte mubbe ludne orro.

Inhåmta, ſkenot, tåbdet, qworeſet, arwetet, puoiketet.
Inhågna, ſiſa ſtagget, gardot.
Inhåndiga, kåti ſiſa ådtjot.
Injaga, ſiſa wuojelet. *Injaga fruktan*, paldet.
Inkaſt, ſwikkeſtem, ſwåkkom lake, målkom.
Inkomma, ſiſa påtet, tjagnet.
Inkomſt, auke, widnek, gagn.
Inkråkta, wuollaſas keſet, etja radi waldet.
Inköpa, åſtet karwaſi, åſtet.
Inlaga, maddem kirje, qweddo kirje.
Inlopp, nialmot.
Inlåta ſig, etjebs piejet taſſa.
Inlägga, ſiſa piejet, ſiſa pårtet, ſiſa tſaket. *Låta inlägga*, ſiſa piejetet.
Inländning, landeſkats, landen almats, kutte landen le paijanam.
Inlöpa, ſiſa wiåket, warret ſiſa. *Tidningar inlöpa*, ſakeh påteh.
Innan, *innantil*, ſiſte, ſiſnjeld. *Innan ſom*, autel, autel ko. *Innan kort*, wargi, ruoi.
Inne, ſiſne. *Inne och ute*, ſiſne ja ulkon.
Innebära, mårket, ſis adnet.
Innehafva, adnet, äigaten orrot.
Innehålla, ſis adnet, keſet. *Kårilet innehåller två kannor*, kare qwekte kadnoit keſa.
Innehåll, ſis adnatus.
Innerſt, ſiſnjemus. *Innerlig*, ſiſnjeltes, waimolats.
Inneſluta, ſiſa puodot, måſkotet.
Inneſtående, wuorkan orroje, mubben ludne orroje, patſeje.
Inom, ſiſnjelen, ſiſte.
Inplanta, ſiſa ſajet, ſiſa tſaket, ſis ſuopketet.
Inre, ſiſnjeb. *Inre del*, ſiſnjeb pele, ſisnjats part.
Inreda, ſiſte laget, ſtildet, reidet, karwet.
Inrymma, tjaketet, ſaijeb takket, ſaijeb waddet.
Inrotad, harjetum, harjetuptum, åbme. *Inrotad ſjukdom*, åbme wank, autots puotſelwas.
Inrätta, piejet, laget, ſtillet.
Inſalta, ſaltai piejet, ſaltot.
Inſamla, ſiſa tjågget, tjågget.
Inſatt, ſis piejetum.
Inſeende, kåtjo, mårraha.
Inſikt, tajetem, matto, tåbdem. *Hafva inſikt*, mattet, tajetet.
Inſjö, wuogna jaure, ſis jargn.
Inſkrifva, ſiſa tjalet, ſiſa ſatſet.
Inſkränka, kartjotet, rajit piejet.
Inſlag, ſliwe.
Inſmyga ſig, ſuollet tjagnet, njaket ſiſa.
Inſpärra, kartjotet, nagget, piraſtattet, pira karwet.
Inſpruta, ſiſa triſſetet, ſiſa tjållet.
Inſtikta, ſis piejet, laget.
Inſtunda, aldanet, påtet, lakkanet. *Inſtundande*, påteje.
Inſtälla, mangotet, orrot pajet, heitet. *Inſtälla ſig*, taſſa påtet, ſtådes orrot.
Inſtämma, akteb radeb takket, akti låſketet, akta håleb adnet.
Inſupa, ſiſa jukket, kadſet.
Inſylta, ſalte tjatſai piejet, talkot.
Inſätta, ſiſa piejet, tſegget.
Inſöfva, ådajattet.
Intaga, wuollaſes waldet, ſkenot, tåbdet, ſluktet, arwetet, qworeſet.
Intala, håletet, hålaidattet.
Intet, i mike, i maitek. *Göra til intet*, i manneken takket, tålſjen takket.
Intrycka, ſiſa taptjet, tjuorget.
Intrång, naggo, naggem. *Göra intrång*, nagget.
Intränga, ſiſa nagget.
Intyga, wittenaſtet, ſadnotet, tjårget.
Intåg, ſiſa tjagnem. *Intåga*, tjagnet ſiſa, ſiſa wadſet.

Inunder, wuolen, wuolesne.
Inveckla, kåselet, pira kåselet.
Inviga, sisa wiget, passen takket, algetet.
Invånare, landeskats, wiesat.
Invända, målkot, swikkestet, swåkkot, wuoste håleb takket.
Invårtes, sisnjeldes, siste.
Inympa, sisa tsaket, sisa suopketet.
Jord, ådnam. *Jordisk*, ådnamalats, tan ilmen. *Jordägare*, land-aigat, landeskats. *Jordagods*, jård, åker. *Jordbäsning*, ådnamen skelbem. *Jordgumma*, tsagg-edne. *Jordfall*, sadde riddo, mulde riddo. *Jordfrukt*, ådnamen, sjaddo, urtes.
Irra sig, tjajanet, påitot mannet, ejet, meddet. *Irrig*, tjajaneje. *Irrgång*, tjajenes kåino.
Is, jågna. *Åka på is*, jågnab wuojet. *Isig*, sjelle, jågnom. *Isas*, *blifva is*, jågnot. *Is-bila*, tjarso.
Istadig, jask, anatakes, åiwajes. *Vara istadig*, jasket.
Ister, lepsos, puoite. *Ister-buk*, puoite tjäiwe. *Ister-haka*, puoite kaipe.
Ju, hau, ham, pe. *Han är ju död*, jabmam-pe le. *Ju högre*, matte albeb. *Ju förr*, *ju häldre*, matte ruabit, tatte puorebut.
Jude, Judar.
Jul, joula, joula passe. *Jul-månad*, joula mano, passates mano.
Julle, wadnasats, utses wadnas.
Jur på boskap, ruouse.
Jungfru, neita, jumfer.
Jurist, laga teteje, lagen åppes.
Just, jura, juru, aiwe. *Just så*, jura naute.
Juvel, deuras kedke, juwel.
Jäf, laito, walpe, wikke. *Jäfva*, walpeb åtset, heitet.
Jägare, weidar, piwtar.
Jämföra, palda piejet.
Jämka, jebdet, puottet, jalget, slaijet.
Jämlik, aktalakats, jebdalakats, jebd puorak. *Jämlikhet*, aktlakatswuot.
Jämmer, waiwe, muode. *Jämmerlig*, waiwes, muodelats.
Jämn, jebd, jalget. *Blifva jämn*, jalgot, jalgotet.
Jämra sig, kuitet, luojot, wajetet.
Jämt, jebd, jalget. *Jämt och samt*, inta, påddålok, kitto katto.
Jämte, palden, akten.
Jämvigt, akta tåddo, jebda tåddo.
Jämväl, ja ai, nau ai, ai ai.
Järn, route, ruoute.
Jäsa, pradgetet, sprigget.
Jätte, jättenes, stalo.

K.

Kabel, kassa kaino, tåke.
Kafle, kallot, kallotak. *Kafla*, jollertet.
Kagge, kagga, kaggats, åbbar.
Kajuta, skippen mange ketje.
Kaka, kakko, karp, laipe.
Kakla, åkkestet.
Kal, puoljos, puowd, muorates.
Kalf, mese, kalbe. *Kalfva*, qweddet, meseb nialot.
Kall, ammat, åmbikt, kall.
Kall, tjåskes, kalmes, kalsjes, kårsok.
Kalla, kottjot. *Kalla in*, sisa kottjot.
Kallbrand, jabma ådtje. *Han har fått kallbrand*, tjåskem le sunji mannam.
Kallelse, kottjom, widno.
Kallsinnig, skewtotes, kutte i laket, kutte i lokkob ane.
Kam, tjåkkom, tjårro.
Kamerat, kradna, qweibme.
Kamma, tjåkkot.
Kammare, kammar.

Kamp,

Kamp, åibom, fagge, faggatem, wittjo, wikom, kilpom.
Kanna, kadno.
Kant, margna, radde, tjåk, tjårro. *Ifrån alla kanter*, fårtet hareft. *Stå på fin kant*, harafes ritet. *Kanta*, parmuftet, luofkot, margnot. *Kantning*, parmuft, luofkom.
Kantra, kåbmanet.
Kapp, *fpringa i kapp*, kahtjen wiåket. *Köra i kapp*, kahtjen wuojet. *Kappas*, kahtjet, raffohet.
Kappa, kapo, kopto. *Kappe*, kyrko kadno.
Kar, fluora litte, litte.
Kara, tjåket. *Kara åt fig*, wuollafes kefet.
Karbas, wuokfa puotja, kartfa fwifko.
Karda, tåjet, feigotet.
Karfva, fmaiwet, tfapet. *Karfftock*, tfekkes muora.
Karg, faige, katfes, negg. *Karghet*, katfeswuot, faigot.
Karl, ålma. *Karlvulen*, ålma puoike, ålma qweibme.
Karlvagnen, farw.
Karm, liåkko, radde.
Karfk, warres, wejeje, famolats.
Kart, tjurok, muörje tjurok.
Kaffe, merde, marfo.
Kaft, tjafkem, palkeftem. *Stenkaft*, kedke tjafkem. *Kaft eller öde*, wuorbe.
Kafta, tjafket, palkeftet, palkot, flawot, fliret. *Kafta af fig*, aukeb waddet. *Kafta lott*, wuorbatet, wuorbeb tåpot. *Kafta up*, wuokfet, paijas tjållet. *Kafta omkull*, flagget, paijas patti palkeftet. *Kafta ögonen på*, kåtjeftet, wiletet, wilfjelet.
Katig, fluokes, wifaftalleje.
Katt, katto. *Kattunge*, katto tjuk.
Ked, widja. *Kedja*, rigge.
Kek, ålol, niåra.
Kejfare, Kejfar.
Kefa, faldet, waljet.
Kid, *kidling*, gaitfa mefe, kjillek.
Kif, rito, pålko, flinke. *Kifva*, ritelet, pålkatjet, pålkon wiefot.
Kika, qwoulet, kåtjetet, wartahet.
Kikna, tappalet, addanuddet.
Kil, tjitta, tjåtte. *Kil eller fkarf i kläder*, kaira, wuoiwe.
Kind, niåra, niåra bakko. *Kindben*, ålol. *Kindpufta*, niårab fpekket.
Kinkug, råfkes, tårek, wuorrades.
Kinka med någon, ila jelletet, håketallet.
Kinrök, tjadda, peffe tjadda.
Kjortel, kapte, kopto, wuolpo.
Kippa på fig fkor, låpataftet.
Kisögd, fluinos tjalmek.
Kifelften, welkes tidno.
Kifta, kifto, kiftots.
Kittel, kebne, aira. *Måffings-kittel*, fkalo.
Kittla, tjokkoldet, tjakkardet, kewotet. *Kittlig*, kewoles.
Kjufa, nommet.
Klabb, jårbak, tjåfk.
Klack, kabmak påfke.
Kladda, tåptjet.
Klaffare, påktjoft håleje, laitar.
Klafve, tjåpot badde, fafta.
Klaga, kuitet, luojot, luokot, luoimet. *Klaga på en*, qweddet. *Klagan*, kuitelwas, luojom.
Klagelåt, luojom kjål, luojatem.
Klagomål, qweddem åme, qweddo.
Klandra, laitet, klambertet, klitnahet. *Klander*, laito.
Klang, fkanja, tjuojenes.
Klappa, lakkotallet, takotallet. *Klappa eller bulta*, tfabmet. *Klappa med händerna*, kåtit akti tfåbmet. *Klappning*, *hjertklappning*, waimon tfirkom.

Kla-

Klapur, sjår, sjåra kedke.
Klar, tjålg, tjuoukes. *Klart våder*, wårto. *En klar dag*, wårtos peiwe, jålakes peiwe. *Klarhet*, tjålgokwuot.
Klarna, tjålget, wårtot.
Klema, håket, ila jelletet.
Klen, håso, håjo, helle, segges. *Klen til våxten*, utses sjaddok. *Klentrogen*, håjos jakkeje, neures jakkeje. *Klentrogenhet*, neures jakko. *Klenögd*, taikes tjalmak, niåwso tjalmak.
Klena, wuoitet, sikket.
Klenmodig, herdotebme, eberes. *Klenmodighet*, herdoteswuot.
Kli, sadho. *Klia*, sagnitet.
Klibbar, tåkot. *Klibbig*, tåkoje.
Klicka, tsålketet, tsålkeset.
Klifva, njåptjot, qwotset, kåret.
Klimp, pekke, tåko. *Snö-klimp*, tjast, tjåit. *Klimpas*, tåkot, klompot, tupertet, kålot.
Klinga, skanjet, tjuojet, skuolet.
Klint, tjåkk, ware tjåkk.
Klippa, pakte, klaipo, qworgo.
Klippa, peskeret, skarjain tjuolet.
Klister, tabme. *Klistra*, tabmet.
Klo, kads. *Klo-ref*, tjåiwe kaikot.
Klocka, piållo. *Klockare*, klokkar.
Klofna, luoddenet, raket.
Klok, jerbmak, wisok, miålolats. *Blifva klok*, jerbmot, miålait ådtjot. *Klokhet*, wiseswuot, jerbme, miåla.
Klot, ruro, jårba pekke.
Klubba, slubbo, skolfo, klubbo.
Klump, pekke. *Klunk*, jukkastak.
Klut, waijates, tuognes, wuoiwe.
Klyfta, sluggo, lapp, qworats, sal.
Klyftig, snuortak, sluktok.
Klyfva, luoddot, salet. *Klyfva midt i tu*, qwoutot luoddet. *Klyfva sig*, luoddenet.
Klå, ruopet, ruobbet. *Klåda*, sagnas.
Klåpa, tjuorpet tuojohet, takket satta tokko. *Klåpare*, omattanje, åddå lårok, tjuorpe.
Klåcka ut, muodaltet, lalet.
Klåda, karwotet, piktestet. *Klåda på sig*, karwotet, karwoit tjagnet. *Klåda på sig tröjan*, kapteb tsaket.
Klådd, karwotum, piktestum.
Kläde, strud, skrud. *Klådedrågt, klåder*, karwo, piktes.
Klåmma, tåptjet, tsaptsestet. *Skon klåmmer*, kabmak kådda. *Klåmd*, tåptjestum.
Klåmta, piållob låskotet, klemtet.
Klånga sig up, njåptjot, qwotset.
Klåpp i en klocka, piållo njuoktjem.
Klöf, swaka, kisa, nåde. *Klöfja*, qweddetet, nådit piejet.
Klöf, klöfvar, kads, qwepper. *Tve-klöfvad*, kutte le sluoptjo qwepperi. *Helklöfvad*, åbbå kadsek.
Klöfver i kort, akker.
Klösa, kruoket, kadsi kruoket.
Knacka, kållkotallet, tsabmetjet.
Knagglig, råper, ojalg, tjåklek.
Knall, juma, tudn, jutsa, plåwem. *Knalla*, jutset, plåwet, tudnet.
Knapp, pålo. *Knapp eller nått*, saige, negg, kartjes, paskok, utses, ånekes. *I knappaste laget*, utsebet pelest, paskebet pelest. *Som knappast*, walla die.
Knapra, tsåpet, kasket, kruoket.
Knapt, walla die.
Knarka, *knarra*, kritjet, kriskesset. *Knarrande*, kritjem.
Knarrig, råskes, råptos, tårek.
Kneckt, knikt, tåro ålma.
Knep, kånstertem, sluoke.
Knif, nipe, kulke, korr.
Knipa, tsiptsestet, tsaptsestet, tjabret.
Knippa, tjagge, pilga, swattjo, kiåmartes. *Nyckel-knippa*, tjåutenji swattjo.

Knoge, *knoke*, noffa.
Knopp, åiwe, grafen åiwe.
Knorla, kirjetet, kåbretet. *Knorlig*, tjuolmek, kirjak.
Knorr, murgeftem, nullem. *Knorra*, *knota*, nullet, murgeftet.
Knoster, wettjer, ftuora wettjer.
Knottrig, råper, tjåklek.
Knuffa, nortetet, nolfatet.
Knut, tjuolm. *Knutig*, tjuolmek.
Kny, *knysta*, tfulketet.
Knypla, kirjak lineb kådhet.
Knyta, tjuolmetet, tjadnet. *Knytnåfve*, tjårbm. *Knyte*, tjagge, kippo.
Knåda, tåptjot, tåptjet.
Knå, puolw. *Falla på knå*, puolwi nala luitatet. *Knåveck*, fenkem, krånkem.
Knäcka, tåjet, matfot, måtjeftet.
Knäppa, kållkotallet, tfabmet. *Knäppa ihop*, kruokkotet. *Knäppa ihop händerna*, kåtit mållot piejet.
Knöl, jukre, tjåkle, wihter. *Knöl på ryggen*, tjåggne. *Fot-knöl*, juolke noffa. *Knölryggig*, tjåggnok. *Knölig*, jukrek, tjåklek.
Ko, kufa.
Kock, maleftejé, wuoffjeje, piäbmo lagar.
Koft, *kofta*, kopto, kapte.
Koger, njuola litte, fådde tjagge.
Koja, kåtats, läppapele, kåte.
Koka, wuoffjet, tuoltetet, maleftet. *Koka öfver*, påttafet. *Halfkoka eller förvälla*, kibmahaddet. *Et kok*, wuoffjemas, wuoffjem nare, males.
Kol, pradde, tjadd. *Kolare*, tjadda påldeje. *Stenkol*, kedke tjadd.
Kolf, fådde, njuol.
Komma, påtet. *Komma af sig*, neuranet, utfot, mangas mannet. *Komma bort*, fällanet, lappot. *Komma fram*, puoktetet. *Komma illa ut*, påtatallet. *Komma i dagsljuset*, *komma up*, paijanet, paijas påtet. *Komma ihåg*, muitajet, kakfjet, fjuggelet, taramattet, fuomatfet. *Komma ihop*, tjåkenet, tjåggot. *Komma emot*, autelt påtet, kaudnetet. *Komma sig före*, ådtjotet, jelafket, jelajet, auten mannet. *Komma til hälsan*, warrasmowet, wiefojet. *Komma åt*, påtaftattet. *Komma undan*, piäfet, pateren piäfet. *Komma vid*, tuottet. *Komma öfverens*, laffketet, fämtet, lakaftet, fjättetallet. *Kommande*, påteje. *Kommen*, påtam, kutte le påtam.
Kona, fkeke, fuora.
Konst, kånft, kånftertem, fluoke. *Konstig*, kånftelats, kronok, krontfok. *Konstrik*, koglar. *Konstla*, kånftertet, wifaftallet.
Konung, Konoges. *Konungarike*, Konogrik.
Kopp, kare, kautja, karats.
Koppa, koppet, warrab waldet.
Koppar, kuoppar, air.
Koppla ihop, akti tjadnet.
Koppor, ftuora maine, ftuora namm. *Koppärr*, ftuora maini uddo.
Korf, marfe, kuorw.
Korg, wedde kare. *Han fick korgen*, (*då han friade*) idtji jätte, idtji tjakan, i lam käino.
Korn, kårdne. *Salt-korn*, fälte tjalme.
Korp, karanes.
Kors, kruos. *Kors-vis afskåra*, kruofet. *Korsa*, kruffet. *Korsfästa*, kruffinauletet.
Kort, fpiäl. *Spela kort*, fpiälet.
Kosa, käino, käino fjibma, käinot. *Han tog kosan ditåt*, tokko äiwofti.
Kost, piäbmo, nefte, kåft.
Kosta, kåftet, arwon orrot, jättet, tjildet. *Kosta på*, kåftatet.
Kostbar, deuras, tjåwok, tjildok.
Kostlig, hewok, hewes, härwok.

Kostnad, kåstek.
Kotte, *grankotte*, patsek.
Koxa, qwoulet, wartahet.
Krabbsten, aïja, aïja kedke.
Krassa, kramsot, kruoket.
Kraft, famo, wåjo. *Få krafter*, famoi nala påtet, wejajet. *Kraftlös*, wesje, famotebme, wåjotebme.
Kraftig, tjårges, nannos, wekses. *Kraftig spis*, maktok piäbmo, doktok piäbmo. *Kraftigt*, famost, weksesiaka.
Krage, kåkk, åtsa. *Silfver-krage*, stib åtsa.
Kram, wahro, åsas, åses wahroh. *Smått kram*, smaw åsaseh.
Krama, tjabret, tåptjet.
Kram-snö, njatso, tuper.
Kramp, suona tuorelem, atsitjen tuorelem, wådnem.
Krank, puotses, skåbtja, skipp, maltos. *Krankhet*, puotselwas.
Krants, krans, kronets.
Kraslig, lisak, wesje, neure, puotsak. *Kraslighet*, neureswuot.
Kratta, kruokanje, kruokem reido.
Kreatur, klittur, juttus, kreatur.
Krepsk, råskes, råptos, tårek.
Krets, keule, jårbo, jårbot. *Jordenes krets*, åbbå ådnam.
Krig, tåro. *Krigsfolk*, tåro fuowa, tåro ålmah. *Krigstid*, tåro aimo, tåro pådd. *Kriga*, tårot, tåron tjuodtjot. *Begynna kriga*, tårojet, tårogåtet. *Med krig angripa*, tårotet.
Krigisk, tåroles, tåro kåmp.
Kring eller snabb, happel, sappel, harets, snapok, ruok, spaites.
Kring, *se omkring*. *Kringrånna*, pirastattet, pira karwet, pira jållet. *Kringrånd*, pira karwetum.
Kringla, wer, kirjak laipe.
Krisk, briskok, baskok, tsibdses.
Krita, klit. *Rödkrita*, ruopses klit.
Krog, wina wuobdem kåte.
Krok, kruokken årres, kåuko. *Metkrok*, ågg, wuogg. *Krok eller bugt*, *omvåg*, målke, kawa, swikke.
Krokna, kawat, kråwoket.
Krokug, kawak, målkek, kråutjok.
Kroknäsig, kåbme njuonak, kråutjo njuonak.
Krokryggig, tjågguok.
Kroma sig, milotet, raggostallet.
Krona, kron.
Kropp, kroppe, rubmaha, påll. *Kropp-ås*, råppe, råppe ålg.
Krossa, mutket, tsuouket, njutet. *Krossas*, mutkanet, tsuoukanet.
Krubba, krubbo.
Kruka, laire litte, krus. *Krukmakare*, laire litte takkeje.
Krumm, *se krokug*.
Krus, hårw. *Krusa*, hårwetet. *Krusa eller complimentera*, hårwa diet takket, hårwastallet. *Krusa hår*, wuoptit parkaltet.
Krut, krut, rukt.
Kry, tjappos, wejeje, kåmp.
Krydda, talkesit piejet, talkesi tiwot, nialgotet talkesi. *Krydder*, talkes grase. *Kryddgård*, talkes garden.
Krympa, tårrenet, tuopanet.
Krympling, sabmales, krumkes.
Krypa, piåket, mådet, muojesjet, qwoggertet, njaket.
Krype, *en liten koja*, låppapele.
Kryssa, såwen tuoi tokko pårjestet.
Krysta, tåptjet, tåptjestet, tjabret.
Kråka, wuoratjes, wuortja. *Kråkbår*, tjuoma.
Kråfva, *kråfja*, rauket, ronkotet, tjodtjotet, kraksjot.
Kråfva, pirrem, puojek, tjåiwe.
Kråfta, jabm ådtje, turrem taud.

Kråka, *kråla*, låhdet, mådet, labmelet, muojesjet.
Kråkas, kåkot, pådnjot, kukkostet, wuokset sittet. *Kråkning*, kåkotes.
Kråkla, kruokem reido, kruokanje.
Kråmare, åses ålma, krammar.
Kråmpa, walpe, wank, taud.
Krånga, kåmotastet, raggelet.
Krånka, peistet, spiejet. *Krånka mö*, neitab peistet.
Kråslig, walljek, wallje wainok. *Kråslig mat*, njalga piábmo, hårwa piábmo, hårsko.
Krögare, wina wuobdeje.
Kröka, kawetet, såjåtet. *Kröka sig*, kawet, såjet, målkot.
Kröna, kronet, kroneb tsegget. *Kröning*, kronem, kronem pale.
Kubb, tjåsk, jårbak.
Kudde, åiwe wuole, bållster.
Kufva, åisot, oitet, widnet, tsappetet. *Kufva sina begår*, ustoites adnelet, ustoites tsappetet.
Kugge, padne, såje, tjitta.
Kula, luod. *Kula eller håla*, sluggo, rågge, lapa. *Kula eller svulst*, jesk, tjåkle. *Kula eller knöl på et trå*, jukre, tjakse, wither, tjuolm.
Kulen, tjåskes, kalmes, kalsjes, tjåskeslakats. *Kulen väderlek*, kuosta piágg, watjo. *Kulen vår*, kalsjes kidda.
Kulle, nålt, tjåkk, tåwa.
Kullkasta, slagget, wuolos tjasket.
Kullra, jollertet, juorbot. *Kullrig*, juorba, juorbajes.
Kummin, karwen.
Kunbar, teteles, tetos, pikos.
Kungöra, tetetet, sakeb takket, kullatet, almotet, puodgestet. *Kungörelse*, tetetem, puodgestem, sakestem.
Kunna, mattet, taidet. *Kunnig*, mattanje, åppes. *Blifva kunnig*, åppasmowet.

Kunskap, tetem, tåbdem, tajetem; matto. *Få kundskap om*, sakeb ådtjot, tetet ådtjot.
Kusk, wuojeteje, auta wuojeje.
Kust, kadde, såwa kadde.
Kuttra, brekot, åkkestet.
Kyckling, wuentsan tjuk.
Kyffe, kåtats, låppapele.
Kyla, tjåskem, kalmeswuot. *At kyla*, tjåskotet, kårsotet.
Kyndelsmåssa, kilde, kintel peiwe.
Kynne, slaja, nale, wuoke, art.
Kyrka, kyrko. *Kyrkoherde*, kyrkoherra. *Kyrko-plikt*, kyrko pakkatus. *Kyrkotjuf*, kyrko suola.
Kysk, skuornes. *Kyskhet*, skuorneswuot.
Kyß, tjulastak, tjulestem. *Kyssa*, tjulestet, tjulastallet.
Kåda, kasse. *Kådig*, kassajes.
Kål, pruosjem grase. *Surkål*, juomo.
Kåpa, kopto, kapo.
Kårt, ådne, ånekes, ånekats. *En kårt stund*, ådneles pådd. *Kårtaste vägen*, måttsosumus kåino, ånekumus kåino. *Kårt derefter*, talak mangelatjen. *Innan kårt*, ruoi, wargi. *Blifva kårtare*, ådnanet. *I kårthet*, åaekeslaka. *Kårthet*, ånekeswuot.
Kårtvillig, suottes, suorkes.
Kåt, skekes.
Kåbbel, snarratem, tsilkesem. *Kåbbla*, snarratet, tsilkeset, pålketjet.
Kåck, puore, miha, ata, tjårgok. *En kåck karl*, ata ålma.
Kåfling, sjaddeje, nuorats.
Kåft, hamse, tsaggas nialme.
Kågla, patsek.
Kålla, aja, ajek, brudne. *Kållvatten*, aja tjatse.
Kållare, kjållar, ådnames wuorka. *Vinkållare*, wina wuobdem kåte.
Kålta, kasket, waldetet.

Kåm-

Kåmpa, oibot, wikot, ſaggatet, wittjot, kilpot. *Kåmpas*, kahtjet.
Kåmpe, tåro miha, káura.
Kånd, tåbdos, puoikos, åppes.
Kånna, tåbdet, tåbdatallet. *Kånna igen*, tåbdajet. *Kånna på*, kåttjelet, tåbdatallet. *Kånna, med kånſlan årfara*, kullet. *Jag kånner at det år kalt i dag*, kullab jutte tjåſkes le udne. *Jag kånner med handen*, kåtin kullab. *Kånnas*, tåbdot, kullot. *Kånnas vid*, tåbdajet, tåbdeſtet.
Kånnemårke, mårk, witta.
Kånning, kånſla, tåbdem, tåbdo. *Draga kånſla*, tåbdahakſjet.
Kånnſpak, tåbdel, tåbdeles.
Kåpp, ſåbbe, klakka. *Kåppknapp*, ſåbben åiwe, klakkan åiwe. *Gå med kåpp*, ſåbbeſtet, klakkeſtet.
Kåppas, kahtjet.
Kår, kerok, keres, kerom. *Blifva kår*, kerot. *Hålla kår*, etſet, keroken adnet, kartet. *Göra kår*, kerahaddet.
Kåra, eller anklaga, qweddet, ſtebnot. *Kårande*, qweddeje, ſtebnoje. *Kåromål*, qweddo.
Kåreſta, mårſe, luonto.
Kårfve, pilga, kippo, tjagge.
Kårf, briſkok, brittjok, baſkok.
Kåring, akkakuts, killek.
Kårl, kare, litte.
Kårlek, kereswuot. *Kårleksfull*, kerok. *Kårlekslös*, okerok, oarmokes.
Kårlig, kerok. *Kårligt*, keraſit.
Kårna, ſiſnjots, waimos, ſajo.
Kårr, ſais, kiáwa, laddo.
Kårra, wuojem reido jårraltaki kum, keſe wuojem reido.
Kåttja, ſkekeswuot. *Kåttjefull*, ſkekes, lutes.
Kök, males kåte, piábmo karwem kåte.
Köl, wuodo, miálgas.
Köld, tjåſkem. *Stark köld*, paiko, pruóſſe.
Kön, ſlaja, nale.
Köp, åſeſlem, arwo. *Godt köp*, albes arwo. *Få för godt köp*, albet åſtet. *In på köpet*, laſſen åſaſen nal.
Köpa, åſtet. *Köpa oſedt*, wuoidnek åſtet.
Köpare, åſteje. *Köpſlaga*, åſeſtet.
Köpenſkap, åſas, åſes wahro. *Köpman*, åſeſteje, åſes ålma.
Köpt, åſtetum, åſto.
Köra, wuojetet, keſetet. *Köra bort*, erit wuojetet, jagot.
Körsnår, nakki alteje, ſåmſkar.
Körtel, rauſa.
Kött, piárgo, ådtje. *Få kött på ſig, blifva köttfull*, ådtjaitowet. *Död-kött*, jabma ådtje. *Fiſk-kött*, qwele tſuop.
Köttſlig, ådtjelats. *Köttſligt*, ådtjen mete.

L.

Lack, lakk. *Lacka et bref*, kirjeb ſignetattet.
Lacka eller flyta, kålket.
Lada, lado, ſuoine kåte.
Ladda, laddet. *Ladda en böſſa*, birſob laddet. *Laddſtock*, kras.
Ladugård, buwe kåteh.
Laf, lappo, ſlappo, jeuj.
Lafve, lawan.
Lag, laga, piejetus, lagem, lagatas. *Dryckes-lag*, jukkelwas. *Vara i lag om*, ſebren orrot. *Taga lag*, ſjåttet. *Lag eller bruk*, ſlaja, lake. *Så år hans lag*, naute le ſo lake. *Lag och rått*, laga ja rektas. *Laglöſt*, lagatak. *Laglös menniſka*, lagetes almats. *Lag likmåtigt*, laga melt, laga tſagge. *Lagklok*, laga teteje, lagen åppes. *Lagſtiftare*, laga waddeje, laga takkeje. *Lagſöka*, lagab katjatet, ſtebnot, qweddet. *Lag eller lut af bark*, barko tjatſe. *Hö-lag*, ſuoine tjatſe. *Björk-lag*, ſåke male, male tjatſe.

Laga, förbättra, tiwot, puoretet. *Laga til*, reidet, karwet, laget. *Laga eller vårda*, mårråtet, hugſet, mårrahab adnet, kåtjet.

Lagg, radde, ſawe, lågg.

Laggran, kårſk, ſmottok, walljek.

Laglig, kutte lagen mete le, rektes.

Lagom, muddak, muddakit. *I lagom tid*, muddak meren, muddo palen.

Lagſaga, akta duobmaren land, mann widai akt duobmar manna.

Lakan, jåwa line, jåwatak lineſt.

Lake, njaka. *Lake af ſalt*, ſalte tjatſe. *Laka på*, tjatſeb nala kåiwot.

Lam, patjes, lames. *Lam eller efterlåten*, ſlintſos, ſkewtotebme, hugſotebme, mangas piejeje, kålkos. *Lamhet*, lameswuot, kålkoswuot, ſlintſoswuot, laikot.

Lamb, libbe, lamb. *Lamba*, libbit qweddet. *Lambdiger*, akk ſmales.

Lampa, lampo, tjuoukes.

Land, ådnam, elme, land. *Faſt land*, nannam, tjarg ådnam. *Gå i land med*, aibmotet. *Lands-ſed*, landen lake, landa tid.

Landa, ſálket, kaddanet, kaddai kåret.

Landförviſa, landeſt kaitetet, landeſt erit wuojetet.

Landsbygd, ladde. *Landsflyktig*, patur, kålkarwes. *Landshöfding*, Lands-Herra. *Landsman*, akta landen almats. *Landſkap*, elme, land. *Landſtiga*, *ſe landa*. *Landsſtrykare*, kålkarwes, landa kålkeje.

Lapp, ſabmelats. *Lappland*, ſame ådnam, ſame land. *Lapptrumma*, kåbda, kåbdes. *Tala Lappſka*, ſame kiálab hålet.

Lapp, tuognes. *Lapp på en båt*, paito. *Lappa*, tuognet. *Lappa en båt*, wadnaſeb paitojattet.

Lappri, tåſſje, tåſſjes ſlimber.

Larf, muoton kåptjes.

Laſka, akti kårot, njallot.

Laſs, laſſa. *Laſſa på*, laſſab piejet.

Laſt, laito, måddo. *Laſt eller börda*, nåde, maiſa. *Vara en til laſt*, mubbai omakeb takket, mubbeb wuorraſtattet. *Laſta*, laitet. *Laſta eller betunga*, nådotet.

Laſtbar, laitak, laitetakes, waſtes.

Lat, laike, kålkos, pargotebme.

Latin, latin kiál.

Lax, luos. *Laxöring*, tabmok, luoſats.

Le, tjaimet, påkoſtet. *Le åt en*, mubbai tjaimet. *Små-le*, mojotet, mojotallet.

Led, lattas, letſe. *Led eller våg*, kåinot, laido. *En dagsled*, peiwe laido. *Led i ſlågtſkap*, puolw, maddo. *Til tredje led*, kolmad puolwi. *Segel-led*, ſokkem laido, wadnas laido.

Led, waſtes, owuokas. *Led upſyn*, waſtes tjalmeh. *Leda*, waſtahaddem, leid, onuokaſtem, ſuttem. *Hafva leda til*, waſtahaddet, onuokeſtet. *Matleda*, påtkånem piábmoſt. *Jag har matleda*, piábmoſt leb påtkanam, i piábmo munji tjakan, ib jåttete piábmob.

Leda, laidet, tålwot, wirdetet. *Leda ut*, ulkos laidet. *Ledare*, laideſteje, tålwoje. *Ledſtånger*, tarjotallem ſtaggoh.

Ledamot, letſe, lattas, ruoiwe.

Ledas, ſuttet, waſſjatowet.

Ledig, aſtos, pargotes, juolles, luowes. *När det blir ledigt*, kåſſe ſaije ſjadda. *När du blir ledig*, ko todn aſtit. *Ledighet*, aſto. *Ledighet til en ſyſla*, ſaije kalli.

Ledſaga, tålwot, ſattet. *Ledſagare*, tålwoje, ſattolats.

Ledſam, kaukes, wuorrades. *Ledſamhet*, ſurra, kaukeswuot.

Ledſnad, ſuttem, waſſjatowem. *Ledſen*, ſuttom, waſſjatowum.

Lefnad, wieſom, wieſom lake.

Lefva, wieſot, jelet, tſakket. *Lefvande*, wieſoje, jeleje.

Lef-

Lefver, ribbre, muekse. *Blod-lefver*, kiälom male.

Lefverera, waddet, luitet.

Lefverne, wiesom, wiesom lake.

Legd, palketum. *Lega*, palka, leiga.

Leja, palket, leiget, luoikas waldet.

Lejd, frije kirje.

Lejon, lejon.

Lek, ståk, ståkem, tokor. *Fisk-lek*, qwele kådho. *Lek-kamrat*, ståka kradna. *Leka*, ståket, tokortet.

Lekamen, rubmaha, kroppe. *Lekamlig*, rubmelats. *Lekamligen*, rubmahan kautoi.

Lekatt, tjaske, puoitek.

Lem, lattas, ruoiwe. *Födslo-lem*, wuolle waimoh, puotja, njitse. *Lemmalös*, lattasatta, fabmales.

Lemna, lappet, qwodet. *Lemna eller eftergifva*, metetet, luitet. *Lemning*, patsew, patsem, arates.

Len, linok, miwkok, tibmok. *Len väderlek*, majales talke, lenat. *Lena*, miwkotet, tibmetet.

Ler, laire, raire.

Lerka, astoi takket, suoimen kåttjelet.

Leta, åtset, snuogget, pisnastet.

Lida, kierdet, killet. *Lida skada*, skadab ådtjot. *Det lider til aftonen*, ekked sjaddegåta, ekkedutja. *Lidande*, kierdem.

Liderlig, wastes wiesoje, tiskepele, qwektekats. *Liderlighet*, wastes wiesom slaja.

Lie, lissja, lija.

Lif, hägg, elem, wiesom. *Det eviga lifvet*, ekkewe elem. *Han är ännu vid lif*, äska le sodn wiesomen. *Moderlif*, ednen hägg. *Lif eller midja*, pådn, ålem, kaska påll. *Taga en om lifvet*, seggasi pakto adnelet. *Mista lifvet*, häggab masset, häggatebmen sjaddet. *Lifegen*, ikkates swaines. *Lifsfara*, hägga rito, hägga hete. *Lifsfrukt*, hägga sjaddo, mana. *Liflig*, häggalats, wiesojassa. *Liflös*, häggatebme. *Lifmoder*, edne, mesen edne. *Lifstid*, wiesom aike, wiesom pådd. *Lifssak*, hägga assje.

Ligga, wållahet, jalkahet. *Ligga i försåt*, sjåktjet, japtet. *Ligga sjuk*, puotset.

Lik, jabmek, lik. *Likstol*, sjålopott.

Lik, *like*, muotok, akta, wuokok. *Lik fädren*, attje muotok. *Lika*, *like*, jebd, aktalakats, akta wuokak. *Han har ej sin like*, i makabs kaudne, i etjeslakatjeb kaudne. *Min like*, mo wuokak. *På lika sätt*, akta laka. *Det är lika mycket*, akta kaik le. *Likaledes*, nau aj, sammalaka. *Likasom*, aiwe ko, nau ko. *Likvist*, *likväl*, dauk.

Likhet, akta wuoke, aktlakatswuot, jebdlakatswuot, akta muoto.

Liklig, wuokes, wuokok.

Likmätig, sjåttok. *Likmätigt Guds ord*, Jubmelen pakon tsagge.

Likna, muotoi orrot, muototet, jebda takket. *Han liknar sin far*, attjes muotoi le sodn, attje wuokit adna, attje mete le. *Vil du likna mig med honom?* sittah-kus todn mo suina jebd takket? *Liknelse*, muotolwas, heiwe. *Dertil är ingen liknelse*, i le heiwe tassan.

Lille, *den lille*, unnekats, unna.

Lim, tabme, hibme. *Lima*, tabmet. *Hvitlima*, welkotattet kalkin.

Limpa, stomp kakko, assajes laipe.

Lin, line, line grase. *Linfrö*, line sajo.

Lina, ressine, sjuopenj, kaino.

Linda, kåselem badde. *At linda*, kåselet, karet. *Lindad*, kåselowum. *Linda et barn*, manab kåtket.

Lindra, lidnahet, keppetet, utsetet. *Lindras*, slusketet, keppanet.

Lindrig, keppes. *Lindrig köld*, majales talke, lenat.

Linea, tjalaſtak, raja. *I en linea*, aktet rajaſt, mangalokk. *Linjal*, ſkant, ſkant muor.

Lingon, jogna, jågna.

Liniera, tjalaſtakit tjalet.

Linka, åntot, linkot, likkot.

Linne, line, line karwo.

Lip, pangſem, ſlabb. *Lipa*, njiſſet.

Liſa, orrom nuope, najo, keppanem. *Få liſa*, orrom nuopeb ådtjot, ſluſketet. *At liſa*, keppetet, lidnahattet.

Liſma, hullertet, allotet, ſluoket, nollotet, håketallet. *Liſmare*, ſlimberteje, hullerteje.

Lißpund, pudd.

Liſt, ſluoke, wiſaſtallem. *Liſt eller kant*, radde, pard. *Klådes-liſt*, ålpe.

Liſta, lokko, tſekkes muor.

Liſtig, ſluokes, wiſaſtalleje. *Liſtighet*, ſluoke, ſluokeswuot. *Liſtigt*, ſluokin, ſluokeſikt.

Lita på, tåijet, tjårget. *Han litar på mig*, munji tåija.

Liten, utſes, uttje, unnekats. *Litet*, unnanatji.

Lits, ulpe, ålpe.

Ljud, tjuojenes, jåna, kajanes, ſkanja. *Ljuda*, tjuojet, ſkanjet. *Ljudande*, tjuojeles.

Ljuf, ſuottes, njalgok, hauſkes. *Ljufligt*, njalgaſikt, ſuotteſikt. *Ljuflighet*, ſuotteswuot, wuolo.

Ljuga, keleſtet, kelaſi meſſet, kiålkerdet. *Storljugare*, keles nialme ſtuora keles, keleſteje.

Ljum, lågges, pakeslakats. *Ljumhet*, låggawuot.

Ljumſke, ſnjiſka.

Ljung, taggnas.

Ljunga, *det ljungar*, aldek åſa, atja tållåb kaſſka. *Ljungeld*, aldekes, atja tåll.

Ljus, tjuouka, tjuoukes, kintel. *Ljusſtake*, kintel juolke. *Eldsljus*, tållå tjuoukes.

Ljus, tjuoukes, tjuoukok. *Ljus til fårgen*, jeuje, påjok, tjuoiwes.

Ljuſter, harſſes, harſſa.

Lo, *lodjur*, råthem.

Lock, låkke, kåptjes. *Hår-lock*, wuopta tjuolm, parkaltak.

Lod, luod. *Lodrått*, njuolga wuolos, tſeggot.

Lof, tuoi tokko pårjeſtem. *Lofvera*, tuoi tokko pårjeſtet, målki pårjeſtet.

Loge, kårdne lado guelpe. *Handloge*, kåta låpo.

Logg, nawe, ibje, qwolgets.

Lokor, keſas, lok.

Lom, tawek, kurte.

Lomhörd, peljetes, pelje wanek.

Lomm, *ſtor-åndan af et trå*, madd, maddek.

Lomma, joknet, jubmet, kråmkeſet, tjuojet, kaigetet.

Lopp, wiåkem, warrem. *Lefvernes-lopp*, wieſom aike, wieſom aimo. *Solens lopp*, peiwen jåttem.

Loppa, lafa. *Loppa ſig*, lafait kåddelet.

Lort, paik, ſtentje. *Lortfläck*, tuolwa.

Loſſa, nuolet, luitet, metatallet, lådtjelet, låikelet. *Loſſna*, låiketet, luowanet, piåſet.

Lots, åppes, åppeſteje.

Lott, åſe, wuorbe, lotto. *Lottlös*, åſetak. *Kaſta lott*, wuorbatet. *Lott-kåſtning*, wuorbatem.

Lucka, kåptjes. *Fenſter-luckor*, windek kåptjes.

Luden, qwolgajes, qwolgek, ſuokok, lorwok.

Luder, ſepte. *Ludra*, ſepteb piejet, ſåptotet.

Luft, piågg, wårald. *Luft-hål*, wuoigneſtem raike.

Lufva eller möſſa, lorwo, kapper, tjupp.

Lugg, wuopt. *Lugga*, åiweb pakket, ruſkotet.

Lugn, lådtjes, lådtje. *Stilla lugnet*, kappat lådtje. *Lugna eller blifva lugnt*, lådtjot, ſlaimet.

Lukt,

Lukt, haps, hapſes, habja. *Lukta*, hapſet. *Gifva lukt ifrån ſig*, hapſitet. *Luktande*, hapſak, hapſes.
Lulla, ſokatet, wuottotet.
Lumpen, tåſſjes, tåſſjelats, okaudnes, ſuoppates.
Lumpor, ſlimpoh, ſlibbroh, tuognes.
Lund, wuomats, muora tubbo.
Lunga, keppa. *Lungſiktig*, kutte keppaiſt le. *Lungſot*, keppa wauk.
Lunka, njålkeſtet, njålkan mannet.
Lur, tjuorwom reido, lur. *Stå på lur eller lura*, ſjåktjet, akſatallet, ſuollet piwtet, pettet.
Lurendrågare, puorgotum wahroi wuobdeje.
Lus, tikke, hårſe. *Luſig*, tikkai. *Få löſs*, tikket.
Luſka, åiwcb njutet, tikkit kåddelet.
Luſt, waino, uſto, tjaije. *Luſt eller nöje*, wuolo, kudne, ſuotteswuot.
Luſta, uſtotem, ſitud, luſto.
Luſtig, murres, murretes, ſuottes, hauſkes, arwok, ſuorkes.
Lut, kuna tjatſe, njalat, njalatak.
Luta, njakkahet, njakkot orrot. *Luta på*, raggelet. *Luta ſina hufvuden ihop*, åiwites akti piejet, akta radeb takket. *Luta ſig emot*, tårjotallet. *Luta*, kråggnahet. *Luta utföre*, wåltaret. *Lutande*, njakkot, kråggnot.
Luten, kiſſjok, metok, ſjuwes.
Luttra, rainet, paſſatet, tjålgetet.
Lycka, wuorbe, lykko. *Lyckſkott*, ſåitem.
Lyckas, ſjåttet, miålen mete ådtjot, likkaſtet, puoreſt jåttet.
Lycka, *lyckja*, låktjo. *Lycka igen*, tappet, puodot, ſtagget.
Lycklig, wuorbalats, lykkolats. *Lyckligt*, lykkokeslaka, wuorbin.
Lyckta, tjuoukes litte, kintel litte. *Lycktgubbe*, tjolonjes tåll.
Lyckönſka, wuorbeb ſawatet, lykkob wuoſotet.
Lyda, kultelet, jekatet, metetet, kullokes orrot, karodet, tjuowot radeb. *Lydig*, kullokes, waitas, jekateje, karoges. *Lydnad*, kullokeswuot, jekatem.
Lyfta, lognet, lognotet. *Kunna lyftas*, lognetattet.
Lykta eller ſluta, låptet, ållet, orrojet, laitet. *Lyktas*, nåkket, nokket.
Lyng, taggnas.
Lynne, muoto, wuoke, ulme, ſlaja, wuokan.
Lyſa, tjuouket, paitet, kiket. *Lyſa en annan*, tjuoukeſeb mubbai qweddet. *Lyſa efter*, kullatet. *Lyſande*, kikeje, paiteje.
Lyſning, qwokſo, peiwe luoje. *Lyſning*, *efterlyſning*, kullatem, leuſetem.
Lyſta, uſtotet, ſittet, hamoſtallet, halitet. *Lyſtnad*, uſto, waino, halitem.
Lyſten, haliteje, wainok. *Om hafvande qvinnor*, wuoſſwes.
Lyſtra, kultelet, ſuollet kultelet.
Lyte, walpe, wikke, laito, maine, feil.
Låcka, allotet, leppotet, ſluoket, nollotet. *Låcke-mat*, ſepte.
Låda, kiſtots. *Låda vid*, njåmot, pådwot, tabranet.
Låf, rampo, maino, hewetes, kito. *Låfſång*, hewetes laulom. *Låf eller tilſtånd*, låppe.
Låflig, loppelats, metetum. *Låflig*, *låfvårdig*, mainoles, mainos.
Låft, låpt, paije låpt.
Låfva, tåiwotet, jatet. *Låfva eller berömma*, hewetet, rampet, mainot, paijetet.
Låfven, tåiwotes, jatek, jato.
Låg, wuollekes, wuollekats. *Tala lågt*, aſtoſt hålet. *Låghalt*, åntos.
Låga, ſnjiptjo. *Stå i låga*, ſnjuwet.
Låna, luoikas waddet, lånas waddet. *Låna*

na eller taga til låns, kalket, lånas waldet. *Lån*, låna.

Lång, kukkes, kukkok. *Lång karl*, all ålma. *Så lång man är*, kukke kassak. *Långfredag*, lange, kukkes perjedag. *Långvarig*, kukkes, kukkes orroje. *Långvägad*, kukkes manneje. *Aflång*, kutte kukkotesi le, kukkeslakats.

Långmodig, kutte i wargi måratowa, låje, kukkeskierdies.

Långsam, tuomes, tuomse, astos, kålkos.

Långt, kukke. *Långt borta*, kukken. *Långt ifrån*, kukket.

Lår, ruoksje, tjårwepele, ruoit.

Lås, lase. *Sätta lås före*, laseb piejet.

Låt, luoim, tjuojem, walom.

Låta, pajet, tiptet, metetet. *Låta up*, rappet. *Låta se*, wuosetet. *Låta göra*, takkatet. *Låta eller ljuda*, tjuojet.

Låtsa, heiwatet, heiweb takket, hårwa diet takket, takket. *Han låtsar ej se mig*, i mo wuoidnen takka. *Ej låtsa höra*, i kullen takket.

Lä, *et ställe som är fritt för väder*, suoje. *Lä-land*, suojes kadde. *Ligga i lä*, suoje wuolen orrot.

Läck, jållo, rakem.

Läcker, smottok, piåbmo saldeje, kutte i kallit piåbmoit pårra. *Läcker mat*, hårsko, hårwa piåbmo.

Läder, rerte, nakke, hud.

Läge, wållahem saije, liwa saije, orrom wuoke.

Lägenhet, tarbme, tilje, asto, fabmo. *Lägenhet eller syssla*, ammat, kall.

Läger, tåro suowen orrom saije. *Nattläger*, ija saije, ådem saije, wårkom saije, wårkem.

Lägersmål, mana alsje, luowes mastetem.

Lägervall, *komma i lägervall*, kartjasi påtet, naggasi påtet.

Lägg, njåtsa, njåtsek.

Lägga, piejet, pårdet. *Lägga af*, erit piejet, heitet. *Lägga i land*, sålket kaddai. *Lägga an*, algob takket, algetet. *Lägga ihop*, tjåkai piejet, tjågget, tukset. *Lägga ned en sak*, tjåket, kåbdotet. *Lägga på minne*, muitos waldet. *Lägga sig ned*, welletet. *Lägga sig uti en sak*, etjebs piejet sâmes atai. *Lägga sig på*, wainob tjasket, åljob waldet. *Lägga til*, lassetet. *Lägga ut ifrån landet*, tawanet.

Läglig, sjåttok, sjåttes. *Läglighet*, tarbme, asto.

Lägra sig, wårkot, orrob takket. *Lägra mö*, neitab peistet, neiti manab takket.

Läka, awetet, uwetet, kålket. *Läka eller hela*, talkot, tiwot. *Blifva läkt*, tiwoset.

Läkare, talkoteje, påsker.

Lämpa, sjåttetet, sjåttetallet. *Lämpelig*, sjåttok, madeles muddak.

Län, land, landa paike.

Länd, ålem, ruoit.

Lända, kullot, sjåttet. *Lända an*, puoktetet, jåksetet.

Längd, kukko. *Längd el. lista*, tsekkes muor.

Länge, kukke. *Längesedan*, juo ådna.

Längs med, metan, pelan.

Längta, ustotet, wainotet, sawatet, wuordet. *Längtan*, usto, waino, wuordem.

Länk, swaltes, lattas, jåtk.

Läpp, pangsem. *Läppja*, tjuoket.

Lära, låro, åppetes. *At lära*, åppetet, åiwåtet, låretet, pakkatet. *Lära af en annan*, låret, åppet.

Läraktig, snuortak. *Läraktighet*, snuortakwuot.

Lärd, lårdok, lokko tjeppe, lokko smidd.

Lärdom, åiwåtes, åppetus, pakkadem.

Lärmästare, låreteje, åiwåteje, åppeteje.

Läsa, lokket. *Läsa igen en dörr*, ukseb laset, ukseb stagget. *Läsa öfver*, låratallet.

tallet. *Låſa utantil*, åiweſt lokket. *Låſa innantil*, ſiſte lokket, kirjeſt lokket. *Kunna låſas*, lokketattet. *Låſning*, lokkem, lokkotes.

Låſka, tjåſkotet, lidnahattet.

Låſp, ſjålb, utſe-kiålak, kiåla-lakkak. *Låſpa*, malteſtet, qwolgeſtet, ſjålbeſtet.

Låſt, *ſko-låſt*, wåita. *Låſt ell. tolf tunnor*, qwekte tudnoh mubbe lokkai.

Lått, keppes, keppeſats, keiwes. *Blifva lått*, keppanet.

Lątta, keppetet, keppeben takket.

Lątteligen, alket, keppeslaka.

Låttfårdig, ſkekes, lutes, kadwak. *Låttfårdighet*, ſkekeswuot, luteswuot, kadweswuot.

Låttja, laikeswuot, laikot, laikaſtallem. *Låttjefullt*, laikeslaka, laikaſtallemin.

Låttſinnig, keppes ſignek, keppes, kenes.

Låttrogen, ila jakkokes, kutte fårteb jakka.

Låxa, lokkotes, lăx, lokkem nare.

Lőda, akti ſjålkelet, ſawwetet, jokatet.

Lőddra ſig, ſåptot, ſåpten welkotet. *Såplődder*, ſaipo ſåpt.

Lőf, laſt. *Lőf-fall*, urbe. *Lőfvet begynner affalla*, urbogåta.

Lőfja, tideſtallet, nåitaſtallet, qwopaſtallet.

Lőfte, tåiwotes, jato. *Gőra lőfte*, jatet, tåiwotet. *Lőftesman*, loptes ålma.

Lőga, laugot, paſſatet. *Lőgning*, laugo.

Lőgn, keles, keleſtem, oſadna. *Lőgnaktig*, keleslakats.

Lőja, *en liten fiſk*, tjuſk, ſjila, wejek.

Lője, påkos, fuorke, tjaim. *Lőjelig*, fuorkes. *Ej kunna hålla ſig ifrån lője*, fuorkit peſtet.

Lőn, palka, makſo, makſolwas. *Lőna*, palkab waddet. *Det lőnar ej mődan*, i le waiwe palka.

Lőnn, *lőnſk*, tjåkos, ſuolle. *Lőnligen*, ſuollet, tjåkon, tjåkoſit.

Lőnſkelåger, luowes maſtetem, mana aſſje.

Lőpa, wiåket, warret. *Lőpa, eller ſläppa nåfver, bark*, niallet.

Lőpe, kaſſeje, kaſſee. *Lőpna*, låppet, wuoſtan ſjaddet.

Lőpſk, keime, rakkeje. *Lőpſk hynda*, keime kauſjo.

Lős, luowes, lådtjes, ſlåtte, tibm. *Lőſt lif*, tjadatak, tjadat wank. *Slippa lős*, piåſet, nuoloſet, luitot.

Lőſa, nuolet, luitet, luowes luitet. *Lőſa igen*, tjåutet, ruoptot åſtet, lådnaſeb waddet, lådneſtet.

Lősaktig, kadwes, lutes, ſkekes. *Lősaktighet*, ſkekeswuot.

Lőſen, lådnas, hadde, werte.

Lősdrifvare, pargotes almats, kutte i waſſja teudnot, widnotebme.

Lőſt, luoweslaka, luoweſikt.

Lősőren, luowes tawereh, påddos kaudneh.

Lőt, jårdats, keddats.

M.

Magaſin, jibdno, kårdne wuorka ſaije.

Mage, tjåiwe. *Magſtjålpa*, wuolos åiwi jårgelet.

Mager, laſſjes, tjokkotes, addates, adhatebme, liwak. *Magert land*, ſjaddotes ådnam. *Blifva mager*, laſſjot.

Magnet, magnet kedke, kedke kutte routeb tuora.

Magt, famo. *Őfvermagt*, ſtuorab famo. *Magtlős*, famotebme, weſje, neure. *Blifva magtlős*, famotowet, kiåudet, waipet. *Magtlőshet*, famoteswuot.

Mahn, ſepes, tåmpå ſepes.

Maj månad, qweddet mano.

Majeſtåt, majeſtåt. *Majeſtåtelig*, majeſtåtelats.

Mak, *i ſakta mak*, aſtoi, ſuoimen, låitoi.

Maka, jåttetet, ſirtet. *Maka undan*, pignotet, ulkotet, metjetet. *Maka ſig undan*, metjanet, ulkonet.

Make, kradna, qweibme, para-pele. *Åkta make*, åkt kradna, kalats qweibme. *Make eller jåmlike*, maka, jåmmaka. *Han har ej ſin make*, i makabs kaudna, i etjeslakatjeb ådtjo. *Make til en handſke, til en ſko*, kiſta pele, kabmak pele. *Makalös*, para-peletak, preutak, kåkſos.

Maklig, ſuoimak, alkes, aſtos, juolles. *Maklig fård*, aſtos faro. *Maklig vind*, ſlaimes piågg, piågga njuojats.

Mal, muetſe. *Mal-åten*, muetſeſt peiſtum.

Mala, malet, jafoit jårretet, njutet.

Malm, malm, matt. *Malm eller förſtad*, ulko radde ſtadeſt.

Malt, malte.

Man, ålma, teudo, pådnje. *Mankön*, teudolats, karmanne. *Manbar*, *manvuxen*, ålles ſjaddok, waldom meren. *Mansbot*, hågga ſakko. *Mandom*, ålma wuoke, kiåurawuot, wekſeswuot. *Mangrant*, almatjeb almatjeſt, fårt ålman met. *Mandråpare*, almatjen kåddeje. *Mansſpillan*, almatji ſpiejo.

Man, *man vet*, almats teta. *Huru ſkal man göra?* kokte kalka almats takket?

Mana godt för en, mubben auteſt råkkålet, mubben auteſt pakob piejet. *Mana på*, raſet, råſet, haſtet. *Mana ut*, ulkos haſtet.

Maner, tape, tid, lake, wuoke, ſlaja. *På godt maner*, puori. *Manerlig*, wuokok, tjeppe wieſot almatji kum.

Mangel, niåda, waneswuot.

Manhaftig, ålma puoike, ålma qweibme, kåmp. *Manhaftighet*, kåmpawuot, kåmpot.

Manlig, ålma-lakats, ålma-wuokok. *Manlig arfvinge*, pardne mana. *Manlig ålder*, ålles ſjaddo.

Mannamån, peloſtallem, mubben wånotem.

Manſkap, ådna almatjeh, ſuowa.

Mantal, jård. *Mantals-penningar*, påll ſkatte, almatji takkalwas.

Mantel, kapte, kopto, kapo.

Mark, ådnam, land. *Bar mark*, påula, påula ådnam. *En mark*, marke, naule.

Markatta, markatto.

Marknad, martna, talwates pådd, åſes pådd.

Mars månad, njuktja mano.

Maſa, piåket, qwoggertet. *Maſa ſig i ſolen*, peiwen auten wållahet.

Maſk, ſuoks. *Maſka*, tjalme, werbme tjalme.

Maſſif, ſtulka, kaſs.

Maſt, maſter, maſt.

Masugn, malma ſjålkelem wuobdne.

Maſur, wither, tjuolmek muor.

Mat, piåbmo, pårråmas. *Matfader*, piåbmo attje. *Matmoder*, emet, piåbmo edne. *Matjord*, puoites ådnam, ſjaddeles ja puorak ådnam lake. *Laga mat*, piåbmob karwet. *Matluſt*, piåbmo uſto. *Hafva matluſt*, piåbmob hamoſtallet. *Mjölkmat*, melkos. *Såpp-mat*, kadſos.

Mata, piåbmet, piåbmob waddet.

Matk, matok, matho, ſuokſa. *Löf-matk*, laſta matok. *Gräs-matk*, graſe matok. *Kött-matk*, ſuokſa.

Matrikel, namma kirje, kyrko kirje.

Matros, båsmanne, pårjeſteje.

Mat-ſal, piåbmotallem kåte.

Matt, ſillom, kiåudom, kiåwanum.

Matta, kåptjes, låutak.

Med, kum, qweim. *Med dig*, tokum, tuina. *Med och mot*, metan ja wuoſtan. *Medarbetare*, qweim-pargeje. *Medarfvinge*, qweim-arbolats. *Medtåflare*, paldeſteje, palda wiggeje. *Medverka*, qweim-parget, akten parget.

Medan, kåſſe, ko, tattne kaſkan, tattne pådden.

Med-

Meddela, juoket, ſebreb waddet, âſeb waddet.
Medel, reido, kâino, rade. *Medel eller ågodelar*, tawereh, tawer.
Medelbarligen, reidoi pakto. *Omedelbarligt*, reidotak, wana reidoi.
Medellös, kràjo, radetebme, fattog.
Medelmåttig, muddak, muddos, muddaklakats, kutte le tane kaſkan. *Medelmåttig ſkönhet*, tane kaſkan fauro. *Medelpunkt*, qwoutel. *Medelvåg*, muddo, muddakwuot.
Medfödd, qweim rågatum. *Det år medfödt hos honom*, rågatem paleſt le tätt ſuſne.
Medgifva, metetet, miädot.
Medgång, puore lykko, wuorbe, autanem.
Medhåll, peloſtallem, wånotem, njuojeſtem.
Medhjelpare, wekketeje, wekke kradna.
Medla, liktet, kaſki etjebs piejet. *Medlare*, likteteje, kaſk ålma.
Medlerſt, *den medlerſte*, kaſkelumus, kutte kaſkan le.
Medlidande, arkalaſtem, enkem, arme, armotallem, njuoranaddem. *Hafva medlidande*, armit peſtet, enket. *Jag har medlidande med honom*, armeh munji påteh ſuſte.
Medtaga, erit waldet, wuolgetet, katotet.
Medtåflare, paldeſteje.
Medvåder, mete piägg.
Mehn, walpe, laito, wikke, maine, ſkada. *Mehnföre*, paha talke.
Mehn-ed, påito wuordnes, were wuordnom, falſke wuordnom. *Göra mehn-ed*, weret wuordnot, orekto wuordnot.
Mehnför, weſje, neure ſamoi pakto, ſabmales.
Mehnlös, mainetebme, mainetes.
Mellan, kaſka, kaſkan. *Mellankomma*, kaſki påtet. *Mellan-rum*, kaſka ſaije. *Långt mellan-rum*, kukkes kaſka. *Mellan-åt*, tai kaſkan, muttemin.
Melodie, ton, wuole.
Men, walla, mutta. *Men dock*, dauk lika.
Mena, uſſjotet, jurtet, tâiwot, adnet. *Så menar jag*, naute mon anab.
Menige man, almog. *Det meniga båſta*, almoges puore. *Menighet*, almog, ſuolke.
Mening, uſſjolmes, tâiwom. *Mening eller upſåt*, aikom.
Menniſka, almats, ulmuts, ſuddokes.
Mera, wele, ånabur, ånebut. *Ännu mera*, wele ånebut. *Så mycket mera*, tatte ånebut. *Merendels*, maſſak inta, maſſak alo.
Meta, åggot, wuoggot. *Metkrok*, wuogg.
Metall, matt, malm. *Klock-metall*, piällo matt.
Middag, kaſka peiwe. *Middags-måltid*, kaſka peiwe males.
Midja, kaſka påll, pådn, ålem, walatak.
Midnatt, kaſk ija, ija tjårge, ija qwoutel.
Midſommar, kaſka keſe, Jones meſſo.
Mil, mil. *Mila*, *kol-mila*, tjadda påldem ſino.
Mild, libbes, wuolles. *Mildt våder*, majales talke. *Mildhet*, libbogeswuot, wuolleswuot, arbmo. *Mildeligen*, *mildt*, wuolleſikt, arkalaſtemin.
Million, lokken aiken tjuote tuſan.
Mina, tjåkos kåll, palem raike ådnamen wuolen.
Mindre, utſeb, uttjeb. *Med mindre*, jus i. *Icke deſtö mindre*, dauk likan. *Mycket mindre*, lang utſebut, jope jam.
Minna på, muitajattet, ſkårgelet. *Minnas*, muitet. *Minne*, muito. *Draga ſig til minnes*, muitajet, muitahakſjet. *Det har fallit mig ur minnet*, lappam leb tabb, åjaldattam leb tabb. *Han har godt minne*, muitel le.
Minſka, utſetet, wanotet, keppetet. *Minſkas*, utſanet. *Vatnet minſkas*, tjatſe tſåko.
Minſt, utſemus, uttjemus. *Åtminſtone*, aines kuit, dauk kuit, kuit.

M*inut*, minut, ånekes påddats. *Sålja i minut*, påddoi wuobdet.

M*iſkmaſk*, malſke, hemſe.

M*iſkund*, arbmo, arkalaſtem. M*iſkunda ſig*, armalaſtet, arkalaſtet. M*iſkundſam*, armokes.

M*iſsbruka*, tåſſjo brukot, peiſtet ogagne diet, tåſſjen adnet, tåſſjen waldet, pahaſt brukot.

M*iſsdådare*, aſſjalats, paha takkeje, måddokes.

M*iſsfall*, tſuoukanem, tewerdem. *Få miſsfall*, tſuoukanet.

M*iſsfirma*, nalſet, waſtes pakoit hålet, ſkabmet, laitet.

M*iſsfödſel*, kutte autel pådden le rågatum.

M*iſsförſtånd*, waſſje, orektes tåbdem.

M*iſsgerning*, aſſje, måddo, paha takko. M*iſsgerningsman*, aſſjalats, paha takkeje.

M*iſsgynnare*, waſſjolats, udnotebme.

M*iſshag*, onuokaſtem, hilkahem, waſtahaddem. *Han har miſshag dertil*, i tatt ſunji liko. M*iſshaga*, onuokeſtet, waſtahaddet, hilkahet, i likot. M*iſshagelig*, onuokas, waſtes.

M*iſshandel*, måddo, ejem, pahas pargo. M*iſshandla*, ejet, meddet.

M*iſshållig*, oſåmes.

M*iſslika*, innarmaſtet, laitet, ſkablet.

M*iſslyckas*, i likkaſtet, i ſjåttet, pahaſt jåttet.

M*iſslynt*, hilkaheje, måſketakes. *Blifva miſslynt*, pahan waldet, måſketet.

M*iſsnögd*, angerteje, kutte i tuddet ſitta. M*iſsnöje*, hilkahem, angertem.

M*iſsräkna*, påitot lokket, orekto lokket. M*iſsräkning*, påito lokkem.

M*iſstag*, ejem, maſtetem. M*iſstaga ſig*, ejet, tjajanet, maſtetet.

M*iſstanke*, kaddo, kaddatallem, ſom.

M*iſstro*, wadn jakkob adnet, i jakket ſittet, i åſkeldet. *Jag miſstror honom*, ib jakkob ſunji pieje, ib ſunji treuſte.

M*iſströſta*, qwektaladdet, qwekte juorat ſjaddet, juoret.

M*iſstycka*, hilkahet, innarmaſtet, pahan waldet, waſtahaddet.

M*iſstänka*, kaddet, kaddob tjaſket, ſomeb adnet. M*iſstänkſam*, kaddales. M*iſstänkt*, kaddetum, kutte le kaddo wuolen.

M*iſsunna*, i udnot, angertet, udnotebmen orrot. M*iſsunſam*, udnotes, udnotebme. M*iſsunſamhet*, udnoteswuot, paha udno.

M*iſsväxt*, neures ſjaddo, ſjaddotes, oår.

M*iſta*, maſſet, lappet, peſtet. *Kunna miſta eller umbära*, luowet, likotet.

M*iſte om*, paldelen, påitot. *Skjuta miſte*, påitot wuotjet, meddet.

M*idt på*, kaſko, qwoutelen. M*idt emot*, puott. M*idt i vinteren*, talwe qwoutelen.

M*jugg*, *i mjugg*, ſuollet, tjåkon.

M*juk*, tibm, tibmok, linok, ſuopes, miwkok. *Göra mjuk*, tibmetet, miwkotet. *Mjukna*, tibmet, miwkot.

M*jalte*, tabd. M*jaltſjuk*, kutte tabdeſt le.

M*järde*, merde.

M*jöl*, jafo. *Utan mjöl*, jafotak.

M*jölk*, melke. M*jölke i fiſk*, kuopſa. M*jölkmat*, melkos. M*jölka*, påttjet. M*jölkſtäfva*, nappe.

M*o*, *ſandmo*, ſaddo, ſadde qwolpen.

M*ocka*, mukkob ulkos palet.

M*od*, ſign, waimo, ſiwwo, mod. M*odig*, jalo, jalok, paſteles, jaſkok.

M*odell*, ſkåwe, menſter.

M*oder*, edne. M*oderſjuka*, qwerte. M*oderlif*, edne hågg. M*oderlig*, ednelats. M*oderligit hjerta*, edne waimo.

M*odersmål*, edne kiåla.

M*odfäld*, huinos, hujos, hivwom. *Blifva modfäld*, hivwot, hujot, hivkot.

Mo-

Mogen, karwes,ålles, ladtem. *Komma til mogna år*, ålles ſjaddoi påtet. *Mogenhet*, ållanem, ålles ſjaddo.

Mogna, ladtet, ållanet. *Bären hafva mognat*, muórjeh låh ladtem.

Moln, palw. *Molnig*, palwes.

Mon, *monne*, ikus, iks, kus. *Mon han kommer?* påta-kus?

Moras, ſais, kiáwa, råto.

Morbroder, ånoi, jånoi.

Mord, kåddem, åitem, latkem. *Mordbrännare*, heimi påldeje. *Mordiſk*, kutte kåddet ſitta, wuowdnajes, ſeldes.

Morfader, aija, ednen attje.

Morgon, iddiet, iddietes pådd, aret. *I morgon*, iddiet, idten. *Tils i morgon*, idtas. *Morgonrodna*, iddietes rawem. *I öfvermorgon*, mangel idtatjen. *Morgonſtjerna*, iddietes naſte, qwokſo naſte, abradijus.

Morian, murje, tjappes muotok almats.

Mortel, njutem litte, tſuoukem reido.

Mos, ſuoko, ſuokotum piábmo. *Moſas*, ſuokot.

Moſſa, tarfe, ruomſe, måſan. *Renmåſſa*, wiſte.

Moſter, kåſke, muetha.

Mot, wuoſte. *Mot afton*, ekkedi lakk.

Mota, wuoſtalaſtet, tuoſtotet autelt.

Motgift, talkes ſålgen wuoſt.

Motgång, wuoſte mannem.

Motſtå, wuoſte tjuodtjot, wuoſtalaſtet. *Motſtåndare*, wuoſtalaſteje. *Motſtånd*, wuoſte tjuodtjom, wuoſte hako.

Motſaga, wuoſte hålet, wuoſte håleb takket.

Motvärn, warjo, wuoſte hako.

Motvigt, wuoſte tåddo, tåddo mubbet peleſt.

Motvind, wuoſte piágg. *Ligga för motvind*, wuoſte piággaſt tſappet.

Mudd, *Lappmudd*, muodda.

Mulen, omakes, palwas, murkos.

Mull, mulde, måiwe. *Mullvad*, weſjek.

Multen, njuotſes, qwoltatum. *Multna*, njuotſet, qwoltatet.

Mumla, murgeſtet, nullet. *Mummel*, nullem.

Mumſa, ſuoſket.

Mun, njalme. *Bruka mun*, njalmeb tſagget. *Stor i mun*, njalmoges. *Munvig*, hålajes, håla tjeppe. *Mungipor*, njalme ſlabb. *Munhuggas*, njalmeb brukot, tſilkeſet.

Muntelig, mi paka njalmin ſjadda.

Munter, arwok. *Munterhet*, arwokwuot.

Munvighet, hålajeswuot, jårreles njuoktjem.

Mur, mur. *Mura*, mureb tſegget.

Murken, mårdnom, måſka. *Murkna*, mårdnet, måſket.

Mus, ſnjåra, tſåpanje.

Muſkla, tjakker.

Muſsla, ſkaltjo. *Muſsla undan*, tjåket.

Muſt, wuoj, krapt.

Muta, tuolgot, tuolgoit waddet. *Mutor*, tuolgoh.

Mycken, ådna, ådnak, jenje, målked. *För mycket*, paijel meren, ila ådnak. *Mycket mera*, lang ånebut. *Myckenhet*, ållo.

Mygg, tjuoik.

Mynda, paktjet, paktjeſtet.

Myndig, weldeb adneje, ſamo-porre. *Myndig til åren*, ålles jakak. *Myndighet*, ſamo, maut.

Mynning, njalmot. *Å-mynning*, ådno njalme.

Mynt, pednik, ruta.

Myra, kåtakes, kåtka. *Myrſtack*, kåtka peſſe. *Myra eller kärr*, jegge, ape.

Myſa, ſnjiſkeſtet, mojotallet.

Myſſja, ruomſeb kaſki piejet, måſanaddet.

Myteri, ſlurje, akti wuordnom.

Må, wieſot, måkſet. *Huru mår du?* makte todn wieſoh? *Må väl eller vara förmögen*, wieſotallet puoreſt, puore radeb adnet. *At du må ſe*, wai todn wuoidnet

net luluh. *Jag må komma*, mon lulib påtet.

M*ag*, wiwa.

M*ål*, *(meta)* kraja, pleik, mere, raje. *Mål eller sak*, åme. *Bråttmål*, måddo, assje. *Mål eller mått*, måt. *Mål eller måltid*, mallas. *Mål eller röst*, kiål, hål.

M*åla*, painetet, måhlet. *Målning*, painetem, målem, kåwe.

Målföre, kiåla, håla lake.

M*ållös*, kiålatebme, kiålates.

M*åltid*, mallas. *Måltids-tid*, pårrem pådd.

M*ån*, *mån om*, wainok, åljok. *Vara mån om*, hugset. *I samma mån*, tattna meren, tanka muddon melt.

M*ånad*, mano. *Månads-rening*, luke karwoh, uksa pele karwoh. *Månateligen*, manost manoi, fårt manon.

Måne, mano, ask. *Fullmåne*, teuwa mano. *Det blir nymåne*, mano wuotja. *Nymåne*, åddå mano. *Månsken*, mano tepe. *Måndag*, manodag.

Månge, mådde. *Huru månge?* kalleh? kallaseh? *Mångahanda*, måddelakats, måddelakasats. *Mångenstädes*, mådden saijen.

M*ångla*, wuobdet, påddoi wuobdet.

M*ård*, mart, nete.

Måste, berri, wirtet.

M*ått*, måt, mere. *Öfvermåttan*, paijel meren. *Måtta*, muddo, mere.

M*åtta*, mudtet, siktet, adnelet.

M*åtteli*g, muddak, muddos, muddo met. *Måttligt*, muddaklaka, muddakit.

M*ågtig*, famo-porre, weksès, weldeb adneje, aibmoteje. *Mågtighet*, famo, welde.

M*åkla*, etjebs tassa piejet, laget, åsasi mannet, åsestet. *Måklare*, åses ålma.

M*åld*, jafo, malemes kårdne.

M*ålta*, malteb takket.

Mångd, ållo, ådnakwuot, stuora tåkke.

Mångja, blandet, malsket, akti masletet.

Mårg, addam. *Få mårg*, adhasmuttet.

M*årka*, tsekkotet, wittab piejet, mårkot. *Mårka eller förnimma*, aitset, tåbdet, wuoptestet, qworaset. *Mårke*, witta, mårk.

M*årkelig*, muitules, tsuoikos, mårkelats.

Mårla, kånk, låktjo, sålp.

M*årr*, mårro, mingeles håst.

M*åssa*, messo. *Högmåssa*, alla messo.

M*åssing*, weike. *Måssings-kittel*, skalo.

M*åsling*, kråddo, utseb, utseb maine.

Måst, ånamus, ånamusta. *De måste*, ånatjumuseh, ånamus part, ånamuseh.

Måstare, tjeppe, mattanje, rundok. *Mästerligen*, tjeppesikt, tjeppest, puore mattoin.

Måstra, tiwot, åtjatattet, tiwot wigget.

Måta, suldet, sålot, måtet. *Måta med famn*, sallastet. *Mätning*, suldem. *Mätisman*, weres ålma, kalk ålma.

M*ätt*, kallanum, kallanaddum. *Mätta*, kalletet, piåbmet.

M*ö*, neita, neita neit. *Kränka mö*, neitab peistet, neitab ådet. *Mödom*, neitawuot. *Mökäring*, wuoras neita.

Möda, waiwe, muode, kås, pargo. *Det är ej mödan värdt*, i le waiwe palka, i le patto. *Mödosam*, muodelats, waiwes.

Möderne, ednen arbe. *På möderne*, ednen pelest, edne slåkta melt.

Mögel, kuop. *Möglas*, kuopot.

Möjelig, matteles, kutte sjaddet matta.

Möka, tibmetet, miwkotet.

Mölja, malske, mastetem, blandek.

Mölnare, jafo jårreteje, maleje.

Mönster, menster, skåwe, skant.

Mönstra, waljet, tjuoldet, saldet.

Mör, smårok, muóker, rassjes.

Mörda, kåddet, latket, spiejet. *Mördare*, almatja kåddeje.

Mörk, sjeudnjes, tjappes. *Mörk dag*, pal-

was peiwe. *Blifva mörk*, *mörkna*, ſjeunjotet, qwolmotet. *En mörk ſak*, ſieudnjes åme. *Det brinner mörkt*, i puoreſt tjuouka. *Mörkblå färg*, tſakkok latte. *Mörkröd*, tſakkok ruopſet.

Mörker, ſjeudnjed, qwolmo, murko.

Mört, ſårg. *Mört-ſjö*, ſårga jaure.

Möſſa, kapper, tjupp, napok, lorwo.

Möta, kaudnetet, autelt påtet. *Möte*, kaudnetem. *Stämma möte*, littob piejet, littob takket kaudnetet. *Gå til mötes*, autelt wadſet.

N.

Nabo, pald almats, granna, palda wieſat.

Nacke, niäkerm, niſka, tjuros.

Naſle, nape. *Nafvelſträng*, nape tjåle.

Nafvare, nabar, raikanje.

Nagel, qwepper, kads, naule.

Nagelfara, puoreſt åtſåtet, tjårg åtſåtet.

Nagga, kaſket, tſåpet, tſeſkotet.

Naken, puodſos, puodſot. *Nakenhet*, puodſoswuot.

Nalkas, aldanet, lakkanet, kåtſkanet.

Namn, namm. *Namnlös*, nammates. *Namnkunnig*, puoikos, tſuoikos. *Öknamn*, nabtes namm. *Gifva öknamn*, nabteſtet, littet.

Napp, tåto. *Gifva nappen*, tåtob njammatet.

Nappa, ſårjot, tuobbelet, pikſet, tjaukeſtet. *Nappas*, ritelet, riton tjuodtjot, kilpot, tuoktot.

Napptag, kilpom, tuoktom, oibom.

Nara, nauli tabretet, naranaddet.

Narr, kaiwes, piädak, narr. *Narra*, pettet, piädatet. *Narraktig*, kaiweslakats. *Narras*, pilketet, telpet.

Narri, pilke, telpe, telpeswuot.

Natt, ija. *Lida til natten*, ijatowet. *Midnatt*, ija tjårge, kaſk ija. *Nattetid*, ija pådd. *Nattuggla*, ija juglo. *Nattvard*, ekkedes mallas. *Herrans Nattvard*, Jubmelen tållo, ſkallo, Herran ekkedes mallas.

Natur, ulme, natur. *Naturlig*, ulmelats, naturelats.

Ned, *neder*, wuolos. *Sitta ned*, tjåkketet wuolos. *Nedanföre*, wuollen, wuollebun. *Nedföre*, wuolos. *Gå ned*, wuollanet. *Nedan ifrån*, wuolde.

Nedan, mano kaſk.

Nederbryta, wuolos kaikot, ſkilgelet.

Nederbörd, alme, wuora.

Nedergång, wuolos mannem, wuollanem, luitatem. *Solens nedergång*, peiwen widdotem, lidem. *Solen är i nedergången*, peiwe le widdotaken.

Nederlag, njeitem, wuolos ſlåwem, latkem, kåddem. *Nederlag af varor*, åſes walroi qwodem, wuorka tawer.

Nederſlå, wuolos ſlåwet, ſlagget.

Nederſt, wuollemus, wuolemus, wuollemuſta.

Nedre, wuoleb. *Nedra ändan*, wuoleb ketje.

Nedrifva, wuolos kaikot, ſkilgelet.

Nedrig, wuollekes, wuollekats. *Nedrig eller oanſtändig*, waſtes, kenes.

Nedſlagen, *ſe modfäld*.

Negd, paike, taſo, ruobd.

Neka, hitet, neikot.

Neſa, håppanem, ſkabmo. *Neſlig*, waſtes, ſkabmokes.

Nej, i, i ludnok.

Nicka, nåkketet, åiweb neikelet.

Niding, illoteje, tiſke pele, ſaige, negg, ſairok. *Nidingsvärk*, niddo pargo, illeſtem.

Nidſk, ſaiges, ſaige, ſairok, negg.

Niga, nigot, puolwit ſåjåtet.

Nijo, akte, åktſe. *Den nijonde*, åktſad. *Nijonde gången*, åktſadeſt.

Nit, ſtuora waino, alwar hugſo, tjaije.

Nitisk, ſtuora wainob adneje, kutte tjaijen le, teuwas wainoſt.
Njugg, *se nidſk*, *niding*. *Njugga*, ſaigaſtallet, tſutſet.
Njupa, tſiptſot, tſiptſeſtet.
Njure, njita, nit. *Njurtalg*, njita puoite.
Njuta, niktet, adnet ådtjot. *Njutande*, niktem.
Nog, nuokes, nuoka. *Det är ſant nog*, kalle ſadnes le. *Vara nog*, jåkſet, rekket, ållåt. *Nogſamt*, nuokaſikt, nuokes.
Noga, wirbmok, wainok, hugſar. *Noga eller väl*, puoreſt, puoreſt ja puoreſt.
Nogräknad, kutte fårtab lokka, kårſk.
Nord, nuortel. *Nordlig*, nuort. *Nordanväder*, nuortel piägg. *Norrländning*, nuorta manne. *Nordſken*, qwekſekaſeh. *Nordſtjerna*, tjuold. *Norr ut*, nuortas. *Norr om*, nuortelen, nuortek. *På norra ſidan*, nuortats pelen.
Norrige, Norje, Wuodn.
Nos, njuone. *Noſa*, ſuſtatallet, ſuſtetet, njuonotet, ſnudtjet.
Not, nuotte. *Draga not*, jaureb keſet, kåldetet. *Notdrägt*, jaurem.
Nu, talle. *Nu varande*, talats.
Nubb, ånekes ruoute naulats.
Nummer, nummer, lokko.
Ny, åddå, åddås. *Aldeles ny*, tjålg åddås. *Ny ell. nymåne*, åddå mano, mano wuotjem. *Det blir ny*, mano wuotja.
Nybygge, åddå jård, åddåſiſt kaikotum jård. *Nylåring*, åddå lårok, kutte åddåſiſt låra. *Nyare*, åddåſub. *Nyaſt*, åddåſumus.
Nyck, tſirkom, påſko.
Nyckel, tjåutak, tjåutenj.
Nyckter, tjålgos, wuorredes. *Nyckter mage*, pårråk tjäiwe. *Nyckterhet*, tjålgoswuot. *Nyckterſt*, tjålgoslaka.
Nyfiken, åddå ſaki wainok.
Nygiſt, åddå waldoje, adtjek waldom.
Nyligen, adtjek, adtjeklaka, kåtſket.
Nypa, tſiptſot, tſiptſeſtet.
Nyſa, kalnet. *Nyſning*, kaſna, ailes.
Nyſs, adtjek, talle adtjek.
Nyſtan, nåddo, kåſtak. *Nyſta garn*, nåddoi laigit keſet, nåddotet, keſtet.
Nytt, *på nytt*, åddåſiſt. *Hvad nytt höres?* mi le ſaken? maktes åddå ſaka le?
Nytta, auke, widnek, gagn. *Göra nytta*, auken orrot, gagneb takket.
Nyttja, niktet, adnet, brukot.
Nyttig, aukok, gagnelats. *Matnyttig*, kutte piäbmon orro, kutte pårråtatta. *Nyttigt*, gagnelaka, aukin, auken.
Nyår, åddå jake. *Nyårsdag*, kaktſad peiwe.
Nå, jåkſet, ållåtet, nåratet.
Nåd, arbmo. *Nådig*, armokes, arjokes, armo-teuwas. *Nådigt*, armoſikt, armokeslaka.
Nådda, tuorot. *Nåddad*, tuorotum.
Någon, kuttek, kåke, mike. *Något mera*, ånebuts. *Någonſin*, kåſſek, kuttek pale. *Någorlunda*, juonkalaka, mankelakai. *Någorſtädes*, kuſſnek, kuttenke ſaijen. *Någre*, kallekatjeh, kallaſatjeh.
Nåkas, jåkſetet, nåratet, ållåtet.
Nål, aime, nalo. *Nålhus*, nalo kåte. *Tråda i nålen*, aimeb ſjalmetet. *Nålsöga*, aime ſjalme.
Nåbb, *nåſ*, njuone, lådde njuone.
Näcken, jaure ſaiw, niik.
Näfve, kåt. *Knytnäfve*, tjårbm. *Slå til med knytnäfven*, tjårbmåtet.
Näfver, peſſe. *Taga näfver*, peſſit wuotket, peſſeb kaikot, peſſit lågget, peſſet.
Nämdeman, tålmanne, laut ålma, dobmo ålma.
Nämna, kåttjot, nammatet, muonet. *Nämna et ord*, taijatet, jauletet. *Nämna vid namn*, nammaſt kottjot. *Nämna med et*

ek-

öknamn, nabdastet. *Nåmnd*, nammatum, kottjotum, nammast muonetum.

Nåmligen, nammatum.

Nånnas, råsket. *Nåppeligen*, walla die, massak i.

Nåpsa, pakkatet, sjårgot, tsetsastattet.

När, kåsse, ko. *När*, *nåra belägen*, lakkas, kåtskos. *Nåra intil*, lakk, palden, kuoren. *Så när*, massak, massa, massak massak. *Närskyld*, lakkas lawe, lakkes slåkt. *Nårvaro*, stådes orrom, pald orrom. *Nårvarande*, stådes orroje, pald orroje, kutte tassna palden le.

Nåra, piåbmet, sedet. *Knapp näring*, wadna piåbmo.

Nårmare, lakkab, kåtskesub.

Nås, njuones, njarg, njuonastak. *Ytterst på nåset*, njuones ketjen.

Nåsa, njuone. *Nåsborrar*, njuone raikeh, segna raikeh. *Nåsduk*, snusotem line.

Nåssa, snuogget.

Nåst, *den nåste*, lakkamus, kåtskesumus. *Nåsta gång*, mangeb pale. *Nåst eller nårmast*, lakkamusta.

Nåstan, massak, massa, utse wanes.

Nåste, pesse. *Röfvare-nåste*, rewari orrot. *Nåste*, *nåsta*, qweibme, lakkamus. *Älska sin nåsta*, qweibmebs etset.

Nåsvis, narbek, weis, weisa pelak, ila jalo.

Nåt, werbme. *Sätta ut nåt*, jåddetet. *Slingra sig ur nåtet*, måljot.

Nått, tjabbak, sniwa, wuokok, hewok. *Nått*, *(adv.)* tjabbakit, hewoklaka.

Nöd, niåda, tarbo. *Hafva af nöden*, tarbahet. *Barnsnöd*, mana tarbo. *Hungersnöd*, nelge. *Nödfall*, stuora niåd, niådafall.

Nödga, nagget, nabertet.

Nödhjelp, niåda wekke, niåda kåjotak, niåda warjo. *Det duger til nödhjelp*, hetakatta.

Nödig, tarbes. *Nödig eller behöfvande*, tarbaheje, niådalats. *Det är ej nödigt*, i le tarbo.

Nödsaka, nagget. *Nödsakas*, niådastowet, naggaitowet, liwtet, tuodit påtet.

Nödstäld, niådastowum, kutte niåden le.

Nödtorft, tarbo, tarbahem, tarbeswuot.

Nödvändig, tarbes, aiwe tarbes. *Nödvändighet*, tarbeswuot. *Nödvändigt*, aines, aines aines.

Nögd, tuddetakes, nuokahaddeje. *Vara nögd*, tuddet, litatet, nuokahaddet, jasket.

Nöje, wuolo, kudne, suotteswuot. *Nöjsam*, hauskes, murres, suottes, wuolos.

Nöt, buwe, wuoksa, kusa, ame klittur. *Nöt*, *(nux)* muörje karr, muora muörje karr.

Nöta, nokketet, pårreltattet. *Nötas*, nalketet, mållatet, pårrelowet, snoket, sabbrot, napketet, nokket.

O.

O! at, o! wai, waipe.

Oafkortad, ålles, teuwa. *Få sin lön oafkortad*, palkabs ållast ådtjot.

Oaflåtelig, ikkates, ikkates orroje. *Oaflåteligen*, ikkat, laitatkenna, nokkematta.

Oaktadt, ikka maj, waj ko. *Oaktsam*, slintsos, skewtotebme. *Oaktsamhet*, slintsoswuot.

Oangenäm, pahas, owuokok, kåsa almats i liko. *Det var mig oangenämt*, paktjes li tatt munji.

Oansenlig, slatt, såiw, kutte i le hewok, tåssjes. *Oansedt*, ikka maj.

Oanständig, osjåttok, kutte i berri, wastes, tjuorpe. *Oanständigt*, wastet, tjuorpet.

Oart, paha nale, pahas art.

Obarmhertig, oarmokes, karres, kårrok. *Obarmhertigt*, oarmokeslaka.

Obebodd, audes, kussne i le almatji wieso.
Obesläckad, raines, tuolwatak, pådwotek, mainetes, mainetebme.
Obefogad, wikketebme, kutte i wikkit adna, naggotak, kutte i berri.
Obegripelig, puoiketek, mab almats i matte skenot, kutte almatjen miålit paijel manna, mab almats i matte tajetet.
Obehagelig, onuokas, kutte i le likotakes, mab almats onuokesta.
Obehindrad, ajetek, håptotak, luowes.
Obehändig, kågnetes, kussmes, kåtatebme.
Obekant, onåppes, ammas. *Det är mig obekant*, ib mon tasse tete.
Obekymrad, hugsotes, hugsotebme, kåsne i le mårraha.
Obemängd, tjälg, mastetek, blandek.
Obemält, fardnok, hålek, sjawotes.
Obenägen, kutte i nali sitta, tårek, naggaitowum.
Obepröfvad, kåttjeleke, kutte i le kåttjelowum
Obeqväm, osjåttes. *Obeqvämlighet*, osjåtteswuot.
Oberedd, oreid, kutte i le karwes. *Oberedt skinn*, altek nakke.
Oberäknad, kutte i le lokkon, lokkek.
Oberest, kutte i le kussnek mannem, kutte i le harjanam mannet.
Oberyktad, kutte i le faki wuolen.
Obeskedelig, owuokok, kenes, tjuorpes, wastes. *Obeskedligt*, wasteslaka.
Obeskrifvelig, fardnoteke, mab almats i matte suptsestet.
Obesmittad, pådwotek, tuolwatak, mainetes, mainetebme, raines.
Obestånd, olykko, wahda, skada.
Obeståld, takkak, kutte i le wådtjetum. *Obeståndsam*, orajanes, skewtotes.
Obeständig, målsotakes, wirrtoje, ostaikes. *Obeständighet*, målsotakeswuot.
Obetalt, maksek.
Obetäckt, låutek, kåptjek, råppo.
Obetänksam, tåreje, kutte i ajatalla mab kalka takket. *Obetänksamhet*, wadn ajatallem.
Obevekelig, swaikek, karres, kutte i miwa, kutte i njuorane, kutte i råkkåstatte.
Obevislig, kutte i le tik, kutte i matte teuwasi påtet, kutteb almats i paijas ådtjo.
Obevåpnad, warjotes, warjotak.
Obillig, orektes, otaibek, osjåttok. *Obilligt*, orekteslaka.
Oblat, skallo laipe.
Oblid, råskes, mårak, tårek, kutte i le libbes.
Oblyg, jalok, kutte i aktekest murte, kutte i bliwastalla, kutte i le arge.
Obotelig, kutte i le tiwom meren, kutte i tiwotatte. *Obotelig sjukdom*, wank, kutte i le talkom tuokotaken.
Obotfärdig, startek suddar, opuoraneje.
Obrottslig, mainetes, ruojes. *Obrottsligt*, maineteslaka. *Obrottslighet*, maineteswuot.
Obruklig, kutte i le harjetuptum. *Obrukligt ord*, ammas pako. *Obrukbar*, kutte i adnetatte, ogagn.
Obuden, kottjok, biwdek, obådd.
Obytt, juokek, kutte i le juoketum.
Obändig, swailek, otames, stinn, otårek.
Oböjlig, kutte i såjåtatte, kittjos.
Och, ja. *Han och jag*, sodn ja mon.
Ochristelig, ochristelats, kutte i le ko christegas. *Ochristligt*, ochristelaka.
Ock, aj, aj aj, kaik. *Du ock*, todn kaik, todn aj aj. *Så ock*, nau aj.
Ocker, widnek, ila stuor auke. *Ockra*, paijel meren widnekeb waldet.
Odal, arbe jård, arbe heimel.
Odjur, orotes, skadak, skada juttus.
Odryg, skåttmos, kutte i le driwkes.

Odrä-

Odrägelig, kutte i kierdetatte, kierdiesapta.
Odugelig, ſuoppates, okaudnes, tokkones, gagnetes. *Oduglighet*, gagneteswuot, ſuoppateswuot.
Odygd, waſtes tape, laito, walpe. *Odygdig*, tjuorpes, kutte waſtet tåmåta, waſtes tapek. *Odygdigt*, waſteslaka, tjuorpet, waſtet.
Odödelig, ojabmeles, jabmetkenna, kutte i jabme.
Oegennyttig, kutte i le etjes auke wainon, kutte i etjes aukeb wall åtſå.
Oenig, oſåmes, waſſjolats. *Oenighet*, rito, oſåmeswuot, waſſje. *Det är oenighet dem emellan*, åpa lakaſle.
Ofall, olykko, waſjek, wabmet.
Ofantlig, harmes, harbmat jenjok.
Ofelbar, kutte i welte, aines. *Det ſker ofelbart*, aines tatt ſjadda.
Offentlig, almoges, pikos, kaikaſats. *Offentligt*, piko.
Offer, wiåro. *Brånoffer*, puolem wiåro. *Håfoffer*, lognem wiåro, paijetem wiåro. *Slaktoffer*, njuowem wiåro. *Syndoffer*, ſuddo wiåro.
Officerare, tåro åiwe.
Offra, wiårotet, wiårob takket. *Offrad*, wiårotum.
Offjärad, tålketak, badſetaka, kutte i le anje tålkit ådtjom.
Ofog, orekto.
Oformlig, kutte i le wuokok, owuokok.
Ofred, tåro, ofred. *Ofredſam*, tåroles, kutte i matte raſen orrot. *Ofredliga tider*, tåro aimo.
Ofriſk, puotſes, ſkåbtjes, ille wejeje.
Ofruktbar, ſjaddotes, kutte i ſjaddob qwedde. *Ofruktbart land*, jabm ådnam.
Ofruktſam, manatebme, manates.
Ofrälſe, kutte i le adeles ålma.
Ofta, taiwai. *Tidt och ofta*, påddå-lokken, taiwai taiwai.
Ofullkomlig, unålles, lakkotes.
Ofvan, *ofvan til*, paijen, paijelt. *Ofvan ifrån*, paijet. *Ofvan på vattnet*, tjatſen nalne.
Ofärd, wabmet, waſjek, olykko.
Ofärdig, ſabmales, lames, unålles, kutte i le ållanum.
Ofördröjeligen, ruoi, wargi, wana kukkalaſtemen.
Oförfalſkad, kutte i le falſketum, kutte i le ſprejom.
Oförfaren, omattanje. *Oförfarenhet*, omatto.
Oförfärad, ſuorgeneke, jalo, kutte i palla.
Oförgripelig, kutte i laitetatte. *Oförgripeligen at ſäga*, jus naute le loppe hålet, jus almats nau hålet ådtjo.
Oförgångelig, tåſſjanekes, kutte i tåſſjane, kutte ikkat orro.
Oförkränkt, peiſtek.
Oförliknelig, kutten lakats i le, preutak. *Oförlikneligen*, harbmat, preutaklaka.
Oförlåtlig, kutte i matte andagas luitetowet.
Oförmodlig, edeles, tåiwok, kakſjek.
Oförmärkt, ſuollet, aitſek.
Oförmögen, ſamotes, ſamotebme, weſjes. *Oförmögenhet*, ſamoteswuot. *Vara oförmögen*, i aibmotet.
Oförnekelig, kutte i hitetatte, mab almats i neikot matte.
Oförnuftig, jerbmetes, ſjålotes.
Oförnögd, kutte i nuokaha, kutte i tuddet ſitta, nulleje.
Oförrättad, takkak.
Oförſiktig, kaiwes, kutte i le wahrok.
Oförſkyld, anſetek, mab almats i le teudnahaur.
Oförſkämd, ſkamotes, ſkamotebme. *Oförſkämdhet*, ſkamoteswuot.

Oförsonlig, lasſketeke, kutte i liktetatte, juon måre i waſe, kutte ikkat waſſjen orro. *Oförſont*, kutte i le likt ſjaddam.

Oförſtånd, wadna miåla, miålateswuot, kaiweswuot. *Oförſtåndig*, wadna miålak, jerbmetes, miålates, kaiwes. *Oförſtåndigt*, kaiweslaka.

Oförſvarlig, oſwarnes, kutte i kåbdotatte. *Oförſvarligt*, oſwarneslaka.

Oförſökt, kåttjeleke, kutte i le kåttjelowum.

Oförſörgd, waldok, kutte i le anje ſaijai påtam.

Oförtjent, teudnok, anſetek. *Oförtjent godt*, andagas puore. *Oförtjent*, *oförſkylt*, andagas, nauk.

Oförtruten, wirbmok, åljok, kiſſjok.

Oförtånkt, edeles, tåiwok.

Oförtöfvad, wuordek, ſpaites. *Oförtöfvat*, rua, ſpait, rueslaka.

Oförvanſkelig, *ſe oförgångelig*.

Oförvarandes, edeleſt, kakſjek, håkket.

Oförvitelig, mainetebme, kåſa almats i matte mabke kaigalet.

Oförvågen, ila jalo, kutte i aktekeſt murte, narbek.

Oföränderlig, kutte i preuta, kutte i åtjatowa, kutte i wirrto, målſoteke.

Oförrått, orektas, orekto.

Ogemen, preutak, kutte i le ko ſåiw.

Ogerning, paha takko, pahas pargo, aſſje, måddo. *Ogerningsman*, paha takkeje, aſſjalats.

Ogerna, i nale, i nalan, i puori.

Ogift, waldok, brudek.

Ogill, tåſſjen kaudnetum, tåſſjen takkatum, heitak. *Ogilla*, tåſſjen takket, ſkablot, tjiddet.

Ogin, tårek, råſkes, råptos. *Oginhet*, råptoswuot.

Ogjord, takkak, takkatek.

Ogrundad, kutte wuodob i adne, njallketakes, oſadnes, tåſſjes.

Ogrås, ſuoppates graſe.

Ogudaktig, Jubmel-heitenes, Jubmelattes. *Ogudaktighet*, jubmel-heiteneswuot, jubmelatteswuot.

Ogunſt, oarmo, waſſje, måre. *Ogunſtig*, mårak, oarmokes.

Ogörlig, mattetes, omatteles, kutte i matte ſjaddet. *Ogörligt*, i entſik, i ludnok.

Ohelga, oaileſtet, albetet.

Ohemul, wikketak, paldel lagen.

Ohjelpſam, kutte i wekketet waſſja, karres.

Ohulpen, wekketak.

Ohyſſad, karwetek, hårwatak, ſlintſos.

Ohyggelig, ſeldes, waſlok, wuowdnajes, råbmok.

Ohyra, ruonſk, råbme, tikkeh.

Ohålſa, wanhålſo, puotſeswuot, neures hålſo.

Ohöflig, waſtet tåmåteje, tjuorpes.

Ohöfviſk, waſtes, oſjåttes, ſkabmokes.

Ohörd, kutte i le kullom, kullak.

Ohörig, *ohörſam*, okulloges, kutte i jekate.

Oinbunden bok, tjadnek kirje.

Oinſkrånkt, kutte i le meretum, kutten auti mere i le piejetum.

Ojämn, ojalges, klabber, ſmiltje, ojebd.

Ok, ſwakka, kiſa.

Okarſk, råbmes, waſtes.

Oklandrad, laitek, man pira i le klamber.

Oklar, måiwajes, kutte ſmailen le. *Oklart våder*, palwas talke.

Okunnig, ammas, tetek, omattanje, unåppes. *Okunnighet*, ammaswuot, wadna tåbdo, wadna tetem.

Okynne, paha nale, paha ſiwwo. *Okynnig*, paha nalek.

Okyſk, ſkekes, lutes. *Okyſkhet*, ſkekeswuot.

Okånd, ammas, unåppes.

Okår, owuokok, kutte i le keres. *Det år*

mig okårt at höra, paktjes le tatt munji kullet. *Okårlig*, okeres, kutte i ane kereswuoteb. *Okårlighet*, okereswuot.

Oköp, deuras arwo. *Göra oköp*, wahroit deurotet, åfasit tfegget. *Oköpt*, åftek.

Olag, hemfe, malfke, måiwem. *Komma i olag*, hemfanowet, måiwanet, malfketet, håiret.

Olaga, orektes, lagates, laga wuoft, kutte i lagen met fjadda.

Olja, oljo, wuoj. *Lagerolja*, oljo-paja.

Olidelig, kutte i kierdetatte, kutte i le killem meren, wuowdnaj paktjes.

Olik, preutak, kutte i le akta muotok, ojebd. *Olikhet*, preutakwuot.

Oliklig, tokkones, owånes, kenes, fuoppates, owuokok.

Oljud, ftuibme, ftaime, klibma, krai. *Göra oljud*, ftaimet, klibmet.

Ollon, eika muoren muörje.

Olust, waiwe, furgo, furr. *Olustig*, kutte furgon le, hujos.

Olycka, olykko, neures wuorbe, pahas lykko. *Olycksfall*, wafjek. *Olycklig*, olykkolats, lykkotebme, wuorbetebme. *Olycklig dag*, qwora peiwe, wabda peiwe.

Olydnad, okullogeswuot. *Olydig*, okulloges, kutte i jekat.

Olåstig, loppetes, puorgotum, wadnotum. *Olåsligt*, låppetak, paldel låppen.

Olåglig, ofjåttok. *Olågenhet*, ofjåtteswuot; oafto, waiwe.

Olärd, lårotes, lårotebme, olårdek.

Olåslig, kutte i lokketatte.

Olönt, palkates, makfek, kutte i le palkabs ådtjom.

Om, jus. *Om, (præpos.)* pira, pir. *Om afton*, ekkedeft. *Om Söndagen*, aileken. *Om, fram om*, paldelen.

Omak, pargo, kråfe, omak. *Omaka*, pargob takket, waiwet, omaket.

Omaka, utan make, para-peletak.

Ombetro, jakket, jakketet, åfkeldet, wuorkai waddet.

Ombud, madtem ålma, rajem ålma.

Ombyta, målfot, målfotet. *Ombyte*, målfom. *Ombytlig*, målfotakes.

Omdöme, jerbmoftallem, duobmem.

Omedelbar, paldel reidoi, njuolga. *Omedelbarligt*, reidotaka.

Omennifklig, kutte i le almats, kutte i le ko åidnes almats. *Omenfkligt*, i almatji lakai.

Omfatta, omfamna, pira fatmet, waldet pira, pira tuobbelet, kafko fårjot, pir adnelet.

Omförmåla, taijatet, fuptfeftet.

Omgifva, kirbmeftet, piraftattet, pira mannet. *Omgifven*, pira karwetum, piraftattum.

Omgårda, gardot, gårdeb takket.

Omhugfa, warkot, ohlot, hugfet, mårrahab adnet. *Omhugfen*, warkok.

Omild, karres, oarmokes. *Fålla omildt omdöme om någon*, mubbe pira pahaft hålet.

Omiftelig, kutten paldelen almats i matte orrot, aines tarbes.

Omkoftnad, kåftek.

Omkrets, keule. *Jordens omkrets*, ådnamen jårbot.

Omkring, pira. *Gå rundt omkring*, pira jållet.

Omkull, wuolos, wuolos åiwi. *Kafta omkull*, wuolos palkeftet. *Falla omkull*, jårret, flabmet, wiåret.

Omlopp, pira mannem, pira wiåkem. *Solens omlopp*, peiwen jåttem. *På et års omlopp*, akta jake pira.

Omogen, kutte i le anje ladtam, kutte i le anje ålles fjaddoi påtam. *Omoget bår*, tjurok.

Omornad, kutte åfka le nakkar tjalmi, kutte i le puoreft wuoritam.

Omringa, måskotet, kirbmet, pira karwet.
Omrösta, målgetet, pakobs piejet, kerretet, kerrew kåteb adnet.
Omsider, wimak, sjtta, die dauk sitta.
Omskifte, målsotes, målsom. *Omskifta*, målsot, målsotet, åtjatattet.
Omskränka, pira kartjotet, pira stagget.
Omskära, pira tjuoppet. *Omskärelse*, pira tjuoppem.
Omslag, pira kåselem, paijelt kåptjes.
Omsorg, hugso, mårraha. *Hafva omsorg*, hugset, mårrahab adnet.
Omständelig, ålles, kaik wuoki kum. *Omständeligen berätta*, kaik ållast suptsestet, utseb ådnakeb hålet.
Omständighet, wuoke.
Omstörta, kåbmetet, wuolos aiwi rutestet.
Omsvep, målke, swikke. *Göra många omsvep i tal*, pira wari hålet, målkot hålesne.
Omtala, jauletet, piäggelet, muonet.
Omtanke, hugso, warkom, jerbmakwuot. *Omtänksam*, warkok. *Vara i tid omtänkt*, juo ådna haset, ådna laget tassa waras.
Omvårdnad, hugso, mårraha, hagno. *Hafva omvårdnad*, mårrahab adnet, hugset.
Omvända, jårgelet. *Omvända en syndare*, suddareb puorebu wuokai puoktet. *Omvända sig*, wiesom lakebs tiwot, puoreb miälai påtet. *Omvändelse*, wiesomen tiwom, puoranem.
Omyndig, kutte i le ålles jakit jåksam, omåga, omeuda.
Omåttelig, meretes, muddotes, kutte paijel meren le, kutte muddob i tajeta. *Omåttelig sorg*, ila stuora surgo, surgo paijel meren. *Omåttelig i mat*, rytar.
Omägnas, kåkot, wuokset sittet, pådnjot.
Omärkbar, *omärkelig*, kutte i teto, mab almats i tajeta.
Omätlig, kutte i suldetatte, måtetek, alwos wides. *Omäteligen*, måteteklaka.
Omättelig, kutte i kallanet matte, wuowdnajes ronk.
Omöjelig, mattetes, kutte i matte sjaddet.
Onaturlig, kutte naturen wuosse le.
Ond, paha, pahas, fuonos. *Ond eller vred*, mårak. *Han är ond*, måren le. *Hin onde*, pahakes, fuodno, paha innemi.
Ondska, pahaswuot, fuonoswuot, pahot.
Ondsint, pahak, mårak, paha signek, paha siwwolats.
Ondt, paha, pahast. *Det gör mig ondt*, paktjes le tatt munji. *Ondt efter*, wanes.
Onsdag, kaska wakko.
Onyttig, ogagn, suoppates, kenes, widdsel, tåssjes, oaukok, gagnetes.
Onåd, oarmo, måre. *Onådig*, oarmokes.
Onäpst, pakkateke, sjårgok.
Onödd, kutte i le naggaitowum.
Onödig, otarbes, kutte i le tarbes.
Onögd, kutta i tudde, kutte i litat, kutte i nuokahadde.
Oombytelig, kutte i målsotowa, kutte nauk orro, kutte i åtjatua.
Oomskoren, pira tjuoppeteke.
Oordentelig, kutten wijor i teto, sleuwo.
Oordning, hemse, malske. *Ligga i oordning*, sleuwahet.
Opartisk, kutte i pelostalla, kutte i kåbbabke wånote.
Opaßlig, puotsek, ille wejeje, skåbtja.
Opålitelig, kåsa almats i matte tjårget, kutte i le jakkates.
Oqvald, kutte i ritetatte, kutten pira i le rito.
Oqvädins ord, nalses pako, wastes pako.
Ord, pako. *Hålla ord*, pakoinis tjodtjot. *Föra ordet*, hål ålman orrot. *Ord från ord*, pakob pakost. *Orda-krig*, pako rito.
Orda, hålet, jauletet, taijatet.

Ordbok, pako kirje, pakoi tjalek.

Ordentlig, harjetuptum, kutte le rekt, kutte le lagetum kokte berri.

Ordhittig, wisak hålet, pako rippak, pako tjeppe. *Ordhållen*, kutte pakoinis tjodtjo, stadeles håleje, kutten pakoh åh wirrtoh.

Ordkastas, kårretet, kårretallet, tsilkeset, pakoi kilpot.

Ordning, ornig, lagates, piejetus, sato. *Hafva i ordning*, rajon adnet. *Ordningsman*, rajanes åima.

Ordspråk, pako waj, håla tjård, pako lake.

Ordvåxlas, *se ordkastas*. *Ordvåxling*, kårretem, pålko.

Oreda, hemse, malske, måiwe. *Oredig*, hemsanum, malsketum, måiwanum.

Oregerlig, otårek, startek, swaile, stinn.

Oren, oraines, tuolwajes, smorwotum. *Orent vatten*, smaile tjatse, måiwe tjatse. *Orena kläder*, tuolwa karwoh. *Orena*, orainet, tuolwatet, sålset. *Orent*, *orenligt*, orainesikt, orainesloka.

Oriktig, orekto, pettoges, falskes, påito, påsto. *Oriktigt*, påitot, orekto.

Orimlig, ossjåttes. *Orimlighet*, ossjåtteswuot.

Orka, aibmotet, wejet, makset. *Orklös*, wåjotebme, samotebme, samotowum.

Orlåf, låppe, wuolgem låppe.

Orm, kårbma.

Orna, kåstot, kuopot. *Ornad såd*, kuopom kårdne. *Orna vid*, jellajet, jeretet.

Oro, stiws, waiwe. *Oroa*, stiwseb takket, stiwset, waiwetet, pinetet.

Orolig, osåddos, kutte i sjawot matte orrot, standar.

Orre, hurre. *Orrhöna*, snutto.

Orsak, wikke, suondo, åre, waldos. *Han var orsak dertil*, sodn lei waldos tassa.

Ort, paike, taso, saije, elme.

Orubbad, håirek, kutte nauk le orromen, kutte tattna wuoken le.

Oryggelig, nannos, kutte i wirrto.

Oråd, pahas rade, illo pele rade. *Orådlig*, kusa almats i matte kaukelet.

Orädd, suorgeneke, kutte i pallet ajan. *Var orädd*, ele pallah.

Oråknad, kutte i le lokkoi påtam, lokkok, kutte i le lokkon. *Oråknelig*, kutte i lokketatte, kutten lokko i teto.

Orått, orektes, påito, påsto, sattok. *Orått våg*, påito käino. *Orått eller oråttvisa*, orekto. *Göra orått*, orektob takket. *Orått eller oriktigt*, påitot, kårrot, påstot, orekto. *Höra orått*, påitot kullet.

Oråttrådig, *oråttvis*, orektok, kutte i le rektasen melt. *Oråttvisa*, orektokwuot. *Oråttvist*, orektoklaka.

Oråttfårdig, orektesfårdog.

Orörlig, swaikek, kutte i swaskete kåssåk, akta saijen orroje. *En orörlig sten*, swasketek kedke, kedke kutte i le swaskelem meren.

Os, tsiwna. *Osa*, tsiwnitet. *Osande*, tsiwnas.

Osaltad, saltetes, osaltes.

Osams, *se oenig*.

Osann, keles, osadnes. *Såga osant*, kelestet, osadnait hålet. *Osanning*, osadna, keles.

Osed, pahas tape, suonos lake. *Osedig*, paha tapek, kenes. *Osedighet*, keneswuot.

Oskadd, skadatak, kutte i le skadab ådtjom, warres.

Oskaplig, wastes, owuokes, råbmes.

Oskattbar, deuras, kutte wuowdnajes arwon le.

Oskick, keneswuot, wastes tape. *Oskicklig*, okaudnes, snoppates, tokkones, tjuorpes, kutte i le almatjawuot, kenes, wastet wiesoje.

Oskiljakteligen, ratkek, kitto-katto.

Oſkrymtad, wana härwaſtallemen, njuolga, ſadnes.
Oſkyld, weres, kutte i le pårolats.
Oſkyldig, mainetes, mainetebme, ruojes, ſkalas, wikketebme, kutte i le waldos. *Oſkuld*, maineteswuot. *Oſkyldigt*, maineteslaka.
Oſkålig, orektes, otaibek. *Oſkåligt djur*, jerbmetes juttus, ſiälotes klittur. *Oſkåligt*, orektoklaka. *Oſkåligt dyr*, paijel muddon deuras.
Oſkåra, albetet, oaileſtet.
Oſläckt, jakſetek, kutte i le jaddetum.
Oſlåt, råper, kutte i le jalgok. *Oſlåt mark*, ſmiltje ádnam.
Oſmak, onales ſmak, pahas ſmak, tſibdſa ſmak. *Oſmaklig*, tſibdſes, tſibdſok, kutte i le njalgok. *Det har fått oſmak af kårilet*, painam le kareſt.
Oſnygg, ſlintſos, nueſke, ſmorwok.
Oſpard, ſparek, walljes. *Oſpart*, walljaſt, wana tſutſemen.
Oſs, mijab, miji. *Detta hörer oſs til*, mijan le tat.
Oſt, wuoſta. *Färſk oſt*, tjuko. *Oſtkar*, teiwo.
Oſtadig, målſotakes, njallketakes, palkotakes, kiwtjel, oſtaikes. *Oſtadighet*, målſotakeswuot. *Oſtadigt*, oſtaikeslaka.
Oſtraffad, pakkateke. *Oſtraffſlig*, mainetes, ruojes, mainetebme.
Oſtridig, kutten pir i le aktek rito, ſadnes.
Oſtyrig, otårek, ſwaile, ſtinn, ſpake. *Vara oſtyrig*, kintſoret, ſtandet.
Oſtåda, malſket, hemſet. *Oſtådad*, malſketum, kutte i le karwetum.
Oſund, ſkåbtjes, ſuopos, kutte i le warres.
Oſvikelig, wittes, jaſkes, maſſan almats i pettatalla. *Oſvikligt*, tjårget, nannoslaka.
Oſynlig, wuoidnotes. *Oſynligt*, wuoidnoteslaka.
Oſyrad, ſurotek, kutte i le ſurotum.
Oſägelig, ſardnotek, jåttetek, kutte i håletatte.
Oſäker, owiſſes, owittes, njallketakes, wahdalats.
Oſämja, rito, oſämeswuot.
Otackſam, okitoges, okitoles. *Otack*, wadna kito, okito. *Otackſamhet*, okitoleswuot.
Otalig, lokkok, kutte i lokketatte.
Otam, *otamd*, ſwaile, tamek, otames; kåddaſtalleje.
Oterig, tuolwajes, oraines, ſmorwok.
Otidig, oaikaſats, orektes påddåſats, oſjåttes, otaibek. *Otidighet*, oſjåtteswuot. *Otidigt*, *i otid*, oaike pådden, oaiken.
Otjenlig, oſjåttes. *Otjenligt*, oſjåtteslaka.
Otilbörlig, otaibek, kutte i berri. *Otilbörligt*, kokte i berri, otaibeklaka.
Otilräckelig, utſebet peleſt, wanes, kutte i jåkſe, kutte i ålle.
Otro, ojakko, wadna jakko. *Otrogen*, ojakkokes, ojakkoles, maſan i le jakkat. *Otrogit*, ojakkoleslaka. *Otrohet*, ojakkoleswuot. *Otrolig*, mab almats i matte jakket, tåiwok.
Otrångd, otarbes, naggotak. *I otrångt mål*, ko i le tarbo.
Otröſtelig, kutte i jaſketatte, kutte i le jaſketem meren.
Otta, aret, iddietes pådd, aret autel qwokſom.
Otukt, ſkekeswuot, luteswuot. *Otuktig*, ſkekes, lutes.
Otvagen, paſſak, paſſateke.
Otvifvelaktig, wittes, tjårg ſadnes, kutten pir i le juoremeſt. *Otvifvelaktigt*, wana juoremen, wana qwektaſtallemen.
Otvungen, ets muoitoles, naggotak.
Otydelig, ſjeudnjes, kutte i le tjålgok; kutte i le qworkok.
Otålig, luojotakes, okierdies, kutte i mab-

ke kierda. *Otålighet*, luojotakeswuot, okierdieswuot.

Otåck, råbmes, waſtok. *Otåckt*, waſtet.

Otåt, kutte i le lauk, kingſjes, jålok.

Otörſtig, kutte i le kåikemen.

Oundgångelig, *oundvikelig*, kutte i karwetatte, juob almats i matte karwet, maſte almats i matte piåſet, aptſa tarbes.

Ouphörlig, laitateke, kutte i kåſſek orroje, ikkates. *Ouphörligen*, ikkat, laitatkenna.

Outranſakelig, åtſåteke, åtſetkenna.

Outſläckelig, jakſeteke, kutte i jaddetatte.

Outſågelig, ſardnoteke, jåtteteke.

Outtröttelig, ſaure, killos, kutte i kiåuda.

Outödlig, kutte i nokket matte, kutte i låptaitowa, båtnetes.

Ovana, pahas harjanem. *Ovanlig*, kutte i le harjetuptum. *Ovan*, harjaneke, kutte i le wuokitam.

Ovarſam, ila jalok, owahrok. *Ovarſamhet*, owahrokeswuot.

Ovaraktig, kutte i kukkeb piſſu, kutte rouwo waſa.

Ovederſågelig, kutten wuoſte i håla ſjåtta, kutteb almats i matte witſet, kutte i tjiddetatte. *Ovederſågeligen*, tjiddemen paldelen.

Ovetande, tetek, omerkos, tajetek.

Ovett, *ovetenhet*, wadna tetem, jerbmeteswuot. *Ovettig*, tjuorpes, kenes, owittig. *Gifva ovettigt ſvar*, tjuorpet waſtetet.

Ovig, kågnetes, kuſſmok, kutte i le ſnappok. *Ovighet*, kuſſmeswuot.

Ovilje, waſſje, nirbme, udnoteswuot, nadom, pahaſtallem. *Ovillig*, nadotakes, kutte i le kiſſjok, kutte i le miålak, tårek. *Ovilligt*, naggoin, naggoſt.

Oviß, kutte i teto, owittes, owiſſes, juoreje. *Vara oviß*, juoret, qwekten juoren orrot. *Ovißhet*, juorem, qwekte juore, owiſſeswuot.

Ovitterlig, tjåkos, mab almats i tete, ſuolle, tetek.

Ovåder, paha talke, alme, qwoldo.

Ovågad våg om vintern, måſkos rathe, jårba rathe, rathe kutte i le puojos.

Ovåldug, kutte i peloſtalla. *Ovåldigt*, wana peloſtallemen.

Ovån, owånek, waſſjolats, waſſjoteje. *Ovånſkap*, waſſje, owånekeswuot.

Ovåſende, ſtaime, ſtuibme, ſtiws.

Oxe, wuokſa, wuokſes.

Oxeltänder, madda paneh.

Oåtſpord, katjatek, kattjak, jåſkotek.

Oändelig, ikkates, ikkat orroje, nokketeke, kutte i nokka. *Oändligt*, ikkat, nokkem apta.

Oäfven, okaudnes, ogagn, tokkones, ſattok.

Oäkta, orektes, kutte i le tjålg. *Oäkta barn*, luowes mana, ſjaljo mana, juolke pardne.

Oärlig, årotebme, årotes, kutte i le årlog.

Oöfvervinnerlig, widnetek, åiſok, kutte i widnetalla. *Oöfvervunnen*, kutte i le widnetallam.

P.

Pack, liwd, ſåle, kenes ſuolke.

Packa, tjagge, nåde. *Packa ihop*, akti pårdet, tjaggai tjadnet. *Packa in*, ſiſa tſågget. *Fullpacka*, teuwas tſågget, ſtappet, nårret. *Packa ſig bort*, erit kaitet, kåinobs pateret.

Padda, tſuobbo.

Pall, juolke tutek, bånkets.

Palt, marfe, kuorw.

Panela, fjållotet. *Panelad*, fjållotowum.

Panna, kallo. *Stekpanna*, pann. *Pankaka*, pann kako.

Pant, pant. *Stå i pant*, panten orrot.

Panta, pantet, panteb tåpot. *Pantsätta*, panten piejet.

Pantsar, mihlga warjo routest.

Papper, pappar.

Par, par. *Et par handskar*, kista par. *Para*, aktetet, qwektit akti piejet. *Para sig*, kradneb allases åtset, rakket. *Para ihop*, paretjit akti puoktet.

Park, *skogspark*, wuome, wuomats.

Parti, part, muttem part, sturje, stuibme, kårwo. *Partisk*, pelostalleje, wånoteje. *Vara partisk*, wånotet mubbeb peleb, pelostallet.

Paß, *resepaß*, pals, mannem kirje. *Paß*, *öfverfart*, rastetem, suoppetak, kåinotak. *Afskära passet*, kåinob puodot, mannemest tsagget. *Komma vål til paß*, puorest sjåttet, gagnen sjaddet. *Vid paß*, muddo, mere, arwo. *Vid paß tijo pund*, lokke pudden muddo, maslak lokke puddeh.

Passa, sjåttet, sjåttetet, sjåttetallet. *Skon passar*, kabmak le muddak. *Passa på*, wuordet, aksatallet. *Pass på*, ele mab, tipte orrot. *Passa up*, teudnot, swainestet. *Förpassa*, passeb tjalet.

Passera, mannet, waset, tjadatet. *Passera förbi*, paldel waset. *Passera för*, adnetowet, lokkot. *Han passerar för en god karl*, puorak ålman sodn adnetowa. *Passera eller hända*, såitet, sjaddet.

Patient, skåbtja, puotses.

Patriot, riken mårråteje, kutte riken ja landen puore pira mårrahab adna.

Patron, mårråteje, kåte bånda, bånda.

Patrull, ija kåtseje, ija wakt.

Patt, nidtje. *Patta*, nidtjit niammet.

Peka, tjatjestet, suormin wuosetet. *Peksticka*, tjatjes muor. *Pekfinger*, tjatjok.

Pelare, ådnåres, tsagge, pål.

Pelegrim, ammas manneje, kukkes farolats.

Pels, muodda.

Penna, pånn, tjalem reido. *Pennknif*, pånna nipe.

Penning, pednik. *Rik på penningar*, pednik stårk. *Utan pengar*, pednikatta.

Pensel, måhlem pånn.

Peppar, pippar.

Pergament, welkes skåde, tjalemes skåde.

Persa, njukoken takket, slaijoken puoktet.

Person, adwerdo, person.

Pes, puotja, sappar, åkse.

Pest, pestilents.

Peta, tjuoggot, rågget. *Peta tånderna*, panit solot.

Picka, tjuoggot. *Hjertat pickar*, waimo tsirko, waimo swarra.

Pickhågad, harbmat sjuwes, wainok.

Piga, tårdno, tjånta.

Pigg, njuol. *Piggig*, pasteles, autjok.

Pik, saite, saitats. *Pika*, pakoi narret.

Pil, sådde, njuol. *Han for som en pil*, wuolgi ko njuol.

Pilt, pardnekuts, påitja, patja.

Pina, pinetet, waiwetet, wuorrastattet. *Pina*, pino, waiwe. *Pinlig*, wuorrades, pinetakes. *Pinligt*, pinoin, waiwin.

Pingst, pingels passe.

Pink, kådtja. *Pinka*, kådtjet, tsisset.

Pinne, tjitta, tjåtte, naule. *Pinna fast*, tjittet, nauletet.

Pipa, pippo. *Piphufvud*, pippo pesse. *Pipa*, pippoit tjuojetet. *Vädret piper*, prigga låsa. *Pipare*, pippo tjuojeteje.

Piska, swisko, swittja. *Piska*, pisket, swintet, swaskot, piswotet.

Pißblåsa, kådtja-rakka.

Pistol, birsots.

Pitser, signet.

Pladdra, tippertet, sladdertet, priddet.

Plagg, karwo, piktes. *Gammalt plagg*, adnom karwo.

Plakat, Konoges kirje. *Bönedags-plakat*, Bóno peiwi kirje.

Plan, jalget, jalg ådnam.

Planka, assajes fjällo, klåwan.

Planta, grase, sjaddo, plant. *Plantera*, sjaddemi puoktet, sjaddet grasatjit piejet.

Plaska vatten, tjatseb trisetet. *Plaska i vattnet*, tjatsen slåtjet, slaptjet tjatsesne.

Plats, saije, taso. *Med plats*, walla die.

Platt, jalg, jalgok, tuolp, aptsa.

Plickt, wålkogeswuot, widno, laigogeswuot. *Plickt eller straff*, pakkatus, sakko. *Plickta med penningar*, sakkob kefet. *Plicktig*, laigoges, wålkoges.

Pligg, tjåtte, tjitta, naule. *Pligga*, naulet.

Plira, sluinot kåttjet.

Plit, swerde. *Plitas*, siktet, tårot swerdin.

Plocka, tjågget, pakket. *Plocka ihop*, akti tjågget. *Plocka en fogel*, låddeb pakket. *Smått plock*, påddos kaudneh. *Plockvis*, påddoi.

Plog, åkeren salem reido.

Plottra, tuolwetet, tjuorpet tjalet. *Plottra bort*, skidartet, tuhlet, sålletet. *Plottra bort tiden*, aikeb tåssjo låptet.

Plugg, tjitta, naule, tappa. *Plugga*, naulet.

Plump, *en plump*, treble, teble, tuolwa saije. *Plump*, tjuorpe, slintsos, kutte i le sneuwok. *Plumpa*, tuolwatet, trebleb takket.

Plundra, katotet, rewet, tåpot, straukot.

Plåga, pinetet, waiwetet, muodet, wuorrastattet. *Plåga*, waiwe, pino, muode.

Plåna ut, waskot, katotet tjalekeb.

Plåster, plåster, sarje talkes. *Plåstra*, plåsterin talkot, plåstertet.

Plåt, assetes ruoute, tuolpa ruoute jålla kuoppar. *En plåt i penningar*, skatte dal. *Ljusplåt*, kintel juolke.

Plåga, *vara van*, harjanet, plagot, brukot. *Plåga eller traktera*, plåget, jukatet. *Plågsed*, tid, sake.

Plöja, åkereb salet, salet, luoddet, mådset. *Plögd åker*, mådsotum åker.

Plötslig, håkkes, tåiwok, edeles, sakkes. *Plötsligt*, håkket, sakket.

Pocka, riktet, pahai tjada rauket, nagget, tjabret, tjodtjotet.

Podager, juolki wank.

Poike, påitja, patja, pardnekuts.

Pol, tjuold. *Polstjerna*, nuorta naste, tjuold.

Polera, wåjatet, wåjoken takket.

Porla som rinnande vatten, porsset, snjåret.

Port, uksa, uks, port.

Porträt, kåwe, måhletum almatja kåwe.

Post, påst. *Post-karl*, kirje tålwoje. *Dörrpost*, pissjem, uksa muor. *Stå på sin post*, waktenes orrot, wahrok orrot, kattetallet. *Betala i små poster*, påddoi maksset. *Postera*, kattarit piejet. *Postera sig*, saijeb allases waldet.

Pota, *se peta*.

Potta, litte, krus, laire litte.

Pracka, tåssjestet, kenes pargob takket. *Prackare*, tokkones almats, kenes.

Prakt, hårw, hewokwuot, hårwokwuot.

Prassla, swarret, slåtjet.

Prata, priddet, sladdertet, tippertet. *Prat*, priddem, tippertem. *Pratsam*, hålajes.

Predika, predikot, Jubmelen pakob sardnot. *Prediko-ämbete*, herra kall, predikom ammat.

Prelat, åiwes herra, åiwes pråsta.

Prevet, paika kåte.

Prick, tjuoggatak, tsekke. *Veta alt til pricka*, utseb ådnakeb tetet, kaikeb tjada tetet. *Pricka*, tjuoggot.

Prins, Prins, Konoges pardne. *Prinsessa*, Prinsessa.

Pris, maino, rampo, hewetes. *Pris eller vinſt*, ådtjolwas, widnek. *Pris ell. vårde*, arwo. *För godt pris*, utſes arwoſt, albet. *Sätta pris*, arwob piejet.

Priſa, mainot, hewetet, rampet, paijetet. *Prisvårdig*, mainos, mainoles.

Probera, kåttjelet, pråwet, freiſtot. *Proberſten*, pråwem kedke.

Proceſs, rito lagen auten, tiggem, wittjo rektaſen auten. *Proceſſa*, tigget, lagab katjatet, lagen auten kitſet.

Prof, pråw, menſter. *Profva*, kåttjelet, freiſtot.

Profit, auke, widnek, profett. *Profitera*, aukeb ådtjot, aukeb adnet.

Profoſs, profoſs, ſtraff ålma, ſtraffar.

Prophet, profeta. *Prophetera*, auten ſardnot.

Proppa, tſågget, teutet, ſtappet. *Propp*, tappa.

Probſt, proſt.

Protocoll, wuorka dobmo kirje, kirje kåſſå Lagamanne duobmoites tjala.

Proviant, piåbmo, piåbmo tuks, neſte.

Prunka, tjåulaſtallet, mihaſtallet, raggoſtallet.

Pruſta, kaſnet. *Pruſtning*, kaſna.

Pruta, teblot, tålmot, wahroit kattjetet, arwob utſetet wigget. *Med ſtort prut*, ådna tſallemin.

Pryda, hårwetet, tjabbotet. *Det pryder en menniſka*, tjabbe le tatt almatji. *Prydd*, hårwotum. *Prydnad*, hårw. *Prydelig*, hewok, tjabbe.

Prygel, ſåbbe, klakka. *Prygla*, ſåbbin låſkotet, qwosgnetet, håſet.

Pryl, pobme, pårretes.

Pråla, wuolotallet, hewaſtallet, tjåulaſtallet.

Pråm, ſtuora wadnas, pråm, pluotta.

Prång, hårw, tjåule.

Prångla, åſaſi mannet, åſeſtet pira landen.

Pråktig, hewok, hewes, hårwok, kåkſos tjabbe. *Pråktigt*, hewaſikt, hårwoklaka.

Prågla, ſtåmpeleb piejet.

Pråſs, tåptjes, tåptjes kare, tåptjeſtem reido. *Pråſſa*, tåptjeſtet, tåptjot.

Pråſt, herra, pråſta, pappa.

Pröfva, kåttjelet, åtſåtet, freiſtot. *Pröfvad*, åtſåtum, kåttjelowum.

Pſalm, wuöle, laulotes, pſalm.

Puff, nortetem, nolſatem.

Pulpet, juolkak kiſto.

Puls, waimo åra, waim-åran ſwattjem.

Pump, tjatſe kåiwom reido ſkippeſt.

Pund, pudd.

Pung, purs, pung, pednik wuoſs. *Pungar*, qwolah, wuolle waimoh.

Punkt, tjuoggat, tjuoggatak. *Det var en ſvår punkt*, waddok åme li tatt. *På punkten*, tallak, talla talla.

Pur, tjålg. *Purt guld*, tjålga gålle.

Purra, puſet, pettet, falſket.

Puſs, *vattn-puſs*, laddo, kiåwak. *Puſs*, *ſpratt*, pus, ſkuorpo. *Göra en et puſs*, ſkuorpob mubbai takket, puſet.

Pufferlig, fuorkes, ſuottes, kåkſos.

Puſt, *våderpuſt*, puſſonjes. *Puſt*, *blåsbålg*, poſotak. *Puſta*, *flåſa*, ſadhet, addanet, tſakket. *Puſta*, *ſucka*, ſjuoketet, ſjuokeſjet. *Puſta*, *blåſa*, puſſet.

Putſa, hårwetet, wåjatet, hewoken takket.

Pyndare, biſſmar.

Pyſsling, utſes almats, tjaur, fiſſek.

På, nala, naln. *På miſstankar*, kaddateſi tſagge. *På din befallning*, to kottjomen mete. *På nytt*, åddåſiſt.

Påbud, piejetus, kottjom, trawotes.

Påbörda, wereb wuojet, nakkelet, kaddet.

Pådrifva, wuojetet, nagget, raſſotet.

Påfinna, kaudnetet, ſkårgelet, teitet. *Påfund*, kaudnem, rundaſtallem.

Påfve, påw. *Påfviſk låra*, påwa jakko.

Påföl-

Påfölja, tjuowot, mangenak tjuowot. Påfölgd, mi tjuowo, tjuowotes.
Pågå, nagget, tjabret.
Påk, fâbbe, ftaura, flubbo, klakka.
Påkalla, tjuorwotet, tjuorwot. Påkalla om hjelp, wekkeb maddet.
Påklåda, karwotet, karwoit tfaket. Påklåda fig, karwoit tjagnet.
Påkomma, fâitet, fjaddet.
Påkörare, wuojeteje, naggeje.
Påla, tjuoldit naulet, tjuoldit tfegget. Påle, tjuold. Slå ned fina pålar, wiefob takket.
Pålaga, piejetus, kottjom, lag, fâto, trawotes. Pålägga, nala piejet, kottjot, trawet. Pålagd, piejetum, kottjotum.
Påminna, muitajattet, fkârgelet. Påminna fig, muitajet, fkueitet, fuomatfet, fjuggelet, kakfjet, taramattet. Påmint, mujtajattum.
Påfe, wuoffats, fkorpots, fkârr.
Påfeende, kåttjeftem, wiletem.
Påfk, piâffats, piâffije.
Påftå, tjodtjotet, rauket, riktet, tjabret, wuojetet, âiket. Påftå eller vara, pintet, tjuodtjot, orrot. Så länge vintern påftår, man kukke talwe orro.
Påta, rågget, kruokket, folot.
Påtaga fig, kiffjelet, nalas waldet, killelet.
Påtala, håleb takket, qweddet, hålen adnet, laitet.
Påtruga, påtvinga, nagget.
Påtänka, uffjotet, ajatallet.
Pårla, pârl, fkaltjo filb. Pårlemo, fkaltjo.
Pöl, tjatfe laddo, pluewe, kiâwak.
Pölfa, tfapem piârgo, keppai tfapetes.
Pöfa, pafet, påttenet, fkolfot, fwâllot.

Q.

Qvabbel, piâbmo leid.
Qvackla, tokkones laka takket. Qvackfalfvare, tjuorpes talkoteje, mattotes pâfker.
Qvaf, taga qvaf, puoktjet.
Qval, pino, waiwe, muode.
Qvar, aimon, patfeje. Blifva qvar, patfet. Hålla qvar, adnelet. Qvarlemna, tappet, qwodet. Qvarlefvor, patfew. Qvarlåtenfkap, patfem tawer, patfew.
Qvarn, qwardn, mill. Qvarnhus, milla kâte.
Qvarftad, fätta i qvarftad, wuorkai piejet, waldemeft puorgot. Stå i qvarftad, wuorkan orrot, wittes wuorkai piejetowet.
Qvarter, hårberge, qwoffe kâte, orrot, orrot faije, fita, taiwa ftadeft. Vinterqvarter, talwe orrot. Qvarter eller 6 tums längd, kârtel, kârt. Et qvarter eller $\frac{1}{8}$ kanna, peil. Qvartera in, kâtai tjaketet.
Qvaft, qwaft.
Qved, tjâiwe. Qvedug, tjâiwajes.
Qvick, arwok, kâmp. Qvick, fnar at låra, fnuortak, fkenolats. Qvickhet, arwokwuot, fnuortakwuot. Qvickna, jelafket, âdtjotet.
Qvicke, qwepperen kâra takte.
Qvickfilfver, luffkos filb.
Qvida, kuitet, luojot, fuoiket, luoimet. Qvidande, luojom, luojm.
Qviga, qwoigo, rânots.
Qvilla, fom fögel-ungar, tfiwkefet.
Qvinna, qwujn. Qvinlig, qwujnalats, qwujnalakats. Qvinfk, kutte le qwujni mangen. Qvinnors lyftnad, wuofwem.
Qvintin, neljetes luodeft.
Qvifsla, tjafmak, tjafme, kâppalem.
Qvift, âkfe. Qvifta, âlot, âkfit fuoddet erit. Qviftig, âkfek, âkfajes.
Qvitt, blifva qvitt, piâfet, luowes piâfet. Göra qvitt ifrån fkulden, welkeft tjâutet.
Qvitta, makfet, welkeb makfet. Qvittera,

tera, makſob kirjai tjalet, welkeſt tjalekin luitet. *Qvittens*, makſo kirje.

Qvittra, ſjållet, witſertet, tſiwkeſet.

Qvåda, laulot, laulotet. *Qvåde*, laulotes, wuóle.

Qvåfva, hauketet, puwet. *Qvafd*, hapketum.

Qvålja, waiwetet, pinetet, muodaſtattet, wuorraſtattet. *Qvålja ſig*, etjebs waiwetet.

Qvåll, ekked. *Qvålls-arbete*, ekkedes pargo. *Blifva qvåll*, ekkeduet, ekkedutjet.

Qvåſa, latkotet, tſuouket.

R.

Racka, kauſjo, tikſje, pittjo. *Racka, rånna*, qwotſet, wiåketet. *Rackare*, ſtåntji raineteje.

Rackla, harrkſet, qwerſet. *Racklande*, qwerſates.

Rad, tjalaſtak, rad, kargates. *I rad*, kargot, metakaros. *Gå i en rad*, kargeſet, metakaros mannet. *Stålla i rad*, kargelet.

Ragg, njawe, neures ullo.

Ragla, ſtimpeldet, jårret wigget, njallkeſtet.

Rak, njuolgok, tſeggot.

Raka, rakotet, peſketet. *Rakknif*, rakom nipe.

Ralla, ſqwoldertet, ſlimbertet. *Raller*, ſqwolder.

Ram, kads, qwepper. *Ram, tilfålle*, tarbme, tilje. *Når han ſåg ſit ram*, ko ſjåttoken kaudneti. *Ram el. liſt*, radde. *Rama*, ſårjot, tuobbelet, pikſet.

Ramla, maret, tudnin wiåret, wiåkaret. *Ramla el. bullra*, klibmet, plåwet, ſtaimet, råtjet, jutſet. *Rammel*, klibma, ſtaime. *Dår hőrs altid rammel*, inta tåbben ſtaime tjuodtjo.

Ramſa, kukkes kargates, kargo.

Rand, radde. *Dags-rand*, qwokſo. *Randig*, mete kirjak.

Ranſaka, åtſåtet, ranſakot. *Ranſakning*, åtſålwas, åtſåtem.

Rapa, kraugeſet, kraugeſattet, kramkeſet.

Rappa, kramſot, ſårjot, tåpot, pikſet. *Bortrappa*, erit ſtraukot. *Rappa med kalk*, kalkin paijelt ſikkot.

Rar, widnek, preutak, kutte i kallen ſaijen kaudno, wanes.

Raſa, taiſot, piådet, kaiweſtet, ſtandet. *Raſa eller ſtimma*, ſtåket, tjaffetet. *Raſa ner*, riddon njeiketet, wuolos kattjet. *Raſig*, ſtåkanje.

Raſeri, kaiweswuot, piådem, piådakwuot.

Raſk, kåmp, kiåura, fraſko, ruok.

Raſpa, waſkot, filotet, ſkuopet.

Raſt, låggeſtem, wuoigneſtem, orrot. *Raſta*, låggeſtet, wuoigneſtet, orrotaſtet. *Raſte-dag*, orrot peiwe.

Rata, laitet, heitet, ogagnen takket.

Reda, qworkotet, kreinet, tjålgeſtet. *Reda til*, reidet, karwet, laget. *Få reda på*, kreinas ådtjot, tuol ådtjot.

Reda penningar, tjålga pednik.

Redd, wuodn, ſåwa måkke.

Redebogen, ſjuwes, kiſſjok, metok, mjålak, karwes.

Redig, tjålgok, qworkok, kreinok. *Redighet*, kreinokwuot, qworkokwuot. *Redigt*, qworket, qworkoklaka.

Redlig, ſtadeles, riktek. *Redlighet*, riktekwuot, ſtadeleswuot.

Redo, reid, karwes. *Redo, gőra redo och råkenſkap*, lokkob ja kreinikeb takket.

Redan, jo, juo, juokekats.

Redſkap, reido, tirrew, kaudne. *Fiſkeredſkap*, neuwo.

Ref, *bukref*, tjåiwe kaikotak, kaikot, qwerte. *Ref, ſnőre*, reſſme, ſjuoppenja, badde. *Met-ref*, åggom badde.

Refben, ertek takte, ertetakte.

Refjårn, ſkuopem ruoute, kaikot ruoute.

Ref-orm, ruobbe.

Ref-

Refva, kaikanem, rakem, luoddenem. *Bergs-refva*, pakte ſal, lapa. *Refva el. måta*, landeb måteb, kukkoteb ja widoteb åtſåtet. *Refva ſegel*, pårjeſeb utſetet.

Regel, ſtaggek, ukſa ſtaggek.

Regemente, regement. *Regemente*, *regering*, tårjotem, regjerom, regement, Konoges makt. *Regera*, regjerot, ſtiwret, tårjotet, Konog rikeb tjodtjotet.

Regiſter, lokko, regiſter.

Regla, rektotes, åiwåtes, åppetus.

Regn, raſjo, abre, alme. *Regna*, raſjotet. *Regna ſmått*, tåinget. *Regnaktig*, raſjos, almes. *Regnbåge*, atja juoks. *Regnil*, *regnſkur*, åkte, alme måke. *Regndroppa*, raſjo tjalme.

Rem, kartſa, labtje.

Remna, luoddenet, raket, peiget.

Ren, raines, tjålg. *Ren ſanning*, njuolga ſadna. *Rent uttal*, tjålgokwuot hålesne. *Ren*, *rendjur*, påtſoi, påtſo, krewe. *Ren*, *åker-ren*, åker-radde.

Rena, rainet, raineſen takket. *Rening*, rainem. *Månads-rening*, luke karwoh, ukſa pele karwoh, leibe karwoh.

Renhet, raineswuot. *Renlig*, raines. *Renlighet*, raineswuot. *Renligt*, raineſikt, raineslaka.

Renſa, rainet. *Renſa fiſk*, qwelit karwetet.

Renſel, wuoſs, piåbmo wuoſs.

Rent, tjålg, tjålgeſikt. *Rent af*, njuolg.

Rep, kaino, reſſine, ſjuoppenja.

Repa ſig, ådtjotet, wåjajet, jellajet, wieſojet.

Reſa, mannos, laido, kåino. *Sjö-reſa*, wadnas laido, jaure kåino. *Res-kamerat*, mannem kradna. *Dagsreſa*, peiwas. *Flera reſor*, mådde pali, mådden aiken. *Reſekoſt*, neſte. *Reſa*, *at reſa*, mannet, reiſet, matkoſtallet. *Reſande*, manneje almats, farolats. *Reſa*, *upreſa*, tſegget. *Reſa ſig*, tjuodtjelet, tjuodtjelaſtet. *Reſa bort*, wuolget kåinobs, mannet wuolget.

Reſe, jåttenes, ſtalo, ſtuorak.

Reſen, addates, addatebme, tjokkotes, liwak.

Reſlig, all, allok, kukkes. *En reſlig man*, all ålma.

Reſt, patſew. *Reſt-långd*, welke kirje. *Reſtera*, patſet.

Reta, åutjet, padtjet, naſtetet, måratattet, mårai puoktet. *Reta*, *kittla*, tjakardet, tjokkoldet. *Retelſe*, åutjem, padtjem.

Ria, ſuowes kåte, bart, kåiketem kåte.

Ricka, råkket, wandertet, kålket.

Rickta, mudtet, ſiktet, ſtildet, adnelet.

Rida, ridet. *Riddare*, riddar. *Ridderſkap*, adeles ålmah.

Rifva, kaikot, kaikotet. *Rifva*, *ſkafva*, ruopet, ſkuopet. *Rifva nåfver*, peſſeb lågget. *Rifvas ſönder*, kaikanet. *Rifvande*, *hurtig til arbete*, kaikonje, pargales, ſparrto, ſtiåma, kåmp, fraſko.

Rik, riko, bånda, radalats, adnejes. *Blifva rik*, båndot. *Rikedom*, rik, båndawuot. *Skryta öfver rikedom*, båndaſtallet, rikaſtallet.

Rike, Konogrik, rike. *Riksdag*, Herrdag. *Riksdaler*, dal, jårba dal. *Riksråd*, Konogaſen rade pele Herr, ſtålp.

Rikelig, walljes, ållo. *Rikeligen*, walljaſt.

Rikta, *göra rik*, båndotet, rikotet, rikon takket.

Riktig, riktek, rektok. *Riktighet*, riktekwuot. *Riktigt*, riktet, råkto.

Rim, wuöle, laulotes. *Rimfroſt*, ſjuttje, perat. *Rima*, wuölit takket. *Rima ſig*, ſjåttet. *Rimlig*, ſjåttok, wuokok.

Rimſa, ſlibbro, ſlimpo.

Ring, ſuormes, rigges. *Ring*, *omkrets*, keule.

Ringa, ſlatt, tåſſjes, ſåiw, utſes, neures.

En ringa ting, tåssjes åme. R*inghet*, utseswuot, tåssjeswuot.

R*inga*, ringet, biållob tjuojetet, biållob wuottot.

R*inna*, kålket. *Låta rinna*, kålketet, kålkedattet. P*ip-rinna*, snjåret.

R*is*, risse, switja. R*isa*, rissin swaskot.

R*ispa*, kaiketet, kaikot, luotkelet.

R*issel*, sald. R*ißla*, saldet.

R*ista*, firket, firketet, sjaudnjot. R*ista med knif eller dylikt*, tjalet, tjalatjet.

R*ita*, tjalet, måhlet, kirjetet, satset.

R*o*, wuoigneslem, låggeslem, najo, orrom nuope, såddoswuot, juolo. R*o*, *rolighet*, kudne, suorke, suotteswuot. *Han gjorde det för ro skull*, takkai tabb suorke diet, (kudne diet). *Få ro*, orrom nuopeb ådtjot, slusketet.

R*o*, *(coxa)*, swirrel.

R*o*, *(remigare)*, sokket, sutet. R*odare*, suteje.

R*oa*, wuolotet, kudneb takket, ajetet. R*oa sig*, suottastallet, ajetallet, kalletet.

R*ock*, kapte, kopto. *Spinnrock*, pådnem råkk.

R*oder*, stur, stiwr.

R*odna*, ruopsotet, rawet. R*odnad*, ruopsotem, rawem. R*odnad på himmelen*, påldetem.

R*of*, juoko, ådtjolwas. R*ofdjur*, orotes, wuorojijes.

R*offa*, tåpot, piksetr, rewet.

R*ofva*, nåpo, naura. R*of-frö*, nåpo sajo.

R*olig*, kudnes, murredes, wuolos, suottes, fuorkes. R*olig*, *stilla*, såddos, sjawotes. R*olighet*, såddoswuot, murredeswuot.

R*omm*, *fisk-romm*, medden.

R*op*, kilj, kiljom, tjuorwom, kajanes.

R*opa*, kiljot, tjuorwot, kiljatet.

R*os*, *bandros*, tuoppa, tåppa. R*os*, *blomma*, grase kårrek, kejåk. R*os*, *beröm*, maino, rampo.

R*osa*, mainot, rampet, roset.

R*oßla*, *(screare)*, harrkset.

R*ost*, ruost. R*ostas*, *blifva rostig*, ruostot.

R*osta*, påldet, påldatallet, passet.

R*ot*, ruottes. R*ota sig*, ruottesit ådtjot. *Med roten uprycka*, ruotteslet, ruottesin akten paijas rågget.

R*ubba*, håiretet, åtjatattet.

R*uga*, ruobbe.

R*uggig*, qwolgek, nawajes.

R*ulla*, jållertet, jållaret, jårret, skerroslet. R*ulla ihop*, kåbretet akti, akti kåselet. R*ulle*, skerro, snaldo. *Tobaks-rulle*, tobak-rull, bult, bok, ponker.

R*um*, saije. *Gifva rum*, tjaket, sjuwet. R*umrik*, saijajes, wides.

R*umpa*, seipe, patt, petsek.

R*und*, jårba, jårbes. R*und*, *frikostig*, arwok, rathak, waddanje. R*undeligen*, walljet, walljast.

R*unka*, swilkeslet, neikeset, walbot, neikelet, juorbot.

R*us*, wuolawuot. *Dricka sig et rus*, wuolekesi jukket, wuolatuet. R*usig*, karewes, wuolatowuun.

R*usa på*, ladet, låutatet, tårotet.

R*uska*, firketet, firkestallet R*uska*, *skakas*, firret, rapkeset. *En ruska*, påstek, harreje.

R*uskig*, omakes, palwas, almes.

R*usta*, karwet, laget, reidet. R*ustning*, warjo, reido.

R*uta*, nelje tjåkek ata, rut. R*uta*, *supa*, *dricka*, jukkastallet. R*utbusse*, jukkales.

R*uter*, *i kort*, tila.

R*utig*, tjåkek, nelje tjåkek.

R*utten*, måska, tsuobds, mårdnom. R*uttna*, måsket, tsuobdset, mårdnet.

R*ycka*, strauket, sårjot, tuobbelet, pakket, ruttet. R*ycka bort*, erit waldet. *I et ryck*, faut.

R*yckta*, neutot, kåttjet, rajon adnet, kattet.

R*yck-*

Ryckte, ſak, ohm. *Det är et allmänt ryckte*, landa låſa. Ryck*tbar*, kullos, puoikos.

Rygg, påktjo, tjawelk. Ry*ggſvag*, tjawelk rampe. Ry*gga*, keſatet, järgetet, måddot, tåſſjen takket, håiretet.

Ry*ka*, pårgeſtet, ſuowatet. Ry*ka in*, ſuowetet.

Ry*md*, ſaije, jalget, widot. Ry*mlig*, kaljes, wides, ſaijajes. Ry*mmas*, tjakanet, ſaijeb ådtjot.

Ry*mma*, pateret, tjåkket, ribmet. Ry*mma, innehålla*, keſet. Ry*mma in*, kåtai tjaketet, kåtai tuoſtotet. Ry*mmare*, paterw, kålkarwes, tjakka.

Ry*nka*, kuopaldak, ſnårrem. Ry*nka i pannan*, kallo tjal. *At rynka*, kuopet, ſnårret.

Ry*ſa*, tårgeſtet, ſkelbet, wuowdnetowet.

Ry*ß*, karjel, ruſs. Ry*ßland*, karjel rike.

Ry*ſſja*, merde, tino.

Ry*ta*, kiljot, kiljatet. Ry*ttare*, rideje.

Rå, *gräns*, raje, kraja. Rå*märke*, raje märk, raje witta. Rå, *ſegel-rå*, pårjeſen tåres muor. Rå, *ſjö-rå*, leite, jaure, ſaiw. Rå, *tomtgubbe*, ſjuoje, ſwikol, råbme.

Rå, *okokt*, njuoſka, njuoſkes. Rå*tt kött*, njuoſka piärgo. Rå, *oförfaren*, omattanje, lårotebme. *Det ſmakar rått*, njuoſkit, ſmelmit. Rå*na*, ſuoldnot.

Rå, *rå med*, nakkahet, aibmotet. Rå *före*, radet, wikken orrot. *Du rår derföre*, todn leh taſſa waldos.

Rå*d*, rade, pakkadem, ſkårgelem, kaukelem. Rå*d*, *förmögenhet*, rade. Rå*da*, radeb ſkårgelet, kaukelet. Rå*da om*, radet, äigaten orrot. Rå*dande*, radat. Rå*dfråga*, radeb katjatet, radeb jåſkotet. Rå*dgifva*, radeb takket. Rå*dſlå*, radohet, kerret. Rå*dhus*, rade kåte, kerrew kåte. Rå*dig*, kutte radeb ſkårgelet matta. Rå*dlös*, radetak. *Blifva rådlös*, aroſet, måkkalet. *Göra rådlös*, aroſtattet. Rå*drum*, aſto, tarbme.

Rå*dd*, *med barn*, eſſeles, wadſeje.

Rå*delig*, maſſan almats matta kaukelet. *Jag tycker det är ej rådeligt*, ib taſſa matte kaukelet.

Rå*g*, råkk, råkkå kårdne. Rå*ge*, tjåmm.

Rå*k*, *fiſk-renſning*, njowo, njowotak.

Rå*ka*, råket, kaudnetet, teiwetet, teitet, tuottet. *När jag råkar dig*, ko tuina kaudnetab. Rå*ka ut*, ådtjotallet, påtatallet.

Rå*ma*, reuſtet, ruouket, måret.

Rå*n*, rewem, ſuolatem tjalmi auten.

Rå*tta*, ſnjåra, tſåpanje.

Rå*cka*, kalget, kalgelet. Rå*cka handen*, kåtab kalget. Rå*cka ſig*, ſadtjelet, wanatallet. Rå*cka til*, jåkſet, ållet, rekket.

Rå*das*, pallet, ſtarbet, åurot. Rå*dd*, ſuorgenum, palleje, pallajam, åurom. *Blifva rädd*, ſuorgenet. Rå*ddhoge*, pallo, ſtarbo, ſtarbem.

Rå*dda*, kajot, wekketet, tjåutet, warjelet.

Råf, repe. *Råfkula*, repe piejo.

Råfla, *ſandråfla*, ſadde njuor. *Råfla i en böſſa*, råffel.

Råſſa, reps, repſet, ſuoinit tjåket.

Råka, kålket, låttot.

Råkenſkap, lokko, kreinik. *Råkna*, lokket, reknot. *Råkning*, lokko, reknig. *En fattas i råkningen*, akt wanes le lokkoſt. *Föra til råknings*, welkas tjalet. *Råknelig*, lokkem meren, kutte lokketatta.

Rånna, kålkem käino, kålkats, rånn.

Rånna, *löpa*, wiåket, warret, påtet wiåken. *Rånnarban*, wiåkem kraja, kraja kaſk.

Rånta, widnek, auke, profett, ſkatte, wiåro.

Rät, njuolgok, njuolg, tſeggot, ſtad paijas. *Råta up*, paijas tſegget.

Rätt, *domſtol*, rektas, tigge, lag. *Rätt*, *rättighet*, rekte. *Rätt*, *riktig*, rektes, ſtakk,

ſtakk, tuol. *Stålla til råtta*, tiwot, puoretet, rektotet. *Komma til råtta med*, rektonet, aikalaſi påtet. *En rått mat*, piábmo tjård, piábmo ſlaj. *Mjölkråtter*, melkos. *Rått*, *riktigt*, rákto, rekt, rektolaka.

Råtta, *råtta til*, tiwot, tuwot, rektotet. *Råtta ſig efter en annan*, mubben mangen etjebs ſjåttetet, mubbeb tjuowot. *Råttas*, tiwoſet, rektonet.

Råttegång, tiggem, wadſem rektaſen anti.

Råtteſnöre, rektotes, menſler.

Råttfårdig, rektesfárdog, ruojes, ſkalas. *Råttfårdighet*, rektesfárdogwuot. *Råttfårdiggörelſe*, rektesfárdog takkem. *Råttfårdiggörande*, rektesfárdog takkeje.

Råttighet, famo, makt, rekteswuot.

Råttmåtig, lagalats, rektok. *Råttmåtigt*, rektoklaka. *Råttſkaffens*, riktek, tuola.

Råttſinnig, årlog, rektok, ſtadok, rektesmiálak. *Råttvis*, rektwiſes, rektok, kutte ſadnaſeb tjuowo.

Röd, ruopſes, ruopſok. *Högröd*, tſakket ruopſok. *Göra röd*, ruopſotattet. *Blifva röd*, ruopſotet. *Rödſot*, tjadatak warra maſten, tjadatak, kutte leipot wigga. *Rödaktig*, ruopſeslakats.

Rödja undan, erit tåpot, ſueddet erit.

Röding, raudo, ſkito. *Röf*, patta.

Röfva, ets wiákoi tåpot, rewet. *Röfvare*, rewar, pakti ålma. *Röfveri*, rewem, ets wiákoi pikſem.

Rögd, paijanum, pikotowum, paijas påtam. *Röja*, paijetet, pikotet, paijas puoktet.

Rök, ſuowa. *Röka*, ſuoweſtet, ſuowaſtattet, palwet. *Röka tobak*, pippob jukket. *Rökas*, ſuoweſtowet, ſuowan orrot. *Rökhål*, reppen, ſuowa raike. *Rökverk*, ſuoweſtem. *Rökfull*, ſuowetakes.

Rökt, ſuoweſtum, ſuowes, puelwe. *Rökt kött*, ſuowes piárgo. *Rökt fiſk*, puelwe qwele.

Rön, kåttjelem, wuopteſtem, aitſem, kaudnetem. *Röna*, aitſet, wuopteſtet. *Röna*, *utforſka*, kåttjelet.

Rönnträ, raun. *Rönnbår*, rauna muórje.

Rör, ruoko. *Rör eller pipa*, pippo, raike. *Vattu-rör*, tjatſe åra. *Rör*, *råſten*, kedke mur, raje kedke.

Röra, ſwaſkelet, ſwattjatet, tuottet. *Röra ſig*, ſwattjet, ſwaſketet, ſaijeb ſirtet. *Röras*, *bevekas*, njuoranet. *Rörelſe*, ſwattjem. *Sinnes rörelſe*, njuoranem, helles waimo, njuores waimon lake. *Rörlig*, kutte ſwaſkelem meren le, juob almats matta ſwaſkelet.

Rös, håwke, åmårtes. *Stenrös*, kedke åmårtes.

Röſt, kiål, jåna, kajanes. *Med hög röſt*, alla kiálin, logneſikt.

Röſte, *kroppås*, råppe.

Röta, máſketet, máſken peiſtet. *Röta*, *förruttnelſe*, máſkem, tſuobdſem.

S.

Sabbat, Paſſe peiwe, Sabbat.

Sabel, kåbda ſwerde. *Sabla ned*, ſwerdin kåddelet.

Sacrament, Sakrament. *Sacramenterlig*, ſakramentelats.

Sacriſtija, Kyrko-kammar, Sakerſti.

Sadel, ſwaka tåbboſi akten, ridem ſwaka. *Sadla*, ſwakait tjadnet. *Sadelbruten*, kåddom.

Saft, tjatſe, almot. *Saftig*, tjatſajes. *Saftlös*, kåike, kuſſne i le ſmak, kuſſne i le ſwale tjatſe.

Safva, alos. *Afſkrapa ſafva*, aloſtet.

Saga, åmanjes, ſweleg, ſuptſes. *Berätta ſagor*, åmanjaſtet. *Sagesman*, ſaka ſardnoje, håleje.

Sagd,

Sagd, fardnotum. *Sagd dag*, litto peiwe.

Sak, åme. *Råttegångs-ſak*, tigge åme, qweddem åme. *Saker*, *husgeråd*, kaudneh, påddos kaudneh. *Sakfålla*, ſakkotet. *Saklös*, mainetes, ſkalas, kutte i le waldos, wikketebme. *Saklöſt*, ſakkotak, nauk. *Sakören*, ſakko pednikeh.

Saker, ſakkolats, wålkoges, laikoges, waldos.

Sakna, åtſelet. *Saknas*, åtſelowet.

Sakta, *ſaktelig*, låbdes, lujok, aſtos, ſuoimak. *Sakta våder*, lådtjeslakats piägg, ſuoima piägg. *Sakta*, *i ſakta mak*, aſtoſt, ſuoimen. *Gå ſakta*, aſtoi wadſet. *Sakta ſig*, aſtonet, lådtjetet, låjot. *Saktmodig*, låjes, låbdes. *Saktmodighet*, låjeswuot, låjot. *Saktmodigt*, låjet.

Sal, ſtuora ſtåpo, ſal.

Salfva, wuoitas, talkes wuoitas.

Salig, rauke, ſalog. *Saliggörande*, *ſaliggörare*, ſalog takkeje. *Salighet*, ſalogwuot.

Sallaka, ſalte tjatſe. *Salt*, ſalte. *Salta*, ſaltot, ſaltet, ſaltai piejet, ſaltin painetet. *Saltad*, ſaltes, ſaltaj.

Salu, *til ſalu*, ſalt, wuobdemes.

Samdrågtig, akta radak, ſåmes. *Samdrågtighet*, ſåmeswuot. *Samdrågtigt*, akta radeſikt, ſåmeslaka.

Samfund, ſebrewuot, tjåggolwas.

Samfållt, kaikaſats, almoges, ketjos. *Samfållt mark*, ſebre land.

Samhålle, akta rike, aitigi elme, aitigland. *Samhållig*, ſåmes, ſåmok. *Samhålligt*, akti wiåkoi, akten.

Samla, tjågget, tjåket, tjåkai puoktet. *Samlas*, tjåggot, tjåkenet. *Samling*, tjåke, tjåkenem, åmårtes.

Sammanlag, akten ådem, wieſom akten.

Samma, *denſamma*, ſabma, ſåbma, tattek. *På ſamma dag*, tanka peiwen. *På ſamma ſtålle*, tattna ſaijen, tanna. *Sammaledes*, ſammalaka, nau aj.

Samman, akti, akten.

Sambröder, wåljetjeh aktet edneſt ja attjeſt.

Sammanblanda, akti blandet, maſtetet.

Sammanfoga, aktetet, akti ſåpket, lauketet.

Sammanhang, wijor. *Det år talt utan ſammanhang*, i le tatt ſkäros hål.

Sammangadda ſig, akta radeb takket, akti wuordnot, akta littob takket.

Sammankalla, akti kottjot, tjåket.

Sammanſkjuta, tjågget, akti wiåkoi pednikit nakkelet.

Sammanſtåmma, akta håleb adnet, akti låſketet, ſjåttet akten.

Sammanſtöta, akti låſketet, akti plåwet, nortetet akti, akti tjuotſet, akti påtet, kaudnetet.

Sammanſåtta, akti piejet, akti ſjåttetet.

Sammanvaro, akten orrom, ſåls. *Vid vår ſidſta ſammanvaro*, ko mangemuſta leimen akten.

Sammet, ſammet.

Samqvåm, ſebrewuot, ſåls, tjåggom akti.

Sams, ſåmok, akta radak, ſåmradok.

Samſyſkon, akta attjen ja ednen manah, åigo wåljeh ja åbbah.

Samſåtta ſig, akta radeb takket.

Samtal, kaſkos hål. *Samtala*, hålet kaſkebſe. *Samtida*, akta wuoras, akta palaſats.

Samtelige, kaikeh, kaikeh tun.

Samtycka, metetet, miädot, mivwet.

Samvete, waimo, waimon tåbdo, ſamwitt. *Ömt ſamvete*, helles waimo, njuores waimo.

Sand, ſadde. *Sandig*, ſaddaj. *Sandkorn*, ſadde tjalme. *Sandrefvel*, ſadde qworgo, ſaddo.

Sanfårdig, ſadnes, ſadnes håleje. *Sanfårdighet*, ſadneswuot. *Sanfårdigt*, ſadnaſt, wittaſt.

Sank, ſaiſek, kiåwak, tippak.

Sann, ſadnes, tuol. *Sanna*, ſadnotet, jakkot.
Sannerligen, ſadnaſt, wittaſt, ſadnan.
Sanning, ſadneswuot, ſadna. *Sannolik*, jakkates. *Sannolikhet*, ſadnaſen wuoke, heiwe.
Sanſa ſig, jeretet, tjålget, wuoritet.
Sanſkyldig, ſadnes, rektes, tuola.
Sarga, ſarjetet, ſarjit ja hawit takket.
Satan, ſatan, fuodno, pårkel, paha innemi.
Sats, åppetus pekke, låro pekke.
Sax, ſkarja, ſkarjah. *Ljusſax*, kintel ſkarjah.
Schattera, ſuoiweneb måhlet.
Se, wuoidnet, kåtjet, wiletet. *Se efter*, *ſöka*, åtſet. *Se på*, akſatallet, kåtjetet, wartahet. *Se ſig före*, etjebs kattet, etjes pira hugſet. *Se ut*, wuokeb adnet. *Se igenom fingren*, kåbdotet.
Sed, lake, ſlaj, tape, tid, tjård, praude.
Sedan, mangel, tate jårgaſt. *Långeſedan*, juo ådna. *Sedan den tiden*, tatte ketjeſt. *Sedan*, *derefter*, åſka, åſkan.
Sedel, kirjats, paſſets, ſedel.
Sedermera, åſka, åſkan, tatte mangel.
Sedig, wuokok, tiabbes tapek. *Sedigt*, tjabbaſt, wuokaſikt.
Sedolåra, tjabbes tapi åiwåtes.
Sednare, mangeb.
Seende, wuoidneje, kåtjeje. *Med ſeende ögon*, rappas tjalmi, tſaggas tjalmi, wuoidne wuoidnen.
Seg, tabmelakats, wanatakes, tabreles, taugnok, piwdnok, nannos. *Segt trå at klyfva*, ſattjas muor. *Seglifvad*, ſaines jabmet. *Segſliten*, nannos, kutte kukkeb pinta.
Segel, pårjes, ſigl. *Hiſſa ſegel*, pårjeſeb tſegget.
Seger, widnem, widnek. *Vinna ſeger*, widnet, widnaren ſjaddet, nalet. *Segervinnare*, widnar.
Segla, pårjeſtet, ſiglet.
Sele, kåſas, kåſaſeh, lok.

Semla, ſimbel, ſimbel laipe.
Sen, ſaines, aſtos, tuomes, kålkos. *Sen vår*, mangek kidda. *Senfärdighet*, tuomeswuot, kålkoswuot.
Sena, ſuona, ſuodn. *Sendrag*, atſitjen tuorelem, wådna, karwelem.
Senap, ſenap. *Senapskorn*, ſenap kårdne.
Sent, manget, leſte, ſint. *Sent omſider*, ſitta.
Sex, kot, kut. *Sex gånger*, kotan aiken. *Sexton*, kot mubbe lokkai. *Sextijo*, kota lokke.
Sid, kukkes, lemſoje. *Fotſid*, kukkok kitta juolki rajaj.
Sida, ſido, ertek, pele. *Stå på ens ſida*, mubben pelen tjodtjot. *På denna ſidan*, tane pelen. *Sidvind*, tåres piägg. *Sidben*, ertek takte.
Siden, ſilk. *Sidentyg*, ſilke kådho.
Sidſt, mangemuſt. *Den ſidſte*, mangemus. *Aldraſidſt*, kaiken mangemuſta. *På ſidſtone*, mangemus ketjai.
Sidvörda, tåſſjen adnet, paijel kåtjet. *Sidvördnad*, tåſſjen adnem, paijel kåtjem, albetem.
Sjelf, ets, etje. *Sjelfdödt kreatur*, routatek klittur. *Sjelfklok*, ets wiſak, kutte etjes miälit tåija. *Sjelfmant*, ets muoitoles, ets miälak. *Sjelfkär*, kutte etjebs etſa. *Sjelfrådig*, kutte takka kokte ets ſitta. *Sjelfſpilling*, etjes kåddeje, etjes matkeje. *Sjelfvillig*, ets muoitoles, kiſſjok, ets miälak, miälak, kaukok. *Sjelfvilligt*, etjes wuoleſt, etjes miälaſt, ets muoitoleſeſt. *Sjelfsvåld*, ets radakwuot. *Sjelfsvåldig*, ets radak.
Sjette, *den ſjette*, kotad. *För det ſjette*, kotadeſt. *Sigill*, ſignet.
Signa, *ſigna ner*, wåjot, aſtoi wuollanet, wuolos kattjet. *Signa*, *välſigna*, puoreſt ſjugnadet, wuorbeb waddet ja lykkob.

Sig-

Signal, witta, mårk.
Signeri, qwopaſtallem, näitaſtallem.
Sik, tjuoutja, ruothak.
Sikte, *ögnaſikte*, wuoidnem, wuoidnos.
Sikta, *ſålla*, ſaldet, ſiktet.
Sil, ſille. *Sila*, ſilet.
Silfver, ſilb, ſilba. *Af ſilfver*, ſilbaſt.
Silke, ſilk. *Sill*, ſillda.
Simma, wuåjet, wuåjetet.
Sin, ſo, etjes. *Sins emellan*, kaſkebſe.
Sina, *afſina*, ſajanet, påttjet laitet.
Sinka, ajetet, keidnet. *Sinka*, *dröja*, ajanet, wippet, keidnot, tamkot. *Sinkſam*, ajetakes, tamkajes.
Sinnad, *jag var ſinnad*, mon lijeb uſſjotam, mon lijeb aikom. *Sinnad*, *vålſinnad*, puore ſiwwolats, puore ſignelats.
Sinne, miål, ſiwwo, ſign, ulme. *En man af godt ſinne*, ålma puoret ſigneſt, puore ſiwwolats ålma. *Sinnebild*, muotolwas. *Sinnelag*, ſiwwo lake. *Sinrik*, ſtuor jerbmalats, jerbmok.
Sirap, ſirap.
Sitta, tjåkkahet. *Sitta faſt*, tſåptſot. *Sittandes*, tjåkkot, tjåkkaheje.
Sju, kjetja, tjetja. *Den ſjunde*, kjetjad. *För det ſjunde*, kjetjadeſt.
Sjuda, tuoltet. *Sjudande vatten*, paka tjatſe.
Sjuk, puotſes, ſkåbtja. *Vara ſjuk*, puotſet. *Blifva ſjuk*, *ſjukna*, puotſajet, wankaitowet, ſkåbtjot, wankeb ådtjot. *Sjuklig*, puotſak, ſkipp. *Sjukligt år*, ſuopes jape. *Sjuka*, *ſjukdom*, puotſelwas, taud, maine, waddo. *Sjuklighet*, puotſakwuot.
Sjunga, laulot, laulotet, weiſet.
Sjunka, wuojot. *Sjunka til botten*, båtnai wuojot.
Själ, ſiålo. *Sjålas*, ſalatet, jabmet.
Själ, (*phoca*), nuorjo. *Sjålſkinn*, nuorjo nakke.

Sjö, jaure, pluewe. *Sjöfogel*, tjatſe lådde. *Sjöfart*, jaure mannos, ſokkem laido. *Sjö-rå*, jaure ſaiw, ſeite. *Sjöſtrand*, jaure kadde.
Skabb, ſagnas, tubre. *Skabbig*, tubrek.
Skackra, paijel meren widnekeb tåpot, taret åſaſi, tuoret. *Skackrare*, tareje, jukko åſaſin tuora.
Skada, ſkada, peiſko, ſpiejo. *Lida ſkada*, ſkadab ådtjot. *Skada*, *tilfoga ſkada*, ſkadot, ſkadab takket, peiſtet, ſpiejet. *Skadelig*, ſkadalats, ſkadak, ſpiejok, peiſteje. *Skadelighet*, peiſko, ſpiejo. *Skadelös*, ſkadatak, peiſtek,
Skaffa, ſkaffot, ohlot, reddot, karwet, laget, mårråtet, hugſet, warkot. *Skaffare*, tjuodtjoteje, reddoje. *Skafferi*, jibdno, piåbmo wuorka.
Skaft, nadda, naut. *Såtta ſkaft på*, naddatet.
Skafva, ſkuopet, waſkot. *Skinna och ſkafva*, paijel meren widnekeb waldet. *Skafjårn*, ſkuopa.
Skaka, wuottotet, ſirket, ſjaudnjot, ſokatet.
Skal, karr, paijaſats. *Skal*, *ſkåra*, kora.
Skala, karrab waldet, karrab wuoleſtet erit.
Skald, wuoli litteje.
Skalk, ſkålm, ſkalk. *Skalkas*, ſkalkaſtallet. *Skalkaktig*, ſkalkalakats.
Skall, ſkanja, hålme, kajanes. *Skalla*, ſkanjet. *Skalla efter djur*, juttuſit piådnaki tålwotet.
Skalle, ſkure, åiwe ſkure. *Skallig*, puowd åiwek, wuoptatebme.
Skallra, ſkanjet, ſkuolet.
Skalme, ſkalm.
Skam, håppa, håppanem, ſkabmo. *Skamlös*, ſkamotes, ſkamotebme. *Skamlöſt*, ſkamoteslaka. *Skamlig*, ſkabmokes, ſkamos. *Skamfläck*, ſkabmo, laito,
Skank, njåtſa, njåtſek.

Skans,

Skans, ſkans.

Skapa, ſjudnjetet, ſaret. *Skapare*, ſjudnjeteje. *Skapelſe*, ſjudnjetem.

Skara på ſnö, tjarwa, tjals, ſkawe, kårdne.

Skare, ſuowa, tåkke, ſluokk. *En ſkare af foglar*, muos. *Af vargar och andra rofdjur*, wallwe. *Af boſkap*, nauka, tjårrek, älo.

Skarfva, jåtket. *Skarf*, jåtk, ſåpka.

Skarlakan, ruopſes ſtrut.

Skarn, ſlåntja, oraineswuot, paik.

Skarp, karras, karrok. *Skarp, ſträng*, karrok, rinkſes, tjauk, tjårg. *Skarp knif*, paſteles nipe.

Skarpråttare, måſtarmanne.

Skarpſinnig, jerbmok, ſtuor jerbmalats, ſkeneles, ſluktok. *Skarpſinnighet*, ſluktokwuot.

Skarpſynt, paſteles tjalmak, tjalmak, harbmat aitſel.

Skata, wirbmel qwekſek.

Skate, kåra, muora kårrek.

Skatt, tawer, rik. *Skatt, utlaga*, ſkatte, wiåro. *Betala ſkatt*, ſkatteb takket. *Skattfri*, ſkattetebme, luowes ſkatteſt. *Skatta, värdera*, adnet, lokket, arwob piejet. *Skatta, utgöra ſkatt*, ſkatteb takket.

Skatull, kiſto, kiſtots, laſe litte.

Ske, ſjaddet, ſåitet. *Sked*, paſte, piſt.

Skede, maſwa, maja, ſluddo, wuokko, kåtſo.

Skef, tjuolo, tjuolok, wanjal, pånjek.

Skela med ögonen, tjuolo tjalmi kåttjet, wilſjelet.

Sken, tjuoukes, paitem, kikem. *För ſken ſkull*, hårwa diet. *Skenbarlig*, wuoidnos, pikos. *Skenhelig*, hårwaſtalleje, kutte takka wall. *Skenhelighet*, hårwaſtallem, takkem.

Skena, jårnſkena, aſſetes route, route plåt.

Skena, wainket, qwotſet paijel meren. *Skenig*, åiwajes, qwotſetakes, ſpake.

Skenben, njåtſa, njåtſek.

Skepnad, muoto, wuoke, kåwe.

Skepp, ſkipp, haks.

Skeppund, qwekte lokke puddeh.

Skick, ornig, rajo, lagates, wuoke. *I godt ſkick*, puoren wuoken. *Sickelſe*, lagates, piejetus. *Guds ſkickelſe*, Jubmelen lagates. *Skicka*, ſaddet, rajet. *Skicka ſig, anſtå*, ſjättet. *Skicka ſig, föra ſig up*, tåmåtet.

Skicklig, wuokok, wuokes, mattak. *Skicklighet*, wuokeswuot, matto.

Skida, tåpp, ſkuoudo.

Skifta, målſot. *Skifta, dela*, juoket, lottotet, ſkiptet. *Skifte*, juoko. *Skifte, ombyte*, wuoro, pale, wuollat, maſwa, kåtſo. *Skiftevis*, wuoroi wuoroi, kåtſoi.

Skifva, waijates, wiårates, aſſetes ſjällo. *Skifvig*, lanjak.

Skildra, måhlet, painetet.

Skilja, ratket, tjuoldet, eretet, juoket. *Skilja, göra åtſkilnad*, preutetet, ſårretet. *Skiljas åt*, ratkotet, ſårranet *(om tvånne)*, qwektanet. *Skiljas vid ſin huſtru eller man*, luopatet. *Skild vid huſtrun*, luopak. *Skiljaktig*, preutak, ſårr, tjuoldetum. *Vara af ſkiljaktig mening*, åtjalaka tåiwot. *Skiljaktighet*, preutem, preutates. *Skiljesman*, weres ålma, duobmar, qwekteteje, kajoteje. *Skiljobref*, ratkem kirje, luopatem kirje. *Skiljevåg*, käino ſuorge, ſuoppetak. *Skilnad*, ſårranem, qwektanem, luopatem. *Skilsmeſſa*, ſårranem, qwektanem.

Skilling, ſkilleg.

Skimra, tjuouket, paitet, kiket.

Skina, paitet, tjuouket, kiket. *Skinande*, kiked, paiteje, qwoket. *Skina igenom*, tjada paitet, ſuoitet.

Skingra, påddetet. *Skingras*, påddanet.

Skin-

Skinka, ſwine tjårwe pele, ſwine puoite.
Skinn, nakke, ſkidde, tuolje. *Skinnböxor*, ſkinkek, ſaſſnek. *Skinnpåls*, muodda. *Skinna*, paijel meren widnekeb åtſet, taret, teblot, tuoret, njuowet.
Skjorta, ſjårt.
Skipa, tjodtjotet. *Skipa lag och rätt*, rektaſeb tårjot.
Skir, wuorjes,ſuoitak. *Skira*,tjålgeten takket.
Skjul, håptjes, ſák. *Hålla handen för ögonen, til ſkjul för ſolen*, ſetſaſtet.
Skjuta, wuotjet. *Skjuta på*, nakkelet, nakketet, ſatjet, ſkuoteſtet. *Skjuta ſkulden på någon*, wereb mubbai wuojet. *Skjuta tilſammans*, tjågget, akta wiåkoi waddet. *Skjuta up til en annan gång*, mangotallet. *Skjuta miſte*, paldelen wuotjet, meddet. *Skjutgevär*, wuotjem reido.
Skjuts, ſatto. *Skjutspenningar*, ſatto pednig, ſattem palka. *Skjutſa*, ſattet.
Sko, kabmak, ſkuow. *Sko på*, kamatet, kabmakit tſaket. *Sko-rem*, wuoddek. *Utan ſkor*, kabmaketta.
Sk*ock*, tåkke, nauka tjårrek, muos, ſluokk. *En ſkock af vargar*, ſtalpi wallwe. *Skocktals*, naukai naukai, tjårreki tjårreki. *Se ſkare. Skocka ſig*, tjåkenet tjåkai, nårret.
Skog, wuobme, wuome, wuoude, muora land. *Skogslund*, wuomats, muora tubbo. *Små ſkog*, lanje, låkima. *Skoglös*, muoratebme, muorates, puoljos. *Skogsfogel*, muora lådde.
Skola, *de ſkola*, ſije kalkeh.
Skola, ſkol. *Skolmäſtare*, ſkol-herra.
Skolka, laikaſtallet, latertet, ſkoleſt katot.
Skolla, tuolteje tjatſin njåldet.
Skomakare, kabmak takkeje, kabmak kåroje.
Skona, arjot, juorjet. *Skonsmål*, arjom, juorjem.
Skopa, kokſe, kautja, ſluora kokſe.
Skorf, ruobbe, ſkuorw, åiwe ruobbe.
Skorpa, paijaſats, karr, ulkots.
Skorra, ſkåret, ſjukeſet.
Skorſten, wuobne raike.
Sk*ott*, wuotjaltak, ſkuotte, wuotjos. *Lyckſkott*, ſåitem. Sk*ott-år*, ſaſkad jape.
Sk*otta ut*, ulkos kåiwot, palet erit.
Sk*rafvel*, ruſko. Sk*raſla*, tippertet, ſjandertet.
Sk*rall*, brakkohem, marem, jutſa, klibma. Sk*rallig*, liſak, liſs.
Sk*ramla*, ſkuolet, ſkanjet. Sk*rank*, ſtaggek.
Sk*rapa*, häſta tjåkkom. Sk*rapa*, *bannor*, ſjårgom, pålko. Sk*rapa*, waſkot, ſkuopet. Sk*rapa bort*, erit waſkot. Sk*rapa ihop*, tjågget. Sk*rapa åt ſig*, wuollaſes keſet.
Sk*ratt*, tjaim, påkos, ſuorke. Sk*ratta*, påkoſtet, tjaimetet.
Sk*refva*, luowtjaſet, juolkit ſårretet.
Sk*ri*, kilj, kiljom, kraj, tjuorwom. Sk*ria*, kiljot.
Sk*rida*, aſtoſt mannet, aſtoi jåttet, låndanet, ſkåblanet. Sk*rida til*, alget. Sk*ridſå*, uſſek, matho, ſuoks.
Sk*rifart*, tjalem lake. Sk*rift*, tjalog, kirje.
Sk*rifta*, ſkallotet. Sk*rift*, *ſkriftning*, ſkallo, ripp. Sk*rifta ſig*, ſuddoit tåbdeſtet. Sk*riftefader*, ſkallo attje. *Gå til ſkrift*, ſkallob waldet.
Sk*rifva*, tjalet. Sk*rifva up*, tſekkot.
Sk*rika*, tjuorwot, kajet, kiljot, walot. Sk*rika til*, kiljatet.
Sk*rin*, kiſtots, laſe littats. Sk*rinda*, ſkrind.
Sk*ritſkor*, ſlådtje.
Sk*rock*, tideſtallem, qwor, wabd. Sk*rockfull*, tidalats. Sk*rocka*, åkkeſtet.
Sk*rubba*, waſkot, wuoleſtet, ſkuopet. Sk*rubb*, ſluggo.
Sk*rud*, härw, hewes karwoh.
Sk*ruf*, ſkruw. Sk*rufva*, ſkruwet, pådnjet.
Sk*rymta*, härwaſtallet, takket wall, heiwe diet

diet takket, heiwatet. Sk*rymtare*, hårwaſtalleje. Sk*rymteri*, hårw, takkem heiwe diet.

Sk*rynka*, råbje, tårmo. *Full med ſkrynkor*, råbjiſt teuwas, råbjek. Sk*rynka ihop*, ſnårret, såttjeſtet, jåimotet. Sk*rynkas*, råbjeket. Sk*rynkla*, kåbretet, jåimotet.

Sk*ryp*, ſkåttmos, kutte i kukkeb piſſu.

Sk*ryta*, raſſet, raſſaſtallet, milotet.

Sk*rå*, ſebre fuolke.

Sk*råf*, koros litte. Sk*råf-is*, råuro. Sk*råflig*, råper, ojalg, klabber, jåimotum.

Sk*rål*, walom, kilj. Sk*råla*, ſträtjot, walot.

Sk*råma*, uddo, karaſem, karaſtattem.

Sk*råck*, alw, pallo, paldem, ſuorgenem.

Sk*råda*, ſaldet, waljetallet, åtſet, raïnet.

Sk*rådda*, waijet. Sk*råddare*, waijeje.

Sk*råll*, *ſe ſkrall*. Sk*rålle*, tſuoukanum laire litte.

Sk*råma*, paldet, alwetet, ſuorgatet, arpet.

Sk*rån*, ſkråtjom, walatem, walom.

Sk*råp*, ruſko, tåſſjes kaudneh.

Sk*röplig*, håſo, neure, raſſje, ſabmales. Sk*röplighet*, waiweswuot.

Sk*ubba*, ruopet, ruobbet, karaſet, karaſtattet.

Sk*udda af*, ſjaudnjot, kaitetet nalaſtes.

Sk*uffa*, nortetet, håiketet, riwket, riwkeſtet, ruteſtet.

Sk*ugga*, ſuoiwen, ſuoïwenes.

Sk*uld*, welke, laiko. Sk*uld*, *orſak*, *fel*, wikke, walpe, were, fuondo. *För ſken ſkuld*, heiwe diet. Sk*uldenär*, wålkolats, wålkoges.

Sk*ulderblad*, piårgnes, pedges. Sk*uldra*, ålke.

Sk*ulle*, låpt. *Hö-ſkulle*, ſuoine låpt.

Sk*ulra*, kaunit tſegget, kiåunjahet.

Sk*um*, ſåpt. Sk*ummig*, ſåptajes.

Sk*umm*, *mörk*, ſjeudnjes, ſjeudnjok. Sk*umögd*, tjalme wanek. *Det börjar blifva ſkumt*, qwolmotatja.

Sk*umma*, *taga bort ſkumen*, ſåpteb kåiwot. Sk*umas*, ſåptot.

Sk*unk*, margna.

Sk*ur*, åkte, pålles, måke.

Sk*ura*, wåjatet, welkotattet. Sk*ura up*, pelket, tſetſaſtattet, ſjårgot.

Sk*urk*, ſkålm, tiſke pele, katſos åſe, kenes.

Sk*uta*, ſkut, haks, ſkipp.

Sk*uten*, wuotjetum, wuotjatallum.

Sk*utta*, tjilet, tjåleſtet, tjålot, njultjet.

Sk*y*, palw. *Sky*, *afſky*, pallo, pallem, alw, wuowdn. *Sky*, *undfly*, kattetallet, pallet, råddahet.

Sk*ydda*, warjelet, kattet, waret, hagnoſes waldet.

Sk*yffel*, route-kåiwo.

Sk*ygg*, arge, arges, wuorwe, arpenum. *Blifva ſkygg*, åurot, argot, wuorwot, arpenet, pallajet.

Sk*ygga*, ſuoiwenaſtet, ſuoiweneb takket.

Sk*yl*, kårdne ſtaura.

Sk*yla*, kåptjet, tjåket, tauket. Sk*yla ſig*, tjåketet.

Sk*yldig*, wålkoges, laikoges, welke wuollai wuojotum. Sk*yldig*, *brottſlig*, måddokes, ſakkolats. Sk*yldighet*, wålkokeswuot, widno.

Sk*ylla*, wereb wuojet, ſkuwet. Sk*yll dig ſjelf*, kadde allaſat.

Sk*ylld*, pårah, ſlåktalats, lawe. Sk*ylldſkap*, pårad, lako.

Sk*yldpadda*, ſkaltjo. Sk*ylt*, kabnje, witta.

Sk*ymf*, ſkabmo, håppa, nalſem, albetem. Sk*ymfa*, ſkabmet, nalſet, albetet. Sk*ymfelig*, nalſes, albetakes.

Sk*ymning*, qwolmo. *I ſkymningen*, qwekte qwolmon. Sk*ymma*, tjuouken auten orrot, tjuoukeſeb ajetet.

Sk*ymta*, ålketet. Sk*ymt*, ålketem.

Sk*ynda*, kahtjet, raſſohet. Sk*ynda på*, råſet,

ſet, ſpaitet. *Skyndſam*, ruok, ſpaites, raſſoheje. *Skyndſamhet*, raſſe, ruokwuot, ſpaiteswuot. *Skyndſamt*, rua, ruoi, ſpait.

Skytt, wuotjeje, ſkittar.

Skåda, kåtjetet, kåtjetallet. *Skådeplats*, kåtjem ſaije.

Skåf, kåtfo, wuokko, wuoro, wuollat, maſſwa, plågo. *Skåftals*, kåtfoi, plågoi, wuoroi.

Skåfvel, kåiwo. *Skåfla*, kåiwot, palet.

Skål, kare, kautja. *Din ſkål*, wuorde tokko.

Skålpund, ſkålpudd, naule, marke.

Skåp, ſkåp, wuorka litte.

Skåra, tſekke. *At ſkåra*, tſekkotet.

Skågg, ſkautja. *Blifva ſkåggig*, ſkautjot.

Skåfte, route åſſje. *Skåfvor*, ruoiwan takteh.

Skåfta, nautetet, naddatet, plådgot.

Skål, wikke. *Skål, pris*, arwo, makſo. *Få ſkål för en vara*, kalwob arwon jåttetet, rektes arwob wahroſt ådtjot.

Skålig, taibes, rektes.

Skålfva, ſkelbet, tårgeſtet, åingeſtet.

Skålla, huttet, tſjålet. *Skålsord*, ſpåddem pako.

Skålm, tiſke pele, ſkalk, ſkålm. *Skålmaktig*, ſkålmalakats. *Skålmſtycke*, ſkålma pargo, paha pargo.

Skåmma, peiſtet, ſpiejet. *Skåmma ut*, ſkabmet. *Skåmmas bort*, peiſtot. *Skåmmas*, *ſkåmma ſig*, ſkabmahet, ſkamatet, håppanet.

Skåmt, pilke, telpe, telpeswuot. *Skåmta*, pilketet, telpet. *Skåmtſam*, pilkalats, fuorkok.

Skåndelig, waſtes, ſkabmokes, ſkamos.

Skånk, waddes, waddaltak, ſkånk. *Skånk, bord*, peude, buordats. *Skånka*, ſkånkotet, waddet, waddaſtallet. *Skånkſam*, waddanje.

Skåppa, kårdne litte, ſkålo.

Skår, klippa, ſkere, ſkerats, qworgo. *Skår, ren*, tjålg, raines.

Skåra, tjuoppet, tjuolet. *Skåra ſönder*, tſapet. *Skåra, rena*, rainetet, raineſen takket. *Skåra tånderna*, panit kritjatet. *En ſkåra*, tjuoppem reido, ſtuora kawak nipe.

Skårfva, ſkible, ſkiblats, lanja.

Skårm, warjo, kåptjes tållån auteſt.

Skårmytſel, wiko, tårots. *Skårmytſla*, wikot, tåroſtet.

Skårp, pira tjanas, kåtſald.

Skårpa, autjoi puoktet, ſaijet, tabtjet. *Skårpa ſtraffet*, pakkataſeb tjauketet.

Skårſkåda, kåtjetet, ajatallet, piſnaſtet, åtſåtet.

Sköfla, ſpiejet, erit waldet, katotet, audet.

Sköka, ſkeke, fuora, hora.

Sköld, warjo. *Sköldebref*, Konoges plakat adeles ålmai auti.

Skölja, ſkullet, tåitet. *Skölja ner*, njalgelet.

Skön, tjabbak, fauro. *Skönhet*, tjabbeswuot, faurot. *Blifva ſkön*, tjabbot.

Skönja, tåbdet, ſkenot, tajetet, wuoidnet, aitſet.

Skör, muóker, raſſje, ſmeres. *Skört trå*, ſmeres muor.

Sköraktig, lutes, ſkekes, kadwak. *Skörlefnad*, luteswuot, ſkekeswuot.

Skörbjugg, wanka tjård kutte kittjota almatjeb.

Skörd, tjuoppem. *Skördetid*, tjuoppem pådd.

Skörte, helme. *Skörta up*, kåtſaldet.

Sköta, kåtjet, jukot, ſytet, mårrahab adnet. *Sköta, bry ſig om*, óntſot, laketet, paſſot, aktot. *Sköta uti*, *ſkarfva*, jåtket.

Sköte, aſke, puogna.

Sladdra, ſladdertet, tippertet, ſjandertet, tåſſjit hålet. *Sladder*, ſlimber.

Slaf, akten åiwe ſwaines, ikkates teudnar.

Slag, reiwates, ſpekkem, hågg, håſem. *Slag (apoplexia)*, jabmaldak, jamalk wank. *Slag, art*, nale, ſlaja. *Slag*, *fältſlag*, tåro, tåroſtallem. *Slagbök*, arnes, hapak. *Slagskåmpe*, tåro kåmp, tåro kiåura, tåroles.

roles. *Slagsmål*, tåro, ſtinke. *Slagregn*, ſjåwat, ſtuor åkte.

Slaga, truſkem muor, ſlagan.

Slagg, route paik, mi routeſt takkaten kattja.

Slagruta, kåttom åkſe.

Slagta, njuowet, ſkiddet, ſlaktet. *Slagtmånad (Octobr.)*, kålko. *Slagtning*, tåro, tårom. *Slagtning, ſlagtande*, njuowem, ſkiddem.

Slak, lådtjes, metaltatteje. *Slakna*, lådtjot, metatallet.

Slamra, plåwet, jutſet, tudnet.

Slant, ſlanto, årre.

Slapp, lådtjes, wanatakes, njuotſes. *Blifva ſlapp*, njuotſet.

Slarfva, ſlimpo, ſlibbro, tuognes. *Slarfva, göra vårdslöſt*, ſatta tokko takket, ſlintſoslaka takket. *Slarfviga kläder*, ſaigo karwoh, raike karwoh, karwoh kutte låh tuogneſi wuollai wuojom.

Slaſk, ſlåntje, ſlibdſe. *Snöſlaſk*, ſlatte. *Slaſkig*, ſlibdſes. *Slaſka*, ſlåntjet, ſålſet, orainet, pådwotet. *Det ſlaſkar*, ſlattemen le.

Slef, kokſe. *Kokſlef*, males kokſe.

Sleka, ſlicka, njålot. *Sleke*, njåloltak.

Slem, njaule, ſnuolga. *Slem, elak*, pahas, waſtes. *Slemt*, paha, pahaſt, waſtet. *Slemmig*, njaulajes.

Slida, tåpp, ſkuoudo. *Knifſlida*, nipe tåpp.

Slik, ſådan, taggar, taggarats.

Slinga, parkaltet, pådnjet akti laigit.

Slingra, kåſelet, ſnårret. *Slingra ſig undan*, keſatet.

Slinka, ſlippertet, låtkeſet. *Slinka undan*, ſuollet pateret. *Slinka efter*, mangen ſuollet tjuowot.

Slinta, njallkeſtet, niappetet.

Slipa, ſlipet, ſaijet, tabtjet. *Slipſten*, hakko.

Slippa, piåſet, kalketet.

Slipprig, niaulos, niappat, niallkes.

Slita, nöta, nokketet, pårreltattet. *Slita ondt*, ſlitob adnet, tjodtjaſin orrot, ſurret. *Slita ſönder*, kaikot. *Slita af*, påtket.

Sljunga, paſt. *Sljunga ſtenar*, kedkit paſtin tjaſket.

Sloka, ſlabretet, ſlaiwetet. *Slokig*, ſlabre.

Slockna, jakſet, jaddet, jamketuet.

Slott, Konoges heim, ſlått.

Slug, jerbmok, ſluokes, wiſes. *Slughet*, ſluokeswuot, wiſeswuot, jerbmokwuot. *Slugt*, ſluokeſikt.

Sluka, niålet.

Slump, ſåitem. *Af en ſlump*, edeleſt. *Slumpa*, tjåken åſeſtet, akten matten åſeſtet.

Slumra, nåkketet, jamketaſtet, nakkertowet. *Slumrig*, ſkewtotebme, ſlintſos.

Slurk, jukkaſtak, ſtuora jukkaſtak.

Sluſker, ſluſkig, ſlintſos, ſmorwok.

Sluß, tjatſe puodo.

Slut, ketje, nokkem, laitem. *På ſlutet*, mangemuſta, mangemus ketjai. *Sluta*, låptet, laitet. *Sluta*, jerbmoſtallet, meroſtallet, qworaſet. *Sluta köp*, åſaſi pira laſſketet, hålet. *Sluta fred*, raſeb takket. *Sluta ut*, tjuoldet, ulkos ſlagget.

Slutt, niakko, njuojan wuolos, meto. *Sluttning*, meto, njuoja, njuojeſtak.

Slå, reiwetet, qwoſgnetet, ſlåwet, håſet, ſwintet, låſket, leiſket. *Slå eld*, tållåb kaſſket. *Slå ihjäl*, latket, kåddet. *Slå ſönder*, mutket, tſuouket. *Slå felt*, weltet. *Slå igen*, tappet, puodot. *Slå igenom*, tjadatet, ſjapketet. *Slå i kull*, ſlagget, wuolos ſlåwet. *Slå ned ögonen*, wuolos kåtjeſtet. *Slå om*, målſotowet, åtjatowet, preutet. *Slå ſig til*, piejetet. *Slå under ſig*, wuollaſes keſet. *Slå ut*, ſjaddet, ſåitet. *Slåß*, tårot, tåroſtallet, wikot, tåroin kitſet.

Slått, hö-ſlog, ſlajo.

Slåc-

Slåcka, jakfetet, jaddetet. *Slåcka hungern*, nelgeb kajot, fwargaldattet.

Slåde, tjålk, flidda, trako. *Lappflåde*, kerres.

Slågga, flådtja, ftuora wettjer.

Slågt, pårad, lako, flåkt, maddo, werrek. *Slågt*, *flågtinge*, pårolats, flåktalats, lawe. *Slågte*, fuolke, fåle, almatja flaja. *Slågtfkap*, flåktawuot. *Slågtas på*, awestet. *Han flågtas på fin far*, attjes meltele.

Slånda, fnaldo.

Slång, reiwates, hågg, håfa. *Slånga*, palkestet, tjafket.

Slåp, loffes pargo, flito, kråss, bruk. *Slåpa*, westet, kefet, ådna pargob adnet.

Slåppa, luitet, pestet. *Slåppa lös*, nuolet, luowes luitet. *Slåppa fjädrarne*, tålkit kattjetet.

Slåt, jalgok, flaijok, jalget. *Slåt*, *blid*, lines, libbes, lines håleje. *Slåt*, *dålig*, fuoppates, neures. *Slåtmark*, jalget, qwolpa. *Slått*, neureslaka, pahast. *Rått och flått*, fåiwalaka. *Slåtta til*, jalget, flaijet, fliktet, jalgeten takket.

Slö, nålos, nórom, kutte i le aiwon. *Blifva flö*, nålot, nårot. *Slö fåd*, neures kårdne.

Slödder, kenes almatjeh, kenes fåle.

Slög, tjeppe, tjeppes, mattanje. *Slögd*, kåta tuoje, tjeppeswuot. *Slögda*, tuojohet, tjeppastallet.

Slöja, line, åiwe line.

Slöfa, tuhlet, fkidartet, fkiwtet. *Slöfare*, fkidar, tuhlar, fkiwtar, tuhleje. *Slöferi*, tuhlem, fkidartem.

Smacka, fjamket, fjåmket.

Smak, painek, fmak. *Smaka*, fmakot, tåbdet, fmakeb adnet. *Smaklig*, nialge. *Smaklighet*, nialgeswuot.

Smal, fegges, feggok, kedfes. *Blifva fmal*, fegganet, feggot, kedfanet. *Göra fmal*, feggotet, kedfetet. *Smalhet*, feggas, feggot, kedfo.

Smattra, ruotet, ruotestet.

Smed, fmidda.

Smeka, lakkotallet, tåketallet, takotallet.

Smeta, fikkot, fikkestet, padhet. *Smet*, padha.

Smida, fmiddet. *Smidja*, fmidjo, fmidda kåte. *Smidig*, miwkok, wanatakes, kutte metaltatta.

Smickra, flimbertet, jelletet, håket. *Smicker*, flimbertem.

Smila, tjaimet, fnjifkestet. *Smila*, *fmickra*, jelletet, flimbertet, hårwa diet takket, mubbi diet takket.

Smink, paino muotoi. *Sminka*, muotob ruopfoken painetet.

Smitta, pådo, pådwo. *Smitta*, pådwet, padhet, painet. *Smittfam*, painetakes.

Smolk, ripa, fmuolke, ibje.

Smug, tjagnem raike, tjåkos raike.

Smula, bittats, fmolko, fmål, mutkotes. *Smula fönder*, fmolket, mutket. *Smulgråt*, ila negg, faiges.

Smuts, tuolw, ftåntje. *Smutfa*, tuolwatet, ftåntjet, orainet, pådwet. *Smutfas*, pådot. *Smutfig*, tuolwajes, wastes, oraines.

Smutta, påddoi jukket, jukkestet.

Smycka, hårwetet, tjabbotet, hewoken takket. *Smyckad*, hårwok, hewok, tjabbotum. *Smycke*, hårw.

Smyga, niaket, fuollet tjagnet, fuollet tfaket. *Smyga fig undan*, kådketet.

Små, fmaw, utfes, fmaiwes. *Små fkog*, låkima, påftek. *Skåra fönder fmått*, fmaiwet, tfapet. *Smått*, fmaiwai. *Småningom*, fuoimen, astost, astoi, låitoi.

Småda, albetet, nalfet, laitet, fpåddet. *Smådeord*, nalfes pako. *Smålek*, albetem, nalfem.

Småll, plåwem, klibma, leud, jutfa, fmåll. *Smålla*, plåwet, tudnet, klibmet, jutfet.

Smålta, fjålkelet, fuddetet. *Smålta*, *blifva fmålt*, fjålketet, fuddet. *Smålt*, fjålketum.

Smårt, *ſmal*, ſegges, ſeggokats.

Smårta, ſwarke, pino, waiwe. *Smårtefull*, pinetakes, paktjes.

Smója, tſaket, tjada tſaket.

Smór, wuoj. *Smórgås*, wuoja laipe.

Smórja, wuoitet, låtjot wuoitaſin. *Smórja*, *ſmórjelſe*, wuoitas.

Snabb, kämp, fappel, happel, ruok, ruwes, haretes, ſpaitok, ſnapes. *Snabbhet*, kåmpawuot.

Snack, rudn, hubma, håla. *Snacka*, rudnet, ſmareſjet, hubmet, danſkeſtet.

Snafva, ſtimpeldet, niallkeſtet, kåmpeſtet, ſnokarmet.

Snappa bort, erit tåpot, tuobbelet erit.

Snar, ruwes, ruok, ſpaites. *Snarare*, arebi.

Snara, kiål. *Snarka*, ſnoret, ſnorret.

Snart, *ſnarligen*, wargi, rua, ſpait.

Snarſticken, hekkes mårai. *Snartrogen*, jakkoles, jakkwår.

Snatta, niſkot, ſuolataſtet. *Snattare*, niſkoje, tåpotakes. *Snatteri*, niſkom.

Sned, tjuolo, tjuolok, tåres. *På ſned*, tjuollot. *Sneda*, tjuolotet, tjuollot takket.

Snibb, njuone.

Snickare, ſnikkar, muora tuojar.

Snickra, ſnikket, muora tuojeb takket.

Snida, ſatſet. *Snida i trå*, muori tſekkot.

Sniken, ſaige, ſaiges, nett, negg, ſaire, ſnaule, hanes.

Snilla, *ſe ſnatta*.

Snille, miåla, jerbme, ſnuortakwuot.

Sno, pådnjet, kebbret.

Snoka, ſnuogget, ſnudtjet, njuonotet.

Snor, ſnuolg, ſnuolga.

Snork, tåſſjes aitoh, nittem. *Snorka*, ſnorkeſet. *Snorka och pocka*, aitet ja riktet.

Snorra, ſjuka, ſkeiro, wårgo. *Snorra omkring*, pira jårret, pira kyrſolet.

Snubba, ſjårgot, tſetſaſtattet, pelket, ſneitet. *Snubbor*, ſneitem.

Snufva, ſnuop, ſukt.

Snugga, ſnuogget, ſnåletet.

Snus, ſnukk. *Snuſa*, ſnukkab jukket.

Snuſkig, ſlintſos, kutte i le rajanes.

Snyfta, ſjuoketet, ſeinatet.

Snygg, ſniwa, ſniwok, tjabbe.

Snyta ſig, ſnuſotet. *Snyte*, njuone.

Snål, hanes, wainok, ſnaule, ſnål, nåpel. *Snålhet*, haneswuot, ſnaulokwuot. *Snålas*, ſnåletet.

Snäcka, ſkaltjo.

Snåf, paſkes, paſkok, kartjes.

Snäll, *ſe ſnabb*. *Snällhet*, ſpaiteswuot, kiämpaswuot. *Snällt*, kiämpaſikt, kiämpeſt.

Snårja, kåſelet, wautetet. *Snårja ſig*, wautet, webjet, tabranet, qwoſgnet.

Snåſa, ſjårgot, ſjårget, tſetſaſtattet, ſneitet.

Snó, muot, muottek, lobme. *Snóga*, muottet. *Snóglopp*, ſlatte. *Snóſparf*, alap.

Snód, tokkones, ſuoppates, okaudnes, tåſſjes.

Snópa, kaldet, kaſket. *Snópt*, kaſkek.

Snóplig, waſtes, ſkabmokes. *Snópligt*, waſtet.

Snóra ihop, akti ſnårret, kårretet.

Snóre, kaino, reſſme, ſnuore. *Snórrätt*, njuolga, ſtadan.

Snórpa, ſnårret, akti tjåket. *Snórpas ihop af hetta*, tårrenet.

So, ſwine, ſnorka. *Socka*, kuopa.

Socken, ſuokno, tjelde.

Socker, ſokkor. *Sockerbakelſe*, ſokkor laipe.

Sofra malm, malmab rainetet, malmab ſåiwa kedkeſt tjuoldet.

Sofva, ådet. *Sofva godt*, njalget ådet.

Sofvel, ſuwle, påkſeſtak, påſme.

Sol, peiwe, peiwats. *Sola ſig*, peiwen auten tjåkkahet. *Solbrånd*, peiweſt kårdum. *Solſtånd*, kukkemus peiwe. *Solſtråle*, peiwe labtje.

Sold, palka, makſo. *Soldat*, tåro ålma.

Solka, tuolwatet, ſmorwotet.

Som, kutte, jukko, juok. *Som*, *såsom*, ko, nauko.
Somlige, muttemeh, såbmaseh, kallekatjeh. *Somt*, muttem part.
Sommar, kese. *Somna*, ådajet, nåkketet.
Son, pardne, alge. *Sonhustru*, manje. *Soneson*, ajow.
Sopa, sopet, rainetet, rainesen takket.
Soppa, lema, smalek.
Sorg, surgo, waj, waja, wajek. *Sorgedrägt*, surgo karwoh. *Sorgelig*, surgolats. *Sorgfällig*, mårråteje, mårrahab adneje, mårraheje, hugsar. *Sorgfällighet*, mårraha, hugso. *Sorglös*, hugsotebme. *Sorgsen*, surgolats, wajeteje, kutte wajen le, wajes.
Sorl, hålme, tudn, jutsa, kraja, staime. *Sorla*, tudnet, jutset.
Sort, slaja, nale, tjård. *Sortera*, tjuoldet fårta slajeb sårr.
Sot, tjadd. *Sot*, *sjukdom*, puotselwas, taud, wank, maine, waddo. *Sota*, tjaddet, smorwotet. *Sotig*, tjaddajes, kutte tjadden le, tjappes, smorwotum. *Sotdöd*, puotsen jabmam. *Sotesång*, puotsem sängo, jabmem sångo.
Spa, *soppa*, lema. *Fiskspa*, qwele lema.
Spade, spadan. *Spada*, spadanin palet, spadatet. *Spader i kort*, spada.
Spak, tames, låjes, låbdes. *Blifva spak*, låjot, låbdot. *Spakfärdigt*, låbdet.
Span, kårt, kårtel, luod, tudno pele.
Spana, åtsåtet, jåskotet, katjatet. *Få spaning*, judjot, elwet.
Spanmål, spanmål, kårdne.
Spara, njuotetet, tsutset, juorjet, sparet. *Spara ihop*, tuksset. *Sparsam*, njuotetakes. *Sparsamhet*, tsutsem, juorjem, njuotetem. *Sparsamt*, njuotetemlaka. *Lefva sparsamt*, njuoteten wiesot.
Sparf, tsitsok, tsitse. *Sparfhök*, titei.
Sparka, tjåktjet, tjåktjetet, påttkestet.
Sparlakan, låutek sångon pira.
Sparre, ålg, tjåsk.
Spatsera, wadsetjet, walkeset, walkset, slanket.
Spe, albetem, nalsem, spåddem, narrem. *Göra spe af*, speijot, narret. *Speglosor*, speijom pakoh, sneitem pakoh.
Speck, puoite, allas. *Själspeck*, nuorjo puoite. *Specka*, puoiteb sisa tsaket, puoitet.
Spegel, spejel. *Spegla sig*, spejelen muotob kåtjetet.
Speja, sjåktjet, suollet åtsåtet, aksatallet.
Spel, slåk, tokor, tokortem. *Spel*, *musik*, speletem. *Spela på instrument*, speletet. *Spela kort*, spiålet. *Spela på pipa*, pippob tjuojetet. *Spelman*, speleteje.
Spendera, kåstet, kåstekeb takket, waddastallet, spanderet, skånkit håiketet. *Spendersam*, waddanje, skånkok.
Spene, nidtje, ruouse.
Spenslig, segge, seggokats.
Spetelska, tubre maine, pahas tubre, spetelska.
Spets, njuone, snjuttje, ketje. *Spets*, *högsta kullen*, tjåkk, snjurtje. *Spetsar*, raiki takkatum hewok line. *I spetsen*, njuonohesne, autemusen. *Spetsig*, snjurtjok, snjuttjok. *Spetsa*, snjuttjet, snjuttjen takket. *Spetsböf*, sluora skålm, tiskepelak. *Spetsfundig*, sluokes, wisastalleje, wises. *Spetsfundighet*, sluoke, sluokeswuot.
Spett, passem. *Sätta på spettet*, passemi tsegget.
Spicken, kåike, suowas. *Spicket kött*, kåike piärgo, suowas piärgo.
Spik, route naule, spikar. *Spika*, naulet.
Spilla, leiket, kåbmetet, kålketet, spillet. *Spillas ut*, leikeset, kåbmanet. *Spillning*, leikesem.
Spillo, spiejo, håkkanem, kåddem.
Spillra, låda, sabtjes, spiålkates. *Spillra sönder*, spiålkotet, saret, luoddet.

Spilta, *ſtallsſpilta*, ſuoine litte.
Spinkug, ſegge, ſkaile, tjokkotes, råibme.
Spinna, pådnet. *Spinnrock*, kåkkel, ſnaldo, pådnem råkk.
Spinnel, heune. *Spinnelvåf*, heune werbme.
Spion, ſuolle akſatalleje, ſjåktjeje.
Spira, Konogaſen welde, ſpira. *Spira*, *liten bjelke*, ſtuokkets, tjåſk.
Spis, piåbmo. *Spis*, *ſpiſel*, aren, ſpiſs.
Spiſa, *beſpiſa*, piåbmet, fedet, piåbmob waddet. *Spiſa*, *åta*, piåbmotallet, pårret. *Spiſa*, *räcka til*, jåkſet, ållet, rekket, ſpiſſet.
Spits, *m. m. ſe ſpets.*
Spjut, ſaite, ſpaggok.
Spjåle, ſpiålkates, pekkats, ſjållots. *Spjålka*, ſpiålkotet, luoddet, ſaret. *Spjålkas ſönder*, luoddenet, peiget, ſpiålkeſet.
Spjåll, wuobdne kåptjes, ſpelte.
Spjärna, tjåktjet, tjåktjetet, påttkeſtet.
Split, rito, pålko, ſtinke.
Spol, petſek, widdek. *Spole*, kådhem ſuoj. *Spola garn*, laigeb keſtet, ſpolet.
Spong, pråwe, pråwats jokka raſta.
Sporre, tjåktjem route.
Spotſk, ridhak, raggoſtalleje, ſpoſkeje.
Spott, tjålg. *Spott och ſpe*, ſpåddem, nalſem. *Spotta*, tjålget, tjålgetet.
Spraka, brakkohet, langkeſet, ruotet, ruoſatet, ſnjirret.
Spraſsla, ſtåtjet, ſwarret, ſwårget, ſpåret.
Spratt, ſkuorpo, pus. *Göra et ſpratt*, puſet, ſkuorpob takket.
Spricka, raket, luoddenet, peiget, jållot, *Spricka ut*, wuotjet, patſet, påtſetet.
Sprida, påddet, påddetet, pira ſajet. *Sprida ut en ting*, ſaken wuolgetet, ringet. *Spridas*, juokatet, widanet, luobbitet, påddanet. *Spridd*, påddos.
Springa, *ſpricka*, jållo, rakem, ſawe.
Springa, *löpa*, *hoppa*, wiåket, wainket, warret, qwotſet, åkot, njultjet, tjilet, tjåleſtet, ſaſket. *Springa (coïre)*, rakket. *Springa ut*, *uprinna*, wåddaſet, kålkitet. *Springa på*, *anfalla*, ladet, råbmolet. *Springa up*, ſprainet. *Springkålla*, aja, ajek, tuoldeje ajek.
Sprita, karrab waldet, qwolmeſtet, rainetet.
Spritta, ſprainet, tjåleſtet, ſwarret.
Sprote, ſwitja, lanje, åkſats.
Sprund, buntſe raike, nialme. *Sprunda igen*, buntſe raikeb tappet.
Spruta, triſſet, triſſetet. *Vattnſpruta*, tjatſe triſſem reido.
Språk, kiål, hål, ſardne, hålem lake. *Språka*, hålet, hubmet, danſkeſtet, rudnet, ſmareſjet. *Språkſam*, hålajes. *Språkkunnig*, kiålolats, mådde kiålek.
Språng, tjalem, wiåkem, qwotſem, njultjem.
Spräcka, *ſpränga*, luoddet, luoddot.
Spräcklig, teblak, treblak, luoſtek, tjuoſſe.
Sprätta up, rattet, kaikot. *Gå och ſprätta*, raggoſtallet, wadſeten tjåulaſtallet.
Spröte, ſwitja, kittjaheje muor.
Sputa ut, *ſpy*, tjållet, wuokſet. *Spyor*, wuokſenes.
Spå, kåttot, autel ſardnot, wuoſotet, muonet. *Spå*, *trolla*, nåitot, qwopaſtallet. *Spåman*, nåite. *Spåqvinna*, qwopes. *Spådom*, kåttom, japotas, nåiteswuot, nåitom. *Spåtrumma*, kåbda.
Spån, ſpako, wuolates, wiårates, ſpanes.
Spånta ihop bräder, ſjålloit lauketet akti.
Spår, luodd, kåja. *Gå på ſpår*, qworet.
Spåd, njuores, ſegges. *Spådt barn*, utſes mana. *Spåd röſt*, ſegges kiål.
Spåda up, blandet, njarbotet. *Spåda vatten i vin*, tjatſeſt winai piejet. *Spåda på*, laſſetet.
Spåka, tabmet, tamet, nalet, låbdotet, låjotet.

Spån-

Spånna, kiäldet, ſadtet. *Spånna före*, keſaſtet, keſaſtattet. *Spånna, taga åt ſig med naglarne*, kadſi ſårjot, pikſet. *Spånna ihop*, kruokkotet, akti tjadnet. *Spånna ifrån*, luitet keſaſeſt.

Spånne, kruokke, ſålp.

Spånſtig, tjoktok. *Spånſtighet*, tjoktokwuot.

Spånta, luoddet, ſaret, luoddot.

Spårra ut, ſadtet, tſagget. *Spårra in*, piraſtattet, pira karwet, ſåitet hareſt puodot.

Spö, ſwiſko, ſwitja. *Spögubbe*, kyrko-wakt.

Spöke, ſwikol, wardali, eppar. *Spöka*, lattot, ſwiket, wandertet jabmemen mangel.

Spörja, fråga, kattjet, katjatet, jåſkotet. *Spörja, årfara*, aitſet, tetet ådtjot, judjot, elwet, wuopteſtet, kullet, tåbdet. *Spörjas, blifva kunnigt*, kullot, låſet, ſaken mannet. *Spörsmål*, katjalwas.

Sqvala, ſnjåret, ſpaita kålket.

Sqvaller, tåſſjes hål, ſqwolder, keles ſak. *Sqvallra*, ſqwoldertet.

Sqvalpa, liſkot, liſchkot.

Sqvattra, ſjållet, tſiwkeſet.

Sqvåka, pulkeſtet, tſihret.

Sqvättra, ſiddertet, ſkidartet.

Stabrak, kukkemus peiwe.

Stack, fino, åmårtes, håwke.

Stackare, waiwan, kånne, håjo, ſtakkar.

Stackug, ådne, ånekes, ånekats.

Stad, ſtad, ſaije. *Stadsbo*, ſtaden wieſat.

Stadd, tjodtjomen, orroje, kutte le. *Stadd, legd*, palketum.

Stadfäſta, nannotet, tjårgetet, ålles dobmob waddet. *Stadfäſtelſe*, nannotem, ålles dobmo.

Stadga, förordna, kottjot, piejet, dóbmet. *Stadgas*, nannot, nannotowet, tjårget. *Stadga, påbud*, piejetus, ornig, lag.

Stadig, nannos, tjårges, wekſes, famolats, ſtaikok, ſtalkes, ſtuowok. *Stadigvarande*, ikkates, ikkat orroje. *Stadighet*, nannoswuot. *Stadigt*, nannoſt, nannoslaka.

Stadna, tjodtjetet, kånoket, ſtåttertet, ſtanet. *Stadna, uphöra*, orrojet, laitet, nokket.

Staf, ſåbbe, klakka. *Stafvelſe*, ſtaweles. *Stafva*, ſtawatet.

Stake, ſtaura, halgo, tjuold, balka, watjos. *Staka ut*, wittait piejet, wittet, meretet.

Staket, ſtaggek, hagan.

Stall, ſtall, håſta kåte. *Stalla*, puoitotet, kådtjetet.

Stallbroder, kradna, qweibme.

Stam, madd, båll. *Stam, hårkomſt*, maddo, werrek, pårad. *Stam*, ſtabne. *Framſtam*, auta ketje. *Stamfader*, madder attje, madder aija. *Stambok*, watem kirje.

Stamma, kakkaſtet, malteſtet. *Stamm, en ſom ſtammar*, kakkas, kiålalakkak.

Stampa, njutet, tſabmet. *Stampa med fötterna*, juolki tſabmet, trämpet juolki.

Stank, pahas habja, pahas hapſes, lukt.

Stapel, åmårtes, håwke, fino.

Stapla, ſtimpeldet, njallkeſtet, wilpatet, kåmpeſtet. *Stapla i tal*, temſeſtet, pakob ejet, kakkaſtet. *Stapla up*, åmårtet, paijalok pårdet.

Stark, wekſes, wåkſak, kiåura, famolats, famo-porre. *Stark köld*, karra tjåſkem, pruóſſe. *Starkt rep*, nannos reſſme. *Stark handel*, ſtuor åſas. *Starkt brånvin*, karra wina. *Starkt*, nannoſt, wekſeslaka.

Starr, ſtarro. *Starr på ögat*, kalam tjalme.

Stat, rik, Konoges rik. *Stat, prakt*, hårw.

Statur, kukko, ſjaddo, muddo.

Steg, lawke. *Stege*, raideres.

Stegra, deurotet, åſaſit tſegget.

Stek, paſſem piåsgo. *Steka*, paſſet. *Stekas*, paſſot. *Stekſpett*, paſſem.

Stel, kittjos, kuſſmes. *Stelna*, kuſſmot, kittjot, kalnet, kråwoket.

Sten, kedke. *En ſtor ſten*, kallo. *Stengrund*, qworgo. *Stena*, kedkahet, kedki kåddet.
Stenig, kedkajes. *Stenigt land*, juowajes ådnam.
Stick, tjuoggatak, påſketem. *Låmna en i ſticket*, mubben håggab wahdai tſaket. *Sticka*, påſketet, tſeſkotet, tſeſkelet. *Sticka, gravera*, ſatſet, tjalet. *Sticka in*, tſaket. *Solen ſticker*, peiwe kårda. *Sticka, fy*, kårot. *Sticka vantar*, ſatſit kådhet. *Sticka*, *tråſticka*, ſabtjes, ſåda.
Stickelbår, tſeſkes muoran muórje.
Sticken, mårak, måren. *Sticknas*, måratowet.
Stick-ord, tjaimem pako, narrem pako.
Stjelke, juolke, takte.
Stjelpa, kåbmetet, kåbmanet, raggetet.
Stjerna, naſte, taſte. *Stjernkikare*, naſti åppes.
Stjert, petſek, pattom.
Stift, akta Biſkopen land, akta Biſkopen taſo.
Stifta, piejet, laget, ſtillet, ſiſa piejet, algetet. *Stiftare*, algeteje, tſeggeje.
Stig, *ſpår*, luodd, kåja. *Stig*, *våg*, palges.
Stiga, lawket, låidet. *Stiga up*, paijas kåret, tjuodtjelet. *Stiga ned*, wuolos luitatet. *Konſten ſtiger*, kånſt autana.
Stilla, ſjawotes, ſåddos, lådtjes. *Stilla, ſaktmodig*, låjes, låbdes. *Sitta ſtilla*, ſjawot tjåkkahet. *Tiga ſtilla*, ſjawot orrot. *Stilla, dämpa*, *blidka*, keppetet, ſjawotattet, puoroter, ſåddotet, lidnahet, lådtjeb takket. *Stilla bloden*, warrab tſuokeſtattet. *Stilla boſkap*, buwai piåbmoit waddet, ſtillet. *Stillhet*, ſåddoswuot, ſjawoteswuot, lådtje.
Stilleſtånd, kånokaſtem tåroſt ånekes påddi.
Stim, ſtåk, ſtåkem. *Stima*, ſtåket, ſtåtjet, ſtandet. *Fiſk ſtima*, qwele kådho.
Stind, ſadtok, teuwas. *Blifva ſtind*, ſpriggct, pradgetet. *Se ſtint på*, tjalmit tſagget.
Stinga, påſkåtet, tſeſkelet.
Stinka, pahaſt hapſitet, tſiwnitet. *Stinka*, *drypa*, tåinget, kåikot.
Stjäla, ſuolatet, ſuollet katotet, niſkot.
Sto, mårro, mingeles håſt.
Stock, tjåſk, ſtuokke. *Stocka ſig*, ſuokot, tjåkenet, nårret.
Stod, tſagge, ådnåres, pål, kåwe.
Stoffera, luoſkot, puddet, pardet, tadnin kårot.
Stoft, ripa, måiwe, mulde.
Stol, bånk, tjåkkahem ſaije, ſtol. *Stolgång*, patta raike.
Stolle, kaiwes, piådak, ſkike, tajok, kajok. *Stollig*, miåla-lakkak, miålawanak, kaiweslakats, perik ſåkåk, wuorok.
Stolpe, tſagge, juolke. *Stolp-bod*, juolkak aite.
Stolt, raggok, tjåulak, ſtuoraſtalleje, mihaſtalleje, ſtuores. *Stolthet*, ſtuoraſtallem, tjåulakwuot.
Stomme, båſl, abnes.
Stop, ſtop, kadno pele. *Halfſtop*, tint.
Stoppa, ſtappet, tſågget, tſaket, puodot. *Stoppa igen et hål*, raikeb puodot, måſkotet. *Stopp*, tappa, puodo, kåptjes. *Stoppning*, teutates.
Stor, ſtuor, ſtuores, jånjok. *Stor ſveda*, karra ſwarke. *Blifva ſtor*, ſtuoranet. *Storſint*, mårak, puoſjak, kårrok, puortos. *Stortalig*, pako rippak. *Stor-ordig*, njalmokes.
Storkna, tjåkſanet, påktjanet.
Storlek, ſtuorakwuot, jenjokwuot, muddo.
Storm, wiro, karra piågg. *Storm, (oppugnatio)*, tåro, tårotem. *Storma*, wiron brakketet, piåggetet. *Storma (oppugnare)*, tårotet, tårob takket. *Storma til*, ladet. *Storma*, *bullra*, ſtåtjet, ſtandet, jutſet, klibmet, maret.
Stormhatt, åiwe warjo, tåro kapper.

Straff,

Straff, pakkates, ſtraff. *Straffa*, pakkatet. ſtraffot. *Strafflöſt*, pakkataka, nauk. *Straffvårdig*, ſakkolats, måddoges.

Strand, kadde, ſiårw, terbme. *Stranda*, kadde nala wirrot, kadde wuoſte pårjeſtet.

Strandſätta, madhet, aroſtattet, pettet.

Straxt, tala, talak. *Straxt efter*, tala taſte.

Strek, tjalaſtak, tjaleg. *Strek*, *tåg*, kaino, badde.

Streta, rabbet, kilpot, killot, kitſet, rattjet, wigget, oibot, kimpeldet. *Streta emot*, wuoſtaladdet, tſagget.

Strid, ſpaites. *Strid ſäd*, teuwa kårdne. *Strid*, *kamp*, tåro, rito, oibom. *Strida*, tårot, tåron kitſet. *Det ſtrider emot förnuftet*, i tatt ſjätte almatjen jerbmin. *Stridig*, tårek, wuoſtaladdeje, preutak. *Stridbar*, tåro miha, tåro kiämpa.

Strima, ſtranjes. *Solſtrima*, peiwe labtje.

Stripa, *ſkåra*, tſekke, tſekkes.

Strumpa, ſuokko, pidto.

Strupe, tjådd, tjåddek, karas, kirs.

Strut, jebmeſats, ſkuoudo.

Stryk, ſlåwatallem. *Få ſtryk*, ſlåwetallet, riſſeb ådtjot, ſwaſkotallet.

Stryka, ſikkot, njamet. *Stryka bort*, erit njamet. *Stryka ut*, waſkot, ſtriwket. *Stryka omkring landet*, pira landen kålket. *Stryka på en*, reiwatallet, låſkotet, ſlåwet.

Strypa, karket, puwet, karkaſtattet, keraſtattet. *Strypas*, karkaſet, puwot, keraſet.

Strå, ſuoine tjåle, graſe tjåle.

Stråk, hare, käino, alme wuole.

Stråle, *ſolſtråle*, peiwe labtje.

Stråt, käino, laido. *Hvad ſtråt for han?* kåbbos åiwi wuolgi?

Sträcka, wanatallet, ſadtet, reſtet. *Sträcka ſig*, ſadtjeſet. *Sträcka ſig til*, *räcka*, jåkſet, ållet. *Hans magt ſträcker ſig ej långt*, i ſo makt kukkas påte (jåkſå). *Sträcka*, *rad*, pirka, kargates. *I en ſträcka*, aktet rajaſt.

Stråf, tjarrok, kittjos, baſkok, briſkok. *Stråf*, *ogin*, tårek, pahaſtalleje, kårrok, råſkes.

Stråfva, wigget, rattjet, rabbet, rudwet, tjabtjet. *Stråfva emot*, ſtagget, wuoſte tjodtjot, wuoſtalaſtet.

Strång, *hård*, rinkſes, kårrok, karrok, karres, puoſje. *Strång köld*, karra tjåſkem. *Strång*, kiäldak, badde. *Strånga*, nagget, wuojetet. *Strånghet*, karrokwuot, rinks.

Strö, påddet, luobbet, pira ſajet.

Ströfva, ſtraukot, tåpot, rewaren etjebs takket. *Ströfvar-parti*, rewar ſåle.

Ström, jokk, ådno, njauwe, uwe, kålkats, qwoik. *Strömma*, kålket, ſnjåret.

Strömming, ſillda, tjuſkets, ſjila.

Stubbe, jaigna. *Stubbig*, ſnamp, ſnoppok.

Studera, kirjai låret, ſtåderet. *Student*, ſtådent.

Stufva, åddåſiſt låggetet, mubbadeſt wuoſſjet.

Stuga, kåte, ſtåpo, tåppe. *Förſtuga*, ulkolån.

Stum, kiålatebme, kiålates, kutte i hålet matte.

Stump, ånates, ketje, pekke.

Stund, pådd, aike, kåtſo, maſwa, wuollat. *En liten ſtund*, ånekes pådd, påddets. *På ſtunden*, tala, talak, talle adtjek. *På ſidſta ſtunden*, mangemus ketjai, mangemus aikai. *Stundeligen*, påddålok, inta. *Stundom*, muttemin, muttem pali.

Stupa, ſlabmet, ſnokarmet, kåmpeſtet, jårret.

Sturſk, ſtartek, ſtinn, tårek.

Stuſſa, *prunka*, wuolotallet, tiåulaſtallet karwoi. *Stuſſa tilbaka*, ruoptot kauſtet.

Stut, nuora wuokſa, wuokſats.

Stybbe, *kolſtybbe*, tjadda tſumptſe.

Stycke, pekke, pekkats. *Stycke*, *kanon*, ſtuora tåro ſteuk. *Et ſtycke våf*, panka. *Styckevis*, påddoi, pekki pekki. *Stycka ſön-*

fönder, påddet, pekki pekki tjuoppet, fmaiwet, luepket.

Styf, kittjos, kuffmok, tjoktok. *Styf*, *ftark*, wekfes, kiåura, famolats. *Styf*, *högfärdig*, raggok. *Arbeta ftyft*, åljoft parget.

Styffader, attje pele, attje faije. *Styfmoder*, edne faije, edne pele. *Styffon*, pardne pele. *Styfbroder*, wålja pele. *Styffyfter*, årben pele. *Styfdotter*, neita pele.

Styfver, årre, kuoppar årre.

Stygg, wafte, waftok, råbmes. *Styggt*, waftet. *Styggas vid*, waftahet, waften adnet. *Blifva ftygg*, waftot.

Styl, tjalem reido, tjalem lake. *Nya och gamla ftylen*, åbme ja åddå reknig. *Stylfjädrar*, pattom.

Styltor, muora juolkeh.

Stympa, ånetet, ånatallet, fnampet, fnoppotet, jaggeldet, jallet.

Stympare, omattanje, kålko, håjo.

Styng, påfketem, tfefketem. *Håll och ftyng*, påfko.

Styra, ftiwret, tårjot. *Han kan ej ftyra fig*, i etjenis nakkahe, (i etjebs rade). *Styra*, *laga*, rektotet, ftillet, fjåttetet, laget. *Styre*, *roder*, ftiwr. *Styrelfe*, lagatas, ftildem, piejetus, tårjotem.

Styrka, wekfotet, tjårgetet, nannet. *Styrka til*, kaukelet. *Styrka*, *magt*, famo, wekfeswuot, nannoswuot. *Han har fått fin fulla ftyrka*, ålles famoites le jåkfam, juo le famoi nala påtam.

Stå, tjodtjot, tjuodtjot. *Stå bi*, wekketet, pelen tjodtjot. *Stå til rätta*, tiggen auten tjuodtjot. *Stå efter*, wainotet, wainon orrot. *Stå efter ens lif*, mubben håggai wigget. *Stå emot*, wuofte tjuodtjot, wuoftalaftet, tfagget. *Stå före*, auten tjodtjot, påtet. *Stå en före*, mubben wiefeken pira mårrahab adnet. *Stå på fig*, wiefotallet, ftaiket. *Huru ftår det til med eder?* maktes måkfebet? maktes wiefobet? *Stå ftilla*, akten faijen tjodtjot, tjodtjetet, kånoket. *Stå up*, tjuodtjelet. *Stå ut*, killet, kierdet, ftaiket, pintet, ftitob adnet.

Stråj, kraj, ftaime, ftuibme, klibma, tudn.

Stål, ftale. *Stålfätta*, ftaleb piejet.

Stånd, tjodtjom faije, juolke faije, ornig, wuoke. *Jag är ej i ftånd til*, ib aibmote. *I famma ftånd*, tattna wuoken. *Stånd*, *värdighet*, kall, ammat. *Stånd*, *bod*, åfes bod.

Ståndaktig, nannos, ftaikes, ftaikok, ftalkok, kutte auten wall manna. *Ståndaktighet*, nannoswuot, ftaikokwuot, killoswuot. *Ståndaktigt*, nannoft, ftaikeslaka.

Stång, ftaggo, ftaura, halgo.

Stånga, muolwet, tjårwi nortetet, fkurrbetet tjårwi.

Stånka, tfakket, luokot, fjuokefjet.

Ståt, hårw, hewokwuot, tjåule. *Stätelig*, hewok, hårwok, tjabbes. *Ståteligen*, hewoklaka, puorakit.

Stäcka, ånetet, utfetet. *Stäckas*, ådnanet.

Ståd, fmiddem route, ftåd.

Ståda, reidet, laget, karwet, tjabbaft karwet. *Ståda i ordning*, faijafas fårtab pårdet.

Stådja, palket, leiget, leigab waddet. *Stådfel*, pant, leiga.

Stådfe, inta, alo, akeft.

Ståfva, påttjem litte, nappe.

Ställa, piejet, pårdet, tfegget. *Ställa på prof*, freiftot, kåttjelet, pråwet. *Ställa fig*, tåmetet, wiefot, takket. *Ställa tilfreds*, tiwot, likt takket, puorotet, fåddotet. *Ställa för ögonen*, tjalmi auti piejet. *Ställa fig fom*, takket ko. *Ställa fig fjuk*, etjebs takket puotfemen.

Stål-

Stålle, saije, tafo, paike, taiw. *I stället för silfver*, silba saijen, silben autest.

Ställning, stildem, lagem, wuoke.

Stämma, röst, kiål. *Stämma, sammankomst*, tjåkenaddem, stebno. *Stämma för rätta*, lagai qweddet, stebnet. *Stämma, dämpa*, puodot, tsappetet. *Stämma bloden*, warrab tsuokestattet. *Stämma in*, akti låskеtet, sjättet akti. *Stämning*, stebn, stebnek.

Stämpla, ståmpeleb piejet, tjuorget, piwtet, stuokeswuoteb brukot, wisastallet, kånstertet. *Stämpla efter någons lif*, mubben håggen mete tjodtjot. *Stämpling*, piwtem, wisastallem, stuoke.

Ständig, ikkates, alo orroje. *Ständigt*, inta, alo, akest, fárta palen.

Stånga, stagget. *Stånga igen*, puodot, tappet. *Stånga omkring*, pira stagget, gårdeb takket, gardot. *Stånga ifrån*, tsagget, tsappetet. *Stångsel*, staggek, puodo.

Stånka, trisset, trissetet. *Stånka, drypa*, tåinget, kåikot.

Stärka, nannotet, weksotet, tjårgetet.

Stöd, tsagge, ådnåres. *Stödja*, tsagget, tsaggeb piejet wuollai, tårjelet, tårjot, tutet. *Stödja sig*, tårjotallet. *Stödja efter fisk*, tjuouket.

Stöfvel, siebel, beinek.

Stök, rusko. *Stöka*, laget, stildet, tjåket.

Stöld, suolatem, suolawuot.

Stöp, ruwesk. *Stöpa*, leikot, sjålkelet. *Stöpa ljus*, kintelit takket. *Stöpslef*, stadtjo.

Stör, staura, staggo, halgo. *Stör, ovanligt stor fisk*, kålla, stuora qwele.

Störa, hemset, peistet, malsket.

Större, stuorab. *Större delen*, ånatjumuseh, ånab part. *Göra större*, stuoretet, ånetet.

Störta, wuolos håiketet, riwkestet, rutestet.

Stöt, nortetem, nolsatem. *Stöt, stötel*, njutem.

Stöta, stöta sönder, njutet, tsuouket. *Stöta på*, nortetet, nolsatet, riwkestet, rutestet. *Stöta sig*, nolsatet. *Stöta, förarga*, måradattet, åutjet. *Stöta til*, påtelet, tjåkenet, tjåggot. *Stöta, ej passa*, i sjättet. *Stöta som en bössa*, tjåktjestet.

Suck, sjuokenes. *Sucka*, sjuoketet.

Sudda, tuolwatet, smorwotet, pådwet.

Suden, kibmahaddum, tuoltetum.

Suga, njammet. *Sugning*, njammem.

Sugga, mingeles swine, snorka.

Summa, lokko, reknig. *Summera*, akti lokket.

Sump, kiåwa, kiåwek, sais, laddo. *Fisksump*, wiesoje qweli wuorka. *Sumpig*, tapak, tippak, saisek.

Sund, tjålme. *Sund, frisk*, warres, warrok. *Sund, hälsosam*, åidnes, puorak, warrestakkeje. *Sundhet*, warreswuot, warrot, åidna, hålso. *Sundt*, warresikt, warrast.

Sunnan, årjel. *Sunnan ifrån*, årjat. *Sunnanväder*, årjeli piågg.

Sup, jukkastak, kokse. *Supa*, kadset, jukket, jukkastallet.

Supplik, maddem kirje, waitem kirje.

Sur, sures, musn. *Sura ögon*, såurom tjalmeh, njuousom tjalmeh. *Smaka surt*, suritet. *Surdeg*, sures daigen. *Surmulen*, musn, måsketakes.

Surna, surot, musneket, muowaset.

Surra, susa, sjukeset, maret, nuwet. *Surra och supa*, wuolagen standet, jukkastallet.

Svafvel, rissja. *Svafvelsticka*, rissja tsakketes. *Svasla*, rissjab painetet.

Svag, wesje, samotebme, neure, håso, håjo, walbmetebme, rassjes, lisak, sjepsjes. *Svaghet*, wesjeswuot, sjepsjeswuot, rassjeswuot. *Svagdricka*, klaiwes wuola. *Svagt*, wesjeslaka, neuret.

Sval, kalos, tjåskeslakats. *Svalka*, tjåskotet,

tet, tjåſkotallet, kårſotet. *Svalna*, tjåſkot, kårſot, kalot.
Svala, ſwalfo. *Svale*, ulkolån.
Svalg, niålatak, tjådd, hamſe. *Svalg, djup*, haute. *Svalg och dryckenſkap*, rytem ja jukkaleswuot, ådna pårrem ja jukkem.
Svall, aldoh. *Svalla*, paroi mannet, porsſet, aſſketet, åbbeſet.
Svamp, tjana, ſwaipo.
Svan, njuktja. *Unga ſvanor*, jeudah.
Svang, *gå i ſvang*, wankot, kullot, wejelubbun ſjaddet, taiwot.
Svank, ſåjo, kawa, tjima.
Svans, ſeipe, pattom. *Svanſa*, wadſemeſne wuolotallet.
Svar, waſtetes, waſtetem. *Svara*, waſtetet, taweſtet, jekatet. *Svara emot*, jebd påtet. *Svara före*, lokkob takket, ſwarot, etjes nala waldet.
Svarfva, wadnet. *Svarfſtol*, wadnem reido.
Svart, tjappes, tjappok, ſuortak. *Svartaktig*, tjappeslakats. *Svartna*, tjappotet, tjappotowet. *Svartſjuk*, lollok. *Svartkonſt*, nåiteswuot, nåitaſtallem. *Svartkonſtig*, nåite, nåitaſtalleje, qwopes, meureje.
Svaſſa, tippertet, priddet, ſladdertet, tjeppaſtallet hålen.
Sveda, ſwarke, paktjes, paktjeswuot, pino.
Sveda, brånna, ſnjuwkelet, ſnjirpetet, qworbetet. *Svedjeland*, qworb.
Svek, pettem, pettogeswuot, tarem.
Svenſk, taro, tarolats, laddelats. *Svenſka*, taro kiål. *Tala ſvenſka*, taroſtet.
Svepa, kåſelet, pira kåſelet, tauket. *Svepa lik*, lik warjoit piejet.
Sverige, Swerje, Swerjes rik.
Svett, piåwes. *Drifva ſvett*, piåweſeb paitet. *Svettas*, piåwaſtet.
Svicka, tappats. *Svickhål*, wuoigneſtem raike.
Svida, ſwidet, kaſket, paktjitet.
Sviga, *ge ſviga*, miwwet, metetet, pelebs luitet.
Svigta, lenkeſtet, ſwilkeſtet, ſwaiketet, ſåjet.
Svika, pettet, taret, madhas takket, madhet.
Svima, jabmalket, ſwimatet. *Svimning*, jabmaldak, ſwimo. *En ſom ofta ſvimar*, jabmits, jamits.
Svin, ſwine, ſnorka.
Svindel, åiwe jårråkwuot. *Plågad af ſvindel*, åiwe jårråk.
Svinga, kirtet, pira jårretet, kirbmot. *Svinga ſig up*, kyrſolet, tjårdnet, paijas laudnet.
Svingel, ſuoppates graſe.
Svinka, ſwaiketet, ſwilkeſtet, wilpatet.
Sviſkon, Stockholm muórje.
Svordom, wuordnom, karro.
Svullen, påttos, pankes, påttanum, ſwållom. *Svullna*, påttenet, panketet, paſet, ſwållot. *Svullnad*, påttenem, panketem.
Svåger, mak, ſwille. *Svågerſkap*, maka lako.
Svår, loſſes, karres, waddok. *Svårhet*, waiwe, muode, wuorradeswuot, kråſe. *Svårligen*, ådna waiwin.
Svårmodig, hujnos, ſurgolats, kutte waimon muodeb tåbda. *Svårmodighet*, waimon muode.
Svåfva, kirtet, kirtelet. *Svåfva i luften*, wåraldeſne kirtelet. *Svåfva omkring på vatnet*, jaure pira kålket, låttot tjatſen nalne.
Svågerſka, manje, ſibjok.
Svålja, niålet, niåleſtet.
Svålla, påttenet, panketet, paſet, pagketet, ſwållot.
Svån, nuor ålma. *Svånbarn*, pardne mana.
Svånga, kirtelet, jårretet, kirbmot.
Svård, ſwerde. *Tveäggigt ſvård*, qwekte autjok ſwerde.
Svårfader, wuopp. *Svårmoder*, wuone.

Svårja, wuordnot, karrotet. *Svårjare*, karroles, karro njalme.

Svårm, tradjo, nauka, ſtuokk, ållo. *Svårma*, jukkaſtallet, ſtandet. *Svårma omkring*, pira kyrſolet, pira wandertet. *Svårmare*, *kåttare*, låron ja jakkon åddåſteje.

Svårta, tjappotattet, tjappoken takket, tjaddet, ſuortet. *Svårta*, *tala illa om*, tarwet, laitet. *Svårta*, *ſvart fårg*, tjappes paino.

Sy, kårot. *Synål*, aime, nalo. *Syring*, ſuorma kåte.

Syda, *luta*, raggelet, raggelaſtet.

Sydlig, årjel. *Sydlig vind*, årjel piågg. *Sydväſt*, årjel alat.

Syfta, mudtet, ſiktet, adnelet. *Syfta på*, åtſet, wainotet. *Syftemål*, måkke, ſitud, waino.

Syl, pårretes, pobme.

Syll, tjåſk, ſtuokk, wuodo ſtuokk.

Sylta, piåbmoit talkot. *Sylta bår*, muorjit wuoſſjet. *Sylta*, *ſyltad mat*, talkotum piåbmo.

Syn, wuoidnem. *Syn*, *beſiktning*, kåttjem, kåttjetallem, kåttjetem. *För ſyn ſkull*, heiwe diet. *Syn*, *uppenbarelſe*, ſåmoſjem, ſippe. *Syna*, kåtjetet. *Låta ſyna*, kåttjejit waldet. *Synas*, wuoidnot.

Synd, ſuddo, måddo. *Syndafall*, ſuddoi kattjem. *Syndaflod*, ſuddo tulwe. *Synda*, ſuddob takket, meddet, ſuddotet. *Syndare*, ſuddar. *Syndig*, ſuddokes. *Syndlös*, ſuddotebme.

Synnerlig, ſårralakats. *Synnerligen*, *i ſynnerhet*, ånamuſta, aines.

Synlig, wuoidnos. *Synligt*, wuoidnoslaka.

Syra, ſureswuot. *Syra*, *göra ſur*, ſurotet. *Syrgrås*, juomo.

Syſkon, wåljetjeh, åbbatjeh. *Syſkonbarn*, wuoſtes lawe. *Syßlinge*, mangeb lawe.

Syſla, widno, pargo, takkamus. *Syſla*, *ämbete*, ammat, embikt, kall, ſaije. *Syſſelſätta*, tuojohaddet, takkamuſeb waddet, pargetet. *Syſſelſatt*, kutte ådna pargob ådna. *Syſloman*, tjodtjoteje, kåttjeje, ſaijaſats, kutte mubben ſaijai le piejetum.

Syſter, åbba, årben. *Syſterdotter*, åbba neit. *Syſterſon*, nåpat.

Syta, kåttjet, neutot, jukot.

Så, ſaja, ſaun, ebber. *Så ſåd*, ſajet.

Så, *ſåledes*, nau, naute. *Så mycket*, tan ådnak. *Så ſtor*, tan ſtuores. *Såſom*, nau ko. *Så framt*, jus.

Såd, ſoppa, lema. *Såd*, *ſådor*, ſadho, takte.

Sådan, taggar, taggarats. *Sådan*, *ſom han var*, taggar, maggar ſodn lei.

Såg, ſako, ſag. *Såga*, ſakot.

Såla, wuodom. *Såla ſkor*, wuodomit piejet.

Såll, ſald. *Sålla*, ſaldet, ſiktet.

Sång, juoikem, laulom, laulotes, wuole, weiſa. *Foglars ſång*, låddi ſjåll. *Sångare*, lauloje, juoikeje.

Såpa, ſaipo.

Sår, hawe, ſarjes. *Såra*, ſarjit takket, hawit takket. *Sårad*, ſarjetowum.

Såt, kerok, aiwe wånak. *Såt*, *ſpringa*, ſawe.

Säck, wuoſs, lauko, ſkårr.

Säd, ſajo, kårdne, ſakko. *Sädesman*, ſajo ålma. *Sädestid*, ſajem pådd. *Sädes-bod*, kårdne aite. *Sädes-ax*, kårdne kårrek.

Säf, njolgo. *Säflig*, låbdes, låjes.

Säga, ſardnot, jättet, jaulet, hålet, taijatet. *Säga til*, tetetet. *Det ſäges*, kulloi, jauleh. *Sägen*, ſuptſes, ſak.

Säker, jalo, jalos, jaſkes, ſåddos, wiſſes, wittes, ſikker. *Säkerhet*, ſåddoswuot, jaloswuot, witteswuot. *Sätta i ſäkerhet*, pannos wuorkai piejet. *Säkert*, wittaſit, wittaſt.

Sälja, wuobdet, tuoket.

Säll,

Såll, wuorbalats, lykkolats, ſalog. *Såll-het*, lykko, wuorbe, ſalogwuot.
Sålla ſig til, ſåkkaret, ſånet.
Sållan, wuorjai, i kalle pali.
Sålle, kradnaſtalleje. *En elak ſålle*, pahas ålma, kenes ålma.
Sållſam, preutak, kåkſos, åutos. *Sållſam-het*, åuto, undar.
Sållſynt, wuorjak, kutte i kalli wuoidno.
Sålſkap, ſåls, kradnaſtallem, ſebre, ſåle.
Sålta, ſalteswuot, ſalte.
Såmja, ſåmeswuot, ſåmradokwuot. *Såm-jas*, ſåmaſtet, ſåmtet, lakaſtet.
Såmre, neureb, nåkenob, wårrab.
Såmſk, ſkåde, altem nakke. *Såmſka*, al-tet, ſemſket.
Sånda, ſaddet, rajet. *Sånda bud*, ſakeb tak-ket. *Såndning*, ſaddek. *Såndebud*, ſad-dek buda, ſaka ſardnoje, ſak håleje.
Sång, latjo, ſångo, ådem ſaije. *Sångklå-der*, ådatak, jåwatak. *Sångkamerat*, ådem kradna.
Sånka, wuojotet, wuolos luitet. *Sånka ſig*, wuojot, wuollanet.
Sårdeles, ſårralakats, ſårr, aines.
Sårk, qwujni like kerde.
Sårſkild, preutak, åtja.
Såta, jekatet, kultelet.
Såte, tjåkkåſaije, ſaije. *Biſkopsſåte*, Biſko-pen heima ſaije. *Såteri*, åiwi jård.
Sått, lake, ſlaj, praude, tjård, wuoke.
Såtta, piejet, tſegget, pårdet. *Såtta ſig ned*, tjåkketet. *Såtta på ſig möſſan*, kap-pereb tſegget. *Såtta ifrån ſyſlan*, kal-leſt kattjetet. *Såtta af penningar*, pedni-kit ſkidartet (ſjawetet). *Såtta ihop*, akti tabretet. *Såtta i håkte*, fangen waldet, fanget, fanga kåtai piejet. *Såtta ſig ned at bygga och bo*, wieſob takket. *Såtta ſig före*, aikot, kiåketet, uſſjotet. *Såtta ſig i ſkuld*, welkit tåpot. *Såtta ſig up*, tjodtjalaſtet, ſtiwſeb takket, okullogaſen orrot. *Såtta til*, *förlora*, maſſet. *Såtta til arbete*, tuojohaddet. *Såtta ut nåt*, jåd-detet. *Såtta öfver vatten*, raſta ſutet.
Söckendag, arga peiwe, arg, pargo peiwe.
Söder, årjel. *Söder ut*, årjas. *Söder om*, årjak, årjelen. *Söder ifrån*, årjat. *Gå längre til ſöder*, årjetet.
Söfva, ådajattet, nakkartuttet.
Söka, åtſet. *Söka*, *efterſtråfva*, wainotet, rattjet, wigget. *Söka i råtterna*, mad-det, lagab katjatet. *Söka*, *bjuda til*, kåt-tjelet, wigget, freiſtot. *Denne maten ſöker*, tat piåbmo tjaſka.
Söla, *orena*, tuolwatet, pådwotet, ſtåntjet. *Söla*, *dröja*, finet, ila kukkeb ajanet, tam-kot. *Sölaktig*, tuomes, kålkos, tamkajes.
Sölja, malje, ſålp, rigges.
Söm, kåroltak, ſawe, naule, bruoddats.
Sömn, nakkar, ådem. *Söt ſömn*, nialges nakkar, kaſſa nakkar, ſippe. *I ſömnen*, nakkariſne, ådemeſne. *Sömnig*, nakker-towum, ådits. *Sömnlös*, nakkarates. *Sömn-ſjuka*, wuowdnajes åditswuot.
Söndag, ailek, ailekes peiwe, ſodno peiwe.
Sönder, qwoutot, kaſkat. *I ſönder*, ſårr. *En i ſönder*, akt ai aiken, akt ai ſårr. *Sönderbryta*, tåjet, matſeſtet, måtjeſtet. *Sönderſlå*, tſuouket, mutket.
Söndra, ratket, tjuoldet, ſårretet, juoket. *Söndras*, ratkot, juokatet, qwektanet.
Söndrig, raikanum, kaikanum, tſuoukanum, mutkanum, tåjom. *Söndriga klåder*, raike karwoh.
Sörja, ſurgob adnet, wajetet, wajen or-rot. *Sörja*, *hafva omſorg om*, hugſet, mårrahab adnet.
Sörpla, ſtrupket, ſtruppeſtet, kadſeſtet.

Sőt, almes, almok, ſuottes, njalgok. *Smaka ſőtt*, almitet. *Gőra ſőt*, almotet. *Sőtma*, almot, ſuotteswuot.

T.

Tack, kito, kitolus. *Haf tack*, lek aldes, akta kito. *Tacka*, kitet, aldeſtet. *Tackſam*, kitokes. *Tackſamhet*, kitokeswuot, kitoleswuot.

Tacka, får, ſmala mingeles, mingeles ſautſa.

Tackel, ſkippen kainoh, tåke.

Tackt, måt laulomeſne ja ſpeletemeſne.

Tadla, laitet, ſkablot, walpeb åtſet.

Tafel, buorde, peude, tållo. *Tafla*, tablo.

Tag, waldem, tjaukeſtem. *Gåddan år i taget*, hauka le niålon mangen, hauken le talle niålem pådd. *Taga*, waldet, tåpot, tjaukeſtet. *Taga af daga*, kåddet, håggab waldet. *Taga del uti*, ſebret, ſebren orrot. *Taga faſt*, *eller uti*, tuobbelet, tåppet, ſårjot. *Taga emot*, tuoſtot, tuoſtotet. *Taga illa up*, pahan waldet, innarmaſtet. *Taga af*, utſanet, utſot, uttjanet, mangas mannet. *Månan tager af*, mano ſnålpit, mano keſoj. *Taga ſig*, autanet, auten mannet, wejajet, wieſojet, warraſmowet, ådtjotet. *Taga ſig főre*, pargon allaſes waldet. *Taga til*, ådnanet, laſſanet. *Taga őfverhand*, wejelubbun ſjaddet.

Tagel, tåmpå ſeipe, harjan.

Tagg, tjittje, ſnjuttje, padne. *Taggig*, panak, tſeſkes.

Tak, låutak, tak, kåptjes.

Tal, hål, rudn. *Tal*, *antal*, lokko, reknig. *Tala*, hålet, rudnet, ſmareſjet, målgetet. *Tala om*, ſuptſeſtet, hålen adnet, åmanjaſtet. *Tala til*, hålaidattet. *Tala på*, håleb takket, laitet. *Tala hőgt*, tjuojelet hålet. *Talas vid*, kaſkebs hålet, rudnet, danſkeſtet, ſmareſjet. *Tala főr någon*, mubben auteſt pakob målgetet.

Talan, hål, hålem, tjodtjotem.

Talg, pårwe. *Talgig*, pårwojes.

Talig, hålajes. *Talman*, hål ålma.

Tall, petſe. *Tallſkog*, petſeſk.

Tallrick, tallek, piåbmotallem karats.

Talrik, ådna, lokkoteke, wekkes. *Talrikhet*, ſtuora lokko, ållo.

Tam, tames, låjes. *Hemtamt kreatur*, ame klittur. *Tamd*, tabmetum.

Tand, padne, pane. *Tandlős*, panetes. *Tandkőtt*, padne ådtje. *Tandvårk*, pane ſwarke.

Tanke, uſſjolm, uſſjolmes, jurtak. *Tankfull*, kutte widai manna uſſjolmaſi kum, grudnoje. *Tanklős*, kutte i kukkas påte uſſjolmaſi kum. *Tankrik*, mårkelats.

Tapet, låutak, wådtji hårw.

Tapp, tappa. *Tapp*, *nagle*, tjitta. *Hőtapp*, ſuoine kippo, tjagge.

Tappa, *főrlora*, lappet, lappetet, maſſet. *Tappa*, *blifva őfvervunnen*, widnetallet, tjuttatallet, oitatallet, tåppetallet. *Tappa modet*, hujnot, jaſſeb peſtet. *Tappa utur et kåril*, tappet, kålketet, njoigotet.

Tapper, kiåura, kåmp, ålma puoike. *Tapperhet*, kiåurawuot.

Tarf, tarbo, tarbek, tarbeswuot. *Tarflig*, tarbes, njuotetakes, muddakes.

Tarfva, tarbahet, niådaſtet, niådaſtowet.

Targa, pani kaſket, tſåpet, ſarget.

Tarm, tjåle. *Tarmlopp*, tjalgat wank. *Åndetarm*, marfe, patta tjåle, madda tjåle.

Taſka, taſko, wuoſſets.

Taſsla, ſammatet, ſamkelet, ſapketet.

Taxa, ſåto, arwo, mere. *Såtta taxa*, *taxera*, arwob piejet, meretet man deuras kalka orrot.

Te, wuoſetet, wuoſatallet. *Te ſig*, etjebs wuoſetet.

Tecken, witta, mårk, heiwe, erades. *Teckna*, mårkot, eretet, wittab piejet. *Teckna*, *rita*, måhlet, tjalet. *Tecknatydare*, autoi tjålgesteje.

Teg, åker pekke, slajo landen taiw.

Tegelsten, tigle kedke, tigl.

Telning, lanje, lanjes, suorge.

Temperera, muddaken takket.

Ten, snaldo, kåkkel. *Pip-ten*, pippo lågg.

Tenn, tadne. *Tennkåril*, tadne kare.

Testamente, testament, litto, nôrto. *Gôra testamente*, arbebs kåseki tåiwotet.

Texta, stuorab bokstawi tjalet. *Text*, text.

Thorsdag, tuoresdag. *Thordôn*, atjan raide, atjan klibma. *Thorvigg*, atjan tjasko.

Thron, Konogesen stol, thron.

Tid, aike, pådd. *Tid*, *rådrum*, asto, tarbme. *Jag har ej tid*, ib astob ane. *I rättan tid*, rektes pådden. *Fôrr ån tid år*, autel pådden. *I god tid*, ådna, aike palen. *Fôrhala tiden*, aikeb wasetet, aikeb mangotallet. *Gifva en tid*, astetet, astob waddet. *Imedlertid*, tattne kaskeu. *Med tiden*, astoi, suoimen, mange manget. *Fôrdrifva tiden*, ajetallet. *I fordna tider*, tållen, tållots aimoi. *I tiden*, tane wåraldesne, tane aimon. *Urminnes tider*, suptes paleh. *Tid (calculus prægnationis)*, lokko. *Hon har kommit fôre sin tid*, påtam le autel lokkon. *Tideråkning*, aiki lokko. *Tidspillan*, aiken låptem. *Tidsfôrdrif*, suottastallem, ajenes, widno.

Tidelag, wastes mastetem sjålotes klitturi kum.

Tidig, ara, ådnasats. *Tidig sommar*, ara kese. *Tidigt*, ådna, ådna kåssa. *Som tidast*, taiwai.

Tidning, sak. *God tidning*, puore sak.

Tjena, teudnahet, tånestet, kaggohet, swainestet, sjunestet. *Tjena*, *anstå*, sjåttet, wuokas orrot. *Tjena til*, dåkkahet, sjåttet. *Tjenare*, teudnar, kagge, sjun. *Tjenst*, teudnahem, teudno, tjenastak.

Tjenlig, sjåttes, sjåttok, muddak, lagom. *Tjenlighet*, sjåttokwuot, muddakwuot.

Tjenst, *sysla*, kall, ammat, embikt, tjenestak. *Tjenstaktig*, massket, kutte puorest almatji kåten jårret matta, keppesats.

Tiga, sjawot orrot, i mabke hålet, i pakob målgetet. *Tiga med*, tjåket, i hålet.

Tigga, watet, almostet, tiggot. *Tiggare*, wateje, almosteje. *Tiggeri*, watem, almostem, tiggom.

Tijo, lokke. tsekke. *Den tijonde*, lokkad. *Tijonde*, tijod.

Tik, kaussjo, tiksje, tiko, pittjo.

Tilbaka, ruoptot, ruoptolesi.

Tilbedja, råkkåtallet. *Tilbedjande*, råkkåtallem.

Tilbjuda, falet, biwdet, faletet. *Tilbjuda*, *fôrsôka*, kåttjelet, freistot. *Tilbud*, falem, faletem, kåttjelem, freistom.

Tilbringa, puoktet. *Tilbringa sin tid*, wiesom aimobs låptet, aikeb wasetet.

Tilbôrlig, sjåttok, taibek, rektok.

Tildela, taibetet, nammatet, waddet.

Tildraga sig, såitet, sjaddet.

Tilågna, nammatet, taibetet, lokket, åsen waddet. *Tilågna sig*, etjes wuollai lokket, allases nammatet.

Tilfalla, åsen sjaddet, påtet. *Det tilfaller dig*, tunji tatt påta.

Tilflyckt, paterem kåino, rade, wekke. *Hafva sin tilflyckt til*, tetet kåsså kalka pateret.

Tilflyta, tjåggot, tjåkenet.

Tilfoga, takket, puoktet. *Tilfoga skada*, skadab takket.

Tilfreds, *vara tilfreds*, jaskes orrot, tuddet,

det, litatet. *Stålla tilfreds*, ſjawotattet, ſåddotet, puorotet.

Tilfylleſt, nuokes, ållaſt. *Tilfylleſt gōra*, ållaſt takket, ålletet. *Tilfylleſtgōrelſe*, ållaſt takkem, ålletem.

Tilfålle, tarbme, tilje, famo, kåino, ſjåttok aike. *Om du får tilfålle*, jus kåino tunji parit. *Tilfållig*, ſåiteje, edeles. *Tilfållighet*, ſåitem. *Tilfålligt vis*, ſåitemeſt, edeleſt.

Tilfōrene, autebut, autel. *Långt tilfōrene*, juo ådna.

Tilfōrſel, tålwom taſſa, puoktem.

Tilfōrſikt, tårwo, tårwoſtallem, åſkal.

Tilgifva, luitet, andagas luitet, metetet. *Tilgifvēn*, karedes, kutte pelen le. *Han år ſin herre aldeles tilgifven*, ållaſt le ſodn båndas peleſt.

Tilgång, påtem, kåino, aldanem, lakkanem, kåtſkanem. *Tilgång, fōrråd*, rade, kåino, ållo. *Liten tilgång*, waneswuot. *Tilgång, fōrlopp*, wijor, wuoke.

Tilhåll, wieſo, orrot, orrot ſaije, juolke ſaije.

Tilhålla, tjabret, nagget, wuojetet.

Tilhopa, akten, tjåken, akten tjåken.

Tilhōra, *detta tilhōrer mig*, mo le tat. *Åt hvar och en det honom tilhōrer*, fåra kåſeki mi ſo le. *Det tilhōrer dig at gōra*, tab berri todn takket.

Tilja, fjållo, klåwan, tilja.

Tilkomma, påtet, luſa påtet. *Tilkommande*, påteje, mangeb.

Tilkånna gifva, tetetet, tſuoikotet.

Til, kåik, luſa. *Til deſs*, taſſa, taſſa ko. *Vara til*, kaudnoſet, orrot. *Tils nu*, tan rajai. *Til fots*, wadſen.

Tillaga, tiwot, karwet, reidet, laget.

Tillika, akten, akta wiåkoi, pald.

Tillita, maddet, wekkeb adnot.

Tillopp, tjåkenem, akti tjåggom.

Tillra, jollaret, wuolos kålket, ſkågkoret.

Tillycka, puodot, tappet, kåptjet.

Tillåta, metetet, pajet, tiptet, loppetet. *Tillåtelſe*, loppe, metetem, pajem.

Tillågga, laſſetet, laſſatallet, ånetet.

Tillåmpa, ſjåttetet, laget, lauketet.

Tilmåle, kaigalem, kaigotem.

Tilnamn, like namm, nabtesnam.

Tilreda, karwet, karwetet, reidet, laget.

Tilreds, karwes, reid, ſtådes. *Laga tilreds*, karwaſt laget.

Tilråcklig, jåkſos, nuokes, kutte ålla.

Tilråkna, lokket, nammatet, taibetet.

Tils, taſſa ko, tann rajai ko. *Tilſammans*, akten.

Tilſats, laſſe, tuodde.

Tilſe, wakſjot, kåttjet.

Tilſkrifva, taibetet, nammatet, kaigalet.

Tilſkynda, puoktet, påtet takket.

Tilſluta, tappet, puodot, ſtagget.

Tilſlå, meretet, nammatet, taibetet.

Tilſtoppa, tappet, puodot. *Tilſtoppa ōronen*, peljit puodot.

Tilſtunda, påtet, aldanet, kåtſkanet, lakkanet. *Tilſtundande Hōgtid*, påteje paſſe peiwe.

Tilſtyrka, kaukelet, kaukotet, haſtet.

Tilſtå, tåbdeſtet.

Tilſtånd, wuoke, wijor. *Tilſtånd, låf*, loppe.

Tilſtådja, metetet, miådot, pajet, tiptet, loppetet.

Tilſtålla, waddet, luitet.

Tilſtåndig, taibek, ſjåttok.

Tilſtōta, ſåitet, ſjaddet, tjåkenet.

Tilſyn, kåtjo.

Tilſåga en, tåiwotet, jattet. *Tilſåga, fōrmana*, wakotet, åiwåtet. *Tilſågelſe*, tåiwotes, jatek.

Tilſåtta, piejet, tſegget. *Tilſåtta, tillågga*, piejet, laſſetet. *Tilſatt*, piejetum, tſeggetum.

Tiltaga, laſſanet, ådnanet, autanet, auten mannet, ånebun (ſtuorabun) ſjaddet. *Tiltagande*, auten manneje, ſjaddeje.

Tiltagſen, jalo, kåmp, kutte i aros.

Tiltala, hålaidattet, håleb takket, håleb waldet. *Tiltala, nåpſa*, ſjårgot.

Tiltro ſig, tuoſtet, wuoikelet, herdot.

Tilträda, alget, tjodtjotatjet. *Tilträda en egendom*, tawereb adnegåtet, ådtjot. *Tilträde*, algem, påtem. *Hafva tilträde til*, påtet ådtjot.

Tilverka, takket, tuojohet.

Tilvita, kaigalet, wereb wuojet. *Tilvitelſe*, kaigotem.

Tilvälla ſig, weldeſtallet, etjes wuollai keſet.

Tilväxa, ſjaddet, ådnanet, autanet.

Tilökning, laſſe, tuodde.

Tima, ſjaddet, ſåitet. *Time*, tim.

Timmelig, aikaſats. *Timmeligen*, tane wåraldeſne.

Timmer, ſtuokk, tjåſk. *Timra*, timbertet.

Tina, ſuddet, ſjålketet. *Snön tinar bort*, piåula. *Tina, tunna*, tudno, ſkoldnjo litte.

Ting, åſne, teiwes, ata, tigge.

Tinga, trawet, bonotet, tingot.

Tinne, padne, ſnjuttje. *Tinningar*, kiådatjeh.

Tjock, kaſſok, kaſſa, aſſajes, ſuokes. *Tjock hud*, aſſajes tuolje. *Tjockt väder*, murkos talke, omakes talke. *Tjockhet*, aſſot, aſſajeswuot, kaſſo.

Tjockna, aſſot, kaſſot, ſuokot.

Tjockt, kaſſet, ſuoket. *Tjockt med folk*, ſuoket almatjiſt.

Tjog, qwekte lokke.

Tipp, ketjats. *Örtipp*, pelje puoite.

Tisdag, tisdag. *Tiſtel*, tiſtel.

Titel, kall namm. *Titulera*, kallen nammaſt muonet.

Titta, qwoulet, qwoulelet, kåtjeſtet.

Tjuder, badde, tjanas. *Tjudra*, tjadnet.

Tjuf, ſuol, ſuolek. *Tjufnad*, ſuoladem, ſuolawuot. *Tjufaktig*, tåpotakes, niſkotakes. *Tjufpack*, ſuola ſåle.

Tjugu, qwekte lokke. *Den tjugonde*, qwekte lokkad.

Tjur, ſarwes wuokſa.

Tjuta, holwot, walot. *Tjutande*, holwom.

Tjäder, tjuktje.

Tjäll, låuta kåte, låutak.

Tjära, tarwe. *At tjära*, tarwet.

To, line. *Tobak*, tobak.

Toffla, låpa, låpates.

Tofs, tuoppa, tåppa.

Tog, kaino, reſſme. *Togna*, wattnet, wainket.

Tok, kaiwes, piådak, perik, kajok, tajok, taiſok, ſkike, åiwe ſkikek. *Tokighet*, kaiweswuot. *Tokigt*, kaiweslaka, piådaklaka.

Tolf, qwekte lokke nalne, qwekte mubbe lokkai. *Den tolfte*, mubbad mubbe lokkai. *Tolfman*, laut-ålma, tålmanne.

Tolk, tålk. *Tolka*, tålket, tjålgeſtet.

Tom, koros, kuoros, tuobmes.

Tomt, kåte ſaije, aren ſaije. *Tomtgubbe*, ſjuoje.

Ton, tjuojenes, laulotes, ton. *Hög ton*, tjuojeles kiål.

Topp, tjåkk, ſnjurtje, kårrek. *Från topp til tå*, åiwe tjåkkeſt kitta påſke rajai.

Tordyfvel, route kånk.

Tordön, atja raide, atjekutjen klibma.

Torftig, tarbaheje, niådalats, håjo. *Torftighet*, niådaſtem, håjoswuot.

Torfva, tarfe, launje. *Torg*, tårg.

Torka, kåiketet. *Torka af*, ſakkartet, ſikkot. *Torka*, kåikat, kåiko. *Torkas*, kåiket, aſſnet, jagnet.

Torn, ſnjurtje, torne. *Torp*, utſes heimats.

Torr, kåike, aſſnes, jagnas. *Torrſkodd*, kåike juolki. *Torrvärk*, ſwarke lattaſi melt, qweis.

Torſk, wuona qwele, tårråſk.

Toſ-

Toſſa, tſuobbo.

Tota efter, tjuowot wigget, åhdet.

Traf, qwotſetem, tjuoſkom. *I traf*, tålwan. *Trafva*, tålwaſtet. *Trafvare*, tålwes.

Trafve, fino, åmårtes, håwke.

Trakt, paike, taſo. *Traktat*, nórto, litto.

Traktera, qwoſſotet, tuoſtotet piábmoi, jukkatet, plågot.

Trakta efter, wigget, rattjet, åtſet, wainotet, wuorgnet. *Han traktar efter at ſtjåla*, ſuolatet kåttja. *Trakta efter någon*, mubbeb piwtet. *Diktan och traktan*, wiggem ja waino.

Trampa, tuolmot, tålmot. *Trampa under fötterna*, juolki tålmot. *Trampning*, tuolm.

Tran, likſe, nuorjo puoite. *Trana*, qworg.

Trappa, raideres, kârem káino.

Traſa, ſlibbro, ſlimpo. *Traſt*, traſta.

Traſla, ſnårret, kåſelet akti.

Tratt, ſtraktje, ſtrakt.

Tre, kolm, kolmas. *Treenig*, kolmaktes, kolmaktalats. *Den tredje*, kolmad. *För det tredje*, kolmadeſt.

Trefnad, arwem, tſåptſom, murre.

Treſlig, murres, murretes, hauſkes.

Trens, badde, ſnuore.

Treſk, tårek, ſlinn, ſtartek, triſk, jaſk, anatakes, åiwajes. *Treſka*, ſtartekwuot.

Treſſa håret, wuoptit parkaltet.

Tretton, kolm mubbe lokkai, kolm lokke nalne. *Den trettonde*, kolmad mubbe lokkai.

Trifvas, arwat, murritet, tſåptſot.

Trifven, åljok, pargar, pargales, åljok.

Trilla, pira jårretet, ſkågkoret, ſkerroſtet.

Trind, jårbes, jårbok.

Trippa, tjute katji wadſetjet.

Triſſa, ſjuka, wårgo.

Triumph, widnek, widneken diet laulom. *Triumphera*, wuolotallet, awotallet.

Tro, jakko, jakkoleswuot. *Man kan ej ſåtta tro til honom*, i le ſunji jakkat. *At tro*, jakket. *Tro, hålla före*, tåiwot, uſſjotet. *Tro, hafva förtroende til*, jakket, tjårget, jakkob piejet, treuſtet.

Trogen, jakkokes, jakkolats, jakkoles.

Trolig, jakkates.

Troll, ſwikol, tråll. *Trolla*, nåitot, qwopaſtallet, nåitaſtallet. *Trollkarl*, nåite. *Trollkona*, qwopes. *Trollkonſt*, nåiteswuot, qwopeswuot.

Trolåfva, kihlatet. *Trolåfvad*, kihlatum.

Tropp, tåkke, nauka, ſuowa. *Troppar*, tåro ſuowa.

Troſs, raido, kaudneh, kaudni kerreſeh. *Tröſs*, tog, kaſſa kaino.

Trots, haſtem. *Trotſa*, haſtet, åutjet.

Trotſig, etja radak, ſtartek, tårek, ſlinn.

Trubbig, nolpo, nålos, nårom.

Truga, nagget, wuojetet. *Trug*, naggo.

Trumma, *ſpå-trumma*, kåbda. *Trumma*, *rånna*, kålkem káino, wuoigneſtem raike.

Trumpen, måſketakes, moſtos.

Trumpet, trumpet, tjuojenes reido, baſun.

Trut, njuone, njalme, hamſe.

Tryck, tjuorgem, tjuorgem reidoh. *Trycka*, tåptjet, tedtet, tjuorget, trykket.

Trygg, jaſkes, jalos, ſáddos. *Trygghet*, jaloswuot, jaſkokwuot. *Trygt*, jaſkeslaka. *Trygga*, jalostattet, jaſkoken takket. *Trygga ſig til*, jakkob adnet, åſkaleb adnet, kartet, mubbeſt jaſſeb waldet.

Tryne, njuone, ſlabb.

Tryta, wadnonet, wailot, wanes orrot, wanes ſjaddet. *Det tryter*, wanes le.

Trå, ſluora wainon orrot, rattjet.

Tråd, kåroſtak, laige. *Trådrätt*, njuolga kåroſtaki tſagge.

Tråda, tuolmot, tålmot, låideſtet.

Tråg, trukke. *Degtråg*, daigen trukke.

Tråka, ådna pargob adnet, kråſet, kilpot, killot.
Tråna, njuotſet, ſuddet, ſuddatakeſt puotſet. *Trånſjuka*, ſuddatak, råkkatak, ſutta.
Trång, kartjes, kartjok, paſkes, nagges. *Göra trång*, kartjotet, paſketet. *Blifva trång*, kartjot. *Trångt nåt*, terkes (paſkes) werbme. *Alt för trångt*, kartjebet peleſt.
Trångmål, aktjas, kartjas, naggas. *Trångmål, nöd*, waneswuot, niád.
Trå, muor. *Vedtrå*, tjáſkes.
Tråverke, ſkuoke.
Trågård, muora garden.
Träck, ſtåntje, paik.
Tråd, muor. *Fålla tråd*, muorab werdet.
Tråda, låidet, låideſtet, wadſet. *Tråda en åker*, åkereb åjotet. *Tråda fram*, lakkanet, aldanet, påtet lakkabuſi. *Tråda, ſticka in*, tſaket. *Tråda i en nål*, ſjalmetet. *Tråde*, åjotum åker, åjewes jård. *Lågga i tråde*, åjotet.
Tråffa, kaudnet, teitet, teiwetet. *Tråffa in*, ſåitet, ſjaddet. *Tråffas*, kaudnoſet, kaudnetet, wuoidneſattet. *Tråffning*, tåro, tåroſtallem.
Trågen, ſaure, wainok, åljok. *Tråget*, alo, inta, åljoſt, påddålok. *Trågenhet*, åljo, waino.
Trål, ikkates ſwaines, akten åiwe teudnar. *Trålaktig*, ſwainalats. *Tråldom*, ſwainalatswuot.
Trånga, nagget, ſtappet, tragget, tåptjet. *Trånga om*, tarbahet, niádaſtet, liwtet.
Trånga, bringa i trångmål, naggaſi puoktet. *Trånga, plåga*, waiwetet, wuorraſtattet.
Trångd, naggetum, wuorraſtattum, niádaſtum.
Trångta, hamoſtallet, wainotet, halitet, uſtotet. *Trångtan*, waino, uſto, halitem.
Tråſk, jaure, jaurats, pluewe, laddo, kiáwa.
Tråta, pålket, pålkatjet, ritet, wittjot. *Tråta, kif*, pålko, ſtinke, rito, wittjo. *Tråtoſam*, pålkales.
Trög, kålkos, wuonjas, laike, ſaines, aſtos, tuomes. *Trög, ovillig*, tårek, kutte i nali ſitta.
Tröja, like kerde, ånekes kaptats.
Tröſka, truſket. *Tröſkel*, ſjålma.
Tröſt, jaſketes. *Tröſt, förtröſtan*, treuſt, jaloſtallem, jaſkeswuot, tårwo, åſkal. *Tröſta*, jaſketet. *Tröſta på*, tårwot, tårwoſtallet, åſkaleb adnet, tåijet. *Han tröſtar på ſina krafter*, famoites tåija.
Trött, kiåudom, kiáwanum, ſillom, liwak. *Trötta ut*, kiåudatet, ſillotet. *Tröttna*, waipet, kiäudet, kiáwanet, ſillot, wieſſetet, liwot. *Trötthet*, kiåudes, ſillos, kiåudem, waipem. *Tröttſam*, ſilloteje, kutte waipeta.
Tubba, nollotet, allotet, ſluoket, hullertet.
Tufva, påldne, måkt. *Tufvig*, påldnajes.
Tugga, ſuoſket, kaſket. *Tuggor*, ſuoſkateſeh.
Tukt, pakkatem, pakkates, åiwåtes. *Tukta*, pakkatet, tiwot. *Tukta med ris*, ſwaſkot.
Tuktig, kyſk, ſkuornes.
Tull, tull. *Tulla*, tulleb makſet.
Tum, tumme, pelge.
Tumla, wåutjetet, jolloret. *Tumla, våltra*, jollertet.
Tumlare, kokſe, kokſats, bågar.
Tunder, tuowle, niwſa.
Tung, loſſes, loſſok, leulok.
Tunga, njuoktjem. *Tunga, börda*, nåde, maiſa, loſſed. *Tungomål*, kiål. *Tungſpån*, ſpadne.
Tungel, mano, aſk. *Tungelſkifte*, mano kaſk.
Tunn, aſſetes, niarbes. *Blifva tunn*, niarbot. *Göra tunn*, aſſetet, niarbotet.

T*unna*, tudno. *Halftunna*, tudno lakke.
T*upp*, wuentſan årres. T*uſend*, tuſan.
T*uſka*, lodnot, lodnotallet.
T*uſſa*, hoſkotet, åutjet.
T*ut*, tjuojetem tjårwe. T*uta*, tjårweb tjuojetet.
T*vagen*, paſſatum, låtjotum, laugotum.
T*vedrågt*, rito, pålko, oſämeswuot.
T*vefaldig*, qwekte kerdos.
T*veggehanda*, qwektelakaſats, qwektelakats.
T*vehugſen*, juoreje, qwektaſtalleje.
T*veka*, juoret, qwektaſtallet, qwekten juoren orrot. T*vekan*, juorem, qwektaladdem.
T*veklufven*, ſluoptjo, ſuorgek.
T*veklöfvad*, ſluoptjo qwepperi.
T*vetalig*, qwekte håleb adneje, kutte qwekte håleb walda.
T*vetydig*, kutte qwekte laka matta tjålgeſtowet. T*vetydig i tal*, kutte i njuolg uſſjolmebs håla.
T*veäggad*, qwekt autjok.
T*vifla*, juoret, qwektaſtallet, qwektaladdet. T*vifvel*, *tvifvelsmål*, qwektaſtallem, qwektaladdem, juorem. T*vifvelaktig*, qwektaſtalleje, juoreje.
T*villing*, juomits.
T*vina*, *ſe tråna.*
T*vinga*, nagget, wuojetet.
T*vinna*, kerdot, kerdotet. T*vinnas*, kebbranet.
T*viſt*, rito, pålko. T*viſta*, ritet, ritelet, kårretet, pälkatjet. T*viſtig*, ritemes, kutte pira rito le. T*viſtig jord*, rito jård.
T*vungen*, naggaitowum, niädaſtowum. *Blifva tvungen*, wirtet, liwtet, naggaitowet.
T*vå*, *tvänne*, qwekte. *Endaſt vi två*, måi qwektak. T*vå gånger*, qwekten aiken, qwekte palen.
T*vå*, *tvätta*, paſſat, paſſatet, låtjot, laugot.
T*vål*, ſaipo. T*vätta med tvål*, ſaipoin paſſat.

T*vång*, naggo, naggem. *Genom tvång*, naggo tjada.
T*vär*, tåres. T*vär*, *ogin*, tårek, råſkes. T*värhet*, råſkeswuot, tårekwuot. T*värsföre*, tåraſt.
T*värt*, raſta, tåraſt. T*värt emot*, wuoſte, puott.
T*vätt*, paſſatem, paſſalwas. T*vätta*, paſſatet, paſſat.
T*y*, jutte, jukte.
T*ycka*, tåiwot, uſſjotet, adnet. *Så tycker jag*, naute mon anab. T*ycka om*, likot, puoraken adnet, etſet. T*ycka om ſig*, åiwaſtallet, raggoſtallet. T*yckas*, wuoidnot, adnetowet. T*ycke*, tåiwom, uſſjotem, likom. T*ycke*, *utſeende*, wuoke, muoto. T*yckmycken*, kårſk.
T*yda ut*, tjålgeſtet, qworkotet, kreinet.
T*ydelig*, kreinok, qworkok, tjålget, tjålgok, wuoidnos. T*ydeligen*, tjålgeſikt.
T*yg*, karwos, kådho, ſtrud. T*yg*, *ting*, åme, ata, kaudne.
T*ygel*, labtje, pagge. *Hålla i tygel*, ſtiwret. T*ygelfri*, etja radak, weiteles, luowes.
T*yna af*, nokket, utſanet, ſuomket, katot, ſåggot.
T*yngd*, tåddo, loſſed, maiſa.
T*yrann*, tyrann. T*yranniſera*, tåmåtet ko tyrann.
T*yre*, *torrved*, tarwas muor, tſakkeles muor.
T*yſt*, ſjawotes, ſjawot, håletebme. *Var tyſt*, orro ſjawot. T*yſt (interj.)*, ſah. T*yſthet*, ſjawoteswuot.
T*yſta ned*, ſjawotattet, piettot. T*yſta ned en ſak*, kåbdotet, tjåket. T*yſtna*, ſjawotet, hålemeſt orrojet.
T*å*, tjute. *Stå på tå*, tjute ketji tjodtjot.
T*åg*, kaino, reſſme, tåke. T*åg*, *reſa*, mannos, laido. T*åga af*, kåinobs wuolget, mannet wuolget.

Tåg-

Tåglig, *se toglig.*

Tåla, kierdet, killet. *Tålamod*, kierdieswuot.

Tålig, kierdies. *Tåligt*, kierdiesikt.

Tång, past. *Tång på en knif*, pårdnos.

Tår, bitta, binna, njoigotes. *Tårar*, kadnjeleh. *Fälla tårar*, kadnjelit pestet.

Tåck, tjabbe, tjabbak, wuokok, likokes. *Tåckhet*, tjabbakwuot, wuokokwuot.

Tåcka, kåptjet, låutet. *Tåckelse*, kåptjes.

Tåckas, likot, sittet, wuokahet.

Tåcke, krano, rano, kåptjes, kaptjes.

Tådan, tåbbelt, taste, tatte saijest.

Tåsla, kahtjen takket, paldestet, ritelet.

Tålja, lokket, reknot. *Tålja med yxe eller knif*, wiåret, wuolet. *Tålj-yxe*, wiårem aksjo. *Tålj-knif*, wuolem kulke.

Tålt, låuta kåte, låutak.

Tåmja, tabmet, tamet, låjotet.

Tåmmeligen, adnest, aimo, målked.

Tånja, sadtet, wanatet, seigetet.

Tånka, ussjotet, tåiwot, jurtet. *Tånka, begrunda*, ajatallet, grudnot. *Tånka sig til*, aikot, kiåket, ussjotet. *Tåppa*, puodot, stagget.

Tåra, pårret, låptet, pårreltattet, nokketet. *Tåras bort*, suddet.

Tåt, puonghak, tiktok, lauk. *Tåt skog*, suokes wuome. *Tått kåril*, tiktok litte. *Tått horn*, puonghak tjårwe. *Tåthet*, tiktokwuot. *Tått*, suoket, lauk, pald ja pald. *Tått, ofta*, taiwai. *Följa tått efter*, tassna mangenak tjuowot.

Tåtting, tsitsok, tsitse, tsitsokats.

Tö, njatso, njatsos talke, slibdse. *Töa*, njatsot.

Töcken, murko, rusn, kasad. *Blifva töcknigt*, murkob takket.

Töfva, wuordet, wuordatallet, kånoket, stuoldot, ajanet, wippet.

Tögd, gifva tögd, wattnet, metatallet, wainket, lådtjeket.

Tölper, kuise, skuise, tjuktje, dumbek.

Töm, labtje. *Hålla i tömarne*, labtjist adnetet.

Tömma, tuobmet, korosmattet, korosen takket, korkelet.

Tör, torde, taida, matta, kanske. *Tör hända*, weja-åbbå.

Töras, tuostet, wuoikelet, herdot.

Törne, tseskes muor, törne.

Törst, kåikelwas. *Törsta*, kåiket, tjatseb kåiket. *Törstig*, kåikeje, kåikemen.

U.

Udd, njuone, snjuttje, ketje. *Knifsudd*, nipe ketje. *Uddig*, snjuttjok.

Udda, like, ojebd. *Udde*, niarg.

Uf, lidno, jippa.

Ugla, ija juglo, ija skuglo. *Ugn*, wuobdne.

Ulf, seipeg, stakke, stalpe, kumpe, kumpek, krumpe, qwotsanje, warg.

Ull, ullo. *Ullgarn*, ullo laige.

Umbåra, likotet, mattet tapta orrot.

Umgå med, brukot. *Umgås*, akten wiesot, kradnastallet, qweibmen adnet. *Umgånge*, kradnastallem, säls.

Umgälla, kierdet påtet, qweddet, makset.

Undan, erit. *Gå undan*, pateret.

Undandraga sig, kesatet, i miwwet, nadot.

Undanhålla, adnelet, tjåket.

Undantaga, tjuoldet, ratket, sårretet. *Undantag*, tjuoldem. *Undantagandes han*, sodn wall i.

Under, undervärk, auto, åuto, kåksos åme, undar.

Under, inunder, wuole, wuolen. *Under resan*, mannem måkken, mannaten. *Slå under sig*, wuolases keset. *Under tijo år*, utseb ko lokke japeh.

Underbar, autos, imalats, kåksos.

Underdånig, wuollekats. *Underdånighet*, wuollekeswuot.

Under-

Undergång, håkkanem, håwanem, peifko. *Verldenes undergång*, wåralden nokkem. *Undergå ftraff*, ftraffeb ådtjot.

Underhåll, håldek, kåft, kåftek, paijas adnatus, wiefom nare, nefte, piåbmo. *Underhålla*, piåbmet, fedet, håldet, kåftet, paijas adnetet.

Underkafta fig, etjebs wuolai waddet, piejetet. *Underkafta fig Guds vilja*, etjebs Jubmelen wiljon met fjåttetet, Jubmelen lagatafi litatet.

Underkufva, njeitet, widnet, åifot, wuolai puoktet, nalet, tåjet.

Underlig, autos, imalats, kåkfos.

Underlif, tjåiwe.

Underliggande, wuolen orroje, kutte wuolen le.

Underlåta, orrot pajet, tiptet nauk. *Jag fkal ej underlåta*, ib kalk mangas orrot.

Underlägga, wuolai piejet. *Underlagd*, wuolai piejetum.

Underrätta, pakkatet, åiwåtet, fkolet, åppetet, låretet, tetetet. *Underrättelfe*, pakkadem, åiwåtes, åppetus. *Blifva underrättad*, tetet ådtjot.

Underfam, autohaddeje, autoheje.

Underfkrifva, wuolai tjalet, nammabs wuolai piejet. *Underfkrift*, wuoleltes tjaleg.

Underflef, tarem, pettem, pettogeswuot, kånft.

Underft, *den underfte*, wuolemus.

Underftundom, muttemin, muttem pali.

Underftå fig, tuoftet, wuojkelet, herdot.

Underftälla, nakkelet, radai piejet.

Underftödja, wekketet, wekkatallet, tutet, tuoddet. *Underftöd*, tuodde, tutek, tutem, wekke.

Underfåte, wuollelats, kutte mubbe wuolen le.

Underfåtfig, wuollekes ja kaffok.

Underföka, åtfåtet, jåfkotet, katjatet, ranfakot, åtfålwafeb takket. *Underfökning*, åtfålwas.

Upfkära, paijas tjuoppet, tjuoppet, rattet, fluoptjet.

Upfkörta, kåtfaldet, auweb tjadnet.

Upflag, puddeftak. *Upfluka*, niålet, niålelet.

Upfnappa, tåpot, katotet, pikfet, wuolgetet.

Upfpana, jåfkotet, åtfåtet, åtfet, fnuogget, qworet.

Upfpinna, kaudnetet, fkårgelet.

Upfpringa, paijas tjåuhletet, paijas påtet, wåddafet.

Upftad, lända qwouteles ftad.

Upftiga, paijas tjuodtjelet, paijanet, kåret, paijas wadfet. *Upftå*, tjuodtjelet, paijas tjuodtjelet. *Upftåndelfe*, paijas tjuodtjelem.

Upftälla, tfegget, paijas tfegget. *Upftällt*, madhas. *Göra upftällt*, madhet, aroftattet.

Upfvälja, niålet, niålelet. *Upfväljas*, niåletallet.

Upfyn, muoto, tjalmeh. *Vacker upfyn*, tjabbes muoto. *Elak upfyn*, waftes tjalmeh. *Upfyningsman*, kåttjeje, kattar, fliwrar.

Upfåt, aikom, uffjolmes. *Med fullt upfåt*, ålles uffjolmafin. *Upfåtlig*, *upfåtligt*, åkto, miålanåkto.

Upfåga, heitet, kattjetet, kåinobs luitet.

Upfätta, tfegget, paijas piejet. *Upfätta en fkrift*, kirjeb tjalet.

Upföka, åtfet. *Upfökt*, åtfetum.

Uptaga, paijas waldet. *Illa uptaga*, pahan waldet. *Uptaga för fit barn*, mananes waldet.

Upte, puoktet fram, wuofetet.

Uptekna, tfekkotet, paijas tjalet, kirjai tjalet.

Uptog, kaudnetem, pargo, kånftertem.

Uptukta, pakkatet, åiwåtet, paijetet.

Uptäcka, pikotet, paijetet, tetetet, paijas puoktet.

Uptända, tſakketet, tſakkajattet, puolajattet.
Uptänka, kaudnetet, takkotallet, ſkårgelet, diktet, takket.
Upvakna, kåtſajet, wuoritet, jeretet.
Upvakta, åppet, puoraſtattet, teudnot, ſwaineſtet.
Upvälla, abbeſet, tuoltet paijas, påttaſet, wäddaſet.
Upväxa, ſjaddet. *Upvuxen*, ſjaddom.
Upviſa, wuoſetet, wuoidnetet, auti puoktet.
Upväcka, råſſot, påktet, kåſkot.
Upvädra, hapſet, njuonotet, njuonotallet, ſnuogget, piäggeb ådtjot, ſnudtjet.
Upvärma, läggetet, paketet.
Upägga, åutjet, padtjet, kiddotet, hoſkotet.
Upäta, pårret, läptet.
Upöfva, harjetet, låretet. *Upöfvas*, wuokatet.
Ur, klåkk, tim klåkk.
Urbota, kutte i le tiwom meren, kutte i tiwotatte.
Urgammal, ſuptſa palaſats, åbme palaſats, tollots, haiket åbme.
Urminnes, kåſſå almats i muite.
Urmodig, heitak, tollots tjårdai takkatum.
Urſinnig, piädak, taiſok. *Vara urſinnig*, piädet.
Urſkilja, tjuoldet, juoket, tajetet, åtſätet. *Urſkild*, preutak, tjuoldetum. *Urſkillning*, jerbme, jerbmoſtallem, wuoidnetem.
Urſprung, algo, maddo.
Urſäkta, kåbdotet, jedet. *Urſäkta ſig*, ſwikkeſtet, ſwäkkot.
Urtima, autel påddåſats. *Urtima ting*, ſärra tigge.
Urval, heitates. *Urväder*, qwoldo.
Uſel, waiwes, waiwan, håjos, armes. *Uſling*, håjo, kånne. *Uſelhet*, waiweswuot, håjoswuot. *Uſelt*, waiweslaka.
Ut, ulkos. *Gå ut*, wadſe ulkos. *Utifrån*, ulkot.
Utan, wana, apta, tapta. *Utan*, *men*, walla, ainat, mutta. *Utan*, *om icke*, jus i. *Utan-lås*, ulko-laſe. *Utanſkrift*, paijeltes tjaleg. *Utan ifrån*, ulkot. *Utanpå*, ulkold, ulkoleſt. *Utanföre*, ulkolen, ulkon.
Utarbeta, takket, parget, ållet.
Utarma, aptſa håjon takket, puodſotet.
Utbedja, adnot, anotet, maddet, madtartet.
Utbetala, makſet. *Utbetalt*, makſetum.
Utbjuda, falet, faletet. *Utbuden*, faletum.
Utblotta, *ſe utarma*.
Utbreda, luobbot, luobbotet. *Utbreda ſig*, widanet, luobbitet.
Utbriſta, luoddenet. *Utbriſta i ord*, hålegåtet, ſardnogåtet. *Utbriſta i tårar*, tjeron luoddenet, kadnjelit peſtet.
Utbryta, ulkos tåjet, erit tåjet.
Utdela, juoket, åſit waddet.
Utdrifva, ulkos wuojetet, jagot, kaitetet.
Utdrägt, kukkalaſtem, wippem, ajanem, mangotallem.
Utdunſta, wuoigneſtet.
Utdödd, jabmam, nokkom.
Ute, ulkon. *Utifrån*, ulkot.
Uteblifva, katot, ſäggot. *Uteblifvande*, katom.
Utelemna, lappet, waſet, orrot pajet, qwodet.
Utfall, ladem. *Göra utfall*, ladet.
Utfara, ulkos mannet, ulkos wadſet. *Utfara illa med någon*, mubbeb laitet, pahas håleb mubben pira waldet, ſkabmet.
Utforſka, åtſätet, åtſäl waſeb adnet, jåſkotet.
Utfärda, rajet, ſaddet, ulkos rajet.
Utfäſta, tåiwotet, tjårga jattet, kiſſjelet.
Utföra, ållet, ållaſt puoktet, ulkos tålwot, ulkos wuolgetet. *Utföra rykte*, ſaken wuolgetet. *Utförs-gåfvor*, tjeppeswuot hålet.
Utföre, wuolos. *Det bär utföre*, meto ſjadda.

Utför-

Utförlig, ålles. *Utförlig berättelse*, tikka sak. *Utförligt*, ållast.

Utgifva, ulkos waddet. *Utgifven*, ulkoswaddetum. *Utgift*, takkalwas, mi ulkos wuolga. *Utgift och inkomst*, mi ulkos wuolga ja sisa påta, welke ja makso.

Utgjuta, ulkos njorkotet, kålketet. *Utguten*, ulkos njorkotum, kålketum.

Utgrunda, ajatallet puorest, åtsåtet, grudnot. *Som ej kan utgrundas*, massan almatjen miåla i jåksa.

Utgröpa, kåppet, kåppeb takket. *Utgröpt*, kåppe, wuowdek.

Utgå, ulkos wadset, ulkos påtet. *Slägten är utgången*, pårad le nokkom. *Utgående*, ulkos manneje. *Utgång*, nokkem, nokkem lake.

Utgöra, takket, sjaddet, tjåggot. *Det utgör mycket*, ådnak taste sjadda. *Utgöra skatt*, wiårob makset.

Uthungra, nelgotet, nelgen kåddet.

Uthårda, killet, pintet, pissut, staiket, kierdet.

Uti, sis, sisne, sin, sinne. *Uti vattnet*, tjatsesne, tjatsen.

Utkast, menster, skåwe. *Göra utkast*, menstereb takket.

Utkasta, ulkos palkestet, erit stawot.

Utkommen, *blifva illa utkommen*, aroset, kartjasi påtet, njådai sjaddet.

Utkomst, wiesom nare, birgesnok.

Utkora, waljet, saldet. *Utkorelse*, waljem. *De utkorade*, waljetumeh.

Utlaga, takkalwas, wiåro, skatte. *Extra utlagor*, like wiåro, mangeltes pednik.

Utlasta, korosmattet, skippeb jalla wadnaseb tuobmet.

Utlefvad, kutte alderebs juo le wiesom, harbmat wuoras.

Utleta, åtset. *Utleta sanningen*, sadnaseb åtsåtet.

Utlåfva, tåiwotet, jattet. *Utlåfvad*, tåiwotum.

Utlåta sig, ulkoset, hålet, ussjolmitas pikotet.

Utlägga, tjålgestet, qworkotet, kreinet. *Utlägga*, *göra vidare*, kaljetet, kåbdetet, widetet. *Utlägga nät*, jåddetet. *Utläggning*, tjålgestem, kreinem.

Utländsk, kutte åtja landest le, ammas. *Utländsk man*, ulko riken ålma, mubbe landen almats.

Utlänga, kukketet, kukkebun takket, jåtket.

Utlärd, tjada lårdek, ålles mattak.

Utlöpa, wåddaset, kålkitet. *Utlöpa*, *afsegla*, pårjesten wuolget. *Tiden är utlupen*, aike le wasam.

Utlösa, tjåutet, lådnestet, lådnaseb waddet.

Utmark, metse, wuobme, aleh.

Utmatta, sillotet, kiåudatet, famoit tåjet, waipetet. *Utmattas*, sillot, waipet, kiåudet, kiåwanet, kattjet.

Utmärgla, famotuttet, famoit tåjet, lassjotet. *Utmärglas*, famotowet, lassjot. *Utmärglad*, famotowum, lassje, addates.

Utmärka, tsuoikotet, wuosetet, pikotet, mårkotet, eretet, wittestet, wittab piejet.

Utmäta, laga tsagge welkeb tåpot, maksob laga tjada waldet. *Utmäta*, *måta*, måtet, suldet.

Utmönstra, tjuoldet, saldet, heitet. *Utmönstrad*, heitak, saldek.

Utnämna, nåbnet, nammatet, tsekkot, muonet. *Utnämnd*, nammatum, muonetum, nåbnetum, tsekkotum.

Utom, *förutan*, paldelen, wana. *Utom*, *utanför*, ulkolen.

Utplåna, waskot, erit waskot, striwket, katotet, erit njamet.

Utreda, reidet, karwet, rajet, reddot. *Utreda*, *förklara*, kreinet, tjålgestet, qworkotet, puoikaldattet.

Utrikes, ulko riken, ammas, mubbe landen almats.

Utrop, tjuorwom, faletem. *Utrop*, *beröm*, maino, rampo. *Utropa*, tjuorwot, kiljot, tetetet.

Utrusta, wårjoi karwet, reidet, laget, warjoit reddot, warjotet. *Utrustad*, warjotum, karwetum, reidetum.

Utrymme, saije, juolleswuot. *Utrymma*, saijeb takket, korosmattet, tjaketet.

Uträkna, merostallet, lokket, arwatallet, jerbmostallet. *Uträkning*, merostallem, jerbmostallem, reknig.

Uträtta, takket, ållast puoktet, ålletet.

Utröna, *utforska*, åtsåtet. *Utröna*, *erfara*, aitset, tåbdet, wuoptestet, elwet, elwetet.

Utsaga, sardnom, hålem, wittenastem.

Utse, waljet, kåttjetet, saldet, åtset.

Utsikt, *utseende*, kåtjestak, wuoidnem. *Efter alt utseende*, almatji wuoidnemen melt. *Utseende*, *anseende*, wuoke, muoto.

Utskicka, ulkos rajet, rajet, saddet. *Utskickad*, saddetum, rajetum.

Utskifta, juoket, åsit waddet, juokob takket.

Utskjuta, ulkos nakketet, ulkos håiketet. *Utskjuta en båt*, wadnaseb nakkelet. *Utskott*, heitates. *Utskott*, *(arbitrorum confessus)* kerrew, kerre kåte.

Utskrapa, erit waskot. *Utskrapad*, waskotum erit.

Utskrifva, tjalegin puodgestet, tetetet. *Utskrifva utlagor*, talkalwasit piejet. *Utskrifva ur låran*, låro saijest luitet.

Utskuren, satsetum, sargotum, suoggetum. *Utskuren*, *snöpt*, kaskek, kasketum, galdak.

Utskylder, takkalwas, skatte, wiäro.

Utskämma, skabmet, laitet.

Utslag, dobmo, duobmo.

Utsluta, tjuoldet, patsetet, qwodelet, åsetaka takket. *Utsluten*, tjuoldetum.

Utsläcka, jaksetet, jaddetet. *Utsläckt*, jaksetum.

Utsläpa, ulkos westet, ulkos keset.

Utsläppa, ulkos luitet.

Utspana, jåskotet, åtsåtet, qworetet.

Utsprida, saken wuolgetet, paijen adnet, almotet. *Utspridas*, widanet.

Utspråk, håla lake, hålem tjård, kiål.

Utspy, ulkos wuokset, tjållet.

Utstaka, mårkotet, wittet, wittait pårdet.

Utsticka, tjalet, satset, tjuoggot.

Utstoffera, hårwetet, hewoken takket, tjabbotet.

Utsträcka, sadtet, wanatet, wattnetet. *Utsträcka sina armar*, kåtitas kalget. *Utsträcka sig*, sadtjeset.

Utstryka, erit waskot, waskot, striwket.

Utströ, pira sajet, påddet, pira palkestet.

Utstyra, *gifva hemgift*, rajet, rajob waddet, rajoin rajet.

Utstå, killet, kierdet, qweddet, tjenot.

Utställa, ulkos piejet. *Utställa möte*, littob takket kaudnetebmai. *Utställa en viss dag*, peiweb piejet. *Blifva illa utställd*, suoppai påtet, niådai sjaddet, aroset.

Utstånga, tsagget, tsappetet, ulkos stagget.

Utstöta, ulkos håiketet, ulkos nortetet, ulkos riwket, ulkos tjasket.

Utsvälta, nelgotet.

Utsäde, sajo, sajo kårdne.

Utsäga, hålet, ulkos hålet, jåttet, sardnot.

Utsätta, meretet, piejet, såtob piejet. *Utsätta priset*, arwob piejet. *Utsätta en viss tid*, wittes påddeb piejet, wittes påddi littotet. *Utsätta nåt*, werbmit jåddetet.

Utsöka, waljet, saldet, åtset, kåttjetet. *Med lagfart utsöka*, laga tsagge wainotet.

Uttaga, ulkos waldet, ulkos tåpot.

Uttal, hålem lake, kiål. *Godt uttal*, puorak kiål. *Uttala sin nöd*, niådebs tjuojet.

Utter, tjåura, tjeures.

Uttor-

Uttorka, tſåkotet, kåiketet. *Brunnen år uttorkad*, ajek le tſåkom aptſa.

Uttrycka, tſuoikotet, puoikaldattet, tetetet. *Uttryckelig*, puoikos, qworket, tjålg. *Med uttryckeliga ord*, tjålga pakoi. *Uttryckeligen*, tjålgeſikt, njuolga.

Uttrötta, ſillotet, kiåudatet, waipetet, famoit tåjet. *Uttröttas*, kiåudet, kiåwanet, waipet, ſillot.

Uttyda, tjålgeſtet, kreinet, qworkotet. *Illa uttyda*, paha pelai tjålgeſtet, tjuolot jårgeſtet. *Uttydning*, tjålgeſtem.

Uttåg, ulkos wuolgem, utſes kirjats.

Uttånja, ſadtet, wanatet, tſagget, kaljetet.

Uttöma, koroſmattet, tuobmet.

Utvald, waljetum, waljek, ſaldetum. *De utvalde*, tah waljetumeh.

Utvekla, ſeigetet, luobbet, rappet.

Utvidga, widetet, kaljetet, ſtuoretet, kåbdetet, wuowot. *Utvidgas*, widanet, wuowanet.

Utviſa, wuoſetet, tſuoikotet. *Utviſning*, wuoſetem.

Utvåg, kåino, tarbme, rade.

Utvålja, waljet, ſaldet.

Utvårtes, ulkoldes.

Utvåxla, lodnot, lodnotallet, målſotet.

Utöda, audet, auden takket, låptet.

Utöfva, takket, parget. *Utöfning*, takko, pargo.

V.

Vacker, tjabbak, tjabbe, ſauro. *Vackert*, tjabbakit, tjabbaſt.

Vackla, ſtimpeldet, ſutatallet, kiwtjeltet.

Vad, kalem, kala, tjårra. *Vad (ſponſio)*, wåto. *Slå vad*, wåtot. *Vada*, kalet. *Vad til högre domſtol*, nakkelem åiwab lagai, åiwab lagen katjatem.

Vagga, kåtka, kåtkem. *Vagga barnet*, manab wuottotet, manab ſokatet.

Vagn, wagn, wuojem reido jårraltaki.

Vak, *hål på iſen*, ſudde, labla, jaurates.

Vaka, kåtſet. *Vaken*, kåtſeje, kåtſemen. *Han år vaken*, kåtſemen le. *Vakna*, kåtſajet, jeretet. *Vakſam*, kåtſeje, morres.

Vakta, kattet, wakten tjodtjot. *Vaktare*, kattar. *Vakt*, katto, kattem.

Vaktel, pradgo, paggo, påggo.

Val, waljem, ſaldem, waljetallem.

Valfart, ammas mannos, kukkes måkke.

Valka, tuopet. *Valkad*, tuopok.

Vall, ſkans, wall. *Vall*, *betesmark*, qwotom ſaije. *Gå vall med boſkap*, qwototet, reinohet. *Vallhjon*, qwototeje, reinoheje. *Vallak*, galdak tåmp, kaſkek. *Vallaka*, kaſket, galdet.

Valmar, wadas. *Ryſkt valmar*, karjel wadas, tuopok.

Valp, åddåk. *Valplats*, tåro ſaije.

Vamb, tjåiwe. *Vambfett*, lepſos.

Van, harjanam, wuokatum. *Vi åro vane at ſå göra*, naute lepe harjanam takket. *Vana*, harjanem, wuokatem.

Vanartig, paha nalek, tiſkepelak. *Vanart*, pahas nale, pahas lake.

Vandel, wieſom, wieſom lake. *Handel och vandel*, åſeſtem.

Vandra, mannet, wandertet, matkoſtet. *Vandring*, mannem, wandertem. *Vandringsman*, wanderteje, ſarolats.

Vanfrågd, pahas ohm, paha ſak, laito. *Vanfrågdad*, ſaki almats, kutte le ſaki wuolen.

Vanför, ſabmales, håſo, omeuda.

Vanheder, ſkabmo, håppa. *Vanhedra*, ſkabmet, albetet. *Vanhederlig*, ſkabmokes, ſkamos.

Vank, walpe, laito, maine. *Utan vank*, laitotak, walpetak.

Vanka, tuoi tuoko mannet, kiwtjeltet. *Vanka*, *finnas*, wankot, kaudnoſet, ådtjoſet.

Vankelmodig, juoreje, målſotakes, qwektaſtalleje.

Vanlig, harjanam, harjetuptum, alo. *På vanligt ſått*, kokte le harjetowum.

Vanmågtig, ſamotebme, kiåudeje, ſilloje, waipeje, njuotſeje. *Blifva vanmågtig*, kiåudet, waipet, kiåwanet, ſillot.

Vanna, kårdne rainetem kåiwo, tjaſkem kåiwo. *Vanna ſåd*, kårdneb rainetet.

Vanpris, ila albes arwo, ilak utſes arwo. *Komma i vanpris*, ila albot, arwoſt kattjet.

Vanrykta, pahas ſaka wuolai puoktet, ſkabmet, laitet.

Vanſkapa, waſtotet, waſten takket. *Vanſkaplig*, waſtes, råbmes. *Vanſkaplighet*, råbmeswuot, waſteswuot. *Blifva vanſkaplig*, waſtot.

Vanſkelig, tåſſjes, tåſſjaneje, målſotakes.

Vanſlågtas, aitigiſt tjajanet, aitigiſt preutet. *Vanſlågtig*, kutte i le aitigi melt.

Vant, fats, fatſa, wats.

Vantrifvas, ſurret, i nali arwat, i murritet, i tſåptſot. *Vantrefnad*, ſurrem.

Vantro, epejakko, påito jakko, kaiwes jakko. *Vantrogen*, kaiwes jakkob adneje, påſtot jakkeje.

Vanvettig, wadna miålak, miålalakkak, miålatebme, kaiwes, åiwe ſkike.

Vanvårda, tåſſjen adnet, paijel kåttjet. *Vanvårdnad*, tåſſjen adnem, paijel kåttjem.

Vanåra, ſkabmo, håppa.

Vapen, warjo, wårjo. *Vapenhvila*, raſe ådneles påddi.

Var, ſåi, ſwale. *Varas*, ſåjet, njuouſet. *Var*, *bolſtervar*, jåwa line, bållſter line. *Var*, *varſam*, wahrok.

Vara, kalwo, wahro, åſas. *Vara*, *förblifva*, orrot, ſtaiket, pintet, tſeudſet. *Vara til*, kaudnot, orrot. *Stadigtvarande*, ikkates, orron orroje. *Varelſe*, orrom. *Vara ſig*, ſåjet.

Vara, *taga vara på*, kåttjet, kattet. *Taga ſig til vara*, kattetallet.

Varaktig, kutte kukkeb pinta, nannos. *Varaktigt*, tjårg, nannoſt.

Varda, ſjaddet.

Varf, kerde, måkſem, wuorw.

Varg, ſtalpe, ſtakke, warg, qwotſanje, ſeipeg.

Varkunna ſig öfver, arkalaſtet, armalaſtet.

Varm, piwales, lågges. *Blifva varm*, lågganet, luketet, piwajet. *Varme*, piwal, pak.

Varna, wakotet, wahrotet. *Varnagel*, *varning*, wakotes.

Varp, ſuoppem laige. *Varp*, *notvarp*, warpe. *Varpa*, keutem kaino. *At varpa*, keutet, weſtet.

Varſam, wahrok, wahrokes. *Varſamhet*, wahrokeswuot, kattem. *Varſamt*, wahri, kattemin, wahrokeslaka, tjeppet.

Varſe, *bli varſe*, aitſet, wuopteſtet, wuoidnet. *Jag blef ej varſe*, idtjib addegar.

Vaſe, tjagge, kippo.

Vaſka, paſſat, paſſatet.

Vaß, ruoko, njolgo, ſkuotto.

Vaßla, miſſu, tjatſe blandek.

Vatten, tjatſe. *Vattenaktig*, *vattufull*, tjatſajes, tjatſeſt teuwas. *Vattuſot*, tjatſe puotſelwas. *Vattufall*, qwoik. *Vattenlågga*, tjatſet. *Det ſmakar af vatten*, tjatſit. *Vattubryn*, tjatſe kårrek. *Vattenlös*, tjatſetes. *Vattu-hvirfvel*, ſtrawe. *Vattu-åder*, tjatſe åra.

Vattna, tjatſin tåbbotet, låktet, tjatſetet, tjatſet, tjatſahattet. *Vattna boſkap*, tjatſeb buwai jukkatet. *Vattnas*, tjatſalet, tåbbot.

Vax, wax. *Vaxa*, waxin wuoitet. *Öronvax*, pelje kaſſe.

Veck, lanja, tormo, margna, kuopaldak. *Göra veck*, margnot, ſnårret, kuopet.

Vecka, wakko.

Veckla ihop, akti kåſelet, akti matſot.

Ved, muor. *Vedtrafve*, muora fino.
Vedbrånna, qwofmot. *Vedbrånd mat*, qwofmom piábmo.
Vederbörande, kutten widno le, kutte berri. *Vederbörlig*, taibek, fjáttok. *Vederbörligt*, rektolaka, fjáttoklaka.
Vederdeloman, *vederpart*, waffjolats, rito qweibme.
Vederdöpare, kaftatefen kerdoteje.
Vederfaras, fjaddet, fáitet.
Vederfås, jellajet, wiefojet, ådtjotet, jelafket, wejajet.
Vedergålla, makfet, makfob waddet, makfetet. *Vedergällning*, makfo, makfolwas.
Vederhäftig, jebd, kutte fwarot påta.
Vederlag, puottosnak. *Gifva vederlag*, puottosnakeb waddet, puottet.
Vederlike, aktalakats. *Med fina vederlikar*, etjeslakatji kuim.
Vederlägga, puodot, måkkaldattet. *Blifva vederlagd*, måkkalet, puodofet. *Vederläggning*, måkkaldattem.
Vedermäle, witta, mårk, wittes mårk.
Vedermöda, waiwe, muode, pino, krås, bruk, wuorradeswuot, aktjas.
Vedernamn, nabtesnamm, like namm.
Vederpart, waffjolats, rito kradna.
Vederqvicka, fwargelet, fwargaldattet. *Blifva vederqveckt*, kajofet, fwargetet. *Vederqveckelfe*, fwargald, kajotak.
Vederfaka, nadot, hitet, neikot, imivwet.
Vederflyggelig, waftes, waftok, råbmes, tjárges.
Vedertaga, algetet, adnegåtet, brukogåtet.
Vedervilje, waftahaddem, futtem, kåkotes.
Vedervärdig, fwaltjes, paddok, pahas.
Vedervåga, *han har intet at vedervåga*, i le mi fluora radit fune, i fodn mabke ane waddet.
Vefta, firket, fwattjatet, kirbmot.
Vefva, pira jårretet, kåfelet, pira kåfelet.
Vek, fuopes, fåjeles, njuores, tibm. *Veklif*, pådn, kafka påll, ålem.
Veke, *ljusveke*, kintal laige.
Veklig, wefje, qwujnalakats.
Veld, peloftallem, wånotem, wånholdem. *Bruka veld*, peloftallet. *Veldug*, peloftalleje.
Vepa, waipe, rano, krano.
Verk, pargo, takko, tuoje. *Bringa i verket*, algetet. *Gå fakta til verka*, fuoimen parget.
Verka, parget, takket. *Verkande*, pargeje. *Verkan*, pargem. *Utan verkan*, tålfjo.
Verke, *tråverke*, abnes, fkuoke.
Verklig, fadnes. *Verkligt*, fadnan, takkofne ja pargofne.
Verkflad, pargo faije, tuojohem kåte.
Verktyg, tirrew, reido, tuoje reido.
Verkflälla, ållet, ålletet, ållaft puoktet.
Verld, wårald, tat aimo, tat ilme. *I denne verlden*, tane wåraldefne, tane ilmen. *Verldflig*, tan ilmen, aikafats, tan aimofats. *Verldfligt finnad*, kutte le tan wåralden mårrahefne, kutte le tan wåralden rinkeswuoteft ådtjotallam.
Vers, wers, laulotes, wuole.
Vefter, alle. *I vefter*, allen. *Vefterut*, alas. *Fara vefterut*, aleftet. *Veftan ifrån*, allet. *Veftanväder*, alat piägg, alatak. *Den veftre*, alleb.
Veta, tetet, tajetet, taidet. *Vetandes och viljandes*, teten ja fitten, miálanákto.
Vetenfkap, wifokwuot, tetem, tåbdem. *Med hans vetenfkap*, fo tetemin.
Vetta, wåltaret, qwoulet.
Vett, miála, jerbme. *Vettig*, jerbmalats, miálolats, jerbmak. *Vettlös*, miálatebme, kaiwes.
Vettja, faijet, tabtjet. *Se hvåffa*.
Vexla, wåkfeltet, lodnot. *Vexla om*, målfot.

Vi, mije. *Vi två*, mài.

Vicka, wappeltet, lenkeſtet, ſokatallet, ſwattjet.

Vid, *bredevid*, palden, kuoren.

Vid, kådbok, kaljes, wides, ſaijajes. *Vida*, *vidt*, widai, kukkas.

Vidare, *ytterligare*, widabut, ånabu.

Vidd, kaljo, kåbdo, kaljot.

Vide, ſádg, ſádga. *Videſkog*, ſádgaſt.

Vidga ut, kaljetet, kåbdetet, widetet.

Vidgå, tåbdeſtet, pikſjet.

Vidhånga, tabranet, pahdet.

Vidja, påſo, piåſſo, piåſſotak.

Vidlyftig, ſtuor, ådnak, wides. *Vidlyftigt tal*, ådna ruda, ſtuora hål. *Vidlyftig*, *oſtadig*, qwektekats. *Vidlyftighet*, ſtuoreswuot.

Vidrig, pahas, pahaſtalleje, tårek, wuorrades. *Vidrighet*, pahaswuot, pahaſtallem, wuorradeswuot.

Vidröra, tuottet, tuottetallet, kåtatet.

Vidſkepelſe, tideſtallem, epejakko. *Vidſkepelig*, tideſtalleje.

Vidſträckt, wides, kaljes, ſtuores.

Vidt, widai, kukkas. *Vidt omkring*, widai pira.

Vidtaga, brukogåtet, waldet. *Han vidtog det rådet*, tabb radeb tjuowoi.

Vidunder, auto, ſtuor auto, tekn, undar.

Vidöppen, kauwo. *Ligga vidöppen*, kauwot wållahet.

Vig, maſſket, maſſkok. *Vighet*, maſſkokwuot.

Viga, wiget, fåſtet. *Viga in*, ſiſa wiget, aileſtet. *Vigd*, fåſtetum, wigetum. *Vigſel*, fåſt, fåſtem.

Vigg, tjitta, tjåtte.

Vigt, *tyngd*, tedto, loſſed. *Vigt*, *våg*, wikt.

Vigtig, loſſes, loſſok. *För vigtiga orſaker ſkull*, nannos wikki diet. *Vigtigt ärende*, aines måkke.

Vik, luokt, kawa. *Hafsvik*, ſåwa måkke, wuodn.

Vika, margneſtet, matſeſtet, ſåjåtet. *Vika af*, ſwikkeſtet, ſwåkkot, ſuoppet. *Vika undan*, ſjuwet, tjaket. *Vika ihop*, akti matſot, kåſelet akti. *Vika ut*, ſeigetet, luobbet.

Vild, metſek, kådde, tamek, otames, wåitok. *Villdjur*, metſe juttus, luotok. *Vildmark*, tjåkto metſe, aleh, luotoh. *Vildbråd*, waiſji piårgo, luotoki piårgo.

Villfarelſe, tjajanem, tjajenes, ejem, meddem.

Vilja, ſittet, wainotet. *Om man vill eller ej*, ſitten alen. *Vilje*, ſitem, ſitud, ſiwwo. *Med vilja gjord*, åkto takketum.

Vilkor, meretem, ſåto. *Vilkor*, *tilſtånd*, wuoke. *I ſlåta vilkor*, waiwes wuoken. *Vilkorlig*, kutte meretemin ſjadda. *Vilkorligen*, meretemin.

Vill, tjajaneje. *Fara vill*, tjajanet, ejet. *Vill*, *raſande*, piådak, perik. *Vill*, *ond*, mårak, puoſjak, nirbmok.

Villa, tjajanem, tjajenes. *Villo-vågar*, tjajenes kåinoh.

Villfara, metetet, kultelet, miådot, loppetet. *Villfarelſe*, tjajanem, ejem.

Villig, metok, kiſſjok, kaukok, ſjuwes, åſkok, karwes, kiåmp. *Jag är villig dertil*, taſſan leb kalle kiåmp. *Villighet*, kiſſjokwuot.

Vilſe, tjajaneje, *ſe vill*. *Fara vilſe*, tjajanet.

Vin, win, wina. *Vinbär*, wina muörje. *Vingård*, wina garden. *Vinpräſs*, wina tåptjes kare. *Vinträ*, wina muor.

Vind, piågg. *Medvind*, mete piågg. *Motvind*, wuoſte piågg. *Sidvind*, tåres piågg. *Vind*, *vriden*, pånjek. *Vindt trå*, pånjek muor. *Vind*, *vindſpel*, weſtem reido, paijas lognem reido. *Vind (tabulatum ſummum)*, paije låpt, ſtåpo låpt. *Vindfälle*, qwoddo. *Vindögd*, ſkålkok, tjuolo tjalmak.

Vinda, pådnjet. *Vinda up*, paijas weſtet.

Vin-

Vinge, fåje. *Vingben*, tålgo. *Vinglös*, fåjetes.

Vink, feiwelem, feiwetem. *Vinka*, feiwelet, feiwetet.

Vinkel, tjåk. *Vinkelmått*, fkant.

Vinna, oitet, åifot, widnet, widnaren fjaddet. *Vinna, få vinft*, aukeb ådtjot, widnekeb ådtjot, paranet, auket.

Vinning, *vinft*, auke, gagn, widnek, wuoito.

Vinnlägga fig, tuodeft parget, wigget, rattjet, wainob adnet.

Vinter, talwe. *Vinterqvarter*, talwe orrom faije.

Virke, abnes, fkuoke. *Se verke.*

Vis, *fätt*, lake, flaj, wis, tjård, tape, wuoken, fkieken. *På fällfamt vis*, preutaklaka. *Vis, klok*, wifes, jerbmalats, jerbmok. *Vishet*, wifeswuot, jerbme, jerbmakwuot. *Vifligen*, jerbmaklaka, jerbmin.

Vifa, wuofetet, wuoidnetet, tfuoikotet, tjatjeftet. *Vifa*, *bevifa*, wuofetet, tfaketet, paijetet, paijas puoktet. *Vifa bort*, rajet. *Vifa fig*, *fynas*, wuoidnot, jittet, ittet. *Vifa fig fom*, *låffa*, etjebs takket, tåmetet. *Han vifar fig god utvärtes*, puoraken etjebs takka ulkold. *Vifa*, *undervifa*, åiwåtet, pakkatet. *Vifa vägen*, kåinob åppeftet, åppaftattet. *Vifare*, wuofeteje, tim wifar.

Vife, obloi åiwe. *Vifka*, fapkelet, fammatet.

Vifsna, puoldnet, gållet, affnet.

Vifp, ferkem, fårro, fwårko. *Vifpa*, fjuowotet. *Vifpa omkring*, pira åkot, pira wiåket. *Hunden vifpar rumpan*, piådnak feipeb feude. *Vifpaktig*, kutte le ko piågg, niallketakes, palkotakes, wilpes.

Vifs, wiffes, wittes, fikker, tjårgok, ftadok. *Vifshet*, wiffeswuot, witteswuot. *Visferligen*, wittaft, aines, tjårg. *En vifs man*, fåmes ålma, muttem ålma.

Viftas, wiefatet, orrotet, orrot. *Viftande*, orrot, wiefo. *Under mitt viftande derftådes*, ko tobben lijeb.

Vifthus, jibdno, piåbmo wuorka, piåbmo aite, njall.

Vite, fakko. *Förelägga vite*, fakkob meretet.

Vittja, åppet. *Vittja nät*, jåddoit åppet.

Vitsord, tjårges wittenaftem. *Åga vitsord*, pakoites wittenatta jakketet.

Vitter, wifes, fluora miålolats.

Vitterlig, tetos, teteles, taidos, pikos. *Vitterligen*, almatji tetemeft, piko.

Vittna, wittenaftet, pakobs taffa piejet, tjårget. *Vittne*, wuorg, weres ålma, witten. *Vittnesbörd*, wittenaftem.

Vrak, heitates, tfuoukanum haks, mi jauren låtto. *Vrak*, *odugelig ting*, fuoppates ata. *En vara, fom är i vrak*, wahro kutte i jåtte.

Vred, mårak, kutte måren le, affmak. *Vred*, *tarmvred*, tjåiwe kaikot. *Vrede*, måre, måratem. *Vredgas*, måratet, måratowet.

Vrenfk, farwes, kutte i le galdak. *Vrenfkas*, rakket.

Vrefig, pådnjetum, pånjek.

Vret, kedde, flajo kedde, gård.

Vrida, pådnjet, pådnjelet. *Vrida fig omkring*, pira kefot. *Vriden*, pådnjelowum.

Vrå, tjåk, fluggo.

Vråla, reuftet, maret, kiljot, huffetet.

Vrång, pahas, fuonos, tjuolok, kårro. *Vrångvis*, kutte i le rektafen mårrahen, orektok, kutte i rektafeb tårjo, peloftalleje. *Vrångfint*, pahas, fuonos. *Vrångt*, paha pelai, kårrot, pahaslaka, orekteslaka, tjuollot.

Vrång, *vrånger i båtar och fartyg*, tåtko, qwogner.

Vråka, håiketet, tjafket, palkeftet, heitet, laitet, fkablot, kattjetet, tålmot, teblot. *Vråka uti fig*, niålet tjåiwafas.

Vrånga, pådnjelet, pådnjet. *Vrånga ens ord*, mubben pakoit, tjuollot järgestet. *Vrånga, sätta i vränger*, tåtkotet.

Vulen, wuokak. *Karlvulen*, ålma qweibme, puoike.

Vunnen, ådtjotum, widnetallum.

Vurm, ila stuora waino, kaiwes usto, galeneswuot. *Vurmig*, wuorok, wuoroklakats. *Blifva vurmig*, wuorelet.

Vuxen, sjaddok, ålles sjaddok. *Vara vuxen til*, aibmotet, makotallet. *Han är dig vuxen*, kalle sodn to makotalla. *Han är ej vuxen til den syslan*, i sodn aibmote tabb kalleb tjuodtjotet.

Våd, wuops, kåbdo.

Våda, wahda, wahak, wasjek, wabmet. *Af våda*, edelest, såitemest. *Vådelig*, wahdas. *Våda-dråp*, kåddem wasjek tjada. *Vådeld*, wahak tåll. *Vådamål*, wahak, wasjek.

Våg, paro. *Våg, vigt*, wikt.

Våga, tuostet, herdot, wuojkelet. *Våga sit lif*, håggeinas tsakatet. *Våga på spel*, tsegget, åmit piejet. *Våga, försöka*, kåttjelet, freistot. *Våghals*, ila jalo, jalostalleje, kutte nidark tsakat, qwektekats. *Vågsam*, jalostalleje, wahdalats. *Vågsamt*, ila jalosikt.

Våld, famo, strit, naggo. *Med våld*, ets wiäkoi, naggo tjada, pahasi tjada, etjes lagai, wejelubbuwuotin. *Han är under hans våld*, so wuolen le sodn. *Våldsam*, paijel manneje. *Våldsamhet*, paijel mannem, etja-radakwuot.

Våldtaga, etjes famoi neitab waldet, wejelubbuwuotin neiti mannet. *Våldtagen*, etjes raden paldel peistetum.

Vålla, radet, wikken orrot, waldos orrot. *Det våller han*, tassan le sodn waldos. *De vålla det bägge två*, kåbbatjaken le wikke.

Vålm, suoine fino, suoine håwke.

Vån, wake. *Det torde vara någon vån*, kanske så litja wake. *Det är ingen vån*, i le patto.

Vånda, waiwe, pino. *Vara i vånda*, pinastowet. *Vånda, bry sig om*, laketet, öntset. *Våndas*, waiwastowet, pinastowet. *Våndas i barnsnöd*, mana tarbon orrot, nirwanet.

Våning, heima, wieso. *Öfra våningen*, paije låpt.

Våp, kaiwes, kaiweslakats, miälalakkak, tjuktje, tokkones almats.

Vår, kidda. *Vårtiden*, kidda pådden. *Vårväder*, kidda talke. *Vårfrudag*, Marja peiwe. *Vår, (pron.)* mija. *Vår bägges, (dual.)* monon. *Af de våra*, mijan almatjist.

Vård, katto, kattem, kåttjo, neuto, rajo, mårraha. *Dörrvård*, uksa kattar. *Själavård*, siäloi mårraha. *Vårda*, kattet, warjelet, kåttjet, neutot, mårrahab adnet, mårråtet, hugsob waldet. *Vårda sig*, öntset, laketet, aktot, passot, wassjet. *Vårdnad*, katto, hugso, mårraha, kåttjo. *Vårdnad, husfolk*, kåte suolke, kåtekunde. *Vårdslös*, slintsos, skeutotes, hugsotebme, mårråtebme. *Han är mycket vårdslös*, harbmat slintsos le sodn. *Vårdslöshet*, slintsoswuot, skeutoteswuot. *Vårdslösa, försumma*, mangas piejet, submitet, i skeutot.

Vårta, warto. *Vårta på bröst*, nidtjen äiwe.

Våt, luwas, njetses, njuoskes, suoldnos, naiwes, tåbbos. *Våtvaror*, kålkat slaj. *Vått väder*, slibdses talke, luwat talke, almes talke. *Våthet*, luwaswuot. *Blifva våt*, nietset, luwet. *Med våta ögon*, kadnjel talmi. *Våtsäck*, karwo wuoss, kaudne kisa, kåte kisa.

Väcka, råssot, påktet, kåskot paijas. *Väcka up*

up en som sofver, ådejeb råssot. *Våcka up säkra syndare med föreställningar af Guds ord*, Jubmelen pakoin jalos suddarit puoranem käinon nala puoktet. *Våcka hål på isen*, jägnab jästet. *Våckare*, råssoteje.

Vådas, wåtot, wåtotet.

Våder, piägg, pussonjes. *Våder, luft*, wåraid. *Up i vådret*, paijas wåraldi. *Våder, våderlek*, talke. *Blidt våder*, lenat talke, majales talke, piwales talke. *Kallt våder med blåst*, kuosta, watjo. *Kulen våderlek om sommaren*, kalo. *Hundarne hafva våder af et djur*, nauteb piädnakeh hapseh. *Regnvåder*, alme, rasjo. *Våder, lukt*, haps, habja. *Få våder af*, hapset, habjeb ådtjot. *Våderhvirfvel*, snjirpek, swida. *Våderhane, vispaktig*, kutte i le stadeles. *Våderfull*, piäggos, piäggest teuwas. *Våderklok*, talki spåwar, kutte talkit teta.

Våderkorn, njuone. *Som har godt våderkorn*, njuonak. *En vildren har starkt våderkorn*, harbmat njuonak le kådde. *Het mat skämmer våderkorn hos hundar*, ila lägga piäbmo njuoneb peista piädnakist.

Vådja, åiwab lagi nakketet, åiwab lagab katjatet. *Vådjad*, åiwabu rektasi nakketum, åtja duobmaren duobmoi piejetum.

Vådra, piäggen auti piejet. *Vådra up*, njuonotet, njuonotallet, njuonin qworet, njuonin piäggab keset, snudtjet, snuogget, hapset. *Vådras*, piäggot, piäggen käiket.

Vådur, wårtsa.

Våf, kådho. *Våfstol*, kådhem reidoh. *Våfsträng*, kådho suoppem. *Våfva*, kådhet. *Våfva valmar*, wadaseb kådhet. *Våfd*, kådhetum. *Snåll våfvare*, kådho tjeppe.

Våg, käino, laido. *Lång våg*, kukkes laido, åbbå maja. *Våg, stig*, palga, wadsatak. *Vinter-våg*, rathe. *Ovågad våg*, måskos rathe. *På vågen*, mannemesne, mannem måkken. *Gå til våga*, tåmåtet, takket, taitotet. *Komma til våga med*, maktatet, ållast puoktet, aibmotet. *Vara en i vågen*, heretet, häptet, ajetet, ajenesen orrot. *Vågfarande*, manneje, farolats. *Vågamot, vågskilnad*, suoppetak, käino suorge. *Vågleda*, åppestet, käinob åppestet, tålwot, wirdetet. *Vågkost*, neste, mannem piäbmo.

Våga, *göra våg*, ratheb takket.

Våga, wiket. *Våga. Hafva vigt*, teddet. *Det våger tu lod*, qwekte luodit tedda.

Vågg, ragno, wådtja. *Vågglus*, muora tikke.

Vågnar, nammasne, saijen. *På mina vågnar*, mo saijen, mo wågnest, mo autest. *På sina och andras vågnar*, etjes ja åtjasi autest.

Vågra, tsappetet, nadot. *Vågra sig*, kesatet, nadot, i kissjelet.

Våja, katteстet, karwet, murtet, swikkestet autest, åtja harai kaiwet.

Våktare, ija kåtseje, kattar. *Våktare, hvad lider natten?* Ija kåtseje, matne meren le ija?

Vål, puorest, puorakit. *Vål, (conj.)* mai, ma. *Vålan*, nappo tast, die nappo, abe. *Vålbehag*, puore likom, likom. *Vålbetänkt*, jerbmak. *Vålboren*, stuorasi maddost rägatum, kutte stuorasi maddost le, adeles ålma.

Vålde, famo, welde, radem. *Bringa under sit vålde*, etjes wuollai puoktet. *Våldig*, weksess, kutte ädna famob adna. *Våldeligen*, wekseslaka, famost, äljost.

Våldighet, weksesswuot, famo, makt, maut.

Vålfägna, qwoſſotet, jukkatet, piábmoin ja jukkemaſin tuoſtotet.

Vålfägnad, qwoſſotem, jukkatem.

Vålfva, jollertet, kåbmetet.

Vålfärd, lykko, wuorbe, puore, puorak måkſem.

Vålförhållande, puore tåmetem.

Vålgerning, puore takkem. *Du har beviſt mig en ſtor välgerning dermed*, ådna puoreb leh todn munji taina takkam. *Vålgörare*, puore takkeje.

Vålgång, puore lykko, puore mannem. *Din vålgång fägnar mig*, awon leb ko tunji puoreſt jåtta.

Vålja, waljet, ſaldet, åtſet. *Vålja ord*, pakoit åtſet.

Vålkommen, likokes, puoreſt tuoſtotum. *Var vålkommen*, påte puoreſt. *Deſſe gäſterne äro ej mycket välkomna hos mig*, ib tait qwoſſit ila etſe, ib le tait qwoſſit ilá awon ådtjot.

Vålla, *vålla järn*, routeb wuoſſjetet. *Vålla up*, abbeſet, paijas tuoltet.

Vålling, juptſe, ſmaleg.

Vålluſt, kudne, ſuotteswuot, walljeswuoten uſto. *Vålluſtig*, walljeswuoten uſtoteje, walljen wainok.

Vålluktande, puore hapſes. *Vålluktande örter*, graſeh kutte nialgok hapſeb adneh.

Vålmagt, puore wieſo, puorak måkſem. *Når jag var i vålmagten*, ko lijeb puoren wieſon.

Välmening, puore wiljo, puorak uſſjolmes. *Han gjorde det i välmening*, idtji ſodn pahab taina uſſjot.

Välmående, puore wieſotalleje, rade-porre. *Vara välmående*, wieſotallet puoreſt, tjabba wieſekeb adnet.

Välmåga, *hälſa*, puore åidna, warrotak, puore hålſo. *Välmåga*, *förmögenhet*, puore rade, wieſa, wieſotallem, båndaswuot, rik, tawer.

Välnas, awon wuordet, ådtjot awoſet.

Välſigna, puoreſjugnadet. *Välſignelſe*, puoreſjugnadus. *Guds välſignelſe gör huſet rikt*, Jubmelen puoreſjugnadus kåteb båndota.

Välſtånd, *ſe välmagt*, *välmåga*.

Vältalig, håla tjeppe, tjeppe hålet. *Vältalighet*, tjeppeswuot hålen. *Man kan mycket uträtta med vältalighet*, tjabba njalmin almats ådnakeb matta takket ja ådtjot.

Vältra, jollertet. *Vältra ſig*, jolloret, wåutjetet.

Välvilja, puore wiljo. *Välvillig*, puore wiljolats, wiljolats.

Vämjas, pådnjot, kåkot. *Vämjande*, maikok, paddat. *Vämjelſe*, kåkotes. *Hafva en vämjelſe til*, leiden adnet, waſtahaddet, waſten adnet.

Vän, wåna, wånek, wånakats. *Han är min goda vän*, mo puore wånek le ſodn.

Vänlig, libbes, wånakats, wuolles. *Han är vänlig emot alla menniſkor*, puorak ja libbes le ſodn juoke almatjen wuoſte. *Vänlighet*, libbeswuot.

Vända, jårgeſtet, jårgelet. *Vända om*, jårgetet, måddot. *Vända igen*, laitet, heitet, orrojet. *Han vet ej hvart han ſkal vända ſig*, i ſodn tete kåſſå kalka ſjaddet. *Vända ſig om*, jårgalaſtet. *Vänd*, jårgeſtum, jårgelowum. *Vändning*, jårgelem. *I en handvändning*, fakket, ſpait, ådneles pådden, tatte håkkeſt.

Vänja, harjetet. *Vänjas*, harjanet, wuokatet. *Vånjas vid hunger och köld*, nelgot ja kålot harjanet.

Vänſkap, wånakeswuot, kereswuot. *Han har mycken vänſkap för mig*, ådna wånakeswuoteb ſodn munji adna. *Jag gör*

det

det endast för vanskap skull, koros wånakeswuotest tabb takkab.

Vänster, kårro. *Vänster hand*, kårro kåta. *Til vänster*, kårro pelai. *Vånsterhåndt*, kårro kåtek.

Vånta, wuordet, wuordatallet, ådsotet. *Vånta litet*, wuordest anje.

Våpna, warjotet. *Våpnad*, warjotum.

Vård, qwossoteje, kåte bånda, kåten åiwe. *Vårdinna*, emet. *Vårdshus*, qwosse kåte.

Vård, vårdig, wuokes, wårdoges. *Han år sin lön vård*, palkabs le sodn wårdoges ådtjot. *Han år vård straff*, sodn le pakkatuseb teudnaham. *Det år mådan vårdt*, waiwe palka le. *Vårdighet*, wuokaswuot. *Vårdigt*, wuokeslaka, wuokasikt.

Vårde, arwo, werte, wådja, wådjaha. *Sätta vårde på*, arwob piejet. *Detta år af ganska stort vårde*, harbmes arwon le tat. *En ting af intet vårde*, tåssjes åme. *Betala halfva vårdet*, pele arwob maksset. *Betala öfver råtta vårdet*, paijel arwob waddet. *Betala deß vårde*, tann wådjahab waddet. *Vårdera*, arwob piejet, arwoi tsegget. *Vårdera för högt*, paijel arwon tsegget. *Vårdera mindre*, albebun lokket. *Vårdering*, arwon merostallem.

Vårdigas, puorewuotestas sitet. *At du vårdigas*, wai todn sitalih.

Vårf, måkke, pargo. *Et svårt vårf*, waddok pargo. *Hvad vårf har du at uträtta?* mi le tunji takkamusen?

Vårfva, palket, palkain ådtjotet.

Vårja, swerde. *Vårja, försvara*, warjelet, wåret. *Vårjemåls-ed*, hitem wuordnasen tjada. *Blifva ålagd vårjemåls-ed*, wuordnasi sjaddet.

Vårk, sveda, swarke, paktjes, pino. *Borttaga vårken*, swarkeb katotet. *Vårka*, swarket, sarjitet, paktjitet. *Mit hufvud vårker*, åiweh muste paktjiteh.

Vårma, piwajattet, paketet, låggetet, piktet. *Vårma sig för elden*, tållån auten piktatallet. *Vårme*, pak, piwal.

Vårn, warjo. *Vårnlös*, warjotak. *Sätta sig i motvårn*, wuoste hakob takket. *Vårnlösa barn*, årbes manah.

Vårpa, monnit qweddet.

Vårre, wårrab, neureb, pahab. *Desto vårre*, tatte wårrab. *Blifva vårre*, wårranet, neurot, pahot. *Vårst*, wårramus. *Til det vårsta*, wårramusi. *Til det vårsta uttyda*, wårramusi jårgestet, paha pelai tjålgestet.

Våsende, orrom, orrom slaj, wuoke. *Våsende, upförande*, wuoke, tåmåtem. *Det år intet våsende med den mannen*, die tann ålman i le wuoke. *Våsende, buller*, sluibme. *Göra våsende af*, ådna pargob waldet. *Våsentlig*, orroje, aines, kutte aines orrot kalka. *Våsentlig ting*, åiwatumus pekke. *Våsentliga egenskaper*, aines åigowuoke. *Våsentligt*, orromen kautoi, aines, etjes sinne.

Våta, luwatet, tåbbotet, låktet, kastatet. *Våtska*, tåbbotes, tjatse, luwaswuot. *Våtskas*, luwet, tåbbot, suoldnot, luwas sjaddet, tjatsalet. *Salt våtskas i mulen våderlek*, salte suoldno ko le palwas talke.

Våxa, sjaddet. *Våxa til*, alatet, ådnanet, lassanet, atset. *En som våxer fort*, sjaddeles. *Våxt*, sjaddo. *Liten til våxten*, utses sjaddok. *Våxt (struma)*, jesk. *Våxt, ört*, grase, mi sjadda ådnamen nalne.

Vörda, kudnetet, årotet, hewetet, wuolotet, kudnesne adnet. *Vördig*, kudnelats, åro teuwas. *Vördnad*, kudnetem, årotem. *Hålla föråldrar och gammalt folk*

i vördnad, aitigit ja wuorasit åron adnet ja kudnetet.

Vört, lågga wuola, kutte adtjek le takkatum, almes wuola.

Y.

Yfva sig, *yfvas*, tseggoset, tjuodtjeladdet. *Yfvas*, *högfärdas*, raggostallet, åiwastallet, mihastallet, stuorastallet, wuolotallet. *Han yfves öfver sina rikedomar*, rikines sodn stuorastalla. *En som har yfvigt hår*, parrok.

Yla, holwot, huffetet.

Ylle, *yllen*, ullost, ullost takkatum.

Ymnig, walljes, ådna, ållo. *Ymnig*, *bördig*, sjaddeles. *Ymnighet*, wallje, ållo. *Ymnigt*, walljast, walljet.

Ympa, sisa såpketet.

Ymsa, målsot, målsotet. *Ymsom*, wuoroi wuoroi, tuobba tabba pelest.

Yngla, tjukit qweddet.

Yngling, nuor, nuorats, sjaddeje, nuor ålma.

Yngre, nuorab. *Yngst*, nuoramus. *Det yngsta barnet*, waker.

Ynnest, puorewuot, libbeswuot, wuoleswuot.

Yppa, paijetet, pikotet. *Yppa sig*, paijanet, paijas påtet.

Ypper, *ypperlig*, åiwes, hewok, widnar, widnek. *Ypperligast*, widnekumus, åiwatumus, puoremus, ataimus.

Yppig, skidar, skidarteje, tuhleje, wuolok. *Yppighet i kläder*, tjåule.

Yr, ståkenje, standar, swaile, spake. *Yr i hufvudet*, åiwe jårråk. *Yra*, *vara ifrån sina sinnen*, piådet, taisot. *Yra*, *vara urväder*, qwoldot, qwoldon tsåitsetet. *Yra*, *hufvud-yra*, åiwe jårråkwuot, piådem.

Yrka, tjodtjotet, rauket, wainotet, wuojetet.

Ysta, lappet, låppet. *Ystad mjölk*, låppem melke. *Yste*, *löpe*, kassee.

Yster, skekes, kadwak, spake, qwotsetakes.

Yta, ulkots, paijeltes, karr. *Yta på tråd*, tjåito.

Ytterst, ulkomus, paijeltes. *Yttre*, ulkob. *Ytterst*, *sidst*, mangemusta. *Ytterligare*, wele anje, widabut, ånebut.

Yttra sig, hålet, rudnet, sardnot, ulkoset, jåttet.

Yxe, aksjo. *Tälj-yxe*, wiårem aksjo. *Yxa til*, *tälja med yxen*, wiåret, aksjoin abnestet.

Z.

Ziffra, nummer.

Zira, hårwetet, hewoken takket, tjabbotet.

Zirat, *zirlighet*, hå w, tjabbakwuot.

Zitra, speletem reido.

Å.

Å, ådno, åno. *Åbrädd*, *strand*, wåddar, terbme.

Åberopa sig, wittenen waldet, sardnot, muonet.

Åbo, wiesat, landeskats. *Åbyggnad*, kåti tseggem.

Åder, åra. *Åderlåta*, årab slåwet, warrab waldet. *Låta åderlåta*, warrab waldetet.

Ådraga sig, etjes nala puoktet, etjes nala keset.

Åhåga, hugso, mårraha.

Åhöra, kultelet, kullet. *Åhörare*, kulteleje.

Åka, wuojet. *Åkdon*, wuojem reidoh.

Åkalla, tjuorwotet. *Åkalla om hjelp*, wekkeb adnot.

Åker, påldo, aker, åker, jård. *Åkerhöna*, hutte.

Åklaga, qweddet, klagot. *Åklagare*, qweddeje.

Åkomma, olykko, wasjek.

Ålder,

Ålder, alder, wuoraswuot, påreswuot. *Förträde i ålder*, pårasubbuwuot. *Ålderstegen*, *åldrig*, wuoras, rakke, alder-porre. *Åldras*, rakkaitowet, wuorastowet. *Ålderman*, wuorasumus, jerbme kalla.

Åligga, *det åligger dig*, to widno le tatt, todn berrih. *Åliggande*, tarbeswuot.

Ållon, eik muoren muorje.

Ålägga, kottjot, trawet, stillet, nala piejet.

Åm, stuora tudno.

Åminnelse, muitulas, muitolas.

Ånga, suwol, pårgestem.

Ånger, sangertem, sangertes, anger.

Ångest, waiwe, waimon muode, surgo, waj.

Ångra, sangertet, katat, angertet.

År, jape, jake. *En gång om året*, akta palen ai jaken, akti japen. *Et helt år*, ketjos jake. *Årsgammal*, akta jakak, biärte påres. *År ifrån år*, japest japai, fårta japen. *Årsvåxt*, år. *Årlig*, fårta japasats. *Årstid*, jake pådd. *Årtal*, jape lokko, årtal.

Åra, airo. *Årblad*, airo blade.

Ås, tjårro, tjawelk. *Ås*, *bjelke*, ålg, hålg.

Åsamka sig, *se ådraga sig*.

Åska, atjekuts, atja, aija. *Åskan går*, atjekuts klibma. *Åskedunder*, atja raide.

Åskåda, kåtjetet, wartahet, wuoidnet. *Åskådande*, kåtjetem, wuoidnem. *Åskådare*, kåtjeteje, wuoidneje, wartaheje.

Åsna, åsna. *Åsninna*, mingeles åsna.

Åstad, taste. *Han gick åstad*, wuolgi taste. *Fara åstad*, erit wuolget.

Åstadkomma, paijas puoktet, algetet, takket. *Åstadkomma*, *förmå*, aibmotet, maktatet, makset. *Så mycket jag kan åstadkomma*, man ådnakeb mon mattab takket.

Åstunda, wainotet, sittet, ustob adnet, ustotet. *Åstundan*, waino, usto. *Hafva stor åstundan*, adnet ådna wainob.

Åsyn, wuoidnem. *I min åsyn*, mo' wuoidnetiten. *Åsyna vittne*, witten kutte ets le wuoidnam.

Åsämjas, lakastet, lasskettet, sämtet, laskatallet, sämastet.

Åt, *til*, kåik, lusa. *Åt fadren*, attjai. *Båra sig åt*, tåmetet. *Det år ej åt*, i le tarbo. *Gå illa åt*, pahast talkestet. *Gå åt*, nokket, låptaitowet.

Åtal, klamber, hål, laito. *Göra åtal*, håleb takket, laitet.

Åtanka, muitem, muitelem, muitulas. *Hafva i åtanka*, muitulasen adnet.

Åtbörd, tape, tåbmahem, tåmåtem.

Åtel, septe, pårremas, pårråmas.

Åter, ruoptot. *Fram och åter*, tokko ja matsen. *Åter*, *återigen*, wast, wist, witt, taste witt.

Återbringa, ruoptot tålwot, ruoptot puoktet, ruoptot waddet, matsestet, jårgaldattet.

Återbud, jårgaldattem, matsestattem, piettom. *Gifva återbud*, jårgaldattet, matsestattet, piettot. *De gåfvo honom återbud*, pietton so wast.

Återfalla, ruoptot kattjet, ruoptot påtet. *Arfvet återföll til honom*, arbe sunji wast matsei.

Återfärd, matsem, ruoptot mannem.

Återgifva, ruoptot waddet, matsestattet, jårgaldattet.

Återhåll, muddo, muddakwuot. *Hafva återhåll*, muddob tetet, muddob tajetet. *Återhållsam*, njuotetakes. *Återhållsamhet*, njuotetem, tsutsem. *Hår behöfs återhållsamhet*, tsutsemeb sitta.

Återkalla, ruoptot kottjot. *Återkalla sina ord*, pakoistes kesatet, pakoites målsot. *Han återkallade sit löfte*, jatekebs jårgaldatti.

Återkomma, ruoptot påtet, jårgetet. *Återkomst*,

komst, matsem, ruoptot påtem, jårgetem. *Vid hans återkomst*, ko sodn ruoptot påti.

Återlemna, *se återgifva*.

Återlösa, ruoptot åstet, lådnestet, tjåutet. *Återlösare*, lådnesteje. *Återlösning*, lådnestem. *Syndares återlösning*, suddari lådnestem.

Återslag, mangas mannem, kattjem. *Det blef et stort återslag på varan*, kalwo haiket kattjei arwost.

Återstå, patset. *Återstående*, patseje, patsew.

Återställa, ruoptot waddet. *Blifva återställd til hälsan*, warrasmowet.

Återtaga, ruoptot waldet, wist waldet. *Återtagen*, ruoptot waldetum. *Återtagande*, ruoptot waldem.

Återvända, orrojet, laitet, nokket. *Utan återvändning*, ikkat, laitatkenna, laitateke.

Återvinna, ruoptot ådtjot. *Återvinna sina förra krafter*, famoi nala påtet, wist wejajet.

Åtgång, nokkem, utsanem. *Åtgången*, nokkom, låptaitowum.

Åtgård, pargem, takkem, wekketem. *Genom hans åtgård*, so pargo tjada.

Åthäfvor, tåbmahem, tåmetem, wuoke.

Åtlöje, tjaimem, påkostem, nalsem, albetem.

Åtminstone, aines kuit. *Detta åtminstone*, tab kuit. *Åtminstone han*, sodn kuit aines.

Åtnjuta, niktet. *Åtnjutande*, niktem.

Åtrå, waino, usto, halitem. *Hafva åtrå*, ustotet, halitet, wainotet. *Han har stor åtrå at se dig*, harbmat wainon le sodn to wuoidnet.

Åtskilja, juoket, tjuoldet, i mastetet, preutetet, ratket, sårretet. *Åtskild*, åtja, preutak, ratketum, juoketum, juokeles, sårr.

Åtskillig, slaja-lokk, omasse, måddelakats. *Åtskilliga gånger*, mådde pali, sutt. *Åtskilligt*, omasselaka.

Åtskilnad, preutem, preutates, åtja wuoke. *Utan åtskilnad*, aktalaka. *Det år stor åtskilnad emellan dem bägge*, harbmat sâi preuteba qweibme qweibmestes.

Åtta, kaktse. *Den åttonde*, kaktsad.

Åtvarna, wakotet. *Åtvarning*, wakotes.

Åvårkan, etjes radi adnem, skada. *Göra åvårkan på ens ägor*, mubben landeb etjes weldin adnet.

Ä.

Ädel, frôkok, puorak. *Ädelmodig*, kutte puore waimob adna.

Äfja, niaule. *Äfjefull*, niaulest teuwas, niauletakes. *Äfjefull ström*, niaule jokk.

Äfventyr, wahda, wahak, sâitem. *Til äfventyrs*, weja-åbbå. *Äfventyra*, wahdai tsaket. *Äfventyrlig*, wahdalats, wahdas. *Det är en äfventyrlig resa*, wahdas nannos le tatt.

Ägg, aiwo, autjo. *Fogel-ägg*, monne. *Värpa ägg*, monnit qweddet.

Ägga, padtjet, åutjet, kiddotet. *Ägga til vrede*, mårai åutjet, måratattet. *Ägga barnen til det som ondt är*, manait illo pelai allotet.

Ägta, rektes, âigo, åkt. *Ägta make*, kalats qweibme, para pele. *Ägtenskap*, wald, waldom, kalatswuot.

Äldre, pårasub, wuoresub. *Äldst*, pårasumus, wuoresumus. *Den äldste af bröderna*, wåljetji pårasumus.

Älska, etset, keroken adnet, kartet. *Vi skole älska Gud öfver all ting*, Jubmeleb kalkebe etset kaiki åmi paijel.

Älskelig, etseles.

Ämbar, ebber, åbbar.

Ämbete, ammat, åmbikt, kall. *Ämbetsman*, kall ålma. *Hög ämbetsman*, stuora kallen ålma.

Åmna, ussjotet, aikot, kiåket, årdnet, taibetet. *Hvart åmnar du dig?* kåssa leh todn aikomen?

Åmne, abnes, åbdn, åme. *Åmne at tala om*, hålem åme. *Åmne til kläder*, karwos, karwosassa. *Åmne til skor*, kabmakassa.

Ån, ko. *Större än du*, stuorab ko todn, stuorab tuste. *Än*, *ännu*, åska, anje. *Ännu en gång*, anje wele.

Åndas, nokket.

Ånda, kitta, håsta. *Ånda tils nu*, kitta tan rajai. *Åndalykt*, nokkem, mangemus ketje, nokkem lake.

Åndamål, måkke, årtta, aikom, ussjolm. *I det åndamål*, tanne måkken.

Ånde, ketje, nokkem. *Åndelig*, nokkeje, kutte nokka. *Åndelös*, kutte i nokko. *Åndelse*, ketje. *Åndetarm*, madda tjåle, marse.

Åndteligen, sitta, wimak, mangemusta. *Åndteligen kom han*, sitta dauk påti.

Åndock, ikka, ikka mai, ikkabe. *Åndock han vill*, ikka maj sodn sitta.

Åndra, åtjatattet, preutetet, målsot. *Åndras*, preutet, åtjatuet, målsotowet. *Åndring*, åtjatattem, åtjatuttem.

Åndå, dauk likan. *Han ville ej, men måste åndå*, idtji sjtta, walla wirti dauk likan.

Ång, kedde, slajo saije, suoine saije.

Ångel, ångel.

Ångsla, waiwetet, surgob takket, pinetet. *Ångslas*, waiwastowet, pinastowet. *Ångslig*, wajes, surgolats, huinos. *Ångslig ort*, kaukas saije. *Här är ganska ångsligt*, harbmat kaukas le tanne.

Änne, arodeje, kallo.

Äntra, kilpot, kahtjet.

Ännu, anje, anje wele, talle anje. *Ännu en gång*, wele anje akti. *Ännu en gång så mycket*, wele anje akta kerden tann ådnak.

Äple, åppel. *Äpleträd*, åppel muor.

Åra, kudne, åro, hewetes. *Åra*, *hedra*, hewetet, årotet, kudnetet. *Årbar*, årlog, tjabbes. *Årbarhet*, årlogwuot, tjabbes wuoken.

Åregirig, wuolok, tjåulak, åron wainok.

Årelös, årotes, årotebme.

Årende, måkke. *Angelägit årende*, aines måkke. *Hvad årende har han?* mi måkkit le sune?

Årfva, arbet, arben ådtjot.

Årja, åkereb salet, jårdeb kaikot.

Årlig, årlog, wakes. *Årlighet*, årlogwuot. *I all årlighet*, kaik årlogwuotin.

Årm, sasse. *Årmspjäll*, puogna wuole.

Årna, aikot, ussjotet, kiåket, årdnet, sanahet. *Han årnar resa bort*, sodn ussjota wuolget erit.

Årr, uddo. *Årt*, årta.

Åsja, smidda wuobdne.

Åska, adnot, rauket, kraktjot, wainotet. *Min plikt åskar*, mo widno rauka, mo widno le.

Åsping, wadnasats, utses wadnas.

Åta, pårret, piåbmotallet. *Om boskap*, qwotot, labbet. *Kom och åt*, påte pårret.

Ått, maddo, werrek. *Åttefader*, madder aija, madder attje.

Åtticka, åtik.

Ö.

Ö, suolo. *Halfö*, suolotes.

Öda, låptet, nokketet, tuhlet, skidartet, skiwtet. *Öda ut*, audet, jaksetet, muorotet. *Ödas*, låptaitowet, nokket.

Öde, muonem. *Ödet var sådant*, naute li muonetum. *Öde*, audes, audetum. *Ödeshemman*, audes jård. *Ödemark*, audes ådnam, tjåkto metse, wuobme.

Ödelägga, audet, auden takket, spiejet, jak-

jakſetet. *Ödelagd*, ſpiejetum, audetum, heitak.

Ödla, tydtjol.

Ödmjuk, wuollekes. *Ödmjukhet*, wuollekeswuot. *Ödmjukeligen*, wuollekeslaka.

Öflig, harjetuptum, brukotum. *Det är ſå öfligit*, naute le harjetuptom.

Öfning, harjanem, harjetem, wuokatem. *Dertil behöfs mycken öfning*, ádna harjanemeb tatt ſitta.

Öfre, paijeb.

Öfrig, patſew, mi patſam le. *Blifva öfrigt*, patſet. *Det blef ingen ting öfrigt*, idtji mike patſe. *Det öfriga folket*, tah åtjaſeh.

Öfva, harjetet, harjetallet.

Öfver, paijel. *Öfver ſjön*, jaure raſta. *Gå öfver*, waſet. *Gå eller fara öfver*, raſtetet, raſta mannet. *Låſa öfver*, låratallet.

Öfverbeviſa, puodot, paijel kaddet, tſaketet. *Blifva öfverbeviſt*, teuwaſi påtet. *Öfverbeviſt*, paijel kaddetum.

Öfverblifva, patſet. *Öfverdraga*, paijelt kåptjet.

Öfverdrifven, kutte paijel meren le, meretes. *Öfverdrifven flit*, ila ſtuor åljo.

Öfverdåd, ila ſtuora jaloswuot. *Öfverdådig*, ila jalo, qwektekats.

Öfverenskomma, laſſketet, akta radeb takket. *De två hafva ſå öfverenskommit*, naute lepa laſſketam. *Öfverenskommelſe*, laſſkatallem.

Öfverfalla, ladet, låutatet, råbmolet, tjuotſet.

Öfverfart, raſtetem, raſta mannem, ſuppetak. *Öfverfart med båt*, raſtetem wadnaſin.

Öfverflöd, wallje, ållo. *Öfverflöd, flöſeri*, tuhlem, ſkidartem, walljeswuoten waino. *Öfverflöda*, walljeb adnet, walljen wieſot. *Öfverflöda, rinna öfver*, abbeſet, paijel kålket. *Öfverflödig*, walljes, ållo. *Öfverflödigt*, walljet, walljaſt, ånab ko tarbo le.

Öfverföra, raſta tålwot, ſattet raſta, ſutet raſta, mubbe pelai ſutet.

Öfvergifva, heitet, laitet, orrojet. *Det öfvergaf at regna*, wårtoſti, påudeſti, laiti raſjotet. *Öfvergifva, öfverlemna*, mubbai waddet, paijel waddet, waddet. *Öfvergifva, lemna*, qwodet, patſetet, lappet.

Öfvergå, waſet, widnet, puorebun orrot. *Det öfvergår mitt förſtånd*, i mo miála taſſa jåkſå, waſa tatt mo miálait.

Öfverhand, få öfverhand, wejelubbun ſjaddet, widnaren ſjaddet.

Öfverhet, âiwalats.

Öfverhopa, teutet, lådet.

Öfverhölja, tauket, kåptjet, kaptjet.

Öfverila ſig, raſſen takket, ila raſſohet. *Öfverilning*, raſſe.

Öfverlaſta ſig, paijel meren pårret jalla jukket.

Öfverlefva, mangeleſi wieſot patſet, mangeleſi patſet. *Öfverlefvor*, påtſew, patſetas, arates, patſem piábmo.

Öfverljudt, logneſikt, tjuojelet, alla kiálin.

Öfverlopp, naggem, almatji tjåkenem.

Öfverlåta, luitet, waddet, metetet.

Öfverlåder på ſkor, altas.

Öfverlägga, kerretet, radohet, radohaddet.

Öfverlägſen, wejelub, ſtuorab.

Öfverlöpare, paterw, kålkarwes, tjakka, kutte mubbet peleſt le pateram.

Öfvermage, omâga, ſiſſek, omeuda, kutte i le anje jakitas ållem.

Öfvermagt, ſtuorab ſamo, wejelubbuwuot, ſtuorab welde.

Öfvermod, ila jaloſtallem. *Öfvermodig*, ila jalo, qwektekats, kutte nidark manna.

Öfvermorgon, mangel idtatjen, peiwe kutte le mangel idtats peiwen.

Öfver-

Öfvermåttan, aiwe, harbmat, haiket, wuowdnaj, harbmat ſagg.

Öfvermägtig, wejelub, wekſab, kutte ſtuorab ſamob adna.

Öfvernaturlig, paijel naturelats, mi naturen wuokeb waſa.

Öfverraſka, *öfverrumpla*, håkket låutatet, håkket tjuotſet, nieitet.

Öfverſe, kåtjetet, åtſåtet. *Öfverſe*, kåbdotet, i wuoidnen takket.

Öfverſkjuta, waſet, likai patſet, patſet. *Öfverſkott*, like, patſetas.

Öfverſkrida, paijel jåttet, paijel wuolget.

Öfverſkrift, paijeltes tjaleg. *Öfverſkrifva*, paijelt tjalet.

Öfverſkyla, kåptjet, tjåket, kåbdotet, puoremuſi tjålgeſtet.

Öfverſlå, meroſtallet, arwatallet, lokket, reknot, muddob åtſåtet

Öfverſtiga, ånaben wuolget, waſet, ånebun orrot.

Öfverſtyra, ſaddet, håiketet, ſaddeken rajet, erit ſaddet.

Öfverſätta, åtja kiåli jårgeſtet, mubbe kiåli puoktet.

Öfvertala, håletet, hålaidattet, allotet, tjabba nialmin ådtjotet.

Öfverträda, tåjet, paijel mannet. *Öfverträdelſe*, måddo, paijel mannem.

Öfverträffa, widnet, waſet, tjuttet, parebun orrot, widnekubbun orrot.

Öfvertyga, paijel kaddet, tſaketet, tjadnet.

Öfvervigt, loſſeb tedto. *Hafva öfvervigt*, loſſebun orrot, ånabu tedtet.

Öfvervinna, åiſot, oitet, widnet, nakkahet, nalet, tjuttet. *Öfvervinnerlig*, kutte le widnem meren, kutte widnetatta.

Öfvervåld, etjes radi mannem, ets wiåkoi waldem, etjes lagi tåpom.

Öfvervåga, ajatallet, uſſjotet, grudnot.

Öfvervågande, ajatallem. *Öfvervåga*, *vara tyngre*, ånabu tedtet, loſſebun orrot.

Öfvervåxa, muorot. *Öfvervuxen*, muorom, kåſſå muorah leh ſjaddam.

Öga, tjalme. *Ögnablick*, tjalme tramkaldak. *Ögonbryn*, tjalmen harme.

Ögnaſikte, wuoidnos. *Enögd*, tjalme pelak.

Ögonſkenligt, wuoidnonak. *Ögonſkenlig*, wuoidnos, tſuoikos.

Ögnakaſt, kåtjeſlak, wiletem.

Ögſten, kakka. *Utögd*, tjitto-tjalmak. *Vindögd*, ſkålkok, tjuolo tjalmak.

Ögla, låktjo, kiånka.

Ök, keſanje.

Öka, laſſetet, ånetet. *Ökas*, laſſanet, ådnanet, ånebun ſjaddet.

Öken, metſe, tjåkto metſe, aleh, aloh, wuoude, wuome.

Öknamn, nabtes namm.

Ökänd, puoikos, tſuoikos.

Öl, wuol, wuolek.

Öm, njuores, helles. *Öm om*, mårråteje, hugſar. *Ömbet*, njuoreswuot, helleswuot. *Öma*, paktjitet, paktjeſen adnet. *Det ömar mig*, paktjes le munji, njuoranab mon taſte.

Ömka, enket, armeſtet, armit ådtjot. *Ömkan*, arme, enkem.

Ömkelig, waiwes, waiwan.

Ömtålig, helle, raſſjes.

Önſka, ſawet, ſawatet. *Jag önſkar dig lycka*, lykkob tunji ſawab. *Önſkan*, ſawates.

Öpen, rappas, tſaggas, råppo.

Öpenhjertig, pikok.

Öpna, rappet. *Öpna ſig*, rappeſet.

Öpning, raike, njalmot, råppo ſaije.

Öra, pelje. *Örat på en ſkål*, peljes. *Örfil*, pelje naulates.

Örhinna, pelje ſkådes.

Öring, *laxunge*, tabmok.
Örlog, tåro, tåroſtallem.
Örn, arnes, kåſkein. *Örnbo*, arnes peſe.
Örngåt, åiwe wuole, bållſter. *Lägga örngåt under*, åiwe wuoleb piejet.
Ört, graſe, urtes. *Örtegård*, gård, graſe gård, talkes garden.

Öſa, kåiwot, kåiſtet, auſtet.
Ös-kar, auſta-kare.
Öſtanväder, lulat piägg.
Öſterut, luks. *Öſtan ifrån*, lulde. *Fara öſterut*, lulleſtet.
Öſterländſk, lulle, lullek.
Öſtre, lulleb, lulle.

ERRATA.

Prolegomen. pag. XLVIII. colum. a. l. 20. *caſubus* L. *caſibus*. Pag. 8. col. a. l. 25. *in veniri* L. *inveniri*. col. b. l. 2. *ubi* L. *inde*. p. 25. col. a. l. 33, 34. *retes protrudendas* L. *retia protrudenda*. c. b. l. 15. *opportunitate* L. *opportunitatem*. p. 29. b. l. 2. *autotjet* L. *autjotet*. p. 31. a. l. 26. *voluntates* L. *volutantes*. b. l. 13. *pilea* L. *pila*. ibid. l. ult. *Svetici* L. *Svethicæ*. p. 34. a. l. 27. *demiſſeruht* L. *demiſerunt*. p. 35. b. l. 13. *pontus* L. *pons*. l. 29. *uſupari* L. *uſurpari*. p. 36. a. l. 9. *pontus* L. *pons*. p. 37. a. l. 26. *ſubſedere* L. *ſubſidere*. p. 41. a. l. 36. *mi* L. *mea*. p. 44. a. l. 21. *inſidiaſſe* L. *inſidiatos eſſe*. p. 46. a. l. 32. *aultior* L. *adultior*. b. l. 24. *alterutrum* L. *alterum*. p. 50. b. l. 39. *pubens* L. *impuber*. p. 55. a. l. 8. *euns* L. *iens*. p. 58. a. l. 1. *qua* L. *quo*. p. 60. b. l. 2. *ventibus* L. *ventis*. p. 61. a. l. 20. *comperiiſſe* L. *comperiſſe*. p. 64. b. l. 29. *canium* L. *canum*. p. 68. b. l. 36. *Senatus* L. *ordinum regni*. p. 69. b. l. 4. *jactari* L. *jactare*. p. 89. a. l. 39. *venerimus* L. *veniremus*. p. 92. a. l. 12. *carnoſæ* L. *carnoſi*. p. 104. b. l. 38. *profiſcit* L. *proficit*. p. 112. a. l. 1. *pauperorum* L. *pauperum*. p. 114. a. l. 34. *funi* L. *fune*. b. l. 1. id. l. 2. *reſti* L. *reſte*. l. 3. *furca* L. *furcam*. p. 120. a. l. 29. *eſpecta* L. *exſpecta*. p. 126. a. l. 16. *prætereuns*, *circumeuns*, L. *præteriens*, *circumiens*. p. 127. b. l. 17. *calybs* L. *chalybs*. p. 128. b. l. 1. *mandendi* L. *mandendum*. p. 140. b. l. 8. *ineuns* L. *iniens*. p. 143. b. l. 6. *id*. L. *id*. p. 155. b. l. 17. *clavu* L. *clava*. p. 159. a. l. 10, 29. *vociferare* L. *vociferari*. p. 166. a. l. 17. *ærem* L. *æs*. p. 179. b. l. 5. *kålitet* L. *kålkitet*. p. 180. b. l. 24. *aqualicæ* L. *aquaticæ*. p. 191. b. l. 16. *recingere* L. *ſuccingere*. l. 18. *recingebat* L. *ſuccingebat*. l. 27. *recinctæ* L. *ſuccinctæ*. p. 195. a. l. 23. *aqualicæ* L. *aquaticæ*. l. 27. *perperſus* L. *perpeſſus*. p. 211. b. l. 22. *ſtipulare* L. *ſtipulari*. p. 224. a. l. 34. *piſcare* L. *piſcari*. p. 226. a. l. 23. *aqualica* L. *aquatica*. (*Not*. ſufficit ſemel annotaſſe, vocem hanc omnibus in locis eſſe corrigendam h. e. pag. 277. c. a. l. 37. p. 291. a. l. 25. p. 336, 339, 409, 520, 564.) p. 240. b. l. 4. *lacteus* L. *lactens*. p. 241. a. l. 4. *lactei* L. *lactentes*. p. 248. a. l. 28. *vermina* L. *verminis*. b. l. 20. *redeuns* L. *rediens*. p. 249. a. l. 29. *pluris* L. *plus*. p. 260. b. l. 32. *repentibus* L. *repetentibus*. p. 263. a. l. 8. *incipit* L. *incipiat*. p. 270. a. l. 14. *expergiſcere* L. *expergiſci*. p. 272. b. l. 10. *metiri* L. *menſurari*. p. 283. a. l. 32. *verminave* L. *verminisve*. p. 296. a. l. ult. *faſtidere* L. *faſtidire*. p. 306. b. l. 17. *nix* L. *pix*. p. 308. b. l. 24. *iſtituere* L. *inſtituere*. p. 309. b. l. 20. *aficere* L. *adficere*. p. 311. a. l. 1. *rangiferos* L. *rangiferis*. p. 315. b. l. 14. *filius meus dilectus* L. *mi dilecte fili*. p. 334. b. l. 16. *concionare* L. *concionari*. p. 342. b. l. 19. *blika* L. *blidka*. p. 343. a. l. 24. *calybe* L. *chalybe*. p. 357. a. l. 27. *nequebamus* L. *nequiebamus*. p. 363. a. l. 3. *kuopeswuot* L. *qwopeswuot*. p. 374. b. l. 13. *noſtros paſtores* L. *paſtores noſtros*. p. 377. a. l. 24. *ſiſcitari* L. *ſciſcitari*. l. 26. *ſiſcitabatur* L. *ſciſcitabatur*. p. 378. a. l. 15. *apricatus* L. *apricata*. p. 385. b. l. 34. *crepere* L. *crepare*. p. 390. b. l. 8. *proſecuta* L. *honorata*. p. 401. b. l. pen. *euns* L. *iens*. p. 405. b. l. 7. *&* L. *aut*. p. 406. b. l. 14. *liquifieri* L. *liquefieri*. p. 408. a. l. 24. *appellarunt* L. *appellarint*. l. 31. *alis ſubmiſiſſe* L. *alis demiſſis ſuſtuliſſe*. l. 34. *tjulden* L. *tjuolden*. p. 429. a. l. 14. *ludet* L. *ludit*. p. 430. b. l. 7. *tåmpåb*, *ſtadet* L. *tåmpåb ſtadet*. p. 435. a. l. 1. *ali* L. *alii*. p. 440. a. l. 17. *Lapporica* L. *Lapponica*. p. 444. b. l. 38. *piſcare* L. *piſcari*. p. 452. b. l. 1. *extaſi* L. *ecſtaſi*. l. 5. id. id. p. 454. a. l. 5. *adiatur* L. *audiatur*. p. 471. b. l. 14. *manuarium* L. *manualium*. p. 473. a. l. 15. *cauſſare* L. *efficere*. p. 501. a. l. 10. *permanendi lubentes ſint* L. *lubenter permaneant*. p. 514. a. l. 3. *tremet* L. *tremit*. p. 515. a. l. 12. *mitatio* L. *imitatio*. p. 540. a. l. 6. *largiter lata* L. *larga collatio*. p. 549. b. l. 31. *triorum* L. *trium*.

Jargn = lake
Warg = Wolf
Hæute = Cataract
Wed = wood
Mor or Muor = tree
Loka = mud
Kalmar = Merchant
Kalmar-bol = Taberna
Ware thvuori = mountain